

PLEAN FORBARTHA CHATHAIR BHAILE ÁTHA CLIATH

2022-2028

**Dréachtphlean
Ráiteas i Scríbhinn
Imleabhar 1**

Comhairle Cathrach
Bhaile Átha Cliath
Dublin City Council

CLÁR NA NÁBHAR

Achoimre Fheidhmiúcháin3

Caibidil 1: Comhthéacs Straitéiseach agus Fís

1.1	Réamhrá	26
1.2	Cur Chuige Straitéiseach - Baile Átha Cliath Inbhuanaithe, atá Seasmhach ó thaobh na hAeráide a Bhaint Amach.....	27
1.3	An Fhís do Bhaile Átha Cliath	30
1.4	Comhthéacs Reachtúil.....	31
1.5	Measúnú Straitéiseach Timpeallachta (SEA) / Measúnacht Chuí / Measúnú Straitéiseach ar Riosca Tuilte	32
1.6	Straitéis Tithíochta, HNDA agus Straitéis Mhiondíola.....	37
1.7	Próiseas agus Comhairliúchán um Déanamh Plean	37
1.8	Foirm agus Ábhar Plean Forbartha.....	38
1.9	Comhthéacs Beartais Straitéisigh.....	39
1.10	Cur chun Feidhme agus Monatóireacht.....	49

Caibidil 2: Croí-Straitéis

2.1	Réamhrá	54
2.2	Sonraí Cainníochtúla atá mar bhonn agus taca leis an gCroí-Straitéis	59
2.3	An Croí-Straitéis	66
2.4	Straitéis Lonnaíochta	74
2.5	Straitéis Eacnamaíoch agus Fostaíochta.....	76
2.6	Straitéis Mhiondíola	76
2.7	Cur chun Feidhme	78

Caibidil 3: Gníomhú ar son na hAeráide

3.1	Réamhrá	92
3.2	Éachtaí.....	98
3.3	Dúshláin.....	100
3.4	Cur Chuige Straitéiseach.....	101
3.5	Beartais agus Cuspóirí.....	102

Caibidil 4: Cruth agus Struchtúr na Cathrach

4.1	Réamhrá	132
4.2	Éachtaí	133
4.3	Dúshláin	136
4.4	An Cur Chuige Straitéiseach	137
4.5	Beartais agus Cuspóirí	139

Caibidil 5: Tithíocht Ardchaighdeáin agus Comharsanachtaí Inbhuanaithe

5.1	Réamhrá	162
5.2	Éachtaí	162
5.3	Dúshláin	163
5.4	An Cur Chuige Straitéiseach	164
5.5	Beartais agus Cuspóirí	166

Caibidil 6: Geilleagar Cathrach agus Fiontar

6.1	Réamhrá	210
6.2	Éachtaí	216
6.3	Dúshláin	219
6.4	Cur Chuige Straitéiseach	219
6.5	Beartais agus Cuspóirí	220

Caibidil 7: Lár na Cathrach, Sráidbhailte Uirbeacha agus Miondíol

7.1	Réamhrá	248
7.2	Éachtaí	249
7.3	Dúshláin	251
7.4	An Cur Chuige Straitéiseach	254
7.5	Beartais agus Cuspóirí	255

Caibidil 8: Gluaiseacht agus Iompar Inbhuanaithe

8.1	Réamhrá	282
8.2	Éachtaí	283
8.3	Dúshláin	284
8.4	An Cur Chuige Straitéiseach	286
8.5	Beartais agus Cuspóirí	287

Caibidil 9: Bonneagar Comhshaoil Inbhuanaithe agus Riosca Tuilte

9.1	Réamhrá	322
9.2	Éachtaí	323
9.3	Dúshláin	324
9.4	An Cur Chuige Straitéiseach	326
9.5	Beartais agus Cuspóirí	327

Caibidil 10: Bonneagar Glas agus Áineas

10.1	Réamhrá	362
10.2	Éachtaí	363
10.3	Dúshláin	365
10.4	An Cur Chuige Straitéiseach	366
10.5	Beartais agus Cuspóirí	367

Caibidil 11: Oidhreacht Thógtha agus Seandálaíocht

11.1	Réamhrá	408
11.2	Éachtaí	408
11.3	Dúshláin	410
11.4	An Cur Chuige Straitéiseach	411
11.5	Beartais agus Cuspóirí	413

Caibidil 12: Cultúr

12.1	Réamhrá	452
12.2	Éachtaí	454
12.3	Dúshláin	455
12.4	Cur Chuige Straitéiseacha	456
12.5	Beartais agus Cuspóirí	457

Caibidil 13: Ceantair Athghiniúna Forbartha Straitéisí

13.1	Réamhrá	490
13.2	Prionsabail Uileghabhálacha	491
13.3	SDRA 1 – Cluain Ghrífn/Béal Maighne agus a Phurláin.....	494
13.4	SDRA 2 - Baile Munna.....	501
13.5	SDRA 3 - Purláin Shráidbhaile Fhionnghlas agus Tailte Fhearann Shéamais	506
13.6	SDRA 4 – An Pháirc Thiar / Gort na Silíní	520
13.7	SDRA 5 – Bóthar an Náis.....	526
13.8	SDRA 6 – Na Dugthailte	535
13.9	SDRA 7 – Heuston agus a Phurláin	553
13.10	SDRA 8 - Gráinseach Ghormáin / An Chloch Leathan	562
13.11	SDRA 9 Bóthar – Emmet.....	566
13.12	SDRA 10 – Oirthuaisceart Lár na Cathrach.....	572
13.13	SDRA 11 - Gairdíní San Treasa agus a Phurláin.....	592
13.14	SDRA 12 - Teach an Charnáin	597
13.15	SDRA 13 – Limistéar na Margaí agus a Phurláin.....	602
13.16	Campas Leighis San Séamas agus a Phurláin.....	610
13.18	SDRA 16 Bóthar Oscair Mhic Thréinir.....	625
13.19	SDRA 17 - Sráid San Werburgh.....	628

Caibidil 14: Úsáid Talún a Chríosú

14.1	Réamhrá	638
14.2	Cur Chuige Straitéiseacha	640
14.3	Úsáidí Incheadaithe, Neamh-Incheadaithe agus Tailte Neamhchríosaithe.....	641
14.4	Cuspóirí Críosaithe agus Athúsáid / Athfhorbairt Struchtúr Cosanta..	642
14.5	Úsáidí Neamh-chomhréireacha	642
14.6	Limistéir Creasa Idirthréimhsigh.....	642
14.7	Príomhchatagóirí Críosaithe Úsáid Talún	643
14.8	Tobhach na Láithreán Tréigthe	668

Caibidil 15: Caighdeáin Forbartha

15.1	Réamhrá	674
15.2	Próiseas Pleanála agus Doiciméadú.....	675
15.3	Measúnú Comhshaoil - EIA / AA / Measúnacht Tionchair Éiceolaíoch.....	684
15.4	Príomhphrionsabail Dearaidh.....	687
15.5	Saintréithe an Láithreáin agus Paraiméadair Dearaidh	694
15.6	Bonneagar Glas agus Tírdhreachú.....	702
15.7	Gníomhú ar son na hAeráide.....	712
15.8	Forbairt Chónaithe	718
15.9	Caighdeáin Árasáin.....	729
15.10	Forbairtí Cónaithe um Thógáil chun Ligean ar Chíos (BTR)	746
15.11	Forbairtí Tí.....	748
15.13	Tíopeolaíochtaí Cónaithe Eile	750
15.14	Forbairt Tráchtála / Ilghnéitheach	765
15.15	Oidhreacht Thógtha agus Seandálaíocht.....	783
15.16	Gluaiseacht agus Iompar Inbhuanaithe	796
15.17	Ríocht Phoiblí	796
15.18	Bainistíocht Chomhshaoil	801

Caibidil 16: Faireachán agus Cur chun Feidhme

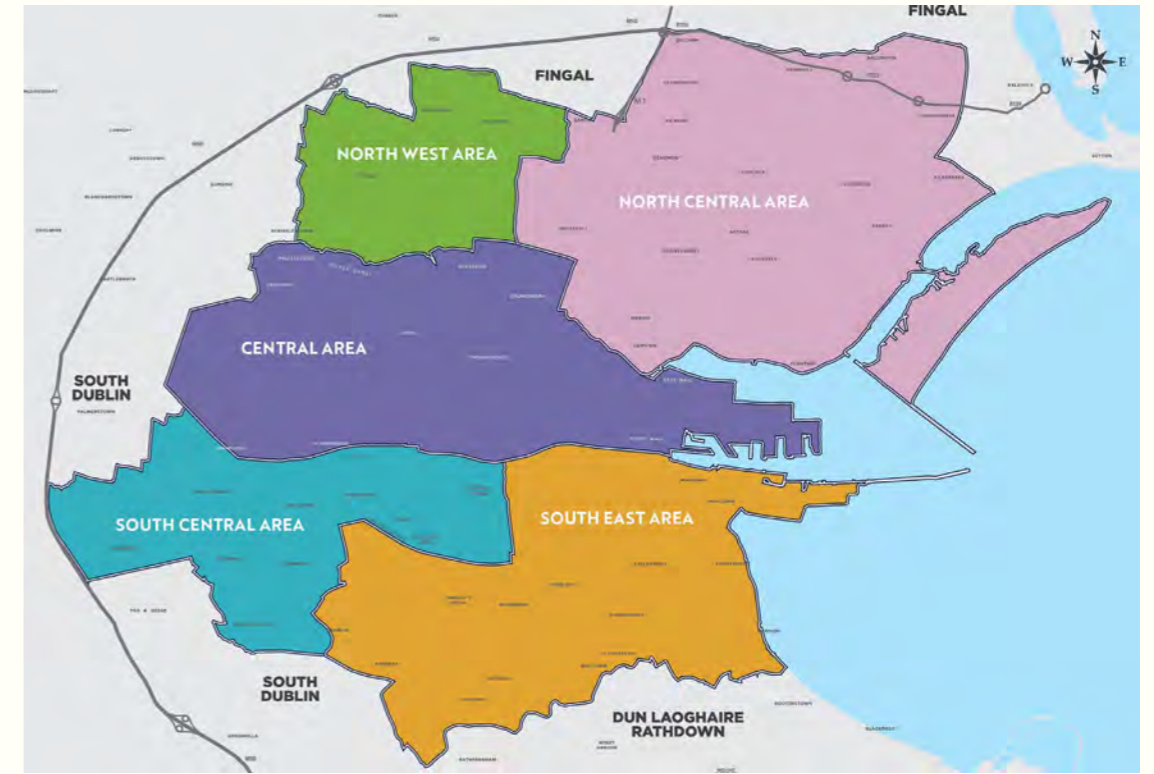
16.1	Réamhrá	816
16.2	Comhoibriú agus Rannpháirtíocht	816
16.3	Faireachán Cur chun Feidhme agus Céimniú.....	817
16.4	Bainistíocht Forbartha	823

Caibidil 17: Gluais agus Acrainmneacha

Gluais.....	828
Liosta acrainmneacha	855

CEANTAIR CHOMHAIRLE CATHRACH BHAILE ÁTHA CLIATH:

ACHOIMRE FHEIDHMIÚCHÁIN

ACHOIMRE FHEIDHMIÚCHÁIN

Is plean é Plean Forbartha Chathair Bhaile Átha Cliath (2022-2028) ina leagtar amach conas a fhorbróidh an chathair chun freastal ar riachtanais na gcónaitheoirí, na n-oibrithe agus na gcuairteoirí go léir.

Is é aidhm an phlean cáilíocht na beatha dá saoránaigh a fheabhsú, agus a chinntiú gur áit tharraingteach í Cathair Bhaile Átha Cliath chun maireachtáil agus oibriú inti agus chun cuairt a thabhairt uirthi. Beartais agus cuspóirí an phlean:

- fás agus forbairt a threorú,
- straitéis a sholáthar chun pleanáil cheart a bhaint amach, agus
- a thaispeáint conas a bhainfidimid forbairt inbhuanaithe amach, is é sin forbairt a fhreastalaíonn ar ár riachtanais reatha agus nach gcuirfidh isteach ar na glúine atá le teacht maidir lena riachtanais a chomhlíonadh.

Tá 16 chaibidil sa phlean agus déanaimid achoimre ar na príomhphointí de gach caibidil. I gCaibidil 1 cuirtear comhthéacs ar fáil don phlean agus díríonn gach caibidil eile ar théama nó ar théamaí ar leith.

Agus tú ag léamh, tabharfaidh tú faoi deara an leibhéal ard comhtháthaithe agus idirspiléachais idir théamaí agus ghníomhartha thar na caibidlí.

Caibidil 1: Comhthéacs Straitéiseach agus Fís

Leagtar amach sa phlean forbartha an cur chuige straitéiseach agus an fhís chun freastal ar riachtanais agus ar mhianta shaoránaigh Bhaile Átha Cliath agus na tíre. Ní amháin a bhfuil an cur chuige seo le haghaidh shaolré 6 bliana an phlean, ach tá sé le haghaidh an fhadtearma freisin.

Is é príomh-chur chuige straitéiseach an phlean cathair a fhorbairt atá:

- ísealcharbóin,
- inbhuanaithe,
- seasmhach ó thaobh na haeráide (an cumas imeachtaí guaiseacha suntasacha a réamh-mheas, ullmhú dóibh, freagairt dóibh agus athshlánú uathu, amhail tuilte leis an damáiste is lú d'fholláine shóisialta, don gheilleagar agus don chomhshaol).

Is í an fhís ná príomhchathair a chur ar fáil ina roghnóidh daoine:

- cónaí inti,
- oibriú inti,
- taithí a fháil ar mhaireachtáil chathrach,
- infheistiú inti, agus
- sóisialú inti.

Níos mionsonraithe, is í an fhís atá againn do Chathair Bhaile Átha Cliath go mbeidh cáil idirnáisiúnta bainte amach aici laistigh den 10 mbliana atá romhainn mar réigiún cathrach atá ar cheann de na cathracha Eorpacha:

- is inbhuanaithe,
- is dinimiciúla, agus
- is seiftiúla.

Beidh Baile Átha Cliath, trí chomhfhís a cuid saoránach agus ceannairí cathartha, ina cathair álainn dhlúth, le:

- carachtar ar leith, agus
- cultúr bríomhar.

Beidh geilleagar éagsúil, glas agus nuálaíocht-bhunaithe aici freisin.

Beidh Baile Átha Cliath ina cathair uilechuimsitheach go sóisialta de chomharsanachtaí uirbeacha bunaithe ar phrionsabal na cathrach de 15 nóiméad. Ciallaíonn sé seo gur féidir riachtanais laethúla daoine a bhaint amach laistigh de 15 nóiméad ar shiúl na gcos, ar rothar nó ar iompar poiblí. Ar an mbealach seo, tá sé dlúth.

Beidh gach forbairt ceangailte le córais eiseamláireacha iompair phoiblí, rothaíochta agus siúlóide.

Beidh an chathair fite fuaite le líonra spás glas ar ardchaighdeán.

Caibidil 2: Croí-Straitéis

Is í aidhm na croístraitéise treoir a thabhairt ar conas agus cá háit ba cheart go dtarlódh forbairt sa chathair. Leagtar amach sa straitéis seo an fhís fhadtearmach don chathair agus cuireann sí 'fás dlúth' chun cinn. Fás dlúth is éard atá i gceist leis ná húsáid níos fearr a bhaint as an talamh atá ar fáil laistigh de cheantair thógtha gar d'iompar poiblí agus i lár na cathrach le haghaidh deiseanna forbartha. Is fás é freisin atá ar aon dul le forbairtí um iompar poiblí, lena n-áirítear cosáin rothaíochta agus cosáin ar ardchaighdeán.

Ní mór don chroístraitéis a thaispeáint go bhfuil go leor 'talamh criosaithe' oiriúnach ann chun na spriocanna atá leagtha amach sa bheartas náisiúnta agus réigiúnach a bhaint amach, agus an 'mhodheolaíocht fhorordaithe' á húsáid. Is éard is 'talamh criosaithe' ann talamh a shanntar nó a ainmnítear le haghaidh úsáidí áirithe mar úsáid chónaithe. Tagraíonn 'modheolaíocht fhorordaithe' do na treoirlínte náisiúnta ina leagtar amach bealach sonrath chun spriocanna daonra agus tithíochta a ríomh.

Spriocanna Daonra

Sa phlean, déantar spriocanna daonra a bhreithniú. Úsáideann sé na treoirlínte náisiúnta maidir le conas méadú dóchúil daonra a ríomh. Faoi 2028, caithfidh an chathair freastal ar idir 21,350 - 31,450 duine breise, suas go sprioc daonra foriomlán idir 625,750 agus 640,000 duine faoi 2028.

Spriocanna Tithíochta

Leagtar amach sa phlean freisin an riachtanas maidir le riachtanas tithíochta. Caithfidh an chathair soláthar a dhéanamh do thart ar 40,000 aonad tithíochta idir 2022 agus 2028. Taispeánann ár n-anailís ar acmhainn talún go bhfuil go leor talún criosaithe ann chun freastal ar thart ar 50,000 aonad tithíochta. Is leor an talamh sin chun freastal ar riachtanais an daonra agus na spriocanna tithíochta atá leagtha síos sna Treoirlínte ón Roinn Tithíochta, Rialtais Áitiúil agus Oidhreachta agus sa Chreat Pleanála Náisiúnta.

An Plean a Chur i bhFeidhm

Is é cuspóir na Comhairle Cathrach spriocanna na croístraitéise daonna agus tithíochta a sheachadadh trí:

- pleananna a dhéanamh ar nós Pleananna Ceantair Áitiúil,
- bainistíocht ghníomhach talún (mar shampla trí bhearta amhail an tobhach láithreán folamh), agus
- ag obair le hearnálacha agus gníomhaireachtaí eile (cosúil leis an nGníomhaireacht Forbartha Talún).

Ciallaíonn sé freisin monatóireacht agus meastóireacht a dhéanamh ar bhearta, cosúil le cé chomh maith agus atá spriocanna an phlean á mbaint amach.

Caibidil 3: Gníomhú ar son na hAeráide

Is éard atá i gceist le hathrú aeráide ná athruithe ar ár n-aeráid mar thoradh díreach nó indíreach ar ghníomhaíochtaí daonna agus a mbíonn gáis cheaptha teasa á scaoileadh isteach san atmaisféar dá bharr. Sampla de ghníomhaíocht dhaonna den sórt sin a d'fhéadfadh a bheith ina chúis le hathrú aeráide is ea breoslaí iontaise ar nós gual a dhó, a scaoileann gáis dhochracha mar dhé-ocsaíd charbóin agus dé-ocsaíd sulfair.

I bPlean Gníomhaíochta Aeráide Chomhairle Cathrach Bhaile Átha Cliath (2019-2024) admhaítear na héifeachtaí atá ag an athrú aeráide. Chuaigh an t-athrú i bhfeidhm go mór ar Chathair Bhaile Átha Cliath cheana féin ag ráta ar dóigh dó a bheith níos minice agus níos déine.

Caithfidimid a chinntiú go ndéanfaidh an chathair an méid seo a leanas:

- cur in oiriúint do thionchair an athraithe, agus
- athrú aeráide a mhaolú de réir an bheartais náisiúnta.

De réir mar a leanann Cathair Bhaile Átha Cliath ag fás, méadóidh sé an gá le bainistíocht inbhuanaithe:

- uisce,
- talamh,
- iompar,
- fuinneamh,
- tithíocht, agus
- diúscartha dramhaíola.

Is é an dúshlán a bheidh ann:

- éileamh fuinnimh a laghdú,
- astaíochtaí gás ceaptha teasa a laghdú (go háirithe laghdú dé-ocsaíd charbóin),
- forbairt foinsí díláraithe malartacha fuinnimh a spreagadh (mar shampla téamh ceantair atá ina chóras teasa láraithe chun teas ísealcharbóin a dháileadh nó trí fhoinsí in-athnuaite amhail fuinneamh gaoithe nó gréine).

Ní mór don phlean aird a thabhairt ar na réimsí gníomhaíochta a shainaithnítear:

- sa Chreat Pleanála Náisiúnta (NPF) agus sa Straitéis Réigiúnach Eacnamaíoch Spásúlachta, agus
- sa Phlean Gníomhaithe um Athrú Aeráide Cathrach Bhaile Átha Cliath.

I measc na bpríomhfhreagairtí eile sa phlean ar na dúshláin a bhaineann le hathrú aeráide tá:

- patrúin lonnaithe inbhuanaithe (cosúil le fás dlúth - úsáid níos fearr a bhaint as an talamh atá ar fáil laistigh de cheantair thógtha gar d'iompar poiblí agus lár na cathrach le haghaidh deiseanna forbartha),
- an timpeallacht thógtha (mar shampla tithe a iarfheistiú le bearta cosúil le hinsliú níos fearr ionas go mbeidh siad níos inbhuanaithe),
- bainistiú dramhaíola,
- athléimneacht tuile,
- iompar inbhuanaithe (níos mó siúlóide, rothaíochta agus úsáide iompair phoiblí a chur chun cinn), agus
- líonra spás glas agus seirbhísí éiceachórais (cosúil le níos mó spásanna glasa agus bearta dúlra-bhuanaithe chun tuilte a laghdú).

Is é an cur chuige straitéiseach foriomlán maidir le gníomhaíocht aeráide ná gur cheart go mbeadh bealaí ann chun gach athrú aeráide a bhainistiú agus oiriúnú dó. Cinnteoidh sé seo go mbeidh Baile Átha Cliath ina cathair ísealcharbóin, seasmhach ó thaobh na haeráide de.

Caibidil 4: Cruth agus Struchtúr na Cathrach

Is í an aidhm d'fhorbairt Chathair Bhaile Átha Cliath sa todhchaí timpeallacht uirbeach inbhuanaithe ar ardchaighdeán a bhaint amach, a bheidh tarraingteach d'áitritheoirí, d'oibrithe agus do chuariteoirí.

Spreagfaimid fás dlúth ar fud na cathrach trí chur chun cinn iomchuí:

- forbairt inlfonta (talamh folamh nó tearcúsáidte a fhorbairt), agus
- tailte agus láithreáin athfhorbraíochta a úsáid.

Tá suíomhanna athfhorbraíochta comhdhéanta de thalamh a úsáideadh roimhe seo le haghaidh oibríochtaí tógála, innealtóireachta nó eile, ach ní le haghaidh úsáidí sealadacha nó spásanna glasa uirbeacha. De ghnáth bíonn tailte nó duganna tionsclaíochta iomarcacha iontu. Féadfaidh siad iar-bheairic, ospidéal agus ceantair tithíochta atá as feidhm ó am go chéile a áireamh.

Cuirfimid fás spriocdhírthe chun cinn feadh conairí iompair tábhachtacha mar feadh línte DART nó Luas.

Tá beartas nua ann chun airde foirgneamh ar fud na cathrach a bhainistiú. Tá an beartas seo bunaithe ar mheascán de chritéir suímh agus feidhmíochta.

Is iad na ceantair tosaíochta d'fhorbairt sa todhchaí ná:

- lár na cathrach,
- Príomh-Shráidbhailte Uirbeacha (KUVanna), agus
- Forbairt Straitéiseach agus Ceantair Athghiniúna (SDRAanna).

Aithnítear sa phlean 17 SDRA agus is tailte athfhorbraíochta iad seo go príomha, a shainnítear a bheith oiriúnach le haghaidh forbartha níos déine mar gheall ar a naisc mhaithe le hiompar poiblí. Is í an aidhm ná pobail ilchineálacha ardchaighdeáin a chruthú le raon maith áiseanna agus taitneamhachtaí ar nós scoileanna, naíolanna, áiseanna pobail chomh maith le deiseanna fostaíochta.

Maidir leis na KUVanna, tá 12 acu seo ar fud na cathrach. Is samplaí de KUVanna iad Fionnghlas agus Ráth Maonais mar gur ionaid mhiondíola áitiúla thábhachtacha iad. Ailíníonn siad seo le hordlathas miondíola na Straitéise Spásúlachta agus Eacnamaíochta Réigiúnaí - a leagann amach an leibhéal iomchuí miondíola ar chóir a bheith ann in ionaid éagsúla ar fud na cathrach. Is é cuspóir an phlean go ndéanfar KUVanna a fhorbairt tuilleadh chun raon:

- miondíola,
- tráchtála,
- fostaíochta,
- seirbhísí pobail agus eile a chur ar fáil.

Beidh ról lárnach ag sráidbhailte uirbeacha agus ionaid chomharsanachta níos lú le himirt i bhforbairt choincheap na cathrach de 15 nóiméad. Ciallaíonn sé seo gur féidir riachtanais laethúla daoine a bhaint amach laistigh de 15 nóiméad ar shiúl na gcos, ar rothar nó ar iompar poiblí. Tá sé mar aidhm ag an bplean leanúint de na hionaid áitiúla seo a chomhdhlúthú agus a uasghrádú ar bhonn comhshaoil.

Caibidil 5: Tithíocht Ardchaighdeán agus Comharsanachtaí Inbhuanaithe

Tá sé mar aidhm againn cathair dhlúth a chruthú le comharsanachtaí inbhuanaithe. D'fhonn é seo a bhaint amach, tá sé bunúsach go gcuirimid tithíocht ardchaighdeán ar fáil atá:

- oiriúnach do shaoránaigh ar feadh a saoil, agus
- inoiriúnaithe do chúinsí athraitheacha daoine.

Ní mór don chathair tithe ar ardchaighdeán agus áiseanna agus taitneamhachtaí pobail inbhuanaithe a sholáthar. Ní mór dóibh seo freastal ar riachtanais dhaonra na cathrach agus cur le pleananna comharsanachta dea-nasctha a dhéanamh.

Táthar ag tuar go dtiocfaidh fás suntasach ar dhaonra i gCathair Bhaile Átha Cliath. Ciallaíonn sé seo nach mór dúinn pleanáil do phobail nua agus do phobail atá ag fás agus do dhaonra atá ag éirí níos éagsúla chomh maith le dul in aois.

Ní mór do thithíocht a bheith inacmhainne agus tarraingteach do chách inár gcathair.

Tithíocht atá Uilechuimsitheach go Sóisialta

Cuimsítear sa phlean forbartha Straitéis Tithíochta atá uilechuimsitheach go sóisialta do dhaonra na cathrach atá ann agus a bheidh ann amach anseo. Áirítear leis seo freastal ar riachtanais na ndaoine sin a dteastaíonn tithíocht shóisialta uathu.

Tá an Straitéis Tithíochta deartha chun aghaidh a thabhairt ar riachtanais fhoriomlána tithíochta agus ar an ngá atá le cineálacha tithíochta tacaithe. Le torthaí na Straitéise Tithíochta tugtar bonn eolais don chroístraitéis agus do bheartais agus chuspóirí eile a dhéileálann le riachtanas tithíochta sa todhchaí.

I ndóthain Talún ach Éileamh Ard ar Thithíocht

Taispeántar sa Straitéis Tithíochta (Aguisín 1 den Phlean Forbartha iomlán) go bhfuil go leor talún le dea-sheirbhísiú ann chun na spriocanna tithíochta atá leagtha amach sa chroístraitéis a bhaint amach. Mar sin féin, tá dúshlán leanúnach ann maidir le tithíocht a sholáthar sa chathair. Tá géarghá le méadú suntasach ar aschur tithíochta a éascú agus cóiríocht ardchaighdeán a chruthú. Ní mór dúinn é seo a dhéanamh chun aghaidh a thabhairt ar raon saincheisteanna tithíochta lena n-áirítear easpa dídine. Ní mór dúinn a chinntiú go bhfanfaidh Baile Átha Cliath iomaíoch mar áit chun cónaí inti agus infheistíocht a dhéanamh inti.

Cuireann an plean prionsabail chun cinn lena n-áirítear an chathair de 15 nóiméad, mar cuireann siad seo chomharsanachtaí agus sráidbhailte uirbeacha inbhuanaithe ar fáil. Déantar é seo trí áiteanna a dhéanamh sláintiúil chun cónaí iontu agus trí fhorbairtí dea-dheartha atá inoiriúnaithe ar feadh an tsaoil a sholáthar. Ní mór do na forbairtí seo a bheith gar do sheirbhísí agus d'áiseanna atá ann cheana.

Caibidil 6: Geilleagar cathrach agus fiontar

Is cathair idirnáisiúnta í Baile Átha Cliath agus tairseach chuig an Aontas Eorpach do go leor gnóthaí. Cuireann an chathair agus an réigiún go mór le geilleagar na tíre.

Is í an straitéis do gheilleagar agus d'fhiontar na cathrach:

- ról Bhaile Átha Cliath mar chaipiteal iomaíoch idirnáisiúnta na hÉireann a chosaint agus a fheabhsú,
- fás straitéiseach agus spriocdhírithé fostaíochta a chur chun cinn,
- tacú le hathghiniúint,

- dul i ngleic le háitribh fholmha,
- tacú le spásanna uirbeacha ar ardchaighdeán a chruthú (cosúil le feabhsúchán ar an ríocht phoiblí),
- tacú leis an aistriú go geilleagar ciorclach ísealcharbóin, glas (athúsáid agus athchúrsáil),
- tacú le hearnálacha eacnamaíocha lárnacha, agus
- forbairt eacnamaíoch áitiúil agus fiontar sóisialta a chothú.

Úsáid Níos Fearr Talún chun Tacú le hOibre agus le Gníomhaíocht Ghaolmhar

Is í cathair Bhaile Átha Cliath an t-ionad fostaíochta is suntasaí sa tír. Meallann sé líon suntasach oibríthe ó cheantair údaráis áitiúla máguaird. Aithnímid an tábhacht a bhaineann le talamh a sholáthar ina bhféadtar fostaíocht a fhorbairt. Aithnímid freisin go bhfuil athrú suntasach tagtha ar charachtar thalamh fostaíochta na cathrach le roinnt blianta anuas.

Rinneadh cuid mhór den talamh tionsclaíoch íseal-déine roimhe seo a athfhorbairt le haghaidh:

- úsáid oifige ar ardchaighdeán, agus
- úsáidí talún fostaíochta níos déine eile (mar shampla: meascán d'úsáid chónaithe agus úsáide measctha).

Féachann an straitéis eacnamaíoch le tógáil ar na treochothaí seo. Tá sé mar aidhm aige leanúint ar aghaidh ag tacú leis an aistriú ó úsáidí fostaíochta íseal-déine, fairsing ar thalamh (mar shampla úsáidí stórais d'airde íseal) go gníomhaíocht fostaíochta níos déine. Áirítear leis seo úsáidí talún a spreagadh ar nós:

- oifigí,
- seirbhísí,
- asraonta miondíola,
- seirbhísí a bhaineann le turasóireacht agus cultúr.

Sa phlean forbartha fealsúnacht cuirtear úsáid níos measctha chun cinn. Ba cheart talamh fostaíochta a fhorbairt le forbairt chónaithe nó gar dí.

Caibidil 7: Lár na Cathrach, Sráidbhailte Uirbeacha agus Miondíol

Is é lár chathair Bhaile Átha Cliath áit a dtagann daoine chun taithí a fháil ar radhairc bheoga sráide, spásanna poiblí agus tairiscintí éagsúla cultúrtha agus fóillíochta a chuireann an chathair ar fáil. Tagann siad anseo chun:

- siopadóireacht a dhéanamh,
- oibriú inti,
- staidéar inti,
- cónaí inti,
- sóisialú inti, agus
- am a chaitheamh.

Tá Príomhshráidbhailte Uirbeacha na cathrach (lárionaid mhiondíola áitiúla thábhachtacha a bhfuil 12 díobh aitheanta sa chathair), sráidbhailte uirbeacha agus ionaid chomharsanachta ag croílár a bpobail áitiúla. Sna cuairteanna seo, déantar:

- fócas a sholáthar do ghníomhaíochtaí áitiúla,
- maireachtáil uirbeach inbhuanaithe a cheadú.
- Tugann siad rochtain do dhaoine ar:
 - siopaí áitiúla,
 - seirbhísí,
 - seirbhísí pobail,
 - cúram sláinte,
 - taitneamhachtaí, agus
 - deiseanna oibre áitiúla.

Tá patrúin oibre agus stíleanna maireachtála athraithe mar gheall ar:

- athruithe i ndálaí eacnamaíocha,
- dul chun cinn teicneolaíochta,
- treochothaí miondíola,
- athruithe ar iompraíochtaí tomhaltóirí, agus
- an phaindéim Covid-19.

Toisc gur féidir daoine anois siopadóireacht, obair a dhéanamh agus siamsaíocht a fháil ón mbaile tá siad ag úsáid na n-ionad uirbeach ar bhealach difriúil. Chun forbairt leis agus oiriúnú do na treochotha seo, beidh ar lár na cathrach agus na hionaid uirbeacha taitneamhachtaí agus úsáidí leathana a thairiscint chun cuairteoirí a tharraingt agus a mhealladh.

Áirítear leis seo:

- úsáidí fóillíochta,
- úsáidí cónaithe
- forbairt oifige,
- úsáidí pobail agus
- miondíola.

Is í príomhaidhm na Straitéise Miondíola do Chathair Bhaile Átha Cliath príomh-thosaíocht agus príomhcheann scríbe miondíola sa Stát a thabhairt d'earnáil miondíola lár na cathrach. Tá sé mar aidhm aige freisin ról na bPríomh-Shráidbhailte Uirbeacha a chur chun cinn agus a chomhdhlúthú le leibhéal cuí forbartha miondíola.

Leagtar amach sa straitéis conas beogacht, inmharthanacht agus iomaíochas lár na cathrach a fheabhsú. Moltar ann:

- sráideanna beoga siopadóireachta,
- imeachtaí,
- margaí,
- gníomhaíochtaí fóillíochta teaghlaigh,
- tacaíocht do gheilleagar an tráthnóna ar nós tithe tábhairne, amharclann, imeachtaí cultúrtha,

- cathair do thithe,
- spásanna poiblí leathnaithe agus feabhsaithe,
- bealaí nua agus uasgrádaithe do choisithe agus do rothair, agus
- iompar poiblí comhtháite.

Tá a bhféiniúlacht agus a n-áit féin ag Príomh-Shráidbhailte Uirbeacha, sráidbhailte uirbeacha agus ionaid chomharsanachta na cathrach. Ligeann siad do dhaoine atá ina gcónaí in áiteanna éagsúla sa chathair rochtain a fháil ar raon níos leithne seirbhísí tráchtála, pobail, sóisialta agus cultúrtha ar bhonn áitiúil.

Tacóidh na hionaid seo leis an 'bprionsabal gaireachta'. Ciallaíonn sé seo gur féidir riachtanais laethúla daoine a bhaint amach laistigh de 15 nóiméad ar shiúl na gcos, ar rothar nó ar iompar poiblí. Féachann an plean forbartha le cinntiú gur féidir beogacht agus inmharthanacht na n-ionad seo a choinneáil go fadtéarmach.

Caibidil 8: Gluaiseacht agus Iompar Inbhuanaithe

Tá gluaiseacht inbhuanaithe agus éifeachtach de dhaoine agus d'earraí rithábhachtach do rath agus beogacht na cathrach. Ní mór dúinn bogadh ar shiúl ó shoghluaisteacht príobháideach gluaisteán bunaithe ar bhreosla iontaise chun tionchair dhiúltacha a d'fhéadfadh bheith ag iompar agus an t-athrú aeráide a laghdú.

Féachann an plean le héascaíocht gluaiseachta a chur chun cinn laistigh agus timpeall na cathrach. Tá sé mar aidhm aige freisin ról lárnach a imirt maidir le:

- an comhshaol a chosaint, agus

- oiriúnú do thionchair an athraithe aeráide.

Sa chur chuige beartais seo, cuirtear chun cinn:

- comhtháthú úsáide talún agus iompair, agus
- bonneagar iompair phoiblí agus taistil ghníomhaigh fheabhsaithe ar nós siúlóide agus rothaíochta.

Sa bheartas, cuirtear athrú méadaithe chun cinn i dtreo modhanna taistil inbhuanaithe agus béim mhéadaithe ar an ríocht phoiblí (cosúil le cosáin fheabhsaithe), chomh maith le comhfhorbairt áite shláintiúil. Is éard atá i gceist le comhfhorbairt áite ná an timpeallacht thógtha a mhúnlú ionas go mbeidh gníomhaíochtaí agus eispéiris shláintiúla ina gcuid dhílis de shaol laethúil daoine. Mar shampla, tá bearta chun conláistí a aimsiú faoi fhad siúil agus comharsanachtaí a bhfuil níos mó saoráidí acu mar pháirceanna agus spásanna glasa.

Féachann an plean seo le todhchaí na soghluaisteachta sa chathair. Áirítear leis seo ról na nithe seo a leanas a mhéadú:

- scéimeanna soghluaisteachta roinnte,
- feithiclí leictreacha, agus
- roghanna soghluaisteachta ‘micrea’ eile cosúil le r-scútair.

Caibidil 9: Bonneagar Comhshaoil Inbhuanaithe agus Riosca Tuilte

Agus muid ag pleanáil conas talamh a úsáid, ní mór dúinn a chinntiú freisin go bhfuil forbairt comhtháite le bonneagar tacaíochta chun forbairt inbhuanaithe a bhaint amach. Is riachtanas é seo de Chreat Pleanála Náisiúnta na hÉireann (NPF) 2018 ina sainaithnítear tionscadail straitéiseacha chun feabhas a chur ar:

- soláthar uisce, agus
- cumas cóireála fuíolluisce.

Ionas go leanfaidh Baile Átha Cliath ag fás agus ag forbairt, ní mór dúinn feabhas a chur ar inbhuanaitheacht na nithe seo a leanas:

- fuinneamh,
- uisce,
- bainistiú dramhaíola,
- éifeachtúlacht acmhainní.

Ina theannta sin, tá sé i gceist go ndéanfaidh na beartais agus na cuspóirí sa plean forbartha foráil do:

- slándáil agus éifeachtúlacht fuinnimh níos mó,
- nascacht dhigiteach fheabhsaithe, agus
- cur chuige níos iomlánaíche agus dúlra-bhunaithe i leith riosca tuile agus bainistíocht uisce dromchla.

Ní mór dúinn é seo uile a dhéanamh agus cáilíocht an chomhshaoil a chosaint agus seasmhacht ó thaobh na haeráide de a sholáthar. Cuirfidh cur i bhfeidhm na mbeartas agus na gculpóirí seo le gníomhaíocht aeráide níos leithne agus le spriocanna comhshaoil.

Caibidil 10: Bonneagar glas agus áineas

Tá Baile Átha Cliath múnlaite ag a phríomhghnéithe tírdhreacha lena n-áirítear:

- Páirc an Fhionnuisce,
- Abhainn na Life,
- Cuan Bhaile Átha Cliath, agus
- gleannta abhann na Tulchann agus na Dothra.

Is iad na gnéithe a bhfuil acu seo ná a mbonneagar glas. Comhlánaítear iad seo le taitneamhachtaí agus spásanna glasa eile atá ag an gcathair, ar nós:

- cearnóga,
- gairdíní stairiúla,
- na canálacha, agus
- siúlbealaí cois farraige (promanáid).

Cuireann na gnéithe seo go léir le timpeallacht ardcháilíochta na cathrach agus is acmhainní riachtanacha iad chun bithéagsúlacht a chaomhnú (cosúil le plandaí agus ainmhithe) agus chun cathair shláintiúil, ísealcharbóin, athléimneach agus nasctha a chruthú.

Tá sé ríthábhachtach cáilíocht shócmhainní nádúrtha Chathair Bhaile Átha Cliath a chosaint agus a fheabhsú trína chinntiú go bhfuil an fhorbairt glas, inbhuanaithe agus athléimneach ó thaobh na haeráide de. Tá sé seo lárnach chun a chinntiú go bhfuil an chathair tarraingteach mar áit chun cónaí agus oibriú inri, agus chun cuairt a thabhairt uirthi.

Mar thoradh ar líonraí spáis ghlais, bíonn buntáistí ann a bhaineann le sláinte cosúil le haer glan agus cáilíocht uisce níos fearr. Go háirithe i gceantair dhíothacha, tugann bonneagar glas féidearthachtaí chun:

- gníomhaíocht shóisialta a mhéadú,
- comhtháthú pobail a fheabhsú, agus
- leibhéal coireachta níos ísle.

Cuimsítear sa phlean forbartha straitéis réamhghníomhach bonneagair ghlais don chathair. Féachann sé le cothromaíocht a dhéanamh idir an gá atá leis an gcathair fás agus sócmhainní nádúrtha leochaileacha a chosaint agus a fheabhsú.

Mar chuid de chur chuige bonneagair ghlais, lorgóidh an Chomhairle Cathrach glású níos uirbí agus comhfhorbairt áite shláintiúil. Is é an cur chuige foriomlán ná:

- tionchair an athraithe aeráide a laghdú,
- cáilíocht an aeir agus an uisce a fheabhsú,
- bainistíocht éifeachtach tuile a sholáthar
- siúlóid, rothaíocht agus gníomhaíocht choirp i gcoitinne a spreagadh, agus
- bithéagsúlacht agus athléimneacht éiceolaíoch a chosaint agus a fheabhsú.

Caibidil 11: Oidhreacht Thógtha agus Seandálaíocht

Tá ról lárnach ag an bplean forbartha maidir le hoidhreacht agus seandálaíocht thógtha a luacháil agus a chosaint do na glúine atá le teacht. Ina measc seo tá gnéithe ar nós foirgnimh stairiúla, sraithe tithe Seirseacha agus cearnóga Seirseacha chomh maith le séadchomharthaí agus mar sin de. Sa phlean, tugtar treoir do:

- cinnteoireacht trí bheartais agus chuspóirí, agus
- conas reachtaíocht náisiúnta a chur i bhfeidhm chun ár n-oidhreacht thógtha agus ár seandálaíocht a chaomhnú, a chosaint agus a fheabhsú.

Is iad na príomhnithe a chuirfidh ar chumas na Comhairle Cathrach saintréithe oidhreachta tógtha agus seandálaíochta na cathrach a fheabhsú:

- Taifead na nDéanmhas Cosanta (liosta de dhéanmhais chosanta cosúil leis na Tithe Seirseacha ar Chearnóg Mhuirfean),

- Limistéir Chaomhantais Ailtreachta agus Ceantair Rialaithe Pleanála Speisialta a ainmiú (ceantair a leithdháiltear stádas speisialta go foirmiúil orthu chun a gcarachtar a chosaint agus nó chun rannchuidiú le hoidhreacht na cathrach), agus
- criosanna leasa seandálaíochta a chosaint (mar shampla ceathrú cathrach meánaoiseach agus Ballaí Cathrach Bhaile Átha Cliath).

Féachann an plean forbartha le Plean Oidhreachta Chathair Bhaile Átha Cliath atá ann faoi láthair a chur i bhfeidhm. Tacóidh sé le hullmhú agus le cur i bhfeidhm Phlean Oidhreachta Chathair Bhaile Átha Cliath 2022-2026.

Caibidil 12: Cultúr

Is cuid uilíoch agus bhunúsach d'eispéireas an duine an cultúr. Tá ról lárnach aige maidir lenár sainiú mar shochaí agus mar chathair. Tá go leor foirmeacha mar léiriú cultúrtha agus léirmhínteach:

- ceol,
- damhsa,
- na hamharc ealaíona,
- dealbhóireacht,
- amharclannaíocht, agus
- litríocht.

Mar Phríomhchathair, tá Baile Átha Cliath ar thús cadhnaíochta sa Stát maidir le saibhreas an chultúir atá ar fáil do chách. Tá gach rud i mBaile Átha Cliath idir institiúidí cultúrtha móra agus féilte a bhfuil cáil dhomhanda orthu, agus spásanna agus imeachtaí pobail áitiúla.

De réir mar a leanann Baile Átha Cliath ag fás, tá dúshlán romhainn a sócmhainní ealaíon agus cultúrtha a chosaint agus fás inbhuanaithe a cheadú. Ní mór dúinn freisin an raon spásanna agus áiteanna atá ar fáil a leathnú ionas gur féidir le luas an fháis chultúir bheith ar aon dul lenár bhfás daonra.

Chun saoráidí nua a chumasú, caithfear na dúshlán seo a chomhlíonadh i ngach cearn den chathair, lena n-áirítear:

- athghiniúint tailte tionsclaíocha,
- athghiniúint coimpléisc tithíochta sóisialta níos sine,
- tógáil nua sna bruachbhailte, agus
- bearnaí sna saoráidí a chuirtear ar fáil i mbuachbhailte na cathrach laistigh agus lasmuigh.

Caithfear é seo go léir a dhéanamh agus na spriocanna dlúis laistigh den Chreat Pleanála Náisiúnta agus sa Straitéis Spásúlachta agus Eacnamaíoch Réigiúnach (RSES) a bhaint amach ag an am céanna.

Mar a aithnítear i ndoiciméad beartais an Rialtais, Cultúr 2025, is féidir le rannpháirtíocht i ngníomhaíochtaí cultúrtha:

- cur le comhtháthú sóisialta,
- aonrú a laghdú, agus
- ár saol uile a shaibhriú.

Is sócmhainn shóisialta lárnach í bonneagar cultúrtha nach mór a phleanáil ar an mbealach céanna agus a dhéanaimid dár soláthar uisce, dár n-iompar, dár bpáirceanna agus dár n-oidhreacht thógtha.

Féachann an plean forbartha le dul i ngleic leis na dúshlán phleanála atá os comhair na hearnála cultúrtha. Aithníonn sé nach féidir cosaint agus leathnú gach cineál sócmhainní cultúrtha a bhaint amach ach amháin trí infheistíocht phoiblí agus phríobháideach. Léiríonn sé seo an earnáil éagsúil agus leathan atá ann. Tá sé mar aidhm ag an bPlean soláthar a dhéanamh d'earnáil chultúrtha bheoga agus inbhuanaithe agus bonneagar cultúrtha gaolmhar chun freastal ar riachtanais na cathrach.

Chun freastal ar an bhfás daonra sa todhchaí a leagtar amach sa Chreat Pleanála Náisiúnta, caithfidh an fás sin a bheith ar aon dul le tosaíocht infheistíochta straitéiseach an Chreat Pleanála Náisiúnta. Ciallaíonn sé seo an cultúr a choinneáil i gcroílár na bpobal.

Caibidil 13: Ceantair Athghiniúna Forbartha Straitéisí (SDRAnna)

Ainmníonn an plean forbartha 17 Ceantar Athghiniúna Forbartha Straitéisí. Is cuid lárnach é seo d'fhás dlúth a sheachadadh. Creidimid gur féidir leis na ceantair seo méideanna suntasacha tithe agus fostaíochta a sholáthar don chathair.

Soláthraítear treoirphrionsabail do gach ceann de na SDRAnna. Leagann siad amach conas an leas is fearr a bhaint as acmhainn na gceantar seo agus a gcarachtar a fhorbairt.

Tá na príomhchuspóirí a chaithfidimid a bhaint amach leagtha amach agus baineann siad leis an méid seo a leanas:

- meascán úsáidí,
- líonra sráide,
- naisc agus ceangail laistigh den cheantar agus le ceantair máguaird, mar shampla, bealaí agus lánáí nua,
- spásanna uirbeacha, páirceanna agus clóis súgartha a sholáthar, agus
- áiseanna miondíola agus áineasa a sholáthar.

Caibidlí 14, 15 agus 16: Criosú Úsáid Talún, Caighdeán Forbartha agus Cur chun Feidhme

Tacaíonn an criosú (úsáid talún chun críche áirithe) agus forálacha caighdeánacha forbartha an phlean seo le seachadadh na croístraitéise. Cinntíonn na forálacha criosaithe go háirithe go bhfuil i ndóthain talún ann chun iad seo a leanas a chomhlíonadh:

- spriocanna daonra, agus
- ról eacnamaíoch na cathrach mar phríomhchathair an náisiúin.

Cinntítear freisin le criosú:

- go ndéantar forbairt a dhianú mar thithíocht feadh conairí iompair phoiblí, agus
- go gcuirtear cur chuige úsáide measctha chun cinn.

Beidh an cur chuige úsáide measctha mar bhonn agus taca le cathair dhlúth inbhuanaithe. Leis na Caighdeán Forbartha, treisítear an cur chuige seo le treoir shoiléir maidir le:

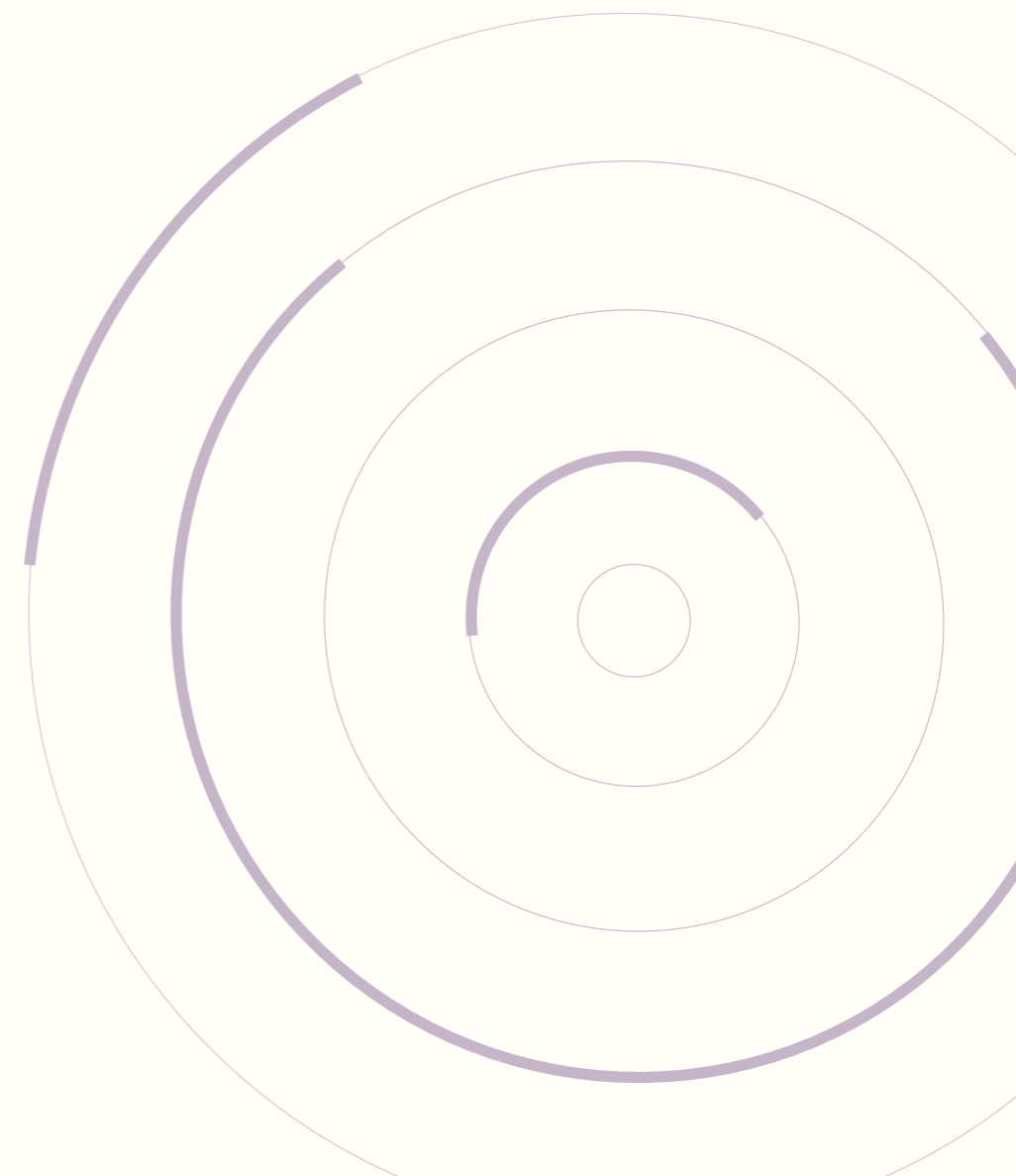
- forbairt chónaithe ar ardchaighdeán,

- comharsanachtaí rathúla, agus
- bonneagar glas mar spás oscailte poiblí.

Is codanna riachtanacha iad seo de dhianshaothrú na cathrach. Baineann an diansaothrú seo le fás dlúth (úsáid níos fearr na talún atá ar fáil laistigh de cheantair thógtha gar d'iompar poiblí agus do lár na cathrach le haghaidh deiseanna forbartha). Baineann sé freisin le húsáid níos éifeachtaí talún a chur chun cinn.

Leagtar amach i gCaibidil 16:

- príomhtháscairí feidhmíochta ár gcathrach (comharthaí dul chun cinn), agus
- conas a chuirfear an plean i bhfeidhm agus conas a ndéanfar monatóireacht air.

CAIBIDIL 1

Comhthéacs Straitéiseach
agus Fís

1.1 Réamhrá

Leagtar amach i bPlean Forbartha Chathair Bhaile Átha Cliath (2022–2028) creat spásúil comhtháite, comhleanúnach lena chinntiú go ndéantar ár gcathair a fhorbairt ar bhealach uilechuimsitheach a fheabhsaíonn cáilíocht na beatha dá saoránaigh, agus a chinntíonn gur áit tharraingteach í le maireachtáil inti, obair inti agus cuairt a thabhairt uirthi. Tá an plean seo mar threoir d'fhás agus d'fhorbairt na toadhcháí, agus cuirtear an straitéis fhoriomlán ar fáil chun pleanáil cheart agus forbairt inbhuanaithe a bhaint amach, trí raon beartas agus cuspóirí.

Tháinig an plean nua chun cinn i dtráth ina bhfuil dúshlán gan choinne roimh an gCathair a eascraíonn as tionchair phaindéim Covid-19, Breatimeachta agus athrú aeráide. Sa phlean forbartha nua seo, cruthaítear ardán chun téarnamh inbhuanaithe, fadtéarmach na cathrach a éascú agus a chur chun cinn chun leasa a saoránach, an réigiúin agus na tíre. Cuirtear deis ar fáil freagairt do na dúshlán seo agus tógáil ar rath na hinfheistíochta agus na hathghiniúna suntasaí a rinneadh sa chathair le blianta beaga anuas.

Tá fás agus leathnú suntasach tagtha ar an gcathair le roinnt blianta anuas. Tá éachtaí suntasacha déanta lena n-áirítear tógáil leanúnach ar Dhughthailte Bhaile Átha Cliath mar mhol bríomhar nua tráchtála agus cónaithe. Ainmníodh an Poll Beag Thiar mar Chrios Forbartha Straitéisí (SDZ) agus leis an scéim phleanála arna glacadh, éascófar tuilleadh forbartha suntasaí tithíochta agus tráchtála. Tá Ollscoil Teicneolaíochta Bhaile Átha Cliath athlonnaithe den cuid is mó go campas Ghráinseach Ghormáin agus tá an t-ospidéal náisiúnta nua do leanaí ar champas Ospidéal Naomh Séamas beagnach críochnaithe, rud a chuirfidh go mór le hathnuachan iardheisceart lár na cathrach.

Tá comharsanachtaí nua móra á gcruthú ag Baile Pheiléid, Cluain Ghrífín-Béal Maighne, Baile Munna agus Gort na Silíní le tacaíocht ó shraith nuashonraithe de phleananna ceantair áitiúla. (Féach Caibidil 4: Cruth agus Struchtúr na Cathrach le haghaidh tuilleadh faisnéise a fháil ar phatrúin forbartha sa chathair atá tagtha chun cinn le déanaí).

Ó thaobh an iompair phoiblí de, tá líne nua traschathrach Luas críochnaithe agus tá pleananna ann le haghaidh tuilleadh infheistíochtaí suntasacha iompair phoiblí lena n-áirítear Metro, Bus Connects, Dart + agus síneadh an Luas. Tá uasghrádú uailmhianach ar chosáin rothaíochta na cathrach beartaithe do na blianta atá romhainn, agus tá dul chun cinn á dhéanamh ar oibreacha chun feabhas a chur ar ríocht phoiblí lár na cathrach chomh maith le roinnt tionscnamh glasaithe cathrach.

Cé go bhfuil go leor bainte amach, tá ceantair sa chathair atá tearcfhorbartha agus a bhfuil athghiniúint de dhíth orthu. Tá gá le seachadadh suntasach tithíochta i dteannta le bonneagar fisiceach agus sóisialta chun freastal ar riachtanais mhéadaitheacha na cathrach chun a chinntiú gur cathair tharraingteach í Baile Átha Cliath le maireachtáil inti agus go gcoinníonn sí a hiomaíochas mar phríomhchathair.

Tá an Chomhairle Cathrach tiomanta d'fhás dlúth a chur chun cinn agus comhdhlúthú leanúnach na cathrach a chinntiú, le patrúin forbartha inbhuanaithe agus croí cathrach dinimiciúil beoga a chruthú arna chomhlánú ag comharsanachtaí ina bhfuil dea-sheirbhísí agus dea-chuimsiú iontu. Tá sé mar chuspóir ag an gComhairle an úsáid is fearr a bhaint as talamh na cathrach chun tithíocht bhreise a sholáthar, chun iompar comhtháite a sholáthar lena n-áirítear saoráidí siúlóide agus rothaíochta níos fearr; chun bonneagar agus saoráidí pobail a fhorbairt lena n-áirítear taitneamhachtaí cultúrtha agus spóirt; agus chun fás eacnamaíoch inbhuanaithe fadtéarmach a bhaint amach.

1.2 Cur Chuige Straitéiseach - Baile Átha Cliath Inbhuanaithe, atá Seasmhach ó thaobh na hAeráide a Bhaint Amach

Leagtar amach sa phlean forbartha an cur chuige straitéiseach chun freastal ar riachtanais agus ar mhianta shaoránaigh Bhaile Átha Cliath agus na tíre, ní amháin do shaolré ó bliana an phlean, ach don fhadtéarma.

Is é cur chuige straitéiseach uileghabhálach an phlean ná cathair ísealcharbóin agus inbhuanaithe atá seasmhach ó thaobh na haeráide a fhorbairt. Beidh impleachtaí costasacha ann mura dhéantar é sin agus tá buntáistí iomadúla ag baint le cathair níos inbhuanaithe. Ionas go bhféadfaí an chathair a ranncuidiú le hastaíochtaí a laghdú agus athléimneacht gheilleagar na cathrach a mhéadú, tá gá le patrúin iompraíochta a athrú, le húsáid éifeachtach talún a bhfreastalaíonn

iompar poiblí go maith air, le húsáid foinsí fuinnimh in-athnuaite agus le forbairt bonneagair inbhuanaithe. Tá dul chun cinn maith déanta ag Baile Átha Cliath sna réimsí seo, ach tá scála an dúshláin chomh mór sin go bhfuil gá le freagairt chomhtháite agus straitéiseach.

Tá sé mar aidhm go mbeidh Baile Átha Cliath faoi 2050 ag bogadh i dtreo a bheith ina cathair saor ó charbón agus go mbeidh a fuinneamh go léir ag teacht ó fhoinsí fuinnimh in-athnuaite. Beidh foirgnimh uile na cathrach tógtha nó iarfheistithe de réir caighdeán tógála fuinnimh atá beagnach nialasach, a sholáthróidh timpeallachtaí maireachtála agus oibre compordacha, te. Beidh úsáid de charranna ‘ghnáthbhreoslaithe’ in iompar uirbeach laghdaithe faoina leath faoi 2030 agus beidh sí céimnithe amach faoi 2050 agus bainfidimid amach go bunúsach lóistíocht cathrach saor ó CO2 i mBaile Átha Cliath faoi 2030.

Prionsabail Straitéiseacha

Trí chathair níos inbhuanaithe agus níos athléimní a bhaint amach, cuideoidh cur i bhfeidhm na bprionsabal straitéiseach ar gach leibhéal, ó dhéanamh pleananna go tionscadail uirbeacha agus bainistiú forbartha, le cáilíocht beatha níos fearr a sholáthar do chách. Is éard atá sna prionsabail a leagtar amach thíos gnéithe idirghaolmhara agus riachtanacha de chur chuige inbhuanaithe i leith fhorbairt na cathrach sa todhchaí. Tá na prionsabail seo i bhfeidhm ar fud an phlean forbartha, ag eascirt ón bhfís, ón gCroí-Straitéis, ó bheartais, ó chuspóirí agus ó chaighdeán go dtí go cur chun feidhme.

a) Sóisialta / Cónaithe - cathair níos dlúithe a chruthú le líonra comharsanachtaí inbhuanaithe (ailínithe leis an bprionsabal den chathair de 15 nóiméad) ina bhfuil raon saoráidí iontu agus rogha tionachta agus cineálacha tithe, ina gcuirtear cuimsiú sóisialta agus comhtháthú na bpobal eitneach/ mionlaigh go léir chun cinn.

b) Eacnamaíoch - leanúint ar aghaidh ag forbairt Bhaile Átha Cliath mar inneall gheilleagar na hÉireann agus mar thairseach náisiúnta i gcroílár réigiún Bhaile Átha Cliath, le líonra braislí spásúla agus earnálacha rathúla a sholáthraíonn an fócas straitéiseach d’fhostaíocht agus do nuálaíocht.

c) Gluaiseacht Inbhuanaithe - cuidiú le líonra iompair chomhtháite a thógáil agus soláthar níos mó taistil ghníomhaigh iompair poiblí a spreagadh chomh maith le siúlóid agus rothaíocht.

d) Oidhreacht Chultúrtha / Thógtha - soláthar a dhéanamh d’áiseanna cultúrtha ar fud na cathrach agus feacht a mhéadú ar ár n-oidhreacht chultúrtha agus thógtha agus sráideanna sábháilte gníomhacha a chur chun cinn trí dhearadh na bhfoirgneamh agus na ríochta poiblí.

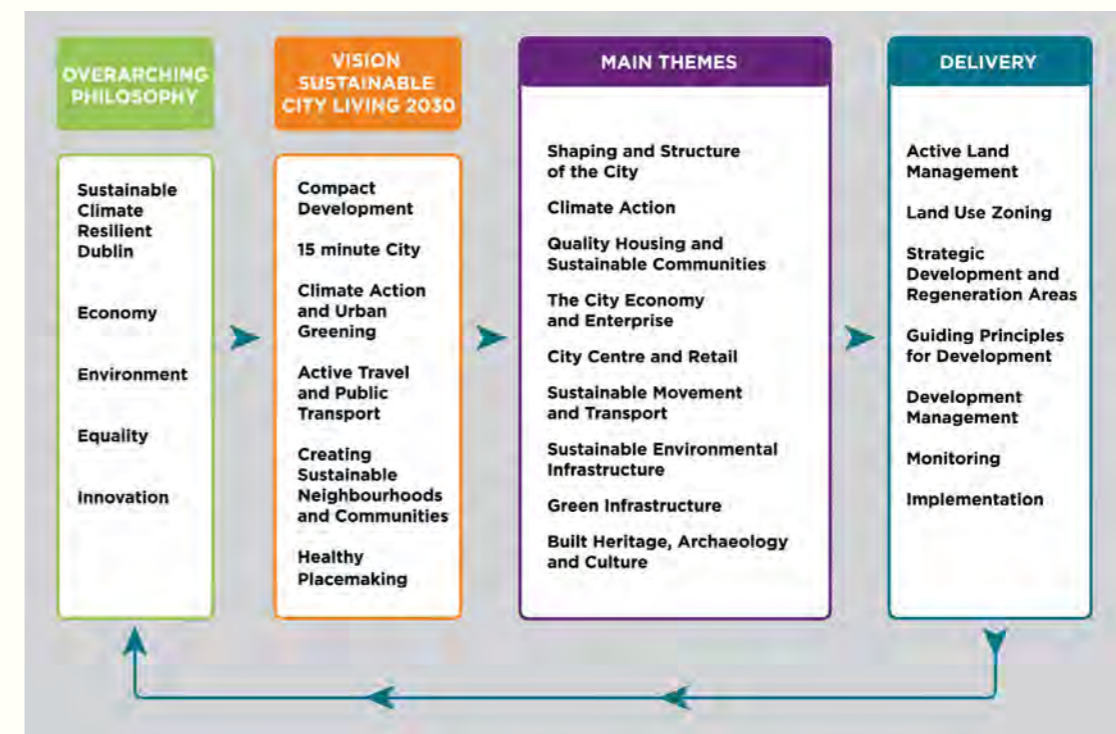
e) Foirm Uirbeach - cathair nasctha, inléite agus inúsáidte a chruthú le hómós áite sainiúil, bunaithe ar shráideanna gníomhacha agus spásanna poiblí ar ardchaighdeán.

f) Comhforbairt Áite Shláintiúil - ailtireacht ardchaighdeáin, dearadh uirbeach agus spásanna glasa a chinntiú chun cáilíocht na beatha agus dea-shláinte agus folláine a sholáthar do chách.

g) Nuálaíocht - inmharthanacht agus tarraingteacht Bhaile Átha Cliath a fheabhsú mar chathair dhinimiciúil, inbhuanaithe atá réidh don todhchaí trí ghlacadh le nuálaíocht agus trí theicneolaíocht a úsáid, lena n-áirítear féidearthachtaí de Chathair Chliste, chun aghaidh a thabhairt ar dhúshláin chathrach agus chun cáilíocht na beatha a fheabhsú.

Leis na comhpháirteanna seo den chur chuige straitéiseach uileghabhálach agus den fhealsúnacht don phlean forbartha nua, cuireadh bonn eolais faoin bhfís don chathair, a ndéantar mionléiriú uirthi thíos.

Figiúr 1-1: Comhthéacs Straitéiseach

1.3 An Fhís do Bhaile Átha Cliath

Tagann an Plean Forbartha seo do Chathair Bhaile Átha Cliath ag tráth éiginnteachta mar thoradh ar an bpaindéim Covid-19, Breatimeacht agus athrú aeráide. Is tráthúil, áfach, fíis a chruthú don chathair lena n-éascófar ní amháin fás, ach a dhéanfaidh iarracht a chinntiú go dtarlóidh an fás fisiceach, sóisialta agus eacnamaíoch seo ar bhealach comhleanúnach agus inbhuanaithe.

Ní mór don chathair, i dteannta a chéile trína saoránaigh agus a ceannairí cathartha, fíis chomhroinnte a fhorbairt maidir leis an gcineál cathrach ar mian linn a bhaint amach, ní amháin ar feadh shaolré sé bliana phlean forbartha, ach ar feadh na 25 go 30 bliana atá le teacht. Is trí fhís chomhroinnte a fhorbairt do Bhaile Átha Cliatha bheimid ábalta croí-straitéisí de gach plean forbartha i ndiaidh a chéile a sholáthar mar bhunchlocha ríthábhachtacha i dtreo na físe fadtéarmacha. Gan fíis a bhfuil tacaíocht leathan aici, beidh leasanna gearrthéarmacha ann a bheidh i gcoimhlint lena gcéile go minic, rud a bheidh chun aimhleasa na cathrach sa deireadh.

Mar bhonn eolas d'fhís an phlean forbartha, tugadh aird ar na Torthaí Straitéiseacha Náisiúnta (NSOanna) atá leagtha amach sa NPF, na Torthaí Straitéiseacha Réigiúnacha (RSOanna) atá leagtha amach san RSES agus Spriocanna Forbartha Inbhuanaithe (SDGanna) na Náisiún Aontaithe. Cuid lárnach de bhaint amach na físe is ea comhtháthú an ghnímh ar son na haeráide mar théama trasnaí ar fud an phlean.

Is í an fhís don chathair:

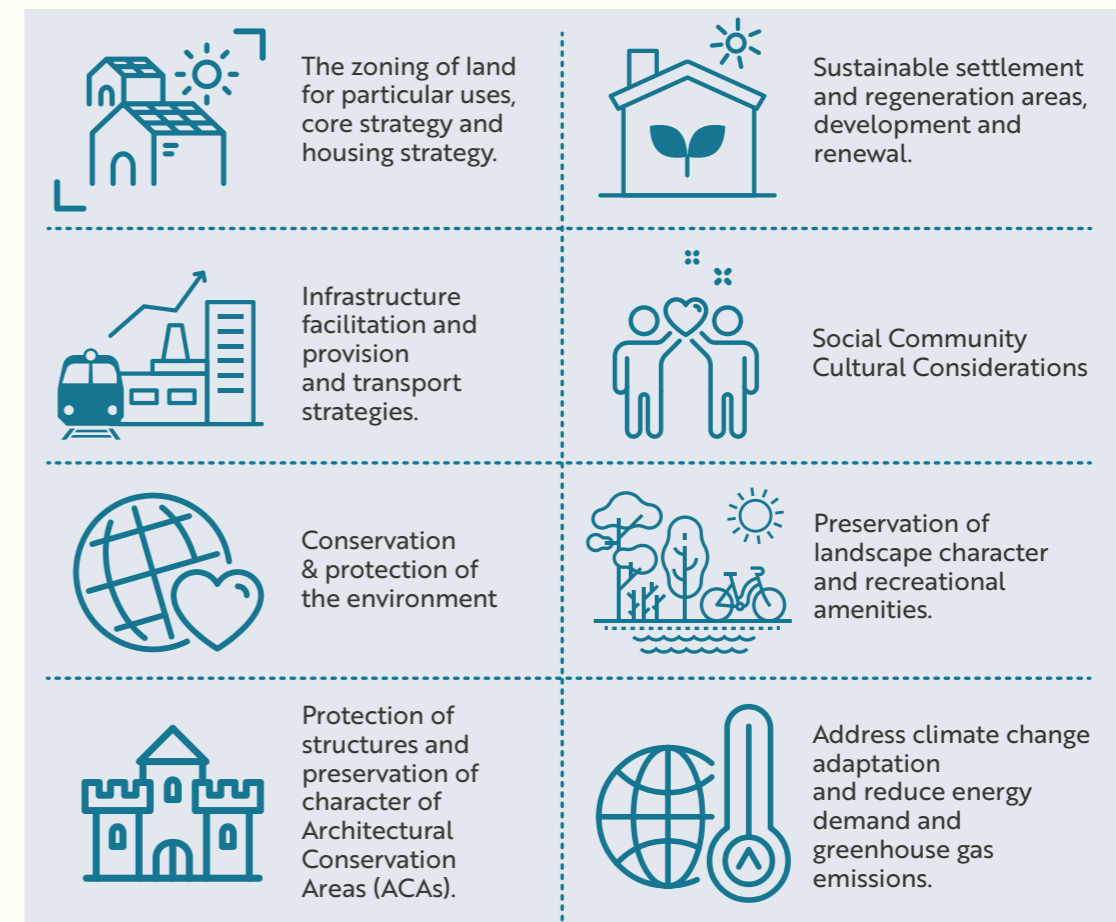
Laistigh de na 10 mbliana amach romhainn, beidh cáil idirnáisiúnta bunaithe ag Baile Átha Cliath mar cheann de na réigiúin chathracha is inbhuanaithe, is dinimiciúla agus is seiftiúla san Eoraip. Beidh Baile Átha Cliath, trí fhís chomhroinnte a cuid saoránach agus ceannairí cathartha, ina cathair álainn dhlúth, le carachtar ar leith, cultúr beoga agus geilleagar éagsúil, cliste, glas, bunaithe ar nuálaíocht. Beidh sí ina cathair chuimsitheach go sóisialta de chomharsanachtaí uirbeacha bunaithe ar na prionsabail um chathair de 15 nóiméad, gach ceann acu ceangailte le córas eiseamláireach iompair phoiblí, rothaíochta agus siúlóide agus fite fuaite le líonra spáis ghlais bhithéagsúil ar ardchaighdeán. I mbeagán focal, is í an fhís ná príomhchathair ina bhféachfaidh daoine maireachtáil agus obair inti, eispéireas a bheith acu inti, infheistíocht a dhéanamh agus dul amach inti, mar rogha.

1.4 Comhthéacs Reachtúil

Ullmhaíodh an Plean Forbartha Chathair Bhaile Átha Cliath 2022-2028 de réir ceanglas an Achta um Phleanáil agus Forbairt 2000 (arna leasú). Tá an bunús reachtach maidir le plean forbartha a ullmhú agus a ghlacadh leagtha amach in Ailt 9-12 den Acht. Foráiltear le halt 10 (I) go leagfar amach sa phlean forbartha straitéis fhoriomlán maidir le pleanáil cheart agus forbairt inbhuanaithe an cheantair agus go mbeidh ráiteas i scríbhinn ann, mar aon le plean nó pleananna a léireoidh cuspóirí forbartha an cheantair (féach Aguisín 4 le haghaidh achoimre ar cheanglais éigeantacha an phlean forbartha).

Ceanglaítear ar an bplean a bheith comhsheasmhach leis an mbeartas pleanála agus forbartha náisiúnta agus réigiúnach agus ní mór dó aghaidh a thabhairt go sonrach ar na ceanglais éigeantacha seo a leanas:

Figiúr 1-2: Ceanglais Éigeantacha nach mór do Phleananna Forbartha aghaidh a thabhairt orthu

Sa phlean forbartha agus go háirithe sa Chroí-Straitéis (féach Caibidil 2), leagtar an creat spásúlachta don chathair amach i gcomhthéacs an Phlean Forbartha Náisiúnta (PFN), an Creat Náisiúnta Pleanála (NPF), an Plean Náisiúnta um Ghníomh don Aeráid (CBT) 2019-2024, an Straitéis Réigiúnach Spásúil agus Eacnamaíoch do limistéar Thionól Réigiúnach an Oirthir agus Lár na Tíre (RSES) 2019, Straitéis Iompair an NTA 2016-2033 agus leis na Ceanglais Bheartais Phleanála Sonraigh (SPPRanna) atá leagtha amach sna Treoirlínte Aireachta Alt 28 ábhartha.

Tá príomhfhórlacha na gcreataí forbartha náisiúnta agus réigiúnacha, agus an gaol idir na creataí beartais ardleibhéil seo agus an plean forbartha seo don chathair, leagtha amach in Alt 1.9 thíos. In Aguisín 14 leagtar amach achoimre ar an gcaoi a gcomhlíonann an plean treoir ábhartha Alt 28. Leis an gCroí-Straitéis agus an Straitéis Tithíochta cuirtear bonn eolais faoin straitéis lonnaithe don chathair.

Agus an creat forbartha atá leagtha amach i bpleananna náisiúnta agus réigiúnacha ardleibhéil á chur san áireamh, sa chur chuige straitéiseach atá beartaithe do Bhaile Átha Cliath cuirtear comhdhlúthú na cathrach chun cinn, déantar úsáid éifeachtúil talún a uasmhéadú agus úsáid talún agus iompar a chomhtháthú, i gcomhthéacs fealsúnachta uileghabhálach um thosca inbhuanaitheachta agus cáilíocht na beatha. Tá an plean forbartha ag teacht go hiomlán leis na pleananna ardleibhéil seo go léir, mar a léirítear sa Chroí-Straitéis (Caibidil 2).

1.5 Measúnú Straitéiseach Timpeallachta (SEA) / Measúnacht Chuí / Measúnú Straitéiseach ar Riosca Tuilte

1.5.1 Measúnú Straitéiseach Timpeallachta (SEA)

In ullmhú Phlean Forbartha Cathrach Bhaile Átha Cliath 2022-2028, ceanglaítear dul faoi Mheasúnú Straitéiseach Timpeallachta (SEA) de réir Threoir 2001/42/CE agus an reachtaíocht náisiúnta a bhaineann leis a chur chun feidhme¹ ar Mheasúnú ar Thionchair ag Pleananna agus Cláir Áirithe ar an gComhshaol.

Is próiseas é an SEA chun cáilíocht agus iarmhairtí chomhshaoil de Phleananna nó Cláir a mheas, ag an gcéim iomchuí is luaithe. Is é an

¹ Na Rialacháin um Pleanáil agus Forbairt (Measúnú Straitéiseach Timpeallachta) 2004 (IR Uimh. 436 de 2004), arna leasú leis na Rialacháin um Pleanáil agus Forbairt (Measúnú Straitéiseach Timpeallachta) (Leasú) 2011, (IR Uimh. 201 de 2011).

aidhm ná a chinntiú go ndéantar iarmhairtí comhshaoil de Phleananna nó de Chláir a mheas le linn a n-ullmhúcháin agus sula nglactar leo. Tá próiseas an SEA comhtháite le hullmhú an dréachtphlean agus Tuarascáil Chomhshaoil an SEA.

Mar cuid den phróiseas SEA, cuireadh na húdarais reachtúla comhshaoil ar an eolas agus chuathas i gcomhairle leo trí Scopáil SEA maidir le déanamh an dréachtphlean agus an SEA gaolmhar. Bhí tionchar ag aighneachtaí a chuir na húdarais chomhshaoil faoi bhráid maidir le déanamh an dréachtphlean agus ionchorpraíodh iad sa Tuarascáil Chomhshaoil, atá le fáil in Imleabhar 5 den dréachtphlean.

Leagtar amach sa Tuarascáil Chomhshaoil beartas agus treoir maidir le SEA; torthaí na gcomhairliúcháin; tugtar cur síos ar an gcomhshaol bunlíne; leagtar síos cuspóirí comhshaoil; déantar tionchar comhshaoil an phlean a mheas agus moltar maolú iomchuí ar ghnéithe diúltacha féideartha, nuair is gá.

Mar thacaíocht don phróiseas SEA tá Measúnú Straitéiseach ar Riosca Tuilte (SFRA). Leis an SFRA, soláthraítear measúnú straitéiseach ar riosca tuile ag leibhéal na cathrach, agus bonn eolais faoi chinntí pleanála úsáide talún sa Phlean Forbartha.

1.5.2 Measúnacht Chuí (AA)

De réir na gceanglas faoi Threoir an AE maidir le Gnáthóga (92/43/CEE), faoi Threoir Éan an AE (79/409/CEE) agus faoi Alt 177 den Acht um Pleanáil agus Forbairt (Leasú) 2010, rinneadh Measúnacht Chuí ar dhréacht Phlean Forbartha do Chathair Bhaile Átha Cliath 2022-2028 chun a chinneadh an bhféadfadh éifeachtaí suntasacha a bheith ag an dréachtphlean ar láithreáin Eorpacha, ina n-aonair nó i gcomhcheangal le pleananna nó tionscadail eile.

Ina theannta sin, déantar measúnú sa Measúnacht Chuí ar an dréachtphlean ar cibé an mbeadh nó nach mbeadh drochthionchar ag aon éifeacht shuntasach den sórt sin ar shláine aon láithreán Eorpach, i bhfianaise na gcuspoirí caomhantais a thacaíonn le riocht caomhantais fabhrach na ngnáthóg agus speicis na láithreán Eorpach a bhfuil Leas Cáilitheach acu. Agus teacht ar chonclúid ina leith seo, tugtar aird ar aon bhearta maolaithe is gá chun aon iarmhairtí diúltacha féideartha a sheachaint nó a laghdú.

Bhí leagan luath den phlean réamhdhréachta (ina raibh páipéar saincheisteanna, Tuarascáil an Phríomhfheidhmeannaigh ar Chomhairliúcháin Poiblí

Réamh-Dhréachtphlean Páipéar Saincheisteanna

Straitéiseacha agus Miontuairiscí Chruinniú na Comhairle Speisialta ar Réamh-Dhréachtphlean Forbartha) faoi réir Scagtha le haghaidh Measúnachta Cuí.

Is é cuspóir an phróisis seo a chinneadh an bhfuil Measúnacht Chuí ag teastáil ó phlean nó nach bhfuil maidir leis na héifeachtaí suntasacha dóchúla ar láithreán Eorpach (líonra Natura 2000 de láithreáin Eorpacha a bhfuil tábhacht chaomhantais ag baint leo). Nuair nach féidir é a chur as an áireamh thar amhras eolaíoch, agus ar bhonn réamhchúraim ag seachaint spleáchais ar bheartais nó ar bhearta maolaithe, is dóigh go bhféadfadh an plan éifeachtaí suntasacha a bheith aige ar raon láithreán (láithreáin) Eorpach(a), meastar go bhfuil gá le Measúnacht Chuí a dhéanamh don phlean.

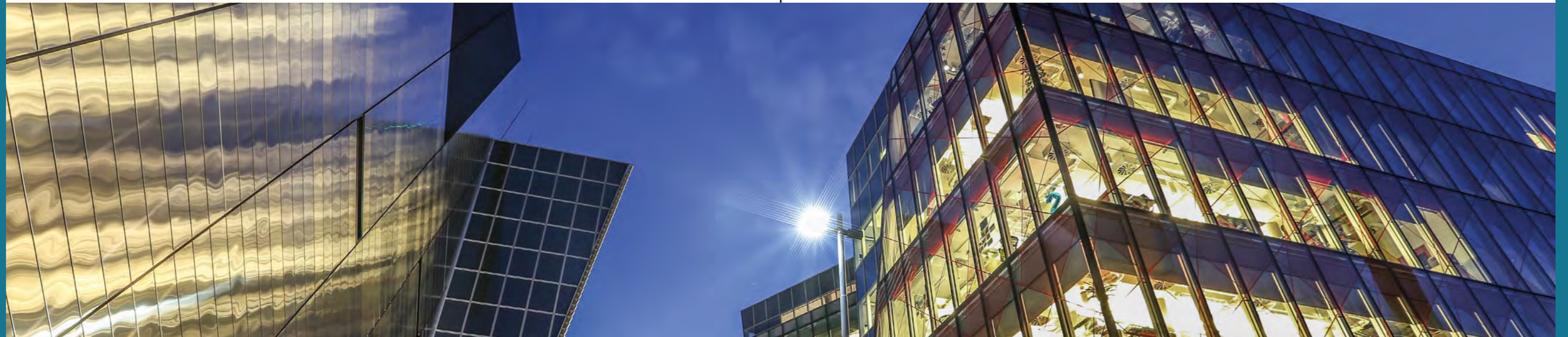
Tá an Measúnacht Chuí ar an dréachtphlean agus na beartais agus na cuspóirí atá beartaithe aige (ag an tráth seo) bunaithe ar Thuarascáil Tionchair Natura (NIR) atá san áireamh i ndoiciméadacht an dréachtphlean (Imleabhar 6 den phlean). Thángthas ar an gconclúid go hoibiachtúil (ag an gcéim seo de phróiseas an phlean) san NIR, tar éis scrúdú, anailís agus meastóireacht a dhéanamh ar an bhfaisnéis ábhartha, lena n-áirítear go háirithe cineál na dtionchar tuartha a bheadh ag an bplan, nach ndéanfaidh sé drochthionchar ar an sláine d'aon láithreán Eorpach, ina aonar nó i gcomhcheangal le plananna nó tionscadail eile. Mar sin féin, tá an próiseas atriallach neamhiomlán.

Ag leanúint ó eisiúint an dréachtphlean agus na tuarascálacha comhshaoil a ghabhann leis, beidh aon leasú nó athrú ábhartha a eascróidh as an bpróiseas sin faoi réir Measúnachta Cuí agus déanfar iad a ionchorprú sa dréachtphlean sular féidir an measúnú a thabhairt i gcrích (trí chinneadh foirmiúil an tÚdarás Inniúil m.sh. na comhairleoirí agus a ghlacadh ina dhiaidh sin de Phlean Forbartha Chathair Bhaile Átha Cliath 2022-2028).

Beidh feidhm ag an méid seo a leanas maidir le gach plan:

A chinntiú nach nglacfar le plananna, lena n-áirítear plananna úsáide talún, ach amháin nach mbeidh éifeacht shuntasach acu ar Láithreán Eorpach, má bhíonn siad ina n-aonar nó i gcomhcheangal le plananna nó tionscadail atá ann cheana agus/nó beartaithe, nó más dóigh go mbeidh go bhféadfadh éifeacht chomh suntasach a bheith ag plan den sórt sin (leis féin nó i dteannta a chéile), déanfaidh an t-údarás planála, de réir mar a cheanglaítear leis an dlí, measúnú iomchuí de réir cheanglais Airteagal 6(3) de Threoir maidir le Gnáthóga 92/43/CEE an 21 Bealtaine 1992 maidir le gnáthóga nádúrtha agus fauna agus flóra fiáine a chaomhnú, arna trasú i reachtaíocht na hÉireann. Ní ghlacfaidh an t-údarás planála an plan ach amháin tar éis dó a bheith aimsithe nach ndéanfaidh an plan drochthionchar ar shláine aon láithreáin Eorpach, ag ionchorprú aon bhearta maolaithe riachtanacha. Ní fhéadfar plan a d'fhéadfadh drochthionchar a imirt ar shláine láithreán Eorpach a ghlacadh ach in imthosca eisceachtúla, mar a fhoráiltear in Airteagal 6(4) den Treoir maidir le Gnáthóga arna trasú i reachtaíocht na hÉireann.

Beidh plananna faoi réir scagtha freisin don cheanglas maidir le measúnú comhshaoil, agus faoi mheasúnú comhshaoil más gá, de réir fhorálacha Threoir 2001/42/CE maidir le measúnú ar na héifeachtaí a d'fhéadfadh bheith ag plananna agus clár áirithe ar an gcomhshaoil (SEA Treoir) arna dtrasú sa reachtaíocht náisiúnta.

Beidh feidhm ag an méid seo a leanas maidir le gach togra forbartha:

D'fhonn a chinntiú nach ndeonófar cead pleanála ach amháin le haghaidh togra forbartha nach mbeidh éifeacht shuntasach aige ar Láithreá(i)n Eorpach(a), ina aonar nó i gcomhcheangal le pleananna nó tionscadail atá ann cheana agus/nó beartaithe, nó más dóigh go mbeidh go bhféadfadh éifeacht chomh suntasach a bheith ag togra forbartha den sórt sin (leis féin nó i dteannta a chéile), déanfaidh an t-údarás pleanála, de réir mar a cheanglaítear leis an dlí, measúnú iomchuí de réir cheanglais Airteagal 6(3) de Threoir maidir le Gnáthóga 92/43/CEE an 21 Bealtaine 1992 maidir le gnáthóga nádúrtha agus fauna agus flóra fiáine a chaomhnú, arna trasú i reachtaíocht na hÉireann. Ní aontóidh an t-údarás pleanála leis an bhforbairt ach amháin tar éis dó a fháil amach nach ndéanfaidh an togra forbartha drochthionchar ar shláine aon láithreáin Eorpach, agus forchuirfidh sé bearta maolaithe iomchuí i bhfoirm coinníollacha pleanála. Ní fhéadfar togra forbartha a d'fhéadfadh drochthionchar a imirt ar shláine láithreáin Eorpach a cheadú ach in imthosca eisceachtúla, mar a fhoráiltear in Airteagal 6(4) den Treoir maidir le Gnáthóga arna trasú i reachtaíocht na hÉireann.

Beidh tograí forbartha faoi réir scagtha freisin don cheanglas maidir le measúnú tionchair timpeallachta, agus faoi mheasúnú tionchair timpeallachta más gá, de réir fhorálacha Threoir 2011/52/AE i ndáil le measúnú ar éifeachtaí a d'fhéadfadh bheith ag tionscadail phoiblí agus phríobháideacha áirithe ar an gcomhshaol arna leasú le Treoir 2014/52/AE (an Treoir EIA) arna trasú sa reachtaíocht náisiúnta.

1.5.3 Measúnú Straitéiseach Riosca i gcás Tuilte (SFRA)

Tá Measúnú Straitéiseach Riosca Tuilte (SFRA) cuimsithe sa phlean forbartha freisin. Is éard atá in SFRA ná measúnú ar fud an cheantair ar na rioscaí tuilte atá ann faoi láthair agus ar thionchar na rioscaí sin a eascraíonn as beartais phleanála spásúlachta. Rinneadh an SFRA, lena n-áirítear léarscáileanna criosanna tuile, de réir an Chórais Phleanála agus Bainistíocht Riosca Tuilte - Treoirlínte d'Údarais Phleanála (2009) agus tá sé le fáil in Imleabhar 7 den Phlean.

1.6 Straitéis Tithíochta, HNDA agus Straitéis Mhiondíola

Ullmhaíodh Straitéis Tithíochta de réir Alt 94 den Acht um Pleanáil agus Forbairt 2000(arna leasú) (Aguisín 1). Ina theannta sin, ullmhaíodh Measúnú Riachtanas agus Éileamh Tithíochta (HNDA) de réir na Treorach maidir le hUllmhú an Mheasúnaithe ar Riachtanas agus ar Éileamh ar Thithíocht a d'fhoilsigh an Roinn Tithíochta, Rialtais Áitiúil agus Oidhreachta in Aibreán 2021.

Tá an anailís chainníochtúil atá leagtha amach sa Straitéis Tithíochta agus HNDA bunaithe ar an doiciméad um Éileamh Tithíochta Struchtúrtha in Éirinn agus Spriocanna Soláthair Tithíochta, agus na Treoirlínte Alt 28 a ghabhann leo: Modheolaíocht Sprioc Soláthair Tithíochta um Phleanáil Forbartha Nollaig 2020.

Tá Straitéis Mhiondíola leagtha amach in Aguisín 2 agus ullmhaíodh í seo ag féachaint do na Treoirlínte um Pleanáil Mhiondíola (2012).

1.7 Próiseas agus Comhairliúchán um Déanamh Plean

Áiríodh le hullmhú an phlean seo comhairliúchán réamhdhréachta leis na baill tofa, leis an bpobal i gcoitinne, le príomhpháirtithe leasmhara, le soláthraithe bonneagair, le grúpaí earnála, le gníomhaireachtaí reachtúla agus le húdarais áitiúla tadhlaigh. Mhair an comhairliúchán poiblí réamhdhréachta thar thréimhse deich seachtaine nuair a seoladh páipéar saincheisteanna i mí Feabhra 2021.

Áiríodh sa straitéis comhairliúcháin roinnt imeachtaí faisnéise poiblí lena n-áirítear 5 sheimineár gréasáin ar líne chun an oiread rannpháirtíochta poiblí agus is féidir a spreagadh. Baineadh úsáid ghníomhach as na meáin shóisialta lena n-áirítear físeán faisnéise. Ar an iomlán, cuireadh san áireamh 752 aighneacht a fuarthas i scríbhinn, mar aon leis na tuairimí agus na barúlacha a d'eascair as seimineáir ghréasáin an chomhairliúcháin phoiblí, agus a bhí an dréachtphlean forbartha á chur le chéile. Léiríonn líon na n-aighneachtaí agus na rannpháirtíochta leibhéal ard suime i dtodhchaí na cathrach.

Agus na tuairimí a léirigh an pobal ag an gcéim réamhdhréachta á mbreithniú, mhol na hionadaithe tofa 1,078 tairiscint ag tabhairt treorach don phríomhfheidhmeannach maidir leis na saincheisteanna straitéiseacha agus beartais atá le háireamh sa dréachtphlean forbartha. Tar éis dóibh an dréachtphlean forbartha a d'ullmhaigh an

príomhfheidhmeannach a bhreithniú, mhol na comhaltaí tofa tuilleadh tairiscintí le haghaidh leasuithe ar an dréachtphlean. Ionchorpraíodh gach athrú a d’aontaigh an Chomhairle Cathrach sa dréachtphlean.

Is feidhm fhorchoimeáda ag na comhaltaí tofa faoin Acht Pleanála agus Forbartha 2000 (arna leasú) é an plean a ghlacadh.

1.8 Foirm agus Ábhar Plean Forbartha

I bPlean Forbartha Chathair Bhaile Átha Cliath 2022-2028, cuimsítear roinnt doiciméad / imleabhar idirghaolmhara nach mór a léirmhíniú ina iomláine. Is iad seo:

Ráiteas i Scríbhinn (Imleabhar 1): An Ráiteas i Scríbhinn, ina leagtar amach an Croí-Straitéis agus beartais agus cuspóirí na Comhairle maidir le pleanáil cheart agus forbairt inbhuanaithe na cathrach. Cuimsítear ann príomhdhoiciméad beartais Phlean Forbartha Chathair Bhaile Átha Cliath agus tá 16 Chaibidil ann. Is chun críocha léiritheacha amháin iad na léarscáileanna grafacha in Iml. 1.

Aguisíní (Imleabhar 2): Cuimsítear sna hAguisíní, atá in imleabhar ar leithligh, an Straitéis Tithíochta agus HNDA, an Straitéis Miondíola, mar aon le roinnt aguisíní teicniúla eile.

Mapáil (Imleabhar 3): Leis na léarscáileanna criosaithe agus na léarscáileanna straitéiseacha eile tugtar léiriú grafach ar na tograí sa phlean, ag léiriú úsáid talún agus cuspóirí eile na Comhairle. Ní airbheartaítear gurb léarscáileanna suirbhéireachta cruinne iad ónar féidir toisí láithreáin nó sonraí suirbhé eile a thomhas. Má thagann aon choimhlint idir an ráiteas i scríbhinn agus na léarscáileanna nó na léaráidí, beidh tosaíocht ag an ráiteas i scríbhinn.

Imleabhair Bhreise: Tá 4 imleabhar eile sa phlean. Áirítear orthu seo:

Imleabhar 4: Taifead na Struchtúr atá faoi Chosaint.

Imleabhar 5: Tuarascáil um Measúnú Comhshaoil Timpeallachta

Imleabhar 6: An Tuarascáil um Measúnacht Chúí.

Imleabhar 7: Measúnú Straitéiseach Riosca i gcás Tuilte.

1.9 Comhthéacs Beartais Straitéisigh

1.9.1 Réamhrá

Ón am ar glacadh le Plean Forbartha reatha Chathair Bhaile Átha Cliath in 2016, tharla athruithe suntasacha sa timpeallacht beartais agus rialála maidir le pleanáil agus forbairt úsáid talún in Éirinn. Tá an plean bunaithe ar an ordlathas beartais idirnáisiúnta, náisiúnta agus réigiúnach, atá i bhfeidhm anois.

Figiúr 1-3: Príomhbheartas Pleanála Náisiúnta, Réigiúnach agus Áitiúil

1.9.2. Spriocanna Forbartha Inbhuanaithe na NA

Sna 17 Sprioc Forbartha Inbhuanaithe de cuid na Náisiún Aontaithe (SDGanna), leagtar amach cur chuige iomlánaíoch chun todhchaí inbhuanaithe a bhaint amach do chách. Tá Éire tiomanta do na SDGanna a bhaint amach mar atá leagtha amach i 'bPlean Forfheidhmithe Náisiúnta um Spriocanna Forbartha Inbhuanaithe 2018-2020 na Roinn Comhshaoil, Aeráide agus Cumarsáide. Tá ailíniú suntasach idir Torthaí Straitéiseacha Náisiúnta an NPF agus na SDGanna (féach freisin ar <https://sdgs.un.org/goals>).

Figiúr 1-4: Spriocanna Forbartha Inbhuanaithe na NA

1.9.3 An Creat Náisiúnta Pleanála

Is straitéis ardleibhéal 20 bliain é an Creat Náisiúnta Pleanála (NPF) chun forbairt agus infheistíocht in Éirinn a threorú. Is féidir an doiciméad iomlán a fheiceáil ar <https://npf.ie/>.

Sa NPF, tugtar tiomantas láidir do bhainistiú inbhuanaithe talún agus éifeachtúlacht acmhainní d'fhonn tacú leis an aistriú go sochaí ísealcharbóin. Leagtar amach ann straitéis réigiúnach dírithe um fhás a bhainistiú agus frithchothromaíocht a sholáthar don chomhchruinniú seanbhunaithe fáis i Mórcheantar Bhaile Átha Cliath.

Ina ainneoin sin, admhaítear sa NPF an ról ríthábhachtach atá ag Cathair Bhaile Átha Cliath in iomaíochas na tíre mar phríomhchathair na tíre ar scála domhanda, agus tacaíonn sí le fás i bpoist agus i ndaonra Bhaile Átha Cliath, ina réamh-mheastar go bhfreastalóidh an Chathair agus na bruachbhailte ar dhaonra idir 235,000 agus 293,000 duine breise faoi 2040.

Sainiúnaítear sa NPF deich dToradh Straitéiseacha Náisiúnta (NSOanna) d'fhás agus d'fhorbairt inbhuanaithe na hÉireann sa todhchaí go 2040. Breithniú lárnach a bhí sna torthaí seo agus Plean Forbartha nua Chathair Bhaile Átha Cliath á mhúnlú. Déantar na Torthaí sa NPF a réadú trí shraith Cuspóirí Beartais Náisiúnta (NPOanna) a bhfuil an Plean Forbartha Chathair Bhaile Átha Cliath comhsheasmhach leo.

Figiúr 1-5: Torthaí Straitéiseacha Náisiúnta NPF

Is é fás dlúth an chéad NSO agus tá tábhacht ar leith ag baint leis maidir le beartas pleanála spásúlachta, ina gceanglaítear go mbeidh ar a laghad leath den fhás tithíochta agus fostaíochta sa todhchaí i mBaile Átha Cliath suite laistigh den limistéar 'tógtha' sa chathair nó gar dó - go sonrach laistigh de na canálacha agus an fáinne M50, lena n-éileofar athlonnú forásach d'úsáidí talún nach bhfuil chomh dian lasmuigh den limistéar tógtha seo.

Leis an straitéis fáis seo, ligfear d'úsáid níos fearr a bhaint as talamh agus foirgnimh seirbhísithe tearcúsáidte, lena n-áirítear talamh inlíonta agus athfhorbraíochta, le forbairt úsáide measctha ardchighdeáin agus arddlúis in éineacht le taitneamhachtaí agus seirbhísí oideachais, sláinte agus sóisialta feabhsaithe; gach ceann acu tacaithe ag soghluaisteacht inbhuanaithe.

Leagtar amach sa NPF d'fhonn fás dlúth agus inbhuanaithe a bhaint amach, caithfear díriú ar inmharthanacht áiteanna uirbeacha, athghiniúint leanúnach a dhéanamh ar na limistéar tógtha atá ann cheana féin, dul i ngleic le leagáidí ar nós comhchruinnithe de mhíbhuntáiste i gceantair áirithe, agus tionscnaimh athghiniúna agus athfhorbartha a nascadh le gníomhaíocht aeráide. Leagtar amach sa NPF sraith chumasóirí fáis do Bhaile Átha Cliath, a chuir bonn eolais faoin gcur chuige beartais sa phlean.

1.9.4 An Plean Náisiúnta um Gníomh don Aeráid 2019 - 2024

Sa Phlean Náisiúnta um Gníomh don Aeráid (CAP) 2019-2024 (<https://www.gov.ie>(b)), leagtar amach gníomhartha chun aghaidh a thabhairt ar thionchair an athrú aeráide ar chomhshaol, sochaí, acmhainní eacnamaíocha agus nádúrtha na hÉireann. Aithnítear sa CAP scála an dúshláin agus déantar iniúchadh ar na tionchair ar raon príomhearnálacha lena n-áirítear leictreachas, iompar, an timpeallacht thógtha, an tionsclaíocht agus an talmhaíocht agus cuirtear ar fáil treoir de spriocanna uailmhianacha um astaíochtaí a laghdú.

Aithnítear sa CAP an ról is féidir le Tionscadal Éireann 2040 agus an NPF a imirt i ngníomhú ar son na haeráide maidir le soláthar a dhéanamh d'fhás an daonra ar bhealach dlúth, nasctha agus inbhuanaithe agus an ról lárnach is féidir a bheith ag pleanáil úsáide talún maidir le maolú agus oiriúnú don athrú aeráide a chur chun cinn.

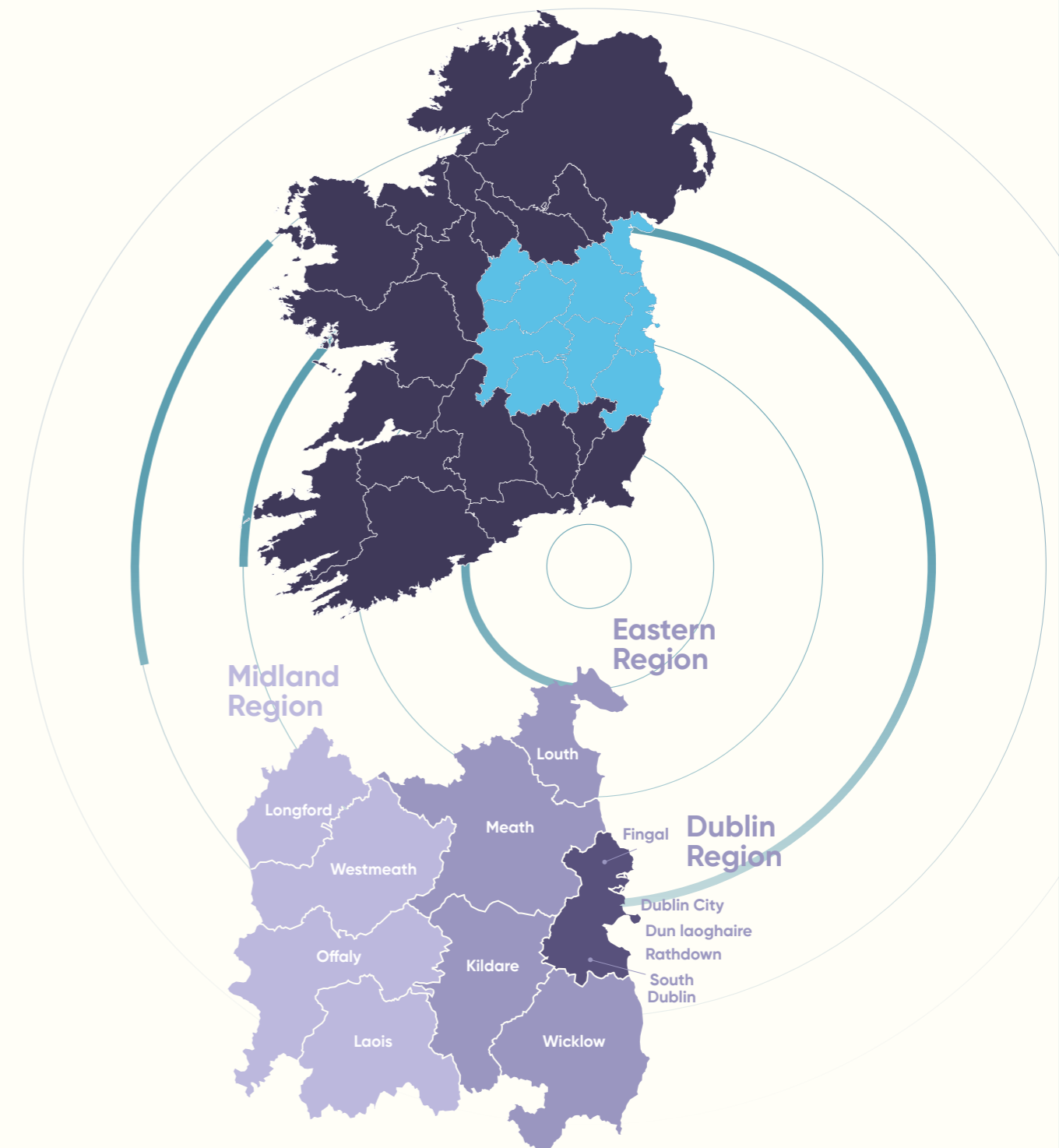
Ghlac Comhairle Cathrach Bhaile Átha Cliath Plean Gníomhaíochta um Athrú Aeráide (CCAP) don Chathair don tréimhse 2019-2024 agus tá sí á chur chun feidhme. Tá an Plean dírithe ar na réimsí maidir le fuinneamh agus foirgnimh, iompar, athléimneacht tuile, réitigh bunaithe ar nádúr agus bainistiú acmhainní.

Téama trasnaí é gníomhú ar son na haeráide agus tá sé comhtháite le gach caibidil den phlean. Go háirithe, cuireann chun cinn sa phlean foirm dhlúth uirbeach, comhtháthú na pleanála iompair agus úsáide talún, cosaint agus feabhsú na bithéagsúlachta, agus cuideoidh gach ceann acu le pobail agus comharsanachtaí atá seasmach ó thaobh na haeráide de a chruthú.

1.9.5 Straitéis Réigiúnach Spásúlachta agus Eacnamaíoch (2019-2031)

Tá Cathair Bhaile Átha Cliath laistigh de Limistéar Tionóil Réigiúnach Oirthear agus Lár na Tíre (EMRA) agus leagtar amach sa Straitéis Réigiúnach Spásúlachta agus Eacnamaíoch (RSES) (<https://emra.ie/final-rses/>) don cheantar seo plean straitéiseach agus creat infheistíochta chun forbairt an réigiúin a mhúnlú agus chun bainistíocht a dhéanamh air.

Figiúr 1-6: Cathair Bhaile Átha Cliath sa Limistéar EMRA

Sa RSES, comhtháthaitear cuspóirí an NPF agus an straitéis fáis agus lonnaíochta ar an leibhéal réigiúnach, lena gcinntítear comhordú idir an NPF agus Plean Forbartha Chathair Bhaile Átha Cliath.

Aithnítear sa RSES dúshlán an réigiúin mar an gá le fás eacnamaíoch a chothú agus é ag aistriú chuig sochaí ísealcharbóin agus; an gá atá le fás an daonra a ailíniú le suíomh tithe agus post agus atá áiteanna sláintiúla tarraingteacha agus cáilíocht beatha fheabhsaithe á gcruthú.

Tá trí phríomhphrionsabal mar bhonn agus taca leis an RSES, eadhon: comhforbiart áite; gníomhú ar son na haeráide; agus deis agus fás eacnamaíoch inbhuanaithe. Leagtar amach 16 Toradh Straitéiseach Réigiúnach (RSOnna) atá ailínithe go ginearálta le Torthaí Straitéiseacha Náisiúnta an NPF.

Figiúr 1-7: Torthaí Straitéiseacha Réigiúnacha EMRA RSES

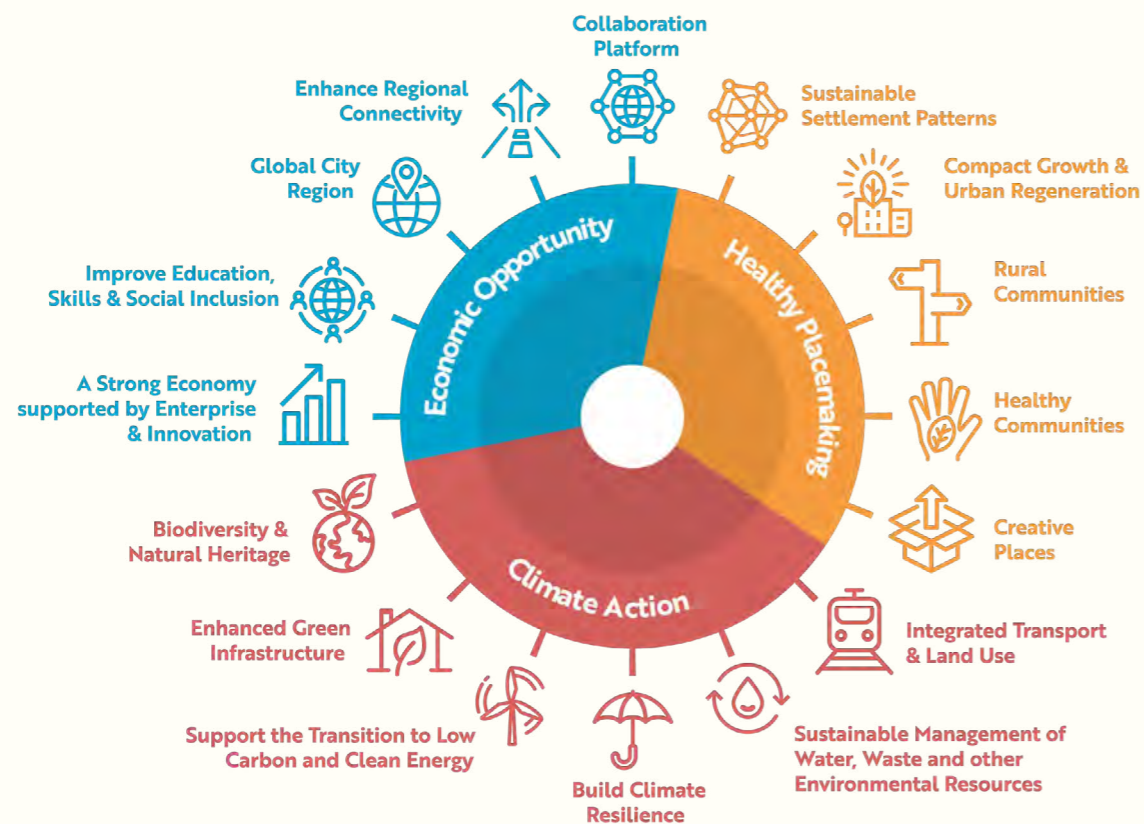

Figure 2.4 Regional Strategic Outcomes

KEY PRINCIPLES

Healthy Placemaking

To promote people's quality of life through the creation of healthy and attractive places to live, work, visit and study in.

Climate Action

The need to enhance climate resilience and to accelerate a transition to a low carbon economy recognising the role of natural capital and ecosystem services in achieving this.

Economic Opportunity

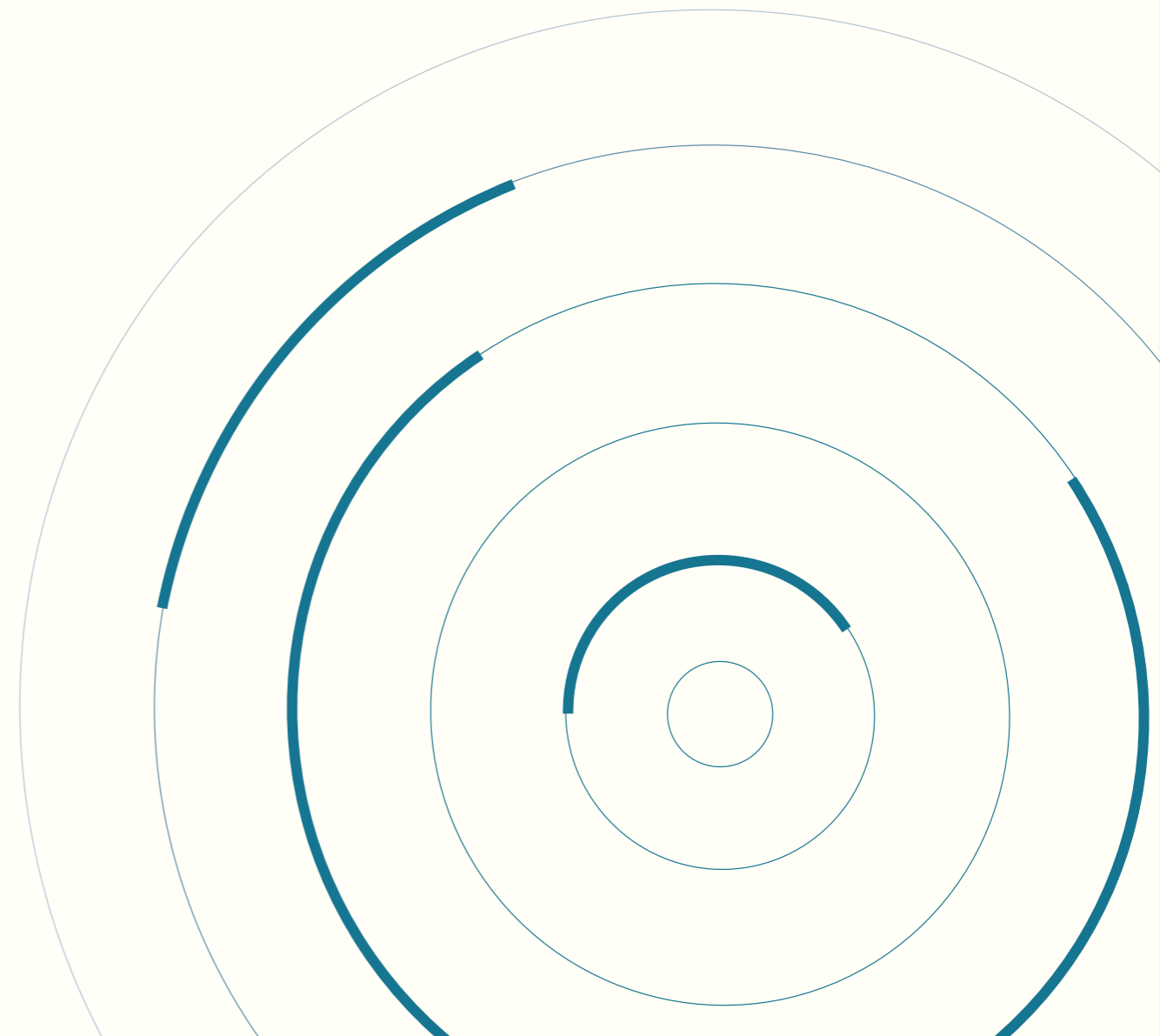
To create the right conditions and opportunities for the region to realise sustained economic growth and employment that ensures good living standards for all.

Leagtar amach sa RSES an fhís don fhás (tithe agus poist) agus Cuspóirí Beartais Réigiúnacha (RPOanna) don Réigiún go dtí an bhliain 2031 agus féachann sé le méadú daonra de thart ar 100,000 duine faoi 2031 i gCathair Bhaile Átha Cliath.

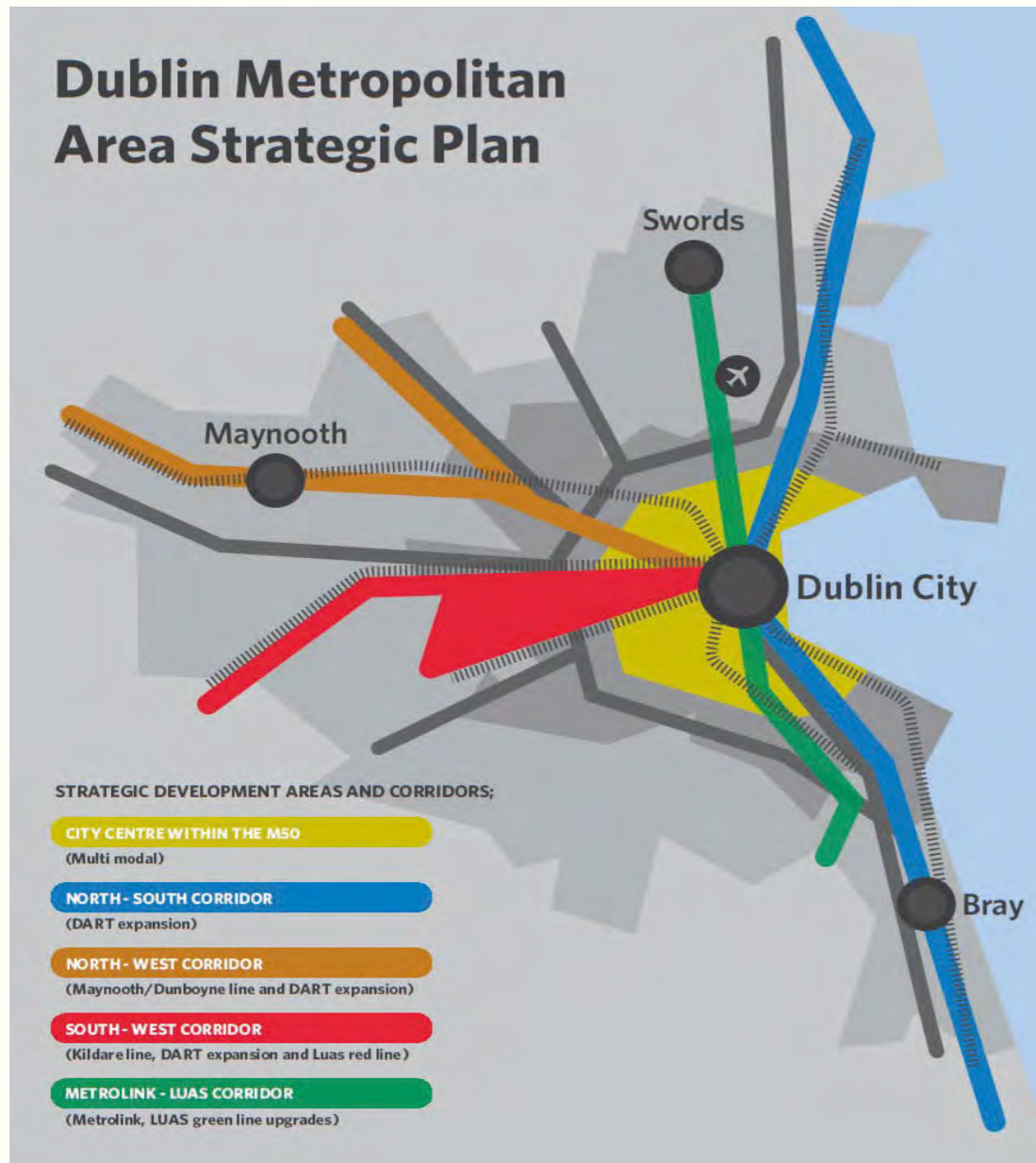
Ailíníonn beartais agus cuspóirí an phlean leis na RSOanna agus tá na spriocanna daonra atá leagtha amach san RSES mar bhonn agus thaca ag an gcroí-straitéis.

1.9.6 Plean Straitéiseach Cheantar Cathrach Bhaile Átha Cliath (MASP)

Áirítear sa RSES Plean Straitéiseach Cheantar Cathrach Bhaile Átha Cliath (MASP) níos mionsonraithe ina saináithnítear forbairt straitéiseach agus réimsí fostaíochta d'fhás daonra agus fostaíochta, chomh maith le comhdhlúthú agus ath-dhianú níos ginearálta ar thailte inlfonta, athfhorbraíochta agus tearcúsáidte laistigh de Chathair Bhaile Átha Cliath agus dá bruachbhailte.

Figiúr 1-8: MASP Bhaile Átha Cliath

Aithnítear sa MASP roinnt suíomhanna straitéiseacha mórsála (tailte forbartha straitéisí), bunaithe ar phríomhchonairí a sheachadfaidh forbairt shuntasach (forbairt tithíochta agus fostaíochta) suas go dtí an bhliain 2031.

Is iad seo a leanas na tailte forbartha straitéisí laistigh de limistéar na Comhairle Cathrach a shainaithin EMRA sa RSES:

Ceantair Forbartha Straitéisí

Suíomh Ilmhódach - Lár na Cathrach laistigh den M50

- **Cónaithe:** Dugthailte agus Lár na Cathrach, Bóthar an Náis, tailte in oirthuaisceart lár na cathrach, An Pháirc Thiar - Gort na Silíní, Baile Munna, Baile an Ásaigh-Baile Pheiléid agus Tailte Naomh Séamas - Heuston.
- **Fostaíocht:** Dugthailte agus An Poll Beag, tailte Diageo agus Naomh Séamas agus campas Ghráinseach Ghormáin, Bóthar an Náis.

Conair DART - (Thuaidh Theas)

- **Cónaithe:** An Colbha Thuaidh (Cluain Ghrífní / Béal Maighne)
- **Fostaíocht:** Ionaid Úsáide Measctha an Cholbha Thuaidh

Tailte Fostaíochta Straitéiseacha

Suíomh Ilmhódach - Lár na Cathrach agus Dugthailte

- Dugthailte, An Poll Beag agus Oirthuaisceart Lár na Cathrach, Lár na Cathrach (tailte Ghráinseach Ghormáin agus Naomh Séamas-Diageo)
- Tailte tionsclaíocha a dhianú
- Conair DART- (Conair an Iardheiscirt)
- Bóthar an Náis.

Tacaíonn an MASP le cur chuige seicheamhach i leith forbairt chónaithe le príomhfhocas ar chomhdhlúthú suíomhanna laistigh de Chathair agus Bruachbailte Bhaile Átha Cliath nó tadhlaigh leis. Tá Croí-Straitéis agus Straitéis Lonnaíochta an phlean ailínithe leis na tailte forbartha straitéisí atá mionsonraithe sa RSES.

1.9.7 Straitéis Iompair NTA 2016-2035

Sa straitéis seo do Mhórchéantar Bhaile Átha Cliath (GDA), cuirtear creat ar fáil do líonra iompair inbhuanaithe don fadtéarma. I measc trí phríomhthionscadal tá:

- An tionscadal Bus Connects le hamlíne spriocdhírthe de 2021 - 2023.
- An líne Luas Tram sínithe chuig an bhFionnghlas, a mheastar go seachadófar é faoi 2028.
- Líne traenach meitreo ón gCathair go dtí an tAerfort agus Sord le dáta seachadta spriocdhírthe idir 2021 agus 2027.

Le linn thréimhse an phlean forbartha, táthar ag súil go ndéanfar na príomhthionscadail bhonneagair seo a sheachadadh nó go mbeidh siad ag céim ard dearaidh / pleanála. Is príomh-bhreithniú sa phlean é ailíniú fáis sa todhchaí agus príomh-bhonneagar iompair phoiblí.

1.9.8 Treoirínite Pleanála Reachtúla

D'éisigh an tAire Tithíochta, Pleanála agus Rialtais Áitiúil raon treoirínite a gceanglaítear ar údaráis phleanála aird a thabhairt orthu agus a bhfeidhmeanna á gcomhlíonadh acu, agus ullmhúchán Phlean Forbartha Chathair Bhaile Átha Cliath san áireamh. Cumhdaítear sna treoirínite seo raon leathan saincheisteanna lena n-áirítear airde foirgneamh, dlús agus dearadh cónaithe, bainistíocht forbartha, áiseanna cúram leanaí agus measúnú comhshaoil. Tugadh aird iomlán ar na treoirínite seo agus ar na riachtanais ábhartha uile maidir le beartas pleanála pleanála agus a bhí beartais agus cuspóirí an phlean á gceapadh (féach Aguisín 14).

1.10 Cur chun Feidhme agus Monatóireacht

Ní féidir leis an gComhairle Cathrach amháin na straitéisí, na beartais agus na cuspóirí iomadúla i bPlean Forbartha Chathair Bhaile Átha Cliath a sheachadadh. Déanfaidh roinnt gníomhaireachtaí ar leibhéal na cathrach, an réigiúin agus ar an leibhéal náisiúnta fíis an phlean a chur chun feidhme. Teastóidh comhoibriú leanúnach agus dea-thoil ar fud raon gníomhaireachtaí agus páirtithe leasmhara chun líon suntasach de bheartais agus chuspóirí an phlean a chur chun feidhme go rathúil.

Rachaidh Comhairle Cathrach Bhaile Átha Cliath i dteagmháil go gníomhach leis na gníomhaireachtaí ábhartha agus glacfaidh sí ról gníomhach bainistíochta talún chun cur chun feidhme an phlean a chur chun cinn agus a chinntiú. Cuirfear sásraí monatóireachta i bhfeidhm chun seachadadh éifeachtach inbhuanaithe a chinntiú agus chun trédhearcacht níos mó a cheadú maidir leis an dul chun cinn atá déanta i gcur chun feidhme an phlean (féach Caibidil 16: Monatóireacht agus Cur chun Feidhme).

CAIBIDIL 2

Croí-Straitéis

2.1 Réamhrá

Is í aidhm na croístraitéise seo treo spásúil forbairt agus athghiniúint na todhchaí sa chathair a threorú de réir phrionsabail an fháis dhlúth. Tagann sé le fíis an phlean forbartha mar atá leagtha amach i gCaibidil 1. Taispeántar an chroístraitéis go léaráideach i bhFigiúr 2.1. Is é príomhchuspóir na croí-straitéise a chinntiú go bhfuil chandam agus suíomh na forbartha ag teacht le beartas Náisiúnta agus Réigiúnach.

2.1.1 Bunús Reachtach

Déantar cur síos ar an gceanglas maidir le croístraitéis mar cuid den phlean forbartha in SIO (2A) de na hAchtanna um Pleanáil agus Forbairt (PDA) 2000 (arna leasú). Is é ról na croístraitéise a chinntiú go bhfuil i ndóthain talún criosaithe le seirbhísí ann chun freastal ar éileamh tithíochta na todhchaí thar thréimhse an phlean forbartha. Leagtar amach sa chroístraitéis straitéis lonnaithe spásúlachta don chathair atá i gcomhréir leis an straitéis tithíochta, an Creat Náisiúnta Pleanála (NPF), an Straitéis Réigiúnach Spásúlachta agus Eacnamaíoch (RSES), sainriachtanais bheartais phleanála (SPPRanna) a éilítear faoi Threoirlínte Alt 28 agus cuirtear san áireamh beartais an Aire i leith spriocanna daonra náisiúnta agus réigiúnacha.

De réir na nAchtanna Pleanála, tá an chroístraitéis bunaithe ar fhianaise ag úsáid sonraí bunaithe ar threochtaí daonra agus spriocanna teaghlach. Taispeánann sé an chaoi a bhfreastalóidh talamh atá criosaithe cheana féin nó atá beartaithe le haghaidh criosaithe ar an éileamh réamh-mheasta tithíochta. Leagtar amach sa chroístraitéis mionsonraí faoin straitéis eacnamaíoch agus miondíola don chathair ionas go mbeidh cur chuige comhtháite agus stuama foriomlán ann maidir leis an gcaoi a ndéantar todhchaí na cathrach a phleanáil agus go mbeidh na háiteanna ina mbíonn daoine ag obair, ag maireachtáil agus ag baint úsáide astu fite fuaite lena chéile.

Straitéis Tithíochta

Tá an Straitéis Tithíochta do Chomhairle Cathrach Bhaile Átha Cliath san áireamh mar Aguisín 1 in Imleabhar 2 a ghabhann leis an bplean forbartha, agus tá Measúnú ar Éileamh ar Riachtanas Tithíochta (HNDA) ann. Is ceanglas éigeantach do phlean forbartha í Straitéis Tithíochta faoi Cuid V den PDA. Is é cuspóir na Straitéise Tithíochta aghaidh a thabhairt

ar riachtanais fhoriomlána tithíochta dhaonra an cheantair atá ann agus a bheidh ann amach anseo agus scála agus riachtanais na gcineálacha tithíochta tacaithe. Bíonn torthaí na Straitéise Tithíochta mar bhonn eolais don chroístraitéis agus do bheartais agus do chuspóirí eile atá sa phlean forbartha maidir le riachtanas tithíochta na todhchaí.

2.1.2 Comhthéacs Beartais

Creat Náisiúnta Pleanála (NPF)

Is é an NPF plean straitéiseach ardleibhéal an Rialtais um fhás agus forbairt na tíre sa todhchaí a mhúnlú don tréimhse suas go dtí 2040. Is príomhchuspóir straitéiseach den phlean é fás dlúth, agus tá fócas ar leith ar Bhaile Átha Cliath, agus sa NPF moltar cur chuige de comhdhlúthú agus dlúthú sa chathair.

Éileoidh sé seo díriú ar roinnt tionscadal mór athghiniúna agus athfhorbartha, go háirithe maidir le talamh tearcúsáidte laistigh de na canálacha agus fáinne an M50. Tá béim freisin ar phríomh-Chumasóirí Fáis na Todhchaí do Bhaile Átha Cliath lena n-áirítear ceanglas suíomhanna móra athghiniúna a shainaithear a bheadh oiriúnach do thithíocht agus d'fhostaíocht agus forbairt a ailíniú le tionscadail straitéiseacha bonneagair iompair phoiblí.

Soláthraítear sa NPF sraith Cuspóirí Beartais Náisiúnta (NPOanna), a chuir roinnt acu bonn eolais faoin gcroí-straitéis, lena n-áirítear:

- **NPO 3b** a bhfuil mar aidhm aige de sheachadadh de leath na dtithe nua ar a laghad a bheith dírithe ar an cúig phríomhchathair laistigh den lorg tógtha atá iontu cheana.
- **NPO 11** ina luaitear go mbeidh toimhde ann i bhfabhar forbartha a fhéadfaidh níos mó daoine a spreagadh agus níos mó post agus gníomhaíochta a ghiniúint laistigh de na cathracha atá ann ar choinníoll go gcomhlíonann an fhorbairt na caighdeáin phleanála iomchuí agus go mbaianeann sí amach fás spriocdhírthe.
- **NPO** uimh. 72a, uimh. 72b agus uimh. 73a meastar go bhfuil siad seo idirnasctha agus déileálann siad den cuid is mó leis an 'gcur chuige srathach' den NPF i leith tailte criosaithe ina gcuirtear seirbhísí ar fáil dóibh, atá aicmithe mar Shraith 1: Tailte Criosaithe Seirbhísithe; agus tailte criosaithe a fhéadtar a sheirbhísiú le linn shaolré an phlean forbartha, atá aicmithe mar Shraith 2: Talamh Criosaithe a Fhéadtar a Sheirbhísiú (féach Mír 2.3.4 thíos).

Plean Straitéiseach Spásúlachta agus Eacnamaíochta agus Plean Spásúil an Cheantair Cathrach

D'ullmhaigh Tionól Réigiúnach an Oirthir agus Lár na Tíre (EMRA) an Straitéis Spásúlachta agus Eacnamaíoch Réigiúnach (RSES) i mí an Mheithimh 2019 do réigiún an Oirthir agus Lár na Tíre; a thugann éifeacht don NPF ar leibhéal réigiúnach. Sa RSES, déantar prionsabail an NPF maidir le comhdhlúthú, forbairt athfhorbraíochta, dlúthú agus fás dlúth a fhorhnuiniú tuilleadh Leagtar amach sa RSES plean réigiúnach nua ina soláthraítear treo pleanála spásúlachta fadtéarmach don réigiún ina ndéantar Baile Átha Cliath a chatagóiriú mar Thairseach Dhomhanda mar aitheantas ar an ról idirnáisiúnta atá aige don tír.

San áireamh sa RSES tá Plean Straitéiseach Limistéar Cathrach (MASP) 12-20 bliana do Bhaile Átha Cliath. Aithnítear sa MASP creat réigiúnach a ailníonn fás daonra agus fostaíochta leis na tosaíochtaí infheistíochta iompair agus bonneagair gaolmhara.

Maidir le fás na cathrach sa todhchaí, sainaithnítear sa MASP roinnt limistéar straitéiseach ar mhórsála bunaithe ar phríomhchonairí iompair a bhfuil sé de chumas acu forbairt shuntasach a sheachadadh sa tréimhse suas go dtí 2031. Sainmhínítear iad seo mar Ceantair Forbartha Straitéisí agus Tailte Fostaíochta Straitéiseacha agus caithfidh an croístraitéis ailíniú leo seo.

Tacaíonn an RSES agus an MASP freisin le bainistíocht ghníomhach talún lena gcuirtear treoirphrionsabail ar fáil chun déileáil le castachtaí suíomhanna athfhorbraíochta agus inlíonta agus an croístraitéis á hullmhú. Príomhghné den RSES is ea an leithdháileadh daonra a chuirtear ar fáil don chathair. Tá an croístraitéis ailínithe leis na figiúirí daonra seo. Tá mionsonraí air seo i Mír 2.2 thíos.

An tÚdarás Náisiúnta Iompair - Straitéis Iompair 2016-2035

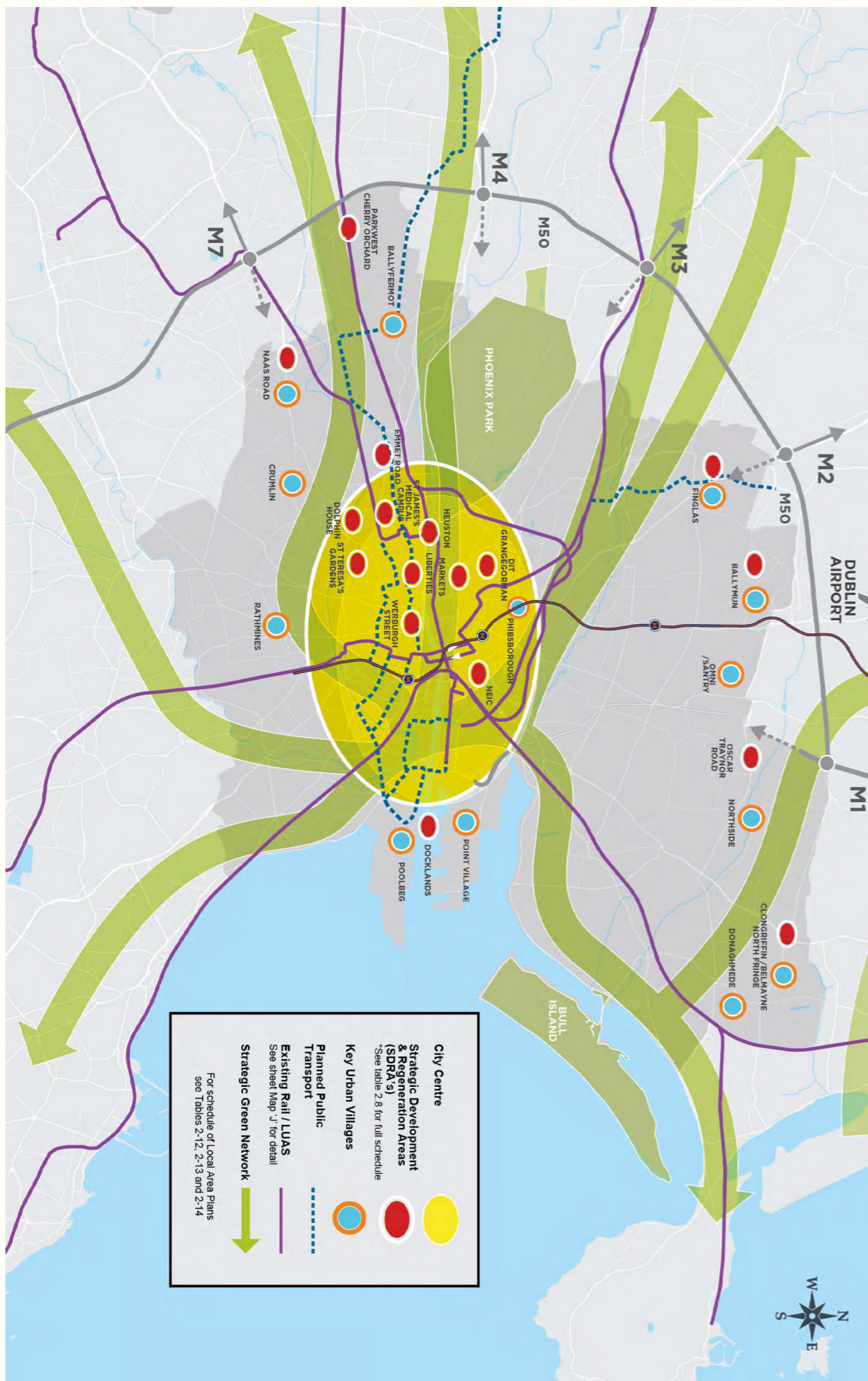
Sa Straitéis Iompair do Mhórcheantar Bhaile Átha Cliath (GDA), arna hullmhú ag an Údarás Náisiúnta Iompair (NTA), cuirtear creat ar fáil do líonra iompair inbhuanaithe don fadtéarma. Sa chroístraitéis, cuirtear forbairt agus diansaothrú iomchuí chun cinn ar bhealaí na dtrí phríomhthionscadal iompair phoiblí atá le forbairt thar thréimhse an phlean forbartha a chuimsíonn Bus Connects (2021 - 2023), an Metrolink go dtí Aerfort Bhaile Átha Cliath/Sord (2021 - 2027) agus an Luas go dtí Fionnghlas (2028).

An Roinn Tithíochta Rialtais Áitiúil agus Oidhreacht - Treoirlínte Alt 28

D'fhoilsigh an Roinn Tithíochta, Rialtais Áitiúil agus Oidhreacht (DHLGH) an Mhodheolaíocht um Sprioc Soláthair Tithíochta do Phleanáil Forbartha, Nollaig 2020, Éileamh ar Thithíocht Réamh-mheasta de réir Limistéar an Údarás Áitiúil 2020 - 2031 Cásanna Sprioc Soláthair Tithíochta ESRI NPF. Tá spriocanna soláthair tithíochta ann do gach údarás áitiúil aonair. Úsáidtear na figiúirí riachtanas tithíochta seo mar cuid de na croífhigiúirí straitéise, ina bhfuil mionsonraí fúthu thíos i Mír 2.2.

Cuirtear sraith treoirlínte pleanála Alt 28 eile san áireamh agus atá an croístraitéis á hullmhú agus maidir le raon beartas agus cuspóirí atá corpraithe sa phlean forbartha. Tá ráiteas comhlíonta le treoirlínte den sórt sin agus na SPPRanna bainteacha leagtha amach in Aguisín 14.

Figiúr 2-1: Léarscáil Croí-Straitéise

2.2 Sonraí Cainníochtúla atá mar bhonn agus taca leis an gCroí-Straitéis

Sa cuid seo, déantar achoimre ar na príomhshonraí cainníochtúla a úsáidtear chun ullmhúchán na croí-straitéise a threorú. Is iad an dá phríomhshraith d'fhigiúirí, a theastaíonn chun ionchur a thabhairt don chroístraitéis, ná daonra agus tithíocht. Maidir leis seo, is iad na príomhfhoinsí sonraí:

- Údarás Réigiúnach an Oirthir agus Lár Tíre: Leithdháileadh Daonra do Chomhairle Cathrach Bhaile Átha Cliath (Iúil 2020);
- An Roinn Tithíochta, Rialtais Áitiúil agus Oidhreachta, Spriocanna Tithíochta do Chomhairle Cathrach Bhaile Átha Cliath (Nollaig 2020).

I measc na bpríomhfhoinsí sonraí cainníochtúla eile faoin mí seo tá anailís ar Thuairisceáin Thascfhórsa Tithíochta Bhaile Átha Cliath (DHTF) do Chomhairle Cathrach Bhaile Átha Cliath, a thuairiscíonn ar phleanáil chónaithe agus ar ghníomhaíocht tógála, agus sonraí na Príomh-Oifige Staidrimh (CSO) maidir le daonra, tithíocht agus figiúirí fostaíochta, arna léirmhíniú ag ESRI agus AIRO araon. Le Daonáireamh na Príomh-Oifige Staidrimh in 2016 (lena n-áirítear na réamh-mheastacháin daonra ceantair réigiúnaigh bliantúla is déanaí a foilsíodh i mí Lúnasa 2020) agus Cur i gCrích Nua Ráithiúil Áitribh Údaráis Áitiúil na Príomh-Oifige Staidrimh, cuirtear bonn eolais faoin gcroí-straitéis.

2.2.1 Daonra agus Seachadadh Tithíochta

Patrúin Fáis Daonra

Tháinig méadú de thart ar 5% ar an meán ar dhaonra Chathair Bhaile Átha Cliath i ngach tréimhse idir-dhaonáirimh idir 2006 -2016. Sa Daonáireamh 2006, taifeadadh daonra de 506,211, ag ardú go daonra taifeadta de 527,612 (+ 4.2%) in 2011 le daonra taifeadta de 554,554 (+ 5%) sa Daonáireamh 2016.

Tábla 2-1: Athrú Daonra

Bliain an daonáirimh	Daonra	% méadú
2006	506,211	
2011	527,612	+4.2% thar 5 bhliain
2016	554,554	+5% thar 5 bhliain
Meastachán daonra 2020 na Príomh-Oifige Staidrimh	595,434	7.4% thar 4 bhliain

Foinse: POS

B'ionann meastachán daonra 2020 an CSO do Réigiún Bhaile Átha Cliath agus 1,417,700 duine. Bhí sciar Chomhairle Cathrach Bhaile Átha Cliath d'fhigiúr daonra réigiúnach Dhaonáireamh 2016 do Bhaile Átha Cliath ag thart ar 42%. Ag glacadh leis an sciar céanna d'fhigiúr daonra réigiúnach measta CSO 2020 do Bhaile Átha Cliath, tugann sé seo figiúr daonra measta de 595,434 do Chomhairle Cathrach Bhaile Átha Cliath in Aibreán 2020. Léiríonn sé seo méadú measta de 7.4% ar dhaonra Chathair Bhaile Átha Cliath thar thréimhse ceithre bliana ó 2016 go 2020.

Seachadadh Tithíochta

De réir fhigiúirí CSO um Chur i gCrích Áitreabh Nua do R1 2017 - R4 2020, b'ionann líon na n-áitreabh nua a cuireadh i gcrích i gCathair Bhaile Átha Cliath ó glacadh an plean forbartha deireanach agus 7,448 aonad, thar thréimhse ceithre bliana. Agus réamhaisnéis a thabhairt ar chur i gcrích, bunaithe ar mheastacháin 2021 agus 2022, táthar ag súil go gcuirfeadh i gcrích, laistigh den thréimhse iomlán sé bliana den plean forbartha deireanach go 2022 thart ar 11,708 aonad.

Soláthraíonn Tascfhórsa Tithíochta Bhaile Átha Cliath (DHTF) nuashonrú ráithiúil ar phleanáil chónaithe agus ar ghníomhaíocht tógála do cheithre Údarás Áitiúil Bhaile Átha Cliath. Soláthraíonn figiúirí DHTF

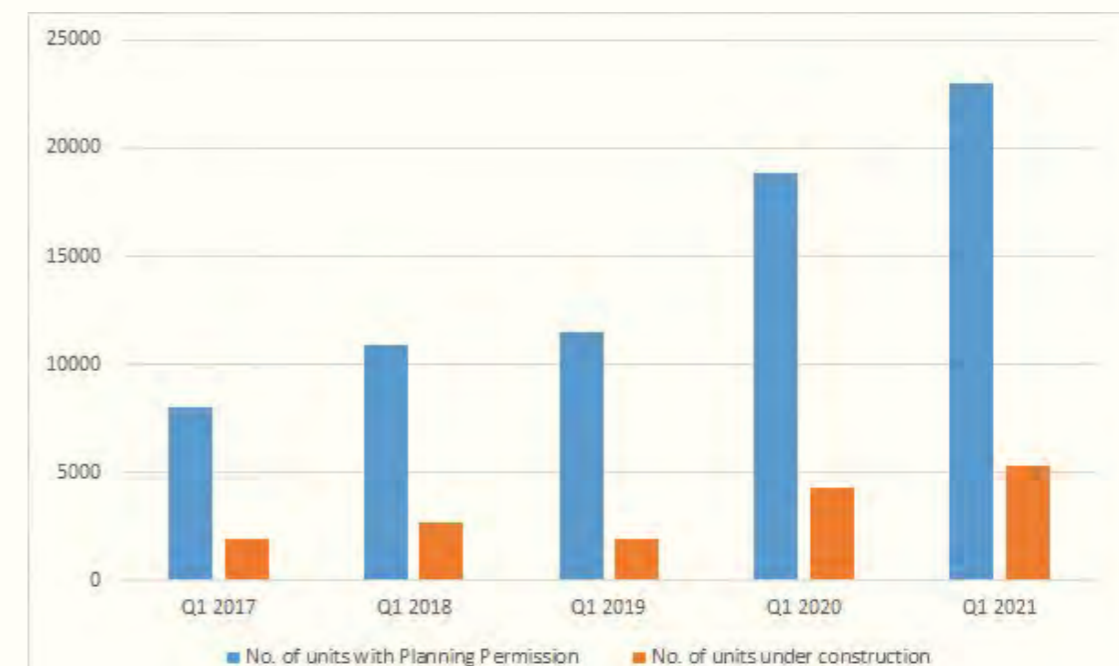
'léargas' in am a chuimsíonn gach cead atá ar marthain atá 'beo' tráth a n-ullmhaítear agus a bhfoilsítear tuairisceán DHTF. I dTábla 2-2, taispeántar an toradh is déanaí tráth na scríbhneoireachta, agus léirítear i bhFigiúr 2-2 a ghabhann leis an méadú ar líon na gceadanna agus na gníomhaíochta tógála a tharla le roinnt blianta anuas.

Tábla 2-2: Tuairisceáin DHTF Chomhairle Cathrach Bhaile Átha Cliath R1 2021

Céim an Iarratais Phleanála (R1 2021)	Líon na nAonad Cónaithe
Ceadanna Pleanála atá ar marthain (ceadaithe)	22,972
Iarratais Pleanála ar feitheamh (beartaithe)	5,609
Comhairliúchán maidir le hiarratas ar phleanáil [PACanna] (féideartha)	23,055

Foinse: Tuairisceáin DHTF

Figiúr 2-2: Cairt Tuairisceáin DHTF Chomhairle Cathrach Bhaile Átha Cliath R1 2017-R1 2021 - Ceadanna Cónaithe agus Gníomhaíocht ar an Láithreán

Foinse: Tuairisceáin DHTF

Amhail R1 2021, bhí 22,972 aonad cónaithe le ceadanna ar marthain ar fud na cathrach agus bhí 5,609 aonad cónaithe beartaithe eile ar feitheamh cinneadh pleanála. Ina theannta sin, d'fhéadfadh go mbeadh 23,055 aonad cónaithe ann ag céim an chomhairliúcháin iarratais réamhphleanála (PACanna). Sular thosaigh Covid-19, bhí borradh faoi ghníomhaíocht tógála i gCathair Bhaile Átha Cliath, ach cuireadh isteach air seo in 2020. Taispeánann táscairí reatha, áfach, gur éirigh leis an ngníomhaíocht tógála atosú agus táthar ag súil go léireoidh torthaí DHTF amach anseo do 2021 agus 2022 fás láidir leanúnach i dtógáil tithíochta.

Tábla 2-3: Tuairisceáin DHTF Chomhairle Cathrach Bhaile Átha Cliath Q1 2021- Gníomhaíocht Tógála ar Láithreáin

Láithreáin	Líon na láithreáin	Líon na n-aonad cónaithe
Láithreáin ghníomhacha	70	8,559
Láithreáin neamhghníomhacha	129	14,413
Iomlán	199	22,972

Foinse: Foinse: Tuairisceáin DHTF

Patrún athfhillteach i ngach bliain is ea an líon ard ceadanna atá ar marthain i gcomparáid le láithreáin atá á dtógáil. Tugann scrúdú níos dlúithe ar na sonraí, a leagtar amach i dTábla 2-4, tuilleadh sonraí maidir le glacadh ceadanna.

Tábla 2-4: Anailís ar Thuairisceáin DHTF Chomhairle Cathrach Bhaile Átha Cliath Q1 2017-Q1 2021 - Cóimheas na gCeadúnas Cónaithe agus Gníomhaíocht ar an Láithreán

Cead / Tógáil	R1 2017	R1 2018	R1 2019	R1 2020	R1 2021
Líon na gCeadanna atá ar Marthain	8,014	10,927	11,466	18,836	22,972
Líon á dtógáil	1,924	2,695	1,914	4,334	5,316
Neas-Chóimheas	8:2 = 4	11:2.5=4.4	11.5:2=5.75	19:4=4.75	23:5=4.6

Foinse: Tuairisceáin DHTF

Ó Thábla 2-3 thuas, do 2021, níor cuireadh ceadanna do 14,413 aonad cónaithe i ngníomh go fóill; agus tá an líon íseal ceadanna anois mar threocht le roinnt blianta anuas. Taispeánann na sonraí go bhfuil níos mó ná dhá oiread na gceadanna atá ar marthain anois ann ó cheithre

bliana i leith, ó thart ar 8,000 aonad in 2017 go dtí os cionn 22,972 in 2021. Léiríonn an anailís seo treocht, d'ainneoin líon ard na gceadanna atá ar marthain, nach bhfuil ach timpeall an cúigiú cuid de na ceadanna a deonaíodh á gcur i gcrích ar an talamh. Is iomaí cúis atá leis seo, lena n-áirítear nádúr casta fhorbairt láithreán, éadail, tuairimíocht talún agus samhlacha maoinithe sa chathair. Mar sin féin, is léir freisin go bhfuil líon na suíomhanna atá ag éirí gníomhach ag méadú le roinnt blianta anuas ag léiriú treocht aníos dearfach i gcoitinne mar a thaispeántar i bhFigiúr 2-3 thíos.

Ceaptar go b'fhéidir go raibh tionchar ag an bhfeitheamh ar ghlacadh na dTreoirínte Árasáin (Márta 2018) agus na dTreoirínte Airde (Nollaig 2018) ar uainiú na ngealltanais ar láithreáin go déanach in 2018 agus go luath in 2019, ach de réir mar a glacadh an dá threoirínte, tháinig cinnteacht chun cinn chomh maith le méadú leanúnach ar líon na suíomhanna atá gníomhach.

Figiúr 2-3: Cairt Tuairisceáin DHTF Chomhairle Cathrach Bhaile Átha Cliath Q1 2017-Q1 2021 - Láithreáin Ghníomhacha

Foinse: Tuairisceáin DHTF

2.2.2 Daonra agus Spriocanna Tithíochta

Réamh-mheastacháin Daonra don Croí-Straitéis leagtha amach sa RSES agus NPF

Saináithnítear sa NPF sprioc-daonra íosta de 1,408,000 do Chathair agus Bruachbhailte Bhaile Átha Cliath (lena n-áirítear gach ceann de cheithre limistéar údaráis áitiúil Bhaile Átha Cliath) faoi 2040, arb ionann é agus raon fáis daonra de 20-25% ó 2016 (féach Tábla 2-5 thíos).

Tábla 2-5: Patrún Spriocdhírthe ar Fhás Daonra na Cathrach do Chathair agus Bruachbhailte Bhaile Átha Cliath ²

Daonra 2016	Fás Daonra suas go dtí 2040		Íos-Sprioc Daonra 2040
	% Raon	Líon	
1,173,000	20 – 25 %	235,000 – 293,000	1,408,000

Sa RSES, arna threorú ag an Treochlár um Chur chun Feidhme an Chreat Náisiúnta Pleanála, leagtar amach réamh-mheastacháin daonra don réigiún do 2026 agus 2031. Tá na figiúirí seo leagtha amach i dTábla 2-6 thíos.

Tábla 2-6: Réamh-Mheastacán Daonra RSES do Limistéar Chomhairle Cathrach Bhaile Átha Cliath 2016-2031 (arna choigeartú chun cloí le NPO 68)

2016 (CSO)	2026 Íseal	2026 Ard	2031 Íseal	2031 Ard (coigeartuithe)
554,500	613,000	625,000	638,500	655,000

Beidh Plean Forbartha Chathair Bhaile Átha Cliath i bhfeidhm don tréimhse idir 2022 agus 2028. Baineadh úsáid as na figiúirí thuas chun figiúirí a chur le chéile ag ailíniú le tréimhse an phlean forbartha. Is ionann an daonra coigeartaithe do Chathair Bhaile Átha Cliath don bhliain 2028 agus 625,750 (Íseal) agus 640,000 duine (Ard).

Spriocanna Sholáthar Tithíochta

D'éisigh an Roinn Tithíochta, Rialtais Áitiúil agus Oidhreacht treoirlínte faoi Alt 28 - Éileamh Réamh-Mheasta ar Thithíocht de réir Limistéar an Údaráis Áitiúil 2020 - 2031 SCásanna prioc Soláthar Tithíochta ESRI NPF Sprioc de Mhódheolaíocht Sprioc Soláthar Tithíochta do Phleanáil Forbartha S28, Nollaig 2020 - chun na figiúirí a sholáthar d'Údaráis

² Tábla NPF 4.1: Éire 2040

Phleanála agus modheolaíocht chun réamh-mheastacháin daonra agus tithíochta náisiúnta agus réigiúnacha a ionchorprú ina bhfeidhmeanna reachtúla.

I dTábla 2-7 thíos cuirtear i bhfeidhm an cur chuige a fhorordaítear chun éileamh réamh-mheasta tithíochta don chathair a mheas. I dtorthaí an chur chuige seo, aithnítear an gá atá le 47,941 aonad cónaithe ó 2017 go 2028 laistigh de Chomhairle Cathrach Bhaile Átha Cliath, a chaithfead a bheachtú ansin le tréimhse an phlean forbartha, de réir na modheolaíochta forordaithe. Cuirtear líon réamh-mheasta na ndaoine gan dídean (3,905)³ leis an riachtanas seo; agus déantar méid na tithíochta a seachadadh ó 2017 go 2020 (11,708) a dhealú. Ag baint úsáide as an ríomh seo, is ionann an téileamh ar Thithíocht do na blianta 2022 go 2028, tréimhse ábhartha an phlean forbartha agus thart ar 40,000⁴ aonad cónaithe don tréimhse sé bliana.

Tábla 2-7: Éileamh ar Thithíocht Réamh-Mheasta do Limistéar Cathrach Bhaile Átha Cliath 2020 - 2031⁵

Tábla 2-7: Comhairle Cathrach Bhaile Átha Cliath		Líon lomlán na dTeaghlach	Líon na mBlianta Ábhartha	Meán Bliantúil
A	gcás ESRI NPF rinneadh éileamh teaghlaigh nua 2017 go dtí deireadh R4 2028 a réamh-mheas ⁶	47,941	12	3,995
B	Soláthar tithíochta nua iarbhír 2017 suas go deireadh R4 2022 (iarbhír go R4 2020 agus measta 2021 agus 2022 R1 - R4)	11,708	6	1,951
C	Teaghlaigh gan dídean (Meitheamh 2021) agus éileamh nach bhfreastalaítear air (de réir Dhaonáireamh 2016)	3,905	-	-
D	Éileamh Tithíochta an Phlean = lomlán (A-B+C), (Éileamh ESRI NPF réamh-mheasta - cur i gcrích nua) + Éileamh nach bhfreastalaítear air	40,138	6	6,690

³ Tógadh na figiúirí is déanaí do dhaoine gan dídean do Mheitheamh 2021 mar aon leis an bhfigiúr plódaithe teaghlaigh ó Dhaonáireamh 2016 chun figiúr nuashonraithe de riachtanas nach bhfreastalaítear air (plódaithe agus gan dídean) a réamh-mheas ag 3,905.

⁴ Nóta: tá an uimhir seo slánaithe ó 40,138

⁵ Ullmhaíodh i gcomhréir le hAguisín 1 de Threoirlínte Alt 28: Modheolaíocht Sprioc Tithíochta um Phleanáil Forbartha, Nollaig 2020

⁶ Is ionann Cás Bunlíne ESRI den éileamh tithíochta nua réamh-mheasta don tréimhse idir 2017 agus R4 2022 agus 47,534; beagnach ar aon dul le cás ESRI NPF atá san áireamh thuas.

Achoimre

Bunaithe ar na spriocanna daonra agus an riachtanas tithíochta ríofa atá leagtha amach laistigh den bheartas pleanála náisiúnta agus réigiúnach, agus de threoirínte agus modheolaíocht fhorordaithe, ní mór don phlean forbartha freastal ar idir 21,350 - 31,450 duine breise suas go sprioc daonra foriomlán idir 625,750 agus 640,000 faoi 2028. San éileamh ar thithíocht a ríomhtar, socraítear ceanglas don phlean forbartha soláthar a dhéanamh do thart ar 40,000 aonad tithíochta idir 2022 agus 2028.

2.3 An Chroí-Straitéis

Sa cuid seo leagtar amach na príomhghnéithe ina gcuimsítear an chroístraitéis lena n-áirítear measúnú ar shuíomh agus chandam na dtailte atá criosaithe go cuí atá ar fáil chun freastal ar na spriocanna daonra agus tithíochta don chathair, a shonraítear thuas. Is feidhm lárnach den chroístraitéis í go léiríonn sí go bhfuil i ndóthain talún oiriúnach criosaithe chun riachtanais na spriocanna réamh-mheasta a chomhlíonadh.

Athrú Aeráide

Cuid lárnach den chroístraitéis iomlán is ea an aidhm shoiléir na céimeanna is gá a sheachadadh maidir le gníomhú aeráide a chur chun cinn. Tá Cathair Bhaile Átha Cliath in áit uathúil chun soláthar a dhéanamh do thithíocht nua in áiteanna a thacaíonn go hiomlán le cineálacha inbhuanaithe forbartha agus a ligeann do líon mór daoine maireachtáil, bogadh agus obair ar bhealach a chuireann teorainn ar a lorg carbóin. Soláthraíonn saol na cathrach an mhais chriticiúil a chruthaíonn an deis do dhaoine gabháil de raon leathan seirbhísí agus deiseanna sóisialta chomh maith le suíomh oibre laistigh d'achar aa bhfreastalaíonn iompar poiblí ar ardchaighdeán air, chomh maith le bealaí rothaíochta tosaíochta agus ríocht phoiblí tarraingteach. Féachann an plean forbartha seo le croístraitéis a chur chun feidhme a leanann ag tógáil pobail úsáide measctha laistigh den chathair atá in ann sochaí ísealcharbóin a chothú agus borradh a chur fúithi (féach Caibidil 3 le haghaidh sonraí níos mó.) Féachann an plean forbartha seo freisin le tacú le prionsabal "Aistriú ar Bhonn Ceartais" chun a chinntiú nach bhfágfar aon bhall den tsochaí ar lár agus iad ag aistriú chuig sochaí saor ó charbón.

2.3.1. Measúnú ar Chumas Talún

Clúdaíonn Comhairle Cathrach Bhaile Átha Cliath limistéar atá faoi bhun 12,000 heicteár, agus criosaíodh díreach os cionn 10,000 heicteár (tá na tailte neamhchriosaithe atá fágtha comhdhéanta de charrbhealaí bóthair, cosáin agus conairí iarnróid). Tá an 10,000 heicteár de thalamh criosaithe roinnte idir na 14 chuspóir criosaithe, ar féidir le naoi gcinn díobh soláthar a dhéanamh d'úsáid chónaithe, eadhon Z1, Z2, Z3, Z4, Z5, Z8, Z10, Z12 agus Z14. San iomlán, is ionann na naoi gcuspóir criosaithe seo agus 5,850 ha den bhanc talún criosaithe foriomlán.

Rinne an Roinn Pleanála anailís ar chumas talún chun toradh talún neamhfhorbartha a ríomh; le béim ar leith ar na 17 Réimse Athghiniúna Forbartha Straitéisí a dtugtar tosaíocht dóibh i gcomhar forbartha thar thréimhse an phlean forbartha (féach Caibidil 13 freisin). As an 5,850 ha seo de thalamh atá criosaithe le haghaidh úsáidí cónaithe nó measctha (lena n-áirítear cónaithe); meastar go bhfuil thart ar 550 heicteár ar fáil le forbairt le linn na timthrialla plean forbartha seo a fhéadfaidh timpeall 48,500 aonad cónaithe a sholáthar.

Taispeántar san anailís a rinneadh go bhfuil sé de chumas ag Comhairle Cathrach Bhaile Átha Cliath freastal ar an riachtanas riachtanach de 40,000 aonad cónaithe thar thréimhse an phlean forbartha laistigh dá limistéar riaracháin. Tá miondealú ar an talamh seo atá ar fáil agus an cumas tithíochta gaolmhar mionsonraithe i dTábla 2-8 agus i dTábla 2-9 thíos.

Cumas Thailte SDRA

Tá tailte an SDRA ríthábhachtach don chroístraitéis. Scrúdaíodh gach SDRA (nua agus aitheanta roimhe seo) chun cumas fáis tithíochta sa toadhchá a chinneadh, agus dlúis inbhuanaithe agus SDZanna agus LAPanna ábhartha á gcur san áireamh nuair is ábhartha.

Tábla 2-8: Cumas Thailte Ainmnithe SDRa le haghaidh Úsáid Chónaithe nó Meascán d'úsáidí Cónaithe agus Eile

Tag. SDRa	Ainm Ceantair na Cathrach	Cumas Measta	Achar (HA)
SDRA 1	Cluain Ghrífín / Béal Maighne agus a Phurláin	6950 -7350	52
SDRA 2	Baile Munna	2,200 - 2,350	35
SDRA 3	Purláin Shráidbhaile Fhionnghlaise & Tailte Fearann Shéamais	2,800	52
SDRA 4	An Pháirc Thiar / Gort na Silíní	2,500 - 3,100	49
SDRA 5	Bóthar an Náis	3,300	18
SDRA 6	Dugthailte	7,900	24
SDRA 7	Heuston agus a Phurláin	1,250	14
SDRA 8	Gráinseach Ghormáin / An Chloch Leathan	500	10
SDRA 9	Bóthar Emmet	1,050	15
SDRA 10	Oirthuaisceart Lár na Cathrach	850	12
SDRA 11	Gairdíní San Treasa	950	13
SDRA 12	Teach an Charnáin	350	6
SDRA 13	Limistéar Margaí agus a Phurláin	400	8
SDRA 14	Campas Leighis Naomh Séamas agus a Phurláin	-	-
SDRA 15	Na Saoirsí agus Cearnóg an Mhargaidh Nua	2,500	30
SDRA 16	Bóthar Oscar Mhic Thréinir	850	17
SDRA 17	Sráid San Werburgh	100	2
	Iomlán	34,350 - 35,550	357

Is é rún na Comhairle monatóireacht agus athbhreithniú a dhéanamh ar an gcroí-straitéis agus go háirithe cur chun feidhme na SDRanna le linn shaolré an phlean forbartha; agus athruithe a mholadh, más gá, chun cur chun feidhme rathúil na croí-straitéise a chinntiú.

Cumas Tailte Lasmuigh de SDRanna

Mar cuid d'ullmhú an phlean forbartha seo, rinneadh anailís mhionsonraithe ar na léarscáileanna criosaithe chun tailte a shainaitint a raibh gá le hathruithe ar chriosanna faoi thrí phríomhchatagóir. Ina measc bhí:

- i. criosú tailte le húsáidí níos oiriúnaí chun forbairt inlíonta a spreagadh agus gnéithe den Staidéar Z6 a cuireadh i gcrích faoi Fhorbairt 2016 a chur chun feidhme

- ii. an gá atá leis an gcriosú a nuashonrú i gcás ina bhfuil an fhorbairt críochnaithe anois;
- iii. an gá atá le haimhrialtachtaí agus neamhréireachtaí ar scála beag a leasú agus
- iv. an gá atá le roinnt úsáidí pobail agus taitneamhachta a leasú chun cuspóirí criosaithe níos oiriúnaí.

Mar thoradh ar an anailís seo rinneadh athruithe ar limistéar de c. 300 heicteár, a raibh 200 heicteár díobh comhdhéanta den naoi gcuspóir criosaithe ábhartha thuasluaite atá ann do thithíocht.

I dTábla 2-9 thíos leagtar amach achar na dtailte criosaithe atá ann cheana féin a fhreastalaíonn ar thithíocht reatha agus féideartha ie an limistéar talún atá criosaithe ag deireadh an phlean forbartha dheireanaigh (lena n-áirítear gach athrú criosaithe) a fhanfaidh criosaithe le linn thréimhse an phlean forbartha ó 2022 - 2028. Leagtar amach i dTábla 2-9 freisin an t-achar talún atá beartaithe le haghaidh athrú criosaithe.

Tábla 2- 9: Tábla Achomair de Thailte Criosaithe atá ann cheana a bhfuil Cumas Tithíochta acu agus na hAthchriosuithe Beartaithe

2022 - 2028 Tréimhse an Phlean (Tailte criosaithe reatha)				Tréimhse an Phlean 2022 - 2028 (Athchriosuithe beartaithe ar thailte criosaithe reatha)		
Cuspóirí criosaithe ábhartha	Achar Foriomlán (Ha)	Achar Ar fáil (Ha)*	Cumas (aonaid chónaithe) an limistéir atá ar fáil ⁷	Cuspóirí criosaithe ábhartha	Achar Foriomlán (Ha)	Cumas Cónaithe Meastachán
Z1, Z2, Z3, Z4, Z5, Z8, Z10, Z12 & Z14	5,850	501	45,350	Z1, Z2, Z3, Z4, Z5, Z8, Z10, Z12 & Z14	200 (a bhfuil cumas ag 45 díobh)	2,500

Ag cur san áireamh líon na gcúiseanna a rinneadh athruithe criosaithe (mar atá mínithe thuas); níl ach cuid de na hathruithe criosaithe a bhfuil cumas ionchasach tithíochta acu. Léiríonn cuid shuntasach de na hathruithe criosaithe a rinneadh comhlánú ar fhorbairtí nua. Ní dócha go soláthróidh na hathruithe criosaithe áirithe seo aon toradh suntasach cónaithe.

⁷ Cuimsítear sna figiúirí um heicteáir agus cumas an cumas SDRa móide cumas measta tailte eile atá criosaithe sa Phlean 2016.

2.3.2 Achoimre - Cumas Talún Iomlán agus Ceanglais Chriosaithe

I dTábla 2-10, déantar achoimre ar acmhainn ionchasach tailte criosaithe laistigh den phlean forbartha; ina ndéantar na ceantair SDRA a chomhcheangal le tailte cathrach eile (lena n-áirítear ceadanna atá ar marthain agus criosanna nua).

Tá toilleadh criosaithe ann do thart ar 48,500 aonad ar thart ar 550 heicteár de thalamh infhorbartha laistigh de shaolré an phlean forbartha.

Tábla 2- 10: Cumas Iomlán Thailte na Cathrach

Ainm Ceantair na Cathrach	Cumas Measta	Achar (HA)
Tailte SDRA	34,350 - 35,550	357
Tailte Cathrach eile (seachas SDRAnna)	13,000 ⁸	189
Iomlán an talún criosaithe reatha	48,500⁹	550
Tailte féideartha ag Ghlas Naíon & Bóthar an Náis, Céim 1 (féach Mír 2.3.5)	6,000	
Iomlán féideartha	54,500	

Bunaithe ar an gcumas tithíochta seo, is léir go bhfuil i ndóthain talún criosaithe ann chun freastal ar riachtanais an daonra agus na spriocanna tithíochta atá leagtha síos ag na Treoirí Aireachta agus an NPF. Chomh maith leis seo, tá tailte athghiniúna suntasacha ann freisin¹⁰ go dtí seo nach bhfuil criosaithe le haghaidh tithíochta/úsáide measctha a bhfuil an cumas acu tithíocht bhreise a sheachadadh ar féidir a bhrostú chun a chinntiú go gcuirtear an croístraitéis chun feidhme sa scála ama iomchuí. Chun críocha soiléireachta, cuirtear iad seo san áireamh i dTábla 2-10 mar thailte ionchasacha.

Tá na céimeanna níos déanaí de na ceantair talún seo beartaithe faoi láthair i gcomhar tithíochta agus athghiniúna tar éis shaolré 6 bliana an phlean forbartha seo. I bhfianaise straitéis an Rialtais um Thithíocht do Chách, breithneofar na ceantair seo i gcomhar athraithe i gcás ina bhfuil baint acu le tionscadail faoi stiúir Chomhairle Cathrach Bhaile Átha Cliath agus/nó na Gníomhaireachta Forbartha Talún; agus an croístraitéis nuashonraithe le fanacht de réir an NPF agus RSES.

Sa Tábla Comhlíonta Croí-Straitéise, Tábla 2-11 thíos, leagtar amach an leibhéal sáraithe ag thart ar 20. Déantar an lamháil seo a bhreithniú ar

- 8** Cuimsítear san fhigiúr seo na hathruithe criosaithe a leagtar amach i dTábla 2-9 a chuirtear le ceadanna atá ar marthain in áiteanna nach suíomhanna SDRA iad.
- 9** Fuarthas an meán den líon agus rinneadh é a shlánú ar mhaithe le héascaíocht tagartha.
- 10** Soláthraíonn Cuid 2.3.5 tuilleadh faisnéise faoi na tailte seo.

aon dul leis an mbarrachas de 20 - 25% a sainithníodh i dTreoirínte an Dréacht-Phlean Forbartha, a foilsíodh i mí Lúnasa 2021.

Tábla 2- 11: Tábla Comhlíonta Croí-Straitéise

Tailte atá Criosaithe go Cuí agus atá ar Fáil (Ha) 2022 - 2028	Cumas Cónaithe na Talún atá ar Fáil (Aonaid Chónaithe)	Riachtanas Éileamh ar Riachtanas Tithíochta (Aonaid Chónaithe)	Sárú (%)
550	48,500	40,150	8,350 (20%)

Agus na hanailísí ar cumais a leagtar amach thuas á mbreithniú, ní mór aird a thabhairt ar na treochtaí stairiúla maidir le seachadadh tithíochta mar a shonraítear i Mír 2.2.1 thuas agus ar an bhfíric go bhfuil castachtaí suntasacha ann maidir le tithíocht a sholáthar ar thailte athfhorbraíochta i gceantair uirbeacha lena n-áirítear saincheisteanna cosúil le hinmharthanacht eacnamaíoch, cóimeáil láithreán agus úinéireacht láithreáin, maoiniú, scálaí ama chun an bonneagar fisiceach riachtanach a sheachadadh agus cineál na bainistíochta talún amhantraí.

Tá na ceantair SDRA atá dírithe ar fhás tithíochta sa phlean forbartha seo ailínithe le conairí iompair phoiblí atá ann cheana agus atá beartaithe agus treoraithe ag beartas náisiúnta atá leagtha amach sa NPF agus RSES. Soláthraíonn siad d'fhás pleanáilte, comhtháite agus inbhuanaithe thar roinnt tréimhsí plean forbartha do Chomhairle Cathrach Bhaile Átha Cliath. Tá an cuid is mó den talamh atá dírithe ar thithíocht nua sa chathair lonnaithe i SDRAnna, atá den cuid is mó, ina láithreáin athfhorbraíochta agus athghiniúna. Tógfaidh sé tréimhsí fada ar na SDRAnna seo seachadadh iomlán a dhéanamh, agus rithfidh go leor acu thar dhá thimthriall plean forbartha sula mbeidh siad críochnaithe. D'fhonn an cur chuige comhtháite ardchaighdeán a bhaint amach atá riachtanach le haghaidh athghiniúna rathúla, tá sé ríthábhachtach go ndéanfar clúdach iomlán na dtailte seo a chriosú le haghaidh forbartha agus faoi réir máistirphleanála mionsonraithe agus/nó pleananna reachtúla áitiúla a thugann aghaidh ar an gcaoi a ndéanfar iad a sheachadadh le himeacht ama. Aithnítear an dúshlán seo i dTreoirínte an Dréacht-Plean Forbartha a foilsíodh le déanaí (Lúnasa 2021). Beidh tógáil iomlán na limistéar straitéiseach seo ag teacht leis na frámaí ama sa RSES suas go dtí 2031 agus sa NPF suas go dtí 2040.

In éineacht leis na tailte straitéiseacha seo, tá deiseanna inlíonta ar scála níos lú ar láithreáin fholmha nó athfhorbartha laistigh de cheantair chriosaithe ar fud na Cathrach ar dóigh go dtiocfaidh siad chun cinn

le linn shaolré an phlean forbartha, agus beidh ról tábhachtach acu freisin maidir le ranncuidiú le baint amach na spriocanna tithíochta agus aithnítear é seo laistigh den chroístraitéis (féach Tábla 2-10, Tailte Cathrach Eile).

2.3.3 Straitéis Tithíochta agus HNDA

Straitéis Tithíochta

Ullmhaíodh Straitéis Tithíochta chun na ceanglais reachtúla a leagtar amach faoin Acht um Pleanáil agus Forbairt 2000 (arna leasú) agus go háirithe, Cuid V den Acht sin a chomhlíonadh. Ceanglaítear leis an Acht ar gach údarás pleanála straitéis tithíochta a ullmhú a chuimseoidh tréimhse a phlean forbartha. Is cuid dhílis de Phlean Forbartha Chathair Bhaile Átha Cliath an Straitéis Tithíochta trí bheartais náisiúnta agus réigiúnacha tithíochta agus riachtanais éilimh agus soláthair tithíochta a ionchorprú ar leibhéal áitiúil. Tá an Straitéis Tithíochta leagtha amach in Aguisín 1.

Tar éis foilsiú an bheartais phleanála ar leibhéal Náisiúnta agus Réigiúnach, tacaítear anois leis an Straitéis Tithíochta le Measúnú eatramhach ar Éileamh ar Riachtanas Tithíochta (HNDA).

Measúnú ar Éileamh Riachtanas Tithíochta

Is uirlis é HNDA atá dírithe ar chabhrú le húdarais áitiúla tuairimí straitéiseacha fadtéarmacha ar riachtanas tithíochta a fhorbairt ar fud gach tionachta, agus bonn fianaise láidir a sholáthar chun beartais a bhaineann le tithíocht a threorú agus chun tacú le straitéisí tithíochta a ullmhú. Tá HNDA dearta chun meastacháin leathana fadtéarmacha a thabhairt ar riachtanas féideartha tithíochta sa todhchaí, seachas ar réamh-mheastacháin beachtais. Tá an HNDA leagtha amach in larscríbhinn 1 a ghabhann le hAguisín 1.

Is é an figiúr iomlán riachtanas tithíochta thar thréimhse an phlean forbartha a úsáidtear sa HNDA ná teaghlaim de chás teilgean teaghlaigh (an Cás Coinbhéirseachta sa chás seo) agus meastachán ar riachtanas tithíochta nach bhfreastalaítear air atá scaipthe thar thréimhse ama níos faide; mar a pléadh sa HNDA. Is é beartas na Comhairle soláthar iomlán a dhéanamh don éileamh nach bhfreastalaítear air le linn shaolré an phlean forbartha seo, agus a shainaithint ag an am céanna go bhfuil scála na tógála atá riachtanach chun an sprioc a bhaint amach suntasach.

Léiríonn torthaí HNDA maidir le hinacmhainneacht tithíochta an tionchar atá ag ardú praghsanna tithe agus cíosa taobh le leibhéal ísle tógála de thithíocht shóisialta agus phríobháideach le deich mbliana anuas.

2.3.4 Cur Chuige Srathach agus Céimniú

Leis an gcur chuige srathach sa NPF faoi NPO 72a, ceanglaítear ar údarás áitiúil idirdhealú a dhéanamh idir tailte criosaithe ar tailte seirbhísithe iad agus tailte criosaithe a fhéadtar a sheirbhísiú laistigh de shaol an phlean forbartha. Tá Cathair Bhaile Átha Cliath eisceachtúil sa mhéid is go bhfuil limistéar iomlán an phlean forbartha criosaithe go hiomlán agus suite laistigh de limistéar cathrach Bhaile Átha Cliath. Cé go bhféadfadh go mbeadh riachtanais bhonneagair agus uasghráduithe áitiúla ag teastáil le haghaidh suíomhanna áirithe, is féidir seirbhísiú a dhéanamh ar gach talamh sa chathair agus/nó tá siad ceangailte leis na córais uisce phoiblí. Tá siad go léir suite cóngarach do líonraí iompair phoiblí agus do bhealaí poiblí bóithre agus rothaíochta. Tá measúnú mionsonraithe ar acmhainn bonneagair curtha san áireamh in Aguisín 10.

Tá gach talamh SDRA, a shainaithnítear i dTábla 2-8 thuas, ailínithe le ceantair forbartha straitéisí RSES. Tá sceideal céimnithe gearrthéarmach agus meántéarmach ag na ceantair seo go léir agus is féidir iad a chur chun feidhme go neamhspleách ag am ar bith, seachas tailte Bhóthar na Coille Móire/ Bhóthar an Náis a dtugann RSES sceideal céimnithe meántéarmach agus fadtéarmach dóibh. Tá sé seo toisc go bhfuil limistéar níos leithne de Bhóthar na Coille Móire/ Baile an Mhóta/ Bóthar an Náis suntasach ó thaobh scála de agus teastaíonn infheistíocht shuntasach, pleanáil reachtúil agus céimniú uathu. Cuirfear an SDRA ag Bóthar an Náis (iar-thailte LAP) chun feidhme sa ghearrthéarma, ag léiriú críosú fadbhunaithe an cheantair seo chun críocha athghiniúna.

2.3.5 Ceantair Forbartha Amach Anseo

Mar cuid d'athbhreithniú mór ar thailte criosaithe Z6 agus Z7 ar fud na cathrach le linn shaolré Phlean Forbartha Chathair Bhaile Átha Cliath 2016, sainithníodh go bhfuil acmhainneacht shuntasach ag roinnt tailte criosaithe tionsclaíocha ar scála mór i gcomhar athghiniúna mar phobail nua d'úsáid mheasctha. Rinneadh roinnt de na tailte seo a chríosú chun na críche seo trí phlean forbartha 2016 a athrú agus tá siad curtha san áireamh sa phlean forbartha seo san anailís ar chumas.

Tá dhá limistéar shuntasacha a sainithníodh i staidéar tailte criosaithe Z6 agus Z7 fós criosaithe den cuid is mó Z6 laistigh den phlean forbartha:

- Tailte Bhóthar na Coille Móire/Bóthar an Náis agus
- Glas Naíon (Eastát Tionscail Bhaile Átha Cliath agus na tailte máguaird).

Is é rún na Comhairle, tar éis staidéir féidearthachta agus / nó Plean Ceantair Áitiúil a ullmhú (nó, má ainmnítear é, Crios Forbartha Straitéisí) go dtabharfar na tailte tionsclaíocha seo ar aghaidh mar thailte athghiniúna le linn shaolré na forbartha plean.

Tagann na bainc talún seo faoi cheantair forbartha straitéisí RSES ar a dtugtar 'Tailte Tionscail' áit a dtugtar 'ath-dhianshaothrú ar thailte tionsclaíocha níos sine faoi réir féidearthachta' ar an bhféidearthacht. Áireofar ar aon indéantacht a dhéanfar ar na tailte seo le linn thréimhse an phlean forbartha iniúchadh infheistíochta ar chumas seirbhíse ina sonrú na riachtanais bhonneagair ionas go mbeidh gá le dlús agus diansaothrú na gceantar áirithe gar do chonairí iompair phoiblí atá ann cheana.

Tá scála agus méid an dá limistéar suntasach agus tá an-fhéidearthacht ann tithíocht nua agus forbairt tráchtála ar ardchaighdeán laistigh den chathair a sholáthar agus spriocanna an NPF maidir le seachadadh tithíochta ar thailte athfhorbraíochta laistigh de cheantair uirbeacha a chur chun cinn. Mar sin féin, tá dúshlán shuntasach ann maidir le tailte den sórt sin a sheachadadh lena n-áirítear bonneagar fisiceach agus sóisialta a sholáthar, úinéireacht talún ilroinnte agus na dúshlán a bhaineann le cur chun feidhme. Is dóigh go dtarlóidh athghiniúint na dtailte seo thar thréimhse fhada agus beidh an tionchar foriomlán ar chroístraitéis an phlean forbartha seo teoranta do na chéad chéimeanna. Tugtar cuntas ar an bhféidearthacht seo i dTábla 2-10 thuas. I bhfianaise na ndúshlán sin, aithnítear sa phlean forbartha seo an tábacht a bhaineann le dea-chomhairliúchán pobail agus rachfar i mbun comhairle le cónaitheoirí ar bhonn réamhghníomhach agus glacfar le tuairimí nuair is infheidhme. Féach freisin LAPanna Tosaíochta faoi Mhír 2.7.1 thíos le haghaidh cuspóirí a bhaineann leis an dá réimse seo.

2.4 Straitéis Lonnaíochta

Tá Straitéis Lonnaíochta Chathair Bhaile Átha Cliath treoraithe ag an gcreat beartais atá leagtha amach ar leibhéal náisiúnta agus réigiúnach. Tá Cathair Bhaile Átha Cliath comhdhéanta de na ceantair lárnaigh agus de shraith sráidbhailte uirbeacha seanbhunaithe a fhreastalaíonn ar thithíocht bruachbhailte atá suite ar phríomhchonairí iompair. Tá an patrún forbartha agus gluaiseachta seo mar bhunús do straitéis lonnaíochta Bhaile Átha Cliath. Cuirfear fás dlúth chun cinn ar fud na cathrach trí fhorbairt inlíonta iomchuí agus comhdhlúthú suíomhanna athfhorbraíochta agus fás spriocdhírthe feadh príomhchonairí iompair.

Go ginearálta, tugann an t-ordlathas lonnaíochta tosaíocht d'fhorbairt i lár na cathrach agus sna Príomh-Shráidbhailte Uirbeacha. Díríonn sé go sonrú freisin ar na Limistéir Forbartha Straitéiseacha agus Athghiniúna, ar tailte athfhorbraíochta iad go príomha atá suite i gceantair laistigh agus lasmuigh den chathair, áit a bhfuil sé de chumas diansaothrú níos mó a dhéanamh ar fhorbairt mar gheall ar a ngaireacht do chonairí iompair phoiblí agus an tacaíocht ó bonneagar uirbeach atá ann. Ailíníonn an SDRA leis na Limistéir Forbartha Straitéiseacha, mar atá leagtha amach sa Straitéis Réigiúnach Spásúlachta agus Eacnamaíoch do Phlean Straitéiseach an Cheantair Chathrach do Bhaile Átha Cliath. Tá treoirphrionsabail a leagtar amach faoi Chaibidil 13 den phlean forbartha ag gabháil le gach SDRA. Tá roinnt SDRAanna faoi rialú ag LAP nó Scéim Pleanála atá ann cheana. Go ginearálta, cuirtear cur chuige úsáide measctha chun cinn sna SDRAanna, agus é mar aidhm pobail chónaithe bheoga fhéinchothabháilacha a chruthú a bhfreastalaíonn bonneagar sóisialta agus fisiceach comhréireach orthu chomh maith le forbairt tráchtála.

Léiríonn na Príomh-Shráidbhailte Uirbeacha (KUV) lárionaid Bhaile agus/ nó Dúiche Leibhéal 3 de réir Ordlathas Miondíola RSES don Réigiún. Aithnítear sa phlean forbartha seo 12 Phríomh-Shráidbhaile Uirbeacha don chathair, a bhfuil cúig cinn acu suite ar thailte ainmnithe SDRA lena n-áirítear Baile Munna, Cluain Ghrífin / Béal Maighne, Fionnghlas, Bóthar an Náis agus Sráidbhaile an Iosta / An Poll Beag. Tá na KUVanna eile lonnaithe ar fud na cathrach ag Baile Formaid, Ionad Siopadóireachta Chromghlinne, Ionad Siopadóireachta Domhnach Míde, Ionad Siopadóireachta an Taobh Thuaidh, Omni, Baile Phib agus Ráth Maonais (féach freisin an Straitéis Mhiondíola, Aguisín 2).

Tá an straitéis lonnaíochta bunaithe freisin ar phríomhphrionsabail um chomhforbairt áite shláintiúil agus um chathair de 15 nóiméad (féach freisin Caibidil 5: Tithíocht Ardchaighdeán agus Comharsanachtaí Inbhuanaithe). Cuireann an RSES 'comhforbairt áite shláintiúil' chun cinn a dhíríonn ar fhás dlúth agus inbhuanaithe a sheachadadh a chuimsíonn forbairt inoiriúnaithe dea-dheartha ar feadh an tsaoil atá cóngarach do na seirbhísí agus na saoráidí atá ann cheana.

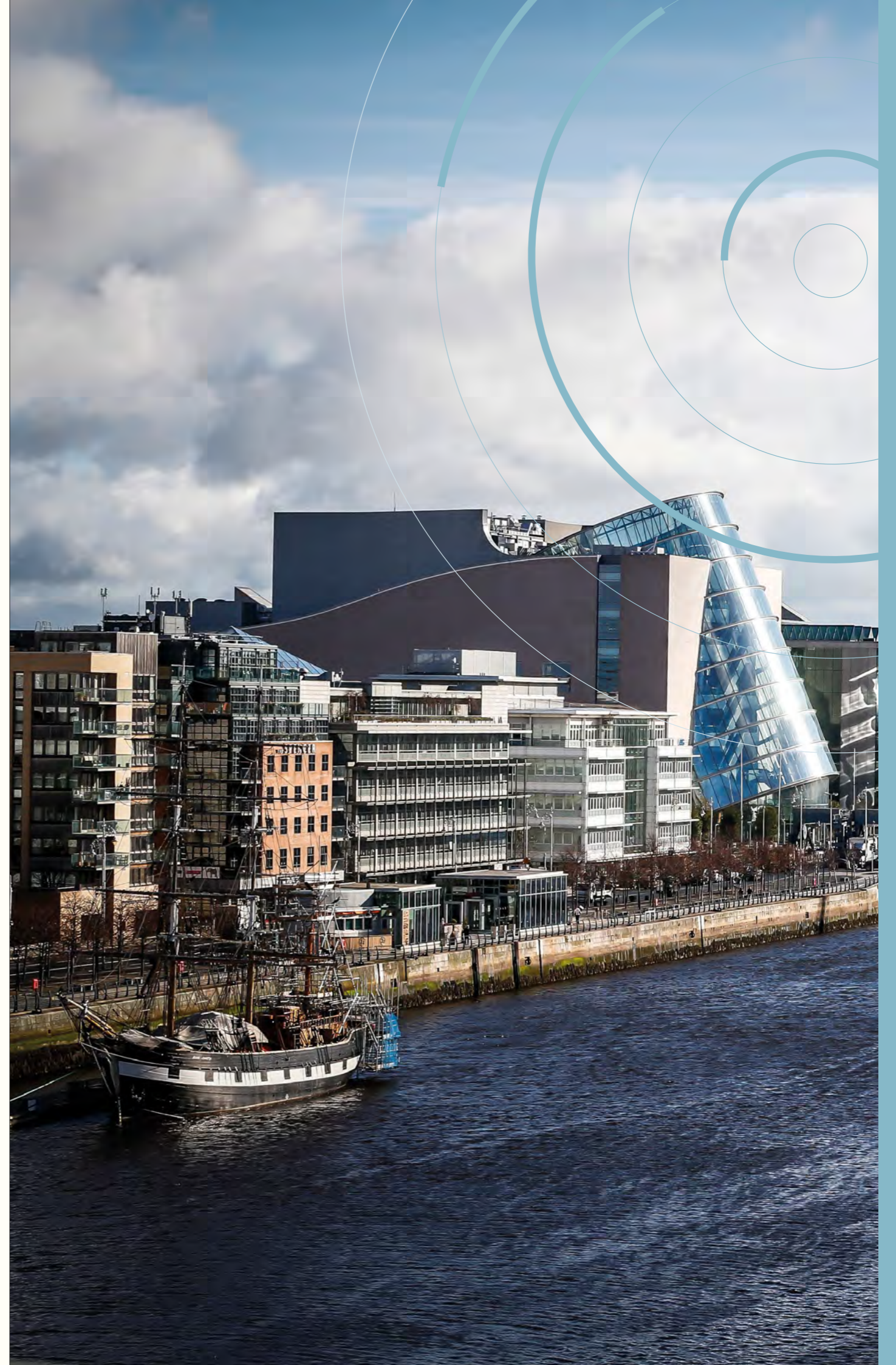
2.5 Straitéis Eacnamaíoch agus Fostaíochta

Is í an straitéis do gheilleagar agus d'fhiontar na cathrach ról Bhaile Átha Cliath mar chaipiteal iomaíoch idirnáisiúnta na hÉireann a chosaint agus a fheabhsú; fás straitéiseach agus spriocdhírthe fostaíochta a chur chun cinn; tacú le hathghiniúint agus dul i ngleic le folúntas; tacú le cruthú spásanna uirbeacha ar ardchaighdeán agus an t-aistriú go geilleagar ísealcharbóin atá ciorclach agus glas; tacú le hearnálacha eacnamaíocha lárnacha; agus forbairt eacnamaíoch áitiúil agus fiontar sóisialta a chothú. Ailíníonn an cur chuige seo le haidhmeanna foriomlána NPF, RSES agus MASP d'fhorbairt eacnamaíoch Chathair Bhaile Átha Cliath mar phríomhchathair na hÉireann ar scála domhanda (féach Caibidil 6: Geilleagar agus Fiontar Cathrach).

Tugann an cur chuige foriomlán maidir le tailte fostaíochta a sholáthar i gceantar Chathair Bhaile Átha Cliath aird ar ról na cathrach mar an t-ionad fostaíochta is suntasaí sa tír a mheallann líon suntasach oibrithe ó cheantair údaráis áitiúla máguaird. Tá athrú suntasach tagtha ar charachtar a talún fostaíochta sa chathair le roinnt blianta anuas. Athfhorbraíodh go leor talún tionsclaíoch déine íseal roimhe seo le haghaidh úsáide oifige ar ardchaighdeán agus úsáidí talún fostaíochta níos déine. Tá sé seo le feiceáil go háirithe i nDugthailte Bhaile Átha Cliath. Féachann an straitéis eacnamaíoch le tógáil ar na treochtaí seo agus leanúint de thacaíocht a thabhairt don aistriú ó úsáidí fostaíochta íseal-déine, níos fairsinge ar thalamh go gníomhaíocht fostaíochta níos déine a bhaineann le hoifig, seirbhís, miondíol, turasóireacht agus cultúr. Ag teacht le príonsabail den chathair de 15 nóiméad, cuirtear chun cinn sa straitéis fealsúnacht úsáide níos measctha, le húsáidí talún fostaíochta le forbairt i gcomhar nó i ngar d'fhorbairt chónaithe. Cuirfear é seo chun cinn go háirithe ar iar-thailte tionsclaíoch Z6, a bhfuil go leor acu críosaithe anois Z10, chomh maith le tailte críosaithe SDRAnna agus Z14 agus i bPríomh-Shráidbhailte Uirbeacha ar fud na cathrach.

2.6 Straitéis Mhiondíola

Is í an Straitéis Mhiondíola do Chathair Bhaile Átha Cliath croí miondíola lár na cathrach a chomhdhlúthú mar an príomhcheann scríbe miondíola sa Stát, chun ról na bPríomh-Shráidbhailte Uirbeacha a chur chun cinn agus a chomhdhlúthú le leibhéal forbartha miondíola atá ar cóimhéid leis an dobharcheantar chun freastal ar na pobail máguaird. Faoi bhun na sraithe seo, déantar foráil sa straitéis do riachtanais siopadóireachta laethúla agus seirbhísí áitiúla do phobal cónaithe i sráidbhailte uirbeacha. Léiríonn an cur chuige seo straitéis lonnaithe na cathrach agus tá sé ag teacht leis na Treoirínte Pleanála Miondíola (DoECLG,

2012) agus an Straitéis Réigiúnach Spásúlachta agus Eacnamaíoch (RSES) Tionól Réigiúnach an Oirthir agus Lár Tíre (EMRA), 2019 (féach Aguisín 2: Straitéis Mhiondíola).

2.7 Cur chun Feidhme

Is príomhchuspóir de cuid na Comhairle Cathrach an croístraitéis a chur chun feidhme agus a sheachadadh. Glacfar cur chuige ilghnéitheach chun tacú le seachadadh trí shásraí cosúil le déanamh pleananna agus bainistíocht ghníomhach talún, rannpháirtíocht le hearnálacha agus gníomhaireachtaí eile, chomh maith le bearta monatóireachta agus meastóireachta.

2.7.1 Déanamh Plean

Criosanna Forbartha Straitéisí (SDZanna)

D'ullmhaigh Comhairle Cathrach Bhaile Átha Cliath Scéimeanna Pleanála do thrí Chrios Forbartha Straitéiseacha (SDZ), lena n-áirítear SDZ Ghráinseach Ghormáin, SDZ na nDugthailte agus an Poll Beag Thiar.

Cheadaigh an Bord Pleanála Scéim Pleanála do Ghráinseach Ghormáin i mí Iúil 2012. Tá an tionscadal suntasach athfhorbartha seo (c. 30 heicteár) á bhainistiú ag Gníomhaireacht Forbartha Ghráinseach Ghormáin, a bhfuil sé mar ról aici campas nua-aimseartha a sholáthar d'Ollscoil Teicneolaíochta Bhaile Átha Cliath, chun áiseanna cúraim sláinte phríomhúil agus sóisialta uasghrádaithe a chur ar fáil d'Fheidhmeannas na Seirbhíse Sláinte agus chun áiseanna eile a sheachadadh lena n-áirítear scoil nua agus páirceanna spóirt chun leasa an phobail. Tá cur chun feidhme an SDZ ar siúl. Nuair a bheidh sé críochnaithe, seachadfaidh an SDZ c.380,000 méadar cearnach. d'fhoirgnimh athbhunaithe agus nua agus freastalóidh siad ar dhaonra de c.25,000 duine, lena n-áirítear c.2,500 ball foirne.

Tá an Scéim Phleanála a faomhadh in 2014 do SDZ na Lotaí Thuaidh agus Duga na Canálach Móire beagnach críochnaithe. Ceadaíodh forbairt tráchtála agus cónaithe de thart ar 400,000 méadar cearnach agus tá formhór na dtailte críochnaithe nó á dtógáil cheana féin.

I mí Aibreáin 2019, d'fhaomh an Bord Pleanála an Scéim Phleanála don SDZ arna ainmniú ag an rialtas ag an bPoll Beag Thiar.

Tá sé beartaithe aige meascán oiriúnach de thithíocht a chur ar fáil chun pobal atá cothromaithe go sóisialta a chruthú, a mbeidh taitneamhachtaí agus seirbhísí ardchaighdeán ag freastal air. Faoin

Scéim, seachadfar thart ar 3,500 aonad cónaithe. Tá spás urláir suntasach tráchtála, oifige agus fiontair (c. 100,000 méadar cearnach) beartaithe don cheantar freisin. Deonaíodh iarratais ar bhonneagar cheana féin agus táthar ag súil go seachadfar tithíocht ar na tailte seo le linn shaolré an phlean forbartha.

Leanfaidh an Chomhairle ar aghaidh ag cur chun cinn forbairt agus cur chun feidhme na dtrí Scéim Pleanála glactha thar thréimhse an phlean.

Pleananna Ceantair Áitiúil (LAPanna) agus Pleananna Feabhsúcháin Sráidbhailte (VIPanna)

Ullmhaíonn Comhairle Cathrach Bhaile Átha Cliath Pleananna Ceantair Áitiúla chun an fhís, an chroístraitéis a sheachadadh agus chun forbairt tithíochta / athghiniúna nua suntasach don chathair a chomhordú ar leibhéal níos áitiúla. Is é feidhm Phlean Ceantair Áitiúil prionsabail a leagan amach d'fhorbairt inbhuanaithe an cheantair sa todhchaí, ag cinntiú comhsheasmhachta le forálacha Phlean Forbartha Chathair Bhaile Átha Cliath. De ghnáth teastaíonn LAPanna do cheantair a dteastaíonn athnuachan uathu nó ceantair ar dóigh dóibh a bheith faoi réir forbartha ar mhórscála.

LAPanna Oibriúcháin

Leanfaidh an Chomhairle le cur chun feidhme na LAPanna a bhí i bhfeidhm tráth ghlacadh an plean forbartha. Tá na LAPanna oibriúcháin do Chomhairle Cathrach Bhaile Átha Cliath liostaithe i dTábla 2-12 thíos.

Tábla 2- 12: Liosta na bPleananna Ceantair Áitiúil Oibriúcháin

Ainm	Dáta arna Ghlacadh	Dáta Dhul in Éag
Baile Munna	Deireadh Fómhair 2017	Deireadh Fómhair 2023
Baile an Ásaigh/Baile Pheiléid	Nollaig 2013	(Sínithe) Nollaig 2023
An Pháirc Thiar- Gort na Silíní	Deireadh Fómhair 2019	Deireadh Fómhair 2025
Cluain Ghrífín-Béal Maighne	Nollaig 2012	(Sínithe) Nollaig 2022
Cé Sheoirse	Iúil 2012	(Sínithe) Iúil 2022
Bóthar an Náis	Eanáir 2013	(Sínithe) Eanáir 2023

LAPanna Tosaíochta

Tá an réasúnaíocht maidir le réimsí a roghnú chun LAP a ullmhú bunaithe ar na codanna ábhartha den Acht Pleanála agus Forbartha 2000, arna leasú; Treoirlínte Pleanála Alt 28 ar Fhorbairt Cónaithe Inbhuanaithe, 2007 agus Treoirlínte LAP 2013.

Molann an Chomhairle trí LAP nua a ullmhú le linn thréimhse an phlean forbartha. Tá siad seo liostaithe i dTábla 2-13 thíos. Rinneadh tagairt do thailte Bhóthar an Náis agus Eastát Tionscail Bhaile Átha Cliath, Glas Naíon faoi Mhír 2.3.5 Limistéir Forbartha Amach Anseo thuas. Tá acmhainneacht mhór athfhorbartha agus athghiniúna ag an dá limistéar a bhfuil féidearthacht mhór athfhorbartha agus athghiniúna acu, a éilíonn treoir fhada in am chun creat inoibríthe a fhorbairt le haghaidh seachadta chomh maith le riachtanais shuntasacha bhonneagair shóisialta agus fhisiciúla.

Tá an LAP beartaithe d’Oirthuaisceart Lár na Cathrach (NEIC) bunaithe go príomha ar an ngá atá le cur chuige comhordaithe agus pleanáilte maidir lena athfhorbairt fhisiciúil sa todhchaí agus go mór mór lena athghiniúint shóisialta. Is ceantar é atá ainmnithe go sonrach sa RSES, agus mar thoradh air sin ainmníodh é mar SDRA sa phlean forbartha seo.

Tábla 2- 13: Sceideal na bPleananna Ceantair Áitiúil atá le tosú thar Thréimhse an Phlean

Ainm an Phlean Ceantair Áitiúil atá Beartaithe	
Oirthuaisceart Lár na Cathrach	
Tailte ar Bhóthar an Náis	
Glas Naíon, (Eastát Tionscail Bhaile Átha Cliath agus a phurláin)	

Is é cuspóir Chomhairle Chathrach Bhaile Átha Cliath:	
CSO1	<p>Staidéar Féidearthachta agus Plean Reachtúil Áitiúil do Thailte Criosaithe Z6 ag Glas Naíon</p> <p>Staidéar féidearthachta agus plean reachtúil áitiúil a ullmhú do na tailte criosaithe Z6 ag Glas Naíon (Eastát Tionscail Bhaile Átha Cliath agus a phurláin) i gcomhairle leis na páirtithe leasmhara ábhartha, lena n-áirítear iniúchadh bonneagair le costálacha agus straitéis fhorfheidhmithe chun athghiniúint agus forbairt inbhuanaithe a chumasú.</p>

CSO2	<p>Plean Reachtúil Áitiúil do thailte ag Bóthar na Coille Móire/ Bóthar an Náis agus Baile an Mhóta</p> <p>Plean reachtúil áitiúil a ullmhú i gcomhar le Comhairle Contae Bhaile Átha Cliath Theas le haghaidh tailte ag Bóthar na Coille Móire/ Bóthar an Náis agus Baile an Mhóta chun forbairt chomhordaithe agus chéimnithe ar na tailte seo a chumasú sa mheántéarma agus san fhadtéarma.</p>
CSO3	<p>Plean Reachtúil Áitiúil d’Oirthuaisceart Lár na Cathrach (NEIC)</p> <p>Plean reachtúil áitiúil a ullmhú d’Oirthuaisceart Lár na Cathrach (NEIC) i gcomhar leis na páirtithe leasmhara ábhartha.</p>

Pleananna Ceantair Áitiúla Eile / Pleananna Feabhsúcháin Sráidbhailte (VIPanna)

Chomh maith leis an liosta tosaíochta thuas de LAPanna a bhfuil dul chun cinn le déanamh orthu thar thréimhse an phlean forbartha, tá sé beartaithe roinnt Pleananna Ceantair Áitiúla agus/nó Pleananna Feabhsúcháin Sráidbhailte (VIPanna) eile a ullmhú mar atá leagtha amach i dTábla 2-14 thíos, faoi réir acmhainní. Beidh ullmhúchán na bpleananna seo bunaithe ar nós imeachta roghnaithe tosaíochta a chomhaontófar le linn chéim chur chun feidhme an phlean. Beidh tosaíocht den sórt sin bunaithe ar:

- Ceantair a dteastaíonn athnuachan eacnamaíoch, fisiceach agus sóisialta uathu.
- Acmhainneacht forbartha agus an cumas chun cabhrú le seachadadh na croí-straitéise.
- Gá le hathghiniúint laistigh de limistéar atá bunaithe ar Innéacs Díothachta de cuid Pobal.

Tábla 2- 14: Sceideal de LAPanna / VIPanna Eile

	Ainm an Cheantair
1	KUV Dhomhnach Míde
2	KUV an Taoibh Thuaidh
3	KUV Bhaile Phib
4	KUV Ráth Maonais
5	Seantrabh/An Halla Bán (lena n-áirítear Omni KUV)
6	Domhnach Broc
7	Droimeanach
8	Droim Conrach

Ainm an Cheantair	
9	Crois Araid
10	Chill Mhaighneann/Inse Chór
11	Na Saoirsí
12	Raghnallach
13	An Rinn/An Baile Gaelach
14	Oirdheisceart Lár na Cathrach
15	Bóthar na gCloch

Is é cuspóir an Comhairle:

CSO4	Clár chun Pleananna Ceantair Áitiúil / Pleananna Feabhsúcháin Sráidbhailte a Ullmhú
	Clár a chur chun feidhme chun Pleananna Ceantair Áitiúil/ Pleananna Feabhsúcháin Sráidbhailte a ullmhú agus chun tosaíocht a thabhairt do cheantair de réir chuspóirí straitéiseacha na croístraitéise lena n-áirítear na ceantair sin ina bhfuil forbairt agus athghiniúint ar scála mór á déanamh nó ar cosúil go ndéanfar.

Pleananna Feabhsúcháin Comhshaoil Áitiúla / Straitéisí Áitiúla

Féadfaidh an tÚdarás Pleanála pleananna / straitéisí ar scála níos lú a ullmhú ar nós Pleananna Feabhsúcháin Comhshaoil Áitiúla (LEIPanna), máistirpleananna agus straitéisí áitiúla chun bonn eolais a chur faoi bheartas/infheistíocht agus gníomhartha ar scála áitiúil.

Meastar go gceadóidh an cineál seo cur chuige straitéisí neamhrechtúil áitiúil a théann i gcomhairle leis an bpobal agus a thugann aghaidh ar shaincheisteanna lárnacha cosúil le gluaiseacht, ríocht phoiblí, spás oscailte, áiseanna pobail, oideachas, glasú srl. do bhonn eolais a chur faoi ghníomhartha agus infheistíocht na Comhairle sa toadhchá. Is sampla iad pleananna eile ar nós ‘The Dorset Street Together Plan’ de thionscnamh áitiúil a d’fhéadfaí a úsáid chun bonn eolais a chur faoin LEIP don cheantar seo amach anseo.

Ullmhófar Pleananna Feabhsúcháin Comhshaoil Áitiúla (LEIPS) nó pleananna iomchuí eile i gcomhar leis an gcoiste ceantair áitiúil agus i gcomhairle leis, a mhéid a cheadaíonn tosaíochtaí agus acmhainní, agus é mar aidhm roinnt LEIPanna a ullmhú do gach ceantar riaracháin a thógtar ón Tábla 2-15 thíos.

Tábla 2- 15: Liosta de na Pleananna Feabhsúcháin Comhshaoil Áitiúla atá beartaithe (LEIPanna)

Ainm an Cheantair	
1	Ard Aidhin
2	Baile Formaid
3	An Cloigín Gorm
4	An Chabrach
5	Páirc na Camóige
6	Séipéal Iosóid
7	Cluain Tarbh
8	Cromghlinn - Camaigh
9	An Carnán
10	Domhnach Cearna, lena n-áirítear Bóthar Mhullach Íde agus Ascaill Uí Choileáin
11	Sráid Dorset
12	Glas Naíon
13	Ceantar an Phoirt Thoir
14	Fionnghlas
15	Sráidbhaile Chill Easra
16	Bóthar na hUaimhe
17	An Trá Thuaidh - An Trá Thuaidh/An Baile Bocht/Cluain Life
18	Sráid an tSirriam / An Port Thuaidh
19	Dumhach Thrá
20	Tír an Iúir
21	Baile Bhailcín

Is é cuspóir Chomhairle Chathrach Bhaile Átha Cliath:

CSO5	Clár chun Pleananna Feabhsúcháin Comhshaoil Áitiúla a Ullmhú
	Clár a chur chun feidhme chun Pleananna Feabhsúcháin Comhshaoil Áitiúla a ullmhú agus chun tosaíocht a thabhairt do cheantair de réir chuspóirí straitéiseacha na croístraitéise.

2.7.2 Bainistiú Talún Gníomhaigh

Seachadfar an Croí-Straitéis trí straitéis ghníomhach bainistíochta talún a chur chun feidhme. Tá cur chuige ilchisealach i gceist le bainistíocht ghníomhach talún rathúil lena n-áirítear dreasacht na forbartha trí bhearta a chur chun feidhme amhail an tobhach láithreáin fholamh agus oibriú i gcomhar le príomhpháirtithe leasmhara chun croíchuspóirí a bhaint amach. Is féidir leas a bhaint as deiseanna maoinithe cosúil leis an gCiste um Athghiniúint agus Forbairt Uirbeach chun tús a chur le forbairt agus chun deiseanna forbartha a fheabhsú.

Tailte athfhorbraíochta agus inlíonta

I mbeartais náisiúnta agus réigiúnacha, cuirtear béim ar fhás dlúth agus tugtar tacaíocht d'fhorbairt inbhuanaithe de thailte athfhorbraíochta agus inlíonta, trí chomhdhlúthú chun tacú leis an úsáid is fearr a bhaint as an acmhainn theoranta talún.

Ag eascirt ón straitéis ghníomhach bainistíochta talún, ullmhóidh, nuashonróidh agus déanfaidh Comhairle Cathrach Bhaile Átha Cliath forbairt straitéiseach athfhorbraíochta agus inlíonta de chineál straitéiseach ar fud na cathrach chun forbairt tailte den sórt sin a spreagadh agus chun tacaíocht ghníomhach a thabhairt di.

Is é cuspóir Chomhairle Chathrach Bhaile Átha Cliath:

CSO6	Clár agus Bunachar Sonraí um Bainistiú Talún Gníomhach Clár agus bunachar sonraí gníomhach um bainistiú talún a fhorbairt don chathair, lena n-áireofar mapáil athfhorbraíochta agus tailte eile, cosúil le láithreáin fholmha, tearcúsáidte nó láithreáin mhóra neamhfhorbartha, dul chun cinn ar iarratais phleanála a rianú agus bacainní ar fhorbairt a aithint, agus é mar aidhm forbairt ar na tailte a sainaitníodh a chur chun cinn agus a chomhordú.
CSO7	Forbairt Chónaithe agus Fás Dlúth a Chur Chun Cinn Seachadadh forbairt chónaithe agus fás dlúth a chur chun cinn trí bhearta um bainistiú talún gníomhach agus cur chuige comhordaithe i leith tailte atá criosaithe go cuí a fhorbairt atá ailínithe le príomh-bhonneagar iompair phoiblí, lena n-áirítear na SDRAnna, láithreáin fholmha agus ceantair tearcúsáidte.

Tobhach Láithreáin Fholmha / Tionscnamh na Cathrach Beo

Bhunaigh Aonad Bainistiú Talún Gníomhach de cuid Chomhairle Cathrach Bhaile Átha Cliath an Clár um Láithreáin Fholmha, faoin Acht um Athghiniúint Uirbeach agus Tithíocht 2015, arna leasú (an tAcht), an 1 Eanáir 2017. Foráiltear leis an Acht do thobhach le haghaidh láithreán folamh agus is príomhbheart é seo chun an chroístraitéis a chur chun feidhme.

Is dúshlán agus deis iad suíomhanna forbartha folmha don chathair soláthar a dhéanamh do thithíocht bhreise, d'fhostaíocht agus d'úsáidí eile. Is é cuspóir an Tobhaigh um Láithreáin Fholmha talamh a ghníomhachtú a mheastar a bheith folamh ach atá criosaithe le haghaidh úsáidí a d'fhéadfadh na tailte a bharrfheabhsú le haghaidh bainistiú úsáide talún níos éifeachtaí agus níos éifeachtúla, lena n-éascófar cathair níos dlúithe agus níos comhdhlúite a bhaint amach.

Leantar ag cur an Tobhaigh um Láithreáin Fholmha chun feidhme laistigh de Chomhairle Cathrach Bhaile Átha Cliath trí mhonatóireacht, cigireacht, cuairteanna láithreáin agus trí rannpháirtíocht le páirtithe leasmhara ábhartha. I gCaibidil 14 den phlean forbartha, cuirtear tuilleadh sonraí ar fáil maidir le cuspóirí criosaithe agus láithreáin fholmha, ina leagtar amach na gcritéar faoina bhféadtar a mheas go bhfuil láithreán folamh.

Uirlis eile is ea Tionscnamh na Cathrach Beo (LCI) ar scéim dreasachta cánach é chun cabhrú le daoine agus iad a spreagadh chun cónaí i gceantair lár na cathrach i gCathair Bhaile Átha Cliath. Ligeann sé d'úinéirí agus d'infheisteoirí faoiseamh cánach a éileamh ar airgead a chaitear ar athchóiriú agus/nó ar thiontú maoine cónaithe. Tá treoir curtha le chéile ag aonad Tionscnamh na Cathrach Beo de cuid Chomhairle Cathrach Bhaile Átha Cliath don scéim dreasachta cánach LCI chun cabhrú le húinéirí agus infheisteoirí rochtain a fháil ar an scéim agus athúsáid foirgneamh sa Sain-Limistéar Straitéiseach Athghiniúna ainmnithe i mBaile Átha Cliath a spreagadh. <https://www.dublincity.ie/residential/planning/active-land-management/living-city-initiative>

Is é cuspóir Chomhairle Chathrach Bhaile Átha Cliath:

CSO8	Bainistiú Talún Gníomhaigh a Chur Chun Cinn Bainistiú talún gníomhaigh a chur chun cinn lena n-áirítear an tobhach um láithreáin fholmha agus Tionscnamh na Cathrach Beo mar bhealach chun forbairt agus dlús athfhorbraíochta a spreagadh sa chathair.
CSO9	Láithreáin Fholmha D'fhonn an tobhach um láithreáin fholmha a chur chun feidhme ar láithreáin fholmha forbartha de réir mar is cuí sa chathair agus leanúint de chlár de láithreáin fholmha a chur ar fáil go poiblí mar atá leagtha amach san Acht um Athghiniúint Uirbeach agus Tithíocht, 2015 nó in aon Acht a ghabann ina ionad.
CSO10	Tacú le Láithreáin Athfhorbraíochta, Fholmha agus Athghiniúna a Fhorbairt Máistirphleananna agus pleananna nó straitéisí neamhrechtúla eile a ullmhú chun forbairt láithreáin athfhorbraíochta, fholmha agus athghiniúna a spreagadh agus tacú leo go gníomhach.

Láithreáin Thréigthe/CPO

San Acht um Láithreáin Tréigthe 1990 is é an sainmhíniú a thugtar ar "láithreán tréigthe" ná aon talamh a bhaineann, nó ar dóigh dó a bhaint, go pointe ábhartha ó thaitneamhacht, charachtar nó chuma na talún i

gcomharsanacht na talún atá i gceist. Leantar leis an Acht um Láithreáin Tréigthe a chur chun feidhme laistigh de Chomhairle Cathrach Bhaile Átha Cliath trí mhonatóireacht, cigireacht, cuairteanna láithreáin agus trí rannpháirtíocht le páirtithe leasmhara ábhartha.

Nuair a éilíonn an comhthéacs, leanfar le húsáid Orduithe Ceannaigh Éigeantaigh mar bheart bainistíochta talún gníomhaigh féideartha.

Is é cuspóir Chomhairle Chathrach Bhaile Átha Cliath:

CSO11	An tAcht um Láithreáin Tréigthe agus Ceannach Éigeantach Forbairt a sheachadadh trí úsáid a bhaint as an Acht um Láithreáin Tréigthe 1990 agus trí cheannach éigeantach talún mar cuid de bhainistíocht talún gníomhaigh chun cuspóirí an fháis dhlúth agus phleanáil cheart agus fhorbairt inbhuanaithe ceantair a bhaint amach.
--------------	---

An Ghníomhaireacht Forbartha Talún (LDA)

Is iad príomhfheidhmeanna an LDA tailte iomchuí Stáit a chomhordú le haghaidh athghiniúna agus forbartha, ag oscailt príomhsláithreán le haghaidh seachadadh tithíochta agus le tionól straitéiseach talún ó mheascán d'fhoinní poiblí agus príobháideacha a spreagadh, agus iad sin a chur ar fáil le haghaidh tithíochta ar bhealach faoi stiúir rialaithe agus é mar aidhm aige tacú le cobhsaíocht fhadtéarmach i margadh tithíochta na hÉireann. Rachaidh Comhairle Cathrach Bhaile Átha Cliath i dteagmháil, de réir mar is cuí, leis an nGníomhaireacht Forbartha Talún chun seachadadh tithíochta ar fud na cathrach a éascú.

2.7.3 Maoiniú URDF

Bhunaigh Tionscadal Éireann 2040 sásraí maoinithe éagsúla d'fhonn cuspóirí an fháis dhlúth a sheachadadh, lena n-áirítear an Ciste um Athghiniúint agus Forbairt Uirbeach (URDF) a thacaíonn le forbairt inbhuanaithe trí athghiniúint cathracha agus bailte móra. Bhí ocht tairiscint rathúil URDF ag Comhairle Cathrach Bhaile Átha Cliath, le linn an phlean forbartha dheireanaigh, lena n-áirítear:

- Sráid Rutland NEIC (Iarthuaisceart Lár na Cathrach)
- Spásanna oibre d'ealaíontóirí
- Inse Chór/Chill Mhaighneann
- Tailte LAP ar Bhóthar an Náis
- Tailte tionsclaíochta na Páirce Thiar/Gort na Silíní

- Tionscadal um Athchóiriú Abhainn Sheantraibh
- Limistéar Coincheapa Thuaisceart Lár na Cathrach
- Limistéar Coincheapa Dheisceart Lár na Cathrach

Leanfaidh an Chomhairle ag baint leasa as acmhainneacht scéimeanna maoinithe den sórt sin chun athghiniúint na cathrach a chur chun cinn agus a bhaint amach agus cuspóirí na croístraitéise a sheachadadh.

Is é cuspóir Chomhairle Chathrach Bhaile Átha Cliath:

CSO12	Maoiniú a Lorg chun Fás Dhlúth a Sheachadadh Maoiniú a lorg ó fhoinsí iomchuí lena n-áirítear an URDF, chun seachadadh fás dhlúth agus cuspóirí pleanála náisiúnta agus réigiúnacha a chinntiú.
--------------	---

Straitéis Forbartha Chill Mhaighneann/Inse Chór (KIDS)

Is straitéis neamhrechtúil í Straitéis Forbartha Chill Mhaighneann -Inse Chór (KIDS) arna maoiniú ag an gCiste um Athghiniúint agus Forbairt Uirbeach (URDF). Aithnítear sa straitéis roinnt tionscadal féideartha lena n-áirítear feabhsú sráidbhailte Chill Mhaighneann agus Inse Chór, Glasbhealach Abhainn na Camóige agus Straitéis Ghlasaithe.

Le cur chun feidhme an KIDS, cuirtear feabhas ar naisc idir sráidbhailte Chill Mhaighneann agus Inse Chór, neartóidh sé cáilíocht na ríochta poiblí agus cuirfidh sé feabhas ar charachtar tírdhreacha an cheantair a fheidhmeoidh ina chatalaíoch d'athghiniúint uirbeach an cheantair.

Is é cuspóir Chomhairle Chathrach Bhaile Átha Cliath:

CSO13	Tionscadail Straitéise Forbartha Chill Mhaighneann agus Inse Chór Maoiniú a lorg faoi Ghla 3 den URDF chun tionscadail Straitéise Forbartha Chill Mhaighneann agus Inse Chór a phleanáil, a dhearadh agus a thógáil go mionsonraithe.
--------------	---

2.7.4 Bainistíocht Forbartha

Beidh ról ceannasach ag bainistíocht forbartha i gcur chun feidhme an phlean forbartha ar bhonn láithreán ar láithreán, ag cinntiú go gcomhlíonann iarratais forbartha (iarratas pleanála, Cuid 8, Alt 5 srl.) le beartais, cuspóirí agus caighdeáin mar atá leagtha síos amach sa phlean forbartha seo.

2.7.5 Comhordú Feabhsaithe

Tá sé riachtanach an chroístraitéis a chur chun feidhme chun an fhís atá leagtha amach do Chathair Bhaile Átha Cliath a bhaint amach. Trí rannpháirtíocht fheabhsaithe agus comhordú éifeachtach le páirtithe leasmhara na cathrach lena n-áirítear DHLGH, OPR, EMRA, údaráis áitiúla comharsanacha, gníomhaireachtaí (NTA, TII, IR, IW, OPW, NPWS etc.) líonraí, comhlachtaí, saoránaigh, agus páirtithe leasmhara eile, féadtar cumarsáid níos fearr ar an bplean forbartha agus a sheachadadh a bhunú. Leanfaidh an Chomhairle ag úsáid sásraí mar fhóirne ar líne agus ardáin díospóireachta chun teagmháil a dhéanamh le páirtithe leasmhara agus le pobail le linn chur chun feidhme an phlean forbartha.

Go sonrach, i gcás ina bhfuil LAPanna nó limistéir fhorbartha mhóra eile, lena n-áirítear SDRAnna suite cóngarach d'údarás áitiúil comharsanachta nó cóngarach dó, glacfar cur chuige comhairleach agus comhoibritheach, mar shampla tá ceantar Bhaile an Ásaigh/Baile Pheiléid cóngarach do cheantar Dhún Sinche na Comhairle Contae Fhine Gall, arna sainaitheint sa MASP mar limistéar forbartha straitéisí do Chomhairle Contae Fhine Gall agus do bhanc talún Bhóthar an Náis ar fud réimsí riaracháin Chomhairle Cathrach Bhaile Átha Cliath agus Chomhairle Contae Bhaile Átha Cliath Theas.

Is é cuspóir Chomhairle Chathrach Bhaile Átha Cliath:

CSO14	<p>Cur Chuige Comhordaithe maidir le Forbairt Cheantair Fáis Straitéiseacha na Todhchaí</p> <p>Cur chuige comhordaithe a éascú maidir le forbairt réimsí fáis straitéiseacha sa todhchaí lena n-áirítear limistéar Bhóthar an Náis, tailte ag Dún Sinche agus limistéar Bhéal Maighne - Cluain Ghrífn, le Comhairle Contae Bhaile Átha Cliath Theas, Comhairle Contae Fhine Gall faoi seach agus páirtithe leasmhara ábhartha.</p>
--------------	---

2.7.6 Monatóireacht agus Meastóireacht

Ullmhófar agus foilseofar tuarascáil débhlantúil chun measúnú agus meastóireacht ar dhul chun cinn ar an bplean forbartha go dtí seo a sholáthar le deis moltaí a sholáthar chun beartas nó cuspóirí a leasú chun ailíniú le meastóireacht ar thorthaí monatóireachta. Ullmhófar Tuarascáil Monatóireachta Croí-Straitéise Plean Forbartha bliantúil ar Tháscairí Feidhmíochta na Cathrach freisin.

Ullmhófar clár oibre sceidealta comhaontaithe a eascróidh as beartais agus cuspóirí an phlean chun seachadadh réamhghníomhach a chinntiú go tráthúil, agus tabharfar tuairisc ar a dhul chun cinn mar cuid den tuarascáil ar dhul chun cinn 2 bhliana.

Déanfar monatóireacht ar bhonn tréimhsiúil ar an Measúnú Straitéiseach Timpeallachta (SEA) agus ar an Measúnacht Chúí (AA), a thug eolas agus treoir do na beartais agus na cuspóirí sa phlean forbartha, ach go sonrach i gcás go ndéanfar pleanáil áitiúil agus i gcás aon cheann de thogra athraithe le linn shaolré an phlean forbartha. Le haghaidh tuilleadh sonraí maidir le monatóireacht agus cur chun feidhme an phlean forbartha, féach Caibidil 16.

Is é cuspóir Chomhairle Chathrach Bhaile Átha Cliath:

CSO15	<p>Tuarascáil ar Dhul Chun Cinn ar Chur chun Feidhme an Phlean Forbartha</p> <p>Tuarascáil ar dhul chun cinn a ullmhú agus a fhoilsiú ar chur chun feidhme an phlean forbartha laistigh de dhá bhliain ó glacadh an phlean forbartha.</p>
--------------	--

CAIBIDIL 3

Gníomhú ar son
na hAeráide

3.1 Réamhrá

Cúlra

Tá an t-athrú aeráide ar cheann de na dúshláin dhomhanda is práinní atá romhainn, agus roimh na glúine atá le teacht.

Is féidir athrú aeráide a shainiú mar na hathruithe ar an aeráid a chuirtear i leith gníomhaíochtaí daonna go díreach nó go hindíreach, a scaoileann gáis cheaptha teasa isteach san atmaisféar.

Bíonn gáis cheaptha teasa (GHGanna), eadhon dé-ocsaíd charbóin (CO₂), meatán (CH₄) agus ocsaíd nítrigine (NO_x), á gcarnadh ag fuinneamh teasa agus ní fhéadtar an fuinneamh seo an Domhan a fhágáil dá bharr, agus mar thoradh air sin tugtar éifeacht cheaptha teasa air.

Cé go bhfuil meánteochtaí domhanda de bharr astaíochtaí GHG ag dul i méid ó tharla an réabhlóid thionsclaíoch, tá an ráta ag a bhfuil teochtaí ag méadú faoi dhó ó lár na 1980idí agus, in 2018, bhí carnadh na ngás ceaptha teasa ag an leibhéal is airde riamh de 457 cuid in aghaidh an milliún (ppm) coibhéis CO₂ (i gcomparáid le 330 ppm i 1970 agus 286 ppm in 1870).

Feictear léiriú ar thiúchan méadaithe GHGanna mar a mbíonn tionchar ag athruithe ar an meán aimsire nó ar athrú aeráide. Ina measc seo tá: imeachtaí drochaimsire; ardú leibhéal na farraige; tuile; creimeadh cósta; triomach; báisteach mhéadaithe; agus teochtaí foircneacha. Ní tharlaíonn aon cheann de na himeachtaí seo ina n-aonar, ach mar imeachtaí cumaisc le tionchair cascáideacha a mbíonn tionchair dhíreacha agus indíreacha acu ar an gcomhshaol, ar an tsochaí agus ar an ngeilleagar.

Má leanaimid orainn gan aon rud a dhéanamh, leanfaidh leibhéal dé-ocsaíd charbóin atmaisféaracha ag méadú, leanfaidh an teocht ag ardú agus leanfaidh an aeráid de bheith níos luaine.

Athrú Aeráide agus Cathair Bhaile Átha Cliath

Mar a admhaítear i bPlean Gníomhú ar son na hAeráide de cuid Chomhairle Cathrach Bhaile Átha Cliath (CCAP) (2019-2024), tá éifeachtaí an athraithe aeráide ag dul i bhfeidhm ar Chathair Bhaile Átha Cliath cheana féin ar ráta suntasach agus is cosúil go méadóidh siad a minicíocht agus a déine.

Mar shampla, tá meánleibhéal na farraige i gCuan Bhaile Átha Cliath ardaithe beagnach dhá oiread an mheáin dhomhanda. Le 20 bliain anuas, tá méadú tagtha ar líon na laethanta le báisteach throm chomh maith le líon na n-imeachtaí adhamsire i mBaile Átha Cliath le 10 mbliana anuas.

Bhí teochta foircneacha i gCathair Bhaile Átha Cliath freisin, mar shampla in 2018 nuair a d'éisigh Met Éireann a chéad rabhadh Stádais Dheirg riamh le haghaidh sneachta i mí Feabhra, agus ceann de na samhraí is teo a taifeadadh i rith mhí an Mheithimh agus Iúil na bliana céanna.

Le níos mó ná 15% de dhaonra na tíre ina gcónaí laistigh de limistéar riaracháin Chomhairle Cathrach Bhaile Átha Cliath, beidh an Chomhairle gníomhach maidir le tionchar a imirt ar na hathruithe agus iad a chumasú chun ligean don chathair a ról a imirt maidir le haistriú go sochaí ísealcharbóin ar bhealach cóir agus cothrom.

Féadann astuithe gáis cheaptha teasa a laghdú agus athléimneacht aeráide a thógáil comhshochair a chruthú lena n-áirítear aer níos glaine, tairbhí sláinte agus foirgnimh atá níos tíosaí ar fhuinneamh. Beidh buntáistí dearfacha ag baint leis seo do chónaitheoirí, do ghnóthaí agus do chuirteoirí araon. Tá deiseanna eacnamaíocha ann freisin le baint amach maidir le dul i ngleic le hathrú aeráide trí réitigh nuálacha agus theicneolaíoch amhail fuinneamh in-athnuaite, teicneolaíochtaí braiteora agus réitigh 'Cathair Chliste' cosúil leo siúd atá á dtriail ag Baile Átha Cliath Cliste.

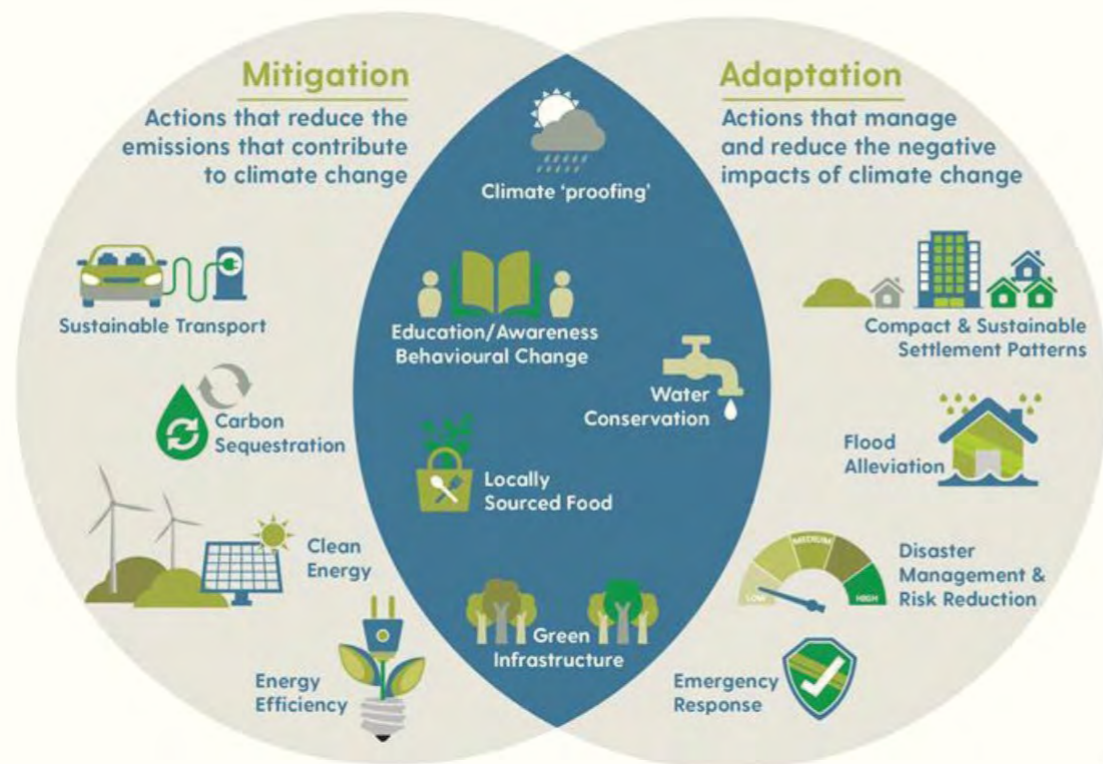
Maolú agus Oiriúnú

Is féidir déileáil le hathrú aeráide trí dhá phríomhfhreagairt chomhlántacha, eadhon, maolú agus oiriúnú. Mar atá sainmhínithe ag Painéal Idir-Rialtasach na Náisiún Aontaithe ar Athrú Aeráide (IPCC na Náisiún Aontaithe):

- idirghabháil daonna is ea maolú chun na foinsí a laghdú, nó chun na linnte de ghás ceaptha teasa a fheabhsú; agus
- is éard atá san oiriúnú ná an próiseas de dul i dtiaithí leis an aeráid iarbhír nó leis an aeráid a bhfuiltear ag súil leis agus lena cuid

éifeachtaí. I gcórais daonn, féachann oiriúnú do dhíobháil a mhaolú nó a sheachaint nó leas a bhaint as deiseanna tairbhiúla. I roinnt córais nádúrtha, féadfaidh idirghabháil daonna é a dhéanamh níos éasca dul i dtaithe leis an aeráid a bhfuiltear ag súil leis agus lena cuid éifeachtaí.

Figiúr 3-1: Samplaí de Bhearta Maolaithe Aeráide agus Oiriúnaithe

Foinse: CARO an Oirthir agus Lár Tíre

Mar a thugann na samplaí a thaispeántar i bhFigiúr 3.1 thuas le fios, le maolú, tugtar aghaidh ar na cúiseanna atá le hathrú aeráide, ach tugann oiriúnú aghaidh ar thionchair an athraithe aeráide. Cé san am atá thart, tugadh tosaíocht do bhearta maolaithe, aithnítear anois go bhfuil oiriúnú chomh tábhachtach céanna le maolú, agus tá sé ríthábhachtach an dá ghníomh a dhéanamh i dteannta a chéile chun tionchair an athraithe aeráide a theorannú.

Beartas Aeráide Idirnáisiúnta, Náisiúnta agus Áitiúil

Le blianta beaga anuas, forbraíodh comharbas de bheartais agus de ghníomhartha ar leibhéal dhomhanda, Eorpacha, náisiúnta, réigiúnacha agus áitiúla chun aghaidh a thabhairt ar athrú aeráide, agus béim mhéadaitheach ar dhícharbónú na sochaí.

Ar leibhéal Eorpach, leis na gCreat Aeráide agus Fuinnimh 2030, Comhaontú Glas don Eoraip agus Straitéis Bhithéagsúlachta an AE go 2030, cuirtear creat foriomlán ar fáil do ghníomhú ar son na haeráide i

mballstáit an Aontais Eorpaigh. Is é príomhaidhm an Chomhaontaithe Ghlais don Eoraip a bheith neodrach ó thaobh na haeráide de faoi 2050, rud a chiallaíonn geilleagar ina bhfuil cothromaíocht ghlan-nialasach idir foinsí astaíochtaí GHG agus linnte. Chun an choniar cheart a chinntiú, leagtar amach sa Phlean Fit for 55 conas a bhainfidh an AE laghdú 55% ar astaíochtaí carbóin amach i gcomparáid le leibhéal 1990 faoi 2030.

Go náisiúnta, soláthraíonn Plean Gníomhaíochta Aeráide (CAP) 2019 an chreata mionsonraithe inar aithníodh conas a bhainfidh Éire a cuid spriocanna 2030 amach chun astaíochtaí gás ceaptha teasa a laghdú le 30% i gcomparáid le teorainneacha 2005. Méadaíodh an sprioc seo go 51% faoi 'Ár dTodhchaí Roinnte', clár 2020 don rialtas. Tá an CAP tiomanta d'aistriú ceart a sholáthar, lena n-aithnítear an leibhéal suntasach athraithe atá riachtanach agus go gcaithfear an t-ualach a dháileadh chomh cothrom agus is féidir.

Ina theannta sin, faoin gCreat Náisiúnta um Oiriúnú don Athrú Aeráide, d'fhoilsigh ranna rialtais éagsúla dhá Phlean Oiriúnaithe Earnála in 2019, ina leagtar amach na bpríomhríosaí a bheidh le sárú ar fud na n-earnálacha éagsúla agus an cur chuige atá á ghlacadh chun aghaidh a thabhairt ar na ríosaí seo agus seasmhacht ó thaobh na haeráide a thógáil don todhchaí.

Le déanaí, glacadh an Bille um Ghníomhú Aeráide agus um Fhorbairt Ísealcharbóin, 2021, lena gcuirtear Éire ar chonair atá ceangailteach ó thaobh dlí i dtreo astaíochtaí glan-nialais tráth nach déanaí ná 2050, agus le laghdú 51% ar astaíochtaí (i gcoibhneas le bunlíne de 2018) faoi dheireadh na deich mbliana seo.

Ag leibhéal na cathrach, léirítear i bPlean Gníomhaíochta um Athrú Aeráide 2019-2024 (CCAP) tiomantas Chomhairle Cathrach Bhaile Átha Cliath maidir le haistriú go sochaí agus geilleagar ísealcharbóin. Sa CCAP, a ndéantar athbhreithniú air go ráithiúil agus a thuairiscítear go bliantúil, leagtar amach ceithre phríomhsprioc agus os cionn 200 gníomh atá á ndéanamh ag an gComhairle sna réimsí fuinnimh agus foirgneamh, iompair, athléimneachta tuile, réitigh bunaithe ar an dúlra agus bainistíocht acmhainní.

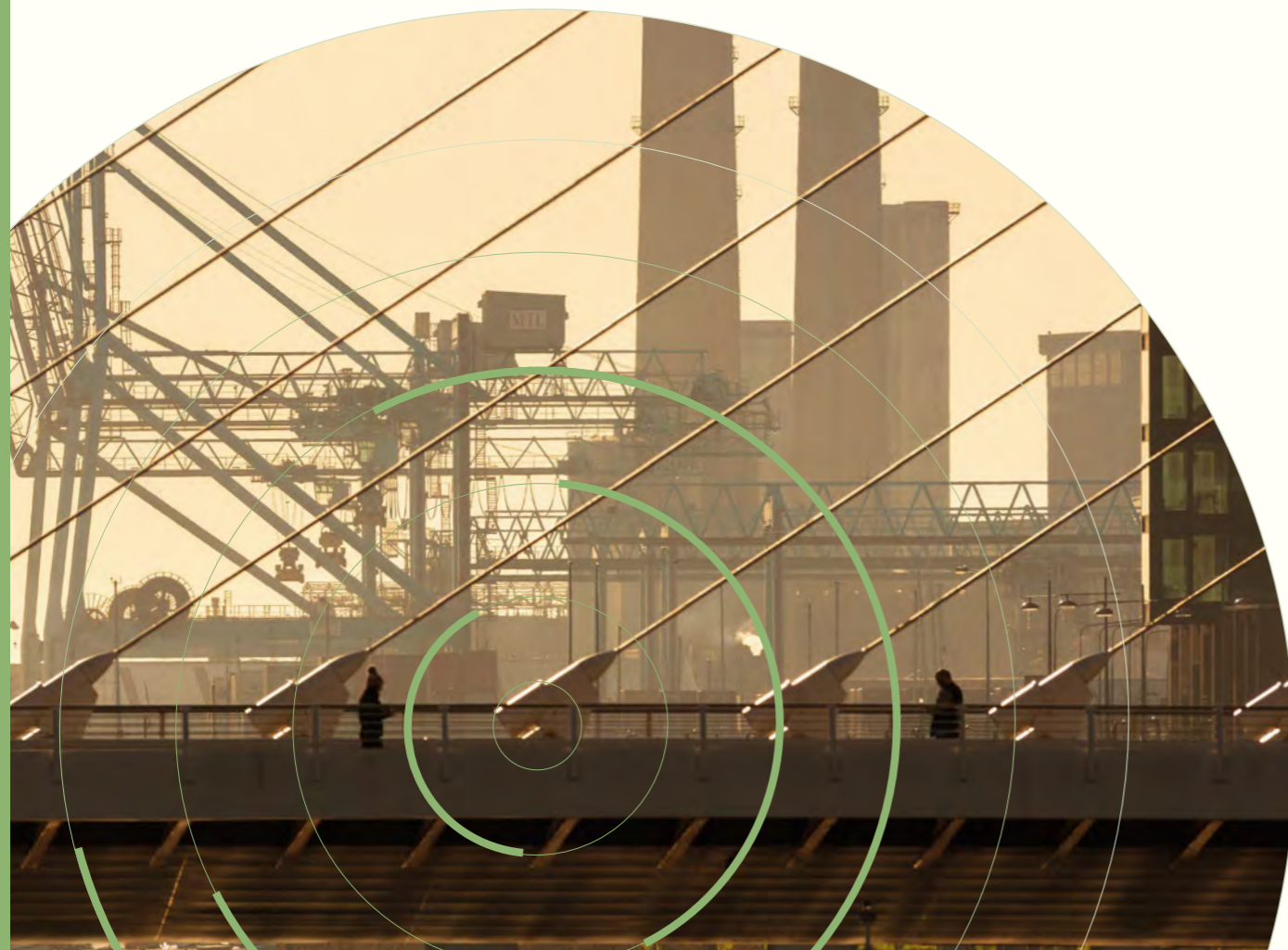
Figiúr 3-2: Réimsí Gníomhaíochta a sainaitníodh i bPlean Gníomhaíochta Aeráide Chathair Bhaile Átha Cliath

Is príomhghné de chur chuige straitéiseach na Comhairle i leith gníomhaithe aeráide é an CCAP agus tugann sé treoir and bonn eolais do na beartais agus na cuspóirí atá sa phlean forbartha seo a threorú.

Pleanáil Spásúlachta agus Astaíochtaí Carbóin a Laghdú

I dtéarmaí beartais um phleanáil spásúlachta, leagtar amach sa Chreat Náisiúnta Pleanála (NPF) agus i Straitéis Spásúlachta agus Eacnamaíoch

Réigiúnach (RSES) Thionól Réigiúnach an Oirthir agus Lár Tíre ról an Phlean Forbartha Cathrach i ndáil le gníomhú ar son na haeráide.

I dToradh Straitéiseach Náisiúnta (NSO) Uimh. 8 den NPF ‘Aistriú chuig Sochaí Ísealcharbóin atá Athléimneach ó thaobh na hAeráide de’, socraítear cuspóir náisiúnta chun aistriú chuig geilleagar iomaíoch ísealcharbóin faoin mbliain 2050 agus féachann Cuspóir an Bheartais Náisiúnta (NPO) 54 lena “Ár lorg carbóin a laghdú trí ghníomhú ar son na haeráide a chomhtháthú sa chóras pleanála chun tacú le spriocanna náisiúnta maidir le cuspóirí maolaithe agus oiriúnaithe beartais aeráide, chomh maith le spriocanna maidir le laghduithe ar astaíochtaí gás ceaptha teasa”.

Ar an leibhéal réigiúnach, príomhghné de straitéis aeráide an RSES is ea an gá le monatóireacht a dhéanamh ar dhul chun cinn i dtreo tiomantas náisiúnta a bhaint amach chun astaíochtaí GHG a laghdú le 40% faoi 2030, agus tacú le haistriú chuig sochaí ísealcharbóin faoi 2050. Tá EMRA chun fardal réigiúnach astaíochtaí GHG a bhunú agus spriocanna laghdaithe a chomhaontú de réir pleananna náisiúnta.

De réir Cuspóir Beartais Réigiúnaigh (RPO 3.6) an RSES, beidh ar Chomhairle Cathrach Bhaile Átha Cliath tionchar an phlean forbartha ar spriocanna laghdaithe carbóin a mheas, agus sásraí iomchuí a fhorbairt chun monatóireacht a dhéanamh ar astaíochtaí gás ceaptha teasa d’fhonn a bheith in ann dul chun cinn a thomhas go hiomlán i gcoinne garspriocanna tábhachtacha a léiríonn laghdú carbóin sna blianta amach romhainn.

Mar a leagtar amach san RSES, beidh an cleachtadh seo ag brath ar fhoilseachán treoirlínte, arna n-ullmhú ag an Roinn Tithíochta, Rialtais Áitiúil agus Oidhreachta (DHLGH) a thabharfaidh soiléiriú maidir le modheolaíocht oiriúnach a fhorbairt chun astaíochtaí carbóin a thomhas atá oiriúnach d’ainmniú straitéiseach úsáid talún agus bonneagar iompair gaolmhar a úsáid i gcomhthéacs ullmhú pleananna forbartha cathrach/contae.

I bhfianaise an chomhthéacs atá ag athrú maidir le beartas um ghníomhú ar son na haeráide ar leibhéal náisiúnta, breithneoidh Comhairle Cathrach Bhaile Átha Cliath athrú ar an bplean forbartha laistigh de thréimhse réasúnta ama lena chinntiú go mbeidh an plean forbartha ag teacht leis an gcur chuige i leith gníomhaíochta aeráide a mholtar in aon treoirlíne ábhartha arna eisiúint ag an DHLGH.

3.2 Éachtaí

Chomh maith leis na tionscnaimh shuntasacha um chosaint tuile agus bonneagair dramhaíola a thuiriscítear i gCaibidil 9, bhí an Chomhairle gníomhach i gcur chun cinn na mbeartas agus na dtionscadal seo a leanas a bhaineann le gníomhaíocht aeráide:

Oifig Réigiúnach um Gníomhú ar son na hAeráide (CARO)

Bunaíodh an Oifig Réigiúnach um Gníomhú ar son na hAeráide (CARO) ina gcuimsítear ceithre údarás áitiúla Bhaile Átha Cliath in 2018 agus Comhairle Cathrach Bhaile Átha Cliath mar an príomhúdarás. Cuimsítear i ról CARO cúnamh a thabhairt d'údarás áitiúla Pleananna Gníomhaíochta um Athrú Aeráide a ullmhú agus tionscnaimh oideachais agus feasachta a fhorbairt don phobal.

An Plean Gníomhaithe ar son Athrú Aeráide do Chathair Bhaile Átha Cliath (2019-2024)

In 2019, d'ullmhaigh Codema An Plean Gníomhaithe ar son Athrú Aeráide do Chathair Bhaile Átha Cliath (CCAP) do Chomhairle Cathrach Bhaile Átha Cliath ina leagtar amach níos mó ná 200 gníomh thar chúig phríomhréimse (fuinneamh agus foirgnimh, iompar, athléimneacht tuile, réitigh bunaithe ar nádúr agus bainistíocht acmhainní) d'fhonn Comhairle Cathrach Bhaile Átha Cliath agus a hoibríochtaí gaolmhara a dhéanamh níos oiriúnaithe agus níos athléimní d'iarmhairtí an athraithe aeráide reatha agus a bheidh ann sa todhchaí.

Cuireadh an CAP do Chathair Bhaile Átha Cliath i gcrích de réir cheanglais Chúnant na Méaraí um Aeráid agus Fuinneamh a bhfuil Comhairle Cathrach Bhaile Átha Cliath ina sínitheoir dó. Sa tuarascáil bhliantúil ar an CCAP do Chathair Bhaile Átha Cliath léireofar nuashonraithe ar spriocanna um laghdú astaíochtaí CO₂ de Chúnant na Méaraí don chathair.

Mar atá mínithe sa CCAP, tá Comhairle Cathrach Bhaile Átha Cliath tar éis a astaíochtaí CO₂ a laghdú le 24% le 10 mbliana anuas, chuir sí feabhas ar a éifeachtúlacht fuinnimh le 29.8% agus chomhlíon agus sháraigh sé a sprioc 2020 de 33% le 8.6% (is é sin 41.6% san iomlán).

Ina theannta sin, tá Comhairle Cathrach Bhaile Átha Cliath ag uasghrádú a n-aonad tithíochta sóisialta ar bhonn leanúnach trína Clár Uasghrádaithe Fabraic, agus ó 2013 i leith, rinneadh breis agus 8,000 aonad a athchóiriú, rud a d'fhág go raibh coigilteas suntasach fuinnimh agus costais ann, agus leibhéil chompond níos fearr do chónaitheoirí.

Feachtas WHO Breathe Life

Agus an Feachtas Breathe Life á sheoladh leis an gComhairle na nÓg áitiúil, tá tiomantas tugtha ag CCBÁC do na glúine atá le teacht dá chinntiú gur cathair í Baile Átha Cliath ina bhfuil an t-aer agus an t-uisce glan agus ina bhfuil ardchaighdeán beatha. De réir na mbeartas náisiúnta agus réigiúnach, beidh sé riachtanach criosanna dícharbónaithe, criosanna astaíochtaí ísle agus criosanna fuinnimh straitéiseacha a shainaithe sa phlean forbartha chun cáilíocht an aeir sa todhchaí a chinntiú.

Córas Téimh Ceantair Bhaile Átha Cliath (DDHS)

Tá Comhairle Cathrach Bhaile Átha Cliath ag forbairt Córas Téimh Ceantair Bhaile Átha Cliath (DDHS) faoi láthair chun teas ísealcharbóin a sholáthar do thithe agus do ghnóthaí ar fud na nDugthailte agus ar leithinis níos leithne an Phoill Bhig. Tógfar teas dramhaíola ó shaoráid dramhaíola-go-fuinneamh an Phoill Bhig agus seachadfar é trí phíopaí inslithe chuig na foirgnimh atá ceangailte leis an gcóras, ag athsholáthar córais téimh breosla iontaise agus, dá bhrí sin, truailliú aeir agus astaíochtaí GHG a laghdú.

MODOS

Tá MODOS, clár oiliúna um gheilleagar ciorclach CCBÁC, deartha do ghnóthaí beaga agus meánmhéide agus tá ceithre mhodúl ann a mhíníonn an geilleagar ciorclach agus conas a sholáthroidh sé tairbhí do ghnóthaí i dtéarmaí costas a laghdú, buntáiste iomaíoch a chruthú agus féachaint chuige go seasfaidh sé an aimsir. Cuireadh an chéad sraith modúl ar fáil do 37 gnó beag agus meánmhéide in 2020.

Conradh Feidhmíochta Fuinnimh

I mí Iúil 2016 ba í Comhairle Cathrach Bhaile Átha Cliath an chéad údarás áitiúil in Éirinn a chuir Conradh Feidhmíochta Fuinnimh (EPC) i bhfeidhm chun uasghrádú éifeachtúlachta fuinnimh a éascú agus coigilteas fuinnimh a ráthú don trí ionad fóillíochta is mó de cuid CCBÁC - eadhon Ionad Spóirt agus Aclaíochta Markievicz, Ionad Spóirt agus Aclaíocht aFhionnghlas agus Ionad Spóirt agus Aclaíochta Bhaile Munna. Mar thoradh ar nuálaíochtaí den sórt sin bhuaigh CCBÁC Gradam Ceannaireachta Fuinnimh na hEanála Poiblí ag Dámhachtainí Fuinnimh 2020 Údarás Fuinnimh Inbhuanaithe na hÉireann (SEAI).

3.3 Dúshlán

Dícharbónú na Cathrach agus Astaíochtaí Gáis Cheaptha Teasa a Laghdú

Ba iad breoslaí iontaise ar nós ola, guail, gáis agus móna na príomhchúiseanna le forbairt agus fás eacnamaíoch ó tharla an réabhlóid thionsclaíoch. Ag dul ar aghaidh, is é an dúshlán ná breoslaí iontaise agus fás eacnamaíoch a dhíchúpláil, d'fhonn astaíochtaí a laghdú agus cáilíocht na beatha a choinneáil.

De réir mar a leanann Cathair Bhaile Átha Cliath ag fás, tiocfaidh méadú ar an ngá le diúscairt uisce, talún, iompair, fuinnimh, tithíochta agus dramhaíola a bhainistiú ar bhealach inbhuanaithe. Is é an dúshlán a bheidh ann éileamh fuinnimh agus astaíochtaí gás ceaptha teasa a laghdú agus forbairt foinsí fuinnimh díláraithe malartacha a spreagadh.

Faoin Acht um Ghníomhú Aeráide agus um Fhorbairt Ísealcharbóin (Leasú) a glacadh le déanaí, tá Éire tiomanta dá astaíochtaí gás ceaptha teasa a ghearradh faoi 51% faoi 2030 (i gcoibhneas le bunlíne de 2018) agus beidh ról lárnach ag Cathair Bhaile Átha Cliath chun an sprioc seo a bhaint amach. I bPlean Gníomhaithe ar son Athrú Aeráide, socraítear spriocanna d'fhoirgnimh, d'oibríochtaí agus do thithíocht shóisialta na Comhairle. Is ionann iad seo agus níos lú ná 4% d'astaíochtaí iomlána Chathair Bhaile Átha Cliath, rud a leagann béim ar an ngá atá le hoibriú le páirtithe leasmhara agus dul i ngleic leis an 96% eile d'astaíochtaí a tháirgtear ar fud na cathrach. I measc na bpríomhdúshlán ina leith seo tá an gá le héifeachtúlacht fuinnimh stoc tógála atá ann cheana ar fud na cathrach a fheabhsú agus spleáchas ar iompar breosla iontaise-bhunaithe a laghdú.

Tuilte agus Riosca Tuilte

Dúshlán suntasach a bhaineann leis an aeráid atá os comhair na cathrach is ea go bhfuil leibhéil na farraige ag ardú agus imeachtaí báistí níos minice agus níos tromchúisí ag cur le tuilte agus riosca tuile méadaithe, rud a chuireann muintir, maoin agus bonneagar criticiúil na cathrach i mbaol. Chun freagairt don dúshlán seo, beidh sé riachtanach an fhreagairt ar bhainistíocht riosca tuile a oiriúnú chun aghaidh a thabhairt ar thionchair an athraithe aeráide.

Oiriúnú don Athrú Aeráide

Tá Cathair Bhaile Átha Cliath i mbaol de bharr imeachtaí adhaimsire, ardú ar leibhéal na farraige agus tuilte báistiúil agus abhann a rachaidh i bhfeidhm ar phobail, ar bhonneagar, ar oidhreacht agus ar an gcomhshaol. Leis an

ardú ar mheánteochtaí bliantúla beidh dúshlán nua roimh Chathair Bhaile Átha Cliath go háirithe toisc go mbíonn teocht an aeir, an dromchla agus na hithreach i gcathracha níos teo i gcónaí ná i gceantair thuaithe (feiniméan ar a dtugtar éifeacht an oileáin teasa uirbigh). Beidh drochthionchar ag teochtaí foircneacha, ag an teas agus ag an bhfuacht ar bhonneagar rithábhachtach, amhail soláthar uisce, iompar agus fuinneamh.

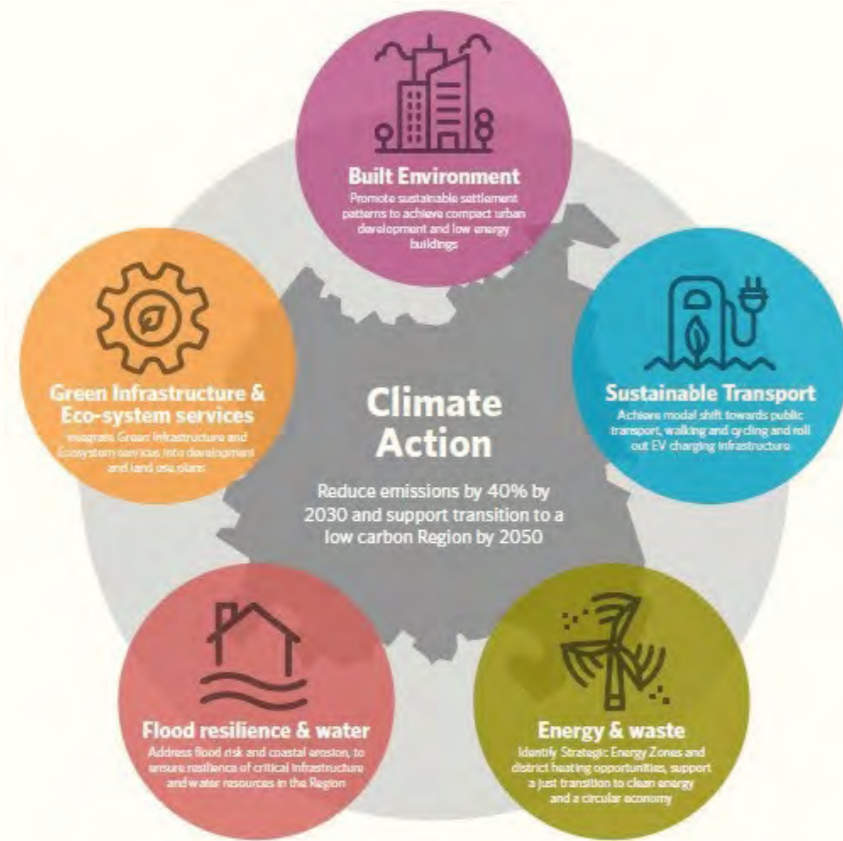
Ní mór do Chathair Bhaile Átha Cliath tabhairt faoin dúshlán maidir le himeachtaí den sórt sin a oiriúnú agus a bheith níos athléimní. Is éard a bheidh i gceist leis seo athruithe fisiciúla a dhéanamh ar thimpeallacht na cathrach trí réitigh bunaithe ar an dúlra (ballaí glasa, díonta glasa, bonneagar glas) agus réitigh innealtóireachta crua (ballaí tuile, bacainní, córais luathrabhaidh), ach freisin trí athrú iompair a spreagadh, mar shampla saoránaigh a spreagadh chun ábhair thógála inbhuanaithe a úsáid, chun dul i mbun rothaíochta agus siúlóide níos minice, níos lú uisce agus fuinnimh a úsáid agus an dramhaíl a tháirgeann siad a laghdú.

3.4 Cur Chuige Straitéiseach

Ag féachaint do na réimsí gníomhaíochta a sainaitníodh sa NPF agus RSES, chomh maith leo siúd atá leagtha amach i bPlean Gníomhaithe um Athrú Aeráide Chathair Bhaile Átha Cliath, tá na príomhréimsí straitéiseacha a ndírítear orthu sna codanna seo a leanas den chaibidil seo:

- patrúin lonnaithe inbhuanaithe;
- an timpeallacht thógtha;
- fuinneamh;
- dramhaíol;
- iompar inbhuanaithe;
- athléimneacht tuile agus uisce; agus
- Bonneagar Glas agus seirbhísí éiceachórais.

Figiúr 3-3: Straitéis Aeráide RSES

Is é an cur chuige straitéiseach foriomlán maidir le gníomhaíocht aeráide ná prionsabail maolaithe aeráide agus oiriúnaithe a chomhtháthú i ngach caibidil den phlean d’fhonn a chinntiú go mbeidh Baile Átha Cliath ina cathair ísealcharbóin agus athléimneach ó thaobh na haeráide.

Cé go soláthraítear sa chaibidil seo an cur chuige straitéiseach foriomlán i leith gníomhaithe aeráide, soláthraítear riachtanais bheartais mhionsonraithe níos sainiúla i ngach caibidil den phlean forbartha aonair.

3.5 Beartais agus Cuspóirí

Tá na beartais agus na cuspóirí atá leagtha amach thíos ag teacht le cuspóirí foriomlána an bheartais náisiúnta um ghníomhú ar son na haeráide, CCAP Chomhairle Cathrach Bhaile Átha Cliath chomh maith leis na prionsabail gníomhaithe aeráide atá leagtha amach sa NPF agus RSES.

De réir mar a dhéantar dul chun cinn ar bheartas um ghníomhú aeráide le foilsiú na dDréacht-Threoirlínte Phlean Forbartha d’Údarás Phleanála agus an reachtaíocht nua um ghníomhú ar son na haeráide a thabhairt isteach a bhfuiltear ag súil léi, admhaíonn Comhairle Cathrach Bhaile Átha Cliath go mb’fhéidir go mbeidh sé riachtanach beartais a oiriúnú amach anseo d’fhonn comhlíonadh iomlán a chinntiú le haon cheanglas nua reachtaíochta nó beartais.

Is é Beartas Chomhairle Chathrach Bhaile Átha Cliath:

CA1	Beartas Náisiúnta um Ghníomhú ar son na hAeráide Tacú le cur chun feidhme cuspóirí náisiúnta maidir le hathrú aeráide lena n-áirítear an ‘Plean Gnímh don Aeráid 2019 chun Dul i ngleic le Cliseadh na hAeráide’, an ‘Creat Náisiúnta um Oiriúnú’ 2018 agus an ‘Plean Náisiúnta Fuinnimh agus Aeráide d’Éirinn 2021-2030’ agus beartas agus reachtaíocht ábhartha eile
CA2	Maolú agus Oiriúnú Tosaíocht a thabhairt do bhearta chun aghaidh a thabhairt ar athrú aeráide trí fhreagairtí maolaithe agus oiriúnaithe éifeachtacha a dhéanamh de réir na treorach agus dea-chleachtais atá ar fáil.

Is é cuspóir Chomhairle Chathrach Bhaile Átha Cliath:	
CAO1	Plean Gníomhaithe um Athrú Aeráide Chomhairle Cathrach Bhaile Átha Cliath Plean Gníomhaithe um Athrú Aeráide 2019 Chomhairle Cathrach Bhaile Átha Cliath a chur chun feidhme i gcomhairle agus i gcomhpháirtíocht le páirtithe leasmhara lena n-áirítear Oifig Réigiúnach Gníomhaíochta Aeráide Chathrach Bhaile Átha Cliath (CARO), Codema, cónaitheoirí agus ionadaithe tofa.
CAO2	Athrú ar an bPlean Forbartha chun Treoir / Reachtaíocht Nua a Léiriú Athrú/athruithe ar an bplean forbartha sa todhchaí a mheas, nuair is gá, chun comhsheasmhacht leis an gcur chuige i leith gníomhaithe aeráide a chinntiú, ar chur chuige é a mholtar i dtreoirlínte aireachta atá le teacht, aon treoirlínte ábhartha eile agus/nó reachtaíocht ábhartha agus beartas gníomhaíochta aeráide an rialtais.
CAO3	Cainníochtú Gáis Cheaptha Teasa Tacú le Tionól Réigiúnach an Oirthir agus Lár Tíre (EMRA) chun modh láidir a shainaithint chun tionchair choibhneasta GHG na mbeartas pleanála spásúlachta malartach a chainníochtú mar cuid de chlár taighde 'QGasSP' ESPON an Aontais Eorpaigh.

3.5.1 Patrúin Lonnaíochta Inbhuanaithe

Beidh patrúin lonnaíochta, foirm thógtha, soghluaisteacht agus an meascán d'úsáidí talún sa chathair mar phríomhfhachtóirí agus iad ag aistriú go cathair ísealcharbóin, chomh maith le raon sochar comhshaoil, sóisialta agus eacnamaíoch eile a sholáthar. Laghdófar an gá le taisteal i gcarr agus na hastaíochtaí carbóin a ghabhann leis, trí phleanáil na cathrach sa chaoi go gcuirtear ar chumas daoine maireachtáil agus obair inti agus rochtain a fháil ar áiseanna trí shiúl agus dul ar rothar nó trí roghanna áisiúla iompair phoiblí (bus/iarnród) a sholáthar. Tá sé seo ailínithe le coincheap na cathrach de 15 nóiméad trína mbíonn sé de chumas ar dhaoine rochtain a fháil ar fhormhór a gcuid riachtanas laethúla laistigh de 15 nóiméad ar shiúl na gcos nó ar rothar ón áit ina bhfuil siad ina gcónaí. Ailíníonn sé freisin leis an gcur chuige foriomlán atá leagtha amach i bPlean um Thithíocht do Chách (2021) an rialtais ina leagtar béim go gcuireann fás dlúth le sochaí ísealcharbóin atá seasmhach ó thaobh na haeráide de.

Caibidil 2: Sa Chroí-Straitéis, leagtar amach straitéis lonnaíochta inbhuanaithe amach don Chathair ina bhfuil fás dlúth, lena n-áirítear athfhorbairt athfhorbraíochta agus inlínadh uirbeach, mar thosaíocht ag teacht leis an gCreat Náisiúnta Pleanála agus leis an Straitéis Réigiúnach Spásúlachta agus Eacnamaíoch.

Caibidil 4: I gCruth agus Struchtúr na Cathrach leagtar straitéis amach a dhíríonn ar fhorbairt tailte atá suite laistigh de lorg reatha na cathrach, spriocdhíríte ar roghanna áisiúla iompair phoiblí agus a forbraíodh chun dlúis mhéadaithe chun tosaíocht a thabhairt do ghluaiseacht inbhuanaithe ísealcharbóin agus cruthú siúlóide comharsanachtaí d'úsáid mheasctha. Léirítear an straitéis seo freisin i gCaibidil 8: Gluaiseacht agus Iompar Inbhuanaithe.

Is é Beartas Chomhairle Chathrach Bhaile Átha Cliath:	
CA3	Patrúin Lonnaíochta atá Seasmhach ó thaobh na haeráide, Foirmeacha Uirbeacha agus Soghluaisteacht Tacú leis an aistriú go cathair ísealcharbóin, atá seasmhach ó thaobh na haeráide trí phatrúin lonnaíochta inbhuanaithe, foirmeacha uirbeacha agus soghluaisteacht a lorg de réir an Chreata Pleanála Náisiúnta 2018 agus an Straitéis Spásúlachta agus Eacnamaíoch Réigiúnach 2019.
CA4	Maolú Aeráide agus Oiriúnú i gCeantair Fáis Straitéisigh A chinntiú go gcomhtháthaítear i bhforbairt nua i gceantair fáis straitéisigh (lena n-áirítear Ceantair Forbartha Straitéiseacha agus Athghiniúna) bearta iomchuí um maolú aeráide agus oiriúnú don aeráide.

3.5.2 An Timpeallacht Thógtha

Tá sé ríthábhachtach go bhfreagróidh foirm reatha agus todhchaí na timpeallachta tógtha, agus go mbeidh sí athléimneach ó thionchair an athraithe aeráide. Mar thoradh air sin, ní amháin a bhfuil gá le forbairt nua agus forbairt reatha maolú a dhéanamh ar athrú aeráide, ach ní mór di oiriúnú d'athruithe den sórt sin freisin.

Caibidil 15: Tá treoir chuimsitheach sa Bhainistíocht Forbartha maidir leis na caighdeáin agus na critéir trína ndéanfar tograí forbartha don chathair a mheas. Prionsabal teorach lárnach den chaibidil seo is ea a chinntiú go bhfuil gníomhú ar son na haeráide mar dhlúthcuid den phróiseas bainistíochta forbartha.

Gníomhartha um Athrú Aeráide a Mhaolú agus an Timpeallacht Thógtha

Maidir le gníomhartha um athrú aeráide a mhaolú, ós rud é go tharla thart ar 70% d'astaíochtaí iomlána dé-ocsaíd charbóin do limistéar Chathair Bhaile Átha Cliath san fhorbairt tráchtála agus chónaithe do cheantar Chathair Bhaile Átha Cliath in 2016, teastaíonn idirghabháil spriocdhíríte ó na hearnálacha seo chun a dtionchar ar athrú aeráide a laghdú. Le Plean um Thithíocht do Chách an rialtais tacófar le hiarfheistiú 500,000 teach in Éirinn faoi 2030 chuig Rátáil Fuinnimh Foirgníochta B2 (BER).

Ag teacht leis an gcur chuige foriomlán seo, ba cheart go ndéanadh tograí le haghaidh iarfheistiú mór ar fhoirgnimh atá ann cheana iarracht astaíochtaí dé-ocsaíd charbóin a laghdú, éifeachtúlacht úsáide acmhainní (mar uisce) a fheabhsú agus giniúint truaillithe agus dramhaíola ón stoc foirgneamh atá ann cheana a íoslaghdú. Ba cheart go bhféachadh tionscadail iarfheistiú den sórt sin le bearta nuálacha éifeachtúlachta fuinnimh a úsáid, amhail fuinneamh díláraithe agus in-athnuaite d'fhonn a lorg carbóin a laghdú tuilleadh.

Is príomhbheart maolaithe eile maidir leis an timpeallacht thógtha é a chinntiú gur féidir údar a thabhairt le tograí le haghaidh oibreacha scartála agus atógála substaintiúla ag féachaint do 'charbón corpraithe' na struchtúr atá ann cheana chomh maith le húsáid bhreise acmhainní agus fuinnimh a eascraíonn as coibhneas tógála nua chun struchtúir atá ann a athúsáid.

Ceanglófar freisin bearta maolaithe aeráide a chomhtháthú i ndearadh foirgneamh, i dtógáil agus i bhfeidhmiú d'fhorbairt nua sa chathair. Maidir leis seo, áireofar le dearadh foirgneamh inbhuanaithe breithniú ar chreatlach an fhoirgnimh, seirbhísí tíosach ar fhuinneamh, giniúint fuinnimh agus caomhnú acmhainní ábhartha.

Baineann príomhghníomhaíocht maolaithe aeráide ar chóir a chur chun feidhme i ngach forbairt nua leis an ngá leis an éileamh ar fhuinneamh a laghdú, éifeachtúlacht fuinnimh a mhéadú agus fuinneamh in-athnuaite a sholáthar ar an láthair más féidir.

Maidir leis seo, beidh sé tábhachtach aird a thabhairt ar acmhainneacht teasa dramhaíola agus téamh ceantair chun aghaidh a thabhairt ar riachtanais téimh na forbairt nua sa chathair, go háirithe agus aird á tabhairt ar fhorbairt leanúnach Chóras Téimh Ceantair Bhaile Átha Cliath (DDHS).

Gníomhartha um Oiriúnú Aeráide agus an Timpeallacht Thógtha

Maidir le gníomhartha um oiriúniú aeráide agus an timpeallacht thógtha, ba cheart go mbeadh forbairt reatha agus fobairt na todhchaí in ann athrú aeráide a sheasamh. Is éard a bheidh i gceist leis seo 'bearta boga' a spreagadh cosúil le tionscnaimh a chur chun cinn chun athrú iompraíochta a spreagadh agus comhairle a thabhairt do shaoránaigh maidir le conas ullmhú le haghaidh imeachtaí aimsire foircneacha; 'bearta glasa' lena n-áirítear bonneagar glas agus Córais Draenála Inbhuanaithe (SuDS), agus ar deireadh, 'bearta liath', eadhon bonneagar ar nós ballaí, claífoirt agus umair tanúcháin.

Ráitis Fuinnimh um Gníomhú ar son na hAeráide

D'fhonn a chinntiú go gcomhtháthaíonn gach forbairt sa todhchaí prionsabail na héifeachtúlachta fuinnimh sa timpeallacht thógtha agus úsáid foinsí fuinnimh éifeachtúla agus in-athnuaite, ceanglófar ar gach iarratas ar fhorbairtí nua suntasacha, nó ar thionscadail athchóirithe shuntasacha, Ráitis Fuinnimh um Gníomhú ar son na hAeráide a chur isteach mar cuid d'aon ráiteas dearaidh foriomlán d'fhorbairt bheartaithe (féach Caibidil 15, Mír 15.7 le haghaidh tuilleadh sonraí).

Sa ráiteas seo, forlólófar d'fhaisnéis imlíneach freisin a bhaineann leis an bhfeidhmíocht fuinnimh réamh-mheasta agus astaíochtaí CO₂ a bhaineann leis an bhforbairt chomh maith le faisnéis a thugann léargas ar an gcaoi ar breithníodh acmhainneacht téimh ceantair agus réitigh fuinnimh ísealcharbóin eile maidir leis an bhforbairt.

Tá sonraí maidir le hinneachar riachtanach aon Ráitis Fuinnimh um Gníomhú ar son na hAeráide den sórt sin le fáil i gCaibidil 15: Caighdeáin Forbartha.

Is é Beartas Chomhairle Chathrach Bhaile Átha Cliath:	
CA5	Iarfheistiú agus Athúsáid Foirgnimh atá ann Cheana Iarfheistiú agus athúsáid foirgneamh atá ann cheana a chur chun cinn agus tacú leo seachas iad a scartáil agus atógáil nuair is féidir.
CA6	Éifeachtúlacht Fuinnimh sna Foirgnimh atá ann Cheana Tacú le leibhéal arda caomhantais fuinnimh, éifeachtúlacht fuinnimh agus úsáid foinsí fuinnimh in-athnuaite i bhfoirgnimh atá ann cheana, lena n-áirítear bearta éifeachtúlachta fuinnimh iomchuí a aisefheistiú sa stoc foirgneamh atá ann cheana, agus stoc tithíochta Chomhairle Bhaile Átha Cliath a iarfheistiú go gníomhach ar Rátáil Fuinnimh Foirgnimh B2 (BER) ar aon dul le spriocanna iarfheistithe an Rialtais um Thithíocht do Chách do 2030..
CA7	Gníomhartha um Maolú Aeráide sa Timpeallacht Thógtha Forbairt ísealcharbóin a chur chun cinn sa chathair a dhéanfaidh iarracht astaíochtaí dé-ocsaíd charbóin a laghdú agus a chomhlíonfaidh na caighdeáin chomhshaoil indéanta is airde le linn na tógála agus an áitithe. De ghnáth ba cheart go léireofaí / go bhforálfá le forbairt nua: a. leagan amach agus dearadh foirgneamh a uasmhéadaíonn solas an lae, aeráil nádúrtha, iompar gníomhach agus úsáid iompair phoiblí; b. foirgneamh / seirbhísí / dearadh láithreáin inbhuanaithe chun éifeachtúlacht fuinnimh a uasmhéadú; c. feabhsuithe íogaire éifeachtúlachta fuinnimh ar fhoirgnimh atá ann cheana; d. éifeachtúlacht fuinnimh, caomhnú fuinnimh, agus úsáid mhéadaithe fuinnimh in-athnuaite i bhforbairtí atá ann cheana agus forbairtí nua; e. bonneagar fuinnimh in-athnuaite ar an láthair agus fuinneamh in-athnuaite; f. giniúint dramhaíola láithreáin agus tógála a íoslaghdú agus athúsáid nó athchúrsáil a uasmhéadú; g. úsáid ábhar tógála a bhfuil fuinneamh corpraithe íseal nó nialas acu agus a scaoileann leibhéal íseal d'astaíochtaí CO2 nó atá saor ó astaíochtaí dá leithéid; agus h. nasc le líonraí fuinnimh díláraithe (atá ann agus atá beartaithe) lena n-áirítear Córas Téimh Ceantair Bhaile Átha Cliath nuair is féidir.

Is é Beartas Chomhairle Chathrach Bhaile Átha Cliath:	
CA8	Gníomhartha um Oiriúnú don Aeráid sa Timpeallacht Thógtha Ba cheart go léireofaí i dtograí forbartha prionsabail dearaidh inbhuanaithe d'fhoirgnimh / sheirbhísí / láithreán nua. Déanfaidh an Chomhairle forbairt a sheasfaidh le hathrú aeráide a chur chun cinn agus tacóidh sí léi. San áireamh anseo bheadh: a. bearta ar nós díonta glasa agus ballaí glasa chun róthéamh inmheánach agus éifeacht an oileáin teasa uirbigh a laghdú; b. úsáid éifeachtach acmhainní nádúrtha (lena n-áirítear uisce) a chinntiú agus an leas is fearr a bhaint as córais nádúrtha laistigh agus timpeall ar fhoirgnimh; c. truailliú a íoslaghdú trí rith chun srutha uisce dromchla a laghdú trí dhromchlaí tréscailteacha a mhéadú agus Córais Draenála Inbhuanaithe (SuDS) a úsáid; d. riosca tuile a laghdú, damáiste do mhaoin ó imeachtaí adhaimsire - cónaithe, poiblí agus tráchtála; e. laghdú a chuar ar rioscaí ó dhálaí foircneacha teochta agus imeachtaí adhaimsire ar bhonneagar criticiúil ar nós bóithre, líonraí cumarsáide, an líonra uisce/draenála, agus soláthar fuinnimh; f. bithéagsúlacht agus bonneagar glas a chur chun cinn agus a chosaint.
CA9	Ráiteas Fuinnimh um Gníomhú Aeráide Ceanglófar ar gach forbairt nua ina bhfuil 30 aonad cónaithe agus/nó níos mó ná 1,000 méadar cearnach de spás urláir tráchtála, nó mar a éilíonn an tÚdarás Pleanála a mhalairt, Ráiteas Fuinnimh um Gníomhú Aeráide a chur isteach mar cuid den Ráiteas Dearaidh foriomlán chun a thaispeáint conas a measadh réitigh fuinnimh agus téimh ísealcharbóin mar cuid den dearadh foriomlán agus pleanáil na forbartha beartaithe.

3.5.3 Fuinneamh

Is príomhghné den bheartas um gníomhú ar son na haeráide ná an earnála fuinnimh a dhícharbónú trí aistriú ó bhreoslaí iontaise go foinsí fuinnimh ísealcharbóin nó saor ó charbón. Mar a luaitear i gCaibidil 9: Bonneagar Comhshaoil Inbhuanaithe, éileoidh sé seo ar an earnáil fuinnimh glacadh le raon níos éagsúla d'fhoinsí fuinnimh in-athnuaite, ísealcharbóin agus saor ó charbón agus soláthar a dhéanamh d'fhóntais atá slán, athléimneach, dícharbónaithe agus díláraithe.

Ina theannta sin, tá ról tábhachtach ag tionscnaimh limistéarbhunaithe, ar nós Criosanna Dícharbónaithe, agus tionscnaimh atá dírithe ar athrú a dhéanamh ar an gcaoi a dtáirgtear agus a ídítear fuinneamh, amhail

Pobail Fuinnimh Inbhuanaithe an SEAI maidir le haistriú i dtreo réitigh fuinnimh ísealcharbóin.

Fuinnimh In-Athnuaite

Tagann fuinneamh in-athnuaite ó fhoinsí nádúrtha a athlontar go leanúnach de réir nádúir agus, dá bhrí sin, is breoslaí iontaise malartacha níos inbhuanaithe é. I measc na bhfoinsí fuinnimh in-athnuaite tá: fuinneamh gaoithe, fuinneamh na gréine, fuinneamh uisce (hidrea, fuinneamh tonnta agus taoide), fuinneamh geoiteirmeach (ó theas faoi dhromchla an domhain), fuinneamh comhthimpeallach (ón aer) agus bithghás (díleá anaeróbach).

San áireamh sa Phlean Náisiúnta um Ghníomhú ar son na hAeráide, tá tiomantas go dtiocfaidh 70% dár riachtanais leictreachais ó fhoinsí in-athnuaite faoi 2030. Luaitear sa phlean go mbeidh gá le gléasraí giniúna leictreachais guail agus móna a bhaint de réir a chéile, ár leictreachas in-athnuaite a mhéadú, ár n-eangach a threisiú (lena n-áirítear idirnasc níos mó chun ligean don leictreachas sreabhadh idir Éire agus tíortha eile), agus córais a chur i bhfeidhm chun foinsí cumhachta bréige a bhainistiú, go háirithe ón ngaoth.

I gcomhthéacs spásúil Chathair Bhaile Átha Cliath, cuimsíonn na príomhfhoinsí fuinnimh in-athnuaite cumhacht na gréine, fuinneamh micrea-in-athnuaite agus fuinneamh gaoithe amach ón gcósta. Ina theannta sin, is foinse fuinnimh a d'fhéadfadh a bheith suntasach sa todhchaí d'fhuinneamh ísealcharbóin don chathair é an fuinneamh geoiteirmeach.

Fuinneamh Gréine

Maidir le fuinneamh gréine, tá raon teicneolaíochtaí ar fáil chun úsáid a bhaint as tairbhí na gréine, lena n-áirítear painéil fhótavoltach (PV), painéil theirmeacha gréine, feirmeacha gréine agus saoráidí stórála fuinnimh gréine. Tá suiteálacha PV díon gréine ar scála beag nó meánmhéide oiriúnach do cheantair uirbeacha, go háirithe spásanna díon tionsclaíocha móra, áit a bhfuil infhaighteacht talún teoranta. Is féidir PV Gréine a shuiteáil i bhforbairtí nua, nó a iarfheistiú ar fhoirgnimh atá ann cheana.

Fuinneamh Gaoithe

Samhlaítear go gcuirfidh cumhacht gaoithe an méid is suntasaí le spriocanna náisiúnta a bhaint amach maidir le leictreachas in-athnuaite. Tá ról le himirt ag giniúint fuinnimh gaoithe micrea-inathnuaite maidir leis na spriocanna seo a bhaint amach, agus d'fhéadfadh féidearthacht a bheith ann do tháirgeadh fuinnimh gaoithe ar an láthair agus

micreatháirgeadh i gceantair thionsclaíocha agus i bpáirceanna gnó faoi réir an cheanglais um thaitneamhacht chónaithe a chosaint sna ceantair máguaird. I gceantair chónaithe sa chathair, ceadaítear giniúint fuinnimh gaoithe micrea-inathnuaite incheadaithe faoi fhorálacha na Rialachán Pleanála agus Forbartha, 2001 (arna leasú).

Tá an fhéidearthacht ann freisin chun leictreachas a tháirgeadh ó shaoráidí fuinnimh gaoithe amach ón gcósta ar scála mór amach ó chósta Chathair Bhaile Átha Cliath i Muir Éireann. Maidir leis seo, tacaíonn Cathair Bhaile Átha Cliath le cur chun feidhme an 'Phlean Forbartha Fuinnimh In-athnuaite Amach ón gCósta' (OREDP) a d'fhoilsigh an Roinn Cumarsáide, Fuinnimh agus Acmhainní Nádúrtha (agus a ndearnadh athbhreithniú air ina dhiaidh sin in 2018) agus comhoibreoidh sí leis an stát agus le gníomhaireachtaí leath-stáit maidir le tionscadail a chur chun feidhme i Muir Éireann.

Féachfaidh Comhairle Cathrach Bhaile Átha Cliath freisin le bonneagar a éascú ar nós áiseanna eangaí ar an mórthír d'aon mholtaí fuinnimh in-athnuaite den acmhainn gaoithe amach ón gcósta, de réir phrionsabail an Chreata Náisiúnta um Pleanáil Mara.

Fuinneamh Geoiteirmeach

Is éard is fuinneamh geoiteirmeach ann ná fuinneamh teasa a stóráiltear faoi dhromchla an Domhain a fhéadtar a úsáid le haghaidh téimh agus/nó chun leictreachas a ghiniúint.

Chun tacú lena ghealltanais faoin bPlean Náisiúnta um Ghníomhú ar son na hAeráide agus faoi Chlár Rialtais 2019, rinne an rialtas "Measúnú ar Acmhainní Geoiteirmeacha le haghaidh Téamh Ceantair" agus d'ullmhaigh sé "Treochlár do Chreat Beartais agus Rialála d'Fhuinneamh Geoiteirmeach in Éirinn".

De réir na ndoiciméad seo, tá acmhainneacht aitheanta ag Éirinn d'acmhainní fuinnimh geoiteirmeacha ar theocht íseal go meánach (> 400 m domhain) atá oiriúnach do théamh agus fuarú ar scála mór nó do théamh ceantair i gceantair bhardasacha, chónaithe agus thionsclaíocha.

Chun tacú le húsáid níos mó abhaint as fuinneamh geoiteirmeach in Éirinn, tá an rialtas ag forbairt creata rialála beartais chun iniúchadh agus forbairt acmhainní fuinnimh geoiteirmeacha a éascú.

Foinsí Eile Fuinnimh In-athnuaite

Sa bhreis ar na príomhfhoinsí fuinnimh in-athnuaite ar tugadh aghaidh orthu thuas, tá foinsí eile fuinnimh in-athnuaite ann, a bhfuil sé d'acmhainn acu cur leis an gcuspóir foriomlán den earnáil fuinnimh a dhícharbónú. Baineann sampla amháin den sórt sin le fuinneamh agus acmhainní eile a eastóscadh ó sloda séarachais mar atá tagartha ag an RSES (RPO10.13).

Is é Beartas Chomhairle Chathrach Bhaile Átha Cliath:

CA10	Fuinneamh ó Fhoinsí In-athnuaite Tacú le táirgeadh fuinnimh ó fhoinsí in-athnuaite, mar shampla ó fhuinneamh gréine, hidreafhuinneamh, fuinneamh tonnta / taoide, geoteirmeach, fuinneamh gaoithe, cumhacht is teas in éineacht (CTÉ), dáileadh fuinnimh teasa ar nós córas téimh / fuaraithe ceantair, agus aon fhoirse fuinnimh in-athnuaite eile, faoi réir gnáthchionníollacha pleanála agus comhshaoil.
CA11	Táirgeadh Fuinnimh Micrea-Inathnuaite Tacú agus spreagadh a thabhairt d'fhorbairt áiseanna in-athnuaite gaoithe ar scála beag / táirgeadh fuinnimh micrea-in-athnuaite.
CA12	Táirgeadh Fuinnimh Gaoithe Eischósta Tacú le cur chun feidhme 'Plean Forbartha Fuinnimh In-athnuaite Amach ón gCósta' 2014 (OREDP) agus chun bonneagar cosúil le háiseanna eangaí ar an mórthír a éascú d'aon mholtaí fuinnimh in-athnuaite den acmhainn gaoithe amach ón gcósta, nuair is iomchuí agus aird á tabhairt ar na prionsabail atá leagtha amach sa Chreat Náisiúnta Pleanála Mara.
CA13	7.3 Fuinneamh Geoteirmeach Tacú le hiniúchadh agus forbairt acmhainní fuinnimh geoteirmeacha ag féachaint do bheartas rialtais atá ag teacht chun cinn maidir le fuinneamh geoteirmeach.

Téamh Ceantair agus Teas Dramhaíola

Is foirse an-suntasach fuinnimh í sealcharbóin é téamh ceantair agus aisghabháil teasa dramhaíola, agus mar atá leagtha amach san RSES, i bhfoirm tionscadal cosúil leis an gCóras Téimh Ceantair Bhaile Átha Cliath feidhmeoidh sé mar phríomh-bhonneagar cumasaithe don chathair idir an meántearma agus an fadtearma.

Is gnách go n-úsáideann líonraí Téimh Dúiche fuinneamh teasa a fhaightear go háitiúil, agus dáiltear é seo ar thithe agus ar ghnólachtaí áitiúla, dá bhrí sin, ag laghdú spleáchas Bhaile Átha Cliath ar fhuinneamh agus ar bhreosla allmhairithe. Baineann téamh ceantair úsáid as foinsí teasa í sealcharbóin cosúil le fuinneamh in-athnuaite agus aisghabháil teasa dramhaíola, ag laghdú astaíochtaí CO2 Bhaile Átha Cliath, agus éifeachtúlacht fuinnimh agus maolú ar athrú aeráide á bhaint amach.

Déantar tagairt shonrach do théamh ceantair sa Phlean Gníomhaithe Aeráide 2019 ina luaitear, d'fhonn acmhainneacht téimh ceantair a bhaint amach gníomhóidh an rialtas chun: "A chinntiú go ndéantar acmhainneacht téamh ceantair a mheas i ngach forbairt nua agus go háirithe i gCriosanna Forbartha Straitéiseacha (SDZanna)".

Ina theannta sin, luaitear i nGníomh 70 den Phlean Gníomhaíochta Aeráide go dtacóidh an rialtas le "dhá thionscadal téimh ceantair a sheachadadh faoin gCiste um Ghníomhú ar son na hAeráide", ceann acu ab ea an Córas Téamh Ceantair Bhaile Átha Cliath (DDHS) atá dírithe ar an an bPoll Beag agus na Dugthailte.

Is í an phríomhfhoirse teasa tosaigh don líonra seo an tsaoráid dramhaíola go fuinneamh sa Pholl Beag, a bhfuil sé de chumas aici 90 meigeavata teasa a sheachadadh, atá comhionann le riachtanais téimh de idir 50,000 agus 80,000 teach sa chathair.

Dearadh an chéad chéim den DDHS chun freastal ar Chrios Forbartha Straitéisí na gCanálacha Thuaidh agus na Canálach Móire (SDZ) agus SDZ an Phoill Bhig Thiar, mar a bhforáiltear dó i mbeartas an rialtais.

Chomh luath agus a bhunófar an chéad chéim den DDHS, is éard a bheadh i gceist leis an gcéad chéim eile dá fhorbairt ná leathnú an líonra chomh luath agus is féidir, ar dtús chuig ceantair atá díreach in aice leis na SDZanna atá mar Limistéar Forbartha Straitéisí agus Athghiniúna na nDugthailte (SDRA) faoi láthair, agus ansin ar aghaidh chuig an gcathair níos leithne trí naisc le forbairtí reatha, nua, áitiúla agus téite go pobail.

De réir Codema, tá i ndóthain teasa dramhaíola ag Cathair Bhaile Átha Cliath chun soláthar a dhéanamh do 1.75 oiread an éileamh teasa iomlán d'fhoirgnimh na cathrach. Ina theannta sin, san Anailís ar Éileamh ar Fhuinneamh Spásúil de cuid Codema (SEDA) aithníodh go bhfuil dlúis teasa ard ag 75% de cheantair Chathair Bhaile Átha Cliath atá sách ard lena mbreithniú go mbeidís indéanta le ceangal le córais téimh ceantair.

D'fhonn forbairt Téamh Dúiche i gCathair Bhaile Átha Cliath a chinntiú sa toadhchá, caithfear a chinntiú go bhfuil forbairtí cónaithe agus tráchtála nua suntasacha, go háirithe i SDRAnna 'cumasaithe le téamh ceantair', nuair is féidir, d'fhonn a chinntiú go bhfuil siad in ann a bheith ceangailte le córais Téimh Dúiche áitiúil nó ar fud na cathrach. I gcás nach bhfuil sé sin indéanta, ba cheart go dtabharfadh an réiteach fuinnimh agus téimh atá beartaithe réiteach atá éifeachtach agus í sealcharbóin ar an gcaoi chéanna.

Tá sonraí maidir leis na ceanglais i ndáil le SDRAnna ar leith chomh maith le sonraí faoi na ceanglais nach mór forbairt a chomhlíonadh d'fhonn a mheas go bhfuil siad 'cumasaithe le téamh ceantair' ar fáil i gCaibidil 13: Ceantair Forbartha Straitéiseacha agus Athghiniúna agus i gCaibidil 15: Bainistíocht Forbartha.

Is é Beartas Chomhairle Chathrach Bhaile Átha Cliath:	
CA14	Teas Dramhaíola, Téamh Ceantair agus Fuinneamh Díláraithe Forbairt chórais téimh ceantair agus fuinnimh díláraithe ceantair ísealcharbóin agus an-éifeachtach a spreagadh ar fud na cathrach ag baint úsáide as foinsí teasa ísealcharbóin mar fhuinneamh in-athnuaite agus aisghabháil teasa dramhaíola agus nasc forbairtí nua le líonraí téimh ceantair a chur chun cinn ina bhfuil a leithéid de chórais ann / a fhéadtar a fhorbairt i gceantar áirithe.
CA15	Córas Téimh Ceantair Bhaile Átha Cliath (DDHS) Tacú le forbairt agus leathnú aon bhonneagair fuinnimh riachtanach a sheachadfaidh do bharcceantar ísealcharbóin na nDugthailte agus an Phoill Bhig den thionscadal Chóras Téimh Ceantair Bhaile Átha Cliath (DDHS) lena n-áirítear, a bhonneagar píblíne agus a lárionad fuinnimh le stóráil fuinnimh agus táirgeadh teasa cúltaca.
CA16	Ag Tacú le hAcmhainneacht Téamh Ceantair i gCathair Bhaile Átha Cliath Chun tacú le hacmhainneacht téamh ceantair i gCathair Bhaile Átha Cliath, áireofar i ngach Ráiteas Fuinnimh um Ghníomhú Aeráide a chuirtear faoi bhráid na Comhairle (féach Beartas CA9) measúnú ar indéantacht theicniúil, chomhshaoil agus eacnamaíoch téimh nó fuarú ceantair nó bloic, go háirithe i gcás ina bhfuil sé bunaithe go hiomlán, nó go páirteach ar fhuinneamh ó fhoinsí teasa in-athnuaite agus dramhaíola. Ina theannta sin: <ul style="list-style-type: none"> • Sna Ráitis Fuinnimh um Ghníomhú Aeráide d'fhorbairtí suntasacha cónaithe agus tráchtála nua i gCeantair Forbartha agus Athghiniúna Straitéiseacha (SDRAanna), déanfar measúnú ar an bhféidearthacht an fhorbairt a dhéanamh 'cumasaithe téimh ceantair' d'fhonn ceangal a éascú le líonra théamh ceantair atá ar fáil nó atá á fhorbairt sa cheantar. • Sna Ráitis Fuinnimh um Ghníomhú Aeráide d'fhorbairtí suntasacha cónaithe agus tráchtála nua i SDRA na nDugthailte, déanfar measúnú ar an bhféidearthacht den fhorbairt a dhéanamh 'cumasaithe do théamh ceantair' d'fhonn ceangal le Córas Téamh Ceantair Bhaile Átha Cliath a éascú.
CA17	Teas Dramhaíola a Ghabháil agus a Úsáid Forbairtí agus saoráidí beartaithe agus reatha (mar ionaid sonraí) a spreagadh chun teas a chuirtear amú ar shlí eile a ghabháil agus a úsáid, agus teas dramhaíola a úsáid ar an láithreán, nó i láithreáin thadhlacha agus in aice láimhe, i gcomhréir leis na Rialacháin um Éifeachtúlacht Fuinnimh ábhartha.

Tionscnaimh Fuinnimh, Criosanna Straitéiseacha Fuinnimh agus Criosanna Dícharbónaithe

Tugadh isteach roinnt straitéisí agus tionscnamh suntasacha (nó tá siad á n-ullmhú) d’fhonn an t-aistriú i dtreo úsáid fuinnimh ísealcharbóin a spreagadh ar fud na cathrach ina hiomláine agus i bpobail áitiúla.

Criosanna Fuinnimh Straitéiseacha

Cuideoidh an obair leanúnach seo le ‘Criosanna Fuinnimh Straitéiseacha’ féideartha a shainaithint de réir Cuspóir Beartais Réigiúnaigh (RPO) 7.35 den RSES ina luaitear “Déanfaidh an EMRA, i gcomhar le húdarás áitiúla sa Réigiún, Criosanna Fuinnimh Straitéiseacha a shainaithint mar ceantair atá oiriúnach do thionscadail giniúna fuinnimh níos mó, ról na táirgeachta pobail agus micrea-fhuinnimh i suíomhanna uirbeacha agus tuaithe agus an acmhainneacht le haghaidh fuinnimh in-athnuaite laistigh de cheantair thionsclaíocha”.

Tionscnaimh Áitiúla

Tá rannpháirtíocht an phobail agus na bpáirtithe leasmhara thar a bheith tábhachtach chun aghaidh a thabhairt ar athrú aeráide agus aithnítear go bhfuil gá le móiminteam a chothú agus a thógáil maidir le rannpháirtíocht níos leithne de shaoránaigh san athrú aeráide, ar fud gach aoisghrúpa.

Sampla seanbhunaithe rathúil de rannpháirtíocht an phobail maidir leis seo is ea tionscnamh Pobail Fuinnimh Inbhuanaithe an ÚFIÉ, a chabhraíonn le grúpaí daoine teacht le chéile chun feabhas a chur ar an gcaoi a n-úsáidtear fuinneamh chun leasa a bpobal leis na comhspriocanna de níos lú fuinnimh a úsáid, d’úsáid a bhaint as fuinneamh glan, in-athnuaite agus d’fhuinneamh cliste a úsáid.

Criosanna Dícharbónaithe

I nGníomh 165 den Phlean um Gníomhú Aeráide 2019 aithníodh go raibh gá le dul i mbun rannpháirtíochta ar leibhéal áitiúil agus áiríodh ann gníomh sonracha a éilíonn ar Údarás Áitiúla pleannanna a shainaithint agus a fhorbairt do Chrios Dícharbónaithe (DZ) amháin ar a laghad ina limistéar riaracháin.

Is limistéar spásúil é Crios Dícharbónaithe arna sainaithint ag an údarás áitiúil, inar féidir raon beart maolaithe aeráide a bheith ann chun aghaidh a thabhairt ar fhuinneamh ísealcharbóin áitiúil, astaíochtaí gás ceaptha teasa agus riachtanais aeráide.

D’aithin Comhairle Cathrach Bhaile Átha Cliath An Rinn/An Baile Gaelach mar Chrios Dícharbónaithe agus tá obair ag dul ar aghaidh i gcomhar le Codema agus CARO ar phlean forfheidhmithe chun soláthar a dhéanamh do na tionscadail taispeántóirí forbartha a bhainfidh leas as raon teicneolaíochtaí agus tionscnamh fuinnimh.

Máistirphlean Réigiúnach Fuinnimh Bhaile Átha Cliath

Tá Codema ag forbairt Máistirphlean Fuinnimh Réigiún Bhaile Átha Cliath, a fhorbróidh conairí fianaise-bhunaithe agus costáilte do réigiún Bhaile Átha Cliath chun a spriocanna laghdaithe astaíochtaí carbóin a bhaint amach do 2030 agus 2050, ag tógáil ar na limistéir fuinnimh a shainaithnítear sna hAnailísí ar Éileamh ar Fhuinneamh Spásúlachta (SEDAanna) do cheithre cheantar údarás áitiúil Bhaile Átha Cliath.

Is é Beartas Chomhairle Chathrach Bhaile Átha Cliath:

CA18	Criosanna Dícharbónaithe Tacú leis na beartais agus na tionscadail shonracha a shainaithnítear i gCrios Dícharbónaithe den Rinn/An Baile Gaelach d’fhonn aghaidh a thabhairt ar fhuinneamh ísealcharbóin áitiúil, astaíochtaí gás ceaptha teasa agus riachtanais aeráide agus chun tiomantas a thabhairt do chriosanna dícharbónaithe a bhunú i ngach LEA laistigh de shaolré an phlean seo, d’fhonn Cathair Bhaile Átha Cliath ar fad a ainmniú mar chrios dícharbónaithe faoi dheireadh an Phlean Forbartha seo.
CA19	Criosanna Fuinnimh Straitéiseacha Tacú le Criosanna Fuinnimh Straitéiseacha féideartha a ainmniú i Limistéar Cathrach Bhaile Átha Cliath i gcomhar le húdarás Réigiúnach an Oirthir agus Lár Tíre.
CA20	Pobail Fuinnimh In-athnuaite Tacú le hiarrachtaí leanúnacha agus forbairt na bPobal Fuinnimh Inbhuanaithe sa todhchaí i gCathair Bhaile Átha Cliath trí Thionscnamh ‘Pobail Fuinnimh Inbhuanaithe’ ÚFIÉ.
CA21	Máistirphlean Réigiúnach Fuinnimh Bhaile Átha Cliath Tacú le hullmhú Máistirphlean Réigiúnach Fuinnimh Bhaile Átha Cliath le Codema agus tacú lena chur chun feidhme i gcomhar le húdarás Áitiúla Bhaile Átha Cliath, le CARO Chathrach Bhaile Átha Cliath agus le páirtithe leasmhara ábhartha eile.

3.5.4 Dramhaíl

An Geilleagar Ciorclach a Chur Chun Cinn

Caibidil 9: Bonneagar Comhshaoil Inbhuanaithe chomh maith le Caibidil 15: Féachann Caighdeáin Forbartha le cur chuige níos inbhuanaithe a chomhtháthú i leith dramhaíola bunaithe ar phrionsabail an gheilleagair chiorclaigh.

Sa bheartas náisiúnta um ghníomhú ar son na haeráide, cuirtear béim ar an ngá le beart a dhéanamh chun aghaidh a thabhairt ar ghníomh aeráide ar fud gach earnáil den tsochaí agus den

gheilleagar. In earnáil na dramhaíola, tá beartas maidir le gníomhú aeráide dírithe ar aistriú i dtreo 'geilleagar ciorclach' ina gcuimsítear trí chroíphrionsabal: dramhaíl agus truailliú a dhearadh; táirgí agus ábhar a choinneáil in úsáid; agus córais nádúrtha a athghiniúint.

Leagtar béim ar thiomantas an rialtais do na prionsabail seo trí fhoilsiú an Bhille um Gheilleagar Ciorclach 2021, lena gcuirfear creat beartais náisiúnta ar fáil chun aistriú na hÉireann chuig geilleagar ciorclach. Féachfaidh sé freisin le cur chun feidhme de go leor de na gníomhartha atá sa Phlean Gníomhaíochta Dramhaíola do Gheilleagar Ciorclach, a foilsíodh le déanaí, ina leagtar amach Beartas Náisiúnta Dramhaíola na hÉireann do 2020-2025.

Dramhaíl Tógála agus Scartála

Chomh maith le bearta beartais a leagan amach a bhaineann le saincheistanna lena n-áirítear dramhaíl chathrach, dramhaíl bhia agus plaisteach aonúsáide, tugann an Plean Gníomhaíochta Dramhaíola aghaidh ar cheist na dramhaíola tógála agus scartála mar a bhaineann sé leis an gcóras pleanála.

Sa Phlean Gníomhaíochta Dramhaíola, cuirtear béim ar an athbhreithniú leanúnach ar Threoirlínte Dea-Chleachtais 2006 ar Ullmhú Pleananna Bainistíochta Dramhaíola do Thionscadail Dramhaíola Tógála agus Scartála chomh maith leis an rún dramhaíl tógála agus scartála a thabhairt faoi chuimsiú na dtreoirlínte pleanála reachtúla. Tugtar dá aire freisin go ndéanfar treoirlínte an phlean bainistíochta tógála agus dramhaíola a nuashonrú chun a chinntiú go gcuirtear riachtanais phleanála i bhfeidhm go comhsheasmhach.

Is é Beartas Chomhairle Chathrach Bhaile Átha Cliath:

CA22	An Geilleagar Ciorclach Tacú leis an athrú i dtreo chur chuige an gheilleagair chiorclaigh mar atá leagtha amach i bPlean Gníomhaíochta Dramhaíola do Gheilleagar Ciorclach 2020 go 2025, Beartas Náisiúnta Dramhaíola na hÉireann, nó de réir mar a nuashonraítear.
CA23	Pleananna Bainistíochta Dramhaíola do Thionscadail Tógála agus Scartála Aird a thabhairt ar an Treoir Dea-Chleachtais atá ann cheana maidir le Pleananna Bainistíochta Dramhaíola do Thionscadail Tógála agus Scartála chomh maith le haon nuashonrú ar na treoirlínte seo amach anseo d'fhonn a chinntiú go gcuirtear na riachtanais phleanála i bhfeidhm ar bhonn comhsheasmhach.

3.5.5 Iompar Inbhuanaithe

De réir sonraí a bhailigh an ÚFIÉ, ba í an earnáil iompair an tomhaltóir fuinnimh aonair ba mhó in Éirinn, arb'ionann agus suas le 42.3% den úsáid fuinnimh in 2018. Maidir le hastaíochtaí gás ceaptha teasa, le sonraí a bhailigh an GCC, tugtar le fios go raibh an earnáil iompair freagrach as 20.4% d'astaíochtaí iomlána gás ceaptha teasa in 2019, ag teacht tar éis an earnáil talmhaíochta. Léiríonn na sonraí seo go bhfuil gá le hiompar i bhfeithiclí príobháideacha a laghdú, agus go bhfuil gá chomh maith leis na hastaíochtaí díreacha ó fheithiclí féin a laghdú.

Caibidil 8: I nGluaiseacht agus Iompar Inbhuanaithe, leagtar straitéis amach a fhreagraíonn do na dúshláin seo trí iarracht a dhéanamh an gá le taisteal a íoslághdú agus trí aistriú ó úsáid gluaisteáin phríobháidigh go cineálacha iompair níos inbhuanaithe a chur chun cinn (féach Caibidil 8, Mír 8.5.6:

Modhanna Inbhuanaithe). Tugtar aghaidh freisin ar na forbairtí beartais agus teicneolaíochta le déanaí a bhaineann le feithiclí leictreacha agus breoslaí malartacha a thugann deis don iompar a dhícharbónú go suntasach ar fud na cathrach.

Iompar a Dhícharbónú agus Feithiclí Leictreacha (EVanna)

Sa Phlean Náisiúnta Gníomhaíochta Aeráide 2019, iarrtar go ndéanfar teaghlaim de bhearta chun tionchar a imirt ar phatrún spásúlachta na forbartha, an struchtúir uirbhí agus na soghluaisteachta iomláine, le bearta teicneolaíochta ísealcharbóin, amhail méadú suntasach ar an bhflít EV.

Leagtar amach sa Phlean sprioc rialtais chun borradh a chur faoin nglacadh de carranna agus veaineanna EV ionas go mbeidh 100% de na carranna agus na veaineanna nua go léir in Éirinn ina bhfeithiclí leictreacha faoi 2030. Ciallaíonn sé seo go mbeidh aon trian de na feithiclí uile a dhíolfar le linn na ndeich mbliana atá le teacht ina bhfeithiclí Ceallra-Leictreacha (BEV) nó Feithiclí Leictreacha Hibride Inluchtaithe (PHEV).

D'fhonn freastal ar an bhfás seo i bhfeithiclí leictreacha, caithfear a chinntiú go soláthraítear i ndóthain pointí luchtaithe agus bonneagar mearluchtaithe do bhreithnithe dearaidh agus suiteála iomchuí agus aird a thabhairt ar na Rialacháin Pleanála agus Forbartha (2001) arna leasú, a ndearnadh a nuashonrú chun an suiteáil de phointe luchtaithe feithicle EV a áireamh. Caithfear aird a thabhairt ar an dul chun cinn atá á dhéanamh i dteicneolaíocht luchtaithe EV chomh maith le bealaí nua, éifeachtúla, nuálacha agus inrochtana a fhorbairt chun pointí luchtaithe a sholáthar.

Is é Beartas Chomhairle Chathrach Bhaile Átha Cliath:

CA24	<p>Feithiclí Leictreacha</p> <p>A chinntiú go soláthraítear i ndóthain pointí luchtaithe agus bonneagar mearluchtaithe ar na sráideanna atá ann cheana agus i bhforbairtí nua faoi réir breithniú cuí dearaidh, suímh agus oidhreacht tógtha agus ag féachaint do na Rialacháin Pleanála agus Forbartha (2001) arna leasú, a ndearnadh a nuashonrú chun an suiteáil de phointe luchtaithe feithicle EV a áireamh.</p>
-------------	--

Is é Cuspóir Chomhairle Chathrach Bhaile Átha Cliath:

CAO4	<p>Straitéis Réigiúnach maidir le Luchtú Feithicle Leictrí (EV)</p> <p>Tacú leis an Straitéis Réigiúnach atá le teacht maidir le luchtú Feithicle Leictrí (EV) agus í a chur chun feidhme thar shaolré an phlean d'fhonn an t-aistriú chuig feithiclí ísealcharbóin a éascú, rud atá riachtanach chun spriocanna náisiúnta 2030 a bhaint amach.</p>
-------------	--

3.5.6 Athléimneacht Tuilte agus Uisce

Toisc go bhfuiltear ag súil le himeachtaí báistí níos foircní de bharr athrú aeráide is dóigh go mbeidh tuilte méadaithe i mBaile Átha Cliath (báistí, abhann agus cósta, screamhuisce agus líonra) i gceantair leochaileacha sa Chathair. Taispeánann réamh-mheastacháin ar athrú aeráide athrú i séasúracht na báistí, le méadú sa gheimhreadh agus laghdú sa samhradh. In éineacht le hathruithe ar an teocht, tá na hathruithe seo ina mbagairt do dhaoine, bonneagar criticiúil lena n-áirítear soláthar uisce agus slándáil, éiceolaíocht agus maoin.

Sa Treoir maidir le Tuilte, iarrtar ar bhallstáit tabhairt faoi mheasúnuithe straitéiseacha ar riosca tuile agus bearta bainistíochta riosca tuile a shainiú. D'ullmhaigh Oifig na nOibreacha Poiblí (OOP) léarscáileanna tuile do chásanna aeráide amach anseo agus Pleananna Bainistíochta Riosca Tuilte ag imlíniú bearta ar nós scéimeanna um maolú tuile / oibreacha cosanta tuile (bonneagar liath) chun riosca tuile a bhainistiú laistigh de na dobharcheantair abhann ábhartha.

Tá ról le himirt ag Bonneagar Glas (GI) mar cuid den Chóras Draenála Inbhuanaithe (SuDS) maidir le riosca tuile a laghdú agus i mbainistíocht chomhtháite acmhainní uisce. Le húsáid a bhaint as GI, laghdaítear ráta agus méid an uisce a théann isteach sna draenacha trína thascradh, trí limistéir stórála shealadacha agus bhuana a sholáthar, agus ligean d'uisce insíothlú isteach sa talamh seachas é a threorú chuig draenacha. Ina theannta sin, is féidir le bonneagar glas truailléin agus dríodar a scagadh ó rith chun srutha dromchla os cionn talún agus is féidir é a dhearadh chun uisce báistí a ghabháil agus a stóráil lena athúsáid / a chaomhnú.

Tá ról á imirt freisin ag spás a bhunú do chonairí abhann maidir le freagraí oiriúnaithe chun athléimneacht tuile a bhaint amach. Trí chonairí abhann agus tírdhreachú atá ann cheana a chosaint agus bearta nádúrtha bainistíochta tuile a sholáthar, mar shampla bogaigh a chruthú laistigh de chonairí abhann, féadtar cabhrú le tuilte abhann a bhainistiú trí mhéid an rith chun srutha a laghdú, trí insíothlú uisce san ithir a chur chun cinn agus rith chun sruthago sruthanna a mhoilliú, agus trí mhoill a chur ar an mbealach le sruth ó shreafaí tuile.

Bhí an plean forbartha faoi réir Measúnú Straitéiseach Riosca Tuilte (SFRA) agus tá ceann ag gabháil leis, a ullmhaíodh de réir na dTreoirínte d'Údarás Phleanála (DEHLG agus OOP, 2009). Dá bhrí sin, sa phlean seo déantar láitreáin oiriúnacha a chriosú le haghaidh forbartha agus sainiúitear conas is féidir an riosca tuile a laghdú.

Caibidil 9: I mBonneagar Comhshaoil Inbhuanaithe agus Riosca Tuilte leagtar amach cur chuige beartais um Chonair Abhann d'aibhneacha na cathrach. Tá beartais agus cuspóirí ann freisin maidir le SuDS (féach ar Aguisín 12 freisin); Díonta Glasa (féach freisin ar Aguisín 11); Pleananna Bainistíochta Uisce Dromchla (féach freisin ar Aguisín 13) agus beartais agus cuspóirí maidir le córais draenála dramhuisce agus dromchla a scaradh, caomhnú uisce agus bainistíocht criosanna cósta.

Is é Beartas Chomhairle Chathrach Bhaile Átha Cliath:	
CA25	Athléimneacht Acmhainní Tuilte agus Uisce Tacú le bearta oiriúnaithe boga, glasa agus liath a sheachadadh chun athléimneacht acmhainní tuile agus uisce sa chathair a fheabhsú agus tacú le bearta oiriúnaithe liath a sheachadadh chun athléimneacht tuile agus acmhainní uisce a fheabhsú nuair is gá.
CA26	Measúnú Riosca Tuilte agus Oiriúnú Dul i ngleic le riosca tuile ar leibhéal straitéiseach tríd an bpróiseas um Measúnú Straitéiseach ar Riosca Tuilte, agus trí fheabhsuithe ar chosaintí tuile na cathrach.
CA27	Maolú Riosca Tuilte Nádúrtha Úsáid de mhaolú riosca tuile nádúrtha nó réitigh bunaithe ar nádúr a spreagadh, lena n-áirítear bogaigh chomhtháite, bonneagar glasa, agus Córais Draenála Inbhuanaithe (SuDS) a spreagadh mar cuid de fhreagairtí oiriúnaithe agus maolaithe níos leithne chun athléimneacht tuile a bhaint amach.

3.5.7 Bonneagar Glas agus Réitigh Dúlra-Bhunaithe

Is féidir le Bonneagar Glas (GI) cuidiú leis an gcathair éifeachtaí an athraithe aeráide a oiriúnú agus a bheith athléimneach agus ról a bheith aige freisin i maolú aeráide. I measc ghnéithe GI na cathrach tá gnéithe nádúrtha agus leathnádúrtha (an timpeallacht mhuirí, páirceanna, coillearnach, dobharlaigh, srl.) agus bonneagar bunaithe ar an dúlra (cosúil le díonta glasa, claiseanna crainn, gairdíní báistí agus ballaí glasa).

Soláthraíonn na sócmhainní nádúrtha agus na heilimintí glasaithe uirbeacha seo raon feidhmeanna agus tairbhí (seirbhísí éiceachórais) a chuireann le hoiriúnú agus maolú athrú aeráide. Gabhann agus stóráilann crainn, fásra agus ithir na cathrach carbón agus soláthraíonn siad fuarú agus scáthú galaithe sa chathair, ag maolú éifeacht an oileáin teasa uirbigh.

Tá sé riachtanach gnáthóga atá saibhir i mbithéagsúlacht a sholáthraíonn seirbhísí luachmhara éiceachórais a mhéadú, a athbhunú agus a nascadh chun athléimneacht na cathrach i leith athrú aeráide a mhéadú agus cáilíocht na beatha a fheabhsú.

Le soláthar cuibhrinn agus gairdíní pobail tugtar deis do bhia a tháirgeadh a d'fhéadfadh cur le laghdú míle bia agus trí líonraí a sholáthar do mhodhanna taistil inbhuanaithe ar nós bealaí rothaíochta, is féidir taisteal gníomhach a éascú agus ar an gcaoi sin cuidiú le hastaíochtaí carbóin ó iompar a laghdú.

Caibidil 10: I mBonneagar Glas agus Áineas, leagtar amach beartais agus cuspóirí bonneagair ghlasa oiriúnaitheacha agus glasaithe uirbeacha chun cabhrú le gníomhú ar son na haeráide a chur chun feidhme sa chathair. Tacóidh Straitéis GI Chathair Bhaile Átha Cliath atá le teacht le gníomhartha nua um athrú aeráide mar aon le Dréachtphlean Gníomhaíochta Bithéagsúlachta Chathair Bhaile Átha Cliath (2021-2025).

Is é Beartas Chomhairle Chathrach Bhaile Átha Cliath:	
CA28	Gníomhú ar son na hAeráide agus Bonneagar Glas Bonneagar Glas na cathrach a chosaint, a nascadh agus a leathnú agus na seirbhísí oiriúnaithe agus maolaithe athraithe aeráide a sholáthraítear leis a bharrfheabhsú.
CA29	Bainistíocht Crios Cósta Tacú le bearta bainistíochta criosanna cósta chun oiriúnú d'athrú aeráide lena n-áirítear éiceachórais dhíghrádaithe a athbhunú, athléimneacht tuile méadaithe, feabhsú cháilíocht uisce, caomhnú gnáthóige agus taitneamhachtaí a sholáthar d'áitritheoirí agus do chuirteoirí chathair Bhaile Átha Cliath.

3.5.8 Beartais um Gníomhú ar son na hAeráide a chomhtháthú

Gníomhú ar son na hAeráide a 'phríomhshruthú'

Ciallaíonn an cur chuige i leith gníomhaithe ar son na haeráide a ghlahtar sa phlean forbartha seo go gcuireann gach caibidil den phlean leis an iarracht fhoriomlán oiriúnú do thionchair an athraithe aeráide agus iad a mhaolú.

Sa tábla achomair thíos, tugtar forbheathnú gairid ar na príomhbhealaí a chuireann gach caibidil ábhartha sa phlean forbartha go mór agus go cinntitheach leis na hiarrachtaí um gníomhú ar son na haeráide agus ar an gcaoi ghinearálta dtugtar aghaidh i ngach caibidil ar na réimsí éagsúla beartais um gníomhú aeráide a dtugtar aghaidh orthu sa chaibidil seo.

Tábla 3-1: Achoimre ar na Bearta um Gníomhú ar son na hAeráide de réir Caibidil

Caibidil 1: Comhthéacs Straitéiseach
<ul style="list-style-type: none"> Tugtar tacaíocht d'fhás dlúth agus comhdhlúthú leanúnach na cathrach. Tugtar tacaíocht d'úsáid éifeachtach talún a bhfuil dea-fhreastal iompair poiblí air agus forbairt bonneagair inbhuanaithe. Tacú leis an aistriú go sochaí ísealcharbóin, inbhuanaithe atá athléimneach ó thaobh na haeráide de.
Caibidil 2: Fís agus Croí-Straitéis
<ul style="list-style-type: none"> Tugtar tacaíocht d'fhás dlúth trí fhorbairt inlíonta agus athfhorbraíochta iomchuí agus fás spriocdhírthe feadh príomhchonairí iompair. Tugtar tacaíocht do chomhfhorbairt áite shláintiúil lárnach agus don chathair de 15 nóiméad.
Caibidil 3: Gníomhú ar son na hAeráide
<ul style="list-style-type: none"> Tugtar tacaíocht do cur chun feidhme Phlean Gníomhaithe um Athrú Aeráide CCBÁC. Tugtar tacaíocht do bhearta gníomhaithe aeráide a chomhtháthú i dtograí forbartha. Tugtar tacaíocht do dícharbónú na hearnála fuinnimh agus le forbairt leanúnach foinsí fuinnimh in-athnuaite agus ísealcharbóin. Tugtar tacaíocht do straitéisí agus tionscnaimh fuinnimh áitiúla agus cathrach. Tugtar tacaíocht do chur chuige an gheilleagair chiorclaigh i leith dramhaíola. Tugtar tacaíocht don aistriú i dtreo modhanna gluaiseachta agus iompair níos inbhuanaithe agus iompar a dhícharbónú. Tugtar tacaíocht do bhearta maolaithe agus oiriúnaithe riosca tuile a fheabhsú lena n-áirítear réitigh dhúlra-bhunaithe agus SuDS a úsáid. Tugtar tacaíocht do phrionsabail réitigh dhúlra-bunaithe agus glasú uirbeach.
Caibidil 4: Cruth agus Struchtúr na Cathrach
<ul style="list-style-type: none"> Tugtar tacaíocht d'fhás a threorú in áiteanna a chumasaíonn infheistíocht bhonneagair spriocdhírthe agus an úsáid is fearr is féidir a bhaint as iompar poiblí, agus an fás seo a chur in ord tosaíochta. Tugtar tacaíocht do chathair níos dlúithe a chruthú ina mbeidh forbairt ailínithe go dlúth agus comhtháite le bonneagar iompair poiblí. Tugtar tacaíocht do comharsanachtaí inbhuanaithe a chruthú de réir phrionsabal na cathrach de 15 nóiméad atá deartha chun siúlóid agus rothaíocht a éascú, gar d'iompar poiblí, agus le raon bonneagair phobail. Cuirtear chun cinn forbairt a fheabhsaíonn sócmhainní oidhreachta nádúrtha, a chuireann feabhas ar bhithéagsúlacht agus a fhorbraíonn líonra bonneagair ghlais.

Caibidil 5: Tithíocht Ardchaighdeán agus Comharsanachtaí Inbhuanaithe

- Tugtar tacaíocht d'fhás dlúth a sholáthar trí chomharsanachtaí inbhuanaithe ar ardchaighdeán a fhorbairt de réir chur chuige na cathrach de 15 nóiméad.
- Tugtar tacaíocht do chomhfhorbairt áite sláintiúil agus le bearta gníomhaíochta aeráide a chomhtháthú i bhforbairt comharsanachtaí inbhuanaithe.

Caibidil 6: Geilleagar Cathrach agus Fiontar

- Tugtar tacaíocht don aistriú go geilleagar cathrach ísealcharbóin, atá seasmhach ó thaobh na haeráide de.
- Tugtar tacaíocht d'fhás an 'gheilleagair ghlais' lena n-áirítear fuinneamh in-athnuaite, iarfheistiú, EVanna agus bonneagar luchtaithe EV.
- Cuirtear béim ar an tábhacht a bhaineann le 'caighdeán áite' agus prionsabail 'glana, glasa, sábháilte' maidir le rath eacnamaíoch na cathrach.

Caibidil 7: Lár na Cathrach agus na Sráidbhailte Uirbeacha

- Tugtar tacaíocht do chomhdhlúthú agus d'fheabhsú lár na cathrach agus do chomharsanachtaí inbhuanaithe, úsáide measctha agus beoga a chruthú.
- Cuirtear béim ar inrochtaineacht iompair poiblí, ar phríomhacht lár na cathrach agus ar bheocht agus inmharthanacht na n-ionad atá ann cheana agus atá ag teacht chun cinn.

Caibidil 8: Gluaiseacht agus Iompar Inbhuanaithe

- Tugtar tacaíocht d'úsáid talún agus iompair a chomhtháthú agus forbairt ard-dlúis feadh bealaí iompair poiblí a spreagadh.
- Tugtar tacaíocht don gá le taisteal a íoslaghdú (bunaithe ar mhúnla na cathrach de 15 nóiméad), aistriú go modhanna inbhuanaithe (amhail soghluaisteacht ghníomhach agus iompar poiblí) agus athrú iompraíochta a spreagadh.
- Tugtar tacaíocht d'aistriú chuig réitigh soghluaisteachta ísealcharbóin lena n-áirítear dícharbónú feithiclí agus straitéis réigiúnach maidir le luchtú EV.
- Tugtar tacaíocht do réitigh um astaíochtaí laghdaithe nó nialasacha maidir leis an gcaoi a ndéantar earraí a sheachadadh.

Caibidil 9: Bonneagar Inbhuanaithe, Fuinneamh agus Bainistíocht Riosca Tuilte

- Tugtar tacaíocht do bhainistíocht riosca tuile atá bunaithe ar nádúr agus oiriúnaitheach agus le húsáid na gCóras Draenála Inbhuanaithe (SuDS).
- Tugtar tacaíocht do bhainistíocht agus cosaint cúrsaí uisce / dobharlaigh a chomhtháthú le bainistíocht úsáide talún agus bainistíocht forbartha.
- Tugtar tacaíocht do chineálacha bainistíochta dramhaíola níos inbhuanaithe a chur chun cinn agus a sheachadadh sa chathair de réir phrionsabail an gheilleagair chiorclaigh.
- Tugtar tacaíocht do dhramhaíl a íoslaghú/a chosc agus athchúrsáil, athúsáid agus athshainiú ábhair a uasmhéadú.
- Tugtar tacaíocht d'úsáid agus giniúint fuinnimh in-athnuaite ag áiteanna oiriúnacha laistigh den timpeallacht thógtha agus nádúrtha chomh maith le forbairt leithinis an Phoill Bhig mar Mhol Bonneagair agus Fuinnimh Inbhuanaithe.

Caibidil 10: Bonneagar Glas

- Tugtar tacaíocht do chur chun feidhme Dhréachtphlean Gníomhaíochta Bithéagsúlachta Chathair Bhaile Átha Cliath 2021–2026.
- Tugtar tacaíocht do líonra comhordaithe agus bainistithe de spásanna glasa ilfheidhmeacha atá nasctha leis an líonra Bonneagair Ghlais réigiúnaigh níos leithne.
- Tugtar tacaíocht don Bhonneagar Glas agus cur chuige seirbhísí éiceachórais a chomhtháthú i bhforbairtí nua / ceantair fáis nua.
- Tugtar tacaíocht do chosaint, cothabháil agus feabhsú na sruthchúrsaí agus a gconairí bruachánacha sa chathair.
- Tugtar tacaíocht do chosaint agus feabhsú an chladaigh chósta agus na timpeallacht mhuirí mar spás oscailte agus do chosaint agus feabhsú na ngnáthóg nádúrtha luachmhara.
- Teastaíonn plandáil crann i bhforbairt nua a phleanáil agus a fhorbairt agus chun crainn atá ann cheana a chosaint mar cuid d'fhorbairt nua.

Caibidil 11: Oidhreacht Thógtha agus Seandálaíocht

- Tugtar tacaíocht d'fhoirgnimh atá ann a choinneáil agus a bhfeidhmíocht fuinnimh a fheabhsú ar aon dul le dea- phrionsabail maidir le caomhnú foirgneamh.
- Tugtar tacaíocht d'oibriú le gníomhaireachtaí eile san imscrúdú ar athrú aeráide ar chreatlach foirgneamh stairiúil.
- Tugtar tacaíocht do chur chun feidhme an Chiste Séadchomharthaí Pobail d'fhonn monatóireacht agus oiriúnú séadchomharthaí seandálaíochta a chinntiú agus chun an damáiste a dhéanann athrú aeráide a mhaolú.

Caibidil 12: Cultúr

- Tugtar tacaíocht do chosaint agus feabhsú acmhainní cultúrtha Chathair Bhaile Átha Cliath chun deiseanna nua a sholáthar chun aghaidh a thabhairt ar shaincheistanna atá os comhair na cathrach.
- Tugtar tacaíocht d'áiseanna ealaíon agus cultúrtha áitiúla a sholáthar mar cuid de chur chun feidhme sráidbhailte uirbeacha ilchineálacha beoga d'úsáid mheasctha.

Caibidil 13: Forbairt Straitéiseach agus Ceantair Athghiniúna

- Tugtar tacaíocht do phobail fhadtéarmacha, inmharthana agus inbhuanaithe a chruthú atá ailínithe le prionsabail na cathrach de 15 nóiméad.
- Tugtar tacaíocht do chomhtháthú na mbeart glasaithe agus bithéagsúlachta lena n-áirítear spás oscailte poiblí ar ardchaighdeán agus bearta micreaghlasaithe.
- Foráiltear do bhainistíocht inbhuanaithe uisce dromchla agus suiteáil Córais Draenála Uirbeacha Inbhuanaithe (SUDS).
- Cuirtear deiseanna do chonairí abhann feabhsaithe chun cinn.
- Tugtar tacaíocht do chuir chuige nuálacha maidir le héifeachtúlacht fuinnimh, caomhnú fuinnimh agus úsáid fuinnimh in-athnuaite.
- Tugtar tacaíocht don fhorbairt cumasaithe de théamh ceantair agus dá ceangal le córais téimh ceantair atá ann cheana agus atá beartaithe, nuair is féidir.

Caibidil 14: Úsáid Talún a Chríosú

- Tugtar tacaíocht do chathair dhlúth, chomhtháite atá seasmhach ó thaobh na haeráide a fhorbairt trí aicmí áirithe úsáide a chur chun cinn in áiteanna iomchuí.
- Tugtar tacaíocht do chomhdhlúthú na n-ionad atá ann cheana agus d'athfhorbairt talún athfhorbraíochta chun tacú le húsáid éifeachtach talún.
- Foráiltear do bhonneagar glas a chosaint chomh maith le bonneagar pobail agus sóisialta.

Caibidil 15: Caighdeáin Forbartha

- Tugtar tacaíocht d’fhorbairt lena n-íoslaghdaítear tomhaltas acmhainní, a laghdaíonn dramhaíl, a chaomhnaíonn uisce, a chuireann úsáid éifeachtach fuinnimh chun cinn agus a úsáideann teicneolaíochtaí in-athnuaite iomchuí.
- Tugtar tacaíocht d’úsáid ábhar foinsithe inbhuanaithe atá le hathúsáid agus le hathchúrsáil nuair is féidir.
- Spreagtar úsáid ábhair thógála glasa agus táirgí fuinnimh ionchorpraithe íseal cosúil le stroighin ísealcharbóin agus ábhair athchúrsáilte.
- Spreagtar forbairtí a fheabhsaíonn bithéagsúlacht agus a sholáthraíonn spás oscailte inrochtana agus tírdhreachú.
- Teastaíonn forbairt chun prionsabail bhainistíochta uisce dromchla a chomhtháthú lena n-áirítear Córais Draenála Uirbeacha Inbhuanaithe (SuDS).

Caibidil 16: Monatóireacht agus Cur chun Feidhme

- Tacaíonn sé le monatóireacht agus cur chun feidhme rathúil na mbeartas a bhaineann le gníomhú ar son na haeráide atá leagtha amach sa phlean.

Hi my name is Sam, I am a ten year old boy from Raheny. In my design I show a hospital. To help the environment I think you should convert an old building to a Hospital. Solar panels and shelter for the homeless are also important. Eco transport (like the train here) should be considered. Trees should be planted and plenty of fields should exist. Equality in Dublin should be advertised. An Animal shelter should be in every small estate. My slogan is: Even a small city like Dublin can make a big change.

Thankyou for reading. Signed Sam

Pictiúr le Sam McLoughlin (Buaiteoir Foriomlán), Scoil Náisiúnta Foghlaim Le Chéile an Bhá Thuaidh

CAIBIDIL 4

Cruth agus
Struchtúr na
Cathrach

4.1 Réamhrá

Sa chaibidil seo leagtar amach an creat agus an straitéis uileghabhálach a bheidh mar threoir d'fhorbairt inbhuanaithe na cathrach sa todhchaí. Is é an cuspóir ná a chinntiú go ndéantar fás a threorú chuig na suíomhanna cearta agus go dtabharfar tosaíocht dóibh chun infheistíocht spriocdhírthe leanúnach a chumasú i mbonneagar agus i seirbhísí agus an úsáid is fearr a bhaint as iompar poiblí.

Is é an rún ná forbairt na cathrach a threorú agus a bhainistiú chun a chinntiú go bhforbróidh sí ar bhealach inbhuanaithe agus atá seasmhach ó thaobh na haeráide de, i gcomhréir leis an mbeartas náisiúnta agus réigiúnach. Beidh gá le 'comhfhorbairt áite' ar ardchaighdeán chun cathair dhlúth a chinntiú inar mian le daoine maireachtáil agus obair inti.

Leagtar amach treoirphrionsabail maidir le critéir ar nós airde, dlúis, dearaidh uirbigh, ailtireachta ar ardchaighdeán agus ríochta poiblí. Is iad na príomhspríocanna ná a chinntiú go bhfuil an chathair:

- inúsáidte agus uilechuimsitheach;
- athléimneach agus inbhuanaithe ó thaobh an chomhshaoil de;
- sláintiúil, comhtháite agus ceangailte;
- dlúth agus éifeachtach maidir le húsáid acmhainní; agus
- láidir go heacnamaíoch le saol bríomhar cultúrtha

Agus straitéisí á bhforbairt do chruth agus do struchtúr na cathrach, tá sé tábhachtach machnamh a dhéanamh ar na hathruithe a tharla le fiche bliain anuas agus beartais agus straitéisí a leagan amach chun a chinntiú go gcoinneoidh agus go dtógfaidh Baile Átha Cliath a cruth agus a carachtar uirbeach cáiliúil, agus comharsanachtaí nua cathrach á bhforbairt a bheidh dea-nasctha leis an timpeallacht máguaird agus le lár na cathrach. Is í an phríomhstraitéis spásúlachta agus forbartha sa phlean seo ná lár na cathrach láidir, dinimiciúil agus beoga a fhorbairt arna comhlánú ag líonra comhtháite de chomharsanachtaí ardchaighdeán a bhfuil dea-fhreastal orthu (de réir phrionsabail na cathrach de 15 nóiméad¹¹).

¹¹ Samhlaítear i gcoincheap na cathrach de 15 nóiméad gur chóir go mbeadh sé de chumas ag daoine rochtain a fháil ar fhormhór a gcuid riachtanas laethúla laistigh de 15 nóiméad ar shiúl na gcós nó ar rothar. Féach Caibidil 5 - Tithíocht Ardchaighdeán agus Pobail Inbhuanaithe.

Struchtúr Spásúlachta Chathair Bhaile Átha Cliath

Tá Cathair Bhaile Átha Cliath comhdhéanta de limistéar geografach de 115 km cearnach agus tá a struchtúr spásúil múnlaith ag a suíomh nádúrtha agus ag a ghnéithe de dhéantús an duine. Tá 'seanchathair' na meánaoiseanna agus na cearnóga agus na sráideanna Seoirseacha uathúla in Abhainn na Life, mar aon leis na canálacha. Tá na gnéithe seo, in éineacht leis na ceantair mhóra ina bhfuil ailtireacht Victeoiriach agus Éadbhaird ó thuaidh agus ó dheas ó na canálacha, agus na sráidbhailte uirbeacha, mar bhonn agus mar thaca le carachtar agus féiniúlacht láidir na cathrach, a aithnítear go hidirnáisiúnta.

Díorthaítear carachtar Bhaile Átha Cliath óna sraitheanna stairiúla, idir a bhunús meánaoiseach agus idirghabhálacha comhaimseartha nua suntasacha sa timpeallacht thógtha i gceantair ar nós na nDugthailte. Tá na bloic thógála bhunúsacha den charachtar uirbeach uathúil seo comhdhéanta d'fhoirgnimh aonair, sráideanna, spásanna uirbeacha, comharsanachtaí agus tírdhreacha. Tá sé mar aidhm ag an bplean forbartha carachtar uathúil na cathrach a chosaint agus a fheabhsú, a dhíorthaítear ó na timpeallachtaí nádúrtha agus tógtha. Beidh gá le deiseanna d'fhorbairt nua chun ómós a thabhairt ar charachtar na cathrach trí luach intreach ár n-oidhreachta tógtha, ár dtírdhreach agus ár dtimpeallacht nádúrtha a chur san áireamh.

4.2 Éachtaí

Tar éis tréimhse de mheirbhliú eacnamaíoch sa chúlú eacnamaíochta, tháinig athrú suntasach ar an gcathair le roinnt blianta anuas agus chonacthas fás agus infheistíocht shuntasach. Mar bhonn leis an bhfás seo tá treo soiléir beartais spásúlachta maidir le leathnú na cathrach soir go dtí na Dugthailte agus siar go Heuston; lena gcruthaítear ceantair nua forbartha agus athghiniúna; lena ndéantar forbairt fhisiciúil na cathrach a chomhdhlúthú trí dhul i ngleic le tailte athfhorbraíochta, folmha agus tearcúsáidte; agus Príomhsráidbhailte Uirbeacha a fhorbairt mar mhoil inbhuanaithe chun na bruachbhailte a dhaingniú.

Maidir leis seo, tá dul chun cinn suntasach déanta ag Comhairle Cathrach Bhaile Átha Cliath maidir le tacú le forbairt roinnt comharsanachtaí rathúla le cur chun feidhme leanúnach dá Phleananna Ceantair Áitiúil (LAPanna) agus dá gCriosanna Forbartha Straitéiseacha (SDZanna) agus dá bharr cruthaíodh pobail nua i mBaile an Ásaigh-Baile Pheiléid, ag Cluain Ghrífín-Béal Maighne agus laistigh de na Dugthailte Thuaidh agus Theas. Glacadh le tuilleadh LAPanna le haghaidh Bhaile Munna agus na Páirce Thiar-Gort na Silíní, chomh maith le Scéim Pleanála nua do SDZ an Phoill Bhig Thiar. Meastar go leanfaidh leis na príomhcheantair athghiniúna seo de bheith mar fhócas

comhdhlúthaithe breise trí thithíocht agus tráchtáil nua a sheachadadh in éineacht le bonneagar sóisialta agus pobail. Leanfar le comhdhlúthú a dhéanamh agus feabhas a chur ar an struchtúr spásúlachta atá tagtha chun cinn sa chathair le roinnt blianta anuas.

Rinneadh athfhorbairt shuntasach ar thailte athfhorbraíochta ar fud na cathrach, go leor le haghaidh forbairtí cónaithe d'úsáid mheasctha ardlúis. Bhí buntáistí suntasacha comhshaoil agus athghiniúna i gceist le go leor de na tionscadail seo. Fuair comhdhlúthú forásach na cathrach tacaíocht ó athbhreithniú straitéiseach ar gach limistéar tionsclaíoch íseal-déine a rinneadh le linn thréimhse an phlean dheireanaigh. Mar thoradh ar an athbhreithniú seo rinneadh athchriosú ar roinnt láithreán le haghaidh forbairt níos déine.

Ba é ceann de na ceantair ina bhfacthas cuid den fhás agus den infheistíocht is suntasaí ná limistéar na nDugthailte thuaidh agus theas atá tógtha go mór anois faoi chreat Scéim Pleanála SDZ na Lotaí Thuaidh agus Duga na Canálach Móire a glacadh in 2014. Go dtí seo, seachadadh níos mó ná 2,000 aonad tithíochta agus 400,000 méadar cearnach d'fhorbairt tráchtála, chomh maith le sráideanna agus spásanna uirbeacha nua. I measc na bpríomhthionscadal sainchomhartha tá athfhorbairt choimpléasc Boland's Mills, láithreán straitéiseach ach bhí tréigthe le fada ag Duga na Canálach Móire atá á bhunathrú anois ina cheathrú mór tráchtála agus cónaithe nua lena n-áirítear cearnóg phoiblí nua imeall an uisce agus athghiniúint roinnt struchtúr stairiúil atá faoi chosaint. Rinneadh forbairt shuntasach freisin ar Champas Ghráinseach Ghormáin le comhdhlúthú leanúnach Ollscoil Teicneolaíochta Bhaile Átha Cliath, chomh maith le feabhsuithe suntasacha nua ar an ríocht phoiblí a sheachadadh.

Lean an chathair ag leathnú agus ag comhdhlúthú san iarthar agus san iardheisceart le hathghiniúint de láithreáin mhóra athfhorbraíochta sna Saoirsí agus ag Stáisiún Heuston, lena n-áirítear athfhorbairt Bheairic Arm Clancy. Bhí an Chomhairle Cathrach gníomhach freisin ag lorg athghiniúna dá Limistéir Forbartha Straitéiseacha agus Athghiniúna (SDRAnna) ainmnithe trí chreatphleananna forbartha agus máistirphleananna scéimre. I measc na bpríomh-SDRAnna atá á bhforbairt faoi láthair tá Cluain Ghrífín-Béal Maighne áit ar tugadh cead pleanála d'iarrais shuntasacha ar Fhorbairt Tithíocht Straitéiseach (SHD). Tá ról tábhachtach fós le himirt ag athghiniúint leanúnach de láithreáin athghiniúna suntasacha lena n-áirítear Eastát Mhichíl, Gairdíní Uí Dhuibheannaigh, Teach an Charnáin agus Gairdíní San Treasa maidir leis an gcathair a dhlúthú agus a chomhdhlúthú ar leibhéal comharsanachta.

Tugadh faoi roinnt tionscadal suntasach feabhsúcháin ar an ríocht phoiblí ó 2016 i leit, lena n-áirítear Máistirphlean um Ríocht Phoiblí Cheathrú Shráid Grafton agus Plean Ríocht Poiblí SDZ Dugthailte Bhaile Átha Cliath. Bhí forbairt an Bhonneagair Ghlais (GI) sa Chathair ina gné shuntasach freisin lena n-áirítear cur chun feidhme na Straitéise Glasaithe na Saoirsí le hoscailt Pháirc Weavers (clós súgartha) agus Naomh Lúcas (oibreacha feabhsúcháin ar an ríocht phoiblí chun struchtúr cosanta a leagan síos) suite amach as Sráid Chorcaí agus Naomh Audeon / an Pháirc Síochána ar an tSráid Ard. Tá straitéis glasaithe d'Oirthuaisceart Lár na Cathrach á cur chun feidhme freisin. Feabhsaíodh lár na cathrach freisin trí shráideanna do choisithe a dhéanamh de roinnt sráideanna chun leasa chroílár na cathrach. Le rolladh amach leanúnach na scéime treoraithe coisithe ar fud lár na cathrach, cuireadh feabhas mór ar an timpeallacht uirbeach agus ar tharraingteacht lár na cathrach d'áitritheoirí, do chuirteoirí agus d'infheisteoirí.

4.3 Dúshlán

I measc na bpríomhdhúshlán don chathair tá:

- an chothromaíocht a bhaint amach idir soláthar a dhéanamh d'fhás dlúth, dlús cuí agus comhfhorbairt áite de réir an bheartais náisiúnta agus réigiúnach, ach forbairt nuálach íogair a chinntiú a urramaíonn carachtar uathúil na cathrach agus a fheabhsaíonn a sócmhainní nádúrtha agus oidhreachta;
- airde foirgneamh inbhuanaithe a chur chun cinn sna háiteanna cearta chun úsáid éifeachtach acmhainní, seirbhísí agus bonneagair iompair phoiblí a chinntiú;
- athléimneacht fhadtéarmach lár na cathrach i leith athrú aeráide a chinntiú agus a chinntiú go bhfuil sé mar áit inar mian le daoine maireachtáil, obair agus infheistíocht a dhéanamh inti, chomh maith le cuairt a thabhairt uirthi;
- saincheisteanna leanúnacha maidir le tréigean, lobhadh uirbeach, suíomhanna tearcúsáidte agus folmha go háirithe i lár na cathrach agus an gá le bainistíocht éifeachtach talún ghníomhaigh a chur chun feidhme chun forbairt eacnamaíoch agus chónaithe chothrom agus inbhuanaithe a chur chun cinn;
- forbairt inbhuanaithe agus comhdhlúthú na bPríomh-Shráidbhailte Uirbeacha a chinntiú chun pointe fócasach a sholáthar do na pobail agus na comharsanachtaí a bhfreastalaíonn siad orthu agus go gcuirtear na hionaid sin chun cinn ar bhealach rathúil le haghaidh tuilleadh infheistíochta, athghiniúna agus feabhsú comhshaoil; agus
- ag cothú na mbuachbhailte láir agus seachtracha agus rogha tithe a sholáthar do chomharsanachtaí do mheascán éagsúil teaghlach agus pobal agus ailíniú a dhéanamh ar agus tosaíocht a thabhairt do sholáthar de bhonneagar fisiceach agus sóisialta iomchuí, lena n-áirítear Bonneagar Glas, seirbhísí agus miondíola, le forbairt sa todhchaí agus ceantair chomhdhlúthaithe agus diansaothraithe.

4.4 An Cur Chuige Straitéiseach

Is í an fhís maidir le foirm agus struchtúr uirbeach na cathrach ná timpeallacht uirbeach inbhuanaithe ar ardchaighdeán a bhaint amach, atá tarraingteach d'áitritheoirí, d'oibrithe agus do chuariteoirí. Is iad seo a leanas na príomh-chur chuige straitéiseacha chun an fhís seo a bhaint amach atá mar bhonn agus taca leis an bplean forbartha:

- De réir chuspóirí an Chreat Náisiúnta Pleanála (NPF), leagtar amach sa Straitéis Réigiúnach Spásúil agus Eacnamaíoch (RSES) don Limistéar Réigiúnach agus do Lár na Tíre, lena n-áirítear an Plean Straitéiseach um Limistéar Cathrach (MASP) ann, na cuspóirí de chathair níos dlúithe a chruthú áit a bhfuil forbairt ailínithe go dlúth agus comhtháite leis an mbonneagar iompair phoiblí atá ann cheana agus atá beartaithe agus áit ar féidir le cónaitheoirí maireachtáil gar dá n-áiteanna oibre nó staidéir agus bogadh go héasca timpeall na cathrach, agus ar an gcaoi sin, an sraoilleáil uirbeach agus patrúin taistil neamh-inbhuanaithe a laghdú agus an tairbhe is mó a bhaint as infheistíocht i bonneagar iompair phoiblí.
- Cathair chomhdhlúite a chruthú, trína ndéantar láithreáin inlíonta agus athfhorbraíochta a fhorbairt go hinbhuanaithe, a athghiniúint agus trína gcruthaítear timpeallachtaí uirbeacha nua, agus ina ndéantar suíomhanna agus foirgnimh tearcúsáidte a athchur agus a threisiú go gníomhach. Éascófar é seo trí bhainistíocht ghníomhach talún a chur chun cinn, lena n-áirítear tionscnaimh ar nós Thobhach na Láithreán Tréigthe agus Tionscnamh na Cathrach Beo.
- Forbairt a chur chun cinn ina gcuimsítear bearta iomchuí um oiriúnú agus maolú aeráide agus a thabharfaidh athrú bríoch aeráide chun cinn, lena n-áirítear bearta chun seasmhacht ó thaobh na haeráide de agus an t-aistriú go geilleagar ísealcharbóin a chinntiú.
- Comharsanachtaí inbhuanaithe agus pobail shláintiúla a chruthú agus a chothú de réir phrionsabal na cathrach de 15 nóiméad, atá deartha chun siúlóid agus rothaíocht gar d'iompar poiblí a éascú (a mhéid is féidir) agus ina gcuimsítear raon bonneagair phobail, iad uile ar ardchaighdeán, agus ina dtimpeallachtaí úsáide measctha níos déine.
- Forbairt a chur chun cinn a fheabhsaíonn agus a chothaíonn ár sócmhainní oidhreachta nádúrtha, a fheabhsaíonn bithéagsúlacht agus a fhorbraíonn líonra bonneagair ghlais le haghaidh áineasa agus taitneamhachta.

- Forbairt de líonra de shráideanna agus spásanna uirbeacha ar ardchaighdeán dea-dheartha agus sainithe a chur chun cinn, mar aon le dea-mheascán d'úsáidí a bhaint amach chun beogacht a spreagadh, i bhfoirgnimh dea-dheartha agus ar scála cuí, atá oiriúnach dá gcomhthéacs agus ina gcothaítear dea-chomhforbairt áite.
- A chinntiú go ndéantar tábhacht chathartha na cathrach mar phríomhchathair an Stáit a threisiú agus a mhéadú trí idirghabhálacha iomchuí ar an ríocht phoiblí agus comhforbairt áite shláintiúil¹².
- Tacú le geilleagar láidir sa chathair agus í a chothabháil agus mais chriticiúil forbartha a sholáthar chun tacú le hinfheistíocht, nuálaíocht agus an geilleagar cliste.
- Forbairt a spreagadh a fheabhsaíonn, a chomhtháthaíonn agus a urramaíonn sócmhainní oidhreachta agus cultúrtha na cathrach agus atá íogair do shuíomh agus do chomhthéacs foirgneamh agus do ghnéithe a bhfuil tábhacht chaomhantais agus seandálaíochta ag baint leo.
- Leanúint ar aghaidh ag leathnú foirm agus struchtúr na cathrach chun leasa na bpobal sna ceantair nua i mbéal forbartha cosúil le Cluain Ghrifín-Béal Maighne, Baile Munna agus Gort na Silíní-An Pháirc Thiar, lena n-áirítear nascacht leis na ceantair fhorbartha seo, agus é sin á dhéanamh, glacadh leis an acmhainneacht le haghaidh dearadh uirbeach agus comhforbairt áite d'ardchaighdeán.
- Tacú le pobail inbhuanaithe a chruthú a bhfuil rochtain leordhóthanach acu ar raon áiseanna spóirt agus áineasa, áiseanna oideachais agus seirbhísí miondíola, agus go ndéantar forbairt chónaithe nua a sheachadadh i dteannta le bonneagar sóisialta agus pobail atá ar cóimhéid.

12 Is príomhphrionsabal de cuid RSES í 'comhforbairt áite shláintiúil' agus é mar aidhm aige cáilíocht beatha daoine a chur chun cinn trí áiteanna sláintiúla tarraingteacha a chruthú chun cónaí agus oibriú iontu agus chun cuairt a thabhairt orthu agus staidéar a dhéanamh iontu.

4.5 Beartais agus Cuspóirí

4.5.1 Cur Chuige i leith Lár na Cathrach agus na nDugthailte

Lár na Cathrach

Tá Baile Átha Cliath, mar phríomhchathair, i gcroílár réigiún na cathrach. Is cathair idirnáisiúnta í agus tá ról suntasach riaracháin, eacnamaíoch agus miondíola aici sa Stát. Comhlíonann lár na cathrach, chomh maith lena comharsanachtaí máguaird laistigh de na canálacha, feidhm chroílár na príomhchathrach.

Tá fás agus infheistíocht shuntasach le feiceáil i lár na cathrach agus a phurláin ó lár na 1980idí nuair a bhí tréigean agus folúntas fairsing ann. Leis an ngeilleagar láidir a bhí ann sna blianta roimh an mílaois agus ina dhiaidh sin, mar aon le sásraí pleanála amhail Pleananna Ceantair Chomhtháite (IAPanna), SDZanna agus beartais straitéiseacha criosaithe um úsáid talún, chomh maith le seachadadh an chórais Luas, spreagtar infheistíocht ar fud lár na cathrach. Cé go raibh tréimhse de mheirbhliú ann gan amhras le linn na Géarchéime Airgeadais Domhanda i lár na 2000idí, tá téarnamh maith bainte amach ag an gcathair agus tá sí faoi bhláth. Cé gur cuireadh feabhas ar go leor ceantair i lár na cathrach de bharr méid ollmhór athghiniúna uirbí, níor cothromaíodh infheistíocht i gcónaí agus tá áiteanna barrfheabhais le feiceáil i gcodarsnacht leis na ceantair a bhfuil athnuachan de dhíth orthu go fóill.

De bharr an ghéarchéim Covid-19, cuireadh dúshláin nua roimh bheocht agus inmharthanacht na cathrach go háirithe sna hearnálacha miondíola, fáilteachais, siamsaíochta agus cultúir. Is é fócas na straitéise don lárchathair ná lárchathair níos inmharthana a spreagadh chomh maith le hinfheistíocht eacnamaíoch chothromaithe agus fócas méadaithe ar fhorbairt chónaithe i dteannta le bearta feabhsaithe suntasaigh um ríocht phoiblí agus soghluaisteacht chun níos mó coisithe agus rothaithe a spreagadh.

I dtimpeallacht iar-Covid-19, beidh sé mar chuspóir:

- leanúint de Bhaile Átha Cliath a shuíomh mar phríomhchathair Eorpach den chéad scoth agus tógáil ar rath na hinfheistíochta agus na hathghiniúna suntasaí a bhí le feiceáil sa chathair le roinnt blianta anuas;

- fás dlúth, bearta iomchuí gníomhaithe aeráide agus comhdhlúthú leanúnach lár na cathrach a chur chun cinn;
- patrúin inbhuanaithe d'fhorbairt úsáide measctha a spreagadh chun lár na cathrach láidir, beoga agus athléimneach ó thaobh an gheilleagair de a chinntiú; agus
- forbairt chónaithe inbhuanaithe ar ardchaighdeán a spreagadh de réir phrionsabail na cathrach de 15 nóiméad d'fhonn beocht a chur sa chathair, agus í a chruthú agus cur le geilleagar tráthnóna na cathrach agus chun cothromaíocht a dhéanamh idir cailliúint aon spáis fostaíochta fisiciúla.

Meastar go gcuideoidh an cur chun feidhme leanúnach de Straitéis Ríocht Phoiblí Chathair Bhaile Átha Cliath i gcomhar le leathnú breise ar líonra rothaíochta na cathrach agus feabhsuithe leanúnacha ar bhonneagar iompair phoiblí leis na haidhmeanna sin a bhaint amach trí naisc a fheabhsú agus trí ceantair fadbhunaithe agus ceantair a forbraíodh le déanaí a dhéanamh níos comhtháite agus ceangailte. Le bearta eile cosúil le straitéisí um ghlású cathrach cuirfear tuilleadh feabhais ar an timpeallacht fhisiceach uirbeach. Féachann an plean forbartha freisin le comhforbairt áite sa chathair a neartú d'fhonn lár na cathrach a chomhdhlúthú agus a fheabhsú, i gcroílár réigiún na cathrach.

Príomhghné den straitéis do lár na cathrach is ea comhdhlúthú agus forbairt leanúnach de thailte athfhorbraíochta. Éascófar é seo nuair is cuí trí bhearta talún ghníomhaigh amhail Tobhach na Láithreán Folamh. Is deis í an athfhorbairt chuí de thailte den sórt sin chun feabhas suntasach a chur ar thimpeallacht thógtha lár na cathrach, go háirithe na ceantair sin ina bhfuil an gá is mó iontu le hathghiniúint, trí thithíocht agus fostaíocht a thabhairt dóibh. Le Tionscnamh na Cathrach Beo, spreagfar áitiú cónaithe d'úrlár uachtair folamh agus spreagfar uasghrádú na cóiríochta atá ann cheana chun maoin thréigthe/as úsáid a athúsáid (féach Caibidil 2: Croí-Straitéis le haghaidh tuilleadh beartas maidir le bearta talún ghníomhaigh.) Le tionscadail athghiniúna tithíochta sóisialta, cuirfear feabhas suntasach ar lár na cathrach freisin.

Meastar freisin go ndéanfar tuilleadh forbartha ar champas Ollscoil Teicneolaíochta Bhaile Átha Cliath ag Gráinseach Ghormáin thar thréimhse an phlean. Le forbairt ollscoile nua sa cheantar seo chomh maithe ;e soláthar seirbhísí agus saoráidí eile gaolmhara, daingníodh athghiniúint leanúnach na coda seo den chathair. Spreagfar deiseanna chun braislí d'fhorbairt eacnamaíoch, d'fhostaíocht agus nuálaíocht i réimsí an ardoideachais a fhorbairt ar an gcampas agus thar timpeall. Is infheistíocht shuntasach í forbairt an Ospidéal Náisiúnta Leanaí ag Naomh Séamas do lár na cathrach agus bainfear leas iomlán as deiseanna do bhraisle sláinte atá ailínithe le hospidéal na leanaí agus

leis an Ospidéal Máithreachais Náisiúnta atá beartaithe don todhchaí.

Beidh fócas freisin ar díol spéise miondíola agus cultúrtha lár na cathrach a fhorbairt agus a neartú. Beidh mórfhorbairtí nua lena n-áirítear Ceathrú Cultúrtha Parnell agus athfhorbairt Mhargadh Torthaí Vichteoiriach na cathrach chomh maith le forbairtí sainchomhartha amhail athfhorbairt Siopa Clery agus an Banc Ceannais, rithábhachtach chun ról Bhaile Átha Cliath mar an príomhcheann scríbe miondíola agus cultúrtha sa stát a threisiú. Meastar go bhforbrófar Margadh Shráid an Mhúraigh mar thaitneamhacht chultúrtha agus stairiúil nua suntasach le huasghrádú gaolmhar ar an ríocht phoiblí chomh maith le forbairt úsáide measctha ar ardchaighdeán. Aithnítear Oirthuaisceart Lár na Cathrach, lena n-áirítear Sráid an Mhúraigh, mar Limistéar Athghiniúna Forbartha Straitéisí agus é mar aidhm acmhainneacht forbartha suntasach an cheantair seo a chur chun cinn agus leas a bhaint as tuilleadh deiseanna maoinithe féideartha. Feabhsófar ceangail agus naisc idir an lár thuaidh agus theas trí idirghabhálacha breise ag Sráid na Life agus an spás oscailte a fheabhsú trí athfhorbairt a dhéanamh ar Chearnóg Wolfe Tone.

Na Dugthailte agus Phort Bhaile Átha Cliath

Is minic a fhéachtar ar na Dugthailte mar cheathrú uirbeach nua, áit a dtagann an Life níos leithne agus an struchtúr bloc níos mó le chéile, mar aon le chomhshuíomh na nDugthailte le docharlaigh eile ar nós Dhuga na Canálach Móire agus Abhainn na Dothra, chun an acmhainneacht d'fhéiniúlacht iomlán nua a chruthú. Tá athrú tapa tagtha ar an limistéar le blianta beaga anuas agus tá líon suntasach corparáidí ilnáisiúnta ann anois le braislí suntasacha in earnálacha na teicneolaíochta agus an airgeadais. Tá forbairt chónaithe fairsing freisin. Tá sé beartaithe tuilleadh forbartha a dhéanamh ar limistéar stairiúil na nDugthailte faoi Scéim Pleanála SDZ an Phoill Bhig Thiar. Meastar go bhfreastalóidh an limistéar seo ar níos mó ná 3,500 baile nua chomh maith le 80,000–100,000 méadar cearnach de spás urláir tráchtála, ag soláthar fostaíochta do suas le 8,000 oibrí.

Is é an dúshlán ná a chinntiú go gcoinnítear agus go gcuirtear feabhas ar charachtar na nDugthailte, agus go mbaintear dea-nascacht amach idir lár na cathrach agus na Dugthailte sa chaoi is go ndéantar an ceantar seo a chomhtháthú agus a nascadh le lár na cathrach ar bhealach rathúil. Maidir leis seo, tá éachtaí suntasacha déanta le blianta beaga anuas, ní amháin i scála na forbartha tráchtála agus árasáin, ach freisin maidir le mórtas áite láidir a chruthú sa cheathrú uirbeach nua seo.

Le úsáid ghníomhach na ríochta poiblí sna Dugthailte maidir le himeachtaí a óstáil agus úsáid na ndobharlach, ar nós Dhuga na Canálach Móire, le haghaidh úsáidí fóillíochta agus áineasa, cuirtear feabhas suntasach ar bheogacht na timpeallachta uirbí éabhlóidí seo agus spreagfar é. Tógfaidh an cur chuige straitéiseach maidir le forbairt na nDugthailte sa todhchaí ar an méid atá bainte amach go dtí seo. Leanfar le feabhas a chur ar naisc agus tá sé beartaithe go ndéanfar droichid nua thar an Life agus ag béal na Dothra, cuspóir a sheachadadh thar thréimhse an chéad phlean eile.

Aithníonn agus tacaíonn Comhairle Cathrach Bhaile Átha Cliath go hiomlán leis an ról tábhachtach náisiúnta agus réigiúnach atá ag Port Bhaile Átha Cliath i saol eacnamaíoch an réigiúin agus an gá dá bharr sin le gníomhaíochtaí calafoirt a éascú ó thaobh iomaíochais eacnamaíoch agus fostaíochta de. Beidh ról suntasach le himirt ag Port Bhaile Átha Cliath i bhforbairt agus i bhfás na cathrach sa todhchaí agus meastar go mbeadh sé ciallmhar struchtúr na coda seo den chathair a phleanáil, lena n-áirítear an líonra iompair phoiblí atá beartaithe, chun comhtháthú go hiomlán le struchtúr agus carachtar na cathrach atá i mbéal forbartha, agus aird á tabhairt ar Mháistirphlean Cuideachta Phort Bhaile Átha Cliath 2012-2040. Tá beartais agus cuspóirí breise maidir le Port Bhaile Átha Cliath leagtha amach i gCaibidil 6: Geilleagar Cathrach agus Fiontar.

Is é Beartas Chomhairle Chathrach Bhaile Átha Cliath:

SC1	<p>Comhdhlúthú Lár na Cathrach Lár na cathrach a chomhdhlúthú agus a fheabhsú agus fás dlúth a chur chun cinn agus na deiseanna a sholáthraíonn iompar poiblí atá ann cheana agus atá beartaithe a chur chun cinn trí mhais chriticiúil na bpobal atá ann agus atá ag teacht chun cinn a nascadh lena chéilei bpobail cosúil leis na Dugthaile, Ceathrú Heuston, Gráinseach Ghormáin, Bóthar na gCloch, Margadh na Feirme, na Saoirsí agus Oirthuaisceart Lár na Cathrach, agus le ceantair athghiniúna eile.</p>
------------	--

Is é Beartas Chomhairle Chathrach Bhaile Átha Cliath:

	<p>Carachtar na Cathrach Carachtar na cathrach a fhorbairt trí:</p> <ul style="list-style-type: none"> • sráideanna, spásanna cathartha agus cearnóga cáiliúla Bhaile Átha Cliath a chothú agus a fheabhsú; • líonra inbhuanaithe de shráideanna sábháilte, glana, tarraingteacha, coisithe a fhorbairt agus criosanna de lánáil coisithe móra agus rotharbhealaí d'fhonn an chathair a dhéanamh níos comhtháite agus níos inseolta agus tuilleadh sráideanna nua a chruthú mar cuid den ríocht phoiblí, de réir mar a thagann na deiseanna chun cinn; • grán, scála agus beogacht shráideanna na cathrach a chosaint agus forbairt airde foirgneamh atá oiriúnach agus inbhuanaithe a spreagadh chun úsáid éifeachtach d'acmhainní, seirbhísí agus bhonneagair iompair phoiblí a chinntiú agus a chosnaíonn oidhreacht agus sócmhainní nádúrtha na cathrach; • athbheochan a dhéanamh ar na cearnóga Seoirseacha thuaidh agus theas agus a gceantar máguaird; • uasghrádú ar Shráid an Dáma / Faiche an Choláiste mar cuid den Chnámh Droma Cathartha Mór; • forbairt Shráid an Mhúraigh agus Cheathrú Parnell a chur chun cinn mar dhíol spéise cultúrtha agus stairiúla nua don chathair.
SC2	
	<p>Forbairt Úsáide Measctha Beartas úsáide talún ilchineálach a chur chun cinn i lár na cathrach, lena n-áirítear forbairt chónaithe inbhuanaithe ar ardchaighdeán a sholáthar.</p>
SC3	
	<p>Imeachtaí Áineasa agus Cultúrtha Éagsúlacht imeachtaí áineasa agus cultúrtha i spásanna cathartha na cathrach a chur chun cinn agus tacú leo ; chomh maith le spásanna cathartha agus cultúrtha atá ann cheana a choinneáil agus spásanna nua cathartha agus cultúrtha nua a fheabhsú .</p>
SC4	
	<p>Prionsabail Dearaidh Uirbigh agus Ailtireachta Na prionsabail dearaidh uirbigh agus ailtireachta a leagtar amach i gCaibidil 15, agus i Straitéis um Ríocht Phoiblí Chathair Bhaile Átha Cliath 2012 a chur chun cinn, d'fhonn cathair atá seasmhach ó thaobh na aeráide de, atá dlúth, dea-nasctha agus ar ardchaighdeán a bhaint amach agus chun a chinntiú gur cathair shláintiúil tharraingteach í Baile Átha Cliath chun cónaí agus oibriú inti, agus chun cuairt a thabhairt uirthi agus staidéar a dhéanamh inti.</p>
SC5	
	<p>Dugthailte Carachtar sainiúil limistéar athghiniúna na nDugthailte a aithint agus oibriú leis na húdaráis ábhartha chun nascacht le lár na cathrach a mhéadú.</p>
SC6	

Is é Beartas Chomhairle Chathrach Bhaile Átha Cliath:**SC7****Port Bhaile Átha Cliath**

Tacú agus aitheantas a thabhairt don ról tábhachtach náisiúnta agus réigiúnach atá ag Port Bhaile Átha Cliath i saol eacnamaíoch na cathrach agus an réigiúin agus chun gníomhaíochtaí agus forbairt calafoirt a éascú, ag féachaint do Mháistirphlean Phort Bhaile Átha Cliath 2012-2040.

4.5.2 Cur Chuige i leith na mBruachbhailte Láir agus na Cathrach Seachtraí mar cuid den Limistéar Cathrach

Tá na bruachbhailte láir comhdhéanta de na pobail bruachbhailte seanbhunaithe atá suite lasmuigh de chrios na canála agus tagraíonn an chathair sheachtrach do na ceantair nuafhorbartha ar imeall limistéar riaracháin na cathrach lena n-áirítear Cluain Ghrífn-Béal Maighne, Baile an Ásaigh-Baile Pheiléid An Pháirc Thiar agus Gort na Silíní.

Tá forbairt shuntasach déanta ar na ceantair seo le roinnt blianta anuas maidir le dian-thithíocht ard-dlúis, go háirithe ag Cluain Ghrífn-Béal Maighne agus ag Baile an Ásaigh-Baile Pheiléid. Laistigh de na bruachbhailte láir, rinneadh infheistíocht shuntasach freisin agus rinneadh athghiniúint ar roinnt láithreán tionsclaíoch inlíonta agus iar-láithreáin tionsclaíoch le haghaidh tithíochta ardchaighdeáin agus forbartha d'úsáid mheasctha.

Príomhchuspóir a bheidh ann ná a chinntiú go ndéantar na ceantair mhóra bruachbhailte seo a chomhtháthú i struchtúr na cathrach, maidir le lár na cathrach agus an limistéar cathrach araon. Ailíneofar forbairt sa todhchaf leis na ceantair forbartha straitéisí agus na conairí atá leagtha amach faoi MASP Bhaile Átha Cliath agus déantar iniúchadh breise ar dheiseanna breise chun talamh inlíonta, athfhorbraíochta agus tearcúsáidte a dhianshaothrú, go háirithe nuair a ailíníonn sé leis an mbonneagar iompair phoiblí atá ann agus a bheidh ann amach anseo.

Agus na bruachbhailte láir agus an chathair sheachtrach á bhforbairt, díreofar níos mó ar thábhacht an líonra straitéisigh ghlais agus admhaítear go gcuireann gnéithe den sórt sin le tírdhreach tógtha agus nádúrtha na cathrach agus go bhfuil ról lárnach acu i ndul i ngleic leis na dúshláin a bhaineann le athrú aeráide.

Le linn na chéad tréimhse plean eile, is é an cur chuige straitéiseach freisin ordlathas na sráidbhailte uirbeacha sna bruachbhailte láir agus sa chathair sheachtrach a neartú agus iad a chomhdhlúthú agus a fhorbairt mar phríomhphointí fócasacha do na pobail a bhfreastalaíonn siad orthu. Féadann na hionaid uirbeacha deiseanna a sholáthar chun dea-

chomhforbairt uirbeach a dhéanamh, is lárionaid iad do sheirbhísí áitiúla agus bíonn siad mar bhunús le maireachtáil inbhuanaithe cathrach. Tá 12 Phríomh-Shráidbhaile Uirbeacha (KUVanna) aitheanta i mbruachbhailte na cathrach (féach Caibidil 7: Lár na Cathrach, Sráidbhailte Uirbeacha agus Miondíol agus Aguisín 2: Straitéis Mhiondíola). Samhlaítear gur moil spásúla láidre iad seo agus go soláthróidh siad raon seirbhísí miondíola, tráchtála, fostaíochta, pobail agus eile. Beidh ról lárnach ag sráidbhailte uirbeacha i bhforbairt choincheap na cathrach de 15 nóiméad.

D’ainneoin acmhainn na n-ionad seo, níor bhain cuid acu leas as infheistíocht agus tá cuid acu fós tearcfhorbartha agus díghrádaithe. I go leor cásanna, tá deiseanna suntasacha ann le comhdhlúthú agus le feabhsú fisiceach agus comhshaoil. Bainfear leas iomlán as deiseanna chun bonneagar rothaíochta agus coisithe ó na hionaid seo go dtí na comharsanachtaí máguaird a uasgrádú, a chomhdhlúthú agus a fheabhsú. Ba cheart go mbeadh na hionaid seo in ann aitheantas spásúil sainiúil a bhaint amach le timpeallacht fhisiciúil ar ardchaighdeán.

Laistigh den chathair sheachtrach tá na hionaid chomharsanachta níos lú. Tacaíonn siad seo leis na sráidbhailte uirbeacha atá ar ord níos airde eile. Soláthraíonn siad ról tábhachtach do phobail áitiúla do riachtanais laethúla agus meastar gur ceantair iomchuí iad do raon seirbhísí pobail. Is é cur chuige straitéiseach an phlean ná leanúint leis na hionaid áitiúla seo a chomhdhlúthú agus a uasgrádú ó thaobh an chomhshaoil de.

Is é Beartas Chomhairle Chathrach Bhaile Átha Cliath:

SC8	<p>Forbairt na mBruachbhailte Láir Tacú le forbairt na mbruachbhailte láir agus na cathrach seachtracha de réir na limistéar agus na gconairí forbartha straitéisí atá leagtha amach faoi Phlean Straitéiseach Limistéar Cathrach Bhaile Átha Cliath agus na deiseanna chun uasmhéadú a dhéanamh ar thalamh inlíonta, athfhorbraíochta agus tearcúsáidte in áiteanna a ailíníonn sé leis an leis an mbonneagar iompair poiblí atá ann cheana agus a bheidh ann.</p>
SC9	<p>Príomh-Shráidbhailte Uirbeacha, Sráidbhailte Uirbeacha agus Lárionaid Chomharsanachta Ordlaithas na n-ionad bruachbhailte a fhorbairt agus tacú leo, lena n-áirítear Príomh-Shráidbhailte Uirbeacha, Sráidbhailte Uirbeacha agus Ionaid Chomharsanachta, d’fhonn:</p> <ul style="list-style-type: none"> • tacú le comhdhlúthú inbhuanaithe na cathrach agus ailíniú le prionsabail na cathrach de 15 nóiméad; • soláthar a dhéanamh don tacaíocht riachtanach eacnamaíoch agus pobail do chomharsanachtaí áitiúla; agus • carachtar agus mórtas áite sainiúil na gceantar seo a chur chun cinn agus a fheabhsú trí mheascán iomchuí miondíola agus seirbhísí miondíola a chinntiú .

Pictiúr le Saoirse Nic Uilliam, Gaelscoil Lios na n-Óg, Raghnallach

4.5.3 Dlús Uirbeach

Mar shaintréith de chroílár Chathair Bhaile Átha Cliath tá foirm thógtha íseal go meánach. Athraíonn dlúis ar fud na cathrach agus go hiondúil bíonn siad i bhfad níos ísle sna bruachbhailte, agus méadaíonn siad i lár na cathrach, go háirithe i gceantair nua i mbéal forbartha ar nós Dugthailte Bhaile Átha Cliath. Is prionsabail inghlactha anois iad na tairbhí comhshaoil agus inbhuanaitheachta a bhaineann le dlús uirbeach a mhéadú agus tá siad cumhdaithe i dtéarmaí beartais faoi na Treoirlínte d'Údarás Phleanála ar Fhorbairt Uirbeach Inbhuanaithe (Cathracha, Bailte agus Sráidbhailte), (An Roinn Comhshaoil, Oidhreacht agus Rialtais Áitiúil, 2009), agus an doiciméad a ghabhann leis, Lámhleabhar um Dhearadh Uirbeach: Treoir Dea-Chleachtais.

Aithnítear sa NPF go bhfuil gá le dlúis a mhéadú ar thailte tearcúsáidte laistigh de chroícheantair uirbeacha d'fhonn comhdhlúthú agus fás dlúth a chur chun cinn, tuilleadh sraoilleála a chosc agus aghaidh a thabhairt ar dhúshláin an athraithe aeráide. Is riachtanas é faoin NPF go mbeadh ar a laghad leath den fhás tithíochta agus fostaíochta sa todhchaí i mBaile Átha Cliath suite laistigh den limistéar 'tógtha' sa chathair agus gar dó, go sonrach laistigh de na canálacha agus an fáinne M50. Sa RSES agus MASP Bhaile Átha Cliath, cuirtear chun cinn dlús níos mó agus cineálacha forbartha níos déine freisin go háirithe ar thailte inlíonta, athfhorbraíochta agus tearcúsáidte ar feadh príomhchonairí straitéiseacha iompair phoiblí. Aithnítear ar leibhéal beartais náisiúnta agus réigiúnach, gur uirlisí beartais idirnasctha criticiúla iad úsáid talún

agus iompar nach mór oibriú le chéile chun rath eacnamaíoch, cosaint an chomhshaoil agus cáilíocht na beatha a bhaint amach ar bhealach níos fearr.

Aithnítear gur féidir le forbairtí dea-chaighdeáin, dlúis níos airde, cur go dearfach le foirm agus struchtúr uirbeach éabhlóideach na cathrach agus gur féidir leo cabhrú le húsáid inbhuanaithe talún agus patrúin gluaiseachta a bhaint amach. Is féidir le dlús méadaitheach, áfach, dúshláin a thabhairt maidir le leibhéal iomchuí taitneamhachta a chinntiú do chónaitheoirí atá ann cheana agus do chónaitheoirí sa todhchaí agus scéimeanna dlúis níos airde a chomhtháthú leis an bhfabraic thógtha atá ann ar bhealach rathúil.

Is é an cuspóir deiseanna a sholáthar chun dlús méadaithe a chur ar fáil ar bhealach inbhuanaithe agus na caighdeáin dearaidh is airde a chinntiú chomh maith le cosaint na n-áiseanna atá ann cheana agus sócmhainní nádúrtha agus stairiúla na cathrach. Leanfar le comhdhlúthú leanúnach ar an gcathair chun úsáid éifeachtach talún uirbeach a bharrfheabhsú. Cuirfear dlúis níos airde chun cinn i lár na cathrach, laistigh de KUVanna, de SDRAanna áirithe agus laistigh de dhobharcheantar iompair phoiblí ardchumais. Is iad na haidhmeanna ná soláthar a dhéanamh do chathair dhlúth le comharsanachtaí tarraingteacha úsáide measctha, le héagsúlacht de chineálacha agus tionacht tithíochta, bonneagar sóisialta agus pobail leordhóthanach agus tithíocht inoiriúnaithe, áit a roghnóidh daoine de gach aois maireachtáil inti mar rogha.

Tá roinnt caighdeán agus cosaintí inbhuanaithe idirnasctha ar fud an phlean forbartha, iad uile deartha chun a chinntiú go ndéantar dlús cáilíochta agus comhforbairt áite a sheachadadh trí bhíthin de shásraí éagsúla ar nós sráid-dreacha comhthéacsúla, foirm uirbeach, airde céimnithe i gcriosanna idirthréimhseacha, mar aon le spáis oscailte agus caighdeáin taitneamhachta. Díreofar níos mó freisin ar líonra bonneagair ghlais fheabhsaithe a chruthú mar phríomh-shásra chun aghaidh a thabhairt ar athrú aeráide agus chun áineas, bithéagsúlacht, draenáil inbhuanaithe agus dícharbónú ardchaighdeáin a sholáthar mar cuid dhílis d'fhoirm agus de struchtúr na cathrach (féach Caibidil 10: Bonneagar Glas agus Áineas).

I roinnt cásanna, beidh Ceantair Chaomhantais Ailtireachta (ACAanna), Taifead na Struchtúr Cosanta agus ainmniúcháin oidhreacht eile mar bhonn eolais faoi fhorbairt dlúis níos airde. Maidir leis seo, beidh forbairt den sórt sin ag teastáil chun drochthionchar féideartha a íoslaghdú trí shuíomh, scála agus ollchóiriú iomchuí. Tá tuilleadh teorach maidir le dlús uirbeach leagtha amach in Aguisín 3 - Fás Dlúth Inbhuanaithe a Bhaint Amach: Beartas maidir le Dlús agus Airde Tógála sa Chathair.

Is é Beartas Chomhairle Chathrach Bhaile Átha Cliath:	
SC 10	<p>Dlús Uirbeach Dlús iomchuí a chinntiú agus pobail inbhuanaithe a chruthú de réir na bprionsabal atá leagtha amach i dTreoiríníte d'Údarás Phleanála ar Fhorbairt Uirbeach Inbhuanaithe (Cathracha, Bailte agus Sráidbhailte), (An Roinn Comhshaoil, Oidhreacht agus Rialtais Áitiúil, 2009), agus an doiciméad a ghabhann leis, Lámhleabhar um Dhearadh Uirbeach: Treoir Dea-Chleachtais agus aon leasú air.</p>
SC 11	<p>Fás Dlúth Ag teacht le Plean Straitéiseach an Limistéir Chathrach, chun fás dlúth agus dlús inbhuanaithe a chur chun cinn trí chomhdhlúthú agus dhianshaothrú tailte inlíonta agus athfhorbraíochta, go háirithe ar chonairí iompair phoiblí, a dhéanfaidh an méid seo a leanas:</p> <ul style="list-style-type: none"> • cruth uirbeach agus struchtúr spásúil na cathrach a fheabhsú; • a bheidh oiriúnach dá gcomhthéacs agus meas a bheith acu ar charachtar seanbhunaithe an cheantair; • breithniú cuí ar chosaint na bpobal máguaird agus soláthar a dhéanamh do thaitneamhachtaí feabhsaithe do chónaitheoirí reatha agus do chónaitheoirí sa todhchaí; • tacaíocht a fháil ó raon iomlán bonneagair shóisialta agus phobail ar nós scoileanna, siopaí agus limistéir áineasa; • agus aird a thabhairt ar na critéir atá leagtha amach i gCaibidil 15: Caighdeán Forbartha, lena n-áirítear na critéir agus na caighdeán le haghaidh dea-chomharsanachtaí, dearadh uirbeach ar ardchaighdeán agus sármhaitheas san ailtireacht.
SC 12	<p>Meascán Tithíochta Éagsúlacht cineálacha tithíochta agus árasáin a chur chun cinn agus méideanna, chomh maith le héagsúlacht tionachta agus meascán, rud a chruthóidh mórtas áite sainiúil i gceantair agus i gcomharsanachtaí áirithe, lena n-áirítear sráideanna comhleanúnacha agus spásanna oscailte agus a dhéanfaidh soláthar do phobail bheith faoi bhláth.</p>
SC 13	<p>Bonneagar Glas Bonneagar Glas agus tírdhreach a shainiú agus a chur chun cinn mar phríomh-shásra chun aghaidh a thabhairt ar athrú aeráide agus mar cuid dhílis d'fhoirm agus de struchtúr na cathrach, lena n-áirítear sráideanna agus spásanna poiblí.</p>

4.5.4 Airde Mhéadaithe mar cuid den Fhoirm Uirbeach agus de Struchtúr Spásúil Bhaile Átha Cliath

Ailínithe le prionsabal an dlúthaithe níos mó, beidh sé riachtanach an airde níos mó a mheas in áiteanna iomchuí. Tá sé tábhachtach a thabhairt faoi deara, áfach, nach ionann dlús níos airde agus foirgnimh ard-airde agus go gcuireann cóimheas plota agus clúdach láithreáin go léir le dlús foirme tógtha áirithe. Is minic gur féidir scéimeanna oiriúnacha de dhlús níos airde a bhaint amach trí thíopeolaíochtaí lár-ardú a úsáid agus tá dearadh agus déanamh ardchaighdeán ríthábhachtach do rath na forbartha sin.

Luaitear sna Treoiríníte um Fhorbairt Uirbeach agus Airde Foirgníochta d'Údarás Phleanála a foilsíodh i mí na Nollag 2018 go bhfuil ról ríthábhachtach le himirt ag airde foirgneamh forleithne chun dul i ngleic le scála agus dlús na forbartha araon. Tugtar faoi deara freisin sna treoiríníte go bhfuil airde foirgneamh méadaithe ina fhachtóir chun cuidiú le forbairt áite nua-aimseartha agus cáilíocht fhoriomlán ár dtimpeallachtaí uirbeacha a fheabhsú. Is é an cur chuige straitéiseach, mar sin, cineálacha forbartha níos déine a chur chun cinn, lena n-áirítear airde méadaithe, agus a chinntiú ag an am céanna go mbaintear amach áiteanna ar ardchaighdeán agus dea-cháilíocht bheatha.

Tá beartas agus treoir maidir le airde an fhoirgnimh leagtha amach in Aguisín 3. Molann an Chomhairle Cathrach, agus breithniú a dhéanamh ar airde an fhoirgnimh, go gcaithfear aird a thabhairt ar an gcomhthéacs atá ann faoi láthair ina bhfuil an láithreán suite agus caithfear machnamh níos leithne a thabhairt freisin ar thionchair fhéideartha ar nós scáthchruth agus léibheann, go háirithe i gceantair bhruachbhailteacha ar scála níos ísle den chathair.

Tá oiriúnacht airde foirgneamh san áireamh go mór laistigh den chroí stairiúil, go háirithe i bpríomhlimistéir íogaire sa chathair ar nós an croílár Seirseach, Céanna na Life agus lár na meánaoise. Caithfidh tograí le haghaidh airde méadaithe sna ceantair seo a thaispeáint nach bhfuil drochthionchar acu ar na timpeallachtaí íogaire seo agus go gcuireann siad go dearfach leis an gcomhthéacs stairiúil. Tá an Chomhairle Cathrach tiomanta i gcónaí don ghá atá le ceantair chaomhantais, ceantair chaomhantais ailtireachta agus croílár stairiúil na cathrach a chosaint agus a fheabhsú.

Ina theannta sin, is é an cur chuige straitéiseach a leanfar faoin bplean seo ná cur chuige faoi stiúir dearaidh a chinntiú chun an airde

a bharrfheabhsú. Ba cheart go mbeadh airde iomchuí bunaithe ar mheastóireacht ar thréithe an láithreáin agus a fheidhm, a chomhthéacs máguaird agus a chumas fáis agus an fhoirm fhorbartha is iomchuí. Is riachtanas é go n-ullmhófar máistirphlean d’aon láithreán atá níos mó ná 0.5ha ionas go bhféadfar tástáil luath a dhéanamh ar spás oscailte iomchuí, solas na gréine, solas an lae, tionchar na gaoithe ar thionchar amhairc srl. agus go n-úsáidtear é seo chun forbairt dearaidh a threorú.

Ní mór do thograí atá ag iarraidh airde a bharrfheabhsú chun dlúis níos airde a bhaint amach a thaispeáint conas a chabhróidh leo comharsanachtaí beoga cothroma a sholáthar atá insiúlta, dlúth, glas, inrochtana, measctha agus cothrom agus a fhreagraíonn go dearfach don chomhthéacs atá ann nó atá ag teacht chun cinn. In Aguisín 3 leagtar amach tacar mionsonraithe critéar bunaithe ar fheidhmíocht chun tograí ar scála agus airde feabhsaithe a mheas chun cosaint sócmhainní nádúrtha agus oidhreacht na cathrach a chinntiú.

In Aguisín 3 leagtar amach treoir shonrach maidir leis na suíomhanna iomchuí ina gcuirfear dlús agus scála feabhsaithe lena n-áirítear airde méadaithe chun cinn agus critéir feidhmíochta chun an fhorbairt sin a mheas. Sonraíonn Aguisín 3 freisin na haicmithe éagsúla ar airde foirgneamh sa chathair i.e. airde i limistéar ar leith; foirgnimh níos airde go háitiúil (atá suas le 50m de ghnáth); agus foirgnimh sainchomhartha/arda ar gnéithe suntasacha iad de thírdhreach na cathrach.

Foirgnimh Sainchomhartha/Arda

Admhaíonn Comhairle Cathrach Bhaile Átha Cliath gur féidir le foirgnimh sainchomhartha níos airde ról tábhachtach amhairc a imirt agus gur féidir leo cur go dearfach le spéirlíne cathrach. Sainmhínítear foirgneamh sainchomhartha/foirgneamh ard mar fhoirgneamh atá i bhfad níos airde ná a thimpeallacht agus a bhíonn mar chúis le hathrú suntasach ar an spéirlíne. Mar sin, úsáidfeadh foirgnimh sainchomhartha / arda chun príomhfheidhmeanna uirbeacha a chomhartha mar acomhail iompair phoiblí ardchumais nó chun ráiteas cathartha a chruthú. Aithníonn Comhairle Cathrach Bhaile Átha Cliath an fiúntas atá ag foirgnimh níos airde, lena n-áirítear foirgnimh sainchomhartha/arda, i líon an-teoranta suíomhanna, ar scála atá oiriúnach do Bhaile Átha Cliath.

Dá réir sin, is é an cur chuige spásúlachta i leith foirgneamh sainchomhartha/arda sa chathair go bunúsach ná formhór na cathrach a chosaint mar chathair atá íseal den cuid is mó, lena n-áirítear ceantair chónaithe seanbhunaithe agus ceantair chaomhantais laistigh den chroílár stairiúil, agus an fhéidearthacht agus an gá atá le foirgnimh

sainchomhartha níos airde fás dlúth níos inbhuanaithe a sholáthar. Meastar go bhfuil foirgnimh sainchomhartha / arda suite go hiomchuí i gceantair a shainaithnítear le haghaidh athghiniúna agus athfhorbartha ar mhórsála; is ionaid fostaíochta dea-nasctha iad; a bhfuil sé de chumas acu a gcarachtar agus a bhféiniúlacht féin a chruthú agus i gcás nach ndéanfadh scála, mais agus airde an fhoirgnimh / na bhfoirgneamh arda sin drochthionchar ar charachtar reatha an cheantair. Is dócha go mbainfear braisliú foirgneamh níos airde den chineál sin a theastaíonn chun dlúis shuntasacha spáis tráchtála agus cónaithe a chur chun cinn, amach i líon teoranta limistéar amháin.

I ngach cás, caithfidh gach togra maidir le scála agus airde feabhsaithe, lena n-áirítear foirgnimh sainchomhartha / arda aird a thabhairt ar a gcomhthéacs agus aghaidh a thabhairt ar na critéir mheasúnaithe atá leagtha amach in Aguisín 3, lena chinntiú go mbaineann forbairtí den sórt sin ardchaighdeán amach maidir le dearadh, inbhuanaitheacht, taitneamhacht, tionchair ar an timpeallacht ghlactha agus an chosaint nó an cumadh de thuairimí tábhachtacha.

Is é Beartas Chomhairle Chathrach Bhaile Átha Cliath:

	Straitéis um Ard Tógála
SC 14	Cur chuige straitéiseach a chinntiú maidir le airde foirgneamh sa chathair atá i gcomhréir leis na Treoirlínte um Fhorbairt Uirbeach agus Airde Tógála d’Údarás Phleanála (2018) agus go háirithe, SPPR 1 go 4.
	Úsáidí Airde Tógála
SC 15	Tacú le forbairt meascán leordhóthanach úsáidí i dtograí d’fhorbairt ar scála níos mó atá ag méadú airde nó ag moladh foirgneamh níos airde de réir SPPR 2.
	Suíomhanna Airde Tógála
SC 16	Aitheantas a thabhairt do charachtar ardú íseal Chathair Bhaile Átha Cliath den cuid is mó agus aitheantas a thabhairt freisin don acmhainneacht agus don ghá le airde mhéadaithe in áiteanna oiriúnacha lena n-áirítear lár na cathrach, Criosanna Forbartha Straitéisí, Limistéir Athghiniúna Forbartha Straitéisí, Príomhshráidbhailte Uirbeacha agus láithreacha eile mar a shainaithnítear in Aguisín 3, ar choinníoll go gcinntíonn tograí cothromaíocht idir cosaint réasúnach na n-áiseanna atá ann cheana agus íogaireachtaí comhshaoil, cosaint taitneamhachta cónaithe agus carachtar seanbhunaithe an cheantair.

Is é Beartas Chomhairle Chathrach Bhaile Átha Cliath:	
SC 17	<p>Airde an Fhoirgnimh Spéirlíne na cathrach a chosaint agus a fheabhsú, agus a chinntiú go ndéanfar gach togra ar scála agus airde feabhsaithe:</p> <ul style="list-style-type: none"> • cur chuige faoi stiúir dearaidh a leanúint; • máistirphlean a áireamh d’aon láithreán os cionn 0.5ha; • cur go dearfach le carachtar uirbeach na cathrach, rud a fhreagraíonn go dearfach don chomhthéacs atá ann nó atá ag teacht chun cinn; <p>SC 17 • comharsanachtaí beoga agus cothroma a sheachadadh atá insiúlta, dlúth, glas, inrochtana, measctha agus cothrom; agus</p> <ul style="list-style-type: none"> • aird a thabhairt ar na critéir bunaithe ar fheidhmíocht atá leagtha amach in Aguisín 3. <p>Caithfidh gach togra nua i lár na cathrach íogaireacht a léiriú do lár stairiúil na cathrach, Abhainn na Life agus na céanna, Coláiste na Tríonóide, na hardeaglaisí, Caisleán Bhaile Átha Cliath, na cearnóga stairiúla agus canálacha na cathrach, agus do cheantair chónaithe bhunaithe agus spásanna cathartha a bhfuil tábhacht áitiúil agus cathrach ag baint leo.</p>
SC 18	<p>Foirgnimh Sainchomhartha/Arda Cur chuige comhordaithe a chur chun cinn maidir le foirgnimh sainchomhartha / arda a sholáthar trí Phleananna Ceantair Áitiúil, Criosanna Forbartha Straitéisí agus prionsabail an Limistéir um Fhorbairt Straitéiseach agus Athghiniúint, d’fhonn cosc a chur ar bharradh amhairc nó cur isteach amhairc carnach diúltach ar an spéirlíne agus go gcomhlíonann tograí den sórt sin na critéir bunaithe ar fheidhmíocht a leagtar amach in Aguisín 3.</p>

4.5.5 Dearadh Uirbeach agus Ailtireacht

Cuireann dearadh agus ailtireacht uirbeach a dhéantar a dheabhreithniú, lena n-áirítear ábhair agus bailchríocha ar ardchaighdeán a úsáid, agus foirgnimh, spásanna agus tírdhreacha dea-dheartha go mór leis an timpeallacht uirbeach agus cuireann siad feabhas ar fheidhmíocht chomhshaoil, iomaíochas agus tarraingteacht na cathrach.

Feabhsaíonn cáilíocht an dearaidh agus na hailtireachta uirbí luach eacnamaíoch agus is gné lárnach í i dtograí athghiniúna. Le dea-dhearadh, féadtar eispéireas phobail uile na cathrach sa saol laethúil a fheabhsú. Ina theannta sin, tá sé tábhachtach machnamh a dhéanamh ar na buntáistí eacnamaíocha agus comhshaoil a bhaineann le dearadh foirgnimh nó tionscadail féachaint chuige go seasfaidh siad an aimsir, má tá costais chun scéim atá ann cheana a athfheistiú nó a athdhearadh le seachaint sa todhchaí. Déanfaidh an Chomhairle Cathrach a dícheall cáilíocht dearaidh eiseamláireach a chinntiú ar fud na cathrach,

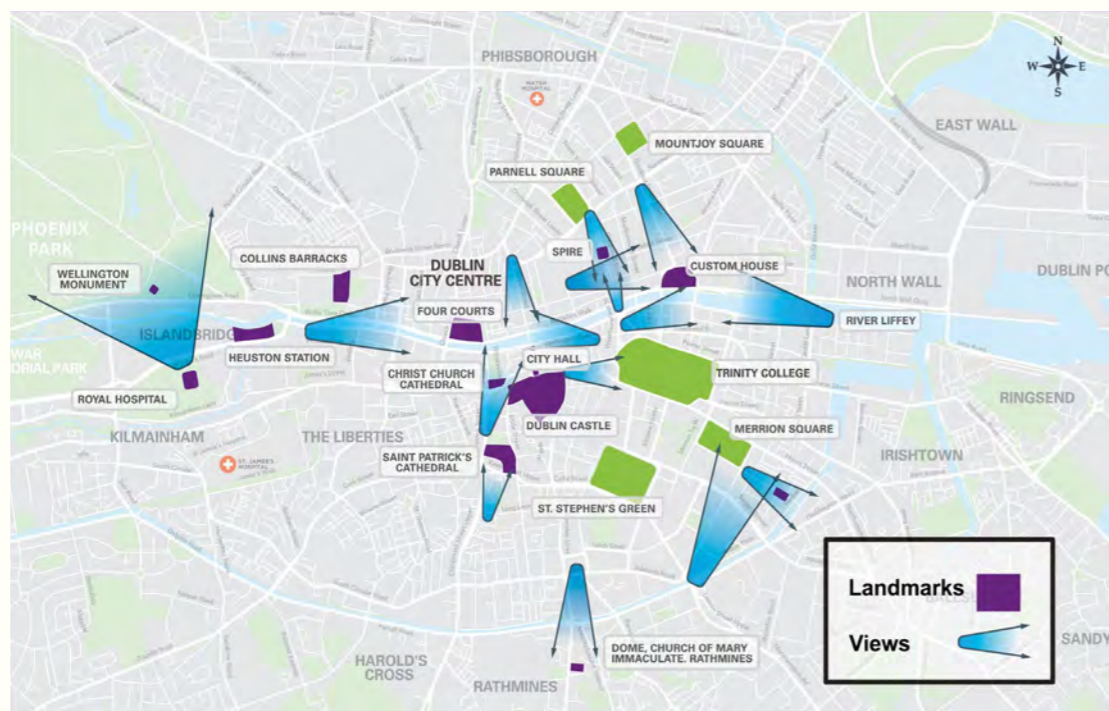
agus é mar aidhm sármhaitheas a bhaint amach sa ghnáth, lena n-áirítear sainchomharthaí nua, sráideanna agus spásanna poiblí a chruthú nuair is cuí.

Is croíphrionsabail an NPF agus an RSES iad dearadh cáilíochta agus comhfhorbairt áite shláintiúil, ag feabhsú cáilíocht na beatha do chách. Is é an cur chuige straitéiseach freisin ná a chinntiú go nglactar le prionsabail um chomhfhorbairt áite shláintiúil agus go gcuirtear chun cinn dearadh uirbeach d’ardchaighdeán a thacaíonn le stíleanna maireachtála gníomhacha trí naisc ardchaighdeán do choisithe agus do rothair, go háirithe chuig áiteanna oibre, oideachais agus áineasa. Tugtar tacaíocht freisin do chomhfhorbairt áite agus inbhuanaithe trí spásanna beoga, sábháilte agus inrochtana a chruthú lena n-éascaítear áineas agus idirghníomhaíocht shóisialta. Cuirfidh an Chomhairle Cathrach go gníomhach le cloí le croíphrionsabail den sórt sin.

Tá prionsabail, beartais agus caighdeáin dearaidh maidir le dearadh agus ailtireacht uirbeach leagtha amach i gCaibidil 15: Caighdeáin Forbartha. Caibidil 11: Áirítear in Oidhreacht agus Seandálaíocht Thógtha tuilleadh treorach ar fhorbairt i Limistéir Chaomhantais Ailtireachta agus struchtúir faoi chosaint.

Figiúr 4-1: Príomh-Radhairc agus Ionchais

Ba cheart Ráiteas Dearaidh a chur isteach le gach forbairt chónaithe agus tráchtála ar mhórsála lena n-áirítear scéimeanna ina bhfuil os cionn 50 aonad cónaithe agus 1,000 méadar cearnach d'fhorbairt tráchtála lena leagtar amach straitéis forbartha an láithreáin agus lena soláthraítear sonraí faoin gcur chuige dearaidh ailtireachta agus uirbeach. Ba cheart go soláthrófaí mionsonraí sa ráiteas faoin gcaoi a n-ailíníonn an fhorbairt leis an Lámhleabhar um Dhearadh Uirbeach - Treoir Dea-Chleachtais 2009 agus Lámhleabhar Dearaidh do Bhóithre agus Sráideanna Uirbeacha (2013). Tá tuilleadh treorach faoi Ráitis Dearaidh den sórt sin leagtha amach i gCaibidil 15.

Is é Beartas Chomhairle Chathrach Bhaile Átha Cliath:	
SC 19	Ailtireacht Ardchaighdeán Forbairt a chur chun cinn a chuireann go dearfach le timpeallacht thógtha agus nádúrtha na cathrach, a chuireann comhforbairt áite shláintiúil chun cinn agus a chuimsíonn caighdeán eiseamláireacha de dhearadh agus ailtireacht uirbeach ar ardchaighdeán atá inbhuanaithe agus uilechuimsitheach a oireann do thimpeallacht agus d'oidhreacht na cathrach agus dá raon éagsúil comharsanachtaí áitiúla sainiúla.
SC 20	Dearadh Uirbeach Na prionsabail treorach atá leagtha amach sa Lámhleabhar um Dhearadh Uirbeach - Treoir Dea-Chleachtais agus sa Lámhleabhar Dearaidh do Bhóithre agus Sráideanna Uirbeacha (2013) a chur chun cinn.

Is é Beartas Chomhairle Chathrach Bhaile Átha Cliath:	
SC 21	Dearadh Ailtireachta Nuálaíocht i ndearadh ailtireachta a chur chun cinn agus a éascú chun foirgnimh chomhaimseartha a tháirgeadh a chuireann le carachtar na cathrach agus a mhaolaíonn agus do thionchair an athraithe aeráide, agus atá seasmhach dóibh.
SC 22	Carachtar Ailtireachta Stairiúil Tuiscint ar charachtar ailtireachta stairiúil na cathrach a chur chun cinn chun forbairt nua a éascú atá ar aon dul le spásanna agus struchtúir stairiúla na cathrach.
SC 23	Ráitis Dearaidh Go gcuirfear Ráitis Dearaidh isteach le haghaidh gach togra um fhorbairt chónaithe ar mhórsála (50 aonad) agus forbairt tráchtála (1,000 méadar cearnach) de réir na bprionsabal atá leagtha amach i gCaibidil 15.

4.5.6 An Ríocht Phoiblí

Déantar áit níos tarraingtí de chathair chun cónaí agus oibriú inti agus cuairt a thabhairt uirthi, nuair atá an ríocht poiblí d'ardchaighdeán agus cuirtear cáilíocht beatha níos fearr ar fáil do chách. Is cuid dhílis é de chomhforbairt áite shláintiúil, agus mar a thacaítear leis faoin RSES. Is féidir le tionchar an-dearfach a bheith ag ríocht poiblí ar iomaíochas Bhaile Átha Cliath le cathracha eile go hidirnáisiúnta, ó thaobh turasóireacht agus infheistíochta de.

I measc na bhfeabhsuithe ar an ríocht poiblí le blianta beaga anuas tá athchóiriú ar Shráid Grafton agus cur chun feidhme Mháistirphlean Ríocht Phoiblí na nDugthailte. Leanfar le huasghrádú suntasach ar ríocht poiblí na cathrach de bharr chur chun feidhm leanúnach de 'Do Chathair - Do Spás', Straitéis um Ríocht Phoiblí do Chathair Bhaile Átha Cliath (2012).

Cuirfear san áireamh Lámhleabhar um Dhearadh Uirbeach - Doiciméad atá ag Gabháil leis na Treoirlínte d'Údaráis Phleanála ar Fhorbairt Chónaithe Inbhuanaithe i gCeantair Uirbeacha (An Roinn Comhshaoil, Oidhreacht agus Rialtais Áitiúil, 2009) agus an Lámhleabhar Dearaidh do Bhóithre Uirbeacha agus Sráideanna (An Roinn Comhshaoil, Pobail agus Rialtais Áitiúil agus an Roinn Iompair, Turasóireachta agus Spóirt, 2013) i dtograí maidir le feabhas a chur ar an ríocht poiblí. Is príomhcheist í inrochtaineacht freisin, agus is tascaire suntasachmaidir le cé chomh cuimsitheach agus atá Baile Átha Cliath mar chathair í an t-éascaíocht rochtana ag dhaoine de gach aois agus cumais. Glacfar cur chuige dearaidh uilíoch lena chinntiú go mbeidh an ríocht poiblí inrochtana agus uilechuimsitheach do raon úsáideoirí.

Tá sé inmhianaithe go leathnóidh an méid a mheastar a bheidh i gcroílár na cathrach sna blianta amach romhainn, mar gheall go páirteach ar líon an-ard custaiméirí agus an spás do choisithe atá réasúnta teoranta sa chroílár. Déanfar leathnú suntasach ar dhearcadh an phobail ar chroílár na cathrach, agus cruthófar pointí cinn scríbe nua sa chathair, trí bhithín moltaí chun ceathrú cultúrtha nua a chruthú ag Cearnóg Parnell, lena n-áirítear Leabharlann na Cathrach a athlonnó ó Ionad ILAC, Sráid an Mhúraigh agus a phurláin a athfhorbairt agus halla bia agus ceann scríbe caifé/bialann nua a athchóiriú agus a chruthú ag an Margadh Mórdhíola Victeoiriach de Thorthaí agus Glasraí ar Lána Mhuire. Beidh sé mar thosaíocht freisin naisc a neartú idir an croí miondíola thuaidh agus theas.

Beidh sé mar phríomhchuspóir a chinntiú go dtacóidh an Chomhairle Cathrach le prionsabail um chomhfhorbairt áite shláintiúil agus go leanann sí uirthi ag forbairt straitéisí um ríocht phoiblí agus ag infheistiú sa timpeallacht uirbeach, d'fhonn a chinntiú go gcruthófar lár cathrach comhleanúnach agus insiúlta a éascaíonn éascaíocht gluaiseacht agus atá fáilteach do dhaoine de gach cumas.

Tá tuilleadh beartas maidir le ríocht phoiblí na cathrach leagtha amach i gCaibidil 7: Lár na Cathrach, Sráidbhailte Uirbeacha agus Miondíol.

CAIBIDIL 5

**Tithíocht Ardchaighdeáin agus
Comharsanachtaí Inbhuanaithe**

5.1 Réamhrá

Treisíonn beartas náisiúnta agus réigiúnach an gá atá le ‘comhfhorbairt áite shláintiúil’ agus forbairt inlíonta agus athfhorbraíochta dea-dheartha, inacmhainne, inoiriúnaithe, agus gar do sheirbhísí agus áiseanna atá ann cheana. Ba cheart go dtacódh dearadh uilíoch agus taitneamhachtaí uirbeacha feabhsaithe le forbairt den sórt sin, lena n-áirítear spásanna agus páirceanna poiblí, bonneagar sóisialta agus pobail, chomh maith le tréscailteacht, inrochtaineacht agus nascacht fheabhsaithe.

Chun comharsanachtaí uirbeacha rathúla a chruthú agus a chothabháil chun tacú le pobail inbhuanaithe tá gá le húsáid éifeachtach talún ag dlúis trína gcinntítear inmharthanacht de raon saoráidí, taitneamhachtaí, seirbhísí agus dea-naisc le hiompar poiblí. Ba cheart na comhpháirteanna seo go léir a shocrú laistigh de thimpeallacht thógtha ar ardchaighdeán d’fhonn inmharthanacht a fheabhsú agus dea-cháilíocht beatha a chruthú do chách. Is príomhthosaíocht den phlean forbartha é tithe inacmhainne, inrochtana, ardchaighdeán agus bonneagar pobail inbhuanaithe a sholáthar a fhreastalaíonn ar riachtanais dhaonra na cathrach agus a chuireann le dea-chomharsanachtaí nasctha a chruthú. Aithnítear go bhfreagraíonn comharsanachtaí ardchaighdeán do riachtanais na bpobal áitiúil, go bhfuil ról tábhachtach le himirt acu i bhfachtóirí cáilíochta beatha agus go gcothaíonn siad braistint níos leithne de shaoránacht phobail agus ghníomhach.

5.2 Éachtaí

Spreagann an Chomhairle Cathrach forbairt chónaithe trína beartais réamhghníomhacha bainistíochta talún agus a creataí pleanála. Sa tréimhse ó glacadh le Plean 2016, tá méadú suntasach tagtha ar an soláthar tithíochta nua sa chathair agus cuireadh 7,078 teaghais i gcrích i limistéar Chomhairle Cathrach Bhaile Átha Cliath idir 2016 agus lár 2020. Ina theannta sin, ó 2015, seachadadh níos mó ná 7,500 aonad tithíochta poiblí agus tá 11,491 aonad eile ar na bacáin. D’éirigh leis an gComhairle

pleanáil do chomharsanachtaí nua agus pobail nua a chruthú ag Cluain Ghrífin-Béal Maighne agus ag Baile an Ásaigh-Baile Pheiléid i mbruachbhailte thuaidh na cathrach agus sna Lotaí Thuaidh agus Duga na Canálach Móire, trí athghiniúint limistéar dugaí stairiúla na cathrach.

Tá ról lárnach ag an gComhairle Cathrach maidir le háiseanna agus seirbhísí pobail a mhaoiniú, a sheachadadh agus a reáchtáil ar fud na cathrach. Soláthraíonn sí raon leathan áiseanna pobail laistigh agus lasmuigh lena n-áirítear os cionn 1,500 heicteár de pháirceanna, os cionn 100 clós súgartha do leanaí agus os cionn 20 leabharlann phoiblí. Déanann sí infheistíocht gach bliain i mbonneagar sóisialta nua agus déanann sí uasghrádú agus feabhsú ar raon leathan bonneagair shóisialta atá ann cheana trí thionscadail chaipitil lena n-áirítear uasghrádú ar an ríocht phoiblí, athchóirithe ar shaoráidí spóirt agus feabhsúcháin ar pháirceanna poiblí.

Cuireann an Chomhairle raon leathan straitéisí i bhfeidhm freisin a bhaineann le míchumas, dul in aois agus cuimsiú agus tá freagrachtaí reachtúla aici maidir le míchumas, an lucht siúil agus le daoine a bhfuil faoi eisiamh. Chuir an Chomhairle roinnt tionscadal pobail ar fáil ar a tailte faoi úinéireacht phoiblí lena n-áirítear forbairt na páirce nua scátála / rothair ‘Le Fanu’ i mBaile Formaid, páirc phoiblí saintógtha ag Cearnóg na bhFíodóirí sna Saoirsí, feirm chathrach pobail ag Páirc San Anna, Ráth Eanaigh agus athchóiriú Leabharlann Shráid Chaoimhin i mBaile Átha Cliath 8.

Le déanaí d’fhorbair agus sheol an Chomhairle a huirlis nuálach ‘Culture Near You’, léarscáil ar líne GIS-bhunaithe de chultúr i gCathair Bhaile Átha Cliath lena n-éascófar do chur chuige níos láidre agus bunaithe ar fhianaise i leith cinnteoireacht maidir le húsáid agus rolladh amach bonneagar sóisialta agus pobail sa chathair amach anseo.

Bhí an Chomhairle ar thús cadhnaíochta i réimse na rannpháirtíochta cathartha agus na saoránachta gníomhaí, ag cruthú an Líonra Rannpháirtíochta Poiblí agus painéal tuairimí ‘Do Bhaile Átha Cliath Do Ghuth’ mar bhealach chun saoránaigh a mhealladh isteach i gcinnteoireacht áitiúil, ag éascú dóibh ról níos gníomhaí a ghlacadh maidir le tionchar a imirt ar phleananna agus beartais na Comhairle.

5.3 Dúshláin

Le réamhaisnéis suntasach ar fhás an daonra, ní mór do Chathair Bhaile Átha Cliath smaoineamh ar an mbealach is fearr le pleanáil do phobail nua agus do phobail atá ag fás agus do dhaonra atá ag éirí níos éagsúla chomh maith le daonra atá ag dul in aois. Tá sé tábhachtach go bhfuil

tithíocht shóisialta agus inacmhainne leordhóthanach sa chathair atá tarraingteach do chách. Tá gá le haonaid tithíochta inoiriúnaithe ardcháilíochta, atá bainistithe go cuí agus inmharthana le dea-leibhéil taitneamhachta a fhreastalaíonn go héasca ar riachtanais athraitheacha le himeacht ama lena n-áirítear riachtanais theaghlaigh le leanaí, daoine scothaosta agus daoine faoi mhíchumas.

Cuimsítear sa phlean forbartha straitéis tithíochta atá uilechuimsitheach go sóisialta do dhaonra na cathrach atá ann agus a bheidh ann amach anseo, lena n-áirítear riachtanais na ndaoine sin a dteastaíonn tithíocht shóisialta uathu. Sa Straitéis Tithíochta (Aguisín 1), tugtar le fios go bhfuil i ndóthain talún a ndéantar dea-fhreastal orthu chun na spriocanna tithíochta atá leagtha amach sa Chroí-Straitéis a bhaint amach. Tá dúshlán leanúnach ann fós, áfach, maidir le seachadadh tithíochta sa chathair. Tá géarghá le méadú suntasach ar aschur tithíochta inacmhainne agus é cóiríocht ar ardchaighdeán á cruthú chun aghaidh a thabhairt ar raon saincheistanna tithíochta lena n-áirítear easpa dídine.

Is gá a chinntiú freisin go bhfuil leibhéal comhfhreagrach de sholáthar bonneagair shóisialta agus phobail ann chun an ráta fáis daonra atá beartaithe do chathair Bhaile Átha Cliath a mheaitseáil le linn thréimhse an phlean. Éileoidh sé seo pobail inbhuanaithe agus comharsanachtaí dlúth a chruthú a bhfreastalaítear orthu le dea-bhonneagar sóisialta ar leibhéal comharsanachta. D'fhonn raon saoráidí agus seirbhísí a fhreastalaíonn ar chách, mar scoileanna, ionaid chúraim, spásanna cultúrtha agus pobail a sholáthar ar bhealach comhordaithe, beidh gá le freagra idirghníomhaireachta chun soláthar tráthúil an bhonneagair shóisialta sin a chinntiú. Beidh sé riachtanach freisin a chinntiú go ndéantar áiseanna agus seirbhísí pobail idir comharsanachtaí agus pobail a bharrfheabhsú ar fud na cathrach.

5.4 An Cur Chuige Straitéiseach

Is ceist lárnach dár saoránaigh é seachadadh tithe ardchaighdeán agus pobail inbhuanaithe sa chathair dhlúth agus a chinntiú go bhfanann Baile Átha Cliath iomaíoch mar áit le maireachtáil agus infheistíocht a dhéanamh inti. Is é an cur chuige ná tógáil ar bheartais an phlean forbartha dheireanaigh agus an croí-straitéis a chur chun feidhme trí:

- Tacú le Plean Straitéiseach an Cheantair Chathrach (MASP) a fhéachann d'fhorbairt inbhuanaithe Cheantar Cathrach Bhaile Átha Cliath.

- Soláthar a dhéanamh don chainníocht cheart de thithíocht chuí sna háiteanna cearta atá inrochtana agus inacmhainne do chónaitheoirí uile na cathrach tríd an Straitéis Tithíochta a chur chun feidhme agus a sheachadadh.
- Cur i gcrích agus cur chun feidhme Phleananna Ceantair Áitiúil ceadaithe (LAPanna) agus Criosanna Forbartha Straitéiseacha (SDZanna), i dteannta le Limistéir Forbartha agus Athghiniúna Straitéiseacha (SDRAnna) agus Príomh-Shráidbhailte Uirbeacha (KUVanna), chun seachadadh lárionaid uirbeacha dinimiciúla inbhuanaithe a chur chun cinn, i gcomhréir leis an straitéis lonnaíochta.
- Tithíocht ar ardchaighdeán a sholáthar chun freastal ar riachtanais éagsúla tithíochta - meascán tionachtaí agus tíopeolaíochtaí chun freastal ar shaolré iomlán daoine agus chun ceantair mhóra d'fhorbairtí mona-úsáide a sheachaint.
- Soláthar na cathrach de 15 nóiméad a chur chun cinn agus a éascú a sholáthraíonn do chomharsanachtaí agus sráidbhailte uirbeacha inbhuanaithe trí comhforbairt áite shláintiúil agus trí thithíocht ardchaighdeán a fhreastalaíonn ar sheirbhísí áitiúla a sholáthar.
- Dul i mbun bainistíochta gníomhaí talún chun athghiniúint a chur chun cinn lena n-áirítear úsáid a bhaint as an gClár um Láithreáin Fholmha, Tascfhórsa Tithíochta Bhaile Átha Cliath agus Clár Athghiniúna Chathair Bhaile Átha Cliath.
- Comhoibriú idir-rannach na Comhairle chun maoiniú a lorg ar bhealach gníomhach le haghaidh tithíochta agus bonneagair shóisialta ó mhaoiniú náisiúnta agus Eorpach lena n-áirítear LIHAF, URDF agus an Ciste Láithreán Seirbhísithe.
- I mbainistíocht forbartha, cinntítear go mbeidh iniúchadh ar bhonneagar pobail agus clár forfheidhmithe agus céimnithe maidir le bonneagar pobail ag gabháil le hiarratais ar fhorbairtí nua suntasacha, ionas go soláthraítear saoráidí a shainaithnítear mar is gá ar bhealach tráthúil agus comhordaithe.

5.5 Beartais agus Cuspóirí

5.5.1 Comhthéacs an Bheartais Náisiúnta agus Réigiúnach agus an Straitéis Tithíochta

Sa Chreat Náisiúnta Pleanála (NPF) agus an Straitéis Eacnamaíoch Spásúlachta Réigiúnach (RSES) cuirtear béim ar a thábhachtaí atá sé fás inbhuanaithe dlúth agus seachadadh luathaithe tithíochta a bhaint amach agus cáilíocht beatha daoine a chur chun cinn trí ‘chomhfhorbairt áite shláintiúil’. Is Cuspóir Beartais Náisiúnta é (NPO 4) “Soláthar a dhéanamh do chruthú áiteanna uirbeacha tarraingteacha, inúsáidte, dea-dheartha, ar ardchaighdeán, a bhfuil pobail éagsúla agus chomhtháite iontu a bhfuil ardchaighdeán beatha agus folláine iontu.”

Tá an NPF dírithe ar an nasc idir sláinte poiblí / folláine an phobail agus dearadh fisiceach an chomhshaoil, ag aithint gur féidir le cinní maidir le húsáid talún agus leagan amach na timpeallachta tógtha tionchar a imirt ar shláinte.

I gClár an Rialtais 2020, aithnítear an gá atá le pleanáil chun freastal ar riachtanais chóiríochta agus chúram sláinte a bheadh ár ndaonra éagsúil atá ag dul in aois sa todhchaí trí raon na seirbhísí sláinte agus cúraim shóisialta sa phobal a leathnú agus tacaíochtaí cúram sláinte agus roghanna tithíochta a chur i bhfeidhm do dhaoine scothaosta mar cuid den phlean forbartha.

Is cuspóir de ‘Tithíocht do Chách - Plean Tithíochta Nua d’Éirinn’ (2021) an rialtais pobail inbhuanaithe a chothú, trí leasuithe rialtais ar Cuid V agus treoir nua a fhorbairt ar an meascán tionachta is oiriúnaí a bhaint amach laistigh de phobail agus treoirlínte nua do Pleananna Pobail Áitiúla agus Eacnamaíocha.

D’fhoilsigh an Roinn Tithíochta, Rialtais Áitiúil agus Oidhreacht (DHLGH) roinnt treoirlínte um fhís an rialtais maidir le tithíocht agus le comharsanachtaí agus pobail inbhuanaithe a chur chun cinn, lena n-áirítear: ‘Tithíocht Ardchaighdeán do Phobail Inbhuanaithe - Treoirlínte Dea-Chleachtas chun Tithe a Sheachadadh agus Pobail a Chothabháil’ (2007), ‘Tithíocht Uirbeach Inbhuanaithe: Caighdeán Dearaidh d’Árasáin Nua’ (2020), ‘Forbairt Chónaithe Inbhuanaithe i

gCeantair Uirbeacha ‘agus an’ Lámhleabhar um Dhearadh Uirbeach: Treoir Dea-Chleachtas’ (2009) agus an Lámhleabhar Dearaidh do Bhóithre agus Sráideanna Uirbeacha’ (DMURS) (2019). Féachann an plean forbartha le tógáil ar fhorálacha na dtreoirlínte seo agus iad a fheabhsú.

I Straitéis Tithíochta Chomhairle Cathrach Bhaile Átha Cliath atá in Aguisín 1, tugtar aghaidh ar go leor saincheistanna a bhaineann le tithíocht sa chathair, lena n-áirítear riachtanas tithíochta, an méid talún seirbhísithe agus criosaithe atá riachtanach chun freastal ar riachtanas tithíochta réamh-mheasta, an gá le haonaid tithíochta de chineálacha agus de mhéideanna éagsúla, ag feabhsú an mheascáin shóisialta, agus freastal orthu siúd le riachtanais ar leith lena n-áirítear daoine scothaosta, pobal an Lucht Siúil, daoine gan dídean agus daoine faoi mhíchumas. Cuimsítear sa NPF an riachtanas Measúnacht ar Éileamh ar Riachtanais Tithíochta (HNDA) a ullmhú chun bonn eolais a chur faoi bheartais tithíochta, straitéisí tithíochta agus beartais chriosaithe úsáide talún gaolmhara chomh maith le cuidiú le cinneadh a dhéanamh cá bhfuil réimsí beartais nua le forbairt. Is é cuspóir an HNDA bonn láidir fianaise a sholáthar chun tacú le cinní agus beartais a threorú maidir le soláthar nua tithíochta.

Is é Beartas Chomhairle Chathrach Bhaile Átha Cliath:

QHSN1	<p>Beartas Náisiúnta agus Réigiúnach Le teacht le forálacha an Chreat Pleanála Náisiúnta 2018, an Straitéis Réigiúnach Spásúlachta agus Eacnamaíoch do Réigiún an Oirthir Lár Tíre 2019 (lena n-áirítear Plean Straitéiseach an Cheantair Chathraigh) agus an Ciorclán Aireachta a bhaineann le hÉileamh Struchtúrach ar Thithíocht in Éirinn agus Spriocanna Soláthair Tithíochta, agus na Treoirlínte Alt 28 a ghabhann leo: Modheolaíocht um Sprioc Soláthair Tithíochta do Phleanáil Forbartha (2020) agus soláthar a dhéanamh do scála an fháis daonra agus do na spriocanna soláthair tithíochta a leagtar amach sna pleananna agus sna treoirlínte seo.</p>
QHSN2	<p>Treoirlínte Náisiúnta Breithniú a dhéanamh ar Threoirlínte DEHLG ar ‘Tithíocht Ardchaighdeán do Phobail Inbhuanaithe - Treoirlínte Dea-Chleachtas chun Tithe a Sholáthar agus Pobail a Chothabháil’ (2007), ‘Tithíocht Uirbeach Inbhuanaithe: Caighdeán Dearaidh d’Árasáin Nua’ (2020), ‘Forbairt Chónaithe Inbhuanaithe i gCeantair Uirbeacha ‘agus an’ Lámhleabhar um Dhearadh Uirbeach: Treoir Dea-Chleachtas’ (2009), Roghanna Tithíochta dár nDaonra atá ag Dul in Aois 2020 agus an Lámhleabhar Dearaidh do Bhóithre agus Sráideanna Uirbeacha (DMURS) (2019).</p>

Is é Beartas Chomhairle Cathrach Bhaile Átha Cliath:	
	Straitéis Tithíochta agus HNDA
QHSN3	<ul style="list-style-type: none"> i. A chinntiú go ndéantar Straitéis Tithíochta Chomhairle Cathrach Bhaile Átha Cliath (Aguisín 1) a chur chun feidhme de réir fhoráil na reachtaíochta náisiúnta. ii. Bunú pobail chónaithe inbhuanaithe a spreagadh trína chinntiú go gcuirtear raon leathan tíopeolaíochtaí agus tionachtaí tithíochta ar fáil ar fud na cathrach de réir fhorálacha an Mheasúnaithe ar Éileamh ar Riachtanas Tithíochta agus aon HNDA Réigiúnach a fhoilseofar amach anseo.

5.5.2 Athghiniúint, Fás Dlúth agus Dlúthú

Aithníonn an Chomhairle Cathrach an gá atá le pobail inbhuanaithe a chruthú agus le haghaidh a thabhairt ar na bunchúiseanna le díothacht trí theaghlaim de thionscnaimh shóisialta, oideachais agus eacnamaíochta agus an timpeallacht thógtha a athnuachan i bpríomhcheantair athghiniúna. Mar atá leagtha amach sa chroístraitéis i gCaibidil 2, tabharfar tosaíocht do na 17 SDRA aitheanta le haghaidh forbartha agus diansaothraithe thar thréimhse an phlean.

Tá codanna suntasacha de thalamh folamh agus tearcúsáidte sa chathair. Leanfar de thobhach na láithreán folamh a úsáid mar shásra éifeachtach bainistíochta talún chun forbairt inlíonta a spreagadh ar phríomhshuíomhanna ar fud na cathrach. Úsáidfear bearta eile cosúil le Tionscnamh na Cathrach Beo agus úsáid an Achta um Láithreáin Tréigthe 1990 trí cheannach éigeantach talún mar bhealach chun forbairt athfhorbraíochta agus fás dlúth sa chathair a spreagadh.

Bunaíodh an Ghníomhaireacht Forbartha Talún (LDA) chun talamh poiblí ábhartha a fhorbairt agus a athghiniúint chun tithíocht a sheachadadh, lena n-áirítear seirbhísí a sholáthar d’údaráis áitiúla d’fhonn cabhrú leo a bhfeidhmeanna a chomhlíonadh maidir le láithreáin a fhorbairt le haghaidh tithíochta, forbartha, tithíocht a bhainistiú agus a fháil ar cíos nó chun ceannach agus chun forbairt inbhuanaithe a chur chun cinn. Oibreoidh an Chomhairle leis an LDA chun príomhshuíomh agus tailte a ghníomhachtú a chabhróidh le tithíocht a sheachadadh. Le haghaidh tuilleadh beart gníomhach talún maidir le cur chun feidhme na croístraitéise, féach ar Chaibidil 2 ‘Croí-Straitéis’.

Ag teacht leis an MASP, chun fás dlúth agus dlúis inbhuanaithe a chur chun cinn trí chomhdhlúthú agus dhianshaothrú tailte inlíonta agus

athfhorbraíochta sa chathair, beidh sé mar bheartas ag an gComhairle Cathrach déine níos mó a bhaint amach i gceantair bhruachbhailteacha trí fhorbairt inlíonta, forbairt cúlchríche, forbairt eachlainne agus athúsáid an stoc tithíochta atá ann cheana. Leanfaidh an Chomhairle ag tacú le forbairt tailte tearcúsáidte sa chathair.

Ceanglófar ar mholtaí athghiniúna níos mó sa chathair a thaispeáint trí mháistirphleananna nó trí bhealaí iomchuí eile, go dtacóidh aon fhorbairt a bheartaítear sa todhchaí le forbairt comharsanachtaí agus pobail atá cothromaithe go sóisialta, agus cuideoidh sí le soláthar a dhéanamh do chomhtháthú na bpobal seanbhunaithe atá ann cheana le soláthar do riachtanais áitiúla, lena n-áirítear tithíocht inacmhainne, fostaíocht agus riachtanais an phobail.

Is é Beartas Chomhairle Cathrach Bhaile Átha Cliath:	
QHSN4	Príomhcheantair Athghiniúna Bunathrú na bpríomhcheantair athghiniúna a chur chun cinn go comharsanachtaí rathúla atá comhtháite go sóisialta, lena n-áirítear iad siúd ar phríomh-léarscáil limistéar athghiniúna lár na cathrach, agus athghiniúint ceantair a chur chun cinn i gcodanna den chathair a dteastaíonn feabhsú fisiceach uathu i dtéarmaí cháilíocht na beatha, na tithíochta agus deiseanna fostaíochta agus chun a chinntiú go gcuirtear pobal cothrom ar fáil i gceantair athghiniúna.
QHSN5	Comhdhlúthú Uirbeach Comhdhlúthú cónaithe agus diansaothrú inbhuanaithe a chur chun cinn agus tacú leis trí bhreithniú a dhéanamh ar iarratais ar fhorbairt inlíonta, forbairt cúlchríche, forbairt eachlainne, athúsáid / oiriúnú an stoic tithíochta atá ann cheana agus úsáid na n-urlár uachtarach, faoi réir cóiríocht ar ardchaighdeán a sholáthar.

Is é Beartas Chomhairle Chathrach Bhaile Átha Cliath:	
QHSN6	<p>Urláir Uachtaracha Seasamh in aghaidh cailliúint úsáide cónaithe ar na hurláir uachtaracha agus nuair a thagann an deis chun cinn, í seo a aisiompú agus tacú go gníomhach le tograí a choinníonn nó a athraíonn urláir uachtaracha go húsáid chónaithe d'fhonn creatlach shóisialta agus fhisiceach na cathrach a athbheochan trí bhearta cosúil le Tionscnamh na Cathrach Beo. Rachaidh Comhairle Cathrach Bhaile Átha Cliath i dteagmháil go gníomhach le húinéirí maoinne agus le páirtithe leasmhara eile ar leibhéal náisiúnta chun bearta malartacha eile a imscrúdú i dteannta le Tionscnamh na Cathrach Beo chun borradh a chur faoi urláir uachtaracha a athrú go húsáid chónaitheach, agus gníomhóidh Tascfhórsa Aisghabhála na Cathrach agus a chomharba é.</p>
QHSN7	<p>Laghdú ar Áitribh Fholmha Bearta a chur chun cinn chun áitribh fholmha agus tearcúsáid an stoic fhoirgnimh atá ann a laghdú agus tacú le hathchóiriú agus iarfheistiú foirgneamh atá ann cheana, lena n-áirítear Clár Athnuachana Eastáit Chomhairle Cathrach Bhaile Átha Cliath.</p>
QHSN8	<p>Bainistíocht Gníomhach Talún Forbairt chónaithe a chur chun cinn a thabharfaidh aghaidh ar aon easnamh sa soláthar tithíochta trí bhainistíocht gníomhach talún, a ina gcuirfear san áireamh éadail talún chun cabhrú le hathghiniúint agus freastal ar riachtanais tithíochta poiblí, agus cur chuige comhordaithe pleanáilte chun tailte atá criosaithe go cuí a fhorbairt ag láithreacha lárnacha lena n-áirítear ceantair athghiniúna, láithreáin fholmha agus láithreáin tearcúsáidte.</p>
QHSN9	<p>Dlús Uirbeach Forbairt chónaithe a chur chun cinn ag dlúis inbhuanaithe ar fud na cathrach de réir na croístraitéise, go háirithe ar láithreáin fholmha agus/nó tearcúsáidte, ag féachaint don ghá le hardchaighdeán dearaidh agus ailtireachta uirbí agus comhtháthú go rathúil le carachtar an cheantair máguaird.</p>

Is é Cuspóir Chomhairle Chathrach Bhaile Átha Cliath:	
QHSNO1	<p>An Ghníomhaireacht Forbartha Talún Is í Comhairle Cathrach Bhaile Átha Cliath an príomhforbróir ar thalamh faoi úinéireacht na Comhairle Cathrach, mura mbeidh cúinsí eisceachtúla ann, agus oibreoidh sí le gníomhaireachtaí eile lena n-áirítear an Ghníomhaireacht Forbartha Talún chun talamh iomchuí faoi úinéireacht an Stáit agus tionól straitéiseach talún poiblí agus príobháideach a chomhordú chun athghiniúint, tithíocht agus forbairtí eile a éascú. Tabharfar tosaíocht do thionacht tithíochta sóisialta agus inacmhainne.</p>
QHSNO2	<p>Tailte ag Bóthar Ailf Uí Bhroin Dul i mbun máistirphlean úsáide talún agus tírdhreacha do na tailte tearcúsáidte atá suite soir ó dheas ó stáisiún agus líne iarnróid Bhóthar Chluain Tarbh agus ag tabhairt aghaidh ar bhóthar Ailf Uí Bhroin chun a n-acmhainneacht le haghaidh na n-úsáidí seo a leanas a scrúdú:</p> <ul style="list-style-type: none"> • forbairtí oiriúnacha chun forbheathnú ar an mbealach chuig stáisiún Iarnróid Bhóthar Chluain Tarbh a sholáthar; • siúlbealach cósta uasghrádaithe ag nascadh le hAbhainn na Tulchann; • rochtain agus suíomh níos fearr don ionad spóirt uisce; • stáisiún dóiteáin nua a sholáthar; • suíomh féideartha do mheánscoil nua; • gairdíní pobail agus cuibhrinn nua a sholáthar; agus • teorannú agus caomhnú suíomh sorcais / aonach spraoi le haghaidh úsáide ócáidí.
QHSNO3	<p>Darndál Staidéar a dhéanamh ar cheantair spáis oscailte imeallacha i nDarndál chun scrúdú a dhéanamh ar a n-acmhainneacht le haghaidh diansaothraithe do thithíocht inlíonta agus saoráidí nó spásanna dearfacha pobail shóisialta agus chun deiseanna a chruthú le haghaidh sráid-dreacha feabhsaithe.</p>
QHSNO4	<p>Bruachbhailte a Dhlúthú Tacú le diansaothrú leanúnach na mbruachbhailte agus treoir dearaidh a ullmhú maidir le samhlacha, dearaf agus réitigh nuálacha tithíochta d'fhorbairt inlíonta, forbairt cúlchríche, forbairt eachlainne, athúsáid an stoic tithíochta atá ann cheana agus dea-chleachtas maidir le tiontaithe áiléir .</p>

Is é Cuspóir Chomhairle Chathrach Bhaile Átha Cliath:	
QHSNO5	Staidéar ar Spás Oscailte Imeach Staidéar a dhéanamh ar cheantair spáis oscailte imeallacha sa Limistéar Lár Thuaidh chun scrúdú a dhéanamh ar a n-acmhainneacht diansaothraithe d'fhorbairt inlíonta, glasú feabhsaithe agus cruthú sráid-dreacha uirbeacha.
QHSNO6	Dearadh Foirgnimh don Urlár Uachtarach Treoirleinte breise maidir le hathdhearadh foirgneamh ar an urlár uachtarach a dhréachtú atá sách nuálach agus solúbtha chun úsáid chónaithe na n-urlár uachtarach folamh a chur chun cinn.

5.5.3 Comhfhorbairt Áite Shláintiúil agus an Chathair de 15 Nóiméad

Tá beartas forbartha náisiúnta agus réigiúnach dírithe níos mó agus níos mó ar chomharsanachtaí uirbeacha dea-dheartha agus ar 'comhfhorbairt áite shláintiúil'. Is é cuspóir an bheartais seo an nasc idir daoine agus na háiteanna ina gcónaíonn siad a neartú trí thógáil ar charachtar áitiúil agus cur chuige bunaithe ar shócmhainn a spreagadh maidir le suíomh, dearadh agus bainistíocht forbairt nua d'fhonn pobail 'inmharthana' agus timpeallachtaí uirbeacha a chruthú atá tarraingteach, sainiúil, uilechuimsitheach, sábháilte, slán, aoisbháil, inrochtana, insiúlta agus sláintiúil. Cé nach coincheap nua í comhfhorbairt áite, chuir an NPF agus RSES béim athnuaite ar a thábhacht mar nasc idir sláinte agus folláine an phobail, dearadh fisiceach, leagan amach agus úsáid na timpeallachta tógtha agus beartas sláinte poiblí.

Agus é ag tacú le cuspóirí um comhfhorbairt áite shláintiúil, spreagtar dearadh pobail sa Phlean chun tacú le gníomhaíocht choirp (i.e. trí lánaí rothar agus limistéir áineasa inrochtana a áireamh) d'fhonn cónaitheoirí a spreagadh chun saol níos sláintiúla a bheith acu. Agus í ag tacú le folláine dhaonra na cathrach, tacóidh an Chomhairle le Creat Sláintiúil Chathair Bhaile Átha Cliath¹³, Creat um Éire Shláintiúil 2019-2025, agus tacóidh sí le prionsabail an “Dearbhú Montreal maidir le Folláine i gCathracha” ina luaitear gur chóir go mbeadh folláine agus sláinte ag croílár an chaoi a ndéanaimid ár gcathair a phleanáil agus a dhearadh.

Mar atá mínithe san fhís agus sa réamhrá don phlean, is é croíchuspóir an phlean ná an prionsabal de chathair de 15 nóiméad a chur chun cinn. Samhlaítear sa choincheap um chathair de 15 nóiméad gur chóir go mbeadh sé de chumas ag daoine rochtain a fháil ar fhormhór a gcuid riachtanas laethúla laistigh de 15 nóiméad ar shiúl na gcos nó ar rothar.

Feidhmíonn comharsanachtaí inbhuanaithe mar phointí fócasacha don phobal máguaird, ag soláthar raon úsáidí, tionachtaí tithíochta agus tíopeolaíochtaí, chomh maith le bonneagar sóisialta inoiriúnaithe agus uilechuimsitheach, atá suite go hiondúil laistigh de thimpeallacht fhisiciúil ar ardchaighdeán atá inrochtana go huilíoch. Ba cheart go n-éascódh dearadh spásanna poiblí riachtanais éagsúla trí, mar shampla, deis súgartha a sholáthar do leanaí, stadanna scíthe do dhaoine scothaosta agus dromchlaí agus bailchríocha inseolta chun cabhrú le daoine faoi mhíchumas nó a bhfuil fadhbanna soghluaisteachta acu. Aithníonn an Chomhairle an tábhacht a bhaineann le huasghráduithe ar an ríocht phoiblí chun a cuspóirí maidir le comhfhorbairt áite shláintiúil a bhaint amach.

Is é Beartas Chomhairle Chathrach Bhaile Átha Cliath:

QHSN10	<p>Cathair de 15 Nóiméad An coincheap de chathair de 15 nóiméad a chur chun cinn a sholáthraíonn do chomharsanachtaí agus sráidbhailte uirbeacha inmharthana, inbhuanaithe ar fud na cathrach a sheachadann comhfhorbairt áite shláintiúil, tithíocht ardchaighdeán agus spásanna poiblí atá dea-dheartha, sábháilte agus uilechuimsitheacha a bhfreastalaíonn seirbhísí áitiúla, taitneamhachtaí agus modhanna iompair inbhuanaithe orthu.</p>
---------------	--

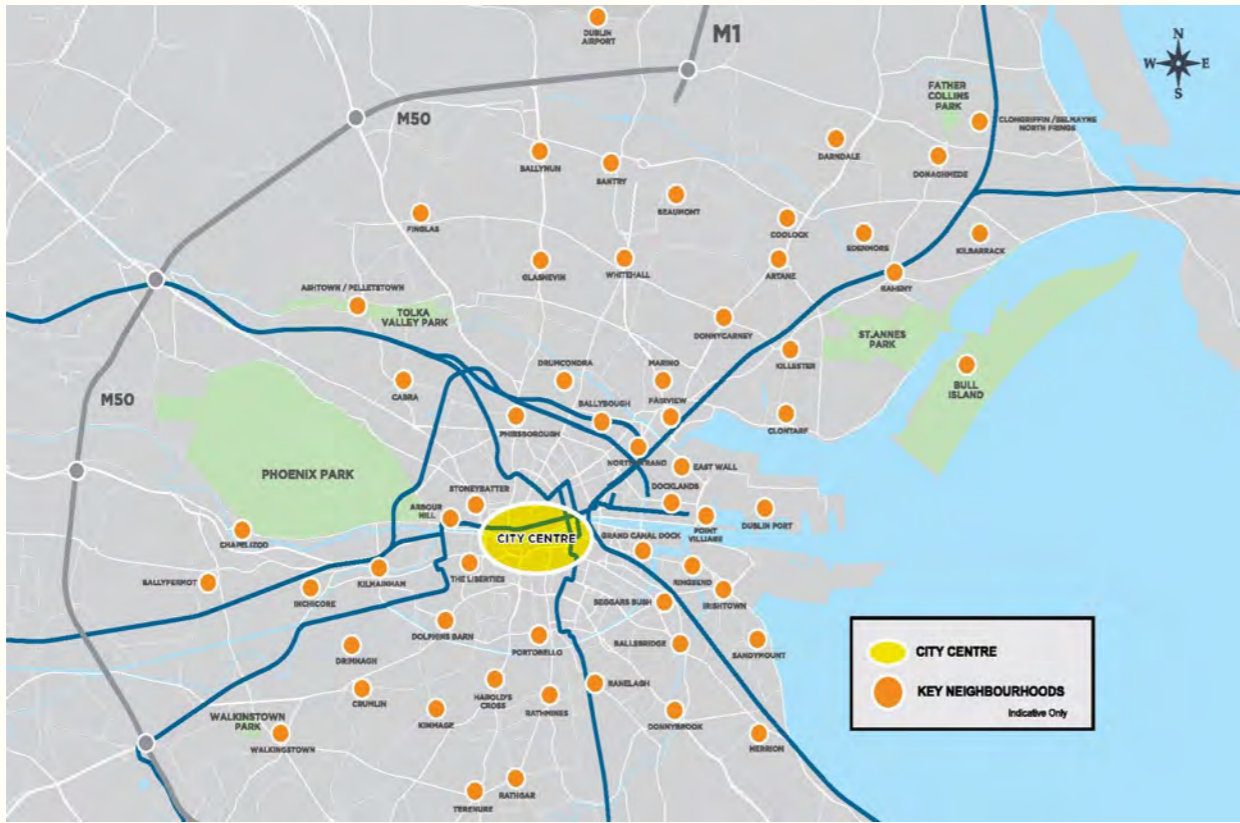
¹³ Tá Cathair Shláintiúil Bhaile Átha Cliath ailínithe le hÉire Shláintiúil, an Creat Náisiúnta um Shláinte agus Fholláine Fheabhsaithe 2013-2025 agus tá sé deartha chun an daonra a bhogadh i dtreo maireachtála níos sláintiúla. Tá sé mar aidhm aige deiseanna a bharrfheabhsú trína bhféadtar tacaíocht agus cumhacht a thabhairt do dhaoine sna timpeallachtaí ina bhfuil siad ina gcónaí agus ina n-oibríonn siad lena chinntiú go mbainfidh siad a n-acmhainn sláinte is iomláine amach.

Is é Beartas Chomhairle Chathrach Bhaile Átha Cliath:

QHSN11	<p>Forbairt Chomharsanachta Forbairt chomharsanachta a spreagadh a chosnaíonn agus a fheabhsaíonn cáilíocht ár dtimpeallachta tógtha agus a thacaíonn le sláinte phoiblí agus folláine an phobail. Forbairtí a chur chun cinn:</p> <ul style="list-style-type: none"> • a thógann ar charachtar áitiúil mar a chuirtear in iúl i ngníomhaíochtaí stairiúla, foirgnimh, ábhair, cineálacha tithíochta nó tírdhreach áitiúil d'fhonn comhchuihiú le carachtar uathúil na n-áiteanna seo agus tuilleadh forbartha a dhéanamh air; • a dhéanann saoráidí áineasa gníomhacha agus gníomhaíochta coirp a chomhtháthú; • a dhéanann modhanna iompair inbhuanaithe agus ísealcharbóin a spreagadh trí mhodhanna malartacha agus ‘pobail insiúlta’ a chur chun cinn trína mbeidh raon saoráidí agus seirbhísí inrochtana laistigh d’achar gairid siúlóide nó rothaíochta; • a dhéanann comharsanachtaí le trácht íseal a chur chun cinn agus a chur i bhfeidhm chun timpeallacht thógtha ar ardchaighdeán a chinntiú agus taisteal gníomhach a spreagadh chun an tsamhail de chathair de 15 nóiméad a sheachadadh. • a dhéanann dearadh inbhuanaithe a chur chun cinn trí éifeachtúlacht fuinnimh, fuinneamh in-athnuaite agus ábhair thógála inbhuanaithe a úsáid agus feidhmíocht fheabhsaithe fuinnimh; • a dhéanann forbairt áiteanna sláintiúla, inúsáidte agus tarraingteacha a chur chun cinn trí thionscadail maidir leis an ríocht phoiblí agus le feabhsúcháin comhshaoil; • a fhreastalaíonn ar gach aoisghrúpa agus gach leibhéal cumais/ soghluaisteachta agus a chinntiú go ndéantar dearadh uilíoch a ionchorprú chun an cuimsiú sóisialta a uasmhéadú; • a dhéanann na saoráidí pobail agus na gnéithe dearaidh uilechuimsitheacha riachtanacha a sholáthar chun neamhspleáchas a chur chun cinn do dhaoine scothaosta agus chun cáilíocht na beatha a uasmhéadú; • a thugann aird ar na Treoirphrionsabail maidir le ‘Comhfhorbairt Áite Sláintiúil’ agus ‘Comhtháthú Úsáid Talún agus Iompair’ mar atá leagtha amach sa Straitéis Spásúlachta agus Eacnamaíoch Réigiúnach agus sa bheartas náisiúnta mar atá leagtha amach sa ‘Forbairt Chónaithe Inbhuanaithe i gCeantair Uirbeacha’ agus sa ‘Lámhleabhar Dearaidh le haghaidh Bóithre agus Sráideanna Uirbeacha (DMURS)’; • atá deartha chun sábháilteacht agus slándáil a chur chun cinn agus iompar frithshóisialta a sheachaint.
---------------	---

Is é Beartas Chomhairle Chathrach Bhaile Átha Cliath:	
QHSN12	Creat um Chathair Bhaile Átha Cliath Shláintiúil agus an Creat Éire Shláintiúil 2019-2025
	Tacú le Creat Chathair Bhaile Átha Cliath Shláintiúil agus leis an gCreat Éire Shláintiúil 2019-2025 chun fíís fhadtéarmach a chur chun cinn chun sláinte agus folláine choirp agus meabhairshláinte an daonra a fheabhsú ag gach céim den saol.

Figiúr 5-1: Cathair de Chomharsanachtaí

5.5.4 Cuimsiú Sóisialta

Is prionsabal straitéiseach den phlean forbartha é líonra de chomharsanachtaí inbhuanaithe a fhorbairt a bhfuil raon saoráidí acu, rogha tionachta agus cineálacha tithe inoiriúnaithe atá deartha go huilíoch, a chuireann cuimsiú sóisialta agus comhtháthú na bpobal mionlaigh go léir chun cinn. Is éard atá i gceist le cuimsiú sóisialta ná a chinntiú go bhfuil comhdheiseanna ag gach duine páirt a ghlacadh i saol an phobail agus a chur leis, beag beann ar a n-aois, cumas, náisiúntacht, grúpa eitneach, reiligiún nó aon cheann eile de na saintréithe iomadúla a chuireann le héagsúlacht inár bpobail agus inár sochaí.

Tá roinnt grúpaí ann a bhfuil sainriachtanais dearaidh agus pleanála acu nach mór a mheas i bpleanáil agus i ndearadh na timpeallachta tógtha agus i suíomh áiseanna sóisialta agus pobail. I measc na ngrúpaí seo tá daoine scothaosta, leanaí agus daoine óga, daoine faoi mhíchumas, mionlaigh eitneacha agus an pobal Lucht Siúil.

Daoine Scothaosta: In 2016, bhí 72,355 duine 65 bliana d’aois agus níos sine, b’ionann é sin agus 13% de dhaonra na cathrach agus lenar léiríodh méadú de 8.8% ó 2011. Faoi na réamh-mheastacháin daonra is déanaí ón bPríomh-Oifig Staidrimh (CSO), tugann treochtaí le fios go bhfuiltear ag súil go dtiocfaidh méadú de thart ar 34% ar líon na ndaoine atá os cionn 65 bliana ar fud na tíre sa tréimhse 2021-2031. De réir mar a théann ár ndaonra in aois, tá sé ríthábhachtach tithíocht inrochtana inacmhainne a chinntiú i bhfianaise líon méadaithe na ndaoine scothaosta i gcóiríocht phríobháideach ar cíós. Is féidir cáilíocht beatha daoine scothaosta a fheabhsú trí phleanáil agus ionchorprú prionsabal dearaidh uilíoch i ndearadh na timpeallachta tógtha, go háirithe, áiseanna tithíochta, pobail agus cúraim agus iompar inrochtana lena n-áirítear iompar poiblí agus cosáin.

Leanaí agus Daoine Óga: Tá os cionn 93,000 duine óg faoi 18 mbliana d’aois ina gcónaí i gCathair Bhaile Átha Cliath de réir Dhaonáireamh 2016, arb ionann é agus beagnach 17% den daonra. Tá saoráid cúram leanaí, scoileanna, áiteanna súgartha do leanaí, saoráidí óige agus seirbhísí ardoideachais ag teastáil ó dhaonra óg.

Daoine faoi Mhíchumas: Sa Daonáireamh 2016 tugtar le fios go raibh 81,502 duine sa chathair (14.7% den daonra) faoi mhíchumas, líon níos airde ná meán an Stáit de 13.5%. I measc na saincheisteanna pleanála a bhaineann le daoine faoi mhíchumas céadfach, faoi mhíchumas meabhairshláinte, faoi mhíchumas coirp agus faoi mhíchumas intleachtúil tá an gá le maireachtáil neamhspleách, rochtain, soghluaisteacht a éascú agus rochtain ar dheiseanna fostaíochta a

chinntiú. Ní mór aird chuí a thabhairt ar chearta tithíochta daoine faoi mhíchumas faoi airteagal 19 de Choinbhinsiún na Náisiún Aontaithe ar Chearta Daoine faoi Mhíchumas.

Grúpaí Mionlaigh Eitneacha: Ní mór d'áiseanna a bheith uilechuimsitheach freisin ionas gur féidir le pobal comhtháthú agus sóisialú ar fud grúpaí eitneacha éagsúla agus ba cheart go léireodh saoráidí riachtanais éagsúla an phobail. I gCathair Bhaile Átha Cliath, bhí beagnach 20% de na cónaitheoirí de náisiúntacht neamh-Éireannach in 2016 agus i roinnt áiteanna sa chathair, tá an daonra imirceach i bhfad níos airde.

Pobal an Lucht Siúil: Sa Daonáireamh 2016, bhí 2,080 de dhaonra na cathrach ina bhaill den Lucht Siúil, arb ionann iad agus 0.4% den daonra iomlán. Ba cheart go léireofaí riachtanais éagsúla phobal an Lucht Siúil i soláthar seirbhíse agus áiseanna pobail don Lucht Siúil agud go dtugtar ómós do na riachtanais seo.

Díreoidh Comhairle Cathrach Bhaile Átha Cliath ar riachtanais na bpobal áitiúil agus na ngrúpaí thuasluaite a shainaithint agus a chomhlíonadh i gceantair atá ann cheana agus i gceantair nuafhorbartha sa chathair, agus i gceantair athghiniúna, chomh maith. Chun cur chuige sofhreagrach i leith forbairt comharsanachta agus pobail a chinntiú, rachaidh an Chomhairle Cathrach i dteagmháil go gníomhach leis an Aonad um Chuimsiú Sóisialta, leis an Líonra Rannpháirteach Poiblí, leis an gCoiste Forbartha Pobail Áitiúil agus leis an gCoiste Forbartha Eacnamaíochta Áitiúil. Beidh sé mar thosaíocht freisin seachadadh phríomhspríocanna an Phlean Áitiúil Eacnamaíoch agus Pobail 2016-2021 (LECP), an LECP 2021-2026 a thiocfaidh ina dhiaidh sin agus an Straitéis Comhtháthaithe 2021-2025 atá le teacht a éascú. Mar a leagtar amach i gCaibidil 6 'Geilleagar Cathrach agus Fiontar', is é beartas na Comhairle Cathrach cur chun feidhme bheartais agus chuspóirí an Phlean Áitiúil Eacnamaíoch agus Pobail 2016-2021 a chur chun cinn agus a éascú.

Is príomhthosaíocht den phlean é comharsanachtaí uilechuimsitheacha a chur chun cinn a fhreastalaíonn ar gach aoisghrúpa, a thagann le prionsabail an dearaidh uilíoch agus a thairgeann deiseanna ardchaighdeáin agus dea-sheirbhísí do chách. Ba chóir go ndéanfadh dearadh na forbartha beartaithe go léir iarracht freastal ar gach cumas agus aoisghrúpa lena n-áirítear leanaí, daoine scothaosta agus daoine faoi mhíchumas. Tugtar tuilleadh sonraí faoi chaighdeáin fhorbartha do dhearadh uilíoch agus rochtain do chách i gCaibidil 15: Caighdeáin Forbartha.

Is é Beartas Chomhairle Cathrach Bhaile Átha Cliath:

QHSN13	Timpeallacht Maireachtála Ardchaighdeáin Tacú le teidlíocht gach ball den phobal taitneamh a bhaint as timpeallacht mhaireachtála ar ardchaighdeán agus tacú le pobail áitiúla, údaráis chúram sláinte agus comhlachtaí eile a bhfuil baint acu le háiseanna a sholáthar do ghrúpaí a bhfuil sainriachtanais dearaidh/phleanála acu.
QHSN14	Straitéis Chomhairle Cathrach Bhaile Átha Cliath um Chomhtháthú 2021-2025 Ag féachaint don Straitéis um Chomhtháthú Imirceach 2017-2020 agus d'aon athbhreithniú ina dhiaidh sin, chun tacú le grúpaí mionlaigh, lena n-áirítear náisiúnaigh neamh-Éireannacha agus an Lucht Siúil maidir lena riachtanais shóisialta, chultúrtha agus phobail ar bhealach comhtháite trí Straitéis Chomhairle Cathrach Bhaile Átha Cliath um Chomhtháthú 2021-2025 a chur chun feidhme agus rannpháirtíocht ghníomhach a chur chun cinn atá comhsheasmhach le cuspóirí an RSES.
QHSN15	Timpeallacht Thógtha Inrochtana Timpeallachtaí tógtha agus spásanna roinnte lasmuigh a chur chun cinn atá inrochtana do chách. Ní mór d'fhorbairtí nua a bheith de réir na seacht bprionsabal de Dhearadh Uilíoch mar atá molta ag an Údarás Náisiúnta Míchumais, Ag Tógáil do Chách: Cur Chuige Dearaidh Uilíoch 2012.
QHSN16	Comharsanachtaí Inbhuanaithe Comharsanachtaí inbhuanaithe a chur chun cinn a fhreastalaíonn ar riachtanais daoine i ngach céim dá saolré, i.e. leanaí, daoine ar aois oibre, daoine scothaosta agus daoine faoi mhíchumas.
QHSN17	Riachtanais an Daonra atá ag Dul in Aois Chun tacú le riachtanais daonra atá ag dul in aois sa phobal maidir le tithíocht, le soghluaisteacht agus leis an ríocht phoiblí ag féachaint do 'Phrionsabail agus Treoirínte Aoisbháula don Údarás Pleanála 2020' de cuid Aoisbháuil na hÉireann, do Dhréacht-Straitéis um Aoisbhá do Chathair Bhaile Átha Cliath 2020-2025 agus Roghanna Tithíochta dár nDaonra atá ag Dul in Aois 2020.

Is é Beartas Chomhairle Chathrach Bhaile Átha Cliath:	
QHSN18	Cathair a Thacaíonn leis an Óige Cathair a thacaíonn le daoine óga a chur chun cinn agus tacú léi lena n-áirítear saoráidí a sholáthar do leanaí agus do dhaoine óga, lena n-áirítear bonneagar sóisialta, pobail agus áineasa spriocdhírthe don aos óg a chur san áireamh. Timpeallacht thógtha a chur chun cinn i lár na cathrach, i gceantair i mbéal forbartha agus i gCeantair Athghiniúna agus Forbartha Straitéisí a thacaíonn le folláine choirp agus mhothúchánach leanaí agus daoine óga. Beartais agus cuspóirí a chur chun cinn a thugann aird ar na Pleananna Leanaí agus Daoine Óga a d'ullmhaigh Coistí Seirbhísí Leanaí agus Dhaoine Óga Chathair Bhaile Átha Cliath Thuaidh agus Bhaile Átha Cliath Theas agus aon Straitéis Cathrach CCBÁC a thacaíonn leis an Óige sa todhchaí lena n-áirítear aon straitéis do dhaoine gan dídean sa todhchaí.
QHSN19	Áiseanna Pobail do Dhaoine a bhfuil Riachtanais Sonracha Pleanála agus Dearaidh acu Soláthar áiseanna pobail a éascú do dhaoine a bhfuil sainriachtanais phleanála agus dearaidh acu, cosúil le hionaid acmhainní teaghlaigh, ionaid acmhainní don Lucht Siúil, ionaid óige agus caiféanna óige, limistéir scátála agus clubanna páistí faoi réir chomhlíonadh na ngnáthchritéar pleanála.
QHSN20	Forbairt Chónaithe le Geataí Timpeall Orthu Is é beartas Chomhairle Cathrach Bhaile Átha Cliath tacú le cathair thréscailteach, nasctha agus dea-nasctha a chruthú agus forbairtí cónaithe le geataí timpeall orthu a sheachaint a eisiúint an pobal agus an pobal áitiúil agus a choisceann forbairt comharsanachtaí inbhuanaithe.

Is é Cuspóir Chomhairle Chathrach Bhaile Átha Cliath:	
QHSN07	Aghaidh a thabhairt ar Néaltrú Tacú agus spreagadh a thabhairt do scéimeanna píolótacha mar "Housing with Support Inchicore" (Tithíocht le Tacaíocht Inse Chór) chun bealaí nuálacha a chur chun cinn lena chinntiú go ndéantar soláthar do mhaireachtáil atá cuimsitheach don néaltrú sa timpeallacht thógtha, lena n-áirítear an úsáid de theicneolaíocht chliste.
QHSN08	Sábháilteacht na mBan agus na gCailíní sa Ríocht Phoiblí Cuirfidh an Chomhairle, le linn shaolré an Phlean seo, staidéar i gcrích ar Sábháilteacht na mBan agus na gCailíní sa ríocht poiblí d'fhonn na tosca a shainaithint a fhágann go mbraitheann mná agus cailíní sábháilte agus neamhshábháilte i spásanna poiblí, agus chun moltaí a dhéanamh chun athruithe agus forbairtí ar ríocht poiblí na todhchaí a threorú.

5.5.5 Tithíocht do Chách

Le tithíocht a bhfuil inoiriúnaitheacht fhadtéarmach agus acmhainneacht solúbthachta ann ceadaítear d'athrú de réir mar a athraíonn cúinsí agus de réir mar a fhorbraíonn saolré daoine. Is príomhchúinsí i ndearadh tí iad inoiriúnaitheacht a cheadaíonn creatlach foirgnimh a athrú, agus solúbthacht a cheadaíonn do spásanna freastal ar raon úsáidí.

Féachann an Chomhairle Cathrach le tithíocht a chur chun cinn do chách lena n-áirítear cóiríocht saintógtha, aonaid maireachtála cuidithe agus tithíocht ar feadh an tsaoil. Is fachtóir ríthábhachtach é an suíomh agus tithíocht maireachtála tacaíthe / cuidithe á meas toisc go bhfuil rochtain ar iompar poiblí agus áiseanna pobail áitiúla ina bhfachtóirí suntasacha chun cáilíocht na beatha a fheabhsú. Aithníonn an Chomhairle freisin go dteastaíonn cúram áitreabhach ó roinnt tithíochta maireachtála tacaíthe/cuidithe agus ba cheart é seo a mheas agus aonaid tithíochta oiriúnaithe á ndearadh.

Maidir le dearadh tithíochta, le comhlíonadh Cuid M de na rialacháin Foirgníochta, leathnaítear na roghanna atá ar fáil do dhaoine faoi mhíchumas. Tabharfaidh gach togra le haghaidh forbartha aird ar fhorálacha phrionsabail an Dearaidh Uilíoch agus ar chur i bhfeidhm smaointeoireacht dearaidh ar feadh an tsaoil, mar atá leagtha amach i 'Ag Tógáil do Chách: Cur Chuige Dearaidh Uilíoch 2012, na Treoirínte um Dhearadh Uilíoch do Thithe in Éirinn arna n-eisiúint ag an Údarás Náisiúnta Míchumais, Roghanna Tithíochta dár nDaonra atá ag Dul in Aois, arna n-eisiúint ag an Roinn Tithíochta, Rialtais Áitiúil agus Oidhreachta agus, an Roinn Sláinte agus Dearaidh Tithíochta chun Freastal ar Riachtanais Uile arna eisiúint ag an nGníomhaireacht Tithíochta.

Tithíocht do Dhaoine Scothaosta

Tacaítear le cóiríocht shonrach a sholáthar do dhaoine scothaosta mar soláthraíonn sé seo roghanna cónaithe malartacha do dhaoine scothaosta nach mian leo dul isteach i dteach altranais agus ar mian leo fanacht laistigh dá bpobail. Mar riail ghinearálta, ba cheart gach forbairt nua do thithíocht íoschéimneach do dhaoine scothaosta a bheith suite gar do lár na sráidbhailte agus do thaitneamhachtaí agus do sheirbhísí.

Mar atá leagtha amach i gCaibidil 15: Caighdeáin Forbartha, breithneoidh an Chomhairle foroinnt tithe níos mó sa chathair agus cóiríocht choimhdeach do theaghlaigh, faoi réir chomhlíonadh na gcaighdeán cónaithe ábhartha, a fhéadtar a úsáid chun an limistéar uirbeach atá

ann a dhlúthú agus an stoc tithíochta atá ann a úsáid ar bhealach níos éifeachtaí chun freastal ar dhaoine breise agus ar na hathruithe déimeagrafacha a tharlaíonn sa chathair.

Is é Beartas Chomhairle Cathrach Bhaile Átha Cliath:	
QHSN21	Tithíocht Inoiriúnaithe agus Solúbtha A chinntiú go ndéantar gach tithíocht nua a dhearadh ar bhealach atá inoiriúnaithe agus solúbtha do riachtanais athraitheacha úinéirí tí mar atá leagtha amach sa Treoir um Thithe ar feadh an tSaoil atá i Mír 5.2 de 'Thithíocht Ardchaighdeáin - Treoirlínte Dea-Chleachtais maidir le Tithe a Sheachadadh agus Pobail a Chothabháil' (2007) arna eisiúint ag an Roinn Comhshaoil, Oidhreacht agus Rialtais Áitiúil.
QHSN22	Maireachtáil Neamhspleách Tacú leis an gcoincheap maidir le maireachtáil neamhspleách agus maireachtáil cuidithe do dhaoine scothaosta, tacú le soláthar cóiríochta sainchuspóireach, lena n-áirítear sráidbhailte scoir, agus é a chur chun cinn agus an deis a chur chun cinn do dhaoine scothaosta leas a bhaint as an rogha 'de mhéid ceartaitheach', is é sin an próiseas chun a gcuid tithíochta a choigeartú chun freastal ar a riachtanais reatha laistigh dá bpobal.
QHSN23	Athchumrú Tithe Teaghlaigh Chun tacú le tionscadail ag Comhlachtaí Ceadaithe Tithíochta agus ag eagraíochtaí eile a chuireann ar chumas úinéirí tí níos sine a dtithe teaghlaigh a athchumrú ar bhealach a fhreastalaíonn ar riachtanais daonra atá ag dul in aois, a chruthaíonn cíosanna áitíochta aonair nua ar bhealach éifeachtach agus inbhuanaithe, a chuireann maireachtáil idirghlúine chun cinn agus a chabhraíonn le comharsanachtaí uirbeacha aibí a athghiniúint.

Is é Cuspóir Chomhairle Cathrach Bhaile Átha Cliath:	
QHSN09	Samhlacha Tithíochta Idirghlúine Samhlacha tithíochta idirghlúine do dhaoine scothaosta a imscrúdú agus a spreagadh, ag tógáil ar threoirthionscadail sa chathair, ag ionchorprú na bprionsabal atá leagtha amach sna Treoirlínte um Dhearadh Uilíoch do Thithe in Éirinn 2015 agus ag tarraingt ar shamhlacha idirnáisiúnta dea-chleachtais.

Tithíocht do Dhaoine faoi Mhíchumas

Tá Comhairle Cathrach Bhaile Átha Cliath tiomanta don chreat a chur chun feidhme um thithíocht a sholáthar do dhaoine faoi mhíchumas atá leagtha amach faoin 'Straitéis Náisiúnta Tithíochta do Dhaoine faoi Mhíchumas (2011-2016 - arna síneadh go 2020). Sa straitéis, úsáidtear an téarma 'míchumas' chun tagairt a dhéanamh do dhaoine atá i gceann amháin nó níos mó de na catagóirí míchumais seo a leanas: míchumas céadfach, míchumas meabhairshláinte, míchumas coirp agus míchumas intleachtúil.

Tá straitéis náisiúnta nua Straitéis Náisiúnta Tithíochta do Dhaoine faoi Mhíchumas 2022-2027 á forbairt agus é mar aidhm soláthar roghanna tithíochta agus seirbhísí gaolmhara a éascú do dhaoine faoi mhíchumas chun rogha an duine aonair a cheadú agus chun tacú le maireachtáil neamhspleách. I bPlean Straitéiseach na Comhairle Cathrach do Thithíocht do Dhaoine faoi Mhíchumas 2016, agus sa phlean nuashonraithe a thioctaidh ina dhiaidh sin, saináithnítear na bealaí a leanfaidh an Chomhairle chun tithe a thabhairt do dhaoine faoi mhíchumas agus déantar cur síos ar na tacaíochtaí pearsanta a theastaíonn chun go bhféadfadh an duine faoi mhíchumas maireachtáil go neamhspleách. Tacaíonn an Chomhairle freisin leis an Acht um Chinnteoireacht Cuidithe (Cumas) 2015.

Is é Beartas Chomhairle Cathrach Bhaile Átha Cliath:	
QHSN24	Tithíocht do Dhaoine faoi Mhíchumas Tacú le rochtain do dhaoine faoi mhíchumas agus do dhaoine scothaosta ar raon iomchuí seirbhísí tithíochta agus tacaíochta gaolmhara a éascú a sheachadtar ar bhealach comhtháite agus inbhuanaithe a chuireann comhionannas deiseanna, rogha aonair agus maireachtáil neamhspleách chun cinn. Tacú le cóiríocht shainchuspóireach a sholáthar, lena n-áirítear aonaid mhaireachtála cuidithe/tacaithe, tithíocht ar feadh an tsaoil, agus oiriúnú na maoine atá ann cheana.
QHSN25	Plean Straitéiseach Chomhairle Cathrach Bhaile Átha Cliath um Thithíocht do Dhaoine faoi Mhíchumas 2016 Tacú le cur chun feidhme Phlean Straitéiseach Chomhairle Cathrach Bhaile Átha Cliath um Thithíocht do Dhaoine faoi Mhíchumas 2016 nó aon athbhreithniú a thioctaidh ina dhiaidh sin, agus é sin a éascú.

Is é cuspóir Chomhairle Chathrach Bhaile Átha Cliath:	
QHSN010	Dearadh Uilíoch A éileamh go ndeantar 10% ar a laghad de theaghaisí i ngach scéim ina bhfuil os cionn 100 aonad chun freastal ar dhaoine faoi mhíchumas agus ar dhaoine scothaosta de réir na dTreoirínte Dearaidh Uilíoch do Thithe in Éirinn 2015.

Seirbhísí do Dhaoine gan Dídean

Tá gá le cur chuige idirghníomhaireachta maidir le heaspa dídine chun roghanna tithíochta a sholáthar dóibh siúd a bhfuil sé de dhíth orthu. Ag teacht leis an RSES, leanfaidh an Chomhairle ar aghaidh ag cur an Phlean Gníomhaíochta do Dhaoine gan Dídean 2019-2021 i bhfeidhm agus ag tacú le tionscnaimh ghaolmhara chun aghaidh a thabhairt ar easpa dídine, lena n-áirítear obair Fheidhmeannas do Dhaoine gan Dídean i Réigiún Bhaile Átha Cliath.

Is é Beartas Chomhairle Chathrach Bhaile Átha Cliath:	
QHSN26	Creat Plean Gníomhaíochta do Dhaoine gan Dídean do Bhaile Átha Cliath 2019-2021 Tacú le cur chun feidhme Chreat an Phlean Gníomhaíochta do Dhaoine gan Dídean do Bhaile Átha Cliath 2019-2021 nó aon athbhreithniú a thiocfaidh ina dhiaidh sin agus tacú le tionscnaimh a bhaineann le dul i ngleic le heaspa dídine.
QHSN27	Seirbhísí Cóiríochta agus Tacaíochta Sealadach do Dhaoine gan Dídean A chinntiú go dtacófar le gach togra chun cóiríocht shealadach do dhaoine gan dídean nó seirbhísí tacaíochta a sholáthar nó a leathnú le faisnéis a thaispeánann nach mbeadh comhchruinniú míchuí d'úsáidí den sórt sin mar thoradh ar an togra ná nach mbainfeadh sé an bonn den gheilleagar áitiúil, den phobal cónaitheach nó d'athghiniúint ceantair atá ann cheana. Áireofar ar gach iarratas den sórt sin: léarscáil de na seirbhísí go léir do dhaoine gan dídean laistigh de gha 750 méadar ó shuíomh an iarratais, ráiteas ar an dobharcheantar ina sainaithnítear cibé an bhfuil nó nach bhfuil an togra ann chun freastal ar éileamh áitiúil nó réigiúnach; agus ráiteas maidir le bainistíocht na seirbhíse/na saoráide.

Cóiríocht don Lucht Siúil

Aithníodh sa Chlár um Chóiríocht don Lucht Siúil 2019-2024 an gá le soláthar de thart ar 200 aonad a chur ar fáil nó cabhrú leis, ar fud raon iomlán de chineálacha cóiríochta thar thréimhse an chláir. Leanfaidh an Chomhairle uirthi ag tabhairt aghaidhe ar sholáthar cóiríochta atá oiriúnach do riachtanais áirithe an Lucht Siúil tríd an gclár a chur i bhfeidhm.

Is é Beartas Chomhairle Chathrach Bhaile Átha Cliath:	
QHSN28	Clár Cóiríochta don Lucht Siúil de cuid Chomhairle Cathrach Bhaile Átha Cliath 2019-2024 Raon roghanna cóiríochta a sholáthar don Lucht Siúil a bhfuil cónaí orthu de ghnáth i gceantar Chathair Bhaile Átha Cliath agus ar mian leo a leithéid de chóiríocht a fháil de réir Chlár Cóiríochta don Lucht Siúil de cuid Chomhairle Cathrach Bhaile Átha Cliath 2019-2024 (agus de réir mar a nuashonrófar i rith shaolré an Phlean). Tá sé beartaithe 200 aonad cóiríochta ar a laghad a sholáthar chun aghaidh a thabhairt ar sholáthar cóiríochta a oireann do riachtanais áirithe an Lucht Siúil thar shaolré an Phlean Forbartha.
QHSN29	Cultúr an Lucht Siúil Aitheantas, cultúr, traidisiún agus stair ar leithligh an Lucht Siúil a aithint agus na leibhéil míbhuntáiste a bhíonn ag an Lucht Siúil a laghdú.

Tearmann agus Cóiríocht Éigeandála a Sholáthar

Féachann an Chomhairle Cathrach le comhionannas a chur chun cinn agus gach cineál eisiaimh shóisialta a laghdú de réir a chéile agus riachtanais gach duine a bhféadfadh riachtanas tobann um sholáthar tithíochta a bheith acu a éascú. Oibreoidh an Chomhairle le gníomhaireachtaí reachtúla eile chun cóiríocht chuí a éascú agus chun tacú léi agus chun raon agus cáilíocht na seirbhísí atá ar fáil a fheabhsú.

Is é Beartas Chomhairle Chathrach Bhaile Átha Cliath:	
QHSN30	Tearmainn Foréigin Teaghlaigh Chun Túsla, an Ghníomhaireacht um Leanaí agus an Teaghlach, soláthraithe seirbhíse agus gníomhaireachtaí ábhartha eile a éascú agus chun tacú leo go réamhghníomhach maidir le soláthar tearmainn foréigin teaghlaigh sa chathair agus obair i dtreo spás dídine amháin do gach 10,000 duine a bhaint amach, de réir mholadh Choinbhinsiún Iostanbúl, go háirithe agus pleanáil ar thailte athghiniúna níos mó á thionscnamh .

Is é Beartas Chomhairle Cathrach Bhaile Átha Cliath:

QHSN31	<p>Cóiríocht Éigeandála Gníomhaireachtaí ábhartha a éascú agus tacú leo i bhforbairt cóiríochta éigeandála atá uilechuimsitheach go sóisialta, lena n-áirítear brúnna do dhaoine gan dídean de gach inscne. Iarrfar ar iarratais ar chóiríocht shealadach éigeandála lena n-áirítear iarratais a dhéanann comhlachtaí poiblí fianaise a chur isteach chun a thaispeáint nach bhfuil ró-chomhchruinniú de chóiríocht éigeandála laistigh de limistéar, lena n-áirítear léarscáil ina dtaispeántar na saoráidí sin go léir laistigh de gha 0.75km ón láthair atá beartaithe den áis nua.</p>
---------------	---

5.5.6 Tithíocht Shóisialta, Ceannach Inacmhainne agus Cíos Costais

Aithnítear lárnacht na n-údarás áitiúil maidir le tithíocht a sheachadadh inár dTodhchaí Comhroinnte, Clár an Rialtais Mheitheamh 2020 agus, i measc tosaíochtaí eile, tá an bhéim ar phobail inbhuanaithe, mheasctha tionachta a fhorbairt.

Measann 'Tithíocht do Chách - Plean Tithíochta Nua d'Éirinn' (2021) go mbeidh 10,000 teach sóisialta de dhíth in Éirinn gach bliain sna cúig bliana amach romhainn, agus 9,500 díobh sin ina bhfoirgnimh nua, agus 6,000 ar an meán de thithe inacmhainne le ceannach nó le fáil ar cíos. Bunófar struchtúr rialachais uileghabhálach i Roinn an Taoisigh chun maoirseacht a dhéanamh ar chur chun feidhme Thithíocht do Chách. Oibreoidh ranna rialtais, gníomhaireachtaí Stáit, Údaráis Áitiúla, Comhlachtaí Ceadaithe Tithíochta (CCTanna), an Ghníomhaireacht Forbartha Talún (LDA) agus comhpháirtithe seachadta eile leis an oifig seachadta chun cur chun feidhme an phlean a bhaint amach.

Beidh an Straitéis Tithíochta atá leagtha amach in Aguisín 1, ina phríomh-shásra phleanála chun tithíocht nua inacmhainne agus pobail inbhuanaithe a sholáthar.

Tá athrú tagtha ar an gcomhthéacs reachtúil maidir le tithíocht shóisialta agus inacmhainne a sholáthar faoin Acht um Thithíocht Inacmhainne 2021. Féachfaidh Comhairle Cathrach Bhaile Átha Cliath leis an soláthar uasta incheadaithe a éascú faoin Acht Pleanála (arna leasú) do sholáthar tithíochta inacmhainne agus sóisialta mar cuid de cheadanna pleanála sa todhchaí, ag teacht leis na leibhéil arda éilimh laistigh den chathair.

- Foráiltear leis an Acht um Thithíocht Inacmhainne do cheanglas go mbeidh ceanglas Cuid V 20% ar an talamh ag aon chead pleanála nua a dheonófar do thithíocht atá faoi réir an Achta, i gcás;

- Nach mór leath ar a laghad den talamh nó glanluach airgeadaíochta coibhéseach a fhaightear faoi Cuid V a úsáid le haghaidh tacaíochta tithíochta sóisialta.
- Go bhféadfar an cuid eile a úsáid le haghaidh tithíocht ceannaigh inacmhainne, tithíocht ar cíos costais nó an dá cheann.
- Mura bhfuil aon riachtanas ann maidir le tithíocht inacmhainne, is féidir an cuid eile a úsáid mar lascaine bhreise ar chostais tógála, nó le haghaidh tuilleadh tithíochta sóisialta.
- Déanfaidh an tÚdarás Pleanála athbhreithniú ar Cuid V de na ceanglais atá sa Phlean seo má leasaítear an reachtaíocht atá mar bhonn leis an gceanglas seo.

Tá thart ar 80 tionscadal tithíochta sóisialta á seachadadh ag Comhairle Cathrach Bhaile Átha Cliath faoi láthair. Tá sé de chúram ar Chomhairle Cathrach Bhaile Átha Cliath forbairt chíos costais a phíolótú agus tá ceithre fhorbairt fhéideartha aitheanta aici le haghaidh scéimeanna um chíos costais agus aon fhorbairt déag sainaitheanta do thithe ceannaigh inacmhainne. Le linn thréimhse an phlean, leanfaidh an chomhairle uirthi ag glacadh beart réamhghníomhach, lena n-áirítear éadail talún, chun riachtanais tithíochta na cathrach a sheachadadh agus gach láithreán agus maoin oiriúnach atá faoi úinéireacht na comhairle a úsáid chun tithíocht ioncaim mheasctha, áiseanna pobail agus cultúrtha a sholáthar. Maidir le talamh faoi úinéireacht phoiblí a fhorbairt, féachfaidh an Chomhairle Cathrach lena bheith mar phríomhfhorbróir na talún sin a mhéid is féidir.

Sainmhíonann an Chomhairle tithíocht phoiblí mar thithíocht inbhuanaithe ardchaighdeáin do gach saoránach beag beann ar ioncam a bhíonn ar cíos ó údarás áitiúil duine nó óna ainmnithigh (AHBanna) d'fhonn soláthar inacmhainne agus slán a dhéanamh do riachtanais áirithe tithíochta. Tacóidh an Chomhairle le hobair an CPS Tithíochta, lena n-áirítear an Fochoiste um Thithíocht Phoiblí, maidir le tithíocht phoiblí sa chathair agus tacóidh sí leis an meascán tithíochta arna chomhaontú ag an gcomhairle cathrach ar thailte faoi úinéireacht na Comhairle sa todhchaí.

Chomh maith le Cuid V a chur chun feidhme, oibreoidh an Chomhairle i gcomhpháirtíocht leis an Roinn Tithíochta, Pleanála agus Rialtais Áitiúil, Comhlachtaí Ceadaithe Tithíochta agus príomhpháirtithe leasmhara eile chun tithíocht shóisialta a sheachadadh agus a bhainistiú. I measc na sásraí seachadta eile beidh tógáil dhíreach, éadálacha, bainistíocht neamhniú, léasú fadtéarmach, léasú feabhsaithe, deisiú chun ligean, cíos phríobháideach (RAS agus HAP) agus an Scéim Ceannaigh agus Athnuachana.

Is é Beartas Chomhairle Chathrach Bhaile Átha Cliath:	
QHSN32	Tithíocht Shóisialta, Ceannach Inacmhainne agus Cíos Costais Soláthar tithíochta sóisialta, inacmhainne, cíos costais agus tithíochta ar cíos a chur chun cinn de réir Straitéis Tithíochta na Comhairle, Cuid V den Acht Pleanála agus Forbartha, arna leasú leis an Acht um Thithíocht Inacmhainne 2021 agus le beartas an rialtais mar atá mínithe i 'Straitéis Tithíochta Sóisialta 2020' an DHPLG agus tacú le tithíocht phobail a bhaint amach.
QHSN33	Éagsúlacht Chineál agus Thionacht Tithíochta Tacú le húdarás áitiúla, le comhlachtaí ceadaithe tithíochta agus le gníomhaireachtaí earnála eile chun éagsúlacht níos mó de chineál agus tionacht tithíochta a sholáthar, lena n-áirítear tithíocht shóisialta agus inacmhainne, samhlacha nua ar cíos costais agus úinéireacht tí inacmhainne agus tithíocht chomhoibritheach.

5.5.7 Tíopeolaíochtaí Sonracha Tithíochta

Árasáin agus Tithe

Tá athrú ag teacht ar an gcineál tithíochta sa chathair, agus is iad árasáin anois an phríomhchineál tí sa chathair. B'ionann sciar na n-árasán i gCathair Bhaile Átha Cliath agus 35.2% in 2016, suas ó 33.3% a taifeadh in 2011 agus tá sé tuartha ag an HNDA go mbeidh sé ag 40% faoi dheireadh thréimhse an Phlean. Chun maireachtáil árasán rathúil a bhaint amach, ní mór don scéim a bheith deartha mar cuid dhílis den chomharsanacht agus is é beartas an phlean forbartha seo aird a thabhairt ar na treoirlínte ábhartha d'fhorbairt árasán agus do phobail inbhuanaithe lena n-áirítear Treoirlínte DEHLG ar 'Tithíocht Ardchaighdeán do Phobail Inbhuanaithe' - Treoirlínte Dea-Chleachtais maidir le Tithe a Sholáthar agus Pobail a Chothabháil '(2007) agus 'Tithíocht Uirbeach Inbhuanaithe: Caighdeán Dearaidh d'Árasáin Nua '(2020).

Tá deiseanna forbartha d'fhorbairtí tí níos teoranta sa chathair. Mar sin féin, tá deiseanna ann do scéimeanna den sórt sin, go háirithe ar shuíomhanna inlíonta beaga. Soláthróidh gach forbairt árasáin agus tithíochta meascán iomchuí de chineálacha tithíochta agus taispeánfaidh siad go soiléir an chaoi ar thug an meascán aonad dá bharr aird ar an Straitéis Tithíochta, HNDA agus na caighdeán forbartha atá leagtha amach i gCaibidil 15. Maidir leis seo, tá dúshlán ar leith aitheanta ag an Straitéis Tithíochta maidir le meascán cónaithe cothrom a sholáthar i limistéar Oirthuaisceart Lár na Cathrach agus na Saoirsí, ag féachaint d'athruithe déimeagrafacha ar theaghlaigh agus ag cur san áireamh an stoc tithíochta reatha. Teastóidh meascán sainithe de

chineálacha aonaid sna ceantair seo mar atá leagtha amach i Mír 15.9.1 agus Tábla 37 den Straitéis Tithíochta. Tá an riachtanas seo riachtanach chun meascán de chineálacha agus mhéideanna teaghaise a chinntiú ionas go bhfreastalóidh sé ar na riachtanais teaghlaigh a bhfuiltear ag súil leo sa todhchaí sna ceantair seo, ionas gur féidir freastal ar riachtanais na saoránach, i ngach céim dá saol agus ar dhálaí teaghlaigh, laistigh dá gcomharsanachtaí atá ann nó tadhlaigh leo, de réir mar a thagann athrú ar riachtanais na dteaghlach.

Aithnítear freisin gur thaifead Daonáireamh 2016 beagnach 63,000 teaghlach a bhfuil áitribh ar cíos príobháideach acu i gCathair Bhaile Átha Cliath. Féachann an Chomhairle Cathrach le hearnáil phríobháideach láidir, inbhuanaithe, ghairmiúil agus dea-rialaithe a chothú atá oiriúnach don fheidhm sa mhéid is go bhfuil sí inacmhainne agus inrochtana dóibh siúd atá ina gcónaí san earnáil cíosa phríobháideach agus ina leith seo, tacaíonn sí le soláthar saintógtha, cóiríocht ar cíos phríobháideach ar ardchaighdeán, dea-bhainistithe, le léaslíne fadtéarmach. Cuireann an Chomhairle Cathrach dea-bhainistíocht maoine chun cinn freisin chun a chinntiú go ndéantar cothabháil shásúil ar cheantair agus ar shaoráidí pobail.

Is é Beartas Chomhairle Chathrach Bhaile Átha Cliath:	
QHSN34	Forbairt Árasán Ardchaighdeán Soláthar árasáin ardchaighdeán a chur chun cinn laistigh de chomharsanachtaí inbhuanaithe trí leibhéal taitneamhachta oiriúnacha a bhaint amach laistigh d'árasáin aonair, agus laistigh de gach forbairt árasán, agus a chinntiú go bhfuil bonneagar sóisialta oiriúnach agus saoráidí tacaíochta eile ar fáil sa chomharsanacht.
QHSN35	Tithe agus Árasáin A chinntiú go soláthraíonn tithe agus árasáin nua do riachtanais cóiríochta teaghlaigh le leibhéal sásúil taitneamhachta cónaithe de réir na gcaighdeán do chóiríocht chónaithe.
QHSN36	Tithíocht agus Meascán Árasáin Cruthú pobal cónaithe inbhuanaithe, tarraingteach d'úsáid measctha a spreagadh agus a chothú ina bhfuil raon leathan cineálacha, méideanna agus tionachtaí tithíochta agus árasáin, de réir na Straitéise Tithíochta agus HNDA, le háiseanna tacaíochta pobail agus áiseanna cónaithe. Tá tuilleadh sonraí maidir le meascán aonaid leagtha amach i gCaibidil 15: Caighdeán Forbartha. Tá riachtanais maidir le meascáin aonaid do na Saoirsí agus d'Oirthuaisceart Lár na Cathrach leagtha amach i Mír 15.9.1 agus i dTábla 37 den Straitéis Tithíochta in Aguisín 1.

Is é Beartas Chomhairle Chathrach Bhaile Átha Cliath:

QHSN37	<p>Airgeadais Bainistíocht réadmhaoine éifeachtach agus éifeachtúil a chur chun cinn d'fhonn cothabháil shásúil limistéar comhchoiteann a chinntiú i gcomhthéacs an Achta um Fhorbairt Il-Aonad 2011 agus an Achta um Sheirbhísí Maoine (Rialachán) 2011.</p>
---------------	--

Tógáil le Ligean ar Cíos (BTR) agus Cóiríocht Chomhroinnte

Tá tíopeolaíochtaí nua tithíochta tagtha chun cinn agus forbartha le blianta beaga anuas lena n-áirítear Tógáil Ligean ar Cíos agus Cóiríocht Chomhroinnte (ar a dtugtar 'comhchónaí' freisin). Nuashonraíodh na 'Treoirínte um Chaighdeán Dearaidh d'Árasáin Nua d'Údarás Phleanála' in 2020 agus tá sé mar aidhm acu meascán de chineálacha árasáin a chumasú, soláthar níos fearr a dhéanamh d'athchóiriú foirgneamh agus scéimeanna inlíonta agus aghaidh a thabhairt ar na earnálacha um 'Tógáil le Ligean ar Cíos agus um 'Chóiríocht Chomhroinnte' atá ag teacht chun cinn.

Aithnítear go bhfuil ról tábhachtach ag Tógáil chun Ligean ar Cíos (BTR) maidir le freastal ar éileamh tithíochta agus gur féidir leis bearna sa mheascán tionachta a líonadh i gceantair seanbhunaithe de thithíocht úinéara-áititheora. Thabharfadh treochtaí atá ag teacht chun cinn le déanaí, áfach, le fios gur féidir leis an gceannasacht de BTR i scéimeanna móra a bheith chun aimhleasa na n-aonad ar tógadh le díol. Cé go bhfuil a áit féin ag forbairt den sórt sin in ordlathas soláthar tithe ar fud na cathrach, féachfaidh an tÚdarás Pleanála le ró-úsáid den sórt sin a sheachaint i gceantair áirithe agus forbairt den sórt sin a spreagadh mar cuid de mheascán sláintiúil tionachta d'fhonn pobail agus comharsanachtaí inbhuanaithe a chruthú.

Ba cheart go mbeadh BTR dírithe i bpríomhcheantair lár na cathrach agus freisin i gceantair a bhfuil úsáid fostaíochta ard-déine iontu, mar shampla laistigh d'achar siúil 500 méadar ó limistéar ardfhostaíochta ie níos mó ná 500 fostaí in aghaidh an heicteáir, laistigh de 500m ó mhór-acomhail iompair phoiblí (m.sh. Stáisiún Uí Chonghaile, Stáisiún Shráid na Teamhrach agus Stáisiún Heuston) agus laistigh de Chriosanna Athghiniúna Forbartha Straitéisí aitheanta.

Ina theannta sin, ba cheart go gceanglófaí ar iarratais ar scéimeanna BTR a thaispeáint nach bhfuil an iomarca comhchruinnithe de Chóiríocht Tógála chun Ligean ar Cíos laistigh de limistéar, lena n-áirítear léarscáil a thaispeánann na saoráidí sin go léir laistigh de 3km ó thogra. Déanfar tithíocht den sórt sin a rialú ar mhaithe le meascán de thionachtaí agus

cineálacha aonaid a sholáthar. Agus an t-ábhar ró-chomhchruinnithe á mheas aige, tabharfaidh an tÚdarás Pleanála aird ar fhachtóirí cosúil le:

- líon agus scála na forbartha BTR ceadaithe eile i gcomharsanacht (3km) an láithreáin,
- tionacht teaghlaigh agus cineál tithíochta an stoic tithíochta atá ann cheana i ngarchomharsanacht (3km) an láithreáin agus
- gaireacht an togra do stadanna agus idirmhalartaithe iompair phoiblí uirbeach ardchumais (mar shampla DART, Luas agus BusConnects).

Beidh toimhde ghinearálta ann i gcoinne forbairtí cónaithe ar mhórsála (níos mó ná 100 aonad) a chuimsíonn tíopeolaíocht 100% BTR. Chun meascán inbhuanaithe de thionacht agus pobail inbhuanaithe fadtéarmacha a chinntiú, beidh gá le 40% ar a laghad d'árasáin chaighdeánacha tógála lena ndíol, i gcásanna dá leithéid. De ghnáth ní thacófar le scéimeanna BTR de níos lú ná 100 aonad. Éilíonn an coincheap Tógáil chun Ligean ar Cíos mais chriticiúil cóiríochta chun soláthar bríoch d'áiseanna agus de sheirbhísí comhchoiteanna a sholáthar. Ní bhreithneofar scéimeanna BTR ina bhfuil níos lú ná 100 aonad iontu ach amháin nuair is féidir a thaispeáint go bhfuil géarghá leis an bhforbairt agus ina dtugtar údar mionsonraithe di.

Maidir le cóiríocht chomhroinnte agus de bhun Cheanglas 9 maidir le Beartas Pleanála Sonrach de 'Tithíocht Uirbeach Inbhuanaithe: Caighdeán Dearaidh d'Árasáin Nua', 2020, ní léirítear in anailís HNDA éileamh sonrach ar chóiríocht chomhroinnte i gCathair Bhaile Átha Cliath agus, dá bhrí sin, beidh toimhde ghinearálta ann i gcoinne cead pleanála a thabhairt don chineál seo forbartha.

Is é Beartas Chomhairle Chathrach Bhaile Átha Cliath:	
QHSN38	<p>Cóiríocht um Thógáil chun Ligean ar Cíos Soláthar Cóiríochta um Thógáil chun Ligean ar Cíos (BTR) a éascú sna suíomhanna sonracha seo a leanas:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Laistigh de Lár na Cathrach (i.e. laistigh den fháinne canála). • Laistigh d’achar siúil 500 méadar ó limistéar ardfhostaíochta i.e. ina bhfuil níos mó ná 500 fostaí in aghaidh an heicteáir. • Laistigh de 500 méadar ó mhór-acomhail iompair phoiblí (m.sh. Stáisiún Uí Chonghaile, Stáisiún Shráid na Teamhrach agus Stáisiún Heuston), agus • Laistigh de Limistéir Athghiniúna Forbartha Straitéisí sainaitheanta. <p>Beidh toimhde ghinearálta ann i gcoinne forbairtí cónaithe ar mhórscála (níos mó ná 100 aonad) a chuimsíonn tíopeolaíocht 100% BTR. Chun meascán inbhuanaithe de thionacht agus pobail inbhuanaithe fadtéarmacha a chinntiú, beidh gá le 40% ar a laghad d’árasáin chaighdeánacha tógála lena ndíol, i gcásanna dá leithéid. Beidh toimhde ann i gcoinne iomadú agus ró-chomhchruinniú na forbartha BTR in aon cheantar amháin. Maidir leis seo, ba cheart go mbeadh measúnú ar fhorbairtí BTR ceadaithe eile i gcomharsanacht (3km) an láithreáin ag gabháil le hiarratais ar fhorbairtí BTR chun a thaispeáint nach mbeadh ró-chomhchruinniú de thionachta tithíochta amháin i gceantar áirithe mar thoradh ar an bhforbairt agus limistéar geografach an BTR a chur san áireamh’.</p>
QHSN39	<p>Árasáin Tógtha chun Ligean ar Cíos Scéimeanna Cóiríochta BTR de níos lú ná 100 aonad a dhíspreagadh mar gheall ar an ngá le mais chriticiúil cóiríochta a sholáthar chun soláthar bríoch d’áiseanna agus de sheirbhísí comhchoiteanna a sholáthar. Ní bhreithneofar scéimeanna cóiríochta BTR ina mbeidh níos lú le níos lú ná 100 aonad ach in imthosca eisceachtúla agus nuair a thugtar údar mionsonraithe dóibh.</p>
QHSN40	<p>Árasáin Tógtha chun Ligean ar Cíos Chun an pobal a chothú laistigh de scéim BTR agus chun a lánpháirtiú sa phobal atá ann a spreagadh, iarrfar ar an iarratasóir anailís fhianaisebhunaithe a sholáthar go bhfuil na saoráidí tacaíochta cónaitheoirí beartaithe oiriúnach don mhargadh cíosa atá beartaithe ag féachaint do scála agus do shuíomh an togra. Ní mór don iarratasóir a thaispeáint freisin conas a chaithfidh an scéim BTR cur le forbairt inbhuanaithe an phobail agus na comharsanachta níos leithne.</p>

Is é Beartas Chomhairle Chathrach Bhaile Átha Cliath:	
QHSN41	<p>Cónaí Comhroinnte Comhchónaí Go mbeidh toimhde ghinearálta ann i gcoinne cead pleanála a thabhairt do chóiríocht chomhroinnte / chomhchónaí i gCathair Bhaile Átha Cliath de réir Riachtanas Beartais Phleanála Sonraigh (SPPR) 9 de ‘Tithíocht Uirbeach Inbhuanaithe: Caighdeáin Dearaidh d’Árasáin Nua’, 2020 agus an anailís HNDA a rinneadh.</p>
QHSN42	<p>Forbairt um Thógáil chun ligean ar Cíos / Cóiríocht do Mhic Léinn / Comhchónaí Is é beartas CCBÁC iomadú agus comhchruinniú braislí fhorbairt tógála chun ligean ar cíos / cóiríocht do mhic léinn / chomhchónaithe in aon cheantar den chathair a sheachaint.</p>

Cóiríocht do Mhic Léinn a Sholáthar

Tá ról tábhachtach ag cóiríocht saintógtha do mhic léinn (PBSA) maidir le cóiríocht mac léinn dea-bhainistithe a sholáthar do thart ar 53,000 mac léinn sa chathair. Bhí tionchair dhearfacha ag scéimeanna den sórt sin i go leor cásanna agus mar thoradh air sin bhí fáil níos mó ar stoc tithíochta san earnáil chónaithe phríobháideach chun éilimh tithíochta agus sochair athghiniúna claochlaitheacha a chomhlíonadh.

Aithníodh sa Straitéis Náisiúnta um Chóiríocht do Mhic Léinn, a foilsíodh i mBealtaine 2017, an phríomhspríoc chun 16,374 spás leapa PBSA breise a thógáil chun soláthar foriomlán de 28,806 spás leapa PBSA a sholáthar i gceantar Bhaile Átha Cliath faoi 2024. Aithníodh sa “Staidéar Sóisialta, Eacnamaíoch agus Úsáid Talún ar Thionchar PBSA i gCathair Bhaile Átha Cliath” a choimisiúnaigh Comhairle Cathrach Bhaile Átha Cliath in 2019 go raibh an cumas ag líon na spásanna leapa PBSA fás go dtí timpeall 14,000 spás leapa PBSA san iomlán faoi 2024, i bhfianaise líon na spásanna leapa PBSA atá ceadaithe agus sa chóras pleanála.

Taispeánann an leathadh geografach braisliú na n-áiseanna laistigh de 1km ó na hinstiúidí tríú leibhéal is mó sa chathair, rud a ligeann d’fhormhór na gcónaitheoirí siúl go héasca go dtí a n-áit oideachais. Tugann comparáidí idirnáisiúnta le fios go bhfuil cion réasúnta íseal de mhic léinn i gcóiríocht PBSA ag Baile Átha Cliath, le cóiríocht ag thart ar 16% de dhaonra na mac léinn i PBSA in 2018, i gcomparáid le thart ar 38% i nDún Éideann.

Mar atá aitheanta ag an Straitéis Náisiúnta um Chóiríocht do Mhic Léinn, trí Phlean Bainistíochta iomchuí a fhorbairt agus a úsáid le haghaidh PBSA, is féidir le bainisteoirí PBSA aon tionchar diúltach a d’fhéadfadh a bheith ag forbairtí PBSA agus a n-áititheoirí ar

áitribh agus comharsanachtaí máguaird a íoslaghdú agus is féidir leo timpeallacht maireachtála dhearfach shábháilte a chruthú do mhic léinn agus na comharsanachtaí ina bhfuil siad suite a fhorbairt agus a fheabhsú ar mhaithe leis an bpobal uile. Mar atá leagtha amach i gCaibidil 15; Caighdeán Forbartha, iarrfar ar iarratasóirí ar chóiríocht do mhic léinn fianaise a chur isteach chun a thaispeáint nach bhfuil ró-chomhchruinniú cóiríochta do mhic léinn laistigh de limistéar, lena n-áirítear léarscáil a thaispeánann na saoráidí sin go léir laistigh de 1km ó thogra agus ní mór cáipéisíocht a bheith in éineacht leo ina mínítear conas a dhéanfar an scéim a bhainistiú go gairmiúil.

Is é Beartas Chomhairle Chathrach Bhaile Átha Cliath:

QHSN43	<p>Cóiríocht do Mhic Léinn Tríú Leibhéal Tacú le cóiríocht mac léinn tríú leibhéal ardcháilíochta, a dhéantar a bhainistiú go gairmiúil agus atá saintógtha a sholáthar de réir fhorálacha na Straitéise Náisiúnta um Chóiríocht do Mhic Léinn (2017), ar champas nó in áiteanna oiriúnacha gar don phríomhchampas, laistigh de lár na cathrach nó gar do chonairí iompair phoiblí agus bealaí rothaíochta ar ardchaighdeán, ar bhealach a urramaíonn taitneamhacht chónaithe agus carachtar an cheantair máguaird, d'fhonn tacú leis an ngeilleagar faisnéise. Comhlíonfaidh tograí maidir le cóiríocht do mhic léinn na 'Treoirínte um Chóiríocht do Mhic Léinn' atá sa chaibidil ar chaighdeán forbartha. Beidh toimhde ann i gcoinne ligean d'aon fhorbairt cóiríochta do mhic léinn a thiontú go dtí aon úsáid eile le linn an téarma.</p>
---------------	---

Báid Chónaithe

Tacóidh an Chomhairle Cathrach le réitigh nuálacha tithíochta, lena n-áirítear oibriú le hUiscebhealaí Éireann chun láithreacha oiriúnacha a shainaithe chun láithreacha breise feistithe do bháid chónaithe a sholáthar.

Is é Beartas Chomhairle Chathrach Bhaile Átha Cliath:

QHSN44	<p>Báid Chónaithe Oibriú le hUiscebhealaí Éireann chun láithreacha oiriúnacha a shainaithe le haghaidh suíomhanna breise feistithe do bháid chónaithe agus saoráidí coimhdeacha.</p>
---------------	--

5.5.8 Bonneagar Sóisialta agus Pobail

Tá bonneagar sóisialta agus pobail ina cuid riachtanach de na pobail go léir. Luaitear sa RSES go dtacaíonn áiteanna rathúla le raon leathan seirbhísí agus saoráidí a fhreastalaíonn ar riachtanais áitiúla agus straitéiseacha agus a chuireann le dea-cháilíocht beatha. Is féidir le háiseanna cosúil le scoileanna, ionaid sláinte, áiseanna cúram leanaí, leabharlanna, áineas, spóirt, áiseanna cultúrtha agus clóis súgartha feidhmiú mar phointí fócasacha ina gcomharsanachtaí agus is féidir leo ionaid a sholáthar le haghaidh gníomhaíochtaí agus imeachtaí sóisialta.

Cuireann beartas pleanála agus forbartha náisiúnta agus réigiúnach béim athnuaite ar acmhainní a sholáthar - cosúil le bonneagar sóisialta - san áit cheart ag an am ceart, mar bhunús le haghaidh comhforbairt áite agus forbairt pobail rathúil. Tacaíonn MASP le soláthar áiseanna oideachais, sláinte agus pobail i dteannta le forbairt cheantair forbartha straitéisí an réigiúin, lena chinntiú go mbaintear amach deiseanna le haghaidh athghiniúna sóisialta chomh maith le hathbheochan fisiceach. Tá fás dlúth agus bonneagar nasctha le baint amach trí 'shamhail fáis chomhtháite' a chinntiú go ndéantar soláthar infheistíochta i mbonneagar pobail, fiontar, ealaíon agus sóisialta nua a chomhordú agus a chomhtháthú le fás agus athghiniúint de cheantair forbartha straitéiseacha ainmnithe nó de cheantair ina ndéanfar forbairt shuntasach amach anseo.

Aithníonn an Chomhairle go bhfuil soláthar bonneagair shóisialta agus pobail ilfheidhmeach ar ardchaighdeán agus i gceantair na cathrach atá ann cheana agus atá i mbun forbartha mar phríomhghné i bhforbairt comharsanachtaí rathúla agus pobal inbhuanaithe. Beidh ailíniú an fhorbairt tithíochta nua le céimniú de réir a chéile de réir infhaighteacht bonneagair, seirbhísí agus taitneamhachtaí sóisialta agus pobail riachtanacha mar phríomhfhócas sa phróiseas déanta pleananna chun forbairt a chomhordú agus a chéimniú más féidir. Nuair is indéanta agus praiticiúil, seachadfar príomh-bhonneagar sóisialta agus pobail sna chéad chéimeanna forbartha.

Maidir leis seo, is beartas de cuid na Comhairle é a chinntiú go mbeidh iniúchadh pobail agus sóisialta san áireamh i ngach iarratas cónaithe ina mbeidh 50 aonad nó níos mó chun soláthar saoráidí agus bonneagair phobail i gcomharsanacht an láithreáin a mheas agus chun a aithint an bhfuil gá le saoráidí breise a sholáthar chun freastal ar an bhforbairt atá beartaithe (féach Caibidil 15: Caighdeán Forbartha le haghaidh tuilleadh sonraí).

Aithnítear sa RSES ról níos láidre freisin do Choistí Forbartha Pobail Áitiúla (LCDCanna) maidir le riachtanais bhonneagair shóisialta a aithint agus gníomhaíochtaí na n-údarás áitiúil, na soláthraithe seirbhíse agus na bpáirtithe leasmhara pobail a chomhordú tríd an bPlean Áitiúil Eacnamaíoch agus Pobail a chur chun feidhme. Spreagann an RSES an úsáid chomhroinnte agus an comhlonnú de shaoráidí d'fhonn soláthar seirbhíse a ailíniú agus talamh forbartha a úsáid ar bhealach níos éifeachtaí.

Féachfaidh an Chomhairle freisin le hoibriú leis an LCDC chun an úsáid is éifeachtaí a bhaint as an mbonneagar sóisialta agus pobail atá ann cheana trí úsáid na saoráidí a chomhlonnú agus a roinnt i measc an phobail níos leithne agus trí infheistíocht a dhéanamh i dtionscadail uasghrádaithe agus athghiniúna bonneagair chun iad seo a dhéanamh áiseanna níos inoiriúnaithe, níos cuimsithí agus níos inrochtana do gach ball den phobal.

Is é Beartas Chomhairle Chathrach Bhaile Átha Cliath:	
QHSN45	Áiseanna Comharsanachta agus Pobail Ardchaighdeáin Soláthar tráthúil agus pleanáilte de raon saoráidí comharsanachta agus pobail ar ardchaighdeán a spreagadh agus a éascú atá ilfheidhmeach i dtéarmaí a n-úsáide, inoiriúnaithe i dtéarmaí a ndearaidh agus suite chun a chinntiú go bhfuil siad inrochtana agus uilechuimsitheach do chách.
QHSN46	Iníúchadh Pobail agus Sóisialta A chinntiú go n-áireofar i ngach iarratas cónaithe ina mbeidh 50 aonad nó níos mó, iniúchadh pobail agus sóisialta chun soláthar áiseanna agus bonneagair pobail i gcomharsanacht an láithreáin a mheas agus chun a shainaithint an bhfuil gá le saoráidí breise a sholáthar chun freastal ar an bhforbairt atá beartaithe. Féach Mír 15.8.2 de Chaibidil 15: Caighdeáin Forbartha.
QHSN47	Céimniú A éileamh go bhforbrófar scéimeanna níos mó a fhorbrófar thar thréimhse shuntasach ama de réir clár céimnithe comhaontaithe chun a chinntiú go soláthraítear bonneagar fisiceach, sóisialta agus pobail oiriúnach i gcomhpháirt leis an bhforbairt chónaithe agus go bhfuil bonneagar substaintiúil ar fáil d'áititheoirí tosaigh.

Is é Beartas Chomhairle Chathrach Bhaile Átha Cliath:	
QHSN48	Bonneagar Cuimsitheach Sóisialta agus Pobail Tacú le forbairt bonneagair shóisialta agus phobail atá uilechuimsitheach agus inrochtana ina dhearadh agus a sholáthraíonn do riachtanais daoine faoi mhíchumas, daoine scothaosta, pobail imirceacha agus leanaí agus daoine fásta a bhfuil riachtanais bhreise acu lena n-áirítear riachtanais chéadfacha den dhaonra néarágsúil.
QHSN49	Áiseanna agus Miondíol A chinntiú go seachadann gach limistéar den chathair, lena n-áirítear iad siúd a bhfuil Pleananna Ceantair Áitiúil acu, bonneagar sóisialta, áiseanna spóirt agus áineasa, asraonta miondíola, scoileanna agus bonneagair de réir clár céimnithe comhaontaithe lena chinntiú nach bhfágfar comharsanachtaí móra ar lár gan seirbhísí riachtanacha.

Is é cuspóir Chomhairle Chathrach Bhaile Átha Cliath:	
QHSNO11	Iníúchadh Bonneagair Pobail SDRAnna Iniúchadh a dhéanamh agus a chothabháil ar bhonneagar pobail do Cheantair Forbartha agus Athghiniúna Straitéisí, nuair is iomchuí.
QHSNO12	Straitéis um Shábháilteacht Phobail Go mbeidh straitéis sábháilteachta pobail le cur chun feidhme san áireamh i ngach forbairt tithíochta os cionn 100 aonad.
QHSNO13	Uirlis Cultúir In aice Leat Acmhainneacht uirlis na Comhairle Cultúr In aice Leat a úsáid thar shaolré an Phlean in ullmhú iniúchtaí sóisialta agus pobail.

Cúram sláinte

Is é Príomhfheidhmeannach na Seirbhíse Sláinte (FSS) atá freagrach as seirbhísí cúram sláinte a sholáthar i gcathair Bhaile Átha Cliath a bhainistíonn gach príomhospidéal / saoráid cúram sláinte sa chathair, le soláthar cúram sláinte breise ag soláthraithe cúram sláinte reachtúla, deonacha agus príobháideacha eile.

I bPlean Sláintecare 2018 an rialtais, spreagtar forbairt agus acmhainní 'cúram sláinte pobail' a shainaithníonn sé mar threo na todhchaí do sheirbhísí sláinte agus cúraim shóisialta in Éirinn. Tá an Creat Pleanála Náisiúnta dírithe ar fhorbairt seirbhísí géarmhíochaine ospidéil, seirbhísí cúram sláinte pobail (i.e. ionaid chúraim phríomhúil) agus seirbhísí

comhtháite sláinte/cúraim shóisialta (míchumas, meabhairshláinte, seirbhísí do dhaoine scothaosta), agus éilíonn sé go dtabharfaí aird ar an áit, líon, próifíl agus riachtanais daonra agus áiseanna nua á bhforbairt. Agus é ag déileáil le cúram sláinte, leagtar béim i mbeartas réigiúnach ar bhearnaí i mbonneagar cúram sláinte an réigiúin nach mór aghaidh a thabhairt orthu chun freastal ar riachtanais chúraim sláinte daonra atá ag fás agus ag dul in aois, go háirithe an t-éileamh agus an acmhainn ar chúram príomhúil, cúram géarmhíochaine agus seirbhísí cúraim shóisialta.

Tacóidh an Chomhairle le háiseanna cúram sláinte poiblí agus príobháideacha a sholáthar, mar aon le seirbhísí tacaíochta pobail, ar thailte atá suite agus criosaithe go hoiriúnach in áiteanna inrochtana go héasca ar fud na cathrach. Ba cheart go rachadh áiseanna den sórt sin chun leasa na bpobal trí chúram sláinte ildisciplíneach, seirbhísí meabhairshláinte agus folláine a sholáthar a bhféadfadh tionscnaimh ar nós bothán na bhfear a áireamh. Féachfaidh an Chomhairle freisin le húdarais chúram sláinte a éascú i soláthar, comhdhlúthú, comhlonnú agus feabhsú saoráidí ospidéal/cúram sláinte agus i bhforbairt cúram sláinte pobalbhunaithe inrochtana i gceantair chónaithe lena n-áirítear tithe altranais agus tithe cúraim do dhaoine scothaosta a sholáthraíonn do chúram idirmheánach.

Is é Beartas Chomhairle Chathrach Bhaile Átha Cliath:

QHSN50	<p>Plean Sláintecare</p> <p>Tacú le Feidhmeannas na Seirbhíse Sláinte agus le gníomhaireachtaí reachtúla, deonacha agus príobháideacha eile chun saoráidí cúram sláinte cuí a sholáthar - lena n-áirítear an córas cúraim ospidéal agus soláthar saoráidí cúraim phríomhúil pobalbhunaithe, saoráidí meabhairshláinte agus folláine lena n-áirítear Botháin na bhFear - agus chuig comhtháthú áiseanna cúram sláinte a spreagadh in áiteanna inrochtana laistigh de phobail nua agus atá ann cheana de réir Phlean Cúraim Sláinte an rialtais.</p>
---------------	---

Scoileanna agus Oideachas

Is bonneagar sóisialta riachtanach iad scoileanna agus saoráidí oideachais do chomharsanachtaí cathrach nua agus reatha. Cuireann beartas náisiúnta béim ar a thábhachtaí atá sé déimeagrafaic a ailíniú le soláthar oideachais.

Aithníonn an Chomhairle go bhfuil pleanáil straitéiseach agus infheistíocht i soláthar oideachais agus oiliúna lárnach chun pobail inbhuanaithe agus uilechuimsitheacha a sheachadadh agus leanfaidh sí ag obair leis an Roinn Oideachais agus Scileanna (DES) chun scrúdú a dhéanamh ar an gcomhordú idir ceantair fáis na cathrach/pobail atá ag

teacht chun cinn agus scoileanna agus saoráidí oideachais nua / feabhsaithe a sholáthar ag láithreacha atá inrochtana go héasca agus a bhfreastalaíonn bealaí iompair phoiblí, siúlóide agus rothaíochta orthu go maith.

Féachann an Chomhairle le dearadh nuálach scoile a spreagadh a sholáthraíonn d'úsáid éifeachtach tailte uirbeacha agus a chuimsíonn bainistíocht soghluaisteachta inbhuanaithe (féach Caibidil 8). Cuirfear tíopeolaíochtaí scoile a chuireann le féiniúlacht comharsanachta agus a chuimsíonn taitneamhachtaí súgartha, spóirt agus áineasa chun cinn. Spreagfar úsáid éifeachtúil tailte trí fhorbairt tíopeolaíochtaí uirbeacha nua de dhearadh foirgneamh scoile ar cheart aird a thabhairt ar na riachtanais atá leagtha amach i dTreoirínte Dearaidh Scoileanna an ROS (féach freisin Caibidil 15: Caighdeán Forbartha).

Cé gurb é an t-oideachas príomhról na scoileanna, soláthraíonn siad feidhm shóisialta agus phobail níos leithne freisin. Is minic a úsáidtear scoileanna le haghaidh gníomhaíochtaí sóisialta agus pobail taobh amuigh d'uaireanta oibre, mar shampla úsáid ag clubanna spóirt, ranganna oíche nó cruinnithe grúpa áitiúla, a dtéann gach ceann acu chun leasa an phobail áitiúil agus níos leithne. Leanfaidh an Chomhairle ag tacú agus ag spreagadh úsáide / chomhroinnte éifeachtaí d'áiseanna oideachais atá gar do chomharsanachtaí cónaithe agus iompar poiblí. Chomh maith le forbairt scoile nua, tacóidh agus spreagfaidh an Chomhairle forbairt agus/nó athfhorbairt iomchuí na scoileanna atá ann cheana sa chathair, lena n-áirítear forbairt ilchamras a spreagadh a chuirfidh feabhas ar na háiseanna atá ann cheana, lena n-áirítear áiseanna spóirt ar an láthair.

Féachann an Plean freisin le freagairt do roinnt treochtaí san earnáil ardoideachais, lena n-áirítear máistirphleanáil, comhlonnú agus cónascadh bonneagair oideachais a chruthaíonn an fhéidearthacht go ndéanfaí iar-thailte oideachais a athfhorbairt chun críocha eile; fás na hearnála d'aosaigh / breisoideachais mar gheall ar acmhainní méadaithe an rialtais; agus ról méadaitheach na mBord Oideachais agus Oiliúna i réamhphleanáil an bhonneagair oideachais.

Aithníonn an Chomhairle go sonrath an tábhacht a bhaineann le hinstiúidí oideachais agus oiliúna 3ú leibhéal poiblí agus príobháideach dár gcathair - lena n-áirítear Coláiste na Tríonóide, Coláiste na hOllscoile, Baile Átha Cliath, Ollscoil Chathair Bhaile Átha Cliath, Institiúid Teicneolaíochta / Ollscoil Teicneolaíochta Bhaile Átha Cliath, Baile Átha Cliath, Coláiste Griffith, Scoil Ghnó Bhaile Átha Cliath, Coláiste Náisiúnta na hÉireann, Coláiste Ríoga na Máinliá in Éirinn agus Coláiste Náisiúnta Ealaíne is Deartha - agus tacaíonn siad leis an ngá leo a fhorbairt, a leathnú agus a chomhdhlúthú de réir an bheartais náisiúnta.

Is é Beartas Chomhairle Chathrach Bhaile Átha Cliath:	
QHSN51	<p>Soláthar Oideachais</p> <ul style="list-style-type: none"> i. Tacú le soláthar scoileanna nua agus leathnú na n-áiseanna scoile atá ann cheana agus aird á tabhairt ar riachtanais an DES. ii. Tacú le forbairt agus soláthar leanúnach oideachais tríú leibhéal, breisoideachais agus foghlaim ar feadh an tsaoil sa chathair.
QHSN52	<p>Úsáid Chomhroinnte d'Áiseanna Oideachais</p> <ul style="list-style-type: none"> i. Comhlonnú scoileanna / áiseanna oideachais a spreagadh mar cuid de champais oideachais agus le húsáidí pobail eile chun moil phobail a chruthú. ii. Tacú leis an úsáid chomhroinnte de thailte agus d'áiseanna scoile nó coláiste leis an bpobal áitiúil, lasmuigh d'uaireanta feidhme, lena ndaingnítear na húsáidí sin sa phobal i gcoitinne.

Is é cuspóir Chomhairle Chathrach Bhaile Átha Cliath:	
QHSNO14	<p>Measúnú a dhéanamh ar an nGá le Saoráidí Oideachais Nua nó Leathnaithe</p> <ul style="list-style-type: none"> i. (Leanúint ar aghaidh ag obair leis an Roinn Oideachais agus Scileanna ar riachtanais oideachais na cathrach trí Chomhghrúpa Oibre d'fhonn an gá atá le háiseanna oideachais nua nó leathnaithe a mheas agus chun tionscadail scoile a chur chun cinn ar aon dul le fás an daonra in áiteanna a bhfreastalaíonn iompar poiblí orthu agus líonraí siúlóide/rothaíochta. ii. Oibriú leis an Roinn Breisoideachais agus Ardoideachais agus le Bord Oideachais agus Oiliúna Chathair Bhaile Átha Cliath maidir le suíomhanna oiriúnacha a shainithint d'áiseanna oideachais nua agus leathnaithe.

Is é cuspóir Chomhairle Chathrach Bhaile Átha Cliath:	
QHSNO15	<p>Soláthar do Scoileanna agus an Córas Pleanála: Cód Cleachtais d'Údaráis Phleanála (2008)</p> <p>Iarracht a dhéanamh tailte a chur in áirithe chun críocha oideachais, lena n-áirítear socruithe ilchampas a fhorbairt nuair is cuí, in áiteanna gar do na ceantair ina bhfuil an leathnú cónaithe is mó nó an t-éileamh is mó ar áiteanna scoile nach gcomhlíontar agus i ngar do shaoráidí pobail ionas gur féidir na tairbhí a bhaineann le comhlonnú agus an fhéidearthacht áiseanna a roinnt a uasmhéadú de réir Soláthar do Scoileanna agus an Córas Pleanála: Cód Cleachtais d'Údaráis Phleanála (2008).</p>

Áiseanna Cúraim Leanaí

Ríthábhachtach do sholáthar a dhéanamh do phobail inbhuanaithe, tá seirbhísí cúram leanaí comharsanachta agus áitiúla atá ar ardchaighdeán agus oiriúnach don fheidhm.

In Áiseanna Cúraim Leanaí: Treoirlínte d'Údaráis Phleanála (2001) an rialtais agus i gCiorclán ar Áiseanna Cúraim Leanaí (2016) tugtar creat beartais chun treoir a thabhairt d'údaráis áitiúla maidir le háiseanna cúram leanaí a sholáthar in áiteanna oiriúnacha lena n-áirítear ceantair chónaithe, nóid fostaíochta, bunaíochtaí móra oideachais, ionaid dúiche agus chomharsanachta agus in áiteanna gar do líonraí iompair phoiblí. Moltar sa treoir seo freisin saoráid cúraim leanaí amháin a sholáthar in aghaidh gach 75 aonaid chónaithe le méadú pro-rata d'fhorbairtí cónaithe os cionn na tairsí méide seo.

Maidir le soláthar na saoráidí cúraim leanaí laistigh de cheantair chónaithe nua agus atá ann cheana, ní mór aird a thabhairt ar chumas agus dáileadh geografach na saoráidí cúraim leanaí seanbhunaithe sa cheantar agus ar an bpróifíl dhéimeagrafach atá ag teacht chun cinn sa cheantar. Ní sholáthrófar solúbthacht maidir le soláthar níos ísle ach ar bhonn údar déimeagrafach agus suímh atá bunaithe ar fhianaise (féach Mír 15.8.4 de Chaibidil 15: Caighdeáin Forbartha).

Tá sé tábhachtach freisin a chinntiú go gcosnaítear saoráidí réamhscoile ó thruailliú aeir iomarcach. Ní mór go mbeadh bearta maolaithe mar cuid dá ndearadh in iarratais ar shaoráidí réamhscoile atá suite laistigh nó cóngarach do cheantair a sainithníodh mar cheantair ina bhfuil leibhéil arda truaillithe aeir. Ba cheart áiteanna súgartha lasmuigh in aice le hacomhail / bóithre gnóthacha a sheachaint.

Leanfaidh an Chomhairle ag obair le Coiste Cúram Leanaí Chathair Bhaile Átha Cliath agus leis an bhfeidhm phleanála cúram leanaí nuabhuanaithe laistigh den Roinn Gnóthaí Leanaí agus Óige trí na próisis bhainistíochta réamhphleanála agus forbartha d'fhonn tacú le cuspóir an rialtais soláthar a dhéanamh do dhóthain seirbhísí cúram leanaí ardchaighdeán agus inacmhainne.

Is é Beartas Chomhairle Chathrach Bhaile Átha Cliath:

QHSN53	<p>Áiseanna Cúram Leanaí</p> <p>Soláthar áiseanna cúram leanaí inacmhainne atá deartha go cuí agus atá a méid oiriúnach don fheidhm a éascú mar cuid dhílis de mholtaí d'fhorbairtí nua cónaithe agus úsáide measctha, faoi réir anailíse ar riachtanas déimeagrafach agus geografach a rinne an t-iarratasóir i gcomhairle le Coiste Cúram Leanaí Chomhairle Cathrach Bhaile Átha Cliath, d'fhonn a chinntiú go bhfuil a soláthar agus a suíomh ag teacht le réimsí daonra agus fás fostaíochta.</p>
---------------	--

Is é cuspóir Chomhairle Chathrach Bhaile Átha Cliath:

QHSN016	<p>Áiseanna Réamhscoile</p> <p>A chinntiú go bhfuil áiseanna réamhscoile suite go cuí agus go ndéantar iad a chosaint ar thruailliú aeir. Nuair a dhéantar iarratas laistigh nó cóngarach d'áiteanna a bhfuil leibhéil arda truaillithe iontu, caithfidh an t-iarratas aghaidh a thabhairt go leordhóthanach ar an tionchar trí dhearadh agus athshuíomh, agus timpeallacht oiriúnach, tarraingteach lasmuigh a sholáthar sula bhféadtar cead a mheas.</p>
----------------	---

Súgradh Leanaí

Spreagann beartas náisiúnta soláthar agus feabhsú leanúnach áiseanna agus taitneamhachtaí do leanaí agus do dhaoine óga.

I Straitéis Súgartha Chathair Bhaile Átha Cliath 'Pollinating Play!' 2020 - 2025 moltar cathair spráúil atá oiriúnach do leanaí agus inar féidir le gach leanbh agus duine óg (0-18 mbliana d'aois) taitneamh a bhaint as a gceart chun súgartha agus an ceart seo a fheidhmiú go hiomlán agus gníomhaíocht choirp a thacaíonn leo a bheith acu. San áireamh anseo bheadh rochtain ar chlóis súgartha, spásanna dírithe ar an óige agus deiseanna do chomharsanachtaí a thacaíonn le súgradh agus don ríocht phoiblí. Tacóidh an plean forbartha le bonneagar súgartha cathrach éifeachtach, oiriúnach don fheidhm agus dea-dheartha a chruthú a fhreastalóidh ar riachtanais agus aoisghrúpaí éagsúla de réir bheartas níos leithne na Comhairle. Tá tuilleadh beartais maidir le háiseanna súgartha, spóirt agus áineasa leagtha amach i gCaibidil 10: Bonneagar Glas agus Áineas agus Caibidil 15: Caighdeán Forbartha.

Bonneagar Pobail Eile

Beidh raon áiseanna agus bonneagair pobail riachtanach chun tacú le comharsanachtaí agus pobail inbhuanaithe ar fud na cathrach, go háirithe i gceantair atá ag teacht chun cinn nó atá i mbun forbartha. Beidh seachadadh agus maoiniú inbhuanaithe bonneagair den sórt sin mar phríomhfhócas ag an gComhairle Cathrach agus sásraí nuálacha á gcur san áireamh lena n-áirítear comhpháirtíochtaí straitéiseacha leis an earnáil phríobháideach, chomh maith le gníomhaireachtaí rialtais agus stáit, agus cur chun feidhme tríd an bpróiseas bainistíochta forbartha.

Tá ról tábhachtach ag forbairt ionad comharsanachta iomchuí chun miondíol, seirbhísí miondíola agus saoráidí ar nós institiúidí airgeadais agus oifigí poist a sholáthar maidir le saoráidí leordhóthanacha a sholáthar do phobail agus do chomharsanachtaí áitiúla mar atá leagtha amach i gCaibidil 7: Lár na Cathrach agus na Sráidbhailte Uirbeacha. Tá ról lárnach ag saoráidí cultúrtha freisin i gcruthú comharsanachtaí inbhuanaithe (féach Caibidil 12: Cultúr).

Áiteanna Adhartha / Reiligi

Aithníonn an Chomhairle an gá atá le raon áiseanna reiligiúnacha mar cuid thábhachtach den bhonneagar pobail. Is minic a sholáthraíonn áiteanna adhartha acmhainn pobail trínar féidir le cónaitheoirí comharsanachta faisnéis, oideachas, cúnamh míochaine nó leasa agus teagmháil shóisialta a fháil.

Leabharlanna

I bPlean Forbartha Leabharlainne Chathair Bhaile Átha Cliath 'Leabharlanna gan Teorainn: Treoir Straitéiseach do Leabharlanna Cathrach Bhaile Átha Cliath 2019-2023', aithnítear an ról lárnach atá ag leabharlanna poiblí ar fud na cathrach maidir le cur ar chumas na Comhairle faisnéis agus seirbhísí a sholáthar mar thacaíocht dá saoránaigh, do chuirteoirí agus dá hoibrithe. Faoi láthair oibríonn an Chomhairle 23 brainse leabharlainne ar fud na cathrach agus de réir mar a leanann ról na seirbhíse leabharlainne ag athrú agus ag forbairt, beidh sé tábhachtach go leanfaidh siad ag freastal ar na riachtanais do phobail áitiúla. Leanfaidh an Chomhairle ag tacú le forbairt agus feabhsú áiseanna leabharlainne sa chathair.

Is é Beartas Chomhairle Chathrach Bhaile Átha Cliath:	
QHSN54	Áiteanna Adhartha agus Áiseanna Ilchreidimh Tacú leis an bhforbairt d'áiteanna adhartha agus áiseanna ilchreidimh in áiteanna oiriúnacha sa chathair agus iad a éascú agus oibriú agus idirchaidreamh a dhéanamh leis na páirtithe leasmhara go léir i gcás nach gceanglaítear a thuilleadh ar fhoirgnimh úsáidí oiriúnacha cuí nua a aimsiú agus na saoráidí pobail atá ann a choinneáil nuair is féidir. A chinntiú go bhfreagraíonn ceantair nua athghiniúna don ghá atá le háiseanna creidimh nua a sholáthar mar cuid dá máistirphleananna / Pleananna Ceantair Áitiúil / SDZanna ina bhfuil an riachtanas sin aitheanta.
QHSN55	Reiligí Chun forbairt reiligí nua nó sínte a éascú, lena n-áirítear reiligí glasa, tailte éicea-adhlactha, ballaí colmlainne agus créamatóiríamái, agus breithniú á dhéanamh ar roghanna adhlactha na bpobal ilchreidimh agus neamh-reiligiúnach, ag láithreacha oiriúnacha sa chathair, faoi réir cosaintí iomchuí maidir le cúinsí comhshaoil, torann agus tionchair tráchta.
QHSN56	Cultúr san Athghiniúint Cultúr a aithint mar shásra thábhachtach san athghiniúint, agus an cumas ann gníomhú mar chatalaíoch don chomhtháthú, d'fhorbairt pobail agus do rannpháirtíocht shibhialta.
QHSN57	Seirbhís Leabharlainne na Cathrach Leanúint ar aghaidh ag forbairt agus ag feabhsú seirbhís leabharlainne na cathrach chun freastal ar riachtanais na bpobal áitiúil trí thacú le cur i bhfeidhm na Leabharlainne Neamhtheoranta: Treo Straitéiseach do Leabharlanna Cathrach Bhaile Átha Cliath 2019-2023.
QHSN58	Áiseanna Pobail Tacú le forbairt, feabhsú agus soláthar raon leathan d'áiseanna pobail atá uilechuimsitheach go sóisialta, ilfheidhmeach agus éagsúil ar fud na cathrach nuair is gá agus chun teagmháil a dhéanamh le páirtithe leasmhara pobail agus corparáideacha maidir lena soláthar.

Is é cuspóir Chomhairle Chathrach Bhaile Átha Cliath:	
QHSNO17	Leabharlann Bhaile Munna Tabhairt faoi staidéar féidearthachta do leabharlann Bhaile Munna ar an athlonnú a d'fhéadfadh a bheith ann i Lár Bhaile Bhaile Munna.

Pictiúr le Katelyn Thomas, Scoil Shinsearach Naomh Cairtriona, An Chabhrach

CAIBIDIL 6

Geilleagar Cathrach
agus Fiontar

The Old Lilley Ferry
Access

6.1 Réamhrá

Caipiteal Iomaíoch Idirnáisiúnta na hÉireann

Is cathair idirnáisiúnta í Baile Átha Cliath agus tairseach chuig an Aontas Eorpach do go leor gnóthaí. Cuireann réigiún na cathrach go mór le geilleagar na tíre agus is príomhthiománaí eacnamaíochta d’Éirinn é.

Feictear Baile Átha Cliath mar áit tharraingteach le bheith ag oibriú agus ag infheistiú inti agus tá sé mar bhaile de cuid de na corparáidí ilnáisiúnta is mó tionchair ann, le braislí suntasacha sa teicneolaíocht agus san airgeadas. Tá tábhacht ar leith ag baint leis an gcathair mar Mhol TF (tá 9 as na 10 gcuideachta ardteicneolaíochta domhanda lonnaithe i mBaile Átha Cliath) agus tá sí ina lárionad cuideachtaí ilnáisiúnta atá ag teacht chun cinn chomh maith le cuideachtaí ilnáisiúnta fadbhunaithe ina bhfuil radharc rathúil nua-thionscanta.

Geilleagar seirbhísí-bhunaithe den cuid is mó atá i mBaile Átha Cliath agus is ionann an earnáil sin agus c.82% den ghníomhaíocht iomlán agus is ionann c.19% agus déantúsaíocht agus tógáil le chéile. Mar phríomhchathair an Stáit, tá ról suntasach eacnamaíoch, riaracháin agus cultúrtha ag Baile Átha Cliath.

Tá Baile Átha Cliath ar cheann de na suíomhanna taighde, forbartha agus nuálaíochta is mó le rá ar domhan agus tá daonra óg oilte ann agus líon mór ollscoileanna, institiúidí agus ionaid taighde.

Próifíl Eacnamaíoch Chathair Bhaile Átha Cliath

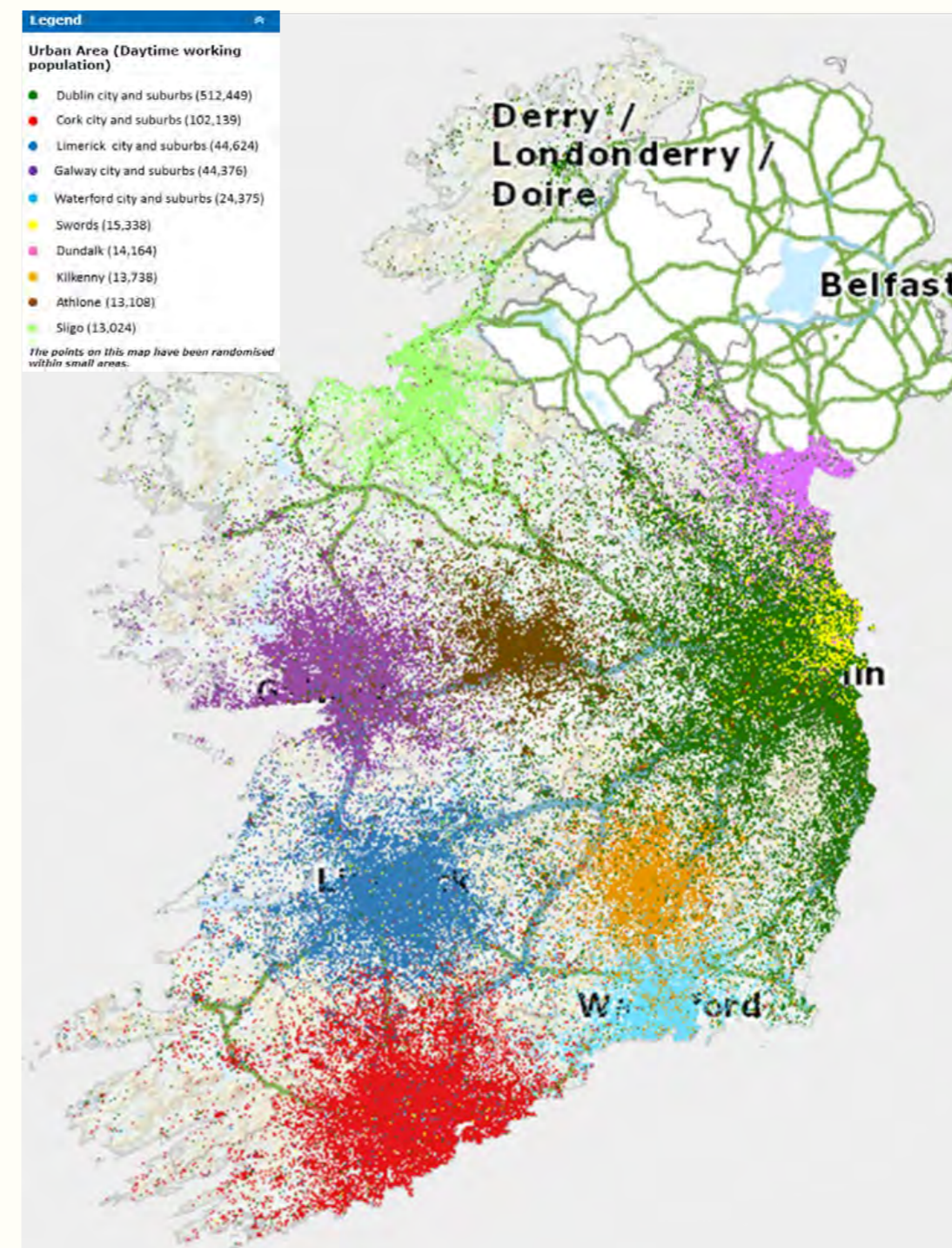
Tá méadú seasta tagtha ar dhaonra Chathair Bhaile Átha Cliath le linn na ráithe seo caite. Ó 1991 go 2016, tháinig méadú de 75,321 duine (14%) ar dhaonra Chathair Bhaile Átha Cliath ó 479,233 go 554,554.

I dtorthaí Dhaonáireamh 2016, tugadh le fios gur cathair éagsúil í Baile Átha Cliath a mheall daoine chun bogadh anseo ó thar lear. In 2016, b’ionann líon iomlán na ndaoine neamh-Éireannacha agus 17% den daonra a raibh gnáthchónaí orthu. Tá an chathair saintréithithe freisin ag cion réasúnta ard d’aoisigh óga idir 20-39 bliana d’aois (38.6% i gcomparáid le 27.8% don stát ina iomláine). Tá cion réasúnta ard den daonra freisin sna cohóirt aoise oibre ar 25-64 bliana d’aois (58.7% i gcomparáid le 53.4% don stát).

Is áit thábhachtach fostaíochta í Cathair Bhaile Átha Cliath do dhaoine nach bhfuil ina gcónaí sa chathair. De réir an Daonáirimh, um shonraí Áit Oibre (POWCAR), in 2016 bhí 256,634 oibrí cónaitheach agus 319,092 post

i gCathair Bhaile Átha Cliath, rud a chiallaíonn gur bhain thart ar 19.5% de na poist le cónaitheoirí neamhchathracha. Taispeántar an patrún seo go soiléir i bhFigiúr 6-1 a mhapálann bunús na n-oibrithe a oibríonn i rith an lae i bpríomhionaid in Éirinn.

Figiúr 6-1: Bunús na nOibrithe i rith an Lae i bPríomh-Ionaid in Éirinn

Foinse: Tuarascáil Miondíola Bannon (2020) bunaithe ar Shonraí na Príomh-Oifige Staidrimh.

Faoi dheireadh, b'ionann ráta rannpháirtíochta lucht saothair Bhaile Átha Cliath 64.7% (i gcomparáid leis an ráta náisiúnta 61.4%) agus b'ionann an cion daoine a bhí os cionn 15 bliana d'aois sa chathair i mbun oibre agus 56.4% (i gcomparáid le 53.4% go náisiúnta). Baineann Baile Átha Cliath leas as lucht saothair ardoilte le cáilíocht tríú leibhéal nó níos airde ag 40% díobh. Is cathair í atá ceangailte go digiteach freisin, áit a bhfuil leathanbhanda seasta ag 95% de theaghlaigh.

Taispeánann Figiúr 6-2 a thugann léargas ar fhorbairt na fostaíochta de réir na hearnála eacnamaíche i Réigiún Bhaile Átha Cliath ó 2006 go 2017, go bhfuil geilleagar an réigiúin ag fás agus ag éagsúlú, le méaduithe suntasacha ó 2006 i ngníomhaíochtaí sláinte daonna agus oibre sóisialta, i ngníomhaíochtaí seirbhísí cóiríochta agus bia, agus san earnáil faisnéise agus cumarsáide.

Figiúr 6-2: Fostaíocht de réir na hEarnála Eacnamaíochta i mBaile Átha Cliath (sna mílte)

Foinse: Plean Áitiúil Eacnamaíoch agus Pobail Chathair Bhaile Átha Cliath 2016–2021

Beartas um Fhorbairt Gheilleagrach

Ó thaobh na pleanála spásúlachta de, tugtar aghaidh ar bheartas eacnamaíoch sa NPF agus sa RSES araon, mar a phléitear níos mionsonraithe thíos.

Ar leibhéal náisiúnta, tá an beartas um fhorbairt gheilleagrach is déanaí dírithe ar thacú leis an ngeilleagar díreach tar éis an éigeandáil Covid le Plean Téarnaimh Eacnamaíoch d'Éirinn a fógraíodh i mí an Mheithimh 2021.

Tugtar dá aire sa Phlean go bhfuil ról Bhaile Átha Cliath, mar phríomhchathair agus inneall eacnamaíoch na hÉireann (ag giniúint 40% de OTI an stáit), thar a bheith tábhachtach maidir leis seo, agus luaitear ann

go dtabharfaidh an Rialtas bearta breise ar aghaidh chun tacú leis an téarnamh lár na cathrach de réir mar a éiríonn sé níos soiléire den tionchar atá ag an bpaindéim Covid ar fhostaíocht agus ar ghníomhaíochtaí eacnamaíocha eile atá lonnaithe sa chathair. Tá an chéad chéim eile de Phlean Fiontraíochta Réigiúnach Bhaile Átha Cliath 2022 - 2024 á thabhairt chun críche faoi láthair le seoladh i R4 2021.

Ar leibhéal réigiúnach, sheol an tAire Gnó, Fiontair agus Nuálaíochta Plean Fiontair Réigiúnaigh Bhaile Átha Cliath do 2020, go luath in 2019. Tá sé mar aidhm ag an bPlean comhoibriú a chothú idir páirtithe leasmhara réigiúnacha ar thionscnaimh a chabhróidh le hacmhainn forbartha fiontraíochta gach réigiúin a bhaint amach.

Luaitear sa straitéis go bhfuil ról lárnach ag Baile Átha Cliath, mar phríomhchathair na hÉireann, maidir le FDI a mhealladh chun na tíre agus go bhfuil sé tábhachtach go leanfaidh Baile Átha Cliath de bheith ina cathair dhinimiciúil a fhanann tarraingteach do cuideachtaí atá ag lorg suíomh ar scála idirnáisiúnta dá gcuid oibríochtaí domhanda.

Tugtar dá aire freisin go bhfuil sé ríthábhachtach go gcruthóidh pleanáil agus forbairt phríomhchathair na hÉireann limistéar uirbeach den scoth a leanann ag mealladh ní amháin infheistíocht idirnáisiúnta ach tallann idirnáisiúnta freisin.

Tá an rialtas, in éineacht le páirtithe leasmhara lena n-áirítear Comhairle Cathrach Bhaile Átha Cliath, ag forbairt Plean Fiontair Réigiúnaigh nua do Bhaile Átha Cliath go dtí 2024 faoi láthair de réir an Phlean Náisiúnta um Théarnamh Eacnamaíoch. Chomh maith le cuidiú le gnóthaí atógáil tar éis COVID-19, díreoidh an Plean nuashonraithe seo ar na dúshláin agus na deiseanna a eascraíonn as gníomhú ar son na haeráide agus as fás an digitithe.

Ar leibhéal áitiúil, is éard atá i bPlean Eacnamaíoch agus Pobail Áitiúil Chomhairle Cathrach Bhaile Átha Cliath (LECP) 2016-2021 a d'ullmhaigh Coiste Forbartha Pobail Áitiúil Chathair Bhaile Átha Cliath agus an Coiste um Beartas Straitéiseach um Fhorbairt Eacnamaíochta agus Fiontair ná doiciméad straitéise sé bliana ina leagtar amach dhá cheann déag de phríomhspricanna sóisialta agus eacnamaíocha na Cathrach.

Is í an fhís atá leagtha amach sa phlean "cathair a fhás agus a chothú bunaithe ar phrionsabail an chomhionannais, an cheartais shóisialta agus na hinbhuanaitheachta comhshaoil áit a

bhfreastalaíonn geilleagar láidir áitiúil ar riachtanais na bpobal áitiúil rathúil, gníomhach agus gafa". Tá Plean Fiontar Áitiúil agus Pobail Chomhairle Cathrach Bhaile Átha Cliath (LECP) 2022 - 2027 á fhorbairt agus tá sé le foilsiú go luath im 2022.

Beartas Pleanála Náisiúnta agus Réigiúnach

Ar leibhéal náisiúnta, is é príomhaidhm straitéiseach an Chreata Pleanála Náisiúnta (NPF) "tacú le fás agus rath Bhaile Átha Cliath sa todhchaí mar phríomhchathair na hÉireann ar scála domhanda, trí fhás Bhaile Átha Cliath a bhainistiú ar bhealach níos fearr chun a chinntiú gur féidir freastal ar níos mó laistigh di agus gar don chathair".

Spreagtar tacú le fiontraíocht agus braislí iomaíocha a thógáil agus sa NPF cuirtear fás dlúth uirbeach chun cinn agus forbairt líon teoranta limistéar athfhorbartha agus athghiniúna le haghaidh fáis agus infheistíochta eacnamaíche leanúnaí a chomhlánóidh lár na cathrach agus na Dugthailte.

Admhaítear sa NPF go bhfuil gá le rogha tithíochta, soghluaisteacht iompair agus cáilíocht na beatha a fheabhsú chun a chinntiú go gcoinníonn an chathair a buntáiste iomaíoch agus go gcaithfidh Baile Átha Cliath a bheith ina cathair níos glaise, níos inbhuanaithe ó thaobh an chomhshaoil de ar aon dul le hiomaitheoirí idirnáisiúnta.

Tá na téamaí straitéiseacha seo le feiceáil freisin sa Straitéis Spásúlachta agus Eacnamaíoch Réigiúnach (RSES), a bhí ailínithe le Beartas Fiontraíochta Náisiúnta 2015 an Rialtais 'Fiontraíocht 2025'. Mar a thaispeántar i bhFigiúr 6.3 thall tá príomhghnéithe na straitéise eacnamaíche atá leagtha amach san RSES bunaithe ar speisialtóireacht chliste, braisliú, fás ordúil, agus bainistíocht riosca agus comhfhorbairt áite a sheadfaidh an aimsir.

Figiúr 6-3: Straitéis Eacnamaíoch RSES

Sa RSES, cuirtear béim ar an ngá atá le fostaíocht a mhéadú in áiteanna straitéiseacha, chun soláthar a dhéanamh d'fhostaíocht atá dian ar dhaoine ag láithreacha inbhuanaithe gar do nóid iompair phoiblí ar ardchaighdeán, chun tógáil ar shineirgí tráchtála agus taighde atá cóngarach d'fhostóirí móra, braislí tionscail agus speisialtóireacht chliste agus suíomhanna straitéiseacha a ghníomhachtú chun an bonn fostaíochta áitiúil i mbailte comaitéireachta a neartú.

Ina dhiaidh sin, iarrann Plean Spásúlacht an Cheantair Chathrach (MASP) do Bhaile Átha Cliath (mar atá leagtha amach i gCaibidil 5 den RSES) go mbeidh dlúis fostaíochta méadaithe i gCathair agus i mbruachbhailte Bhaile Átha Cliath agus in áiteanna inbhuanaithe eile gar do nóid iompair phoiblí ar ardchaighdeán, gar d'institiúidí tríú leibhéal agus moil fostaíochta atá ann cheana, agus go ndéanfar úsáidí fostaíochta nach bhfuil chomh dian a athlonnú lasmuigh d'fháinne an M50 agus na limistéar tógtha atá ann cheana féin.

6.2 Éachtaí

Le linn thréimhse an Phlean Forbartha dheireanaigh, lean geilleagar Bhaile Átha Cliath lena téarnamh ón gcúlú eacnamaíochta deireanach agus rinneadh roinnt éachtaí suntasacha, rud a chuir le hiomaíochas eacnamaíoch, tarraingteacht agus beogacht na cathrach.

Infheistíocht Dhíreach Eachtrach

Fuarthas infheistíocht dhíreach eachtrach shuntasach (FDI) de scála i gCathair Bhaile Átha Cliath le linn thréimhse an phlean dheireanaigh. Suite i mBaile Átha Cliath, tá cuid de na corparáidí ilnáisiúnta a bhfuil an tionchar is mó acu, le braislí suntasacha sa teicneolaíocht, san airgeadas agus sna seirbhísí gairmiúla. Laistigh de Dhughthailte Bhaile Átha Cliath, tá níos mó ná 500 gnólacht ag feidhmiú, lena n-áirítear níos mó ná leath de na 50 banc is mó ar domhan agus na 20 cuideachta árachais is mó. Is mol mór domhanda é Baile Átha Cliath freisin do riarachán ciste, léasú aerárthaí, árachas agus raon gníomhaíochtaí mórdhíola baincéireachta.

Tá braisle suntasach d'úsáidí de chineál TFC tagtha chun cinn in oirdheisceart na cathrach / ceantar Shráid na Canálach Móire, tar éis chinneadh Google a gceanncheathrú Eorpach a aimsiú i Sráid na Bearú in 2011. Tá Facebook, LinkedIn, Airbnb agus Amazon lonnaithe sa ceantar céanna anois.

Ceantar Nuálaíochta na Canálach Móire

Seoladh an tionscnamh um Cheantar Nuálaíochta na Canálach Móire (GCID) in 2018. Is plean €1 billiún ar leibhéal náisiúnta é an GCID chun mol a chruthú d'áiseanna taighde ollscoile den scoth agus éiceachóras nua-thionscanta i nDuga na gCanálacha Móra, le campas nua ollscoile TCD ag gníomhú mar chónascaire.

Is é aidhm an tionscnaimh braisle a sholáthar a nascfaidh gnólachtaí nuathionscanta agus fiontair i mbun forbartha agus fadbhunaithe le taighde, nuálaíocht agus an saol acadúil chun fás eacnamaíoch inbhuanaithe a chur chun cinn, iomaíochas a fheabhsú agus FDI a threisiú agus chun leasa an phobail áitiúil.

Ceantair Chliste

Is tionscnamh é Baile Átha Cliath Cliste a bhunaigh na ceithre Údarás Áitiúla i mBaile Átha Cliath a thugann soláthraithe teicneolaíochta, lucht acadúil agus saoránaigh le chéile chun seirbhísí poiblí a athrú agus cáilíocht na beatha a fheabhsú.

D'fhonn dlús a chur leis an nuálaíocht, tá 'Cur Chuige um Cheantar Cliste' glactha ag Baile Átha Cliath Cliste, ag díriú píolótaí teicneolaíochta nua in áiteanna spriocdhírthe ar fud Bhaile Átha Cliath. Seoladh an chéad Cheantar Cliste, Dughthailte Cliste, in 2018, agus tá ceithre cheantar eile tagtha ar an sruth go dtí seo; OCBÁC Cliste, Áth an Ghainimh Cliste, Baile Brigín Cliste agus D8 Cliste.

Clár Straitéise Rannpháirtíochta an AE

Sheol Comhairle Cathrach Bhaile Átha Cliath a Clár Straitéis Rannpháirtíochta AE 2021 - 2027 le déanaí a thacóidh le deiseanna a shainnithint laistigh de Chláir agus Tionscadail Comhpháirtíochta an AE agus sruthanna maoinithe AE chun tosaíochtaí Chomhairle Cathrach Bhaile Átha Cliath a bhaint amach ach ranncuideoidh siad freisin leis na spriocréimsí a shainnithin an Coimisiún Eorpach.

Beidh an straitéis seo, a thógann ar chuntas teiste Chomhairle Cathrach Bhaile Átha Cliath ar rannpháirtíocht i raon Cláir AE, dírithe ar na réimsí seo a leanas: Cliste & Digiteach, Glas & Aeráid, Sóisialta & Eacnamaíocht agus Forbairt Uirbeach & Réigiúnach. Príomhcholún den straitéis is ea bunú Oifig Chláir AE Chomhairle Cathrach Bhaile Átha Cliath chun seirbhísí tacaíochta éifeachtacha a sholáthar d'fhoireann atá rannpháirteach nó a bhfuil sé ar intinn acu páirt a ghlacadh i dtionscadail chomhpháirtíochta an AE.

Comhfhorbairt Áite agus Brandáil

Cuireadh roinnt oibreacha suntasacha feabhsúcháin ar an ríocht phoiblí chun feidhme faoin Máistirphlean na Ríochta Poiblí chomh maith le hidirghabhálacha straitéise glasaithe.

Rinneadh obair shuntasach freisin maidir le Brandáil Áite leis an tionscnamh nua Dublin.ie. Ar an ardán seo (www.dublin.ie) leagtar amach príomhfhaisnéis maidir le maireachtáil, oibriú, infheistiú agus staidéar i mBaile Átha Cliath. Seachadadh sraith feachtais rathúla chun tacaíocht do ghnó áitiúil a spreagadh agus chun folláine saoránach a fheabhsú mar fhreagairt téarnaimh agus athléimneachta ar thionchar na paindéime. Tacaíonn Comhairle Cathrach Bhaile Átha Cliath leis an mbranda áite do chuairteoirí www.visitdublin.ie á bhainistiú ag Fáilte Ireland.

Athghiniúint agus Áitribh Fholmha

Rinneadh athghiniúint shuntasach sna Dughthailte (na Lotaí Thuaidh agus limistéar Duga na Canálach Móire) ó thuaidh agus ó dheas ó abhainn na Life, le spás oifige nua i dteannta le forbairt chónaithe agus úsáide measctha. Ainmníodh an Poll Beag Thiar mar SDZ agus moltar sa Scéim Pleanála don

limistéar méid suntasach spáis oifige/fiontraíochta le raon tíopeolaíochtaí chun freastal ar chineálacha éagsúla úsáidí.

Rinneadh Staidéar straitéiseach ar na tailte Z6 agus Z7 go léir le linn thréimhse an phlean dheireanaigh, agus ina dhiaidh sin rinneadh roinnt athruithe ar phlean reatha Forbartha Cathrach Bhaile Átha Cliath chun athfheistiú agus athfhorbairt na dtailte seo atá suite go straitéiseach a éascú d'fhorbairt úsáide measctha níos déine agus níos iomchuí.

Forbairtí Earnála

Rinneadh infheistíocht shuntasach in earnáil na turasóireachta agus go háirithe i soláthar d'óstáin nua. Ina theannta sin, forbraíodh nithe nua do chuariteoirí turasóireachta, lena n-áirítear Músaem Eisimirce na hÉireann (EPIC) ar Ché Theach an Chustaim, The Vaults ag John Lane West agus Músaem Tionóntán ar Shráid Henrietta.

Chuir Fáilte Ireland tús le roinnt fiontar turasóireachta suntasach mar Phlean Forbartha Taithí Cuairteoirí na nDugthailte (VEDP), Straitéis Treoshuímh Cuairteoirí agus chomhoibrigh siad le Comhairle Cathrach Bhaile Átha Cliath chun 'Dubline', conair oidhreachta siúlóide ar chaighdeán idirnáisiúnta, a fhorbairt ó Chearnóg Parnell go Cill Mhaighneann.

In earnáil an oideachais, i measc forbairtí suntasacha le déanaí tá comhdhlúthú áiseanna acadúla TU sa champas nua ag Gráinseach Ghormáin agus an clár leanúnach infheistíochta i gcampas OCBÁC. In earnáil an chúraim shláinte agus na n-eolaíochtaí sláinte, tá tús curtha le tógáil an Ospidéal Náisiúnta Leaná ar shuíomh Ospidéal San Séamas.

Faoi dheireadh, leanann Port Bhaile Átha Cliath ag nuachóiriú agus ag comhdhlúthú a cuid oibríochtaí agus tá an cuideachta ag déanamh infheistíocht bhonneagair shuntasach ag an gcalafort chun árthaí níos mó a éascú agus soláthar a dhéanamh d'acmhainn mhéadaithe.

Tionscnaimh Áitiúla agus Forbairt Eacnamaíoch

Éacht suntasach maidir le forbairt eacnamaíoch na bpobal áitiúil ar fud na cathrach le linn thréimhse an Phlean Forbartha deireanach ba ea cur chun feidhme Phlean Eacnamaíoch agus Pobail Áitiúil Chathair Bhaile Átha Cliath (LECP) 2016–2021.

Tá Oifig Eacnamaíoch Áitiúil Chomhairle Cathrach Bhaile Átha Cliath (LEO) freagrach as an bplean a chur chun feidhme agus thug siad tacaíocht do roinnt tionscadal agus tionscnamh le roinnt blianta anuas a chuireann go mór le geilleagar na cathrach.

Le linn na paidéime domhanda Covid 19; thacaigh an Oifig Fiontar Áitiúil agus Forbairt Eacnamaíochta le 19,939 gnó. Rinne Comhairle Cathrach Bhaile Átha Cliath, trína bhfoireann airgeadais agus a bhfoireann airgeadais LEO, Tacaíochtaí Airgeadais Dhíreacha ar luach €107.6 milliún a riar.

6.3 Dúshlán

Mar chathair le geilleagar oscailte atá dírithe ar an stáitse idirnáisiúnta agus atá i mbun forbartha, tá dúshlán mhóra roimh Bhaile Átha Cliath maidir le fás eacnamaíoch a choinneáil. Sa ghearrthéarma agus sa mheántéarma, is í géarchéim Covid 19 an dúshlán is mó do gheilleagar na cathrach i dtéarmaí an tionchair dhírigh atá ag dúnadh gnó, ach freisin athruithe ar an gcaoi a n-oibríonn daoine, a ndéanann siad siopadóireacht agus a ligean siad scíth a sa chathair.

Is dúshlán seachtrach eile é an Breatimeacht a bhfuil an cumas aige tionchar a imirt ar earnálacha atá ag brath go mór ar shreabhadh earraí chuig an mBreatain agus Tuaisceart Éireann agus uaidh.

I measc na ndúshlán inmheánach tá an ganntanas leanúnach de thithíocht inacmhainne ar ardchaighdeán chun freastal ar dhaonra oibre na cathrach atá ag dul i méid chomh maith le scrogaill i soláthar iompair riachtanach, seirbhísí uisce agus bonneagair sláintíochta. Bainteach leis seo tá an gá le timpeallacht ardchaighdeán a sholáthar ionas go mbeidh an chathair níos inmharthana d'áitritheoirí reatha agus do chónaitheoirí amach anseo.

Baineann dúshlán eile leis an comhchruinniú leanúnach de dhíothacht shóisialta agus eacnamaíoch i roinnt áiteanna sa chathair agus an gá le hathfhorbairt príomhshuímh athghiniúna sa chathair a chur chun cinn. Cuireann an dúshlán seo béim ar an ngá atá le tacú le fás uilechuimsitheach ar fud an réigiúin, go háirithe i gceantair dhíothacha nó tearcfheidhmíochta, chun lucht saothair oilte agus cáilithe a chinntiú, chun leibhéal rannpháirtíochta ban sa lucht saothair a fheabhsú agus chun aghaidh a thabhairt ar phócaí díothachta agus éagothroime eacnamaíoch sa chathair.

San fhadtéarma, d'fhéadfadh go mbeadh tionchair shuntasacha ag athrú aeráide i dtéarmaí imeachtaí aimsire foircneacha agus tuilte a d'fhéadfadh cur isteach ar ghníomhaíocht eacnamaíoch agus dochar a dhéanamh don bhonneagar criticiúil.

6.4 Cur Chuige Straitéiseach

Tá an cur chuige straitéiseach i leith gheilleagar agus fhiontar na cathrach a leagtar amach sa chaibidil seo ar aon dul le haidhmeanna foriomlána an bheartais eacnamaíochta agus phleanála náisiúnta, réigiúnach agus

áitiúil a leagtar amach thuas. Mar thoradh air sin, féachfaidh an cur chuige straitéiseach atá mar bhonn agus taca leis na beartais agus na cuspóirí atá sa cuid seo a leanas den chaibidil seo:

- ról Bhaile Átha Cliath mar chaipiteal iomaíoch idirnáisiúnta na hÉireann a chosaint agus a fheabhsú;
- fás straitéiseach agus spriocdhírthe fostaíochta a chur chun cinn;
- tacú le hathghiniúint agus dul i ngleic le háitribh fholmha;
- béim a leagan ar a thábhachtaí atá gníomhú ar son na haeráide, comhfhorbairt áite agus cáilíocht na beatha;
- tacú le hearnálacha eacnamaíocha lárnacha; agus
- tacú le nuálaíocht agus speisialtóireacht chliste;
- gníomhaíocht áitiúil, éagsúlacht, uilechuimsitheacht agus oscailteacht a chothú.

Tá an cur chuige straitéiseach seo mar cuid de straitéis spásúlachta fhoriomlán d'fhorbairt gheilleagar Chathair Bhaile Átha Cliath i gcomhthéacs réigiún cathrach níos leithne Bhaile Átha Cliath, mar a phléitear sa chéad cuid eile.

6.5 Beartais agus Cuspóirí

6.5.1 Caipiteal Iomaíoch Idirnáisiúnta na hÉireann

Aithnítear ról ríthábhachtach eacnamaíochta Bhaile Átha Cliath sa NPF ina luaitear gurb í Baile Átha Cliath cathair iomaíoch na hÉireann ar scála an domhain agus go leanann sí ag tiomáint cuid mhór d'fhás na tíre ina hiomláine agus sa RSES tugtar an cur síos ar an gcathair den chroílár gnó idirnáisiúnta le croílár thar bheith comhchruinnithe agus bonn fostaíochta éagsúlaithe agus tairiscint miondíola, ealaíon, cultúir agus fóillíochta ar ord níos airde. Tá sé ríthábhachtach go gcosnófar ról Bhaile Átha Cliath ní amháin mar an t-inneall eacnamaíoch náisiúnta ach go ndéanfar é a fheabhsú tuilleadh le linn thréimhse an Phlean Forbartha seo.

Chomh maith le freastal ar riachtanais Infheistíochta Díri Eachtraí, beidh an gá le tacaíocht leanúnach d'fhiontair Éireannacha agus do FBManna tábhachtach chun a chinntiú go dtógfaidh an Chathair athléimneacht san earnáil fiontraíochta ionas gur féidir léi teacht chun cinn agus oiriúnú don gheilleagar domhanda agus do na hathruithe comhshaoil agus teicneolaíochta atá ag síorathrú

Aithnítear go mbeidh cruthú éiceachóras de ghnóthaí nuathionscanta, fiontair shóisialta, micrea-ghnóthaí agus gnóthaí beaga ríthábhachtach do rath eacnamaíoch leanúnach Bhaile Átha Cliath agus féachfaidh an Chomhairle, nuair is féidir, le forbairt scileanna agus fiontraíochta a chur chun cinn, suíomhanna le haghaidh gnóthaí nuathionscanta agus gnóthaí nuathionscanta féideartha, cláir chathrach cliste agus comhoibriú idir comhlachtaí poiblí, tionscail agus taighde.

Aithnítear an ról lárnach atá ag Baile Átha Cliath sa gheilleagar ‘uile-oileáin’ sa NPF, RSES, agus le déanaí i dtionscnamh ar leith a bhfuil sé mar aidhm aige Conair Eacnamaíoch Bhaile Átha Cliath go Béal Feirste a fhorbairt tuilleadh¹⁴ (www.dbec.ie). Mar a tugadh faoi deara sa RSES, tá sé de chumas ag an gConair an t-aon cuaille scála péireáilte fáis cathrach ar an Oileán a sholáthar - ag sroicheadh sprioc daonra tagarmharc Eorpach 5 milliún chun dul san iomaíocht le réigiúin chathracha den chineál céanna san AE.

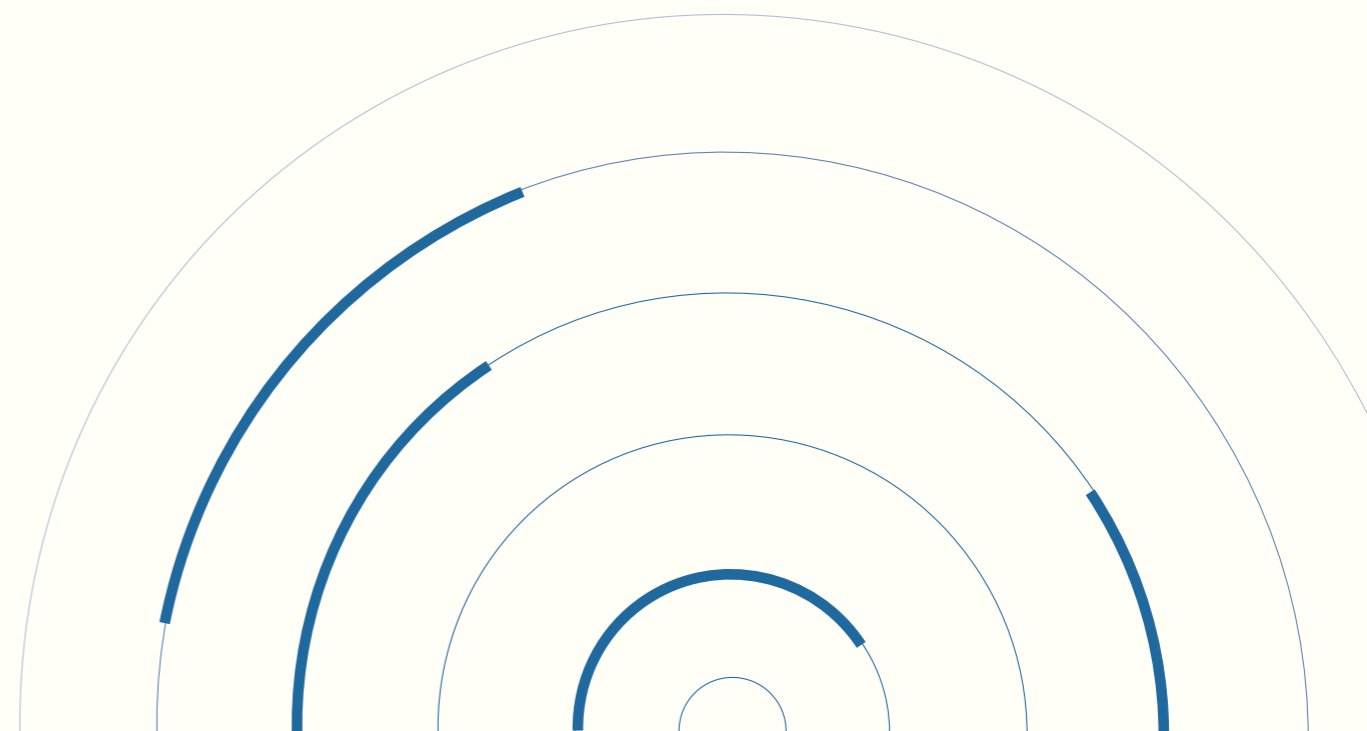
I bhfianaise na n-athruithe suntasacha sa chaidreamh idirnáisiúnta a bhaineann le himeacht na Ríochta Aontaithe as an Aontas Eorpach, tá sé ag éirí níos tábhachtaí go bhféachfaidh Éire ina hiomláine agus Cathair Bhaile Átha Cliath go háirithe, lena hathlonnú mar bhall lárnach den AE agus ceangail láidre eacnamaíocha atá comhthairbheach leis an RA á gcoinneáil aici.

Is gné thábhachtach de straitéis fhoriomlán na cathrach í féin a shuíomh mar phríomhchathair Eorpach iomaíoch idirnáisiúnta, é an seoladh le déanaí de Straitéis Rannpháirtíochta Cláir AE 2021 - 2027 de cuid Chomhairle Cathrach Bhaile Átha Cliath.

Is é Beartas Chomhairle Chathrach Bhaile Átha Cliath:	
CEE1	<p>Ról Bhaile Átha Cliath mar an Inneall Eacnamaíoch Náisiúnta</p> <p>(i) Ról Bhaile Átha Cliath mar an t-inneall eacnamaíoch náisiúnta agus mar spreagthóir téarnaimh agus fáis eacnamaíoch a chur chun cinn agus a fheabhsú, le lár na cathrach mar phríomh-ghineadóir eacnamaíoch.</p> <p>(ii) Baile Átha Cliath a chur chun cinn agus a éascú mar chathair chruthaitheach agus nuálach atá iomaíoch ar bhonn domhanda, nasctha go hidirnáisiúnta, tarraingteach agus oscailte.</p> <p>(iii) Straitéis idirnáisiúnaithe a chur chun cinn ag tógáil nasc eacnamaíoch agus tairbhí eile atá comhthairbheach le cathracha lárnacha ar fud an domhain chun infheistíocht agus turasóireacht i mBaile Átha Cliath a spreagadh.</p>
CEE2	<p>Cur Chuige Dearfach i leith Tionchar Eacnamaíoch na nIarratas</p> <p>Cur chuige dearfach agus réamhghníomhach a ghlacadh agus tionchar eacnamaíoch na n-iarratas mór pleanála á mheas d’fhonn tacú le forbairt eacnamaíoch, fás fiontar agus fostaíochta agus freisin chun torthaí ar ardchaighdeán a sheachadadh.</p>

14. Féach Conair Eacnamaíoch Bhaile Átha Cliath, Béal Feirste (2021) Conair Eacnamaíoch Bhaile Átha Cliath-Bhéal Feirste: Próifíl Reatha, Acmhainneacht Téarnaimh agus Deiseanna Comhoibrithe.

Is é Beartas Chomhairle Chathrach Bhaile Átha Cliath:	
CEE3	<p>Infheistíocht Dhíreach Eachtrach a Chur Chun Cinn agus a Éascú</p> <p>(i) Infheistíocht dhíreach eachtrach sa chathair a chur chun cinn agus a éascú trí oibriú go dlúth leis an IDA agus le gníomhaireachtaí eile, agus aird a thabhairt ar riachtanais na hinfeistíochta idirnáisiúnta.</p> <p>(ii) Aithint go bhfuil ról ag Comhairle Cathrach Bhaile Átha Cliath maidir le ‘branda’ dearfach agus tarraingteach a bhunú don chathair agus infheistíocht a éascú i bhfás agus athghiniúint leanúnach na cathrach.</p>
CEE4	<p>Fás Fiontar Dúchasach a Chur Chun Cinn agus a Éascú</p> <p>Tacú le héiceachóras gnóthaí nuathionscanta nuálacha a chruthú, fiontar sóisialta, micrea-ghnóthaí agus gnóthaí bheaga agus, nuair is féidir, forbairt scileanna agus fiontraíochta a chur chun cinn, suíomhanna do ghnóthaí nuathionscanta ardteicneolaíochta agus féideartha, cláir chathrach chliste agus comhoibriú idir comhlachtaí poiblí, tionscail agus taighde.</p>
CEE5	<p>Conair Eacnamaíoch Bhaile Átha Cliath - Béal Feirste</p> <p>Tógáil ar chonair eacnamaíoch Bhaile Átha Cliath-Bhéal Feirste agus í a chur chun cinn d’fhonn na buntáistí a bhaineann le naisc thuaidh-theas agus geilleagar uile-Éireann a fhorbairt a uasmhéadú.</p>
CEE6	<p>Baile Átha Cliath mar Phríomhchathair AE</p> <p>Tacú le cur chun feidhme Straitéis Rannpháirtíochta Cláir AE 2021 - 2027 de cuid Chomhairle Cathrach Bhaile Átha Cliath agus obair Oifig Cláir AE na Comhairle.</p>

6.5.2 Fás Fostaíochta Straitéiseach agus Spriocdhírthe

D’fhonn acmhainn Bhaile Átha Cliath ina iomláine a uasmhéadú, beidh sé riachtanach fás straitéiseach agus spriocdhírthe na fostaíochta a chinntiú i gceantair ar leith den chathair. Tá sé seo ar aon dul leis an NPF ina leagtar béim ar a thábhachtaí atá sé láithreacha a shainaithint inar féidir le fiontair rochtain a fháil ar thailte forbartha, fóntais agus airíonna tráchtála ar phraghas iomaíoch go dtí na caighdeáin is airde atá ar fáil go hidirnáisiúnta.

Limistéir agus Conairí Forbartha Straitéisí

Ag leanúint air seo, d’aithin an RSES agus an MASP ceithre limistéar agus conairí forbartha cónaithe agus fostaíochta straitéisí i limistéar Cathrach Bhaile Átha Cliath chun pobail dhlúth inbhuanaithe agus fostaíochta a chruthú. I measc na gcritéar chun na conairí a shainaithint bhí rogha deiseanna forbartha straitéisí a d’aithin údaráis áitiúla agus áiríodh leo anailís bunaithe ar fhianaise ar a gcumas forbartha reatha agus amach anseo agus a n-acmhainneacht torthaí straitéiseacha comhaontaithe a sheachadadh.

Sa MASP, soláthraítear treoir bhreise a bhaineann le forbairt de cheantair forbartha straitéisí shonracha laistigh de gach limistéar agus conair. Sa tábla thíos leagtar amach an treoir ábhartha a bhaineann le fostaíochta do cheantair forbartha straitéisí atá lonnaithe i limistéar Chomhairle Cathrach Bhaile Átha Cliath.

Tábla 6-1: Treoir MASP maidir le Fostaíocht i gCeantair Forbartha Straitéisí

Limistéar / Conair MASP	Ceantair Forbartha Straitéisí	Cuspóir Foriomlán	Fostaíocht / Úsáid Measctha
Lár na Cathrach laistigh den M50	Lár na Cathrach	Athghiniúint tionscadal tithíochta sóisialta níos sine (iar-CPPanna), An Pháirc Thiar-Gort na Silíní, Baile Munna, Baile an Ásaigh-Baile Pheiléid agus Naomh Séamus - Heuston	Athghiniúint tailte Diageo, fostaíocht a bhaineann le sláinte agus oideachas ar champas Naomh Séamas agus Gráinseach Ghormáin
	Dugthailte	Tógáil amach as na Lotaí Thuaidh agus Dugaí na Canálach Móire le hathghiniúint fhisiceach agus shóisialta bhreise ar thailte an Phoill Bhig agus ar oirthuaisceart lár na cathrach	Tuilleadh forbartha ar cheantair ghnó ardteicneolaíochta agus seirbhísí atá bunaithe ar dhaoine sna Dugthailte agus sa Pholl Beag
	Bóthar an Náis	Tailte suntasacha athfhorbraíochta le féidearthacht d’fhorbairt chónaithe agus fostaíocht níos déine/úsáidí measctha	Ath-dhianú ar thailte tearcúsáidte lena n-áirítear bóthar an Náis agus eastáit tionsclaíochta níos sine, faoi réir staidéir féidearthachta
Conair Thuaidh Theas	Imeall Thuaidh	Leathnú uirbeach ar mhórsála ag cruthú pobal nua lena n-áirítear Cluain Ghrífín-Béal Maighne	Ceantair úsáide measctha a chríochnú le soláthar miondíola agus seirbhíse

Tá ainmniú na gceantar seo mar cuid de straitéis atá dírithe ar dhlúis fostaíochta a mhéadú ag na háiteanna cearta i gCathair agus i mbruachbhailte Bhaile Átha Cliath agus ag láithreacha inbhuanaithe eile gar do nóid iompair phoiblí ar ardchaighdeán, in aice le hinstiitúidí tríú leibhéal agus moil fostaíochta atá ann cheana, agus trí úsáidí fostaíochta nach bhfuil chomh dian a athlonnú lasmuigh d’fháinne an M50 agus na limistéar tógtha atá ann cheana.

Is éard atá i gceist leis an straitéis seo freisin dlús leanúnach a dhéanamh i lár na cathrach, ceantair fostaíochta straitéiseacha a athneartú laistigh den fháinne M50 agus príomhláithreáin straitéiseacha a ghníomhachtú chun moil fostaíochta atá ann cheana a chomhlánú.

Sa chur chuige foriomlán maidir le fás fostaíochta atá leagtha amach sa Phlean seo, léirítear straitéis RSES/MASP sa mhéid is go ndéantar foráil ann d'fhorbairt eacnamaíoch iomchuí ceantar ar leith den chathair mar: Lár na Cathrach, na Dugthailte, an Chathair Seachtrach agus na Príomh-Shráidbhailte Uirbeacha.

Lár na Cathrach

Is é béim na straitéise do lár na cathrach agus a comharsanachtaí máguaird laistigh de na canálacha ná infheistíocht eacnamaíoch chothrom a spreagadh le fócas méadaithe ar inmharthanacht, ríocht phoiblí feabhsaithe agus bearta soghluaisteachta. Coinneoidh agus tógfaidh lár na cathrach an ról atá aige cheana mar cheann de na ceantair fostaíochta is tábhachtaí in Éirinn le meascán de ghníomhaíochtaí oifige, miondíola, cónaithe, turasóireachta agus cultúrtha.

Tá acmhainneacht shuntasach ann fostaíocht bhreise a ghiniúint i limistéar lár na cathrach trí athfhorbairt thailte Diageo ag Geata Naomh Séamas. Ina theannta sin, is infheistíocht shuntasach í forbairt an Ospidéal Náisiúnta Leanaí ag Naomh Séamas do lár na cathrach agus bainfear leas iomlán as deiseanna do bhraisle sláinte atá ailínithe le hospidéal na leanaí agus leis an Ospidéal Máithreachais Náisiúnta atá beartaithe don todhcháí.

Meastar freisin go ndéanfar tuilleadh forbartha ar champas Ollscoil Teicneolaíochta Bhaile Átha Cliath ag Gráinseach Ghormáin thar thréimhse an phlean. Spreagfar deiseanna chun braislí d'fhorbairt eacnamaíoch, d'fhostaíocht agus nuálaíocht i réimsí an ardoideachais a fhorbairt ar an gcampas agus thar timpeall.

Chun tacú le forbairt eacnamaíoch Lár na Cathrach, ainmníodh roinnt Limistéar Athghiniúna agus Forbartha Straitéisí (SDRAnna) i limistéar lár na cathrach. Mar a leagtar amach i gCaibidil 13, tacóidh ainmniú na gceantar seo mar SDRAnna le seachadadh de mhéid suntasach tithe agus fostaíochta don chathair.

Na Dugthailte

Maidir le fostaíocht i bhforbairt eacnamaíochta, tá athrú tapa ar limistéar na nDugthailte le blianta beaga anuas agus tá líon suntasach corparáidí ilnáisiúnta ann anois le braislí suntasacha in earnálacha na teicneolaíochta agus an airgeadais. Is léiriú é seoladh Cheantar Nuálaíochta na Canálach Móire (GCID) ar an gcumas atá ag an gceantar iomaíochas foriomlán agus acmhainn nuálaíoch na cathrach a fheabhsú.

Tá sé beartaithe go leanfaidh ar aghaidh le forbairt na gceantar gnó dianteicneolaíochta agus seirbhísí atá dian ar dhaoine sna Dugthailte agus sa Pholl Beag mar a shainaithnítear iad sa MASP.

Soláthróidh cur chun feidhme na Scéime Pleanála SDZ do na Lotaí Thuaidh agus Duga na Canálach Mór acmhainneacht mhór chruthú post le 345,000 méadar cearnach de spás tráchtála. Ina theannta sin, faoi Scéim Pleanála an Phoill Bhig Thiar, rinneadh foráil do níos mó ná 80,000–100,000 méadar cearnach de spás urláir tráchtála a d'fhéadfadh fostaíocht a chur ar fáil do suas le 8,000 oibrí. Aithnítear na dugthailte freisin mar SDRA. Éascóidh sé seo an athghiniúint bhreise de phríomhláithreáin forbartha ar fud an cheantair mar atá leagtha amach i gCaibidil 13 den Phlean seo.

An Chathair Sheachtrach

Tagraíonn an chathair sheachtrach do na ceantair nuafhorbartha ar imeall limistéar riaracháin na cathrach lena n-áirítear Cluain Ghrifín-Béal Maighne, Baile an Ásaigh-Baile Pheiléid An Pháirc Thiar agus Gort na Silíní. Samhlaítear go ndéanfar na ceantair mhóra bruachbhailteacha seo a chomhtháthú tuilleadh i struchtúr na cathrach agus deiseanna um dhiansaothrú iontu go ndéanfar iniúchadh iomlán ar thalamh inlíonta, athfhorbraíochta agus tearcúsáidte, go háirithe sna háiteanna atá ailínithe leis an mbonneagar iompair phoiblí atá ann agus a bheidh ann amach anseo. Áirítear leis seo diansaothrú tailte atá criosaithe Z6 agus Z7 faoin bplean a raibh ann roimhe seo trí úsáid mheasctha, lena n-áirítear fostaíocht, dlús agus airde méadaithe, faoi réir chritéir an phlean forbartha.

Príomh-Shráidbhailte Uirbeacha agus Ionaid Chomharsanachta

Le linn na chéad thréimhse plean eile, is é an cur chuige straitéiseach ná ordlathas na sráidbhailte uirbeacha sna bruachbhailte láir agus sa chathair sheachtrach a neartú. Mar atá leagtha amach i gCaibidil 7, sainaithníodh dhá cheann déag de Shráidbhailte Uirbeacha (KUVanna) mar lárionaid do sheirbhísí áitiúla a leanfaidh ag soláthar raon seirbhísí miondíola, tráchtála, fostaíochta, pobail agus eile agus a mbeidh ról lárnach acu i bhforbairt an choincheap den chathair de 15 nóiméad.

Laistigh den chathair sheachtrach, tá Ionaid Chomharsanachta níos lú agus sráidbhailte uirbeacha. Tá ról tábhachtach acu sa gheilleagar áitiúil agus meastar gur ceantair iomchuí iad do raon fostaíochta pobalbhunaithe.

Aithnítear go raibh tionchar suntasach eacnamaíoch ag an bpaindéim Covid 19 ar na Príomh-Shráidbhailte Uirbeacha agus ar na Lárionaid Chomharsanachta/na sráidbhailte uirbeacha seo. De bharr na paindéime, tá

athruithe tagtha ar an gcaoi agus an áit a n-oibríonn daoine agus tugtar deis do na hionaid seo ról nua a imirt de réir mar a roghnaíonn daoine níos mó ama a chaitheamh ag obair san áit ina gcónaíonn siad nó gar dóibh.

Chun leas a bhaint as na deiseanna seo, beidh sé riachtanach forbairt a dhéanamh ar spásanna breise ‘mol oifige’ agus ‘comhoibrithe’ go háirithe i sráidbhailte uirbeacha lárnaacha agus in ionaid uirbeacha agus chun bogadh i dtreo meascán úsáidí níos éagsúla ná mar atá le fáil faoi láthair in ionaid den sórt sin. Tacóidh sé seo freisin le spásanna oibre breise atá dírithe ar an bpobal a fhorbairt, agus cabhróidh sé seo leis an earnáil fiontar sóisialta a neartú.

Is é Beartas Chomhairle Chathrach Bhaile Átha Cliath:	
CEE7	Fás Fostaíochta Straitéiseach agus Spriocdhírithé Fás straitéiseach agus spriocdhírithé de cheantair forbartha straitéiseacha agus conairí a chur chun cinn de réir an RSES agus MASP le béim ar lár na cathrach, na Dugthailte, an Chathair Sheachtrach agus na Príomh-Shráidbhailte Uirbeacha agus Ionaid Chomharsanachta/Sráidbhailte Uirbeacha.
CEE8	Lár na Cathrach Tacú leis an bhforbairt de mheascán beoga de ghníomhaíochtaí oifige, miondíola, turasóireachta agus cultúrtha i lár na cathrach agus chun athghiniúint agus forbairt príomhcheantair fáis féideartha ar nós tailte Diageo, Campas Ospidéal San Séamas agus campas TU Bhaile Átha Cliath ag Gráinseach Ghormáin a éascú.
CEE9	Na Dugthailte Tacú le hathghiniúint leanúnach limistéar na nDugthailte agus lena fhorbairt mar phríomhionad gnó ard-theicneolaíochta bunaithe ar seirbhísí agus dian ar dhaoine.
CEE10	An Chathair Sheachtrach Tacú le fás fostaíochta sa chathair sheachtrach trí dhiansaothrú a dhéanamh ar na tailte inlíonta, athfhorbraíochta agus tearcúsáidte a spreagadh, go háirithe nuair a ailíníonn sé leis an mbonneagar iompair phoiblí atá ann agus a bheidh ann amach anseo.
CEE11	Príomh-Shráidbhailte Uirbeacha Príomh-Shráidbhailte Uirbeacha a chur chun cinn mar lárionaid seirbhíse úsáide measctha don gheilleagar áitiúil, ag ionchorprú raon úsáidí miondíola, fostaíochta, áineasa, pobail chomh maith le ‘spásanna comhoibrithe’ agus ‘moil oifige’.

6.5.3 Gníomhú ar son na hAeráide agus Cáilíocht na Beatha

Tá an t-athrú aeráide ar cheann de na dúshláin dhomhanda is práinní atá romhainn, agus roimh na glúine atá le teacht. Tá aistriú chuig sochaí ísealcharbóin atá seasmhach ó thaobh na haeráide de ar cheann de na hocht dToradh Straitéiseach Náisiúnta (NSOnna) atá leagtha amach sa NPF, agus tá gníomhú ar son na haeráide ar cheann de thrí phríomhphrionsabal an RSES.

I dtéarmaí beartais eacnamaíocha, sa Phlean Náisiúnta um Théarnamh Eacnamaíoch, tugtar dá aire go bhfuil gníomhú ar son na haeráide agus inbhuanaitheacht leabaithe anois ar fud thriúdhreach an bheartais fiontraíochta, lena n-áirítear trí na Pleananna Fiontair Réigiúnacha ina gcuimseofar béim ar ghníomhú ar son na haeráide agus Aistriú ar Bhonn Ceartais.

Le go leor de na bearta atá beartaithe maidir le maolú um ghníomhú ar son na haeráide agus um oiriúnú don aeráid, amhail an t-aistriú chuig modhanna iompair níos inbhuanaithe, an t-aistriú go foinsí fuinnimh ísealcharbóin, agus úsáid réitigh dúlra-bhunaithe, cuirfear le feabhsúcháin ar tharraingteacht fhoriomlán na cathrach mar áit le maireachtáil agus oibriú inti.

Tarraingítear aird sa NPF ar na buntáistí eacnamaíocha a bhaineann le háiteanna sláintiúla tarraingteacha a chruthú, ina dtugtar faoi deara go bhfuil nádúr na n-áiteanna uirbeacha ina fhachtóir ríthábhachtach chun fás eacnamaíoch agus forbairt réigiúnach a chinneadh. Is príomhphrionsabal de cuid an RSES é ‘Comhforbairt Áite Shláintiúil’ a fhéachann le cáilíocht beatha daoine a chur chun cinn trí áiteanna sláintiúla tarraingteacha a chruthú le maireachtáil agus oibriú iontu, cuairt a thabhairt orthu, infheistíocht agus staidéar a dhéanamh iontu.

Ina theannta sin, mar atá luaite sa Phlean Náisiúnta um Théarnamh Eacnamaíoch, de réir mar a athraíonn an geilleagar i dtreo todhchaí atá neodrach ó thaobh na haeráide de, tiocfaidh deiseanna eacnamaíocha nua chun cinn d’fhiontair atá ann cheana agus d’fhiontair nua le hearnálacha nua ‘geilleagair ghlais’ a fhorbairt amhail fuinneamh in-athnuaite, iarfheistiú agus, feithiclí leictreacha (EV) agus bonneagar do luchtú EV.

Sa bheartas náisiúnta eacnamaíochta agus dramhaíola, leagtar béim freisin ar an ngá atá le haistriú chuig cur chuige geilleagair chiorclach i leith tomhaltais agus dramhaíl a chosc mar cuid d’iarrachtaí foriomlána na tíre chun dul i ngleic leis an athrú aeráide (féach Caibidil 3: Gníomhú ar son na hAeráide).

Is é Beartas Chomhairle Chathrach Bhaile Átha Cliath:	
CEE12	Aistriú chuig Geilleagar Cathrach Ísealcharbóin, atá Seasmhach ó thaobh na haeráide Tacú leis an aistriú go geilleagar cathrach ísealcharbóin, atá seasmhach ó thaobh na haeráide de, mar cuid de bhearta maolaithe agus oiriúnaithe um ghníomhú ar son na haeráide agus i dteannta leis.
CEE13	I dtreo Geilleagair Ghlais agus Chiorclaigh Tacú le fás an 'gheilleagair ghlais' lena n-áirítear fuinneamh in-athnuaite, iarfheistiú, agus feithiclí leictreacha agus bonneagar luchtaithe agus tacú leis an aistriú i dtreo geilleagair chiorclaigh de réir an bheartais agus na reachtaíochta náisiúnta.
CEE14	Caighdeán na háite A aithint sé go bhfuil 'caighdeán na háite', 'glan, glas agus sábháilte' ríthábhachtach do rath eacnamaíoch na cathrach, ó thaobh infheistiúcháin eachtrach agus intíre a mhealladh, agus chun tallann, cónaitheoirí agus turasóirí a mhealladh agus a choinneáil.

6.5.4 Forbairt Eacnamaíoch Áitiúil agus Fiontar Sóisialta

Tá an Oifig Fiontar Áitiúil (LEO) freagrach as go leor clár agus tionscnamh tacaíochta gnó a fhorbairt agus a bhainistiú agus tá sí freagrach as gníomh fiontar a chur chun feidhme faoi Phlean Eacnamaíoch agus Pobail Áitiúil (LECP) na cathrach a foilsíodh in 2016. Tá Plean Fiontar agus Pobail Áitiúil Chomhairle Cathrach Bhaile Átha Cliath (LECP) 2022 - 2027 faoi athbhreithniú; foilseofar go luath é in 2022.

Tacaíonn LEO agus an LECP freisin le nuálaíocht shóisialta agus le gníomhaíochtaí fiontar sóisialta sa chathair a thrádálann chun críche sóisialta / sochaíochta agus a chabhraíonn le dul i ngleic le dúshlán shóisialta, eacnamaíochta agus chomhshaoil agus fás uilechuimsitheach, rathúnas comhroinnte, cuimsiú sóisialta, oiliúint agus cruthú post á gcothú ag an am céanna do dhaoine atá imeallaithe go minic.

Tá baint ag Comhairle Cathrach Bhaile Átha Cliath le roinnt tionscnamh a thacaíonn le forbairt fiontar geilleagair shóisialta a oibríonn chun aghaidh a thabhairt ar raon leathan dúshlán a bhainfidh amach na cuspóirí de gheilleagar agus sochaí níos glaise agus níos cuimsithí a fhorbairt.

Maidir leis seo, féachfaidh an Chomhairle le deiseanna a uasmhéadú, trí oibriú le raon leathan páirtithe leasmhara a thacaíonn le forbairt an gheilleagair shóisialta ar leibhéal Eorpacha, Náisiúnta, Réigiúnacha agus áitiúla. Tá Comhairle Cathrach Bhaile Átha Cliath ag glacadh páirte i gclár na

Réigiún um Geilleagar Sóisialta na hEorpa (ESER) agus tá sí rannpháirteach i dtionscadal Líonra Geilleagar Sóisialta Piarfhoghlama OECD Eurocities atá deartha chun réitigh a aithint ar dhúshlán a bhí cruthaithe de bharr an phaindéim Covid 19, nó ar brostaíodh dá bharr.

Tá tacaíocht ar siúl freisin chun oibriú leis an ngrúpa forfheidhmithe don Straitéis Náisiúnta Fiontraíochta Sóisialta 2019 - 2022. Leanann Dámhachtainí Fiontar Sóisialta Chomhairle Cathrach Bhaile Átha Cliath arna seachadadh i gcomhpháirtíocht le Fiontraíocht Lár na Cathrach agus leis an Roinn Forbartha Tuaithe agus Pobail, ag tacú le fiontair shóisialta luathchéime le tacaíochtaí maoinithe, meantóireachta agus próifílithe. Leanfaidh an cuibhreas Fiontraíochta Sóisialta GrowDublin8 ag comhlíonadh agus ag seachadadh na ngníomhartha atá san áireamh i Straitéis Fiontraíochta Sóisialta GrowDublin8 a seoladh in 2020.

Faoi dheireadh, tá prionsabail an chomhionannais agus na héagsúlachta ina bhfachtóirí tábhachtacha lena chinntiú go n-oibríonn geilleagar na cathrach chun leasa mhuintir uile Bhaile Átha Cliath agus ba cheart a aithint gur cheart go mbeadh gníomhaíochtaí eacnamaíochta inrochtana do dhaoine scothaosta agus do dhaoine faoi mhíchumas. Tá ról le himirt ag fostaíocht pá maireachtála freisin maidir le dálaí oibríthe ar phá íseal a fheabhsú.

Is é Beartas Chomhairle Chathrach Bhaile Átha Cliath:	
CEE15	An Oifig Fiontar Áitiúil agus an Plean Áitiúil Eacnamaíoch agus Pobail Tacú le hobairt Oifig Fiontar Áitiúil (LEO) na Comhairle Cathrach mar chroí-ionstraim tacaíochta agus forbartha eacnamaíochta agus fiontar áitiúil do FBManna agus do mhicrifhiontair agus cur chun feidhme bheartais agus chuspóirí an Phlean Áitiúil Eacnamaíoch agus Pobail a chur chun cinn agus a éascú.
CEE16	Nuálaíocht Shóisialta agus Fiontraíocht Cathair Bhaile Átha Cliath a chur chun cinn agus a éascú mar mhol d'fhiontraíocht shóisialta d'fhonn cabhrú le dul i ngleic le cuid de na riachtanais chriticiúla sa chathair agus chun deiseanna maoinithe Eorpacha a uasmhéadú, go háirithe, trí oibriú leis an Ionad beartaithe um Inniúlacht Náisiúnta i Nuálaíocht Shóisialta.
CEE17	Cáilíocht na Beatha A aithint gur chóir go mbeadh gníomhaíochtaí eacnamaíochta inrochtana do dhaoine scothaosta agus do dhaoine faoi mhíchumas agus poist a chur chun cinn a sholáthraíonn cáilíocht na beatha agus a ligeann d'oibríthe ról sóisialta agus eacnamaíoch iomlán a imirt i bhforbairt na cathrach.

Is é Beartas Chomhairle Cathrach Bhaile Átha Cliath:	
CEE18	Gníomhaireachtaí a bhfuil baint acu le Cláir Fostaíochta agus Oiliúna Rannpháirtíocht gníomhaireachtaí i gcláir fostaíochta agus oiliúna a éascú, d'fhonn deiseanna fostaíochta, oiliúna agus oideachais a uasmhéadú do chónaitheoirí de gach aois, go háirithe i gceantair faoi mhíbhuntáiste; agus clásail saothair shóisialta a spreagadh i dtionscadail na Comhairle Cathrach.

6.5.5 Athghiniúint agus Áitribh Fholmha

Chomh maith le ranncuidiú le cáilíocht agus tarraingteacht fhoriomlán na cathrach, tá an cumas ag athfhorbairt limistéar athghiniúna tairbhe dhíreach a thabhairt do gheilleagar na cathrach trí phoist a chruthú san earnáil tógála, trí spás urláir miondíola, tráchtála agus oifige nua a sholáthar chun freastal air d'aonaid chónaithe nua.

Saincheist shuntasach eile do gheilleagar na cathrach is ea áitribh fholmha toisc go léiríonn spás urláir folamh tráchtála agus cónaithe ní amháin mí-úsáid acmhainne luachmhar, ach baineann sé freisin ó cháilíocht uirbeach agus tarraingteacht ceantair dá chónaitheoirí, dá chuartheoirí, dá ghnóthaí agus dá infheisteoirí ionchasacha. Mar a tugadh faoi deara i gCaibidil 2: Croí-Straitéis, tá an Chomhairle Cathrach ag saothrú suíomhanna folmha go gníomhach trí thobhach na Láithreán Folamh (VSR) a chur chun feidhme. Tá ról leanúnach ag an VSR i ról Bainistíochta Gníomhach Talún na Cathrach maidir le timpeallacht fhisiceach na cathrach a fheabhsú agus na tionchair dhiúltacha atá ag talamh folamh ar gheilleagar na cathrach a mhaolú.

Tá athfhorbairt fóirsteanach de láithreáin fhairsinge fholmha / tearcúsáidte, go háirithe i limistéar lár na cathrach, ríthábhachtach d'fhorbairt inbhuanaithe. Tá sé riachtanach mais chriticiúil infheistíochta agus forbartha a chur i bhfeidhm sa ghearrthéarma chun timthriall diúltach na tearcfhorbartha a bhriseadh agus chun na bacainní ar dhul chun cinn a bhí ann a shárú.

Féachfaidh an Chomhairle Cathrach go dearfach ar úsáidí sealadacha iomchuí mar réitigh eatramhacha ar thalamh agus ar réadmhaoin atá folamh.

Is é Beartas Chomhairle Cathrach Bhaile Átha Cliath:	
CEE19	Limistéir Athghiniúna Claochlú na Limistéar Forbartha agus Athghiniúna Straitéisí (SDRAnna) sa chathair a chur chun cinn agus a éascú, mar phríomhthosaíocht beartais agus deis chun tarraingteacht agus iomaíochas na cathrach a fheabhsú, lena n-áirítear trí infheistíocht phríobháideach agus phoiblí ar ardchaighdeán a chur chun cinn agus trí mhaoiniú an Aontais Eorpaigh a lorg chun tacú le tionscnaimh athghiniúna, chun leasa cónaitheoirí, fostaithe agus cuairteoirí.
CEE20	Láithreáin Folmha (i) Dul i mbun 'bainistíocht ghníomhach talún' ar shuíomhanna agus ar mhaoin fholmha lena n-áirítear iad siúd ar le Comhairle Cathrach Bhaile Átha Cliath iad. (ii) Gabháil go réamhghníomhach le húinéirí talún, forbróirí ionchasacha agus infheisteoirí agus é mar aidhm acu athfhorbairt luath agus ardchaighdeán de láithreáin fholmha den sórt sin a spreagadh. (iii) Athshlánú agus úsáid foirgneamh folamh agus tearcúsáidte a spreagadh agus a éascú, lena n-áirítear a n-urláir uachtaracha. (iv) Úsáid spáis tráchtála fholaimh agus láithreán folamh a chur chun cinn agus a éascú, lena n-áirítear úsáid shealadach, do raon leathan fiontar lena n-áirítear úsáidí cultúrtha.

6.5.6 Príomh-Earnálacha Eacnamaíocha

Tá geilleagar oscailte, idirnáisiúnta, iomaíoch agus éagsúlaithe i mBaile Átha Cliath. Is mol ollmhór é do phríomhchomhlachtaí TF agus seirbhísí airgeadais chomh maith le gníomhaíochtaí taighde agus forbartha. Is ceann scríbe mór turasóireachta, fóillíochta agus cultúir é freisin agus tá earnáil bheoga bhialainne, bhia, drioglainne agus cheardaíochta ann.

Tá roinnt institiúidí oideachais den scoth sa chathair chomh maith leis an earnáil sláinte agus eolaíochtaí sláinte atá i mbun forbartha. Faoi dheireadh, is mol ollmhór iompair agus lóistíochta, agus soláthraíonn Port Bhaile Átha Cliath bealach trádála díreach chuig an Ríocht Aontaithe agus Mór-roinn na hEorpa.

Tá sé ríthábhachtach go dtacaítear leis na hearnálacha eacnamaíocha seo agus le hearnálacha eacnamaíocha tábhachtacha eile chun folláine eacnamaíoch na cathrach a chinntiú. Tá sé tábhachtach freisin go gcuirtear tacaíocht ar fáil chun teacht chun cinn earnálacha nua, nuálacha, amhail an geilleagar glas, na bitheolaíochtaí agus an Intleacht Shaorga (AI), a bhfuil sé d'acmhainn acu geilleagar na todhchaí a mhúnlú.

Spás Urláir Oifige agus Tráchtála

Cé gurb é an phaindéim Covid-19 ba chúis le hathrú fadtréimhseach ar an gcaoi agus ar an áit a n-oibríonn daoine ó lá go lá, beidh soláthar leordhóthanach d’urlár urláir oifige agus tráchtála ar ardchaighdeán fós ina phríomhriachtanas do Gheilleagar Bhaile Átha Cliath na todhchaí.

Tá sé ríthábhachtach go mbeidh spás oifige agus tráchtála ar ardchaighdeán agus atá iomaíoch ann ó thaobh costais de chun infheistíocht a mhealladh, tacú le fiontair agus fostaíocht a ghiniúint agus tá gá leanúnach ann le hathfhorbairt ardchaighdeán stoc oifige atá as dáta a spreagadh.

Is príomhstraitéis infheistíochta díri eachtraí é úsáidí ceanncheathrú a mhealladh chun na cathrach. Mar sin féin, tá soláthar teoranta ann d’oifigí móra chospláta lasmuigh de na Dugthailte, Heuston agus na bruachbhailte. Is minic a aimsítear suíomhanna de mhéid leordhóthanach chun plátaí urláir den sórt sin a sholáthar i gceantair athghiniúna agus is buntáiste straitéiseach suntasach é seo do Bhaile Átha Cliath.

Cé go mb’fhéidir nár chuir paindéim Covid-19 deireadh leis an ngá le spás oifige ar ardchaighdeán sa chathair, léirigh sé an indéantacht ‘obair dhílártha’ toisc go dtugann teicneolaíocht fheabhsaithe solúbthacht níos mó do dhaoine oibriú ón mbaile nó ó spásanna ‘comhoibrithé’ gar don áit ina bhfuil siad ina gcónaí.

Is dóigh go mbeidh an tsamhail oibre ‘hibrideach’ seo ina gné níos tábhachtaí de thírdhreach oibre na cathrach de réir mar a athosclóidh an geilleagar tar éis paindéime Covid-19 agus d’fhéadfadh éileamh níos mó a bheith ann ar spásanna comhoibrithé lasmuigh d’áiteanna traidisiúnta gnó agus oifige i lár na cathrach. Ba cheart go mbeadh spásanna comhoibrithé den sórt sin inrochtana do chách agus d’fhéadfaidís bheith ina n-acmhainní luachmhara don phobal áitiúil.

Is é Beartas Chomhairle Chathrach Bhaile Átha Cliath:

CEE21	Soláthar Spáis Tráchtála agus Athfhorbairt Stoc Oifige
	(i) Soláthar spáis tráchtála a chur chun cinn agus a éascú, nuair is cuí, lena n-áirítear plátaí urláir oifige níos mó atá oiriúnach le haghaidh úsáidí dúchasacha agus de chineál HQ-FDI. (ii) Soláthar fostaíochta sa chathair a chomhdhlúthú trí athfhorbairt ardchaighdeán stoc oifige atá as feidhm sa chathair a spreagadh agus a éascú.

Earnálacha Fáis Nua agus Nuálaíocht

Mar a leagtar amach i Mír 6.5.3 thuas, tá sé de chumas ag an gceanglas um aistriú chuig geilleagar ísealcharbóin atá seasmhach ó thaobh na haeráide, atá glas agus ciorclach earnálacha nua fáis a chruthú bunaithe ar sheirbhísí comhshaoil agus teicneolaíochtaí fuinnimh agus iompair inbhuanaithe a sholáthar.

Sa Phlean Náisiúnta um Théarnamh Eacnamaíoch, tarraingítear aird ar fhoinsí eile deiseanna eacnamaíoch sa todhchaí a bhaineann leis an aistriú go sochaí dhigitithe, a brostaíodh leis an nglacadh méadaithe de bhealaí digiteacha chun seirbhísí a oibriú agus a sheachadadh le linn paindéime Covid-19.

Éileoidh sé seo go mbeidh Éire ag tús cadhnaíochta na bhforbairtí teicneolaíochta trí theicneolaíochtaí nua a ghlacadh go tapa chun táirgiúlacht a threisiú agus chun a chinntiú go leanfaidh an tír de bheith iomaíoch go hidirnáisiúnta.

Is sampla rathúil é an tionscnamh Baile Átha Cliath Cliste de thionscadal a fhéachann le nuálaíocht a spreagadh in úsáid sonraí chun aghaidh a thabhairt ar raon dúshlán atá os comhair na cathrach. Chuir ceithre údarás áitiúla i mBaile Átha Cliath an tionscnamh seo ar bun, chun dul i dteagmháil le soláthraithe teicneolaíochta, taighdeoirí agus saoránaigh, chun teicneolaíochtaí nua a úsáid - mar Big Data agus Internet of Things - chun déileáil le dúshláin tosaíochta cathrach.

Mar thoradh ar an tionscnamh, bunaíodh roinnt Ceantar Cliste ar fud na cathrach. Is suíomhanna roghnaithe go straitéiseach iad seo ina ndéantar tionscadail nuálaíochta a bhrostú chun tionscadail a sheachadadh atá deartha chun freastal ar riachtanais na ndaoine a chónaíonn agus a oibríonn iontu.

Is é Beartas Chomhairle Chathrach Bhaile Átha Cliath:

CEE22	Earnálacha Fáis Nua
	Tacú le fás na n-earnálacha nua nuálacha fáis mar a shainaithnítear iad sa Phlean Náisiúnta um Théarnamh Eacnamaíoch a bhaineann leis an gclaochlú digiteach, le hIntleacht Shaorga (AI), le dícharbónú na sochaí, agus leis an ngeilleagar ciorclach.
CEE23	Baile Átha Cliath Cliste
	Tacú le Tionscnamh Bhaile Átha Cliath Cliste chun a chuspóirí a chur i bhfeidhm ar leibhéal na cathrach agus ar an leibhéal áitiúil trí Cheantair Chliste.

An Earnáil Mhuirí

Foinse shuntasach eile d'fhás ionchasach do gheilleagar na cathrach is ea an earnáil mhuirí lena n-áirítear loingseoireacht agus iompar muirí, fuinneamh, turasóireacht, iascach, bia mara, do Bharshaothrú agus fuinneamh in-athnuaite amach ón gcósta.

Mar atá luaite sa Chreat Náisiúnta Pleanála Muirí (NMPF) a glacadh le déanaí, is féidir le forbairt inbhuanaithe agus úsáid acmhainní mara buntáistí eacnamaíocha iomadúla a sholáthar ar leibhéal pobail, réigiúnach agus náisiúnta, lena n-áirítear fás eacnamaíoch, forbairt scileanna, fostaíocht, leibhéal daonra a chothabháil nó a mhéadú agus deiseanna infheistíochta agus trádála.

Tacaíonn an NMPF le tograí chun bonneagar talamhbhunaithe a fhorbairt, a éascaíonn gníomhaíocht mhuirí, agus éagsúlú nó athghiniúint tionscail mhuirí. Tacaíonn sé freisin le tograí chun bonneagar muirí a fhorbairt a éascaíonn gníomhaíocht talamhbhunaithe.

Is é Beartas Chomhairle Chathrach Bhaile Átha Cliath:

CEE24	An Earnáil Mhuirí Tacú le forbairt an earnáil mhuirí lena n-áirítear forbairt, nuair is iomchuí, bonneagar talamhbhunaithe, a éascaíonn gníomhaíocht mhuirí, agus éagsúlú nó athghiniúint tionscail mhuirí.
--------------	---

Ionaid Sonraí

Le digitiú luathaithe ár sochaí, cruthaíodh éileamh idirnáisiúnta méadaithe ar bhonneagar breise stórála agus próiseála sonraí agus mar thoradh air sin forbraíodh ionaid mhóra sonraí in Éirinn.

In 2017, d'fhoilsigh an Rialtas ráiteas ar ról na nIonad Sonraí i Straitéis Fiontraíochta na hÉireann. Sa doiciméad seo, cuireadh béim ar chur chuige plean-theoraithe maidir le roghanna réigiúnacha a chur chun cinn le haghaidh infheistíochta lárionaid sonraí.

I gCaibidil 15: Caihdeáin Forbartha, cuirtear mionsonraí breise ar fáil maidir leis na sainriachtanais a bhaineann leis an gcineál seo forbartha.

Is é Beartas Chomhairle Chathrach Bhaile Átha Cliath:

CEE25	Ionaid Sonraí A cheangal ar iarratais ar fhorbairt ionad sonraí nua a thaispeáint go soiléir conas a dhéanfaidh an fhorbairt atá beartaithe: <ul style="list-style-type: none"> • leibhéal arda éifeachtúlachta fuinnimh a bhaint amach; • an úsáid a bhaintear as fuinneamh in-athnuaite ar an láthair a uasmhéadú; • teas dramhaíola a ghabháil agus a athúsáid; agus • agus gur síníodh Comhshocrú an Ionaid Sonraí Neodrach Aeráide.
--------------	---

Turasóireacht, Óstáin agus Imeachtaí

Is é Baile Átha Cliath an ceann scríbe turasóireachta is tábhachtaí sa tír agus tá an turasóireacht ina colún lárnach de gheilleagar na cathrach. Measann Fáilte Ireland gur chuir Baile Átha Cliath fáilte roimh 6.3 milliún turasóir ón gcoigríoch agus go ndearnadh 1.7 milliún turas intíre chuici, ag giniúint caiteachais iomláin de €2.4 billiún agus ag tacú le 65,000 post. Chuaigh an paindéim COVID-19 i bhfeidhm go mór ar an earnáil, áfach, agus beidh iarracht shuntasach ag teastáil chun an turasóireacht i mBaile Átha Cliath a atógáil.

Thuairiscigh Fáilte Ireland in 2020, go raibh Baile Átha Cliath buailte go dona, agus thuairiscigh 98% de ghnóthaí turasóireachta sa chaipiteal leibhéal chustaiméirí laghdaithe le linn 2020, mar gheall den cuid is mó ar spleáchas ghnó na cathrach ar an margadh turasóireachta idirnáisiúnta.

Tá an Chomhairle Cathrach ag obair le Fáilte Ireland agus gníomhaireachtaí eile i bhforbairt rathúil na hearnála turasóireachta i mBaile Átha Cliath agus chuir sí tús le roinnt fiontar turasóireachta. Beidh tionscnaimh den sórt sin níos tábhachtaí fós de réir mar a thosóidh earnáil na turasóireachta ag téarnamh i ndiaidh na paindéime Covid-19. Is iad na príomhspriocanna straitéiseacha d'fhorbairt na turasóireachta i gCathair Bhaile Átha Cliath iar-Covid ná fócas méadaithe ar an margadh intíre, leanúint de chleachtadh mapála carachtar don chathair, forbairt eispéiris turasóireachta lasmuigh lena n-áirítear conair Chósta Bhaile Átha Cliath agus Glasbhealach na gCanálacha, chomh maith mar chur i bhfeidhm Phlean Forbartha Taithí Cuairteoirí na nDugthailte.

Tá an Chomhairle Cathrach agus Fáilte Ireland ag obair freisin ar fhorbairt 'Turasóireacht Chliste', a bhaineann le húsáid teicneolaíochta faisnéise agus cumarsáide chun uirlisí agus cuir chuige nuálacha a fhorbairt chun turasóireacht a fheabhsú.

Maidir le cóiríocht óstáin a sholáthar sa phríomhchathair, roimh phaindéim Covid-19, bhí rátaí áitíochta óstáin ag Cathair Bhaile Átha Cliath a bhí i measc na rátaí áitíochta is airde a tuairiscíodh do chinn scríbe inchomparáide¹⁵. Mar thoradh air sin, i dtreo dheireadh thréimhse an Phlean Forbartha dheireanaigh, chonacthas go leor iarratas chun óstáin nua a fhorbairt sa chathair agus chun óstáin atá sa chathair a leathnú.

Cé go gcuirfeadh fáilte roimh fhorbairt den sórt sin sa mhéid go soláthraíonn sí cóiríocht bhreise a bhfuil géarghá léi do thurasóirí a thugann cuairt ar an gcathair, beidh sé tábhachtach ró-chomhchruinniú na forbartha óstáin a sheachaint i gceantair den chathair ina bhfuil leibhéal arda óstáin, árstáin agus cóiríocht mac léinn ann faoi láthair nó i gceantair ina ndearnadh líon suntasach iarratas pleanála ar fhorbairt óstáin agus árstáin nua nó leathnaithe.

Tá sé thar a bheith tábhachtach ró-chomhchruinniú d'fhorbairt óstáin a sheachaint i gceantair áirithe de lár na cathrach i gcomhthéacs cuspóirí níos leithne chun raon úsáidí saibhir agus beoga a chruthú i lár na cathrach. Mar thoradh air sin, breithneoidh an Chomhairle iarratais ar fhorbairt bhreise óstáin agus árstáin ag féachaint don mheascán úsáidí atá ann cheana agus atá beartaithe a bhaineann le comharsanacht aon fhorbairt bheartaithe den sórt sin.

Mar a shonraítear i gCaibidil 15: Caighdeáin Forbartha (Alt 15.14.1), i gcás ina measann an t-údarás pleanála go bhfuil ró-chomhchruinniú áiseanna den sórt sin i gceantar, iarrfar ar an iarratasóir tuarascáil a chur isteach ina dtaispeántar gach forbairt óstáin agus árstáin atá ann cheana agus atá beartaithe laistigh de dhobharcheantar 1km agus bonn cirt nach mbainfidh an fhorbairt an bonn de na prionsabail um phatrún cothrom forbartha a bhaint amach sa cheantar.

D'fhonn cuidiú le hiarratais ar chóiríocht óstáin, árstáin agus brú sa chathair a bhreithniú, déanfaidh Comhairle Cathrach Bhaile Átha Cliath anailís ar an soláthar agus an t-éileamh ar chóiríocht a bhaineann le turasóireacht i gceantar Chathair Bhaile Átha Cliath.

Ina theannta sin, beidh toimhde ann i gcoinne tithe nó árasáin a úsáid le haghaidh ligin ghearrthearmaigh i ngach limistéar den chathair.

15. De réir Anailís Fáilte Ireland (2018) ar Chóiríocht Turasóireachta i mBaile Átha Cliath 2018-20, b'ionann meánrátaí áitíochta óstáin i mBaile Átha Cliath agus 83% in 2017. I sonraí a bhailigh STR, tugtar le fios gur thit sé seo go 30% d'óstáin i mBaile Átha Cliath in 2020 mar gheall ar thionchar na paindéime.

Imeachtaí

I bhfigiúirí 2019 Réamh-Chovid 19, bhí luach bliantúil na turasóireachta gnó ag €760 milliún agus bhí pleananna uailmhianacha ag Fáilte Ireland, chun é seo a fhás go €1 billiún faoi 2025.

Cuireann comhdhálacha idirnáisiúnta agus imeachtaí mórsála go mór leis an ngeilleagar áitiúil agus cuidíonn siad le próifíl na cathrach a ardú. Cé go ndeachaigh Covid i bhfeidhm ar an earnáil seo, tá an t-ádh ar Bhaile Átha Cliath go bhfuil ionaid imeachta ar ardchaighdeán ann lena n-áirítear an RDS, an tlonad Comhdhála Náisiúnta, Páirc an Chrócaigh agus Staidiam Aviva atá in ann raon de chineálacha éagsúla spóirt, siamsaíochta, gnó a óstáil chomh maith le gníomhaíochtaí agus imeachtaí cultúir.

Nuair is iomchuí, agus ag féachaint do phleanáil cheart agus d'fhorbairt inbhuanaithe na cathrach, tacóidh an Chomhairle Cathrach le forbairt choimhdeach ag na hionaid seo, amhail tionscadail infheistíochta caipitil ar mhórsála, áit a léirítear go bhfuil sé riachtanach comhdhlúthú agus feabhas a chur ar an tsaoráid imeachta atá ann agus i gcás nach mbainfidh an fhorbairt an bonn d'fheidhmiúlacht an ionaid nó nach mbeidh tionchar diúltach míchuí aici ar thaitneamhacht chónaithe na gceantar máguaird.

Is é Beartas Chomhairle Cathrach Bhaile Átha Cliath:

	<p>Turasóireacht i mBaile Átha Cliath</p> <p>(i) Turasóireacht a chur chun cinn agus a éascú mar cheann de phríomhcholúin eacnamaíochta gheilleagar na cathrach agus mar phríomh-ghineadóir fostaíochta agus tacú le soláthar cuí, cothrom d'áiseanna turasóireachta agus díol spéise do chuairoteoirí.</p> <p>(ii) Baile Átha Cliath a chur chun cinn agus a fheabhsú mar cheann scríbe turasóireachta den scoth do chuairoteoirí fóillíochta, cultúir, gnó agus mac léinn agus Baile Átha Cliath a chur chun cinn mar shuíomh do choinbhinsiúin agus d'imeachtaí cultúrtha.</p> <p>(iii) Inrochtaineacht bhonneagair turasóireachta a fheabhsú chun riachtanais rochtana gach cuairteora ar ár gcathair a aithint.</p>
CEE26	
	<p>Tionscnaimh Turasóireachta</p> <p>Oibriú le Fáilte Ireland agus páirtithe eile chun tionscnaimh shuntasacha forbartha turasóireachta a sheachadadh don chathair lena n-áirítear 'Turasóireacht Chliste', Conair Chósta Bhaile Átha Cliath agus Plean Forbartha Taithí Cuairteoirí na nDugthailte (VEDP).</p>
CEE27	

Is é Beartas Chomhairle Chathrach Bhaile Átha Cliath:

CEE28	<p>Cóiríocht Turasóireachta Chun iarratais ar fhorbairt um óstán breise, brú turasóireachta agus árastán a mheas, ag féachaint do:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Carachtar reatha an cheantair ina bhfuil an fhorbairt beartaithe lena n-áirítear taitneamhachtaí áitiúla agus áiseanna; • an meascán úsáidí atá ann agus atá beartaithe (lena n-áirítear na leibhéil chóiríochta turasóireachta atá ann cheana i.e. úsáidí óstáin, árastáin agus cóiríochta mac léinn atá ann cheana agus atá ceadaithe) i gcomharsanacht aon fhorbairt atá beartaithe; • tionchar na cóiríochta turasóireachta breise ar an gcuspóir níos leithne um raon saibhir agus beoga úsáidí a sholáthar i lár na cathrach; • an gá le diansaothrú do-ghlactha gníomhaíochta a chosc, go háirithe i gceantair atá cónaithe den cuid is mó; • an deis a chuirtear ar fáil chun spásanna ardchaighdeáin, deartha don fheidhm, a sholáthar a fhéadfaidh freastal ar ghníomhaíochtaí tráthnóna agus oíche - féach freisin Caibidil 12, Cuspóir CUO34.
CEE29	<p>Ionaid Imeachta Tacú le hoibriú leanúnach agus comhdhlúthú iomchuí na n-ionad imeachta lena n-áirítear an RDS, Ionad an Choinbhinsiúin Náisiúnta, Páirc an Chrócaigh agus Staidiam Aviva agus nuair is cuí, chun a chumasú dóibh infheistíocht chaipitil ar mhórsála a dhéanamh a bhaineann le turasóireacht, saoráidí gnó agus spásanna, imeachtaí, coinbhinsiúin agus gníomhaíochtaí a bhaineann le cultúr a sholáthar, i gcás ina dtacaíonn tograí den sórt sin le hinfeistíocht agus le fás na saoráide iomláine agus nach laghdaíonn siad a bhfeidhm mar ionaid náisiúnta thábhachta.</p>

Is é cuspóir Chomhairle Chathrach Bhaile Átha Cliath:

CEE01	<p>Staidéar ar Sholáthar agus Éileamh Óstáin, Árastáin agus Brúnna Anailís a dhéanamh ar an soláthar agus an t-éileamh ar chóiríocht turasóireachta lena n-áirítear óstáin, árastáin agus brúnna i gceantar Chathair Bhaile Átha Cliath.</p>
--------------	---

Bialanna, Bia agus Margaí

Is gineadóir fostaíochta agus saibhris ollmhór í earnáil na seirbhísí (m.sh. siamsaíocht, bialanna, seirbhísí cultúrtha agus eile srl.) do Bhaile Átha Cliath agus tá ról lárnach aici le himirt maidir le feidhmíocht an gheilleagair a chinneadh. Féach Caibidil 7 le haghaidh tuilleadh beartas a bhaineann leis an earnáil seo.

Earnálacha Sláinte agus Chúram Sláinte

Ní amháin go gcruthóidh braisliú na n-ospidéal géarmhíochaine, mar aon leis na háiseanna taighde cliniúla agus saotharlainne gaolmhara ar an gcampas, fostaíocht dhíreach agus indíreach shuntasach ach meallfaidh sé tionscail nua a bhaineann le sláinte agus eolas freisin, agus ar an gcaoi sin beidh siad mar chatalaíoch d'athghiniúint uirbeach in iardheisceart lár na cathrach, agus sa SDRA Champas Leighis Naomh Séamas & a Phurláin go háirithe (SDRA 14).

Is é Beartas Chomhairle Chathrach Bhaile Átha Cliath:

CEE30	<p>Ospidéal agus Cúram Sláinte Mar aitheantas go bhfuil na hospidéal agus an earnáil cúraim sláinte níos leithne rithabhachtach d'fholláine na cathrach, lena n-áirítear mar phríomhfhoinsí fostaíochta, forbairt eacnamaíochta agus nuálaíochta; agus a bhforbairt agus a leathnú a chur chun cinn agus a éascú.</p>
CEE31	<p>Ról Straitéiseach Coimpléasc Ospidéal</p> <ul style="list-style-type: none"> (i) Ról eacnamaíoch straitéiseach na gcoimpléasc ospidéal sa chathair a aithint, lena n-áirítear an tOspidéal Náisiúnta Pédiatraice nua agus an tOspidéal Náisiúnta Máithreachais beartaithe ar champas Naomh Séamas agus a ndobharceantair níos leithne a chur chun cinn mar shuíomhanna oiriúnacha d'fhorbairt chúram sláinte nua. (ii) Forbairt leanúnach limistéar Bhaile Átha Cliath 8 a chur chun cinn agus a éascú lena n-áirítear SDRA 14 (Campas Leighis & Purláin Naomh Séamas) mar mhol leighis barr feabhais.

Oiliúna Cheatharlach

Aithnítear an ról a imríonn oideachas maidir le dul i ngleic le míbhuntáiste eacnamaíoch agus maidir leis an lucht saothair ardchaighdeáin a sholáthar a fhágann go bhfuil Baile Átha Cliath chomh tarraingteach do cuideachtaí idirnáisiúnta agus náisiúnta ceannródaíocha. Chomh maith le bheith ina mhol oideachais do mhic léinn as gach cearn d'Éirinn, tá an rath ar Bhaile Átha Cliath maidir le mic léinn idirnáisiúnta agus Béarla a mhealladh.

Tá ceithre ollscoil i mBaile Átha Cliath (Coláiste na Tríonóide, Baile Átha Cliath, Coláiste na hOllscoile, Baile Átha Cliath, Ollscoil Teicneolaíochta Bhaile Átha Cliath agus Ollscoil Chathair Bhaile Átha Cliath) agus Institiúid Teicneolaíochta amháin (Institiúid Ealaíne, Dearaidh & Teicneolaíochta). Cuid lárnach de rath an réigiúin is ea an chaoi a n-oibríonn na hinstiúidí seo go gníomhach chun naisc tionscail a thógáil agus cumais taighde fairsinge a thairiscint do cuideachtaí trí roinnt Ionaid Teicneolaíochta agus Taighde Fheidhmigh.

Tá go leor soláthraithe oideachais tríú leibhéal suntasacha eile sa chathair lena n-áirítear Coláiste Náisiúnta na hÉireann, an Coláiste Náisiúnta Ealaíne agus Dearaidh, Scoil Ghnó Bhaile Átha Cliath agus Coláiste Griffith. Is díol suntais ar leith Bord Oideachais agus Oiliúna Chathair Bhaile Átha Cliath a oibríonn roinnt áiseanna ardoideachais ar fud na Cathrach - gach ceann acu ag tairiscint réimse cúrsaí fochéime agus iarchéime.

Tá na seirbhísí seo, go háirithe BOO Chathair Bhaile Átha Cliath, tábhachtach, cé go bhfuil ráta ard rannpháirtíochta in oideachas tríú leibhéal i mBaile Átha Cliath, tá cion réasúnta ard de dhaonra na cathrach ina luathfhágálaithe scoile agus tá comhghaol idir seo agus an dáileadh spásúil díothachta sa chathair. Féachfaidh an Chomhairle le hoibriú le soláthraithe oiliúna agus oideachais chun bearta a éascú a fhéachann le deiseanna oideachais a leathnú chuig ionadaithe ó chúlraí atá faoi mhíbhuntáiste sóisialta agus eacnamaíoch.

Tá Comhairle Cathrach Bhaile Átha Cliath ina ball d'Fhóram Scileanna Réigiúnach Bhaile Átha Cliath, a bhfuil ról tábhachtach aige maidir le riachtanais oiliúna agus uasoiliúna fostóirí a nascadh leis na soláthraithe oideachais agus oiliúna, chun freastal ar riachtanais scileanna atá ag teacht chun cinn sa réigiún.

Is é Beartas Chomhairle Chathrach Bhaile Átha Cliath:	
CEE32	Oideachas agus Geilleagar na Cathrach Baile Átha Cliath a chur chun cinn mar ionad oideachais/cathair mac léinn náisiúnta agus idirnáisiúnta, mar atá leagtha amach sa bheartas náisiúnta, agus sineirgí idir oideachas, tionscal agus fiontraíocht a éascú agus a chur chun cinn le béim ar thallann a choinneáil sa Chathair, ag éascú leathnú na mbraislí eacnamaíocha atá ann agus braislí nua a bhunú, agus rannpháirtíocht i lucht saothair na Cathrach a mhéadú.
CEE33	Rochtain ar Oideachas Oibriú le soláthraithe oiliúna agus oideachais chun bearta a éascú a fhéachann le deiseanna oideachais a leathnú chuig ionadaithe ó chúlraí atá faoi mhíbhuntáiste sóisialta agus eacnamaíoch.

Tionscail Chruthaitheacha agus Fiontair Cheardaíochta

Tá ról tábhachtach ag tionscail chruthaitheacha i ngeilleagar na cathrach. Is ionann earnáil na n-ealaíon agus áineasa agus beagnach 6% den fhostaíocht go léir sa príomhchathair agus tá fás measartha níos gasta aici ná meán an AE ó 2011.

I bhfianaise an tionchair a bhí ag paidéim Covid-19 ar an earnáil seo, tá sé thar a bheith tábhachtach deiseanna a uasmhéadú agus tacaíocht a sholáthar do na tionscail chruthaitheacha agus na hearnálacha cultúrtha

agus ealaíne d'fhonn a n-athshlánú agus a bhfás sa todhchaí a chinntiú. I gCaibidil 12: Cultúr tugtar aghaidh ar an ról lárnach atá ag gníomhaíochtaí cultúrtha den sórt sin i saol na cathrach.

Is é Beartas Chomhairle Chathrach Bhaile Átha Cliath:	
CEE34	Fiontair Cheardaíochta Aithint go soláthraíonn fiontair cheardaíochta, stiúideonna / ceardlanna dearthóirí srl., mar aon le hionaid chuairteoirí, acmhainn forbartha eacnamaíochta agus athghiniúna don chathair, lena n-áirítear turasóireacht a chur chun cinn. Lár chathair Bhaile Átha Cliath a chur chun cinn mar cheann scríbe do na tionscail chruthaitheacha sin agus do na hearnálacha cultúrtha agus ealaíne.

Iompar, Lóistíocht agus Port Bhaile Átha Cliath

Mar gheilleagar atá tiomáinte ag onnmhairiú ar imeall na hEorpa agus baile cheanncheathrú na hEorpa nó EMEA do go leor fiontar domhanda, tá an earnáil iompair agus lóistíochta, in ainneoin an tionchair ghearrthearmaigh ag an mBreatimeacht, ina hearnáil shuntasach atá ag fás i mBaile Átha Cliath.

De réir mar a leanann an geilleagar ag fás agus an t-aistriú chuig miondíol ar líne ag dul ar aghaidh, táthar ag súil go mbeidh lóistíocht agus stóráil ar an earnáil fostaíochta is mó fáis i mBaile Átha Cliath sna deich mbliana amach romhainn. Beidh sé seo á thiomáint ag éileamh ar iompar paisinéirí agus lasta agus gníomhaíochtaí gaolmhara, lena n-áirítear seirbhísí stórála agus cúiréireachta.

Is gné an-tábhachtach é Port Bhaile Átha Cliath de bhonneagar iompair agus lóistíochta na cathrach agus tá ról suntasach fós le himirt aige i ngeilleagar na cathrach. Láimhseálann Port Bhaile Átha Cliath beagnach 50% den trádáil go léir i bPoblacht na hÉireann agus is príomhphointe rochtana straitéiseach é d'Éirinn agus do cheantar Bhaile Átha Cliath.

Mar atá leagtha amach i Máistirphlean Cuideachta Phort Bhaile Átha Cliath 2012-2040, beidh ról tábhachtach ag an bPort i bhforbairt agus i bhfás na cathrach sa todhchaí. Áirítear sa Mháistirphlean cuspóir foriomlán an Port a ath-chomhtháthú leis an gcathair agus comhleá uathúil a chruthú idir an bport oibre agus an chathair bheo trí spásanna ar ardchaighdeán a chruthú.

Is é Beartas Chomhairle Chathrach Bhaile Átha Cliath:	
CEE35	Cuideacht Phort Bhaile Átha Cliath Aitheantas a thabhairt gur príomh-acmhainn eacnamaíoch é Port Bhaile Átha Cliath agus aird a thabhairt ar bheartais agus chuspóirí Mháistirphlean Phort Bhaile Átha Cliath lena n-áirítear athimeascadh an Phoirt leis an gCathair.

CAIBIDIL 7

Lár na Cathrach,
Sráidbhailte Uirbeacha
agus Miondíol

7.1 Réamhrá

Tá lárionaid uirbeacha chathair Bhaile Átha Cliath comhdhéanta de lár na cathrach, arb é an ceann scríbe miondíola is mó don tír é, agus líonra d'ionaid bruachbhailte láir agus seachtracha de scálaí éagsúla thar timpeall uirthi. Sna na hionaid seo, cuirtear raon deiseanna ar fáil le haghaidh idirghníomhaíochta miondíola, pobail agus sóisialta, seirbhísí, forbairt post/gnó, taitneamhachtaí agus rannpháirtíocht chultúrtha agus ealaíne.

Is é Lár Chathair Bhaile Átha Cliath áit a dtagann daoine chun taithí a fháil ar na radhairc bheoga sráide, spásanna poiblí agus tairiscint éagsúil chultúrtha agus fóillíochta atá sa chathair agus áit a dtagann siad chun siopadóireacht a dhéanamh, oibriú, staidéar a dhéanamh, maireachtáil, sóisialú agus am a chaitheamh. Éascaítear na gníomhaíochtaí seo trí chóras iompair phoiblí atá ag éirí níos comhtháite agus a fhreastalaíonn ar lár na cathrach agus a fheabhsaíonn roghanna taistil ghníomhacha de réir a chéile.

Is iad Príomh-Shráidbhaile Uirbeacha na cathrach, sráidbhailte uirbeacha agus ionaid chomharsanachta croílár a bpobail áitiúla; soláthraíonn siad fócas do ghníomhaíochtaí áitiúla, ceadaíonn siad do mhaireachtáil uirbeach inbhuanaithe agus tugann siad rochtain do dhaoine ar shiopaí, seirbhísí, sheirbhísí pobail, faisnéis, cúram sláinte, taitneamhachtaí áitiúla agus chun oibriú go háitiúil. Tá leibhéil arda rochtana ag na hionaid seo ar sheirbhísí iompair phoiblí agus bus ar ardchaighdeán.

Tá patrúin nua oibre agus stíleanna maireachtála nua mar thoradh ar athruithe i ndálaí eacnamaíocha, dul chun cinn teicneolaíochta, treochtaí miondíola, iompraíochtaí athraitheacha tomhaltóirí agus na tionchair agus na hathruithe a d'eascair as an bpaindéim Covid-19. Toisc gur féidir le daoine anois siopadóireacht agus obair a dhéanamh agus siamsaíocht a fháil ón mbaile tá siad ag úsáid na n-ionad uirbeach ar bhealach difriúil. I lár na cathrach, mar shampla, le heispéireas fóillíochta níos leithne siopadóireachta, ithe, scíth a ligean, oibre, brabhsála agus cultúir, mealltar cuairteoirí isteach i lár na cathrach; tagann siad ar feadh lae nó tráthnóna amuigh, ag iarraidh ithe, ól agus cuairt a thabhairt ar an bpictiúrlann srl., chomh maith le siopadóireacht.

D'fhonn teacht chun cinn agus oiriúnú do na treochtaí seo, beidh ar lár na cathrach agus ar ionaid uirbeacha eile na cathrach tóir leathan a thairiscint chun cuairteoirí a tharraingt agus a mhealladh. Áirítear leis seo úsáidí fóillíochta, úsáidí cónaithe, úsáidí oifige agus pobail chomh maith le húsáidí miondíola. Chun lárionaid uirbeacha a chothú agus a fhás go fadtéarmach, beidh níos mó deiseanna ann freisin do dhaoine maireachtáil agus am a chaitheamh sna hionaid seo. D'fhonn lárionaid uirbeacha inbhuanaithe rathúla, uilechuimsitheacha agus sláintiúla a bhaint amach, caithfear na hionaid seo a athrú go ceantair uirbeacha tarraingteacha beoga a thairgeann níos mó spáis agus compoird do choisithe, ríocht phoiblí ar ardchaighdeán, taitneamhachtaí, deiseanna taistil ghníomhacha agus deiseanna d'idirghníomhaíocht shóisialta/phobail, imeachtaí cultúrtha agus glasú uirbeach.

7.2 Éachtaí

Ar leibhéal straitéiseach, nascann nasc Luas Traschathrach, a tógadh in 2017, limistéar siopadóireachta Shráid Grafton ar an taobh theas d'Abhainn na Life le limistéar siopadóireachta Shráid Uí Chonaill/ Shráid Anraí ó thuaidh den abhainn. Leis an mbonneagar iompair phoiblí seo, tugtar tacaíocht do agus cuirtear feabhas ar rochtain ar phríomhshráideanna siopadóireachta na cathrach trí roghanna nua a sholáthar d'áitritheoirí na cathrach agus do chuirteoirí chomh maith chun taisteal go lár na cathrach, trí ghluaiseacht i bhfad níos éasca a thabhairt do dhaoine timpeall na cathrach agus trí bhealaí rochtana nua a sholáthar ar na príomhshráideanna siopadóireachta. Spreag an teacht den Luas Traschathrach infheistíocht na hearnála príobháidí i lár na cathrach agus leanfaidh sé dá spreagadh.

Le linn thréimhse an phlean forbartha dheireanaigh, forbraíodh roinnt forbairtí úsáide measctha agus miondíola ar scála mór nó tá dul chun cinn á dhéanamh orthu i lár na cathrach faoi láthair. Ina measc seo tá athchóiriú agus síneadh suaitheanta ar iar-Siopa Ilrannach Clery's ar Shráid Uí Chonaill chun ceann scríbe nua miondíola, oifige, óstáin agus ceathrú bia a chur ar fáil.

I measc na bhforbairtí eile ar mhórsála tá: athfhorbairt Theach Hibernian / Cúinne Hibernian / Teach Nassau ar choirnéal Shráid Nassau agus Shráid Dhásain chun spás miondíola agus oifige ar mhórsála a sholáthar; sean-láithreán an Bhainc Ceannais a athbhunú ar Shráid an Dáma chun meascán d'oifigí, miondíola, caiféanna agus bialanna a sholáthar; agus, forbairt mhiondíola Chatham & King amach ó Shráid Grafton. Beidh tionchar suntasach ag tabhairt isteach meascán de mhiondíol, oifig, óstán agus caiféanna agus bialanna ar chroí amhairc agus tráchtála lár na cathrach ag cur le geilleagar an lae, tráthnóna agus oíche.

Tá fás suntasach tagtha ar an earnáil fóillíochta agus seirbhísí cúraim phearsanta sa chathair le 10 mbliana anuas. Cuireann caiféanna, bialanna, pictiúrlanna, giomnásiaim agus bunaíochtaí grúmaeireachta pearsanta srl go mór le feidhmiú tráchtála foriomlán na cathrach i rith an lae, tráthnóna agus oíche.

Tá méadú mór tagtha ar mhiondíol áise (ollmhargaí) i ngach cearn de Chathair Bhaile Átha Cliath le deich mbliana anuas, le cuidiú ó fhás daonra agus tacaíocht bheartais sa dá phlean forbartha deireanacha. Le blianta beaga anuas, tá méadú tagtha ar líon na siopaí áise nua i lár na cathrach go háirithe in earnáil na siopaí bia lascaine lena n-áirítear ag Sráid Brunswick, Sráid Chorcaí agus an Balla Thoir. Leis an soláthar miondíola áise nua seo tá níos mó rogha agus iomaíocht do thomhaltóirí ar fáil agus i go leor ceantar, bhí buntáistí athghiniúna aici agus cuireadh soláthar miondíola ar scála comharsanachta ar fáil, rud a raibh géarghá leis.

Táthar ag tabhairt aghaidh ar fheabhsú na ríochta poiblí i lár na cathrach trí Straitéis Ríochta Poiblí na Comhairle Cathrach ('Do Chathair - Do Spás', 2012) a chur cheun feidhm, agus pleananna ríochta poiblí limistéar-bhunaithe lena n-áirítear:

- Plean Feabhsúcháin Ríochta Poiblí Cheathrú Shráid Grafton, 2013;
- Máistirphlean Ríochta Poiblí 'Croí na Cathrach' do Lár na Cathrach 2016; agus
- Plean Ríochta Poiblí Barra an Teampaill, 2016.

Ag díriú ar spásanna poiblí a úsáidtear go dlúth agus ar riachtanais coisithe agus rothaithe, leagtar amach sna pleananna seo treoir agus tosaíochtaí do lár na cathrach don chéad 10/15 bliana eile. I measc na bhfeabhsúcháin ar an ríocht poiblí a cuireadh i gcrích faoi 'Ríochta Poiblí Cheathrú Shráid Grafton Shráid Grafton' tá oibreacha ar Shráid Grafton, ar Shráid Harry, ar Shráid an Bhailfigh, ar Shráid Chatham agus ar Shráid Clarendon.

Trí Scéim Treoraithe do Choisithe ar Lár na Cathrach, cuirtear faisnéis áitiúil riachtanach ar fáil (painéil léarscáileanna agus méar eolais) chun cabhrú agus spreagadh a thabhairt do dhaoine siúl timpeall agus iniúchadh a dhéanamh ar an gcathair. Tá an scéim seo fós á leathnú timpeall lár na cathrach agus síneann sí go dtí na Dughailte, Baile Phib agus Ráth Eanaigh. Is éard atá sa bhonneagar aonaid painéal léarscáileanna agus méarloirg, comhdhéanta de thart ar 1,730 comhartha méar eolais. Ó 2016, de réir mar a tháinig cinn scríbe nua

chun cinn sa chathair, cuireadh comharthaí breise painéal méar eolais agus aonaid phainéil léarscáileanna comhcheangailte leis an gcóras treoraithe.

Tá na Ceantair faoi Rialú Pleanála Speisialta (ASPCanna) de Shráid Uí Chonaill agus Shráid Grafton fós ríthábhachtach chun a chinntiú nach gceadaítear ach úsáidí oiriúnacha i gcroílár na cathrach. Rinneadh Scéimeanna nuashonraithe um Rialú Pleanála Speisialta do Shráid Uí Chonaill in 2016 agus do Shráid Grafton in 2019. Ligeann na scéimeanna seo do Chomhairle Cathrach Bhaile Átha Cliath cuspóirí forbartha a shonrú chun na ceantair seo a chaomhnú nó a fheabhsú. Cinnteoidh sé seo go gcosnófar carachtar speisialta agus uathúil Shráid Uí Chonaill agus Shráid Grafton, atá nasctha go bunúsach le miondíoltóirí agus úsáidí ar leith.

Seoladh Scéim Feabhsúcháin Aghaidh Siopa in 2015 d'áitribh mhiondíola i gceantar thiar theas na cathrach. Trí chúnamh airgeadais a thabhairt, cuidigh sé le raon leathan miondíoltóirí, úinéirí gnóthas beag agus eagraíochtaí pobail a n-áitribh a fheabhsú agus cáilíocht cuid de na sráideanna agus na sráidbhailte uirbeacha is stairiúla sa phríomhchathair a fheabhsú. Rinneadh an scéim seo a rolladh i gceantar Fhionnghlas / Bhaile Munna.

7.3 Dúshlán

Tugtar breac-chuntas thíos ar na príomhdhúshláin a bhaineann le lár na cathrach agus sráidbhailte uirbeacha na cathrach a chosaint, a fhorbairt agus a fheabhsú:

Athléimneacht Lár na Cathrach agus Ionaid Uirbeacha na Cathrach a Athbheochan agus a Fhorbairt tar éis Covid-19

Tá tionchar gan fasach agus seismeach ar gheilleagar Bhaile Átha Cliath ag an bPaindéim Covid-19 le gníomhaíocht sna hearnálacha miondíola, seirbhísí miondíola, bia agus dí, fóillíochta, turasóireachta agus cultúrtha ag leá agus tá gnóthaí ag dúnadh. Aithníodh i dtuarascáil ó thrí Thionól Réigiúnacha na hÉireann - 'Anailís Eacnamaíoch Réigiúnach Covid-19', 2020, cé gur cheart go mbeadh nochtadh Chathair Bhaile Átha Cliath agus bruachbhailte don phaindéim ar an leibhéal is ísle ó thaobh ionad uirbeach de, toisc go bhfuil a ghníomhaíochtaí eacnamaíocha amhail airgeadas agus TFC in ann oibriú go cianda. Ach, is í an chathair agus na bruachbhailte, áfach, an líon is mó d'aonaid tráchtála (ar fud na tíre) atá ag feidhmiú sna hearnálacha is mó atá buailte. Is dúshlán mór don chathair athléimneacht lár na cathrach agus lárionaid uirbeacha na cathrach a athbheochan agus a fhorbairt.

Cineál Athraithe Miondíola

Tá athrú ag teacht ar an earnáil miondíola mar gheall ar mhiondíol ar líne, athrú teicneolaíochta agus athrú ar iompar tomhaltóirí. Tá i bhfad níos mó bealaí ann anois chun siopadóireacht a dhéanamh (il-chainéil) nach gá don siopadóir cuairt a thabhairt ar ionad uirbeach mar gur féidir siopadóireacht a sheachadadh chuig an mbaile nó chuig an obair srl. Tá méadú tagtha ar an bhfás bliain ar bhliain i miondíol ar líne in Éirinn agus tá luasghéarú tagtha ar an treocht seo le linn na paidéime. Cé gur dócha go mbeidh lárionaid uirbeacha móra le díol spéise atá comhlántach le miondíol ina ann seasamh na dúshláin a bhaineann le siopadóireacht ar líne, is dóichí go mbeidh tionchar ag na treochtaí seo ar ionaid bhruachbhailteacha beaga na cathrach.

Iomaíocht ó Ionaid Siopadóireachta an M50

Dhaingnigh na hionaid siopadóireachta réigiúnacha M50 a seasamh mar chinn scríbe siopadóireachta réigiúnacha i mbruachbhailte Bhaile Átha Cliath, ag fáil réidh le turais siopadóireachta dírithe ar mhiondíol a bhí mar shainchúram eisiach lár na cathrach. I dteannta a chéile, tairgeann na hionaid seo spás miondíola ar aon dul le lár na cathrach agus leanann siad le pleananna gníomhacha bheith acu leathnú. Ionas go bhfanfaidh lár na cathrach athléimneach agus iomaíoch ní mór dóibh na siopadóirí seo a mhealladh ar ais go lár na cathrach.

Infheistíocht sa Príomh-Shráidbhailte Uirbeacha

Sna bruachbhailte, tá dúshláin ann a bhaineann leis an tsráid thraidisiúnta, paráid na siopaí áitiúla nó na n-ionad siopadóireachta níos sine nach bhfuil iomaíoch láidir a thuilleadh agus a chaithfidh dul san iomaíocht anois le hollmhargaí áise agus miondíol ar líne atá ag dul i méid. Níor baineadh amach forbairtí mórsála faoi stiúir miondíola i go leor ionad bruachbhailte a ceadaíodh roimh an gcúlú eacnamaíoch in 2008 agus crapadh forbairt miondíola go leor de na Sráidbhailte Uirbeacha Eochair a d'fhág go raibh áitribh fholmha ann. Tá go leor de na hionaid seo tearcfhorbartha agus tá cumas comhdhlúthaithe agus athghiniúna acu. Is dúshlán fós é úsáidí / miondíol cuí a mhealladh chuig na hionaid seo.

An Ríocht Phoiblí a Iarfheistiú chun Deiseanna le haghaidh Comhforbairt Áite a Bhaint Amach

Beidh gá leis an ríocht phoiblí a ghlanadh amach agus a athchothromú agus spás a athchothromú i bhfabhar coisithe agus rothaithe chun a chinntiú go dtacaíonn lár na cathrach agus lárionaid uirbeacha na cathrach le comhforbairt áite shláintiúil. De bharr na hinfheistíochta

sa ríocht phoiblí tá lár na cathrach agus na Sráidbhailte Uirbeacha níos tarraingtí agus níos inrochtana do chách, le cosáin fheabhsaithe agus leathnaithe, spásanna suíocháin/scíthe, plandáil crann agus deiseanna chun fanacht timpeall.

Geilleagar na hOíche a Fhás

Tá aitheantas méadaitheach ar an ról a imríonn / a fhéadfaidh earnáil na hoíche a imirt i ngeilleagar na gcathracha. Tá sé de chumas ag forbairt cathrach 24 uair an chloig i gCathair Bhaile Átha Cliath níos mó daoine a tharraingt isteach sa chathair, ag tacú le húsáidí eile i lár na cathrach agus ag tacú le fás post agus le geilleagar na cathrach. Caithfear, áfach, dul i ngleic leis an íomhá a fheictear de thimpeallacht oíche neamhshábháilte i gceantair áirithe sa chathair, agus saincheistanna cosúil le heaspa iompair phoiblí san oíche agus an fhéidearthacht atá ann do choinbhleacht le húsáidí eile mar úsáidí cónaithe.

7.4 An Cur Chuige Straitéiseach

Glacfar an cur chuige straitéiseach seo a leanas chun tacú le lár na cathrach agus sráidbhailte uirbeacha agus miondíola na cathrach agus tacú leo:

- Ordilathas miondíola na cathrach a ailíniú le hordilathas lonnaithe na croístraitéise d'fhonn lár na cathrach a fheabhsú agus a chomhdhlúthú agus chun sráidbhailte agus comharsanachtaí uirbeacha úsáide measctha, bríomhar agus beoga a chruthú ar fud na cathrach.
- Inbhuanaitheacht agus seasmhacht ó thaobh na haeráide de mar an mbreithniú uileghabhálach i bhforbairt lár na cathrach agus na sráidbhailte uirbeacha le béim ar leith ar shráideanna sláintiúla, taisteal gníomhach agus inrochtaineacht iompair phoiblí, ag tógáil ar choincheap na cathrach de 15 nóiméad, príomhacht lár na cathrach agus beogacht agus inmharthanacht na n-ionad atá ann cheana agus na n-ionad atá ag teacht chun cinn.
- Meascán beoga a sholáthar d'úsáidí siopadóireachta, fóillíochta, oifige agus cónaithe agus díol spéise do theaghlaigh i lár na cathrach, rud a thairgeann eispéireas agus doimhneacht tairisceana do shiopadóirí a mheallann siopadóirí / oibrithe / turasóirí / mic léinn / cónaitheoirí ó na bruachbhailte chun siopadóireacht, sóisialú agus am a chaitheamh i lár na cathrach.

- Ról na bPríomh-Shráidbhailte Uirbeacha a chur chun cinn agus a chomhdhlúthú ionas go ndéanann siad soláthar do mhaireachtáil uirbeach inbhuanaithe, ionas go bhfreastalaíonn siad ar riachtanais phobail / shóisialta / chultúrtha / chathartha na bpobal áitiúil ina bhfuil siad agus leibhéal forbartha miondíola atá ar cóimhéid lena ndobharcheantar.
- Ról sráidbhailte uirbeacha agus lárionaid chomharsanachta a chur chun cinn agus a chomhdhlúthú ionas gur féidir leo rochtain áisiúil agus tarraingteach a sholáthar trí shiúl ar gcos agus dul ar rothar chuig earraí agus seirbhísí áitiúla riachtanacha laethúla.
- Béim a chur ar chomhfhorbairt áite shláintiúil i lár na cathrach agus i ngach ionad uirbeach le tionscnaimh atá curtha in oiriúint chun áiteanna níos fearr a dhéanamh chun cónaí agus cuairt a thabhairt orthu.

7.5 Beartais agus Cuspóirí

7.5.1 Beartas Ginearálta Miondíola

Leagtar amach sna Treoirínte um Pleanáil Miondíola, 2012 an creat pleanála miondíola d'fhorbairt miondíola. De réir na dtreoirínte seo, caithfear beartas miondíola na cathrach a threorú le straitéis miondíola il-údaráis ina leagfaí amach ordilathas miondíola an réigiúin agus ina leagfaí amach riachtanais spáis urláir miondíola do lonnaithe éagsúla faoin ordilathas. Meastar go bhfuil an Straitéis Mhiondíola 2008 - 2016 atá ann cheana do Mhórchearntar Bhaile Átha Cliath as dáta agus teastaíonn straitéis nua ilúdaráis don réigiún.

Idir an dá linn, sa Straitéis Réigiúnach Eacnamaíoch Spásúlachta (RSES), do Thionól Réigiúnach an Oirthir agus Lár na Tíre, 2019 leagtar amach ordilathas miondíola do Réigiún an Oirthir agus Lár na Tíre agus luaitear ann go dtacóidh sé agus go spreagfaidh sé ullmhúchán straitéise miondíola nua don réigiún.

Chun críocha an phlean forbartha seo agus go dtí go n-ullmhófar straitéis nua miondíola don Réigiún, ullmháidh 'Straitéis Miondíola' don phlean forbartha seo agus tá sé seo leagtha amach in Aguisín 2 den Phlean seo.

Sa straitéis seo, tugtar breac-chuntas ar ordilathas miondíola don chathair a chuimsíonn, in ord íslitheach, lár na cathrach, Príomh-Shráidbhailte Uirbeacha, sráidbhailte uirbeacha agus ionaid chomharsanachta agus siopaí áitiúla. Féach Figiúr 7-1: Straitéis

Mhiondíola do shuíomhanna táscacha de chroílár miondíola lár na cathrach, príomh-shráidbhailte uirbeacha agus samplaí de shráidbhailte uirbeacha.

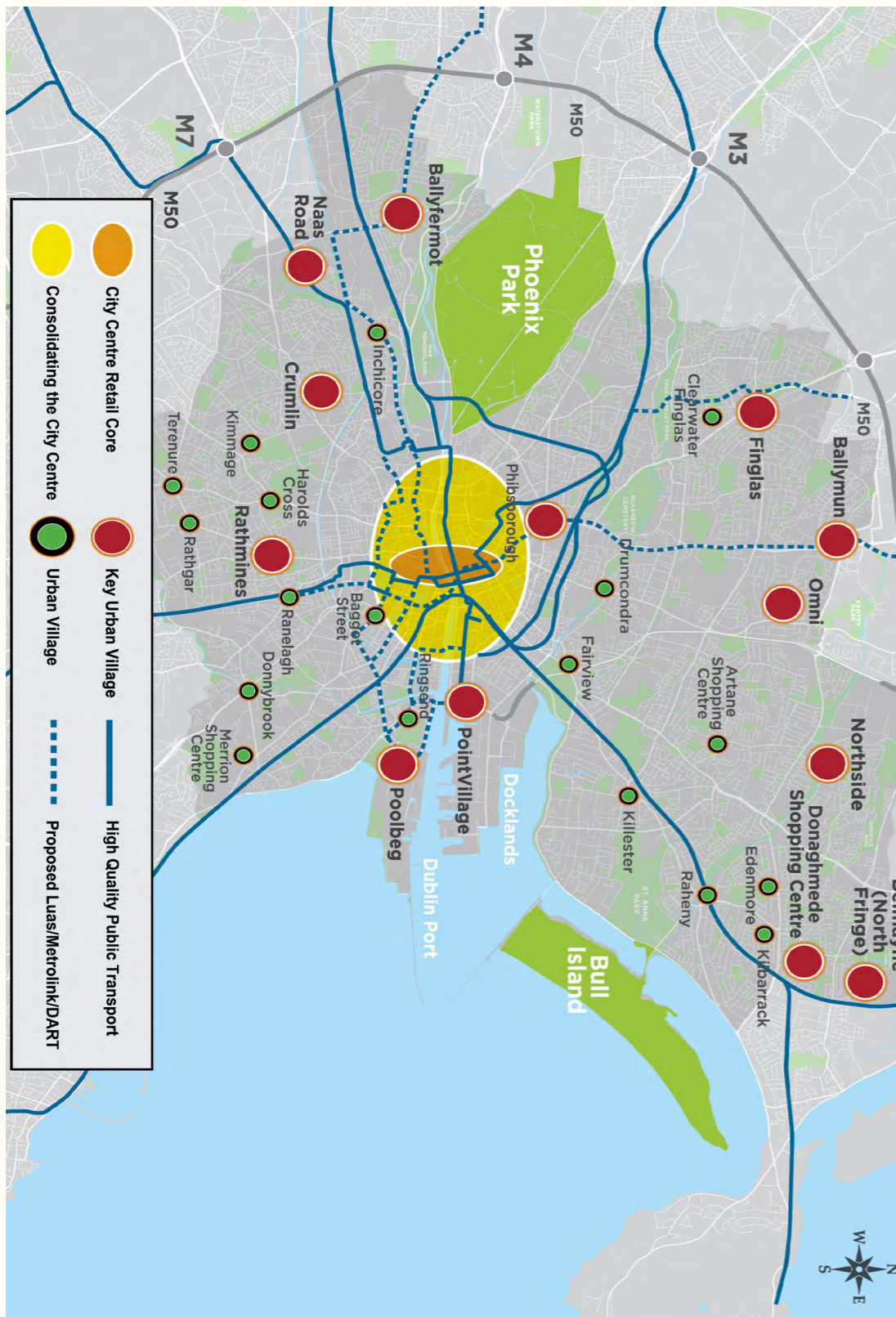
Ag teacht leis na Treoirínte um Pleanáil Miondíola, 2012, féachann Straitéis Miondíola DCC le beocht lár an bhaile a chur chun cinn tríd an gcur chuige seicheamhach i leith na forbartha. Ba cheart go mbainfeadh forbairt miondíola nua leis an ordlathas miondíola seo agus ba cheart go mbeadh sí suite san ionad ainmnithe agus go mbeadh sí ar scála atá comhoiriúnach le feidhm agus acmhainn an ionaid (féach Cuid 6.0 den Straitéis Mhiondíola).

Is é Beartas Chomhairle Chathrach Bhaile Átha Cliath:	
CCUV1	Treoirínte Pleanála Miondíola Tabharfaidh an soláthar sin d'fhorbairt miondíola sa chathair amach anseo aird ar Threoirínte Pleanála Miondíola d'Údarás Phleanála DECLG 2012. Tabharfaidh Comhairle Cathrach Bhaile Átha Cliath aird ar na treoirínte seo freisin agus pleananna á n-ullmhú agus i measúnú na n-iarratas pleanála a bhaineann le miondíol.
CCUV2	Ordlathas Miondíola An t-ordlathas miondíola atá sa 'Straitéis Mhiondíola' den Phlean Forbartha seo a chur chun feidhme agus tacú le forbairt mhiondíola ar gach leibhéal lonnaithe sa chathair. Beidh forbairt mhiondíola laistigh d'ordlathas na n-ionad ar scála, cineál agus nádúr a léiríonn agus a fheabhsaíonn ról agus feidhm an ionaid ina bhfuil sé beartaithe de réir na Straitéise Miondíola, Aguisín 2.
CCUV3	Cur Chuige Seicheamhach Beocht lár na cathrach agus na sráidbhailte uirbeacha a chur chun cinn tríd an gcur chuige seicheamhach i leith forbairt mhiondíola, forbairt ar ardchaighdeán a chumasú in áiteanna iomchuí, aistriú módúil a éascú agus torthaí dearaidh ardchaighdeán a sheachadadh.
CCUV4	Ról an Mhiondíola Ranníocaíocht mhór an mhiondíola agus na seirbhísí miondíola a chur chun cinn agus beocht agus rath na cathrach, mar fhoinsé shuntasach fostaíochta, mar fhócas turasóireachta, mar ghníomhaíocht áineasa thábhachtach agus mar nasc le gníomhaíochtaí cultúrtha agus áineasa eile.
CCUV5	Mionteagasc maidir le Dearadh Miondíola A éileamh go mbeidh sainchúram dearaidh miondíola ag gabháil leis na forbairtí miondíola atá beartaithe do shuíomhanna mórsála nó íogaire faoi threoir na bpríomhphrionsabal atá sa 'Lámhleabhar um Dhearadh Miondíola - DECLG, 2012'.

Is é Beartas Chomhairle Chathrach Bhaile Átha Cliath:	
CCUV6	Forbairtí Miondíola / Úsáid Measctha ar Scála Mór A chinntiú go bhfuil tograí forbartha miondíola / úsáide measctha ar scála mór ag teacht le hacmhainn an iompair phoiblí atá ann cheana agus atá beartaithe; timpeallachtaí sráide ar ardchaighdeán a sholáthar chun suíomhanna níos sábháilte agus níos tarraingtí a sholáthar do dhaoine chun siopadóireacht / gnó a dhéanamh; agus dearaí atá báúil do rothaithe agus do choisithe a ionchorprú de réir Lámhleabhar Dearaidh Miondíola 2012.
CCUV7	Éagsúlacht sa Tairiscint Siopadóireachta Beifear ag súil go soláthróidh tograí forbartha d'fhorbairtí móra miondíola agus comhlántacha raon méideanna aonaid chun éagsúlacht sa tairiscint siopadóireachta a spreagadh agus tacú le fás gnóthaí beaga.
CCUV8	Iomaíocht agus Nuálaíocht Iomaíocht agus nuálaíocht san earnáil miondíola a chur chun cinn agus a éascú chun leasa an tomhaltóra, mar cuid dhílis de phleanáil cheart agus d'fhorbairt inbhuanaithe na cathrach.
CCUV9	Miondíol Neamhspleách Tacú leis an earnáil miondíola neamhspleách trí leanúint de thacaíocht airgeadais, oiliúint scileanna agus oideachas a sholáthar tríd an Oifig Fiontair Áitiúil agus bealaí eile.
CCUV10	Siopaí Speisialtóra Aitheantas a thabhairt do mhealladh / sainiúlacht uathúil siopaí speisialaithe / miondíola neamhspleách / dúchasaí i lár na cathrach a chuireann le carachtar agus tarraingteacht lár na cathrach.
CCUV11	Miondíol Uile-Chainéil Seirbhísí 'Clliceáil agus Bailigh' a chur chun cinn agus tacú leo seachadtaí ríomhthráchtála a laghdú agus méadú ar líon na gcustaiméirí a thabhairt go lár na cathrach.
CCUV12	Dearadh Aghaidh Siopa Dearadh agus bailchríoch ardchaighdeán a éileamh le d'aghaidh siopa, comharthaíocht agus fógraíocht nua agus athsholáthair. Cuirfidh Comhairle Cathrach Bhaile Átha Cliath prionsabail an dea-dhearaidh um aghaidh siopa chun cinn mar atá leagtha amach i dTreoirínte Dearaidh um Aghaidh Siopa de cuid Chomhairle Cathrach Bhaile Átha Cliath agus i gCaibidil 15.
CCUV13	Aonaid Fholmha Úsáid shealadach d'áitribh fholmha a chur chun cinn d'fhonn leibhéal na n-áitreabh folamh ar shráideanna a laghdú mar d'fhéadfadh sé seo beocht na n-ionad uirbeach a chur i mbaol. Spreagfar úsáidí sealadacha ar féidir leo cur le beogacht eacnamaíoch, shóisialta agus chultúrtha lár na cathrach agus a cheadaíonn rochtain phoiblí (ar feitheamh buanáitiú).

Is é Beartas Chomhairle Chathrach Bhaile Átha Cliath:	
CCUVI4	Siopaí d'Aosaigh Iarracht a dhéanamh cosc a chur ar shiopaí d'aoisigh atá cóngarach do cheantair chónaithe, d'áiteanna adhartha poiblí agus do scoileanna agus iarracht a dhéanamh comhchruinniú iomarcach úsáidí den sórt sin a chosc ag féachaint do láithreachta asraonta miondíola den sórt sin i gceantar.

Figiúr 7-1: Straitéis Mhiondíola

Is é Cuspóir Chomhairle Chathrach Bhaile Átha Cliath:	
CCUVO1	Tacú le hullmhú na Straitéise Miondíola Nua don Réigiún Tacú le straitéis miondíola nua a ullmhú don réigiún de réir cheanglais Threoirlínte Pleanála Miondíola 2012 agus athbhreithniú a dhéanamh ar Straitéis Mhiondíola Phlean Forbartha Chathair Bhaile Átha Cliath nuair a bheidh sí críochnaithe.
CCUVO2	Comhairliúchán le hÚdarás Áitiúla in aice láimhe Comhoibriú agus dul i gcomhairle le húdaráis áitiúla in aice láimhe maidir leis an tionchar atá ag pleananna nó scéimeanna miondíola agus aird ar leith ar an bhféidearthacht go mbeadh tionchair trasteorann suntasacha ar lárionaid uirbeacha.
CCUVO3	Monatóireacht / Athbhreithniú ar Sholáthar Spás Urlár Miondíola (i) Monatóireacht a dhéanamh ar cheadanna / soláthar miondíola móire agus athbhreithniú a dhéanamh ar athruithe ar spriocanna daonra a d'fhéadfaí a dhéanamh le linn shaolré an Phlean d'fhonn aon athrú ar bheartas miondíola a theastaíonn a aithint. (ii) Athbhreithniú cuimsitheach a dhéanamh ar spás urláir miondíola i lár na cathrach agus Príomh-Shráidbhailte Uirbeacha.

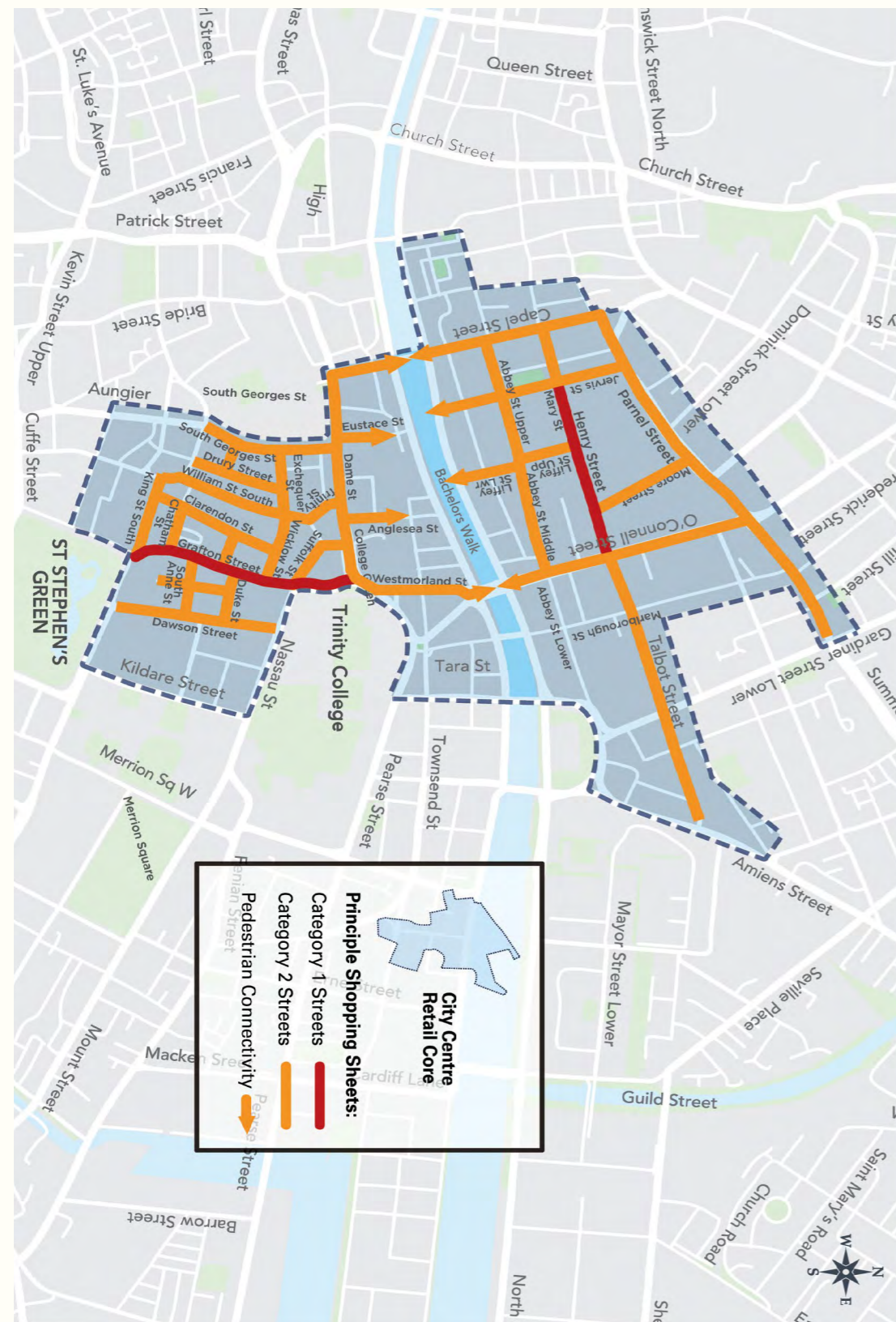
7.5.2 Príomhacht Lár na Cathrach agus an Lárcheantair Mhiondíola

Feidhmíonn Lár Chathair Bhaile Átha Cliath mar cheann scríbe siopadóireachta, gnó, cultúrtha agus fóillíochta ba mhó le rá sa stát. Chun inbhuanaitheacht, inmharthanacht agus beogacht fhadtéarmach lár na cathrach a chinntiú, tá sé tábhachtach go bhféadann sé dul in oiriúint d'éilimh agus d'iompar tomhaltóirí atá ag athrú, patrúin oibre atá ag athrú agus na dúshlán a bhaineann le miondíol ar líne.

Chun siopadóirí agus cuairteoirí agus daoine a mhealladh chun cónaí i lár na cathrach, beidh meascán beoga d'eispéiris i lár na cathrach ag teastáil. Tá 'straitéis chun tacú le croí miondíola lár na cathrach' leagtha amach i Mír 8.0 de Straitéis Miondíola DCC in Aguisín 2. Leagtar amach anseo bearta chun beogacht, inmharthanacht agus iomaíochas lár na cathrach a fheabhsú; ag samhlú sráideanna beoga siopadóireachta, cathair lán d'imeachtaí, margaí, fóillíocht do theaghlaigh, cathair 24 uair an chloig, cathair do thithe, spásanna poiblí leathnaithe agus feabhsaithe, bealaí nua agus uasghrádaithe do choisithe/rothair, agus iompar poiblí comhtháite.

Ainmnítear na príomhshráideanna siopadóireachta i gcroílár miondíola lár na cathrach mar shráideanna siopadóireachta Chatagóir 1 agus Chatagóir 2. Tá na critéir úsáide talún do shráideanna Chatagóir 1 agus 2 leagtha amach sa Straitéis Mhiondíola, Aguisín 2 agus taispeántar a n-áiteanna i bhFigiúr 7-2: Croí Miondíola Lár Chathair Bhaile Átha Cliath, Príomhshráideanna Siopadóireachta.

Figiúr 7.2: Croí Miondíola Lár Chathair Bhaile Átha Cliath, Príomhshráideanna Siopadóireachta

Is é cuspóir ainmniúchán Chatagóir 1 príomhfheidhm mhiondíola na sráideanna seo a chosaint le béim ar mhiondíol comparáide d'ord níos airde. Is é cuspóir ainmniúchán Chatagóir 2 soláthar a dhéanamh do mheascán d'úsáidí miondíola agus comhlántacha eile a mhéadóidh am cónaithe siopadóirí sa chathair.

Is é Beartas Chomhairle Chathrach Bhaile Átha Cliath:	
CCUV15	<p>Limistéar Siopadóireachta is Mó le Rá Stádas chroílár miondíola lár na cathrach a dhearbhu agus a choinneáil mar an limistéar siopadóireachta is mó le rá sa Stát, ina mbeidh díol spéise siopadóireachta, cultúrtha agus fóillíochta éagsúla. Ag teacht leis na Treoirínte um Pleanáil Miondíola, 2012, ba cheart go mbeadh lár na cathrach mar phríomhfhócas do mhiondíol comparáide ar ord níos airde sa chathair chun a ról miondíola agus a tosaíocht a chosaint.</p>
CCUV16	<p>Sráideanna Chatagóir 1 agus Chatagóir 2 Príomhfheidhm mhiondíola Shráideanna Chatagóir 1 sa chathair a chosaint agus soláthar a dhéanamh do mheascán miondíola agus comhlántach eile ar shráideanna Chatagóir 2. Úsáidí gníomhacha a chur chun cinn ar an leibhéal sráide ar na príomhshráideanna siopadóireachta i gcroílár miondíola lár na cathrach ag féachaint do na critéir do shráideanna Chatagóir 1 agus Chatagóir 2 (féach Aguisín 2 agus Figiúr 7.2).</p>
CCUV17	<p>Lár na Cathrach a Éagsúlú Chun athléimneacht Lár Chathair Bhaile Átha Cliath a chinntiú i leith treochtaí athraitheacha san éileamh ar mhiondíol, spreagfar deiseanna iomchuí chun lár na cathrach a éagsúlú mar áit chun cónaí agus oibriú inti agus sóisialú inti.</p>
CCUV18	<p>Forbairt Chónaithe Níos mó árasán cónaithe a spreagadh, tacú leo agus a chur chun cinn mar cuid d'fhorbairtí úsáide measctha nó trí athúsáid/iarfheistiú urlár uachtarach na bhfoirgneamh atá ann cheana. Tacaítear i bprionsabal le húsáid urlár uachtarach le haghaidh úsáide cónaithe ar Shráideanna Siopadóireachta Chatagóir 2.</p>
CCUV19	<p>Páirceáil agus an Croí Miondíola Tacú le hathúsáid agus athsholáthar carrchlós i lár an chroí miondíola agus chun soláthar páirceála gearrthéarmach do shiopadóirí agus do chuirteoirí ar imeall an chroí miondíola a chosaint. Tacóidh athfhorbairt carrchlóis lárnach le feabhsuithe ar an ríocht phoiblí agus tosaíocht do choisithe sa chroí miondíola.</p>

Is é Cuspóir Chomhairle Chathrach Bhaile Átha Cliath:	
CCUVO4	WeareDublinTown Tacú le Ceantar Feabhsúcháin Ghnó Bhaile Átha Cliath (CFG) - 'WeareDublinTown' / 'DublinTown' agus aitheantas a thabhairt don ról agus obair 'DublinTown' a éascú lena n-áirítear seirbhísí agus tionscadail bhreise i Lár na Cathrach a sholáthar chun lár na cathrach a fheabhsú.
CCUVO5	Sráideanna Lár na Cathrach Tearcúsáidte agus Neamhghníomhacha Na sráideanna agus na lánaí tearcúsáidte agus neamhghníomhacha i lár na cathrach a athghníomhachtú i lár na cathrach trí ealaín, tírdhrechtú, troscán sráide, bia lasmuigh, spásanna gníomhaíochta agus úsáidí cónaithe a áireamh.
CCUVO6	Carrchlóis agus Seachadadh an Mhíle Dheireanaigh Imscrúdú a dhéanamh ar an acmhainneacht a bhaineann le carrchlóis a úsáid i lár na cathrach le haghaidh micreamhol agus ionad dailte le haghaidh seachadadh an 'mhíle dheireanaigh' mar cuid d'ullmhú Straitéise Seirbhísithe / Lóistíochta don chathair (féach Cuspóir SMT05 freisin).
CCUVO7	Margaíocht a dhéanamh ar Lár na Cathrach Margaíocht ghníomhach a dhéanamh ar lár na cathrach do mhiondíoltóirí ionchasacha idirnáisiúnta. Féachfaidh Comhairle Cathrach Bhaile Átha Cliath le hoibriú le Cumann Bhaile Átha Cliath agus le páirtithe leasmhara ábhartha eile i lár na cathrach chun Baile Átha Cliath a thagarmharcáil go hidirnáisiúnta d'fhonn miondíoltóirí nua a mhealladh agus chun a fheidhm a choinneáil mar ionad miondíola mór le rá.
CCUVO8	Athbhreithniú ar Limistéir Chaomhantais Ailtireachta / Ceantair faoi Rialú Pleanála Speisialta Athbhreithniú a dhéanamh ar na Limistéir Chaomhantais Ailtireachta (ACAanna) a bhaineann leis an gcroílár miondíola ionas go léireoidh siad an cur chuige maidir le Sráideanna Chatagóir 2 agus aird ar leith á tabhairt ar úsáidí comhlántacha neamh-mhiondíola. Ceantair faoi Rialú Pleanála Speisialta don chathair a ullmhú / a nuashonrú de réir mar is cuí agus mar is gá.

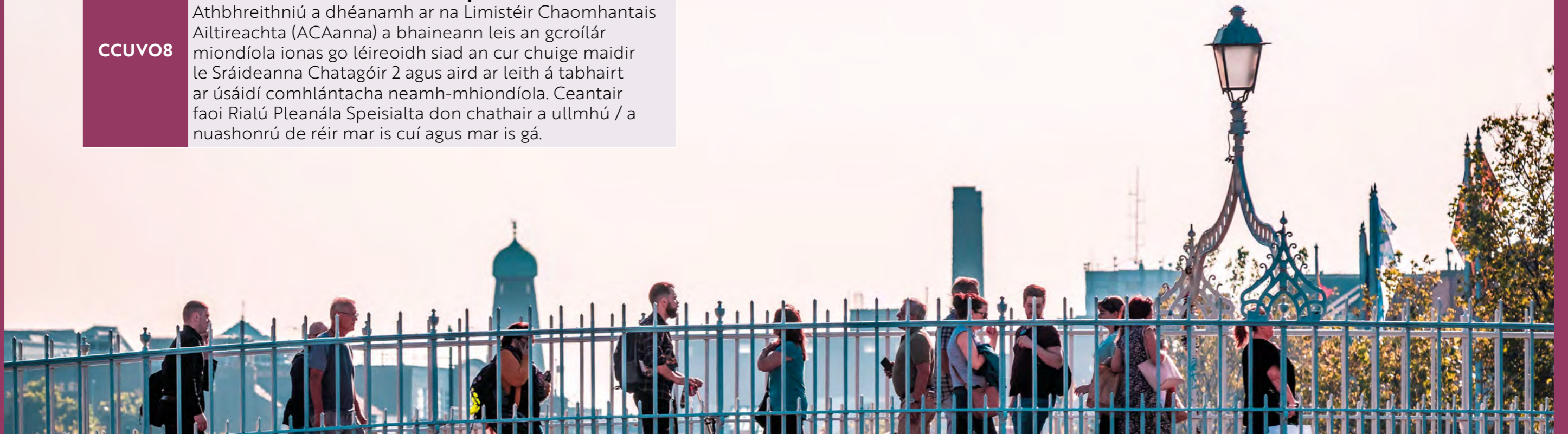
7.5.3 Príomh-Shráidbhailte Uirbeacha, Sráidbhailte Uirbeacha agus Lárionaid Chomharsanachta

Tá a bhféiniúlacht agus a mórtas áite féin ag Príomh-Shráidbhailte Uirbeacha na cathrach, ag na sráidbhailte uirbeacha agus ag na hionaid chomharsanachta agus tugann siad deis do gach cuid den chathair rochtain a fháil ar raon níos leithne de sheirbhísí tráchtála, pobail, sóisialta agus cultúrtha go háitiúil. Tacaíonn na hionaid seo le coincheap na cathrach de 15 nóiméad trína bhféadtar riachtanais laethúla daoine a chomhlíonadh laistigh de 15 nóiméad ar shiúl na gcos, ar rothar nó ar iompar poiblí.

Príomh-Shráidbhailte Uirbeacha

Is iad na Sráidbhailte Uirbeacha an tsraith uachtarach d'ionad uirbeach lasmuigh de lár na cathrach (féach Caibidil 2: Croí-Straitéis) agus tá siad mar phríomhshuíomh le haghaidh gníomhaíochta tráchtála lasmuigh de lár na cathrach. Tá 12 Phríomh-Shráidbhaile Uirbeach sa chathair agus taispeántar a suíomh i bhFigiúr 7.1 agus taispeántar a méid geografach ar Léarscáil K den phlean forbartha.

Is lárionaid úsáide measctha iad Príomh-Shráidbhailte Uirbeacha a thacaíonn leis an iliomad gnéithe éagsúla agus difriúla de shaol an phobail. De ghnáth bíonn siad bunaithe ar iompar poiblí ar ardchaighdeán nó comhlíonann siad ról athghiniúna. Tacófar le forbairt / comhdhlúthú / athghiniúint Príomh-Shráidbhailte Uirbeacha le forbairt úsáide mheasctha ard-dlúis agus diansaothrú cónaithe. Tabharfaidh sé seo úsáid níos déine agus níos éifeachtúla do na hionaid sin agus ar an gcaoi sin tacófar lena bhfeidhmeanna chomhfhorbairt

áite mar áiteanna bailithe sóisialta agus ceantair beogachta agus éagsúlachta comhchruinnithe a thacóidh le seirbhísí atá ann cheana agus a fheabhsóidh inmharthanacht an iompair phoiblí atá ann cheana agus atá beartaithe, chomh maith le freastal ar thithíocht éileamh. Tá prionsabail ghinearálta forbartha do Phríomh-Shráidbhailte Uirbeacha leagtha amach i gCaibidil 14, Mír 14.7.4.

Feidhmíonn Príomh-Shráidbhailte Uirbeacha chun freastal ar riachtanais na bpobal áitiúil ina bhfuil siad ag soláthar ról thábhachtaigh miondíola, seirbhíse, pobail agus fostaíochta áitiúla. Tá a ndobharcheantar níos leithne ná iad siúd a bhfreastalaíonn sráidbhailte uirbeacha agus ionaid chomharsanachta orthu.

Chun forbairt inbhuanaithe a dhéanamh, beidh ar Príomh-Shráidbhailte Uirbeacha éagsúlú mar fhreagairt ar threochtaí eacnamaíocha reatha agus amach anseo, dul chun cinn teicneolaíochta, agus iompraíocht tomhaltóirí agus raon feidhmeanna inmharthana agus éagsúil a bhaint amach chun freastal ar a bpobail. Caithfidh Príomh-Shráidbhailte Uirbeacha raon éagsúil úsáidí tráchtála agus pobail a fhorbairt lena n-áirítear miondíol áise, fóillíocht (lena n-áirítear caiféanna agus bialanna), bonneagar sóisialta, úsáidí cultúrtha, úsáidí geilleagair oíche, feidhmeanna cathartha, agus moil áitiúla fostaíochta/comhoibrithe.

De réir an bheartais náisiúnta um phleanáil miondíola, samhlaítear go mbeidh forbairt mhiondíola i bPríomh-Shráidbhailte Uirbeacha ar cóimhéid lena ndobharcheantar. Tá treoirphrionsabail maidir le scála na forbartha miondíola atá le cur chun cinn i ngach Príomh-Shráidbhaile Uirbeach le linn thréimhse an phlean leagtha amach i dTábla 3 sa Straitéis Mhiondíola (Aguisín 2).

Tá sé riachtanach timpeallachtaí uirbeacha ar ardchaighdeán a fhorbairt i bPríomh-Shráidbhailte Uirbeacha ionas gur áiteanna iad inar mian le daoine maireachtáil agus ionas go mbeidh siad ina gcinn scríbe tarraingteacha ar féidir rochtain a fháil orthu trí shiúl ar gcos, ar rothar agus le hiompar poiblí. Ullmhaíodh Creatphleananna Uirbeacha le treoirphrionsabail do roinnt de na Príomh-Shráidbhailte Uirbeacha chun a chur ar chumas na n-ionad seo a bhféiniúlacht spásúil agus chultúrtha shainiúil féin a fhorbairt (féach Caibidil 13).

Aithnítear i gCaibidil 2, ina bhfuil Croí-Straitéis an phlean forbartha, roinnt Príomh-Shráidbhailte Uirbeacha a mbeidh Plean Ceantair Áitiúil (LAP) nó Plean Feabhsúcháin Sráidbhailte (VIP) nó Plean Feabhsúcháin Comhshaoil Áitiúil (LEIP) ullmhaithe dóibh, de réir mar is cuí, faoi réir acmhainní. Samhlaítear go gceapfar straitéisí fearann poiblí / comhforbairt áite mar cuid d'ullmhú na bpleananna seo.

Sráidbhailte Uirbeacha agus Ionaid Chomharsanachta

Is cathair lán de chomharsanachtaí í Cathair Bhaile Átha Cliath agus tá dea-fhreastal ag áiseanna áitiúla ar na comharsanachtaí seo ó ionaid siopadóireachta meánmhéide ar nós Chaisleán Ard Aidhin agus Ionad Siopadóireachta Mhuirfean go sráidbhailte níos traidisiúnta cosúil le Droim Conrach agus Raghmallach agus chuig Ionaid Chomharsanachta ina mbíonn ionaid siopadóireacht áitiúla agus siopaí cúinne acu go minic

Tá ról tábhachtach ag na sráidbhailte uirbeacha agus na hionaid chomharsanachta seo i gcruthú comharsanachtaí inbhuanaithe sna sráidbhailte uirbeacha fadbhunaithe agus i gceantair i mbéal forbartha. Beidh siad dírithe ar rochtain áisiúil agus tharraingteach a chur ar fáil trí shiúl ar gcos agus ar rothar ar earraí agus seirbhísí áitiúla a theastaíonn ó lá go lá. Beidh sé seo níos tábhachtaí de réir mar a mhéadóidh daonra na cathrach, agus seirbhísí ardchaighdeán ag teastáil ar leibhéal áitiúil de réir na croístraitéise.

I gCaibidil 2: Croí-Straitéis, aithnítear roinnt sráidbhailte uirbeacha atá le bheith faoi réir Plean Feabhsúcháin Sráidbhailte (VIPanna) nó Pleananna Feabhsúcháin Comhshaoil Áitiúla (LEIPanna) atá le hullmhú do na hionaid seo, de réir mar a cheadaíonn acmhainní (féach Caibidil 2: Croí-Straitéis).

Is é Beartas Chomhairle Chathrach Bhaile Átha Cliath:

CCUV20	Úsáid Mheasctha Príomh-Shráidbhailte Uirbeacha / Sráidbhailte Uirbeacha Tacú le forbairt, athghiniúint agus nó comhdhlúthú Príomh-Shráidbhailte Uirbeacha / sráidbhailte uirbeacha de réir mar is cuí, lena chinntiú go leanann na hionaid seo orthu ag forbairt a ról agus a bhfeidhme ilchineálaí ag cur beochta leis na hionaid seo lena n-áirítear trí fhorbairt chónaithe a sholáthar.
CCUV21	Scála na Forbartha Miondíola i bPríomh-Shráidbhailte Uirbeacha / Sráidbhailte Uirbeacha Aird a thabhairt ar na treoirphrionsabail maidir le scála na forbartha miondíola atá le cur chun cinn i ngach Príomh-Shráidbhaile Uirbeach mar atá leagtha amach i Straitéis Mhiondíola Chathair Bhaile Átha Cliath in Aguisín 2.
CCUV22	Dianú Tacú le hathfhorbairt agus dianú suíomhanna tearcúsáidte laistigh de Phríomh-Shráidbhailte Uirbeacha agus sráidbhailte uirbeacha lena n-áirítear carrchlóis dromchla.
CCUV23	Úsáidí Gníomhacha Úsáidí gníomhacha a chur chun cinn ar leibhéal na sráide i bPríomh-Shráidbhailte Uirbeacha agus i sráidbhailte uirbeacha agus in ionaid chomharsanachta.

Is é Beartas Chomhairle Chathrach Bhaile Átha Cliath:	
CCUV24	Moil Chomhoibrithe Tacú le forbairt spásanna oibre ‘Mol’ mar cuid d’fhorbairtí nua measctha i bPríomh-Ionaid Dúiche agus sráidbhailte uirbeacha.
CCUV25	Ionaid Chomharsanachta / Siopadóireacht Áitiúil Tacú, cur chun cinn agus cosaint Ionaid Chomharsanachta agus Áitiúla a bhfuil ról tábhachtach acu sa ról siopadóireachta áitiúil do chónaitheoirí agus a chuireann raon seirbhísí agus saoráidí riachtanacha ar fáil ó lá go lá.
CCUV26	Limistéir Fáis Nua Tacú le seirbhísí siopadóireachta agus miondíola áitiúla atá ar cóimhéid le ceantair chónaithe nua agus iad a éascú chun riachtanais siopadóireachta laethúil agus breisithe a sholáthar.

Is é Cuspóir Chomhairle Chathrach Bhaile Átha Cliath:	
CCUVO9	Seiceáil Sláinte Lár Bhaile ‘Measúnuithe Seiceála Sláinte’ a chur chun cinn do Phríomh-Shráidbhailte Uirbeacha bruachbhailteacha níos sine, mar cuid de Phleananna Ceantair Áitiúla agus de Phleananna Feabhsúcháin Sráidbhailte d’fhonn beocht agus inmharthanacht na n-ionad seo a chinntiú, agus measúnú a dhéanamh ar shaincheisteanna cosúil le díol spéise, inrochtaineacht, taitneamhacht agus bearta atá le déanamh.
CCUVO10	Scéim Feabhsúcháin Aghaidh Siopa Tacú le rolladh amach na Scéime Feabhsúcháin Aghaidh Siopa chuig na sráidbhailte uirbeacha agus na sráideanna gathacha i lár na cathrach faoi réir anailíse bunaithe ar chritéir, na hacmhainní atá ar fáil agus infhaighteacht maoinithe.

7.5.4 Siopadóireacht Sheirbhís Mhiondíola agus Áise

Tá ról tábhachtach ag an soláthar de shiopadóireacht áise agus sheirbhís mhiondíola ar ardchaighdeán chun freastal ar riachtanais laethúla siopadóireachta chun comharsanachtaí inbhuanaithe inmharthana a chinntiú, áit a bhíonn miondíol áise agus seirbhísí áitiúla laistigh d’achar siúlóide éasca do chónaitheoirí. Tá méadú mór tagtha ar mhiondíol áise (ollmhargaí) i gCathair Bhaile Átha Cliath le 10 mbliana anuas le cuidiú ó fhás daonra agus tacaíocht beartais sa phlean forbartha deireanach, go sonrach i lár na cathrach. Tá go leor oibreoirí áise tar éis a samhail stórais a oiriúnú chun freastal ar shuíomhanna uirbeacha / lár na cathrach gan aon pháirceáil i gcásanna áirithe.

Leis an soláthar miondíola áise nua seo tá níos mó rogha agus iomaíocht do thomhaltóirí ar fáil agus i go leor ceantar, bhí buntáistí athghiniúna aici agus cuireadh soláthar miondíola ar scála comharsanachta ar fáil, rud a raibh géarghá leis.

I gcothromaíocht leis seo, tá an gá le cur chuige bainistithe i leith díolacháin eisceadúnais laistigh de chroílár miondíola lár na cathrach d’fhonn a chinntiú nach mbeidh an iomarca comhchruinnithe d’aonaid den sórt sin in aon limistéar amháin, lena n-áirítear aonaid a chruthaíonn fo-úsáid laistigh d’asraon áise. Déantar fógraíocht alcóil a rialú faoin Acht Sláinte Poiblí (Alcól) 2018. Tá tuilleadh treorach faoi forbairt eisceadúnais leagtha amach i Mír 15.14.8, Caibidil 15.

Is é Beartas Chomhairle Chathrach Bhaile Átha Cliath:	
CCUV27	Miondíol Áise a Sholáthar Forbairt miondíola áise a chur chun cinn sa chathair, go háirithe i gceantair nua athghiniúna agus in áiteanna ina bhféadfaidh forbairt den sórt sin daingean tábhachtach a sholáthar chun beogacht agus inmharthanacht na bPríomh-Shráidbhailte Uirbeacha, sráidbhailte uirbeacha agus lárionaid chomharsanachta a chinntiú.
CCUV28	Seirbhísí Miondíola a Sholáthar Tacú leis an bhforbairt seirbhíse miondíola agus é a chur chun cinn ar gach leibhéal den ordlathas miondíola sa chathair.

7.5.5 Páirceanna Trádstórais Miondíola / Trádstórais Mhiondíola

Is gnách go mbíonn Páirceanna Trádstórais Miondíola agus Trádstórais Mhiondíola lonnaithe in áiteanna bruachbhailte mar gheall ar an ngá le háiseanna páirceála agus éascaíocht le seirbhísiú. Mar gheall ar fhás na formáide miondíola lasmuigh den bhaile seo go luath sna 2000idí agus tionchar na bhforbairtí seo ar lár na mbailte, luaitear sna ‘Treoirínte d’Údarás Phleanála - Pleanáil Miondíola - 2012, DECLG’ gur cheart go mbeadh toimhde ann go ginearálta i gcoinne forbairt bhreise a dhéanamh ar pháirceanna miondíola lasmuigh den bhaile.

Tá soláthar teoranta den fhormaid miondíola seo sa chathair; Tá spás stórais miondíola sa chathair tar éis craptha mar gheall ar an athfhorbairt d’fhorbairt úsáide measctha ard-déine nó athrú úsáide mar cuid de chur chuige dlúth na cathrach. Tá tuilleadh treorach faoi forbairt stórais miondíola leagtha amach sa Straitéis Mhiondíola in Aguisín 2.

Is é Beartas Chomhairle Chathrach Bhaile Átha Cliath:	
CCUV29	Trádstórais Mhiondíola agus Páirceanna Miondíola Rialú a dhéanamh ar sholáthar stórais miondíola agus páirceanna miondíola de réir na comhairle atá leagtha amach sna 'Treoirínte d'Údarás Phleanála - Pleanáil Mhiondíola - 2012, DECLG'.

7.5.6 Earnáil / Margaí Bia agus Dí

Tá raon ollmhór bunáochtaí bia agus dí ag Cathair Bhaile Átha Cliath. Tá ról ríthábhachtach acu i dtacú le geilleagar na gcuairteoirí (lá agus tráthnóna), ag cur deiseanna fostaíochta áitiúla ar fáil agus ag cur le beogacht na cathrach.

Le margaí faoi dhíon agus bunaithe ar na sráideanna cosúil le Stuaire Shráid Sheoirse, Sráid an Mhúraigh, Margadh Leabhar agus Bia Bharra an Teampaill agus Margadh an Dearthóra ar Lána na mBó chomh maith le Margaí na bhFeirmeoirí cuirtear beogacht, éagsúlacht agus spéis leis an gcathair chomh maith le tacú le táirgí / fiontair áitiúla. Tabharfar tacaíocht agus spreagadh do thograí do mhargaí a spreagann miondíoltóirí beaga agus neamhspleácha. De ghnáth díreofar tograí den sórt sin chuig lárionaid uirbeacha chun tacú leis an tairiscint mhiondíola atá ann.

Tá sé de chumas ag an athfhorbairt atá beartaithe ar an Margadh Torthaí agus Glasraí Mórdhíola Victeoiriacha ar Lána Mhuire agus Margadh Uíbh Eachach athghinte agus Margadh Shráid an Mhúraigh, díol spéise do chuireoirí móra a sholáthar sa chathair chomh maith le taitneamhachtaí áitiúla nua do na pobail a bhfreastalaíonn siad orthu.

Is é Beartas Chomhairle Chathrach Bhaile Átha Cliath:	
CCUV30	Caiféanna / Bialanna Soláthar caiféanna / bialanna sa chathair a chur chun cinn agus a éascú agus tacú lena ról i ndéanamh na cathrach níos tarraingtí d'áitritheoirí, d'oibrithe agus do chuireoirí agus i gcruthú fostaíochta.
CCUV31	Braislí Bia agus Dí Tacú le braislí bia agus dí atá ag teacht chun cinn timpeall lár na cathrach; féach Figiúr 4, Aguisín 2, go háirithe timpeall ar cheantair Shráid Anraí agus Shráid Westmoreland sa chathair chun tarraingteacht na gcroí miondíola thuaidh agus theas a fheabhsú.

Is é Beartas Chomhairle Chathrach Bhaile Átha Cliath:	
CCUV32	Itheacháin Allamuigh Tacófar le tograí le haghaidh itheacháin/ trádála lasmuigh ó áitribh a shíneann isteach sa tsráid i gcás nach ndéanfaidís dochar do thaitneamhacht áitiúil nó nach gcuirfeadh siad isteach ar ghluaiseacht coisithe, ar riachtanais inrochtaineachta nó ar dhálaí tráchta.
CCUV33	Tacaíocht do Mhargaí Margaí laistigh agus lasmuigh a éascú i lár na cathrach agus ar fud na cathrach go háirithe i gcás ina dtacaíonn siad leis an tairiscint mhiondíola atá ann cheana agus leis an bhfiontar táirgí / gnólachtaí nuathionscanta áitiúla; agus a n-acmhainneacht mar díol spéise do thurasóirí a bhaint amach.
CCUV34	Margadh Shráid an Mhúraigh Aitheantas a thabhairt do thábhacht uathúil Mhargadh Shráid an Mhúraigh do stair agus do chultúr na cathrach agus a chosaint, a athnuachan agus a fheabhsú a chinntiú i gcomhar leis na trádálaithe.

Is é Cuspóir Chomhairle Chathrach Bhaile Átha Cliath:	
CCUVO11	Margadh Torthaí agus Glasraí Victeoiriach Cur chun feidhme leanúnach an Tionscadail Margaí Cathrach a chur chun cinn agus a éascú, dírithe ar an Margadh Torthaí agus Glasraí Victeoiriach ar Lána Mhuire, gné thábhachtach in athghiniúint lár na cathrach. Féach ar SDRA 13, Caibidil 13 freisin.
CCUVO12	Margadh Uíbh Eachach Tacú le Margadh athghiniúna Uíbh Eachach mar phríomhdíol spéise do chuireoirí agus mar thaitneamhacht áitiúil don phobal.

7.5.7 Geilleagar Tráthnóna agus Oíche

Tagraíonn an geilleagar tráthnóna agus oíche do ghníomhaíocht shóisialta, chultúrtha agus eacnamaíoch a tharlaíonn idir uaireanta sonraithe oíche. Tá aitheantas méadaitheach ar an ról a imríonn / a fhéadfaidh earnáil na hoíche a imirt i ngeilleagar na gcathracha idirnáisiúnta. I measc na n-úsáidí geilleagair tráthnóna agus oíche, tá raon leathan úsáidí lena n-áirítear bialanna, tithe tábhairne, pictiúrlanna, ionaid damhsa agus ceoil agus amharclanna. Cuireann úsáidí tráthnóna agus geilleagair oíche le beocht agus beogacht lár na cathrach agus cuireann sé go dearfach le taithí an chuireora agus leis an ngeilleagar áitiúil.

Is é Beartas Chomhairle Chathrach Bhaile Átha Cliath:	
CCUV35	Geilleagar Oíche Tacú le húsáidí geilleagair tráthnóna / oíche a chuireann le beogacht lár na cathrach agus iad a éascú, ar úsáidí iad a thacaíonn le geilleagar tráthnóna / oíche atá sábháilte, cothrom agus uilechuimsitheach go sóisialta a chruthú.
CCUV36	Forbairt Nua Tacú le húsáidí a mbeadh éagsúlú an gheilleagair tráthnóna agus oíche mar thoradh orthu i gcás nach mbeidh aon tionchar diúltach ar thaitneamhacht úsáidí cónaithe tadhlacha nó cóngaracha de bharr suaitheadh torainn agus i gcás nach mbeidh aon iarmhairtí carnacha diúltacha ann i dtéarmaí úsáidí geilleagair oíche eile sa cheantar.

7.5.8 Ríocht Phoiblí

De ghnáth tagraíonn an ríocht phoiblí do na ceantair uile a bhfuil rochtain ag an bpobal orthu amhail bóithre, sráideanna, cosáin, lánaí, páirceanna, cearnóga, spásanna oscailte agus aghaidheanna tógála.

Tá ról tábhachtach ag an ríocht phoiblí maidir leis an gcaoi a bhfeidhmíonn ionaid uirbeacha Bhaile Átha Cliath; cuimsíonn sé na spásanna a mbogann daoine tríd ina saol laethúil agus spásanna le haghaidh áineasa, teagmhála sóisialta agus rannpháirtíochta cathartha. Bíonn tionchar ag cáilíocht na ríochta poiblí ar na heispéiris a bhíonn ag daoine sa chathair agus ar an gcaoi a mbraitheann sí í i dtéarmaí a tarraingteachta mar áit le maireachtáil agus oibriú inti agus cuairt a thabhairt uirthi chomh maith leis an tionchar atá aici ar raon fachtóirí sláinte, folláine agus sóisialta. Dá bhrí sin, tá cáilíocht na ríochta poiblí ríthábhachtach d'ínmharthanacht agus do shláinte na cathrach agus dá rath eacnamaíoch.

Tá Comhairle Cathrach Bhaile Átha Cliath, trína tionscadail féin agus trína cuid oibre le soláthraithe bonneagair agus forbróirí ag oibriú chun ríocht phoiblí ar fud na cathrach a sholáthar atá sainiúil, tarraingteach, sábháilte, inrochtana, uilechuimsitheach agus dea-nasctha.

Treoraíonn na Straitéis Ríocht Phoiblí Chathair Bhaile Átha Cliath 'Do Chathair Do Spás' 2012 na tionscadail maidir leis an ríocht phoiblí, ina leagtar amach treoirphrionsabail chun tacú le seachadadh ríochta poiblí ar ardchaighdeán atá sábháilte agus furasta le dul timpeall. Tá sé ar intinn ag an gComhairle athbhreithniú a dhéanamh ar an Straitéis Ríochta Poiblí atá ann cheana laistigh de thréimhse an phlean forbartha agus straitéis a ullmhú ar fud na cathrach le haghaidh cur chuige comhordaithe i leith an ríocht phoiblí a sheachadadh agus a bhainistiú.

Le ríocht phoiblí ar ardchaighdeán seachadfar/soláthrófar:

Dearadh Uirbeach Ardchaighdeán: Ba cheart dea-phrionsabail maidir le dearadh uirbeach a chomhtháthú i leagan amach agus i ndearadh na forbartha nua de réir Threoirlínte na Roinne 'Forbairt Chónaithe Inbhuanaithe i gCeantair Uirbeacha', 2009 agus an 'Lámhleabhar Dearaidh do Bhóithre agus Sráideanna Uirbeacha, 2012 (DMURS). Déantar é seo chun a chinntiú go ndéanfar áiteanna tarraingteacha le dearadh an ríochta poiblí agus go gcuirfidh sé go dearfach le cuspóirí níos leithne an phlean forbartha áiteanna glasa, sláintiúla agus rathúla a chruthú.

Braistint Áite: Ba chóir gach spás a dhearadh go cúramach agus a bheith oiriúnach dá gcomhthéacs, carachtar agus suíomh agus ba cheart go gcuirfeadh siad / go dtreiseodh siad braistint áite.

Naisc: Ba chóir go mbeadh an ríocht phoiblí inléite, ceangailte agus tréscailteach agus deartha chun daoine a spreagadh dul ar shiúl a gcos agus ar rothar chuig a gceann scríbe (scoileanna, siopaí, obair, clóis súgartha srl.) agus rochtain éasca ar iompar poiblí bheith ar fáil dóibh Tabharfaidh sé seo spreagadh agus cumas do dhaoine a bheith gníomhach go fisiciúil ina saol laethúil.

Compord: Ba cheart go mbeadh an ríocht phoiblí an-inrochtana agus uilechuimsitheach, deartha chun compord agus éascaíocht gluaiseachta daoine. Caithfear tosaíocht ar leith a thabhairt do riachtanais coisithe agus áireodh sé seo an gá le níos mó spáis a thabhairt do choisithe sa ríocht phoiblí / an gá atá leis an líonra coisithe a leathnú. Ba cheart go mbeadh fócas speisialta ar riachtanais daoine faoi mhíchumas, daoine scothaosta, iad siúd a bhfuil néaltrú orthu, mná, leanaí agus daoine eile a bhfuil riachtanais soghluaisteachta ar leith acu. Ba cheart dearadh na ríochta poiblí a threorú ag prionsabail dearaidh uilíochta agus ba cheart aird a thabhairt ar Choinbhinsiún na Náisiún Aontaithe um Chearta Daoine faoi Mhíchumas (UNCPRD), an Straitéis Náisiúnta um Chuimsiú Míchumais, 2018 agus promhadh ó thaobh inscne de.

Spásanna Suáilceacha: Le ríocht phoiblí ar ardchaighdeán, cuirfear deiseanna ar fáil do dhaoine bualadh le chéile, teacht le chéile agus sóisialú, chomh maith le deiseanna a sholáthar chun taitneamh ciúin a bhaint astu agus ar an gcaoi sin feabhas suntasach a chur ar eispéreas an phobail maidir leis an timpeallacht uirbeach. I measc na spásanna seo a d'fhéadfadh bheith ann, tá spásanna móra cathartha, micrea-pháirceanna, preab-pháirceanna agus deiseanna le haghaidh súgartha / fanacht timpeall.

Sábháilteacht: Caithfear an ríocht phoiblí a bhainistiú agus a chothabháil ar bhealach cúramach. Ba cheart go ndéanfaí é a ghlanadh amach agus iompar frithshóisialta agus coireacht a dhíspreagadh chun a chinntiú go mbraitheann daoine sábháilte. Ba cheart go ndéanadh foirgnimh in aice láimhe an ríocht phoiblí a ghníomhachtú agus a bheochan agus go mbeidís suite os a cionn agus ar an gcaoi sin na spásanna a dhéanamh níos tarraingtí agus mothú slándála a chur ar fáil do dhaoine a úsáideann an spás / a théann tríd.

Ábhair Ardchaighdeáin: Caithfear spásanna a dhearadh go cúramach, ag úsáid ábhair agus mionsonraí ar ardchaighdeán a urramaíonn agus a fheabhsaíonn carachtar reatha na gceantar sa chathair. Ba chóir go mbeadh cóireáil tírdhreacha, plandáil, troscán sráide agus ábhair dromchla ar chaighdeán maith, oiriúnach don fheidhm, buan agus inbhuanaithe.

Bonneagar Glas: Ba cheart go mbeadh gnéithe glasaithe uirbeacha / bonneagar glas mar cuid de gach áit agus sráid críochacríocha taitneamhachta amhairc agus seasmhachta ó thaobh na haeráide de. Áireofar leis seo crainn ar na sráideanna, díonta glasa, ballaí glasa agus réitigh dhúlra-bunaithe do chórais draenála inbhuanaithe (SuDanna) a sholáthar.

Áiseanna Cathartha: Spreagfar suiteáil suíochán sa ríocht phoiblí sa chathair nuair is cuí agus nuair a chuirfidh sé le taitneamh síochánta na ríochta poiblí. Le taitneamhachtaí cathartha cosúil le leithris phoiblí agus tobair uisce, féadtar saoráidí tábhachtacha a sholáthar do chónaitheoirí, d’oibríthe agus do chuariteoirí.

Leanfaidh an Chomhairle Cathrach ag forbairt straitéisí um ríocht phoiblí agus ag infheistiú sa timpeallacht uirbeach.

Is é Beartas Chomhairle Chathrach Bhaile Átha Cliath:

CCUV37	Sráideanna Gníomhacha agus Sláintiúla a Phleanáil Forbairt líonra de shráideanna agus spásanna poiblí atá gníomhach, sláintiúil, tarraingteach, ardchaighdeán, glas agus sábháilte a chur chun cinn atá fáilteach, cairdiúil do choisithe agus ina bhfuil sé éasca dul timpeall. Is é an aidhm ná siúlóid a spreagadh mar an modh gluaiseachta is fearr idir foirgnimh agus gníomhaíochtaí sa chathair. I gcás gluaiseacht choisithe laistigh de mhórfhorbairtí, b’fhéarr sráid phoiblí a chruthú ná stuara iata nó pasáiste eile.
---------------	--

Is é Beartas Chomhairle Chathrach Bhaile Átha Cliath:

CCUV38	Sráideanna agus Spásanna Ardchaighdeáin Forbairt sráideanna agus spásanna poiblí ar ardchaighdeán a chur chun cinn atá inrochtana agus uilechuimsitheach de réir phrionsabail an dearaidh uilíoch, agus a sholáthraíonn áiteanna beoga, tarraingteacha, inrochtana agus sábháilte agus a fhreastalaíonn ar riachtanais phobail éagsúla na cathrach beag beann ar aois, cumas, míchumas nó inscne.
CCUV39	Ríocht Phoiblí Tréscailte, Inléite agus Nasctha Ríocht phoiblí tréscailteach, inléite agus nasctha a sheachadadh a cuidíonn le príomhchuspóirí eile an phlean forbartha seo a sheachadadh, eadhon taisteal gníomhach agus gluaiseacht inbhuanaithe, dearadh uirbeach ardchaighdeán, comhfhorbairt áite shláintiúil agus bonneagar glas.
CCUV40	Sábháilteacht Phoiblí Forbairt timpeallacht thógtha agus spásanna poiblí a chur chun cinn atá deartha chun coireacht agus iompar frithshóisialta a dhíspreagadh agus a chuireann sábháilteacht chun cinn, mar atá leagtha amach sa Straitéis um Ríocht Phoiblí ‘Do Chathair Do Spás’ 2012.
CCUV41	Forbairt Bonneagair Nua Ba cheart go n-áiritheofaí i dtionscadail bhonneagair do Chathair Bhaile Átha Cliath torthaí cruthú áite trí chur chuige faoi threoir dearaidh. Oibreoidh Comhairle Cathrach Bhaile Átha Cliath leis na gníomhaireachtaí / soláthraithe bonneagair ábhartha chun feabhsuithe ar an ríocht phoiblí a bhaint amach i ndearadh, i gcur chun feidhme agus i seachadadh tionscadal bonneagair.
CCUV42	Ríocht Phoiblí - Príomh-Shráidbhailte Uirbeacha / Sráidbhailte Uirbeacha Feabhsúcháin chomhshaoil agus an ríocht phoiblí a sholáthar i bPríomh-Shráidbhailte Uirbeacha agus i sráidbhailte uirbeacha timpeall na cathrach trí Phleananna Feabhsúcháin Comhshaoil Áitiúla / Pleananna Feabhsúcháin Sráidbhailte agus Straitéisí um Chomhfhorbairt Áit a chur chun feidhme d’fhonn tacú le hathghiniúint agus athbheochan sráidbhailte uirbeacha na cathrach. I bPleananna den sórt sin: (i) sainaitheofar deiseanna do mhicrea-spásanna (spásanna beaga chun idirghníomhaíocht shóisialta agus chultúrtha a éascú agus chun daoine a spreagadh fanacht timpeall iontu); agus (ii) gheofar bonn eolais ó chleachtaí siúlóide faoi stiúir daoine scothaosta, chun spásanna lasmuigh na cathrach a dhéanamh níos inrochtana agus níos sábháilte do dhaoine scothaosta, ag cruthú pobail insiúlta agus spásanna aoisbháúla.

Is é Beartas Chomhairle Chathrach Bhaile Átha Cliath:	
CCUV43	<p>Forbairt Nua Sna tograí forbartha, ba cheart go gcuirfí ríocht phoiblí ar ardchaighdeán ar fáil atá dea-dheartha, saor ó thranglam, agus ábhair ardchaighdeán agus mharthanacha agus bonneagar glas á n-úsáid. Ba cheart go gcruthófaí naisc agus ceangail le forbairt nua agus go gcuirfí feabhas ar inrochtaineacht.</p>

Is é Cuspóir Chomhairle Chathrach Bhaile Átha Cliath:	
CCUVO13	<p>Cnámh Droma Cathartha / Faiche an Choláiste Clár d'fheabhsuithe comhshaoil agus poiblí a chur chun feidhme feadh an Cnámh Droma Cathartha ó Chearnóg Parnell go Plás Theampall Chríost agus feadh ché na cathrach, agus tosaíocht a thabhairt d'athfhorbairt Faiche an Choláiste mar spás cathartha a oireann do choisithe lena n-áirítear coisithe ar Phlás Foster.</p>
CCUVO14	<p>Straitéis um Ríocht Phoiblí Lár na Cathrach Tacú le hathbhreithniú / nuashonrú Straitéis um Ríocht Phoiblí Lár na Cathrach de cuid na Comhairle Cathrach - 'Do Chathair Do Spás' Straitéis um Ríocht Phoiblí 2012 'agus í a chur i bhfeidhm maidir le hobair nua / athfhorbartha ar an ríocht phoiblí ar fud limistéar riaracháin Chomhairle Cathrach Bhaile Átha Cliath. Sa Straitéis nua um Ríocht Phoiblí, glacfar /soláthrófar:</p> <ul style="list-style-type: none"> (i) promhadh ó thaobh inscne de maidir le tionscadail um an ríocht phoiblí; (ii) infheistíocht sna / úsáid na teicneolaíochta cuidithí d'úsáideoirí leochaileacha sa ríocht phoiblí; (iii) samhlacha dea-chleachtais chun áiseanna soghluaisteachta a éascú, lena n-áirítear scútair sa ríocht phoiblí; agus (iv) samhail dea-chleachtais de shuíocháin phoiblí do dhaoine scothaosta a bhfuil fadhbanna soghluaisteachta acu.
CCUVO15	<p>Pleananna / Máistirphleananna don Ríocht Phoiblí Tacú le cur chun feidhme na bpleananna / máistirphleananna seo a leanas don ríocht phoiblí (liostaithe thíos) agus lámhleabhair eolais:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Máistirphlean Ríocht Phoiblí 'Croí na Cathrach' do Lár na Cathrach 2016; • Plean Feabhsúcháin Ríochta Poiblí Cheathrú Shráid Grafton, 2013; • Máistirphlean Ríochta Poiblí do Scéim Pleanála SDZ Duga na Canálach Thuaidh & na Canálach Móire 2014; • Plean Ríochta Poiblí Barra an Teampaill 2016; agus • Plean Ríochta Poiblí do Cheantar na Margaí 2021.

Is é Cuspóir Chomhairle Chathrach Bhaile Átha Cliath:	
CCUVO16	<p>Naisc Thuaidh / Theas a Fheabhsú Naisc Thuaidh / Theas idir ceantair Siopadóireachta Shráid Grafton agus Shráid Anraí a fheabhsú trí Mháistirphlean Ríochta Poiblí 'Croí na Cathrach' do Lár na Cathrach 2016 a chur chun feidhme.</p>
CCUVO17	<p>Sráideanna agus Lána Bhaile Átha Cliath 1 Oibriú le páirtithe leasmhara cathrach lena n-áirítear gnólachtaí áitiúla, agus an grúpa BIDs 'WeAreDublincity' chun roinnt tionscadal don ríocht phoiblí a chur chun feidhme a d'eascair as an staidéar Ath-Samhlú ar Bhaile Átha Cliath a hAon agus chun dea-chleachtas a shíneadh ó na tionscadail seo go codanna eile de Bhaile Átha Cliath 1 agus den chathair. Áirítear leis seo Staidéar Pleanála na Lotaí Thuaidh agus an tionscadal 'Ath-Samhlú ar Lánaí Bhaile Átha Cliath a hAon'.</p>
CCUVO18	<p>Na Braislí Oifige agus Cultúir a nascadh leis an gCroílár Miondíola Clár a cheapadh chun taitneamhachtaí do choisithe a fheabhsú, níos mó gníomhaíochtaí sráide a spreagadh agus micrea-spásanna a sholáthar ar phríomhbhealaí ó bhraislí oifige agus cultúir go dtí an croí miondíola chun beogacht an tsráid-dreacha a fheabhsú agus oibrithe oifige agus turasóirí a tharraingt isteach sa chroílár miondíola.</p>
CCUVO19	<p>Taitneamhachtaí Cathartha</p> <ul style="list-style-type: none"> (i) Oibriú le cumainn agus gníomhaireachtaí gnó cathrach chun soláthar a dhéanamh d'áiseanna sláintíochta atá inrochtana go neamhspleách (leithris phoiblí, limistéir athraitheacha, cithfolcadáin agus saoráidí níocháin srl.) le húsáid ag saoránaigh agus cuairteoirí ar an gcathair agus a bheidh inrochtana do chách. (ii) Áiseanna cathartha a sholáthar ar nós áiseanna leithris phoiblí inrochtana agus uisce óil ag áiteanna oiriúnacha i ríocht phoiblí nua nó athfhorbartha. (iii) Suíocháin phoiblí a sholáthar bunaithe ar dhearadh uilíoch in áiteanna oiriúnacha sa ríocht phoiblí sa chathair. Beidh suíocháin do dhaoine scothaosta a bhfuil fadhbanna soghluaisteachta acu bunaithe ar mhúnlaí idirnáisiúnta dea-chleachtais.

7.5.9 Straitéis Fógraíochta Allamuigh

Forbraíodh straitéis maidir le fógraíocht tráchtála sa ríocht phoiblí (Aguisín 17). Tá an straitéis seo mar bhunús le beartas praiticiúil a chuirfear i bhfeidhm maidir le gach togra um fhógraíocht lasmuigh.

Tá an straitéis seo bunaithe ar anailís ar cé chomh híogair agus atá codanna éagsúla den chathair maidir le struchtúir fógraíochta agus aithnítear srianta agus deiseanna do shuíomh na struchtúr seo. Leagtar amach ann freisin na cineálacha struchtúir atá inghlactha mar eilimintí fógraíochta lasmuigh. Cé go bhfuil inmhathanacht tráchtála mar phríomhcheist, tá sí curtha i gcothromaíocht leis an ngá le ríocht phoiblí ar ardchaighdeán a chruthú agus le ceantair agus suíomhanna íogaire a chosaint agus a fheabhsú.

Is é Beartas Chomhairle Chathrach Bhaile Átha Cliath:	
CCUV44	Struchtúir Fógraíochta Struchtúir fógraíochta atá deartha agus suite go cuí a mheas go príomha ag tagairt do na cuspóirí criosaithe agus na húsáidí fógraíochta ceadaithe agus don straitéis fógraíochta lasmuigh (Aguisín 17). I ngach cás den sórt sin, ní mór do na struchtúir a bheith de dhearadh agus d'ábhair ar ardchaighdeán, agus níor cheart dóibh bac a chur ar úsáideoirí bóithre ná coisithe ná iad a chur i mbaol, ná bac a chur ar shaorghluaiseacht coisithe agus inrochtaineacht an chosáin nó an bhóthair.
CCUV45	Fógraí Neamhúdraithe a Bhaint Iarracht ghníomhach a dhéanamh fógraí neamhúdraithe, meirgí fabraice, mogail, meirge nó foirmeacha fógraíochta eile a bhaint as maoin phríobháideach agus as limistéir phoiblí.

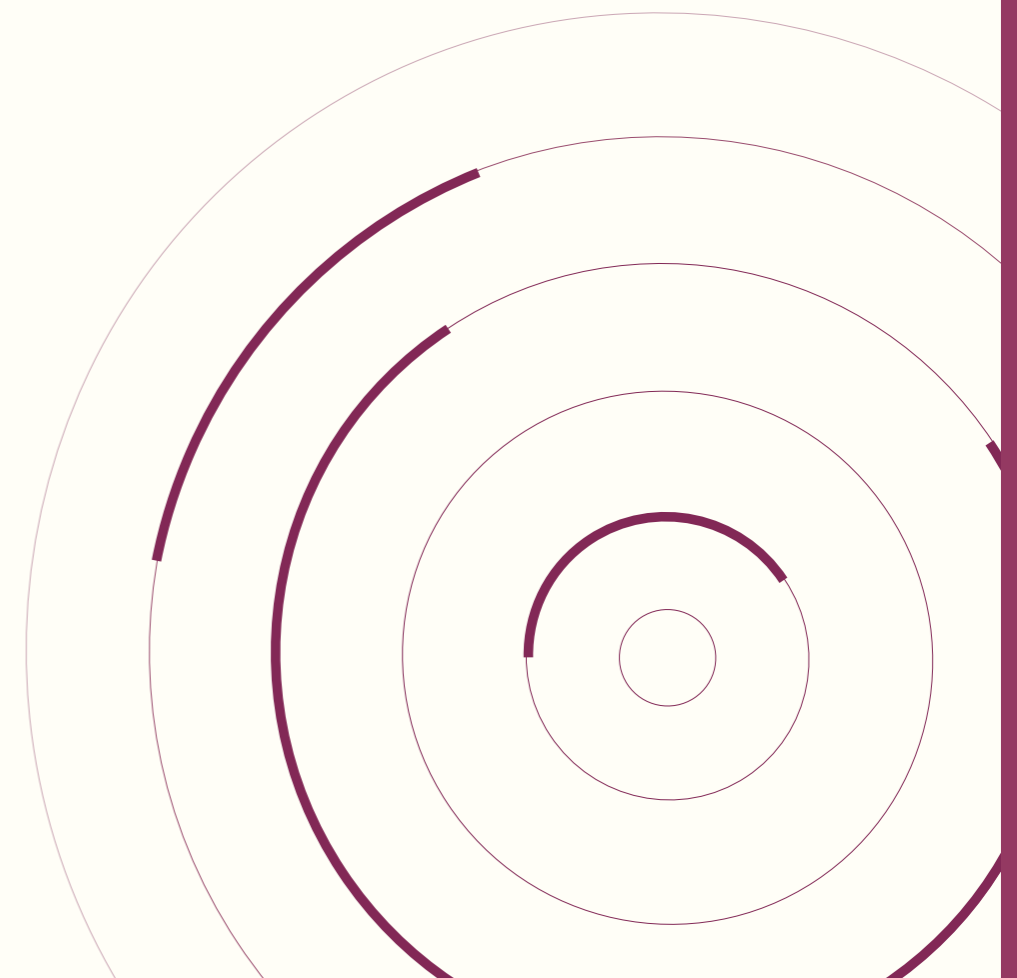
7.5.10 Córas Treoraithe do Choisithe

Is gné riachtanach iad comharthaí treorach soiléire chun cabhrú le daoine na nithe is díol spéise sa chathair a aimsiú ar an mbealach is oiriúnaí agus ar bhealach sábháilte agus éifeachtúil. Tá córas treoraithe do choisithe curtha chun feidhme ag Comhairle Cathrach Bhaile Átha Cliath, atá suite ag crosbhealaí sráide, a dearadh chun cabhrú leis an gcoisí bogadh timpeall na cathrach agus cinn scríbe a aimsiú go héasca. Tá béim an chórais ar phríomhcheathrúna, sráideanna, díol spéise cultúrtha agus turasóireachta, institiúidí poiblí, páirceanna poiblí agus spásanna móra fóillíochta / áineasa, seachas seirbhísí tráchtála.

Cuireann an líonra cuimsitheach seo de threochomharthaí go mór le hinléiteacht sa timpeallacht uirbeach, agus go háirithe, cuireann sé feabhas ar eispéreas na gcuairteoirí ar an gcathair.

Is é Beartas Chomhairle Chathrach Bhaile Átha Cliath	
CCUV46	Córas Comharthaíochta Treoraithe do Choisithe An Córas Treoraithe do Choisithe a chothabháil, a chomhdhlúthú agus a leathnú; cur chuige dearaidh comhleanúnach a chinntiú sa limistéar idir na canálacha agus na Dugthailte; agus comharthaí turasóireachta donna neamhriachtanacha a bhaint go gníomhach de réir mar a thagann an deis chun cinn. Ní thacófar le comharthaíocht turasóireachta dhonn nua a sholáthar sa limistéar idir na canálacha agus na Dugthailte.

Is é Cuspóir Chomhairle Chathrach Bhaile Átha Cliath:	
CCUV020	Córas Treoraithe do Choisithe a Bhainistiú An Córas Treoraithe do Choisithe a bhainistiú i gcomhairle le Ranna Rialtais ábhartha, gníomhaireachtaí stáit (m.sh. Fáilte Ireland, Bonneagar Iompair Éireann), institiúidí cultúrtha náisiúnta agus leasanna cathartha eile d'fhonn a chinntiú go soláthraítear comharthaíocht oiriúnach do na príomháiteanna spéise sa chathair.

CAIBIDIL 8

**Gluaiseacht
agus lompar
Inbhuanaithe**

8.1 Réamhrá

Tá gluaiseacht inbhuanaithe agus éifeachtach de dhaoine agus d'earraí ríthábhachtach do rath agus beogacht na cathrach.

Tá sé tábhachtach go n-aistreoimid ó shoghluaisteacht phríobháideach, bunaithe ar bhreosla iontaise chun tionchair dhiúltacha a d'fhéadfadh bheith ag iompar agus an t-athrú aeráide a mhaolú. Baineadh amach athrú mór i dtreo modhanna inbhuanaithe le 15 bliana anuas agus caithfear é seo a bhrostú sna deich mbliana amach romhainn agus béim a chur ar thaisteal gníomhach agus úsáid iompair poiblí agus dícharbónú iompair. Mar phríomhthéamaí sa phlean seo tá an bhéim ar phatrúin taistil áitiúla, soghluaisteacht ghníomhach a chur chun cinn laistigh de phobail agus nascacht trí shiúlóid agus rothaíocht.

Féachann an plean seo le héascaíocht gluaiseachta a chur chun cinn laistigh agus timpeall na cathrach chomh maith le ról tábhachtach a imirt i gcosaint an chomhshaoil agus in oiriúint do thionchair an athraithe aeráide. Sa chur chuige seo i leith beartais, cuirtear chun cinn comhtháthú úsáid talún agus iompair, iompar poiblí feabhsaithe agus bonneagar taistil ghníomhach, chomh maith le hathrú méadaithe i dtreo modhanna taistil inbhuanaithe agus fócas méadaithe ar an ríocht poiblí agus ar chomhfhorbairt áite shláintiúil, agus muid ag dul i ngleic le brú tráchta agus astaíochtaí CO2 a bhaineann le hiompar a laghdú. Féachann an plean seo freisin ar thodhchaí na soghluaisteachta sa chathair lena n-áirítear ról méadaitheach na scéimeanna soghluaisteachta roinnte, roghanna micrea-shoghluaisteachta, feithiclí leictreacha (EV) agus teicneolaíocht a chur i bhfeidhm san earnáil soghluaisteachta.

Le linn shaolré an phlean, tá Comhairle Cathrach Bhaile Átha Cliath tiomanta an t-idirnascaid idir úsáid talún agus pleanáil iompair a bharrfheabhsú, ag ailíniú le prionsabail na cathrach de 15 nóiméad agus ag plé go réamhghníomhach leis na soláthraithe iompair, gníomhaireachtaí agus páirtithe leasmhara seachtracha ábhartha chun an seachadadh de phríomhthionscadail bhonneagair iompair poiblí a chur chun cinn, chun bonneagair siúlóide agus rothaíochta fheabhsaithe a sholáthar, agus dul i gcion ar iompar taistil, a chabhróidh iad seo go léir le chéile le hathrú módúil agus le líonra iompair comhtháite agus inbhuanaithe a sholáthar.

8.2 Éachtaí

Bhí an Chomhairle gníomhach i gcomhoibriú maidir leis na beartas agus na tionscadal seo a leanas, agus ina dul chun cinn chomh maith ó glacadh Plean Forbartha 2016-2022:

- Leathnaíodh líne Glas LUAS nuair a osclaíodh Traschathrach in 2017, athosclaíodh Tollán Pháirc an Fhionnuisce go déanach in 2016 agus tá an cuid Chluain Tarbh de Chonair an Chósta Thoir, Céim a Dó de Scéim Rothaíochta na Canálach Ríoga agus scéim rothaíochta dhá bhealach Campshires Theas curtha i gcrích.
- Tugadh isteach luasteorainneacha laghdaithe agus síneadh iad chuig gach bóthar cónaithe. Tá dul chun cinn mór á dhéanamh freisin ar scéimeanna móra bóithre atá riachtanach chun tógáil amach as ceantair chónaithe a éascú, ar nós na líonraí bóithre nua i mBéal Maighne, Baile Munna, agus Gort na Silíní.
- Sheol an Chomhairle an máistirphlean um ríocht poiblí do chroílár na cathrach, Croí na Cathrach in 2016, ag gealladh don chathair infheistíocht shuntasach a dhéanamh sa ríocht poiblí thar thrí thréimhse plean forbartha. Cuireadh i gcrích príomhthionscadail a bhfuil tábhacht náisiúnta ag baint leo nó tá siad beagnach críochnaithe ar nós Plaza Chill Mhaighneann in 2016, agus Geata na Cloiche Leithne, an geata chuig campas TUD Ghráinseach Ghormáin.
- Tá leathnú leanúnach déanta ar scéim 'Dublinbikes NOW' le líonra ar fud na cathrach de 117 stáisiún agus flít de 1,600 rothar féinseirbhíse, ar rothair leictreacha hibrideacha an leath díobh. Rinne an scéim a 10ú breithlá a cheiliúradh i mí Mheán Fómhair 2019 agus tá os cionn 30 milliún turas curtha i gcrích go dtí seo.
- Ghlac an Chomhairle fodhlíthe in 2017 chun ceadúnú a dhéanamh ar scéimeanna rothar gan stáisiún agus tá dhá oibreoir ceadúnaithe leis an gComhairle Cathrach - tá os cionn 700 rothar roinnte ag Bleeperbikes agus tá scéim rothair lasta roinnte á rolladh amach agus tá flít de 140 rothar leictreach ar fáil ag Moby le fruiliú poiblí.
- Ghlac an Chomhairle in 2018 le Fodhlíthe Éicea-Mhoil um Rialú Seachadtaí Inbhuanaithe Ar an tSráid 2018; leis seo ceadaítear do mhoil inbhuanaithe ar shráideanna a rialáil agus a chur chun feidhme.
- Cuireadh lánaí bus na Céanna Thuaidh agus Theas i bhfeidhm in 2017 chun tosaíocht a thabhairt do thaisteal gníomhach agus iompar poiblí.

- Tá leathnú tagtha ar scéimeanna roinnte gluaisteán le Go Car agus Toyota Yuko ag tairiscint níos mó ná 400 feithicil comhroinnte gluaisteán timpeall na cathrach.
- D'éirigh leis an gComhairle roinnt feabhsuithe a dhéanamh ar lár na cathrach lena n-áirítear Sráid Suffolk saor ó thrácht, straitéis nua comharthaíochta páirceála agus comharthaí do lár na cathrach.
- D'éirigh leis an gComhairle an Cruinniú Mullaigh Domhanda Velo City a óstáil in 2019 le níos mó ná 1,400 duine i láthair.
- An tionscadal comhoibritheach taistil ghníomhach faoi stiúir leanaí 'Hike It Bike It Like It!' Bhuaigh Droimeanach Gradam Energy Globe in 2016, roghnaíodh é mar thionscadal dea-chleachtais dhomhanda AE le cur ar thairseach AE Eltis agus leathnaíodh an tionscadal agus an branda ar fud na cathrach in 2017.
- Leathnaíodh an tAonad Cumarsáide, Rannpháirtíochta agus Ardú Céime Gníomhach ó thús 2020 agus tá tionscnaimh Sráideanna / Criosanna Scoile á rolladh amach aige ar fud na cathrach.
- Tá tionscnamh 'Crios Scoile' curtha i bhfeidhm ag Comhairle Cathrach Bhaile Átha Cliath atá deartha chun tosaíocht a thabhairt do dhaltai ag geata na scoile trí spás ar chosáin a chur ar fáil agus trí laghdú a chur ar líon na bhfeithicil a fhágann nó a bhailíonn na daltaí agus fanacht timpeall. Tugadh an chéad chrios scoile i mBaile Átha Cliath isteach ag CBS Shráid Francis i mí Lúnasa 2020.

8.3 Dúshlán

I measc na bpríomhdhúshlán don chathair tá an méid seo a leanas:

Aghaidh a thabhairt ar Athrú Aeráide trí Shoghluaisteacht Inbhuanaithe

Tá Éire tiomanta dá hastaíochtaí gás ceaptha teasa a laghdú faoi 51% ar a laghad faoi 2030 agus chun é seo a bhaint amach, tá gá le haistriú suntasach córa iompair chuig taisteal gníomhach agus iompar poiblí chomh maith le soghluaisteacht dícharbónaithe/ísealcharbóin. In ainneoin athraithe dhearfai ar iompraíochtaí taistil comaitéirí, tá brú tráchta agus astaíochtaí CO₂ a bhaineann le hiompar ag dul i méid i gcónaí. Ceann de na dúshlán shuntasacha is ea an gá atá le hathrú iompraíochta a chumasú agus a chothú chun tacú le haistriú córa iompair leanúnach chuig roghanna iompair níos inbhuanaithe.

Comhtháthú Éifeachtach ar Úsáid Talún agus Iompar

Mar údarás áitiúil atá freagrach as comhtháthú éifeachtach a dhéanamh idir úsáid talún agus iompar tríd an gcóras pleanála, ní mór dúinn oibriú i dtreo bainistíocht rochtana agus soghluaisteachta mar thosaíocht chun inbhuanaitheacht shóisialta, eacnamaíoch agus chomhshaoil a sholáthar. Ceann de na príomhdhúshlán is ea aitheantas a thabhairt don ról ríthábhachtach atá ag iompar i soláthar pobail inbhuanaithe agus inúsáidte, lena n-áirítear an gá le taisteal a íoslaghdú agus a chinntiú go dtarlaíonn forbairt inar féidir taisteal gníomhach a chur chun cinn go rathúil agus rochtain a bheith ann ar líonraí iompair phoiblí ar ardchaighdeán.

Nascacht agus Cur Chuige Réigiúnach i leith Soghluaisteachta

Tá soláthar líonraí comhtháite iompair phoiblí agus rothaíochta ar fud an réigiúin ríthábhachtach chun aistriú córa iompair ar fud an réigiúin a éascú.

Lár na Cathrach agus Sráidbhailte Uirbeacha - Riachtanais Rochtana agus Feidhmiúla

Ní mór do lár na cathrach, agus go pointe áirithe na sráidbhailte uirbeacha, freastal ar raon leathan éileamh iomaíoch le hiompar poiblí, coisithe, rothaithe, an carr príobháideach, agus riachtanais fheidhmiúla agus seirbhísithe gheilleagar na cathrach ina n-úsáideoirí gníomhacha uile ar an spás bóthair reatha. Príomhdhúshlán is ea na héilimh iomaíocha seo a chothromú agus forbairt agus seachadadh bonneagair thábhachtaigh iompair phoiblí, bonneagair rothaíochta a éascú agus a chinntiú go bhfanann an chathair ina limistéar beoga, tarraingteach agus inrochtana do chách. Is dúshlán eile é an cumas na háiseanna seo a iarfheistiú laistigh de líonraí bóithre agus sráide atá ann cheana agus srianta fisiciúla na timpeallachta tógtha i lár na cathrach agus na sráidbhailte uirbeacha á gcur san áireamh.

Ag Glacadh le Foirmeacha Nua Soghluaisteachta

Aithníonn agus cuireann an Chomhairle fáilte roimh an dul chun cinn suntasach sa raon roghanna soghluaisteachta atá ar fáil do shaoránaigh, tríd an bhfás ar úsáid agus infhaighteacht scéimeanna roinnte gluaisteán agus rothar, an méadú ar úsáid roghanna príobháideacha micrea-soghluaisteachta cosúil le r-scútair agus an leathnú ar fud gach modh de ghléasanna agus d'fheithicilí leictreacha. Tá tógáil ar an athrú módúil seo ríthábhachtach d'iompar inbhuanaithe agus ag an am céanna aithníonn sé na dúshlán chun freastal ar na cineálacha nua soghluaisteachta seo agus chun iad a spreagadh.

8.4 An Cur Chuige Straitéiseach

Tá beartas iompair i gCathair Bhaile Átha Cliath treoraithe ag tacar cuimsitheach agus comhordaithe de dhoiciméid bheartais náisiúnta agus réigiúnacha a tháinig chun cinn le deich mbliana anuas. Sa Chreat Pleanála Náisiúnta (NPF) agus sa Straitéis Spásúlachta agus Eacnamaíoch Réigiúnach do limistéar EMRA (RSES) leagtar amach na cuspóirí uileghabhálacha chun fás dlúth agus soghluaisteacht inbhuanaithe a bhaint amach, trí chomhtháthú an bheartais úsáide talún agus iompair mar aon le comhfhorbairt áite shláintiúil. Tugtar tacaíocht freisin sa NPF agus RSES chun aitheantas a thabhairt don chion dearfach a bhaineann le taisteal gníomhach chun sláinte an phobail a fheabhsú, chomh maith le bheith ina rogha iompair inbhuanaithe ar féidir leis laghdú ar thruailliú agus giniúint gás ceaptha teasa a bhaint amach.

Ag teacht le beartas náisiúnta agus réigiúnach agus leis an sprioc dá chuspóirí um fás dlúth a bhaint amach, leanfaidh an plean seo de straitéis chomhtháite a chur i láthair maidir le hiompar agus soghluaisteacht a thacaíonn agus a thugann tosaíocht d'úsáid modhanna inbhuanaithe iompair, a chuireann taisteal gníomhach chun cinn agus a chuireann cur chuige réamhghníomhach agus comhoibritheach i láthair maidir le tionchar a imirt ar iompar taistil. Leanfaidh an Chomhairle ar aghaidh ag dul i dteagmháil le gníomhaireachtaí seachtracha lena n-áirítear an tÚdarás Náisiúnta Iompair (NTA) agus Bonneagar Iompair Éireann (TII) chun cabhrú le tionscadail iompair inbhuanaithe a sheachadadh a chuirtear ar fáil ar leibhéal réigiúnach nó náisiúnta.

8.5 Beartais agus Cuspóirí

8.5.1 Dul i nGleic le hAthrú Aeráide trí Shoghluaisteacht Inbhuanaithe

Aithníonn Comhairle Cathrach Bhaile Átha Cliath an tábhacht a bhaineann le haistriú go réitigh shoghluaisteachta ísealcharbóin chun an t-athrú aeráide a mhaolú agus leanfaidh sí ag tabhairt aghaidhe air seo trí tacar comhtháite de bheartais agus cuspóirí.

Leis an bplean seo, treisítear an ról atá ag beartas iompair maidir leis an ngá le taisteal a íoslaghdú, aistriú go modhanna inbhuanaithe agus tacú le hathrú iompraíochta agus é a spreagadh. Ní ídíonn modhanna taistil gníomhacha breoslaí iontaise ná ní ghineann siad astaíochtaí dochracha agus leanfaidh Comhairle Cathrach Bhaile Átha Cliath ag forbairt na cathrach ar bhealach a éascaíonn agus a chumasaíonn siúlóid agus rothaíocht agus cineálacha eile taistil inbhuanaithe cosúil le hiompar poiblí agus feithiclí soghluaisteachta roinnte a bheith mar na phríomh-mhodhanna iompair. Is príomhriachtanas é aistriú córa iompair a chur chun cinn chuig modhanna níos inbhuanaithe chun oiriúnú do ghníomhú ar son na haeráide.

I gcomhaireamh tródaim i mí na Samhna 2019¹⁶ léirítear méadú suntasach ar thaisteal gníomhach chomh maith le laghdú ar úsáid an ghluaisteáin phríobháidigh sa limistéar atá laistigh den dá chanáil ón tréimhse 2006-2019. Faoi láthair, taistealaíonn 71% de dhaoine isteach sa chathair ar mhodhanna inbhuanaithe (siúlóid, rothaíocht agus iompar poiblí). Leanfaidh Comhairle Cathrach Bhaile Átha Cliath, i dteannta leis an Údarás Náisiúnta Iompair (NTA) agus soláthraithe agus gníomhaireachtaí iompair eile, ag cur leis an rath seo agus ag lorg deiseanna chun athrú córa iompair níos mó a bhaint amach. Is ionann an sciar córa iompair reatha agus 11% le haghaidh siúlóide agus 6% le haghaidh rothaíochta ag soláthar sciar córa iompair iomlán le haghaidh taistil ghníomhaigh de 17%. Aithnítear go rachaidh cuid den bhonneagar iompair ollmhór chun cinn trí chéimeanna pleanála agus tógála ach b'fhéidir nach mbeidh siad ag feidhmiú go hiomlán laistigh de shaolré an phlean. Féachann an plean, áfach, leis an sciar córa iompair le haghaidh taistil ghníomhaigh a mhéadú go 22.5% agus iompar poiblí go 57% thar a shaolré.

¹⁶ Comhaireamh Tródaim Canálach NTA / DCC, Samhain 2019. Tabhair faoi deara: cé go bhfuil comhaireamh tródaim níos déanaí ar fáil, níl siad leagtha amach sa tábla thíos toisc nach gcuireann siad patrúin taistil réalaíochta agus sciar córa iompair in iúl mar gheall ar na srianta reatha Covid-19 lena n-áirítear daoine atá ag obair ón mbaile agus srianta ar acmhainn iompair phoiblí.

Tábla 8-1: Sciar Córa Iompair Reatha agus Sprioc

Sciar Córa Iompair Reatha (2019)	Sciar Córa Iompair Sprice 2028
Siúlóid 11%	Siúlóid 13%
Rothaíocht 6%	Rothaíocht / Micrea Soghluaisteacht 13%
Iompar Poiblí (bus, iarnród, LUAS) 54%	Iompar Poiblí (bus, iarnród, LUAS) 57% *
Feithiclí Príobháideacha (carr, tacsáí, earraí, gluaisrothair) 29%	Feithiclí Príobháideacha (carr, tacsáí, earraí, gluaisrothair) 17%

* Sa mhéadú measartha ar sciar an córa iompair phoiblí táthar ag súil leis an tógáil de bhonneagar iompair phoiblí ollmhór a bheartaítear a tharlú thar shaolré an phlean. Is é is dóichí ná go dtiocfaidh tionchar na dtionscadal bonneagair iompair phoiblí ar sciar córa iompair chun cinn le linn shaolré an chéad phlean eile.

Aithnítear go dteastaíonn cur chuige comhtháite i ngach réimse beartais sa phlean chun freagairt éifeachtach a thabhairt ar athrú aeráide. Tá gá le dícharbónú feithiclí agus cuirfear straitéis réigiúnach maidir le muirearú feithiclí leictreacha (EV) i bhfeidhm thar shaolré an phlean. Tabharfaidh an straitéis seo aghaidh ar shuíomhanna agus ar fhormáidí iomchuí le haghaidh córas luchtaithe agus cothabhála agus bainistíochta EV. Tá bealaí nuálacha chun bonneagar breise den sórt sin a sholáthar á mbreithniú agus á dtástáil faoi láthair i Réigiún Bhaile Átha Cliath, agus aithnítear go bhféadfadh ról tábhachtach a bheith ag na réitigh seo sa todhchaí.

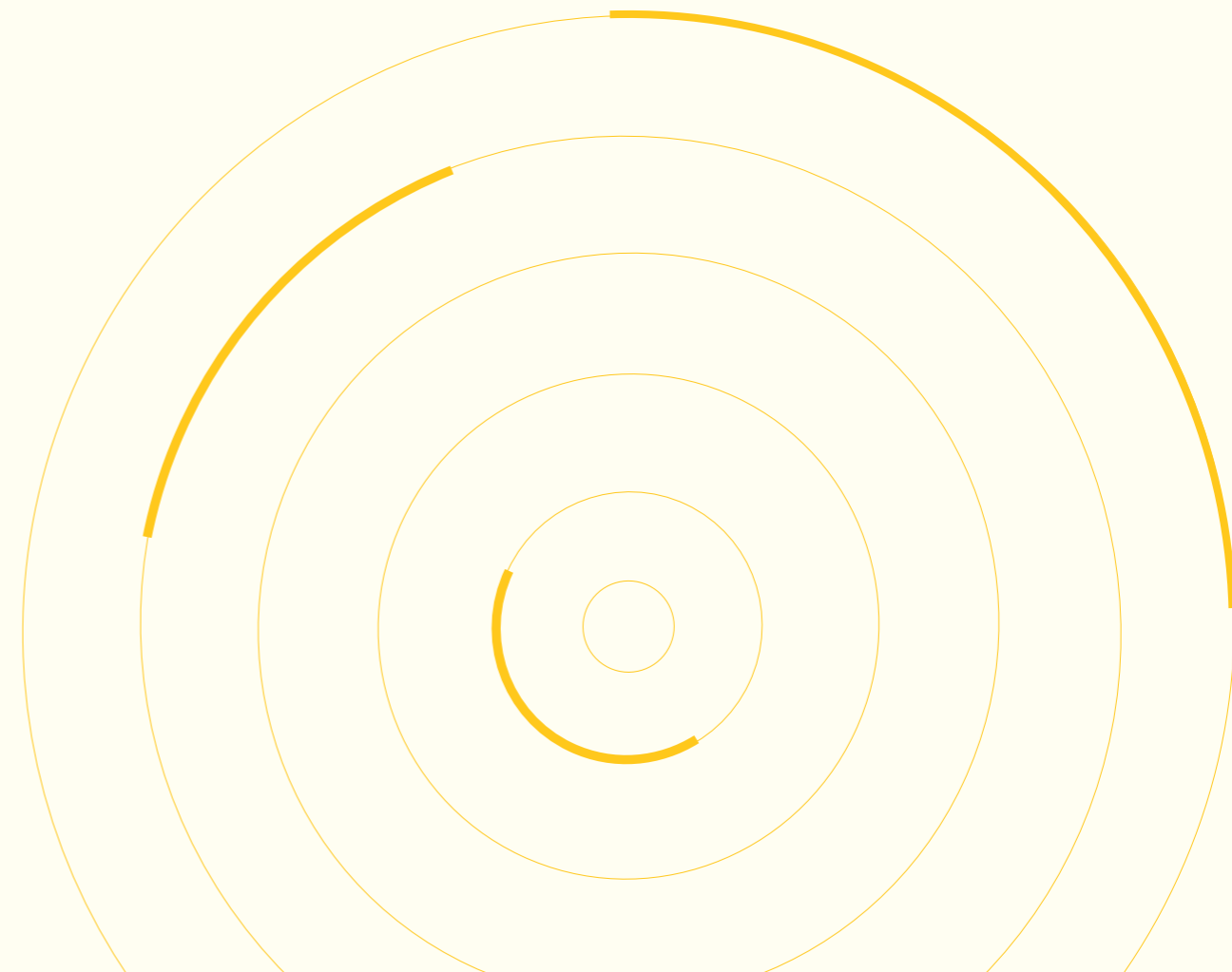
Aithnítear freisin go bhfuil ról ríthábhachtach ag flít oibríochta feithiclí seirbhíse, idir phoiblí agus thráchtála, i ndícharbónú feithiclí. Féadann úsáid feithiclí hibrideacha agus leictreacha ar fud gach earnáil lena n-áirítear iompar poiblí, na hastaíochtaí CO2 a ghintear ó na modhanna iompair seo a laghdú.

Is é Beartas Chomhairle Chathrach Bhaile Átha Cliath:

SMT1	Aistriú Córa Iompair agus Fás Dlúth Leanúint le haistriú córa iompair a chur chun cinn ó úsáid gluaisteán príobháideach i dtreo úsáid mhéadaithe a bhaint as cineálacha iompair níos inbhuanaithe cosúil le shoghluaisteacht ghníomhach agus iompar poiblí, agus oibriú leis an Údarás Náisiúnta Iompair (NTA), Bonneagar Iompair Éireann (TII) agus gníomhaireachtaí iompair eile i sraith chomhtháite cuspóirí iompair a chur chun cinn chun fás dlúth a bhaint amach.
SMT2	Iompar a Dhícharbónú Tacú le hiompair mhótair a dhícharbónú agus rolladh amach bonneagair mhalartaigh breosla astaíochtaí ísle a éascú, ag tabhairt tosaíochta do bhonneagar feithiclí leictreacha (EV).

Is é Cuspóir Chomhairle Chathrach Bhaile Átha Cliath:

SMT01	Aistriú chuig Modhanna Taistil Níos Inbhuanaithe Aistriú chuig modhanna taistil níos inbhuanaithe, lena n-áirítear siúlóid, rothaíocht agus iompar poiblí a bhaint amach agus monatóireacht a dhéanamh orthu thar shaolré an phlean forbartha, ar aon dul le spriocanna roinnte mód na cathrach de 26% siúlóid/rothaíochta/micrea-soghluaisteacht; 57% iompar poiblí (bus/iarnród/LUAS); agus 17% príobháideach (carr/veain/HGV/gluaisrothar).
--------------	--

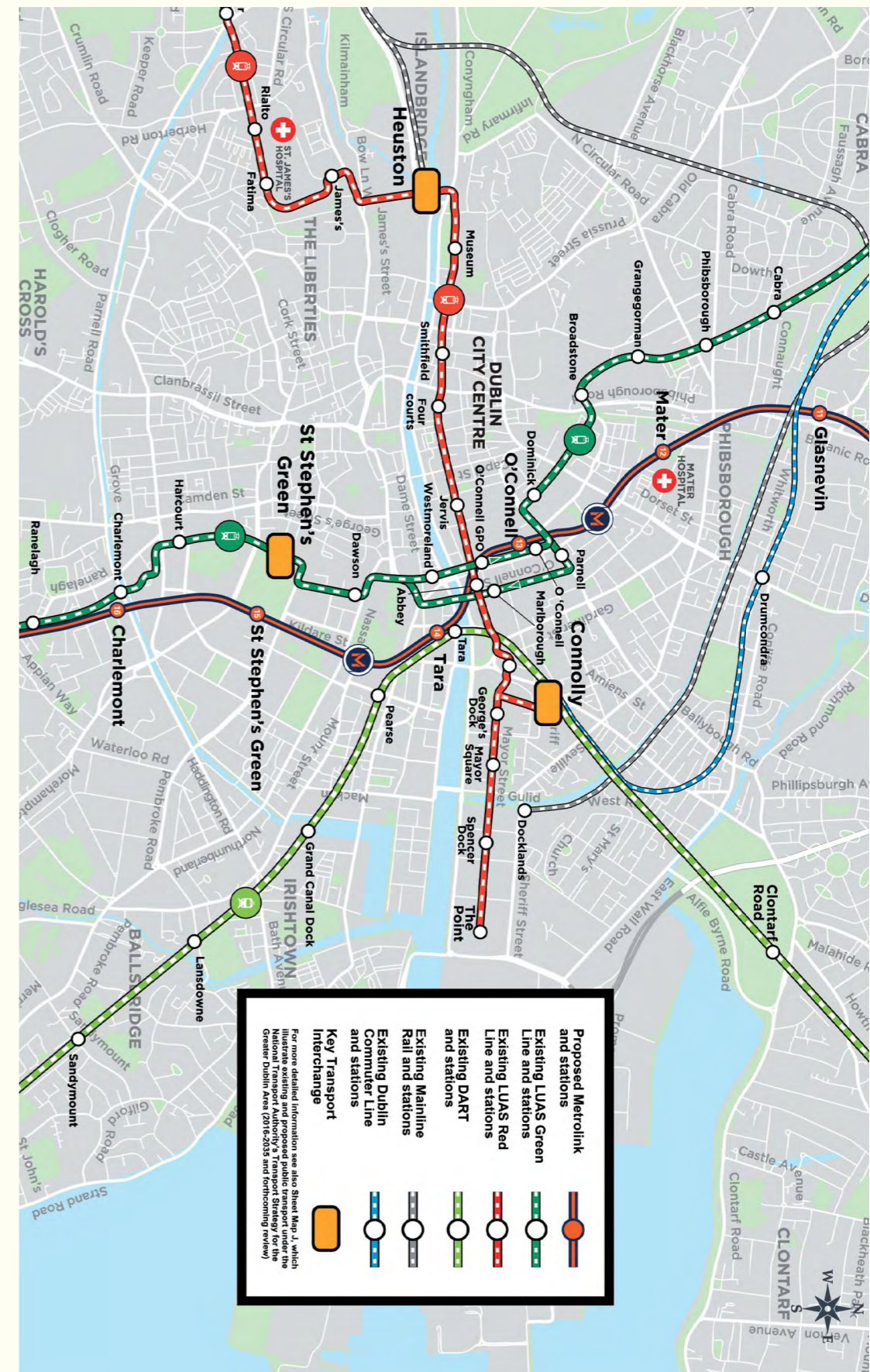

8.5.2 Comhtháthú Éifeachtach ar Úsáid Talún agus Iompar

Is é an príomhról maidir le hinbhuanaitheacht shóisialta, eacnamaíoch agus chomhshaoil a sheachadadh ná comhtháthú éifeachtach úsáid talún agus iompair. Aithnítear sa NPF agus RSES a thábhachtaí agus dríonn siad ar chóras soghluaisteachta comhtháite, éifeachtúil agus inbhuanaithe a fhorbairt ar mhaithe le leasanna fadtéarmacha na sochaí, an gheilleagair agus an chomhshaoil. Tógann Straitéis Iompair an NTA do Mhórchéantar Bhaile Átha Cliath (GDA) 2016-2035 agus an t-athbhreithniú atá le teacht, ar an gcur chuige seo freisin agus leagtar amach ann an beartas treorach agus na cuspóirí maidir le gluaiseacht éifeachtúil, éifeachtach agus inbhuanaithe daoine agus earraí.

Spreagann an plean seo forbairt ard-dlúis feadh bealaí iompair phoiblí (ie Forbairt Dírithe ar Idirthuras), modh chun forbairt a phleanáil timpeall ar phríomhnasc iompair. Trí ghlacadh leis an gcur chuige seo, aithnítear na deiseanna a chuireann tograí Metrolink, LUAS agus DART i láthair, chomh maith leis na feabhsuithe bus atá ann agus atá beartaithe faoi Bus Connects. In éineacht le forbairtí úsáide measctha a dhíriú ar nóid iompair phoiblí, is gné lárnach chun an comhtháthú seo a bhaint amach go rathúil trí bhonneagar ardchaighdeáin do choisithe agus rothair agus naisc tréscailteachta a sholáthar chun úsáid modhanna inbhuanaithe a spreagadh chun rochtain a fháil ar an stáisiún iompair phoiblí.

Figiúr 8-1: Iompar Comhtháite i Lár na Cathrach

Féachann beartais pháirceála le páirceáil a theorannú ag an gceann scríbe agus déantar an gá le taisteal go ginearálta a íoslaghdú trí leagan amach ilchineálach a dhearadh inar féidir le daoine maireachtáil gar don áit a n-oibríonn siad agus rochtain a bheith acu ar raon áiseanna agus seirbhísí pobail in amanna siúlóide agus rothaíochta gearra nó rochtain a fháil orthu trí naisc iompair phoiblí ar ardchaighdeán i.e. an chathair de 15 nóiméad.

Tacaíonn Comhairle Cathrach Bhaile Átha Cliath le forbairt moil soghluaisteachta, a bhfuil sé mar aidhm aici cineálacha éagsúla iompair inbhuanaithe a spreagadh i gceantair atá gar do naisc iompair phoiblí atá ann cheana le comhchruinniú ard fostaíochta, tithíochta, siopadóireachta, taitneamhachtaí agus áineasa. Is áit nascachta é mol soghluaisteachta ina bhfuil roghanna taistil éagsúla cosúil le siúlóid, rothaíocht, iompar poiblí agus seirbhísí soghluaisteachta roinnte, suite le chéile chun rochtain agus aistriú idir modhanna iompair a éascú. In éineacht le ríocht poiblí ar ardchaighdeán agus comhfhorbairt áite, is féidir le moil soghluaisteachta cuidiú le háiteanna beoga agus inúsáidte a chruthú chun tacú leis an eispéireas iompair.

Is é Beartas Chomhairle Chathrach Bhaile Átha Cliath:

SMT3	Líonra Iompair Comhtháite Tacú agus cur chun cinn na bprionsabal inbhuanaitheachta atá leagtha amach i ndoiciméid Náisiúnta agus Réigiúnacha chun a chinntiú go gcruthófar líonra iompair chomhtháite a fhreastalaíonn ar riachtanais phobail agus ghnólachtaí Chathair Bhaile Átha Cliath agus an réigiúin.
SMT4	Comhtháthú Seirbhísí agus Forbartha Iompair Phoiblí Tacú le forbairt diansaothraithe agus úsáide measctha feadh conairí iompair phoiblí agus chun comhtháthú naisc tréscailteachta ardchaighdeán agus an ríocht phoiblí a chinntiú i dteannta le seachadadh seirbhísí iompair phoiblí, chun áiteanna uirbeacha tarraingteacha, inmharthana agus ardchaighdeán a chruthú.
SMT5	Moil Shoghluaisteachta Tacú le forbairt moil shoghluaisteachta ag príomhshuímh iompair phoiblí agus moil shoghluaisteachta áitiúla i dteannta le forbairtí nua lena n-áirítear tionscnaimh roinnte gluaisteán agus micrea-soghluaisteachta, ag cruthú áit bheoga, inrochtana agus inúsáidte chun tacú leis an eispéireas iompair.

Bainistíocht Soghluaisteachta agus Pleanáil Taistil

Cuid thábhachtach de chomhtháthú éifeachtach úsáid talún agus phleanáil a chinntiú agus cuspóirí na cathrach de 15 nóiméad a bhaint amach, is ea bainistíocht soghluaisteachta a fhéachann le taisteal a spreagadh ar bhealaí inbhuanaithe. Ar leibhéal straitéiseach, baineann sé seo le forbairt a lonnú sna suíomhanna is inrochtana agus ar leibhéal níos mionsonraithe, ciallaíonn sé ceantair agus forbairtí nua a dhearadh ar bhealach a íoslaghdaíonn an gá le taisteal ón tús trí líonraí siúlóide agus rothaíochta ceangailte agus tréscailte a sholáthar, nascacht fheabhsaithe le hiompar poiblí agus rochtain éasca ar áiseanna agus ar thaitneamhachtaí.

Is uirlis thábhachtach iad pleananna taistil (ionad oibre, scoil, cónaithe srl.) i gcomhthéacs bainistíochta soghluaisteachta. Cuimsíonn siad tacar comhtháite beart chun modhanna taistil inbhuanaithe a spreagadh agus trácht carr-iompartha a laghdú laistigh d'fhorbairt. Leanfaidh pleanáil taistil de bheith ina riachtanas sa phróiseas bainistíochta forbartha chun tacú le forbairt a bhfuil sé de chumas aici gluaiseachtaí tráchta suntasacha a ghiniúint agus modhanna taistil gníomhacha a spreagadh i ngach áit chónaithe, ionad oibre agus scoil.

Teastaíonn straitéisí soghluaisteachta ó Chomhairle Cathrach Bhaile Átha Cliath d'fhorbairtí nua a chomhcheanglaíonn bainistíocht réamhghníomhach soghluaisteachta agus pleanáil taistil i bhforbairt pleananna soghluaisteachta saincheaptha do cheantair éagsúla sa chathair. Cuirtear soláthar de mhoil soghluaisteachta áitiúla lena n-áirítear scéimeanna roinnte gluaisteán agus micrea-soghluaisteachta chun cinn laistigh de straitéisí soghluaisteachta chomh maith le feabhsúcháin ar thimpeallachtaí áitiúla.

Is é Beartas Chomhairle Chathrach Bhaile Átha Cliath:

SMT6	Bainistíocht Soghluaisteachta agus Pleanáil Taistil Dea-chleachtas bhainistíochta soghluaisteachta agus pleanáil taistil a chur chun cinn tríd an gceanglas maidir le straitéisí soghluaisteachta réamhghníomhacha d'fhorbairtí nua a dhírigh ar úsáid ghníomhach taistil agus iompair phoiblí a chur chun cinn agus a sholáthar agus trácht feithiclí agus seirbhísíú feithiclí a bhainistiú.
SMT7	Pleananna Taistil le haghaidh Forbairtí Nua agus Forbairtí atá ann cheana A cheangal go n-ullmhófar agus go gcuirfear isteach pleananna taistil d'fhorbairtí nua agus d'fhorbairtí atá ann cheana mar cuid den phróiseas iarratais phleanála lena n-áirítear cónaithe, scoil, ionad oibre srl.

8.5.3 Ríocht Phoiblí, Comhforbairt Áite agus Sráideanna Sláintiúla

Is prionsabail lárnacha de cuid an NPF agus an RSES iad ríocht poiblí ar ardchaighdeán agus comhforbairt áite shláintiúil, ag feabhsú cáilíocht na beatha trí áiteanna sláintiúla tarraingteacha a chruthú do chách. Aithníonn Comhairle Cathrach Bhaile Átha Cliath an tábhacht a bhaineann le ceannas gluaisteán a laghdú agus siúlóid, rothaíocht agus úsáid iompair poiblí a úsáid mar mhodh taistil inbhuanaithe agus go gcaithfear tarraingteacht na timpeallachta agus na ríochta poiblí laistigh dár sráidbhailte Cathrach agus uirbeacha.

Leagtar amach i Straitéis um Ríocht Phoiblí Chomhairle Cathrach Bhaile Átha Cliath ('Do Chathair- Do Spás') treoir maidir le dearadh, cothabháil agus bainistíocht na ríochta poiblí. Ag tógáil ar an straitéis seo, forbraíodh tuilleadh pleananna do Cheathrú Shráid Grafton agus do chroílár na cathrach, mar atá leagtha amach i Máistirphlean um Ríocht Phoiblí 2016 do Lár na Cathrach, Croí na Cathrach, agus tá Comhairle Cathrach Bhaile Átha Cliath tiomanta do thacú le feabhsuithe ar an ríocht poiblí atá sna pleananna seo agus i bpleananna agus i dtionscadail don todhchaí.

Is príomhfhachtóirí iad ríocht nua poiblí ar ardchaighdeán a sholáthar mar aon le spásanna atá ann cheana a atheagrú agus a athshamaltú maidir le comhtháthú rathúil tograí iompair poiblí agus taistil ghníomhaigh agus chun braistint áite a chruthú do phobail. Aithníonn agus cuireann Comhairle Cathrach Bhaile Átha Cliath fáilte roimh na deiseanna chun ríocht poiblí a fhorbairt timpeall na cathrach agus sna sráidbhailte uirbeacha ina bhfuil tograí nua iompair poiblí á bhforbairt cosúil le Metrolink, Bus Connects agus an síneadh LUAS agus an tionscadal DART +.

Ag tógáil ar choincheap na cathrach de 15 nóiméad agus ar chur chuige na Sráideanna Sláintiúla a dhíríonn ar rochtain ar sheirbhísí agus ar thaitneamhachtaí a sholáthar laistigh d'achar gairid siúlóide nó rothaíochta, féachfaidh Comhairle Cathrach Bhaile Átha Cliath le feabhsúcháin ar an ríocht poiblí i gceantair nua forbartha agus oibreoidh sí le forbróirí chun limistéir shábháilte, tharraingteacha agus bheoga atá inrochtana do chách a sholáthar. Oibreoidh an Chomhairle Cathrach leis an NTA, TII agus gníomhaireachtaí eile chun a chinntiú go ndéanfaidh tionscadail iompair poiblí a rithear trí shráidbhailte uirbeacha spás poiblí agus coisithe ar ardchaighdeán a sheachadadh mar cuid dhílis de na tionscadail. Tá beartais agus cuspóirí breise maidir leis an ríocht poiblí leagtha amach freisin i gCaibidil 4.

Is é Beartas Chomhairle Chathrach Bhaile Átha Cliath:

SMT8	Feabhsuithe ar an Ríocht Phoiblí Tacú le feabhsuithe ar an ríocht poiblí a chuireann le comhforbairt áite agus inmharthanacht agus a thugann tosaíocht do choisithe de réir Straitéis Ríocht Phoiblí Chomhairle Cathrach Bhaile Átha Cliath ('Do Chathair - Do Spás'), an Máistirphlean um Ríocht Phoiblí do Chroí na Cathrach (Croí na Cathrach) , Plean Ríocht Phoiblí Cheathrú Shráid Grafton agus pleananna ríochta poiblí atá le teacht cosúil leo siúd le haghaidh Fhorbairt Cheathrú Cultúrtha Cearnóg Parnell agus Limistéar Margaí na Cathrach.
SMT9	An Ríocht Phoiblí i bhForbairtí Nua Seachadadh ríochta poiblí ar ardchaighdeán a spreagadh agus a éascú i dteannta le forbairtí nua ar fud na cathrach i gcomhar le forbróirí príobháideacha tríd an bpróiseas Bainistíochta Forbartha.

8.5.4 Inrochtaineacht do Chách

Aithníonn Comhairle Cathrach Bhaile Átha Cliath an gá atá le comhionannas rochtana do gach duine ar gach gné den timpeallacht thógtha agus sheachtrach mar réamhriachtanas riachtanach le haghaidh comhdheiseanna agus sochaí uilechuimsitheach a fhorbairt. Tá ról ríthábhachtach ag cosáin agus líonraí coisithe feabhsaithe maidir le rochtain do chách a éascú. Leanfaidh Comhairle Cathrach Bhaile Átha Cliath ag tacú le gníomhaireachtaí a thugann aghaidh ar riachtanais ábhartha iompair agus rochtana daoine le lagú soghluaisteachta agus / nó míchumais, lena n-áirítear daoine scothaosta agus daoine le leanaí, chun timpeallacht Chathair a chruthú atá sábháilte agus inrochtana do chách agus de réir dea-chleachtas inrochtaineachta.

Is é Beartas Chomhairle Chathrach Bhaile Átha Cliath:

SMT10	Líonra Coisithe An líonra coisithe a chosaint, a fheabhsú agus a leathnú lena n-áirítear saoráidí do dhaoine le lagú soghluaisteachta agus / nó míchumais, lena n-áirítear daoine scothaosta agus daoine le leanaí, ag nascadh príomhfhoirgnimh poiblí, sráideanna siopadóireachta, pointí iompair poiblí agus díol spéise do thurasóirí agus áineasa.
--------------	--

Is é Cuspóir Chomhairle Chathrach Bhaile Átha Cliath:	
SMT02	An Líonra Coisithe a Fheabhsú An líonra coisithe a fheabhsú agus tosaíocht a thabhairt do phábháil tadhaill, rampaí agus leacú colbhaí ag láithreacha oiriúnacha, lena n-áirítear trasrianta coisithe, céimeanna tacsaithe, stadanna bus agus ardáin iarnróid d'fhonn inrochtaineacht a bharrfheabhsú do gach úsáideoir.
SMT03	Bánna Páirceála Inrochtana Poiblí ar an tSráid Bánna páirceála inrochtana poiblí ar an tsráid a sholáthar nuair is cuí.
SMT04	Stadanna Tacsaithe A chinntiú go gcuirtear stadanna agus saoraidí tacsaithe atá inrochtana agus leordhóthanach ar fáil don Chathair agus chun dul i dteagmháil leis an Údarás Náisiúnta Iompair agus le hionadaithe ón tionscal tacsáí maidir lena leithéid a sholáthar.

8.5.5 Lár na Cathrach agus na Sráidbhailte Uirbeacha - Rochtain agus Riachtanais Feidhme

Is é lár na cathrach croílár na príomhchathrach náisiúnta, ceann scríbe laethúil do níos mó ná leath mhilliún duine ag obair, ag tabhairt cuairte, ag staidéar, ag siopadóireacht agus ag baint taitneamh as an gcultúr agus an taitneamhacht uile atá le tairiscint ag an gcathair. Tá Comhairle Cathrach Bhaile Átha Cliath tiomanta do inmharthanacht na cathrach a fheabhsú agus níos mó spáis a sholáthar do dhaoine chun taitneamh a bhaint as saol na cathrach. D'fhonn freastal ar fhás sa todhchaí thar shaolré an phlean, beidh gá le spás a ath-leithdháileadh do choisithe, agus caithfear pleananna fadtéarmacha poiblí agus comhfhorbairt áite do chroílár na cathrach a bhrostú.

Geallann Comhairle Cathrach Bhaile Átha Cliath d'athbhreithniú ar Staidéar Iompair Lár na Cathrach 2016, ag féachaint do na mórthionscadail iompair phoiblí atá beartaithe a mbeidh tionchar claochlaitheach acu ar lár na cathrach. Beidh tosaíocht do choisithe agus do spás do choisithe chomh maith le ríocht poiblí ar ardchaighdeán a sholáthar mar bhonn agus taca leis an bhfís do lár na cathrach sa todhchaí. Tabharfar aghaidh ar na dúshláin a bhaineann le bonneagar nua iompair phoiblí a thógáil mar dheis chun oibriú le cónaitheoirí, fostaithe agus páirtithe leasmhara eile chun tacú le hathruithe ar iompar taistil le linn thréimhse an phlean.

Sráidbhailte Uirbeacha

Aithnítear agus tacaíonn an plean seo le tábhacht na sráidbhailte uirbeacha mar chroí agus mar fhócas do phobail. Tá a ról i ranncuidiú leis an gcathair de 15 nóiméad ríthábhachtach trína gcumas mol seirbhísí, áiseanna agus taitneamhachtaí a sholáthar don daonra laistigh de dhobharcheantar siúlóide de 15 nóiméad. Tá Comhairle Cathrach Bhaile Átha Cliath tiomanta do nascacht leis na sráidbhailte uirbeacha a fheabhsú, in éineacht le feabhsúcháin ar an ríocht poiblí agus taisteal níos gníomhaí a spreagadh sna pobail seo.

Is é Beartas Chomhairle Chathrach Bhaile Átha Cliath:	
SMT11	Coisithe agus an Ríocht Phoiblí Tarraingteacht agus inmharthanacht na cathrach a fheabhsú trí ath-leithdháileadh leanúnach spáis do choisithe agus don ríocht poiblí chun timpeallacht shábháilte chompordach sráide a sholáthar do choisithe de gach aois agus cumas.
SMT12	Sráidbhailte Uirbeacha agus an Chathair de 15 Nóiméad Tacú le ról na sráidbhailte uirbeacha maidir le ranncuidiú leis an gcathair de 15 nóiméad trí nascacht a fheabhsú go háirithe le haghaidh taistil ghníomhaigh agus feabhsú na ríochta poiblí.
SMT13	Spás Bóthair Lár na Cathrach Spás bóthair i lár na cathrach a bhainistiú chun aghaidh a thabhairt ar riachtanais coisithe agus rothaithe, iompar poiblí, modhanna roinnte agus an carr príobháideach, go háirithe, áit a bhfuil crosbhealaí idir DART, LUAS agus Metrolink agus leis an líonra bus atá ann agus atá beartaithe.

Is é Cuspóir Chomhairle Chathrach Bhaile Átha Cliath:	
SMT05	Athbhreithniú ar an Staidéar ar Iompar i Lár na Cathrach Athbhreithniú a dhéanamh ar Staidéar Iompair Lár na Cathrach 2016 i saolré an phlean, ag leagan amach straitéis shoiléir chun tosaíocht a thabhairt do mhodhanna taistil gníomhacha agus d'úsáid iompair phoiblí, agus comhtháthú na ríochta poiblí ar ardchaighdeán a chinntiú.

Seirbhísí

De réir mar a théann an chathair i méid, tá níos mó brú á chur ar shráideanna chun freastal ar an ngníomhaíocht a ghineann forbairtí reatha agus nua. Tá an spás ar thaobh an chosáin a bhíonn ar fáil go traidisiúnta ina leith seo á laghdú go leanúnach i bhfabhar bonneagair iompair agus feabhsúcháin ar an ríocht poiblí. Dá bhrí sin, tá cumas an-teoranta ar an tsráid chun riachtanais seirbhísithe na bhforbairtí a chomhlíonadh.

Sa phlean seo, tabharfar aghaidh go réamhghníomhach ar na dúshláin atá roimh lár na cathrach ó thaobh oibríochta de. Geallann an Chomhairle Cathrach go bhforbrófar straitéis seirbhísithe don chathair a bhreithneoidh seachadadh ‘míle deireanach’ inbhuanaithe (an cuid dheireanach den seachadadh a bharrfheabhsú chun astaíochtaí agus plódú a laghdú), moil seachadta a sholáthar agus teicneolaíocht chliste a chur i bhfeidhm maidir le gníomhaíocht ó thaobh an chosáin a dhéanamh níos éifeachtaí. Oibreoidh Comhairle Cathrach Bhaile Átha Cliath go gníomhach le forbróirí príobháideacha tríd an bpróiseas Bainistíochta Forbartha chun a chinntiú go bhforbrófar straitéisí éifeachtacha bainistíochta seirbhíse chun an tionchar ar an ngréasán bóithre máguaird a íoslaghdú (féach Aguisín 5 le haghaidh tuilleadh sonraí).

Is breithniú tábhachtach do lár na cathrach agus do na sráidbhailte uirbeacha é seachadadh ‘an mhíle dheireanaigh’ toisc go bhféadfadh sé gníomhaíocht seirbhísithe trom a bhaint ó thaobh an chosáin. Aithnítear an seachadadh den mhíle deireanach mar chur chuige lóistíochta tábhachtach maidir le seachadadh earraí agus seirbhísí do chustaiméirí sa chathair. Trí thacú agus fhorbairt modhanna seachadta siúlóide agus rothaíochta-bhunaithe a oibríonn ó mhoil micrea-dáilte, cuireann sé seo ar chumas réiteach astaíochtaí laghdaithe nó nialasacha ar an gcaoi a ndéantar earraí a sheachadadh i suíomhanna gnóthacha cathrach. Aithnítear freisin gur féidir le carrchlóis mhóra ilstóir comhtháthú na moil seo a éascú agus freastal ar raon leathan modhanna inbhuanaithe chun an fheithicil phríobháideach a athsholáthar.

Is é Beartas Chomhairle Chathrach Bhaile Átha Cliath:	
SMT14	Seachadadh an ‘Mhíle Dheireanaigh’ Iarracht a dhéanamh laghdú suntasach a bhaint amach i líon na bhfeithicilí mótaí seachadta sa Chathair trí thacú agus chur chun cinn úsáid an tseachadta ‘míle dheireanaigh’ trí mhicrea-mhoil agus ionaid dáilte a fhorbairt.

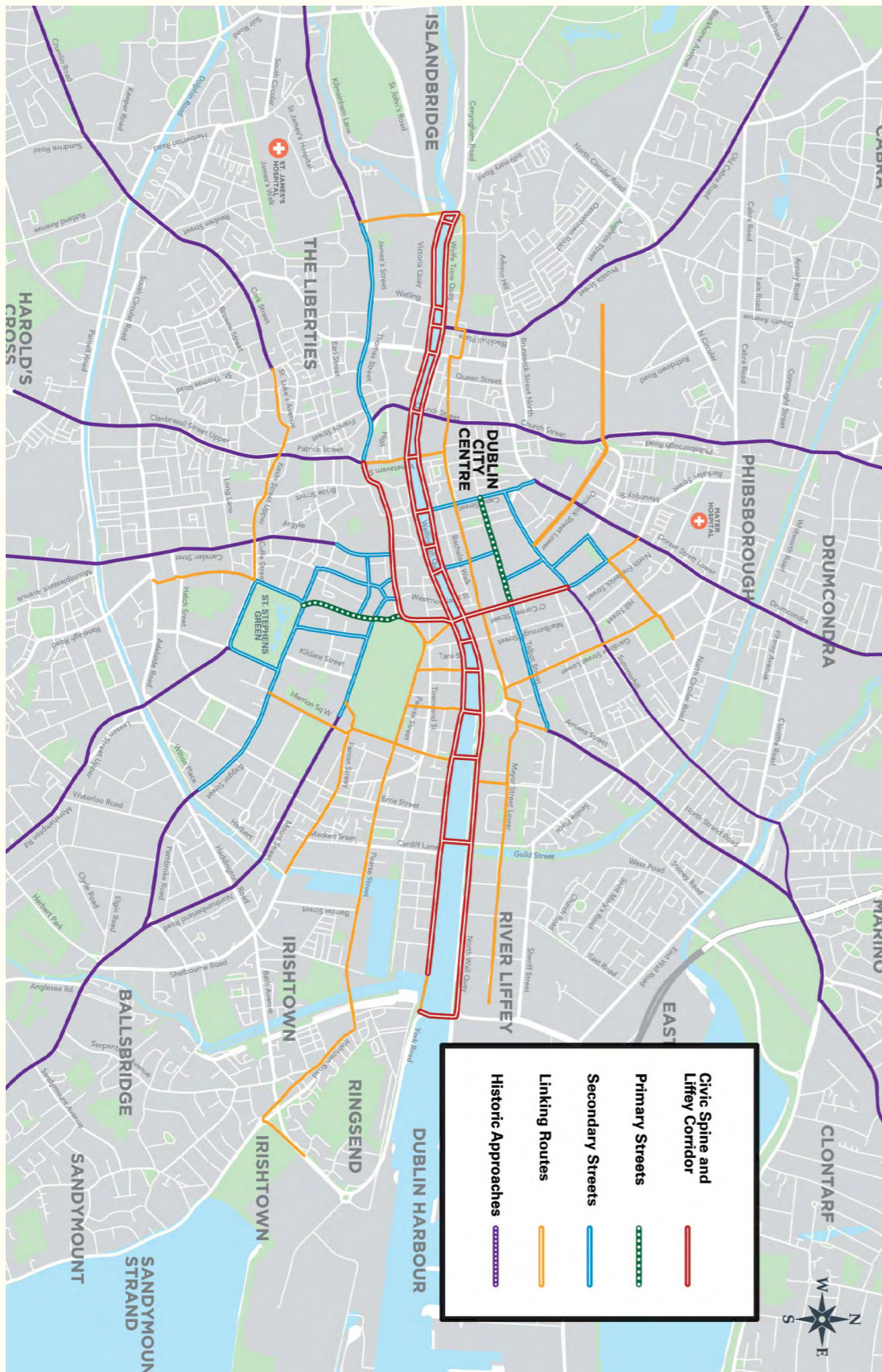
Is é Cuspóir Chomhairle Chathrach Bhaile Átha Cliath:	
SMT06	Straitéis Seirbhísithe / Lóistíochta Straitéis Seirbhísithe / Lóistíochta a ullmhú don chathair i gcomhar le páirtithe leasmhara ábhartha chun inmharthanacht leanúnach na cathrach agus na sráidbhailte uirbeacha a chinntiú.

8.5.6 Móid Inbhuanaithe

Taisteal Gníomhach - Siúlóid agus Rothaíocht

Chun taisteal gníomhach a dhéanamh mar rogha tarraingteach malartach ar iompar carr-bhunaithe, agus chun coincheap na cathrach de 15 nóiméad a éascú chun pobail ghníomhacha, shláintiúla a chruthú le rochtain éasca ar thaitneamhachtaí agus ar sheirbhísí, tá gá le tosca criticiúla áirithe. Ina measc seo tá soláthar líonra tréscailteach do choisithe agus rothaíocht a cheadaíonn naisc dhíreacha iomadúla idir cinn scríbe lárnacha mar cheantair chónaithe, siopaí, scoileanna, ionaid fostaíochta agus naisc iompair phoiblí, chomh maith le timpeallacht tharraingteach agus shábháilte do choisithe agus rothaíocht ina gcuirtear áiseanna ar ardchaighdeán ar fáil a thacaíonn lena n-úsáid ag gach aois agus cumas. Tá Comhairle Cathrach Bhaile Átha Cliath ag ullmhú plean gníomhaíochta siúlóide a chuirfidh bonn eolais faoi infheistíocht sa todhchaí. Fógraíodh leithdháileadh suntasach de mhaoiniú an Rialtais i 2021 d’infheistíocht i siúlóid agus rothaíocht agus tá Comhairle Cathrach Bhaile Átha Cliath tiomanta do thacú le rolladh amach an bhonneagair ábhartha laistigh de shaolré an phlean seo.

Figiúr 8-2: Naisc Straitéiseacha Coisithe agus Gaolmhara

Beart tábhachtach de shoghluaisteacht rathúil do Chathair ar bith is ea cé chomh maith agus atá na saoráidí do choisithe, i dtéarmaí bonneagair fhisiciúil, inléiteachta, inrochtaineachta agus cháilíocht an eispéiris Is príomhthosaíochtaí an phlean iad spás a ath-leithdháileadh ar choisithe agus a dtosaíocht sa líonra gluaiseachta. Lorgófar feabhsúcháin ar an timpeallacht do choisithe go réamhghníomhach tríd an bpróiseas Bainistíochta Forbartha.

Tá an cumas ag rothaíocht cáilíocht beatha na cathrach a athrú ó thaobh na sláinte agus na timpeallachta de. Meastar gur cineál soghluaisteachta éifeachtach, tapa agus réasúnta saor é. Tógann an plean seo ar rath na rothaíochta sa chathair go dtí seo, agus tá sé mar aidhm aige sciar mód na rothaíochta a mhéadú tuilleadh agus tacú le cultúr rothaíochta sa chathair. Aithnítear tionchar dearfach na mbeart chun rothaíocht a chur chun cinn sa chathair, lena n-áirítear scéimeanna rothar roinnte, an líonra rothar leathnaithe, feachtais cur chun cinn rothaíochta, bearta ceansaithe luais agus páirceáil rothaíochta méadaithe atá inrochtana go poiblí. Spreagfaidh leathnú leanúnach na scéimeanna roinnte rothair rothaíocht.

Tá sé tábhachtach saoráidí páirceála rothaíochta áisiúla, sábháilte agus lárnacha a sholáthar chun rothaíocht mhéadaithe a spreagadh. Ní mór machnamh a dhéanamh ar pháirceanna rothaíochta eas-sráide straitéiseacha ar ardchaighdeán a sholáthar, go háirithe i lár na cathrach agus gar do chinn scríbe lárnacha. Teastaíonn páirceáil le haghaidh lasta agus rothair oiriúnaithe freisin. Leanfaidh an Chomhairle Cathrach ag obair le 'Plean Líonra Rothaíochta do Mhórcheantar Bhaile Átha Cliath' agus an t-athbhreithniú atá le teacht aige chun líonra rothaíochta níos cuimsithí a fhorbairt.

Is é Beartas Chomhairle Chathrach Bhaile Átha Cliath:	
SMT15	<p>Siúlóid, Rothaíocht agus Taisteal Gníomhach</p> <p>Tosaíocht a thabhairt d'fhorbairt áiseanna siúlóide agus rothaíochta agus aistriú chuig taisteal gníomhach a spreagadh do dhaoine de gach aois agus cumas, ar aon dul le spriocanna comhroinnte mód na cathrach.</p>
SMT16	<p>Tionscnaimh um Thaisteal Gníomhach</p> <p>Tionscnaimh chomhordaithe pobalbhunaithe a chur chun cinn agus cuidiú leo forbairt a dhéanamh ar leibhéal áitiúil a spreagann taisteal gníomhach agus aistriú módúil go modhanna iompair inbhuanaithe, agus díriú ar chohóirt / ghrúpaí tearcionadaithe i dtionscnaimh den sórt sin agus díriú go sonrach ar mhéadú suntasach ar líon na leanaí a théann ar rothar chuig an mbunscoil.</p>

Is é Beartas Chomhairle Chathrach Bhaile Átha Cliath:

SMT17	An Timpeallacht Choisithe Leanúint le timpeallacht na gcoisithe a chothabháil agus a fheabhsú agus forbairt líonra bealaí do choisithe a chur chun cinn a nascann ceantair chónaithe le cinn scríbe áineasa, oideachais agus fostaíochta chun timpeallacht do choisithe a chruthú atá sábháilte, inrochtana do chách de réir deachleachtas inrochtaineachta.
SMT18	Taisteal Gníomhach a Chomhtháthú le hlompar Poiblí Oibriú leis na soláthraithe iompair, gníomhaireachtaí agus páirtithe leasmhara ábhartha chun comhtháthú taistil ghníomhaigh (siúlóid / rothaíocht srl.) a éascú le hiompar poiblí, ag cinntiú go mbeidh rochtain éasca ag cách.

Is é Cuspóir Chomhairle Chathrach Bhaile Átha Cliath:

SMT07	Athbhreithniú ar Idirghabhálacha Feabhsúcháin Sealadacha Coisithe agus Rothaíochta Athbhreithniú a dhéanamh ar na hidirghabhálacha sealadacha um fheabhsú coisithe agus rothaíochta a rinneadh mar cuid de bhearta soghluaisteachta Covid-19 in 2020/2021, d'fhonn na bealaí rathúla a chur i bhfeidhm go buan tríd an Acht um Bóithre, Cuid 8 nó sásraí iomchuí eile.
SMT08	Bonneagar agus Bealaí Rothaíochta Bearta tosaíochta rotharbhealaigh agus rothar agus bonneagar páirceála rothar a fheabhsú ar fud na cathrach agus na sráidbhailte, agus lánaí rothar cosanta a chruthú, nuair is féidir. Pleanálfar bealaí laistigh den líonra i gcomhar le cuspóirí bonneagair ghlais agus Plean Líonra Rothaíochta an NTA do Mhórchéantar Bhaile Átha Cliath, agus an Lámhleabhar Rothaíochta Náisiúnta, ag féachaint do bheartas GI5 agus cuspóir GIO18.
SMT09	Iniúchtaí Insiúltachta Iniúchtaí insiúltachta a dhéanamh le pobail áitiúla agus spriocghrúpaí tosaíochta chun bonn eolais a chur faoi na feabhsúcháin riachtanacha ar an líonra coisithe.
SMT010	Spásanna Páirceála Rothar Spásanna páirceála rothar a bheidh inrochtana don phobal a sholáthar, idir spásanna caighdeánacha rothair agus neamhchaighdeánacha do rothair oiriúnaithe agus lasta, i lár na cathrach agus sna sráidbhailte uirbeacha, agus in aice leis an mbealach isteach chuig gach foirgneamh atá inrochtana go poiblí mar scoileanna, óstáin, leabharlanna, amharclanna, séipéil srl. de réir mar is gá.

Is é Cuspóir Chomhairle Chathrach Bhaile Átha Cliath:

SMT011	Caighdeán Dearaidh do Pháirceáil Rothar i bhForbairtí Treoir chuimsitheach a ullmhú, le linn shaolré an phlean, ag leagan amach caighdeán agus riachtanais dearaidh maidir le páirceáil rothar i bhforbairtí.
SMT012	Áiseanna Páirceála Rothar Soláthar de shaoráidí páirceála ard-dlúis a chur chun cinn agus a éascú, i gcomhar le príomhghníomhaireachtaí agus páirtithe leasmhara, chomh maith le páirceáil do lasta agus rothair oiriúnaithe ag áiteanna iomchuí, agus Plean Líonra Rothaíochta GDA an NTA, agus Chomhairle Cathrach Bhaile Átha Cliath á gcur san áireamh.
SMT013	Clárchosán Abhainn na Life Faoi réir measúnaithe féidearthachta, féachaint le Clárchosán Abhainn na Life a leathnú mar phríomhspás siúlóide agus suíocháin fóillíochta sa Chathair.

Taisteal Gníomhach agus Scoileanna

Aithníonn Comhairle Cathrach Bhaile Átha Cliath na buntáistí iomadúla a bhaineann le taisteal inbhuanaithe agus gníomhach chun na scoile a spreagadh, lena n-áirítear sábháilteacht timpeall gheataí scoile a fheabhsú agus plódú tráchta agus truailliú a laghdú ar an iomlán. Is féidir roinnt beart a chur i bhfeidhm chun aistriú córa iompair a spreagadh chun siúlóid agus rothaíocht le haghaidh turais scoile cosúil lena chinntiú go bhfuil suíomhanna scoile suite gar do na pobail a bhfreastalaíonn siad orthu, ceansú tráchta timpeall na scoileanna, nasc tréscailteachta agus nascachta méadaithe a sholáthar leis an gceantar máguaird chomh maith le stóráil rothar sábháilte a chinntiú laistigh de shuíomhanna scoile.

Tá roinnt idirghabhálacha dearfacha á gcur i bhfeidhm ag Comhairle Cathrach Bhaile Átha Cliath chun tacú leis an aistrú córa iompair seo, le tacaíocht ón Aonad Cumarsáide Taistil Ghníomhaí, Rannpháirtíocht agus Arduithe Céime. Is é aidhm an tionscnaimh Sráideanna Scoile srian a chur ar thrácht mótar laistigh de shráid, nó crios comhaontaithe, lasmuigh de gheata na scoile chun timpeallacht níos sábháilte a chruthú inar féidir le leanaí a spreagadh chun dul ar scoil ar shiúl na gcos, ar rothar nó ar scútar. Tá Comhairle Cathrach Bhaile Átha Cliath agus an tÚdarás Náisiúnta Iompair (NTA) ina gcomhpháirtithe sa tionscnamh. I measc phríomhchuspóirí an tionscnaimh tá sábháilteacht ar bhóithre níos fearr agus brú tráchta laghdaithe trí shiúlóid agus rothaíocht a spreagadh; an timpeallacht áitiúil agus cáilíocht an aeir a fheabhsú trí spleáchas ar mhótarfheithiclí a laghdú; agus sláinte níos fearr a chur chun cinn trí thaisteal níos gníomhaí.

Is clár bainistíochta comhshaoil agus oideachais do scoileanna é Scoileanna Glasa, a oibríonn agus a chomhordaíonn Aonad Oideachais Comhshaoil An Taisce. Tá roinnt téamaí sa chlár lena n-áirítear iompar, a bhfuil sé mar aidhm aige méadú a chur ar líon na ndaltaí a theann ar scoil ar shiúl na gcos, ar rothar, ar scútar, agus ag úsáid iompar poiblí nó comhroinnt chairr. Tá téama an iompair maoinithe ag an Roinn Iompair, Turasóireachta agus Spóirt agus tacaíonn an NTA leis. Glacann a lán scoileanna i gceantar Chathair Bhaile Átha Cliath páirt i dtionscnamh na Scoileanna Glasa. Leanfaidh an Chomhairle ag obair go dlúth leis an Taisce, le tacaíocht ó ranna agus urraitheoirí rialtais éagsúla, i gcur i bhfeidhm Chlár na Scoileanna Glasa.

Is é Beartas Chomhairle Chathrach Bhaile Átha Cliath:

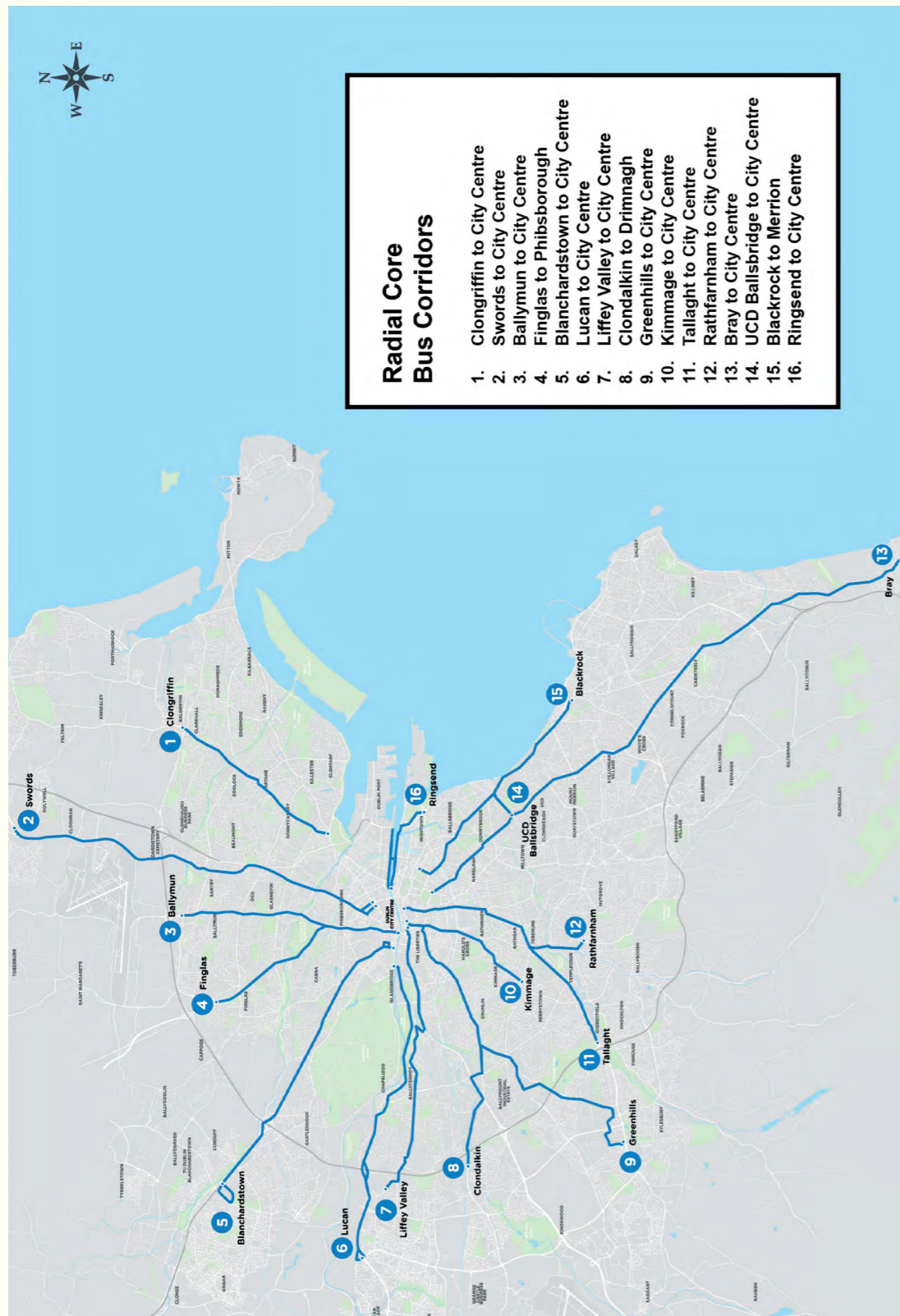
SMT19	Siúlóid agus Rrothaíocht le haghaidh Turais Scoile Siúil agus rothaíocht a chur chun cinn le haghaidh turais scoile trí thionscnaimh cosúil le "Bealaí Sábháilte chun na Scoile" a chur chun cinn, na tionscadail 'Scoileanna Glasa' agus 'Sráideanna Scoileanna', agus tosaíocht a thabhairt do bhealaí scoile do thionscadail tréscailteachta agus soláthar agus feabhsuithe de bhealaí coisithe agus rothaíochta.
--------------	--

Iompar Poiblí

Tá iompar poiblí ríthábhachtach don chathair agus don réigiún. Laghdaíonn sé na tionchair a bhaineann le hiompar ar an gcomhshaoil trí rogha malartach inbhuanaithe a sholáthar don charr agus tá an cumas is mó aige an líon is airde daoine a bhogadh. Caithfidh Baile Átha Cliath mar Phríomhchathair agus mar ionad fostaíochta réigiúnach freastal ar riachtanais gluaiseachta limistéar Chathair Bhaile Átha Cliath, ach riachtanais na gcontaetha máguaird go laethúil freisin.

Soláthraíonn Straitéis Iompair an NTA do Mhórcheantar Bhaile Átha Cliath (2016-2035) creat chun bonneagar agus seirbhísí iompair a phleanáil agus a sheachadadh i Mhórcheantar Bhaile Átha Cliath (GDA) thar thréimhse na straitéise. Tá an straitéis á hathbhreithniú faoi láthair agus ullmhófar straitéis nuashonraithe don tréimhse suas go dtí 2042. Leanfaidh an Chomhairle ag obair leis an NTA, an t-údarás reachtúil atá freagrach as pleanáil straitéiseach iompair fadtéarmach sa GDA, chun díriú ar bhealaí breise agus leathnaithe iompair poiblí a sheachadadh chun freastal ar cheantair nuafhorbartha agus atá ann cheana féin, chun aghaidh a thabhairt ar bhearnaí sna ceantair atá ann cheana, rochtain ar stadanna agus seirbhísí iompair poiblí a fheabhsú agus an comhtháthú idir forbairt ard-dlúis agus nóid iompair poiblí a fheabhsú.

Figiúr 8-3: BusConnects

Leanfaidh tionscadail um iompar straitéiseach lárnach ar nós an cláir bheartaithe Metrolink, DART, BusConnects agus tuilleadh tógála agus síneadh Líne LUAS agus iarnróid ag leathnú córas comhtháite iompair phoiblí do réigiún Bhaile Átha Cliath agus beidh an cumas acu tionchar claochlaitheach a bheith aige ar mhodhanna taistil sna blianta amach romhainn. Tacaíonn Comhairle Cathrach Bhaile Átha Cliath go gníomhach le gach beart atá á chur i bhfeidhm nó á mholadh ag gníomhaireachtaí iompair eile chun acmhainn ar línte/seirbhísí atá ann cheana a fheabhsú agus bonneagar nua a sholáthar.

Is é Beartas Chomhairle Chathrach Bhaile Átha Cliath:	
SMT20	Príomh-Thionscadail Iompair Inbhuanaithe Chun tacú leis an seachadadh brostaithe de phríomhthionscadail iompair inbhuanaithe lena n-áirítear Metrolink, Bus Connects, DART agus clár leathnaithe LUAS d'fhonn líonra comhtháite iompair phoiblí a sholáthar le hidirmhalartú éifeachtach idir modhanna iompair, ag freastal ar riachtanais reatha na cathrach agus an réigiúin.
SMT21	An Líonra Iarnróid agus Iompar Lastais (i) Oibriú le hIarnród Éireann, an NTA, TII agus le hoibreoirí eile chun cur chuige comhordaithe a chur chun cinn maidir leis an líonra iarnróid a fheabhsú, comhtháite le modhanna iompair phoiblí eile chun an leas poiblí is mó a chinntiú agus iompar inbhuanaithe agus nascacht fheabhsaithe a chur chun cinn. (ii) Riachtanais iompair lasta a éascú de réir Straitéis Iompair an NTA do Mhórchéantar Bhaile Átha Cliath 2016 - 2035 agus de réir an athbhreithnithe atá le teacht.

Is é Cuspóir Chomhairle Chathrach Bhaile Átha Cliath:	
SMT014	Stáisiúin Iarnróid Breise (i) Forbairt stáisiún iarnróid comaitéireachta nua a chur chun cinn ag Cross Guns a fhreastalaíonn ar an mbonneagar iarnróid atá ann cheana, b'fhéidir mar cuid d'fhorbairt úsáide measctha níos mó. (ii) Soláthar stáisiún breise a chur chun cinn agus a lorg mar cuid de thionscadail DART + i gcomhairle le hIarnród Éireann.
SMT015	Seirbhísí 'Páirceála agus Taistil' Seirbhísí 'Páirceála agus Taistil' a chur chun cinn ag láithreacha oiriúnacha i gcomhar le húdaráis áitiúla comharsanacha.

Is é Cuspóir Chomhairle Chathrach Bhaile Átha Cliath:	
SMT016	Díonta Glasa ar Scáthlín Bus Dul i dteagmháil leis an Údarás Náisiúnta Iompair (NTA) d'fhonn ionchorprú díonta glasa ar scáthlín bus nua agus reatha a chur chun cinn.
SMT017	Droichead Cross Guns Feabhsúcháin a lorg ar Dhroichead Cross Guns d'úsáideoirí coisithe agus rothair, agus na tionscadail BusConnects agus Metrolink á gcur san áireamh.

Micrea-Shoghluaisteacht agus Soghluaisteacht Roinnte

Le blianta beaga anuas tá méadú tapa ar mhodhanna taistil micrea-soghluaisteachta agus taistil soghluaisteachta roinnte, agus éileamh á thiomáint ag fonn ar roghanna iompair atá inrochtana, solúbtha, níos saoire agus níos glaise. Tá an tóir atá ag méadú ar mhodhanna nua iompair micrea-soghluaisteachta ag cur éilimh nua ar shráideanna agus spásanna poiblí na cathrach.

Cuimsíonn micrea-shoghluaisteacht feistí agus feithiclí faoi thiomáint an duine agus feithiclí leictreacha, cosúil le rothair, scátaí, scátála, cic-scútair, r-rothair, r-scútair, cláir r-chothromaíochta, agus r- scátaí, ach gan a bheith teoranta dóibh.

Is éard atá i soghluaisteacht chomhroinnte ná úsáid chomhchoiteann feiste nó feithicle (rothar, scútar, carr, veain) ar bhonn cíosa ag comaitéirí chun críocha iompair, gan an fheithicil a bheith ina húinéir uirthi agus cruthaíonn sí modh iompair atá suite idir úinéireacht feiste phríobháidigh nó feithicle agus iompar poiblí traidisiúnta.

Soláthraíonn modhanna iompair roinnte agus micrea-soghluaisteachta, cé go n-éascaíonn siad turais níos giorra go príomha, modhanna malartacha inbhuanaithe agus tacaíonn siad tuilleadh le dícharbónú an iompair. Tá dúshlán oibríochtúla ann nach mór aghaidh a thabhairt orthu maidir le riachtanais dhlíthiúla, sábháilteachta, bainistíocht spáis na ríochta poiblí, páirceáil agus bonneagar tacúil.

D'fhonn an tionchar a d'fhéadfadh a bheith ag soghluaisteacht chomhroinnte ar an ríocht phoiblí a theorannú, oibreoidh Comhairle Cathrach Bhaile Átha Cliath le hoibreoírí lena chinntiú go gcuirtear dóthain páirceála ar fáil chun freastal ar oibriú na scéimeanna. Cuirfidh an Chomhairle scéimeanna soghluaisteachta roinnte chun cinn atá páirceáilte nó greamaithe go dlíthiúil agus de réir riachtanais oibríochta DCC sa chathair. Le monatóireacht agus anailís sonraí níos fearr, cuirfear ar chumas Chomhairle Cathrach Bhaile Átha Cliath ceantair éilimh

a shainnithint agus freastal orthu, spás bóthair a dhearadh agus a bhainistiú níos fearr agus bonneagar oiriúnaitheach a fhorbairt.

Is é Beartas Chomhairle Chathrach Bhaile Átha Cliath:	
SMT22	Soghluaisteacht Roinnte agus Bonneagar Oiriúnaitheach Úsáid agus leathnú na soghluaisteachta roinnte chuig gach limistéar sa chathair a chur chun cinn agus bonneagar oiriúnaitheach a éascú don timpeallacht iompair mhodhúil atá ag athrú, lena n-áirítear micrea-shoghluaisteacht eile agus soghluaisteacht chomhroinnte, mar cuid de líonra comhtháite iompair sa chathair.

Is é Cuspóir Chomhairle Chathrach Bhaile Átha Cliath:	
SMT018	Scéimeanna Rothar Comhroinnte agus Scéimeanna Micrea-Soghluaisteachta Monatóireacht a dhéanamh ar rath na scéimeanna rothar roinnte agus iad a leathnú agus leathnú na scéimeanna micrea-soghluaisteachta roinnte ar fud na cathrach a éascú, de réir athbhreithnithe leanúnaigh agus samhla nua oibríochta amhail úsáid moil soghluaisteachta.

8.5.8 Páirceáil

Bhí cur i bhfeidhm an bheartais láidir páirceála sa chathair lárnach maidir le hiompar taistil a athrú agus forbairt inbhuanaithe agus maireachtáil inbhuanaithe a chur chun cinn. Tá beartais páirceála leabaithe ag Comhairle Cathrach Bhaile Átha Cliath le béim ar leith ar pháirceáil mar uirlis bainistíochta éilimh trí pháirceáil do charranna a theorannú ag ceann scríbe bunaithe ar inrochtaineacht suímh.

Nearthaítear tuilleadh beartais sa phlean seo chun páirceáil do chomaitéirí a dhíspreagadh, go háirithe iad siúd a bhaineann le forbairtí oifige i lár na cathrach. Leanfaidh Comhairle Cathrach Bhaile Átha Cliath ag cur páirceála inrochtana, scéimeanna roinnte gluaisteán agus páirceáil luchtaithe feithiclí leictreacha chun cinn i ngach forbairt tríd an bpróiseas bainistíochta forbartha - féach Caibidil 15 agus Aguisín 5 le haghaidh tuilleadh sonraí. Aithnítear an gá atá le freastal ar riachtanais iompair daoine agus daoine de gach aois agus cumas agus teaghlaigh atá ina gcónaí sa chathair a éascú. Éileoidh sé seo raon beart cosúil leo siúd a mhínítear thuas, lena n-áirítear roinnt páirceála cónaithe, soghluaisteacht roinnte agus páirceáil shábháilte rothar, lena n-áirítear rothair ar scála níos mó. Caithfear an bealach a bhainistítear sráideanna agus an t-éileamh ar pháirceáil ar na sráideanna a chothromú le feabhsuithe straitéiseacha riachtanacha eile amhail tionscnaimh glasaithe sráide, páirceáil rothar slán agus feabhsúcháin ar chosáin agus lánaí rothar.

Aithníonn Comhairle Cathrach Bhaile Átha Cliath an gá atá le páirceáil ar an tsráid a rialú agus a bhainistiú ar fud na cathrach chun maireachtáil na cathrach a chosaint agus a fheabhsú do dhaoine de gach aois agus cumas agus do theaghlaigh. Tá sé de chumas ag páirceáil neamhrialaithe ar an tsráid constaicí a chur ar líonraí coisithe agus rothaithe agus seirbhísí iompair phoiblí. Buaileann páirceáil rialaithe ar an tsráid le gníomhaíochtaí oibríochta ó thaobh an chosáin sa chathair. Tá Comhairle Cathrach Bhaile Átha Cliath tiomanta d’athbhreithniú a dhéanamh ar an soláthar páirceála cónaithe agus neamhchónaithe ar fud na cathrach agus na sráidbhailte uirbeacha agus meastóireacht a dhéanamh ar chur i bhfeidhm straitéisí bainistíochta éilimh páirceála i gceantair a mheastar a bheith oiriúnach agus indéanta.

Leanfaidh ról a bheith ag carrchlóis ilstóir i lár na cathrach agus sna mór-mhoil, go háirithe toisc go ndéantar spás páirceála ar an tsráid i lár na cathrach a ath-leithdháileadh chun soláthar a dhéanamh d’fheabhsuithe poiblí agus taistil ghníomhacha. Éascaíonn siad páirceáil agus páirceáil inrochtana do raon leathan úsáidí i lár na cathrach mar mhiondíol, óstáin agus imeachtaí. Spreagfaidh Comhairle Cathrach Bhaile Átha Cliath athshlánú carrchlóis ilstóir mar mhoil shoghluaisteachta lárnaigh a sholáthraíonn páirceáil rothar ard-dlúis, saoráidí luchtaithe leictreachais, seirbhísí soghluaisteachta roinnte, moil seachadta an ‘mhíle dheireanaigh’ srl.

Is é Beartas Chomhairle Chathrach Bhaile Átha Cliath:

SMT 23	Páirceáil ar an tSráid Páirceáil ar an tsráid a bhainistiú chun freastal ar riachtanais na cathrach in éineacht le riachtanais na gcónaitheoirí, na gcúairteoirí, na ngnólachtaí, na gníomhaíochta ó thaobh an chosáin agus na riachtanas páirceála inrochtana, agus chun atheagrú agus cailliúint spásanna a éascú chun freastal ar spriocanna forbartha inbhuanaithe cosúil leo siúd a bhaineann le soláthar iompair inbhuanaithe, tionscnaimh ghlaisithe, draenáil uirbeach inbhuanaithe, rochtain ar fhorbairtí nua, nó feabhsúcháin ar an ríocht phoiblí.
SMT 24	Páirceáil Comaitéireachta, Siopadóireachta, Gnó agus Fóillíochta Páirceáil comaitéirí a dhíspreagadh agus soláthar páirceála leordhóthanach ach gan a bheith iomarcach a chinntiú le haghaidh úsáidí gearrthéarmacha siopadóireachta, gnó agus fóillíochta.

Is é Beartas Chomhairle Chathrach Bhaile Átha Cliath:

SMT 25	Páirceáil Carranna i bhForbairtí Cónaithe agus Úsáid Measctha (i) Soláthar a dhéanamh do leibhéil inbhuanaithe páirceála agus stórála carranna i scéimeanna cónaithe de réir chaighdeáin pháirceála an phlean forbartha (féach Aguisín 5) d’fhonn maireachtáil i lár na cathrach a chur chun cinn agus an riachtanas maidir le páirceáil a laghdú. (ii) Bealaí nua a spreagadh chun aghaidh a thabhairt ar riachtanais iompair na gcónaitheoirí (mar shampla clubanna gluaisteán agus moil soghluaisteachta) chun an riachtanas maidir le páirceáil a laghdú. (iii) An chomhpháirt páirceála cónaithe a chosaint i bhforbairtí úsáide measctha.
SMT 26	Carrchlóis Ilstóir a Athchur Tacú le carrchlóis ilstóir a athchur le haghaidh úsáidí malartacha ar nós moil soghluaisteachta lárnaí a sholáthraíonn páirceáil ard-dlúis, seirbhísí soghluaisteachta roinnte, moil seachadta an ‘mhíle dheireanaigh’ agus úsáidí áineasa nó cultúrtha.
SMT 27	Líonra Muirir EV a Leathnú Tacú le leathnú an líonra muirir EV trí sholáthar na saoráidí luchtaithe ainmnithe d’Fheithiclí Leictreacha ar thalamh poiblí agus forbairtí príobháideacha a mhéadú i gcomhpháirtíocht leis an BSL agus le páirtithe leasmhara ábhartha eile; agus tacú le Straitéis Páirceála Réigiúnach EV Bhaile Átha Cliath.

Is é Cuspóir Chomhairle Chathrach Bhaile Átha Cliath:

SMTO19	Deireadh a chur le Páirceáil ‘Saor in Aisce’ ar an tSráid Deireadh a chur de réir a chéile le gach páirceáil ar an tsráid ‘saor in aisce’, laistigh de na canálacha agus i gceantair in aice láimhe ina bhfuil fianaise ann go bhfuil páirceáil comaitéireachta ‘ar feadh an lae’ ann, trí rialuithe páirceála iomchuí a fhorchur, lena n-áirítear páirceáil cead cónaitheora, páirceáil íoc agus taispeána, nó trí pháirceáil nua rothar, ríocht phoiblí nó glasú a sholáthar.
SMTO20	Soláthar agus Praghas Páirceála Poiblí a Rialu Soláthar agus praghas na páirceála poiblí agus páirceála sa chathair a rialú d’fhonn cuspóirí beartais iompair inbhuanaithe a bhaint amach agus aistriú córa iompair a spreagadh.

Is é Cuspóir Chomhairle Chathrach Bhaile Átha Cliath:

SMT021	Staidéar Féidearthachta ar Sholáthar Páirceála Carranna Cónaithe agus Neamhchónaithe Staidéar féidearthachta a dhéanamh ar an soláthar páirceála cónaithe agus neamhchónaithe ar fud na cathrach agus na sráidbhailte uirbeacha agus athbhreithniú a dhéanamh ar chur i bhfeidhm straitéisí bainistíochta éilimh páirceála i gceantair ina meastar go bhfuil siad oiriúnach agus indéanta.
SMT022	Páirceáil Dromchla sa Chathair Oibriú le comhlachtaí poiblí eile chun scrúdú a dhéanamh ar dheiseanna chun páirceáil dromchla a athbhunú ar fud na cathrach le haghaidh glasaithe agus chun tacú leis an moladh an pháirc a athbhunú os comhair Theach Laighean.

8.5.9 Bonneagar Sráide/Bóthair, Droichid agus Tolláin

Aithnítear go mbeidh bonneagar nua sráide/bóthair agus feabhsúcháin ar shráideanna/bhóithre atá ann cheana ag teastáil le linn thréimhse an phlean. D'fhéadfadh go mbeadh gá leis seo chun éifeachtúlacht agus sábháilteacht an líonra sráide/bóithre a fheabhsú nó chun ceantair le haghaidh forbartha a oscailt. I roinnt cásanna, tá forbairt limistéar nua ag brath ar naisc nua sráide / bhóthair a sholáthar cosúil leis na líonraí nua i mBéal Maighne, Baile Munna, agus Gort na Silíní.

Éascóidh bonneagar droichid nua forbairt leanúnach na cathrach ar nós Droichead Iompair Phoiblí na Dothra, atá nasctha le forbairt Chrios Forbartha Straitéisí an Phoill Bhig Thiar (SDZ) agus droichid do choisithe/rothair, a fheabhsóidh an nascacht idir tuaisceart agus deisceart ceantair na ndugthailte.

Is tollán tráchta bóthair é Tollán Bhaile Átha Cliath atá mar cuid de mhótarbhealach an M50 agus feidhmíonn sé mar phríomhbhealach d'fheithiclí earraí troma (HGVanna) atá ag taisteal chuig Port Bhaile Átha Cliath agus uaidh. Aithníonn Comhairle Chathrach Bhaile Átha Cliath, ag obair i gcomhar le Bonneagar Iompair Éireann, an gá atá le hiomláine struchtúrtha Thollán Bhaile Átha Cliath atá ann cheana a chosaint ar fhorbairtí.

Is é Beartas Chomhairle Chathrach Bhaile Átha Cliath:

SMT28	Tionscadail Náisiúnta Bóithre Tionscadail náisiúnta bóithre a chosaint de réir Straitéis an NTA do Mhórchéantar Bhaile Átha Cliath 2016 - 2035, chomh maith lena athbhreithniú lena n-áirítear Bealach Rochtana ar Phort an Deiscirt chuig an bPoll Beag a sholáthar.
SMT29	Tolláin Iompair (i) A cheangal go ndéanfar measúnuithe forbartha iomchuí a thíolacadh do gach togra forbartha atá suite i gcomharsanacht Thollán Bhaile Átha Cliath, a bhfuil a riachtanais leagtha amach in Aguisín 5. (ii) Dul i gcomhairle le Iarnród Éireann maidir le hiarnród trom le haghaidh aon tolláin iompair phoiblí atá beartaithe.

Is é Cuspóir Chomhairle Chathrach Bhaile Átha Cliath:	
	<p>Scéimeanna Bóithre, Sráide agus Droichid Na scéimeanna agus droichid sráide / bóthair seo a leanas a thionscnamh agus / nó a chur i bhfeidhm laistigh de thréimhse sé bliana an phlean forbartha, faoi réir go mbeidh riachtanais mhaoinithe agus chomhshaoil ar fáil agus go gcomhlíonfar na 'Prionsabail um Fhorbairt Bóthair' atá leagtha amach i Straitéis Iompair an NTA .</p> <p>Bóithre agus Sráideanna</p> <ul style="list-style-type: none"> • Bóthar na hAbhann • An Phríomhshráid Béal Maighne • Bóthar Sheáin Uí Mhóra • Nascbhóithre Ghort na Silíní • Bóthar Richmond • Síneadh Ascaill Uí Choileáin • Ascaill an Chiardhuibh • Eastát Tionscail Bhóthar Chluain Seach • Bóthar Cheapaí • Nascbhóthar San Maighréad • Cros an Tuaiscirt / Lána Belcamp • Nascbhóthar Ascaill Sheantraibh • Ascaill an Bhaile Nua
SMT023	<p>Droichid</p> <ul style="list-style-type: none"> • Droichead Iompair Phoiblí na Dothra, nasctha le 16 togra BusConnects. • An Droichead ó Ché an Bhalla Thuaidh ag an Iosta (Droichead an Iosta) agus leathnú Dhroichead Thomáis Uí Chléirigh, feabhas a chur ar áiseanna do choisithe agus do rothair ag an bpointe trasnaithe chomh maith le freastal ar bhealaí breise iompair phoiblí i gcomhar le Droichead na Dothra. • Droichead coisithe / rothair ag trasnú na Life idir Droichead Samuel Beckett agus Droichead Thomáis Uí Chléirigh. • Droichead coisithe / rothair Pháirc Ghleann na Life. • Droichead Coisithe / Rothair trasna Abhainn na Life ó Ghairdíní Cuimhneacháin Cogaidh Náisiúnta na hÉireann / Droichead na hInse go Bóthar Shéipéal Iosóid, Droichead na hInse • Droichid choisithe / rothair atá ag teacht chun cinn mar cuid den Líonra Rothaíochta Straitéiseach agus den Líonra Bonneagair Ghlais Straitéisigh. Droichid choisithe / rothair idir an Cloch Leath agus an Chanáil Mhóir.

Is é Cuspóir Chomhairle Chathrach Bhaile Átha Cliath:	
SMT024	<p>Imscrúdú a dhéanamh ar Fhéidearthacht Naisc Coisithe / Rothair Imscrúdú a dhéanamh ar an bhféidearthacht de naisc do choisithe / rothair a sholáthar ag na suíomhanna seo a leanas, faoi réir a ailínithe le moltaí Phlean Líonra Rothaíochta GDA an NTA:</p> <p>(a) ag nascadh Droichead Broome, glasbhealach na Tulchann, Páirc an Fhionnuisce agus réadlann Dhún Sinche;</p> <p>(b) ag nascadh an Balla Thoir le Stáisiún na nDugthailte / an Balla Thuaidh / an Chanáil Ríoga.</p>
SMT025	<p>Nasc Coisithe / Rothair Pháirc na Tulchann Nasc coisithe / rothair a sholáthar ó Pháirc na Tulchann go dtí na tailte ó dheas.</p>
SMT026	<p>Naisc Coisithe / Rothair Lána na Cúlóige go Bóthar Oscair Mhic Thréinir Soláthar a dhéanamh do naisc fheabhsaithe do choisithe / do rothair a nascann Lána na Cúlóige le Bóthar Oscair Mhic Thréinir, i gcomhar agus i gcomhairle leis an NTA, TII agus Comhairle Contae Fhine Gall.</p>
SMT027	<p>Nasc Coisithe / Rothair Chnoc an tSamhraidh Ceangal coisithe / rothair a sholáthar a nascfaidh Cnoc an tSamhraidh le Plás Mhuinseo.</p>
SMT028	<p>Nasc Coisithe / Rothair Shráid Dhoiminic Nasc coisithe / rothair a sholáthar a nascfaidh Sráid Dhoiminic Íochtarach le Plás Dhoiminic.</p>

8.5.10 Bainistíocht Tráchtá agus Tionchair Sábháilteachta ar Bhóithre

Caithfear líonra bóithre na Cathrach a bhainistiú go héifeachtach le linn thréimhse an phlean d'fhonn gach úsáideoir bóthair a idirghníomhú go sábháilte agus go héifeachtúil agus inrochtaineacht iomlán a chinntiú agus iomaíochas eacnamaíoch na cathrach a choinneáil. Aithneoidh an beartas bainistíochta tráchtá riachtanais éagsúla na cathrach trí chodanna éagsúla den lá ar nós riachtanais na gcónaitheoirí, na gcuariteoirí, na ngnólachtaí agus na ndaoine a thaistealaíonn chun oibre agus fóillíochta.

Is féidir le trácht sa chathair agus sna sráidbhailte uirbeacha tionchair chomhshaoil agus sábháilteachta a bheith ann a gcaithfear aghaidh a thabhairt orthu agus a íoslaghdú trí bhearta cosúil le ceansú tráchtá, leagan amach / athdhearadh bóithre, agus trí mhonatóireacht a

dhéanamh ar astaíochtaí agus torann. Sa Lámhleabhar Dearaidh do Bhóithre agus Sráideanna Uirbeacha (DMURS) cuirtear béim ar ról na sráideanna i gcomhfhorbairt áite inbhuanaithe agus spreagtar leagan amach a oireann do gach úsáideoir. Tá Comhairle Cathrach Bhaile Átha Cliath tiomanta freisin do 'Straitéis Sábháilteachta ar Bhóithre 2013-2020' de cuid an Údaráis um Shábháilteacht ar Bhóithre agus aon straitéis forshuite, i gcomhar le páirtithe leasmhara agus gníomhaireachtaí ábhartha, a chur i bhfeidhm agus é mar aidhm aici feabhas inbhuanaithe a chur ar shábháilteacht ar ár mbóithre.

Is é Beartas Chomhairle Chathrach Bhaile Átha Cliath:

SMT 30	Lámhleabhar Dearaidh do Bhóithre agus Sráideanna Uirbeacha Sráideanna agus bóithre nua a dhearadh laistigh de cheantair uirbeacha de réir na bprionsabal, na gcur chuige agus na gcaighdeán atá sa Lámhleabhar Dearaidh do Bhóithre agus Sráideanna Uirbeacha (DMURS) agus oibreacha uasghrádaithe a dhéanamh ar líonraí bóithre agus sráide atá ann cheana de réir na gcaighdeán seo nuair is féidir.
SMT 31	Dearadh Sráide agus Bóthair A chinntiú go bhfuil sráideanna agus bóithre laistigh den chathair deartha chun na riachtanais a chothromú agus an tsábháilteacht de gach úsáideoir bóthair a chosaint agus comhfhorbairt áite, gluaiseacht inbhuanaithe agus sábháilteacht ar bhóithre a chur chun cinn, lena gcuirtear ar fáil timpeallacht sráide a thugann tosaíocht do thaisteal gníomhach agus iompar poiblí agus a chinntíonn go ndéantar freastal ar riachtanais seirbhísithe tráchtála.
SMT32	Ceansú Trácht agus Timpeallachtaí Sráide Féinrialála A chinntiú go bhfuil na sráideanna agus na líonraí sráide go léir deartha chun trácht a mhaolú go neamhghníomhach trí thimpeallacht sráide féinrialaithe a chruthú a oireann do gach úsáideoir, lena n-áirítear coisithe agus rothaithe.

Is é Cuspóir Chomhairle Chathrach Bhaile Átha Cliath:

SMT029	Rialú Comhartha Trácht Leanúint d'infheistíocht i gcóras rialaithe comharthaí trácht ceantair ríomhaire-bhunaithe na cathrach agus i gcórais Teicneolaíochta Faisnéise (TF) eile chun acmhainn roinn trácht Chomhairle Cathrach Bhaile Átha Cliath chun trácht sa chathair a bhainistiú agus chun an tosaíocht a thugtar do choisithe, rothaithe agus iompar poiblí sa chathair.
---------------	--

Is é Cuspóir Chomhairle Chathrach Bhaile Átha Cliath:

SMT030	Teorainneacha Luais agus Ceantair de Cheansú Trácht Na luasteorainneacha 30kph agus na ceantair a bhfuil trácht orthu a leathnú ag láithreacha oiriúnacha ar fud na cathrach agus faoi réir comhairliúcháin le páirtithe leasmhara.
SMT031	Athbhreithniú ar Bhainistíocht Trácht agus Pleananna Ceansaithe Athbhreithniú a dhéanamh ar scéimeanna comharsanachta agus ar phleananna bainistíochta trácht agus ceansaithe do cheantair áitiúla ar fud na cathrach i gcomhairle le pobail áitiúla agus faoi réir acmhainní a bheith ar fáil.
SMT032	Tionchair Trácht sa Chathair ar an gComhshaol ar Shábháilteacht Bhóthair Dul i ngleic leis an drochthionchar atá ag trácht sa chathair ar shábháilteacht bóithre agus ar an gcomhshaol trí bhearta ar nós: <ul style="list-style-type: none"> • Bearta um cheansú trácht agus tréscailteacht scagtha a chur chun feidhme lena n-áirítear srianadh ar chongar sciuirde i gceantair iomchuí de réir dea-chleachtais agus comhairle atá sa Lámhleabhar Dearaidh do Bhóithre agus Sráideanna Uirbeacha (DMURS) a leanúint. • Monatóireacht leanúnach ar thorann agus astaíochtaí trácht, agus measúnú agus meastóireacht ar na tionchair ar chálíocht an aeir agus torainn trácht an bheartais iompair agus na mbeart bainistíochta trácht atá á gcur chun feidhme ag Comhairle Cathrach Bhaile Átha Cliath. • Tacú le cláir ghníomhaíochta a théann i ngleic le ceist na sábháilteachta ar bhóithre sa chathair. • Ceansú trácht a chur chun cinn i gcomharsanachtaí cónaithe atá ann cheana trí dhearadh agus leagan amach nuálach sráide cosúil le criosanna baile, tréscailteacht scagtha, comharsanachtaí trácht ísle, bealaí ciúin agus trasrianta neamhshínithe nuair is cuí.

CAIBIDIL 9

**Bonneagar
Comhshaoil
Inbhuanaithe agus
Riosca Tuilt**

9.1 Réamhrá

Tá comhtháthú na pleanála úsáide talún le seachadadh bonneagair riachtanach chun forbairt inbhuanaithe a bhaint amach. Ceanglaíonn Creat Pleanála Náisiúnta na hÉireann (NPF) 2018 ar údaráis phleanála criosú talún chun críocha forbartha a chomhordú le bonneagar agus seirbhísí pleanáilte, agus sainaitníonn sé tionscadail straitéiseacha chun soláthar uisce agus acmhainn cóireála fuíolluisce a fheabhsú.

Tá feabhsú na hinbhuanaitheachta i dtéarmaí fuinnimh, uisce, bainistíochta dramhaíola agus éifeachtúlachta acmhainní mar phríomh-chumasóirí fáis sa todhchaí d'fhorbairt Bhaile Átha Cliath. Tá Comhairle Cathrach Bhaile Átha Cliath tiomanta do bhonneagar agus seirbhísí inbhuanaithe a sholáthar, laistigh dá sainchúram reachtúil, rud a fheabhsóidh cáilíocht thimpeallacht na cathrach agus a éascóidh forbairt inbhuanaithe eacnamaíochta agus tithíochta freisin.

Tá sé i gceist ag na beartais agus na cuspóirí sa chaibidil seo aghaidh a thabhairt ar raon leathan bonneagair agus seirbhísí tacaíochta, ag soláthar d'fheabhsuithe i gcáilíocht uisce agus seirbhísí uisce, bainistíocht inbhuanaithe dramhaíola, slándáil agus éifeachtúlacht fuinnimh níos fearr, nascacht dhigiteach fheabhsaithe, agus cur chuige dúlra-bhunaithe níos iomlánaíche agus níos iomláine maidir le riosca tuile agus bainistíocht uisce dromchla, agus cáilíocht an chomhshaoil á chosaint agus seasmhacht ó thaobh na haeráide de á soláthar. Cinnteoidh cur i bhfeidhm na mbeartas agus na gcuspoirí seo go ndéanfar fás agus forbairt na cathrach a chomhtháthú le soláthar iomchuí bonneagair chomhshaoil inbhuanaithe, agus ar an gcaoi sin cur le gníomhaíocht aeráide níos leithne agus le spriocanna agus cuspóirí comhshaoil.

9.2 Éachtaí

Tá an Chomhairle Cathrach ag obair i gcomhpháirtíocht le húdaráis áitiúla agus le heagraíochtaí eile sa réigiún chun gach gné dár dtimpeallacht a fheabhsú. Le roinnt blianta anuas, tá go leor tionscadal curtha i gcrích nó déanta:

- In 2019, d'fhoilsigh an Chomhairle Plean Gníomhaíochta um Athrú Aeráide 2019-2024 don chathair a thug breac-chuntas ar thionscadail chun bainistíocht acmhainní a fheabhsú, bearta chun seasmhacht tuile a sheachadadh agus gníomhartha chun cáilíocht uisce a fheabhsú agus caomhnú uisce a spreagadh.
- In 2019, fuair Uisce Éireann toiliú le haghaidh uasgrádaithe mhóir ar Phlean Cóireála Fuíolluisce na Rinne (WWTP) chun a chumasú don ghléasra atá ann riachtanais cóireála fuíolluisce sa todhchaí a chomhlíonadh. Tacóidh an tionscadal bonneagair straitéiseach seo don chathair le fás leanúnach daonra agus tionsclaíoch.
- In 2018, d'oibrigh an Chomhairle Cathrach le hOifig na nOibreacha Poiblí (OOP) chun Clár um Measúnú agus Bainistíocht Riosca Tuilte Dobharcheantar (CFRAM) a chur i gcrích do na mórcheantair abhann agus chósta Chathair Bhaile Átha Cliath. Leis an obair seo, tugadh eolas do chur chun feidhme na mbeart cosanta agus maolaithe tuile ar Aibhneacha Sheantraibh, na Dothra, an Phoitéil agus na Camóige, mar aon le scéimeanna faoisimh tuile ag Cluain Tarbh, na Campshires Theas agus Dumhach Thrá.
- Thug an Chomhairle faoi roinnt tionscadal faoin bPlean Bainistíochta Abhantraí d'Éirinn 2018-2021 agus do Cheantar Abhantraí an Oirthir chun cáilíocht uisce a fheabhsú laistigh de dhobharlaigh na cathrach. Is díol suntais ar leith Tionscadal Abhainn Sheantraibh, atá á chur chun cinn mar cuid de thionscadal píolótach arna mhaoiniú ag URDF chun an abhainn a chur ar ais go staid níos nádúrtha.
- Tá an Chomhairle ag tacú le cuspóirí na Creat-Treorach Uisce (WFD) chun stádas dothraigh a fheabhsú trí chur chuige i bhfad níos réamhghníomhaí a ghlacadh chun uisce dromchla agus riosca tuile a bhainistiú trí réitigh draenála inbhuanaithe agus nádúr-bhunaithe, a éilíonn forbairtí nua in aice le hAbhainn na Life chun na réitigh seo a ionchorprú, mar aon le gnéithe glasa bonneagair, d'fhonn an bháisteach a ionsú.
- Chuir coimisiúnú na Comhairle ar shaoráid dramhaíola go fúinneamh Bhaile Átha Cliath, a athraíonn dramhaíl nach bhféadtar a athúsáid

nó a athchúrsáil ina fhuinneamh glan, bonneagar áitiúil nua ar fáil chun táirgí dramhaíola na cathrach a chóireáil agus a athúsáid go hinbhuanaithe.

- D'oibrigh an Chomhairle i gcomhpháirtíocht le húdarás áitiúla eile Bhaile Átha Cliath chun Comhphlean Gníomhaíochta Torainn a tháirgeadh do Cheirtleán Bhaile Átha Cliath 2018-2023 a leagann amach bearta chun torann comhshaoil iomarcach a mhaolú agus chun ceantair ar chaighdeán maith fuaimiúil a chosaint.
- In 2019, sheol an Chomhairle suíomh gréasáin monatóireachta aeir agus torainn fíor-ama (www.dublincityairandnoise.ie) a thugann rochtain fhíor-ama don phobal ar shonraí don chathair agus a sholáthraíonn bonn fianaise d'fhorbairt beartais chun aghaidh a thabhairt ar shaincheisteanna áitiúla maidir le cáilíocht an aeir.
- In 2021, ba í an Chomhairle an chéad údarás áitiúil in Éirinn a bhunaigh Aonad Teileachumarsáide chun leas a bhaint as acmhainneacht gheilleagar dhigiteach Bhaile Átha Cliath agus tá córas duchtála rochtana oscailte agus leaba tástála teicneolaíochta 5G suiteáilte acu i nDugthailte Bhaile Átha Cliath mar cuid de thionscnamh 'Dhugthailte Cliste' na cathrach.

9.3 Dúshlán

Is riachtanas leanúnach é freastal ar an éileamh méadaithe ar bhonneagar agus seirbhísí ar ardchaighdeán de réir mar a fhásfaidh agus a fhorbróidh Cathair Bhaile Átha Cliath. Tá réimse dúshlán bonneagair os comhair Chathair Bhaile Átha Cliath faoi láthair:

Caithfear earnáil fuinnimh na hÉireann a oiriúnú chun glacadh le raon níos éagsúla d'fhoinní fuinnimh ísil, in-athnuaite agus saor ó charbón d'fhonn soláthar a dhéanamh do sholáthar fuinnimh atá níos inbhuanaithe, cobhsaí agus dúchasaí ó thaobh an chomhshaoil de. Dúshlán fadtéarmach don chathair a bheidh ann ná fóntais shlán, athléimneacha, dícharbónaithe agus díláraithe a sholáthar atá comhtháite le fás daonra, forbairt chathrach agus cuspóirí um ghníomhú ar son na haeráide.

Dúshlán lárnach eile do Bhaile Átha Cliath is ea an gá le dul i ngleic leis an mbrú atá ann cheana ar bhonneagar soláthair uisce agus cóireála fuíolluisce na cathrach agus soláthar seirbhísí uisce criticiúla a ailíniú le spriocanna fáis na cathrach, agus soláthar a dhéanamh do chosaint an chomhshaoil agus do sheasmhacht ó thaobh na haeráide de.

Tá athrú aeráide, leibhéil na farraige ag ardú agus imeachtaí báistí níos minice agus níos déine ag cur le fadhbanna tuilte níos mó agus ag cur bonneagar criticiúil na cathrach i mbaol. Beidh sé riachtanach freagra bainistíochta riosca tuile na cathrach a oiriúnú chun aghaidh a thabhairt ar na saincheisteanna seo.

Beidh gá le planáil straitéiseach bainistíochta uisce dromchla d'fhonn méid an rith chun srutha a laghdú, brú ró-ualaigh ar an líonra draenála a mhaolú agus cáilíocht uisce i sruthchúrsaí na cathrach a chosaint. Beidh gá freisin seo le réitigh draenála inbhuanaithe a úsáid agus a iarfheistiú chun uisce dromchla a bhainistiú in ionad réitigh chrua liath. Ceanglóidh sí freisin ar an gComhairle aghaidh a thabhairt ar shaincheisteanna leagáide maidir le dromchlaí neamh-thréscaoilteacha agus caighdeán fo-optamacha de thógáil draenála príobháidí.

Beidh ar an gComhairle an riachtanas a chothromú chun stádas cháilíocht uisce na cathrach a fheabhsú le spriocanna fáis planáilte do Bhaile Átha Cliath, agus timpeallachtaí uisceacha agus éiceachórais atá spleách ar uisce a chosaint agus a fheabhsú trí rialú truaillithe agus athchóiriú / feabhsú riocht fisiceach dhobharlaigh na cathrach.

Beidh sé ríthábhachtach inbhuanaitheacht an bhonneagair agus na gcleachtas bainistíochta dramhaíola a fheabhsú chun luach acmhainní a uasmhéadú de réir phrionsabail an gheilleagair chiorclaigh¹⁷, mar a éascóidh athúsáid agus athfhorbairt de láithreáin athfhorbartha éillithe ar fud na cathrach ar bhealach atá sábháilte agus freagrach don chomhshaoil. Beidh ar an gComhairle leanúint de thacaíocht a thabhairt don nuálaíocht i mbainistíocht agus laghdú dramhaíola d'fhonn sláinte an phobail, folláine gheilleagair agus cosaint an chomhshaoil a fheabhsú.

Éileoidh bainistíocht réamhghníomhach cháilíocht aeir agus thimpeallacht fhuaimiúil na cathrach ar an gComhairle aghaidh a thabhairt ar na tosca trasearnála a chuireann le truailliú aeir agus torainn na cathrach, amhail líon ard tráchta feithiclí.

Dúshlán leanúnach don chathair is ea an t-éileamh méadaithe ar imlonnú bonneagair nascachta digití a chothromú chun tacú leis an ngeilleagar digiteach / nascacht sa todhchaí leis an ngá le héifeachtúlacht agus comhordú le hoibreacha fóntais eile.

¹⁷ I ngeilleagar ciorclach, déantar úsáid dramhaíola agus acmhainní a íoslaghdú; coimeádtar luach táirgí agus ábhar chomh fada agus is féidir trí dhea-dhearadh, marthanacht agus deisiú; agus nuair a bhíonn deireadh a shaoil bainte amach ag táirge, úsáidtear a chodanna arís agus arís eile chun tuilleadh táirgí úsáideacha a chruthú (Foinse: Plean Gníomhaíochta Dramhaíola do Gheilleagar Ciorclach: Beartas Náisiúnta Dramhaíola na hÉireann 2020-2025 (Rialtas na hÉireann)).

9.4 An Cur Chuige Straitéiseach

Sainithnítear na príomhcheisteanna straitéiseacha do thréimhse reatha an phlean mar seo a leanas:

- Soláthar fóntais fuinnimh criticiúla a éascú agus an t-aistriú chuig foinsí, teicneolaíochtaí agus bonneagar fuinnimh malartach, in-athnuaite, dícharbónaithe agus díláraithe agus ag an am céanna ailíniú níos fearr a sholáthar idir úsáid fuinnimh na cathrach agus giniúint fuinnimh.
- Ailíniú eilimintí lonnaithe agus eacnamaíochta na croístraitéise le húsáid éifeachtach agus seachadadh tráthúil an tsoláthair uisce chriticiúil agus an bhonneagair fuíolluisce trí chomhairliúchán leanúnach le hUisce Éireann (IW). Tacú le cur chun feidhme Phlean Straitéiseach Sheirbhísí Uisce IW (2015) agus príomhthionscadail d'fhonn fás agus seirbhísí breise a chothabháil agus a fheabhsú.
- Úsáid ár n-acmhainní uisce a bhainistiú trí bhearta gníomhacha caomhantais agus bainistíochta éilimh.
- Feabhas a chur ar athléimneacht na cathrach i leith riosca aeráide agus leochaileachtaí trí bhainistíocht riosca tuile níos oiriúnaí atá bunaithe ar nádúr agus atá ailínithe le comhfhorbairt áite agus a sholáthraíonn tairbhí comhshaoil níos leithne.
- Fás na limistéar forbartha a ailíniú le bainistíocht straitéiseach uisce dromchla agus úsáid na gcóras draenála inbhuanaithe agus na gcóras bainistíochta uisce dromchla bunaithe ar nádúr a spreagadh.
- A chinntiú go ndéantar bainistíocht agus cosaint riachtanach sruthchúrsaí agus dobharlaigh a chomhtháthú go hiomlán le gníomh aeráide, le planáil úsáide talún agus le cleachtais bainistíochta forbartha.
- Foirmeacha bainistíochta dramhaíola agus oideachas dramhaíola níos fearr sa chathair a chur chun cinn agus a sheachadadh de réir gheilleagar ciorclach agus phrionsabail na cathrach de 15 nóiméad. Dramhaíl a íoslághdú agus a chosc agus athchúrsáil, athúsáid agus athshainiú ábhair a uasmhéadú.
- Astaíochtaí truaillithe aeir a rialú ag an bhfoinse trí fhreagairtí beartais tras-earnálacha i réimsí an iompair, úsáid talún, bonneagair ghlais agus táirgeadh / úsáid fuinnimh.

- Bainistíocht réamhghníomhach ar fhoinsí truaillithe torainn uirbeacha trí Phlean Gníomhaíochta Torainn Cheirtleáin Bhaile Átha Cliath 2018-2023.
- Tacú agus comhordú a dhéanamh ar rolladh amach bonneagair teileachumarsáide agus nascachta digití agus úsáid chomhroinnte sócmhainní agus líonraí duchtála na cathrach, d'fhonn moilleanna ama, costas, dúbailt agus cur isteach a íoslághdú.

9.5 Beartais agus Cuspóirí

9.5.1 Soláthar Uisce agus Fuíolluisce

Tá sé rithabhachtach seirbhísí uisce atá sábháilte, athléimneach a sholáthar chun sláinte poiblí, daonra agus fás fostaíochta a éascú i gCathair Bhaile Átha Cliath. Tá beartas náisiúnta maidir le seachadadh agus forbairt seirbhísí uisce agus fuíolluisce leagtha amach i Ráiteas Beartais Seirbhísí Uisce agus Fuíolluisce 2018 - 2025 (2018). Sainithnítear cáilíocht, caomhnú agus seasmhacht ó thaobh na todhchaí de, mar na príomhchuspóirí beartais chun seirbhísí uisce agus fuíolluisce a sholáthar suas go dtí 2025.

Tá Uisce Éireann (IW) freagrach as seirbhísí uisce poiblí a sholáthar agus as infheistíocht uisce agus fuíolluisce a bhainistiú. Déantar soláthar do bhainistíocht inbhuanaithe uisce trí infheistíocht chaipitil i soláthar seirbhísí uisce faoi Phlean Straitéiseach IW um Sheirbhísí Uisce (WSSP) 2015 agus trí Phleananna agus Cláir Infheistíochta Caipitil gaolmhara. Sa phlean 25 bliain, tugtar breac-chuntas ar stádas bhonneagair seirbhísí uisce na hÉireann, lena n-áirítear na dúshláin atá ann faoi láthair agus mach anseo, agus sainithnítear tosaíochtaí infheistíochta faoi threoir

an phlean chun freastal ar an éileamh. Sa WSSP, cuirtear comhthéacs ar fáil freisin do phleananna mionsonraithe cur chun feidhme a thugann aghaidh ar phríomhréimsí seirbhíse uisce cosúil le bainistíocht acmhainní uisce, comhlíonadh fuíolluisce agus bainistiú sloda.

Tá freastal ar riachtanais soláthar uisce agus fuíolluisce Bhaile Átha Cliath le sraith Tionscadal Straitéiseach um Sheirbhísí Uisce atá deartha chun soláthar uisce na cathrach a fheabhsú agus acmhainn cóireála fuíolluisce a mhéadú i gcomhréir leis na Treoracha um Chóireáil Fuíolluisce Uirbeach agus Uisce Óil. Tá uasghrádú céimnithe Thionscadal WWTP na Rinne agus Tionscadal Draenála Mhórcheantar Bhaile Átha Cliath mar thosaíochtaí infheistíochta bonneagair fuíolluisce criticiúla sa ghearrthéarma agus sa mheántéarma, agus aithnítear an Tionscadal Soláthair Uisce do Réigiún an Oirthir agus Lár na Tíre (EMR) mar thionscadal ríthábhachtach de théarma níos fadtéarmaí chun athléimneacht agus slándáil an tsoláthair a chinntiú. Tá an tionscadal seo le cur chun feidhm faoi Phlean Náisiúnta Acmhainní Uisce IW - Creatphlean (2021) ina dtugtar breac-chuntas ar an gcaoi a bhfuil sé i gceist ag Uisce Éireann an chothromaíocht idir an soláthar ó fhoinsí uisce timpeall na tíre agus an t-éileamh ar uisce óil a choinneáil sa ghearrthéarma, sa mheántéarma agus san fhadtéarma. Is é an chéad chéim eile ná Pleananna Réigiúnacha Acmhainní Uisce (RWRP) a ullmhú, a chuirfidh bonn eolais faoi infheistíocht chaipitil agus pleananna oibríochta amach anseo. Is é an plean ábhartha do Chathair Bhaile Átha Cliath ná RWRP an Oirthir agus Lár na Tíre.

Aithníodh athrú aeráide mar dhúshlán suntasach leanúnach do bhainistíocht inbhuanaithe acmhainní uisce do Chathair Bhaile Átha Cliath, i dtéarmaí chumas na gcomhlachtaí uisce doirteadh fuíolluisce a chomhshamlú agus infhaighteacht agus slándáil foinsí soláthair uisce. Tá aghaidh a thabhairt ar ró-ualú líonra draenála na cathrach, in éineacht le ró-dhramhaíl agus éileamh uisce, lárnach chun an t-éileamh ar sheirbhísí uisce i mBaile Átha Cliath a bhainistiú go hinbhuanaithe de réir Phlean Oiriúnaithe Earnála um Athrú Aeráide um Cháilíocht Uisce agus Seirbhísí Uisce (2019). Tá an Chomhairle Cathrach ag obair go gníomhach le IW chun caomhnú uisce a chur chun cinn, chun sceitheadh a rialú agus chun príomh-bhonneagar uisce na cathrach a athshlánú agus a uasghrádú. Tugtar aghaidh ar bhrúnna áitiúla ar chóras séarachais na cathrach trí bhainistíocht réamhghníomhach insreafaí uisce dromchla, rolladh amach Pleananna Gníomhaíochta Draenála, caighdeáin dearaidh bonneagair draenála níos airde agus trína cheangal go ndéanfar draenacha dramhuisce agus uisce dromchla a scaradh mar cuid de gach forbairt nua.

Is é Beartas Chomhairle Chathrach Bhaile Átha Cliath:

SI1	Tacaíocht d’Uisce Éireann Tacú agus éascú le hUisce Éireann i soláthar bonneagair uisce óil, caomhantais uisce agus draenála ar ardchaighdeán agus uasghrádú agus leathnú leanúnach an tsoláthair uisce agus na seirbhísí fuíolluisce a chur chun cinn chun freastal ar riachtanais na cathrach agus an Réigiúin sa todhcháí.
SI2	Seirbhísí Uisce a Chomhtháthú le Forbairt A chinntiú go gceadaítear forbairt i gcomhthráth leis an soláthar uisce agus an chóireáil fuíolluisce atá ar fáil agus forbairt a bhainistiú, ionas nach gceadaítear scéimeanna nua ach sa chás go bhfuil toilleadh nó acmhainní leordhóthanacha ann nó go mbeidh siad ar fáil laistigh de shaolré cead pleanála.
SI3	Córais Draenála Dramhuisce agus Dromchla a Scaradh A cheangal ar gach forbairt nua córais draenála dramhuisce agus dromchla ar leithligh a sholáthar.
SI4	Caighdeáin Dearaidh den Bhonneagar Draenála A cheangal go ndéanann séaraigh nua um fhorbairt phríobháideach a bhfuil sé beartaithe iad a nascadh leis an gcóras draenála poiblí chun ceanglais Chód Cleachtais Réigiúnach Mhórcheantar Bhaile Átha Cliath d’Oibreacha Draenála agus / nó sonraíocht séarachais dramhuisce Uisce Éireann (nuair is infheidhme) a chomhlíonadh.
SI5	Bonneagar Seirbhísí Uisce Phoiblí a Chosaint Oibriú i gcomhar le Uisce Éireann chun an bonneagar uisce agus draenála atá ann a chosaint trí bhealaí slí agus criosanna maolánacha atá ann cheana a chosaint timpeall ar bhonneagar na seirbhíse uisce poiblí.
SI6	Caomhnú Uisce A cheangal ar gach forbairt bearta caomhantais uisce agus bainistíochta éilimh dea-chleachtais a ionchorprú d’fhonn caomhnú uisce a chur chun cinn ag gach úsáideoir uisce agus an brú ar tharraingt anuas uisce, cur amú an tsoláthair uisce agus infhaighteacht laghdaithe acmhainní uisce a íoslághdú.

Is é Cuspóir Chomhairle Chathrach Bhaile Átha Cliath:

SI01	Tiomantas a bheith ag Obair i gComhpháirtíocht le Uisce Éireann Tacú le hUisce Éireann le cur chun feidhme an Phlean Straitéisigh Seirbhísí Uisce (2015) agus an Phlean Náisiúnta Acmhainní Uisce (2021) do sholáthairtí uisce poiblí na hÉireann agus oibriú go dlúth le hUisce Éireann chun seachadadh tráthúil na seirbhísí uisce poiblí a theastaíonn chun croí-spriocanna fáis straitéise an phlean seo a bhaint amach de réir na nDréacht-Threoirí um Sheirbhísí Uisce d’Údarás Phleanála (2018).
-------------	---

Is é Cuspóir Chomhairle Chathrach Bhaile Átha Cliath:	
SIO2	Cóireáil Dramhaíola Fuíolluisce Aird a thabhairt ar na beartais agus na cuspóirí atá i bPlean Náisiúnta Bainistíochta Sloda Fuíolluisce Uisce Éireann (2016) agus i bpleananna ina dhiaidh sin, agus tacú le roghanna iomchuí chun fuinneamh agus acmhainní eile a eastóscadh ó sloda séarachais.
SIO3	Bearta Caomhantais Uisce na hÉireann Oibriú le hUisce Éireann chun sceitheadh a laghdú de réir aon Straitéise Réigiúnaí um Chaomhantais Uisce atá le teacht.

9.5.2 Sruthchúrsaí Uirbeacha agus Cáilíocht Uisce

Is reachtaíocht chomhshaoil í an Creat-Treoir Uisce (WFD) a bhfuil sé mar aidhm aici cáilíocht uisce a chosaint agus a fheabhsú chun tacú le héiceolaíocht agus le dea-stádas a bhaint amach inár n-aibhneacha, lochanna, screamhuisce agus uiscí idirthréimhseacha cósta faoi 2027. Baineann dea-chuspóir stádas éiceolaíoch an WFD le hinbhir Bhaile Átha Cliath, ceantair chósta agus aibhneacha na Life, na Tulchann, na Dothra, na Camóige, Sheantraibh agus Maighne mar aon lena bhfo-dhobharcheantair. Faoi láthair níl 'dea-stádas éiceolaíoch' á bhaint amach ag aibhneacha na cathrach de réir an WFD. Tugann sonraí ón tréimhse monatóireachta 2013-2018 le fios go bhfuil a stádas WFD idir 'measarthá' agus 'bocht', agus tá stádas na gcomhlachtaí uisce idirthréimhseacha sa chathair ó 'mhaith' go 'measarthá' agus a n-uisce cósta á rangú mar 'mhaith'.

Ceanglaítear ar Éirinn Pleananna Bainistíochta Abhantraí (RBMP) a tháirgeadh faoin WFD thar thrí thimthriall pleanála abhantraí. Féachann an RBMP le comhlíonadh WFD a chinntiú trí chur chuige bunaithe ar dhobharcheantair maidir le cáilíocht uisce a chosaint agus a fheabhsú, cruth agus sreabhadh cúrsaí uisce agus a n-éiceachóras atá spleách ar uisce, ag feabhsú a stádais agus ag cur coisc ar mheathlú breise. Aithnítear sa RBMP 2018-2021 gníomhaíochtaí agus brúnna ar dhobharlaigh go náisiúnta agus leagann sé amach clár beart chun aghaidh a thabhairt orthu seo ar leibhéal níos áitiúla. I gCathair Bhaile Átha Cliath, i measc na mbrúnna tá éilliú ón rith chun srutha d'uisce dromchla, mícheangail agus fuíolluisce uirbeach; lintéiriú agus athruithe fisiciúla eile ar bhealaí abhann stairiúla; agus, méaduithe ar an gclúdach dromchla neamh-thréscaoilteach mar gheall ar uirbiú. Saináithnítear na príomhrioscaí do cháilíocht uisce a eascraíonn as athrú aeráide mar ghluaiseacht truailléan tar éis báistí agus tuilte méadaithe, mar aon le caolú laghdaithe de thruailleáin i ndobharlaigh ag sreabhadh íseal.

Tá ról le himirt ag an gComhairle maidir le cur chun feidhme bhearta RBMP a chomhordú agus a rianú ar leibhéal réigiúnach agus áitiúil, agus a chinntiú go ndéantar machnamh iomlán orthu le linn an phróisis phleanála fisiciúil chun ailíniú idir an Plean Forbartha, WFD agus RBMP a chinntiú. Meastar go gcuideoidh Treoir Alt 28 atá le teacht ar Mheasúnú WFD agus Draenáil Uirbeach Inbhuanaithe le húdarás phleanála aghaidh a thabhairt ar na cúinsí cáilíochta uisce seo mar cuid den phróiseas cinnteoireachta pleanála agus forbartha.

Tá an Chomhairle ag scrúdú faoi láthair na hacmhainneachta le haghaidh bainistithe straitéisigh, athchóiriú agus feabhsú ar chúrsaí uisce na cathrach mar fhreagairt beartais ar an WFD, an tAcht Rialtais Áitiúil (Truailliú Uisce) 1977 (arna leasú), an RBMP agus beartais náisiúnta um athnuachan uirbeach. Tá an Chomhairle ag fiosrú an fhéidearthacht bonneagar glas agus bainistíocht úsáide talún a úsáid chun truailliú a mhaolú agus aghaidh a thabhairt ar shaincheisteanna maidir le cáilíocht uisce agus riosca tuile. Mar shampla, úsáideann tionscnaimh mar thionscadal Athchóiriú agus Glasbhealach Abhainn Sheantraibh bonneagar glas chun rith chun srutha uisce dromchla a bhainistiú agus a chóireáil d'fhonn cáilíocht uisce a chosaint agus stádas na habhann a fheabhsú. Tá obair ar bun freisin ar Scéim Maolaithe Tuilte (FÁS) chun cosaint tuile ar dhobharcheantar na Camóige a athbhreithniú agus a fheabhsú agus tá deiseanna le haghaidh athchóirithe ar chonairí abhann á iniúchadh mar cuid den tionscnamh seo.

Athchóiriú Chonair na hAbhann

Féachann Athchóiriú Chonair na hAbhann le tacú le hathchóiriú phróisis nádúrtha agus feidhmiú stairiúil abhann a mhéid is féidir agus ar an gcaoi sin feabhas a chur ar a cáilíocht uisce agus ar a héiceolaíocht de réir riachtanais an WFD, RBMP agus oiriúnú don athrú aeráide. Tá sé rithábachtach don choincheap níos mó 'spáis a thabhairt don abhainn'.

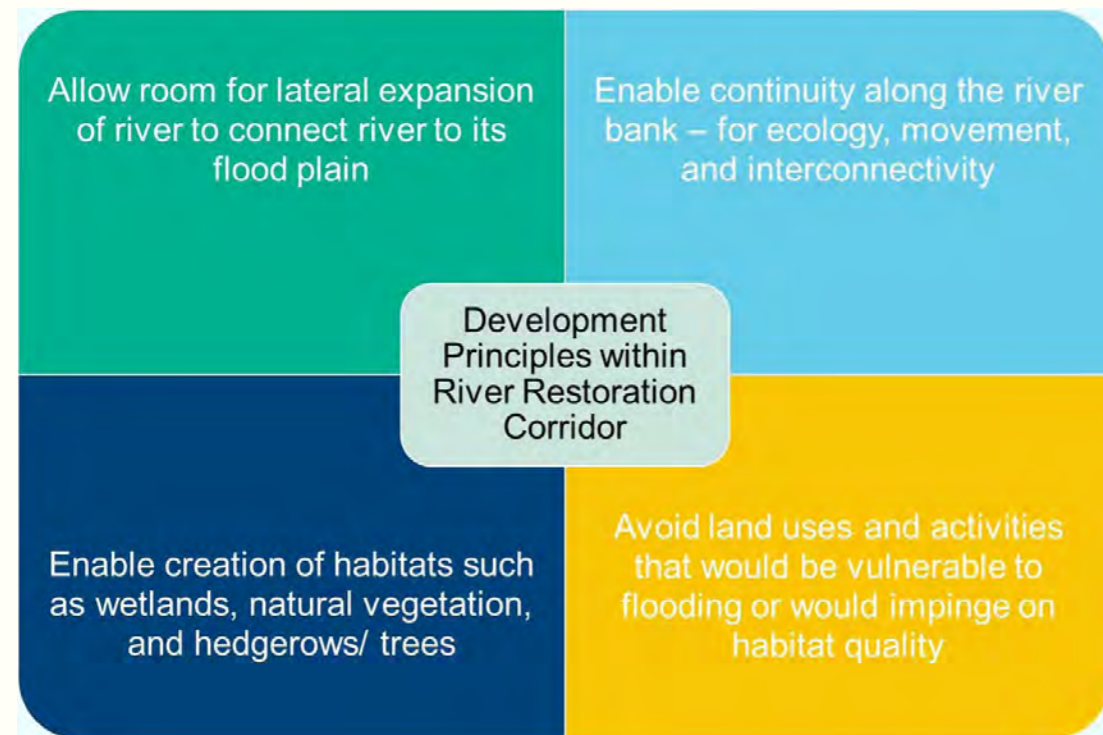
Tá sé mar chuspóir ag an gComhairle Straitéisí Athchóirithe Chonair na hAbhann a ullmhú do shruthchúrsaí na cathrach agus cur chuige fadtéarmach, comhtháite agus idirdhisciplíneach a fhorbairt chun athchóiriú aibhneacha agus fo-aibhneacha na cathrach a nascadh le pleanáil úsáide talún, athghiniúint uirbeach, oiriúnú aeráide agus an seirbhísí éiceachórais a sholáthar amhail bainistíocht tuile, soláthar gnáthóige agus rialú truaillithe. Déanfar é seo i gcomhar le páirtithe leasmhara lena n-áirítear pobail áitiúla, údarás áitiúla chomharsanacha, agus gníomhaireachtaí rialtais (GCC, OOP, IFI, srl.).

Le treoir náisiúnta atá le teacht ar Dhraenáil Uirbeach Inbhuanaithe Dúlra-Bhunaithe agus Measúnú WFD ar Phleananna agus Tionscadail, cuirfear bunús láidir beartais ar fáil do bhainistíocht uisce dúlra-bhunaithe agus tacóidh sé le cur chun cinn Straitéisí Athchóirithe Aibhneacha na Comhairle.

Idir an dá linn tá athchóiriú forásach laistigh de chonairí abhann le baint amach trí chineál agus méid na forbartha atá tadhlach le haibhneacha na cathrach a bhainistiú trí shlánachar íosta molta ó gach abhainn a chur i bhfeidhm de réir Pleanála do Chúrsaí Uisce sa Treoir um Chomhshaol Uirbeach (2020) arna táirgeadh ag lascach Intíre Éireann agus ag an Teicníc Measúnaithe Hidreamhoirfeolaíocht Abhann (RHAT) faoin gCreat-Treoir Uisce.

B'fhéidir go mbeidh gá le slánachar níos fairsinge bunaithe ar mheasúnú hidreamhoirfeolaíoch ar shuíomhanna ar scála níos mó feadh Abhainn na Camóige, chun sláine athchóirithe shroicheadh abhann ar leith a chosaint. Déantar achoimre ar phrionsabail forbartha maidir le conairí athchóirithe abhann sa léaráid thíos.

Figiúr 9-1: Prionsabail Forbartha laistigh de Chonairí Athchóirithe Aibhneacha

San fhadtárma, tá an Chomhairle ag iarraidh straitéisí / máistirphleananna athchóirithe a ullmhú d'aibhneacha na cathrach agus tionscadail athchóirithe abhann a sheachadadh ar shuíomhanna suaitheanta agus laistigh de Limistéir Forbartha Straitéiseacha agus Athghiniúna ainmnithe.

Is é Beartas Chomhairle Chathrach Bhaile Átha Cliath:	
SI7	Stádas Caighdeán Uisce Gnóthachtáil de dea-stádas ar a laghad a chur chun cinn agus a choinneáil i ngach dobharlach sa chathair.
SI8	Riocht Fisiciúil na nDobharlach Cosaint agus feabhsú na timpeallachta uisce agus éiceachórais atá spleách ar uisce a chur chun cinn trí urscaoileadh réamhghníomhach agus bainistíocht astaíochtaí agus trí riocht fisiceach na ndobharlach a fheabhsú.
SI9	Truailliú Screamhuisce Laghdú forásach ar thruailliú screamhuisce a chur chun cinn.
SI10	Forbairt a Bhainistiú laistigh de Chonairí Abhann agus in Aice leo A cheangal ar thograí forbartha atá laistigh de chonairí abhann sa chathair nó in aice leo (seachas an Chamóg) soláthar a dhéanamh do shlánachar iosta de 10-15m ó bharr bhruach na habhann d'fhonn crios bruachánach oiriúnach a chruthú. Tacóidh an Chomhairle le criosanna bruachánacha níos mó ná 10 méadar ag brath ar shaintréithe a bhaineann go sonrach le láithreán agus nuair is féidir le criosanna den sórt sin comhtháthú le spás oscailte poiblí / comhchoiteann.
SI11	Forbairt a Bhainistiú laistigh de Chonair na Camóige agus in aice léi Gach forbairt laistigh de Chonair na Camóige agus in aice léi a bhainistiú ar bhealach a fheabhsaíonn feidhmiú éiceolaíoch agus cáilíocht uisce na habhann agus a ailíníonn leis na prionsabail maidir le hathchóiriú abhann. Forálfaidh gach forbairt do shlánachar íosta de 10-25m ó bharr bhruach na habhann ag brath ar shaintréithe an láithreáin. Ba cheart go soláthródh suíomhanna móra forbartha os cionn 0.5ha slánachar íosta de 25m ó bharr bhruach na habhann i gcás go mbeadh staidéar hidreacoirfeolaíoch mar bhonn eolais dóibh.

Is é Beartas Chomhairle Chathrach Bhaile Átha Cliath:	
SI12	<p>Athchóiriú Abhann i gCeantair Athghiniúna agus Forbartha Straitéisí</p> <p>Deiseanna a sholáthar do chonairí abhann feabhsaithe sna Ceantair Athghiniúna agus Forbartha Straitéisí (SDRAanna) seo a leanas d'fhonn leas a bhaint as deiseanna suntasacha le haghaidh athchóiriú abhann nuair is féidir:</p> <ul style="list-style-type: none"> • SDRA 1 Cluain Ghrífin / Béal Maighne agus a Phurláin • SDRA 3 Purláin Shráidbhaile Fhionnghlas agus Tailte Fearann Shéamais • SDRA 4 An Pháirc Thiar / Gort na Silíní • SDRA 5 Bóthar an Náis • SDRA 6 Na Dugthailte • SDRA 7 Heuston agus a Phurláin • SDRA 9 Bóthar Emmet • SDRA 10 Oirthuaisceart Lár na Cathrach • SDRA 16 Bóthar Oscair Mhic Thréinir

Is é Cuspóir Chomhairle Chathrach Bhaile Átha Cliath:	
SIO4	<p>Plean Bainistíochta Abhantraí</p> <p>Creat-Treoir Uisce an AE a chur i bhfeidhm tríd an bPlean Bainistíochta Abhantraí agus an Clár Beart cuí agus straitéisí athchóirithe abhann aonair a chur i bhfeidhm nuair atá siad ar fáil.</p>
SIO5	<p>Plean Bainistíochta Abhantraí</p> <p>An Plean Bainistíochta Abhantraí agus an Clár Beart a chur san áireamh agus tograí nua forbartha á mbreithniú.</p>
SIO6	<p>Cosaint Screamhuisce</p> <p>Acmhainní screamhuisce a chosaint i gCathair Bhaile Átha Cliath agus na moltaí atá in aon Scéim um Chosaint Screamhuisce a ullmhaítear faoi Threoracha Screamhuisce an AE a chur i bhfeidhm.</p>
SIO7	<p>Tionscadail Suaitheanta um Athchóiriú Aibhneacha</p> <p>Tacú le seachadadh príomhthionscadal um athchóiriú abhann inar féidir bearta athchóirithe a chur i bhfeidhm go cuimsitheach, lena n-áirítear Conair Abhainn na Camóige. Áireofar leis seo deiseanna a eascróidh as athghiniúint / forbairt bainc talún straitéiseacha.</p>

Is é Cuspóir Chomhairle Chathrach Bhaile Átha Cliath:	
SIO8	<p>Straitéisí / Máistirphleananna um Athchóiriú Aibhneacha</p> <p>Straitéisí / máistirphleananna athchóirithe a bhaineann go sonrach le haibhneacha a ullmhú d'aibhneacha na cathrach agus a gcrabh-aibhneacha d'fhonn cur chuige pleanála bainistíochta abhantrach cuimsitheach, comhoibritheach agus comhtháite a chruthú chun conair na habhann a fheabhsú lena dtugtar aghaidh ar cháilíocht uisce, tuilte, hidreamhoirfeolaíocht, éiceolaíocht, bithéagsúlacht, oidhreacht, taitneamhacht agus turasóireacht.</p>
SIO9	<p>Pleanáil do Bhainistiú Uisce Dúlra-Bhunaithe</p> <p>Chun tabhairt faoi Phleananna Bainistíochta Uisce Báistí do gach abhantrach agus mar cuid de seo, staidéar ar thailte críosaithe ábhartha laistigh den chathair a chur san áireamh d'fhonn a chinntiú go gcuirtear dóthain talún ar fáil le haghaidh bainistíocht uisce dúlra-bhunaithe.</p>

9.5.3 Bainistíocht Tuilte

Tugadh aghaidh go dtí seo ar thuilte i gCathair Bhaile Átha Cliath trí bhearta struchtúracha agus neamhstruchtúrtha éagsúla, lena n-áirítear raon clár infheistíochta agus roinnt tionscadal cosanta / maolaithe tuile. Bhí ról lárnach le himirt ag pleanáil spásúlachta agus bainistíocht úsáide talún maidir le bainistíocht riosca tuile, go háirithe maidir lena chinntiú go seachnóidh nó go laghdaíonn forbairt sa todhchaí méaduithe ar riosca tuile. Ag teacht leis an gcleachtas bainistíochta riosca tuile atá ann faoi láthair, mhéadaigh an Chomhairle Cathrach comhordú agus forbairt acmhainne agus ghlac sí cosc ar riosca tuile (Treoirlínte um Bainistíocht Riosca Tuilte SFRA mar chreat le haghaidh réamhphleanála agus bainistíochta forbartha), cosaint (Scéimeanna um Fhaoiseamh ó Thuilte), ullmhacht (Rabhadh Tuilte / Freagairt Éigeandála) agus cur chuige athléimneachta.

Tá an Chomhairle ag scrúdú bealaí faoi láthair chun tionchair fhéideartha an athraithe aeráide ar thuilte agus ar riosca tuile a bhainistiú ar bhealach níos éifeachtaí i gcomhréir leis an bPlean Oiriúnú Earnála don Athrú Aeráide um Bainistíocht Riosca Tuilte (2019). Mar fhreagairt air sin, sa Mheasúnú Straitéiseach ar Riosca Tuilte (SFRA) don Phlean Forbartha, breithníodh athrú aeráide agus méaduithe iarmhartacha ar dhéine báistí, patrúin báistí athraithe agus riosca méadaithe ó thuilte abhann agus cósta.

Tá an Chomhairle ag obair go gníomhach chun bainistíocht fhadtéarmach riosca tuile a chinntiú trí thionscadail agus cláir a chur i bhfeidhm a ailíníonn le Treoir Tuilte an AE agus WFD. Tá an Chomhairle ag obair i ndlúthchomhpháirtíocht le hOifig na nOibreacha Poiblí

(OOP), an phríomh-eagraíocht do bhainistíocht riosca tuile in Éirinn, chun cuspóirí an Chláir um Measúnú agus Bainistíocht Riosca Tuilte Dobharcheantar (CFRAM) a sheachadadh do na haibhneacha móra agus do na ceantair chósta i gCathair Bhaile Átha Cliath. Leis an Staidéar CFRAM, gineadh roinnt aschur lena n-áirítear:

- Léarscáileanna tuile a léiríonn fairsinge tuile múnlaithé agus criosanna tuile do raon imeachtaí tuile ar dhóchúlacht sáraithe bliantúil (AEP) (abhann agus cósta).
- Pleananna Bainistíochta Riosca Tuilte (FRMPanna) chun riosca tuile a bhainistiú laistigh den abhantrach ábhartha.

Leis na léarscáileanna tuilte agus FRMPanna cuimsitheacha seo, cuirtear bonn eolais faoi chinnteoireacht maidir le bainistíocht tuile agus laghdú riosca tuile agus, ar a uain, cuireann siad bonn eolais faoin gcur chuige a ghlactar le planáil spásúlachta, úsáid talún agus bainistíocht forbartha na cathrach. Ionchorpraíodh na léarscáileanna tuile CFRAM a d'éascair astu, a shainathníonn ceantair atá i mbaol tuile faoi chásanna reatha agus amach anseo, agus FRMPanna, a shainathníonn scéimeanna agus tionscadail shonracha faoisimh tuile atá deartha chun tionchair fhéideartha athraithe aeráide sa todhchaí a chur san áireamh, ar úsáideadh mar bhonn eolais d'ullmhú an phlean forbartha. Ullmhaíodh an SFRA de réir an Chórais Phleanála agus na dTreoirí um Bainistíocht Riosca Tuilte (2009) chun measúnú leathan (limistéar leathan) a sholáthar ar gach cineál riosca tuile chun bonn eolais a chur faoi chinntí straitéiseacha um úsáid talún.

Tairgeann maolú riosca tuile nádúrtha nó Córais Draenála Inbhuanaithe (SuDS) cosúil le bogaigh chomhtháite, bonneagar glas feabhsaithe agus réitigh dúlra-bhunaithe rogha eile seachas réitigh thraidisiúnta innealtóireachta chrua ar nós ballaí cosanta tuile. Tá ról ag na córais seo maidir le hoiriúnú aeráide agus freagairtí maolaithe chun athléimneacht tuile a bhaint amach trí rith chun srutha ó fhorbairtí nua go córais draenála uisce dromchla a laghdú, an riosca tuile síos an abhainn a íoslaghdú, cáilíocht an uisce a fheabhsú agus cur le taitneamhachtaí áitiúla.

In 2013, d'fhoilsigh an OOP Staidéar Straitéise um Chosaint Cósta na hÉireann (ICPSS) a chuir léarscáileanna straitéiseacha guaise tuile agus creimeadh cósta ar fáil don chósta náisiúnta. Chuir an staidéar seo bonn eolais faoi mheasúnú údarais áitiúil ar ghuaiseacha féideartha a bhaineann le forbairt sa todhchaí, threoraigh sé cinnteoireacht ar phleanáil agus ar fhorbairt cósta áitiúil, agus d'éascaigh sé forbairt pleananna agus straitéisí iomchuí chun bainistíocht inbhuanaithe a

dhéanamh ar chóstaí. Cé nár shainathnín an ICPSS creimeadh cósta mar bhagairt chriticiúil do Chathair Bhaile Átha Cliath, leanfaidh an Chomhairle ag obair leis an OOP agus le gníomhaireachtaí eile ar chur chuige comhtháite agus réamhchúraim chun tionchair réamh-mheasta an athraithe cósta a bhainistiú (de bharr brú forbartha agus creimeadh méadaitheach), ardú i leibhéal na farraige agus minicíocht mhéadaithe stoirme nasctha le hathrú aeráide) ar phobail chósta na cathrach, ar bhonneagar, ar oidhreacht agus ar an gcomhshaol.

Is é Beartas Chomhairle Chathrach Bhaile Átha Cliath:

SI13	Riosca Tuilte a Íoslaghdú An riosca tuile i gCathair Bhaile Átha Cliath ó gach foinse tuilte eile a íoslaghdú chomh fada agus is féidir, lena n-áirítear abhainn, taiscumair agus dambaí, agus an córas uisce píopaithe.
SI14	Measúnú Straitéiseach Riosca i gcás Tuilte Moltaí an Mheasúnaithe Straitéisigh ar Riosca Tuilte a ullmhaíodh mar cuid de Phlean Forbartha Chathair Bhaile Átha Cliath 2022-2028 a chur chun feidhm eagus a chomhlíonadh go hiomlán agus aird a thabhairt ar Threoirí Bainistíochta Riosca Tuilte (2009), arna athbhreithniú ag Ciorclán PL 2/2014, agus atá iarratais phleanála á meas agus pleananna reachtúla agus neamhreachtúla á n-ullmhú.

Is é Beartas Chomhairle Chathrach Bhaile Átha Cliath:	
SI15	<p>Measúnú Riosca i gcás Tuilte atá Sainiúil don Suíomh Déanfaidh gach togra forbartha, ar leibhéal iomchuí mionsonraithe, Measúnú Riosca Tuilte Sainiúil don Suíomh (SSFRA) a léireoidh go gcomhlíontar:</p> <ul style="list-style-type: none"> An Córas Pleanála agus Bainistíocht Riosca Tuilte, Treoirlínte d'Údaráis Phleanála, an Roinn Comhshaoil, Pobail agus Rialtais Áitiúil (2009), arna athbhreithniú ag Ciorclán PL 2/2014, agus an Measúnú Straitéiseach ar Riosca Tuilte (SFRA) arna ullmhú ag an bPlean Forbartha seo. Tosaíocht is ea an cur chuige seicheamhach a chur i bhfeidhm, agus forbairt i gceantair atá i mbaol tuile a sheachaint. Sa chás go gcomhlíontar an Tástáil Fírinne le haghaidh Pleanáil agus Bainistíocht Forbartha, tabharfaidh an SSFRA aghaidh ar gach foinse féideartha riosca tuile agus breithneoidh sé rioscaí iarmharacha lena n-áirítear athrú aeráide. Cuimseoidh an SSFRA bearta maolaithe a bhaineann go sonrach le láithreán, dearadh agus tógáil atá athléimneach ó thuilte, agus aon bheart bainistíochta riachtanach (tagraíonn an SFRA agus Aguisín B4 de na treoirlínte náisiúnta thuasluaite). Tabharfar aird sa mheasúnú riosca tuile a bhaineann go sonrach le láithreán agus dearadh foirgneamh agus comhéadan rathúil a chruthú leis an ríocht phoiblí trí dhea-dhearadh a thugann aghaidh ar imní faoi thuilte ach a choinníonn sráid-dreacha feidhmiúla tarraingteacha freisin.
SI16	<p>Measúnú Riosca i gcás Tuilte atá Sainiúil don Suíomh Ba cheart tograí a d'fhéadfaí a aicmiú mar 'mhionfhorbairt', mar shampla, inlónadh ar scála beag, síntí ar thithe agus síntí ar scála beag d'fhiontair tráchtála agus tionsclaíocha atá ann cheana i gCrios Tuilte A nó B, a mheas de réir na dTreoirlínte don Phleanáil Údaráis ar an gCóras Pleanála agus Bainistíocht Riosca Tuilte agus Aguisíní Teicniúla (2009), arna athbhreithniú ag Ciorclán PL 2/2014, ag tagairt go sonrach do Cuid 5.28 agus i ndáil le sainriachtanais an Mheasúnaithe Straitéiseach ar Riosca Tuilte. Ní bheidh sa bheartas méadú a chur ar an mbaol tuilte don fhorbairt nó do thailte tríú páirtí, agus a chinntiú go déantar an riosca don fhorbairt a bhainistiú.</p>
SI17	<p>Pleananna Bainistíochta Riosca Tuilte Dobharcheantar Cuidiú le OOP Pleananna Bainistíochta Riosca Tuilte bunaithe ar dhobharcheantar a chur i bhfeidhm d'aibhneacha, do chóstaí agus d'inbhir i limistéar Chathair Bhaile Átha Cliath, lena n-áirítear bearta infheistíochta pleanáilte chun riosca tuile a bhainistiú agus a laghdú, agus aird a thabhairt ar a gcuid forálacha / moltaí.</p>

Is é Beartas Chomhairle Chathrach Bhaile Átha Cliath:	
SI18	<p>Bonneagar Maolaithe Tuilte a Chosaint Bearta leordhóthanacha a chur i bhfeidhm chun sláine an bhonneagair maolaithe tuile a chosaint i gCathair Bhaile Átha Cliath agus chun a chinntiú nach méadóidh an riosca tuile forbairtí nua nó baint shealadach aon sócmhainne maolaithe tuile, agus a chinntiú go dtugann an bonneagar maolaithe tuile aird chuí ar chaomhnú an dúlra, sócmhainní nádúrtha, spás oscailte agus luachanna taitneamhachta.</p>
SI19	<p>Soláthar agus Uasghrádú Sócmhainní Maolaithe Tuilte Éascaíocht a dhéanamh chun soláthar sócmhainní maolaithe tuile atá ann cheana nó uasghrádú a dhéanamh nuair is gá agus go háirithe, scéimeanna maolaithe tuile atá beartaithe a chur i bhfeidhm, ar aibhneacha Sheantraibh, na Camóige, na Dothra, an Bhaid, an Nainicín, Maighne, na Tulchann agus an Phoitéil chomh maith le Promanáid Chluain Tarbh, Dumhach Trá, inbhear na Life agus aon limistéir shuntasacha eile maidir le riosca tuile atá á gcur chun cinn tríd an bpróiseas pleanála le linn shaolré Phlean Forbartha Chathair Bhaile Átha Cliath 2022-2028, agus aird chuí á tabhairt ar chosaint na hoidhreachta nádúrtha, na hoidhreachta tógtha agus na n-áiseanna amhairc.</p>
SI20	<p>Bainistíocht Riosca Tuilte d'Íosláigh Tá toimhde ghinearálta ann i gcoinne íosláigh a fhorbairt le haghaidh úsáide cónaithe faoi bhun na leibhéal tuile measta do Chriosanna Tuilte A nó B (féach Cuid 15.18.4 agus Aguisín 9 le haghaidh tuilleadh treorach).</p>
SI21	<p>Riosca Tuilte Uisce Dromchla a Bhainistiú An riosca tuile a eascraíonn as tuilte báistí (uisce dromchla) sa chathair a íoslághdú trí úsáid de bhearta nádúrtha um bainistíocht riosca tuile nó dúlra-bhunaithe a chur chun cinn mar thosaíocht agus trína cheangal go n-úsáidfear córais draenála inbhuanaithe (SuDS) chun an méid de dhromchla cruá agus pábháil a íoslághdú agus a theorannú, agus a cheangal go n-úsáidfear teicnící draenála inbhuanaithe, nuair is iomchuí, d'fhorbairt nua nó do shíneadh ar fhorbairtí atá ann cheana, d'fhonn an tionchar a d'fhéadfadh a bheith ag an riosca tuile atá ann cheana agus a bhfuiltear ag súil leis a laghdú agus chun tairbhí comhshaoil agus bithéagsúlachta níos leithne a sholáthar.</p>

Is é Cuspóir Chomhairle Chathrach Bhaile Átha Cliath:	
SIO10	Cothabháil Faoiseamh Tuilte OOP Tacú leis an OOP agus í a éascú ina dualgas scéimeanna faoisimh tuile a chothabháil a cuireadh i gcrích faoi na hAchtanna um Dhraenáil Artaireach, 1945-1995, lena n-áirítear na scéimeanna i Sruth Dhún Carúin/Maretimo, Abhainn na Dothra (Tidal), Abhainn na Tulchann, Abhainn an Bhaid (Cluain Maoil), Campshires Theas agus Duga Spencer.
SIO11	Bainistíocht Tuilte Tras-Teorann Oibriú le húdaráis áitiúla comharsanacha agus cláir oibre bainistíochta tuile trasteorann á bhforbairt agus atá machnamh á dhéanamh ar fhorbairt trasteorann.
SIO12	Riosca Tuilte Bunaithe ar Dhobharcheantar OOP Oibriú leis an OOP i bhforbairt agus i gcur i bhfeidhm straitéisí dobharcheantar chun riosca tuile a bhainistiú - lena n-áirítear iad siúd a bhaineann le stóráil agus tíolacadh.

9.5.4 Bainistíocht Uisce Dromchla agus Córais Draenála Inbhuanaithe (SuDS)

Le cur chun feidhme na gCóras Draenála Inbhuanaithe (SuDS), spreagtar réitigh dhúlra-bunaithe chun uisce dromchla a bhainistiú a úsáideann agus a dhéanann aithris ar phróisis nádúrtha ón gcomhshaol d'fhonn méid an rith chun srutha uisce a laghdú agus cáilíocht an uisce a fheabhsú.

Cuidíonn úsáid mhéadaithe SuDS le ráta rith chun srutha uisce dromchla a rialú, agus ar an gcaoi sin, laghdaítear an méid báistí a scaoiltear chuig ár gcórais draenála agus an poitéinseal le haghaidh sceite agus tuilte i

gceantair ar leith. Trí rith chun srutha a éascú chun síothlú trí ghnéithe nádúrtha cosúil leis an talamh nádúrtha, claiseanna crainn, díonta glasa agus claiseanna, soláthróidh sé do chóireáil uisce chéimnithe a chabhróidh le truailliú agus dríodar a bhaint agus, ar an gcaoi sin, cáilíocht uisce ár n-aibhneacha a fheabhsú de réir na riachtanas den WFD.

Ba cheart draenáil uisce dromchla a dhearadh agus a chur chun feidhme ar bhealaí a chuireann ilbhuntáistí chun cinn. Má ghlactar le réitigh draenála inbhuanaithe agus cur chuige innealtóireachta níos boige maidir le huisce a bhainistiú ar an láithreán, mar cuid de bhonneagar glas straitéiseach nó pleananna tírdhreachaithe mar shampla, féadann sé go leor buntáistí agus deiseanna sochaíocha, comhshaoil, bithéagsúlachta, taitneamhachta agus gnímh aeráide a sholáthar do chomhforbairt áite shláintiúil (le haghaidh tuilleadh teorach féach Cuid 15.6: Bonneagar Glas agus Tírdhreachú).

Éileoidh an Chomhairle Cathrach go n-úsáidfear SuDS, ag ionchorprú réitigh dúlra-bhunaithe den cuid is mó, i ngach forbairt d'fhonn méid an rith chun srutha uisce dromchla a laghdú, cáilíocht an uisce a fheabhsú agus cur le hoiriúnú don athrú aeráide. Beidh bainistíocht uisce dromchla ag an bhfoinse forbartha nó gar dó laistigh den láithreán forbartha, trí chórais draenála bunaithe ar nádúr, mar thosaíocht agus beidh sreabhadh chuig an bpríomh-bhonneagar dromchla á rialú de réir na teorach atá leagtha amach in Aguisíní 11, 12 agus 13. Ba cheart dul i gcomhairle le Treoir um Bainistíocht Uisce Dromchla na Comhairle (Aguisín 13) chun tuilleadh faisnéise a fháil agus don straitéis bheartaithe arna comhaontú le Roinn Draenála na Comhairle. Beidh aon tionchar ar bithéagsúlacht nó ar thírdhreach faoi réir comhairliúcháin le Rannán Seirbhísí Páirceanna, Bithéagsúlachta agus Tírdhreacha na Comhairle.

Is é Beartas Chomhairle Chathrach Bhaile Átha Cliath:	
S122	Córais Draenála Inbhuanaithe A éileamh go n-úsáidfear Córais Draenála Inbhuanaithe (SuDS) i ngach forbairt nua, nuair is iomchuí, mar atá leagtha amach i Staidéar Draenála Straitéiseach Mórcheantar Bhaile Átha Cliath (Iml 2: Forbairt Nua) / Cód Cleachtas Réigiúnach Bhaile Átha Cliath Mór d'Oibreacha Draenála. Ba cheart go gcuimseodh Córais Draenála Inbhuanaithe (SuDS) réitigh bunaithe ar nádúr agus gur chóir iad a dhearadh de réir Threoir um Dhearadh agus Measúnú Draenála Inbhuanaithe Chomhairle Cathrach Bhaile Átha Cliath (2021) a bhfuil achoimre air in Aguisín 12. Ba cheart do SuDS cáilíocht an uisce a chosaint agus a fheabhsú trí chóireáil ag an bhfoinse agus bithéagsúlacht agus taitneamhacht a fheabhsú.

Is é Beartas Chomhairle Chathrach Bhaile Átha Cliath:	
SI23	Díonta Glasa Gorma A cheangal ar gach forbairt nua le limistéir dín níos mó ná 100 méadar cearnach soláthar a dhéanamh do dhíon gorm glas atá deartha de réir cheanglais Threoir um Dhíon Glas agus Gorm Chomhairle Cathrach Bhaile Átha Cliath (2021) a bhfuil achoimre air in Aguisín 11.
SI24	Rialú Pábháil ar Cabhsaí Príobháideacha / Bealach Isteach Feithiclí / Ceantair Féar A éileamh go ndéantar gach rith chun srutha uisce dromchla ó cabhsa baile nua / leathnaithe, cabhsa deisithe / athsholáthair agus bealaí isteach feithiclí (i gcás nach bhfuil an fhorbairt sin díolmhaithe ón gceanglas cead pleanála a fháil) a bhainistiú trí SuDS a úsáid, ag cinntiú nach dtiocfaidh aon mhéadú ar doirteadh uisce dromchla chuig an líonra draenála poiblí (le haghaidh tuilleadh teorach féach Aguisíní 5 agus 12).
SI25	Bainistíocht Uisce Dromchla A cheangal go n-ullmhófar Plean Bainistíochta Uisce Dromchla mar cuid de gach forbairt nua de réir cheanglais Aguisín 13 - Treoir um Bainistíocht Uisce Dromchla na Comhairle.
SI26	Bonneagar Draenála Príobháidí a Ghlacadh ar Láimh A cheangal go ndéanfar gach bonneagar uisce dromchla nua laistigh d'fhorbairtí poiblí nó príobháideacha a thógáil de réir na gcaighdeán atá leagtha amach i gCód Cleachtais Réigiúnach Mhórcheantar Bhaile Átha Cliath d'Oibreacha Draenála, beag beann ar an gcóras bainistíochta agus cothabhála atá beartaithe don fhorbairt nó cibé an bhfuil nó nach bhfuil sé beartaithe forbairt a ghlacadh ar láimh, go hiomlán nó go páirteach (ie beidh an bonneagar deartha chun caighdeáin um ghlacadh ar láimh).

Is é Cuspóir Chomhairle Chathrach Bhaile Átha Cliath:	
SIO13	Bonneagar Nua d'Uisce Dromchla Soláthar a dhéanamh do líonraí poiblí uisce dromchla nua agus feabhsaithe, lena n-áirítear tionscadail a rinneadh i gcomhar le hUisce Éireann nuair is infheidhme / nuair is gá, d'fhonn truailliú agus tionchair dhiúltacha ar uisce glactha a laghdú d'fhonn forbairt níos inbhuanaithe a cheadú.

9.5.5 Bainistíocht Dramhaíola agus Cleachtas Geilleagair Chiorclaigh

Tá athrú tagtha ar fhócas an bheartais dramhaíola le blianta beaga anuas agus samhail geilleagair 'chiorclaigh' á chur in ionad an tsamhail geilleagair 'tóg-déan-caith amach' a lorgaíonn éifeachtúlacht acmhainní níos fearr, agus a uasmhéadaítear luach na n-ábhar go léir de réir Ordilathas Dramhaíola an AE um cosc, um ullmhú le haghaidh athúsáid, athchúrsáil, aisghabháil fuinnimh agus diúscairt inbhuanaithe. Sa Phlean Gníomhaíochta Dramhaíola an Rialtais do Gheilleagar Ciorclach 2020-2025, cuirtear treochlár ar fáil d'Éirinn maidir le pleanáil agus bainistíocht dramhaíola agus mar thacaíocht dó, tá an Dréacht-Bhille um Gheilleagar Ciorclach (2021) agus Straitéis an Rialtais chun oibleagáidí Threoir Dramhaíola an AE a chomhlíonadh. Sa phlean, spreagtar an t-aistriú ó dhiúscairt dramhaíola go dramhaíl a úsáid mar acmhainn - úsáid ábhair ar a luach is airde a éascú chomh fada agus is féidir, sula ndéantar iad a athúsáid nó a athchúrsáil ag deireadh a saol seirbhíse chun an méid is lú dramhaíola a ghiniúint, agus ar an gcaoi sin cuidiú chun astaíochtaí carbóin a laghdú. Is sampla í an tSaoráid Dramhaíola go Fuinneamh Bhaile Átha Cliath den gheilleagar ciorclach atá i bhfeidhm sa chathair.

I pPlean Bainistíochta Dramhaíola Réigiúnach d'Oirthear agus Lár na Tíre 2015–2021 (EMRWMP), tugtar fíis agus creat straitéiseach chun dramhaíl a chosc, a laghdú agus a bhainistiú ar bhealach sábháilte agus inbhuanaithe agus éilítear ar an bplean forbartha riachtanais an phlean a chur san áireamh. Féachtar ar shruthanna dramhaíola mar acmhainn ábhair luachmhar agus ní mholtar líonta talún i bhfabhar roghanna aisghabhála dramhaíola ar luach níos airde, amhail giniúint fuinnimh ó dhramhaíl chathrach. Leagtar spriocanna láidre amach sa phlean maidir le dramhaíl a chosc, a athúsáid, a athchúrsáil agus a dheighilt, gach ceann le baint amach trí fhorfheidhmiú gníomhach beartais / reachtaíochta dramhaíola agus trí ghníomhaíochtaí athúsáide, deisiúcháin agus éifeachtúlachta acmhainní a chur chun cinn. Tá an EMRWMP faoi athbhreithniú agus plean nua le foilsiú in 2022.

D'fhorbair agus chuir an Chomhairle raon beartas agus gníomhartha i bhfeidhm de réir an EMRWMP, lena n-áirítear tionscnaimh oideachais phoiblí agus feasachta chun prionsabail bhainistíochta dramhaíola geilleagair chiorclaigh a chur chun cinn. Le seoladh clár oiliúna geilleagair chiorclach MODOS na Comhairle in 2019, spreagadh gnóthaí beaga agus meánmhéide (FBManna) chun cleachtais bhainistíochta dramhaíola inbhuanaithe a thógáil ina slabhraí soláthair agus le gníomhartha bainistíochta dramhaíola a áireamh i bPlean

Gníomhaíochta um Athrú Aeráide Chathair Bhaile Átha Cliath 2019- 2024 (CCAP) tháinig méadú ar an bhfócas ar bhainistíocht inbhuanaithe agus athléimneach aeráide ar acmhainní dramhaíola cathrach.

Tá an Chomhairle ag féachaint go gníomhach do chur chuige níos inbhuanaithe agus níos áitiúla maidir le bainistíocht bruscair agus dramhaíola a chur chun cinn de réir phrionsabail na cathrach de 15 nóiméad agus dáileadh na saoráidí sin a chomhordú chun ró-chomhchruinniú a sheachaint nuair is féidir. Rith an Chomhairle Cathrach tairiscint i mí Iúil 2019 ag gealladh don chomhairle cathrach an tseirbhís dramhaíola teaghlaigh a thabhairt ar ais faoi úinéireacht na Comhairle. Leanann an Chomhairle ag bainistiú líonra d'ionaid beir leat mar aon le suíomhanna taitneamhachta cathartha agus bainc buidéal chun raon sruthanna dramhaíola tí agus tráchtála a athúsáid agus a athchúrsáil lasmuigh de na córais bhailiúcháin phríobháideacha reatha ó thaobh an chosáin. Tá roghanna chun bonneagar breise bainistíochta dramhaíola a sholáthar ar leibhéal an tionscail agus an phobail, mar shampla araid múirín dramhaíola bia pobail comharsanachta, á iniúchadh ag an gComhairle freisin.

Tá sé mar aidhm ag Plean Bainistíochta Bruscair na Comhairle don chathair don tréimhse 2020-2022 athchúrsáil sruthanna breise dramhaíola a spreagadh agus rochtain an phobail ar sheirbhísí bainistíochta dramhaíola a fheabhsú trí sholáthar na n-áiseanna áitiúla (lena n-áirítear ionaid athchúrsála teicstíle) a mhéadú. Féachann an plean freisin le boscaí bruscair agus athchúrsála urrann a thabhairt isteach ar an tsráid / in áiteanna poiblí agus soláthar saoráidí athchúrsála a spreagadh i ngach forbairt chónaithe agus tráchtála nua.

Is é Beartas Chomhairle Chathrach Bhaile Átha Cliath:	
	Bainistiú Inbhuanaithe Dramhaíl
SI27	Tacú le prionsabail an gheilleagair chiorclaigh, dea-bhainistíocht dramhaíola agus cur i bhfeidhm dea-chleachtais maidir le bainistiú dramhaíola ionas go mbeidh Cathair agus Réigiún Bhaile Átha Cliath neamhthuilleamaíoch i dtéarmaí bainistíochta acmhainní agus dramhaíola agus chun bonneagar bainistíochta dramhaíola a sholáthar a thacaíonn leis an gCuspóir seo.
	Bainistiú Inbhuanaithe Dramhaíl
SI28	Giniúint agus diúscairt dramhaíola a chosc agus a íoslaghdú, agus tosaíocht a thabhairt do chosc, athchúrsáil, ullmhúchán le haghaidh athúsáid agus aisghabháil d'fhonn cosaint a dhéanamh ar thruailliú comhshaoil.

Is é Beartas Chomhairle Chathrach Bhaile Átha Cliath:	
SI29	Stóráil Scartha agus Bailiú Sruthán Dramhaíola Forbairtí nua tráchtála agus cónaithe a cheangal, spás stórais leordhóthanach agus inrochtana a áireamh a thacaíonn le bailiú ar leithligh an oiread sruthanna dramhaíola agus athchúrsála agus is féidir, ach ar a laghad dramhaíl teaghlaigh ghinearálta, ábhair in-athchúrsáilte tirim agus dramhaíl bhia de réir mar is cuí (le haghaidh tuilleadh teorach féach Aguisín 7).
SI30	Bainistíocht Dramhaíola i Scéimeanna Árasáin A éileamh go dtabharfaidh stóráil agus bailiú ábhar in-athchúrsáilte tirim measctha, ábhair dramhaíola orgánacha agus iarmharacha laistigh de scéimeanna árasáin beartaithe aird ar an Tithíocht Uirbeach Inbhuanaithe: Treoirlínte um Chaighdeáin Dearaidh d'Árasáin Nua d'Údaráis Phleanála 2018 (nó aon leaganacha nuashonraithe amach anseo de na treoirlínte seo a táirgeadh le linn shaolré an phlean seo).
SI31	Áiseanna Athchúrsála Poiblí a Sholáthar i bhForbairtí Miondíola Móra A cheangal ar fhorbairtí miondíola nua os cionn 1,000 méadar cearnach (glan) a mhéid a sholáthar d'ionad beir leat áitiúil / athúsáid phoiblí agus saoráidí athchúrsála ar an láithreán, nuair is féidir, de réir phrionsabail na cathrach de 15 nóiméad. Ba cheart go mbeadh na saoráidí de mhéid leordhóthanach agus suite ionas go mbeidh an bpobal i gcoitinne teacht orthu go héasca agus ba cheart dóibh soláthar sonrach a dhéanamh d'athchúrsáil teicstíle agus buidéal gloine (le haghaidh tuilleadh teorach féach Cuid 15.18.3).
SI32	Plean Bainistíochta Bruscair Tacú le cur chun feidhme Phlean Bainistíochta Bruscair Chomhairle Cathrach Bhaile Átha Cliath 2020-2022 agus pleananna ina dhiaidh sin trí na fodhlíthe bruscair, glanadh sráideanna agus feachtais oideachais agus feasachta a fhorfheidhmiú.

Is é Cuspóir Chomhairle Chathrach Bhaile Átha Cliath:	
SI014	Bonneagar Athchúrsála / Athúsáide Áitiúil Soláthar a dhéanamh do líonra saoráidí taitneamhachta cathartha cathrach / saoráidí athchúrsála agus athúsáide phoiblí il-ábhair in áiteanna inrochtana ar fud na cathrach de réir chuspóirí an gheilleagair chiorclaigh agus na cathrach de 15 nóiméad.

Is é Cuspóir Chomhairle Chathrach Bhaile Átha Cliath:	
SIO15	Oideachas um Bainistiú Dramhaíola Leanúint ar aghaidh ag tacú le cláir nuálacha um bainistiú dramhaíola agus oideachais don gheilleagar ciorclach mar thionscnamh MODOS na Comhairle, a thacaíonn le gnóthaí a nginiúint dramhaíola tráchtála a laghdú.
SIO16	Plean Bainistíochta Dramhaíola Réigiún an Oirthir-Lár Tíre Tacú le cur i bhfeidhm Phlean Bainistíochta Dramhaíola Réigiúnach an Oirthir-Lár Tíre 2015–2021 agus aon phleananna ina dhiaidh sin d’fhonn an t-aistriú ó gheilleagar bainistíochta dramhaíola go geilleagar ciorclach a éascú.
SIO17	Réitigh Nuálacha um Bainistíocht Dramhaíola Breithniú a dhéanamh ar an bhféidearthacht den soláthar d’araidí dramhaíola baile roinnte poiblí a leathnú agus réitigh trialacha um stóráil dramhaíola faoi thalamh poiblí a fhorbairt de réir an athbhreithnithe ar Phlean Bainistíochta Bruscar Chomhairle Cathrach Bhaile Átha Cliath 2020-2022 agus ullmhú an Phlean Bainistíochta Bruscair ina dhiaidh sin.
SIO18	Múiríniú Dramhbhia Pobail Tionscadail phíolótacha de mhúiríneoirí dramhbhia pobail a chur chun cinn mar uirlis le haghaidh cur chuige pobail níos inbhuanaithe agus níos áitiúla i leith aisghabháil agus athchúrsáil dramhaíola.

9.5.6 Éilliú agus Feabhsú Ithir

Cruthaíodh roinnt tailte athfhorbraíochta i gCathair Bhaile Átha Cliath trí mhíntíriú thar thréimhse ama agus tá stair úsáidí tionsclaíoch troma acu, agus éilliú ag teacht chun cinn mar thoradh ar dhoirteadh, sceitheadh agus láimhseáil mhíchuí ábhair agus táirgí dramhaíola. Is féidir go dtiocfadh rioscaí éillithe chun cinn freisin mar thoradh ar sceitheadh ón mbonneagar atá ann cheana, amhail sceitheadh ola ó cháblaí leictreachais. Rachaidh an Chomhairle Cathrach i dteagmháil leis an Oifig Réigiúnach um Bainistíocht Dramhaíola agus breithniú á dhéanamh aici ar thograí chun láithreáin athfhorbraíochta a fhorbairt a éilíonn diúscairt dramhaíola éillithe lasmuigh den láthair d’fhonn foráil a dhéanamh maidir le feabhsúchán leordhóthanach láithreáin. Ceanglófar ar mholtaí maidir le tailte straitéiseacha athfhorbraíochta a athfhorbairt a bheith bunaithe ar mheasúnú riosca talún éillithe agus nuair is léir go bhfuil éilliú ann, ceanglófar ar iarratasóirí suíomhanna a athshlánú go caighdeán a nglacann an GCC leo agus a nglactar leo go hidirnáisiúnta (le haghaidh tuilleadh treorach féach Cuid 15.18.12).

Is é Beartas Chomhairle Chathrach Bhaile Átha Cliath:	
S133	Feabhas a chur ar Láithreáin Éillithe Go ndéanfar gach láithreán a d’fhéadfadh a bheith éillithe a leigheas go caighdeán a nglactar leo go hidirnáisiúnta sula ndéantar iad a athfhorbairt. Beidh bearta feabhais de chineál éigin ag teastáil ó aon ábhar salaithe a bhféadfadh ceadúnas a bheith ag teastáil uaidh ón nGníomhaireacht um Chaomhnú Comhshaoil (EPA).

Is é Cuspóir Chomhairle Chathrach Bhaile Átha Cliath:	
SIO19	Comhairliúchán leis an Oifig Réigiúnach um Bainistíocht Dramhaíola Idirchaidreamh a dhéanamh leis an Oifig Réigiúnach um Bainistíocht Dramhaíola agus tograí á mbreithniú chun láithreáin athfhorbraíochta a fhorbairt a éilíonn diúscairt dramhaíola éillithe lasmuigh den láthair.
SIO20	Riosca Éillithe ón mBonneagar atá ann cheana a Bhainistiú Bainistiú réamhghníomhach a dhéanamh ar na rioscaí éillithe a eascraíonn as an mbonneagar atá ann cheana trí uasghrádú / athsholáthar an bhonneagair sin a spreagadh na láithreán lena mbaineann a leighis, nuair is iomchuí.

9.5.7 Cáilíocht Aeir

Tá cáilíocht an aeir lárnach chun timpeallacht ghlan agus sochaí shláintiúil a chruthú. Is iad príomhfhoinsí truaillithe aeir astaíochtaí ó phíopaí sceite (dé-ocsaíd nítrigine) agus ó chórais téimh chónaithe (ábhar cáithníníeach).

Le Treoir an AE um Chaighdeán an Aeir, socraítear caighdeán cháilíochta aeir in Éirinn a bhfuil rialacháin náisiúnta mar thoradh air ina leagtar amach leibhéil inghlactha truaillithe aeir agus oibleagáid ar an gComhairle Cathrach monatóireacht a dhéanamh ar cháilíocht aeir na cathrach trí líonra braiteoirí truaillithe aeir áitiúla.

Faoi láthair tá stádas cáilíochta aeir Bhaile Átha Cliath rangaithe mar ‘mhaith’ i gcoitinne, ach, is cúis imní leibhéil dé-ocsaíde nítrigine, áfach. D’ullmhaigh na húdaráis áitiúla i Réigiún Bhaile Átha Cliath Plean Bainistíochta Cáilíochta Aeir chun leibhéil dé-ocsaíde nítrigine a fheabhsú i gcáilíocht an aeir chomhthimpeallaigh le cur faoi bhráid na Gníomhaireachta um Chaomhnú Comhshaoil (GCC).

I mí Feabhra 2020, shínigh an Chomhairle tiomantais Breathe Life de cuid na Náisiún Aontaithe / na hEagraíochta Sláinte Domhanda (WHO) maidir le cáilíocht an aeir agus chun treoirlínte cáilíochta aeir WHO (luach teorann laethúil) a bhaint amach faoi 2030. De ghnáth bíonn luachanna treoirlíne WHO níos déine ná na caighdeáin chomhaontaithe AE inchomparáide.

Tá an Roinn Cumarsáide, Gníomhú ar son na hAeráide agus Comhshaoil i mbun Straitéis Náisiúnta um Aer Glan a fhorbairt agus tá an Chomhairle tiomanta tacú lena cur chun feidhme ar leibhéal cathrach nuair a ghactar léi. Éileoidh sé seo ar údaráis áitiúla ról a bheith acu i mbailiú sonraí áitiúla chun tacú le líonra monatóireachta aeir an GCC agus foláirimh ar cháilíocht an aeir agus comhaireamh pailin a éascú. D’fhonn cháilíocht an aeir a chosaint, tá gá le freagraí beartais trasearnála lena n-áirítear laghdú ar úsáid fuinnimh bunaithe ar bhreosla iontaise agus méadú ar ghlású uirbeach freisin. Tá ról le himirt ag cleachtais dearaidh agus tógála inbhuanaithe freisin maidir le cuidiú le hastaíochtaí ó scartáil agus tógáil foirgneamh nua a laghdú (le haghaidh tuilleadh teorach féach Cuid 15.18.2).

Is é Beartas Chomhairle Chathrach Bhaile Átha Cliath:	
SI34	Cáilíocht Aeir a Bhainistiú Monatóireacht, bainistíocht réamhghníomhach a dhéanamh ar cháilíocht an aeir sa chathair trí úsáid chomhtháite talún agus bearta pleanála spásúlachta chun leibhéal do-ghlactha truaillithe aeir a sheachaint, a mhaolú agus a íoslaghdú de réir Threoracha beartais náisiúnta agus AE maidir le cáilíocht an aeir agus, nuair is iomchuí, comhlíonadh le spriocanna fadbhunaithe a spreagadh.

Is é Cuspóir Chomhairle Chathrach Bhaile Átha Cliath:	
SIO21	Bailiú Sonraí um Cháilíocht Aeir Astaíochtaí dochracha a laghdú agus dea-cháilíocht aeir a bhaint amach sa chathair trí oibriú le húdaráis áitiúla Bhaile Átha Cliath agus le gníomhaireachtaí ábhartha chun sonraí áitiúla a bhailiú trí líonra monatóireachta ar cháilíocht aeir chomhthimpeallaigh Chathair Bhaile Átha Cliath.
SIO22	Líonra Faireacháin ar Cháilíocht Aeir Chomhthimpeallaigh na Cathrach Líonra monatóireachta ar cháilíocht aeir chomhthimpeallaigh Chathair Bhaile Átha Cliath a chothabháil agus a bhainistiú i gcomhar leis an GCC agus tiomantas a thabhairt na tomhais ar cháilíocht an aeir a thiocfaidh as a chur ar fáil don phobal ar an suíomh gréasáin www.dublincityairandnoise.ie i bhfóram, nuair is féidir.

9.5.8 Truailliú Torainn

Tá Comhairle Cathrach Bhaile Átha Cliath gníomhach i mbainistíocht straitéiseach torann i gcomhlíonadh na gceanglas faoi Threoir an AE um Torann Comhshaoil agus faoi na Rialacháin Torainn Comhshaoil.

D’ullmhaigh an Chomhairle Cathrach léarscáileanna torainn straitéiseacha don chathair in 2017 i gcomhar leis na húdaráis eile i mBaile Átha Cliath chun Plean Gníomhaíochta Torainn Comhshaoil Cheirtleán Bhaile Átha Cliath 2018 - 2023 a chur ar an eolas. Cuimsítear sa Phlean Gníomhaíochta Torainn tionscnaimh chun éifeachtaí dochracha nochtadh fadtéarmach do thorann comhshaoil i rith an lae agus san oíche ó thrácht bóthair, iarnród agus foinsí tionsclaíocha a sheachaint, a chosc agus a laghdú. Ní mór an Plean Gníomhaíochta agus na léarscáileanna torainn a athbhreithniú gach 5 bliana.

Tá ocht Limistéar Ciúin ainmnithe i gCathair Bhaile Átha Cliath agus baineann siad seo le páirceanna cathrach agus spásanna glasa le leibhéal ísle fuaime comhshaoil. Féachann an Plean Gníomhaíochta Torainn leis na ceantair seo a chosaint ar mhéaduithe ar thorann comhshaoil sa todhchaí, ionas go bhfanfaidh siad ‘suaimhneach’ agus ciúin.

Is féidir leis an gComhairle, tríd an gcóras pleanála, drochthionchar truaillithe torainn a íoslaghdú trí fhorbairtí atá dian ar thorann a rialú agus iad a choinneáil ar shiúl ó cheantair chónaithe níos íogaire. Ina theannta sin, má mheastar gur dóigh go gcruthóidh forbairt bheartaithe suaitheadh de bharr torainn, is féidir leis an údarás pleanála coinníoll pleanála a fhorchur a chuirfidh teorainn leis na huairéanta oibríochta agus leibhéal giniúna torainn (le haghaidh tuilleadh teorach féach Cuid 15.18.9).

Tá níos mó acmhainneachta ag roinnt áiteanna sa chathair bheith faoi thionchar torainn mar gheall ar a ngaireacht do bhonneagar criticiúil cosúil le Poirt agus Aerfoirt. Aithnítear sa Phlean Gníomhaíochta Torainn d’Aerfort Bhaile Átha Cliath 2019-2023 agus Plean Ceantair Áitiúil Aerfort Bhaile Átha Cliath (2020) an fhéidearthacht go mbeadh codanna de thuaisceart Bhaile Átha Cliath nocht do thorann ó oibríochtaí aerfoirt agus leagtar amach roinnt criosanna torainn le srianta ar leibhéal na forbartha laistigh de gach crios. Tagann ceantair ar imeall thoir thuaidh na cathrach laistigh de Chríos Torainn Aerárthaí Aerfort Bhaile Átha Cliath ina gcaithfidh an t-údarás pleanála éifeachtaí torann aerárthaigh ar fhorbairtí íogaire a mheas go leordhóthanach mar cuid den phróiseas bainistíochta forbartha. Ag teacht le beartas pleanála úsáide talún Phlean Ceantair Áitiúil Aerfort Bhaile Átha Cliath agus Plean Forbartha Contae Fhine Gall 2017-2023, tá sé riachtanach go mbeadh measúnú

torainn ag gabháil le tograí áirithe d'fhorbairt íogaire torainn i gCrios C ar cheart dóibh saincheistanna a bhaineann le ciapadh torainn agus suaitheadh codlata a mheas ag céim an dearaidh agus chun a chinntiú, nuair is iomchuí, go ndéantar insliú torainn a ionchorprú i bhforbairt bheartaithe (féach Cuid 15.18.9 le haghaidh tuilleadh treorach).

Is é Beartas Chomhairle Chathrach Bhaile Átha Cliath:	
SI35	Cáilíocht Torainn Chomhthimpeallaigh Iarracht a dhéanamh cáilíocht torainn sa chathair a chaomhnú agus a choinneáil de réir dea-chleachtais agus reachtaíocht ábhartha.
SI36	Bainistíocht Torainn Tacú le bainistíocht réamhghníomhach torainn sa chathair trí bhearta mar dhromchlaí bóthair iomchuí chun torann a sheachaint, a mhaolú, a íoslaghdú de réir dea-chleachtais, reachtaíocht ábhartha atá ar aon dul le Plean Gníomhaíochta Torainn Comhshaoil Cheirtleán Bhaile Átha Cliath 2018-2023 agus le pleananna a thiocfaidh chun cinn ina dhiaidh sin .
SI37	Forbairt atá íogair ó thaobh Torainn Breithniú cúramach a dhéanamh ar shuíomh, ar dhearadh agus ar thógáil forbairtí atá íogair ó thaobh torainn, lena n-áirítear leagan amach cothrománach agus ingearach na scéimeanna árasán, lena chinntiú go gcosnaítear iad ó mhórfhoinsí torainn, nuair is féidir, agus chun an fhéidearthacht go gcuirfear isteach ar thorann a íoslaghdú.
SI38	Forbairt atá íogair ó thaobh Torainn Chun a chinntiú go bhfuil forbairt chónaithe nua gar d'úsáidí tráchtála ceadaithe inslithe go hoiriúnach (le haghaidh tuilleadh treorach féach Ailt 15.14 agus 15.18.9).
SI39	Ceantair Chiúin Ainmnithe a Chosaint Na Limistéir Chiúin ainmnithe sa chathair a chosaint ar nochtadh méadaithe do thorann.
SI40	Criosanna Torainn Aerfort Bhaile Átha Cliath agus Pleananna Torainn eile Plean Ceantair Áitiúil Aerfort Bhaile Átha Cliath (2020) agus Plean Gníomhaíochta Torainn d'Aerfort Bhaile Átha Cliath 2019-2023 a chur san áireamh mar cuid den phróiseas bainistíochta forbartha d'fhonn forbairt atá íogair ó thaobh torainn a chosaint agus oibriú leanúnach Aerfort Bhaile Átha Cliath a éascú; agus pleananna oiriúnacha comhchosúla a fhorbairt do cheantair in aice le Port Bhaile Átha Cliath.

Is é Cuspóir Chomhairle Chathrach Bhaile Átha Cliath:

SIO23	Plean Gníomhaíochta Torainn Comhshaoil Cheirtleán Bhaile Átha Cliath Tacú le cur chun feidhme Phlean Gníomhaíochta Torainn Comhshaoil Cheirtleán Bhaile Átha Cliath 2018–2023 agus pleananna ina dhiaidh sin i gcomhar leis na húdaráis áitiúla eile i mBaile Átha Cliath.
SIO24	Monatóireacht Torainn agus Forfheidhmiú Tacú agus éascú a dhéanamh ar mhonatóireacht agus ar fhorfheidhmiú bhearta laghdaithe torainn na roinne sláinte comhshaoil ar i gceantair a bhfuil barraíocht torainn iontu.

9.5.9 Soilsiú Poiblí agus Seachtrach

Cuireann soláthar soilithe poiblí ardchaighdeáin, cliste agus tíosach ar fhuinneamh le heispéireas na ndaoine ar an gcathair agus lena mbraistint áite, sábháilteachta agus slándála. Soláthraíonn solas saorga buntáistí luachmhara don tsochaí, lena n-áirítear trí dheiseanna a leathnú le haghaidh spóirt agus áineasa, agus féadann sé a bheith riachtanach d'fhorbairt nua.

Is féidir le truailliú solais teacht chun cinn nuair a bhíonn soilsiú seachtrach deartha agus/nó bainistithe go dona, rud a fhágann go mbeidh doirteadh solais míchuí nó neamh-inmhianaithe, breo spéir agus dalladh. Féadfaidh iarmhairtí diúltacha a bheith aige seo ar thaitneamhachtaí ginearálta agus ar fhiadhúlra. Ba cheart soilsiú limistéar seachtrach agus foirgneamh a dhearadh chun an tionchar ar speicis faoi chosaint a íoslaghdú, mar shampla speicis ialtóg atá íogair ó thaobh solais de, de réir dea-chleachtais agus chaighdeáin an tionscail¹⁸, an Nóta Treorach Teicniúil ar Bhithéagsúlacht do Bhainistíocht Forbartha i gCathair Bhaile Átha Cliath (DCC 2021) agus i dTreoirínte Maolaithe d'Ialtóga de cuid na Seirbhíse Páirceanna Náisiúnta agus Fiadhúlra (NPWS) d'Éirinn (2006). Níor chóir go soláthródh daingneáin soilithe ach an méid solais is gá agus ba chóir go sciathfadh siad an solas a thugtar amach ionas nach gcruthófar dalladh nó astaíonn solas os cionn plána chothrománaigh.

Cinnteoidh an Chomhairle go mbeidh soilsiú poiblí deartha go cuí agus go híogair d'fhonn an riachtanas maidir le soilsiú leordhóthanach a chothromú le cúinsí sábháilteachta, taitneamhachta agus comhshaoil.

¹⁸ Institiúid Ghairmithe Soilsithe (RA) agus Iontaobhas Caomhnaithe Ialtóg (RA) (2018) Ialtóga agus soilsiú saorga sa RA - Ialtóga agus an Timpeallacht Thógtha. Treoirnóta 08/18. Rugby, Warwickshire: ILP.

Is é Beartas Chomhairle Chathrach Bhaile Átha Cliath:	
SI41	Caighdeán Soilsithe Soilsíú sráide / lasmuigh ar ardchaighdeán agus oiriúnach a sholáthar agus a chothabháil ar bhóithre poiblí/chosáin/ rotharbhealaí/ríocht phoiblí ar fud na cathrach de réir Ráiteas Físe na Comhairle maidir le Soilsíú Poiblí i gCathair Bhaile Átha Cliath agus tionscadail soilsithe poiblí gaolmhara. Go ginearálta, soláthrófar soilsíú bóithre agus limistéar taitneamhachta poiblí de réir cheanglais na gCaighdeán Soilsithe Poiblí IS EN13201 is déanaí agus nuashonruithe breise.
SI42	Truailiú Solais Gan soilsíú saorga neamhriachtanach, míchuí nó iomarcach a cheadú agus a chinntiú go n-íoslaghdaíonn dearadh tograí soilsithe poiblí agus seachtracha doirteadh nó truailiú solais agus go dtugann sé aird chuí ar charachtar, íogaireacht chomhshaoil agus taitneamhacht chónaithe an cheantair máguaird.
SI43	Soilsíú um Éifeachtúlacht Fuinnimh A éileamh go ndéanfar forbairtí nua a lasadh go cuí agus go n-úsáideann gach soilsíú poiblí agus seachtrach i bhforbairtí cónaithe agus tráchtála nua soilsí atá an-tíosach ar fhuinneamh, agus úsáid straitéisí sábhála fuinnimh (mar shampla lagú soilse ar aon dul le taraíí arna gcomhaontú go náisiúnta).

9.5.10 Treoir um Rialú ar Ghuaiseacha Mórthionóiscí (Treoir Seveso)

Ceanglaítear le Treoir SEVESO III (2012/18 / AE) gur cheart na cuspóirí maidir le mórthionóiscí a chosc agus a n-iarmhairtí a theorannú a bheith curtha san áireamh sa bheartas úsáide talún. Trasuódh an Treoir i reachtaíocht na hÉireann trí Rialachán IR Uimh. 209 de 2015 um Rialú ar Ghuaiseacha Mórthionóiscí (COMAH) 2015 faoin Acht Ceimiceán.

Sainmhínítear bunaíochtaí COMAH mar shuíomhanna (go hiondúil tionsclaíoch) ina stóráiltear méideanna suntasacha substaintí contúirteacha agus a ndéantar iad a chatagóiriú mar Shraith Uachtarach nó Sraith Íochtarach de réir chineál agus mhéid na substaintí guaiseacha a stóráilann siad.

Tugann an tÚdarás Sláinte agus Sábháilteachta (HSA) comhairle don údarás pleanála maidir leis an bhfad comhairliúcháin a bhaineann le bunaíocht tar éis dó fógra a fháil ón oibreoir. Soláthraíonn sé comhairle theicniúil freisin d'údarás phleanála maidir le tograí forbartha áirithe laistigh den fad comhairliúcháin sin / ar an láithreán (féach Aguisín 8 freisin).

Is é Beartas Chomhairle Chathrach Bhaile Átha Cliath:	
SI44	Bunaíochtaí COMAH / SEVESO Aird a thabhairt ar fhorálacha Threoir SEVESO III (2012/18 / AE) a bhaineann le rialú mórghuaiseacha timpistí a bhaineann le substaintí contúirteacha agus a cuspóirí chun mórthionóiscí a chosc agus iarmhairtí timpistí den sórt sin a theorannú. Tabharfaidh Comhairle Cathrach Bhaile Átha Cliath aird ar fhorálacha na Treorach agus mholtaí an HSA i measúnú gach iarratas pleanála atá suite ar, nó a mbeidh tionchar ag bunaíochtaí COMAH orthu, de réir Treorach maidir le Comhairle Pleanála um Úsáid Talún Teicniúil: d'údarás phleanála agus d'oibreoirí de bhunaíochtaí COMAH (2021).

9.5.11 Bonneagar Nascachta Digití

Tá an earnáil nascachta digití atá ag athrú go tapa ina príomh-chumasóir do go leor gníomhaíochtaí eacnamaíocha, sóisialta agus oideachais. Clúdaíonn an earnáil rochtain ar leathanbhanda, seirbhísí snáithíní digiteacha agus nascacht gan sreang mar Wi-Fi, satailítí agus teicneolaíochtaí sreangaithe.

Tá bonneagar nascachta digití d'ardchaighdeán, seasta agus gan sreang, riachtanach chun tacú le hearnálacha teicneolaíochta agus seirbhíse digití Bhaile Átha Cliath agus tá ról lárnach aige i dtacú le seachadadh seirbhísí cathrach agus den 'Internet of Things'.

Méadóidh an t-éileamh ar shár-nascacht agus beidh níos mó tábhachta ag baint le líonraí cumarsáide slán iontaoifa sna blianta amach romhainn agus muid ag dul isteach i ré nua de nascacht 5G. Leis an aistriú go húsáid 5G, éileofar ar údarás áitiúla ról níos mó a imirt i dtacú le rolladh amach bonneagair nascachta digití agus líonraí teileachumarsáide agus beidh sé riachtanach a chinntiú go ndéanfar infheistíochtaí sa ríocht phoiblí agus caipitil a chosaint sa todhchaí ar fud na cathrach chun freastal ar bhonneagar nascachta digití.

Ceanglófar ar an gComhairle Cathrach ról níos réamhghníomhaí a ghlacadh freisin maidir le himlonnú bonneagair agus trealaimh teileachumarsáide (lena n-áirítear cealla beaga) a éascú i gcomhréir leis an gCód Eorpach um Chumarsáid Leictreonach¹⁹ (EECC) agus an Treoir um Laghdú Costais Leathanbhanda²⁰. Is éard a bheidh i gceist leis seo a shócmhainní a oscailt amhail duchtáil, foirgnimh, troscán sráide agus colúin.

¹⁹ Rialachán (AE) 2020/911 an 30 Meitheamh 2020 de bhun Threoir Airteagal 57 (2) (AE) 2018/1972, lenar bunaíodh an Cód Eorpach um Chumarsáid Leictreonach

²⁰ Rialachán 2016 - IR Uimh. 391 de 2016 - Treoir um Laghdú Costais Leathanbhanda de bhun Threoir (AE) 2014/61/AE

Duchtáil agus Rochtain ar Shócmhainní Cathrach

Tá ról tábhachtach ag líonra sócmhainní agus duchtála na Comhairle Cathrach lena chinntiú go bhfuil an chathair ceangailte go digiteach trí bhonneagar nascachta digití ar ardchaighdeán a sholáthar.

San EECC, ceanglaítear ar údaráis áitiúla iarratais ar rochtain ar a gcuid sócmhainní go tráthúil chun tacú le forbairt bhonneagair teileachumarsáide agus chun an chathair a chosaint sa todhchaí. Rinne an Chomhairle iarracht cloí le reachtaíocht an AE trí phróisís inmheánacha, muirir agus riachtanais theicniúla a shruthlíniú d'oibreoirí agus do sholáthraithe, chun foráil a dhéanamh do rochtain níos éasca ar na sócmhainní cathrach seo.

Tuigeann an Chomhairle an gá atá leis an gcuspóir a chothromú chun bonneagar teileachumarsáide éifeachtach a sholáthar le cuspóirí chun oidhreacht sráid-dreacha a chosaint agus bearradh sráide a laghdú agus tá siad tiomanta oibriú go réamhghníomhach leis an tionscal teileachumarsáide le linn na céime forbartha agus imlonnaithe den bhonneagar teileachumarsáide chun é seo a bhaint amach.

Forbróidh an Chomhairle cód cleachtais 'Dig Once' chun a chinntiú go ndéantar bonneagar nascachta digití a sheachadadh ar bhealach straitéiseach, ag cur ar chumas comhordú níos fearr idir oibreoirí agus soláthraithe d'fhonn soláthar bonneagair mí-éifeachtach agus ad-hoc, agus cur isteach míchuí a sheachaint. Meastar go ndéanfaidh tionscnamh den sórt sin an phleanáil agus an t-imscaradh spáis sócmhainní faoi thalamh a bharrfheabhsú, agus tacóidh gach infheistíocht caipitil agus fearann poiblí le riachtanais teileachumarsáide sa todhchaí.

Is é Beartas Chomhairle Chathrach Bhaile Átha Cliath:	
SI45	Tacaíocht don Nascacht Dhigiteach Tacú le forbairt inbhuanaithe bhonneagair nascachta digití ar ardchaighdeán agus é a éascú ar fud na cathrach d'fhonn soláthar a dhéanamh do nascacht dhigiteach fheabhsaithe chothromaithe a chruthóidh Cathair Bhaile Átha Cliath sa todhchaí agus a chosnóidh a hiomaíochas eacnamaíoch (le haghaidh tuilleadh teorach féach Cuid 15.18.5).
SI46	Nascacht Rochtana Oscailte / Óstaigh Neodraigh Oibreora A cheangal ar gach forbairt nua socruithe nascachta rochtana oscailte a sholáthar go díreach chuig an áitreabh aonair chun iomaíocht soláthraithe seirbhíse agus rogha an tomhaltóra a chumasú.

Is é Beartas Chomhairle Chathrach Bhaile Átha Cliath:	
SI47	Féachaint Chuige go Seasfaidh Riachtanais Nascachta Digití an Aimsir A cheangal go ndéanfar bonneagar teileachumarsáide / nascachta digití a mheas agus a sholáthar mar cuid de dhearadh thionscadail chaipitil agus thionscadail phoiblí uile na Comhairle, lena n-áirítear feabhsuithe ar an ríocht phoiblí (nuair is iomchuí), chun a chinntiú go seasfaidh infheistíocht chaipitil i mbonneagar nascachta digití an aimsir sa todhchaí i gcomhréir le Rialachán na Treorach um Laghdú Costais Leathanbhanda an AE (2020).
SI48	Bonneagar Nascachta Digití a Chomhroinnt agus a Chomhlonnú Tacú le húsáid chuí na sócmhainní atá ann cheana cosúil le soilsiú, cuailí tráchta agus troscán sráide chun trealamh teileachumarsáide a imscaradh agus chun comhroinnt agus comhlonnú an bhonneagair nascachta digití (lena n-áirítear cealla beaga, pointí rochtana, crainn chumarsáide agus aeróga) a spreagadh d'fhonn soláthar dúblach neamh-chomhordaithe agus spásúil a sheachaint a bhaineann úsáid neamhéifeachtach as spás cathrach agus a mbíonn tionchar diúltach aici ar thaitneamhacht amhairc agus ar oidhreacht thógtha.

Is é Cuspóir Chomhairle Chathrach Bhaile Átha Cliath:	
SIO25	Ductáil / Tochailt Amháin Tacú le hAonad Teileachumarsáide na Comhairle i bhforbairt agus i gcur chun feidhme Chód Cleachtais um Thochailt Amháin d'fhonn foráil a dhéanamh do chomhordú níos mó i seachadadh bonneagair teileachumarsáide / nascachta digití agus úsáid spáis sócmhainne duchtála faoi thalamh.
SIO26	Soláthar Bonneagair Nascachta Digití ar Thionscadail Chaipitil na Comhairle / Tionscadail Phoiblí Ceanglais teileachumarsáide agus gan sreang a ionchorprú i ngach tionscadal caipitil de cuid na Comhairle d'fhonn bonneagar nascachta digití a sholáthar sa todhchaí.
SIO27	Plean Náisiúnta Leathanbhanda Tacú agus seachadadh an Phlean Náisiúnta Leathanbhanda agus naisc idirnáisiúnta cumarsáide snáithín a éascú, lena n-áirítear idirnáscadh iomlán idir na líonraí snáithín i dTuaisceart Éireann agus Poblacht na hÉireann.

9.5.12 Fóntais Fuinnimh

Beidh ar eanáil na bhfóntas fuinnimh dícharbónú chun ailíniú le riachtanais bheartais Náisiúnta agus Eorpacha maidir le laghdú 51% ar astaíochtaí gás ceaptha teasa faoi 2030 (i gcoibhneas le bunlíne de 2018) agus glan-astaíochtaí nialasacha faoi 2050. Tá an eanáil ag freagairt don chláir oibre dícharbónaithe trína gcórais táirgeachta fuinnimh agus a n-oibríochtaí líonra a oiriúnú chun sciar foriomlán na dteicneolaíochtaí fuinnimh in-athnuaite inathraithe a fheabhsú, agus ag an am céanna ag cinntiú go bhfuil soláthar fuinnimh leordhóthanach ann chun freastal ar éileamh a eascraíonn as an bhfás ar dhaonra agus gheilleagar na cathrach.

Is iad gás agus leictreachas na fóntais fuinnimh a théadh agus a thug cumhacht go traidisiúnta do Chathair Bhaile Átha Cliath, a shainaithnítear mar lárionad mór éilimh ar fhuinneamh. Aithnítear go bhfuil forbairt foinsí agus líonraí fuinnimh ísealcharbóin, athléimneach, iontaofa agus dúchasach an-tábhachtach chun tacú le forbairt shóisialta agus eacnamaíoch na cathrach, go háirithe má tá Baile Átha Cliath chun a ról mar mhol nascachta digítí a mheallann tionscail ardteicneolaíochta a chomhlíonadh. Beidh ról tábhachtach le himirt ag tacaíocht d'fhoinsí fuinnimh díláraithe agus dúchasacha ar nós thionscadal téimh ceantair Bhaile Átha Cliath chun an cuspóir seo a bhaint amach.

Tacóidh an Chomhairle le soláthraithe fóntais fuinnimh ina n-iarrachtaí an bonneagar fóntais agus na líonraí tarchurtha / dáilte atá ann cheana a threisiú agus a neartú, agus tacóidh sí le tionscadail agus teicneolaíochtaí bonneagair nua le béim ar leith ar fhoinsí fuinnimh in-athnuaite, malartacha agus díláraithe, agus iad siúd nach bhfuil chomh dian ar charbón ar aon dul le Plean Oiriúnaithe um Athrú Aeráide na hEarnála Leictreachais agus Líonraí Gáis (2019).

Tacóidh an Chomhairle go gníomhach le nasc na dtograí fuinnimh in-athnuaite leis an eangach tarchuir leictreachais agus gáis agus tacófar freisin le forbairt bonneagair chumasaithe cladaigh nó cósta do shuiteálacha fuinnimh in-athnuaite amach ón gcósta in áiteanna iomchuí de réir an Chreata Náisiúnta um Pleanáil Mara (2021).

Aithnítear an tábhacht a bhaineann le leithinis an Phoill Bhig maidir le bonneagar agus sócmhainní a sholáthar chun tacú leis an ngeilleagar ciorclach, cóireáil dramhaíola, cosaint an chomhshaoil, oibriú an chórais ghreille náisiúnta, dícharbónú na hearnála fóntais fuinnimh agus imscaradh fuinneamh in-athnuaite, agus tacóidh an Chomhairle leis an forbairt den leithinis mar Mhol Straitéiseach Bonneagair Inbhuanaithe don chathair.

Leanfaidh an Chomhairle ag cosaint bonneagair eangaí náisiúnta ó chúngú ag forbairtí eile a d'fhéadfadh cur isteach ar oibriú na líonraí fóntais fuinnimh.

Is é Beartas Chomhairle Chathrach Bhaile Átha Cliath:

Is é Beartas Chomhairle Chathrach Bhaile Átha Cliath:	
SI49	Tacaíocht d'Fhóntais Fuinnimh Tacú le forbairt soláthairtí gáis leictreachais fheabhsaithe, agus líonraí tarchurtha agus dáilte gaolmhara, chun freastal ar riachtanais reatha na cathrach agus a bheidh ann amach anseo, agus chun tionscadail agus teicneolaíochtaí nua bonneagair tarchurtha a éascú lena n-áirítear iad siúd chun naisc de mholtaí fuinnimh in-athnuaite leis an leictreachas a éascú agus eangach tarchuir gáis a d'fhéadfaí a thabhairt ar aghaidh le linn shaolré an Phlean seo. Maidir leis seo, tabharfaidh an Chomhairle Cathrach aird ar na 'Treoirphrionsabail' chun soláthar líonraí fuinnimh a éascú arna leagan amach ag Straitéis Spásúlachta agus Eacnamaíoch Réigiúnach Tionól Réigiúnach an Oirthir agus an Lár Tíre (2019-2031).
SI50	Bonneagar Fóntais Fuinnimh a Chur Faoi Thalamh A éileamh go ndéanfar suíomh seirbhísí fuinnimh áitiúla mar cháblaí leictreachais, teileafóin agus teilifíse a chur faoi thalamh nuair is féidir, agus chun an cábla lasnairde atá ann cheana agus an trealamh gaolmhar a chur chun cinn, más iomchuí, ar mhaithe le taitneamhacht amhairc agus forbairt dhlúth uirbeach a éascú.
SI51	Úsáid agus Giniúint Fuinnimh In-athnuaite Giniúint, úsáid agus stóráil fuinnimh in-athnuaite a chur chun cinn ag láithreacha oiriúnacha laistigh den timpeallacht thógtha agus nádúrtha chun cuspóirí náisiúnta a chomhlíonadh i dtreo geilleagar ísealcharbóin a bhaint amach faoi 2050.
SI52	Mol Bonneagair Inbhuanaithe Straitéiseach ag Leithinis an Phoill Bhig Tacú le forbairt leithinis an Phoill Bhig mar Mhol Fuinnimh agus Bonneagair Inbhuanaithe do Bhaile Átha Cliath le ról straitéiseach i bhfreastal ar bhonneagar crua ríthábhachtach na cathrach agus aitheantas a thabhairt don ról suntasach atá aige maidir le haistriú Bhaile Átha Cliath go cathair ísealcharbóin atá seasmhach ó thaobh na haeráide de a éascú.

Is é Cuspóir Chomhairle Chathrach Bhaile Átha Cliath:	
SIO28	Straitéis Forbartha EirGrid Tacú le Straitéis Forbartha Eangaí EirGrid - Do Ghreille, Do Amárach (2017), Plean Forfheidhmithe 2017 - 2022 agus Plean Forbartha Tarchurtha (TDP) 2016 agus aon phlean ina dhiaidh sin a ullmhaíodh le linn shaolré an Phlean seo, d'fhonn foráil a dhéanamh maidir le soláthar iontaofa, sábháilte, slán leictreachais.
SIO29	Eangach Chliste Tacú le rolladh amach an Phlean Gníomhaíochta um Eangacha Cliste agus Cathracha Cliste (2013) d'fhonn naisc nua, cothromú eangaí, bainistíocht fuinnimh agus forbairt micrea-eangaí a chumasú.
SIO30	Fuinneamh In-Athnuaite Amach ón gCósta a Éascú Tacú le forbairt inbhuanaithe acmhainní fuinnimh in-athnuaite amach ón gcósta na hÉireann de réir an Chreata Náisiúnta um Pleanáil Mara (2021) agus an Plean Forbartha Fuinnimh In-athnuaite Eischósta (2019) agus a chomharba, lena n-áirítear aon fheabhas gaolmhara ar eangach intíre agus idirnáisiúnta.

Figiúr 9-2: Bonneagar Réigiúnach

CAIBIDIL 10

Bonneagar Glas
agus Áineas

DUBLIN CITY COUNCIL
1970

10.1 Réamhrá

Is acmhainn riachtanach iad sócmhainní nádúrtha na cathrach chun bithéagsúlacht a chaomhnú agus chun cathair shláintiúil, ísealcharbóin, athléimneach agus nasctha a chruthú. Áirítear leo ár bpáirceanna, spásanna oscailte, tírdhreacha, sruthchúrsaí, cósta agus ceannbhrat crainn uirbeacha, a bhfuil tábhacht idirnáisiúnta ag cuid acu don bhithéagsúlacht agus a sholáthraíonn seirbhísí éiceachórais ríthábhachtacha, lena n-áirítear cosaintí tuile agus ceapadh carbóin. Cuireann siad buntáistí ar fáil don fholláine uirbeach, is cuid riachtanach iad d'áiteanna sláintiúla a fhorbairt agus neartaíonn siad athléimneacht i leith tionchair an athraithe aeráide. Beidh cosaint agus feabhsú cháilíocht shócmhainní nádúrtha Chathair Bhaile Átha Cliath agus forbairt ghlas, inbhuanaithe agus athléimneach aeráide a chinntiú lárnach chun inmharthanacht na cathrach a chinntiú agus a tarraingteacht mar áit le maireachtáil agus oibriú inti agus cuairt a thabhairt uirthi sa todhchaí.

Chuir an Ghníomhaireacht um Chaomhnú Comhshaoil ina Tuarascáil ar Staid an Chomhshaoil ²¹ béim ar na dúshláin atá romhainn in Éirinn. Níl gnéithe de chomhshaoil na hÉireann lena n-áirítear aeráid, aer, ithir agus uisce ag comhlíonadh spriocanna forordaithe, agus tá éiceachórais agus bithéagsúlacht á creimeadh ar scála nach bhfacthas riamh roimhe. Iarrann Straitéis Bithéagsúlachta an AE 2030 ar chathracha an Aontais Eorpaigh aghaidh a thabhairt ar chaillteanas bithéagsúlachta trí éiceachórais a athbhunú. Fógraíodh Deich mBliana Athchóirithe na Náisiún Aontaithe i mí an Mheithimh 2021. Éilíonn sé seo tiomantas ó chathracha chun méadú a chur ar chéatadán na limistéar athchóirithe agus nádúraithe ar thalamh poiblí ag leibhéal na cathrach.

Maidir leis seo, tá sé tábhachtach straitéis réamhghníomhach bonneagair ghlais a fhorbairt don chathair a chothromóidh riachtanas na cathrach fás agus comhdhlúthú leis an ngá atá le sócmhainní nádúrtha leochaileacha

²¹ Comhshaoil na hÉireann - Measúnú Comhtháite 2020. GCC(2020)

a chosaint agus a fheabhsú. Mar cuid de chur chuige bonneagair ghlais, lorgóidh an Chomhairle Cathrach glasú uirbeach níos mó, comhfhorbairt áite shláintiúil agus forbairt a oibríonn leis an dúlra d'fhonn tionchair an athraithe aeráide a laghdú, cáilíocht an aeir agus an uisce a fheabhsú, bainistíocht éifeachtach tuile a sholáthar, siúlóid, rothaíocht agus gníomhaíocht choirp i gcoitinne a spreagadh agus freisin chun bithéagsúlacht agus athléimneacht éiceolaíoch a chosaint agus a fheabhsú.

10.2 Éachtaí

Leanann Rannán Seirbhísí Páirceanna, Bithéagsúlachta agus Tírdhreacha na cathrach ag pleanáil, ag dearadh, ag cothabháil agus ag bainistiú páirceanna agus acmhainní spáis oscailte na cathrach chun freastal ar riachtanais áineasa, cultúrtha, eacnamaíocha, comhshaoil agus sóisialta na cathrach. Foilsíodh an chéad Straitéis um Páirceanna Chathair Bhaile Átha Cliath in 2019. Bliain i ndiaidh bliana, leanann an cathair de dhámhachtainí na Brataí Glaise a bhuanach do roinnt páirceanna cathrach - lena n-áirítear 11 dámhachtain an Bhrait Ghlais in 2020. Is éard atá sna dámhachtainí seo ná caighdeán tagarmharcála idirnáisiúnta do pháirceanna agus do spás oscailte ina ndéantar caighdeáin ghairneoireachta, bithéagsúlacht, glaineacht, inbhuanaitheacht agus rannpháirtíocht an phobail a bhreithmheas. Chuir géarchéim 2020/1 Covid 19 béim ar luach ár bpáirceanna mar áiteanna sábháilte d'aclaíocht agus idirghníomhaíocht shóisialta.

Táthar ag dul i ngleic leis na dúshláin a bhaineann le heasnamh bhonneagair ghlais, go háirithe i lár na cathrach, le blianta beaga anuas trí straitéisí glasaithe limistéar-bhunaithe a chur chun feidhme. Cuireadh tús leis an gcéad straitéis glasaithe in 2015 sna Saoirsí agus, ó shin i leith, tháinig trí cinn eile chun cinn: Oirthuaisceart Lár na Cathrach (NEIC), Bóthar na gCloch agus Limistéar na Margaí. Go dtí seo, sna Saoirsí, forbraíodh páirceanna poiblí nua - Páirc Shráid Bhun Droichid (10,000 méadar cearnach) agus Páirc Weaver (4,000 méadar cearnach) - agus rinneadh athchóiriú ar fhorhmór na bpáirceanna stairiúla sa cheantar sin. Laistigh den NEIC ó seoladh é in 2019, tá méadú de 20% tagtha ar chandam na gcrann. Trí Straitéis Ghlasú Bóthar na gCloch, tá próiseas comhdheartha tar éis don phobal 40 tionscadal glasaithe a mholadh don cheantar.

D'ullmhaigh Comhairle Cathrach Bhaile Átha Cliath Léarscáil Gnáthóg Chathair Bhaile Átha Cliath (2020), bunaithe ar bhunachar sonraí cuimsitheach de ghnáthoga na Cathrach uile, chun pleanáil agus forbairt a threorú agus monatóireacht a dhéanamh orthu. D'aithin sé seo na cineálacha gnáthóg atá le fáil sa Chathair, a suíomhanna, a nascacht agus a dtábhacht.

Bhí Comhairle Cathrach Bhaile Átha Cliath ar cheann de na chéad údaráis áitiúla i bPoblacht na hÉireann a chláraigh leis an 'Plean Uile-Éireann um Phailneoirí' (2015-2020), ag leanúint ó thionscnaimh thar deich mbliana chun móinéir bláthanna fiáine a chruthú. Mar thacaíocht do seo, bhí an 'scaoileadh chun fiántais' de réir a chéile de pháirceanna, ciumhaiseanna bóthair agus reiligí chun gnáthóg agus bia a chur ar fáil d'fheithidí agus do phailneoirí agus trí athruithe suntasacha ar scéimeanna plandála, atá comhdhéanta anois de 80% de phlandaí a thacaíonn le pailneoirí, athruithe i dtimthriallta lomtha agus deireadh a chur le gliofosáití ó bhainistíocht spáis ghlais. Cuireadh an obair seo in iúl don phobal trí fheachtais faisnéise agus trí chomharthaíocht leis an líne lipéid 'Leave Them Bee'.

Tá forbairt an Líonra Glasbhealaigh Chathrach a nascann Cuan Bhaile Átha Cliath leis an réigiún níos leithne / Sléibhte Bhaile Átha Cliath ag dul ar aghaidh tríd an gcathair. Tá críochnú Céim 3 de Ghlasbhealach na Canálach Ríoga (Rannán Chathair Bhaile Átha Cliath), Féarbhealach na Dothra agus an Féarbhealach i gCluain Tarbh go Lár na Cathrach ag dul ar aghaidh go dtí céim tógála faoi láthair. Tá Céim 4 de Ghlasbhealach na Canálach Ríoga á phleanáil faoi láthair.

Ar fud na cathrach, soláthraíonn an Chomhairle Cathrach raon leathan seirbhísí spóirt, fóillíochta agus pobail a thacaíonn le pobail fanacht gníomhach agus aclaíocht a dhéanamh ar bhealach sábháilte, dearfach agus inrochtana. I measc na ngnóthachtálacha tá cúirteanna leadóige nua / uasghrádaithe ag Páirc na dTor, Páirc San Anna, Páirc Hoirbeaird, Páirc Ghort na Carraige, Ard Aidhin agus Fearann na Cúirte agus an Halla Bán; páirceanna uile-aimsire agus / nó dromchlaí oiliúna astroturf ag Páirc San Anna, An Cloigín Gorm, Cill Bharróg, Páirc Ghort na Carraige, Cluain Ghrífin, Páirc Ghoirt na mBrí, Droimeanach, Páirc Dhomhnach Míde, Páirc Hertzog agus Ráth Garbh; tá seomraí feistis nua curtha ar fáil / uasghrádaithe i bPáirc Ghleann Abhainn na Tulchann, Fionnghlas; Páirc Ghleann Abhainn Sheantraibh, Springdale; Páirc Chrann Phapáin, Baile Munna, Páirc Markievicz agus Baile Formaid. Chun gníomhaíocht choirp a spreagadh, tá giomnásiam nua allamuigh curtha ar fáil ag an gComhairle in áiteanna éagsúla timpeall na cathrach. Léiríonn na háiseanna seo agus áiseanna eile infheistíocht shuntasach i bpáirceanna áitiúla agus soláthraíonn siad saoráidí den chéad scoth a théann chun leasa pobal áitiúil.

Bunaíodh Comhpháirtíocht Spóirt & Folláine Chathair Bhaile Átha Cliath (DCSWP) féach [Comhpháirtíocht Spóirt & Folláine Chathair Bhaile Átha Cliath](#) faoi stiúir Comhairle Cathrach Bhaile Átha Cliath, chun a chur ar chumas daoine atá ina gcónaí agus ag obair sa chathair páirt a ghlacadh i spórt agus gníomhaíocht choirp chun a sláinte agus a bhfolláine a fheabhsú. Oibríonn an Chomhpháirtíocht le páirtithe leasmhara chun spórt agus gníomhaíocht choirp a éascú do phobail na cathrach trí chlár, sheirbhísí

agus shaoráidí a fhorbairt agus a chur i bhfeidhm ar fud déimeagrafaic éagsúla. Bhí an DCSWP ríthábhachtach maidir le caidreamh a chothú le 'parkrun Ireland' a úsáideann formhór phríomhpháirceanna Chathair Bhaile Átha Cliath anois gach maidin Shathairn le haghaidh rití páirceanna do dhaoine fásta agus rití sóisearacha / teaghlaigh.

Agus an chathair a dhéanamh níos cairdiúla do leanaí, tá clóis súgartha phoiblí nua curtha i gcrích ag Cill Bharróg, Páirc Sheáin Uí Mhóra, Dumhach Trá, Páirc Le Fanu, Baile Formaid, Páirc Éadan Mór agus Páirc Weaver, áit ar aithníodh easnamh áiseanna súgartha i Straitéis na bPáirceanna Cathrach 2019-2022. Rinneadh go leor eile den 65 clós súgartha i bpáirceanna poiblí a athchóiriú agus a fheabhsú go mór le haghaidh rochtana uilíche agus tá clár bliantúil athnuachana ar siúl. Buaicphointe is ea páirc scátála agus clós súgartha nua i bPáirc Le Fanu, Baile Formaid, agus is rath ar leith í.

10.3 Dúshlán

Is iad na príomhdúshlán a bhaineann le bonneagar glas na Cathrach a chosaint, a fhorbairt agus a bhainistiú ná:

- Maolú agus oiriúnú don athrú aeráide: Scrúdaítear dúshlán shonracha an athraithe aeráide do Chathair Bhaile Átha Cliath i bPlean Gníomhaíochta Aeráide Chathair Bhaile Átha Cliath 2019 agus ina measc tá: bithéagsúlacht laghdaithe, tionchair tuilte méadaithe, teochtaí ag ardú, leibhéil farraige ag éirí níos airde, éifeachtaí "oileán teasa uirbeach" agus méaduithe ar mhinicíocht agus ar dhéine imeachtaí aimsire foircneacha. Caithfidh Cathair Bhaile Átha Cliath a gnáthóga nádúrtha a athshlánú agus a chosaint, go háirithe bogaigh agus coillearnacha, chun a astaíochtaí carbóin a laghdú agus chun a seasmhacht ó thaobh éifeachtaí an athraithe aeráide a mhéadú, amhail tuilte cósta agus abhann.
- Aghaidh a thabhairt ar chaillteanas bithéagsúlachta sa chathair: In 2019 dhearbhaigh Dáil Éireann géarchéim náisiúnta bithéagsúlachta. I 6ú Tuarascáil Náisiúnta na hÉireann do Choinbhinsiún na Náisiún Aontaithe ar Éagsúlacht Bhitheolaíoch (2019) ²² éilíodh athrú bunathraithe chun an bithéagsúlacht a chaomhnú agus a athbhunú go náisiúnta agus ar leibhéal an AE agus ar leibhéal domhanda. I bPlean Gníomhaíochta Náisiúnta Bithéagsúlachta na hÉireann (2017-2021) ²³ ceanglaítear nach mbeidh aon ghlanchaiteachas de bithéagsúlacht trí phleananna agus thionscadail a chur i bhfeidhm.

²² DCHG (2019) 6ú Tuarascáil Náisiúnta na hÉireann don Choinbhinsiún ar Éagsúlacht Bhitheolaíoch. An Roinn Cultúir, Oidhreachta agus Gaeltachta. <https://www.cbd.int/doc/nr/nr-06/ie-nr-06-en.pdf>

²³ An Roinn Cultúir, Oidhreachta agus na Gaeltachta (2017) Plean Gníomhaíochta Náisiúnta Bithéagsúlachta (2017-2021).

- Ag spreagadh daoine a bhíonn ina gcónaí agus ag obair sa chathair de bheith gníomhach go fisiceach: A chinntiú go n-éascaíonn an chathair, go gcuireann sí chun cinn agus go dtacaíonn sí le cúrsaí fisiciúla gníomhaíocht ar aon dul leis an bPlean Náisiúnta Gníomhaíochta Corpartha d'Éirinn 2016, Plean Rannpháirtíochta Sport Ireland 2021 - 2024 agus Tionscadal na gCathracha Gníomhacha.
- Aghaidh a thabhairt ar easnaimh spásanna glasa stairiúla i Lár na Cathrach agus in áiteanna eile sa chathair: Bonneagar glas a iarfheistiú i gceantair thógtha atá ann cheana chun a chinntiú go dtacaíonn ár gceantair uirbeacha is dlúithe le rochtain an phobail ar spás poiblí ar ardchaighdeán agus na buntáistí a bhaineann le bonneagar glas.
- Aibhneacha na cathrach a athshlánú: A chinntiú go mbaineann aibhneacha na cathrach 'dea-stádas éiceolaíoch' de réir Chreat-Treoir Uisce an AE agus spás a sholáthar d'fheidhmeanna nádúrtha aibhneacha.
- Aghaidh a thabhairt ar leibhéil arda de shéalaithe ithreach / dromchlaí neamh-thréscailte sa chathair: Réitigh dhúlra-bhunaithe a iarfheistiú lena n-áirítear córais draenála inbhuanaithe (SuDanna) isteach sa chathair agus sa ríocht phoiblí.
- Cosc a chur ar chaillteanas crainn aibí atá ann: Tá deacracht leanúnach ann crainn a choinneáil ar thailte poiblí agus príobháideacha araon, mar gheall ar thionchair na forbartha.

10.4 An Cur Chuige Straitéiseach

Chun cabhrú linn cathair glas sláintiúil, nasctha agus comharsanachtaí níos inbhuanaithe a bhaint amach de réir chroístraitéis an phlean seo, leanfar leis an gcur chuige straitéiseach seo a leanas:

- Cathair atá athléimneach ó thaobh na haeráide de a chruthú trí réitigh glasa uirbeacha / dúlra-bhunaithe a úsáid chun a chinntiú go mbainfí leas as seirbhísí éiceachórais²⁴ sa chathair. Ina measc seo tá díonta glasa agus speicis oiriúnacha crainn a phlandáil in áiteanna oiriúnacha mar cuid de chórais draenála inbhuanaithe (SuDS); bogáigh tógtha chun cáilíocht uisce a fheabhsú agus maidhm-thuilte a chosc; níos mó bithéagsúlachta; níos mó clúdach ceannbhrait crainn chun teas uirbeach a rialáil, cáilíocht an aeir a fheabhsú agus scáth a sholáthar, agus conairí do ghluaiseacht fiadhúlra laistigh den chathair.

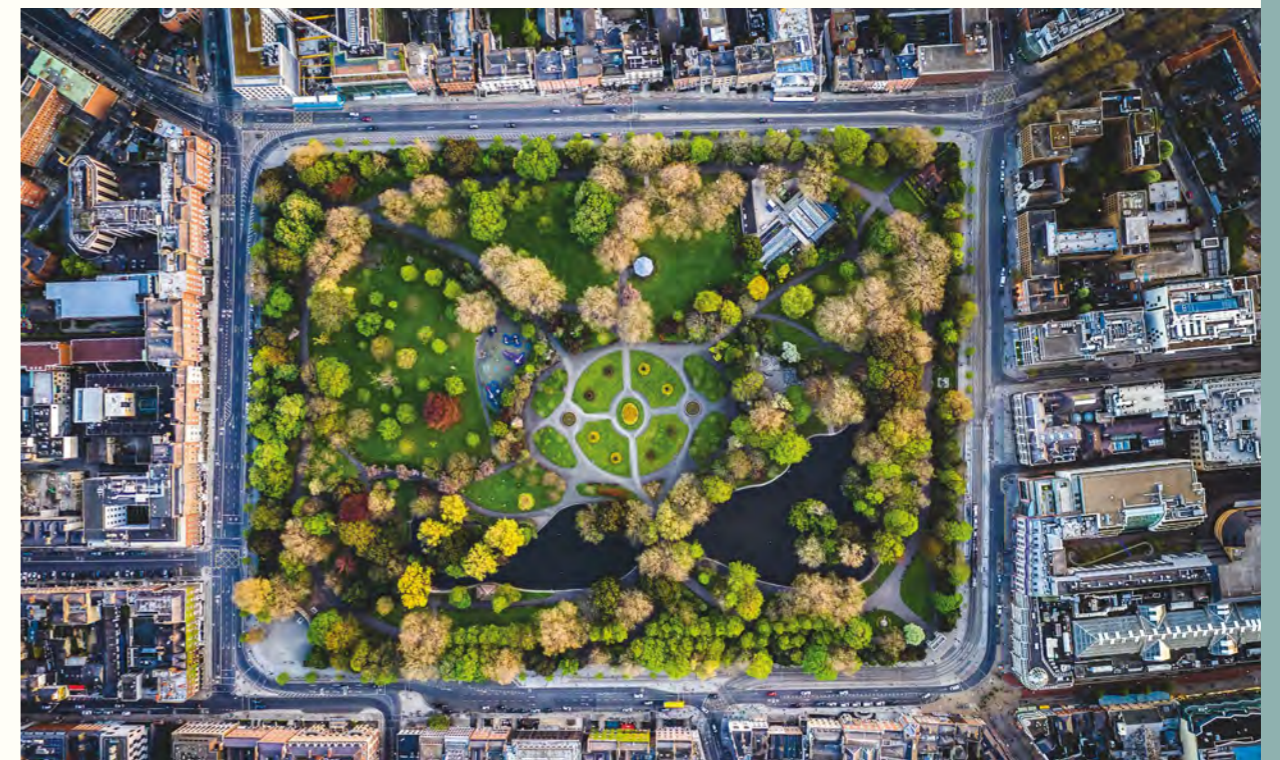
24 Is éard atá i Seirbhísí Éiceachórais ná ranncuidiú díreach agus indíreach éiceachóras le folláine an duine. Tá ceithre phríomhchineál ann: seirbhísí soláthair, rialála, tacaíochta agus a cultúrtha, féach Tábla 10.1.

- Líonra de spásanna glasa ilfheidhmeacha / spásanna glasa uirbeacha a sholáthar a fhéadfaidh speictream tairbhí comhshaoil, sóisialta agus eacnamaíocha a bhaint amach don chathair, rud a chuirfidh le hinbhuanaitheacht uirbeach, seasmhacht ó thaobh na haeráide de agus dea-cháilíocht beatha a sholáthar do dhaoine.
- Deiseanna a sholáthar do dhaoine stíleanna maireachtála gníomhacha agus sláintiúla a threorú trí rochtain ar áiseanna agus nádúr a mhéadú, agus trí spásanna / áiteanna a dhearadh a chumasaíonn / a spreagann taisteal gníomhach, súgradh agus gníomhaíocht chorpartha agus an comhshaoil á chosaint.
- Foraois Uirbeach láidir atá seasmhach ó thaobh na haeráide a chruthú agus a threisiú trí na crainn cearta a phlandáil sna háiteanna cearta agus trí éagsúlacht na speiceas, na mbunús agus na n-aicmí aoise a mhéadú. Crainn aibí a chaomhnú agus níos mó crann sráide a phlandáil a chuirfidh conairí fiadhúlra ar fáil trí na ceantair is uirbithe, ag nascadh gnáthóga le chéile agus ag soláthar tairbhí do dhaoine.

10.5 Beartais agus Cuspóirí

10.5.1 Bonneagar Glas

Tá ról ríthábhachtach ag bonneagar glas maidir le cathair shláintiúil, ghlas agus sheasmhach ó thaobh aeráide de a dhéanamh de Bhaile Átha Cliath. Is féidir bonneagar glas (GI) a shainiú mar líonra idirnasctha de spás glasa (nó gorm i gcás gnéithe uisce) a chaomhnaíonn luachanna agus feidhmeanna éiceachórais nádúrtha agus a sholáthraíonn tairbhí

gaolmhara do dhaonraí daonna ²⁵. Is féidir cur síos a dhéanamh ar na tairbhí seo mar sheirbhísí éiceachórais agus féadann siad athrú le himeacht ama, a d'fhéadfadh a bhaint amach nó atá bainte amach, ag brath ar riachtanais an duine. I gcur chuige bonneagair ghlais i leith na pleanála, cuirtear san áireamh luachanna agus gníomhartha caomhantais dúlra i gcomhpháirt le forbairt talún, bainistíocht fáis agus pleanáil bonneagair thógtha.

I measc spásanna glasa agus gorma na cathrach tá an cósta, páirceanna, aibhneacha, canálacha, limistéir spáis oscailte, cearnóga poiblí, agus sráideanna le crainn agus bonneagar atá bunaithe ar an dúlra mar bhogaigh i bpáirceanna, gairdíní báistí sa ríocht phoiblí agus díonta glasa agus ballaí glasa ar fhoirgnimh. Comhlíonann na heilimintí GI seo ilfheidhmeanna chun raidhse sochar sóisialta, comhshaoil agus eacnamaíoch a sholáthar don chathair (féach Tábla 10.1):

²⁵ Benedict, Mark A., agus Edward T. McMahon. Bonneagar glas: tírdhreacha agus pobail a nascadh. Island Press, 2006.

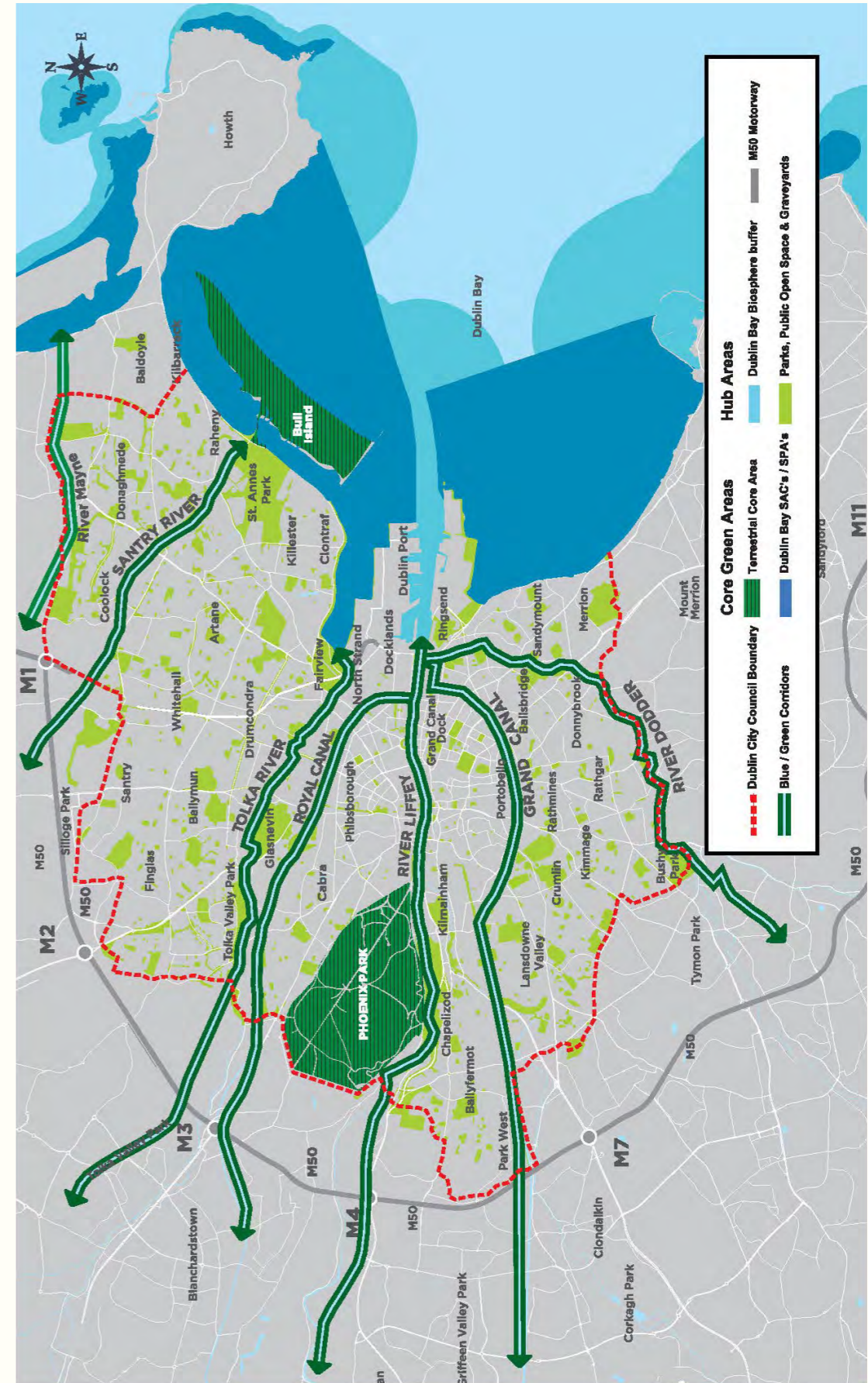
Tábla 10-1: Samplaí de Sholáthar Seirbhísí Éiceachórais

	FEIDHMEANNA	TAIRBHÍ
Seirbhísí soláthair	Trí phailniú.	Ag tacú le táirgeadh bia, barra.
	Trí tháirgeadh bia uirbigh agus gairdíní pobail.	Tacú le táirgeadh bia inbhuanaithe agus áitiúil.
Seirbhísí rialála	Soláthar a dhéanamh do rialáil aeráide trí charbón a cheapadh agus a stóráil in ithir, crainn srl.	An timpeallacht nádúrtha agus thógtha a mhaolú agus a oiriúnú don athrú aeráide.
	Rith chun srutha uisce báistí a laghdú / a mhoilliú inár n-aibhneacha agus inár gcóras uisce dromchla agus truailleáin a choinneáil ó dhul isteach i sruthchúrsaí	Feabhas a chur ar cháilíocht uisce / coinneáil tuile.
	Bonneagar glas a tharlaíonn go nádúrtha a sholáthar feadh an chósta chun cabhrú le tuilte cósta a bhainistiú.	Tacú le cosaint stoirme cósta ceapadh truailleáin agus carbóin.
	Trí thruailleáin aeir a scagadh mar fhásra, déantar cáithníní a ionsú agus a bhaint.	Caighdeán an Aeir a fheabhsú
Seirbhísí tacaíochta	Méid agus cáilíocht na ngnáthóg a mhéadú agus trí ghnáthóga nasctha níos fearr a sholáthar.	Tacú le héiceachórais athléimneacha agus le bithéagsúlacht.

Seirbhísí Cultúrtha	<p>Feabhas a chur ar charachtar na cathrach agus a gnéithe nádúrtha, cultúrtha agus oidhreachta agus trí áiteanna a sholáthar a thugann braistint áite.</p>	<p>Áiteanna tarraingteacha a sholáthar chun maireachtáil / obair / infheistiú iontu / cuairt a thabhairt orthu.</p>
	<p>Spásanna agus sráideanna glasa agus cathartha atá sábháilte agus inrochtana go héasca agus dea-dheartha a sholáthar le haghaidh idirghníomhaíochta sóisialta agus spásanna le haghaidh áineasa ag raon scálaí agus feidhmeanna.</p>	<p>Spás do ghníomhaíocht chorpartha agus deiseanna le haghaidh idirghníomhaíochta sóisialta chun leasa sláinte daoine agus chun a mothú folláine a fheabhsú.</p>
	<p>Líonraí a sholáthar do mhodhanna taistil inbhuanaithe mar bhealaí rothaíochta agus cosáin idir spásanna agus lárionaid uirbeacha.</p>	<p>Taisteal gníomhach agus rochtain ar an dúlra a chumasú.</p>

Figiúr 10-1: Líonra Straitéiseach Glas agus Gorm atá ann cheana i gCathair Bhaile Átha Cliath

Tá líonra glas agus gorm straitéiseach reatha na cathrach a thaispeántar i bhFigiúr 10-1 comhdhéanta de:

- a. Croí-Cheantair** - Cuan Bhaile Átha Cliath agus Páirc an Fhionnuisce - arb iad núicléis an líonra iad agus a chuireann gnáthóg riachtanach ar fáil do speicis íogaire;
- b. Moil** - páirceanna agus spásanna oscailte - a mhaolaíonn na croílímistéir, agus atá déanta as na spásanna nádúrtha agus leath-nádúrtha leanúnacha is mó, agus is lú ilroinnte, agus,
- c. Conairí** ar nós aibhneacha agus canálacha na cathrach agus ár sráideanna agus ár ríocht phoiblí níos mó agus níos mó atá ríthábhachtach chun nascacht gnáthóg sa tírdhreach a choinneáil agus soláthar a dhéanamh do ghluaiseacht ainmhithe, do scaipeadh síolta agus pailín, agus d’imirce plandaí.

De réir mar a fhasann agus a chomhdhlúthaíonn an chathair, beidh gá le líonra comhordaithe agus bainistithe de spásanna glasa ilfheidhmeacha atá nasctha leis an líonra GI réigiúnach níos leithne (de réir RPO 7.23 den Straitéis Réigiúnach Spásúlachta agus Eacnamaíoch 2019), chun a chinntiú go ndéantar feidhmeanna éiceachórais a chothabháil agus a fheabhsú. Beidh ar fhorbairtí atá ann cheana agus nua, ar shráideanna agus ar an ríocht phoiblí gnáthóga nádúrtha agus crainn atá ann cheana a choinneáil nuair is féidir agus beidh gá le soláthar méadaithe de ghnéithe glasaithe uirbeacha lena n-áirítear díonta glasa, ballaí agus réitigh dhúlra-bhunaithe, lena n-áirítear córais draenála inbhuanaithe (SuDanna).

Neartóidh ullmhú Straitéise GI ar fud na cathrach, gníomh de Phlean Gníomhaíochta um Athrú Aeráide CCBÁC, líonra straitéiseach spásúil reatha na cathrach agus sainaitheofar deiseanna / tionscadail straitéiseacha, lena n-áirítear tairbhí uirbeacha agus áineasa agus turasóireachta, do cheantair den chathair amhail feadh na gCanálacha, lena n-áirítear an limistéar idir an Capall Dubh ar an gCanáil Mhór agus teorainn na cathrach le Comhairle Contae Bhaile Átha Cliath Theas. Seachadfar Bonneagar Glas tríd an bpróiseas Bainistíochta Forbartha, trí phleanáil agus forbairt limistéar fáis nua sa chathair, trí LAPanna / Scéimeanna Pleanála, trí Straitéisí Glasaithe agus Ríochta Poiblí na Comhairle Cathrach (atá ann cheana agus iad siúd atá le forbairt) agus trí thionscadail bhonneagair phoiblí .

Is é Beartas Chomhairle Chathrach Bhaile Átha Cliath:

GI1	Sócmhainní Bonneagair Ghlais Sláine shócmhainní GI na cathrach a aithint agus a chosaint, de réir mar is cuí, agus nascacht, ilfheidhmiúlacht agus inrochtaineacht líonra bonneagair ghlais na cathrach a fheabhsú agus a leathnú, agus aghaidh a thabhairt ar bhearnaí sa líonra.
GI2	Nascacht Líonra bonneagair ghlais idirnasctha a fhorbairt de cheantair straitéiseacha nádúrtha agus leathnádúrtha le gnéithe comhshaoil eile lena n-áirítear spásanna glasa, aibhneacha, canálacha, an limistéar cósta agus muirí agus gnéithe fisiciúla eile lena n-áirítear sráideanna agus spásanna cathartha a thacaíonn le nascacht éiceolaíoch, fiadhúlra agus sóisialta.
GI3	Il-fheidhmiúlacht A chinntiú go seachadtar spásanna ilfheidhmeacha glasa agus cathartha a fheastalaíonn ar riachtanais an phobail, a thacaíonn le bithéagsúlacht, lena gcuirtear áineas gníomhach agus éighníomhach, bainistíocht uisce tuile agus dromchla agus feabhsúcháin gnáthóige áitiúla chun cinn. Cothromófar ilfheidhmiúlacht na spásanna i gcoinne an ghá atá le gnáthóg áitiúil agus riachtanais áineasa agus feidhmiúla páirceanna a chosaint agus a fheabhsú.
GI4	Inrochtaineacht Dearadh uilíoch a chinntiú do rochtain do chách ar an líonra bonneagair ghlais. Tá tosaíocht rochtana le tabhairt do choisithe thar gach úsáideoir eile. De réir na Straitéise Páirceanna, soláthrófar rochtain ar shaoráidí agus ar pháirceanna poiblí agus spásanna oscailte go cothrom do gach saoránach agus sainaitheofar agus tabharfar aghaidh ar éagothroime rochtana.
GI5	Ríocht Phoiblí / Sráideanna a Glasú Gnéithe glasaithe uirbeacha a chomhtháthú lena n-áirítear réitigh dhúlra-bhunaithe sa ríocht phoiblí atá ann nuair is féidir agus i ndearadh tionscadal ríochta poiblí do spásanna agus do shráideanna cathartha.
GI6	Ceantair Forbartha Nua / Fáis Nua Bonneagar Glas agus cur chuige seirbhísí éiceachórais a chomhtháthú i bhforbairtí nua / réimsí nua fáis sa chathair a chuireann le líonra bonneagair ghlais na cathrach trína leathnú agus a fheabhsú agus a sholáthraíonn d’athléimneacht comhshaoil na forbartha nua.
GI7	Gnéithe Glasaithe a Nascadh i nDearadh Láithreáin Ilroinnt spásanna glasa i ndearadh láithreáin a sheachaint agus spásanna glasa / gnéithe glasaithe a nascadh leis an mbonneagar glas in aice láimhe / an ríocht phoiblí nuair is indéanta agus chun feidhmeanna éiceolaíochta a sholáthar.

Is é Beartas Chomhairle Chathrach Bhaile Átha Cliath:	
G18	<p>Glasbhealaí Cathrach</p> <p>Tacú le forbairt Ghlasbhealaí Cathrach a nascann Cuan Bhaile Átha Cliath le tionscadail ghlasphealaigh réigiúnacha agus náisiúnta, faoi réir raonaithe agus dearaidh chúramaigh lena chinntiú go gcoinnítear feidhmeanna éiceolaíochta agus go ndéantar an bhithéagsúlacht agus an oidhreacht atá ann a chosaint agus a fheabhsú. Aithnítear seachadadh Glasbhealaí Cathrach sa Chreat Pleanála Náisiúnta mar cheann de na príomh-chumasóirí d'fhás Chathair Bhaile Átha Cliath.</p>

Is é Cuspóir Chomhairle Chathrach Bhaile Átha Cliath:	
G101	<p>Treirdhoiciméad um Dhíonta Glasa (2021)</p> <p>Beidh úsáid díonta glasa / gorma i bhforbairtí de réir cheanglais Threirdhoiciméad um Dhíonta Glasa de cuid Chomhairle Cathrach Bhaile Átha Cliath (2021), féach Aguisín 11.</p>
G102	<p>Straitéis Bonneagair Ghlais a ullmhú do Chathair Bhaile Átha Cliath</p> <p>Straitéis Bonneagair Ghlais a ullmhú do Chathair Bhaile Átha Cliath áireofar leis sin tacar nuafhorbartha de mhicrealimistéir ghlasa.</p>
G103	<p>Straitéisí Glasaithe Reatha agus Amach Anseo</p> <p>Ullmhú agus cur chun feidhme straitéisí glasaithe uirbeacha a leathnú, le béim ar leith ar phríomhshráideanna i limistéar na cathrach idir na Canálacha Ríoga agus na Canálacha Móire. Tacú le cur chun feidhme de: 'Straitéis Ghlasaithe na Saoirsí' (2015), 'Straitéis Ghlasaithe Oirthuaisceart Lár na Cathrach' (2018) agus 'Straitéis Ghlasaithe Bhóthar na gCloch' (2021) agus chun na straitéisí ghlasaithe a chur chun feidhm i gclár Straitéisí Ríochta Poiblí na Comhairle.</p>
G104	<p>Rannpháirtíocht le Pobail</p> <p>Páirt a ghlacadh agus páirt a thabhairt do shaorálaithe corparáideacha, d'úinéirí talún agus do ghníomhaireachtaí ábhartha chun tacú lena bpobail i bhforbairt agus i seachadadh clár bonneagair ghlais.</p>
G105	<p>Treoir um Dhearadh Spáis Oscailte Poiblí</p> <p>Treoir um Dhearadh Spáis Oscailte Poiblí, Páirceanna Chomhairle Cathrach Bhaile Átha Cliath atá le teacht a chur chun feidhme.</p>

Is é Cuspóir Chomhairle Chathrach Bhaile Átha Cliath:	
G106	<p>Glasbhealaí Cathrach agus Áitiúla</p> <p>Tacú le forbairt na nglasbhealaí cathrach seo a leanas agus na rotharbhealaí / siúlbealaí áitiúla:</p> <ul style="list-style-type: none"> An Chanáil Ríoga agus an Chanáil Mhór (lena n-áirítear lúb inmheánach na canálach Móire/Ríoga a nascann an dá chanáil trí Pháirc an Fhionnuisce). Aibhneacha na Life (Bealach Euro Bhaile Átha Cliath - Gaillimh) na Dothra (go Sléibhte Bhaile Átha Cliath). Conair an chósta. Bealaí áitiúla agus síneadh na mbealaí atá ann cheana lena n-áirítear feadh Aibhneacha na Tulchann, Sheantraibh, an Phoitéil, Camóige agus Maighne.

10.5.2 Bithéagsúlacht

Tá bithéagsúlacht ríthábhachtach, ní amháin mar gheall ar a luach intreach ach freisin mar gheall ar na seirbhísí éiceachórais fairsinge agus na buntáistí sóisialta a sholáthraíonn sí dár gcáilíocht beatha (ár sláinte agus ár bhfolláine) agus do chreatlach sóisialta agus eacnamaíoch na cathrach. Tá an bhithéagsúlacht mar bhonn agus taca le bonneagar glas na cathrach. Tá cáilíocht na ngnáthóg nádúrtha (uisce, ithreacha srl.) lárnach do sholáthar seirbhísí éiceachórais, agus, dá bhrí sin, tá sé ríthábhachtach chun sláine líonra GI a choinneáil agus seasmhacht na cathrach i leith tionchair athraithe aeráide.

Tá brúnna uirbeacha, cailteanas gnáthóige, athrú aeráide, truailliú, speicis ionracha agus iompar daonna ar cuid de na dúshlán leanúnacha a bhaineann le bithéagsúlacht a chaomhnú agus a athbhunú. Tá an Chomhairle Cathrach tiomanta faoin bPlean Náisiúnta Bithéagsúlachta (2017 - 2021) agus faoi Dhréachtphlean Gníomhaíochta Bithéagsúlachta na Cathrach 2021 - 2025 an phríomh-acmhainn seo a chaomhnú agus a athbhunú. Féachann Dréachtphlean Gníomhaíochta Bithéagsúlachta Chathair Bhaile Átha Cliath 2021-2025 le haghaidh a thabhairt ar chailteanas bithéagsúlachta trí ghníomhartha spriocdhírthe le torthaí intomhaiste chun nádúr na cathrach a chothabháil, a athshlánú agus a fhorlíonadh.

Tá raon leathan gnáthóg sa chathair atá mapáilte. Ina measc seo tá féarthailte nádúrtha agus leathnádúrtha, bogaigh agus sruthchúrsaí, dumhcha, coillearnach agus fála scean, ballaí cloiche, crainn sráide, scrobarnach agus talamh saothraithe. I measc na ngnáthóg tá iad siúd atá laistigh de limistéir chosanta a bhfuil tábhacht idirnáisiúnta agus náisiúnta leo (féach Tábla 10.2), a thacaíonn, iontu féin, le raon leathan flóra agus fána ar fud na cathrach, lena n-áirítear speicis chosanta (féach dréachtphlean Gníomhaíochta Bithéagsúlachta Chathair Bhaile Átha Cliath 2021-2025).

Aithníonn Comhairle Cathrach Bhaile Átha Cliath an tábhacht a bhaineann le suíomhanna beathaithe intíre a úsáideann éin chosanta a bhaineann le Cuan Bhaile Átha Cliath. Beidh gach togra a thagann laistigh de, nó laistigh de chrios tionchair na n-éifeachtaí suaithe féideartha, de shuíomhanna beathaithe intíre ex situ do speicis éan geimhridh de Leas Caomhantais Speisialta um Limistéir Chosanta Speisialta, faoi réir Measúnachta Cuí, arna threorú ag sonraí leordhóthanacha chun measúnú a cheadú ar éifeachtaí féideartha ar chuspóirí caomhnaithe de láithreáin Eorpacha ábhartha. Déanfar aon mholadh den sórt sin a mheas agus a thoiliú de réir an ghealltanais, a luaitear i gCaibidil 1 (Alt 1.5) den phlean seo, lena chinntiú go gcuirtear na ceanglais reachtacha maidir le Measúnú Cuí i bhfeidhm. Tá bearta sa dréachtphlean Bithéagsúlachta 2021-2025 chun láithreáin beathaithe sa chathair a shainnithint agus, maidir lena thailte féin, straitéis bainistíochta féaraigh a fhorbairt chun a chinntiú go mbeidh na tailte ar fáil mar shuíomhanna beathaithe le haghaidh Cadhan. Déanfaidh DCC iarracht freisin oibriú le páirtithe leasmhara ábhartha lena n-áirítear comhlachtaí Stáit agus leath-Stáit maidir leis seo.

Le hullmhú Straitéise Bonneagair Ghlais ar fud na cathrach éascófar tógáil líonra / conairí éiceolaíochta láidre agus ceangailte. Cuirfidh nascadh suíomhanna a bhfuil tábhacht bithéagsúlachta acu sa chathair lena n-áirítear láithreáin chosanta, conairí fiadhúlra agus láithreáin neamh-ainmnithe a bhfuil luach caomhantais acu don bhithéagsúlacht ar chumas na bithéagsúlachta sa chathair a bheith níos athléimní ó bhrúnna reatha agus amach anseo.

Tá go leor ceantar sa chathair a bhfuil tábhacht gheolaíoch ag baint leo, agus meastar go bhfuil tábhacht náisiúnta ag cuid acu i dtéarmaí a bheith ina ndea-shamplaí ionadaíoch d'fhoirmíochtaí nó de ghnéithe geolaíochta áirithe. I Suirbhéireacht Gheolaíochta na hÉireann (GSI), mar cuid dá gClár Oidhreachta Geolaíochta na hÉireann, aithníodh dhá shuíomh déag a bhfuil spéis gheolaíochta ag baint leo sa chathair. Is iad seo: Páirc an Fhionnuisce, Abhainn na Dothra, Oileán an Bhulla, Abhainn Phoitéil, Reilig Ghlas Naíon, GPO, Foirgneamh an Mhúsaeim ag TCD, Dealbh Oscar Wilde, 51 Faiche Stiabhna, Ballaí Chathair Bhaile Átha Cliath, Tobar Shráid Barra an Teampaill agus Toibreacha Guinness.

Tábla 10-2: Ceantair faoi Chosaint a bhfuil Tábhacht Idirnáisiúnta agus Náisiúnta ag baint leo

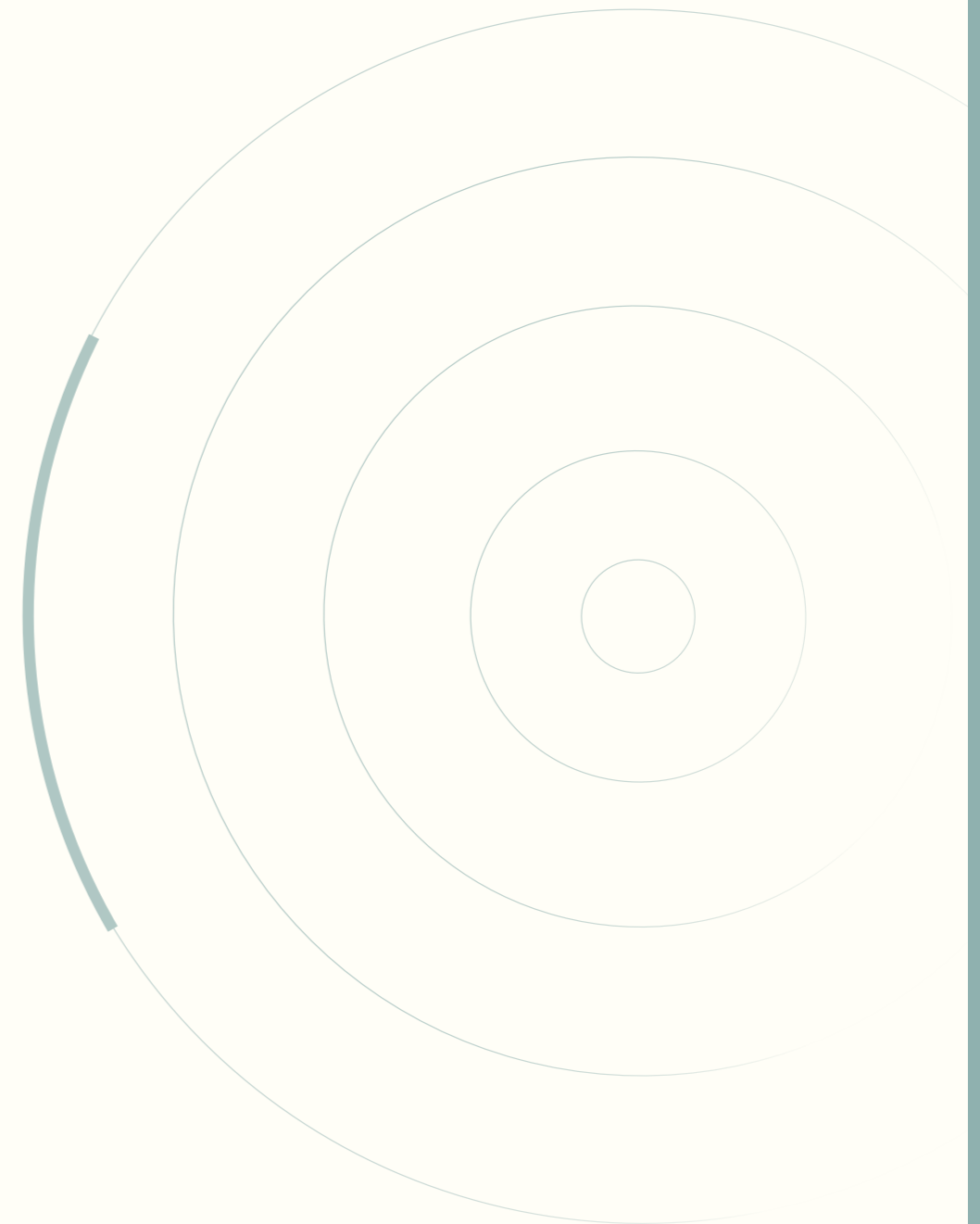
Limistéir faoi Chaomhnú Speisialta (SACanna) (Láithreáin Natura 2000)	Limistéir faoi Chosaint Speisialta (SPAanna) (Láithreáin Natura 2000)	Limistéir Oidhreachta Náisiúnta beartaithe (LONb)	Cuan Bhaile Átha Cliath: Ainmniúcháin Eile	Creat-Treoir Uisce Clár na Limistéir faoi Chosaint
Cuan Bhaile Átha Cliath Thuaidh (000206)	Cuan Bhaile Átha Cliath Theas agus Inbhear Abhainn na Tulchann (004024)	Cuan Bhaile Átha Cliath Thuaidh (000206)	Suíomh Bogaigh Ramsar Oileán an Bhulla (Idirnáisiúnta)	Aibhneacha - Asbhaint Uisce Óil - Abhainn na Life
Cuan Bhaile Átha Cliath Theas (000210)	Oileán an Bhulla (004006)	Cuan Bhaile Átha Cliath Theas (000210)	Suíomh Bogaigh Ramsar Trá Dhumhach Trá/Inbhear na Tulchann (Idirnáisiúnta)	Dobharlach Screamhuisce le haghaidh astarraingt Uisce óil - Dobharlach Screamhuisce Uirbeach Bhaile Átha Cliath
Taispeántar SACanna agus SPAnna atá lonnaithe i gContaetha tadhlacha in Imleabhar 6 um Measúnú Cuí.		Deilfeanna Dugaí Bhaile Átha Cliath gar do Chuan Theach Pigeon (000201)	Limistéir Taitneamhachta Speisialta Náisiúnta Oileán an Bhulla	Suímh Snámha - Cnocán Doirinne, Trá Mhuirfean, Dhumhach Trá
		An Chanáil Mhór (002104)	Tearmann Náisiúnta Dúlra Oileán an Bhulla	Ceantair atá íogair ó thaobh Cothaithe - Aibhneacha na Life, Inbhear na Life agus Inbhear na Tulchann
		An Chanáil Ríoga (002103)	Tearmann Náisiúnta Dúlra Oileán an Bhulla	Éiceachórais Talún a Bhraitheann ar Screamhuisce - SACanna agus SPAnna Ainmnithe

Is é Beartas Chomhairle Chathrach Bhaile Átha Cliath:	
GI9	Láithreáin Natura 2000 an Aontais Eorpaigh Riocht fabhrach caomhantais gach leasa cháilithigh / leasanna caomhantais speisialta gach láithreán Eorpach atá ainmnithe, nó a bheartaítear a ainmniú, faoi Threoracha Éan agus Gnáthóg an AE, a chaomhnú, a bhainistiú, a chosaint agus a athbhunú mar Limistéir faoi Chaomhnú Speisialta (SACanna) agus Limistéir faoi Chosaint Speisialta (SPAnna) (láithreáin Eorpacha / Natura 2000).
GI10	Flóra agus Fána faoi Chosaint faoi Reachtaíocht Náisiúnta agus Eorpach Suite Lasmuigh de Limistéir Ainmnithe Flóra agus fána a chosaint go leordhóthanach (faoi Threoracha Gnáthóg agus Éan an AE, na hAchtanna um Fhiadhúlra 1976–2021, na hAchtanna lascaigh 1959–2006 agus an tOrdú um Fhlóra (Cosaint) 2015 IR Uimh. 356 de 2015), cibé áit a bhfuil siad i gCathair Bhaile Átha Cliath, nó gur sainithníodh go dtacaíonn siad le riocht fabhrach caomhantais aon láithreán Eorpach.
GI11	Limistéir Oidhreachta Nádúrtha Bheartaithe Feidhmeanna éiceolaíochta agus nascacht gnáthóg agus speiceas na Limistéir Oidhreachta Nádúrtha (pNHAnna) atá beartaithe le cosaint ag an tSeirbhís Páirceanna Náisiúnta agus Fiadhúlra (NPWS) a chosaint agus a fheabhsú.
GI12	Láithreáin Náisiúnta agus Idirnáisiúnta um Chaomhnú an Dúlra Suíomhanna le haghaidh caomhnú an dúlra a chosaint mar atá ainmnithe faoi Chonradh Ramsar do shuíomhanna bogaigh, Limistéir Taitneamhachta Speisialta Náisiúnta, Tearmainn Dúlra Náisiúnta, Limistéir Tábhachtacha Éan agus Láithreáin Ordaithe um Chosaint Flóra.
GI13	Limistéir a bhfuil Tábhacht Éiceolaíoch ag baint leo do Speicis faoi Chosaint Cosaint, caomhnú agus feabhsú gach limistéir a bhfuil tábhacht éiceolaíoch ag baint leis do speicis chosanta a chinntiú, agus go háirithe iad siúd atá liostaithe i dTreoracha Éin agus Gnáthóg an AE, lena n-áirítear iad siúd a sainithníodh a thacaíonn le riocht caomhnaithe fabhrach aon láithreán Eorpach, de réir na gcaighdeán forbartha atá leagtha amach sa phlean seo.

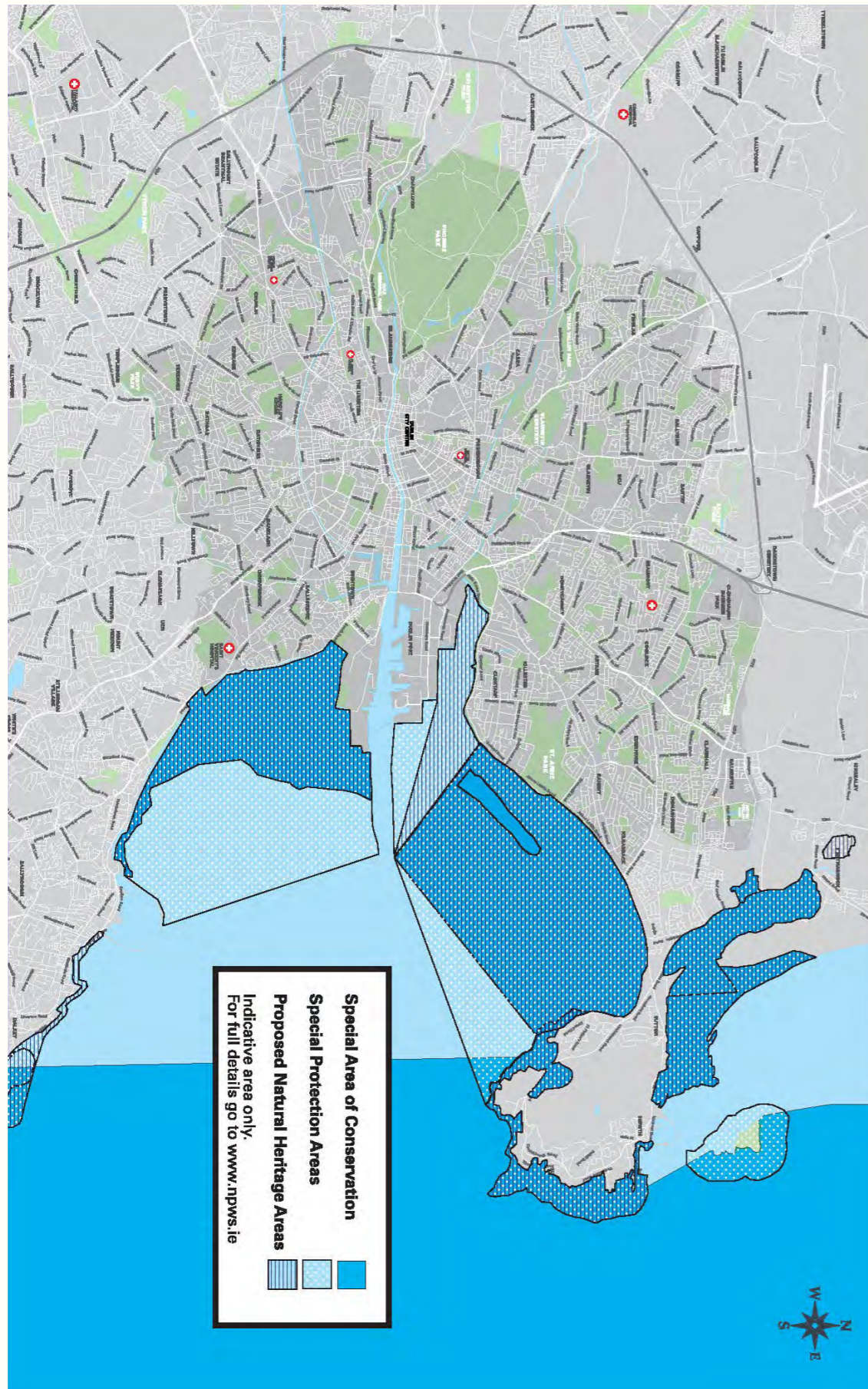
Is é Beartas Chomhairle Chathrach Bhaile Átha Cliath:	
GI14	Conairí Éiceolaíochta / Fiadhúlra Sláine chonairí éiceolaíochta agus clocha cora na cathrach a chothabháil agus a neartú a chuireann ar chumas speicis bogadh tríd an gcathair, trína nascacht a mhéadú [le taispeáint sa Straitéis Bonneagair Ghlais atá beartaithe] faoi Airteagal 10 de Threoir maidir le Gnáthóga an AE. Níor cheart go gcuirfeadh tograí forbartha isteach ar a bhfeidhmeanna éiceolaíochta agus ba cheart go dtuigfidís deiseanna chun cur le luach caomhantais dúlra a fheabhsú trí thírdhreachú a sholáthraíonn gnáthóga comhlántacha. Teastóidh Measúnú Tionchair Éiceolaíoch ar aon fhorbairt a bheartaítear ar dóigh go mbeidh tionchar suntasach aici ar ghnáthóga agus ar speicis a bhfuil spéis ag baint leo ar chonair éiceolaíoch nó in aice leis.
GI15	lascaigh Intíre agus Mara lascaigh intíre agus mara a chosaint agus aird iomlán a thabhairt ar Threoirlínte lascaigh Intíre Éireann ‘Pleanáil do Chúrsaí Uisce sa Timpeallacht Uirbeach’ 2020, agus iad ag tabhairt faoi, ag ceadú nó ag údarú forbartha nó oibreacha a d’fhéadfadh dul i bhfeidhm ar shruthanna aibhneacha, sruthchúrsaí, inbhir, cladaigh agus a ngnáthóg lena mbaineann. Suíomhanna slatiascaireachta farraige atá ainmnithe ag lascaigh Intíre Éireann ag Ballaí an Bhulla Thuaidh agus Theas agus ag Sráideanna Chnocán Doirinne agus Dhumhach Trá.
GI16	Cruthú Gnáthóige agus Forbairt Nua Ba cheart go gcuirfeadh an fhorbairt nua sin deiseanna ar fáil chun feabhsuithe bithéagsúlachta a ionchorprú trí ghlású uirbeach agus trí réitigh bonneagair dhúlra-bhunaithe a úsáid a bhfuil ábharthacht agus tairbhe ar leith acu i gcomhthéacs uirbeach. Ba cheart deiseanna a thapú mar cuid d’fhorbairt nua chun gnóthachan glan sa bithéagsúlacht a chur ar fáil.
GI17	Athchóiriú Gnáthóige Céatadán na limistéir athchóirithe agus nádúraithe ar thalamh poiblí sa chathair a mhéadú. Ba cheart go gcuirfeadh an fhorbairt nua sin ar thailte príobháideacha agus poiblí deiseanna ar fáil chun gnáthóga agus ithreacha díghrádaithe a athchóiriú nuair is indéanta agus foráil a dhéanamh dá gcothabháil fhadtéarmach chun díghrádú a theorannú.
GI18	Tionchar a Íoslachdú - Solas agus Torann An tionchar comhshaoil atá ag soilsiú agus torann seachtrach ag láithreacha íogaire a íoslachdú chun cothromaíocht inbhuanaithe a bhaint amach idir riachtanais ceantair, sábháilteacht bealaí siúlóide agus rothaíochta agus cosaint na speiceas íogair ar nós ialtóg (féach freisin Cuid 9.5.9 Soilsiú Seachtrach & Poiblí).

Is é Cuspóir Chomhairle Chathrach Bhaile Átha Cliath:	
G107	An Plean Gníomhaíochta Náisiúnta um Bithéagsúlacht 2017-2021 Tacú leis na spriocanna bainistíochta do shuíomhanna um chaomhnú dúlra atá leagtha amach sa Phlean Gníomhaíochta Náisiúnta Bithéagsúlachta 2017 (agus arna nuashonrú) agus na cuspóirí d'údaráis áitiúla aghaidh a thabhairt ar bhagairtí ar bhithéagsúlacht.
G108	Dréacht-Phlean Gníomhaíochta Bithéagsúlachta Chathair Bhaile Átha Cliath 2021-2025 Tacú le cur chun feidhme 'Dréacht-Phlean Gníomhaíochta Bithéagsúlachta Chathair Bhaile Átha Cliath 2021-2025' (nó arna nuashonrú), ina leagtar amach príomhthéamaí agus príomhchuspóirí maidir le caomhnú agus athchóiriú bithéagsúlachta agus spriocanna agus gníomhartha intomhaiste, i gcomhpháirtíocht leis na páirtithe leasmhara ábhartha go léir.
G109	Speicis Choimhthíocha Ionracha Tacú le bearta chun cosc a chur ar thabhairt isteach speiceas coimhthíoch ionrach i gCathair Bhaile Átha Cliath agus a leathadh a rialú de réir Rialacháin na gComhphobal Eorpach (Éin agus Gnáthóga Nádúrtha) 2011 agus Rialacháin an AE 1143/2014 agus na spriocanna agus na gníomhartha atá leagtha amach i Plean Gníomhaíochta um Speicis Choimhthíocha Ionracha Chathair Bhaile Átha Cliath 2016 - 2020 (nó arna nuashonrú).
G1010	Plean Pailneora Uile-Éireann 2021-2025 Aird a thabhairt ar Phlean Pailneoirí Uile-Éireann 2021 - 2025 i mbainistiú spásanna oscailte, páirceanna agus imeall na bóthair ón gComhairle agus pailniú suíomhanna folmha, tréigthe agus sealadacha a spreagadh trí bhearta chun daonraí na mbeach fiáin dúchasacha agus pailneoirí eile a chosaint agus a mhéadú.
G1011	Plean Bainistíochta Oileán an Bhulla agus Plean Gníomhaíochta Tearmann Dúlra 2020 - 2025 Tearmann Dúlra Náisiúnta Oileán an Bhulla (Ordú Aitheantais, 1988) a bhainistiú agus a chothabháil i gcomhpháirtíocht leis an tSeirbhís Páirceanna Náisiúnta agus Fiadhúlra agus tacú le cur chun feidhme Phlean Bainistíochta Oileán an Bhulla agus Plean Gníomhaíochta Tearmann Dúlra 2020-2025 do chur chun feidhme Cuspóirí Bainistíochta.
G1012	Láithreáin Gheolaíochta Aitheantas a thabhairt do thábhacht Láithreáin Gheolaíochta an Chontae agus carachtar agus sláine na suíomhanna / na ngnéithe seo a chosaint.

Is é Cuspóir Chomhairle Chathrach Bhaile Átha Cliath:	
G1013	Léarscáil agus Bunachar Sonraí Ghnáthóg Chathair Bhaile Átha Cliath Nascacht gnáthóg a chosaint agus a fheabhsú agus cailliúint agus ilroinnt gnáthóige a chosc trí athrú, forbairt agus bainistíocht ar úsáid talún uirbeach trí Léarscáil agus Bunachar Sonraí Gnáthóg Chathair Bhaile Átha Cliath (2020, agus nuashonruithe) a úsáid chun cinntí pleanála a threorú.
G1014	Tearmann Dúlra Breise Idirchaidreamh a dhéanamh agus oibriú leis an tSeirbhís Páirceanna Náisiúnta agus Fiadhúlra agus iad ag ainmniú tearmann dúlra breise agus Limistéir Oidhreachta Nádúrtha, agus deiseanna a aithint d'fhorbairt an dúlra.

Figiúr 10-2: Léarscáil SPA/SAC/pNHA

10.5.3 Tírdhreach

Is suíomh é uathúil suíomh Bhaile Átha Cliath, ar Abhainn na Life agus timpeall ar Chuan Bhaile Átha Cliath, le Sléibhte Bhaile Átha Cliath ó dheas agus leithinis Bhinn Éadair ó thuaidh. Le tírdhreacha comhaimseartha nádúrtha, stairiúla agus dinimiciúla na cathrach, sainmhínítear an chathair agus tugann sí carachtar agus féiniúlacht di. Cuimsíonn sé seo an tírdhreach cósta, uiscebhealaí intíre, páirceanna stairiúla na cathrach agus ceathrúna uirbeacha lena n-áirítear na Dugthailte. Tá sé rithábachtach tírdhreacha lárnacha agus spásanna oscailte atá ann a choinneáil a thairgeann an oiread sin don chathair i dtéarmaí taitneamhachta agus carachtar agus a thugann braistint aitheantais agus áite do dhaoine. I gCathair Bhaile Átha Cliath, tá tírdhreacha den scoth a bhfuil tábhacht náisiúnta leo lena n-áirítear Limistéar Taitneamhachta Speisialta Náisiúnta ag Oileán an Bhulla agus Páirc Stairiúil Náisiúnta - Páirc an Fhionnuisce.

Is é Beartas Chomhairle Chathrach Bhaile Átha Cliath:

GI19	Tírdhreacha a Chosaint agus a Fheabhsú Leanúint ag cosaint agus ag feabhsú tírdhreach agus muirdhreach na cathrach, taitneamhachtaí áiteanna agus gnéithe áilleachta agus spéise nádúrtha, trí phleanáil agus dhearadh inbhuanaithe don phobal atá ann cheana agus do na glúine atá le teacht de réir na Straitéis Náisiúnta Tírdhreacha 2015 - 2022 agus aon cheann straitéis nuashonraithe.
GI20	Radhairc agus Ionchais Radhairc agus ionchais a chuireann le meas an tírdhreacha agus na hoidhreachta nádúrtha a chosaint agus a fheabhsú.
GI21	Tírdhreach na Cathrach a chur chun cinn Tírdhreacha na cathrach, lena n-áirítear aibhneacha, canálacha, Sléibhte Bhaile Átha Cliath agus Cuan Bhaile Átha Cliath, a chur chun cinn mar phríomh-acmhainn don chathair agus a bheith ina gcroí-réimsí den líonra bonneagair ghlais.
GI22	Rochtain Bhainistithe Rochtain bhainistithe a sholáthar ar cheantair tírdhreacha agus taitneamhachta i gcathair Bhaile Átha Cliath agus a gcosaint agus a gcothabháil fhadtéarmach a chinntiú chun teorainn a chur ar dhíghrádú.
GI23	An Coinbhinsiún Eorpach um Thírdhreach Leanúint ar aghaidh ag cosaint agus ag feabhsú an tírdhreacha, lena n-áirítear spásanna glasa atá ann cheana trí phleanáil agus dearadh inbhuanaithe don phobal atá ann agus do na glúine atá le teacht de réir phrionsabail an Choinbhinsiúin Eorpach um Thírdhreach.

Is é Cuspóir Chomhairle Chathrach Bhaile Átha Cliath:	
GIO15	An Straitéis Náisiúnta Tírdhreacha 2015-2025 Tacú le cuspóirí na Straitéise Náisiúnta Tírdhreacha 2015 - 2025 (agus nuashonruithe) agus iad a chur chun feidhme.
GIO16	Measúnacht ar Nádúr an Tírdhreacha Measúnú ar Charachtar Tírdhreacha (LCA) a ullmhú do Chathair Bhaile Átha Cliath, le linn shaolré an phlean de réir na Straitéise Náisiúnta Tírdhreacha 2015 - 2025 agus an Léarscáil Náisiúnta um Charachtar Tírdhreacha atá le teacht agus treoir náisiúnta ar mheasúnuithe áitiúla ar charachtar tírdhreacha.
GIO17	Staidéar ar Radhairc agus Ionchais Chun tabhairt faoi staidéar 'Radhairc agus Ionchais' chun príomh-radhairc agus ionchais na cathrach a aithint agus a chosaint. Is féidir tuairimí agus ionchais bhreise a aithint tríd an bpróiseas bainistíochta forbartha agus trí phleananna ceantair áitiúla.
GIO18	Athbhreithniú ar Limistéir faoi Chaomhnú Tírdhreacha Imscrúdú a dhéanamh ar oiriúnacht Pháirc San Anna a ainmniú mar Limistéar faoi Chaomhnú Tírdhreacha agus athbhreithniú a ullmhú chun scrúdú a dhéanamh ar an acmhainneacht do Limistéir eile faoi Chaomhnú Tírdhreacha, de réir mar is cuí le linn chreat ama an phlean forbartha.
GIO19	Limistéar Taitneamhachta Speisialta Náisiúnta Oileán an Bhulla (SAA) Plean Bainistíochta SAAO 2009 a nuashonrú do Limistéar Taitneamhachta Speisialta Náisiúnta Oileán an Bhulla Tacú le cosaint SAA Oileán an Bhulla.
GIO20	SAA Ghleann na Life & Pháirc an Fhionnuisce Chun ainmniú a lorg do: (1) Gleann na Life (ó Dhroichead na hInse go teorainn thiar na cathrach) agus, (2) Páirc an Fhionnuisce mar Limistéir Náisiúnta Taitneamhachta Speisialta agus chun Orduithe Limistéir Taitneamhachta Speisialta (SAAO) a ullmhú dóibh sin, de réir an Acht um Pleanáil agus Forbairt 2000, arna leasú.
GIO21	Cosaint agus Nascacht Sléibhte Bhaile Átha Cliath le Cathair Bhaile Átha Cliath Tacú, mar cuid de Chomhpháirtíocht Sléibhte Bhaile Átha Cliath, leis na bearta pleanála agus forbartha cearta chun Sléibhte Bhaile Átha Cliath a chosaint agus a nascadh le Cathair Bhaile Átha Cliath. Straitéisí a ullmhú agus a chur chun feidhme maidir le tírdhreach, taitneamhacht amhairc agus bithéagsúlacht Shléibhte Bhaile Átha Cliath a chaomhnú agus a fheabhsú, i gcomhpháirtíocht le Comhairle Contae Bhaile Átha Cliath Theas agus Comhairle Contae Dhún Laoghaire Ráth an Dúin.

10.5.4 Páirceanna agus Spásanna Oscailte

Cuimsíonn páirceanna agus spásanna oscailte na Cathrach raon leathan spásanna lena n-áirítear páirceanna foirmiúla (Páirceanna Suaitheanta agus Páirceanna Pobail Grád 1 & 2), limistéir spáis oscailte glasa, limistéir féaraigh, coillearnacha agus reiligí, cuibhrinn agus spásanna cathartha. Tá ról luachmhar ag na páirceanna agus na spásanna oscailte seo maidir le cáilíocht, carachtar agus geilleagar na cathrach a fheabhsú. Is sócmhainn fhisiciúil riachtanach iad le haghaidh folláine sa chathair atá nasctha le meabhairshláinte agus sláinte chorpartha na gcónaitheoirí. Soláthraíonn siad áiteanna tarraingteacha d'áitritheoirí, d'oibríthe agus do chuaritheoirí chun scíth a ligean, sóisialú agus spraoi iontu, agus tugann siad deis do dhaoine teagmháil a bheith acu leis an dúlra.

De réir Straitéis Páirceanna na Comhairle don chathair, léiríonn limistéar na bpáirceanna in aghaidh gach 1,000 duine soláthar iomlán de 3.64 heicteár nó 36 méadar cearnach in aghaidh an duine ar fud na cathrach, agus tá sé seo inchomparáide le treoilínte náisiúnta. Athraíonn sé seo go mór, áfach, ar an leibhéal áitiúil agus nuair a aithníodh easnamh sa chathair, cuireadh straitéisí glasaithe chun feidhme chun aghaidh a thabhairt orthu.

De réir mar a fhorbraíonn an chathair, is gá scála, suíomh agus nascacht páirceanna agus spásanna oscailte a phleanáil agus a dhearadh chun freagairt níos fearr do riachtanais an daonra atá ag fás. Cuirfear Páirceanna Suaitheanta Nua agus Páirceanna Pobail Ghrád 1 agus 2²⁶ ar fáil mar cuid de sheachadadh limistéar nua fáis sa chathair. Maidir le go leor áiteanna eile sa chathair, beidh an phríomhbhéim ar cháilíocht agus inrochtaineacht; lena gcinntítear go bhfuil rochtain ag daoine ar dea-shaoráidí agus ar i ndóthain spáis áineasa. Féachfar le deiseanna chun tréscailteacht na timpeallachta uirbí a mhéadú chun rochtain ar spás oscailte poiblí a mhéadú.

Tarlaíonn fás bia sa chathair i ngairdíní cúil daoine, i gcuibhrinn, i bpáirceanna, i suíomhanna folmha agus sealadacha agus ar dhíonta. Trí ghairdíní pobail, cuibhrinn agus feirmeacha uirbeacha cuirtear gníomhaíocht shóisialta, atá dírithe ar an bpobal agus fhisiceach ar fáil do gach aoisghrúpa agus de chumais éagsúla a sholáthraíonn bia a fhástar go háitiúil. Féadann siad tailte folmha a úsáid go gníomhach freisin. Tacófar go hiomlán le spás a chur ag fás i bhforbairtí cónaithe, díonta agus go sealadach ar thalamh folamh agus tionscnaimh mar Eat the Streets (<https://www.eatthestreets.ie/dublin>).

26 Freastalaíonn Páirceanna Pobail Grád 1 ar phobail áitiúla, tá raon maith áiseanna acu agus tá dearadh nó cur i láthair gairneoireachta ar ardchaighdeán acu agus tá siad thart ar 10 ha ar mhéid. Freastalaíonn Páirceanna Pobail Grád 2 ar phobail áitiúla agus tá raon taitneamhachtaí acu nó úsáidtear iad go príomha le haghaidh áineasa gníomhaí agus tá siad thart ar 5 ha ar mhéid.

Is é Beartas Chomhairle Chathrach Bhaile Átha Cliath:	
GI24	Ilfheidhmiúlacht Spás oscailte nua a ionchorprú sa líonra bonneagair ghlais don chathair, agus ról ilfheidhmeach a sholáthar lena n-áirítear: caitheamh aimsire lasmuigh, bithéagsúlacht, draenáil uirbeach, bainistíocht tuile, nasc agus ionsú carbóin gan cur isteach ar rochtain phoiblí ar fheidhm oscailte spáis oscailte agus ar fheidhm taitneamhachta. (féach Roinn 15.6: Bonneagar Glas agus Tírdhreachadh).
GI25	Tagarmharc de Sholáthar Spáis Oscailte (cearnach m.) in aghaidh gach 1,000 Duine Comhionannas rochtana a chinntiú do gach saoránach ar na páirceanna poiblí agus na spásanna oscailte i gCathair Bhaile Átha Cliath agus níos mó spáis oscailte a chur chun cinn le hinrochtaineacht mhéadaithe agus faireachas éighníomhach nuair is féidir. Maidir leis seo, beidh raon leathan cathrach de 2.5ha go 3.6ha de pháirceanna in aghaidh gach 1,000 tagarmharc daonra do spás glas / áineasa mar atá leagtha amach i Straitéis Páirceanna 2019 (nó mar a nuashonraíodh) mar sprioc beartais agus caighdeán cáilíochta.
GI26	Fáil Spáis Oscailte Phoiblí Bhreise a Dhaingniú Tosaíocht a thabhairt do spás oscailte poiblí nua a fháil ar an láthair, go háirithe i gceantair a sainaithníodh i Straitéis Páirceanna 2019 na Comhairle mar cheantair a bhfuil easnamhach ó thaobh spáis oscailte phoiblí de. I gcás nach bhfuil sé indéanta nó réalaíoch ar an láithreán, éileoidh an Chomhairle ranníocaíocht airgeadais in ionad soláthair chun spás oscailte iomchuí a sholáthar sa chomharsanacht. Áireofar an mhodheolaíocht chun an ranníocaíocht seo a ríomh i Scéim Ranníocaíochta Forbartha na Cathrach.
GI27	Aghaidh a thabhairt ar Easnamh Spáis Oscailte Phoiblí i gCeantair Aitheanta Féachaint do sholáthar spásanna oscailte poiblí breise a lorg i gceantair ina bhfuil easnamh iontu mar a shainaithnítear i Straitéis Páirceanna Chomhairle Cathrach Bhaile Átha Cliath 2019 (agus aon nuashonrú amach anseo) agus san iniúchadh spáis oscailte poiblí atá le teacht do lár na cathrach trí: a) spás oscailte a fháil mar cuid d'fhorbairt nua / athfhorbairt tailte athfhorbraíochta; b) uasghrádú na bPáirceanna Suaitheanta agus na bPáirceanna Ghrád 1 & 2 atá ann cheana chun freastal níos fearr ar a bpobail; c) imscrúdú a dhéanamh ar dheiseanna rochtana ar scoileanna agus ar choláistí áitiúla; agus, d) páirceanna póca / páircíní a fhorbairt.

Is é Beartas Chomhairle Chathrach Bhaile Átha Cliath:	
GI28	Forbairt Chónaithe Nua A chinntiú, i bhforbairtí cónaithe nua, go gcuirtear spás oscailte poiblí ar fáil atá leordhóthanach ó thaobh taitneamhachta, cainníochta agus dáilte chun riachtanais an daonra réamh-mheasta a chomhlíonadh, lena n-áirítear saoráidí súgartha do leanaí agus go bhfuil sé inrochtana trí bhealaí sábháilte siúil agus rothaíochta.
Is é Cuspóir Chomhairle Chathrach Bhaile Átha Cliath:	
GIO22	Straitéis Páirceanna Cathrach Bhaile Átha Cliath Tacú le cur chun feidhme Straitéis Páirceanna Cathrach Bhaile Átha Cliath 2019 nó mar a nuashonraíodh.
GIO23	Páirceanna a Bhainistiú/ a Chosaint / a Fheabhsú Leanúint ar aghaidh ag bainistiú agus ag cosaint agus / nó ag feabhsú páirceanna agus spásanna oscailte poiblí na cathrach chun freastal ar riachtanais shóisialta, áineasa, chaomhnaithe agus éiceolaíochta na cathrach agus machnamh a dhéanamh ar fhorbairt áiseanna comhlántacha iomchuí nach mbaineann ó thaitneamhachtaí spásanna.
GIO24	Iniúchadh Spáis Oscailte Poiblí Tacú le hIniúchadh Spáis Oscailte Poiblí a ullmhú do Limistéar Lár na Cathrach.
GIO25	Áiseanna agus Taitneamhachtaí i bPáirceanna / Spásanna Oscailte Poiblí Leanúint ar aghaidh ag soláthar agus ag feabhsú áiseanna do chuairoteoirí i bPáirceanna agus i spásanna oscailte poiblí, lena n-áirítear caiféanna, bothanna, leithris, saoráidí cithfholcadáin agus seomra feistis, scairdeáin uisce agus páirceanna madraí srl. agus a chinntiú go bhfuil gnéithe den sórt sin deartha go hinrochtana. Tabhairt isteach d'áiseanna i bPáirceanna ar nós leadóg bhoird, giomnásiam lasmuigh, trealamh aclaíochta do dhaoine fásta, faichí babhlála, srl. a spreagadh agus a éascú.
GIO26	Pleananna Bainistíochta Pleananna Bainistíochta Caomhantais a chur chun feidhme do Pháirc San Ann, Cearnóg Mhuirfean, Cearnóg Mhuinseo, Páirc Bhaile Phámar, Páirc Hoirbeaird, Faiche Dhumhach Thrá agus Wolfe Tone agus pleananna bainistíochta a ullmhú do gach páirc suaitheanta ainmnithe agus Páirceanna Pobail Ghrád 1 agus 2 atá faoi bhainistíocht an Chomhairle Cathrach. Is cuspóir de cuid na Comhairle é tacú le pleananna bainistíochta do Fhaiche Stiabhna agus Gairdíní Cuimhneacháin Cogaidh Náisiúnta na hÉireann.

Is é Cuspóir Chomhairle Chathrach Bhaile Átha Cliath:	
GIO27	<p>Plean Bainistíochta Pháirc an Fhionnuisce</p> <p>Tacú le cur chun feidhme Phlean Bainistíochta Pháirc an Fhionnuisce ag Oifig na nOibreacha Poiblí d'fhonn tírdhreach stairiúil Pháirc an Fhionnuisce agus a oidhreacht seandálaíochta, ailtireachta agus nádúrtha a chosaint agus rochtain, oideachas agus léirmhíniú cuairteoirí a éascú, agus an úsáid inbhuanaithe d'acmhainní na páirce a éascú le haghaidh áineasa agus gníomhaíochtaí iomchuí eile, ag spreagadh taighde agus ag cothú a braistint síochána agus suaimhnis.</p>
GIO28	<p>Feirmeoireacht Uirbeach agus Táirgeadh Bia</p> <ul style="list-style-type: none"> (i) Tacú le tionscnaimh feirmeoireachta uirbí agus táirgeachta bia a sholáthar, nuair is indéanta, agus go háirithe, ar dhíonta foirgneamh, cosúil le húsáidí sealadacha ar shuíomhanna folmha, tearcúsáidte nó tréigthe sa chathair agus i gceantair uirbeacha imeallacha / in aice leis an M50, agus i bhforbairtí cónaithe; (ii) féachaint do mhéadú de thart ar 100% a chur ar sholáthar na cuibhrinn sa chathair; (iii) Suirbhé a dhéanamh ar spásanna oscailte tearcúsáidte do ghairdíní pobail d'fhonn ceantair sa chathair a shainaithint atá oiriúnach agus iomchuí do ghairdíní pobail.
GIO29	<p>Garraí Scully</p> <p>Forbairt páirce a chur chun cinn agus a shaothrú go gníomhach sa limistéar ar a dtugtar Garraí Scully idir Cluain Sceach agus Baile an Mhuilinn agus caomhnú na bithéagsúlachta atá ann a chinntiú.</p>
GIO30	<p>Cearnóg Mhic Liam agus Páirc na gCeathrar Máistreacha</p> <p>Oscailt don phobal de Chearnóg Mhic Liam agus Pháirc na gCeathrar Máistreacha ag Bóthar Berkeley / Sráid Eccles a lorg.</p>

10.5.5 Aibhneacha agus Canálacha

Tá aibhneacha agus canálacha na cathrach agus a gcriosanna bruachánacha / cosáin tarraingthe ina ngnéithe tábhachtacha de líonra GI na cathrach. Feidhmíonn na huiscebhealaí seo agus a gcriosanna bruachánacha mar chonairí fiadhúlra agus gnáthóga uisceacha, tuilemhánna, spásanna glasa, an suíomh le haghaidh gnéithe / forbairt oidhreachta, ceantair áilleachta agus suaimhnis agus mar bhealach ceangail sa chathair. Le go leor acu, éascaítear taitneamhacht agus spóirt atá dírithe ar abhainn, agus rothaíocht agus siúlbealaí feadh na habhann. Is í Abhainn na Life príomhdhobharlach spóirt agus

uirbeach na cathrach. Nascann sé Cuan Bhaile Átha Cliath le Páirc an Fhionnuisce agus leis an réigiún níos leithne agus tá naisc chathartha, taitneamhachta, éiceolaíochta, staire agus cultúrtha tábhachtacha aige.

Níl 'dea-stádas éiceolaíoch' á bhaint amach ag aibhneacha na cathrach de réir na Creat-Treorach Uisce. Tá sé seo mar gheall ar roinnt fachtóirí lena n-áirítear truailliú in aghaidh srutha, ró-shreabhadh / mícheangail séarachais agus rith chun srutha uirbigh. Ina theannta sin, tá forbairt uirbeach agus athruithe stairiúla ar aibhneacha tar éis bruacha nádúrtha agus comhrianta na ngleannta abhann a athrú agus dá bhrí sin ligeadh do níos mó uisce agus truailléan bogadh isteach sna haibhneacha, rud a d'fhág gur cailleadh cáilíocht uisce, bithéagsúlacht agus gur mhéadaigh an achmhainneacht tuile.

Figiúr 10-3: Príomh-Aibhneacha agus Canálacha Chathair Bhaile Átha Cliath

Féachfar le criosanna maolánacha bruachánacha a chosaint, a chruthú agus/nó a fheabhsú chun leasa aibhneacha mar aon le deiseanna le haghaidh athchóiriú abhann. Trí idirghabhálacha den sórt sin, coinneofar nó cruthófar gnáthóga atá riachtanach do ghluaiseacht fiadhúlra, lena n-áirítear éisc agus speicis uisce beatha agus talún eile agus speicis talún a úsáideann na criosanna bruachánacha mar chonairí fiadhúlra. Méadóidh sé seo an fhéidearthacht truailleáin agus dríodair a scagadh ó rith chun srutha dromchla os cionn talún, soláthróidh sé taitneamhacht shuntasach agus luach áineasa, agus cuirfidh sé feabhas ar bhainistíocht tuilte (féach freisin Caibidil 9, Mír 9.5.2).

Is é Beartas Chomhairle Chathrach Bhaile Átha Cliath:

GI29	<p>Carachtair Chonairí Abhann a Chosaint</p> <p>Na sruthchúrsaí agus a gconairí abhann sa chathair a chosaint, a chothabháil agus a fheabhsú agus a chinntiú nach gclúdaíonn nó nach dtrasnaíonn forbairt ar aibhneacha agus a mbruach. Bruach abhann nádúrtha a chothabháil agus iad a athbhunú mar cuid d’aon fhorbairt nua. Beidh gá le conairí abhann a chruthú agus/nó a fheabhsú agus tacófar le deiseanna athchóirithe abhann chun cáilíocht uisce agus éiceolaíocht a fheabhsú, faoiseamh tuile nádúrtha a sholáthar chomh maith le tairbhí taitneamhachta agus fóillíochta a sholáthar.</p>
-------------	---

Is é Beartas Chomhairle Chathrach Bhaile Átha Cliath:

GI30	<p>Nascacht Ghnáthóga Fionnuisce agus Inbhir a chothabháil agus a fheabhsú/ Treoracha an AE maidir le Gnáthóga agus Éin</p> <p>Gnáthóga fionnuisce agus inbhir a bhfuil tábhacht ag baint leo ó thaobh speiceas atá liostaithe in iarscríbhinní Threoracha Éin agus Gnáthóg an AE, ar ghnáthóga iad ar chóir a chaomhnú, a chothabháil agus a athbhunú agus nascacht díobh seo a chinntiú de réir Airteagal 10 de Threoir um Ghnáthóga an AE.</p>
GI31	<p>Stádas Éiceolaíoch Aibhneacha a Chosaint agus a Fheabhsú faoi Chreat-Treoir Uisce an AE</p> <p>Tacú le feabhas a chur ar stádas éiceolaíoch gach abhann / dobharlaigh laistigh de limistéar riaracháin Chomhairle Cathrach Bhaile Átha Cliath agus na haibhneacha sin a sainathnódh de réir Phlean Bainistíochta Abhantraí 2018 - 2021 agus an chéad phlean bainistíochta eile atá le táirgeadh faoin 3ú timthriall pleanála abhantraí (2022-2027), mar a cheanglaítear faoi Chreat-Treoir Uisce an AE (féach Caibidil 9, Mír 9.5.2 Sruthchúrsaí Uirbeacha agus Cáilíocht Uisce).</p>
GI32	<p>Páirceanna Líneacha agus Úsáid Áineasa de Ghnéithe Uiscebhealaí</p> <p>Páirceanna líneacha, rochtain inbhuanaithe abhann, siúlbealaí, rotharbhealaí agus taitneamhachtaí áineasa, spóirt agus turasoireachta atá dírithe ar uisce agus lena gcuirtear feabhas ar an meas atá ar aibhneacha, a fhorbairt ar bhealach a chinntiú go seachnaítear aon éifeachtaí díobhálacha comhshaoil agus go mbaintear úsáid as feabhsúcháin éiceolaíochta, nuair is cuí, chun a chinntiú glanghnóthachan bithéagsúlachta. I gcás go bhfuil tailte feadh na n-uiscebhealaí faoi úinéireacht phríobháideach, beidh sé mar bheartas in aon togra forbartha rochtain phoiblí feadh an uiscebhealaigh a chinntiú.</p>
GI33	<p>Abhainn na Life</p> <p>Aitheantas a thabhairt do charachtar, tábhacht agus acmhainneacht uathúil Abhainn na Life sa chathair agus a naisc chathartha, éiceolaíochta, taitneamhachta, stairiúla agus chultúrtha a chosaint. Forbairt inbhuanaithe na príomh-acmhainne seo a chur chun cinn le haghaidh úsáidí taitneamhachta agus áineasa san abhainn agus feadh na habhann agus a forbairt mar chonair ghlas sa chathair a chur chun cinn chomh maith.</p>

Is é Beartas Chomhairle Chathrach Bhaile Átha Cliath:	
G134	<p>Forbairt Nua agus Spás Oscailte Poiblí feadh Chonairí Abhann</p> <p>A chinntiú go bhfreagraíonn forbairt nua, i dtéarmaí suímh agus dearaidh, do charachtar, do thábhacht agus do shuíomh aibhneacha na cathrach ina gceadaíonn an comhthéacs, agus a cheangal go gcuirfí spás oscailte poiblí ar fáil mar cuid d'fhorbairt nua, chun criosanna maolánacha bruachánach a fhorlónadh ionas go dtabharfaí tacaíocht do 'dea-stádas éiceolaíoch' nó níos airde a bhaint amach do dhobharlaigh, bainistíocht tuile, caomhnú na bithéagsúlachta agus feidhmeanna éiceachórais.</p>

Is é Cuspóir Chomhairle Chathrach Bhaile Átha Cliath:	
G1031	<p>Siúlóid na Cathrach Thuaidh</p> <p>Imscrúdú a dhéanamh ar acmhainneacht Siúlóid na Cathrach Thuaidh ón gCanáil Ríoga ag nascadh na bpríomhshuímh oidhreachta nádúrtha agus tógtha go léir idir an Chanáil Ríoga agus Abhainn na Tulchann.</p>
G1032	<p>Ionad Oideachais Theach Ghleann na Life</p> <p>Ionad bithéagsúlachta agus oideachais inrochtana a fhorbairt i dTeach Ghleann na Life le haghaidh oideachais agus léirmhínte ar Abhainn na Life, a héiceachóras, a stair agus a cultúr a chur ar fáil.</p>
G1033	<p>Ag Oibriú le Gníomhaireachtaí</p> <p>Idirchaidreamh agus oibriú le gníomhaireachtaí Stáit ábhartha atá freagrach as uiscebhealaí na cathrach, lena n-áirítear Uiscebhealaí Éireann, Iascaigh Intíre Éireann, an Ghníomhaireacht um Chaomhnú Comhshaoil, Oifig na nOibreacha Poiblí (OOP), Clár Uiscí an Údaráis Áitiúil (LAWPRO) agus Cuideachta Phort Bhaile Átha Cliath.</p>
G1034	<p>Straitéise Beochana Uisce na nDugthailte</p> <p>Tacú le cur chun feidhme Straitéis Beochana Uisce Dugthailte do SDZ Duga na Canálach Móire agus na Lotáí Thuaidh 2018 chun Dugthailte Bhaile Átha Cliath a chur chun cinn mar thaitneamhacht shuntasach atá dírithe ar uisce agus úsáid inbhuanaithe na n-uiscebhealaí mar cuid dhílis de bheocht agus eispéireas Dhugthailte Bhaile Átha Cliath, trína gcuirtear feabhas ar an limistéar mar cheann scríbe den chéad scoth le haghaidh gníomhaíochtaí maireachtála, gnó, turasóireachta, fóillíochta agus cultúrtha.</p>

10.5.6 Bithsféir UNESCO an Chósta agus Chuan Bhaile Átha Cliath

Is sócmhainn thábhachtach í cósta Bhaile Átha Cliath don chathair mar go bhfuil sí mar bhonn agus taca ag go leor de na feidhmeanna comhshaoil, eacnamaíocha, áineasa, cultúrtha agus turasóireachta sa Chathair. I gCuan Bhaile Átha Cliath, faightear tírdhreacha cósta, taitneamhachtaí cósta, oidhreacht nádúrtha a bhfuil tábhacht idirnáisiúnta, Eorpach agus náisiúnta ag baint leo, tearmainn dúlra agus deiseanna áineasa. Tá lonnaíochtaí cósta ann freisin, Port Bhaile Átha Cliath agus cuid mhaith den bhonneagar criticiúil don chathair atá an-leochaileach ó thaobh athrú aeráide de. Caithfear cothromaíocht a aimsiú idir acmhainn eacnamaíoch, turasóireachta, áineasa sa todhchaí (lena n-áirítear gníomhaíochtaí uiscebhunaithe cosúil le snámh farraige) agus acmhainneacht fuinnimh an chósta agus an ceanglas maidir lena oidhreacht nádúrtha, cáilíocht uisce agus díol spéise a chosaint.

Ó 2015 i leith, tá Cuan Bhaile Átha Cliath agus a chúlchríoch ainmnithe mar Thearmann Bithsféir UNESCO. I dtearmainn bhithsféir, cuirtear réitigh chun cinn a réitíonn caomhnú na bithéagsúlachta lena húsáid inbhuanaithe. Is réimsí foghlama iad don fhorbairt inbhuanaithe a chomhtháthaíonn trí phríomh "fheidhm": 1) bithéagsúlacht agus éagsúlacht chultúrtha a chaomhnú; 2) forbairt eacnamaíoch inbhuanaithe; agus 3) tacaíocht lóistíochta, a thacaíonn le forbairt trí thaighde, monatóireacht, oideachas agus oiliúint. Déantar Bithsféir UNESCO a bhainistiú trí Chomhpháirtíocht Bithsféir Chuan Bhaile Átha Cliath ina bhfuil Comhairle Contae Fhine Gall, Comhairle Cathrach Bhaile Átha Cliath, Comhairle Contae Dhún Laoghaire-Ráth an Dúin, Cuideachta Phort Bhaile Átha Cliath, Fáilte Ireland agus an tSeirbhís Páirceanna Náisiúnta agus Fiadhúlra. Díríonn a gcuid oibre ar an idirghaol idir gnéithe daonna, cultúrtha agus éiceolaíochta Chuan Bhaile Átha Cliath (féach [Bithsféir Chuan Bhaile Átha Cliath](#)).

I dTreoir an AE 2014/89/AE, ceanglaítear do Phlean Náisiúnta Muirí a ullmhú do limistéar muirí na hÉireann ina bhfuil an crios cósta. Foilsíodh an Creat Náisiúnta Pleanála Muirí (NMPF) i mí Iúil 2021. Leagtar amach straitéis náisiúnta don phleanáil straitéiseach agus don fhorbairt inbhuanaithe sa limistéar muirí chun tosaíochtaí éiceolaíochta, eacnamaíocha agus sóisialta a bhaint amach (sócmhainní mara a bhainistiú). I measc na gcomhréimsí beartais trastíre / mara tá fuinneamh in-athnuaite, líonraí leictreachais, cosaintí cósta agus tuile, iascaireacht agus dobharshaothrú, calafoirt agus cuanta, rochtain phoiblí, turasóireacht agus áineas, láithreáin agus speicis faoi chosaint, muirdhreach agus tírdhreach. Ní mór don phlean forbartha a bheith comhsheasmhach le NMPF glactha sa limistéar idir an mharc meán-ardtaoide agus an cladach cóngarach.

Is é Beartas Chomhairle Chathrach Bhaile Átha Cliath:	
GI35	Cosaint Ghinearálta ar Chrios Cósta An cladach cósta agus timpeallacht mhuirí mar spás oscailte agus na gnáthóga nádúrtha luachmhara a chosaint agus a fheabhsú.
GI36	Áiseanna Áineasa agus Turasóireachta Áiseanna áineasa agus turasóireachta inbhuanaithe inbhir agus cósta a fhorbairt, chun cur le meas ar shócmhainní nádúrtha cósta ar bhealach a chinntíonn go ndéantar aon éifeachtaí díobhálacha comhshaoil a sheachaint, a leigheas nó a mhaolú.
GI37	Cosaint agus Bainistíocht Chuan Bhaile Átha Cliath Cur chuige comhordaithe a chinntiú maidir le bainistíocht bhainistíocht Chuan Bhaile Átha Cliath a chosaint le gníomhaireachtaí Stáit agus Leath-Stáit eile trí Chomhpháirtíocht Biospáis UNESCO Chuan Bhaile Átha Cliath de réir a phlean bainistíochta d'fhorbairt inbhuanaithe Chuan Bhaile Átha Cliath agus Plean Gníomhaíochta Lima an Líonra Domhanda Cúlchistí Biospáis UNESCO MAB.
GI38	Truailliú Mara agus Treoir MSF Tacú le tionscnaimh chun truailliú mara i gCuan Bhaile Átha Cliath a laghdú i gcomhpháirtíocht le heagraíochtaí eile agus feachtas a mhúscailt ag úsáideoirí an Chuain agus ag an bpobal i gcoitinne agus aird a thabhairt freisin ar Chreat-Treoir na Straitéise Mara (2008/56/AE).
GI39	Léirmhíniú, Feachtas agus Rannpháirtíocht Phoiblí Feachtas a mhúscailt faoin tábhacht idirnáisiúnta do chaomhnú an dúlra i gCuan Bhaile Átha Cliath trí fhaisnéis agus léirmhíniú ar a bhithéagsúlacht a fheabhsú d'úsáideoirí áineasa agus do chuariteoirí. Rannpháirtíocht an phobail agus gníomhartha chun an dúlra a chaomhnú a mhéadú de réir chuspóirí Thearmann Bithsféir UNESCO.

Is é Cuspóir Chomhairle Chathrach Bhaile Átha Cliath:	
GIO35	Áiseanna Áineasa Cósta a Sholáthar Úsáid inbhuanaithe de thránna na cathrach agus den chósta a chur chun cinn agus tacú léi le haghaidh úsáidí taitneamhachta agus áineasa agus gnáthóga a chosaint ar bhrúnna áineasa neamh-inbhuanaithe.
GIO36	Tránna Snámha agus Stádas Brait Ghoirm Tránna a chothabháil ar ardchaighdeán le haghaidh snámha ag Cnocán Doirinne, Trá Mhuirfean, Dumhach Trá agus an bPoll Beag/ Port na Sliogán agus chun cáilíocht uisce agus áiseanna snámha a chosaint agus a fheabhsú d'fhonn iad a thabhairt go caighdeán 'Brait Ghoirm'.

Is é Cuspóir Chomhairle Chathrach Bhaile Átha Cliath:	
GIO37	Ionad Fionnachtana Chuan Bhaile Átha Cliath Ionad Fionnachtana inrochtana a fhorbairt do Chuan Bhaile Átha Cliath ag Oileán an Bhulla d'oideachas, ateangaireacht, bainistíocht cuairteoirí agus taighde chun tacú le cuspóirí caomhnaithe dúlra Tearmann Dúlra Oileán an Bhulla, fíс Bithsféar UNESCO Chuan Bhaile Átha Cliath agus na critéir do thearmainn bhithsféir de Chlár UNESCO an Fear agus an Bithsféar (MAB).
GIO38	Straitéis Caomhantais agus Taighde Bithsféar UNESCO Chuan Bhaile Átha Cliath Tacú leis an mBithsféar mar ionad barr feabhais idirnáisiúnta don oideachas, don oiliúint agus don taighde agus do chur chun feidhm Straitéis Caomhnaithe agus Taighde Thearmann Bithsféar UNESCO Chuan Bhaile Átha Cliath, 2016 - 2020 (agus nuashonruithe).
GIO39	Creat Náisiúnta Pleanála Muirí Cloí le beartais agus cuspóirí an Chreata Náisiúnta Pleanála Muirí toisc go mbaineann sé le crios cósta na cathrach (sa limistéar idir an marc meán-ardtaoide agus an cladach cóngarach) maidir le pleanáil agus bainistíocht acmhainní an cheantair mhuirí.

10.5.7 Foraois Uirbeach

Is éard atá i bhforaois uirbeach na cathrach ná crainn sráide, crainn ghairdín, crainn i bpáirceanna agus spásanna oscailte, línte fálaíthe agus coillearnacha. Tugann crainn buntáistí fairsinge don chathair trí spás a dháonnú, an timpeallacht a fheabhsú agus tionchair an athraithe aeráide a íoslaghdú. Soláthraíonn siad seirbhísí éiceachórais cosúil leis an aer a ghlanadh, bainistíocht uisce/ rialú tuile nádúrtha a chruthú agus gnáthóga éagsúla a chruthú agus carbón a stóráil, an timpeallacht uirbeach a fhuarú, torann a cheilt agus gníomhú mar bhac gaoithe. Nascann crainn spásanna glasa, bíonn sráideanna agus comharsanachtaí níos tarraingtí dá bharr agus cuireann siad mothú ginearálta folláine chun cinn.

Aithníodh i Staidéar Ceannbhrat Crann Bhaile Átha Cliath 2017 go bhfuil thart ar 300,000 crann i gCathair Bhaile Átha Cliath a chlúdaíonn thart ar 10% d'achar talún na cathrach. Aithníodh sé clúdach ceannbhrait íseal idir na canálacha i Lár na Cathrach agus ais de chlúdach íseal ceannbhrait ag rith ón gCanáil Mhór go teorainn thiar theas na Cathrach. Ullmhaíodh suirbhéanna éiceolaíochta agus bainistíocht gnáthóige pleananna do choillearnacha i bpáirceanna Ghleann na Tulchann, San Anna agus na dTor agus rinneadh suirbhé fála sceanach cathrach 2006 a nuashonrú chun bonn eolais a chur faoi bhainistíocht coillearnacha

agus fála sceach amach anseo. Leis an Straitéis Crann Bhaile Átha Cliath atá le teacht, bunófar pleananna foraoiseachta uirbeacha don chathair, soláthrófar sprioc do leibhéal méadaithe cumhdaigh crann agus tabharfaidh sí tosaíocht do shuíomhanna le haghaidh crainn a chur.

Is é Beartas Chomhairle Chathrach Bhaile Átha Cliath:

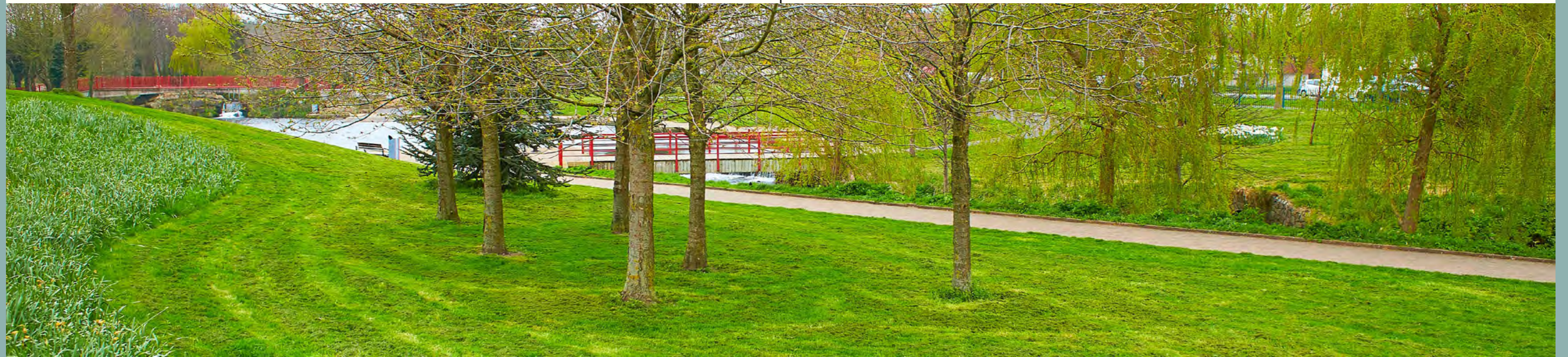
GI40	Plandáil Crann - Ginearálta Plandáil fála sceach dúchasach iomchuí agus fadtéarmach a éileamh sa phleanáil d'fhorbairt nua, spásanna uirbeacha, sráideanna, bóithre agus de thionscadail bhonneagair. Ba cheart go bhféachfadh forbairt nua le soláthar a dhéanamh do phlandáil bhreise crann ag baint úsáide as éagsúlacht speiceas lena n-áirítear speicis dhúchasacha de réir mar is cuí do shuíomh na forbartha ar mhaithe le hoidhreacht nádúrtha, taitneamhacht, cáilíocht chomhshaoil agus seasmhacht ó thaobh na haeráide de.
GI41	Crainn atá ann a Chosaint mar cuid d'Fhorbairt Nua Crainn atá ann a chosaint mar cuid d'fhorbairt nua, go háirithe iad siúd a bhfuil cáilíocht agus tábhacht amhairc, bithéagsúlachta nó taitneamhachta ag baint leo. Beidh toimhde ann i bhfabhar crainn a choinneáil agus a chosaint a chuireann go mór leis an gcomhshaoil.
GI42	Bainistíocht Crann Cur chuige dea-chleachtais dea-ghníomhach agus córasach maidir le bainistíocht crann a ghlacadh agus é mar aidhm dea-shláinte crann, riocht, éagsúlacht, taitneamhacht phoiblí agus próifíl aoise chothromaithe a chur chun cinn agus de réir Straitéis Chrainn Chathair Bhaile Átha Cliath 2021.

Is é Beartas Chomhairle Chathrach Bhaile Átha Cliath:

GI43	Fálta sceach Líonra fála sceach na Cathrach a chosaint agus a fheabhsú, go háirithe fála sceach atá mar theorainneacha do bhailte fearainn, paróistí agus barúntachtaí. Is é beartas na Comhairle clúdach fála sceach a mhéadú agus plandáil fála sceach a chur chun cinn i bhforbairtí nua ag baint úsáide as speicis dhúchasacha.
GI44	Foraois Uirbeach Sheasmhach Foraois uirbeach sheasmhach a sheachadadh agus a bhainistiú don Chathair chun cabhrú le seasmhacht éifeachtaí an athraithe aeráide a mhéadú chun go mbeidh crainn dhúchasacha agus coimhthíocha ann agus díriú agus tosaíocht a thabhairt d'áiteanna sa chathair a bhfuil clúdach ceannbhrait íseal acu le haghaidh leibhéal méadaithe clúdach crann.

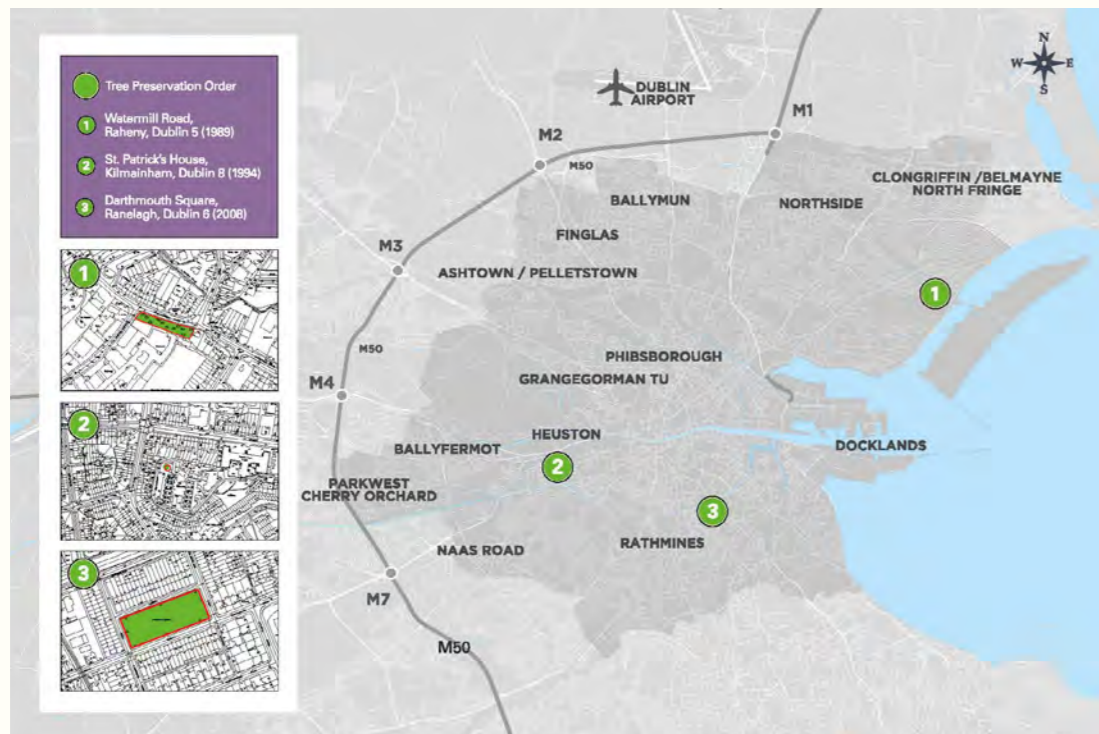
Is é Cuspóir Chomhairle Chathrach Bhaile Átha Cliath:

GIO40	Straitéis Crann Chathair Bhaile Átha Cliath 2021 atá le teacht Tacú le cur chun feidhme Straitéis Crann Chathair Bhaile Átha Cliath 2021 agus aon athbhreithniú uirthi sa todhchaí, ina leagtar síos fíis maidir le crainn, fála sceach agus coillearnacha a phlandáil, a chosaint agus a chothabháil go fadtéarmach i gCathair Bhaile Átha Cliath.
GIO41	Crainn mar Chonair Fiadhúlra nó 'Clocha Cora' Crainn, fála sceach nó grúpaí crann a chosaint a fheidhmíonn mar chonairí fiadhúlra nó 'clocha cora' de réir Airteagal 10 de Threoir an AE maidir le Gnáthóga.

Is é Cuspóir Chomhairle Cathrach Bhaile Átha Cliath:
Plean Ceannbhrait Crann Uirbigh
 Tacú le hullmhú Plean Ceannbhrait Crann Uirbigh do Cheantar Lár na Cathrach. An clúdach ceannbhrait crainn a mhéadú go dtí 10% ar a laghad i ngach ceantar le béim ar chlúdach an cheannbhrait crainn a mhéadú i gceantair ina bhfuil easnamh, agus 5% ar a laghad gach bliain i lár na cathrach.

Figiúr 10-4: Orduithe Caomhnaithe Crann atá ann cheana (OCTanna)

10.5.8 Spórt, Áineas agus Súgradh

Cuidíonn gníomhaíocht chorpártha mhéadaithe le feabhas a chur ar shláinte agus folláine gach duine a chónaíonn agus a oibríonn sa Chathair. Ar chúiseanna sláinte poiblí, timpeallacht inbhuanaithe agus comhtháthú sóisialta, in Éire Shláintiúil, Creat do Shláinte agus Folláine Níos Fearr 2019 - 2025, an Plean Náisiúnta um Gníomhaíocht Chorpártha 2016 agus Plean Rannpháirtíochta Sport Ireland 2021 - 2024, leagtar amach cuspóirí chun leibhéal gníomhaíochta corpartha a mhéadú ar fud an daonra uile trí spórt foirmiúil agus trí chur ar chumas daoine rochtain a fháil ar pháirceanna agus siúl agus dul ar rothar chuig a gcinn scríbe laethúla. Mar thosaíocht sa Phlean seo, tá deiseanna a éascú le haghaidh gníomhaíochta corpartha agus maireachtála gníomhaí agus tá sé ina ghné rithabhachtach chun áiteanna sláintiúla a bhaint amach.

Leanfaidh Comhairle Cathrach Bhaile Átha Cliath uirthi ag athnuachan agus ag forbairt áiseanna spóirt agus áineasa ar fud na cathrach agus ag tacú lena soláthar ag eagraíochtaí pobail agus príobháideacha. Maidir leis seo, tugtar aitheantas don ról an-tábhachtach atá ag clubanna spóirt agus sóisialta i saol sóisialta agus áineasa phobail na cathrach a fheabhsú. Tá gá le háiseanna agus le rannpháirtíocht mhéadaithe sa spórt do gach duine ag gach céim dá saolré agus gach cumas lena n-áirítear cailíní / mná agus cultúir éagsúla .

Leanfaidh an Chomhpháirtíocht Spóirt agus Folláine faoi stiúir Chomhairle Cathrach Bhaile Átha Cliath (DCSWP) ag oibriú i dtreo deiseanna a fheabhsú chun a chur ar chumas shaoránaigh agus oibrithe Bhaile Átha Cliath a bheith gníomhach go fisiceach trí chláir agus thionscnaimh spriocdhírthe. Tá an DCSWP i gceannas ar Thionscadal na gCathracha Gníomhacha a leagann amach sprioc do gach duine i mBaile Átha Cliath an deis agus an spreagadh a bheith acu páirt ghníomhach a ghlacadh i spórt agus i ngníomhaíocht chorpártha leis an bhfís go bhféadfadh stíl maireachtála gníomhach a bheith ina cuid inghlactha den ghnách cultúrtha i Baile Átha Cliath.

Is é sùgradh an ghné is tábhachtaí de shaol laethúil an linbh. Tá Comhairle Cathrach Bhaile Átha Cliath tiomanta do dheiseanna áitiúla, inrochtana agus uilechuimsitheacha a chumasú chun sùgradh do leanaí agus do dhaoine óga. Mar bhonn agus taca do Dhréacht-Straitéis Sùgartha Chathair Bhaile Átha Cliath ‘Sùgradh a Phailiniú!’ 2020 - 2025, tá Airteagal 31 de Choinbhinsiún na Náisiún Aontaithe um Chearta an Linbh (UNCRC); ceart an linbh chun sùgartha. Moltar cathair spráúil atá oiriúnach do leanaí agus inar féidir le gach leanbh agus duine óg (0-18 mbliana d’aois) taitneamh a bhaint as a gceart chun sùgartha agus an ceart seo a fheidhmiú go hiomlán agus gníomhaíocht choirp a thacaíonn leo a bheith acu. San áireamh anseo bheadh rochtain ar chlóis sùgartha, spásanna dírithe ar an óige agus deiseanna do chomharsanachtaí a thacaíonn le sùgradh agus don ríocht phoiblí.

Tugann líonra tréscailteach fairsing na cathrach de shráideanna poiblí, cosáin agus rotharbhealaí rochtain do dhaoine ar mhór-áiseanna áineasa na cathrach amhail an cósta, aibhneacha na cathrach agus páirceanna agus spásanna oscailte iomadúla na cathrach. I bhFigiúr 10-5, déantar na Cearta Slí Poiblí straitéiseacha (PROW) a shainaithint agus a mhapáil sa chathair. Ionchorpraítear / ionchorprófar go leor den PROW seo Glasbhealaí Cathracha agus ar an gcaoi sin cuspóirí áineasa agus turasóireachta réigiúnacha níos leithne agus modhanna taistil inbhuanaithe a chur chun cinn agus a chumasú.

Is é Beartas Chomhairle Chathrach Bhaile Átha Cliath:

GI45	Plean Náisiúnta Gníomhaíochta Corpartha 2016 Sláinte agus folláine na bpobal a fheabhsú trí rochtain ar rannpháirtíocht i spóirt, áineas agus gníomhaíocht shláintiúil a mhéadú de réir an Plean Náisiúnta Gníomhaíochta Corpartha 2016, Creat Éire Shláintiúil 2019 - 2025 agus Plean Rannpháirtíochta Sport Ireland 2021 - 2024.
GI46	Rochtain ar Áiseanna Spóirt / Áineasa a Fheabhsú agus a Uasghrádú / a Sholáthar Áiseanna spóirt / áineasa atá ann cheana sa chathair a fheabhsú agus a chinntiú agus infhaighteacht agus rochtain chomhionann ar raon áiseanna áineasa a sholáthar don daonra i gcoitinne de gach aois agus grúpa (lena n-áirítear mná / cailíní agus spóirt mhionlaigh) ag láithreacha ar fud na cathrach, lena n-áirítear coimpléisc tithíochta. I gceantair ina bhfuil easnamh ann, oibreoidh Comhairle Cathrach Bhaile Átha Cliath le soláthraithe saoráidí den sórt sin, lena n-áirítear scoileanna, institiúidí agus oibreoirí príobháideacha, chun rochtain ar an daonra áitiúil a chinntiú.

Is é Beartas Chomhairle Chathrach Bhaile Átha Cliath:

GI47	Tailte Áineasa Príobháideacha Tacú le forbairt tailte áineasa príobháideacha chun críocha áineasa.
GI48	Ilúsáid Áiseanna Spóirt agus Áineasa Ilúsáid áiseanna spóirt agus áineasa a uasmhéadú trí chomhlonnú seirbhísí idir soláthraithe spóirt, scoileanna, coláistí agus saoráidí pobail eile a spreagadh.
GI49	Áiseanna Spóirt agus Áineasa Reatha agus Seanbhunaithe a Chosaint Áiseanna spóirt agus áineasa reatha agus seanbhunaithe a chosaint, lena n-áirítear páirceanna, mura bhfuil fianaise shoiléir ann nach bhfuil aon ghá fadtéarmach leis an tsaoráid; mura gcuirfí soláthar coibhéiseach nó níos fearr in ionad an chailteanais i dtéarmaí cainníochta nó cáilíochta i suíomh inrochtana agus oiriúnach; nó gur forbairt mhalartach spóirt agus áineasa í an fhorbairt, nó go n-éilítear uirthi freastal ar easnaimh spáis oscailte eile, ar léir go mbeadh a tairbhí níos tábhachtaí ná cailliúint na húsáide a bhí aici roimhe seo nó faoi láthair.
GI50	Páirceanna Igeartha Fálaithe ar Spás Oscailte Reatha Spás oscailte poiblí a chosaint agus srian a chur go ginearálta ar fhorbairt páirceanna imeartha fálaithe ar limistéir spáis oscailte reatha ina gcuirfeadh sé cosc ar úsáid an spáis oscailte chun críocha eile a bhaineann le taitneamhacht nuair nach bhfuil cluichí ar siúl.
GI51	Áiseanna Sùgartha Leanaí - Ginearálta Soláthar áiseanna sùgartha leanaí a lorg a chuimsíonn áiteanna agus spásanna áitiúla agus poiblí le haghaidh sùgartha atá inrochtana agus uilechuimsitheach do leanaí agus do dhaoine óga de gach aois, gach cumas agus gach cúlra socheacnamaíoch.
GI52	Áiseanna Sùgartha Leanaí i bhForbairtí Cónaithe Nua Soláthar áiseanna sùgartha leanaí a lorg i bhforbairtí cónaithe nua. Clóis sùgartha a sholáthar ar chaighdeán iomchuí taitneamhachta, sábháilteachta agus inrochtaineachta agus áiteanna sábháilte inrochtana a chruthú do shóisialú agus sùgradh neamhfhoirmiúil.
GI53	Cearta Slí Poiblí Cearta slí poiblí a chosaint mar a thaispeántar i bhFigiúr 10-5.

Is é Cuspóir Chomhairle Chathrach Bhaile Átha Cliath:	
GIO43	Beartas Náisiúnta Sláinte Poiblí Tacú le cuspóirí an bheartais sláinte poiblí lena n-áirítear Creat Éire Shláintiúil 2019 - 2025 agus an Plean Náisiúnta um Ghníomhaíocht Fhisiciúil 2016.
GIO44	Tionscadal Cathracha Gníomhacha Tacú le hobair Chomhpháirtíocht Spóirt & Folláine Chathair Bhaile Átha Cliath agus Tionscadal Cathracha Gníomhacha Bhaile Átha Cliath maidir le líon na ndaoine, de gach aois, inscne agus cumas, a bheith rannpháirteach i spóirt agus i ngníomhaíocht chorpartha sa chathair a chruthú, a chothabháil agus a mhéadú.
GIO45	Staidéar ar Pháirceanna Imeartha Staidéar ar pháirceanna imeartha a dhéanamh chun úsáid agus bainistíocht (cáilíocht) páirceanna imeartha a thomhas ar bhealach níos fearr agus scrúdú a dhéanamh ar leibhéal an tsoláthair páirceanna a theastaíonn mar thoradh ar fhás sa daonra atá beartaithe, rannpháirtíocht mhéadaithe na mban sa spóirt agus an méadú ar an éileamh ar pháirceanna imeartha spóirt.
GIO46	Idirchaidreamh le hEagraíochtaí Spóirt Idirchaidreamh a dhéanamh agus oibriú le heagraíochtaí spóirt lena chinntiú nuair is féidir, go bhfreagraíonn an Chomhairle Cathrach do riachtanais na gclubanna agus na bpobal spóirt i soláthar saoráidí ardchaighdeáin.
GIO47	Mol Il-Spóirt i gComhar le Comhairle Contae Fhine Gall Imscrúdú a dhéanamh ar an bhféidearthacht mol ilspóirt a sholáthar sna bruachbhailte seachtracha chun freastal ar an éileamh méadaitheach ar shaoráidí páirce i gcomhar le Comhairle Contae Fhine Gall.
GIO48	Straitéis Súgartha Chathair Bhaile Átha Cliath 'Súgradh a Phailniú' 2020 Tacú le cur chun feidhme Dhréacht-Straitéis Súgartha Chathair Bhaile Átha Cliath 'Súgradh a Phailniú' 2020 - 2025 a bhfuil sé mar aidhm aige deiseanna súgartha uilechuimsitheacha agus inrochtana a sholáthar do leanaí agus do dhaoine óga agus comhtháthú an tsoláthair súgartha agus na gcomharsanachtaí a thacaíonn le leanaí.
GIO49	Pobail a Thacaíonn le Súgradh Tacú agus spreagadh a thabhairt do fhorbairt pobail a thacaíonn le súgradh a chuireann am agus spás agus cead ar fáil do 'ghnáthshúgradh sráide', deiseanna agus eispéiris agus súgradh i spás poiblí uirbeach.
GIO50	STRIDE: 2017 – 2020 Tacú le hullmhú agus le cur chun feidhme Straitéis nua Comhpháirtíochta Spóirt agus Folláine Chathair Bhaile Átha Cliath.

Is é Cuspóir Chomhairle Chathrach Bhaile Átha Cliath:	
GIO51	Páirc Chnocán Uí Dhálaigh Staidiam sacair Pháirc Chnocán Uí Dhálaigh a athfhorbairt ag soláthar taitneamhachtaí feabhsaithe spóirt, áineasa agus pobail agus mar cuid den fhorbairt seo chun stair shaibhir spóirt an láithreáin seo a cheiliúradh.
GIO52	Spás Áineasa Neamhfhoirmiúil - Talamh Neamhfhorbartha Scrúdú a dhéanamh ar an bhféidearthacht talamh neamhfhorbartha oiriúnach a úsáid go sealadach mar spás áineasa neamhfhoirmiúil.
GIO53	Gníomhaíochtaí Spóirt agus Fóillíochta Uisce Tacú le forbairt 'lido' poiblí agus áiseanna eile chun spóirt uisce agus gníomhaíochtaí fóillíochta a sholáthar i Lár na Cathrach.
GIO54	Caighdeán Oilimpeach Veileadróim Tacú le forbairt veileadróim caighdeánach Oilimpeach i réigiún na cathrach.
GIO55	Iosta Lána Mhuire Mhaith An t-iosta faoi úinéireacht na comhairle a fhorbairt ag Lána Mhuire Mhaith mar Limistéar Bonneagair Ghlais agus Áineasa.
GIO56	Ceartha Slí Poiblí Ceartha slí poiblí suntasacha breise a aithint le linn shaolré an phlean forbartha agus an léarscáil 'Ceartha Slí Poiblí' a nuashonrú.

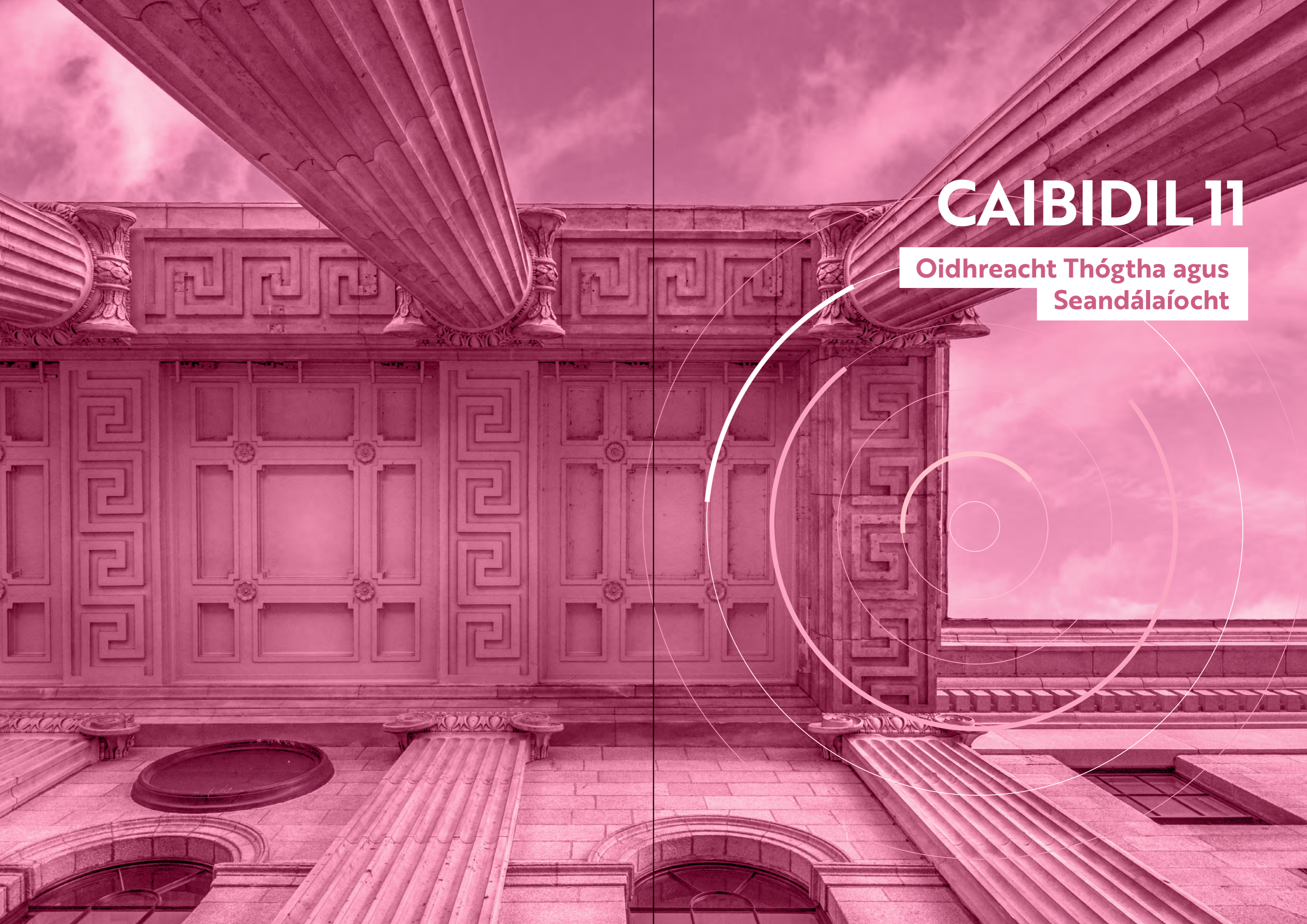
Figiúr 10-5: Ceartha Slí Poiblí

CAIBIDIL 11

Oidhreacht Thógtha agus
Seandálaíocht

11.1 Réamhrá

Aithnítear go gcuireann oidhreacht na cathrach go mór le comhchuimhne a pobail agus le saibhreas agus éagsúlacht a creatlaí uirbí. Tá sé ríthábhachtach do charachtar, d'aitheantas agus do bharántúlacht na cathrach agus is sócmhainn ríthábhachtach shóisialta, chultúrtha agus eacnamaíoch í d'fhorbairt na cathrach.

Foirgnimh stairiúla na Cathrach, sráidbhailte sráid-dreaca, sraith tithe agus cearnóga Seoirseacha, ailtireacht Victeoiriach agus Éadbhardach, oidhreacht thionsclaíoch, sainchomharthaí institiúideacha, foirgnimh nua-aoiseacha an 20ú haois, croí uirbeach agus Cathair na Meánaoise, mar aon lena séadchomharthaí seasmhacha agus seandálaíocht adhlactha, cuireann siad go léir lena sainiúlacht áitiúil agus cuidíonn siad le braistint láidir áite a chruthú do shaoránaigh agus do chuirteoirí ar an gcathair agus a comharsanachtaí.

Tá ról lárnach ag an bplean forbartha maidir le hoidhreacht agus seandálaíocht thógtha a luacháil agus a chosaint do na glúine atá le teacht. Tá an plean mar threoir do chinnteoireacht trí bheartais agus chuspóirí agus trí reachtaíocht náisiúnta a chur chun feidhme chun ár n-oidhreacht thógtha agus ár seandálaíocht a chaomhnú, a chosaint agus a fheabhsú.

11.2 Éachtaí

Déanann an Chomhairle a dícheall i gcónaí ár sócmhainní oidhreachta a chosaint, a fheabhsú agus a chaomhnú. Ar Thairfead ar Dhéanmhais Chosanta (RPS), tá níos mó ná 8,400 struchtúr. Ó Dheireadh Fómhair 2016, rinneadh 51 breisiú, 10 leasú / soiléiriú agus 129 scriosadh ón RPS. Tá obair sa réimse seo ar siúl i gcónaí le measúnuithe leanúnacha ar struchtúir le cur leis an tairfead.

Faoi láthair tá 24 Limistéar faoi Chaomhnú Ailtireachta (ACAanna) sa chathair. Sa tréimhse ó glacadh Plean Forbartha Chathair Bhaile Átha Cliath 2016-2022, ainmníodh trí ACA breise ag Bóthar Uí Aidín/ Bóthar Victoria, Bóthar Shruthán an Chuilinn agus Sráid Sheoirse Mhór Thuaidh.

Idir 2016 agus 2020, riar Comhairle Cathrach Bhaile Átha Cliath 192 tionscadal faoin Scéim Infheistíochta Oidhreachta Tógtha agus 15 tionscadal faoin gCiste Struchtúir Stairiúla (ar a tugadh ciste Struchtúir i mBaol roimhe seo) le maoiniú comhcheangailte de os cionn €2.2 milliún.

Sa Rannóg Chaomhantais, cuirtear feasacht ar Chaomhnú Ailtireachta agus Oidhreacht chun cinn trí roinnt léachtaí caomhantais a chur i láthair mar cuid den chúrsa caomhantais bliantúil 'Do Theach Cathrach Bhaile Átha Cliath a Chaomhnú' arna chur ar fáil ag an gCumann Seoirseach (i gcomhar le Rannóg Oidhreachta Chomhairle Cathrach Bhaile Átha Cliath).

Tá Plean Oidhreachta Chathair Bhaile Átha Cliath á chur chun feidhme ó 2002 i leith, i gcomhar leis an gComhairle Oidhreachta. Faoin bPlean, déantar tionscadail nua a fhorbairt i réimsí an taighde oidhreachta, bainistíocht oidhreachta a fheabhsú agus feasacht a mhúscailt i measc lucht féachana leathan. Tugadh faoi roinnt tionscadal ceannródaíoch sa Phlean Oidhreachta ó 2016, le tacaíocht ón gComhairle Oidhreachta. I measc na dtionscadal seo tá:

- 14 Henrietta, tionscadal um athúsáid oiriúnaitheach/caomhantais agus um fhorbairt músaeim, a bhuaigh dámhachtainí ón RIAI in 2018 as an 'Tionscadal Caomhantais is Fearr' agus le déanaí an Duais 'Silletto' ag gradaim Mhúsaem Eorpach na Bliana 2020.
- Taighde úrnua ar stair shóisialta agus ailtireachta ar phróisis an nuachóirithe i mBaile Átha Cliath le linn na 20ú Aois lena n-áirítear 'More than Concrete Blocks, Vol II 1940-1972' agus 'Dublin Through the Ages: The City Walls.'

I measc na n-éachtaí suntasacha i gcosaint agus i gcur chun cinn ár n-acmhainn seandálaíochta sa chathair tá:

- Feasacht ar Bhaile Átha Cliath Lochlannach a ardú trí rannpháirtíocht idirnáisiúnta le líonra uirbeach agus diaspóra na Lochlannach lena n-áirítear an Seimineár Bliantúil 'Féile Staire Idirnáisiúnta Lochlannach' a bhunú le hOllscoil Náisiúnta na hÉireann.
- Struchtúir meánaoiseacha agus níos déanaí a chaomhnú agus a chur i láthair in situ i bhforbairtí tráchtála ag Sráid Aungier, Sráid na Long, Sráid na Faiche Bige agus Sráid Thomáis.
- Plean Caomhantais Ballaí agus Cosanta Chathair Bhaile Átha Cliath a chur chun feidhme, lena n-áirítear taispeántas buan a shuiteáil faoi Bhalla na Cathrach in Ionad na Cé Adhmaid; oibreacha deisiúcháin monatóireachta agus caomhnaithe ar Bhalla na Cathrach ag Ionad na Cé Adhmaid.

11.3 Dúshlán

Tá roinnt saincheistanna lárnaigh os comhair na cathrach i dtéarmaí a hoidhreachta tógtha agus a seandálaíochta.

- Saincheist uileghabhálach is ea an gá leanúnach cothromaíocht a aimsiú idir na héilimh de chathair nua-aimseartha a théann in iomaíochas go minic lena gcéile i dtéarmaí comhdhlúthaithe agus fáis sa todhchaí leis an ngá lena carachtar intreach a chosaint. Tá gá ann freisin lena chinntiú gur cathair fhíor bheoga í Cathair Bhaile Átha Cliath ina gcónaí agus ina oibríonn daoine, ní ceann scríbe turasóireachta amháin. Spreagfar saoránaigh Bhaile Átha Cliath chun cónaí sa chroílár stairiúil agus is é an dúshlán a bheidh ann athchóiriú a dhéanamh ar mhaoin stairiúil atá íogair agus inbhuanaithe ó thaobh an chomhshaoil de, atá oiriúnach do mhaireachtáil nua-aimseartha.
- Admhaítear gurb é ‘an foirgneamh is glaise.... ná é sin atá tógtha cheana féin ²⁷, agus tá úsáid leanúnach, cé gur úsáid chuí as foirgneamh atá ann cheana féin í riachtanach ionas go mairfidh sé. Aithnítear go bhfuil foirgnimh stairiúla éagsúla sa chathair fós tearcúsáidte agus folamh. Bíonn sé deacair úsáidí oiriúnacha agus inmharthana a aithint d’fhoirgnimh oidhreachta áirithe, go háirithe na hurláir uachtaracha. Is é an dúshlán ná na hathruithe atá riachtanach chun ár n-oidhreacht ailtireachta saibhir a oiriúnú, a athúsáid, a uasghrádú agus a chosaint go leanúnach agus a barántúlacht, a sláine agus a sainspéiseanna a choinneáil.
- Is gné idirdhealaitheach í oidhreacht thógtha agus seandálaíocht Bhaile Átha Cliath i ndomhan atá ag éirí níos aonchineálaí. Is sócmhainn uathúil í, atá mar cuid dár bhféiniúlacht chultúrtha. Tá gá ann tuiscint níos doimhne ar ár n-oidhreacht thógtha agus ár seandálaíocht a chur chun cinn mar acmhainn bharántúil, uathúil agus theoranta. Beidh gá le feachtas an phobail ar luach cultúrtha agus tábhacht shóisialta agus eacnamaíoch oidhreacht thógtha na cathrach a mhéadú. Le meas méadaitheach ar ár n-oidhreacht, ár gcultúr agus ár gcruthaitheacht, tá acmhainneacht shuntasach romhainn freisin chun comhoibriú le páirtithe leasmhara pobail, gairmiúla agus institiúideacha ar fud na réimsí cultúrtha éagsúla.
- Féadfaidh éifeachtaí díreacha an athraithe aeráide ar oidhreacht a bheith láithreach nó carnach. As an iliomad tionchair a d’fhéadfadh a bheith ann, is iad na cinn a shaináithnítear mar thosaíochtaí do phleanáil oiriúnaithe ná tuilte, damáiste stoirme, creimeadh cósta, gluaiseacht ithreach, dálaí athraitheacha um chaomhnú adhlactha,

²⁷ Carl Elefante, 2007

lotnaidí agus múscán agus drochóiriúnú. Ina theannta sin, beidh tionchair indíreacha ann a bhaineann le freagraí sochaíocha ar athrú aeráide i dtéarmaí oiriúnaithe (m.sh. athruithe ar úsáid talún) agus maolú (m.sh. athchóiriú nó uasghrádú ar fhoirgnimh stairiúla chun ídiú fuinnimh a laghdú). Is é an dúshlán a bheidh ann oidhreacht Bhaile Átha Cliath a chaomhnú do na glúine atá le teacht agus beartais agus pleananna inbhuanaithe a fhorbairt le haghaidh oiriúnú don athrú aeráide ar oidhreacht thógtha agus seandálaíochta.

11.4 An Cur Chuige Straitéiseach

Sa Chreat Pleanála Náisiúnta (NPF) (go háirithe NPO 17 agus NPO 60) leagtar béim ar an gcaoi a bhfuil luach intreach ag ár n-oidhreacht thógtha, chultúrtha agus nádúrtha maidir le carachtar na gceantar uirbeach agus tuaithe a shainiú agus cur lena n-inmharthanacht, tarraingteacht agus braistint áite. Cuirtear béim freisin ar an gcaoi gur acmhainn neamh-inathnuaite iad sócmhainní oidhreachta tógtha na hÉireann ar fiú iad a chothú ar bhealach atá oiriúnach dá dtábhacht mar chabhair chun an t-am atá thart a thuiscint, ag cur le folláine an phobail agus le cáilíocht beatha chomh maith le forbairt eacnamaíoch réigiúnach.

Deirtear sa Straitéis Réigiúnach Spásúlachta agus Eacnamaíoch (RSES) gurb í an oidhreacht chultúrtha creatlach ár mbeatha agus ár sochaithe, go bhfuil sí timpeall orainn i bhfoirgnimh ár mbailte agus ár gcathracha, ár dtírdhreach, ár suíomhanna nádúrtha, séadchomharthaí agus láithreáin seandálaíochta agus go dtugann sí pobail le chéile agus cothaítear comhthuiscintí ar na háiteanna ina mairimid.

Tacaíonn an cur chuige uileghabhálach beartais straitéiseach sa dá phlean le comhforbairt áite ardchaighdeáin agus dearadh uirbeach eiseamláireach. Tá sineirgíocht shoiléir aige seo leis an tuiscint ar áit agus ar charachtar a chruthaíonn oidhreacht thógtha agus seandálaíocht.

D’fhonn cosaint agus feabhsú oidhreacht thógtha na cathrach a chinntiú, leanfar leis an gcur chuige straitéiseach seo a leanas:

- Caomhnú na hoidhreachta tógtha agus seandálaíochta na cathrach a chuireann go dearfach le carachtar, cuma agus cáilíocht na sráid-dreacha áitiúla agus le forbairt inbhuanaithe na cathrach.
- Luach speisialta fisiceach, sóisialta, eacnamaíoch agus cultúrtha na sócmhainní oidhreachta tógtha a fheabhsú, a chomhtháthú agus a chosaint trí fhorbairt iomchuí íogair chun a gcaomhnú a chinntiú do na glúine atá ann cheana agus do na glúine atá le teacht.

- A chinntiú go ndéantar foirgnimh a bhfuil spéis ailtireachta agus stairiúil ag baint leo a chosaint agus na struchtúir sin a mheasann an tÚdarás Pleanála a bhfuil spéis speisialta ailtireachta, stairiúil, seandálaíochta, ealaíonta, cultúrtha, eolaíochta, teicniúla nó sóisialta ag baint leo i dTaifead ar Dhéanmhais Chosanta.
- Limistéir faoi Chaomhnú Ailtireachta agus Limistéir faoi Rialú Pleanála Speisialta a aithint agus a ainmniú.
- Criosanna leasa seandálaíochta a chosaint.
- Rathúlacht Phlean Oidhreachta Chathair Bhaile Átha Cliath 2002-2006 a chur chun feidhme agus tógáil air mar aon le torthaí an Athbhreithnithe reatha ar Phlean Oidhreachta Cathrach 2021 agus ról na hoidhreachta a chur chun cinn maidir le háiteanna cruthaitheacha a chothú a fhreastalaíonn ar riachtanais agus ar mhianta áitiúla.
- Athúsáid foirgneamh oidhreachta iomarcach agus tearcúsáidte a chur chun cinn agus leanúint de bhearta gníomhacha talún a chur chun cinn cosúil le Tionscnamh na Cathrach Beo agus an scéim um Chónaí os cionn an tSiopa chun athúsáid agus oiriúnú íogair na bhfoirgneamh sin a spreagadh.
- Beartais a chur i bhfeidhm a thacaíonn le haitireacht ardchaighdeán a urramaíonn féiniúlacht chultúrtha agus traidisiúin roimhe seo maidir le lonnaitheacht a thógáil.
- Na tairbhí comhshaoil a bhaineann le caomhnú oidhreachta a chur chun cinn mar ranncuidiú ríthábhachtach le hinbhuanaitheacht de réir mar a chomhlíonann sé prionsabail idirghaolmhara eacnamaíochta, cultúrtha, sóisialta agus comhshaoil na forbartha inbhuanaithe.
- Dea-chleachtas a chur chun cinn maidir le creatlach foirgneamh stairiúil a athchóiriú agus acmhainn oiriúnaitheach a fheabhsú, seasmhacht a neartú agus leochaileacht na hoidhreachta a laghdú de réir an Phlean Náisiúnta um Oiriúnú Earnála d'Athrú Aeráide don Oidhreacht Thógtha agus Seandálaíochta (2020).

11.5 Beartais agus Cuspóirí

11.5.1 Taifead ar Dhéanmhais Chosanta

Ceanglaítear leis an Acht um Pleanáil agus Forbairt, 2000 (arna leasú) ar gach Údarás Pleanála cuspóirí maidir le struchtúir, nó codanna de struchtúir, a chosaint a bhfuil sainspéis ailtireachta, stairiúil, seandálaíochta, ealaíonta, cultúrtha, eolaíoch, teicniúil nó sóisialta ag baint leo, a chur san áireamh ina bplean forbartha. Tiomsaítear na foirgnimh agus na struchtúir seo ar chlár dá ngairtear Taifead ar Dhéanmhais Chosanta (RPS). Tá an RPS do Chathair Bhaile Átha Cliath liostaithe in Imleabhar 4 agus taispeántar é ar léarscáileanna plean forbartha. Is sásra é an taifead chun na struchtúir sin a chosaint ar bhonn reachtúil. Déantar tagairt don Fardal Náisiúnta um Oidhreacht Ailtireachta (NIAH) agus Moltaí Aireachta agus foirgneamh á mheasúnú lena chur san áireamh ar an RPS.

Sainmhíneítear 'Déanmhais Cosanta'²⁸ é mar aon déanmhais nó cuid shonraithe de dhéanmhais, atá san áireamh sa RPS. Mura luaitear a mhalairt, cuimsíonn sé taobh istigh an déanmhais, an talamh atá suite laistigh de chúirtealáiste an déanmhais, aon déanmhais eile atá laistigh den chúirtealáiste sin agus a taobh istigh agus gach daingneán agus gné atá mar cuid den taobh istigh nó taobh amuigh de na déanmhais thuas. Cuimsítear sa chosaint freisin aon ghnéithe a shonraítear a bheith ar na tailte bainteacha lena n-áirítear cóireálacha teorann.

Oibreacha Seachtracha agus Inmheánacha

Déanfar gach obair ar struchtúir chosanta de réir na gcaighdeán is airde i gcomhréir leis na Treoirlínte um Chosaint Oidhreachta Ailtireachta d'Údarás Phleanála (An Roinn Ealaíon, Oidhreachta agus na Gaeltachta, 2011). Foilsíonn an Roinn Tithíochta, Rialtais Áitiúil agus Oidhreachta Sraith Chomhairle um threoir bhreise maidir le hoibreacha beartaithe agus deisiú struchtúr agus gnéithe stairiúla (ar fáil ar <https://www.buildingsofireland.ie/resources>), ina bhfuil raon comhairle agus treorach ar leith ar fáil mar shampla maidir le: Fuinneoga: Deisiú Fuinneog Stairiúil (2007); Iarann: Deisiú Oibre Iarainn Saoirsithe agus Teilgthe (2009); Éifeachtúlacht Fuinnimh i bhFoirgnimh Thraidisiúnta (2010); Rochtain: Inrochtaineacht ar Fhoirgneamh agus ar Áiteanna Stairiúla a Fheabhsú (2011) agus Pábháil: Dromchlaí Talún Stairiúla a Chaomhnú (2015).

²⁸ Alt 2.21, Caibidil 2, Treoirlínte um Chosaint Oidhreachta Ailtireachta, 2011.

Déanfaidh an Chomhairle Cathrach bainistíocht agus rialú ar oibreacha seachtracha agus inmheánacha a théann i bhfeidhm go hábhartha ar charachtar ailtireachta an déanmhais tríd an bpróiseas bainistíochta forbartha. Teastaíonn cead pleanála le haghaidh aon oibre, lena n-áirítear deisiúcháin, a rachadh i bhfeidhm go hábhartha ar charachtar an déanmhais nó ar a leas speisialta.

Beidh an leibhéal cuí doiciméadaithe i ngach iarratas pleanála a bhaineann le Déanmhais Chosanta de réir Airteagal 23(2) de na Rialacháin Phleanála agus Forbartha, 2001 (arna leasú) agus i gcaibidil 6 agus aguisín B de na 'Treoirínte um Chosaint Oidhreachta Ailtireachta d'Údaráis Phleanála (2011), nó aon athrú air, lena n-áirítear Measúnú Tionchair Oidhreachta Ailtireachta más ábhartha.

Cúirtealáiste de Dhéanmhas Cosanta

Is minic a bhíonn an chúirtealáiste ²⁹ de Dhéanmhas Cosanta ina cuid riachtanach de leas speisialta an struchtúir. In imthosca áirithe, d'fhéadfadh go mbeadh gairdín nó tailte atá sainithe go soiléir sa chúirtealáiste, a d'fhéadfadh a bheith leagtha amach chun an dearadh nó an fheidhm a chomhlánú. Mar sin féin, is féidir le cúirtealáiste déanmhais a bheith fairsing agus féadfaidh forbairt dul i gcion air i bhfad uaidh. Ba cheart go n-áireofaí sa Mheasúnú Tionchair ar Oidhreachta Ailtireachta a chuirtear isteach le haon togra forbartha breithmheas ar chomhthéacs níos leithne an láithreáin nó an struchtúir lena n-áirítear tionchair amhairc a d'fhéadfadh a bheith ar chúirtealáiste struchtúir faoi chosaint.

Úsáid Stairiúil

Tá úsáid stairiúil an déanmhais mar cuid dá spéis speisialta agus go minic is í an úsáid is fearr a bhainfear as foirgneamh ná an úsáid lenar tógadh é. Uaireanta, áfach, is é an t-athrú úsáide an bealach is fearr chun struchtúr a chaomhnú ar bhonn fadtéarmach. Sa chás go moltar athrú úsáide, ba cheart go mbeifí in ann an foirgneamh a thiontú ina úsáid nua gan síntí nó modhnuithe dochracha, mar shampla oscailtí nua, staighrí a chur isteach, foroinnt shubstaintiúil pleananna urláir stairiúla agus/ nó cailteanas tromchúiseach stairiúil fabraic. Caithfear machnamh cúramach a dhéanamh freisin ar shaincheisteanna cosúil le cosaint dóiteáin, promhadh fuaime, seirbhísiú agus rochtain. Agus an úsáid inmharthana is fearr is féidir á fháil do dhéanmhais chosanta, féadfar beartais eile maidir le húsáid talún agus caighdeáin forbartha láithreáin a mhaolú chun caomhnú fadtéarmach a bhaint amach. In imthosca

²⁹ Féach Caibidil 13 de na Treoirínte um Chosaint Oidhreachta Ailtireachta, 2011 chun treoir a fháil maidir le cúirtealáiste de Déanmhas Cosanta a chinneadh.

áirithe, féadtar a mheas go bhfuil úsáidí gearrthéarmacha oiriúnach d'fhonn a chinntiú go seasfaidh foirgneamh an aimsir agus úsáid á baint as, go dtí go dtiocfaidh réitigh fhadtéarmacha chun cinn.

Daingneáin agus Feistis

Tá daingneáin agus feistis stairiúla i mbaol damáiste nó goid nuair a bhíonn foirgnimh fágtha folamh, nó faoi obair thógála nó le díol ar an margadh. Sa chás go moltar forbairt, ba cheart don Mheasúnacht Tionchair Oidhreachta Ailtireachta imlíne a thabhairt ar an gcaoi a ndéanfar an riosca seo a bhainistiú sna tograí. Má dhéantar damáiste nó goid do ghnéithe ailtireachta caithfear iad a athshuiteáil; is dóigh go mbeidh iarratas pleanála nua ag teastáil uaidh seo.

Scartáil

Ní thabharfar cead pleanála chun Déanmhas Cosanta nó Déanmhas Cosanta atá beartaithe a scartáil nó chun scartáil shuntasach a dhéanamh air ach amháin in imthosca eisceachtúla (Alt 57(10)(b) den Acht um Pleanáil agus Forbairt 2000(arna leasú). Glactar leis go bhféadfadh sé gurb é cailliúint struchtúir chosanta an t-aon rogha in imthosca áirithe agus féadfar é seo a cheadú i gcás go n-áiritheoidh sé sochar poiblí suntasach nó i gcás nach mbeidh aon rogha inmharthana eile ann. Maidir le haon togra i ndáil le déanmhas cosanta a scartáil, beidh gá leis an mbonn cirt is láidre arna soláthar ag gairmí cáilithe a bhfuil saineolas aige ar chaomhnú ailtireachta. Ceanglófar ar an iarratasóir caomhnú a sholáthar trí thaifead scríofa agus amhairc ar an struchtúr nó ar aon ghné den struchtúr a chuireann lena spéis speisialta, nó tarrtháil ailtireachta nó athshlánú aon eilimint den sórt sin, sula dtarlaíonn an fhorbairt údraithe.

Foirgnimh i mBaol

Ceanglaítear ar gach úinéir agus áititheoir de dhéanmhas chosanta a chinntiú nach gcuirtear i mbaol an déanmhais/an foirgneamh agus aon cheann dá ghné (gnéithe) a bhfuil sainspéis ag baint leo; faoi Alt 58 den Acht um Pleanáil agus Forbairt 2000(arna leasú). Aon duine a dhéanann damáiste do struchtúr cosanta gan údarás dleathach, beidh sé ciontach i gcion.

Déanann Comhairle Cathrach Bhaile Átha Cliath an Clár Foirgnimh i mBaol a chothabháil agus a bhainistiú go réamhghníomhach ar struchtúir chosanta a mheastar a bheith i mbaol nó a d'fhéadfadh a bheith 'i mbaol' trí fhaillí, lobhadh, damáiste nó díobháil. Déanann an Rannóg Caomhnaithe idirchaidreamh idir Forfheidhmiú Pleanála,

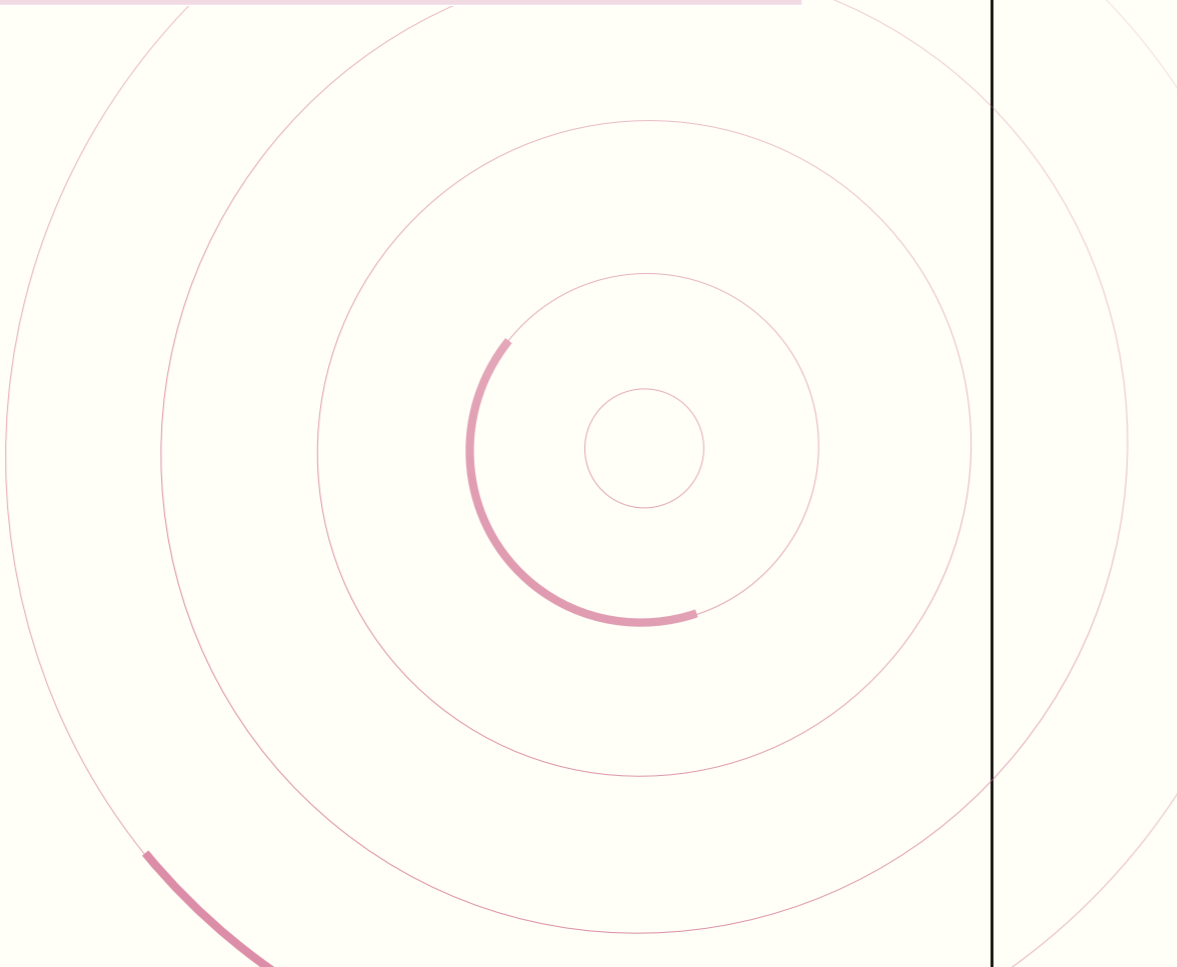
Láithreáin Tréigthe agus Rannóga Foirgnimh Contúirteacha de cuid na Comhairle Cathrach d'fhonn an baol a chosc agus chun aghaidh a thabhairt ar chur i mbaol nuair a sainaithníodh í.

Na Rialachán Tógála

Agus oibreacha á ndéanamh ar struchtúir chosanta de réir cheanglais na rialachán tógála, ba cheart spéis agus carachtar speisialta an fhoirgnimh a mheas. Tugtar treoir bhreise i bhfoilseachán na Sraithe Comhairle "Rochtain: Inrochtaineacht Foirgnimh agus Áiteanna Stairiúla a Fheabhsú (2011)", agus "Éifeachtúlacht Fuinnimh i bhFoirgnimh Thraidisiúnta"(2010), arna fhoilsiú ag an Roinn Ealaíon, Oidhreachta agus Gaeltachta ag an am, agus arna eisiúint anois ag an Roinn Tithíochta, Rialtais Áitiúil agus Oidhreachta.

Is é Beartas Chomhairle Chathrach Bhaile Átha Cliath:

	Taifead ar Dhéanmhais Chosanta
BHA1	<p>(a) Na struchtúir sin a mheastar go bhfuil sainspéis ailtireachta, stairiúil, seandálaíochta, ealaíonta, cultúrtha, eolaíochta, teicniúla nó sóisialta a áireamh i dTaifead na Struchtúr Cosanta, agus na struchtúir sin a bhaint nuair nach gá cosaint a thuilleadh.</p> <p>(b) An RPS a chothabháil agus a athbhreithniú agus aird á tabhairt ar mholtaí maidir le breiseanna leis an RPS a rinne an tAire faoi Alt 53 den Acht um Pleanáil agus Forbairt 2000(arna leasú).</p>

Is é Beartas Chomhairle Chathrach Bhaile Átha Cliath:

	Forbairt de Dhéanmhais Chosanta
BHA2	<p>Caomhnóidh agus feabhsóidh an fhorbairt sin na Déanmhais Chosanta agus a gcúirtealáiste agus déanfaidh sí an méid seo a leanas:</p> <p>(a) A chinntiú go dtabharfaidh aon mholtaí forbartha maidir le Déanmhais Chosanta, a gcúirtealáiste agus a suíomh aird ar na 'Treoirlínte um Chosaint Oidhreachta Ailtireachta d'Údaráis Phleanála' 2011 a d'fhoilsigh an Roinn Cultúir, Oidhreachta agus na Gaeltachta.</p> <p>(b) Déanmhais atá ar an RPS a chosaint ó aon saothair a mbeadh tionchar diúltach acu ar a gcarachtar agus a gcuma speisialta.</p> <p>(c) A chinntiú go ndéantar oibreacha faoi mhaoirseacht duine a bhfuil na cáilíochtaí oiriúnacha agus an saineolas ar chaomhnú ailtireachta aige/aici.</p> <p>(d) Maidir le haon fhorbairt, modhnú, athrú nó síneadh a théann i bhfeidhm ar Dhéanmhais Chosanta agus/nó ar a shuíomh, a chinntiú go bhfuil sé suite agus deartha go híogair, agus go bhfuil sé oiriúnach i dtéarmaí an scála, mais, airde, dlúis, leagan amach agus ábhair atá beartaithe.</p> <p>(e) A chinntiú go gcoinnítear foirm agus sláine struchtúrach an Dhéanmhais Chosanta in aon athfhorbairt agus a chinntiú nach mbeidh drochthionchar ag forbairt nua ar an gcúirtealáiste nó ar charachtar speisialta an Dhéanmhais Chosanta.</p> <p>(f) Meas a thaispeáint d'fhabraic stairiúil agus ar spéis ar leith an taobh istigh, lena n-áirítear a fhoirm phlean, ordlathas spásanna, struchtúr agus mionsonraí ailtireachta, daingneáin agus feistis agus ábhair.</p> <p>(g) A chinntiú go bhfuil úsáidí nua agus oiriúnaithe comhoiriúnach le carachtar ailtireachta agus sainspéis (sainspéiseanna) an Dhéanmhais Chosanta.</p> <p>(h) Eilimintí tábhachtacha den oidhrecht thógtha a chosaint agus a choinneáil lena n-áirítear gairdíní stairiúla, ballaí cloiche, geataí iontrála agus céanna agus aon ghné chúirtealáiste ghaolmhar eile.</p> <p>(i) A chinntiú go ndéantar tírdhreacha, gairdíní agus crainn stairiúla (i riocht maith) a bhaineann le Struchtúir Chosanta a chosaint ar fhorbairt mhíchuí.</p> <p>(j) Aird a thabhairt ar chúinsí éiceolaíochta mar shampla, cosaint speiceas mar ialtóga.</p>
BHA3	Cailliúint de Dhéanmhais Chosanta
	Go seasfaidh an Chomhairle Cathrach i gcoinne chailliúint iomlán nó shubstaintiúil na nDéanmhais Cosanta i ngach cás ach amháin i gcúinsí eisceachtúla.

Is é Beartas Chomhairle Chathrach Bhaile Átha Cliath:	
BHA4	Moltaí an Aire Aird a thabhairt ar rátáil Fardail Náisiúnta na hOidhreachta Ailtireachta (NIAH) ar struchtúr agus ar aon Mholadh Aireachta a bhaineann leis agus iarratais ar phleanáil á meas.
BHA5	Scartáil d’Fhoirgneamh Rátáilte ar bhonn Réigiúnach ar NIAH Beidh toimhde ann i gcoinne scartála nó cailteanais shuntasach aon fhoirgnimh nó déanmhais eile a shannann an Fardal Náisiúnta um Oidhreachta Ailtireachta (NIAH) rátáil ‘Réigiúnach’ nó níos airde dó, mura bhfuil údar soiléir leis i measúnú caomhantais i scríbhinn atá ag an bhfoirgneamh nach bhfuil aon spéis ar leith ag baint leis agus nach bhfuil sé oiriúnach le cur le Taifead na Déanmhais Chosanta (RPS) de cuid na Comhairle Cathrach; ag féachaint d’fhorálacha Alt 51, Cuid IV den Acht um Pleanáil agus Forbairt 2000 (arna leasú) agus na Treoirínte um Chosaint Oidhreachta Ailtireachta d’Údaráis Phleanála (2011).
BHA6	Foirgnimh ar Léarscáileanna Stairiúla Beidh toimhde ann i gcoinne scartála nó cailteanais shuntasach aon fhoirgnimh nó déanmhais eile atá le feiceáil ar léarscáileanna stairiúla suas go dtí agus lena n-áirítear Suirbhéireacht Ordanáis Chathair Bhaile Átha Cliath, 1847. Cuirfear tuarascáil chaomhnaithe isteach leis an iarratas agus beidh toimhde ann i gcoinne scartála nó cailteanais shuntasach aon fhoirgnimh nó déanmhais, mura léirítear sa tuarascáil caomhnaithe a cuireadh isteach nach beag an spéis nó an fiúntas speisialta atá aige nó aici maidir le forálacha na Treoirínte um Chosaint Oidhreachta Ailtireachta d’Údaráis Phleanála (2011).

Is é Cuspóir Chomhairle Chathrach Bhaile Átha Cliath:	
BHA01	Clár na bhFoirgneamh i mBaol Leanúint le Clár na bhFoirgneamh i mBaol de Dhéanmhais Chosanta a chothabháil agus a bhainistiú go réamhghníomhach a mheastar a bheith i mbaol nó a d’fhéadfadh a bheith i mbaol trí fhaillí, lobhadh, damáiste agus díobháil.

11.5.2 Limistéir faoi Chaomhnú Ailtireachta

San Acht Pleanála agus Forbartha, 2000 (arna leasú), foráiltear don bhunús reachtach chun Limistéir faoi Chaomhnú Ailtireachta (ACAanna) a chosaint. Faoin Acht, sainmhínítear ACA mar áit, limistéar, grúpa struchtúr nó bailedhreach a bhfuil spéis nó luach speisialta ailtireachta, stairiúil, seandálaíochta, ealaíonta, cultúrtha, eolaíochta, teicniúla, sóisialta ag baint leis nó a chuireann leis an meas atá ann don Déanmhas Cosanta.

Ainmnítear Limistéir faoi Chaomhnú Ailtireachta (ACAanna) mar aitheantas ar a sainspéis nó a gcarachtar uathúil stairiúil agus ailtireachta agus a gcion tábhachtach d’oidhreachta na cathrach. Faightear an carachtar seo go minic ó thionchar carnach fhoirgnimh an cheantair, a suíomh, a dtírdhreach agus gnéithe eile atá tábhachtach go háitiúil a forbraíodh de réir a chéile le himeacht ama. D’fhéadfadh grúpálacha foirgneamh agus sráid-dreacha agus spásanna oscailte gaolmhara a bheith in ACA. I gCaibidil 3 de na Treoirínte um Chosaint Oidhreachta Ailtireachta d’Údaráis Phleanála (2011), cuirtear treoir níos mionsonraithe ar fáil maidir le Limistéir Chaomhantais Ailtireachta agus measúnú ar thograí forbartha iontu.

Ní bhaineann an stádas cosanta a thugtar trí chuimsiú in ACA ach leis an taobh amuigh de struchtúir agus gnéithe den sráid-dreach.

Cé gurb é cuspóir ainmniú ACA carachtar speisialta ceantair a chosaint agus a fheabhsú, níor cheart féachaint air mar bhealach chun forbairt nua a chosc ach cuidiú le hathrú a threorú agus a bhainistiú chun a chinntiú go bhfuil forbairtí báuil le carachtar speisialta an ACA.

Tá 24 ACA ainmnithe sa Chathair ina gcuimsítear sráidbhailte stairiúla cosúil le Séipéal Iosóid, sráideanna agus cearnóga Seoirseacha, mar shampla Sráid Sheoirse Mhór Thuaidh, Cearnóg Mhic Liam agus Cearnóg Mhuinseo agus sráid-dreacha tarraingteacha Vichteoiriacha ar nós Bóthar Haddon agus Bóthar Victoria sna bruachbhailte de Chluain Tarbh.

Taispeántar ar mhapa gach ceann de na ACAanna a ghlac an Chomhairle cathrach agus tá cur síos mionsonraithe ann ar charachtar ailtireachta agus spéis speisialta an cheantair le tacaíocht ó bheartais agus chuspóirí chun cabhrú le bainistíocht tograí forbartha don cheantar sa todhchaí. Tá an doiciméad ACA do gach ACA ar fáil ar líne: <https://www.dublincity.ie/archaeologyconservation&heritage/architecturalconservationareas>

Tá toimhde ann i gcoinne scartála nó cailteanais shubstaintiúil struchtúir a chuireann go dearfach le carachtar an ACA ach amháin in imthosca eisceachtúla ina gcuirfeadh an cailteanas sin le sochar poiblí suntasach. In imthosca eisceachtúla den sórt sin, breithneofar togra le haghaidh scartála nó scartála substaintiúla ag féachaint d’fhorálacha na dTreoirínte um Chosaint Oidhreachta Ailtireachta d’Údaráis Phleanála’ (2011). Sa chás go mbeartaítear struchtúr a scartáil a chuireann le carachtar ACA nó a scartáil taobh thiar d’éadan coimeádta, tá sé de dhualgas ar an larratasóir an cás don scartáil a chruthú. Breithneoidh Comhairle Cathrach Bhaile Átha Cliath an éifeacht ar charachtar an cheantair agus ar aon Déanmhas Chosanta in aice láimhe. Nuair a bheartaítear foirgneamh neamh-aitheanta a scartáil in ACA, níor cheart

go mbeadh an t-athsholáthar beartaithe ar chaighdeán nó ar spéis níos lú ná an ceann atá ann agus níor cheart go mbeadh drochthionchar aige ar charachtar an cheantair.

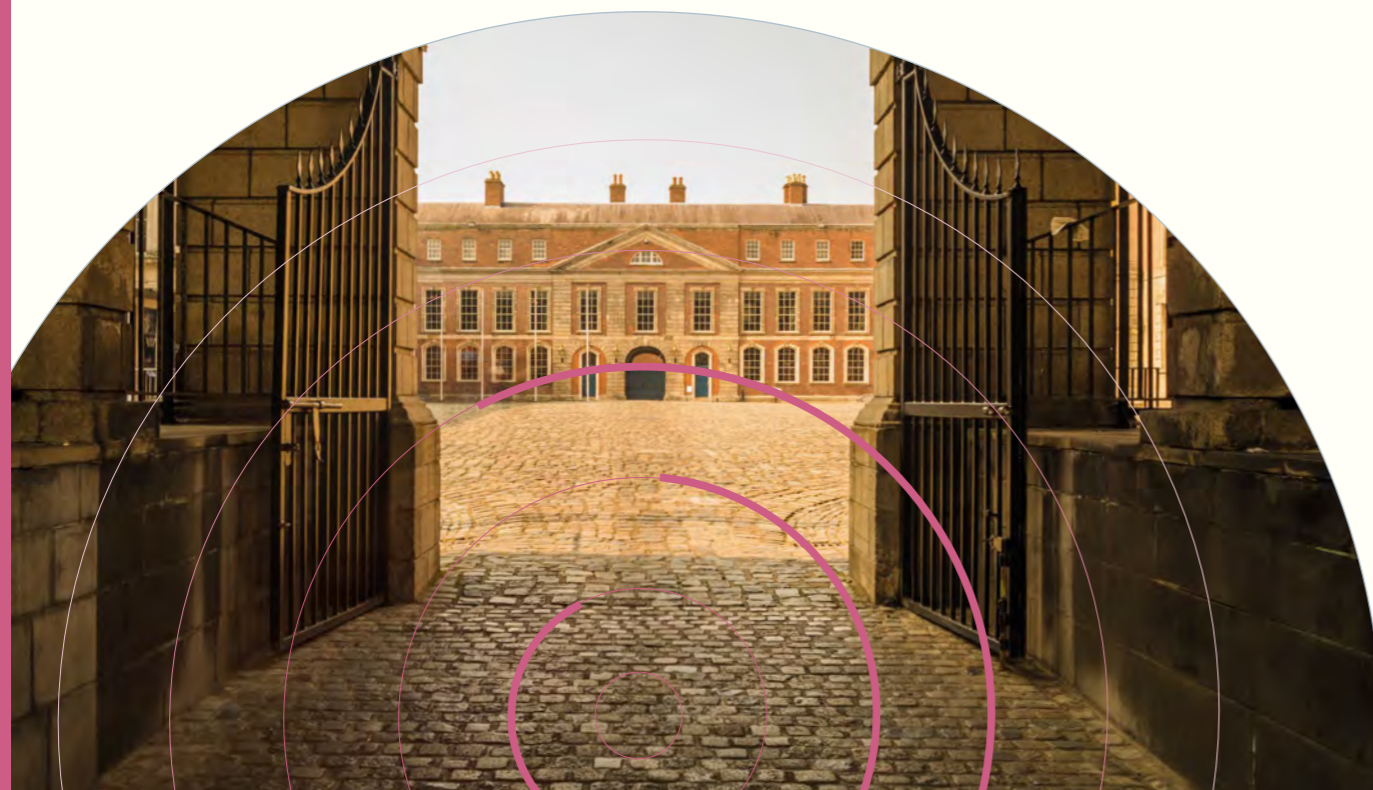
Agus togra le haghaidh scartála á bhreithniú, ní mór don iarratasóir a thaispeáint go gcomhtháthaíonn an t-athsholáthar beartaithe prionsabail eiseamláireacha maidir le dearadh inbhuanaithe.

Limistéir Chaomhantais Ailtireachta Tosaíochta

Faoi láthair tá 24 Limistéar Caomhnaithe Ailtireachta i gCathair Bhaile Átha Cliath agus breithneofar ACAanna breise lena n-ainmniú le linn thréimhse an Phlean seo. Saináithníodh ceithre ACA déag le haghaidh tosaíochta tar éis breithniú cúramach a dhéanamh ar na gnéithe a theastaíonn chun limistéir le haghaidh cosanta a shaináithint faoi ACA, mar atá leagtha amach i gcaibidil II, Cuid IV den Acht um Pleanáil agus Forbairt 2000 (arna leasú) agus leathnaíodh air seo i gcaibidil 3 de na 'Treoirlínte um Chosaint Oidhreachta Ailtireachta d'Údarás Phleanála' (2011). Tabharfar ar aghaidh na 14 ACA seo agus aon cheann eile a mheastar a bheith riachtanach ag am ar bith, thar thréimhse an phlean faoi réir clár tosaíochta a chomhaontófar mar cuid de chur i bhfeidhm an phlean agus infhaighteacht acmhainní.

Tionscadail ACA tosaíochta (in ord aibítire)

- Sráid Aungier
- Brú Chaoimhín & a Phurláin
- Ceannt Fort

- Dún Uí Choileáin, Cnoc an Arbhair & a Phurláin
- Eastát CIE Inse Chór
- Páirc an Gharráin
- Crois Araild
- Sráid Henrietta
- Sráid San Séamas / Sráid Thomáis (an ceann thiar)
- Marino
- Sráid an Mhúraigh
- Cearnóg Parnell
- Cúirt Rialto & a Phurláin
- Bóthar na gCloch
- Na Crainn Thriomaithe

Limistéir faoi Rialú Pleanála Speisialta

Is éard atá i Limistéar faoi Rialú Pleanála Speisialta (ASPC) Limistéar Caomhantais Ailtireachta, nó cuid de, a mheastar a bheith tábhachtach do shaol cathartha nó do charachtar ailtireachta, stairiúil, cultúrtha nó sóisialta na cathrach nó an bhaile ina bhfuil sí suite. Tá an reachtaíocht a bhaineann le ACAnna agus ASCCanna le fáil i gcaibidil II de Cuid IV den Acht um Pleanáil agus Forbairt 2000, arna leasú.

Cruthaíodh dhá Limistéar faoi Rialú Pleanála Speisialta do Lár Chathair Bhaile Átha Cliath, ASPC Shráid Uí Chonail agus a Phurláin agus ASPC Shráid Grafton agus a Phurláin. Ligeann ainmniú na ASCCanna seo do Chomhairle Cathrach Bhaile Átha Cliath cuspóirí forbartha a shonrú chun an limistéar a chaomhnú nó a fheabhsú a neartódh tuilleadh a ainmniú mar Limistéar Caomhantais Ailtireachta. Déanann Comhairle Cathrach Bhaile Átha Cliath monatóireacht agus athbhreithniú ar na scéimeanna thar thréimhse sé bliana agus féadfaidh sí, trí réiteach, an scéim a leasú nó a chúlghairm de réir mar is gá.

Is é Beartas Chomhairle Chathrach Bhaile Átha Cliath:

Limistéir Chaomhantais Ailtireachta

- (a) Leas agus carachtar speisialta gach limistéar atá ainmnithe mar Limistéar Caomhantais Ailtireachta (ACA) a chosaint. Ní mór d'fhorbairt laistigh de ACA nó a dhéanann difear dó cur go dearfach lena charachtar agus lena shainiúlacht, agus deiseanna a thapú chun carachtar agus cuma an cheantair agus a shuíomh a chosaint agus a fheabhsú nuair is féidir. Ní dhéanfaidh forbairt dochar d'fhoirgnimh, spásanna, patrúin sráide bunaidh, láithreáin seandálaíochta, teorainneacha nó gnéithe stairiúla, a chuireann go dearfach leis an ACA. Féach Aguisín 6 le haghaidh liosta iomlán na ACAanna i gCathair Bhaile Átha Cliath.
- (b) A chinntiú go gcuireann gach togra forbartha laistigh de ACA go dearfach le carachtar agus sainiúlacht an cheantair agus go dtugann siad aird iomlán ar an treoir atá leagtha amach sa Mheastóireachtaí agus sa Chreat Carachtair do gach ACA.
- (c) A chinntiú go bhfuil aon fhorbairt nó athrú nua ar fhoirgneamh laistigh de ACA nó díreach tadhlach le ACA comhlántach agus/nó báuil lena gcomhthéacs, deartha go híogair agus iomchuí i dtéarmaí scála, airde, mais, dlúis, línte agus ábhair thógála agus go ndéanann sí an ACA a chosaint agus a fheabhsú. Spreagfar dearadh comhaimseartha atá ar aon dul leis an gceantar.
- (d) Féachaint do gach gné a chuireann le carachtar ACA a choinneáil lena n-áirítear ballaí teorann, ráillí, tírdhreachú bog, pábháil thraidisiúnta agus troscán sráide.
- (e) Oibreacha tírdhreachaithe crua agus bog íogaire a chur chun cinn a chuireann le carachtar agus cáilíocht an ACA.
- (f) Dea-chleachtas caomhnaithe a chur chun cinn agus an úsáid de chomhairleoirí gairmiúla, ceardaithe agus saoir a bhfuil na cáilíochtaí cuí acu a spreagadh, le saíneas aitheanta caomhnaithe, le haghaidh oibreacha ar fhoirgnimh a bhfuil tábhacht stairiúil ag baint leo laistigh de Limistéir Chaomhantais Ailtireachta.

BHA7

Cosnófar gach crann a chuireann le carachtar agus cuma Limistéar Caomhantais Ailtireachta, sa ríocht phoiblí, ach amháin i gcás ina bhfuil an crann ina bhagairt do shábháilteacht an phobail, a choisceann rochtain uilíoch nó a éilíonn é a bhaint chun eiseamail eile a chosaint ar ghalair.

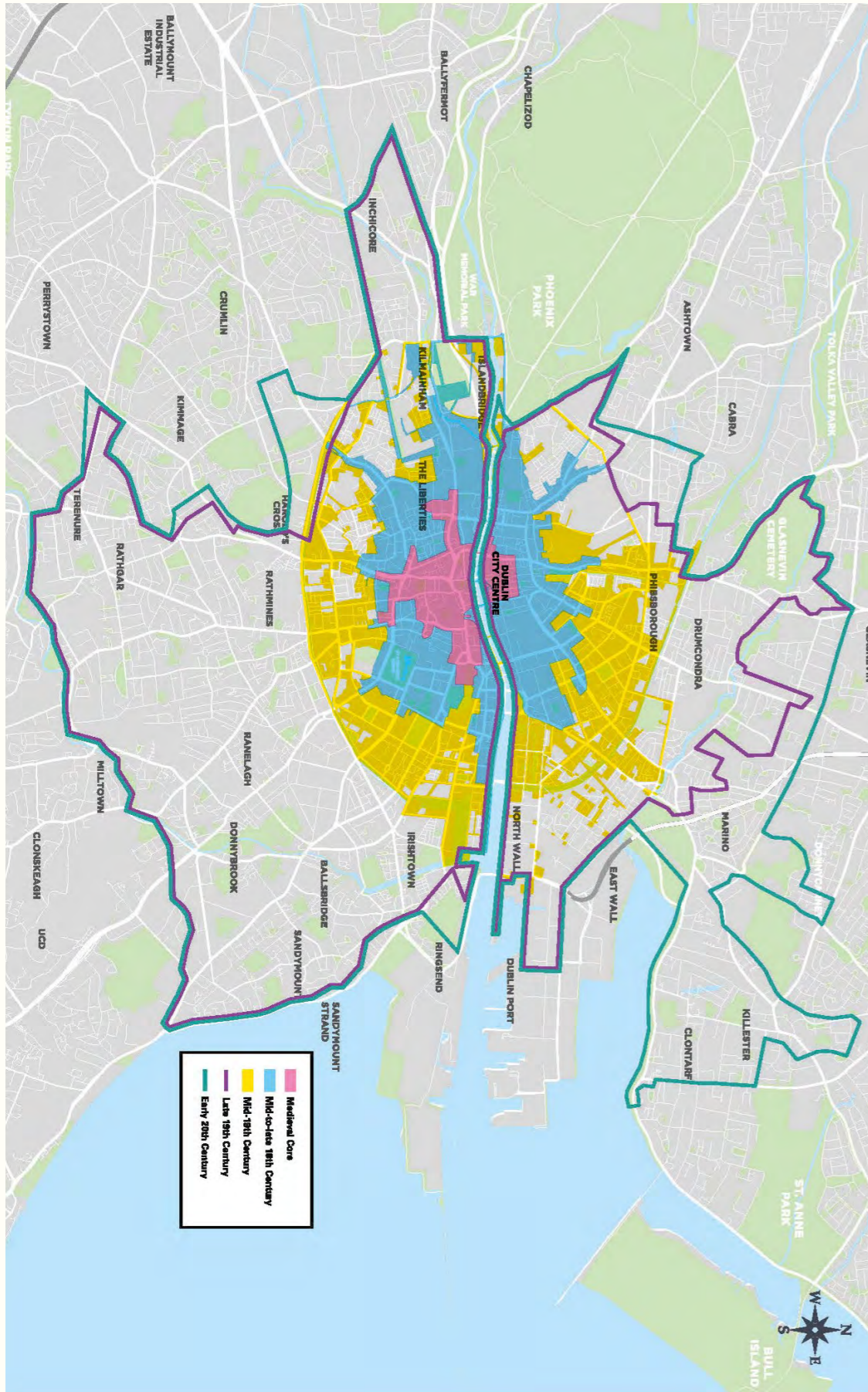
Scartáil in ACA

BHA8

Tá toimhde ann i gcoinne scartála nó cailleanais shubstantiúil struchtúir a chuireann go dearfach le carachtar an ACA ach amháin in imthosca eisceachtúla ina gcuirfeadh an cailleanas sin le sochar poiblí suntasach.

Figiúr 11-1: Éabhlóid Bhaile Átha Cliath

11.5.3 Sócmhainní Oidhreachta Tógtha na Cathrach

Ina measc seo tá sócmhainní oidhreachta cosúil le criosú úsáide talún limistéar caomhantais, struchtúir eachlainne, foirgnimh dhúchasacha, oidhrecht an 20ú haois, oidhrecht thionsclaíoch agus troscán sráide, nach bhféadfadh a bheith ina Struchtúir Chosanta ach a chuireann go mór le sráid-dreach agus le carachtar na cathrach.

Críosaithe Z2 agus Z8 agus Limistéir Chaomhantais Haitseáilte i nDearg

Tá Ceantair Chaomhantais Seirseacha Z8, Limistéir Chaomhantais Chónaithe Z2 agus Limistéir Chaomhantais le líne dhearg fairsing ar fud na cathrach. Cé nach bhfuil bunús reachtúil ag na ceantair seo ar an gcaoi chéanna le struchtúir chosanta nó ACAanna, aithnítear iad mar cheantair a bhfuil fiúntas agus tábhacht chaomhnaithe acu agus a éilíonn cosaint trí chriosú agus chur i bhfeidhm beartais.

I measc na Limistéir Caomhantais Ainmnithe tá grúpáil fhairsing foirgneamh, sráid-dreacha agus spásanna oscailte gaolmhara agus áirítear iontu (codanna de) an chathair mheánaoiseach / ballaí, an Croí Seirseach, cathair an 19ú agus 20ú haois agus céanna, aibhneacha agus canálacha na cathrach. Tá spéis / luach speisialta na Limistéir Caomhantais suite sa leas stairiúil agus ailtireachta agus i ndearadh agus scála na limistéar seo. Dá bhrí sin, teastaíonn cúram speisialta ó na limistéir seo go léir i dtéarmaí tograí forbartha. Spreagfaidh an Chomhairle Cathrach forbairt a fheabhsaíonn suíomh agus carachtar na Limistéir Caomhantais.

Mar aon le Limistéir Chaomhantais Ailtireachta, tá toimhde ghinearálta ann i gcoinne forbartha a d'fhágfadh go gcaillfí foirgneamh caomhnaithe nó fiúntais stairiúil laistigh de na limistéir chaomhantais nó a chuireann le suíomh, carachtar agus sráid-dreach foriomlán an limistéir chaomhantais. Éileoidh tograí den sórt sin údar mionsonraithe ó thaobh inmharthanachta, oidhreachta agus inbhuanaitheachta de.

Is é Beartas Chomhairle Chathrach Bhaile Átha Cliath:

	<p>Limistéir Chaomhantais</p> <p>Leas speisialta agus carachtar gach Limistéir Caomhantais i mBaile Átha Cliath a chosaint - a shaináithnítear faoi chuspóirí críosaithe Z8, Z2 agus arna léiriú ag haitseáil chaomhnaithe i línte dearga ar na léarscáileanna críosaithe. Caithfidh forbairt laistigh de limistéir caomhantais nó a dhéanann difear dó cur go dearfach lena carachtar agus lena shainiúlacht agus deiseanna a thapú chun carachtar agus cuma an cheantair agus a shuíomh a chosaint agus a fheabhsú, nuair is féidir.</p> <p>D'fhéadfadh go n-áireofaí ar na deiseanna feabhsúcháin:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Athsholáthar nó feabhsúchán ar aon fhoirgneamh, gné nó eilimint a bhaineann ó charachtar an cheantair nó a shuíomh. 2. Sonraí ailtireachta nó gnéithe tábhachtacha atá in easnamh a athbhunú.
BHA9	<ol style="list-style-type: none"> 3. Feabhsú ar spásanna oscailte agus ar an ríocht phoiblí níos leithne agus ar bhealaí stairiúla agus ar phatrúin sainiúla plota a athbhunú. 4. Ailtireacht chomhaimseartha ar chaighdeán dearaidh eisceachtúil, atá ar aon dul leis an Limistéir Caomhantais. 5. Deisiú agus coinneáil aghaidheanna siopaí agus tithe tábhairne ar díol spéise ailtireachta iad. 6. Foirgnimh agus gnéithe a choinneáil a chuireann le carachtar agus sláine iomlán an limistéir chaomhantais. <p>Glacfar le hathruithe úsáide má chomhlíontar na cuspóirí críosaithe agus nuair a chuireann siad go dearfach le carachtar, feidhm agus cuma na Limistéir Caomhantais agus a suíomh. Breithneoidh an Chomhairle an méid a chuireann úsáidí atá ann cheana le leas speisialta ceantair agus iarratais ar athrú úsáide á meas aici agus cuirfidh sí úsáidí comhoiriúnacha chun cinn a chinnteoidh inmharthanacht fadtéarmach sa todhcháí.</p>
BHA10	<p>Scartáil i Limistéir Caomhantais</p> <p>Tá toimhde ann i gcoinne scartála nó cailteanais shubstaintiúil struchtúir a chuireann go dearfach le carachtar Limistéir Caomhantais, ach amháin in imthosca eisceachtúla ina gcuirfeadh an cailteanas sin le sochar poiblí suntasach.</p>

Foirgnimh ar díol spéise Oidhreachta iad lena n-áirítear Eachlainne agus Foirgnimh Dhúchasacha

Cuireann go leor de na seanfhoirgnimh agus struchtúir sa chathair, cé nach bhfuil siad san áireamh ar Thaifead ar Dhéanamhais Chosanta nó atá suite laistigh de Limistéar Caomhantais Ailtireachta nó Limistéar Caomhantais, go dearfach le timpeallacht thógtha stairiúil na cathrach. Cuireann coinneáil agus athúsáid na bhfoirgneamh seo le sráid-dreach agus braistint áite agus tá ról aige i bhforbairt inbhuanaithe na cathrach. Beidh toimhde ann i gcoinne scartáil struchtúir aonair a bhfuil leas dúchasach nó stairiúil / sóisialta ag baint leo, a chuireann le carachtar an cheantair.

Aithnítear freisin go gcuireann foirgnimh eachlainne i gcroílár stairiúil na cathrach go dearfach leis an timpeallacht thógtha stairiúil agus go soláthraíonn siad deiseanna chun daonra cónaithe na cathrach a mhéadú. Tá deiseanna suntasacha ann, lena n-áirítear sna croíthe Seirseacha thuaidh agus theas, chun stoc cónaithe a fheabhsú agus a threisiú trí fhorbairt chuí iomchuí. Tugtar faoi deara gur forbraíodh go leor suíomhanna eachlainne i gcodanna áirithe den chathair le haghaidh cóiríochta oifige agus páirceála dromchla. Spreagtar athghiniúint agus athfhorbairt na limistéar seo le haghaidh tithíocht inlíonta iomchuí. Tá treoir mhionsonraithe faoi fhorbairt eachlainne leagtha amach i gCaibidil 15: Caihdeáin Forbartha.

Is é Beartas Chomhairle Chathrach Bhaile Átha Cliath:

	Athshlánúcháin agus Athúsáid Sean-Fhoirgneamh Reatha
BHA11	(a) Athshlánú agus athúsáid oiriúnaitheach oiriúnach seanfhoirgneamh / struchtúr / ghnéithe atá ann cheana a choinneáil, nuair is iomchuí, agus a chuireann go dearfach le carachtar agus cuma an cheantair agus den sráid-dreach de rogha ar a scartáil agus a athfhorbairt. (b) Coinneáil agus/nó athchur d'fhabraic bhunaidh ár stoc foirgneamh stairiúil a spreagadh, ar nós fuinneoga, doirse, clúdaigh dín, aghaidheanna siopaí (lena n-áirítear comharthaíocht agus gnéithe gaolmhara), aghaidheanna tábhairne agus gnéithe suntasacha eile. (c) A chinntiú go n-úsáidtear ábhair chuí chun aon deisiúcháin a dhéanamh ar an bhfabraic stairiúil.
BHA12	Tionscail, Míleata agus Muirí, Taobh na Canála agus Oidhreacht Tuaithe Feasacht ar oidhreacht thionsclaíoch, mhíleata agus mhuirí Bhaile Átha Cliath, taobh na canála (lena n-áirítear áitribh coimeádaithe loic), agus ar a oidhreacht iarnróid agus tuaithe (dúchasach) a chur chun cinn.
BHA13	Oidhreacht Mhuirí agus Sráidbhailte Muirí Tacú le hoidhreacht mhuirí i bhfoirm thógtha, tionscnaimh a chothú lena gcuirtear oidhreacht mhuirí Chathair Bhaile Átha Cliath chun cinn, lena n-áirítear cosáin, gnéithe agus dearadh na ríochta poiblí agus carachtar agus oidhreacht sráidbhailte cósta agus muirí a chur chun cinn agus a fhorbairt.
BHA14	Eachlann Athfhorbairt agus athghiniúint lánaí eachlainne a chur chun cinn, lena n-áirítear iad siúd i gcroílár Seirseach thuaidh agus theas, d'fhorbairt chónaithe inlíonta atá deartha go híogair, de réir scála iomchuí, a athbhunaíonn fabraic stairiúil nuair is féidir agus a chuireann deireadh le limistéir pháirceála míchuí ar chúlchlós.

Is é Cuspóir Chomhairle Chathrach Bhaile Átha Cliath:

	Eachlann
BHA05	Treoir dearaidh dea-chleachtais a ullmhú maidir le forbairt eachlainne chuí sa chathair lena n-áirítear na croíthe Seirseacha thuaidh agus theas.

Foirgnimh agus Struchtúir an Fichiú hAois

Aithnítear níos mó go bhfuil foirgnimh eiseamláireacha ann ón bhfichiú haois a dteastaíonn aitheantas agus cosaint uathu. Cuireadh roinnt de na foirgnimh seo san áireamh cheana ar an Taifead ar Dhéanamhais Chosanta de cuid na Comhairle Cathrach.

Choimisiúnaigh Oifigeach Oidhreachta Cathrach Bhaile Átha Cliath an taighde bunaidh ar stair shóisialta agus ailtireachta, ar phróisis an nuachóirithe i mBaile Átha Cliath le linn na 20ú hAoise, sna foilseacháin ‘More than Concrete Blocks, Vol. 1, 1900-1940’, ‘More than Concrete Blocks, Vol.2: 1940- 1972’.

Is é Beartas Chomhairle Chathrach Bhaile Átha Cliath:	
BHA15	Foirgnimh agus Struchtúir an Fichiú hAois
	(a) Forbairt chúí foirgneamh agus struchtúir eiseamláireacha an fichiú haois a spreagadh chun a chinntiú nach gcuirfear a gcarachtar i gcontúirt. (b) Coinneáil agus athshuíomh gnéithe inmheánacha agus seachtracha a chuireann le carachtar foirgneamh eiseamláireach an fichiú haois a spreagadh, mar shampla díonnaí, cóireálacha teorann, patrún fuinneoige, ábhair, agus gnéithe eile, daingneáin agus feistis (lena n-áirítear troscán agus saothar ealaíne) a mheastar a bheith fiúntach iad a choinneáil.

Is é Cuspóir Chomhairle Chathrach Bhaile Átha Cliath.	
BHA06	Foirgnimh agus Struchtúir an Fichiú hAois agus an RPS Foirgnimh eiseamláireacha an fhichiú haois a shainnithint agus a chosaint; catagóiriú, tosaíocht a thabhairt, agus, nuair is iomchuí, cur leis an Taifead ar Dhéanamhais Chosanta (RPS); treoirlínte a sholáthar agus comhairle a thairiscint maidir le struchtúir den sórt sin a chosaint agus a athchóiriú go cuí.
BHA07	Tithíocht Ealaíon agus Ceardaíochta ar Ascaill Uí Ghríofa Staidéar a dhéanamh ar Thithíocht Ealaíon agus Ceardaíochta ar Ascaill Uí Ghríofa, a phurláin agus Sráidbhaile Ghlas Naíon, chun sásraí caomhantais iomchuí a scrúdú chun áitribh a bhfuil spéis agus carachtar ar leith iontu a chosaint.

Oidhrecht Tionscail

Is éard atá inár n-oidhrecht thionsclaíoch ná na suíomhanna, struchtúir, coimpléisc, tírdhreacha, innealra, déantúsáin agus gléasra a bhaineann le déantúsaíocht, iompar, cumarsáid, tógáil, fónais phoiblí, eastóscadh agus táirgeadh amhábhbar. Caomhnaítear oidhrecht thionsclaíoch na cathrach i struchtúir infheicthe agus in iarsmaí adhlactha.

Tá raon feidhme na hoidhreachta tionsclaíche an-mhór, comhdhéanta de líon mór cineálacha láithreán atá an-éagsúlaithe i dtéarmaí a gcuspóra, a ndearaidh agus a n-éabhlóide. Tá dlúthbhaint ag oidhrecht thionsclaíoch Bhaile Átha Cliath le forbairt na cathrach, ag cuimsiú suíomhanna agus struchtúir oidhreachta innealtóireachta a bhaineann le héabhlóid líonraí iompair agus fónais phoiblí na cathrach, chomh maith lena hoidhrecht déantúsaíochta. Áirítear léi, roinnt suíomhanna a bhfuil tábhacht náisiúnta agus idirnáisiúnta leo cosúil leis na Canálacha Móra agus Ríoga, an Balla Mór Theas, Stáisiún Cumhachta Theach Pigeon, Stóras Guinness agus an Stór Gráin Halla R&H. Ina measc freisin tá suíomhanna / struchtúir freisin cosúil le droichid, céanna, iarnróid, malartuithe teileafóin, boscaí poist agus coraí na cathrach.

Cuirfidh Comhairle Cathrach Bhaile Átha Cliath Prionsabail Bhaile Átha Cliath i bhfeidhm a chuirfidh an Coiste Idirnáisiúnta um Chaomhnú na hOidhreachta Tionscail (ICOMOS) agus an Choiste Idirnáisiúnta um Chaomhnú na hOidhreachta Tionscail (TICCIH) i bhfeidhm an 28 Samhain 2011, mar threoirphrionsabail chun cabhrú leis an doiciméadú, cosaint, caomhnú agus meas ar oidhrecht thionsclaíoch mar cuid d’oidhrecht Bhaile Átha Cliath agus na hÉireann.

Is é Beartas Chomhairle Chathrach Bhaile Átha Cliath:	
BHA16	Oidhrecht Thionsclaíoch Aird a thabhairt ar oidhrecht thionsclaíoch na cathrach agus ar Thaifead Oidhreachta Tionscail Chathair Bhaile Átha Cliath (DCIHR) in ullmhú Pleananna Ceantair Áitiúil agus i measúnú na n-iarratas pleanála. Athbhreithniú a dhéanamh ar an DCHIR de réir mholtaí Aireachta a d’éascair as suirbhé an Fhardail Náisiúnta ar Oidhrecht Ailtireachta (NIAH) ar Chathair Bhaile Átha Cliath.
	Oidhrecht Thionsclaíoch Uiscebhealaí, Canálacha agus Aibhneacha Tacú agus straitéis a chur chun cinn chun oidhrecht thionsclaíoch uiscebhealaí, canálacha agus aibhneacha na cathrach a chosaint agus a athchóiriú, lena n-áirítear gnéithe mar bhallaí, coraí agus milliúin a choinneáil.

Is é Cuspóir Chomhairle Chathrach Bhaile Átha Cliath:	
BHA08	Oidhrecht Thionsclaíoch agus an RPS Suíomhanna breise oidhreachta tionsclaíche a aithint agus a chosaint; catagóiriú, tosaíocht a thabhairt agus, más iomchuí, cur leis an RPS.

Dromchlaí Stairiúla Talún, Troscán Sráide agus Ríocht Phoiblí a Chosaint

Tá an t-ádh ar Bhaile Átha Cliath fós ceantair shuntasacha de dhromchlaí stairiúla sráide a choinneáil ar nós colbha eibhir, bratacha pábhála eibhir agus tacair eibhir agus/nó dé-eitíte, go príomha ach nach bhfuil suite go hiomlán i lár na cathrach. Cuireann siad seo, chomh maith le gnéithe stairiúla tábhachtacha eile sa ríocht phoiblí, cosúil le clocha míle, clocha bharda cathrach, troscán sráide, trachanna uisce, boscaí poist, cuaillí solais agus ráillí go mór lenár n-oidhreacht thógtha. Is minic gur cuid dhílis den tírdhreach uirbeach iad na míreanna seo nó soláthraíonn siad tagairtí stairiúla suntasacha a chuireann go mór le carachtar ceantair, go háirithe sa chás go gcomhlánaíonn siad gnéithe ailtireachta struchtúir chosanta, Limistéir Chaomhantais Ailtireachta agus Z2, Z8 agus Limistéir Chaomhantais Haitseáilte i nDearg (féach freisin Aguisín 6).

Tá oidhreacht ag an gCathair freisin ar fhógraíocht stairiúil agus ar ainmneacha trádálaithe atá socraithe nó péinteáilte ar raon foirgneamh agus beanna; tá go leor acu íocónach agus cuireann siad luach leis an ríocht phoiblí. Is é rún na Comhairle gur cheart an chomharthaíocht sin a choinneáil agus a chosaint nuair is féidir.

Is é Beartas Chomhairle Chathrach Bhaile Átha Cliath:

Dromchlaí Talún Stairiúla, Troscán Sráide agus Ríocht Phoiblí

BHA18

- (a) Eilimintí stairiúla suntasacha in situ a chosaint, a chaomhnú agus a choinneáil sa ríocht phoiblí lena n-áirítear clocha míle, post tuairteála, clocha bharda cathrach, mullaird, clúdaigh poill ghuaile, gratálacha, scríobairí butaisí, soilse íoslaigh iarann teilgthe, spéirléasacha sráide agus priosma, treachanna uisce, troscán sráide, boscaí poist, cuaillí solais, ráillí agus dromchlaí stairiúla talún lena n-áirítear colbhaí cloiche, bratacha pábhála agus seiteanna agus chun dea-chleachtas caomhnaithe agus ardchaighdeán a chur chun cinn maidir le dearadh, ábhair agus ceardaíocht i bhfeabhsúcháin ar an ríocht phoiblí laistigh de limistéir a bhfuil carachtar stairiúil ag baint leo, ag féachaint do Sraith Chomhairle náisiúnta ar 'Pábháil: Dromchlaí Talún Stairiúla a Chaomhnú' (2015).
- (b) Sceidil seiteanna cloiche, colbha stairiúla agus cosáin / bratacha stairiúla, agus gnéithe bainteacha sa ríocht phoiblí, a choinneáil chun iad a chosaint, a chaomhnú nó a thabhairt isteach arís (Aguisín 6 agus na sceidil sin a nuashonrú agus a athbhreithniú le linn thréimhse an phlean seo.

Is é Beartas Chomhairle Chathrach Bhaile Átha Cliath:

BHA19	Troscán Sráide Stairiúil agus an RPS Sceideal de ghnéithe sa ríocht phoiblí a shaináithnítear lena gcosaint in Aguisín 6 a choinneáil agus aird a thabhairt freisin ar mholtaí maidir le breisithe leis an RPS a rinne an tAire le haghaidh struchtúir den sórt sin faoi Alt 53 den Acht um Pleanáil agus Forbairt, 2000 (arna leasú).
BHA20	Comharthaí Oidhreachta Taibhsiúla Féachaint do choinneáil agus cothabháil comharthaí oidhreachta agus fógraíochta tríd an gcathair, nuair is cuí.

11.5.4 Iarfheistiú, Bearta Inbhuanaitheachta agus Dul i nGleic le hAthrú Aeráide

Ní bhaineann na ceanglais fheabhsaithe feidhmíochta teirmeach (Cuid L) de na Rialacháin Tógála le foirgnimh atá ar an Taifead ar Dhéanamhais Chosanta D'ainneoin díolúintí den sórt sin, agus ar mhaithe le hinbhuanaitheacht a chur chun cinn, aithníonn an Chomhairle an gá atá le héifeachtúlacht fuinnimh a fheabhsú, ar an gcoinníoll nach ndéanann iarfeistiú beart éifeachtúlachta fuinnimh dochar do nó nach gcuireann sé as do leas speisialta na nDéanmhas Cosanta.

Tá coinneáil na bhfoirgneamh atá ann cheana agus iarracht a dhéanamh a bhfeidhmíocht fuinnimh a fheabhsú ar bhealaí íogaire ag teacht le caomhnú foirgneamh, inbhuanaitheacht agus dul chun cinn i dtreo sochaí ísealcharbóin. Tá sé seo ag teacht leis an bPlean Oiriúnaithe Earnála d' Athrú Aeráide um Oidhreacht Tógtha & Seandálaíochta, a ullmhaíodh faoin gCreat Náisiúnta Oiriúnaithe 5.1.3.2, Cuspóir 2, Bainistíocht Forbartha agus Cur Chuige Caomhantaus do Thimpeallachtaí atá ag Athrú.

Beidh an Chomhairle Cathrach ag súil go ndéanfar machnamh ar conas a fhéadtar feidhmíocht chomhshaoil a fheabhsú i ngach saothar lena mbaineann athrú úsáide, tiontú, síneadh nó athchóiriú eile, lena n-áirítear sócmhainní oidhreachta. D'fhéadfadh go n-áireofaí le feidhmíocht chomhshaoil a fheabhsú bearta chun astaíochtaí carbóin a laghdú, éifeachtúlacht úsáide acmhainní a fheabhsú agus truailliú agus dramhaíl a íoslaghdú. Maidir le struchtúir stairiúla, féadann feabhsuithe suntasacha a bheith mar thoradh ar bhearta simplí amhail dréacht-phromhadh, fearais atá tíosach ar fhuinneamh agus uisce, insliú dín agus obair dheisiúcháin agus chothabhála, agus is beag tionchar eile a bheidh acu, ó thaobh amhairc agus ar fhabraic stairiúil agus ar thógáil traidisiúnta.

Foilseachán Chaighdeán na hÉireann ISEN 16883: 2017: Leagtar amach i 'gCaomhnú na hOidhreachta Cultúrtha - Treoirínte chun Feidhmíocht Fuinnimh Foirgnimh Stairiúla a Fheabhsú' 2017 nós imeachta córasach chun

cabhrú le cinnteoireacht i gcomhthéacs éifeachtúlacht fuinnimh an stoic fhoirgnimh stairiúil a uasghrádú. Níl úsáid an chaighdeán seo teoranta d'fhoirgnimh a bhfuil cosaint reachtúil oidhreachta acu ach baineann sé le foirgnimh stairiúla de gach cineál agus aois. Cuireann an caighdeán nós imeachta oibre normatach i láthair chun bearta a roghnú chun feidhmíocht fuinnimh a fheabhsú, bunaithe ar imscrúdú, anailís agus doiciméadú an fhoirgnimh, lena n-áirítear a thábhacht oidhreachta. Sa nós imeachta, déantar measúnú ar thionchar na mbeart sin maidir le gnéithe sainmhínithe carachtar an fhoirgnimh a chaomhnú.

Ba cheart aird a thabhairt freisin ar fhoilseachán na Roinne Comhshaoil, Oidhreachta agus Rialtais Áitiúil ar 'Éifeachtúlacht Fuinnimh i bhFoirgnimh Thraidisiúnta' (2010) agus ar aon nuashonruithe amach anseo agus freisin ar fhoilseachán 2018 "Athnuachan Fuinnimh Domhain ar Fhoirgnimh Thraidisiúnta" ag an SEAI, An Chomhairle Oidhreachta, Carrig Conservation Ltd. agus Coiste Eolaíochta Náisiúnta ICOMOS Ireland ar Fhuinneamh, Inbhuanaitheacht agus Athrú Aeráide.

Is é Beartas Chomhairle Chathrach Bhaile Átha Cliath:

BHA21	Bearta Inbhuanaitheachta Iarfheistithe Breithniú a dhéanamh ar fhoilseachán na Roinne Comhshaoil, Oidhreachta agus Rialtais Áitiúil ar 'Éifeachtúlacht Fuinnimh i bhFoirgnimh Thraidisiúnta' (2010) agus ar Chaighdeán na hÉireann IS EN 16883: 2017 'Caomhnú na hOidhreachta Cultúrtha - Treoirlínte chun Feidhmíocht Fuinnimh Foirgnimh Stairiúla a Fheabhsú' (2017) agus aon nuashonruithe nó doiciméid chomhairleacha amach anseo maidir le hoibreacha beartaithe ar fhoirgnimh oidhreachta a mheas.
--------------	--

Is é Beartas Chomhairle Chathrach Bhaile Átha Cliath:

BHA22	Uasghrádú ar Fheidhmíocht Chomhshaoil Chun todhchaí inbhuanaithe a chinntiú d'fhoirgnimh stairiúla agus d'fhoirgnimh eile atá faoi réir cosanta oidhreachta, spreagfaidh agus tacóidh an Chomhairle Cathrach le hoibreacha chun feidhmíocht chomhshaoil an stoic fhoirgnimh atá ann cheana a ionchorprú ina gcuimsítear dea-chaighdeán dearaidh agus cuma. Sa chás go mbíonn foirgnimh stairiúla faoi réir cosanta ag baint leis na hoibreacha seo (lena n-áirítear foirgnimh dá dtagraítear ar Thaifead na Struchtúr Cosanta agus struchtúir neamh-chosanta i Limistéar Caomhnaithe Ailtireachta), ní bheidh drochthionchar ag na hoibreacha ar leas speisialta an déanmhais agus dá bhrí sin beidh cur chuige íogair ag teastáil, ag cur san áireamh: <ul style="list-style-type: none"> • Tábhacht an struchtúir, agus • Méid na hidirghabhála, lena n-áirítear tionchar ar fhabraic stairiúil, riachtanais theicniúla foirgneamh a tógadh go traidisiúnta, infheictheacht, suíomh agus dearadh. Glacfar le suiteáil beart agus trealamh fuinnimh in-athnuaithe nuair a bheidh sé suite agus deartha chun an tionchar amhairc a íoslaghdú agus ní bheidh aon chaillteanas suntasach fabraice stairiúil ann nó ní dhéanfaidh sé difear do thábhacht an struchtúir ar bhealach eile.
BHA23	Gníomhú ar son na hAeráide Comhoibriú le gníomhaireachtaí eile san imscrúdú ar athrú aeráide ar fhabraic foirgneamh stairiúil agus chun acmhainn oiriúnaitheach a fheabhsú, athléimneacht a neartú agus leochaileacht na hoidhreachta a laghdú de réir an Phlean Náisiúnta Oiriúnú Earnála d'Athrú Aeráide don Oidhreacht Thógtha agus Seandálaíochta. (2020)

Is é Cuspóir Chomhairle Chathrach Bhaile Átha Cliath:

BHA09	Ciste Séadchomharthaí Pobail Tacaíocht a thabhairt do chur chun feidhme an Chiste Séadchomharthaí Pobail d'fhonn monatóireacht agus oiriúnú séadchomharthaí seandálaíochta a chinntiú agus chun an damáiste a dhéanann athrú aeráide a mhaolú.
--------------	--

Foirgnimh Stairiúla a Athúsáid agus a Athchóiriú

Aithnítear inbhuanaitheacht bhunúsach coinneála agus athúsáid oiriúnaitheach, i gcomparáid leis na costais fuinnimh saoil iomláin agus na tionchair dramhaíola a éiríonn as scartáil agus athsholáthar. Le cothabháil, oiriúnú agus athúsáid báuil ligtear d'oidhreacht ailtireachta tairbhí aeistéitiúla, comhshaoil agus eacnamaíocha a thabhairt fiú nuair nach mbeadh an bhunúsáid inmharthana a thuilleadh. Is féidir caomhnú a shainathint mar dea-rogha comhshaoil toisc go gcuireann athúsáid foirgneamh seachas a scartáil le hinbhuanaitheacht trí fhuinneamh corpraithe foirgneamh a choinneáil agus dramhaíl scartála a laghdú. Tacaíonn caomhnú le fostaíocht agus scileanna agus soláthraíonn sé poist ar ardchaighdeán do cheardaithe.

Sa Doiciméad Treorach um Athúsáid Tithe Baile Seoirseacha Theas a choimisiúnaigh Comhairle Cathrach Bhaile Átha Cliath (Márta 2019) leagtar amach raon réitigh fhéideartha chun roinnt tithe baile Seoirseacha tipiciúla a oiriúnú, a dhlúthú agus a thiontú. D'ainneoin go bhfuil an staidéar bunaithe ar an Limistéar Seoirseach Theas, tá sé beartaithe go mbeidh na treoirphrionsabail inaistrithe chuig ceantair Seoirseacha eile sa chathair agus go deimhin chuig roinnt tíopeolaíochtaí Victoeríacha freisin. (https://www.dublincity.ie/sites/default/files/2021-03/sgtrg-report-rev-03_2019.pdf)

Úsáideach freisin d'úinéirí áitribh níos sine, lena n-áirítear tithe stairiúla agus déanmhais chosanta, d'fhoilsigh Institiúid Ríoga Ailtirí na hÉireann (RIAI), le maoiniú ón Roinn Tithíochta, Oidhreacht agus Rialtais Áitiúil treoir ar líne saor in aisce maidir le caomhnú agus athchóiriú, 'Sean-Teach, Teach Nua', a thairgeann treoir agus comhairle maidir le foirgnimh stairiúla a dheisiú agus a athúsáid. (<https://www.riai.ie>)

Is é Beartas Chomhairle Chathrach Bhaile Átha Cliath:

Foirgnimh Stairiúla a Athúsáid agus a Athchóiriú

BHA24

Spreagfaidh agus éascóidh Comhairle Cathrach Bhaile Átha Cliath ar bhonn dearfach athchóiriú cúramach ar an timpeallacht thógtha stairiúil le haghaidh úsáidí inbhuanaithe agus inmharthana go heacnamaíoch agus tacóidh sí le cur chun feidhme an Bheartais Náisiúnta ar Ailtireacht de réir mar a bhaineann sé le foirgnimh stairiúla, sráid-dreacha, bailte agus sráidbhailte, trí sheachadadh d'ailtireacht ardchaighdeán a chinntiú chomh maith le comhfhorbairt áite ar ardchaighdeán agus trí dhea-chleachtas a thaispeáint maidir le cúram agus cothabháil maoinne stairiúla atá faoi úinéireacht phoiblí.

Rochtain ar leithligh ar Urláir Uachtaracha na bhFoirgneamh

D'fhonn a chinntiú go gcoinnítear foirgnimh stairiúla ina n-iomláine in úsáid táirgiúil, tá sé riachtanach rochtain ar an urlár uachtarach a choinneáil. Nuair a bhíonn rochtain ar leithligh ar aghaidh (nó taobh) foirgneamh, bíonn níos mó roghanna athúsáidte ar fáil d'fhoirgnimh. Lorgófar athshlánú rochtana ar an urlár uachtarach i gcás go bhfuil sé sin indéanta bunaithe ar mheasúnú ar cháilíocht chumraíocht agus éadanas aonaid an talaimh talún (m.sh. tráchtála). Féadfaidh an Chomhairle Cathrach machnamh a dhéanamh go fabhrach ar chomhshocruithe rochtana i gcás nach bhfuil sé indéanta agus réasúnach athshuíomh aonaid aonair a dhéanamh.

Is é Beartas Chomhairle Chathrach Bhaile Átha Cliath:	
	Cailliúint Rochtana ar an Urlár Uachtarach
BHA25	Beidh toimhde ann i gcoinne cailliúint rochtana ar an urlár uachtarach ar fhoirgnimh ó aghaidheanna sráide, agus féachfaidh an Chomhairle Cathrach le pointí rochtana ar an urlár uachtarach ón tsráid a athbhunú nuair is féidir.

11.5.5 Oidhrecht Seandálaíochta

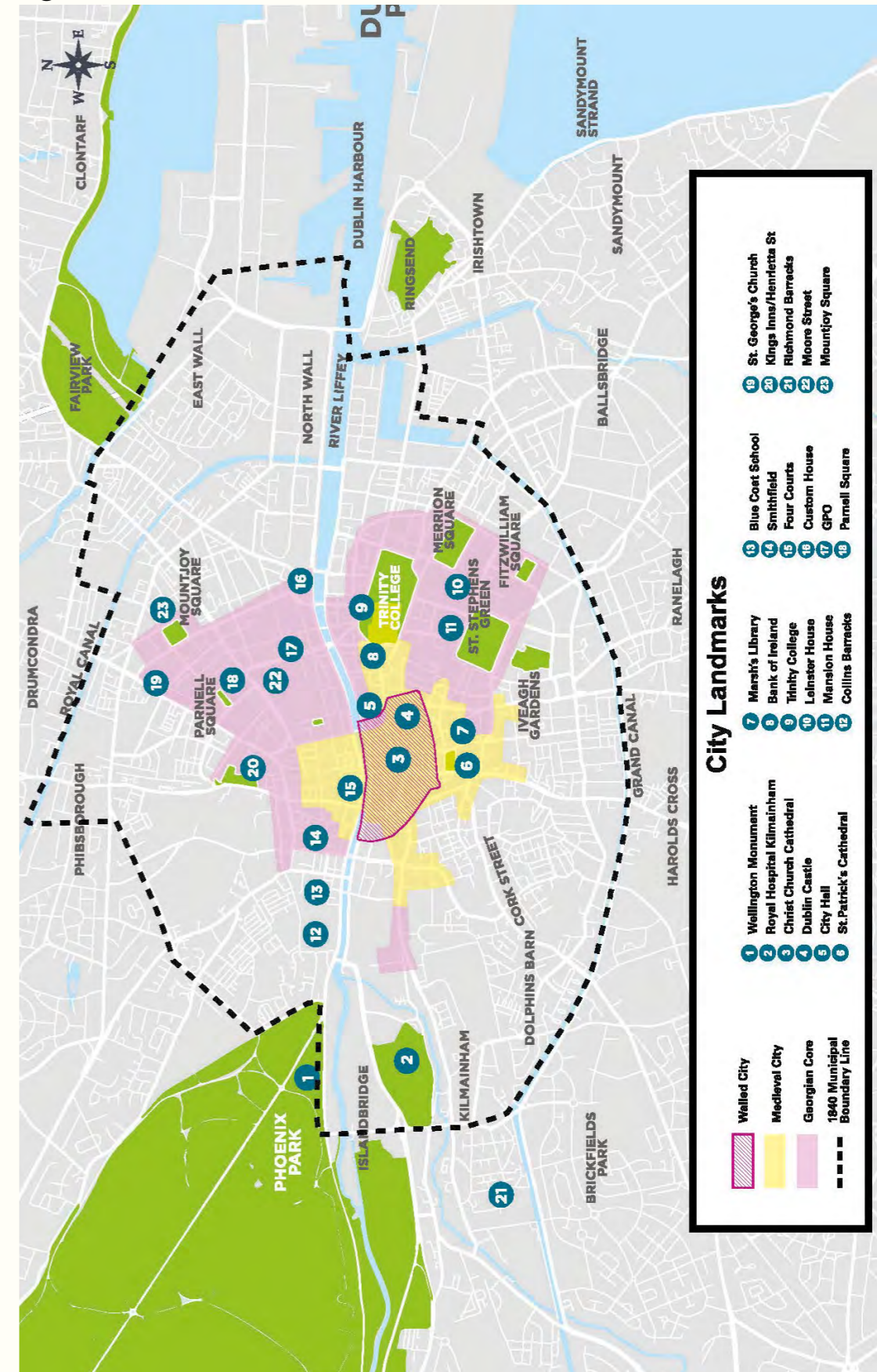
Tá oidhrecht seandálaíochta saibhir ag Cathair Bhaile Átha Cliath. Tá stair taifeadta aici maidir le lonnaithe dhaonna os cionn 9,000 bliain, dírithe ar líne Abhainn na Life. Cé go bhfuil líon beag de shéadchomharthaí seasmhacha i lár na cathrach, tá taifead saibhir agus casta faoi ghníomhaíocht an duine faoin dromchla. I measc na séadchomharthaí seasmhacha a mhaireann tá ballaí na cathrach, roinnt caisleáin, séipéil agus reiligí agus ballaí na cé. Sa bhreis air sin, tá taiscí seandálaíochta adhlactha go domhain sa chathair. Rinneadh tochairt ar ghaistí Méisiliteacha ag Duga Spencer, agus thángthas ar bhaile Lochlannach a bhí dea-chaomhnaithe ag an gCé Adhmaid Taifeadtar níos mó ná 600 longbhriseadh i gCuan Bhaile Átha Cliath, agus maireann oidhrecht thionsclaíoch na cathrach ón tréimhse 1750-1950 fós i gceantair cosúil le Geata San Séamas.

Sa bhliain 1997, dhaingnigh Éire an Coinbhinsiún Eorpach chun an Oidhrecht Seandálaíochta a Chosaint (1992). Tugtar cosaint d’oidhrecht seandálaíochta na cathrach faoin Acht Séadchomharthaí Náisiúnta 1930-2004 agus tá:

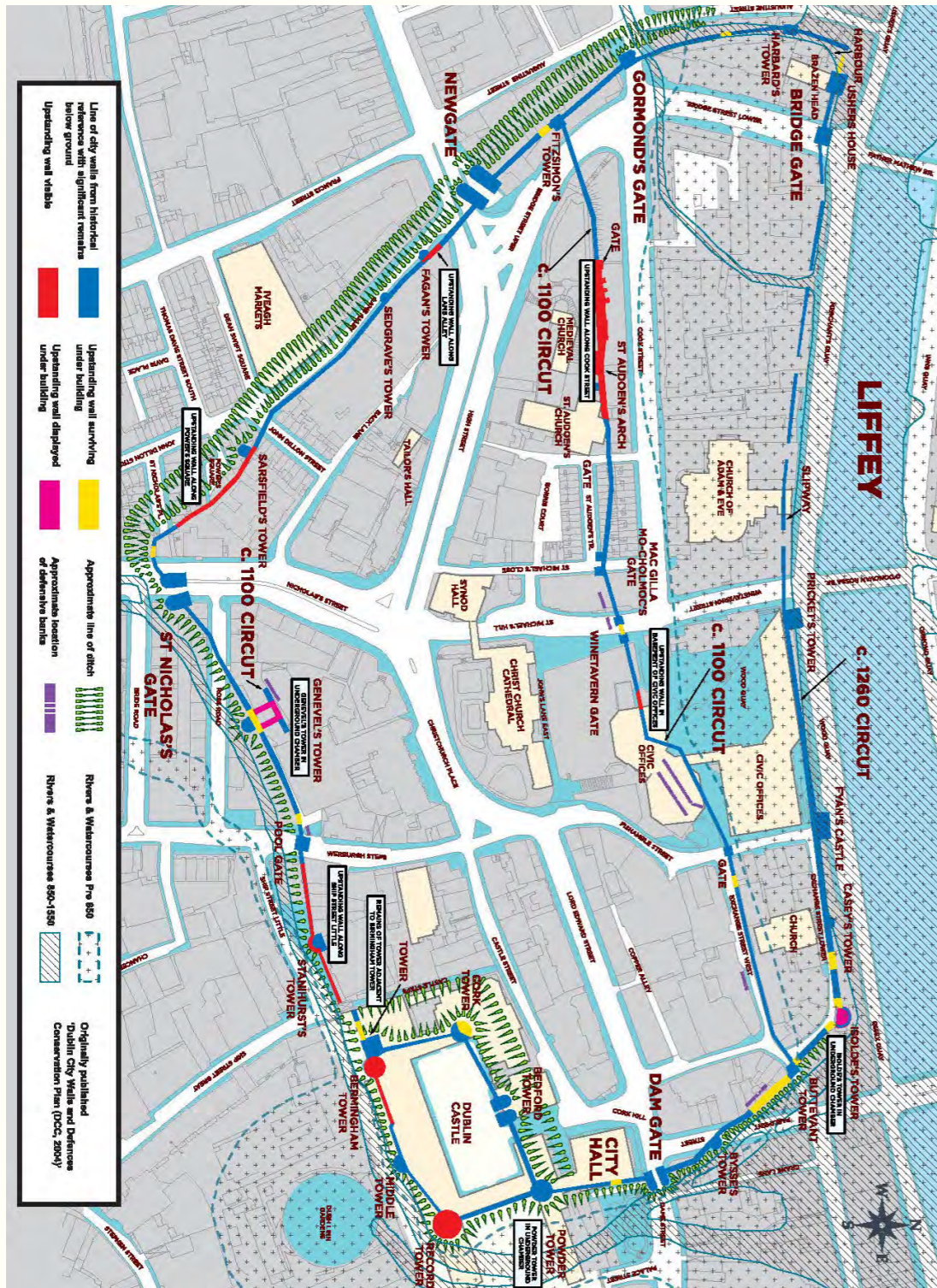
- Suíomhanna taifeadta agus gnéithe a bhfuil tábhacht stairiúil agus seandálaíochta ag baint leo a áirítear sa Taifead Séadchomharthaí agus Áiteanna.
- Suíomhanna cláraithe agus gnéithe a bhfuil tábhacht stairiúil agus seandálaíochta ag baint leo atá san áireamh i gClár na Séadchomharthaí Stairiúla, mar a bunaíodh faoi Alt 5 den Acht Séadchomharthaí Náisiúnta, 1987.
- Séadchomharthaí Náisiúnta faoi úinéireacht Stáit nó faoi chaomhnóireacht.
- Séadchomharthaí Náisiúnta, atá faoi réir Orduithe Caomhnaithe.
- Gach seandálaíocht nach raibh ar eolas roimhe seo a thagann chun bheith ar eolas (m.sh. trí shuaitheadh talún, obair allamuigh nó suíomhanna a aimsiú faoi uisce).

Sa dhoiciméad ‘Creat agus Prionsabail um Chosaint na hOidhreachta Seandálaíochta’ (1999), cuirtear béim ar a thábhachtaí atá sé a chinntiú go gcuirtear aird iomlán ar chúinsí seandálaíochta sa phróiseas pleanála agus forbartha níos leithne.

Figiúr 11-2: Croí Stairiúil Bhaile Átha Cliath

Figiúr 11-3: Suíomh Ballaí, larsmaí agus Gnéithe Chathair Bhaile Átha Cliath

Taifead na Séadchomharthaí agus na nÁiteanna

Bunaíodh Taifead na Séadchomharthaí agus na nÁiteanna (RMP) faoi Alt 12 den Acht um Shéadchomharthaí Náisiúnta (Leasú), 1994. Tugtar Séadchomharthaí Taifeadta ar dhéanmhais, gnéithe, rudaí nó

suíomhanna atá liostaithe sa Taifead seo. Tá tacar léarscáileanna ag gabháil leis an RMP ar a n-ainmnítear séadchomharthaí le huimhir thagartha ábhartha agus a léirítear le ciorcal a shainíonn Crios d’Acmhainneacht Seandálaíochta. Tá Taifead na Séadchomharthaí agus na nÁiteanna do Chathair Bhaile Átha Cliath liostaithe in Aguisín 6 agus tá sé mionsonraithe ar Léarscáil L. Níl cáilíochtaí leasa seandálaíochta agus ailtireachta comheisiatach agus d’fhéadfadh struchtúir áirithe a bheith le feiceáil ar Thaifead na Séadchomharthaí agus na nÁiteanna agus ar Thaifead na Struchtúr Cosanta.

Sa Choinbhinsiún Eorpach ar Chosaint na hOidhreachta Seandálaíochta (Valetta 1992), ceanglaítear go dtabharfaí aird chuí ar shaincheisteanna seandálaíochta ag gach céim den phróiseas pleanála agus forbartha agus léirítear é seo sa reachtaíocht náisiúnta. Aithnítear san Acht um Pleanáil agus Forbairt 2000 (arna leasú) go n-áirítear cuspóirí chun an oidhrecht seandálaíochta a chosaint i bpleanáil cheart agus forbairt inbhuanaithe.

Spreagtar iarratasóirí a bhfuil tograí forbartha acu atá cóngarach do shuíomhanna atá liostaithe laistigh den RMP dul i gcomhairle leis an tSeirbhís Séadchomharthaí Náisiúnta go luath chun aon cheanglais shonracha a aimsiú a d'fhéadfadh bheith ag teastáil chun an láithreán atá i gceist a chosaint. Is féidir le Criosanna Spéise Seandálaíochta i gceantair uirbeacha dúshlán a chur roimh fhorbairt agus athghiniúint chomh maith le deiseanna a sholáthar chun tuiscint a fháil ar an am atá thart. Ar mhaithe le soiléire, tá léarscáil an phlean forbartha de Chriosanna Leasa Seandálaíochta bunaithe ar an léarscáil reachtúil RMP (1994).

Ba cheart go mbeadh tograí forbartha do shuíomhanna sa chrios seandálaíochta faoi réir díospóireachta réamhphleanála agus ba cheart go mbeadh measúnú seandálaíochta ag gabháil le hiarratais. Féadfaidh an t-údarás pleanála coinníollacha seandálaíochta a chur i bhfeidhm ar cheadanna aonair. Déanann seandálaí na riachtanais seo a chomhlíonadh thar ceann forbróra ionchasaigh agus is é an forbróir a mhaoiníonn iad. Faoin gcóras pleanála, ní theastaíonn cead pleanála (forbairt díolmhaithe) ó go leor mionobreacha. Mar sin féin, má théann an cineál oibreacha atá beartaithe i bhfeidhm ar Shéadchomhartha Náisiúnta nó ar shuíomh atá san áireamh sa RMP, ansin ní mór don úinéir nó don áititheoir a dhéanann na hoibreacha na ceanglais maidir le fógra a thabhairt faoi na hAchtanna um Shéadchomharthaí Náisiúnta a chomhlíonadh.

Maidir le Séadchomharthaí Náisiúnta atá faoi úinéireacht nó faoi chaomhnóireacht an Aire nó údarais áitiúil nó atá faoi réir ordú caomhnaithe, teastaíonn toiliú i scríbhinn roimh ré ón Aire chun aon ní a dhéanamh ar an séadchomhartha. Déantar longbhriseadh os cionn 100 bliain d'aois agus earraí seandálaíochta a fuarthas faoin uisce a chosaint faoi na hAchtanna Séadchomharthaí Náisiúnta (Leasú) 1987 agus 1994. I bhFardal Longbhriseadh na hÉireann, cuimsítear gach raic a bhfuiltear ar eolas fúthu do na blianta suas go dtí 1945 agus an bhliain sin san áireamh.

Tá sé i gceist ag na beartais agus na cuspóirí thíos feasacht ar oidhrecht shaibhir seandálaíochta na cathrach a chaomhnú agus a ardú.

Is é Beartas Chomhairle Chathrach Bhaile Átha Cliath:

Oidhrecht Seandálaíochta

1. Suíomhanna agus Criosanna ar díol spéise Seandálaíochta iad a chosaint agus a chaomhnú i dTaifead na Séadchomharthaí agus na nÁiteanna agus san Amharcóir Timpeallachta Stairiúla (www.archaeology.ie).
2. Ábhar seandálaíochta a chosaint in situ trína chinntiú nach gceadaítear ach an tionchar is lú ar shraitheanna seandálaíochta, trí fhoirgnimh sheasta a athúsáid, foirgnimh éadroma a thógáil, dearadh bunsraithe le tionchar íseal, nó íosláigh a fhágáil ar lár (ach amháin in imthosca eisceachtúla) sna Criosanna de Spéis Seandálaíochta.
3. Caomhnú in situ (nó nuair nach féidir é sin a dhéanamh nó mar is iomchuí, ar a laghad, caomhnú de réir taifid) a lorg de na séadchomharthaí seandálaíochta go léir atá san áireamh i dTaifead na Séadchomharthaí agus na nÁiteanna, agus ar shuíomhanna, ghnéithe agus nithe a bhfuil spéis seandálaíochta ag baint leo, nach rabhthas ar an eolas fúthu roimhe sin, a dhéantar a nochtadh trí ghníomhaíocht forbartha. Maidir le cinnteoireacht ar thograí forbartha a théann i bhfeidhm ar shuíomhanna atá liostaithe i dTaifead na Séadchomharthaí agus na nÁiteanna, tabharfaidh an Chomhairle aird ar chomhairle agus/nó ar mholtaí na Roinne Tithíochta, Oidhreachta agus Rialtais Áitiúil.
4. Beidh tograí forbartha laistigh de Láithreáin agus Chriosanna Leasa Seandálaíochta, de shuíomhanna os cionn méid 0.5 heicteár agus de shuíomh atá liostaithe i dTaifead Oidhreachta Tionscail Chathair Bhaile Átha Cliath, faoi réir comhairliúcháin le Seandálaí na Cathrach agus measúnú seandálaíochta sula ndéanfar iarratas pleanála a thaisceadh.
5. Reiligí aitheanta agus reiligí nach bhfuil in úsáid a chaomhnú. Nuair nach féidir suaitheadh a dhéanamh ar iarsmaí daonna ársa nó stairiúla, déanfar iad a thochailt de réir dea-chleachtais seandálaíochta agus déanfar iad a atógáil nó a leigheas go buan.
6. Carachtar, suíomh agus taitneamhacht na gcosaintí balla baile atá os cionn agus faoin talamh a chaomhnú.
7. Sna tograí forbartha i dtimpeallachtaí muirí, laicir agus abhann agus limistéir de thalamh míntírith, ní mór aird a thabhairt ar an bhFardal Longbhriste arna chothabháil ag an Roinn Cultúir, Oidhreachta agus na Gaeltachta agus beidh siad faoi réir leibhéal iomchuí measúnaithe seandálaíochta.
8. Aird a thabhairt ar dhoiciméid agus treoirlíní beartais náisiúnta a bhaineann le seandálaíocht agus ar threoir dea-chleachtais arna fhoilsiú ag an gComhairle Oidhreachta, Institiúid Seandálaithe na hÉireann agus Bonneagar Iompair Éireann.

BHA26

Is é Cuspóir Chomhairle Chathrach Bhaile Átha Cliath:	
BHAO10	Pleananna Caomhnaithe Pleananna caomhnaithe a ullmhú agus a chur chun feidhme maidir le Séadchomharthaí Náisiúnta agus Séadchomharthaí Taifeadta atá faoi úinéireacht Chomhairle Cathrach Bhaile Átha Cliath.
BHAO11	Cartlann Seandálaíochta Chathair Bhaile Átha Cliath Cartlann Seandálaíochta Chathair Bhaile Átha Cliath (DCAA) a chothabháil, a fhorbairt agus a chur chun cinn i Leabharlann agus i gCartlann Shráid an Phiarsaigh.
BHAO12	Torthaí na Gníomhaíochta Seandálaíochta Ceadúnaithe A chinntiú go scaiptear go poiblí torthaí na gníomhaíochta seandálaíochta ceadúnaithe i mBaile Átha Cliath trí GIS Seandálaíochta Chontae Bhaile Átha Cliath, foilseacháin agus léacht phoiblí agus feasacht ar oidhreacht seandálaíochta na cathrach agus rochtain ar sheandálaíocht phoiblí ar ardchaighdeán a chothú.
BHAO13	Plean Bainistíochta Plean bainistíochta fadtéarmach a fhorbairt chun caomhnú, bainistíocht agus léirmhíniú suíomhanna agus séadchomharthaí seandálaíochta a chur chun cinn agus réimsí le haghaidh taighde straitéisigh a aithint.
BHAO14	Baile Átha Cliath Lochlannach Feasacht ar thábhacht idirnáisiúnta Lochlannach Bhaile Átha Cliath a chur chun cinn. Tacú le Tionscadal 'Viking York Axis', Lónra na Lochlannach Ceann Scríbe agus Seimineár Lochlannach Fhéile Staire Bhaile Átha Cliath; iniúchadh a dhéanamh ar indéantacht tochailt taighde i mBaile Átha Cliath Lochlannach; tacú le taighde iar-thochailte ar thochailtí na Cé Adhmaid 1962-81; maireachtáil agus stratagrafaíocht seandálaíochta meánaoiseach faoi uisce a thairfeadh agus a mhapáil.
BHAO15	Músaem Cathartha Straitéis a fhorbairt chun rochtain phoiblí ar iar-bhailiúchán an Mhúsaeim Shibhialta a fheabhsú agus chun bailiúcháin eile a bhfuil spéis agus tábhacht shibhialta acu a leigheas.
BHAO16	Balla na Cathrach agus Cosaintí na Cathrach Leanúint ar aghaidh ag caomhnú, agus ag feabhsú an cuid a mhaireann de Bhalla na Cathrach agus de Chosaintí na Cathrach - Séadchomhartha Náisiúnta, de réir mholtaí an Phlean Caomhnaithe Ballaí Cathrach (2005) - ag tagairt don Bheartas Náisiúnta ar Chosaintí Baile (2008).

Is é Cuspóir Chomhairle Chathrach Bhaile Átha Cliath:	
BHAO17	Turasóireacht Turasóireacht a chur chun cinn sa chathair mheánaoiseach ag tarraingt ar a oidhreacht seandálaíochta chun braistint láidir barántúil áite a chruthú agus chun tacú le turais oideachasúla agus stairiúla ar shuíomhanna sa chathair.
BHAO18	Láithreáin agus Sócmhainní Oidhreachta OOP Oibriú go réamhghníomhach le OOP chun eispéireas agus léirmhíniú cuairteoirí ar a suíomhanna agus a sócmhainní oidhreachta laistigh de limistéar Chathair Bhaile Átha Cliath a chur chun cinn agus a fheabhsú.
BHAO19	Oidhreacht Thógtha agus Seandálaíocht Foráil a dhéanamh chun an oidhreacht thógtha a chosaint, a chaomhnú agus a chur chun cinn, lena n-áirítear oidhreacht ailtireachta agus oidhreacht seandálaíochta agus tacú le cur i láthair in situ agus léirmhíniú fionnachtana seandálaíochta laistigh d'fhorbairtí nua.

11.5.6 Plean Oidhreachta Cathrach

Tá oidhreacht Chathair Bhaile Átha Cliath mar cuid dár bhféiniúlacht agus cuireann sí go mór lenár bhfolláine agus lenár mbraistint áite. Ina measc tá ár n-oidhreacht thógtha, seandálaíochta, nádúrtha agus chultúrtha (inlámhsithe agus dolámhsithe). Soláthraíonn an Plean Oidhreachta Cathrach tacaíocht straitéiseach don Chomhairle Cathrach agus do pháirtithe leasmhara eile trí raon leathan tionscnamh a sheachadadh nó cur leo chun bainistíocht, tuiscint agus meas ar oidhreacht ár gCathair a fheabhsú. Le hullmhú Plean Oidhreachta Cathrach, cuirtear ar chumas cur chuige comhoibritheach maidir le tionscadail agus clár atá le cur chun feidhme thar thréimhse ama cúig bliana a shainaithint.

Aithnítear sa Phlean Oidhreachta Cathrach bealaí nua chun taighde a dhéanamh ar ár n-oidhreacht, chun tacú léi, agus chun í a bhainistiú agus deiseanna a aithint do phobail ar fud na cathrach agus na mbruachbhailte gabháil dár dtimpeallacht thógtha, dár séadchomharthaí seandálaíochta agus dár n-oidhreacht chultúrtha. Leagtar amach tosaíochtaí chun feasacht ar oidhreacht Bhaile Átha Cliath a shainaithint, a fheabhsú agus a mhéadú i réimsí ar leith den timpeallacht thógtha stairiúil.

Is é Beartas Chomhairle Chathrach Bhaile Átha Cliath:	
BHA27	Plean Oidhreachta Chathair Bhaile Átha Cliath Plean Oidhreachta Cathrach Bhaile Átha Cliath atá ann faoi láthair a chur chun feidhme agus tacú le hullmhú agus le cur chun feidhme Phlean Oidhreachta Chathair Bhaile Átha Cliath 2022-2026.
BHA28	Áiteanna Stairiúla agus Ainmneacha Sráide Áiteanna agus sráidainmneacha stairiúla a chaomhnú agus a chinntiú go léiríonn ainmneacha sráide nua gaol seandálaíochta, staire nó cultúrtha áitiúil iomchuí.
BHA29	Ainmniúcháin Oidhreachta Domhan Tacú le hainmniúchán Oidhreachta Domhanda do Chathair Stairiúil Bhaile Átha Cliath agus é seo a shaothrú, i gcomhpháirtíocht leis an Roinn Tithíochta, Oidhreachta agus Rialtais Áitiúil.
BHA30	Séadchomhartha Náisiúnta Shráid an Mhúraigh Comhoibriú leis an stát agus é a éascú ina chur i láthair ar an Séadchomhartha Náisiúnta ag 14-17 Sráid an Mhúraigh ar bhonn comhfhiontair agus chun tacú le coinneáil agus athchóiriú na ceathrún cultúrtha a bhaineann le 1916 ar Shráid Mhúraigh.

Is é Beartas Chomhairle Chathrach Bhaile Átha Cliath:	
BHA31	Coimpléasc Pálás Naomh Sepulchre Oibriú leis na páirtithe leasmhara go léir chun Plean Caomhnaithe a fhorbairt do thodhchaí choimpléasc Pálás Naomh Sepulchre (Stáisiún Garda Shráid Chaoimhín) a chosaint, úsáid(i) oiriúnach(a) sa todhchaí a shainaithint a léiríonn a thábhacht stairiúil agus ailtireachta agus a nochtadh acmhainneacht na turasóireachta cultúrtha den láithreán i gcomhthéacs cheathrú na hardeaglaise agus na cathrach stairiúla.
BHA32	Straitéisí Oidhreachta a Bhaineann le Uisce Tacú le straitéisí oidhreachta a bhaineann le huisce a chruthú agus a chur chun feidhme in éineacht le le conairí abhann agus canála sa chathair a athchóiriú agus a fheabhsú.
BHA33	Ceathrú Oidhreachta Phort Bhaile Átha Cliath Tacú le fíis Cuideachta Phort Bhaile Átha Cliath don Mhuilinn Plúir agus sócmhainní oidhreachta máguaird an Phoirt chun ceathrú nua oidhreachta cultúrtha agus músaem muirí a sheachadadh don chathair, ina ndéantar stair mhuirí shaibhir Bhaile Átha Cliath agus stair shóisialta oibrithe na nDuganna a dhoiciméadú.

CAIBIDIL 12

Cultúr

12.1 Réamhrá

Is cuid uilíoch agus bhunúsach d'eispéireas an duine é an cultúr, agus tá ról lárnach aige maidir linn a shainiú mar shochoaí agus mar Chathair. Is iomaí foirm atá i gceist le léiriú cultúrtha - ar nós ceoil, damhsa, na n-amharcealaíona, dealbhóireachta, amharclannaíochta agus litríochta; nuair a úsáidtear iad go léir ar mhaithe le léiriú léirmhínteach nó cultúrtha.

Mar an Phríomhchathair, tá Baile Átha Cliath ar thús cadhnaíochta maidir leis an saibhreas acmhainní cultúrtha atá ar fáil do gach duine, idir forais chultúir agus féilte a aithnítear go domhanda, agus spásanna agus imeachtaí pobail. Faoi mar a aithnítear i gcáipéis bheartais an Rialtais Cultúr 2025, is féidir le rannpháirtíocht i ngníomhaíochtaí cultúrtha cur le comhtháthú sóisialta, aonrú a laghdú, ár sláinte a fheabhsú agus saol gach duine a shaibhriú. Is sócmhainn shóisialta lárnach í bonneagar cultúrtha nach mór a phleanáil ar an mbealach céanna agus a dhéanaimid dár soláthar uisce, dár n-iompar, dár bpáirceanna agus dár n-oidhreacht thógtha.

Sainmhíononn UNESCO an cultúr mar seo a leanas:

“Sraith de ghnéithe sainiúla spioradálta, ábhartha, intleachtúla agus mothúchána de shochoaí nó de ghrúpa sóisialta, ina gcuimsítear, ní amháin ealaín agus litríocht ach stíleanna maireachtála, bealaí chun maireachtáil le chéile, córais luacha, traidisiúin agus creidimh.”

Chun an méid thuas a chur san áireamh, chun críocha an Phlean Forbartha sainmhíneáir bonneagar cultúir mar seo a leanas:

“Na foirgnimh, na struchtúir agus na háiteanna/spásanna ina ndéantar an méid seo a leanas le cultúr:

Taithí a fháil: áiteanna ina bhfaightear taithí ar chultúr, páirt a ghlacadh ann, a thaispeáint nó a dhíol m.sh. músaeim, dánlanna, amharclanna, pictiúrlanna, leabharlanna, ionaid cheoil, clubanna oíche agus suíomhanna cultúrtha stairiúla.

nó

Cruthaithe: áiteanna táirgeachta cruthaitheacha ina ndéanann ealaíontóirí, taibheoirí, déantóirí nó déantúsóirí obair chruthaitheach m.sh. spásanna oibre cruthaitheacha, spásanna cleachtaidh sna healaíona taibhiúcháin, stiúideonna taifeadta ceoil”.

Comhthéacs Beartais Náisiúnta agus Réigiúnaigh

Ag tús an Creat Pleanála Náisiúnta, tugtar breac-chuntas ar na torthaí straitéiseacha náisiúnta agus na tosaíochtaí infheistíochta straitéiseacha don Stát. Tugtar Cultúr, Oidhreacht agus Spórt ar cheann de na tosaíochtaí infheistíochta straitéiseacha sin (uimhir 7); infheistíocht sa chultúr a chur i gcroílár cad atá an plean náisiúnta seo ag iarraidh a bhaint amach.

Tagraíonn an NPF do na healaíona, cultúr agus oidhreacht mar cheann de na príomhghnéithe a thacaíonn le cáilíocht na beatha. Faigheann an NPF agus an PFN tacaíocht ó bheartais náisiúnta atá sainiúil do na healaíona agus don chultúr atá mar cuid d'fhís na hÉireann 2040, le Cultúr 2025- Creat Náisiúnta um Bheartas Cultúrtha ina leagtar síos an fhís, an creat agus an treo don earnáil chultúrtha, agus Infheistiú inár gCultúr, Teanga agus Oidhreacht 2018 - 2027 a sholáthraíonn plean chun rannpháirtíocht chultúrtha a fheabhsú.

I gCultúr 2025, leagtar amach trí phrionsabal bhunúsacha an bheartais náisiúnta:

- (1) Luach an chultúir agus na cruthaitheachta a aithint don duine aonair agus don tsochaí;
- (2) Tacú le cleachtas cruthaitheach agus rannpháirtíocht chultúrtha agus
- (3) Meas a bheith againn ar ár n-oidhreacht chultúrtha.

Leis na trí phrionsabal seo, tugtar bunús beartais do roinnt gnéithe den phlean forbartha agus tugann siad treoir don earnáil chultúrtha freisin.

Sonraítear sa Straitéis Spásúlachta agus Eacnamaíoch Réigiúnach do Réigiún an Oirthir, Lár Tíre agus Bhaile Átha Cliath (RSES) go leagann Cultúr mar a thagraítear dó faoi Chuspóir Straitéiseach 7 den NPF an comhthéacs don RSES. Cuimsíonn an RSES “áiteanna cruthaitheacha” mar phríomhcuid den Straitéis agus mar Chuspóir Straitéiseach Réigiúnach (uimhir 5). Is é cuspóir an RSES “ár sócmhainní ealaíon, cultúir agus oidhreachta a fheabhsú, a chomhtháthú agus a chosaint chun áiteanna cruthaitheacha agus athghiniúint faoi stiúir oidhreachta

a chur chun cinn". Cuireann an RSES béim ar thábhacht an chultúir mar cuid riachtanach de chomhfhorbairt áite agus de cháilíocht beatha fheabhsaithe a sholáthar do chónaitheoirí an Réigiúin. Aithnítear freisin an tairbhe don gheilleagar le comhfhorbairt áite rathúil leis an gcultúr mar phríomhspreagthóir. Aithnítear go sonrach sa Straitéis Cathair Bhaile Átha Cliath mar mhol do chultúr agus fóillíocht ardoird.

12.2 Éachtaí

Tá roinnt ranna ag an gComhairle a chuireann go mór le tabhairt faoi ghníomhaíochtaí cultúrtha sa chathair. Is aonad forbartha de cuid Chomhairle Cathrach Bhaile Átha Cliath í Oifig Ealaíon na Cathrach. Tacaíonn sé le cáilíocht, rochtain, rannpháirtíocht, foghlaim agus nuálaíocht sna healaíona trí chomhoibriú agus trí chomhpháirtíocht straitéiseach ar leibhéal áitiúla, réigiúnacha agus idirnáisiúnta. Soláthraíonn sé raon cúnamh don phobal ealaíne lena n-áirítear spásanna oibre, oiliúna agus taighde ealaíontóirí; cónaitheachtaí; deontais, sparánachtaí agus coimisiúin. Déantar raon féilte agus imeachtaí in ionaid chultúrtha agus i spásanna ríochta poiblí a bhainistiú. Bainistíonn sé clár ealaíne poiblí na cathrach freisin. Déanann sé idirchaidreamh le húinéirí maoine agus le healaíontóirí chun caidrimh agus deiseanna dearfacha a chruthú agus tá baint ghníomhach aige le spásanna nua a mhéadú do stiúideonna ealaíontóirí ag roinnt áiteanna ar fud na cathrach, ar thalamh na Comhairle agus faoi úinéireacht phríobháideach. Tá roinnt sócmhainní cultúrtha saintógtha faoi stiúir páirtithe leasmhara ag an gComhairle freisin lena n-áirítear Axis, an Lab agus Dancehouse.

Is faoi úinéireacht iomlán Chomhairle Cathrach Bhaile Átha Cliath í Dánlann Hugh Lane, agus chomh maith le taispeántais agus an bailiúchán buan a óstáil, reáchtáil sé raon leathan clár oideachais, imeachtaí agus léachtaí a tharraingíonn aird an phobail ar raon bealaí.

Faoi láthair oibríonn an Chomhairle 23 leabharlann ar fud na cathrach, ag tairiscint imeachtaí cultúrtha inrochtana laistigh de phobail áitiúla. Tá Leabharlanna na Cathrach ag athshamlú ról na leabharlainne sa phobal taobh amuigh dá bhfoirgnimh agus de leabhair a thabhairt ar iasacht. Cuireann leabharlanna braistint áite ar fáil, ceann scríbe áitiúil dá bpobail. Cé go bhfuil an litearthacht i gcroílár obair na leabharlainne poiblí, soláthraíonn siad moil chultúrtha do raon níos leithne foirmeacha ealaíne. Tá an iliomad ceardlann agus imeachtaí d'aosaigh agus do leanaí a reáchtáiltear i leabharlanna na Comhairle Cathrach ag tabhairt eispéireas cultúrtha agus ealaíon do go leor daoine ina bpobal áitiúil. Tá pleananna i bhfeidhm anois chun an cur chuige seo a leathnú maidir

le hathfhorbairt a dhéanamh amach anseo ar na leabharlanna reatha agus nua; go háirithe an Leabharlann Cathrach nua atá beartaithe do Chearnóg Parnell a bheidh ina príomhshócmhainn chultúrtha don chathair nuair a thógfar í.

Reáchtálann Cuideachta Cultúir Chathair Bhaile Átha Cliath, thar ceann Chomhairle Cathrach Bhaile Átha Cliath, raon tionscnamh agus foirgneamh cultúrtha ar fud na cathrach lena n-áirítear cláir mar CultureConnects, cónaitheachtaí Cruthaitheacha, Club Cultúir agus an Chomharsanacht Náisiúnta. Déanann siad bainistíocht agus soláthar freisin ar sheirbhísí do dhá phríomhshócmhainn oidhreacht atá ag an gComhairle - Sráid Henrietta agus Beairic Richmond, chomh maith le bunachar sonraí agus léarscáil (Cultúr In aice Leat) de na sócmhainní cultúrtha go léir sa chathair a chothabháil (www.dublincityculturecompany.ie).

Tacaíonn an Oifig Imeachtaí, i gcomhpháirtíocht le comhlachtaí eile go minic, le héagsúlacht mhór d'imeachtaí cultúrtha agus ealaíne faoi stiúir na cathrach; cultúr agus na healaíona a thabhairt do lucht féachana leathan agus feabhas a chur ar eispéireas dearfach na ndaoine atá ina gcónaí, ag tabhairt cuairte nó ag obair i mBaile Átha Cliath. Baineann na himeachtaí seo an-úsáid as an iliomad spásanna oscailte poiblí ar ardchaighdeán agus raon leathan foirgneamh neamhchultúrtha sa chathair ar nós Faiche an Choláiste agus sráideanna na cathrach le haghaidh imeachtaí móra agus beaga cosúil le hOíche Chinn Bhliana agus Féile Naomh Pádraig agus an Fhéile Bram Stoker. Cuireann Rannóg na bPáirceanna go dearfach le tionscadail chultúrtha lasmuigh trí pháirceanna a úsáid le haghaidh imeachtaí agus an tionscnamh Dealbhóireacht Bhaile Átha Cliath a choimisiúnaíonn saothar nua i bpáirceanna agus i spásanna poiblí ar fud na cathrach.

Tugann oifigí pobail agus spóirt na Comhairle i gcomhar leis na hOifigí Ceantair ar fud na cathrach faoi raon leathan imeachtaí, féilte agus eispéiris chultúrtha faoi stiúir áitiúil dá bpobail agus cabhraíonn siad freisin le háiseanna áitiúla a sholáthar le húsáid ag grúpaí sa cheantar.

12.3 Dúshláin

Tá nádúr na gcathracha agus a ról i mealladh na ndaoine sin ar spéis leo eispéiris ealaíne agus cultúrtha a chruthú agus iad siúd ar mian leo dul i mbun rannpháirtíochta agus páirt a ghlacadh iontu, ar cheann de na príomhchodanna chun áiteanna iontacha a dhéanamh do Chathracha; ach féadann sé brúnna a chruthú freisin. Leis an tionchar atá ag an uaisliú áitiúil agus an fháis eacnamaíoch ar fud na Cathrach araon, cruthaítear éileamh ar spásanna agus déantar costas talún a ardú. D'fhéadfadh iarmhairtí diúltacha

a bheith aige seo ar inacmhainneacht cónaí sa chathair dóibh siúd sna healaíona cruthaitheacha agus freisin maidir le hinacmhainneacht agus rochtain ar spásanna de chineál níos mó a theastaíonn chun tabhairt faoi léiriú ealaíne agus cultúrtha.

Is dúshlán é do go leor cathracha nua-aimseartha idirghníomhú an bheartais agus an chultúir úsáide talún de réir mar a fhásann siad agus níl aon chur chuige amháin ann a thugann aghaidh ar an ábhar seo ar an mbealach is fearr. Tá ról ag an gComhairle Cathrach aghaidh a thabhairt ar na brúnna iomaíocha seo, lena n-áirítear trí fhorálacha an phlean forbartha.

De réir mar a leanann Baile Átha Cliath ag fás, tá dúshlán ann sócmhainní ealaíon agus cultúrtha na cathrach a chosaint agus ag an am céanna fás inbhuanaithe a cheadú; agus trí raon na spásanna agus na n-áiteanna atá ar fáil a leathnú chun luas an fháis chultúir a mheaitseáil lenár bhfás daonra. Caithfear an dúshlán seo a chomhlíonadh i ngach cearn den chathair, lena n-áirítear athghiniúint tailte tionsclaíocha agus coimpléisc tithíochta sóisialta níos sine; i dtógáil nua sna bruachbhailte; agus aghaidh a thabhairt ar bhearnaí i mbruachbhailte na cathrach laistigh agus lasmuigh chun saoráidí nua a chumasú. Caithfear é seo go léir a dhéanamh i dteannta a chéile laistigh de dhlúthú na cathrach chun spriocanna an Chreat Pleanála Náisiúnta agus RSES a bhaint amach.

12.4 Cur Chuige Straitéiseacha

Agus muid ag iarraidh beartas pleanála don todhchaí a mhúnlú, caithfear cothromaíocht a bhaint amach idir fás agus aidhmeanna cultúrtha an Phlean Forbartha Náisiúnta a bhaint amach i dteannta le spriocanna an Chreata Pleanála Náisiúnta i dtéarmaí fás dlúth inbhuanaithe atá seasmhach ó thaobh na haeráide de.

Cuireann an cultúr le fás eacnamaíoch na cathrach ar roinnt príomhbhealaí. Trí chathair bhríomhar a bheith againn ina bhfuil go leor gníomhaíochtaí agus tarraingtí cultúrtha, beidh Baile Átha Cliath níos tarraingtí d'áitritheoirí, do thurasóirí agus do chuirteoirí. Le hinfheistíocht chultúrtha, cuirtear

fostaíocht ar fáil agus tá go leor buntáistí eacnamaíocha ann freisin d'earnálacha eile lena n-áirítear bia agus deoch, miondíol agus an tionscal tacsáí. Ligeann rannpháirtíocht agus infheistíocht chultúrtha do dhaoine a gcuid scileanna a fhorbairt chun oibriú sna tionscail chruthaitheacha. Tá an cumas ag an earnáil seo, a bhfuil bonn rathúil aici cheana i mBaile Átha Cliath, fostaíocht oilte a sholáthar i ndomhan ina bhfuil samhla traidisiúnta oibre ag athrú go tapa.

Tá sócmhainní suntasacha ag bonneagar cultúrtha na cathrach atá á reáchtáil ag an Stát agus ag an gComhairle Cathrach. In éineacht leis seo, tá ról bríomhar agus ríthábhachtach na hearnála príobháidí i dtacú le cultúr agus na healaíona sa chathair. Tá raon leathan sócmhainní cultúrtha á reáchtáil ag Baile Átha Cliath; idir na háiseanna níos traidisiúnta mar dhánlanna agus mhúsaeim, go scoileanna ceoil níos lú, stiúideonna damhsa, spásanna taifeadta agus spásanna cleachtaidh do cuideachtaí amharclainne. Tá eispéireas cultúrtha na n-ionad ann freisin lena n-áirítear amharclann agus ceol chomh maith le go leor spásanna ar fud na cathrach a óstáil nó a bhainistítear mar spásanna ealaíon nó cultúrtha le haghaidh imeachtaí. Is cuid dhílis de na saoráidí seo go léir sainiú a dhéanamh ar eispéireas cultúrtha na cathrach agus caithfear iad a luacháil agus a chosaint; agus de réir mar a théann daonra na cathrach i méid, caithfear bonneagar cultúrtha dul i méid freisin.

Féachann an chaibidil seo le dul i ngleic leis na dúshláin phleanála atá os comhair na hearnála; agus aithníonn sé go mbainfear cosaint agus leathnú gach cineál sócmhainní cultúrtha i gcónaí trí infheistíocht phoiblí agus phríobháideach, ag teacht leis an earnáil éagsúil agus leathan atá ann. Ar an gcúis seo, tá sé mar aidhm ag an bPlean soláthar a dhéanamh d'earnáil chultúrtha bheoga agus inbhuanaithe agus bonneagar cultúrtha gaolmhar chun freastal ar riachtanais na cathrach. Tá sé ríthábhachtach, ag freastal ar fhás daonra sa todhchaí a leagtar amach sa NPF, go bhfuil an fás sin ag teacht le tosaíocht infheistíochta straitéiseach an NPF an cultúr a choinneáil i gcroílár na bpobal.

12.5 Beartais agus Cuspóirí

Tá sé mar aidhm ag na beartais agus na cuspóirí a leagtar amach thíos a chinntiú go ndéantar bonneagar cultúir a luacháil agus a chosaint mar cuid dhílis de chreatlach na cathrach, de réir an bheartais náisiúnta agus réigiúnach.

Is é Beartas Chomhairle Chathrach Bhaile Átha Cliath:	
CU1	Fís Roinnte don Chultúr Forbairt agus tacú le forbairt fíis chomhroinnte do chultúr sa chathair i gcomhar le hinstiúidí cultúrtha agus comhlachtaí cultúrtha eile mar aitheantas ar a bpríomhról agus a gcion do shaol cultúrtha na cathrach.
CU2	Bonneagar Cultúrtha A chinntiú go leanfar le forbairt leanúnach Bhaile Átha Cliath mar chathair atá bríomhar ó thaobh cultúir, cruthaitheach agus éagsúil le raon leathan gníomhaíochtaí cultúrtha ar fáil ar fud na cathrach, agus bonneagar cultúrtha ardchaighdeán mar bhonn agus mar thaca léi.
CU3	Baile Átha Cliath Cathair Litríochta UNESCO Fís Chathair Litríochta UNESCO Bhaile Átha Cliath a chur chun cinn mar "Chathair na bhFocal", agus tacú le hinfheistíocht i mbonneagar cultúrtha leathnaithe agus uasghrádaithe a thacaíonn leis an bhfís seo.

12.5.1 Sócmhainní Cultúrtha Chathair Bhaile Átha Cliath a Chosaint agus a Fheabhsú

Mar phríomhchathair ár Stáit, tá go leor sócmhainní suntasacha ag Baile Átha Cliath agus tá formhór na n-institiúidí cultúrtha faoi úinéireacht an Stáit lonnaithe sa chathair. I measc na n-áiseanna tá an Ceoláras Náisiúnta, Músaeim Náisiúnta ag Sráid Chill Dara agus Dún Uí Choileáin, an Leabharlann Náisiúnta, Cartlanna Stáit, Gailearaí Náisiúnta, Músaem Stair an Dúlra, Amharclann na Mainistreach agus IMMA chun roinnt a ainmniú. In éineacht leo seo tá go leor áiseanna cultúrtha eile a bhfuil tábhacht náisiúnta ag baint leo atá faoi úinéireacht phoiblí nó atá ina eagraíochtaí neamhrialtasacha agus príobháideacha mar The GateTheatre, Dánlann Hugh Lane, Cartlann Ceoil Thraidisiúnta na hÉireann, an Ark, Alliance Française, Project ArtsCenter, Amharclann Olympia, Sráid an Bhíocáire agus Institiúid Scannán na hÉireann. Reáchtálann go leor de na hinstiúidí seo imeachtaí agus cláir for-rochtana chun rannpháirtíocht a mhéadú.

Féachann an Chomhairle le tacú le fás agus leathnú an iliomad acmhainní cultúrtha sa chathair, go háirithe i gcás ina méadaíonn tograí an deis chun teagmháil níos mó a dhéanamh le pobail áitiúla, daoine óga, daoine imeallaithe agus daoine faoi mhíchumas. Tá ról tábhachtach ag institiúidí cultúrtha den sórt sin i múnlú todhchaí na n-ealaíon agus an chultúir sa chathair maidir le deis a thabhairt do dhaoine, go háirithe leanaí, dul i dtiaí ar na healaíona agus an cultúr agus taithí a fháil orthu agus spéis agus rannpháirtíocht sa todhchaí a chothú.

Is é Beartas Chomhairle Chathrach Bhaile Átha Cliath:	
CU4	Acmhainní Cultúrtha Tacú le forbairt acmhainní agus saoráidí cultúrtha nua agus leathnaithe sa chathair a shaibhríonn saol na saoránach agus na gcuairteoirí, deiseanna nua a sholáthar do rannpháirtíocht agus gnéithe dár stair agus dár gcultúr a cheiliúradh.
CU5	Infheistiú inár gCultúr, Teanga agus Oidhreacht 2018 - 2027 Tacú leis an uasghrádú agus an infheistíocht atá beartaithe in institiúidí cultúrtha náisiúnta laistigh den chathair mar a leagtar amach in Infheistiú inár gCultúr, Teanga agus Oidhreacht 2018 - 2027; lena n-áirítear na bailiúcháin agus an tlonad Foghlama nua ag IMMA, Dún Uí Choileáin, an Leabharlann Náisiúnta, an Chartlann Náisiúnta, Músaem Stair an Dúlra, IMMA, an Ceoláras Náisiúnta agus an Leabharlann Chester Beatty agus tionscadail eile a mholfar le linn shaolré an Phlean Forbartha.

Is é Beartas Chomhairle Chathrach Bhaile Átha Cliath:	
	Amharclann na Mainistreach
CU6	Tacú le leathnú Amharclann na Mainistreach go dtí an Life chun ionad uasghrádaithe agus leathnaithe a chruthú a chuireann go dearfach le cultúr na cathrach agus a sholáthraíonn comhthéacs sainiúil nua infheicthe don Mhainistir a chuireann go dearfach le Céanna na Life.

Is é Cuspóir Chomhairle Chathrach Bhaile Átha Cliath:	
CU01	Músaem Bhaile Átha Cliath Staidéar a dhéanamh chun bailiúcháin phoiblí agus phríobháideacha a aithint a chuireann le scéal stair shóisialta agus chultúrtha Bhaile Átha Cliath, agus smaoineamh ar indéantacht Mhúsaem tiomnaithe i mBaile Átha Cliath inar féidir na bailiúcháin seo go léir a choimeád i gcomhar iad a chur ar thaispeáint phoiblí.
CU02	Músaem Briogáid Dóiteáin Bhaile Átha Cliath Tá Comhairle Cathrach Bhaile Átha Cliath le tabhairt faoi staidéar chun áit bhuan inmharthana, de réir scála iomchuí, a shainaithint do Mhúsaem Briogáide Dóiteáin Bhaile Átha Cliath atá lonnaithe in Institiúid O'Brien faoi láthair.
CU03	Músaem agus Ionad Acmhainní Ceoil Bhaile Átha Cliath Agus aitheantas á thabhairt don traidisiún suntasach ceoil i mBaile Átha Cliath, tabharfaidh an Chomhairle Cathrach faoi staidéar chun iniúchadh a dhéanamh ar an deis Músaem agus Ionad Acmhainní Ceoil Bhaile Átha Cliath a chruthú a fhéadfaidh áiseanna agus deiseanna a sholáthar chun teagmháil a dhéanamh le ceol do chách, le fócas ar leith ar rannpháirtíocht agus spreagadh daoine a ndéantar tearc-ionadaíocht orthu agus atá eisiata go sóisialta sa chathair.
CU04	Rae Chatham Oibriú chun acmhainn chultúrtha nua a sholáthar san iar-Ardscoil Ceoil agus Drámaíochta ag Rae Chatham, rud a sholáthróidh spásanna nua le haghaidh rannpháirtíochta cultúrtha laistigh de lár na cathrach.
CU05	Fóram Cultúrtha Iniúchadh a dhéanamh ar an bhféidearthacht Fóram Cultúrtha a bhunú do Bhaile Átha Cliath, faoi stiúir Chomhairle Cathrach Bhaile Átha Cliath agus oibriú le comhpháirtithe cultúrtha eile.
CU06	Bonneagar Ealaíon agus Cultúrtha Oibriú leis an oifig Ealaíon chun doiciméad beartais Bonneagair Ealaíon agus Cultúir a fhorbairt don chathair a threoróidh ullmhúchán iniúchtaí, úsáid spásanna folmha agus trealamh uirlisí chun saoráidí cultúrtha agus ealaíon a sholáthar.

12.5.2 Moil agus Ceathrúna Cultúrtha

Tá roinnt moil chultúrtha agus ceathrúna den scoth ag teacht chun cinn i gCathair Bhaile Átha Cliath, ar tugadh tacaíocht agus spreagadh dóibh thar shaolré na bpleananna forbartha roimhe seo. De réir mar a fhásann agus a threisiúnn an chathair, tá tábhacht agus luach na n-áiteanna seo maidir le carachtar agus brí a shainiú agus a thabhairt don chathair níos ábhartha fós, rud a fhágann gur Cathair shaibhir agus éagsúil ó thaobh cultúir í Baile Átha Cliath. Soláthraíonn ceathrúna cultúrtha, ina bhfuil raon úsáidí cultúrtha cóngarach dóibh, leas don phobal ina dtaithe agus ina rannpháirtíocht leis na healaíona agus leis an gcultúr, agus is féidir leo buntáistí a thabhairt d'ealaíontóirí agus do chleachtóirí ina gcomhoibriú agus ina n-idirghníomhaíocht lena gcéile. Leis an taithí a fuarthas ón oíche cultúir, leagtar béim ar na buntáistí a bhaineann le cnuasach den sórt sin sa chathair.

Leanfaidh an Chomhairle ag tacú, ag forbairt agus ag cothú gach ceathrú cultúrtha aitheanta agus atá ag teacht chun cinn sa chathair agus féachfaidh sí do spásanna breise a chruthú nuair a thiocfaidh an deis chun cinn. Is iad na ceathrúna cultúrtha a shainaithnítear sa Phlean seo

- (i) An Cheathrú Seoirseach Theas;
- (ii) Cathair Seoirseach Thuaidh ina n-ionchorpraítear Sráid Uí Chonaill agus Sráid an Mhúraigh;
- (iii) Chill Mhaighneann/Inse Chór;
- (iv) Barra an Teampaill; agus
- (v) Na Dugthailte

Tugtar aghaidh ar bheartais agus ar chuspóirí maidir le ceathrú Gaeilge i rannán ar leith - Ag Tacú leis an nGaeilge agus lena Cultúr sa Chathair (féach Cuid 12.5.6 thíos).

Is é Beartas Chomhairle Chathrach Bhaile Átha Cliath:	
	Cnuasaigh agus Moil Chultúrtha
CU7	Tacú le cnuasaigh agus moil chultúrtha atá ag teacht chun cinn laistigh den chathair, agus fás a spreagadh, ina dtugtar le chéile gníomhaíochtaí cultúrtha atá nasctha le húsáidí tacaíochta (ar nós bialanna, miondíol, dánlanna agus ionaid) chun ceathrúna agus pobail bheoga shainithe chultúrtha a chruthú laistigh den chathair a thugann eispéiris chultúrtha éagsúla do chách.

Ceathrú Sheirseach Theas

Tá an Cheathrú Seoirseach Theas den chathair ar an gceathrú cultúrtha sa chathair atá ar thús cadhnaíochta ó bunaíodh an Stát. Mar gheall ar an gcomhchruinniú d’institiúidí náisiúnta, inti atá suite in aice le Tithe an Oireachtais, tá an ceathrú seo uathúil. Tá fás tagtha ar dhoimhneacht agus ar raon na n-áiseanna sa chnuasach seo le blianta beaga anuas. Tháinig feabhas mór ar cháilíocht an spáis le hinfheistíocht shuntasach, lena n-áirítear an Gailearaí Náisiúnta, uasghrádú ar an Leabharlann Náisiúnta agus Músaem Stair an Dúlra. Tá institiúidí tábhachtacha beaga sa cheantar freisin ar nós Chartlann Ailtireachta na hÉireann, Acadamh Ríoga na hÉireann; Músaem Litríocht na hÉireann agus raon leathan áiseanna a úsáidtear go rialta le haghaidh taibhithe cultúrtha, ceoil agus eile.

Is é Beartas Chomhairle Chathrach Bhaile Átha Cliath:

CU8	Mol Cultúrtha na Ceathrún Seoirsí Theas Tacú le ról na Ceathrún Seoirsí Theas mar mhol cultúrtha a bhfuil tábhacht náisiúnta leis agus tacú le fás agus úsáid foirgneamh laistigh den limistéar chun críocha cultúrtha, oidhreachta agus ealaíne.
------------	---

Cearnóg Parnell agus Tuaisceart Lár na Cathrach lena n-áirítear Sráid an Mhúraigh agus Sráid Uí Chonaill

Le blianta beaga anuas tá an limistéar seo den chathair, atá frámaithe ag príomhshráid na bpríomhchathracha, tar éis fás go suntasach, agus tháinig sé chun bheith ina mhol nua don chultúr agus don oidhreacht sa chathair. Suíonn oscailt dhá mhúsaem nua den scoth (an GPO agus

Sráid Henrietta) taobh le raon d’acmhainní cultúrtha atá ann cheana lena n-áirítear Dánlann Hugh Lane, Ionad Scríbhneoirí na hÉireann, Éigse Éireann, na Píobairí Uilleann, Stiúideonna an Stáisiúin Dóiteáin, an LAB agus Dancehouse. Tá tuilleadh infheistíochta beartaithe don cheantar lena n-áirítear uasghrádú mór poiblí ar Chearnóg Parnell agus ar Shráid an Mhúraigh; bunú Leabharlann Cathrach nua agus acmhainn chultúrtha ar Chearnóg Parnell Thuaidh; spás ionaid nua ag TUD Ghráinseach Ghormáin; athchóiriú réamh-1916foirgnimh ar Shráid an Mhúraigh agus bunú ionad cuairteoirí comórtha ag marcáil slat tomhais lárnach i bhfondúireacht ár Stáit.

Is é Beartas Chomhairle Chathrach Bhaile Átha Cliath:

CU9	Cnuasach Cultúrtha Cearnóg Parnell agus Tuaisceart Lár na Cathrach Fás chnuasach cultúrtha Chearnóg Parnell agus Tuaisceart Lár na Cathrach a chur chun cinn agus tacú leis chun deiseanna a éascú a sholáthraíonn tairbhí don Chathair níos leithne agus d’fhás agus athghiniúint eacnamaíoch don NEIC a thacaíonn le healaíontóirí, a mhaolaíonn eisiámh sóisialta agus a mhéadaíonn deiseanna léirithe agus rannpháirtíocht ealaíonta don phobal áitiúil éagsúil agus go háirithe do dhaoine óga.
------------	--

Is é Cuspóir Chomhairle Chathrach Bhaile Átha Cliath:

CU07	Leabharlann na Cathrach Leabharlann chathrach agus ionad acmhainní cultúrtha nua den scoth a sholáthar ag Cearnóg Parnell in éineacht le huasghrádú suntasach ar ríocht phoiblí Chearnóg Parnell chun suíomh tarraingteach agus oiriúnach a sholáthar don líon ard áiseanna cultúrtha ar an gCearnóg.
CU08	Éigse na hÉireann Tacú le fíis Éigse na hÉireann acmhainn chultúrtha uile-oileáin nua a chruthú ag 11 Cearnóg Parnell, lena n-áirítear leabharlann, spás taispeántais, taibhiú agus áiseanna coimhdeacha.
CU09	14-17 Sráid an Mhúraigh Tacú le caomhnú agus athchóiriú an sraith tithe stairiúil idir 10 agus 25 Sráid an Mhúraigh agus clóis agus lánaí cóngaracha, agus an oidhreacht thógtha stairiúil atá fágtha ar an tsráid, lena n-áirítear uimhreacha 1-8 Sráid an Mhúraigh, agus bunú ionad cuairteoirí comórtha, mar ómós oiriúnach d’fhir agus do mhná na Cásca 1916 agus mar ionad acmhainní oideachais agus cultúrtha.

Is é Cuspóir Chomhairle Chathrach Bhaile Átha Cliath:

CUO10	Clochar agus Neachtlan Mhaigdiléana ar Shráid Sheáin Mhic Dhiarmada Iniúchadh a dhéanamh ar dheiseanna d'fhorbairt oiriúnach ar an láithreán seo a chuimsíonn úsáidí tithíochta agus pobail agus cuimhneachán ag an Iar-Chlochar agus Neachtlan Mhaigdiléana ar Shráid Sheáin Mhic Dhiarmada atá íogair d'oidhreacht agus do stair an láithreáin seo.
--------------	---

Baile Átha Cliath 8, Cill Mhaighneann agus Inse Chór

Tá tábhacht ag baint le ceantar lár theas na cathrach, lena saibhreas oidhreacht stairiúla, tionsclaíocha, ceardaíochta agus míleata, mar chnuasach cultúrtha sa chathair. Bhí agus tá roinnt tionscadal le déanaí á seachadadh sa cheantar, ag déanamh idirghabhálacha tábhachtacha chun tacú le fás an cheantair seo mar mhol cultúrtha atá ag teacht chun cinn. I measc na mbeart tá athchóiriú agus oscailt Bheairic Richmond mar ionad oidhreacht laistigh den phobal le béim ar leith ar 1916 agus Deich mBlia na gCéad bliain; éadail agus infheistíocht i Muilinn Chill Mhaighneann chun spás nua cultúrtha agus pobail a chruthú; Bhí pleananna don tsaoráid nua ealaíon pobail ag ag Sráid Bhun Droichid agus maoiniú URDF ag iarraidh sraith idirghabhálacha ríochta poiblí a dhéanamh chun tacú le hathghiniúint.

Is é Cuspóir Chomhairle Chathrach Bhaile Átha Cliath:

CUO11	Spásanna Cultúrtha i mBaile Átha Cliath 8 Roinnt spásanna cultúrtha agus spásanna oibre nua d'ealaíontóirí a sheachadadh i gceantar Bhaile Átha Cliath 8, lena n-áirítear athchóiriú ar Mhuilinn Chill Mhaighneann agus bunú spás an Champais Chruthaithigh.
CUO12	Líonra Oidhreacht agus Conair Tacú le líonra oidhreacht agus conair a bhunú ó bhealach Dubline go dtí Cill Mhaighneann, Oibreacht Inse Chór, an Droichead Órga agus an Cloigín Gorm, le tacaíocht ó ríocht phoiblí feabhsaithe, naisc agus athchóiriú ar Abhainn na Camóige, a cheiliúran stair shaibhir an cheantair seo.
CUO13	Athghiniúint Bhaile Átha Cliath 8 A chinntiú go gcuireann athghiniúint níos leithne Bhaile Átha Cliath 8 le sócmhainní cultúrtha an phobail le spásanna nua curtha ar fáil ag leibhéal na sráide i dtionscadail athghiniúna níos mó a fhreastalóidh ar agus a sholáthróidh d'úsáidí cultúrtha áitiúla nua.

Is é Cuspóir Chomhairle Chathrach Bhaile Átha Cliath:

CUO14	Áis Músaem / Oidhreacht ag Oibreacht Inse Chór Tacú le CIE in aon togra amach anseo chun músaem iompair/saoráid oidhreacht a sholáthar ag Oibreacht Inse Chór agus féachaint go mbeidh aon fhorbairt nua ag na hOibreacht nó cóngarach dóibh íogair d'oidhreacht thionsclaíoch an cheantair seo.
--------------	--

Barra an Teampaill

Tá Barra an Teampaill suite i gcroílár na cathrach, agus ainmníodh í mar cheathrú cultúrtha úsáide measctha don chathair 30 bliain ó shin, agus ó shin i leith, tá fás tagtha ar scála agus ar dhoimhneacht i dtéarmaí a sholáthar cultúrtha. Leanann sé ar aghaidh ag tacú le raon leathan spásanna ealaíon agus cultúrtha laistigh de cheantar an-bheag sa chathair, agus leis sin, tugtar cosaint dá aitheantas mar mhol cultúrtha, a bhfuil roinnt acu faoi úinéireacht Chomhairle Cathrach Bhaile Átha Cliath. Tionscadail shuaitheanta ab ea áiseanna ar nós Temple Bar Gallery and Studios, an IFI, Temple Lane Rehearsal Studios agus an Project Arts Center tráth a mbunaithe agus soláthraíonn siad raon gníomhaíochtaí ealaíne agus cultúrtha ar ardchaighdeán fós. Níor tháinig an rath seo chun bláth gan dúshláin. Tá brú curtha ar an limistéar beag seo sa chathair de bharr an fháis atá tagtha ar gheilleagar na hoíche agus ar an turasóireacht.

Aithníonn Comhairle Cathrach Bhaile Átha Cliath an tábhacht a bhaineann lena bheith ag obair go gníomhach chun ról cultúrtha Bharra an Teampaill a chaomhnú agus féachann sí le beartais agus gníomhartha a chur i bhfeidhm, chun a chinntiú go mairfidh agus go n-éireoidh le saol ealaíonta agus cultúrtha an cheantair.

Is é Beartas Chomhairle Chathrach Bhaile Átha Cliath:

CU10	Mol Cultúrtha Bharra an Teampaill Tacú le ról Bharra an Teampaill mar mhol cultúrtha laistigh den chathair theas agus creimeadh an raon áiseanna agus spásanna cultúrtha agus ealaíontóra a chosc agus iad seo a chosaint chun críocha cultúrtha leanúnacha.
-------------	--

Is é Cuspóir Chomhairle Chathrach Bhaile Átha Cliath:	
CU015	Iarratais Phleanála i mBarra an Teampaill A éileamh nach mór do gach iarratas pleanála laistigh de Barra an Teampaill atá cóngarach do shaoráidí cultúrtha nó ealaíne nó a mheastar a mbeidh tionchar díreach acu ar shaoráidí cultúrtha nó ealaíne, a thaispeáint conas nach ndéanfaidh aon fhorbairt phleanáilte den sórt sin feidhmiú na spásanna sin a chreimeadh nó nach gcuirfidís srian orthu.
CU016	Éagsúlacht agus Ilchineálacht Mhiondíola Bharra an Teampaill Féachaint d'éagsúlacht agus d'ilchineálacht mhiondíola Bharra an Teampaill a chosaint lena dtugtar carachtar sainiúil don mhol seo.
CU017	Barra an Teampaill mar Cheathrú Cultúrtha d'Úsáid Mheasctha Féachaint do ról Bharra an Teampaill a choinneáil mar cheathrú cultúrtha d'úsáid mheasctha agus comhchruinniú na n-úsáidí agus na saoráidí miondíola áirithe a sheachaint a chuirfeadh gníomhaíochtaí áirithe sa cheantar i bhfeidhm chun aimhleasa fheidhmeanna cultúrtha, cónaithe agus sóisialta an cheantair. Ní mór aon iarratas ar leathnú breise a dhéanamh ar spás urláir d'áitribh cheadúnaithe, bialanna nó díol bia nó alcóil lena hithe nó lena hól in áit nach san áitreabh, a thaispeáint nach mbeidh tionchar díobhálach ag an leathnú sin ar charachtar an cheantair.
CU018	An Chartlann Náisiúnta Ghrianghrafadóireachta Aitheantas a thabhairt don ghá atá le leathnú na cartlainne grianghrafadóireachta agus tacú lena spás nua a shainaitheint chun freastal ar riachtanais na saoráide cultúrtha seo.

Dugthailte Bhaile Átha Cliath

Tá bunathrú radacach tagtha ar cheantar na nDugthailte sa chathair le 20 bliain anuas. Cuireann sé meascán de na foirgnimh thar a bheith nua-aimseartha taobh le taobh agus gnéithe de stair mhuirí agus de thrádáil agus éachtaí innealtóireachta stairiúla móra Bhaile Átha Cliath. Mar gheall ar an mbunathrú, faoi stiúir Údarás Dugaí Theach an Chustaim i dtosach, dá ngairtear Údarás Forbartha Dugthailte Bhaile Átha Cliath ina dhiaidh sin agus Comhairle Cathrach Bhaile Átha Cliath anois, tá na Dugthailte á n-athghiniúint ar scála suntasach, agus tá torthaí dearfacha ann don chathair agus do roinnt dúsáil.

Cuid den fhís don cheantar seo is ea áiseanna cultúrtha nua a sholáthar don chathair. Le bunú agus an leathnú ina dhiaidh sin den an tlosta (3 Arena anois) agus Amharclann Fuinnimh Bord Gáis bunaíodh ionaid shuaitheanta nua ar thaobh thuaidh agus theas na habhann ag tabhairt daoine isteach sna Dugthailte agus ag soláthar beochana

oíche. Cuireadh fáilte mhór roimh an oscailt den EPIC sa cheantar, arb é músaem nua don chathair laistigh den fhoirgneamh stairiúil CHQ. Tá breisithe nua eile beartaithe agus táthar ag súil go ndéanfar iad seo a sheachadadh le linn shaolré an Phlean, lena n-áirítear ionad nua i bPort Bhaile Átha Cliath (tagraíonn cuspóir BHA33 i gCaibidil 11) agus spás ceoil agus músaem U2 i nDuga na Canálach Móire. Ag SDZ an Phoill Bhig Thiar, cuirtear deis ar fáil do spásanna nua d'ealaíontóirí a sheachadadh laistigh de na Dugthailte de réir mar a fhorbraíonn sé. Leanfaidh Comhairle Cathrach Bhaile Átha Cliath, trína hoifig sna Dugthailte, ag obair leis na príomhpháirtithe leasmhara go léir sa cheantar chun fás agus leathnú na tairisceana cultúrtha agus forbairt sócmhainní cultúrtha nua sa cheantar a bhaint amach ionas gur féidir léi in am, ról a fhorbairt laistigh den chathair mar mhol cultúrtha.

Is é Beartas Chomhairle Chathrach Bhaile Átha Cliath:	
CU11	Áiseanna Cultúrtha laistigh de na Dugthailte Tacú agus spreagadh a thabhairt d'fhás na saoráidí cultúrtha laistigh de na Dugthailte, ar scála pobail agus cathrach, chun an limistéar a shaibhriú, gníomhaíocht agus tairbhí eacnamaíocha a ghiniúint agus oidhreacht mhuirí limistéar na nDugthailte a cheiliúradh.

Is é Cuspóir Chomhairle Chathrach Bhaile Átha Cliath:	
CU019	Cur chun feidhme Cheanglais SDZ na Lotaí Thuaidh agus Dhuga na Canálach Móire agus SDZ an Phoill Bhig Thiar Tacú le cur chun feidhme cheanglais SDZ na Lotaí Thuaidh agus Dhuga na Canálach Móire agus SDZ an Phoill Bhig Thiar maidir le spásanna nua a sholáthar le haghaidh úsáidí ealaíon agus cultúrtha mar cuid d'fhorbairtí athghiniúna níos mó.
CU020	Coimpléasc Óstán, Cuan agus Stáisiún Cumhachta an Phoill Bhig Tacú le forbairt an choimpléisc stairiúil óstán, chuan agus stáisiún chumhachta den Pholl Beag d'fhiontar cultúrtha nuálach a sholáthróidh todhchaí inbhuanaithe do na foirgnimh stairiúla seo cois abhann agus a sholáthróidh raon saoráidí nua don limistéar seo den chathair.

12.5.3 Tacú le Beogacht Chultúrtha sa Chathair

Is ar raon leathan áiseanna cultúrtha a mhaireann an chathair. Soláthraíonn sé beocht agus beogacht agus meallann sé daoine chun na cathrach. Tá sé riachtanach, de réir mar a sheachadann cathair Bhaile Átha Cliath a clár oibre d'fhás dlúth inbhuanaithe, nach mbaineann an fás seo an bonn as an rud a fhágann gur áit iontach í Baile Átha Cliath fanacht inti, cuairt a thabhairt uirthi agus oibriú inti. De réir mar a

fhásann cathracha agus de réir mar a thagann athrú ar luachanna talún, tá brúnna ag teacht chun cinn ar úsáidí níos leochailí mar shaoráidí a reáchtáiltear go príobháideach lena n-áirítear ionaid, amharclanna, dánlanna ealaíne, clubanna oíche agus tithe tábhairne stairiúla. Tá sé tábhachtach go n-aithnítear sa Phlean go bhfuil brúnna den sórt sin ann anois i mBaile Átha Cliath agus go bhfreagraíonn sé dá réir sin chun éagsúlacht chultúrtha na cathrach a chaomhnú agus a fhás. De réir mar a athraíonn Baile Átha Cliath, tá gá ann freisin go bhfásfaidh an tairiscint chultúrtha d'fhonn na hathruithe seo a léiriú, agus teagmháil a dhéanamh leo siúd nár ghlac páirt go traidisiúnta in eispéiris chultúrtha phríomhshrutha.

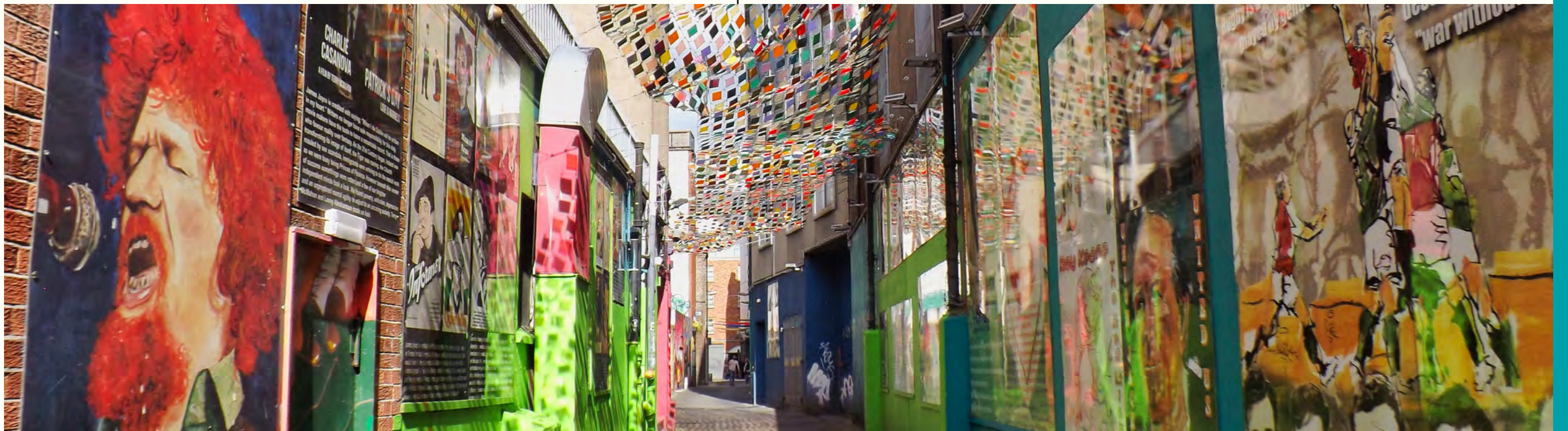
Mar cuid den obair ullmhúcháin don Phlean, rinneadh staidéar ar bhonneagar cultúrtha ar an gcathair, agus foilsíodh é mar dhoiciméad cúlra don Phlean. Soláthraíonn an staidéar anailís mhionsonraithe ar mhéid an bhonneagair chultúrtha sa chathair; cá bhfuil na dúshláin; agus déantar roinnt moltaí, lena n-áirítear ábhar le haghaidh foireann uirlisí amach anseo ar spásanna a dhearadh do spásanna oibre ealaíon chun aghaidh a thabhairt ar an neamhréir a d'fhéadfadh tarlú idir spásanna dearaidh chaighdeánacha a chur i bhfeidhm agus na riachtanais phraiticiúla do chleachtóirí.

Is é Beartas Chomhairle Chathrach Bhaile Átha Cliath:

Spásanna agus Áiseanna Cultúrtha	
CU12	An raon spásanna agus saoráidí cultúrtha a fhás i dteannta leis na forbairtí nua uile agus trasna na bhforbairtí atá ann cheana chun freastal ar riachtanais daonra méadaithe sa chathair.

Is é Beartas Chomhairle Chathrach Bhaile Átha Cliath:

CU13	Úsáidí Cultúrtha a Chosaint Chun úsáidí cultúrtha laistigh den chathair a raibh tionchar diúltach ag paindéim Covid orthu a chosaint agus iarracht a dhéanamh spásanna den sórt sin a chaomhnú ionas nach gcaillfear iad sa chathair mar thoradh ar an tionchar eacnamaíoch a bhí ag an dúnadh sínte le linn na paindéime.
CU14	Úsáidí Cultúrtha i bhForbairtí ar Iar-Thailte Tionsclaíocha D'fhonn a chinntiú go gcorpraítear i bhforbairtí nua ar iar-thailte tionsclaíocha úsáidí cultúrtha mar cuid de phobail nua úsáide measctha.
CU15	Úsáidí Cultúrtha i nDearadh agus Úsáidí Taobh-Shráideanna Athnuachan sráideanna uirbeacha níos ciúine a spreagadh trí úsáidí cultúrtha a áireamh i ndearadh agus in úsáid taobh-shráideanna.
CU16	Úsáidí Shealadach don Soláthar Cultúrtha Úsáidí shealadach suíomhanna nó foirgneamh tearcúsáidte a éascú le haghaidh soláthar ealaíne nó cultúrtha.
CU17	Dearadh de Shaoráidí Cultúrtha agus Ealaíon Cur chuige comhdheartha a chur chun cinn maidir le háiseanna cultúrtha agus ealaíon agus go measann iarratasóirí agus forbróirí an treoir maidir le Foireann Uirlisí d'ionad oibre sainiúil chun bonn eolais a chur faoi dhearadh spásanna den sórt sin.

Is é Cuspóir Chomhairle Chathrach Bhaile Átha Cliath:	
CUO21	<p>Máistirphleananna</p> <p>Ní mór do mháistirphleananna nó pleananna reachtúla arna n-ullmhú le haghaidh tailte os cionn 2 heicteár a criosaíodh roimhe seo chun críocha tionsclaíocha agus atá aitheanta anois le haghaidh úsáide measctha, suíomhanna tiomnaithe a chur san áireamh ag céim an dearaidh le haghaidh úsáidí cultúrtha agus mionsonraí maidir le conas is féidir freastal ar aon úsáidí cultúrtha atá ann cheana laistigh den limistéar mar cuid d'athghiniúint níos leithne.</p>
CUO22	<p>SDRAnna agus Forbairtí ar Scála Mór</p> <p>Maidir le gach limistéar athghiniúna nua (SDRAnna) agus forbairtí mórsála os cionn 10,000 méadar cearnach, ní mór don limistéar iomlán soláthar a dhéanamh d'úrláir inmheánach de 5% do spás oibre pobail, ealaíon agus cultúir agus ealaíontóirí mar cuid dá bhforbairt ag céim an dearaidh. Is féidir freastal ar an rogha de cuid (gan níos mó ná leath an mhéid seo) de seo a athlonnú go láithreán díreach in aice leis an limistéar má léirítear gurb é an toradh níos fearr agus gur féidir leis cur le tionscadal atá ann cheana sa comharsanacht láithreach. Is féidir cothromaíocht an spáis idir úsáid chultúrtha agus phobail a chinneadh ag céim an iarratais, ó bhonn fianaise / iniúchta ar an gceantar. Caithfear spásanna den sórt sin a dhearadh chun freastal ar an riachtanas aitheanta.</p>
CUO23	<p>Scartáil nó Athsholáthar Úsáid Luach Cultúrtha</p> <p>Nuair a dhéantar iarratais ag iarraidh spás / úsáid chultúrtha a scartáil nó a athsholáthar, ní mór don fhorbairt freastal arís ar an méid céanna nó méadaithe spáis / úsáide nó úsáid chomhchosúil san athfhorbairt. I measc na n-úsáidí cultúrtha tá amharclanna, pictiúrlanna, stiúideonna ealaíontóirí, spásanna taibhithe, ionaid cheoil, clubanna oíche, stiúideonna agus spás damhsa.</p>
CUO24	<p>Treoir Uirlisí maidir le Spás Oibre</p> <p>Foilseoidh an Chomhairle "foireann uirlisí" d'fhorbróirí agus do pháirtithe leasmhara eile a thabharfaidh treoir do na ceanglais spásúlachtade spásanna oibre sainiúla ealaíne chun an próiseas dearaidh a threorú agus a chinntiú go soláthraítear spásanna inmharthana ealaíon agus cultúrtha.</p>
CUO25	<p>Athúsáid Spáis Fholaimh</p> <p>Leanann Oifig Ealaíon na Cathrach, i gcomhpháirtíocht leis an Roinn Pleanála, lena ról mar bhróicéir idir úinéirí áitribh neamhúsáidte agus úinéirí talún chun spreagadh a thabhairt do ghlacadh spásanna den sórt sin chun críocha ealaíne agus cultúrtha sa ghearrthéarma agus san fhadtéarma.</p>

Is é Cuspóir Chomhairle Chathrach Bhaile Átha Cliath:	
CUO26	<p>Comh-Dhearadh agus Iniúchtaí</p> <p>Ceanglófar ar iarratais ar fhorbairt mhór (os cionn 10,000 méadar cearnach, i gcéimeanna nó mar iarratas amháin), mura ndéantar iniúchadh ar chultúr ceantair áitiúil CCBÁC (tagairt dó in COU38), iniúchadh cultúrtha a dhéanamh don cheantar áitiúil chun easnaimh a aithint laistigh den cheantar; agus oibriú le hOifig Ealaíon CCBÁC chun úsáidí ealaíon nó cultúrtha iomchuí a shainaithint agus a chomhaontú, b'fhearr mar cuid de phróiseas comhdhearaidh sula ndéantar iarratas a thaisceadh, lena chur san áireamh san fhorbairt. Beidh iniúchtaí den sórt sin bunaithe ar na hacmhainní mapála cultúrtha atá ann cheana i Staidéar Bonneagair Chultúrtha Chathair Bhaile Átha Cliath agus ag léarscáileanna Cultúr Gar Duit.</p>

12.5.4 Tacú le Príomhghníomhaíochtaí Cultúrtha

Tá ról ag an bplean forbartha i dtacú le príomhghníomhaíochtaí cultúrtha laistigh de chomhthéacs níos leithne de bheartais agus ghníomhartha Chomhairle Cathrach Bhaile Átha Cliath agus gníomhaireachtaí agus páirtithe leasmhara eile. Féachann Comhairle Cathrach Bhaile Átha Cliath le teagmháil a dhéanamh le príomhpháirtithe leasmhara le linn chur chun feidhme an Phlean chun tacú leis na deiseanna gníomhaíochta cultúrtha sa chathair agus tacú leo.

Ealaín

Sainmhínítear na healaíona leis an Acht Ealaíon 2003 mar:

“Aon léiriú cruthaitheach nó léirmhínteach (bíodh sé traidisiúnta nó comhaimseartha) i cibé foirm, agus lena n-áirítear, go háirithe, na hamharcealaíona, amharclann, litríocht, ceol, damhsa, ceoldráma, scannán, sorcas agus ailtireacht agus aon mheán san áireamh nuair a úsáidtear chun na críocha sin é”.

Tá sé ríthábhachtach spás a cheadú d'ealaíontóirí oibriú agus maireachtáil laistigh den chathair chun pobal bríomhar ealaíne a choinneáil mar cuid de shaol cultúrtha na cathrach. Leanfaidh Cathair Bhaile Átha Cliath ag obair le healaíontóirí agus le grúpaí ealaíontóirí chun an soláthar stiúideonna atá ar fáil agus/nó a dtacaíonn an Chomhairle leo a leathnú.

Is é Cuspóir Chomhairle Chathrach Bhaile Átha Cliath:	
CUO27	Stiúideonna Ealaíontóra Spásanna a fhorbairt agus a sholáthar do stiúideonna ealaíontóirí sa chathair agus leas a bhaint as deiseanna chun foirgnimh tearc-úsáidte a úsáid laistigh de phobail chun críocha ealaíne agus cultúrtha.
CUO28	Spás Cónaí-Oibre d'Ealaíontóirí Tacú le samhail féidearthachta agus treoirthionscadal a fhorbairt chun spás cónaí-oibre d'ealaíontóirí a sholáthar le linn shaolré an Phlean Forbartha agus chun iarracht a dhéanamh sochar soiléir pobail a sholáthar mar cuid den tionscadal.

Ceol

Tá an ceol ar cheann de na cineálacha cultúir is fairsinge a úsáidtear sa chathair. Éagsúlacht agus raon an cheoil - idir ceolfhoirne iomlána agus amhránaithe aonair agus gach rud idir eatarthu; is raon fairsing é raon cruthaitheach agus éagsúlacht na foirme ealaíne seo. In éineacht leis an éagsúlacht i gcineál, tá an gá le héagsúlacht sa spás d'ealaíontóirí ceoil cleachtadh, taifeadadh agus taibhiú. Ní féidir an ceol a choinneáil mar cuid de thírdhreach cultúrtha na cathrach agus an rath ceoil a bhíonn ag go leor ealaíontóirí ar scála domhanda gan raon agus scála leathan ionad a choinneáil d'ealaíontóirí chun a gcumas a fheabhsú agus fás mar thaibheoirí. Tá sé ríthábhachtach do radharc ceoil na cathrach go gcosnaítear na hionaid thaibhithe atá ann cheana sa chathair; agus tacóidh agus spreagfaidh an Chomhairle forbairt ionad ceoil nua (scála 400-1,000) laistigh de lár na cathrach chun tacú leis an earnáil agus í a éagsúlú.

Tá go leor spásanna cleachtaidh agus spásanna taifeadta sa chathair lonnaithe in iar-eastáit tionsclaíocha. De réir mar a athghiníonn na ceantair seo, tá sé ríthábhachtach go gcoinneofar na spásanna seo laistigh de phobail. Tá sé tábhachtach spásanna inacmhainne a sholáthar go háirithe do dhaoine óga, agus spreagfar soláthar spásanna den sórt sin mar cuid den Chomhairle agus de thionscadail phoiblí eile. Le níos mó maireachtála in árasáin, tá níos lú roghanna agus spásanna ann do dhaoine cleachtadh agus/nó seinm le daoine eile, rud a fhágann go bhfuil soláthar spáis níos tábhachtaí fós de réir mar a mhéadaíonn an cineál tithíochta seo sa chathair. Tá an Chomhairle tiomanta tacú le forbairt mol ceoil laistigh den chathair mar spás suaitheanta a sholáthróidh raon áiseanna agus deiseanna do chách (féach Cuspóir COU3).

Is é Beartas Chomhairle Chathrach Bhaile Átha Cliath:	
CU18	Ceol mar Phríomhshócmhainn Chultúrtha Tacú le ceol mar príomhshócmhainn chultúrtha i gCathair Bhaile Átha Cliath agus iarracht a dhéanamh coinneáil agus leathnú a dhéanamh ar ionaid agus áiseanna a cheadaíonn léiriú agus taithí ar cheol i raon leathan foirmeacha chun saol cultúrtha na cathrach a fheabhsú.

Is é Cuspóir Chomhairle Chathrach Bhaile Átha Cliath:	
CUO29	Spásanna Cleachtaidh Ceoil Deiseanna a lorg chun áiseanna a áireamh le haghaidh spásanna cleachtaidh ceoil laistigh de phobail chun níos mó daoine a chumasú agus a spreagadh chun dul i dteagmháil le ceol, agus béim ar leith ar dhaoine óga.
CUO30	Ceantair Athghiniúna Eastáit Thionsclaíoch Beidh spás stiúideo / cleachtaidh agus / nó ionad amháin ar a laghad i ngach iar-limistéar athghiniúna eastáit thionsclaíoch (os cionn 10 ha) sa chathair.
CUO31	Ionaid Ceoil Forbairt ionad ceoil nua a spreagadh a thabharfaidh deiseanna d'ealaíontóirí ceoil seinm ag raon méideanna ionad.

Grianghrafadóireacht / Closamharc / Pictiúrlann / Na hEalaíona Digiteacha

Tá earnáil chlosamhairc rathúil i mBaile Átha Cliath atá ag dul i méid, mar shócmhainn eacnamaíoch i dtáirgeadh agus mar eispéireas cultúrtha, ag tacú le soláthar pictiúrlainne, tionscadail agus saoráidí oideachais agus ealaíon áitiúla chun teagmháil a dhéanamh leis na meáin. Féachann an Chomhairle le tacú leis an earnáil seo lena n-áirítear:

- tacú le táirgeadh laistigh den chathair;
- príomhphíosaí socraithe stairiúla a chosaint agus úsáid na ríochta poiblí le haghaidh obair léiriúcháin;
- tacú le teacht chun cinn moil closamhairc laistigh de D8 agus D2;
- spásanna cultúrtha nua ar scála níos mó a fhorbairt laistigh de lár na cathrach a fhéadfaidh freastal ar riachtanais léiriúcháin scannáin (stiúideonna / eagarthóireacht / taifeadadh / cleachtadh);
- agus soláthar spásanna pobail mar stiúideonna raidió pobail agus spásanna taifeadta ar fud bhruachbhailte na cathrach a spreagadh.

Trí spás pobail a sholáthar is féidir le tionscnaimh áitiúla oibriú le daoine óga chun scileanna a fhorbairt agus gairmeacha san earnáil seo atá ag fás a mheas. D'éirigh go maith leis seo in áiteanna eile mar bhealach chun teagmháil a dhéanamh le leanaí atá i mbaol an t-oideachas a fhágáil.

Is é Beartas Chomhairle Chathrach Bhaile Átha Cliath:

CU19	Earnáil Chlosamhairc Tacú le fás na hearnála closamhairc i mBaile Átha Cliath agus Baile Átha Cliath a chur chun cinn mar shuíomh le haghaidh táirgeadh scannáin agus sraitheanna chun deiseanna fostaíochta a sholáthar, an chathair a thaispeáint agus deiseanna nua ealaíne a sholáthar do gach duine sa chathair.
-------------	---

Is é Cuspóir Chomhairle Chathrach Bhaile Átha Cliath:

CU032	Earnáil Chlosamhairc Tacú le fás na hearnála closamhairc sa chathair, agus le fás leanúnach na gcnuasach atá ann cheana i D8 agus D2, lena n-áirítear soláthar spáis nua-thionscanta a spreagadh.
CU033	Spásanna Pobal Fuaimne agus Amhairc Oibriú le páirtithe leasmhara áitiúla chun seachadadh spásanna closamhairc pobail a lorg amhail stiúideonna raidió pobail agus spásanna taifeadta ar fud bhruachbhailte na cathrach agus in áiteanna ina dtagann an deis chun cinn. Iarracht a dhéanamh soláthar a chomhtháthú do spás imeachtaí pictiúrlainne i sráidbhailte uirbeacha trína chinntiú gur féidir le dearadh áiseanna pobail sa todhcháil freastal ar imeachtaí pictiúrlainne.

Gníomhaíochtaí Cultúrtha Oíche

Téama láidir sa phróiseas comhairliúcháin chun an Plean Forbartha seo a ullmhú ba ea an gá le tabhairt faoi ghníomhaíochtaí cultúrtha oíche i ngach foirm.

Le gníomhaíocht chultúrtha tráthnóna agus oíche tugtar beocht don chathair; tacaíonn sé leis an earnáil bia agus dí; agus tugtar tuilleadh deiseanna do dhaoine dul i mbun gníomhaíochtaí cultúrtha agus idirghníomhú leo.

Teastaíonn cur chuige ildisciplíneach chun bainistíocht a dhéanamh ar ghníomhaíochtaí áirithe oíche, lena n-áirítear póilíneacht agus rialuithe reachtacha. I dtéarmaí úsáide talún, teastaíonn cothromú cúramach gníomhaíochtaí chun tionchair dhiúltacha a d'fhéadfadh a bheith ann agus ró-chomhchruinniú úsáidí talún áirithe a sheachaint. Féachfaidh an Chomhairle le cnuasach a dhéanamh de ghníomhaíochtaí áirithe san oíche ar shraideanna gnóthacha agus ar phríomhdhromchlaí na cathrach

nó ar shuíomhanna a bhfuil úsáidí cónaithe teoranta acu ionas nach bhfuil daoine ag úsáid sráideanna cónaithe níos ciúine chun ionaid a fhágáil nó leas a bhaint as roghanna iompair.

San fhoilseachán le déanaí Tuarascáil an Tascfhórsa um Gheilleagar Oíche i Meán Fómhair 2021 ón Roinn Turasóireachta, Cultúir, Ealaíon, Gaeltachta, Spóirt agus na Meán leagtar amach fís agus gníomhartha chun tacú le geilleagar na hoíche in Éirinn agus borradh a chur faoi.

Is é Beartas Chomhairle Chathrach Bhaile Átha Cliath:

CU20	Gníomhaíochtaí Cultúrtha um Thráthnóna Tacú leis an bhfás ar ghníomhaíochtaí cultúrtha sa chathair agus chun institiúidí agus taitneamhachtaí cultúrtha sa chathair a spreagadh chun oibriú go dtí na huairéanta luatha den tráthnóna ar bhonn rialta, agus chun forbairt eispéiris chultúrtha tráthnóna níos rialta a iniúchadh ar bhonn píolótach.
CU21	Tuarascáil an Tascfhórsa um Gheilleagar Oíche Le bheith treoraithe ag na moltaí atá leagtha amach i dTuarascáil an Tascfhórsa um Gheilleagar Oíche Náisiúnta 2021 agus féachaint dó go roghnófar Baile Átha Cliath mar thionscadal píolótach chun Comhairleoir Oíche agus coiste pháirtí leasmhar a chruthú.
CU22	Raon Roghanna Cultúrtha agus Taitneamhachta Raon roghanna cultúrtha agus taitneamhachta a lorg agus a spreagadh do chónaitheoirí agus do chuariteoirí sa chathair atá neamhspleách ar áitribh cheadúnaithe chun roghanna a cheadú do dhaoine óga agus do dhaoine eile dul i mbun raon gníomhaíochtaí sa chathair agus taitneamh a bhaint astu le linn uaireanta an tráthnóna.
CU23	Spásanna Feidhmíochta agus Siamsaíochta Sócmhainní cultúrtha chathair Bhaile Átha Cliath a chosaint agus tacú leo trí fheabhsú agus / nó fás na spásanna cultúrtha atá ann cheana a éascú, lena n-áirítear spásanna feidhmíochta agus siamsaíochta, agus na taitneamhachtaí atá ann cheana féin i limistéar a chosaint.

Is é Cuspóir Chomhairle Chathrach Bhaile Átha Cliath:

CUO34	Tionchair ag Torann Ceanglófar ar gach iarratas ar thograí cónaithe gearrthéarmacha nó fadtéarmacha (lena n-áirítear óstáin) a lorgáinn cead in aice le húsáidí oíche fadbhunaithe mar chlubanna oíche / ionaid cheoil / tithe tábhairne / clubanna grinn, a thaispeáint ina n-iarratas conas, ar dtús tríd an úsáid dea-dhearadh agus leagan amach; agus sa dara háit, trí insliú fuaimé méadaithe; ar chinntigh siad nach mbeidh tionchar diúltach ag a bhforbairt ar na húsáidí tadhlacha sa toadhcháí.
CUO35	Spásanna Cuspóra le haghaidh Gníomhaíochtaí Tráthnóna agus Oíche An deis a spreagadh, ar dheis í a chuirtear i láthair le forbairtí nua níos mó laistigh de chathair chun spásanna ardchaighdeán, deartha le haghaidh cuspóra, a sholáthar a fhéadfaidh freastal ar ghníomhaíochtaí tráthnóna agus oíche, mar spásanna “bosca dubh” ar íoslach / díon a fhéadtar a úsáid le haghaidh taibhithe/ionaid amharclainne / damhsa ar scála níos lú, agus chun solúbthacht i ndearadh spásanna níos mó, mar spásanna comhdhála, a bheith inoiriúnaithe le haghaidh úsáidí tráthnóna.
CUO36	Tithe Tábhairne Victeoiriacha agus Éadbhardacha Oidhreacht uathúil Bhaile Átha Cliath de thithe tábhairne Victeoiriacha agus Éadbhardacha a chosaint mar cuid lárnach de thairiscint chultúrtha na cathrach, agus seasamh in aghaidh athruithe úsáide a d’fhágfadh go gcaillfí a leithéid d’áitribh óna ról traidisiúnta áit a bhfuil siad oscailte d’úsáid phoiblí.

Ealaín Sráide

Aithníonn Cathair Bhaile Átha Cliath an tábhacht a bhaineann le hEalaín Sráide mar fhoirm ealaíne agus tugann sí aird dá fás méadaithe sa tóir i go leor cathracha. Aithnítear an idirghabháil seo anois mar fhoirm thábhachtach ealaíne a chruthaíonn eispéiris uathúla sa chathair. Is féidir le healaín sráide ar ardchaighdeán a bheith claochlaitheach, ag athrú an chaoi a mbraitear áiteanna agus tugtar dath agus áthas agus cuirtear saincheistean agus taithí sochaí in iúl. Le linn na paindéime agus na dianghlásálacha gaolmhara de Covid, tugtar misneach do roinnt áiteanna i mBaile Átha Cliath nuair a úsáideadh ealaín sráide. Is féidir leis, áfach, taobh diúltach a bheith aige freisin, áit ar féidir le clibeáil agus graifítí sráide ar droch-chaighdeán damáiste a dhéanamh d’fhoirgnimh stairiúla agus braistint faillí a chur in iúl. Féachann Cathair Bhaile Átha Cliath le tacú le forbairt deiseanna nua d’ealaín sráide coimeádaithe agus ar ardchaighdeán ag láithreacha oiriúnacha a d’fhéadfadh tairbhí a thabhairt do na ceantair máguaird.

Is é Cuspóir Chomhairle Chathrach Bhaile Átha Cliath:

CUO37	Ealaín Sráide Leanúint ar aghaidh ag tacú le hEalaín Sráide mar Fhoirm Ealaíne sa chathair agus le healaín sráide nua a choimisiúnú ag láithreacha comhaontaithe chun an chathair a bheochan agus chun aghaidh a thabhairt ar cheantair atá faoi réir clibeála agus loitiméireachta agus tacú le húsáid bhallaí cláir tógála mar shuíomhanna le haghaidh suiteálacha nua.
CUO38	Ceol agus Damhsa Luach cultúrtha de radharc chlub rathúil agus damhsa a aithint do gach cineál ceoil agus lucht féachana sa Chathair agus do gheilleagar na hoíche; agus tacú le hionaid chlub atá ann cheana agus tacú leo agus fás agus forbairt na saoráidí sin sa todhcháí mar cuid ar leith de shaol cultúrtha na Cathrach
CUO39	Spásanna Canbháis Spásanna “canbháis” a phíolótú chun tacú le healaín sráide in áiteanna comhaontaithe (lena n-áirítear clárlach tógála) agus chun ballaí dlíthiúla a bhunú sa chathair chun tacú le healaín sráide a fhorbairt trí phéintéireacht saor in aisce agus féachaint le spásanna “canbháis” píolótacha a bhunú do chlár rothlach d’ealaín sráide trí phéintéireacht saor in aisce a fhéadtar suiteálacha ardchaighdeáin a thabhairt don chathair, a bhféadtar go leor daoine breathnú orthu agus d’fhéadfadh sé cur le tarraingteacht Bhaile Átha Cliath.

12.5.5 Cultúr sa Phobal

Féachann an Plean seo le beartais agus cuspóirí a chur i bhfeidhm a thacaíonn le seachadadh na cathrach de 15 nóiméad. Agus é ag breathnú ar na rudaí a dhéanann pobail bheoga agus uilechuimsitheacha, caithfidh beartas pleanála breathnú níos faide ná na samhlacha níos traidisiúnta de sholáthar bonneagair shóisialta agus ní mór dó féachaint lena chinntiú go ndéantar spás agus infheistíocht a ailíniú chun an deis a sholáthar d’áiseanna cultúrtha laistigh de phobail. Tá Cathair Bhaile Átha Cliath suite go maith cheana féin maidir leis seo. Mar sin féin, tá codanna den chathair ina bhfuil sé soléir go bhfuil tearc-sholáthar déanta orthu, mar shampla an Limistéar Thuaidh-Lár, Fionnghlas-An Chabrach-Glas Naíon agus Camaigh-Ráth Maonais, mar a leagtar amach i Staidéar Bonneagair Chultúrtha Chathair Bhaile Átha Cliath 2021, a ullmhaíodh mar pháipéar cúlra don Phlean Forbartha.

Tá roinnt ionad ealaíon agus cultúir pobail an-rathúil ag Cathair Bhaile Átha Cliath a sholáthraíonn raon leathan áiseanna lena n-áirítear ionaid, cleachtaí agus spásanna taispeántais. Is saoráidí neamhspleácha cuid

acu agus nascann cuid acu le seirbhísí eile. Príomhghné is ea an clár le déanaí chun leabharlanna na Cathrach a leathnú chun feidhmeanna foirgneamh leabharlainne a leathnú go tairiscint chultúrtha níos leithne. Tá difríocht á déanamh aige seo laistigh de phobail trí spásanna agus saoráidí cultúrtha méadaithe a sholáthar ar leibhéal áitiúil.

Tá go leor deiseanna ann raon agus cáilíocht na saoráidí cultúrtha agus ealaíon laistigh den phobal a leathnú agus a fhás agus ní oireann aon réiteach amháin do gach duine. Tá sé beartaithe go n-oibreoidh an Oifig Ealaíon agus an Rannán Cultúir agus Áineasa leis an Roinn Phleanála chun tabhairt faoi shraith iniúchtaí áitiúla ar Limistéir Toghcháin Áitiúla chun an réiteach áitiúil is fearr a shainaithint a sholáthróidh plean le haghaidh infheistíochta in áiseanna áitiúla - poiblí agus príobháideach - a thabharfaidh aghaidh ar easnaimh sa cheantar sin.

Cur chuige amháin maidir le spás a sholáthar a raibh rath measctha air is ea úsáid shealadach spásanna folmha mar aonaid mhiondíola. De ghnáth ní dheantar na spásanna seo chun críche agus go minic ní bhíonn siad ar fáil ach mar spásanna “idir an dá linn” ar shocruithe gearrthéarmacha. D’fhéadfadh go n-oirfeadh na coinníollacha seo d’úsáidí áirithe, agus leanfaidh an Chomhairle ag obair le príomhpháirtithe leasmhara chun deiseanna oiriúnacha a thapú nuair a thagann siad chun cinn (féach beartas CU16 agus cuspóir CUO25). Mar sin féin, d’fhéadfadh costais a bheith mar thoradh ar na cineálacha spásanna seo a fheistiú. Is é an rogha ná go gceapfaí soláthar pobail agus ealaíon, oiread agus is féidir, mar cuid d’fhorbairtí níos mó seachas go ndéanfaí iad a iarfheistiú in áitribh mhiondíola neamhúsáidte.

Is é Beartas Chomhairle Chathrach Bhaile Átha Cliath:

CU24	Na hEalaíona Cathartha agus Spásanna Cultúrtha i Sráidbhailte Uirbeacha Iarracht a dhéanamh spásanna nua ealaíon cathartha agus cultúrtha a sholáthar i sráidbhailte uirbeacha ar fud na cathrach i gceantair ina bhfuil easnamh agus tosaíocht a thabhairt do cheantair den sórt sin infheistíocht a thabhairt chucu.
CU25	Leabharlanna Tacú le leathnú agus fás leabharlanna mar phríomhshócmhainní pobail agus cultúrtha laistigh de phobail; lena n-áirítear spásanna lárnacha a sholáthar do phobail le húsáid le haghaidh imeachtaí cultúrtha agus ealaíon, ceol, ranganna, stair agus eispéiris agus seirbhísí do dhaoine dífhostaithe lena n-áirítear scileanna lorg poist agus foghlaim agus oiliúint ar líne.

Is é Cuspóir Chomhairle Chathrach Bhaile Átha Cliath:	
CUO40	<p>Iníúchadh Spáis Cultúrtha agus Ealaíne</p> <p>A bheith mar aidhm aige i rith shaolré an phlean forbartha, tabhairt faoi phlean iniúchta agus feidhmithe do gach Toghcheantar den Chomhairle chun riachtanais reatha agus todhchaí a mheas maidir le spásanna cultúrtha agus ealaíne agus chun sraith ghníomhartha, uirlisí beartais agus tionscnamh a leagan síos chun aghaidh a thabhairt ar easnaimh aitheanta.</p>
CUO41	<p>Foirgnimh laistigh de Phobail do na hEalaíona agus Spásanna Cultúrtha</p> <p>Féachaint d'fhoirgnimh fiúntais a fháil laistigh de phobail ar féidir leo éirí de bheith ina spásanna tábhachtacha ealaíon agus cultúrtha; agus cuspóir nua a thabhairt d'fhoirgnimh áitiúla a bhfuil luach oidhreachta acu agus leathnú d'úsáidí cultúrtha laistigh de spásanna atá ann cheana a chur chun cinn, go háirithe laistigh d'fhoirgnimh atá faoi úinéireacht phoiblí.</p>
CUO42	<p>Uileghabhálacht</p> <p>Tacú le cuimsitheacht níos mó mar cuid den eispéireas cultúrtha agus tacú le hoiriúnú ar áiseanna atá ann cheana chun aghaidh a thabhairt ar easnaimh atá ann cheana. Tacú le tionscnaimh agus infheistíochtaí i spásanna ealaíon agus cultúrtha a bhfuil sé mar aidhm acu rannpháirtíocht chultúrtha mhéadaithe a chur chun cinn do ghrúpaí mionlaigh, daoine faoi mhíchumas, daoine óga, daoine atá eisiata go sóisialta, baill den Lucht Siúil agus baill den phobal LGBTQ.</p>
CUO43	<p>Inrochtaineacht</p> <p>Daoine faoi mhíchumas a spreagadh chun páirt iomlán a ghlacadh i gcultúr na cathrach mar thomhaltóirí, chruthaitheoirí, ealaíontóirí agus oibrithe trí thacú le hardchaighdeán inrochtaineachta i sócmhainní cultúrtha nua agus reatha.</p>
CUO44	<p>Bonneagar Pobail Ilteangachais</p> <p>Forbairt agus soláthar bonneagair pobail ilteangachais a chur chun cinn ar fud na cathrach agus freastal ar riachtanais grúpaí a chuireann ilteangachas chun cinn laistigh de phobail.</p>

12.5.6 Tacú leis an nGaeilge agus lena Cultúr sa Chathair

Mar atá mínithe i bhfoilseachán an Rialtais Infheistíocht inár gCultúr, inár dTeanga agus inár nOidhreacht, 2018 – 2027; is príomhchuspóir de Thionscadal Éireann 2040 ná bonneagar sóisialta, eacnamaíoch agus cultúrtha níos fearr a sholáthar, lena n-áirítear níos mó deiseanna a sholáthar chun taitneamh a bhaint as ár n-oidhreacht chultúrtha agus as ár dteanga. Tacaíonn Comhairle Cathrach Bhaile Átha Cliath leis an ráiteas go bhfuil ár dteanga bunúsach dár bhféiniúlacht agus dár léiriú féin mar dhaoine ar leith; i dteannta a aithint go bhfuil ár gCathair déanta de go leor pobail as go leor cúlraí éagsúla.

Trí spás a chruthú do rannpháirtíocht chultúrtha ligtear do gach duine taithí a fháil, foghlaim, iad féin a chur in iúl agus a roinnt mar cuid de shaibhriú cultúrtha frithpháirteach. Trí thacú leis an nGaeilge agus na healaíona traidisiúnta sa chathair, cruthófar na deiseanna seo, trí spás fisiceach agus cláir urraithe a sholáthar agus freisin trí thacú le himeachtaí cultúrtha agus trí úsáid chuí a bhaint as an ríocht phoiblí.

Tá ról tábhachtach ag go leor spásanna pobail atá ann laistigh de chreatlach na cathrach i dtacú le cultúr Éireannach agus le húsáid na Gaeilge, mar shampla clubanna CLG agus hallaí agus áiseanna pobail a chuireann spás ar fáil d'imeachtaí ealaíon agus cultúrtha áitiúla, ranganna damhsa agus grúpaí comhrá a óstáil laistigh de phobail áitiúla. Aithníonn an Chomhairle an ról tábhachtach atá ag na spásanna seo i dtacú agus i gcaomhnú teanga agus cultúr na Gaeilge ar fud na cathrach.

Ceathrú na Gaeilge

Cé nach bhfuil sé suite in aon cheantar Gaeltachta ainmnithe, tá an líon iomlán daoine is airde i mBaile Átha Cliath a bhfuil ina gcónaí sa Stát agus a úsáideann an Ghaeilge ar bhonn laethúil. Tá roinnt áiseanna oideachais Gaeilge i mBaile Átha Cliath freisin don oideachas príomhshrutha agus dóibh siúd a sholáthraíonn oideachas Gaeilge don phobal i gcoitinne. Leis an rath a chonacthas i dtionscnaimh le déanaí cosúil le 'preaboícheanta' Gaeltachta sa chathair, léiríodh an tacaíocht chun infheictheacht na Gaeilge a mhéadú sa chathair agus chun spás a sholáthar do gach duine a bhfuil suim acu sa Ghaeilge laistigh de shuíomh sóisialta. Agus í ag iarraidh an coincheap seo a fhorbairt, tacaíonn Comhairle Cathrach Bhaile Átha Cliath le tionscnamh eagraíochtaí Gaeilge laistigh den chathair chun moil Ghaeilge a chruthú agus borradh a chur fúthu i gcroílár na cathrach agus nuair is iomchuí, i suíomhanna roghnaithe sráidbhailte uirbeacha.

Is é Beartas Chomhairle Chathrach Bhaile Átha Cliath:	
CU26	An Ghaeilge Leanúint ar aghaidh ag tacú le Gaeilge mar cuid dár bhféiniúlacht agus mar theanga bheo laistigh den chathair agus roghanna a iniúchadh chun teanga agus cultúr na Gaeilge a chur chun cinn trí bheartas agus ghníomhartha.
CU27	Ealaíona Traidisiúnta Tacú leis na healaíona traidisiúnta sa chathair lena n-áirítear ceol, damhsa agus spóirt agus tacú le príomhthionscadail infheistíochta teanga agus cultúrtha sa chathair. Tacaíonn CCBÁC leis an aitheantas UNESCO atá á lorg d'éilimintí oidhreachta cultúrtha na hÉireann, lena n-áirítear iománaíocht, seinm na cláirsí agus píobaireacht a bhfuil cosaint bainte amach acu cheana féin.

Is é Cuspóir Chomhairle Chathrach Bhaile Átha Cliath:	
CUO45	Gaeltacht Bhaile Átha Cliath Tacú le cur chun cinn na Gaeilge agus tionscnaimh tacaíochta chun ceantair líonra Gaeilge / "Gaeltacht Bhaile Átha Cliath" a bhunú i mBaile Átha Cliath.
CUO46	Oideachas trí mheán na Gaeilge Leanúint ar aghaidh ag dul i dteagmháil leis an Roinn Oideachais agus Scileanna chun tacú leis an bhfás ar oideachas trí mheán na Gaeilge agus chun oibriú leis an Roinn chun áiseanna a sholáthar chun freastal ar an éileamh sa chathair.
CUO47	Na Píobairí Uilleann Féachaint do sheachadadh an síneadh atá beartaithe do na Píobairí Uilleann ar Shráid Henrietta a lorg chun spás nua cultúrtha / taibhithe a sholáthar laistigh de Thuaisceart Lár na Cathrach Istigh do cheol agus damhsa traidisiúnta.
CUO48	Príomhionaid agus Saoráidí Cultúrtha Príomhionaid agus saoráidí cultúrtha tábhachtacha (poiblí agus príobháideach) a chosaint sa chathair a thugann spás chun ceol, amhrán agus damhsa traidisiúnta a chur in iúl. Sa chás go ndéantar moltaí maidir le spásanna den sórt sin a athfhorbairt, iarrfar ar an iarratasóir aghaidh a thabhairt ar an gcaoi a ndéanfar freastal ar na húsáidí sin.
CUO49	Gaeilge ar Aghaidheanna Siopaí Tacú le húsáid na Gaeilge ar aghaidheanna siopaí, ag féachaint do na prionsabail atá leagtha amach i 'dTreoirlínte Dearaidh ar Aghaidheanna Siopaí' agus i gCaibidil 15 de cuid Chomhairle Cathrach Bhaile Átha Cliath.

Is é Cuspóir Chomhairle Chathrach Bhaile Átha Cliath:	
CUO50	Forbairtí nua a ainmniú A chinntiú go n-ainmnítear gach forbairt nua i nGaeilge amháin, chun tearc-ionadaíocht stairiúil ainmneacha Gaeilge sa Chathair a cheartú; agus ag an am céanna éagsúlacht shaibhir na staire agus bunús logainmneacha agus ainmneacha baile fearainn i mBaile Átha Cliath a léiriú, chomh maith le hainmneacha a léiríonn stair shóisialta gach áite. Ní mór do gach logainm atá suiteáilte ar shráideanna nó eastáit nua a bheith sa dá theanga.

Is é Beartas Chomhairle Chathrach Bhaile Átha Cliath:	
CU28	An Ghaeilge a Chur Chun Cinn Fás agus úsáid na Gaeilge a chur chun cinn i gCathair Bhaile Átha Cliath agus soláthar deiseanna agus spáis do dhaoine i mBaile Átha Cliath foghlaim.

Is é Cuspóir Chomhairle Chathrach Bhaile Átha Cliath:	
CUO51	Mol Teanga agus Cultúir Chathair Bhaile Átha Cliath An fhorbairt de Mhol Teanga agus Cultúir Chathair Bhaile Átha Cliath Suaitheanta a chur chun cinn agus tacú léi, mar a leagtar amach sa doiciméad Thionscadal Éireann 2040, Infheistíocht inár gCultúr, inár dTeanga & inár nOidhreach 2018-2027.
CUO52	Ceathrú na Gaeilge Forbairt ceathrú na Gaeilge a chur chun cinn agus tacú léi agus ainmniú a lorg i gceantar theas na Cathrach dírithe ar cheantar Shráid Fhearchair mar Líonra Gaeilge. Iniúchadh a dhéanamh ar na deiseanna chun tacú le húsáid níos mó a bhaint as an nGaeilge laistigh de shráidbhailte uirbeacha roghnaithe sa chathair.

12.5.7 Cultúr sa Ríocht Phoiblí

Tá ról an-suntasach le himirt ag spásanna poiblí i léiriú poiblí agus i luach cultúrtha na cathrach. Soláthraíonn siad ionaid cheoil, spás d'fhéilte, d'imeachtaí agus do mhargaí. Lean Comhairle Cathrach Bhaile Átha Cliath de bheocht a chur i spásanna poiblí trí fheidhmíocht agus trí óstáil imeachtaí cultúrtha rialta agus aonuaire laistigh den ríocht poiblí. I measc na samplaí le ceithre bliana anuas tá leanúint den imeacht rathúil Opera in the Open; Féile na hAthbhliana, Féile Naomh Pádraig, Pride Bhaile Átha Cliath, Lá Bloom, gan ach cúpla a lua, chomh maith le tacú le turais siúlóide timpeall na cathrach chun leasa mhuintir na háite agus na turasoíreachta araon. Déantar an ríocht poiblí a bheochan i

rith na bliana trí raon féilte ealaíon foirm ealaíne agus ildisciplíneach ar nós an Féile Amharclainne Bhaile Átha Cliath, Féile Fringe, an Fhéile Idirnáisiúnta Litríochta Baile Átha Cliath, Féile Damhsa Bhaile Átha Cliath agus Féile Scannán Idirnáisiúnta Bhaile Átha Cliath.

Baineadh úsáid as spásanna poiblí go rialta chun margaí de gach scála a óstáil - mar shampla, margadh fadbhunaithe an Sathairn ag Barra an Teampaill, chomh maith le roinnt margaí áitiúla sna bruachbhailte ar nós Baile Munna agus Páirc na dTor. D’oibrigh an Chomhairle freisin chun líon na spásanna poiblí nua sa chathair a mhéadú agus chun a chinntiú gur féidir leo úsáidí agus ionaid nua a sholáthar sa todhchaí. Ina measc seo tá idirghabhálacha ríochta poiblí trí SDZ na Lotaí Thuaidh agus Duga na Canálach Móire agus i dtionscadail athghiniúna níos mó.

Ní raibh an tábhacht de spásanna poiblí a bheith inoiriúnaithe agus in ann imeachtaí cultúrtha a óstáil riamh chomh tábhachtach. Tacaíonn an Chomhairle le moltaí na Tuarascála ón Tascfhórsa um Athshlánú Cultúir - Life WorthLiving - ina leagtar béim air seo mar cuid lárnach de thacú leis an earnáil seo. Leanfaidh an Chomhairle ag lorg maoinithe agus deiseanna chun raon na spásanna ríochta poiblí atá in ann imeachtaí agus gníomhaíochtaí cultúrtha eile a óstáil agus tacú le heagraíochtaí ealaíon agus cultúrtha chun na spásanna seo a úsáid.

Cuid lárnach den léiriú cultúrtha sa ríocht poiblí is ea suiteálacha ealaíne poiblí agus dealbhóireachta a úsáid, bídís buan nó sealadach. Cuimsítear in ealaín poiblí raon leathan léiriú ealaíonta lena n-áirítear coimisiúnú ar shaothar buan chomh maith le hobair shealadach ar nós foirmeacha ealaíne taibhithe (ceol, drámaíocht, agus damhsa) agus foirmeacha ealaíne eile cosúil le scannán, litríocht, srl. Ní gá go mbeadh saothar buan ina dealbhóireacht agus tá samplaí den scoth ann d’idirghabhálacha arna ndéanamh ag an gComhairle Cathrach agus ag forbróirí príobháideacha a léiríonn cineálacha cur chuige éagsúla i leith choimisiúnú ealaíne poiblí. Tá ag éirí go maith le Cathair Bhaile Átha Cliath maidir le healaín poiblí agus dealbhóireacht nua a chur leis a fheabhsaíonn creatlach stairiúil na cathrach. Féachfaidh an Chomhairle le ról an ríocht poiblí mar spás cultúrtha a leathnú agus a fhás, lena n-áirítear coimisiúnú nua agus a éilíonn spásanna agus suiteálacha nua mar cuid d’fhorbairt ar mhórscála. Taobh leis seo, is gá luach a chur ar shaothair atá ann cheana, trí thionscnaimh ar nós rian dealbhóireachta a chruthú don chathair. Déanfaidh an Chomhairle a dícheall páirt a ghlacadh sa chlár Céatadán don Ealaín ag gach deis nuair is infheidhme.

Is é Beartas Chomhairle Chathrach Bhaile Átha Cliath:

CU29	Ríocht Phoiblí le haghaidh Imeachtaí Cultúrtha Úsáid níos mó a bhaint as an ríocht poiblí le haghaidh imeachtaí cultúrtha chun lár na cathrach a dhéanamh níos tarraingtí dóibh siúd le teaghlaigh óga, agus chun spásanna poiblí nua a lorg le haghaidh taibhithe lasmuigh atá deartha agus feistithe chun raon imeachtaí a óstáil.
CU30	Tascfhórsa um Life WorthLiving Iarracht a dhéanamh an raon spásanna poiblí sa chathair a oiriúnú a fhéadfaidh gníomhaíochtaí cultúrtha agus imeachtaí a óstáil chun rannpháirtíocht poiblí mhéadaithe níos cuimsithí le cultúr agus na healaíona a cheadú.

Is é Cuspóir Chomhairle Chathrach Bhaile Átha Cliath:

CU053	Scéim Chéatadán don Ealaín A lorg gur cheart do gach tionscadal poiblí ar scála suntasach sa chathair úsáid a bhaint as an Scéim Chéatadán don Ealaín, go háirithe iad siúd a sholáthróidh ríocht poiblí nua agus a cheanglóidh ar fhoirgnimh poiblí suntasacha eile saothar ealaíne a áireamh mar cuid dá bhforbairt.
CU054	Ealaín Phoiblí Gach scéim athghiniúna ar mhórscála, cibé acu a thaisceadh í le haghaidh pleanála mar iarratas aonair nó iolrach; i gcás gur mó an scála iomlán athghiniúna ná 25,000 méadar cearnach, ceanglófar air gné den ealaín poiblí a áireamh.
CU055	Ealaín agus Séadchomharthaí Cuimhneacháin Nuair a bhíonn ealaín nó séadchomharthaí comórtha á gcoimisiúnú, déantar machnamh ar mhéadú a chur ar ionadaíocht na mban agus na mionlach.

CAIBIDIL 13

Ceantair
Athghiniúna
Forbartha Straitéisí

13.1 Réamhrá

Is é aidhm na caibidle seo an creat uileghabhálach agus na treoirphrionsabail a leagan amach do na Ceantair Athghiniúna Forbartha Straitéisí ainmnithe (SDRAnna). Mar a leagtar amach sa chroístraitéis, gné lárnach i seachadadh fás dlúth is ea forbairt inbhuanaithe na SDRAnna.

Tá 17 SDRA aitheanta agus tá siad leagtha amach sa tábla thíos agus tá siad aitheanta ar Léarscáil K. Meastar go bhfuil na ceantair seo in ann méideanna suntasacha tithe agus fostaíochta a sholáthar don chathair. Leanfar na bearta agus an cur chuige um bhainistiú gníomhach talún dá dtagraítear faoin gcroí-straitéis i bhforbairt agus i seachadadh na SDRAnna.

Tábla 13.1 Ceantair Athghiniúna Forbartha Straitéisí (SDRAnna)

Uimhir SDRA	Ainm SDRA
SDRA 1	Cluain Ghrífin / Béal Maighne agus a Phurláin
SDRA 2	Baile Munna
SDRA 3	Purláin Shráidbhaile Fhionnghlaise agus Tailte Fearann Shéamais
SDRA 4	An Pháirc Thiar / Gort na Silíní
SDRA 5	Bóthar an Náis
SDRA 6	Dugthailte
SDRA 7	Heuston agus a Phurláin
SDRA 8	Gráinseach Ghormáin / An Chloch Leathan
SDRA 9	Bóthar Emmet
SDRA 10	Oirthuaisceart Lár na Cathrach
SDRA 11	Gairdíní San Treasa agus a Phurláin
SDRA 12	Teach an Charnáin
SDRA 13	Ceantar na Margaí & a Phurláin
SDRA 14	Campas Míochaine San Séamas & a Phurláin
SDRA 15	Na Saoirsí agus Cearnóg an Mhargaidh Nua
SDRA 16	Bóthar Oscair Mhic Thréinir
SDRA 17	Sráid San Werburgh

I gcás gach SDRA, leagtar amach sraith treoirphrionsabal agus léirítear iad ar phlean a ghabhann leis. Ba chóir a thabhairt faoi deara go bhfuil SDRAnna á rialú ag Plean Ceantair Áitiúil nó Scéim Pleanála SDZ i roinnt cásanna. Ba cheart na treoirphrionsabail do na SDRAnna seo a léamh i dteannta le cuspóirí agus prionsabail chriosaithe agus le cuspóirí agus beartais eile an phlean.

Níl sé i gceist go mbeadh pleananna na bprionsabal treorach forordaitheach, ach feictear le straitéis fhoriomlán a leagan amach do gach láithreán i dtéarmaí na foirme agus scála iomchuí na forbartha, na bpríomhbhealaí agus an tréscailteacht, an spás oscailte srl. Beidh miondhialtaí ó léarscáil na dtreoirphrionsabal inghlactha i gcás go bhfeadfaidh an iarratasóir a thaispeáint gur corpraíodh agus gur breithníodh rún foriomlán na dtreoirphrionsabal agus gur forbraíodh freagra forbartha iomchuí don láithreán.

Leanfaidh struchtúir le haghaidh comhairliúcháin pobail / páirtithe leasmhara laistigh de na SDRAanna na nósanna imeachta atá leagtha amach i gCaibidil 16 - Monatóireacht agus Cur chun Feidhme an phlean.

13.2 Prionsabail Uileghabhálacha

Chomh maith leis na treoirphrionsabail a bhaineann go sonrach le suíomh, beidh gach togra laistigh de SDRAnna faoi rialú ag sraith prionsabal uileghabhálach atá leagtha amach thíos. Ba chóir a thabhairt faoi deara freisin go gcaithfidh gach togra forbartha aird a thabhairt ar na caighdeáin bhainistíochta forbartha - cáilíochtúil agus cainníochtúil araon, a leagtar amach i gCaibidil 15.

Dearadh Ailtireachta agus Dearadh Uirbeach: Ní mór do gach forbairt laistigh de na SDRAanna a bheith ar an gcaighdeán ailtireachta is airde agus cloí leis na príomhphrionsabail dearaidh ailtireachta agus uirbeacha a leagtar amach i gCaibidil 15 d'fhonn pobail fadtéarmacha, inmharthana agus inbhuanaithe a chruthú atá ailínithe le prionsabail na cathrach de 15 nóiméad.

Céimniú: Ba cheart tograí forbartha ar mhórsála a fhorbairt de réir pleananna céimnithe comhaontaithe chun a chinntiú go ndéantar bonnagar sóisialta agus fisiceach leordhóthanach a sheachadadh ag an am céanna leis an bhforbairt.

Rochtain agus Tréscailteacht: Ba cheart go gcinnteodh tograí forbartha tréscailteacht agus nascacht leordhóthanach le comharsanachtaí máguaird agus bonneagar iompair phoiblí trí bhonneagar poiblí inrochtana ar ardchaighdeán agus bonneagar siúlóide agus rothaíochta ar ardchaighdeán a sholáthar. Ba cheart go mbeadh rochtain agus leagan amach ag teacht le prionsabail DMURS.

Airde: Tá treoirphrionsabail maidir le airde leagtha amach do gach SDRA. Sa chás go bhfuil forbairt tadhach le pobail chónaithe ar scála níos ísle, caithfear forbairt a dhearadh go cuí ionas nach dtiocfaidh aon drochthionchar suntasach ar thaitneamhachtaí cónaithe de mhaoín chónaithe in aice láimhe. Ba cheart cloí leis na critéir feidhmíochta atá leagtha amach in Aguisín 3 d'fhorbairtí ar scála agus/nó dlús suntasach.

Glasú Uirbeach agus Bithéagsúlacht: Ní mór do thograí forbartha laistigh den SDRA comhtháthú na mbeart glasaithe agus bithéagsúlachta a chinntiú lena n-áirítear spás oscailte poiblí ar ardchaighdeán chomh maith le micrea-bhearta glasaithe lena n-áirítear ballaí glasa, díonta glasa, páircíní srl. Go ginearálta, mura sonraítear a mhalairt faoi bheartas/ cuspóir Scéim Pleanála LAP / SDZ ar leithligh nó faoi threoirphrionsabal sainiúil don láithreán, ba cheart spás oscailte poiblí 10% ar a laghad a sholáthar mar cuid de gach togra forbartha i SDRAanna. Ní bhreithneofar ranníocaíocht airgeadais ina ionad sin ach in imthosca eisceachtúla.

Bainistíocht Uisce Dromchla: Ba cheart go ndéanfadh gach togra forbartha foráil do bhainistíocht inbhuanaithe uisce dromchla agus suiteáil córais draenála inbhuanaithe (SuDS) d'fhonn rith chun srutha uisce dromchla agus tuilte féideartha a laghdú. Ba cheart é seo a mheas i gcomhar le dearadh spáis oscailte agus tionscnaimh glasaithe / bithéagsúlachta. Féach Aguisín 11, agus 13 le haghaidh tuilleadh sonraí.

Athchóiriú Abhann: Tá deiseanna le haghaidh conairí abhann feabhsaithe infheidhme maidir leis na Ceantair Athghiniúna agus Forbartha Straitéisí (SDRAanna) seo a leanas d'fhonn leas a bhaint as deiseanna suntasacha le haghaidh athchóiriú abhann nuair is féidir: SDRA 1 Cluain Ghrífin/Béal Maighne agus a Phurláin; SDRA 3 Purláin Shráidbhaile Fhionnghlaise agus Tailte Fearann Shéamais; SDRA 4: An Pháirc Thiar/Gort na Síliní; SDRA 5 Bóthar an Náis; SDRA 6 Na Dugthailte; SDRA 7 Heuston agus a Phurláin; SDRA 9 Bóthar Emmet; SDRA 10 Oirthuaisceart Lár na Cathrach agus SDRA 16 Bóthar Oscair Mhic Thréinir. Féach Caibidil 9, Beartas SI12 le haghaidh tuilleadh sonraí.

Fuinneamh Inbhuanaithe: Ceanglófar Ráitis Fuinnimh um Ghníomhú Aeráide d'fhorbairtí suntasacha cónaithe agus tráchtála nua, i gCeantair Forbartha agus Athghiniúna Straitéiseacha (SDRAanna), chun foinsí agus líonraí teasa áitiúla a imscrúdú, agus, nuair is féidir, a thaispeáint go mbeidh an fhorbairt a bheartaítear 'Cumaisithe do Théamh Ceantair' d'fhonn nasc le líonra théamh ceantair atá ar fáil nó atá i mbun forbartha a éascú. Tá treoir shonrach bhreise maidir le Forbairt 'Chumaisithe do Théamh Ceantair' leagtha amach i gCaibidil 15 agus ba cheart go gcomhlíonfaí í.

Tá treoir shonrach leagtha amach maidir le SDRA 6 (Dugthailte) agus SDRA 10 (NEIC) áit a gcaithfidh iarratasóirí a thaispeáint conas atá forbairt atá beartaithe Cumaisithe do Théamh Ceantair agus nascfaidh sí le dobharcheantar DDHS 'na nDugthailte agus an Phoill Bhig'. Tá treoir leagtha amach freisin maidir le SDRA 7 (Heuston agus a Phurláin), SDRA 8 (Gráinseach Ghormáin / An Chloch Leathan), SDRA 11 (Gairdín San Treasa agus a Phurláin), SDRA 14 (Campas Míochaine San Séamas & a Phurláin), SDRA 15 (Na Saoirsí agus Cearnóg an Mhargaidh Nua) nuair is féidir naisc nó idirnaisc le líonraí teasa atá ann cheana sa cheantar, chun 'nód' théamh ceantair a chruthú.

Athrú Aeráide: Ceanglófar ar fhorbairtí beartaithe laistigh den SDRÁ cineálacha cur chuige nuálacha a chur i bhfeidhm maidir le héifeachtúlacht fuinnimh, caomhnú fuinnimh agus úsáid fuinnimh in-athnuaite d'fhonn cur le forbairtí saor ó charbón a bhaint amach.

Bonneagar Cultúrtha: Ní mór do gach limistéar athghiniúna nua (SDRÁna) agus forbairtí mórsála os cionn 10,000 méadar cearnach san achar iomlán spás urláir inmheánach pobail, ealaíon agus cultúir de 5% a sholáthar mar cuid dá bhforbairt. Féach Beartas CUO21, 12 le haghaidh tuilleadh sonraí.

13.3 SDRÁ 1 – Cluain Ghrifín/Béal Maighne agus a Phurláin

Réamhrá

Leagadh amach an fhís fhadtéarmach do Chluain Ghrifín- Béal Maighne den chéad uair i bPlean Gníomhaíochta Limistéar an Imill Thuaidh in 2000. Rinneadh Plean Ceantair Áitiúil in 2012 agus leathnaíodh ina dhiaidh sin é in 2017 ar feadh 5 bliana eile ionas go bhféadfaí a chuspóirí a bhaint amach go hiomlán, tar éis moilliú na tógála ó 2008. Is í fíís fhoriomlán na dtailte ná comharsanacht ard-inbhunaithe, ilchineálach a éascú, dírithe ar phríomh-acomhail iompair phoiblí, a bhfuil féiniúlacht agus mothú áite ar leith aici.

In 2020, ullmhaíodh Máistirphlean le haghaidh c.24 Ha de thailte faoi úinéireacht na Comhairle den Phríomh-Shráidbhaile Uirbeach ag Béal Maighne agus Lána Belcamp, ina leagtar amach straitéis mhionsonraithe dearaidh uirbigh maidir le struchtúr uirbeach, gluaiseacht agus úsáid talún de réir an LAP, chun forbairt na dtailte seo a threorú. Nuair a bheidh an síneadh ar an bPríomhshráid go Bhóthar Mhullach Íde curtha i gcrích, díghlasálfar acmhainneacht forbartha tailte a éascóidh forbairt an Phríomh-Shráidbhaile Uirbigh. Tugadh cead freisin do bhunscoileanna agus do bhunscoileanna nua ar Ascaill Bhéal Maighne.

Is é an réasúnaíocht de Chluain Ghrifín-Béal Maighne a ainmniú mar Ceantair Athghiniúna agus Forbartha Straitéisí (SDRÁ) creat straitéiseach spásúlachta agus uirbeach a sholáthar, ionas gur féidir le cuspóirí an Phlean Forbartha Cathrach forbairt sa todhchaí a threorú; agus a chinntiú gur féidir an straitéis chéimnithe agus forfheidhmithe atá beartaithe sa LAP a sheachadadh mar cuid de thógáil amach na dtailte sa todhchaí, nuair a rachaidh an LAP in éag. Tá thart ar 57 ha de thalamh neamhforbartha laistigh den LAP. Cé go bhfuil ceadanna pleanála ann ar roinnt de na suíomhanna seo ag Cluain Ghrifín agus Béal Maighne,

féadtar aonaid chónaitheacha suntasacha nua a ghiniúint ar na tailte. Dhíreodh an cuid is mó den tógáil amach seo ar an KUV ag Cluain Ghrifín agus Lár Bhaile Béal Mhaighne agus ag Belcamp, i dteannta na dtailte céim ó a sainaitníodh sa LAP. Ina theannta sin, sainaitnítear na tailte níos leithne sa RSES agus sa MASP mar ról straitéiseach maidir le comhdhlúthú Limistéar Cathrach Bhaile Átha Cliath a éascú, trí thithe agus phobail nua a sholáthar atá dírithe ar chonairí iompair phoiblí atá ann cheana agus atá beartaithe.

Tá na treoirphrionsabail maidir le forbairt Chluain Ghrifín-Béal Maighne leagtha amach thíos:

Struchtúr Uirbeach

Tá an struchtúr uirbeach foriomlán atá beartaithe ag an LAP (mar a léirítear i Máistirphlean Bhéal Maighne) comhdhéanta de Phríomh-Shráidbhaile Uirbeach (KUV), roinnte idir Stáisiún Traenach Chluain Ghrifín san oirthear agus ag Bóthar Mhullach Íde (Clarehall / Crois an Tuaiscirt) san iarthar, nasctha le búlbhard ar an bPríomhshráid, féarbhealaí agus líonra de chearnóga uirbeacha, páirceanna agus spásanna glasa ann. Chun an fhís a sheachadadh, is gá bonneagar lárnach a sheachadadh mar atá leagtha amach thíos:

- Ionad KUV Chluain Ghrifín a chríochnú chun forbairt de phríomhláithreáin in aice leis an stáisiún traenach, soir ó Pháirc an an Athar Uí Choileáin a áireamh.
- Críochnú / uasghrádú ar Phríomhshráid Bhéal Maighne d'fhonn nasc straitéiseach thoir-thiar a sholáthar, ag nascadh lárionad an Phríomh-Shráidbhaile Uirbigh (KUV) ag Cearnóg Stáisiún Iarnróid Chluain Ghrifín le lárionad an Phríomh-Shráidbhaile Uirbigh (KUV) ag Lár Bhaile Bhéal Maighne ag Bóthar Mhullach Íde, agus saoraidí bus, rothair agus coisithe ar ardchaighdeán a éascú. Cheadaigh Comhairle Cathrach Bhaile Átha Cliath an tsráid seo faoin bpróiseas pleanála Cuid 8 agus fuair sí maoiniú ó LIHAF. Ionchorpróidh sé freisin Mórlána Bus Uimh. 1 ó Stáisiún Iarnróid Chluain Ghrifín go lár na cathrach, faoin tionscadal Bus Connects. Osclófar an nasc seo tailte le haghaidh forbartha agus éascóidh sé forbairt Lár Bhaile Bhéal Maighne.
- Beidh an soláthar de Lár Bhaile Bhéal Maighne ag an aomhal idir Príomhshráid Bhéal Maighne agus Bóthar Mhullach Íde, dírithe ar chearnóg baile nua ag ceann thiar na Príomhshráide, agus ag éascú meascán d'úsáidí miondíola, tráchtála agus fóillíochta.

- Béal Maighne - Nasc glas Belcamp feadh Phríomhshráid Bhéa Maighne ar an taobh thoir agus Ascaill Belcamp siar ó Bhóthar Mhullach Íde, ag feabhsú nasc idir na ceithre cheathrú d'acomhal Bhóthar Mhullach Íde, agus ag soláthar nasc idir Lár an Bhaile agus mórlimistéir spáis oscailte (Páirc Darndáil go Páirc an Athar Uí Choileáin), scoileanna agus áiseanna eile.
- Sráid nasc nua a sholáthar - 'Belcamp Parkway' idir Bóthar Mhullach Íde agus an R139, ag seachaint acomhal an R139 / R107, le rochtain nua comharthaithe amach ó Bhóthar Mhullach Íde, d'fhonn trácht a laghdú trí lár an bhaile. Éascóidh sé seo athdhearadh acomhal an R139 / R107 chun freastal ar choisithe agus rothaithe agus ar iompar poiblí ar bhealach níos fearr. Cuirfear ar fáil freisin rochtain lárnach thiar ar thailte Lána Belcamp, ag éascú forbartha sa todhchaí.
- Soláthar bonneagair bhreise bóithre ó thuaidh de 'Belcamp Parkway' a éascú de réir na Straitéise NTA atá le teacht agus iniúchadh a dhéanamh ar an bhféidearthacht moltaí Staidéar an Fhine Gall Theas a chur i bhfeidhm, d'fhonn nasc idir ceantair Chomhairle Cathrach Bhaile Átha Cliath agus Chomhairle Contae Fhine Gall a fheabhsú.
- A chinntiú go ndéantar an fhorbairt sa todhchaí ar thailte LAP Chéim 6 soir, ó thuaidh ón R139, a mheas i gcomhthéacs na forbartha níos leithne ar thailte Belcamp i gComhairle Contae Fhine Gall. Soláthróidh forbairt nascacht, lena n-áirítear nasc do choisithe agus do rothair. Beidh gá le tograí forbartha chun soláthar Ghlasbhealach Abhainn na Maighne a éascú, ag soláthar nasc leis an taobh thoir, agus an pháirc stiallacha / líneacha bruachánacha a bhaineann leis. Coinneofar agus ionchorprófar fáilta sceach atá ann cheana ar na tailte atá faoi réir i ndearadh agus i leagan amach forbairtí amach anseo agus beidh siad suite laistigh den ríocht phoiblí.
- Glasbhealach agus Páirc Líneach Abhainn na Maighne a sholáthar d'fhonn tailte an SDRA a nascadh leis an bhféarbhealach cósta atá ann / atá beartaithe, cuid de Chonair straitéiseach an Chósta Thoir, rud a chruthóidh príomhchonair taitneamhachta, ag éascú siúlóide agus rothaíochta, agus an luach bithéagsúlachta na conaire seo a chosaint agus a fheabhsú.
- Nasc idir tailte Chluain Ghrifín agus Baile Dúil / Steach Póilín a fheabhsú trasna na líne iarnróid ag Stáisiún Traenach Chluain Ghrifín agus ag Abhainn na Maighne, i gcomhordú le Comhairle Contae Fhine Gall.

- Socrófar Foirm Uirbeach agus Leagan Amach Bloc i gcumraíocht bloc imlíne agus beidh siad mar imeall uirbeach leanúnach leis an tsráid d'fhonn imfhálú a chruthú, faireachas éighníomhach agus beochan a chur ar fáil. De ghnáth beidh leithead bloc tipiciúil sa raon idir 45-50 m (tithíocht ar scála níos ísle) go 55-60 m (árasáin ar scála níos airde). Cuirfidh sé seo ar chumas faid scartha oiriúnacha a bhaint amach idir chúl bloic, chomh maith le soláthar do spás oscailte príobháideach.

Úsáid Talún & Gníomhaíocht

- Lorgófar meascán saibhir úsáidí chun úsáidí miondíola, tráchtála, pobail, fostaíochta agus cónaithe a áireamh ar na tailte seo, i gcoibhneas leis an dá ionad KUV. Ag Belcamp beidh an fhorbairt ina forbairt chónaithe go príomha le meascán de thíopeolaíochtaí agus tionachtaí le tacaíocht ó bhonneagar pobail agus sóisialta. Beidh úsáidí tráchtála suite feadh Bhóthar Mhullach Íde agus timpeall na gCearnóg Bhaile ag acomhal Bhóthar Mhullach Íde.
- Beidh dlúis chónaithe is airde laistigh den dá ionad KUV agus feadh na Príomhshráide, cóngarach don stáisiún traenach ag Cluain Grifín agus feadh na Conaire Croí Bus beartaithe.
- Soláthar do shuíomh iar-bhunscoile suite ag Ascaill Bhéal Maighne agus ar an bPríomhshráid agus in aice leis an bhféarbhealach a nascann le Páirc an Athar Uí Choileáin.
- Suíomh scoile a chur in áirithe ag Cluain Grifín, faoi réir riachtanais na Roinne Oideachais agus Scileanna.
- Athlonnú cuibhrinn ó shuíomh Phríomhshráid Bhéal Maighne go suíomh oiriúnach sa cheantar a éascú.

Airde

- Freagróidh airde na bhfoirgneamh don struchtúr uirbeach atá beartaithe agus d'úsáidí agus do ghníomhaíochtaí talún. Go ginearálta, beidh na hairde foirgnimh is mó sna hionaid KUV i Lár Bhaile Bhéal Maighne agus i Stáisiún Traenach Chluain Grifín, d'fhonn a stádas mar KUV a threisiú, faoi réir cosaintí taitneamhachta agus dearaidh.
- Is príomhghné struchtúrtha iad foirgnimh gheata, inléiteacht a fheabhsú agus iomadú airde monailiotach a sheachaint. Mar sin, beidh foirgnimh níos airde go háitiúil suite laistigh de na hionaid KUV agus feadh nasc Bhéal Maighne-Belcamp, mar a léirítear.

- Cuirfear na hairde foirgneamh seo a leanas i bhfeidhm:
 - Airde íosta de 5 stór do lárionaid na bPríomh-Shráidbhailte Uirbeacha ag Stáisiún Iarnróid Chluain Grifín agus Lár Bhaile Bhéal Maighne ag acomhal an R139 / R107.
 - Airde íosta ceithre go cúig stór don Bhúlghard ar an bPríomhshráid.
 - Foirgneamh níos airde go háitiúil in aice leis an stáisiún iarnróid agus ag acomhal Bhóthar Mhullach Íde / R152.
- Ní mór aird a thabhairt ar aon airde atá beartaithe do chomharsanachtaí agus do charachtar atá ann cheana, d'fhonn taitneamhacht chónaithe agus amhairc a chosaint.

Dearadh

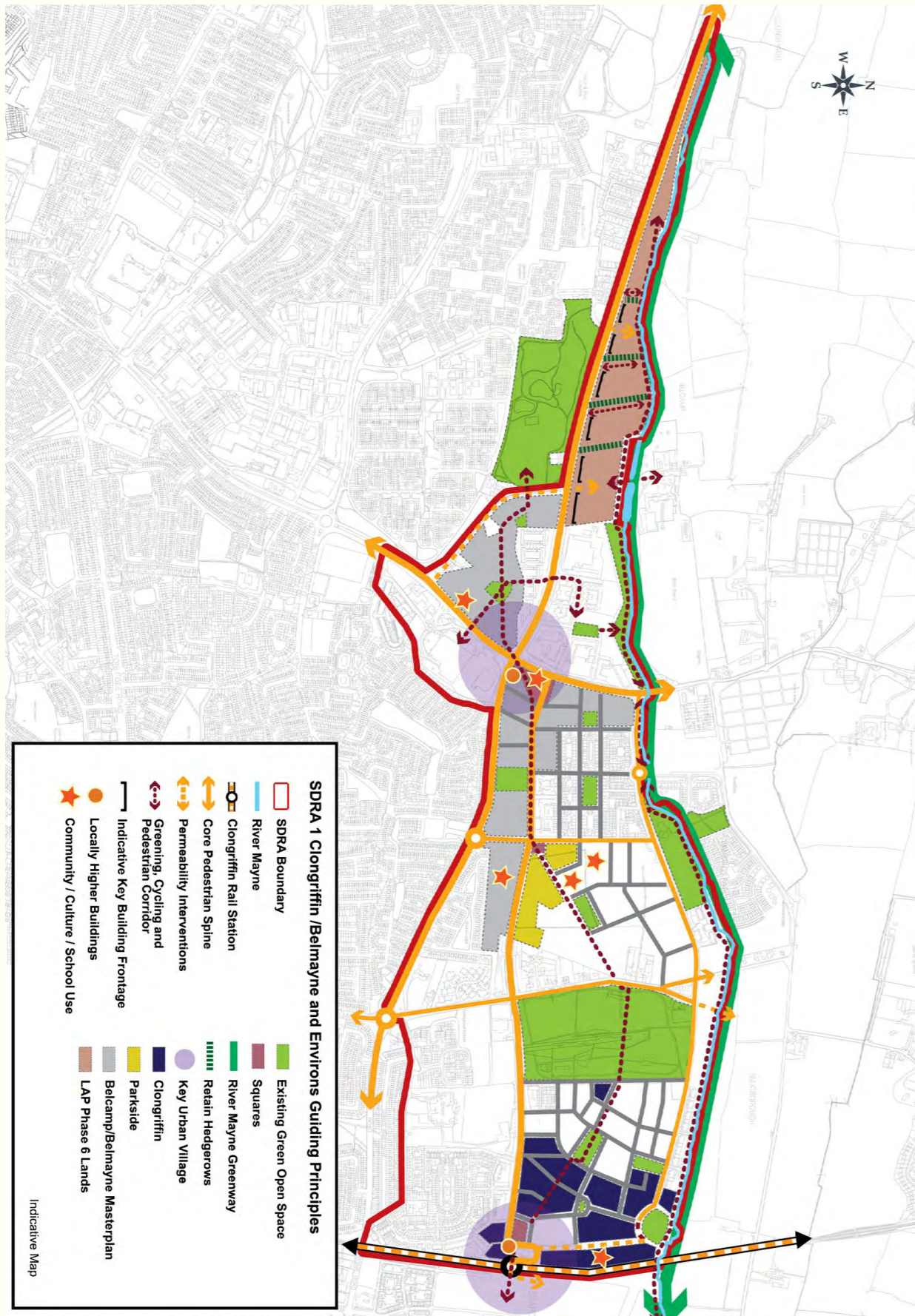
- Beidh cóireáil ailtireachta den chaighdeán is airde agus ligfidh sí do raon cineálacha agus dearaí foirgneamh, ag cruthú foirme uirbí a bheidh comhleanúnach ó thaobh amhairc de.
- Tá deiseanna ann teanga ailtireachta nua a bhunú i Belcamp atá difriúil ó Bhéal Maighne agus Crois an Tuaiscirt, d'fhonn inléiteacht an cheantair a fheabhsú.

Bonneagar Glas

- Soláthróidh nasc Glas Bhéal Maighne-Belcamp agus Glasbhealaigh / páirc líneach Abhainn na Maighne príomhnaisc ghlasa straitéiseacha a nascfaidh an SDRA le ceantair máguaird, ag feabhsú luach bithéagsúlachta an bhonneagair ghlais atá ann cheana, agus gnéithe SUDS á gcomhtháthú.
- Tá fáлта sceach atá ann cheana ar thailte LAP Chéim 6 ina gconairí tábhachtacha bithéagsúlachta agus coinneofar agus ionchorprófar iad i ríocht phoiblí d'aon mholadh forbartha amach anseo.
- Déanfar gnéithe de phlandáil crann, tírdhreachú agus gnéithe SuDS a chomhtháthú sa chreat struchtúr uirbeach agus gluaiseachta do thailte an SDRA. Soláthróidh príomhnaisc ghlasa tírdhreachú breise d'fhonn a dtábhacht straitéiseach a fheabhsú mar chonairí taitneamhachta, gluaiseachta inbhuanaithe agus bithéagsúlachta.
- Comhlíonfaidh gach forbairt sa todhchaí an Straitéis SuDS a leagtar amach i Máistirphlean 2020.

Figiúr 13-1: SDRA 1 Cluain Ghrífin / Béal Maigne agus a Phurláin

13.4 SDRA 2 - Baile Munna

Réamhrá

Bhí Baile Munna mar fhócas do phróiseas suntasach forbartha agus athghiniúna ó 1997 nuair a socraíodh bloic árasán an údaráis áitiúil a scartáil agus próiseas fairsing athghiniúna a dhéanamh a thabharfadh aghaidh ar riachtanais fhisiciúla, shóisialta agus eacnamaíocha an cheantair. I Máistirphlean Bhaile Munna a chuir Ballymun Regeneration Ltd., le chéile sa bhliain 1998, leagadh amach na príomhaidhmeanna agus na príomhchuspóirí don phróiseas athghiniúna seo i gcomhairle leis an bpobal áitiúil.

Thar thréimhse 17 mbliana, rinne Ballymun Regeneration Ltd. maoirseacht ar sheachadadh de go leor garspriocanna athghiniúna lena n-áirítear tithe nua do chónaitheoirí uile na mbloc árasán, tithíocht phríobháideach nua, Príomhshráid nua a thógáil le naisc nua fheabhsaithe ar fud an cheantair, áiseanna pobail nua, óstáin, ionad ealaíon, páirceanna nua srl. Tar éis díchóimeáil an cuideachta athghiniúna tá thart ar 33 ha de thalamh fós neamhfhorbartha i limistéar riaracháin Chomhairle Cathrach Bhaile Munna.

Agus aitheantas á thabhairt do na leibhéil shuntasacha talún neamhfhorbartha, d'ainmnigh Plean Forbartha Chathair Bhaile Átha Cliath 2016-2022 Baile Munna mar Cheantar Forbartha Straitéisí agus Athghiniúna. Leanadh leis seo in 2017 nuair a glacadh le Plean Ceantair Áitiúil Bhaile Munna, ag soláthar plean reachtúil áitiúil sé bliana don cheantar.

Tá dul chun cinn suntasach déanta maidir leis an LAP a chur i bhfeidhm lena n-áirítear cúig shuíomh atá críochnaithe / beagnach críochnaithe atá 5.8 ha san iomlán ag soláthar tithíochta nua inacmhainne agus sóisialta; tithíocht do mhic léinn agus miondíol ar an bPríomhshráid; agus naisc fheabhsaithe nua ag Coill Hampton. Tá sé de chumas ag na suíomhanna eile de thart ar 1,700 aonad tithíochta nua a sheachadadh, chomh maith le deiseanna nua tráchtála agus fostaíochta ag féachaint do phrionsabail dhlúthfháis, forbairt láithreáin inlíonta agus diansaothrú na forbartha ar an mbealach nua Metrolink atá beartaithe. Beidh na suíomhanna forbartha atá fágtha á dtreorú ag an bPlean Ceantair Áitiúil do Bhaile Munna agus na treoirphrionsabail ardleibhéil atá leagtha amach thíos.

Struchtúr Uirbeach

- Na suíomhanna folmha atá fágtha a fhorbairt ar bhealach inbhuanaithe agus áiteanna uirbeacha sainiúla a chruthú trí dhearadh uirbeach cliste agus ábhair ar ardchaighdeán a úsáid agus aird á tabhairt ar an pailéad ábhar agus bailchríocha reatha sa cheantar.
- Bonneagar atá fód le críochnú a chur i gcrích chun nascacht a fheabhsú laistigh de Bhaile Munna agus don cheantar máguaird, agus chun freastal ar na suíomhanna forbartha atá fágtha.

Úsáid Talún & Gníomhaíocht

- Na suíomhanna cónaithe atá fágtha a fhorbairt le haghaidh meascán de chineálacha tithe agus tionachtaí chun an daonra a mhéadú, cuimsiú sóisialta agus comhtháthú a chur chun cinn agus tacú leis na seirbhísí agus an gnó atá ann cheana sa cheantar.
- Gníomhaíocht eacnamaíoch a mhealladh agus úsáidí nua giniúna fostaíochta a spreagadh laistigh den trí phríomhréimse fostaíochta; (i) tailte an M50, (ii) Eastáit na Príomhshráide agus (iii) Eastáit Tionscail, in éineacht leis an soláthar ar leibhéal áitiúil a oibríonn laistigh de na hionaid chomharsanachta.
- Áiseanna sóisialta agus pobail atá ann cheana a chomhdhlúthú; áiseanna spóirt agus áineasa atá ann cheana a chomhdhlúthú; agus limistéir spáis oscailte a chomhdhlúthú chun a n-úsáid ag an bpobal iomlán a uasmhéadú.

Airde

Bhí an straitéis airde a leagtar amach laistigh de Phlean Ceantair Áitiúil Bhaile Munna 2017 bunaithe ar pharaiméadair Phlean Forbartha Chathair Bhaile Átha Cliath 2016-2022, a d'aithin Baile Munna mar limistéar atá oiriúnach d'fhorbairt meánéirí suas le 50m. Ina dhiaidh sin cuireadh treoir airde ar fáil sa LAP do gach láithreán aonair bunaithe ar phrionsabail na forbartha inbhuanaithe agus paraiméadair láidre dearaidh uirbeacha. Tar éis fhoilsiú Dearadh Uirbeach agus Airde Foirgníochta: Treoirlínte d'Údaráis Phleanála, 2018, de cuid na Roinne rinneadh athbhreithniú ar an treoir d'airde atá leagtha amach i LAP chun a fháil amach an bhfuil scóip ann d'airde breise sa cheantar seo. Aithníodh san athbhreithniú seo deiseanna le haghaidh airde breise laistigh de Láithreán 31 den LAP agus Suíomh 1 (láithreán an ionaid siopadóireachta), ag cúinne Lána Bhaile Bhúiséir Thuaidh agus an R108, mar a shaináithnítear ar léarscáil an SDRA. In áiteanna eile laistigh den

limistéar LAP, tá an cur chuige maidir le airde agus dlús foirgneamh, go háirithe gar don Phríomhshráid agus iompar poiblí ar ardchaighdeán fós oiriúnach sa chomhthéacs reatha. I measc na bpríomhphrionsabal tá:

- Airde foirgnimh a sholáthar ag teacht leis an treoir airde a leagtar amach do gach láithreán aonair de Phlean Ceantair Áitiúil Bhaile Munna 2017.
- Comhthéacs uirbeach cuí ar an bPríomhshráid a sholáthar le airde 6 stór (c. 18m) go díreach chuig an bPríomhshráid, agus an achmhainneacht ann d'fhoirgnimh níos airde go háitiúil i gcomharsanacht an stáisiúin iarnróid metrolink. De réir mar a théann bloic ar shiúl ón bPríomhshráid, féadfar deiseanna airde breise a mheas agus aird á tabhairt ar an gcomhthéacs atá i réim.
- Foirgneamh breise níos airde go háitiúil a cheadú ar chúinne Lána Bhaile Bhúiséir Thuaidh agus an R108.

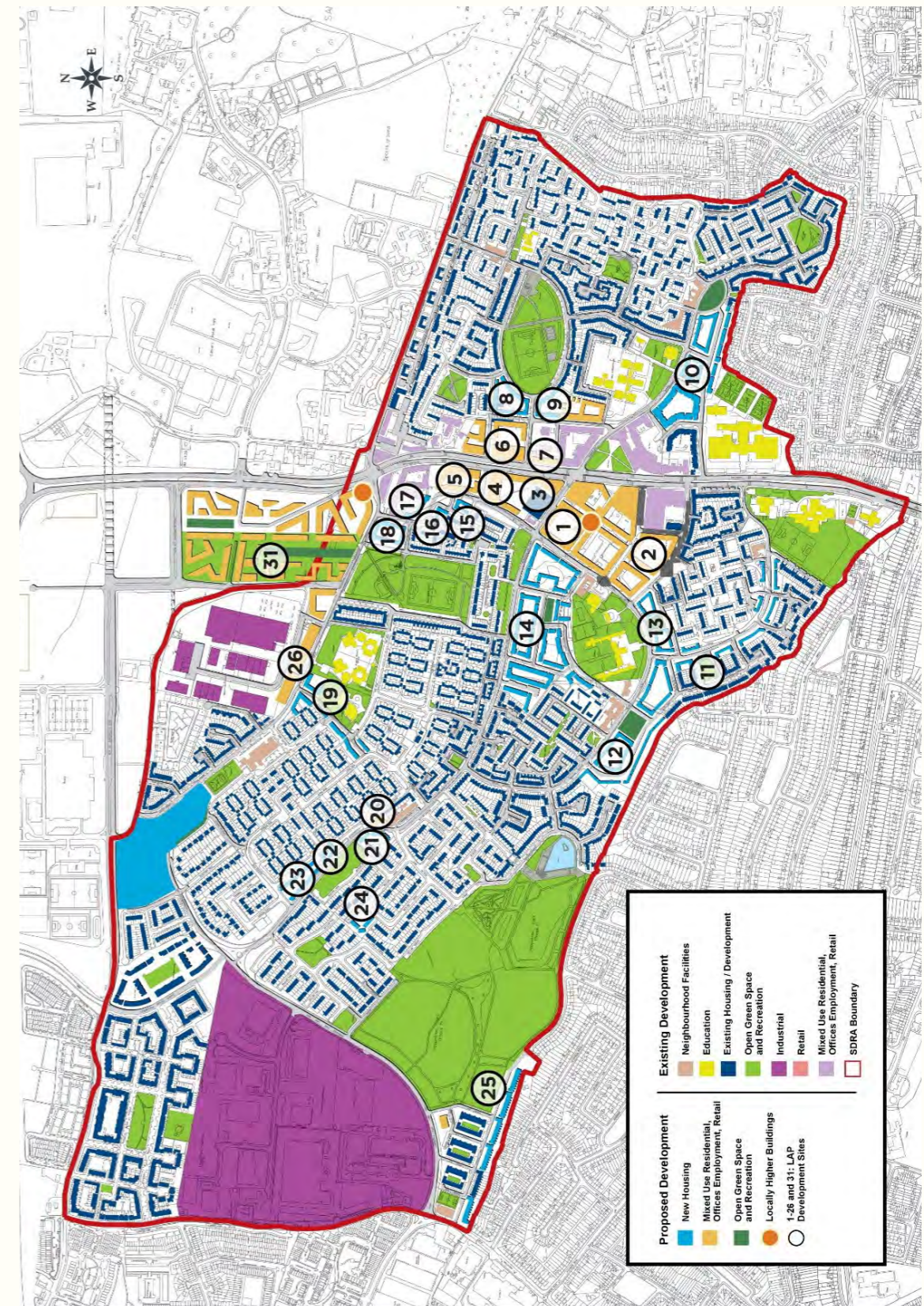
Dearadh

- An fhoirm uirbeach agus na cuspóirí dearaidh atá leagtha amach i gCuid 5.5 de Phlean Ceantair Áitiúil Bhaile Munna 2017 a chur i bhfeidhm.

Bonneagar Glas

- Páirceanna tírdhreachaithe, faiche agus sráideanna le crainn a sholáthar agus a chothabháil ag urramú na bprionsabal seanbhunaithe de pháirceanna poiblí.
- Leanúint ar aghaidh ag cur an Mháistirphlean Uisce Dromchla i bhfeidhm i mBaile Munna chun forbairt na suíomhanna folmha a éascú.

Figiúr 13-2: SDRA 2 Baile Munna

13.5 SDRA 3 - Purláin Shráidbhaile Fhionnghlas agus Tailte Fhearann Shéamais

Réamhrá

Ainmníodh Sráidbhaile Fhionnghlas agus a Phurláin agus Tailte Fearann Shéamais mar Cheantar Forbartha Straitéisí agus Athghiniúna (SDRA) mar gheall ar shuíomh straitéiseach an cheantair, an líonra nua iompair phoiblí atá beartaithe agus méid na dtailte atá ar fáil atá oiriúnach le haghaidh athghiniúna. Mar ainmniú an cheantair mar SDRA, feictear do:

- Tacú le hathbheochan eacnamaíoch Shráidbhaile Fhionnghlaise.
- Soláthar a dhéanamh do mheascán úsáidí níos éagsúla agus níos déine laistigh de Limistéar Cathrach Bhaile Átha Cliath.
- An poitéinseal atá ag limistéar athfhorbraíochta dea-nasctha ach tearcúsáidte a uasmhéadú atá suite in aice leis an síneadh beartaithe líne ghlais Luas go dtí an Fhionnghlas, agus Croí-Chonair Bus Fhionnghlaise.

Úsáidtear tailte Fhearann Séamas, atá suite díreach ó thuaidh den sráidbhaile, ag 43.1 heicteár, faoi láthair le haghaidh réimse fostaíochta íseal-dlúis agus úsáidí eile, le leibhéal ard tearcúsáidte agus roinnt suíomhanna folmha. Aithníodh go bhfuil acmhainneacht shuntasach acu athghiniúint agus athfhorbairt athfhorbraíochta nua a sholáthar sa chathair, cóngarach do sheirbhísí atá ann cheana agus infheistíocht iompair phoiblí ardchaighdeán atá beartaithe.

Tá roinnt príomhshuímh deiseanna forbartha sa sráidbhaile a bhfuil sé d'acmhainn acu feabhsúcháin dearaidh uirbeacha a chur i bhfeidhm trí chaipitliú agus tógáil ar shócmhainní atá ann cheana d'fhonn féiniúlacht spásúil agus chultúrtha ar leith a fhorbairt don cheantar.

Tá treoirphrionsabail shonracha leagtha amach do Phurláin Shráidbhaile Fhionnghlaise agus do Thailte Fearann Shéamais agus tá Léarscáil Threoirphrionsabal mhionsonraithe don cheantar san áireamh sa SDRA seo (féach Fíor 13-3). D'fhéadfadh go mbeadh athrú criosaithe ag teastáil ó roinnt suíomhanna deise chun forbairt a éascú.

A: PURLÁIN SRÁIDBHAILE FHIONNGHLAISE

Struchtúr Uirbeach

- Forbairtí nua sa sráidbhaile agus sna ceantair máguaird chun imfhálú a chruthú agus aghaidheanna gníomhacha a chruthú leis an sráid-dreach.
- Aithníonn Léarscáil na dTreoirphrionsabal an SDRA roinnt suíomhanna deiseanna forbartha agus léiríonn sé éadan táscach príomhfoirgnimh a fhreagraíonn don struchtúr sráide agus bloc atá ann. Tá gá le grán mín uirbeach a fhorbairt chun tréscailteacht a fheabhsú. An fhoirm thógtha chun úsáid tacaí tacaí a theorannú, d'fhonn imeall láidir sráide agus mothú imfhálaithe a chruthú.
- Ba cheart go mbeadh meas ag mórcuid, scála agus mais na bhfoirgneamh ar an gcomhthéacs a bhaineann go sonrach le láithreán, lena n-áirítear stoc foirgneamh stairiúil agus gnéithe seandálaíochta.
- Sainaithear príomhghheataí sráidbhaile nó pointí teachta mar cuid bhunúsach den straitéis fhoriomlán um dheardh uirbeach agus mar uirlis chun croílár an tsráidbhaile a athshainiú. Neartóidh na geataí seo feidhm agus stádas an tsráidbhaile, feabhsóidh siad an tírdhreach baile agus feabhsóidh sé íomhá foriomlán Fhionnghlaise.
- Aithnítear i Léarscáil na dTreoirphrionsabal an SDRA tionscadail ríochta poiblí agus plásanna uirbeacha a fheabhsóidh inléiteacht agus bailedhreach, agus a chothóidh cruthú féiniúlachta. I measc na bpríomhspásanna tá: 'Triantán' sráidbhaile beartaithe mar an príomhspás cathartha agus pointe fócasach don sráidbhaile; plaza cathartha nua i Reilig Chainnigh ar Shráid na hEaglaise; agus plaza nua ag Bóthar Dhroichead Chairdíf, mar atá léirithe ar Léarscáil Threoirphrionsabail an SDRA (Figiúr 13.3).
- Tá gluaiseacht agus inrochtaineacht fheabhsaithe do choisithe mar bhonn agus taca leis an straitéis dearaidh uirbigh a léirítear ar Léarscáil Threoirphrionsabail an SDRA. Ba cheart go bhfreagródh feabhsuithe beartaithe ar bhealaí agus naisc nua atá beartaithe do línte mian agus go mbeadh tírdhreachú agus plandáil crann san áireamh. Meastar go bhfuil bacainní ar ghluaiseacht den sórt sin, lena n-áirítear droichid reatha do choisithe thar Bhóthar Fhionnghlaise ina ndúshláin shuntasacha maidir le struchtúr uirbeach comhtháite a bhaint amach. Mar sin, déanfar féidearthacht trasrianta ar ghrád a chur in ionad droichid coisithe den sórt sin agus déanfar iad a ailíniú le tograí Bus Connects agus Luas Fhionnghlaise.

Úsáid Talún & Gníomhaíocht

- Aithnítear i Léarscáil Threoirphrionsabail an SDRA roinnt príomhshuímh deiseanna forbartha a mbeadh ról lárnach acu i gcruthú lárionad tráchtála inmharthana do Fhionnghlas agus d'athbheochan eacnamaíoch an tsráidbhaile a chothú. Cuid lárnach den straitéis fhoriomlán seo is ea an t-aitheantas go n-iarrfar forbairt úsáide measctha sa sráidbhaile, lena n-áirítear forbairt chónaithe nua d'fhonn an mhais chriticiúil a choinneáil agus a fhás atá riachtanach chun tacú le hinmharthanacht eacnamaíoch leanúnach an tsráidbhaile, agus tacú le hinfheistíocht bheartaithe in iompar poiblí.
- Meastar gur tosaíocht agus príomhghné de straitéis chomhforbairt áite é gníomhaíocht mhéadaithe do choisithe a spreagadh i spásanna poiblí, sráideanna agus páirceanna. Chun é seo a bhaint amach, teastaíonn éagsúlú ar úsáid talún.
- Teastóidh réimse tíopeolaíochtaí tithíochta ar fud chomharsanacht an tsráidbhaile, lena n-áirítear tithíocht dhídeanach gar do phríomh-thaitneamhachtaí agus sheirbhísí, d'fhonn cruthú pobail mheasctha inbhuanaithe a chothú agus tacú le comhdhlúthú an tsráidbhaile.
- Comhlánófar úsáidí miondíola / tráchtála agus tithíochta ar fud an tsráidbhaile le bonneagar pobail agus cathartha lena n-áirítear ionad cúraim phríomhúil nua, leabharlann agus áiseanna pobail agus cultúrtha eile.
- Ullmhófar agus cuirfear i bhfeidhm Plean Caomhnaithe do shuíomh Chainnigh, ina mbreithneofar athchóiriú na Mainistreach, agus staidéar féidearthachta a ullmhófar chun forbairt lárionaid oidhreachta a iniúchadh (i gcomhcheangal le hIonad Ealaíon b'fhéidir), agus suíomh cosanta an láithreáin a chosaint.
- Scrúdófar soláthar spásanna oibre cultúir / ealaíontóirí agus aonaid oibre beo trí staidéar féidearthachta.

Airde

- Freagróidh airde an fhoirgnimh atá beartaithe do scála agus do ghráin an stoic fhoirgnimh, bainfidh siad le leithead na sráideanna agus freagróidh siad do shaintréithe uathúla láithreáin mar thopagrafaíocht agus ghné. Beidh baint ag airde freisin le feidhm agus dá bhrí sin, ba cheart í a mheas mar cuid de na purláin níos leithne. D'fhéadfadh go mbeadh airde méadaithe oiriúnach in áiteanna áirithe mar a shainnítear é ar Léarscáil na dTreoirphrionsabal.

- Go ginearálta, spreagfar airde foirgneamh sa raon de 3-6 stór d'fhonn struchtúr sráide comhleanúnach a sholáthar le mothú cuí imfhálaithe, agus freagairt do charachtar reatha an tsráidbhaile.
- Díreofar go háirithe ar an tírdhreach dín agus deiseanna nua forbartha á mbreithniú ar fud an tsráidbhaile. Ba chóir airde monailiotach a sheachaint. Is féidir ról ríthábhachtach a bheith ag díonta freisin maidir le hinléiteacht an cheantair a fheabhsú agus go háirithe maidir le príomhchoirnéil agus crosbhealaí a mhéadú.
- Ceanglófar ar gach iarratas pleanála ar athfhorbairt láithreáin sa sráidbhaile ráiteas dearaidh a chur isteach a mheasann airde agus tírdhreach dín, i gcomhthéacs a shuímh.

Dearadh

- Is cuid ríthábhachtach den chaoi a bhfaigheann daoine taithí ar spás poiblí ná cuma an tsráid-dreacha agus na ríochta poiblí. Tranglam sráide, cur chuige neamh-chomhordaithe i leith troscán sráide, pábháil agus ábhair droch-chaighdeán agus sreangdhreach fairsing gránna, agus baineann siad go léir ó thaitneamhacht amhairc an tsráidbhaile. Spreagfar agus fiosrófar go gníomhach feabhsúcháin ar an sráid-dreach agus ar an ríocht phoiblí.
- Mar cuid d'fheabhsuithe ar an ríocht phoiblí agus mar cuid d'aon athfhorbairt fhéideartha ar phríomhshuímh sa sráidbhaile, tabharfar aird ar sheirbhísí faoi thalamh a athsheoladh.

Bonneagar Glas

- Freastalófar ar phríomhbhealach bonneagair ghlais feadh líne an bhealaigh mholta de Luas Fhionnghlaise, ag nascadh tailte Fhearann Séamais sa tuaisceart le Páirc Ghleann na Tulchann sa deisceart.
- Déanfar fo-aibhneacha Aibhneacha Fhionnghlaise agus Choill Fhionnghlaise a chosaint agus a fheabhsú nuair is féidir.
- Scrúdófar gach deis chun an bonneagar glas atá ann a fheabhsú.
- Féachfar go gníomhach le crainn fheabhsaithe a chur ar phríomhshráideanna.

B: TAILTE FHEARANN SÉAMAIS

Chun a chinntiú go dtarlaíonn forbairt na dtailte faoi réir ar bhealach inbhuanaithe agus comhleanúnach, ullmhóidh gach mórúinéir talún máistirphlean do thailte Fhearann Séamais, a chomhlíonann na treoirphrionsabail thuas, roimh thaisceadh d'aon iarratas pleanála. Déanfar comhairliúchán ar an máistirphlean le príomhpháirtithe leasmhara lena n-áirítear Comhairle Contae Fhine Gall, Tionól Réigiúnach an Oirthir agus Lár na Tíre, an tÚdarás Náisiúnta Iompair, Bonneagar Iompair Éireann, Uisce Éireann, an Roinn Oideachais agus Scileanna, agus daoine eile de réir mar is gá chun a chinntiú go ndéantar seachadadh an bonneagar tacaíochta do na tailte seo agus don cheantar máguaird a chomhordú go hinbhuanaithe agus go cuimsitheach. Cuirfear an Máistirphlean faoi bhráid Choiste Ceantair an Iarthuaiscirt agus cuirfear ar fáil é chun tuairimí an phobail a fháil.

Ceanglófar ar gach iarratas pleanála i dtailte Fhearann Séamais den SDRA seo cloí leis an Máistirphlean agus leis na treoirphrionsabail a leagtar amach thuas. Ní bhreithneofar dialltaí beaga ach sa chás go dtacaíonn an t-athrú le cur chun feidhme na bprionsabal agus go soláthraíonn sé réiteach feabhsaithe.

Sonróidh an Máistirphlean seo conas a dhéanfaidh sé na treoirphrionsabail a leagtar amach thíos a sheachadadh, agus ní bheidh sé teoranta dóibh, ach beidh na sonraí seo a leanas ann:

- Cur chuige comhaontaithe i leith an fhearainn phoiblí agus dearadh na sráide, lena n-áirítear sonraí faoin gcaoi a gcomhcheanglóidh an fhorbairt leis an sráid-dreach atá ann ar Bhóthar Theampall Mhaighréide / Ascaill Mhic Aoidh agus Bóthar Fhearann Séamais.
- Cur chuige comhaontaithe maidir le seachadadh tithíochta ar na tailte.
- Measúnú áitiúil ar Éileamh ar Riachtanais Tithíochta (HNDA) a ullmhú don SDRA a shainiú paraiméadair a thabharfaidh aghaidh ar:
 - Meascán
 - Inacmhainneacht
 - Tithíocht shóisialta / inacmhainne
 - Tithíocht do ghrúpaí leochaileacha
- Ionchorprú raon tíopeolaíochtaí tithíochta a thaispeáint, agus ró-íomadú tionachta tithíochta aonair a sheachaint in aon limistéar carachtair amháin, chun pobal inbhuanaithe a chruthú.

- Straitéis Bonneagair Ghlais a sholáthraíonn do:
 - i. sruthchúrsaí oscailte atá ann a choinneáil le crios bruchánach iomchuí
 - ii. iniúchadh ar dheiseanna chun sruthchúrsaí atá ann cheana a dhí-loscadh agus a n-ionchorprú sa Mháistirphlean nuair is féidir,
 - iii. plandáil fairsing crann lena n-áirítear bealaí cois sráide;
 - iv. plandáil bithéagsúlachta;
 - v. spraoi.
- Ullmhófar Straitéis Chomhtháite um Bainistíocht Uisce Dromchla do thailte forbartha Fhearann Shéamais chun a chinntiú go bhfuil an bonneagar riachtanach um uisce dromchla poiblí agus na réitigh SuDS dúlra-bhunaithe i bhfeidhm chun freastal ar fhorbairt nua agus áireofar ann cleachtadh samhaltaithe chun méid na gcriosanna tuile atá ann a chinneadh.
- Ligfidh forbairtí amach anseo ar na tailte ábhair rialú a dhéanamh ar eis-sreabhadh chuig Abhainn na Tulchann, le doirteadh uisce dromchla teoranta do 0-2l/s/ha don teagmhas stoirme 1 i 100 bliain, lena n-áirítear 20-30% breise chun go gceadófar le haghaidh athrú aeráide.
- Ullmhófar Straitéis Bainistíochta Soghluaisteachta (MMS) do na tailte is ábhar agus bonn eolais faoin ullmhúchán ar an máistirphlean. Déanfaidh an MMS:
 - i. Prionsabal na tréscailteachta scagtha a chur chun cinn chun buntáiste iomaíoch a sholáthar d'úsáideoirí modhanna inbhuanaithe agus srian a chur ar ghluaisteacht phríobháideacha trí thurais.
 - ii. Suíomh roinnt scagairí módúla a shainiú chun rochtain do choisithe, rothaithe agus iompar poiblí a chumasú, ach rochtain ar charr príobháideach a shrianadh.
 - iii. Lorg nasc ardchaighdeán do choisithe / rothaíochta sábháilte agus dea-soilsithe agus ag nascadh tailte Fhearann Séamais le Sráidbhaile Fhionnghlaise trí Halla Gofon.
- Rachaidh an tÚdarás Pleanála i dteagmháil leis an NTA maidir le pleanáil agus dearadh Luas Fhionnghlaise. Leis an teagmháil leanúnach seo tabharfar bonn eolais don Mháistirphlean faoi na tailte seo.
- Cinnfidh an tÚdarás Pleanála an riachtanas maidir le Measúnú Tionchair Tráichta ar bhonn cás ar chás, maidir le hiarratais phleanála a thaisctear do na tailte atá faoi réir.

- Spreagtar gach forbairt aonaid agus tráchtála nua chun a bheith cumasaithe do théamh ceantair agus caithfidh siad a thaispeáint conas a chomhlíonann siad beartais an phlean náisiúnta agus an phlean forbartha maidir le hathrú aeráide agus fuinneamh in-athnuaite.
- Cuirfidh gach iarratas pleanála ráiteas isteach a thaispeánfaidh an chaoi a dtagann an togra leis na treoirphrionsabail a bunaíodh sa SDRA agus leis an gcaoi a gcomhlíonann sé an Máistirphlean.
- Meastar go dtarlóidh athfhorbairt na dtailte ábhair go hinchrímteach agus thar thréimhse fhada. Mar sin beidh gach togra forbartha ag tarlú go seicheamhach agus tadhlaigh le forbairt chónaithe atá ann cheana.
- Áireofar sa mháistirphlean faisnéis mhionsonraithe ar sheachadadh na saoráidí pobail nua a shainaithnítear sa SDRA. Leathnóidh an spás pobail thar urlár talún iomlán an bhloc ainmnithe agus críochnófar é chun an caighdeán oiriúnach iomlán ionas go gcumasófar é a úsáid láithreach chun críocha an phobail. Aontófar le húsáidí beartaithe an spáis le CCBÁC, arna threorú ag iniúchadh pobail, a dhéanfaidh an t-iarratasóir.

Treoirphrionsabail do Thailte Fhearann Séamais

Struchtúr Uirbeach

- Soláthraíonn an struchtúr uirbeach atá beartaithe treoirphlean straitéiseach d'fhorbairt thailte Fhearann Séamais sa todhchaí, ag aithint príomhnaisc, spásanna oscailte poiblí, agus aghaidheanna tógála a chuirfidh bonn eolais faoi chur chuige dearaidh uirbigh chun an limistéar straitéiseach seo a athghiniúint.
- Tugann an creat gluaiseachta agus struchtúr na sráide, mar a léirítear i bPlean Treoirphrionsabail an SDRA (Fíor 13.3), tréscailteacht isteach trí na tailte, bunaithe ar phríomhnaisc thoir-thiar agus thuaidh-theas beartaithe agus roinnt sráideanna rochtana áitiúla beartaithe. Trasnaíonn nasc straitéiseach taitneamhachta coisithe / rothair na tailte, atá ailínithe le príomhlínte mianta leis an síneadh Luas atá beartaithe agus atá mar cuid den líonra bonneagair ghlais, ag soláthar príomhnaisc idir spásanna oscailte beartaithe.

- Soláthraíonn an creat gluaiseachta struchtúr do bhloic uirbeacha agus do spásanna oscailte. Soláthraíonn an struchtúr bloc uirbeach atá beartaithe creat comhleanúnach d'fhorbairtí amach anseo ar féidir leo freagairt do raon úsáidí agus gníomhaíochtaí. De réir phrionsabail dea-chleachtais, is gnách go mbeidh bloic uirbeacha idir 60m-80m i méid ach ní bheidh siad níos mó ná 100m ar leithead / ar fhad lena chinntiú go mbainfear an leibhéal tréscailteachta is fearr amach ar scála iomchuí.
- Aithnítear i bPlean Treoirphrionsabail SDRA éadain tascacha tógála, laistigh den struchtúr bloc uirbeach atá beartaithe. Go ginearálta, cuirfidh foirm thógtha teorainn le húsáid tacaí taca ar na príomhnaisc inmheánacha, éilítear uirthi cosán coisithe agus cosán ardchaighdeán a chur ar chrann, agus, nuair is iomchuí, stiallacha príobháideachta, chun imeall a dhéanamh leis an sráid-dreach, beochan agus faireachas éighníomhach a chur ar fáil. Beidh feidhm ag eisceachtaí, nuair is gá chun an Luas a éascú agus freisin maidir leis na bóithre teorann atá ann cheana ag Ascaill Fhearann Séamais agus Ascaill Mhic Aoidh/Bóthar Fhearann Séamais, áit a ndéanfar an slánachar a sholáthar do
 - taitneamhachtaí na dtithe aon stór agus dhá stór os a chomhair a chosaint;
 - ríocht uirbeach feabhsaithe a chinntiú le crainn a chur ar feadh mhéid iomlán na teorann agus
 - freastal ar raon rothair easbhóthair chun nasc a dhéanamh leis an sráidbhaile agus le taitneamhachtaí agus seirbhísí eile. Tabharfaidh aghaidheanna foirgnimh freagra ar an gcreat gluaiseachta agus ar ordlathas na sráide agus tabharfaidh siad aghaidh ar na príomhshráideanna go léir, a fheabhsóidh inléiteacht agus a áiritheoidh go mbainfear amach mothú láidir imfhálaithe le sráideanna le línte crann ar fud an SDRA.

Úsáid Talún & Gníomhaíocht

- Tacóidh an limistéar go príomha le húsáidí cónaithe agus giniúna fostaíochta, arna gcomhlánú ag an bpobal, oideachas agus spás oscailte poiblí, agus forbrófar é ag neascóimheas (comhlán) de:
 - 50% cónaithe;
 - 30% fostaíocht / tráchtáil;
 - 10% spás oscailte poiblí agus;
 - 10% pobal / oideachas.
- Ag glacadh le meán-dlús 100 aonad in aghaidh an heicteáir tá an cumas ag an mbanc talún seo thart ar 2,220 aonad cónaithe táscach a sheachadadh.
- Ag féachaint do ghaireacht na dtailte do Shráidbhaile Fhionnghlaise agus do Bhaile Shéarlais, agus an aidhm fhoriomlán tacú le hathbheochan gníomhaíochta tráchtála sa sráidbhaile, beidh forbairt mhiondíola teoranta ar fud thailte an SDRA. Ní bhreithneofar miondíol ach, ar scála iomchuí chun tacú le pobail áitiúla, cóngarach do chonair Luas, siar ó thuaidh ó na tailte.
- Teastóidh raon tíopeolaíochtaí tithíochta ar fud an SDRA, chun freastal ar dhaonra an cheantair atá ann agus a bheidh ann amach anseo. Seachnóidh gach limistéar carachtar ró-iomadú aon tíopeolaíochta de thithíocht aonair. Ag féachaint do mhéid, scála agus suíomh na dtailte atá faoi réir, déantar é seo chun a chinntiú go mbeidh forbairt suíomhanna amach anseo inbhuanaithe agus go mbeidh pobail mheasctha ann.
- Tá trí réimse carachtar sainaitheanta ar Léarscáil Threoirprionsabail an SDRA, bunaithe ar an anailís thuas.

Ceantar Carachtair an tSráidbhaile

- Tá limistéar carachtair an tsráidbhaile tadhlach le sráidbhaile Fhionnghlaise agus tá sé cóngarach do na maoine cónaithe atá ann. Forbrófar an limistéar carachtair seo ag cóimheas thart ar 70% fostaíochta cónaithe (comhlán) agus 30% fostaíochta / tráchtála (comhlán) chun cruthú pobail inbhuanaithe a chothú a fhéadfaidh tacú le hathbheochan eacnamaíoch shráidbhaile Fhionnghlaise.
- Caithfidh scálú na forbartha sa cheantar seo a bheith báuil leis an tithíocht tadhlach, ar scála níos ísle agus ar dhlús níos ísle (raon 60-90 aonad in aghaidh an heicteáir), agus freastal ar raon cineálacha aonad.

Limistéar Carachtair Luas

- Tá na tailte siar ó thuaidh suite laistigh de dhobharcheantar siúlóide an síneadh líne ghlais Luas atá beartaithe (Luas Fhionnghlaise) agus an Phríomh-Chonair Bhus Bus Connects.
- Forbrófar na tailte seo ag cóimheas thart ar 70% fostaíochta cónaithe (comhlán) agus 30% fostaíochta / tráchtála (comhlán), arna gcomhlánú ag oideachas, pobal agus spás oscailte, ar scála agus dlús iomchuí (le glan-raon dlúis 80 -120 aonad in aghaidh an heicteáir) chun tacú leis an mbonneagar iompair phoiblí atá beartaithe agus leas a bhaint as agus foirm uirbeach inbhuanaithe agus dhlúth a fhorbairt.

Limistéar Carachtair Bhóthar Fhearann Séamais

- Forbrófar na tailte atá suite soir ó thuaidh, feadh Bhóthar Fhearann Séamais, ag neascóimheas neasach de 70% fostaíochta / tráchtála (comhlán) agus 30% cónaithe (comhlán), chun tacú le leanúint le pobal oibre inbhuanaithe sa cheantar. Beidh raon dlúis de 80-100 aonad in aghaidh an heicteáir ag glan-dlúis do cheapacha cónaithe.

Nóta: glacfar le dialltaí sa mheascán úsáide agus i ndáil le raonta dlúis suas le 10% laistigh de shuíomhanna agus cheathrúna aonair chun riachtanais dearaidh a chomhlíonadh má thacaíonn an t-athrú le comhlíonadh foriomlán na dtreoirphrionsabal, agus i gcás go moltar comhchomhaontú idir úinéirí talún chun freastal ar úsáidí áirithe laistigh de limistéar ar leith, breithneofar a leithéid nuair a choinnítear na prionsabail fhoriomlána agus nuair a sheachadtar an meascán úsáide agus tíopeolaíochta.

Airde

- Aithnítear i Léarscáil Threoirprionsabail an SDRA deiseanna le haghaidh airde foirgneamh breise ar chúinne/ aghaidheanna bloic uirbeacha beartaithe áirithe agus ar fhoirgnimh ionchasacha níos airde go háitiúil, mar uirlis chun dearadh uirbeach agus inléiteacht a fheabhsú. Teastóidh máistirphlean do thailte Fhearann Séamais a bhunóidh agus a shonróidh straitéis airde foriomlán.
- Ina ainneoin sin, go ginearálta, spreagfar airde foirgneamh sa raon de 4-6 stór d'fhonn sráid chomhleanúnach struchtúir a sholáthar, le mothú cuí imfhálaithe.

- Nuair a shaináithnítear deiseanna d'fhoirgnimh níos airde go háitiúil, is éard a bheidh i gceist leis seo ná an struchtúr uirbeach foriomlán a fheabhsú ar bhealach comhleanúnach, m.sh. ag cúinní feiceálacha, ag caol-léargais, nó mar ghnéithe, agus ní bheidh feidhm acu maidir leis an mbloc iomlán. Déantar é seo chun iomadú bloic 'leac' monailiotach a sheachaint. Níor chóir go mbeadh airde breise, nuair is iomchuí, níos mó ná 1/3 de fhad / leithead foriomlán an bhloc uirbeach.
- Tabharfaidh airde freagra ar an gcomhthéacs atá ann agus urramóidh sé na maoine cónaithe atá ann cheana ar feadh Ascaill Mhic Aoidh, Bóthar Fhearann Séamais agus Cúirt Theampall Mhaighréide. Ag féachaint don Luas atá beartaithe, go ginearálta, tá féidearthacht ann d'fhoirgnimh níos airde ar bhonn áitiúil i dtreo iarthuaisceart na dtailte, faoi réir cosaintí dearaidh agus taitneamhachta.
- Tá deiseanna ann le haghaidh airde breise freisin chun an spás oscailte beartaithe atá suite go lárnach a fhrámú agus chun inléiteacht na timpeallachta tógtha a fheabhsú.

Dearadh

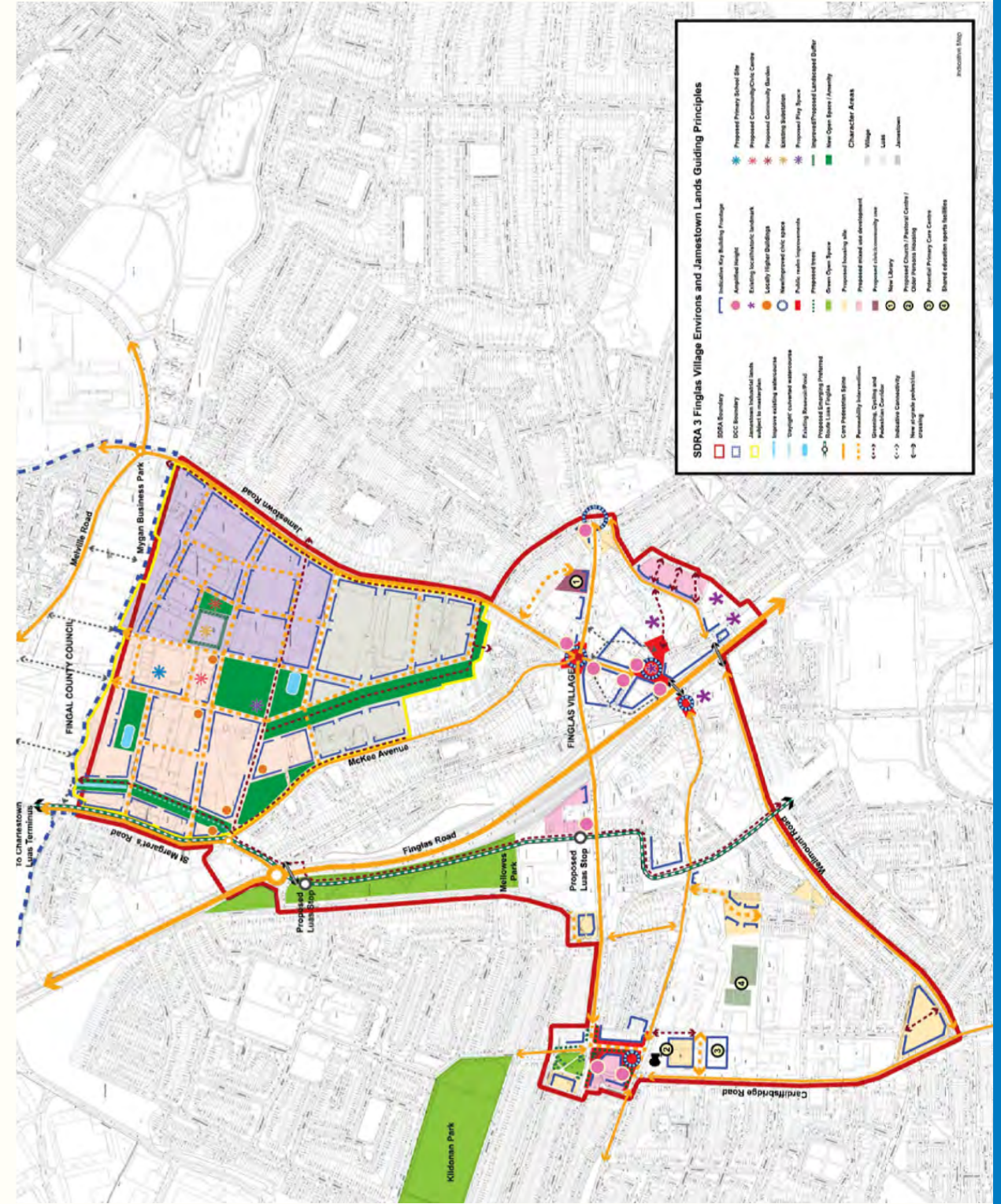
- Tabharfar meas ar an taitneamhacht chónaithe seanbhunaithe atá ann faoi láthair ar Bhóthar Fhearann Séamais, Ascaill Mhic Aoidh, agus Bóthar Theampall Mhaighréide. Mar sin, ceanglófar ar an máistirphlean comhtháthú leis na sráid-dreacha máguaird a thaispeáint. Tá deiseanna ann an sráid-dreach a uasghrádú feadh Bhóthar Fhearann Séamais, Ascaill Mhic Aoidh, agus Bóthar Theampall Mhaighréide, trí ríocht phoiblí agus tírdhreachú ardchaighdeán a sholáthar.
- Tabharfaidh an máistirphlean aghaidh freisin ar an gcomhéadan le tailte fostaíochta tadhlaigh Chomhairle Contae Fhine Gall ó thuaidh ó na tailte, i dtéarmaí taitneamhacht amhairc agus chónaithe a chosaint agus a fheabhsú. Scrúdófar deiseanna le haghaidh naisc bhreise.
- Freagróidh dearadh agus foirm ailtireachta do na ceantair carachtair aitheanta chun inléiteacht a fheabhsú agus spéis amhairc a sholáthar. Mar sin, spreagfaidh Comhairle Cathrach Bhaile Átha Cliath éagsúlacht ailtireachta go láidir i dtéarmaí dearaidh, ábhair agus bailchríocha. Beidh sé ina cheanglas ag an máistirphlean go ndéanfar dearadh ailtireachta, ábhair agus bailchríocha a mhionsonrú, agus go bhfreagróidh siad do na ceantair carachtair aitheanta sa SDRA.

Bonneagar Glas

- Is príomhghné struchtúrtha é an bonneagar glas agus an líonra spáis oscailte ar Léarscáil Threoirphrionsabail an SDRA. Mar sin, caithfear Straitéis Bonneagair Ghlais a ullmhú agus a chomhaontú le CCBÁC sula ndéanfar aon iarratas pleanála a thaisceadh. Caithfidh an Straitéis seo foráil a dhéanamh chun sruthchúrsaí oscailte atá ann cheana a choinneáil le crios bruachánach iomchuí agus dí-lintéiriú na sruthchúrsaí atá ann cheana mar cuid den dearadh.
- Ní mór don mháistirphlean aghaidh a thabhairt ar chomhtháthú na gCóras Draenála Inbhuanaithe (SuDS), ag baint úsáide as freagra comhtháite réitigh bunaithe ar nádúr agus gan a bheith ag brath ar bhonneagar cruá (stóráil) mar an réiteach ceannasach.
- Ní mór don mháistirphlean straitéis súgartha a leagan amach, ag leagan amach na spóirt agus na súgartha gníomhaí a gcuirfear ar fáil dóibh laistigh den spás oscailte níos mó, agus conas a fhreastalófar ar riachtanais leanaí níos óige laistigh de gach limistéar áitiúil.
- Plandálfar ascaill crainn ar gach sráid feithiclí agus nasc glas ar a fhad, agus ar an gcúl tírdhreachaithe do Bhóithre Fhearann Séamais agus Mhic Aoidh.
- Caithfear plandáil agus tírdhreachú a chumadh ar bheartas chun bithéagsúlacht a chur chun cinn, le cion ard de speicis dhúchasacha agus iad siúd a thacaíonn leis an aidhm seo, agus réimsí ar leith de thalamh páirce a shaináithint chun críocha bithéagsúlachta.

• **Figiúr 13-3: SDRA 3 Purláin Shráidbhaile Fhionnghlas agus Tailte Fearann Shéamais**

13.6 SDRA 4 – An Pháirc Thiar / Gort na Silíní

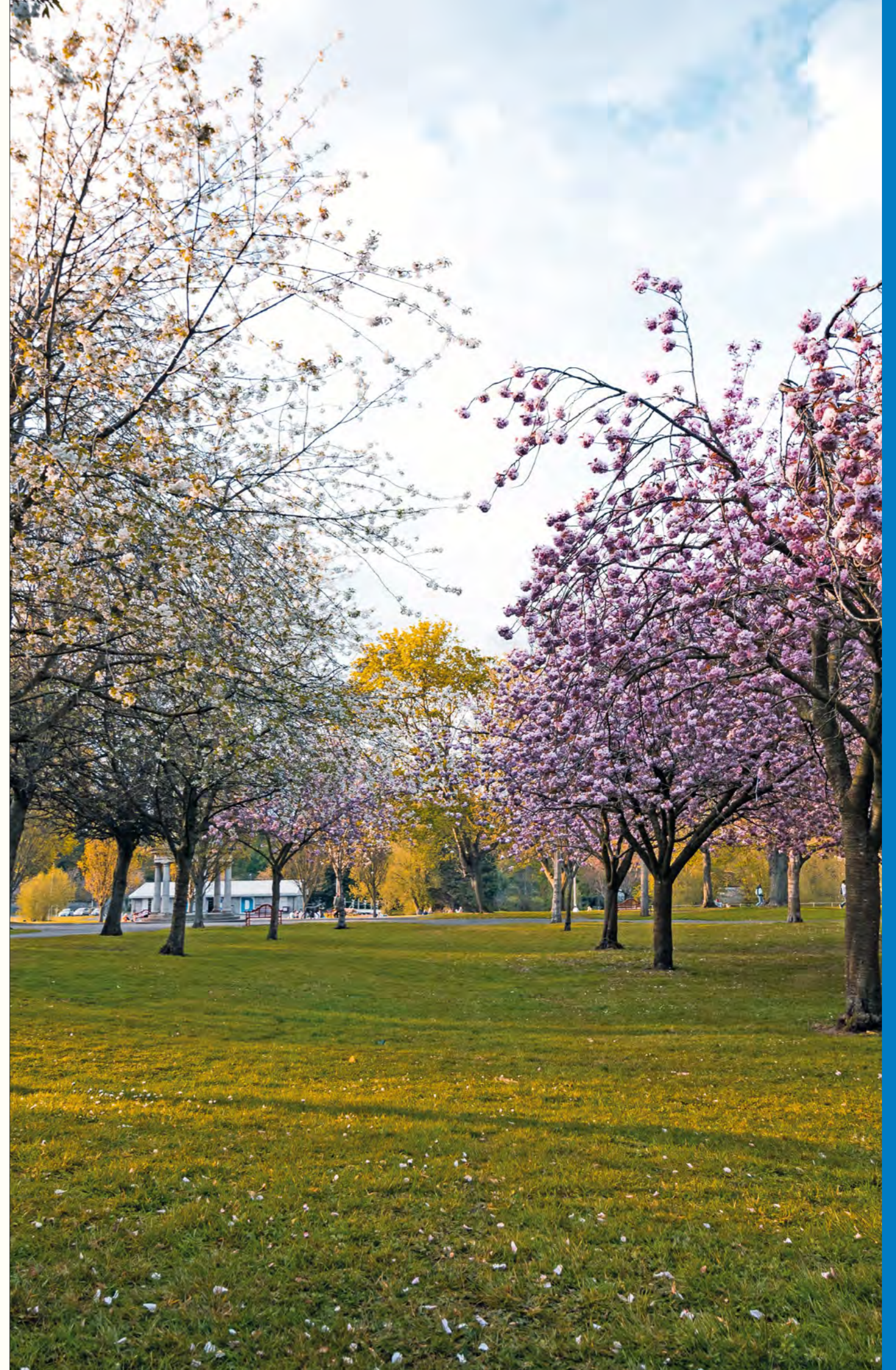
Réamhrá

Ullmhaíodh creatphlean uirbeach ar dtús do limistéar na Páirce Thiar/ Gort na Silíní in 2002 ag díriú ar thailte folmha i gcomharsanacht an stáisiúin traenach nua. Cé gur chuir tonn tosaigh tógála forbairtí ar nós tithíocht nua ag Sruthán an Chéadrais, Baile an Sciobóil agus Pointe na Páirce Thiar chomh maith le taitneamhachtaí nua ag Páirc Ghort na Silíní, Ionad Eachaí agus ionad comharsanachta Plaza; mar thoradh ar an gcúlú eacnamaíochta ina dhiaidh sin tháinig moilliú ar ghníomhaíocht tógála rud a d'fhág go raibh cuid de na forbairtí nua seo scoite amach go leor, agus d'fhág siad c. 46 ha de thailte folmha sa cheantar.

Mar thoradh ar na leibhéil shuntasacha talún a bhí ar fáil le haghaidh forbartha sainaitníodh An Pháirc Thiar- Gort na Silíní mar SDRA i bPlean Forbartha Chathair Bhaile Átha Cliath 2016-2022, agus threoraigh siad ullmhú Plean Ceantair Áitiúil nua don limistéar seo, a tháinig i bhfeidhm ar an 4 Samhain 2019. Is plean sé bliana é an LAP seo, agus tá an rogha ann an tréimhse ama a fhadú go 2029. Príomhfhócas de cuid an LAP is ea suíomhanna forbartha nua a chomhtháthú leis an bpobal atá ann cheana agus atá ag leathnú chun comharsanacht inbhuanaithe agus comhtháite a chruthú.

Sainaitnítear ocht bpríomhláithreán forbartha a bhfuil an cumas acu thart ar 2,500 - 3,100 aonad cónaithe nua a sheachadadh taobh le deiseanna nua fostaíochta agus miondíola, agus dlúis níos airde dírithe ar an stáisiún iarnróid atá beartaithe a uasghrádú go líne leictrithe DART. Tacaíonn an plean freisin le dhá phríomhláithreán taitneamhachta a sheachadadh ag Páirc Ghort na Silíní agus Oibreacha Uisce Bhaile an Ghalóntaigh, nasctha trí líonra straitéiseach bonneagair ghlais.

Léiríonn na príomhphrionsabail threoracha atá leagtha amach thíos treoirphrionsabail an LAP agus is iad seo a leanas:

Struchtúr Uirbeach

- Na láithreáin atá fágtha sa cheantar a fhorbairt ar bhealach inbhuanaithe chun limistéar uirbeach beoga inbhuanaithe (comharsanachta) a chruthú atá comhtháite go hiomlán agus ceangailte leis an bpobal reatha.
- Inrochtaineacht agus nascacht a fheabhsú laistigh de limistéar na Páirc Thiar- Gort na Silíní agus sna ceantair máguaird chun freastal ar na suíomhanna forbartha atá fágtha.
- Modhanna iompair inbhuanaithe a chur chun cinn trí iad a dhéanamh áisiúil agus tarraingteach (lena n-áirítear siúlóid agus rothaíocht) trí líonra sráide dea-nasctha, tréscailteach, comhleanúnach a chur i bhfeidhm le leibhéal arda inrochtaineachta ar líonra comhtháite iompair phoiblí le bonneagar feabhsaithe chun an úsáid ionchasach a uasmhéadú.
- A chinntiú go ndéantar soláthar agus infheistíocht thráthúil i mbonneagar lena n-áirítear soláthar uisce agus draenála, iompar poiblí, líonra teileachumarsáide srl. chun tacú le deiseanna nua forbartha.
- An Pháirc Thiar / Gort na Silíní a fhorbairt ar bhealach comhtháite, inbhuanaithe a chinnteoidh go mbainfidh an pobal áitiúil leas as infheistíocht, bonneagar agus seirbhísí níos mó.

Úsáid Talún & Gníomhaíocht

- A chinntiú go seachadann an Plean Ceantair Áitiúil tithíocht phríobháideach, chomhairle agus inacmhainne, scoileanna, áiseanna spóirt agus áineasa, saoráidí miondíola agus deiseanna fostaíochta i gcomhairle leis an bpobal áitiúil agus na seirbhísí óige.
- Aonaid chónaitheacha nua a sheachadadh i meascán de chineálacha aonaid agus tionachtaí chun freastal ar dhaoine ar fud gach speictrim dá saolré, agus dlúis níos airde á lorg gar don stáisiún iarnróid.
- Pointe fócasach comharsanachta áitiúil a chruthú i gcomharsanacht Ghort na Silíní ag feabhsú na seirbhísí agus na n-áiseanna atá ann cheana, agus ag soláthar soláthar miondíola áitiúil nua.
- Ceann scríbe tráchtála nua a chruthú i gcomharsanacht an stáisiúin traenach, le húsáid mheasctha agus ollmhargadh, mar aon le foirgnimh shuntasacha agus spásanna cathartha.

- Feabhas a chur ar na limistéir spáis oscailte atá ann agus líonra ceangailte de spásanna glasa agus bonneagar glas a fhorbairt chun a n-úsáid ionchasach ag na glúine atá ann cheana agus na glúine atá le teacht a uasmhéadú.
- Tacú le deiseanna agus tionscnaimh a chuireann oideachas chun cinn agus a bhfuil sé mar aidhm acu aghaidh a thabhairt ar dhífhostaíocht a thacaíonn le gníomhaíocht eacnamaíoch trí sheirbhísí agus ghnóthais atá ann cheana agus a bheidh ann amach anseo a sholáthar sa cheantar.
- Tacú le soláthar áiteanna scoile breise agus éascú chun freastal ar na pobail atá ann agus atá ag teacht chun cinn.
- Tacú le forbairt Mol Fiontar Pobail agus Sóisialta agus é a éascú.
- Tacú le húsáidí fostaíochta measctha a sholáthar gar do theorainn an M50.
- Na saoráidí spóirt agus áineasa atá ann a chomhdhlúthú agus a fheabhsú agus soláthar áiseanna áineasa nua a chur chun cinn.

Airde

- Airde foirgnimh a chur ar ar fáil ag teacht leis an treoir airde a leagtar amach do gach láithreán aonair de Phlean Ceantair Áitiúil na Páirce Thiar- Gort na Silíní 2019.
- Cead a thabhairt d'fhoirgnimh theoranta níos airde ar bhonn áitiúil i gcomharsanacht an Stáisiúin Traenach, de réir chuspóirí LAP agus coimrí láithreáin.

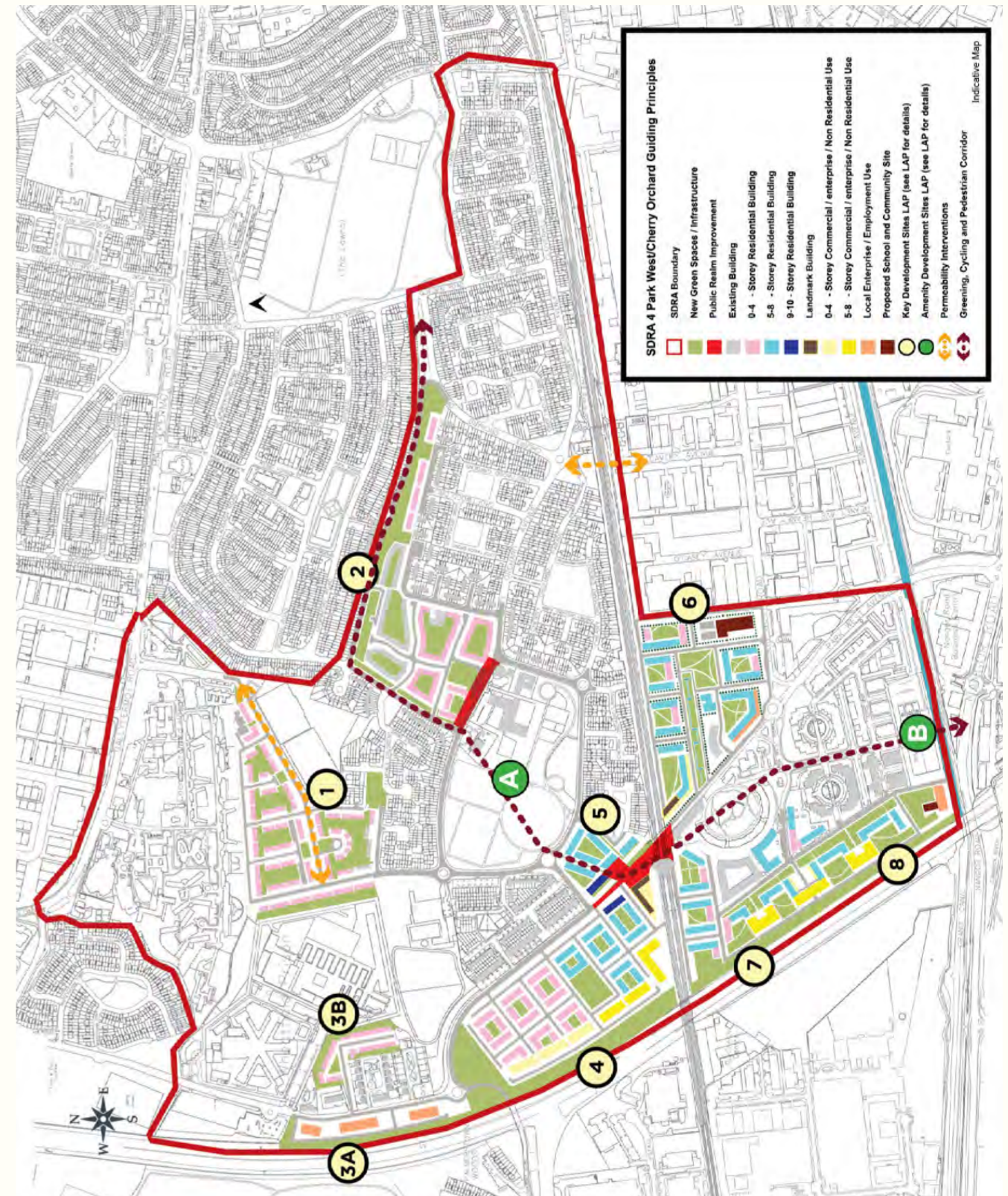
Dearadh

- An fhoirm uirbeach agus an straitéis dearaidh atá leagtha amach i Roinn 4.6 de Phlean Ceantair Áitiúil na Páirce Thiar- Gort na Silíní 2019 a chur i bhfeidhm.
- Feabhas a chur ar chuma agus íomhá an cheantair agus pobal inbhuanaithe, comhbhách, beoga a chruthú a chomhtháthaíonn an pobal nua leis an bpobal seanbhuanaithe atá ann.
- Píolín BSL lasnairde a chur faoi thalamh nuair is féidir chun foirm uirbeach na coda seo den chathair a fheabhsú.

Bonneagar Glas

- Oidhreacht nádúrtha agus thógtha an cheantair a chosaint agus a chur chun cinn agus líonra de pháirceanna agus spásanna cathartha dea-chothaithe atá nasctha le sráideanna le crainn a sholáthar, ag tapú an deis bonneagar SuDS dea-chleachtais a ionchorprú de réir mar is cuí.
- Tacú le haidhmeanna agus cuspóirí na Creat-Treorach Uisce do Dhobharcheantar na Camóige, go háirithe maidir le hidreacreolaíocht agus feabhsúcháin ar cháilíocht uisce agus na sruthanna a dhraenálann tailte LAP.
- Soláthar a dhéanamh do chumais tanúcháin uisce laistigh d'athdhearadh Pháirc Ghort na Silíní.

Figiúr 13-4: SDRÁ 4 An Pháirc Thiar / Gort na Silíní

13.7 SDRA 5 – Bóthar an Náis

Réamhrá

Ghlac an Chomhairle Cathrach Plean Ceantair Áitiúil (LAP) do thailte Bhóthar an Náis an 14 Eanáir 2013. Cuireadh síneadh leis an bplean ar feadh 5 bliana eile in 2018 agus rachaidh sé in éag in Eanáir 2023. Clúdaíonn limistéar an phlean thart ar 100 heicteár agus tá roinnt suíomhanna móra athfhorbraíochta ann. Tá sé suite i suíomh straitéiseach ar phointe tairsí sa chathair le dea-naisc iompair phoiblí leis an limistéar cathrach níos leithne.

Seo a leanas an fhís fhoriomlán don cheantar seo a leagtar amach i LAP 2013:

‘Áit iontach a chruthú chun oibriú agus maireachtáil inti, agus féiniúlacht uirbeach nua a chruthú do phlean limistéar tailte Bhóthar an Náis trí na tailte forbartha atá ann cheana a athghiniúint mar limistéar inbhuanaithe úsáide measctha, leas a bhaint as buntáistí suímh an cheantair agus caidreamh na dtailte a fheabhsú lena dtimpeallacht láithreach trí naisc fheabhsaithe, bonneagar glas agus tréscailteacht. Mar cuid den athrú seo, beidh méadú ar raon na n-úsáidí talún, agus feabhsuithe sa timpeallacht amhairc, rud a fhágfaidh go mbeidh méadú ar ghníomhaíocht ar leibhéal na sráide agus ar athbheochan ginearálta an cheantair.’

Tá trí phríomhláithreán athfhorbartha fágtha sa phlean, eadhon:

- Páirc Miondíola Royal Liver
- Suíomh Motor Distributors Ltd (monarcha Volkswagen)
- Suíomh monarchan Nissan

Tá sé lárnach d’athghiniúint rathúil an SDRA seo athfhorbairt na suíomhanna seo a nascadh leis an timpeallacht máguaird níos leithne, agus pobail rathúla inbhuanaithe a chruthú.

Ba chóir a thabhairt faoi deara go ndearnadh athruithe sa chomhthéacs pleanála náisiúnta ó glacadh an LAP trí Threoirlínte Aireachta a thabhairt isteach a bhaineann le caighdeán airde agus árasáin. Bhí na príomhshuímh a sainaithníodh sa cheantar ina n-ábhar gníomhaíochta pleanála le blianta beaga anuas, le cead le haghaidh timpeall 3,000 aonad i gcomharsanacht aomhal Bhóthar an Náis / Bhóthar na Coille Móire.

Tugtar faoi deara freisin go bhfuil limistéar tailte Bhóthar an Náis níos leithne, a chuimsíonn codanna den Pháirc Thiar agus tailte i gComhairle Contae Bhaile Átha Cliath Theas, faoi réir próiseas máistirphleanála a mhaoinítear faoin gclár Ciste Athghiniúna agus Forbartha Uirbí (URDF). Meastar go mbeidh plean reachtúil níos leithne mar thoradh air seo a thiocfaidh in áit an LAP sna blianta amach romhainn, agus a fhéadfaidh, más iomchuí, athrú ar an bplean forbartha a threorú.

Treoirphrionsabail do Phríomhláithreán Deise

Soláthraíonn LAP Bhóthar an Náis treoir maidir le forbairt na suíomhanna príomhdheiseanna 1-5 thíos, a ndéantar na príomhcheisteanna a bhaineann go sonrach le láithreáin a nuashonrú agus a achoimriú thíos agus na cuspóirí sin mar cuid den SDRA seo amach anseo.

1 – Royal Liver

- Athfhorbairt inbhuanaithe an phríomhshuímh seo a spreagadh mar cuid de chroílár úsáide measctha an tSráidbhaile Uirbigh ina bhfuil úsáidí oifige agus cónaithe den cuid is mó le húsáidí miondíola agus seirbhíse ar scála áitiúil. Soláthar a dhéanamh do bhúlbhard as a dtiocfaidh páirc phóca agus naisc do choisithe agus do rothaithe tríd an láithreán chun nascacht a mhéadú agus líonra bonneagair ghlais an LAP a sheachadadh.
- Soláthar a dhéanamh do chur chuige inbhuanaithe i leith airde laistigh den láithreán, le foirgnimh a thabharfaidh aghaidh ar Bhóthar an Náis agus ar Bhóthar na Coille Móire ag soláthar líne láidir tógála le hairde iomchuí, marcáilte ag an gcúinne le foirgneamh suntasach suas le 17 stór. Laistigh den láithreán, beidh airde ag leibhéal inbhuanaithe, a oirfidh do na húsáidí atá beartaithe.
- A cheangal go n-aontófar bacainní le Comhairle Cathrach Bhaile Átha Cliath feadh na bpríomh-éadan bóthair ag Bóthar an Náis, feadh an taobh thoir de Bhóthar na Coille Móire chun uasghrádú an bhóthair a éascú chun soláthar do lána bus, rotharbhealach deighilte, glasú an bhealaigh agus cosáin ag ligean do timpeallacht sráide tarraingteach agus beoga agus gníomhaíocht coisithe agus rothaithe a spreagadh.

2 – Suíomh Dáileacháin Mótair

- Éascú a dhéanamh ar athfhorbairt inbhuanaithe an phríomhshuímh seo le grán mín uirbeach agus meascán úsáidí mar cuid de chroílár úsáide measctha an tSráidbhaile Uirbigh Lárnaigh ar fad ag dlúis inbhuanaithe laistigh de thimpeallacht bhríomhar spéisiúil agus ag comhtháthú leis an limistéar plean níos leithne agus leis an limistéar riaracháin Chomhairle Contae Bhaile Átha Cliath Theas tadhlach go díreach.
- A cheangal airde ginearálta idir 6 agus 8 stór ag tabhairt aghaidhe ar Ascaill Bhaile Bhailcín, Bóthar an Mhíle Fhada, Bóthar Robinhood. Tá an fhéidearthacht ann go mbeidh foirgnimh de mheánairde de aon go dhá stór (suas le 50m) laistigh den láithreán ach ba cheart go gcosnódh aon fhorbairt i ngarchomharsanacht an déamhas cosanta carachtar speisialta an déamhas chosanta agus a shuíomh.
- Ba cheart go gcosnódh airde na forbartha nua feadh Bhóthar an Náis, díreach in aice leis an struchtúr cosanta, carachtar speisialta an déamhas chosanta agus níor chóir go mbeadh sé níos mó ná 4 stór ar airde cóngarach don fhoirgneamh.
- A cheangal ar chonstaicí feadh an taobh thiar d’Ascaill Bhaile Bhailcín agus an taobh ó thuaidh de Bhóthar an Mhíle Fhada chun leathnú an bhóthair a éascú chun soláthar do lána bus, rotharbhealach deighilte agus cosán a cheadaíonn timpeallacht sráide tarraingteach agus beoga agus gníomhaíocht coisithe agus rothaithe a spreagadh.
- Úsáidí talún a éascú a thugann aghaidheanna gníomhacha isteach agus a thugann beocht do na sráideanna feadh Ascaill Bhaile Bhailcín, Bóthar an Mhíle Fada agus feadh bealaí tosaíochta do choisithe a théann tríd an láithreán. D’fhéadfadh seirbhísí áitiúla mar mhiondíol, caiféanna, bialanna, úsáidí fóillíochta, cultúrtha agus pobail, limistéir fáiltithe chuig ceantair thráchtála thuas agus úsáidí gníomhacha comhlántacha eile a bheith san áireamh in úsáidí den sórt sin. Ba cheart go mbeadh imeall uirbeach láidir ag dearadh gach aonad ar leibhéal na sráide, go gcuirfí oscailteacht in iúl agus go gcuirfí le beogacht sa ríocht phoiblí.
- A cheangal go gcuirfear saoráid sholúbtha agus inrochtana go poiblí ar fáil le haghaidh úsáidí pobail agus cultúrtha, agus go mbeidh iniúchadh pobail agus cultúrtha san áireamh in aon togra forbartha. Aithneoidh Comhairle Cathrach Bhaile Átha Cliath, i gcomhairle le páirtithe leasmhara áitiúla, úsáidí oiriúnacha don áis. Dearfar foirm, méid agus sonraí eile an spáis / na spásanna seo i gcomhairle le Comhairle Cathrach Bhaile Átha Cliath agus beidh siad mar cuid

d’acmhainní Chomhairle Cathrach Bhaile Átha Cliath chun tacú le gníomhaíochtaí pobail agus cultúrtha sa chathair.

- A éileamh go gcuirfear páirc phóca / spás taibhithe ar fáil.
- Áitreabh Volkswagen (déanamhas cosanta tag. 5792) mar shainchomhartha agus pointe iontrála foirmiúil chun na cathrach agus a chinntiú go bhfeabhsaítear agus go gcosnófar leas agus carachtar speisialta an déamhas in aon athchóiriú, oiriúnú nó athúsáid; aird a thabhairt ar threoirlínte Chomhairle Cathrach Bhaile Átha Cliath atá le teacht maidir le cosaint agus athchóiriú foirgneamh ag deireadh an fichiú haois nuair a foilsíodh iad.
- Feabhas a chur ar radharcanna ar Áitribh Volkswagen (déanamhas cosanta tag. 5792) ó Bhóthar an Náis trí phointe rochtana do choisithe atá suite go straitéiseach a ionchorprú i gcóireáil teorann thuaidh an láithreáin, ag athdhearadh tírdhreachú agus scéim soilsithe iomchuí. Ba cheart go gceadóadh an pointe coisithe seo rochtain éasca ar stadanna bus in aice láimhe agus stad Luas na Coille Móire.
- Soláthar a dhéanamh do thimpeallacht atá dírithe go príomha ar choisithe agus ar rothaithe ar leibhéal na sráide. Soláthrófar an cuid is mó den pháirceáil ag an íoslach nó ag leibhéal faoi-chroit ar choinníoll nach mbainfidh an pháirceáil faoi-chroit an bonn den chuspóir soláthar a dhéanamh d’éadanais gníomhacha sráide. Éascófar méid teoranta páirceála dea-dheartha ag leibhéal an dromchla faoi réir dea-dhearaidh, comhtháthaithe leis an tsráid agus briste suas le tírdhreachú agus/nó troscán sráide.
- Soláthar a dhéanamh do shocrú atá sainithe go soiléir de spásanna poiblí a chomhtháthaíonn leis na bealaí coisithe/glása agus líonra rothar atá ag teacht chun cinn do limistéar an phlean agus níos faide i gcéin agus a mhéadaíonn tréscailteacht ar fud an láithreáin trí chairdiúil do choisithe agus do rothaithe soir-siar agus thuaidh-theas a ionchorprú go soiléir bealaí tríd an láithreán atá frámaithe ag foirgnimh ar an dá thaobh agus ina bhfuil úsáidí gníomhacha ar leibhéal na sráide feadh na mbealaí coisithe seo a cheadaíonn do mhaoirseacht éighníomhach.

- Soláthar a dhéanamh do bhúlbhard a théann trasna croí an láithreáin i dtreo thoir-thiar ag comhtháthú leis an boulevard atá le soláthar ar an bpríomhláithreán sin soir ó Ascaill Bhaile Bhailcín (láithreán Nissan). Freastalóidh an spás seo ar ghluaiseacht coisithe, rothaithe agus feithiclí ach beidh sé deartha sa chaoi is go dtabharfaidh sé tosaíocht do ghluaiseacht coisithe agus rothaithe. Ionchorpróidh an búlbhard seo ealaín sráide, troscán agus plandáil, SuDS agus beidh sé ina spás tarraingteach le haghaidh scíth a ligean. Beidh aonaid chónaithe ag breathnú ar an mbúlbhard ar roinnt leibhéal uachtarach agus aonaid mhiondíola, caiféanna, úsáidí cultúrtha agus úsáidí comhlántacha ar leibhéal na comharsanachta ar leibhéal na talún.
- Cuidiú le haistriú módúil go modhanna iompair inbhuanaithe a chur chun cinn trí naisc idir an láithreán agus Luas na Coille Móire agus stadanna Bus Átha Cliath a fheabhsú trí spás bóthair a chur in áirithe le haghaidh stad do bhusanna ar Ascaill Bhaile Bhailcín, trí phointí rochtana nua do choisithe a ionchorprú i dtéorainneacha an láithreáin agus a sholáthar le haghaidh trasrianta feabhsaithe do choisithe thar Bhóthar an Náis, Ascaill Bhaile Bhailcín agus Bóthar an Mhíle Fhada.
- Mar cuid d'athfhorbairt an láithreáin seo b'fhéidir go mbeidh gá an t-uisce beatha 750mm a atreorú. Is ar an bhforbróir / na forbróirí a bheadh atreorú den sórt sin.
- Crainn aibí agus plandáil atá ann cheana a choinneáil ar an bpríomhláithreán seo, go háirithe na crainn sin feadh teorainn thuaidh an láithreáin agus líne na gcrann atá suite sa cuid theas den láithreán, nuair is indéanta agus is iomchuí.

3 – Iar-Suíomh Nissan

- Éascú a dhéanamh ar athfhorbairt inbhuanaithe an phríomhshuímh seo le grán mín uirbeach agus meascán úsáidí mar cuid de chroílár úsáide measctha an phríomhshráidbhaile uirbigh, iad uile ag dlúis inbhuanaithe laistigh de thimpeallacht bhríomhar spéisiúil agus ag comhtháthú le limistéar an phlean níos leithne.
- A cheangal ar airde ginearálta idir 6 agus 8 stór ag tabhairt aghaidh ar Ascaill Bhaile Bhailcín, Bóthar an Mhíle Fhada agus Bóthar an Náis; agus dhá fhoirgneamh áitiúla suas le 15 stór, ceann ag acomhal Ascaill Bhaile Bhailcín agus Bóthar an Mhíle Fhada, agus ceann ag acomhal Ascaill Bhaile Bhailcín agus Bóthar an Náis.

- A cheangal ar chonstaicí (le comhaontú leis an roinn pleanála) feadh na n-éadan príomhbhóthair ag Bóthar an Náis, feadh an taobh thoir d'Ascaill Bhaile Bhailcín agus an taobh ó thuaidh de Bhóthar an Mhíle Fhada chun leathnú an bhóthair a éascú chun soláthar do lána bus, rotharbhealach deighilte agus cosán ag ligean do thimpeallacht tarraingteach agus beoga sráide agus gníomhaíocht coisithe agus rothaithe a spreagadh.
- Úsáidí talún a éascú a thugann aghaidheanna gníomhacha isteach agus a thugann beocht do na sráideanna feadh Bhóthar an Náis, Ascaill Bhaile Bhailcín, Bóthar an Mhíle Fada agus feadh bealaí tosaíochta do choisithe a théann tríd an láithreán. D'fhéadfadh seirbhísí áitiúla mar mhiondíol, caiféanna, bialanna, úsáidí fóillíochta, cultúrtha agus pobail, limistéir fáiltithe chuig ceantair thráchtála thuas agus úsáidí gníomhacha comhlántacha eile a bheith san áireamh in úsáidí den sórt sin. Ba cheart go mbeadh imeall uirbeach láidir ag dearadh gach aonad ar leibhéal na sráide, go gcuirfí oscailteacht in iúl agus go gcuirfí le beogacht sa ríocht phoiblí.
- A cheangal go gcuirfear saoráid sholúbtha agus inrochtana go poiblí ar fáil le haghaidh úsáidí pobail agus / nó sláinte agus naíolann in aon athfhorbairt ar an láithreán seo chun freastal ar riachtanais chónaitheoirí an cheantair.
- Soláthar a dhéanamh do thimpeallacht dírithe ar choisithe agus rothaithe ag leibhéal na sráide. Soláthrófar tromlach na gcarrchlós a fhreastalaíonn ar scéimeanna tráchtála ag an íoslach nó ag leibhéal faoi thalamh ar choinníoll nach mbainfeadh an pháirceáil faoi thalamh sin an cuspóir chun éadain ghníomhacha sráide a sholáthar. Éascófar méid teoranta páirceála dea-dheartha ag leibhéal an dromchla (go háirithe laistigh de cheantair chónaithe) faoi réir dea-dhearaidh, comhtháthaithe leis an tsráid agus le tírdhreachú agus/nó troscán sráide.
- Soláthar a dhéanamh do shocrú atá sainithe go soiléir de spásanna poiblí a chomhtháthaíonn leis na bealaí coisithe / glasa agus líonra rothar atá ag teacht chun cinn do limistéar an phlean agus níos faide i gcéin agus a mhéadaíonn tréscailteacht ar fud an láithreáin trí bhealaí atá sainmhínithe go soiléir soir-siar agus thuaidh-theas a ionchorprú do choisithe agus do rothaithe tríd an láithreán atá frámaithe ag foirgnimh ar an dá thaobh agus ina bhfuil úsáidí gníomhacha ar leibhéal na sráide feadh na mbealaí coisithe seo, rud a chéadaíonn do mhaoirseacht éighníomhach.

- Soláthar a dhéanamh do bhúlghaird a théann trasna an láithreáin mhóir i dtreo thoir-thiar agus thuaidh-theas ag comhtháthú leis na naisc ghlasa áitiúla atá ag rith tríd an láithreán agus ag comhtháthú leis an mbúlghard atá le soláthar ar an bpríomhshuíomh siar ó Ascaill Soláthar a dhéanamh (suíomh na Dáileacháin Mótair). Cuimseoidh an spás seo ealaín sráide, troscán agus plandáil agus SuDS, agus beidh sé ina spás tarraingteach le haghaidh scíth a ligean. Beidh aonaid chónaithe agus tráchtála ag breathnú ar an mbúlghard ar leibhéil uachtaracha agus beidh leibhéil mhiondíola, caiféanna, úsáidí cultúrtha agus/nó pobail agus úsáidí comhlántacha eile á gcur ar fáil den cuid is mó ar leibhéil na talún.
- Cuidiú le haistriú módúil go modhanna iompair inbhuanaithe a chur chun cinn trí naisc idir an láithreán agus Luas na Coille Móire agus stadanna Bus Bhaile Átha Cliath a fheabhsú trí sholáthar do phointí rochtana nua do choisithe i ngach ceann de thrí theorainn an láithreáin agus soláthar a dhéanamh do thrasrianta feabhsaithe do choisithe thar Bhóthar an Náis agus Ascaill Bhaile Bhailcín.
- Na hartairí móra bóthair a bhaineann leis an bpríomhshuíomh seo a ghlasú agus a fheabhsú ie Bóthar an Náis, Ascaill Bhaile Bhailcín, agus Bóthar an Mhíle Fhada, lena n-áirítear cosáin níos leithne, línte breise crainn (lena n-áirítear speicis dhúchasacha), criosanna tírdhreacha boga, trasrianta breise do choisithe, agus bealaí rothaíochta easbhóthair.
- Iarracht a dhéanamh an cáblú lasnairde ardvoltais 110 KV agus 38KV a thrasnaíonn an limistéar LAP a lorg. Déanfaidh Líonraí BSL measúnú ar an mbealach chun na cáblaí a chur faoi thalamh leis na hiarratasóirí / forbróirí, agus sa chás sin íocfadh na forbróirí agus BSL an costas a bhainfeadh leis na línte a chur faoi thalamh lena n-áirítear oibreacha sibhialta gaolmhara.
- Fostáisiún HV nua a sholáthar ar an láithreán, comhtháite le cábla a chur faoi thalamh chun leibhéal an éilimh a chomhlíonadh.
- Mar cuid d'athfhorbairt an láithreáin seo b'fhéidir go mbeidh gá an t-uisce beatha 750mm a atreorú. Is ar an bhforbróir / na forbróirí a bheadh atreorú den sórt sin.

Cuireadh dhá limistéar le teorainn an SDRA atá lasmuigh de theorainn LAP agus a léirítear ar an bhfigiúr a ghabhann leis.

4 – Ascaill an Chloigín Ghoirm

Meastar go bhfuil an cumas ag an dá dháileacht talún, atá suite ar an taobh thuaidh agus theas d'Ascaill an Chloigín Ghoirm, forbairt úsáide measctha a sholáthar agus gur cheart go mbeadh sé seo ina ábhar do phróiseas máistirphleanála. Cuimseoidh forbairt an cuid thuaidh den láithreán slánachar leordhóthanach ón gCanáil Mhór agus cuirfear an criosú caomhnaithe san áireamh.

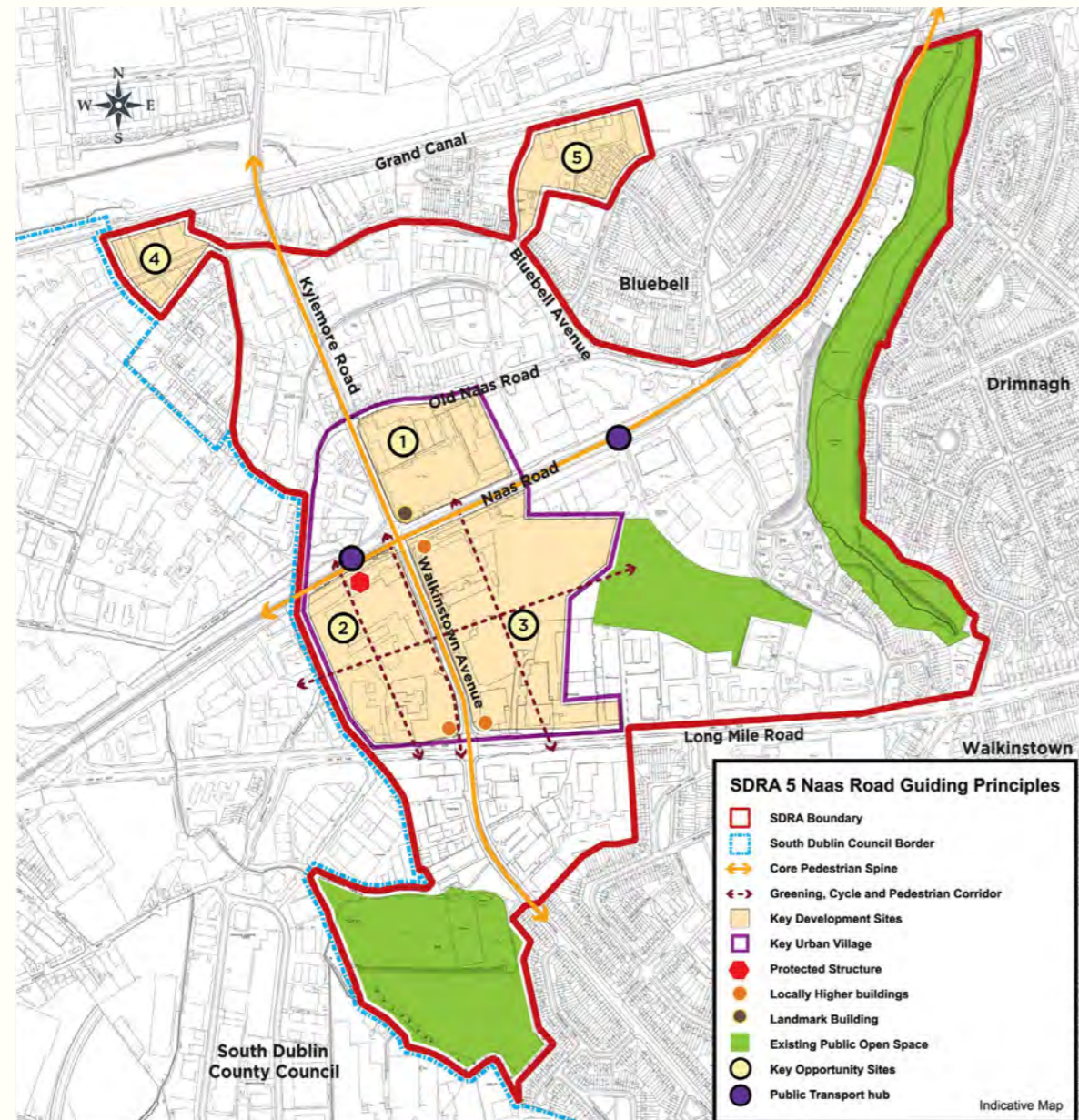
5 – Iar-Limistéar Athghiniúna agus Uisce Éireann Bóthar an Chloigín Ghoirm

Freastalaíonn an láithreán seo c.2.8 Ha ar fhorbairt teaghasán Bhóthar an Chloigín Ghoirm atá ann cheana chomh maith le seanláithreán Uisce Éireann in aice leis an gCanáil Mhór. Tá deireadh na saolré bainte amach ag na haonaid teaghasán agus teastaíonn iarfheistiú nó atógáil uathu. Tá sé de chumas ag an láithreán foriomlán méid suntasach d'fhorbairt chónaithe a sholáthar, i gcomhar le hathghiniúint / athfhorbairt láithreán na dteaghasán.

Meastar, i bhfianaise scála an láithreáin agus an chomhthéacs suímh, go bhféadfaí airde suas le 10 stór a sheachadadh ar an láithreán faoi réir dearadh mionsonraithe, cúinsí caomhnaithe agus a bheith de réir Aguisín 3 den phlean forbartha. Forbrófar máistirphlean don láithreán. Sa mháistirphlean, tabharfar aghaidh ar na ceantair seo a leanas, ach gan a bheith teoranta dóibh:

- Idirghníomhaíocht chuí leis an gCanáil Mhór agus an limistéar caomhnaithe gaolmhar.
- Breithniú ar fhiúntais oidhreachta tionsclaíche na leapacha scagtha.
- An acmhainneacht atá ann síneadh Luas ar Leamhcán a ionchorprú tríd an suíomh.
- Maolú féideartha faoi thalamh nó dearadh na línte cumhachta BSL atá ann cheana ar cheann thiar an láithreáin.
- Suímh a shainaitheint a bheidh oiriúnach d'fhoirgnimh níos airde ar bhonn áitiúil.
- Le Creatphlean um Athnuachan, cuirfear bonn eolais d'athfhorbairt limistéar athghiniúna Uisce Éireann agus Bóthar an Chloigín Ghoirm.

Figiúr 13-5: SDRA 5 Bóthar an Náis

13.8 SDRA 6 – Na Dugthailte

Réamhrá

Freagraíonn an SDRA seo do limistéar Dugthailte Bhaile Átha Cliath mar atá sainmhínithe ag an Acht um Údarás Forbartha Dugthailte Bhaile Átha Cliath, 1997. Síneann sé go dtí timpeall 520 heicteár agus tá acmhainneacht shuntasach ann le haghaidh athghiniúna breise le roinnt príomhláithreán forbartha ar fud an cheantair. Féadann na suíomhanna seo cur go mór le hathghiniúint fhisiciúil agus shóisialta na coda seo den chathair sa todhchaí, ag comhdhlúthú an cheantair mar cheathrú beoga eacnamaíoch, cónaithe, cultúrtha agus taitneamhachta sa chathair, agus comharsanachtaí agus pobail inbhuanaithe lán-chomhtháite a chothú ag an am céanna.

Tá dhá chreat forbartha ann cheana a bhaineann le formhór an cheantair seo, an Scéim Pleanála Duga na Canálach Móire agus na Lotaí Thuaidh agus Scéim Pleanála an Phoill Bhig Thiar. Beidh na treoirphrionsabail atá leagtha amach thíos bunaithe ar na suíomhanna forbartha atá fágtha.

Struchtúr Uirbeach

I bhfianaise éagsúlacht na fabraice uirbí laistigh den SDRA seo, tá gá le cur chuige dírithe, agus na tréithe atá ann cheana agus na deiseanna athghiniúna á gcur san áireamh. Tá na cuspóirí maidir le struchtúr uirbeach laistigh de na ceantair SDZ atá ann leagtha amach sna scéimeanna pleanála ábhartha. Forlionsaíodh iad seo le treoir maidir le príomhshuímh forbartha roghnaithe (féach an roinn suíomhanna deise thíos), atá suite lasmuigh de na ceantair SDZ. Léiríonn na príomhshuímh forbartha seo deiseanna chun forbairt nua a chomhtháthú, ag tabhairt aghaidhe ar ábhair mar thréscailteacht, línte tógála, airde agus deiseanna glasaithe. Cinnteoidh an cur chuige seo comhtháthú i bhfabraic stairiúil na cathrach agus cruthóidh sé deiseanna le haghaidh idirghníomhaíochta agus soghluaisteachta méadaithe laistigh de na Dugthailte agus sa chathair mhór, agus ar an gcaoi sin comhtháthú sóisialta a spreagadh.

Baineann an SDRA leas as gaireacht láithreach do SDRA NEIC, limistéar ar ullmhaíodh treoirphrionsabail dó agus a bhfuil tionscnaimh uirbeacha éagsúla á gcur i bhfeidhm ina leith.

Úsáid Talún agus Gníomhaíocht

I bhfianaise scála agus éagsúlacht limistéar na nDugthailte, beidh úsáidí talún amach anseo ag teacht le riachtanais dhírithe na Scéime Pleanála SDZ ábhartha, nó (do na ceantair atá fágtha) criosaithe an phlean forbartha. Tá sé mar aidhm ag an gcur chuige foriomlán forbairt úsáide measctha a spreagadh d'fhonn cothromaíocht a bhaint amach idir úsáidí cónaithe agus tráchtála, agus úsáidí pobail agus cultúrtha eile á spreagadh ar fud. Seo thíos treoirphrionsabail ar leithligh a bhaineann leis na réimsí téamacha seo a leanas: Bonneagar Tithíochta, Sóisialta & Pobail, Oideachas agus Fostaíocht agus Gníomhaíocht Eacnamaíochta.

Tithíocht

- Leathnú daonra cónaithe na nDugthailte a chur chun cinn, agus comhtháthú rathúil de chónaitheoirí agus de phobail.
- A chinntiú go gcomhlíontar oibleagáidí faoi Cuid V agus straitéis tithíochta Chomhairle Cathrach Bhaile Átha Cliath.
- Bonneagar fisiceach, sóisialta agus taitneamhachta a sholáthar i dteannta le tithíocht nua.
- A chinntiú go n-oibríonn forbairtí cónaithe le carachtar uathúil na nDugthailte i dtéarmaí comhthéacs amhairc, suíomh muirí, sócmhainní oidhreachta agus féiniúlacht an phobail.
- Meascán de chineálacha tithe agus tionachtaí a chur chun cinn chun an daonra a mhéadú, cuimsiú sóisialta agus comhtháthú a chur chun cinn agus tacú leis na seirbhísí agus na gnóthaí atá ann cheana sa cheantar.

Bonneagar Sóisialta agus Pobail

Tá inbhuanaitheacht shóisialta lárnach sa straitéis athghiniúna do limistéar na nDugthailte. Déanfaidh Comhairle Cathrach Bhaile Átha Cliath clár oibre forbartha pobail agus sóisialta a shaothrú go gníomhach, ag comhtháthú agus ag nascadh pobal na nDugthailte. Sa bhliain 2017, rinneadh athbhreithniú in Iniúchadh Bonneagair Shóisialta ar limistéar na nDugthailte (SDRA) a cuireadh le chéile in 2015. Cuidíonn sé seo le forbairt shóisialta agus phobail sa cheantar a threorú. Glacadh Scéim Pleanála an Phoill Bhig Thiar ón iniúchadh seo agus tá cuspóirí ábhartha ann don SDZ maidir le bonneagar sóisialta agus pobail. Is iad seo a leanas príomhphrionsabail threorach an SDRA faoin téama seo:

- Dul i dteagmháil go réamhghníomhach le pobal na nDugthailte agus a ath-chomhtháthú le speictream iomlán sheirbhísí Chomhairle Cathrach Bhaile Átha Cliath, agus aird ar leith á tabhairt ar sheirbhísí pobail na Comhairle lena n-áirítear leanaí agus daoine óga, forbairt pobail, cuimsiú sóisialta agus idirchultúrachas, pobail agus deonach, chomh maith le comhpháirtíochtaí poiblí príobháideacha a bhfuil leasanna socheacnamaíocha acu.
- Tacú le moltaí an doiciméid 'Oirthuaisceart Lár na Cathrach Bhaile Átha Cliath - Todhchaí Níos Gile a Chruthú' a mhéid a bhaineann sé le limistéar na nDugthailte, agus freisin tacú le moltaí 'Athbhreithniú 2017 ar Iniúchadh Bonneagair Shóisialta Dugthailte Bhaile Átha Cliath 2015'.
- Comhordú a chinntiú idir na soláthraithe reachtúla agus neamhreachtúla éagsúla de sheirbhísí sóisialta agus clár sóisialta i limistéar na nDugthailte.
- A chinntiú go soláthraítear saoráidí sóisialta agus pobail, go háirithe saoráidí oideachais, i dteannta le forbairt chónaithe, ag féachaint don iniúchadh bonneagair shóisialta uileghabhálach agus nuashonrú gaolmhar 2017.
- A cheangal go gcuirfear spás ar fáil i bhforbairtí ar mhórscaála chun críocha sóisialta, cultúrtha, cruthaitheacha agus ealaíne.

Oideachas

- Soláthar de chlár oideachais a chur chun cinn don phobal áitiúil i gcomhar le hinstiúidí tríú leibhéal, lena n-áirítear Coláiste Náisiúnta na hÉireann, Coláiste na Tríonóide, Baile Átha Cliath agus Ollscoil Teicneolaíochta (TU) Bhaile Átha Cliath
- Idirchaidreamh a dhéanamh leis an Roinn Oideachais agus Scileanna (DES) chun tacú leis na seirbhísí tábhachtacha a sholáthraíonn scoileanna atá ann cheana i gceantar na nDugthailte, go háirithe maidir le ról lárnach na scoileanna i bhforbairt pobail.

Fostaíocht & Forbairt Eacnamaíoch

Tá forbairt shuntasach eacnamaíochta tagtha ar cheantar na nDugthailte le roinnt blianta anuas le fás suntasach sna hearnálacha airgeadais, TF agus seirbhísí gairmiúla. Bhí buntáistí suntasacha seachthorthaí ann don phobal áitiúil. I dTuarascáil Sheirbhísí Fostaíochta Áitiúla an Taobh Thoir agus na nDugthailte (2020), cuireadh béim ar thábhacht na n-iarrachtaí chun cabhrú le forbairt eacnamaíoch a ailíniú le deiseanna fostaíochta do dhaoine dífhostaithe trí chúrsaí oiriúnacha a sholáthar. Leanfar ag spreagadh fostaíochta áitiúla ar thionscadail tógála agus ar chlár socrúcháin poist i scoileanna áitiúla a dtacaítear leo. Maidir leis seo, déanfar monatóireacht le himeacht ama ar dhul chun cinn maidir le gnóthachtáil oideachais agus leibhéil fostaíochta áitiúla i gceantar na nDugthailte. I measc na dtreoirphrionsabal don cheantar tá:

- Na Dugthailte a chur chun cinn mar shuíomh do ghnóthaí inbhuanaithe agus do sheirbhísí tacaíochta agus chun tacú leis an ngeilleagar muirí.
- Nuálaíocht a thacaíonn le forbairt eacnamaíoch inbhuanaithe, lena n-áirítear ceantar nuálaíochta ar thailte ag Cé na Canálach Móire, a spreagadh le forbairt ag Coláiste na Tríonóide.
- Fostaíocht áitiúil a spreagadh, áit a bhfuil na scileanna cuí ar fáil, ar gach tionscadal tógála, agus clár socrúcháin poist do scoileanna áitiúla a chur chun cinn.
- Turasóireacht inbhuanaithe a chur chun cinn lena n-áirítear turasóireacht chultúrtha, áineasa agus ghnó. Tacú le Fáilte Ireland freisin chun aidhmeanna dá Phlean Forbartha Taithí Cuairteoirí na nDugthailte (2020) a chur i bhfeidhm lena n-áirítear tionscadail éagsúla a chuireann turasóireacht inbhuanaithe chun cinn.
- Aitheantas a thabhairt do thábhacht Mháistirphlean 2040 neamhrechtúil Cuideachta Phort Bhaile Átha Cliath, agus nuashonruithe / athbhreithnithe gaolmhara, mar dhoiciméad treorach tábhachtach do thodhchaí tailte an chalafoirt.
- An Straitéis Beochana Uisce neamhrechtúil a chur i bhfeidhm don NL & GCD SDZ (2018), agus chun a chinntiú (ag obair i gcomhar le Comhlacht Chalafort Átha Cliath agus Uiscebhealaí Éireann) go bhfanfaidh Abhainn na Life inseolta idir an Droichead Thomáis Uí Chléirigh agus Droichead Samuel Beckett.

- Tacú le Dugthailte Cliste ina cuid oibre leis an gcathair, le nuálaithe agus leis na hollscoileanna, chun réitigh theicneolaíochta nuálacha a chur chun cinn a chabhróidh le claochlú a dhéanamh ar an gcaoi a bhfeidhmíonn an chathair agus cáilíocht na beatha a fheabhsú.

Airde

Tá difríochtaí móra idir airde an fhoirgnimh atá ann cheana sa cheantar. Bíonn tionchar ag prionsabail dearaidh uirbeacha ar airde oiriúnach d'aon láithreán ar leith maidir leis an gcomhthéacs tógtha atá ann cheana, treoirlínte náisiúnta, saincheisteanna caomhnaithe agus suíomh. Maidir leis na SDZanna do na Lotaí Thuaidh agus Duga na Canálach Móire agus an Poll Beag Thiar, tá sainriachtanais airde i bhfeidhm mar atá leagtha amach sna Scéimeanna Pleanála, áit a bhfuil airde leagtha amach do bhloic chathracha aonair nó d'eilimintí laistigh díobh.

Níos ginearálta do limistéar an SDRA, rinne treoir Aireachta a foilsíodh in 2018 cur chuige pleanáilte a athshainiú maidir le hairde foirgneamh atá le cur i bhfeidhm anois, agus tá buntáistí suímh soiléire ag an SDRA seo a thacaíonn le roinnt airde méadaithe in áiteanna iomchuí.

Cuirtear treoir airde ginearálta ar fáil do phríomhshuímh forbartha roghnaithe sa SDRA, arna dtreorú ag prionsabail dearaidh uirbeacha atá sofhreagrach don chomhthéacs. Go sonrach, sainaithnítear suíomhanna oiriúnacha le haghaidh airde feabhsaithe laistigh de phríomhshuímh, agus léirítear suíomhanna ar leith laistigh de leagan amach tascach láithreáin. Is féidir leis na heilimintí níos airde seo cur le héagsúlacht amhairc agus cuidiú le carachtar ceantair a shainiú agus tionchair dhiúltacha suntasacha ar thaitneamhachtaí a sheachaint. Is féidir leo soláthar a dhéanamh freisin do léiriú ailtireachta níos mó. Ar mhaithe le soiléire, is féidir leis na heilimintí níos airde seo a bheith suas le trian níos airde ná airde ceannasach an phríomhfhoirgnimh, arna thomhas ó leibhéal na talún. Ba cheart an airde breise seo a chur in iúl go hingearach, agus nuair nach bhfuil ann ach cuid d'fhoirgneamh níos mó níor chóir dó síneadh go cothrománach feadh an bhloc ionas go ndéanfaí a fheiceálacht amhairc a chothromú.

I roinnt áiteanna níos teoranta ina bhfuil an comhthéacs pleanála oiriúnach, is féidir go mbeadh foirgnimh níos airde ar bhonn áitiúil ar airde níos airde agus foirgnimh sainchomhartha oiriúnach, agus déantar cur síos soiléir ar shuíomhanna na bhfoirgneamh seo do phríomhláithreáin.

Caithfidh gach forbairt nua ar airde méadaithe i gcomparáid leis an gcomhthéacs atá ann cheana teacht leis na sainchritéir feidhmíochta mar atá leagtha amach in Aguisín 3 den phlean forbartha seo.

Dearadh

Maidir leis na ceantair SDZ, tugtar aghaidh go mion ar ábhar an dearaidh sna scéimeanna pleanála reachtúla ábhartha. I gcás NLGCD SDZ, tá Máistirphlean Ríochta Poiblí curtha i gcrích chomh maith le treoir maidir le cur chun feidhme na ríochta poiblí (2018). Tá sonraíochtaí dearaidh mionsonraithe leagtha amach freisin don Pholl Beag Thiar sa Scéim Pleanála. Maidir leis an gceantar SDRA níos leithne:

- Beidh gá le ríocht phoiblí ar ardchaighdeán agus cuirfear i bhfeidhm é ar an líonra sráideanna agus spásanna poiblí, le béim ar thionscnaimh ghlasaithe, infhaighteacht spás oscailte poiblí a uasmhéadú, agus nascacht agus faireachas éighníomhach a fheabhsú.
- Spreagfar dearadh ailtireachta agus ábhair thógála ar ardchaighdeán ar fud an SDRA, mar aon le héagsúlacht amhairc.
- Leagtar amach paraiméadair leathana dearaidh, nuair is iomchuí, chun suíomhanna deise straitéiseacha ar leith a athfhorbairt a leagtar amach thíos. Beidh riachtanas máistirphlean i bhfeidhm maidir le roinnt suíomhanna straitéiseacha níos mó.

Bonneagar Glas

- Tacú le cur chun feidhme na dtionscadal a sainaitníodh i Straitéis Glasaithe Oirthuaisceart Lár na Cathrach a bhaineann le limistéar na nDugthailte.
- Soláthar a dhéanamh do shráideanna nua mar atá leagtha amach sa chreatphlean, ag freastal ar thimpeallacht fheabhsaithe do choisithe, do bhealaí rothaíochta agus d'idirghabhálacha bonneagair ghlais / SuDS.
- Soláthar a dhéanamh do pháirc nua feadh na Canála Ríoga idir Sráid an tSirriam agus Droichead Newcomen.
- Tionscnaimh ghlasaithe a chur chun cinn i gcomhar le naisc iompair inbhuanaithe chuig, agus trí limistéar an chalafoirt, chun nascacht le cinn scríbe lárnacha a fheabhsú.
- Soláthar spáis oscailte poiblí a chur chun cinn ag láithreacha laistigh de phríomhshuímh forbartha atá infheicthe, inrochtana agus fáilteach don phobal i gcoitinne.
- Tacú le tionscnaimh bhonneagair ghlasa/nascachta atá i LEIP na Rinne agus an Bhaile Ghaelaigh agus feabhas a chur ar an nascacht le SDZ an Phoill Bhig Thiar.

- Soláthar a dhéanamh do spásanna áineasa agus taitneamhachta ceangailte a chruthú sa Pholl Beag a neartaíonn bithéagsúlacht agus éiceolaíocht an cheantair, le béim ar leith ar Pháirc Sheáin Uí Mhóra agus ar Pháirc Dúlra an Bhaile Ghaelaigh.
- Seachadadh Ghlasbhealach an Phoirt a chur chun cinn agus a éascú agus taitneamhacht Bhóthar an Bhalla Thoir a fheabhsú trí phlandáil crann, saoráidí feabhsaithe do choisithe, agus leathnú féideartha ar ríocht phoiblí ar ardchaighdeán.

Gluaiseacht & Iompar

- An ríocht phoiblí a fheabhsú chun freastal ar ghluaiseacht méadaithe a gcoisithe.
- Tacú le huasghrádú na Campshires chun timpeallacht fheabhsaithe a sholáthar le haghaidh rothaíochta agus siúlóide, mar aon leis na hoibreacha faoisimh tuile is gá.
- Éascú a dhéanamh ar sheachadadh na dtionscnamh iompair inbhuanaithe a sainaitníodh, lena n-áirítear droichid nua do choisithe agus do rothair ag láithreacha sonraithe de réir SMT023 lena n-áirítear:
 - An Droichead ó Ché an Bhalla Thuaidh ag an Iosta (Droichead an Iosta) agus leathnú Dhroichead Thomáis Uí Chléirigh, feabhas a chur ar áiseanna do choisithe agus do rothair ag an bpointe trasnaithe chomh maith le freastal ar bhealaí breise iompair phoiblí i gcomhar le Droichead na Dothra.
 - Droichead coisithe / rothair ag trasnú na Life idir Droichead Samuel Beckett agus Droichead Thomáis Uí Chléirigh.
- Seachadadh rotharbhealaí a shainaitnítear i Straitéis Rothaíochta GDA NTA a éascú.
- Chun tacú le hiarnród éadrom LUAS a leathnú, Idirnascaire DART agus feabhsúcháin ar líonra Iarnród Éireann lena n-áirítear tionscadail Dart+.
- Cuspóir a áireamh chun áirithint a dhéanamh do bhóthar poiblí a nascfaidh an líonra náisiúnta bóithre ag Tollán Bhaile Átha Cliath chun freastal ar thailte an phoirt theas agus na limistéar tadhlaigh (Bealach Rochtana an Phoirt Theas) de réir Straitéis Iompair an NTA do Mhórchéantar Bhaile Átha Cliath (2016 - 2035) agus leis an athbhreithniú atá le teacht.

- Timpeallán Sheáin Uí Mhóra a athchumrú go dtí acomhal comharthaithe agus foráil a dhéanamh do inrochtaineacht níos fearr ar limistéar SDZ an Phoill Bhig Thair le lár na cathrach. Féachfaidh sé seo le dul i ngleic le saincheisteanna téarfa le limistéar na Rinne.
- Nascacht iompair inbhuanaithe a fheabhsú chuig agus trí limistéar Phort Bhaile Átha Cliath.
- Tacú le feabhsuithe ar an ríocht phoiblí sa Bhalla Thoir chun tréscailteacht agus nascacht leis an limistéar níos leithne a fheabhsú.
- Tacú le beochan méadaithe dobharlaigh sa NLGCD SDZ i gcomhar le gníomhaireachtaí agus geallsealbhóirí ábhartha, trí limistéir a shainaithint a bheidh le húsáid le haghaidh úsáidí áirithe ar uisce.
- Chun socrú agus stad Luas a sholáthar ar an taobh thoir theas de Bhóthar Sheáin Uí Mhóra.

Cur chun Feidhme

Leanfaidh foireann ildisciplíneach ag CCBÁC ag cur chun cinn chur chun feidhme an bheartais agus na guspóirí do limistéar na nDugthailte, ag obair le páirtithe leasmhara ábhartha agus le foireann na hOifige Ceantair (CCBÁC), agus ag déanamh monatóireachta ar dhul chun cinn agus ar chéimniú tionscadal. Ina theannta sin, is comhlacht reachtúil é Fóram Maoirseachta agus Comhairleach na nDugthailte (DOCF) arna cheapadh ag an Aire a fhéadfaidh comhairle a chur ar CCBÁC agus ar aon Choiste um Beartas Straitéiseach maidir le haon fheidhmeanna a bhaineann le Dugthailte.

Taobh amuigh de theorainneacha an dá SDZ is gá aghaidh a thabhairt ar athghiniúint shocheacnamaíoch leanúnach agus ar chomhtháthú uirbeach. Mar cuid den phróiseas leanúnach seo, sainithníodh go bhfuil acmhainneacht ar leith ag baint le sraith suíomhanna móra, agus tá treoirphrionsabail leagtha amach chun cabhrú lena n-athfhorbairt inbhuanaithe agus lena gcomhtháthú i bhfabraic na cathrach.

Maidir le forbairt in áiteanna eile, tá fiúntas ag baint le tuilleadh oibre ar shuíomhanna neamh-straitéiseacha eile agus, dá bhrí sin, moltar an cuid thiar de limistéar na nDugthailte atá san áireamh laistigh de theorainn NEIC a áireamh in aon LAP sa toadhcháid don limistéar sin.

Ullmhaíodh Plean Feabhsúcháin Comhshaoil Áitiúil do cheantar na Rinne / an Bhaile Ghaelaigh. Leagtar amach ann tionscadail feabhsúcháin áitiúla lena n-áirítear oibreacha do chearnóg Leabharlann na Rinne agus moltaí maidir le naisc idirnasctha éagsúla. In 2021,

faoin gCiste Athghiniúna agus Forbartha Uirbí, cheadaigh an An Roinn Tithíochta, Rialtais Áitiúil agus Oidhreachta le haghaidh oibreacha i gCearnóg na Leabharlaine, ag Bóthar/ Timpeallán Sheáin Uí Mhóra agus Bóthar Cambridge. Faomhadh oibreacha athfhorbartha i bPáirc na Rinne freisin.

Treoir do SDZanna na Lotaí Thuaidh agus Duga na Canálach Móire agus an Phoill Bhig

Scéim Pleanála na Lotaí Thuaidh agus Duga na Canálach Móire 2014

Leagtar amach i Scéim Pleanálana Lotaí Thuaidh agus Duga na Canálach Móire (nó NLGCD), a glacadh in 2014, teimpléad iomlánaíoch d'fhorbairt inbhuanaithe an cheantair seo (c. 22 ha) le haghaidh meascán d'úsáidí tráchtála agus cónaithe. Bhí creat comhtháite beartaithe ag an Scéim le haghaidh bonneagair nua ar nós droichid, páirceanna agus spásanna poiblí chomh maith le huasghrádú Campshires agus beochan abhainn na Life agus na gcanálacha.

Ó glacadh an SDZ, tá dul chun cinn suntasach déanta, agus tá formhór na suíomhanna folmha tógtha nó á dtógáil anois. Agus é seo á scríobh, is iad na Blocanna Cathrach iomlána nár tharla aon fhorbairt de bhun na Scéime iad siúd a bhfuil na huimhreacha 9 agus 18-20 go huile orthu. Tá cainníocht na forbartha tráchtála atá á tógáil nó críochnaithe anois níos mó ná an t-achar táscaigh urláir atá leagtha amach don Scéim iomlán. Ina theannta sin, tugadh cead do 97% de sprioclíon na n-aonad cónaithe. Tá spásanna agus sráideanna poiblí nua curtha ar fáil de réir na riachtanas agus tá níos mó á dul ar aghaidh. Baineadh amach cuspóirí sonracha suntasacha don limistéar. Áirítear orthu seo:

- Foilsiú Máistirphlean Ríochta Poiblí in 2017 don limistéar SDZ, agus treoir ghaolmhar maidir le cur chun feidhme na ríochta poiblí (2018).
- Athbhreithniú 2017 ar Iniúchadh Bonneagair Shóisialta Dugthailte Bhaile Átha Cliath (2015)
- Straitéis beochana uisce (2018)

Tá dul chun cinn suntasach déanta freisin maidir le pleanáil agus dearadh bonneagair, agus i dtreo ríochta poiblí feabhsaithe. Leanfaidh an Chomhairle ag obair leis an DOCF agus leis na páirtithe leasmhara go léir chun an Scéim a chur i bhfeidhm go rathúil.

Scéim Pleanála an Phoill Bhig Thiar 2019

In 2016, d'ainmnigh an Rialtas 34 heicteár de thailte ag an bPoll Beag Thiar mar Chrios Forbartha Straitéisí. Áiríodh sa limistéar seo tailte athfhorbraíochta ar nós seanláithreán Buidéal Gloine na hÉireann agus tailte atá faoi úinéireacht Phort Bhaile Átha Cliath freisin.

In 2019, tar éis comhairliúcháin fhairsing leis an bpobal áitiúil agus le páirtithe leasmhara, cheadaigh an Bord Pleanála an Scéim Pleanála. Tá pleananna mionsonraithe ann le haghaidh meascán iomchuí tithíochta d'fhonn pobal atá cothrom go sóisialta a chruthú, deartha chun dlúis inbhuanaithe agus a fhreastalaíonn ar thaitneamhachtaí agus ar sheirbhísí ardchaighdeán. Freastalaítear ar úsáidí tráchtála / oifige freisin, le scóip do suas le 100,000 méadar cearnach. Tá an scéim fhoriomlán deartha chun taisteal gníomhach a spreagadh trí infhaighteacht iompair phoiblí ar ardchaighdeán agus bonneagar rothar nua, agus an méid is lú páirceála beartaithe. Cuideoidh téamh ceantair le spriocanna éifeachtúlachta fuinnimh agus athrú aeráide a bhaint amach.

Tá gá le feabhsúcháin ar shocruithe rochtana ar bhóithre chun na húsáidí talún nua seo a éascú, le huasghrádú áitiúil agus droichead nua iompair phoiblí atá beartaithe thar abhainn na Dothra. Ar leibhéal níos straitéisí, déantar freastal freisin ar rochtain fheabhsaithe ar chalafoirt agus ar áirithint sheachbhóthar an Oirthir. Mar gheall ar scála na forbartha atá beartaithe, tá plean céimnithe soiléir leagtha amach, sa chaoi go soláthraítear riachtanais bhonneagair in éineacht le leibhéal iomchuí forbartha nua.

Cinntíonn treoir mhionsonraithe um dhearadh bloc-ar-bhloc leibhéal iomchuí cinnteachta agus tugann sé soiléireacht ar shuíomh agus ar mhéid na ríochta poiblí ar ardchaighdeán, lena n-áirítear páirceanna, leagan amach sráideanna agus taitneamhachtaí cósta.

Treoirphrionsabail do Phríomhláithreán Deise

1 – Stáisiún Uí Chonghaile

Mar phríomh-acomhal iompair phoiblí i lár na cathrach, tá acmhainneacht athghiniúna ag Stáisiún Uí Chonghaile agus a thimpeallacht láithreach chun dlús cuí forbartha a sholáthar atá comhtháite le rochtain fheabhsaithe ar an stáisiún ó shráideanna in aice láimhe, agus spás oscailte poiblí nua don phobal freisin. Tá acmhainneacht ag an láithreán seo do scála agus airde feabhsaithe. Ba cheart go soláthródh athfhorbairt tréscailteacht tríd an láithreán

chuig an ngréasán sráide níos leithne, le rochtain ó Shráid an tSirriam Íochtarach go Plás Seville agus Sráid Oiriall Uachtarach. Ba cheart bealach isteach nua do choisithe chuig an stáisiún ó Shráid Phriostúnaigh a sholáthar tríd an áirse iarnróid atá ann cheana a nascadh le comhthionól lárnach agus leis an líonra coisithe níos leithne. Caithfear gach nasc a dhearadh go huilíoch.

Ba chóir go mbeadh spás oscailte poiblí suite ag an imeall theas ina bhfuil sé infheicthe, inrochtana agus ag tabhairt cuireadh dóibh siúd atá ag druidim ó gach ceann de Shráid an tSirriam. Féadtar foirgnimh níos airde a cheadú go háitiúil ag láithreacha aitheanta atá tadhlach leis na línte iarnróid ina bhfuil íogaireachtaí cónaithe níos ísle. Is iad na láithreacha aitheanta eile d'fhoirgnimh níos airde go háitiúil ná go ndéanfar radhairc ó Shráid Oiriall Uachtarach agus Halla Oiriall a scagadh trí fhorbairt ar airde níos ísle ar an tulra. Ba cheart forbairt ar Shráid Oiriall Uachtarach a dhearadh le rochtain do dhoras dílse ar an mbunurlár agus ba cheart go bhfreagródh sí do charachtar cónaithe íseal na forbartha atá suite os coinne.

I bhfianaise shuíomh an láithreáin ar mhór-acomhal iompair phoiblí, breithneofar tograí le haghaidh foirgneamh / foirgnimh sainchomhartha de réir na gcritéar mar atá leagtha amach in Aguisín 3, Tábla 4.

Ullmhófar máistirphlean don láithreán iomlán, ag ionchorprú na gcuspóirí thuas. Ba chóir go dtabharfadh an máistirphlean seo aghaidh ar na rudaí seo a leanas go mion:

- Comhéadan cuí le hoibríochtaí CIE.
- Straitéis rochtana, seirbhísithe agus páirceála.
- Cur chuige maidir le ríocht phoiblí feabhsaithe feadh Shráid an tSirriam.
- Réasúnaíocht chun airde a thógáil ar fud na scéime.
- Straitéis Caomhnaithe do na áirsí, lena n-áirítear áirsí a athoscailt nuair is féidir, agus iad a chaomhnú go caighdeán iomchuí.
- Eilimint tithíochta chun meascán oiriúnach tithíochta a ionchorprú, ag cur san áireamh an riachtanas tithíochta áitiúil.

2 – Suíomh idir 52 Sráid Oiriall Íochtarach, Glasbhealach na Canálach Ríoga agus droichead iarnróid na canála

Ba cheart go bhféachfadh aon fhorbairt ar an láithreán seo le dul i dteagmháil le taobh na canála, agus d'fhéadfadh forbairt anseo gníomhú mar bhealachbhealach feadh Ghlasbhealach na Canálach Ríoga. Bainfear taobh thuaidh an láithreáin go leordhóthanach ó úsáidí talún íogaire chun freastal ar fhoirgneamh níos airde go háitiúil a bhaineann leas as radhairc ar thaobh na canála. Ba cheart an bealach isteach atá ann cheana chuig an láithreán ó Shráid Osraí Íochtarach a oscailt chun rochtain phoiblí a sholáthar ar thaobh na canála agus ar an bhféarbhealach gaolmhar. Ba cheart go mbeadh rochtain ar a dhoras dílse ag gach áitreabh ar leibhéal na talún agus ba chóir go mbeadh na daoine atá suite feadh na teorann thoir thuaidh dírithe i dtreo na canála. Cloífead le ceanglais iarnród na hÉireann maidir leis an lorg tógtha agus na himréitigh riachtanacha.

3 – Plás na Seamróige

D'fhéadfadh forbairt an láithreáin seo cur le beochan Ghlasbhealach na Canálach Ríoga agus roinnt foirgneamh níos airde go háitiúil a sholáthar, go háirithe ar an taobh thuaidh nó thoir den láithreán. Thabharfadh sé seo faireachas éighníomhach ar thaobh na canála, agus thabharfadh sé aird freisin ar a ghaire do shráid íseal réadmhaoine criosaithe Z2. Ba cheart go mbeadh rochtain ag a dhoras dílse ag gach áitreabh ar leibhéal na talún agus ba chóir go mbeadh na daoine atá suite feadh na teorainneacha thoir thuaidh agus thoir dírithe ar an gcanáil.

4 – Eastát Tionscail Osraí

Ba cheart go gcuirfeadh athfhorbairt an láithreáin seo bac ar ais ó Bhóthar Osraí, rud a chuirfidh ar chumas an bóthar a leathnú chun timpeallacht fheabhsaithe do choisithe agus do rothair a éascú. D'fhéadfaí foirgnimh áitiúla níos airde a lonnú ag an gcúinne thiar, ag feidhmiú mar leid amhairc dóibh siúd atá ag taisteal sa dá threo feadh Bhóthar Osraí agus chuig/ó Ghlasbhealach na Canálach Ríoga. Ba cheart rochtain phoiblí a sholáthar ar an láithreán atá áisiúil go díreach do dhroichead nua do choisithe / rothair atá beartaithe ag trasnú na canála agus a bheidh comhthreomhar leis an líne iarnróid. Ba cheart go mbeadh rochtain ag a dhoras dílse ag gach áitreabh ar leibhéal an urláir talún (nó na sráide) agus ba chóir go mbeadh na daoine atá suite feadh teorainn an iardheiscirt dírithe ar an gcanáil. Cloífead le ceanglais iarnród na hÉireann maidir le lorg tógtha agus imréitigh riachtanacha.

5 – Clós Mhic Óda, Bóthar Osraí

Ba cheart go gcuirfeadh athfhorbairt an láithreáin seo bac ar ais ó Bhóthar Osraí, rud a chuirfidh ar chumas an bóthar a leathnú chun timpeallacht fheabhsaithe do choisithe agus do rothair a éascú. Ba cheart rochtain dorais dílse ar áitribh urlár na talún atá os comhair Bhóthar Osraí a sholáthar freisin. Cloífead le ceanglais iarnród na hÉireann maidir le lorg tógtha agus imréitigh riachtanacha.

6 – Stáisiún Dóiteáin na Trá Thuaidh / Iar-Suíomh Readymix

Mar láithreán a bhfuil fiúntas straitéiseach suntasach aige, suite feadh príomhchonair gluaiseachta go lár na cathrach agus os comhair Abhainn na Tulchannagus Páirc Fhionnradhairc, tugann an láithreán seo deis d'fhorbairt ar scála níos mó. Ba cheart go ndéanfaidh dearadh na scéime machnamh cúramach ar thaitneamhachtaí cónaithe na maoinne atá ann cheana ar Ascaill Laighean agus Ascaill an Dóchais, a dhéanann fráma den láithreán. D'fhéadfadh foirgnimh áitiúla níos airde atá suite ag cúinne thuaidh an láithreáin a bheith mar mharc don phríomh-gheata isteach i lár na cathrach. Ba cheart go gcuirfeadh an fhorbairt ciumhais láidir ar an dá éadan sráide agus ba cheart go bhfreastalódh éadan an Trá Thuaidh ar úsáidí neamhchónaithe ar an mbunurlár, ag cur gníomhaíocht sráide agus beochan chun cinn. Déanfaidh bealach poiblí do choisithe tríd an scéim limistéar de spás oscailte a idirnascadh le hAbhainn na Tulchann, agus ba cheart go mbeadh dearadh ard taitneamhachta ar an mbealach seo, agus stiall ghlas tírdhreachaithe ar an gcosán. Ba chóir go mbeadh rochtain dhorais dílse ag gach áitreabh ar leibhéal na talún. I bhfianaise scála an láithreáin seo, is iomchuí máistirphlean a ullmhú don limistéar iomlán chun aghaidh a thabhairt ar na hábhair thuas chomh maith le céimniú pleanáilte.

7 – Páirc Nuálaíochta na nDugthailte

Ba chóir go gcuimseofaí in aon athfhorbairt den láithreán seo spás oscailte poiblí feadh a teorann thiar thuaidh áit ar féidir leis feidhmiú mar thaitneamhacht agus mar shuíomh feabhsaithe don bhunscoil tadhlaigh agus an bóthar fada seo a bhreacadh. Ba cheart slánachar a bheith idir an fhorbairt agus an taobh thoir theas chun soláthar a dhéanamh do chomhéadan feabhsaithe le Bóthar na gCeannaithe agus na teaghaisí cónaithe os a comhair. Ba cheart i ndóthain spáis a chur in áirithe feadh teorainn thiar theas an láithreáin do thrídbhealach do choisithe d'fhonn nascacht a fheabhsú tríd an mbloc mór seo. Bíonn tionchar ag na buntáistí a bhaineann le spás oscailte poiblí a chumadh,

ag radhairc ó áitribh chónaithe in aice láimhe á scagadh ag foirgnimh íochtaracha, agus ag an ngá le taitneamhachtaí na sráide poiblí a chothabháil, ar na láithreacha sonraithe d'fhoirgnimh níos airde go háitiúil. Ba chóir go mbeadh rochtain dhorais dílse ag gach áitreabh ar leibhéal na talún.

8 – Clós Chadwick

Tá tionchar mór ag struchtúir mhóra stórais agus clóis tionsclaíocha atá ann cheana ar an láithreán seo a bhféadfadh claochlú iomlán a dhéanamh air trí chreat sráide nua a fhreastalaíonn ar bhloic imlíne timpeall ar fhaiche poiblí nua. Comhlánóidh an scéim seo forbairt phleanáilte ar an láithreán tadhlach ag Páirc Nuálaíochta na nDugthailte agus mhéadaigh sí tréscailteacht go mór.

Ba cheart go mbeadh scála agus mais na forbartha ina chomhéadan iomchuí sa chás go bhfuil sé tadhlach le háitribh chónaithe atá ann cheana (Bóthar na gCeannaithe agus Cearnóg na gCeannaithe). Tá deiseanna ann d'fhoirgnimh níos airde go háitiúil ag na suíomhanna aitheanta a fhéadann tairbhí dearaidh uirbeacha a sholáthar, ie suíomhanna a cuidíonn le spás oscailte poiblí a fhrámú agus ag nód lárnach laistigh den láithreán ina mbeadh tionchair thearcacha teoranta. Ba chóir go mbeadh rochtain dhorais dílse ag gach áitreabh ar leibhéal na talún. I bhfianaise scála an láithreáin seo, is iomchuí máistirphlean a ullmhú don limistéar iomlán, chun aghaidh a thabhairt ar na hábhair thuas chomh maith le céimniú pleanáilte.

Forchoimeádtar stiall líneach talún feadh an taobh thoir do thionscadal Bealach Rochtana an Phoirt Theas (SPAR) sa todhchaí de réir áirithinte arna chosaint ag BIÉ. Mar sin níl tailte laistigh den áirithint seo ar fáil le haghaidh aon fhorbairt ar feiteamh dearadh mionsonraithe críochnaitheach an bhealaigh. Comhlíonfaidh tograí forbartha atá tadhlach leis an áirithint bóithre leis na ceanglais BIÉ. Ba cheart d'aon talamh laistigh den áirithint nach bhfuil ag teastáil mar cuid den dearadh deiridh do SPAR fillleadh ar spás oscailte tírdhreachaithe níos déanaí agus chun sástacht TII. Ba cheart go bhfeidhmeodh an spás oscailte seo mar mhaolán oiriúnach don bhealach nua. Ceadófar athbhreithniú ar an máistirphlean thuasluaite níos déanaí mar fhreagairt ar dhearadh deiridh an bhealaigh SPAR agus chun úsáid aon talún atá fágtha a shoiléiriú sa todhchaí.

9 – An Bóthar Thoir

Ag teorainneacha thoir thuaidh agus thoir an láithreáin, ba cheart go mbeadh forbairt dírithe agus maisithe chun freagairt do na foirgnimh chónaithe atá ann cheana ar shuíomhanna tadhlacha. Tá comhéadain nach bhfuil chomh híogair ag forbairt feadh teorainn theas an láithreáin agus d'fhéadfadh freastal ar fhoirgneamh níos airde go háitiúil. Tá na láithreacha eile d'fhoirgnimh níos airde go háitiúil tadhlach leis an spás oscailte poiblí ar imeall na sráide atá ann agus tá siad ina marcóir amhairc laistigh den láithreán le radhairc trasna an spáis seo.

Tá soláthar spáis oscailte phoiblí an láithreáin suite ag a bhealach isteach ar an mBóthar Thoir áit a mbeidh sé infheicthe, fáilteach agus inrochtana don phobal ag an bpointe teachta seo go limistéar an Bhalla Thoir. Ba chóir go mbeadh rochtain dhorais dílse ag gach áitreabh ar leibhéal na talún. I bhfianaise scála an láithreáin seo, is iomchuí máistirphlean a ullmhú don limistéar iomlán, chun aghaidh a thabhairt ar na hábhair thuas chomh maith le céimniú pleanáilte.

10 – Páirc Ghnó Chaisleán Foirbis

Ba cheart go gcuimseodh athfhorbairt an láithreáin seo spás mór poiblí oscailte ag a taobh thiar áit a mbeidh sé infheicthe, fáilteach agus inrochtana don phobal i gcoitinne. I leagan amach na mbloc, ba cheart go gcuirfí san áireamh an leagan amach sráide agus bloc atá ann níos faide ó dheas, lena n-áirítear ábhar ábhartha Scéim Pleanála NLGCD. D'fhéadfadh foirgnimh áitiúla níos airde an spás oscailte poiblí a fhrámú ag lúb sa leagan amach bloic imlíne tadhlach. Sainithníodh dhá shuíomh eile le haghaidh airde feabhsaithe ar thaobh thuaidh an láithreáin ina mbeadh tionchair scáthchruth agus íogaireachtaí amhairc níos lú. I bhfianaise scála an láithreáin seo, is iomchuí máistirphlean a ullmhú don limistéar iomlán, chun aghaidh a thabhairt ar na hábhair thuas chomh maith le céimniú pleanáilte.

11 – Ceantar Nuálaíochta Choláiste na Tríonóide

Tá an acmhainneacht ag an láithreán seo atá suite ó thuaidh den líne iarnróid idir Sráid Uí Mhaicín agus Cé na Canálach Móire mol nua a sholáthar don nuálaíocht, idir na gníomhaíochtaí tráchtála sna Dugthailte agus taighde i gColáiste na Tríonóide. D'fhéadfadh an ceantar seo freastal ar raon leathan úsáidí a bhaineann le príomhfheidhm an cheantair seo, lena n-áirítear gnó, fiontar / taighde, cóiríocht chónaithe ghaolmhar, úsáidí cultúrtha agus úsáidí tacaíochta / cumasaithe eile. Taispeánfaidh sraith foirgneamh inoiriúnaithe ailtireacht ardchaighdeán, agus beidh siad seo mar fhráma don chearnóg phoiblí a bheidh suite go

lárnach. Beidh bealaí rochtana iomadúla do choisithe ag an gcearnóg seo ar bhealaí cúrsaíochta atá comhréireach go fial, lena n-áirítear bealach suite trasnánach ag nascadh le hacomhal Shráid Uí Mhaicín/ Shráid an Phiarsaigh, agus ag nascadh leis an gcé ar an taobh thoir.

Freastalóidh na bacainní ar Shráid an Phiarsaigh ar ríocht poiblí athraithe agus leathnaithe, agus is beag an soláthar páirceála a bheidh ann. Ba cheart an Foirgneamh Túr stairiúil atá ann cheana (an muileann siúcra bunaidh) a choinneáil agus a leathnú go hingearach le huasmhéid 2-3 stór, agus le spás poiblí flaithiúil nua timpeall an fhoirgnimh cuirfear feabhas ar a shuíomh, ag soláthar gné oscailte do Ché na Canálach Móire. Cuirfidh an cur chuige maidir le airde agus dearadh foirgneamh san áireamh úsáidí cónaithe seanbhunaithe thiar agus thuaidh, agus gar do fhoirgneamh Alto Vetro freisin. Is é airde ginearálta an láithreáin ná idir 7 agus 9 stór agus an acmhainneacht d'fhoirgnimh níos airde go háitiúil ag na trí shuíomh roghnaithe a léirítear ar Léarscáil na dTreoirphrionsabal.

Tá an acmhainneacht ann go mbeadh foirgneamh / foirgnimh suntasacha ar an láithreán seo ag féachaint don chomhthéacs máguaird agus d'fhorbairtí atá ag teacht chun cinn sa cheantar.

Beidh forbairt an cheantair nuálaíochta seo i gcomhréir le máistirphlean a chomhaontófar le Comhairle Cathrach Bhaile Átha Cliath agus a thabharfaidh aghaidh ar chéimniú de bhreis ar na hábhair thuas.

12 – Coimpléasc BSL, Bóthar na Lotaí Theas

Ba cheart go ndéanadh athfhorbairt an láithreáin seo foráil do spás oscailte poiblí ar imeall thiar an láithreáin, in áit atá infheicthe, fáilteach agus inrochtana don phobal. Ba cheart go mbeadh an spás oscailte seo inrochtana ó Plás Mhaighréide ó dheas, agus nascacht thoir-thiar agus thuaidh-theas níos ginearálta tríd an láithreán á bhaint amach. Ba cheart go bhfreagródh mais agus treoshuíomh an fhoirgnimh i dtreo taobhanna thiar agus theas an láithreáin do charachtar tógtha na sráideanna cónaithe in aice láimhe, agus ba cheart go n-áireofaí leis seo dearadh de chineál baile ar feadh an imill thiar (d'fhéadfadh 3 stór a bheith iontu seo). Ba chóir go mbeadh rochtain dhórais dílse ag gach áitreabh ar leibhéal na talún.

D'fhéadfaí roinnt foirgneamh atá níos airde go háitiúil a lonnú go cuí i gceathrú thoir thuaidh an láithreáin. I bhfianaise scála an láithreáin seo, is iomchuí máistirphlean a ullmhú don limistéar iomlán, chun aghaidh a thabhairt ar na hábhair thuas chomh maith le céimniú pleanáilte.

13 – Teach Sheirse Mhic Raghnaill, Ascaill Oilibhéir Pluincéid

Ba cheart go mbeadh athmhúnlú na scéime mar cuid d'athfhorbairt ar an gcoimpléasc comhréidh seo chun an méid seo a leanas a ionchorprú:

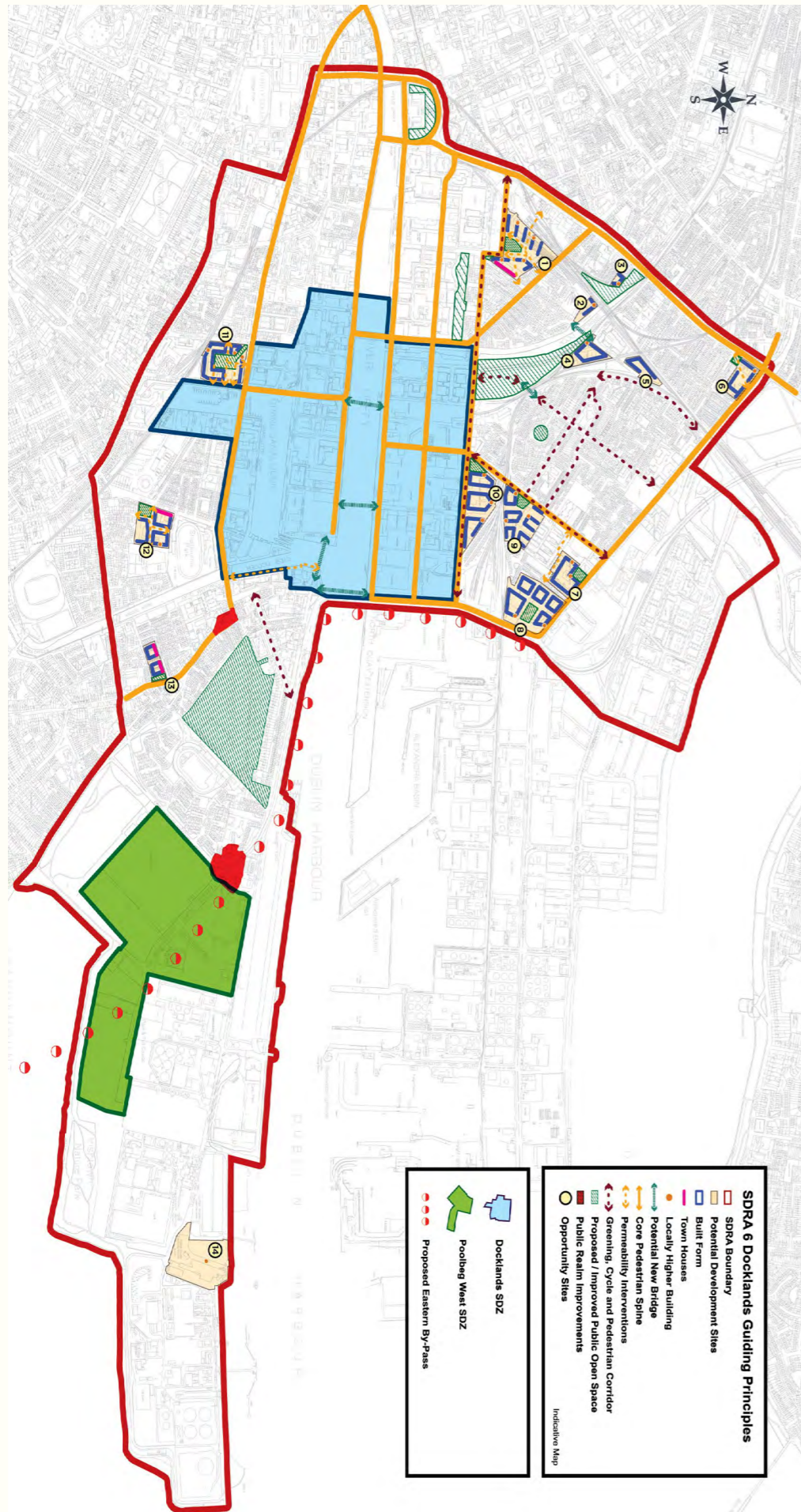
- i. leagan amach cineál imlíne bloc a sheachadadh chun spásanna oscailte comhchoiteanna a fheabhsú, agus
- ii. tithe baile nua atá os comhair Ascaill Oilibhéir Pluincéid chun dearadh agus gráin na n-áitreabh atá ann a léiriú. Is fearr a bheadh spás oscailte poiblí suite ag ceann Bhóthar an Bhaile Ghaelaigh den láithreán ina bhfuil sé infheicthe, fáilteach agus inrochtana don phobal i gcoitinne. Ba chóir go mbeadh rochtain dhórais dílse ag gach áitreabh ar leibhéal na talún.

14 – Iar-Stáisiún Cumhachta agus Óstán Theach Pigeon, An Poll Beag

Is déanmhais chosanta iad iar-stáisiún cumhachta BSL agus Óstán Theach Pigeon a bhfuil rochtain orthu ó Bhóthar Theach Pigeon ar an taobh thuaidh de Leithinis an Phoill Bhig. Tá an dá fhoirgneamh agus na struchtúir bhainteacha araon ar shuíomh de seacht n-acra in achar atá faoi úinéireacht Chomhairle Cathrach Bhaile Átha Cliath faoi láthair, agus tá athchóiriú fairsing de dhíth orthu chun iad a chur ar ais in úsáid inmharthana. Tá an acmhainneacht ag an láithreán le haghaidh foirgneamh / foirgnimh suntasach/shuntasáigh Tá na tailte i mbaol ó thuilte - féach SFRA - Aguisín 7. Ní hé úsáid chónaithe an rogha úsáide le haghaidh na dtailte seo mar gheall ar shrianta ar leith lena n-áirítear úsáidí fóntais tadhlaigh agus an riosca ó thuilte.

D'iarr CCBÁC léirithe spéise roimhe seo maidir le hathghiniúint na bhfoirgneamh seo agus na dtailte bainteacha. Tacaíonn an Chomhairle le forbairt atá dírithe ar thionscail chruthaitheacha, theicneolaíochta agus ghlasa. D'fhéadfadh sé seo gníomhaíocht a athbhunú sna foirgnimh stairiúla seo sa suíomh uathúil seo cois farraige gar do lár na cathrach. Maidir leis seo, tá sé mar chuspóir ag an gComhairle féachaint d'athghiniúint an iar-stáisiúin chumhachta agus Óstán Theach Pigeon a lorg, le tailte / struchtúir bhainteacha ar an láithreán seo. Beidh athchóiriú fairsing ar na struchtúir chosanta seo i gceist leis seo. Tá plean forbartha / ainmniúcháin reachtúla le breithniú ó chéim an dearaidh luath.

Figiúr 13-6: SDRA 6 Na Dugthailte

13.9 SDRA 7 – Heuston agus a Phurláin

Réamhrá

Is é stáisiún Heuston an mol iompair phoiblí ilmhódach is mó in Éirinn agus daingíonn sé an limistéar SDRA níos leithne. Tá sé de chumas ag an SDRA méid suntasach forbartha a sholáthar agus is féidir leis a bheith ina eiseamláir den Fhorbairt atá Dírithe ar Iompar.

Beidh feidhm ag na treoirphrionsabail seo a leanas maidir leis an SDRA seo:

Struchtúr Uirbeach

- Limistéar de charachtar tairsí uirbí nua a fhorbairt dírithe ar nód iompair Stáisiún Heuston le saoráidí idirmhalartaithe iompair phoiblí den scoth; gníomhaíochtaí beoga eacnamaíocha; ceann scríbe ar ardchaighdeán le maireachtáil, oibriú agus sóisialú ann; cur chuige ríochta poiblí agus ailtireachta ar ardchaighdeán eisceachtúil; agus tairseach chuig díol spéise móra stairiúla, cultúrtha agus áineasa Chathair Bhaile Átha Cliath.
- A chinntiú go gcuirtear prionsabail dearaidh um Fhorbairt Uirbeach agus Treoshuímh Iompair dea-chleachtais i bhfeidhm chun an méid seo a leanas a bhaint amach:
 - Bonneagar feabhsaithe chun soghluaisteacht ghníomhach a spreagadh ag idirphlé leis na modhanna éagsúla iompair phoiblí ag Heuston.
 - Struchtúr uirbeach comhleanúnach agus inléite laistigh de shuíomhanna móra forbartha.
 - Tosaíocht do sholáthar spáis phoiblí.
 - Idirnasc rathúil idir láithreáin forbartha agus an struchtúr uirbeach in aice láimhe.
- An ról atá ag foirgnimh chathartha agus stairiúla i bhféiniúlacht agus inléiteacht cheantar Heuston a aithint agus a fheabhsú.
- Inrochtaineacht níos mó a sholáthar do na ceantair ina bhfuil spás oscailte poiblí mór chomh maith le páirceanna breise ar scála níos lú agus cearnóga cathartha a chruthú, ar fud an SDRA, atá tarraingteach, ilfheidhmeach, sábháilte, fáilteach agus inrochtana do chónaitheoirí áitiúla, oibrithe agus cuairteoirí.

- Na bacainní géara ar nascacht a chruthaíonn gnéithe nádúrtha, bonneagar fisiceach agus bainc talún móra tailte tionsclaíocha nó institiúideacha a aithint agus iarracht a dhéanamh tionchar na gconstaicí seo ar ghluaiseacht agus nascacht a laghdú, nuair is iomchuí.
- Iarracht a dhéanamh idirghabhálacha a sholáthar a chuireann gráin níos míne le struchtúr uirbeach an limistéir níos leithne, go háirithe ar cuid d'íostaí iompair stáisiún Heuston agus Bhóthar Chonyngam, má tá siad faoi réir a n-athraithe le himeacht ama.
- Léiríonn an 'cón radhairc', mar atá leagtha amach i gCreatphlean Heuston 2003, dearcadh lánléargais suntasach idir, Ospidéal Ríoga Chill Mhaighneann agus Páirc an Fhionnuisce ag síneadh ón gcúinne thiar de raon thuaidh Ospidéal Ríoga Chill Mhaighneann, agus an choirnéal thoir-thuaidh is mó de Theach an Leas-Mháistir ar an taobh thiar den Armlann agus imeall thoir phríomh-ingearchló Oifig an Stiúrtóra lonchúiseamh Poiblí (iar-Otharlann Ríoga Míleata) faoi seach. Sa chás go bhfuil deiseanna ann d'fhoirgnimh níos airde go háitiúil laistigh den 'chón' seo, ní féidir leo drochthionchar aonair nó carnach a dhéanamh ar an dearcadh seo. Cuirfear anailís tionchair amhairc isteach le hiarratais pheanála chun a thaispeáint nach mbaintear an bonn den tuairim seo. Beidh feidhm aige seo freisin maidir leis na naisc amhairc ó Ascaill Chesterfield go Tailte Guinness agus ó Chéanna na Cathrach go Páirc an Fhionnuisce (Séadchomhartha Wellington) mar a léirítear ar an gCreat.

Úsáid Talún & Gníomhaíocht

- Cruthú ceantair nua úsáide measctha a dhíríú ar mhodhanna iompair inbhuanaithe trí athghiniúint thailte Heuston a chuimsíonn meascán d'úsáidí cónaithe agus oifige arna gcomhlánú ag gnéithe cultúrtha, miondíola agus seirbhíse.
- Athghiniúint agus athbheochan Mhuilinn Chill Mhaighneann a chur chun cinn le haghaidh úsáide cathartha, cultúrtha agus cuairteoirí.
- Naisc a éascú idir na sainchomharthaí cultúrtha ar fud an cheantair - lena n-áirítear Ospidéal Ríoga Chill Mhaighneann, Príosún Chill Mhaighneann, Muileann Chill Mhaighneann, Dún Uí Choileáin, an Ard-Mhúsaem agus Páirc an Fhionnuisce.
- Aitheantas a thabhairt don ghá le húsáidí pobail agus spásanna poiblí chun cur leis an bhforbairt chónaithe agus oifige sa todhcháí i gceantar Heuston.

Airde

- Tacú le foirgnimh níos airde go háitiúil de 8-10 stór mar airde tagarmhairc d'fhorbairtí nua i limistéar an SDRA ina gceadaíonn cúinsí caomhnaithe agus dearaidh, lena n-áirítear riachtanais mheasúnaithe faoin Chón Físe. Aithnítear deiseanna d'fhoirgnimh níos airde go háitiúil le próifíl chaol agus foirmeacha sainchomhartha os cionn an airde seo, ar Léarscáil na dTreoirphrionsabal a ghabhann leis.
- Tá deiseanna ann d'fhoirgnimh shuntasacha ag Geata Heuston agus ag Droichead Seán Heuston ar iar-láithreán Hickeys de réir na mbreithnithe a leagtar amach in Aguisín 3 den phlean forbartha. Taispeántar na láithreacha féideartha d'fhoirgnimh sainchomhartha ar Léarscáil na dTreoirphrionsabal a ghabhann leis.

Dearadh

- Dul faoi staidéar poiblí ar sráidbhailte Chill Mhaighneann agus ar Dhroichead na hInse.
- Soláthar a dhéanamh maidir leis an bhféidearthacht go ndéanfar feabhsúcháin idirmhalartaithe ar an bhfearann poiblí agus ar na tailte os comhair Stáisiún Heuston ag féachaint dá shuíomh tábhachtach mar thairseach isteach sa chathair, a ghaireacht don iarnród trom agus stadanna Luas agus a chumas suite ar Cé Victoria. Ba cheart deiseanna a bhaineann le ról Thailte Guinness i gcomhforbairt áite agus sa ríocht phoiblí ag an láthair seo a iniúchadh freisin (féach SDRA 15).

Bonneagar Glas

- Athshamlú Abhainn na Life agus Abhainn na Camóige a éascú mar phríomhchonairí taitneamhachta agus bithéagsúlachta.
- Tacú le nádúru Abhainn na Camóige.
- Chun a chinntiú go ndéantar an Sruth Míleata ó Pháirc an Fhionnuisce go dtí Abhainn na Life a chosaint agus go mbeidh bearta iomchuí maolaithe tuite i bhfeidhm chun aon saincheistanna tuile a chosc.
- Seachadadh conairí glasaithe agus bithéagsúlachta a shainiú ar Léarscáil na dTreoirphrionsabal a fhéadtar a úsáid freisin mar bhealaí ardchaighdeáin do choisithe agus do rothaithe agus soláthar spáis oscailte poiblí a nascadh.

- A chinntiú go mbeidh an soláthar spáis oscailte poiblí de shuíomhanna forbartha suite in áiteanna atá infheicthe, inrochtana agus fáilteach don phobal i gcoitinne.
- Scrúdú a dhéanamh ar chomhdhlúthú féideartha Pháirc Chuimhneacháin Croppy, Ceannteathrú Cosanta Sibhialta Bhaile Átha Cliath agus Páirc Chuimhneacháin Croppy's Acre chun páirc aontaithe amháin a dhéanamh.

Gluaiseacht

- Seachadadh na n-idirghabhálacha tréscailteachta a shaináithnítear ar Léarscáil na dTreoírphrionsabal a éascú a fhéachann le hinrochtaineacht a mhéadú ar fud an cheantair agus go háirithe, leis an líonra bonneagair siúlóide agus rothaíochta atá ag teacht chun cinn ar fud an SDRA.
- Chun nascacht a fheabhsú ó thuaidh agus ó dheas trasna Abhainn na Life agus Bóthar Eoin trí thailte Heuston chun soláthar a dhéanamh do nascacht bóthair idir Bóthar na hOtharlainne agus Bóthar Chonyngam agus freisin soir-siar idir tailte Heuston agus tailte Ché Clancy.
- An nasc do choisithe agus do rothair idir Stáisiún Heuston agus campas Ospidéal San Séamas a fheabhsú agus iniúchadh a dhéanamh ar an bhféidearthacht nascacht mhéadaithe a sholáthar idir Lána Chill Mhaighneann agus Cnocán an Bhrúnaigh /Sean-Chill Mhaighneann.
- Seachadadh rotharbhealaí a shaináithnítear i Straitéis Rothaíochta GDA NTA a éascú.
- An tairbhe a d'fhéadfadh a bheith ag an tionscadal BusConnects a uasmhéadú do limistéar Heuston i dtéarmaí feabhsuithe ar an ríocht phoiblí, bonneagar glas agus bonneagar coisithe agus rothaíochta.

Treoírphrionsabail do Phríomhláithreán Deise

1 – Hickeys

Ba cheart go gcuirfeadh forbairt ar an láithreán seo éadan gníomhach ar Shráid Gheata na Páirce le húsáid talún neamhchónaithe gníomhach ar an éadan seo. Ba chóir siúlbealach cois abhann a sholáthar agus ba cheart rochtain phoiblí ar an abhainn a cheadú ag gach uair an chloig den lá.

Ba chóir go mbeadh airde de 6-8 stór ar an láithreán seo agus d'fhéadfaí foirgnimh níos airde go háitiúil a shuíomh ar chúl an láithreáin ag na suíomhanna aitheanta. Tá an láithreán oiriúnach chun foirgneamh sainchomhartha a chóiriú de thart ar 30 stór ag a taobh thoir faoi réir cháilíocht an dearaidh agus na mbreithnithe a bheith de réir Aguisín 3 den phlean forbartha

2 – Bóthar Conyngam

Tugann tailte an stáisiún lasta bus an deis soláthar a dhéanamh do chomhtháthú níos fearr le hAbhainn na Life agus forbairt uirbeach ar ardchaighdeán a sholáthar. Ba cheart soláthar 10% de spás oscailte poiblí a sholáthar ag taobh an uisce san fhadtéarma, mar cuid de chonair glasaithe agus bithéagsúlachta thoir-thiar feadh bhruach thuaidh na Life. Ba cheart go bhfanfadh rochtain ar an spás oscailte poiblí seo ar oscailt don phobal ag gach uair an chloig den lá.

Trasnaíonn sruth lintéir an láithreán seo. Maidir leis seo, beidh gá le measúnú riosca tuile a bhaineann go sonrach le láithreán agus bearta maolaithe tuile iomchuí mar cuid d'aon fhorbairt sa todhchaí.

Cé gur tascach iad na bealaí nascachta thuaidh-theas, d'fhéadfaí freastal ar naisc bhóthair de réir threoírphrionsabal foriomlán an SDRA idir Bóthar Conyngam agus Bóthar Eoin / Bóthar Míleata in athfhorbairt an láithreáin athghiniúna seo. Ba cheart rochtain a fháil ar aon droichead feithicle chuig tailte Heuston i dtreo cheann thiar an láithreáin. Ba chóir go mbeadh droichead rothaíochta agus coisithe ag teacht leis an acomhal le Ascaill Chesterfield mura léiríonn na riachtanais dearaidh i gcomhthéacs athfhorbairt fhoriomlán an láithreáin go bhfuil gá le haistriú thoir

Ba cheart go bhfanfadh bun-airde de réir na n-airde atá i réim feadh éadan Bhóthar Chonyngam áit ar cheart d'fhoirgnimh nua freagairt do charachtar agus do ghráin na bhfoirgneamh stairiúil ar an láithreán agus an sráid-dreach ina suíonn siad, agus an acmhainneacht ann go mbeadh airde méadaithe níos faide siar i gcomhréir le hAguisín 3.

Is tosaíocht don SDRA é athchóiriú a dhéanamh ar na foirgnimh atá folamh agus faillí ar an taobh theas de Bhóthar Conyngam.

Tá an deis d'fhoirgnimh níos airde go háitiúil i bhfad ó éadan Bhóthar Conyngam áit a bhféadfaí foirgnimh de 12-14 stór a sholáthar faoi réir anailíse tionchair amhairc ag féachaint don Chón Físe agus do chomhlíonadh Aguisín 3 den phlean forbartha.

3 – Heuston

I bhfianaise scála an láithreáin agus a chumas athfhorbartha, is iomchuí, roimh aon togra forbartha, máistirphlean a ullmhú agus a chomhaontú, agus an limistéar níos leithne agus céimniú beartaithe á chur san áireamh.

Ba cheart go ndéanfadh athfhorbairt an láithreáin foráil do naisc thoir-thiar agus thuaidh-theas ar an mbealach a shaináithnítear ar Léarscáil na dTreoirphrionsabal agus nascfaidh sé aon mhoil iompair ionchasacha amach anseo leis na ceantair tadhlacha taobh amuigh de thailte Heuston. Níl ann ach rochtain áitiúil ar an láithreán chun rochtain áitiúil a sholáthar, ach amháin an nasc le Bóthar Conyngham a léirítear thuas.

Ba cheart naisc níos leithne do choisithe agus do rothaithe a nascann Páirc an Fhionnuisce le tailte Ospidéal Ríoga Chill Mhaighneann trí Bhóthar Míleata go Ascaill Chesterfield agus san ailíniú thiar a thaispeántar ar Léarscáil na dTreoirphrionsabal a iniúchadh agus freastal orthu mar cuid d'fhreagra an mháistirphlean.

Ba cheart máistirphlean glasaithe agus spáis oscailte a sholáthar freisin lena saináithneofar líonra spásanna oscailte poiblí lena n-áirítear cearnóga cathartha agus páirceanna, ar fud thailte Heuston, atá tarraingteach, ilfheidhmeach, sábháilte, fáilteach agus inrochtana don phobal i gcoitinne.

Tá 10% ar a laghad de limistéar an láithreáin le soláthar mar spás oscailte poiblí agus ba cheart go nascfadh sé le conair ghlasaithe agus bithéagsúlachta cois abhann.

Ar na tailte seo, nuair a cheadaíonn cúinsí oidhreachta, lena n-áirítear struchtúir ar an NIAH agus DCIHR, agus ag féachaint don Chón Físe, meastar gur chóir go mbeadh 8-10 stór ar airde i réim. D'fhéadfaí freastal ar fhoirgnimh níos airde go háitiúil in áiteanna áirithe ar an Suíomh Athghiniúna le foirgneamh suntasach os cionn na n-airde seo atá suite ag an bpointe aitheanta. Ba cheart na láithreacha d'airde den sórt sin a fhorbairt tríd an bpróiseas máistirphlean agus de réir na bprionsabal atá leagtha amach sa SDRA agus in Aguisín 3 den phlean forbartha agus aird a thabhairt ar chuspóirí caomhnaithe an Chón Físe.

Ba cheart saoráid shuntasach phobail / chultúrtha a ionchorprú in aon athfhorbairt ar na tailte.

4 – An Ceantar Heuston Theas

Ba cheart go mbeadh forbairt ar an láithreán seo thart ar limistéar lárnach de spás oscailte comhchoiteann ag comhtháthú riachtanais chónaitheoirí na chéad chéimeanna d'fhorbairt an Cheantair Theas Heuston.

Ba cheart go bhfreagródh airde na bhfoirgneamh don 'Chón Físe' a shaináithnítear ar Léarscáil na dTreoirphrionsabal.

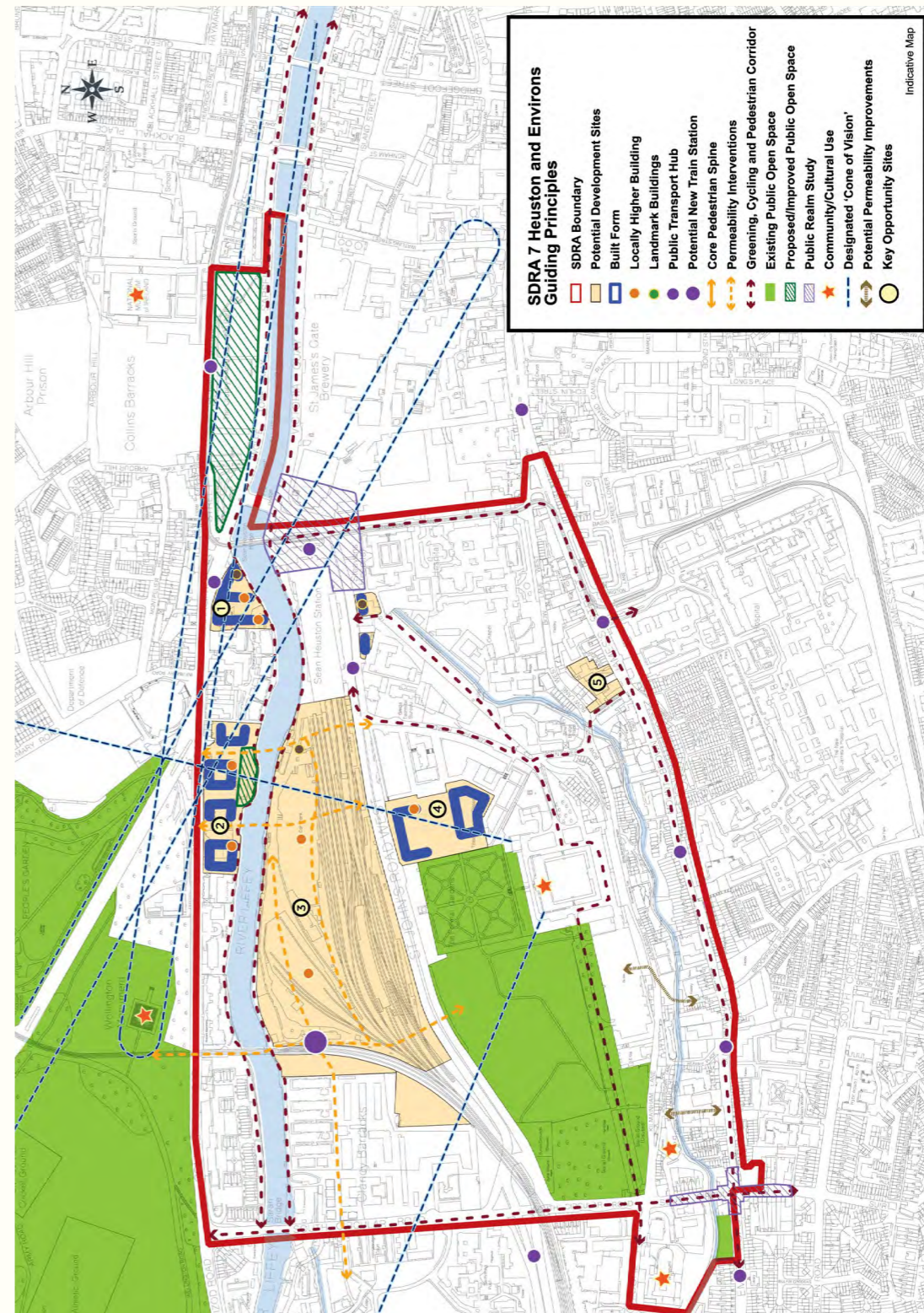
5 – Sráid San Séamas / Lána na hUillinne Thiar

Ba cheart go gcuirfeadh athfhorbairt an láithreáin seo gníomhachtú ar an siúlbealach líneach a théann ó Shráid San Séamas go Lána na hUillinne Thiar trí fhuinneoga agus doirse a sholáthar ag oscailt i dtreo an lána, chomh maith le balcóiní a chuirfidh faireachas éighníomhach ar fáil ar an siúlbealach thíos.

Figiúr 13-7: SDRA 7 Heuston agus a Phurláin

13.10 SDRA 8 - Gráinseach Ghormáin / An Chloch Leathan

Réamhrá

In Aibreán 2002, rinne an Rialtas an cinneadh go bhforbrófaí campas comhdhlúite TU nua i mBaile Átha Cliath sa Ghráinseach Ghormáin, agus é comhlánaithe le saoráidí cúram sláinte nua, agus comhtháthaithe i bhfabraic na cathrach. Cheadaigh an Bord Pleanála Scéim Pleanála do Gráinseach Ghormáin i mí Iúil 2012 mar Chrios Forbartha Straitéisí.

Tá an tionscadal suntasach athfhorbartha seo (c. 30 heicteár) á bhainistiú ag Gníomhaireacht Forbartha Ghráinseach Ghormáin, a bhfuil sé mar ról aici campas nua-aimseartha a sholáthar d'Ollscoil Teicneolaíochta Bhaile Átha Cliath, chun áiseanna cúraim sláinte phríomhúil agus sóisialta uasghrádaithe a chur ar fáil d'Fheidhmeannas na Seirbhíse Sláinte agus chun áiseanna eile a sheachadadh lena n-áirítear scoil nua agus páirceanna spóirt chun leasa an phobail. Tá cuspóirí foriomlána chun naisc, foirm uirbeach, nóid champais, tírdhreachú srl. a chruthú leagtha amach go mion sa Scéim Pleanála SDZ.

Tá cur chun feidhme an SDZ ar siúl. Ba é an chéad ghné phoiblí a seachadadh ná Ionad Cúraim Phoenix a osclaíodh go hoifigiúil i mí Feabhra 2013 agus a chuireann saoráid meabhairshláinte athsholáthair d'Ospidéal San Breandán ar fáil, ar an gCuarbhóthar Thuaidh. Rinneadh bonneagair láithreáin ar mhórsála agus oibreacha ríochta poiblí freisin, agus d'oscail campas TU Bhaile Átha Cliath a dhoirse don chéad 1,000 mac léinn i mí Meán Fómhair 2014.

Tá an tógáil d'fhoirgneamh de Mhol Glasbhealaigh de thart ar 4,414 m², Cearnóg Thoir de thart ar 16,000m² agus Cearnóg Lárnach de thart ar 33,000m² críochnaithe anois, ag freastal ar ghníomhaíochtaí agus áiseanna acadúla atá riachtanach d'Institiúid na nEolaíochtaí Sláinte Comhshaoil agus spás gorlainne ghnó, an Coláiste Ealaíon & Turasóireachta, Coláiste Eolaíochtaí & Sláinte agus Coláiste na hInnealtóireachta agus na Timpeallachta Tógtha. Meastar go mbeidh an cumas ag forbairtí TU Bhaile Átha Cliath freastal ar dhaonra mac léinn de thart ar 15,000 faoi 2024.

I measc na bpríomhghnéithe eile a seachadadh tá CLG uile-aimsire, páirceanna rugbaí agus sacair mar aon le clós súgartha nua do leanaí áitiúla, nasc nua ó Chearnóg na Cloiche Leithne agus an chéad chéim d'ionad fuinnimh láithreáin nua. Tionscadal eile a sheachadtar sa ghearrthearma is ea ionad cúraim phríomhúil nua FSS (atá lonnaithe san Fhoirgneamh Sean-Níocháin).

Tá an Teach Íochtarach, ar a dtugtaí Gealtlann Richmond roimhe seo oscailte anois do thart ar 4,335m² d'fhorbairt a chuimsíonn seomraí cleachtais ceoil, oifigí ceardchumann na mac léinn, bialann agus siopa caife, roinnt gníomhaíochtaí spóirt agus áineasa (stiúideonna aclaíochta, stiúideo damhsa) agus seirbhísí tacaíochta ginearálta do mhic léinn.

Faoi 2023, seachadfar Comharsanacht Cúraim Chónaithe de thuirim is 100 leaba do dhaoine scothaosta agus dóibh siúd a bhfuil riachtanais tacaíochta meabhairshláinte acu. Laistigh den chreat ama seo, táthar ag súil freisin go mbeidh Scoil Náisiúnta nua um Oideachas le Chéile de 24 Seomra Ranga i mbun seirbhíse, ag teacht in ionad saoráide sealadaí reatha.

Nuair a bheidh sé críochnaithe, cuimseoidh an SDZ 380,000 méadar cearnach d'fhoirgnimh nua ath-shaintógtha i ndeireadh na dála, is ionann a bheidh daonra TU Bhaile Átha Cliath ar an láithreán agus thart ar 25,000 duine, comhdhéanta de thart ar 20,000 mac léinn lánaimseartha, timpeall 2,500 mac léinn páirtaimseartha agus tuairim is 2,500 ball foirne.

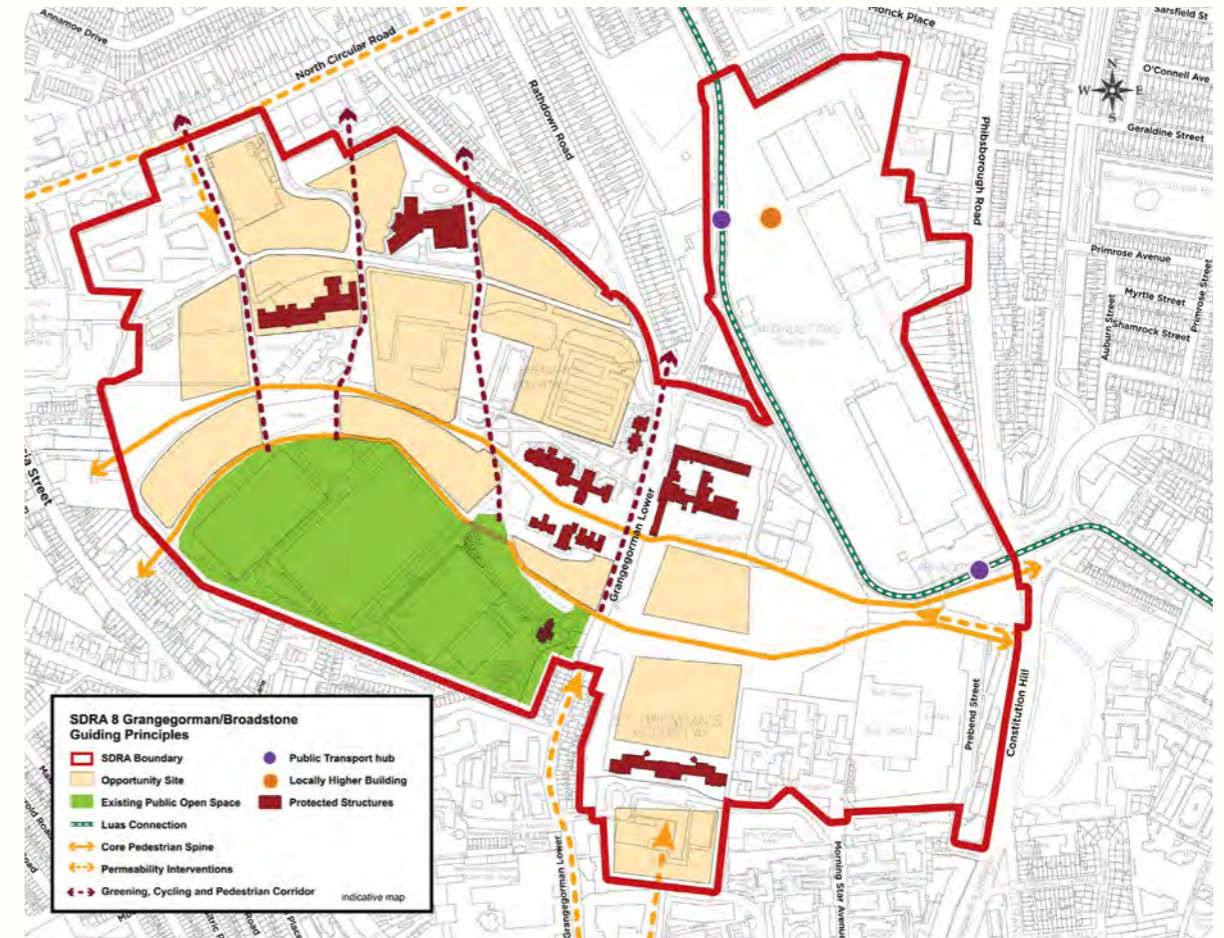
Glactar leis na treoirphrionsabail don réimse seo leis an bhfís fhoriomlán do Ghráinseach Ghormáin atá leagtha amach i Scéim Pleanála SDZ agus is mar seo a leanas iad:

- Cruthóidh an Scéim Pleanála ceathrú uirbeach beoga, ardcháilíochta agus inléite, le mothú áite soiléir.
- Riachtanais FSS, na Roinne Oideachais agus TU Bhaile Átha Cliath a sheachadadh ar bhealach comhtháite.
- Meas agus ceiliúradh a dhéanamh ar oidhreacht Ghráinseach Ghormáin.
- Rannpháirtíocht leis an bpobal áitiúil atá ann agus le mic léinn, úsáideoirí seirbhíse agus foireann Ghráinseach Ghormáin a bheidh ann sa todhchaí.
- Is bunriachtanas í an inbhuanaitheacht agus ní mór don cheantar a bheith sofhreagrach dá comhthéacs reatha agus dá riachtanais forbartha, agus inoiriúnaithe dá comhthéacs agus dá riachtanais forbartha sa todhchaí.
- Beidh an ceantar ina lárionad nuálaíochta agus cruthaitheachta.
- Cur le hathghiniúint na cathrach istigh.
- Inneall eacnamaíoch dinimiciúil nua a sholáthar don chathair agus don réigiún.

Táthar ag súil agus ag spreagadh cur i bhfeidhm leanúnach SDZ Ghráinseach Ghormáin ar feadh shaolré an phlean forbartha. Tá Léarscáil na dTreoirprionsabal mar atá leagtha amach i bhFigiúr 13.8 chun críocha léiriúcháin ardleibhéil amháin. Ba cheart go mbeadh gach forbairt sa todhchaí de réir Scéim Pleanála SDZ Ghráinseach Ghormáin.

Is mol iompair é an Chloch Leathan faoi láthair a fhreastalaíonn ar riachtanais chothabhála Bus Átha Cliath agus cothabháil freisin do shonraíochtaí feithiclí sa todhchaí, amhail feithiclí leictreacha ceallraí agus feithiclí hidrigine más gá. Cé nach bhfuil aon athfhorbairt bheartaithe ar an láithreán seo faoi láthair, aithnítear go bhfuil acmhainneacht shuntasach ag na tailte seo dá n-athlonnódh cuid den úsáid atá ann cheana nó cuid di. I gcás go mbreithneofar tograí athfhorbartha don láithreán, ullmhófar Máistirphlean ag féachaint do shrianta, láidreachtaí agus dheiseanna an láithreáin. Ní mór d’aon mháistirphlean den sórt sin a bheith íogair d’oidhreacht thógtha shuntasach na dtailte agus don chomhthéacs uirbeach stairiúil a bhaineann leis na tailte. Sa chomhthéacs seo, tá an fhéidearthacht ann go mbeidh 2/3 foirgneamh níos airde go háitiúil. Ba cheart go bhféachfadh an fhorbairt le fás dlúth a sholáthar agus go mbeidh sí deartha agus suite go híogair le raon iomchuí spásanna pobail agus áineasa.

Figiúr 13-8: SDRA 8 - Gráinseach Ghormáin / An Chloch Leathan

13.11 SDRA 9 Bóthar – Emmet

Réamhrá

Tógann an SDRA ar Straitéis Forbartha Chill Mhaighneann-Inse Chór agus aithnítear roinnt suíomhanna tionsclaíocha / iar-thionsclaíocha, láithreáin tithíochta Chomhairle Cathrach Bhaile Átha Cliath agus láithreáin athghiniúna ionchasacha eile a thairgeann deiseanna straitéiseacha athghiniúna don cheantar.

Ag baint leasa as príomhphíosaí bonneagair phoiblí ar nós rotharbhealach na Canálach Móire agus Líne Dhearg Luas, féachann an SDRA le fíis straitéiseach a sholáthar d'fhorbairt na suíomhanna athghiniúna seo agus chun a naisc le sráidbhailte Inse Chór agus Cill Mhaighneann a fheabhsú.

Na treoirphrionsabail d'fhorbairt an SDRA seo mar atá leagtha amach thíos:

Struchtúr Uirbeach

- Aitheantas a thabhairt do na gnéithe nádúrtha agus tógtha ar nós aibhneacha, canálacha agus línte iarnróid a raibh tionchar láidir acu ar struchtúr uirbeach an cheantair, chomh maith lena mhoirfeolaíocht le céad bliain anuas.
- Forbairt a spreagadh a threíonn croíthe sráidbhaile Inse Chór agus Cill Mhaighneann, atá nasctha le Bóthar Emmet, mar chnámh droma lárnaigh an cheantair.
- Iarracht a dhéanamh idirghabhálacha a sholáthar a chuireann gráin níos míne ar struchtúr uirbeach an cheantair níos leithne, go háirithe ar iar-thailte tionsclaíocha agus institiúideacha.
- An ról atá ag foirgnimh chultúrtha agus stairiúla i bhféiniúlacht agus inléiteacht an limistéir níos leithne a aithint agus a fheabhsú.

Úsáid Talún & Gníomhaíocht

- An t-aistriú ó úsáid thionsclaíoch nó iar-úsáid thionsclaíoch go húsáid ilchineálach / chónaithe a spreagadh sna ceithre 'láithreán forbartha féideartha' a shaináithnítear ar Léarscáil na dTreoirphrionsabal agus aitheantas a thabhairt don ról atá ag go leor de na húsáidí sa gheilleagar agus sa phobal áitiúil.
- Mol cathartha agus pobail nua a sholáthar mar cuid den athfhorbairt ar Láithreán Athghiniúna Bhóthar Emmet.

- Athchumrú / comhdhlúthú úsáidí oideachais i limistéar an Chorráin Emmet a éascú.
- Leas a bhaint as Beairic Richmond agus Reilig an Droichid Órga a bheith i limistéar Inse Chór agus cruthú nasc le húsáidí stairiúla agus cultúrtha eile in aice láimhe a éascú.

Airde

- Tacú le hairde de 6-8 stór d'fhorbairtí nua i limistéar an SDRA ina gceadaíonn cúinsí caomhnaithe agus dearaidh. Saináithnítear deiseanna d'fhoirgnimh níos airde go háitiúil os cionn an airde seo ar Léarscáil na dTreoirphrionsabail a ghabhann leis.

Dearadh

- A chinntiú go bhfreagraíonn foirgnimh nua do scála agus do ghrán phríomhcharachtar na sráide áirithe.
- Dul i mbun staidéir ríochta poiblí do shráidbhailte Chill Mhaighneann agus Inse Chór.
- Cearnóg chathartha a chruthú ag ceann Bhóthar Emmet den Suíomh Athghiniúna Bóthar Emmet athfhorbartha.
- De ghnáth bíonn rochtain dhoras dílse ag foirgnimh árasáin nua do gach áitreabh ar leibhéal na talún chun cur le beogacht agus gníomhachtú méadaithe an cheantair.

Bonneagar Glas

- Gealltanas Straitéis Glasaithe a chur chun cinn do mhórchéantar Chill Mhaighneann-Inse Chór.
- Tacú le hath-nádúró Abhainn na Camóige i gcomhar le Scéim Maolaithe Tuilte na Camóige.
- An Chanáil Mhór a chomhtháthú ar bhealach níos fearr le limistéar níos leithne Chill Mhaighneann-Inse Chór.
- Líonra nasctha de chonairí glasaithe a chruthú lena n-áirítear siúlbealaí, conairí bithéagsúlachta, rotharbhealaí agus páirceanna, mar a shaináithnítear ar Léarscáil na dTreoirphrionsabal. Ba chóir go mbeadh siad seo tarraingteach, fáilteach agus inrochtana, go gcuirfeadh siad le líonra níos leithne agus go nascfadh siad leis na scoileanna áitiúla sa cheantar.

- A chinntiú go mbeidh an soláthar spáis oscailte poiblí de shuíomhanna forbartha suite in áiteanna atá infheicthe, inrochtana agus fáilteach don phobal i gcoitinne

Gluaiseacht

- Seachadadh rotharbhealaí a shaináithnítear i Straitéis Rothaíochta GDA NTA a éascú.
- Seachadadh na n-idirghabhálacha tréscailteachta a shaináithnítear ar Léarscáil na dTreoirphrionsabal a éascú, a fhéachann le hinrochtaineacht a fheabhsú ar fud an cheantair.
- Chun nascacht a fheabhsú ó thuaidh agus ó dheas trasna na Canálach Móire / Bóthar Mhic Dháibhéid agus soir-siar idir Eastát Tionscail an Droichid Órga agus Suíomh Athghiniúna Bhóthar Emmet.
- Forbairt a spreagadh a fheabhsaíonn beogacht an líonra bonneagair siúil agus rothaíochta atá ag teacht chun cinn.
- Féachaint do sheachadadh de dhroichead nua ag trasnú na Canálach Móire trí aon athfhorbairt ar Láithreáin Forbartha 1 agus 2 mar a léirítear ar Léarscáil na dTreoirphrionsabal.
- An tairbhe a d'fhéadfadh a bheith ag an tionscadal BusConnects a uasmhéadú do limistéar an SDRA i dtéarmaí feabhsúcháin ar an ríocht phoiblí, bonneagar glas agus bonneagar coisithe agus rothaíochta.

Treoirphrionsabail do Phríomhláithreán Deise

1 – Eastát Tionscail an Droichid Órga

Tugann athfhorbairt an láithreáin seo an deis naisc thoir-thiar a chruthú trí Mheánscoil Choláiste na Trócaire agus thuaidh-theas le teorainn theas an láithreáin a oscailt. Ba chóir go gcuirfeadh foirgnimh imill ghníomhacha agus bheoite ar an gcanáil agus ar na naisc aitheanta freisin.

Tá Abhainn na Camóige lintéirithe don cuid is mó dá turas tríd an láithreán. Ba cheart tuilleadh imscrúdaithe a dhéanamh ar an bhféidearthacht go ndéanfaí é a athshamlú trí phróiseas máistirphlean in éineacht le Tionscadal Athchóirithe Abhainn na Camóige. Féach Beartas SI11 agus SI12 le haghaidh tuilleadh sonraí.

2 – Bóthar Mhic Dháibhéid Thiar

Soláthraíonn an suíomh seo deis shuntasach d'fhorbairt faoi stiúir cónaithe. Ba cheart go mbeadh an cuid is mó de leithdháileadh spás oscailte poiblí an láithreáin seo suite ag éadan Bhóthar Mhic Dháibhéid, os coinne Eastát Tionscail an Droichid Órga, áit a bhfuil sé infheicthe, fáilteach agus inrochtana don phobal i gcoitinne. Ba cheart go soláthródh foirgnimh atá níos airde go háitiúil agus é ag clúdach leibhéil iomchuí imfhálaithe gan róscáthú míchuí.

Ba cheart naisc a chruthú tríd an láithreán chun an spás oscailte poiblí a nascadh leis an ionad comharsanachta ar Bhóthar Chnoc Mór na nGaibhlte agus ba cheart naisc a dhéanamh ó thuaidh trí dhroichead nua trasna na Canálach Móire.

Ba cheart foirgnimh a shíneann feadh na teorann theas agus thoir a scálú agus a mhaisiú go cuí chun freagairt dá gcomhéadan cónaithe leis an maoin atá os comhair Bhóthar na Ceathrún agus Bhóthar Chnoc Mór na nGaibhlte.

Má bhíonn láithreán FSS agus tailte díreach ó thuaidh den chéanna ar cheann thiar an láithreáin ar fáil le haghaidh forbartha, ba cheart go mbeadh sé ag teacht leis na tograí atá leagtha amach don cuid eile den láithreán.

3 – Suíomh Athghiniúna Bhóthar Emmet

Tá an láithreán seo suite i gcroílár limistéar an SDRA. Tá sé beartaithe é a athfhorbairt mar scéim úsáide measctha a fhreastalóidh ar mheascán d'úsáidí pobail, lena n-áirítear ionad pobail agus leabharlann nua, chomh maith le bheith mar an chéad fhorbairt chónaithe ar cíós ag Comhairle Cathrach Bhaile Átha Cliath.

Ba chóir go mbeadh aonaid thráchtála, lena n-áirítear ollmhargadh, suite ag ceann thuaidh an láithreáin, ag tabhairt aghaidh ar phlás cathartha feadh Bhóthar Emmet. Déanfaidh athfhorbairt an láithreáin an limistéar SDRA níos leithne a cheangal le chéile.

Maidir le hairde, meastar go bhfuil láithreán Bhóthar Emmet in ann airde bunlíne nua de 8 stór a sholáthar le foirgnimh níos airde go háitiúil in áiteanna sonraithe mar atá mionsonraithe ar Léarscáil na dTreoirphrionsabal, Figiúr 13-9, faoi réir dearadh mionsonraithe agus de réir Aguisín 3 den phlean forbartha.

Maidir le meascán aonad agus tíopeolaíochtaí agus ag féachaint do chineál costais ar cíós na scéime agus próifíl áirithe an tsoláthair tithíochta sa cheantar, ní gá go mbeidh na caighdeáin a leagtar amach i Roinn 15.9.1 den Phlean is infheidhme maidir le tionscadal Emmet Road .

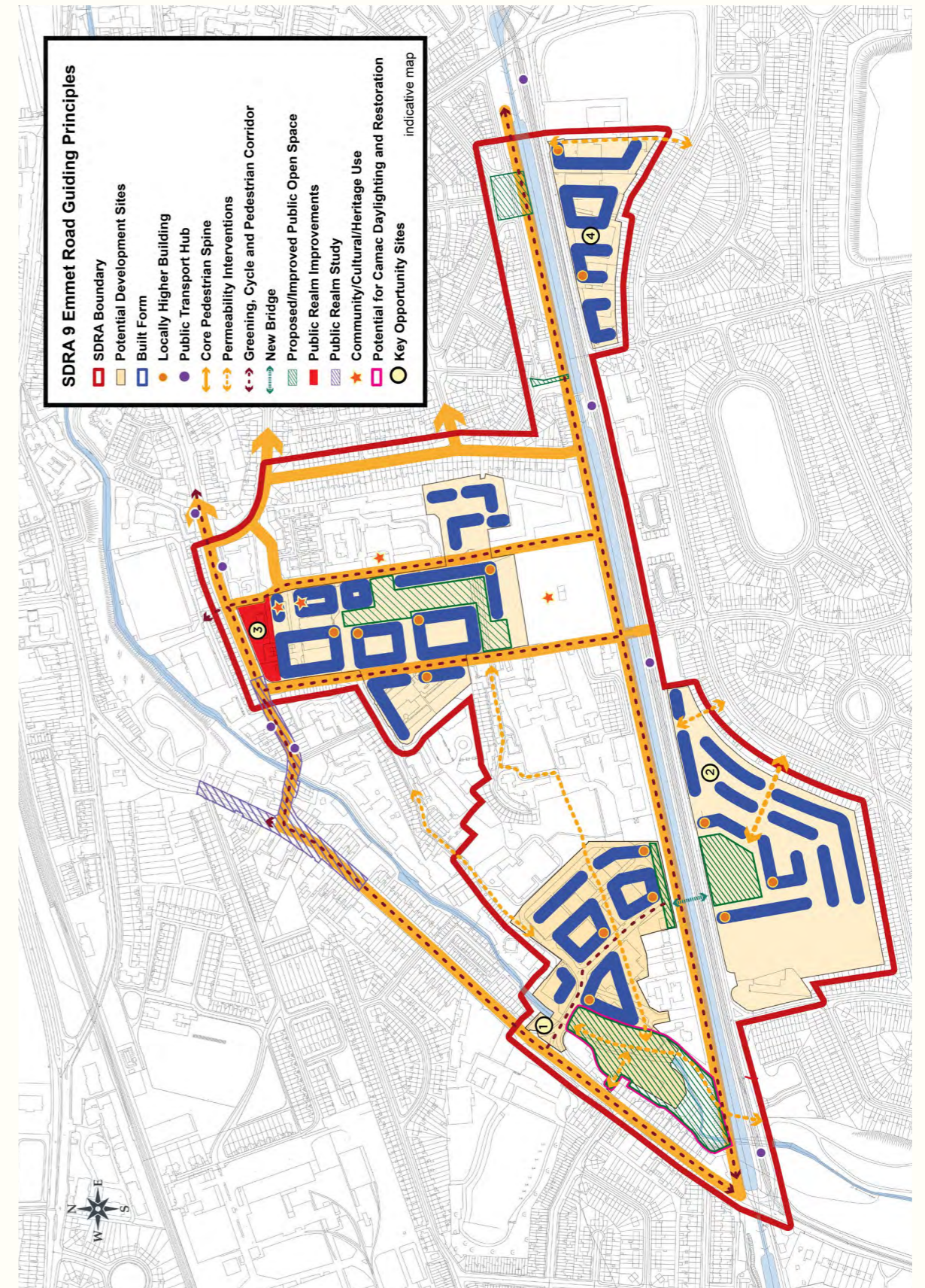
Ba cheart go ndéanfadh aon athfhorbairt ar Plás Thír Eoghain iarracht comhtháthú leis an athfhorbairt níos leithne ar Láithreán Athghiniúna Bhóthar Emmet. Go háirithe, ar feadh a airde foirgnimh teorann thoir ba chóir go dtabharfadh sé aghaidh ar na hairde atá ag teacht chun cinn ar an taobh eile de Shráid Naomh Uinseann Thiar. Ar feadh na teorann thuaidh, ba cheart go bhfreagródh an fhoirm thógtha d’airde agus ghrán na bhfoirgneamh ar an taobh eile de Shráid Thomáis Dáibhis Thiar agus ranncuidiú le carachtar níos comhtháite a chruthú don tsráid.

4 – Bóthar Mhic Dháibhéid Thoir

Cé gur cosúil go bhfuil an láithreán seo i roinnt dáileachtaí úinéireachta éagsúla, ba cheart go leanfadh aon athfhorbairt ar na suíomhanna an patrún a shainithnítear ar Léarscáil na dTreoirprionsabal, agus go ndéanfar na spásanna a spásáil go cuí. D’fhéadfadh buntáistí dearaidh uirbeacha a bheith ag baint le roinnt foirgneamh níos airde go háitiúil atá suite feadh imeall Bhóthar Mhic Dháibhéid. Mar gheall ar an úinéireacht ilroinnte, d’fhéadfaí an soláthar spáis oscailte phoiblí a sholáthar trí ranníocaíocht in-lieu, le húsáid chun uasghrádú a dhéanamh ar cheantair in aice láimhe de spás oscailte poiblí mar ar Bhóthar Uí Dhubhuí nó an spás neamhúsáidte ar an taobh canála d’Ardán an Droichid Órga.

Figiúr 13-9: SDRÁ 9 Bóthar Emmet

13.12 SDRA 10 – Oirthuaisceart Lár na Cathrach

Réamhrá

Tá limistéar 16lha ag an SDRA NEIC agus tá sé suite i lár na cathrach díreach ó thuaidh ó Abhainn na Life, ag síneadh ó limistéar stairiúil Shráid an Mhúraigh, ar a taobh thiar, go dtí na Dugthailte, ar an taobh thoir. Áirítear leis ceantair taobh thoir de Shráid Dorset agus síneann sé go ceantair áirithe ó thuaidh den Chanáil Ríoga. I bhfianaise thábhacht an cheantair seo agus a chumas athghiniúna, tá Comhairle Cathrach Bhaile Átha Cliath tiomanta do Phlean Ceantair Áitiúil a ullmhú don SDRA seo le linn shaolré an phlean forbartha seo, agus, dá bhrí sin, cruthaíonn an SDRA seo straitéis eatramhach agus leagann sé treoirphrionsabail amach don LAP.

Tá oidhreacht saibhir ag an NEIC le roinnt nithe suntasacha cultúrtha agus stairiúla lena n-áirítear Amharclann na Mainistreach agus Cearnóg Parnell. Tá nascacht iompair phoiblí den scoth ag an gceantar mar gheall ar a ghaireacht do lár na cathrach, agus bainfidh sé leas freisin as an Metrolink atá beartaithe agus as forbairt leanúnach Ghlasbhealach na Canálach Ríoga. Is léir go bhfuil go leor buntáistí suímh ag an gceantar agus tá gnó fadbhunaithe agus pobal cónaithe éagsúil ann. Is ceantar é, áfach, a bhfuil stair díothachta socheacnamaíoch aige agus aithnítear go bhfuil athghiniúint shóisialta agus eacnamaíoch de dhíth air.

Tá claochlú á dhéanamh ar an gceantar agus tá roinnt tionscnamh á gcur i bhfeidhm de bhun na tuarascála Mulvey dar teideal "Ag Cruathú Todhchaí Níos Gile". Fuair an ceantar maoiniú le déanaí le haghaidh roinnt tionscadal faoin gCiste Forbartha Uirbí agus Réigiúnaí (URDF) lena n-áirítear oibreacha réimse poiblí ag Cearnóg Parnell, Sráid an Mhúraigh, na Cúig Lampa agus oibreacha athchóirithe ag Sráid an Mhúraigh agus Cearnóg Mhuinseo.

Tá deis ann anois díriú níos mó ar acmhainneacht an cheantair a bhaint amach, na tionscnaimh thuas a chomhlánú agus forbairt ardchaighdeán a chur chun cinn ar shuíomhanna tearcúsáidte, in éineacht le feabhsuithe pleanáilte ar an ríocht phoiblí. Is féidir é seo a dhéanamh ar bhealach a aithníonn tréithe agus riachtanais uathúla an cheantair seo. Beidh an príomhfhocas ar athghiniúint na príomhláithreán aitheanta de réir mionteagaisc láithreáin. Is iad na príomhchuspóirí:

- Creat spásúil a sholáthar le haghaidh úsáidí talún lena n-áirítear tithíocht a bhfuil géarghá leis.
- Struchtúr uirbeach comhleanúnach a athbhunú áit a bhfuil drochstruchtúr nó ilroinnte agus an ríocht phoiblí a fheabhsú.
- Tacú le forbairt pobail trí chuspóirí spriocdhírthe ar láithreáin roghnaithe.
- Pleanáil le haghaidh nascachta feabhsaithe agus taitneamhacht phoiblí agus na sócmhainní atá ann cheana sa cheantar á n-úsáid.

Tá an limistéar uathúil de bharr go bhféadfaidh sé leas a bhaint as sócmhainní éagsúla lena n-áirítear:

- Sráid Uí Chonaill, príomhbhealach na príomhchathrach, leis an GPO (músaem san áireamh); príomhlimistéir mhiondíola Shráid Anraí agus Shráid an Iarla Thuaidh chomh maith le raon seirbhísí miondíola, tairiscint bia agus dí.
- Réimse sócmhainní oidhreachta agus cultúrtha lena n-áirítear an Hugh Lane, Músaem na Scríbhneoirí, an LAB agus Dancehouse.
- Sráid an Mhúraigh laistiar den SDRA, clú agus cáil uirthi de bharr a trádála ar an tsráid agus nasctha le himeachtaí stairiúla suntasacha 1916.
- Cearnóg Parnell agus Cearnóg Mhuinseo, cearnóga pleanáilte ón ré Sheoirseach.
- Cóngaracht do Pháirc an Chrócaigh, atá os comhair na Canála Ríoga, féarbhealach straitéiseach atá ag teacht chun cinn.
- Go leor suíomhanna a bhfuil tábhacht stairiúil leo a chuireann le carachtar an cheantair, a bhfuil acmhainneacht shuntasach ag cuid acu don todhchaí freisin.

I dteannta le cuspóirí eile plean forbartha, is féidir le cuspóirí spriocdhírthe don NEIC cur go dearfach le comhforbairt áite agus le hathghiniúint fhisiciúil agus shóisialta sa todhchaí, agus fás na gcomharsanacht agus na bpobal cónaithe i lár na cathrach a chothú ag an am céanna.

Baineann na treoirphrionsabail seo a leanas le SDRA NEIC:

Struchtúr Uirbeach

- An cnámh droma coisithe atá ann cheana a shainnítear ar Léarscáil na dTreoirprionsabal a threisiú agus leas a bhaint astu seo trí idirghabhálacha tréscailteachta spriocdhírthe, nascacht a mhéadú agus turais coisithe a spreagadh ar fud an cheantair.
- Aitheantas a thabhairt don acmhainneacht taitneamhachta agus chomhfhorbairt áite atá ann laistigh de chonair na Canálach Ríoga agus láithreáin forbartha gaolmhara agus tabhairt faoi staidéar dearaidh uirbigh ag féachaint ar conas an acmhainn seo a dhíghlasáil.
- Ceithre mhol cathartha a fhorbairt mar phointí fócasacha gníomhaíochta áitiúla, lena n-áirítear ceann le fócas láidir pobail, dírithe ar Shráid Sheáin Mhic Dhiarmada timpeall ar an seanláithreán Clochair agus Neachtlainne agus ar Ionad Fóillíochta Shráid Sheáin Mhic Dhiarmada/ láithreán Eaglais Mhuire Lourdes (féach freisin thíos).
- Aitheantas a thabhairt do thábhacht oidhreacht ailtireachta agus chultúrtha an cheantair lena n-áirítear Limistéir Chaomhantais Ailtireachta atá ann cheana agus atá beartaithe, dírithe ar Shráid Uí Chonaill, Sráid Sheoirse Mhór Thuaidh, Sráid an Mhúraigh agus Cearnóg Mhuinseo.
- Ordathas spásanna oscailte poiblí a chruthú lena n-áirítear cearnóga cathartha agus páirceanna, ar fud an NEIC atá tarraingteach, ilfheidhmeach, agus inrochtana do chónaitheoirí áitiúla, oibríthe agus cuairteoirí. Bainteach leis seo, beidh feabhsúchán ar na spásanna oscailte atá ann cheana. Cuideoidh an cur chuige seo le dul i ngleic leis an easnamh atá ann cheana i spás oscailte poiblí laistigh den SDRA.
- Tabharfaidh athghiniúint riachtanach roinnt bloic tithíochta sóisialta deis chun scála daonna an struchtúir uirbigh atá ann a fheabhsú. Ba cheart go ndéanfadh athfhorbairt na mbloic seo gráin uirbeach a chomhtháthú a aithníonn méideanna stairiúla ceapaí den suíomh.
- Forbairt eachlann a spreagadh sna háiteanna a shainnítear ar Léarscáil na dTreoirprionsabal. Cuirfidh sé seo níos mó gníomhachtúcháin ar fáil ar na lánaí seo agus éascóidh sé úsáid níos mó ag coisithe. Ba cheart soilsiú poiblí iomchuí a dhíriú ar na suíomhanna seo.

Úsáid Talún & Gníomhaíocht

Forbhreathnú

Tá an limistéar suite go lárnach agus tá raon úsáidí éagsúla ann lena n-áirítear ceantair chónaithe, fostaíochta agus úsáide measctha. Freastalaíonn sé freisin ar chroílímistéar miondíola, go leor sainseirbhísí, úsáidí cultúrtha / ealaíon agus institiúidí éagsúla. Rinneadh criosú ar roinnt limistéar Z14 mar aitheantas ar acmhainneacht straitéiseach athghiniúna an cheantair agus chun comhtháthú iomchuí d'fhorbairt nua a spreagadh sa chreatlach uirbeach. Príomhchuspóir de cuid an SDRA is ea comhdhlúthú inbhuanaithe an NEIC a chinntiú ag obair le sócmhainní atá ann cheana, agus lán-acmhainneacht raon suíomhanna a chomhtháthú. I gcreat tascach, pléitear na láithreáin seo go grafach, le téacs gaolmhar leagtha amach chun a bhforbairt sa todhchaí a threorú. Is féidir le cuid de na suíomhanna seo oibriú ina n-aonair nó le chéile chun críocha sainiúla, agus saináithníodh iad seo mar 'mhoil' / 'suíomhanna deise' thíos. Tá ceithre cinn díobh seo mar a leanas:

Mol Cathartha / Cultúrtha Shráid Uí Chonaill / Shráid an Mhúraigh –

Aitheantas a thabhairt don fhoirm thógtha stairiúil agus do stair an cheantair agus don acmhainneacht le haghaidh idirghníomhaíochta poiblí mar gheall ar a shuíomh lárnach i gcoilár miondíola an tuaiscirt. Agus é cóngarach don cheantar cultúrtha atá ag teacht chun cinn timpeall ar Chearnóg Parnell, agus an raon tarraingtí ealaíon agus liteartha a ghabhann leis, fheidhmeodh an mol seo mar shíneadh nádúrtha ar an gceathrú cultúrtha atá ann cheana ag cur lena sroicheadh, ag meascadh le meascán nua úsáidí. Le rochtain iompair den scoth, beidh an limistéar seo níos inrochtana don phobal i gcoitinne nuair a sheachadfar feabhsuithe pleanáilte ar iompar poiblí le himeacht ama. Beidh margadh Shráid an Mhúraigh ina shráid margaidh athspreagtha, le ríocht phoiblí a bheidh feabhsaithe go mór agus feidhmeoidh sé mar thairseach, agus mar bealach le dul tríd, chuig sócmhainní stairiúla an cheantair, chun sineirgí a chruthú a rachaidh chun leasa bloc iomlán na cathrach, agus anam nua a chur leis an gceantar. (* Níl na sócmhainní stairiúla teoranta do Shráid an Mhúraigh/ Lána an Mhúraigh, ach tá Sráid Uí Chonaill & an GPO san áireamh)

Mol Cathartha / Pobail Shráid Sheáin Mhic Dhiarmada – Dírithe timpeall ar shaoráidí pobail / sóisialta atá ann agus a bheidh ann amach anseo do na pobail chónaithe máguaird. Tacaíonn sé le hathbheochan na seirbhísí seo bunaithe ar leagan amach nua tógtha de réir an chreata. Is éard a bheadh i ríocht phoiblí uasghrádaithe gaolmhar ná spás cathartha nua agus mar sin pointe fócasach don phobal áitiúil.

Mol Cathartha Cúig Lampa – Dírithe ar mheascán de choimpléisc tithíochta seanbhunaithe agus struchtúir chosanta le héadanas páirteach don Chanáil Ríoga ag an sainchomhartha cáiliúil áitiúil, cathrach agus náisiúnta, na Cúig Lampa, acomhal de cúig bhóthar. Leis an leagan amach atá sa chreat, déanfar leagan amach tarraingteach tógtha a athbhunú agus forálfar do líonadh isteach le spás oscailte atá athchumraithe go cuí, agus tréscailteacht fheabhsaithe. Is féidir le Teach Aldborough a bheith ina chroílár don phobal áitiúil.

Mol Cathartha Chathair Tairsí – Díreach tadhlaigh leis an SDRA do na Dugthailte agus feidhmíonn sé mar phointe iontrála go lár na cathrach agus mar rochtain ar thailte fostaíochta SDRA na nDugthailte. Tá sé suite ar Abhainn na Tulchann ag Droichead Annesley, ag breathnú amach ar Pháirc Fhionradhairc, cuireann an mol acmhainn ar fáil d'fhorbairtí ar mhórscaála. Oibreoidh a athghiniúint i dteannta le láithreán athghiniúna aitheanta 6 laistigh de SDRA na nDugthailte, áit a soláthróidh foirgneamh sainchomhartha pleanáilte marcóir amhairc soiléir.

Tithíocht

- Daonra cónaithe méadaithe a chur chun cinn agus an comhtháthú rathúil de chónaitheoirí agus pobail nua agus seanbhunaithe.
- A chinntiú go bhfuil na forbairtí cónaithe nua ar aon dul leis an leagan amach táscach a léirítear sa chreat, ag tacú le bonneagar / seirbhísí sóisialta, pobail agus taitneamhachta sa cheantar áitiúil.
- Éagsúlacht cineálacha tí agus tionachtaí a chur chun cinn, ag seachaint ró-chomhchruinniú cóiríochta speisialaithe amhail cóiríocht turasóireachta agus mac léinn, agus ar an gcaoi sin acmhainn a chinntiú d'fhás na bpobal cónaithe cothromaithe.
- Forbairt teaghaisí eachlainne cónaithe d'ardchaighdeán a chur chun cinn ag láithreacha iomchuí agus de réir na gcaighdeán ábhartha, ar an gcaoi sin, acmhainn chónaithe na lánaí a dhíghlasáil, an ríocht phoiblí a fheabhsú, agus tréscailteacht coisithe a mhéadú nuair is féidir.

Bonneagar Sóisialta agus Pobail

- Tacú le forbairt an Ionaid Pobail arna mhaoiniú ag URDF, a chuimsíonn spás taispeántais, ag áitreabh na sean-scoile nach bhfuil in úsáid ag Sráid Rutland, agus ag aon tionscadal laistigh den cheantar atá maoinithe ag URDF.

- De bhreis ar mholtaí Thuarascáil Mulvey, chun tacú le, (a) éagsúlú na n-áiseanna spóirt atá ar fáil sa cheantar (i gcomhar le Comhpháirtíocht Spóirt agus Folláine CCBÁC), lena n-áirítear spás nua súgartha lasmuigh a sholáthar, (b) saoráidí a fhorbairt a spreagann rannpháirtíocht sna healaíona.
- Imscrúdú a dhéanamh ar acmhainneacht láithreán atá ag tearcfheidhmiú in aice le Club Óige Belvedere ar Shráid Buckingham Íochtarach (mar a shainaithnítear i dTuarascáil Mulvey) chun na seirbhísí atá ann cheana a leathnú, faoi réir staidéir féidearthachta amach anseo.

Oideachas agus Fostaíocht

- Fostaíocht áitiúil a spreagadh, áit a bhfuil na scileanna cuí ar fáil, ar thionscadail tógála sa cheantar.
- Tacú le húsáid foirgneamh oideachais sa cheantar le húsáid tráthnóna agus deireadh seachtaine i soláthar seirbhísí a bhaineann le hoideachas agus úsáid áineasa.
- I gcomhar le gníomhaireachtaí ábhartha, forbairt Fiontar Sóisialta sa cheantar a spreagadh trí fhorbairt spás nua fiontar / aonad tionscnóirí a chur chun cinn in áiteanna iomchuí.
- Tacú le forbairt conaire oidhreachta / turasóireachta / liteartha (mar a shainaithnítear i dTuarascáil Mulvey) i gcomhar le gníomhaireachtaí ábhartha ar nós Turasóireacht Éireann, Uiscebhealaí Éireann, an NTA, agus i gcomhairle le príomhpháirtithe leasmhara .

Spás Oscailte agus Áineas

- Ba cheart go soláthrófaí spás oscailte poiblí ar shuíomhanna forbartha, nuair is féidir, in áiteanna atá infheicthe, inrochtana agus fáilteach don phobal i gcoitinne.
- Scrúdú a dhéanamh ar an bhféidearthacht go mbeadh an spás oscailte ag Eaglais San Proinsias Xavier ar fáil le haghaidh pátrúnachta poiblí.
- Athghiniúint Chearnóg Mhuinseo a chur chun cinn chun a acmhainn taitneamhachta a fheabhsú.
- Iniúchadh a dhéanamh ar áiseanna áineasa agus spóirt laistigh de limistéar an SDRA chun cabhrú le réimsí easnaimh ionchasacha a aithint.
- Feabhsúcháin iomchuí ar an ríocht phoiblí a lorg sa príomhlimistéar miondíola, lena n-áirítear spásanna oscailte feabhsaithe agus suíocháin phoiblí a sholáthar.

Airde

Ag síneadh ón gcroílár miondíola stairiúil, trí chearnóga Seoirseacha agus ag nascadh le himeall na nDugthailte, tá an NEIC éagsúil ó thaobh fabraice agus carachtar tógtha. Léiríonn an éagsúlacht foirmeacha tógtha seo éagsúlacht na n-úsáidí i bhfoirgnimh agus freisin na réanna ailtireachta éagsúla inar tógadh na foirgnimh agus na spásanna poiblí seo. Tá an comhthéacs seo, mar a thagraítear dó in ainmniúcháin phleanála éagsúla, tábhachtach chun airde foirgneamh iomchuí a chinneadh, ach tá scóip shuntasach ann maidir le héagsúlacht airde ar fud an cheantair.

Tá raon láithreán laistigh den SDRA oiriúnach d'athghiniúint agus tá cuid acu seo sách mór nó suite go hoiriúnach chun a gcarachtar féin a shainiú. De ghnáth is féidir leo airde breise a ionsú. Cuirtear treoir airde ar fáil anseo do phríomhshuímh forbartha roghnaithe, arna dtreorú ag prionsabail dearaidh uirbigh atá sofhreagrach don chomhthéacs, agus le suíomhanna iomchuí le haghaidh airde feabhsaithe aitheanta laistigh de gach láithreán (féach Léarscáil na dTreoirprionsabal). Soláthraíonn na heilimintí is airde seo, chomh maith le dlús méadaithe a éascú, bunús le haghaidh léiriú ailtireachta éagsúil agus i gcásanna áirithe, tá an cumas acu na hairde áitiúla seanbhunaithe a bhreacadh agus iarmhairtí diúltacha suntasacha a sheachaint ag an am céanna (féach Aguisín 3). Ba cheart an airde breise seo a chur in iúl go hingearach, agus nuair nach bhfuil ann ach cuid d'fhoirgneamh níos mó, níor cheart dó síneadh go cothrománach feadh an bhloc ionas go mbeidh a fheiceálacht cothromaithe.

Ní mór do gach forbairt nua ar airde agus dlús suntasach thar an gcomhthéacs atá i réim teacht leis na sainchritéir feidhmíochta mar atá leagtha amach in Aguisín 3 den phlean forbartha seo.

Dearadh

Tá limistéar NEIC éagsúil maidir le foirm thógtha, an dearadh éagsúil a léiríonn éagsúlacht úsáidí talún atá oiriúnach don áit lárnach seo. Cuimsíonn an limistéar roinnt suíomhanna folmha, láithreáin tearcúsáidte nó inlíonta, agus roinnt suíomhanna a bhfuil luach suntasach oidhreachta acu. Tugann an comhthéacs seo scóip shuntasach d'athghiniúint shuntasach, agus beidh feidhm ag an méid seo a leanas maidir le foirgnimh / coimpléisc, agus spásanna:

- Ceanglófar ar fhoirgnimh / scéimeanna nua sa cheantar aird a thabhairt ar an gcreat-treoir atá leagtha amach. Tá sé seo ábhartha go háirithe do shuíomhanna straitéiseacha ar leith maidir le

hairde foirgneamh, línte tógála, spásanna poiblí agus paraiméadair shonraithe eile. Beidh riachtanas máistirphlean i bhfeidhm maidir le roinnt suíomhanna straitéiseacha níos mó.

- Beidh gá le ríocht phoiblí ar ardchaighdeán agus cuirfear i bhfeidhm é ar an líonra sráideanna agus spásanna poiblí, le fócas ar sholáthar spáis oscailte poiblí a uasmhéadú, nascacht / tréscailteacht a fheabhsú agus tionscnaimh ghlasaithe a spreagadh.
- Spreagfar dearadh ailtireachta agus ábhair thógála ar ardchaighdeán ar fud an SDRA. Spreagfar éagsúlacht ailtireachta, agus breithneofar gráin uirbeach comhthéacsúil, go háirithe d'fhorbairt inlíonta. Cuirfear solúbthacht i bhfeidhm maidir le stíl dhearaidh ar choinníoll go dtabharfar aird chuí ar chomhthéacs tógtha agus ar bheartas ábhartha.

Bonneagar Glas

- Tacú le cur i bhfeidhm na dtionscadal a sainaitníodh i Straitéis Glasaithe Oirthuaisceart Lár na Cathrach agus iarracht a dhéanamh aghaidh a thabhairt ar an easnamh sa spás oscailte poiblí a shainaithníonn sé. Do cheantair eile laistigh den SDRA, tionscnaimh ghlasaithe a chur chun cinn agus uasghrádú na spásanna oscailte atá ann cheana.
- Seachadadh conairí glasaithe a shainaithnítear ar Léarscáil na dTreoirphrionsabal a chur i bhfeidhm a fhéadann feidhmiú mar bhealaí ardchaighdeáin do choisithe agus do rothaithe agus spásanna oscailte poiblí atá ann cheana agus atá beartaithe a nascadh.
- Éascú a dhéanamh ar an gCanáil Ríoga mar phríomhchonair taitneamhachta poiblí agus bithéagsúlachta.
- Gairdín poiblí nua a chruthú mar cuid d'athghiniúint fhoirgnimh an chlochair ar Shráid Sheáin Mhic Dhiarmada agus mar thaitneamhacht lárnach laistigh den mhol pleanáilte seo.
- Imscrúdú a dhéanamh ar bhaint spásanna páirceála os comhair fhoirgneamh Ospidéal Rotunda ar Shráid Parnell, agus an limistéar seo a thiontú go spás oscailte ardchaighdeáin atá inrochtana go poiblí agus a oireann dá shuíomh uathúil.

Gluaiseacht & Iompar

- Cnámh droma coisithe an cheantair a neartú mar phríomhchonair gluaiseachta agus freisin mar shuíomh na mol iompair phoiblí reatha agus atá ag teacht chun cinn, agus díriú go sonrach ar idirghabhálacha ar nós dlús agus uasghrádú sráideanna i dtreo sráideanna a bhfuil líon íseal daoine agus acmhainneacht athghiniúna iontu.
- Feabhsúcháin ar an ríocht phoiblí a sheachadadh ag na Cúig Lampa / Meal Charleville, Ceathrú Shráid an Mhúraigh, Cearnóg Parnell agus freisin ag an mol cathartha / pobail atá beartaithe do Shráid Sheáin Mhic Dhiarmada.
- Forbairt a spreagadh a sholáthraíonn idirghníomhaíocht agus beogacht idirghabhálacha tréscailteachta a shaináithnítear ar Léarscáil na dTreoirphrionsabal. Rochtain doirse dílse ar aonaid bhunurláir le soláthar ar gach bealach chomh maith le balcóiní ag leibhéal an urláir uachtair. Ceanglaítear ar na bealaí nua / feabhsaithe seo go léir a bheith inrochtana go poiblí ag gach uair an chloig den lá, mura gá a mhalairt de chúiseanna suntasacha.
- Seachadadh rotharbhealaí a shaináithnítear i Straitéis Rothaíochta GDA NTA a éascú.
- Oibriú leis an tionscadal Bus Connects i limistéar NEIC chun cuidiú le feabhsúcháin sa ríocht poiblí, bonneagar glas agus bonneagar coisithe agus rothaíochta a uasmhéadú.

Treoirphrionsabail do Phríomhláithreán Deise

1 – Sráid Uí Chonaill go Lána an Mhúraigh ag ionchorprú Suíomh Carlton

Cuimsíonn an láithreán de 2.2 ha seo foirgnimh a shíneann ó Shráid Uí Chonaill, príomhshráid na hÉireann, go Sráid an Mhúraigh, lena n-áirítear Lána an Mhúraigh, Paráid Uí Rathaille, Sráid Anraí Thuaidh agus Plás Anraí. Aithnítear é ar Léarscáil na dTreoirphrionsabal mar mhol cathartha / cultúrtha mar gheall ar a thábhacht stairiúil / chultúrtha agus mar gheall ar a chumas mar fhócas d'fhorbairt ardchaighdeáin miondíola agus úsáide measctha. Tá tábhacht stairiúil suntasach ag baint leis an suíomh mar gheall ar a ghaol le hÉirí Amach na Cásca 1916, agus tá cáil ar Shráid an Mhúraigh mar gheall ar a mhargadh torthaí agus glasraí faoin aer. Tá an acmhainneacht ag an gceantar seo athrú trí athghiniúint úsáide measctha faoi stiúir oidhreachta a thugann aitheantas agus freagairt chruthaitheach do róil chultúrtha agus do thábhacht stairiúil an láithreáin seo atá suite go lárnach.

Ba cheart go mbeadh dearadh na scéime bunaithe ar mháistirphlean cuimsitheach a chuimsíonn bealach rochtana áisiúil chuig an stad beartaithe Metrolink, naisc cháilíochta ar fud an láithreáin, agus gné léirmhínte cultúrtha. Ní mór d'aon togra deiridh bealach nua do choisithe soir-siar a ionchorprú le dhá spás cathartha nua ar a laghad laistigh den bhloc, agus an struchtúr lána atá ann cheana a úsáid le haghaidh trasnasc.

Mar sin ba chóir go gcuimseofaí i dtograí máistirphlean an méid seo a leanas:

- Naisc nua do choisithe a nascann Sráid Uí Chonaill le Sráid an Mhúraigh trí chearnóg phoiblí nua, agus freisin Sráid Anraí le Plás Anraí / Lána an Mhúraigh.
- Dearadh ailtireachta eisceachtúil chun tábhacht an bhloc cathrach seo a mheaitseáil a nascfaidh an GPO stairiúil go héifeachtach leis an gceathrú cultúrtha atá ag teacht chun cinn ag Cearnóg Parnell.
- Cearnóg chathartha nua, oscailte don phobal, agus rochtain ardchaighdeáin do choisithe ar an stáisiún beartaithe Metrolink.
- Meascán oiriúnach úsáidí chun gníomhaíocht a chinntiú lá agus oíche. Ba chóir go mbeadh aghaidheanna bunurlár poiblí gníomhach ag féachaint amach ar bhealaí poiblí.
- Athchóiriú ar ghné shuntasach de shráid-dreach Shráid Uí Chonaill, lena n-áirítear iar-aghaidh Pictiúrlann Carlton, Uimh. 42 Sráid Uí Chonaill, agus teach tábhairne Conway ar Shráid Parnell.
- Coinneáil agus athchóiriú oidhreachta ar gach foirgneamh agus fabraic roimh 1916 feadh Shráid an Mhúraigh.
- An comhthéacs uirbeach ailtireachta agus stairiúil a admháil agus scála agus dearadh an tSéadchomhartha Náisiúnta ag Uimhreacha 14 -17 Sráid an Mhúraigh a chomhlánú agus a athúsáid mar ionad cuairteoirí comórtha (baineann maoiniú Rialtais URDF).
- I measc oibreacha Athnuachana ar Ríocht Phoiblí Shráid an Mhúraigh, beidh soilsiú, ealaín phoiblí, pábháil, stallaí, comharthaíocht (tá baint anseo ag maoiniú Rialtais URDF).

- Margadh sráide ardchaighdeáin a chur chun cinn a thairgeann réimse bia éagsúil, bia speisialtacha le suíocháin lasmuigh a fhreastalaíonn ar an gcaoi chéanna agus a oireann do na hoibreacha beartaithe um Athnuachan Ríochta Poiblí atá beartaithe don cheantar agus sa dara háit timpeallacht uirbeach ardchaighdeáin a chuireann meascán úsáidí chun cinn, lena n-áirítear úsáid chónaithe ar leibhéal uachtaracha chun maoirseacht éighníomhach agus gníomhaíocht leanúnach a chinntiú.
- Plean céimnithe mionsonraithe chun aghaidh a thabhairt ar chéimeanna éagsúla tógála, arna chomhordú de réir mar is gá le hoibreacha pleanáilte eile a d'fhéadfadh tarlú le linn na tréimhse tógála pleanáilte.

Caithfidh tograí don cheantar seo aird a thabhairt freisin ar:

- Beartais agus forálacha Limistéar Caomhantais Ailtireachta Shráid Uí Chonaill (ACA), 2001, agus an Scéim um Rialú Pleanála Speisialta do Shráid & Phurláin Uí Chonaill 2016, lena n-áirítear aon leasú air, mar aon le forálacha Dréacht-Limistéar Caomhantais Ailtireachta Shráid an Mhúraigh atá beartaithe nó a leithéid nuair a ghlactar leis.
- Déanmhais Chosanta (mar a fhoráiltear ar Thaifead na nDéanmhas Cosanta (RPS)) agus beartais agus cuspóirí an phlean forbartha seo do struchtúir den sórt sin, mar aon le forálacha na dTreoirínte um Chosaint Oidhreachta Ailtireachta d'Údaráis Phleanála (2011).
- Moltaí ón Aire maidir le foirgnimh agus struchtúir eile atá beartaithe iad a chur le RPS na Comhairle Cathrach, dá bhforáiltear faoi Alt 53 den Acht um Pleanáil agus Forbairt, 2000 (arna leasú), mar aon leis na beartais agus na cuspóirí ábhartha dóibh sin sa phlean forbartha seo.
- Ábhar thuarascáil Ghrúpa Comhairleach Shráid an Mhúraigh 2021 don Aire.

2 – Tailte siar ón Óstán atá ann cheana féin amach ó Bhóthar Mhic Sheoin

Tá an dáileacht talún seo os comhair na Canála Ríoga agus níl aon foirgnimh ann ach soláthraíonn sé páirceáil shealadach siar ón Óstán atá ann amach ó Bhóthar Mhic Sheoin. Tugann an láithreán deis d'fhorbairt dea-chomhtháite ag baint leasa as radhairc ar an gCanáil Ríoga.

Déanfaidh aon athfhorbairt ar an láithreán seo sa todhchaí imscrúdú ar rochtain ó Pháirc Dhroim Conrach san iarthar agus ó Bhóthar Mhic Sheoin san oirthear, agus ba cheart dó na roghanna rochtana do

choisithe a uasmhéadú. Ba chóir go leanfadh an líne táscach tógála leagan amach clóis le hingearchló líneach ó dheas ag breathnú amach ar an gCanáil Ríoga, ag cinntiú méid áirithe maoirseachta éighníomhaí. Ba chóir spás oscailte comhchoiteann lárnach a sholáthar. Cuirfidh airde an fhoirgnimh ó dheas ó Ascaill Russell aird ar thionchair ar thaitneamhachtaí cónaithe na tithíochta dhá stór atá ann. Is féidir freastal ar airde méadaithe ar choirnéal thoir theas an bhloc ina mbeadh an tionchar is lú ar thaitneamhachtaí, agus an eilimint seo ag soláthar éagsúlacht amhairc mar a fheictear ón gCanáil Ríoga í.

3 – Sráid an Ruiséalaigh / An Cuarbhóthar Thuaidh

Tá acmhainneacht suntasach athghiniúna ag na tailte seo agus tá siad suite go maith feadh chonair na Canálach Ríoga agus an Cuarbhóthar Thuaidh. Ba cheart go ndéanfadh athghiniúint an láithreáin iarracht foirgnimh oidhreachta atá ann a choinneáil agus a chomhtháthú. Ba cheart go soláthródh aon athfhorbairt imill thógtha ar a trí éadan sráide, agus ba cheart slánachar a sholáthar feadh a theorainn thuaidh chun comhéadan níos flaitiúla a chruthú leis an gCanáil Ríoga. Ba cheart go mbeadh tréscailteacht tríd an láithreán ag nascadh a cheithre imill cheangail agus ba cheart rochtain phoiblí a choinneáil ag gach uair an chloig den lá. Teastóidh máistirphlean maidir le tograí ar an láithreán seo, ag tabhairt aghaidhe ar riachtanais shonraithe agus ag leagan amach céimnithe phleanáilte.

Tá airde méadaithe aitheanta ar Léarscáil na dTreoirphrionsabal. Is féidir leis an gcúinne thoir theas foirgnimh atá níos airde go háitiúil a ionsú mar gheall ar a fheiceálacht amhairc agus a suíomh ag príomhphointe agus ag na láithreacha eile, ba cheart an airde feabhsaithe a dhearadh sa chaoi is nach mbeidh sé chomh sofheicthe ó shráideanna comharsanacha. Ba cheart go bhfreagródh an fhoirm thógtha feadh imill Shráid an Ruiséalaigh agus Sráid Portland Thuaidh do charachtar foirme tógtha na n-áitreabh os coinne maidir le scála agus gráin.

4 – Tailteann Páirc an Chrócaigh ó dheas ó Staid Pháirc an Chrócaigh

Éascaíonn na tailte seo iontráil chuig seastáin theas Pháirc an Chrócaigh faoi láthair, le trasraon thar an gCanáil Ríoga agus an líne iarnróid agus carrchlós gaolmhar idir an tithíocht atá ann cheana san iarthar feadh Shráid an Ruiséalaigh agus Scoil Uí Chonaill san oirthear.

Tá an fhéidearthacht ann go ndéanfaí an láithreán tearcúsáidte seo a athghiniúint, a bhfuil buntáistí soiléire aige ó bheith scoite amach agus suite ar Ghlasbhealach na Canálach Ríoga araon. Tá athfhorbairt ag brath den cuid is mó, áfach, ar an gcarrchlós atá ann a bhaint / a athlonnú nó a chur faoi thalamh, rud a spreagtar. Dá mbainfí é seo amach, tá an deis ann forbairt shubstantiúil a fhorbairt. D'fhéadfaí go mbeadh solúbthacht ann maidir le leagan amach na mbloc ar an gcoinníoll go gcuimsíonn an dearadh:

- Ceangal díreach do choisithe ón scéim le Glasbhealach na Canálach agus ríocht phoiblí feabhsaithe sa cheantar seo.
- Nascacht leis an taobh theas, ag nascadh na scéime le Plás Wellesley, agus Ascaill San Maighréad/ Ardán Naomh Iosaif.

5 – Árasáin Shráid Mhic Giobúin

Ba cheart go ndéanfaidh aon athfhorbairt ar an gcoimpléasc comhréidh seo atá ann iarracht an líne tógála feadh éadan bóthair a athshlánú go Sráid Mhic Giobúin agus an Cuarbhóthar Thuaidh. Ba cheart imeall láidir a chur i láthair Lána Mhic Giobúin (ar chúl maoinne ar Plás Belvedere), a cuideoidh le forbairt na n-aonad eachlainne mar a léirítear sa chreat grafach é, chun an lána a ghníomhachtú agus beocht a thabhairt dó. Rochtain doirse dílse ar aonaid bhunurláir le soláthar ag na trí éadan.

6 – Sráid Shéarlais Mhór Thuaidh

Cuideoidh athfhorbairt an láithreáin fholamh seo, i dteannta le forbairt aonad mews ar an taobh eile de Lána Shéarlais, an lána seo a ghníomhachtú agus a bheochan a idirnascaann Sráid Mhic Giobúin agus Sráid Shéarlais Mhór Thuaidh. Ba cheart go gcuirfeadh athfhorbairt an láithreáin imeall láidir tógtha ar feadh na dtrí éadan sráide le rochtain dorais dílse ar gach aonad ar an mbunurlár. Ba chóir go mbeadh tithe baile nó déphléacsanna ag freagairt don tithíocht sraithe Vichteoiriach gráin mhín os comhair éadan Phlás an Tirialaigh, agus é comhtháite go cuí leis an bhforbairt atá fágtha.

7 – Cúirt Mhaitiú Talbóid

Ba cheart go bhféachfadh aon athfhorbairt ar an gcoimpléasc comhréidh seo le líne an fhoirgnimh a chur ar ais ar a éadan go Sráid Shéarlais Mhór Thuaidh, Ascaill Sheáin Uí Chathasaigh agus Plás Chnoc an tSamhraidh, le rochtain doirse dílse ar gach aonad ar an mbunurlár. Ba cheart go bhfreagródh forbairt ag Ascaill Sheáin Uí Chathasaigh do scála agus do ghráin na bhfoirgneamh sraithe atá ann cheana ar an tsráid. Ba cheart soláthar a dhéanamh do shráid coisithe thuaidh-theas tríd an láithreán, ag líneáil le Lána Shéarlais ó thuaidh. Cinntíonn an cur chuige seo comhtháthú níos fearr ar an láithreán lena thimpeallacht thógtha.

8 – Stáisiún Lasta Bus, Cnoc an tSamhraidh

Tá acmhainneacht straitéiseach athghiniúna ag an láithreán seo mar gheall ar a scála agus a shuíomh agus toisc gur féidir le bealaí nua tríd an nascacht le tithíocht atá ann cheana a fheabhsú. Dá ndéanfaí é a athfhorbairt, ba cheart dhá nasc thuaidh-theas a sholáthar tríd an láithreán. An chéad cheann feadh a theorainn thoir leis an dara ceann ag nascadh Plás Mhuinseo le Cnoc an tSamhraidh trí pháirc phoiblí líneach. D'fhéadfadh an dara bealach seo a bheith mar cuid de líonra rothar níos leithne. Ba cheart foráil a dhéanamh do nasc thoir-thiar ag tuaisceart an láithreáin, ag leathnú Lána Ghairdinéir chun freastal ar Plás Chnoc an tSamhraidh. Tugann airde méadaithe teoranta ar gach taobh den pháirc seo deis d'éagsúlacht ailtireachta sa scéim, agus na buntáistí a bhaineann le dearadh uirbeach.

Mol Cathartha / Pobail Shráid Sheáin Mhic Dhiarmada

Tá sé mar aidhm ag ainmniú an mhoil seo fócas athnuaite a sholáthar don phobal áitiúil bunaithe ar úsáidí atá inrochtana go poiblí i suíomh atá deartha go cuí. Tógann sé ar roinnt úsáidí agus foirgneamh seanbhunaithe, agus oibríonn sé le poitéinseal suíomhanna tearcúsáidte chun féiniúlacht úr agus comhtháthú uirbeach feabhsaithe a chruthú. Tá ról láithreáin 9, 10 agus 11 leagtha amach thíos maidir le conas a d'fhéadfaí é seo a bhaint amach.

9 – Tailte ar an taobh ó thuaidh de Shráid Sheáin Mhic Dhiarmada

Tá acmhainneacht straitéiseach athghiniúna ag an suíomh seo agus ba cheart go mbeadh sé mar phointe fócasach do mhol cathartha / pobail nua dírithe ar Shráid Sheáin Mhic Dhiarmada, ag ionchorprú úsáidí pobail éagsúla, plaza cathartha, agus tréscailteacht fheabhsaithe. I measc na n-úsáidí reatha tá linn snámha poiblí agus Eaglais Mhuire Lourdes. Dá ndéanfaí an láithreán a athfhorbairt, ba cheart dó dhá nasc thuaidh-theas a sholáthar tríd an láithreán, ag ligean d'fhorbairt trí bhloc ar leithligh, an ceann lárnach ina bhloc imlíne. Ba cheart go bhfreagródh forbairt atá comhthreomhar leis an teorainn thiar do scála agus do thaitneamhacht na réadmhaoine san iarthar.

Ba chóir go rithfeadh an dá nasc nua trí spásanna glasa líneacha suntasacha idir na bloic. Ba cheart foráil a dhéanamh freisin do nasc thoir-thiar ag tuaisceart an láithreáin, ag nascadh Plás Gloucester Uachtarach le Sráid Rutland Íochtarach, agus ag cur le tréscailteacht don limistéar níos leithne. I bhfianaise fheiceálacht an láithreáin seo agus úsáidí seanbhunaithe an phobail, níor cheart cainníocht na n-úsáidí cathartha / pobail ar an láithreán a laghdú mar thoradh ar aon athfhorbairt. Ba chóir cearnóg chathartha a chruthú a sholáthraíonn croílár nua do limistéar níos leithne Shráid Sheáin Mhic Dhiarmada agus ba cheart go mbeadh úsáidí gníomhacha neamhchónaitheacha os comhair leibhéal na talún. Ba cheart é seo a dhearadh chun dul i ngleic le húsáid Suíomh 10 os coinne.

10 – Tailte an Chlochair, Sheáin Mhic Dhiarmada

Mar iar-Neachtlan Mhaigdiléana, is suíomh é a bhfuil tábhacht stairiúil mór ag baint leis. Ba cheart go ndéanfadh a athghiniúint agus a athchóiriú cáilíochtaí caomhnaithe agus oidhreacht cultúrtha na dtailte a phósadh leis an deis gníomhachtú agus athnuachan a dhéanamh ar chomhéadan Shráid an Iarnróid, agus ar an gcaoi sin an ríocht phoiblí a fheabhsú. Mar cuid dhílis den obair seo, fiosrófar soláthar cuimhneacháin iomchuí le príomhghníomhaireachtaí agus páirtithe leasmhara. Ba chóir gairdín / clós inmheánach a oirfeadh do shuíomh a bhfuil tábhacht chultúrtha leis a dhearadh ionas go mbeidh sé inrochtana agus fáilteach don phobal. Chomh maith leis sin, ba cheart dhá nasc thuaidh-theas tríd an láithreán a sholáthar ag na láithreacha a léirítear ar Léarscáil na dTreoirphrionsabal, chun na naisc níos straitéisí a cheangal tríd an gceantar. Ba cheart go soláthródh siad seo trébhealaí atá infheicthe agus inléite ar an mbealach isteach, na bealaí atá deartha le leithead leordhóthanach chun cruthú bealaí caola a sheachaint. Féach ar CUO9, Caibidil 12 freisin.

11 – Sráid an Iarnróid

Suíomh inlíonta ar chóir dó imeall tógtha a sholáthar feadh a éadan thiar agus thuaidh. Beidh sé seo mar fhráma do thaobh den bhealach beartaithe do choisithe a shíneann thuaidh-theas trí iliomad láithreán. Ba chóir rochtain dhórais dílse a sholáthar ar leibhéal an bhunurláir ar an dá éadan.

Mol Cathartha Cúig Lampa

Cuimsíonn an mol cathartha maisithe cúig lampa sócmhainní mar an Chanáil Ríoga, leabharlann Mheal Charleville in aice láimhe, agus Teach stairiúil Aldborough, agus cuimsítear ann trí shuíomh athghiniúna darb ainm 12-14 a dtugtar cur síos orthu anseo. Tugann an creat léirithe, trí nascacht fheabhsaithe do choisithe a sholáthar, línte foirgnimh athchóirithe, agus páirc phóca, deis tógáil ar na sócmhainní seo, agus aitheantas an cheantair a athshainiú.

12 – Teach Aldborough

Tá Teach Aldborough, struchtúr cosanta ón ré Sheoirseach, suite ag áit atá feiceálach ó thaobh amhairc de in aice le hacomhal na gcúig lampa. In ainneoin go bhfuil an foirgneamh i ndroch-chaoi faoi láthair, mar sin féin tá an cumas aige a bheith ina chroílár don cheantar mar gheall ar a charachtar stairiúil agus a láithreach amhairc. Tá sé seo ag brath ar é a chur ar ais in úsáid inmharthana le forbairt nua ar an láithreán nó gan é. Ní mór d'aon togra amach anseo fiúntais stairiúla an láithreáin a aithint agus breithniú cúramach a dhéanamh ar shuíomh agus ar chaomhnú an fhoirgnimh agus na struchtúr gaolmhar.

13 – Cúlchríocha agus Suíomh Ionad Sláinte ag Rae Portland / Bóthar na Trá Thuaidh.

Tá an láithreán seo ar cheann de thrí shuíomh idirnasctha agus tá roinnt cúlchríocha tearcúsáidte ann ó thuaidh ó Bhóthar Portland, agus Ionad Sláinte FSS ag Bóthar na Trá Thuaidh.

Tá sé de chumas ag athghiniúint an láithreáin thearcúsáidte seo cúlchríocha a fhorbairt go híogair, línte tógála a athbhunú agus nascacht a fheabhsú tríd an mbloc níos leithne. Soláthraíonn leagan amach táscach an láithreáin an úsáid is fearr is féidir a bhaint as iar-thailte stáisiún lasta, agus moltar tithe baile in aice le roinnt tithíochta atá ann cheana, agus bloc nua suite go lárnach trína ndéantar limistéar cúlchríocha a dhíghlasáil.

Cruthaíonn aon athfhorbairt ar ghné an Ionaid Sláinte den láithreán acmhainn d'fhoirgneamh nua a sholáthraíonn líne agus cúinne tógála níos láidre don tsráid ag Bóthar na Trá Thuaidh, agus scartáil bloc árasáin na Comhairle Cathrach díreach ó thuaidh den Ionad Sláinte (in éineacht le tithíocht athsholáthair a thabhairt do na n-áitritheoirí) cuidiú le spás a sholáthar do chearnóg phoiblí nua de spás oscailte, ag cabhrú leis an easnamh reatha de spás oscailte sa cheantar a laghdú. Ansin d'fhéadfadh sráid nua a idirnascfadh Rae Portland Row go Sráid Clarence Mhór Thuaidh nasc malartach a sholáthar ansin do Bhóthar gnóthach na Trá Thuaidh..

14 – Coimpléasc árasán Clarence / Sráid Uí Dhoinn

Tá an coimpléasc árasán seo de cuid Chomhairle Cathrach Bhaile Átha Cliath, ina bhfuil trí bhloc scoite i leagan amach tuislithe, de leagan amach atá comhtháite go dona agus tugann sé deis trí aon athfhorbairt sa toadhchá, línte tógála nua a chruthú a dhúnfaidh trébhealach nua poiblí, rud a thabhfadh dea-nasc leis an tadhlaigh suíomhanna athghiniúna agus a sholáthródh bealaí díreacha chuig na príomhbhealaí freisin.

Tá sé de chumas ag dearadh sráide feabhsaithe, le línte foirgníochta líneacha comhthreomhara, maoirseacht éighníomhach ar an ríocht poiblí nua a sholáthar. Ba cheart bloic nua a dhearadh chun taitneamhachtaí cónaithe na tithíochta a bhí ann cheana a chosaint, agus ba chóir go mbeadh crainn ar an tsráid nua.

15 – Tailte amach ó Shráid Richmond Theas, ó dheas ón gCanáil Ríoga

Is féidir teacht orthu ó Shráid Richmond Thuaidh, amach ón gCuarbhóthar Thuaidh, is tailte tearcúsáidte nó neamhfhorbartha iad seo den cuid is mó ag suíomh atá os comhair na Canála Ríoga, gar do Pháirc an Chrócaigh ó thuaidh. Tá sé d'acmhainn ag athghiniúint an láithreáin seo tréscailteacht fheabhsaithe a sholáthar don limistéar níos leithne, agus a chinntiú go mbeidh roinnt breathnú amach ar bhealach taitneamhachta na Canála Ríoga.

Ba cheart go léireodh aon leagan amach atá beartaithe na naisc tréscailteachta a léirítear sa chreat. Maidir leis seo, ba cheart nasc díreach inrochtana go poiblí a sholáthar ó Shráid Richmond Thuaidh go dtí an Chanáil, agus ba cheart go mbeadh nasc ón suíomh go díreach chuig Paráid Richmond san oirthear. Ba chóir go dtabharfadh éadan nua tógtha don Chanáil Ríoga maoirseacht éighníomhach d'úsáideoirí na canála agus ar an gcaoi sin feabhas a chur ar an ríocht phoiblí d'áitritheoirí agus d'úsáideoirí na canála. Ba cheart taitneamhachtaí na forbartha cónaithe atá ann timpeall an láithreáin, lena n-áirítear ag Paráid Richmond, a mheas go cúramach maidir le leagan amach agus dearadh / scála na scéime.

16 – Bóthar na Trá Thuaidh / Rae na Poibleoige

Tá acmhainneacht athghiniúna suntasach ag na tailte tearcúsáidte seo. Nuair a dhéantar iad a mheas i gcomhar le tailte infhorbartha ar an taobh eile de Bhóthar na Trá Thuaidh (atá lonnaithe i SDRA na nDugthailte), tá sé de chumas ag a n-athfhorbairt mol cathartha 'tairsí' nua a sheachadadh ag trasnú Abhainn na Tulchann ag bogadh i dtreo lár na cathrach. Tá an láithreán seo suite laistigh de Chrios Tuilte Taoide A cosanta ó Abhainn na Tulchann. Ba cheart Measúnú Riosca Tuilte Sainiúil don Suíomh a dhéanamh chun an láithreán seo a athfhorbairt.

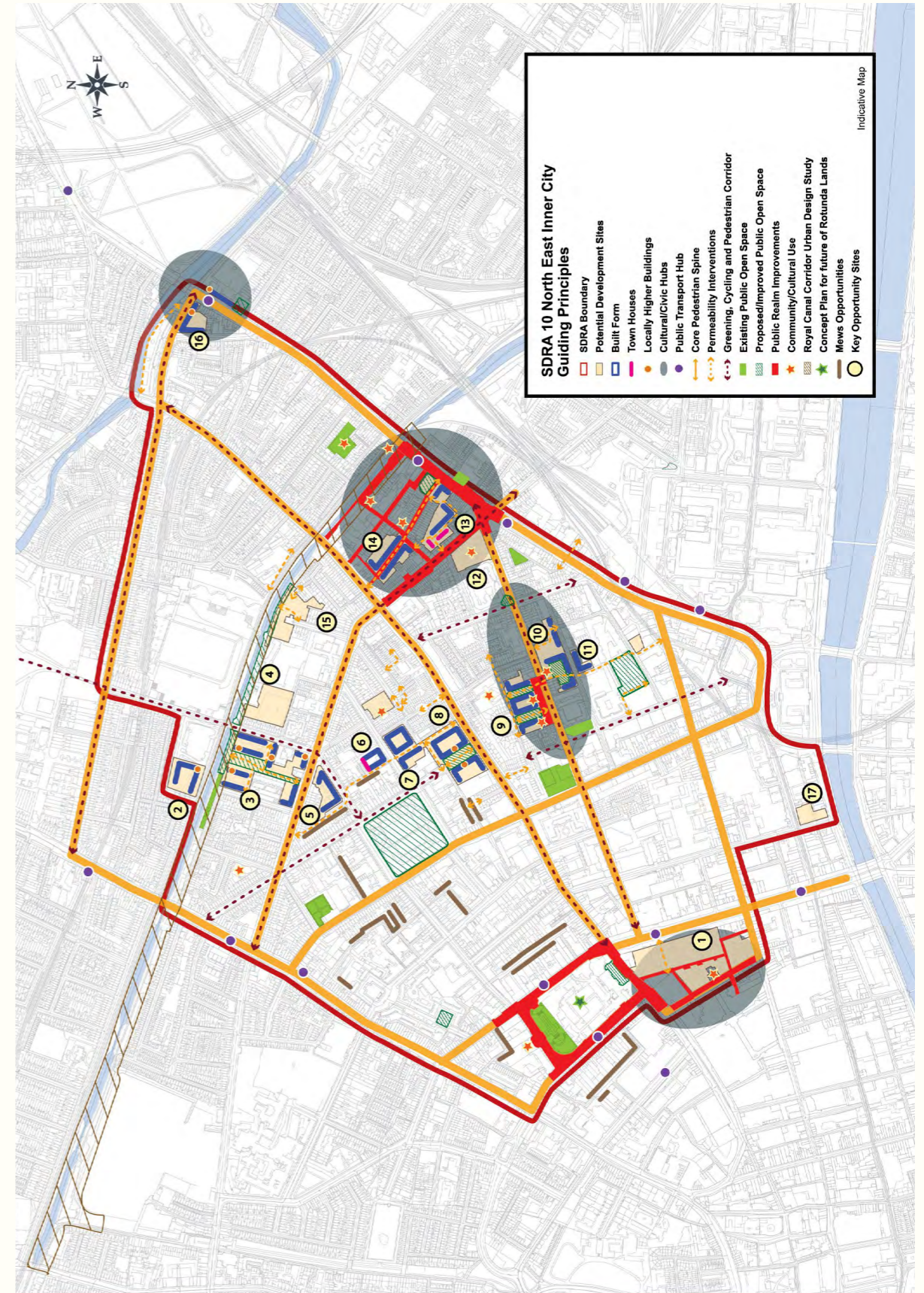
Ba cheart go soláthródh athfhorbairt den láithreán seo ar Bhóthar na Trá Thuaidh / Rae na Poibleoige imeall tógtha ar feadh na dtrí éadan sráide, agus d'fhéadfaí airde feabhsaithe a sholáthar feadh éadan Rae na Poibleoige, ag suíomh siar ón gcúinne. Ba cheart go bhfreagródh forbairt láithreach ag an gcúinne seo do charachtar na foirme tógtha atá i réim feadh na coda seo de Bhóthar na Trá Thuaidh.

17 – Amharclanna na Mainistreach / na Péacóige

Bhí ról lárnach ag Amharclann na Mainistreach in amharclannaíocht na hÉireann le linn na staire ag an áit lárnach seo. Tá athfhorbairt / leathnú ag teastáil uaidh anois chun caighdeán nua-aimseartha a chomhlíonadh agus chun dóthain spáis a chinntiú do ghníomhaíochtaí gaolmhara lena n-áirítear oifigí agus spásanna cleachtaidh. Chun an aidhm seo a bhaint amach, tacaíonn an chomhairle le hathfhorbairt na bhfoirgneamh reatha d’Amharclann na Mainistreach agus d’Amharclann na Péacóige agus na suíomhanna tadhlacha chun ceathrú cultúrtha beoga nua a chruthú le haltireacht ardchaighdeán agus ríocht phoiblí a uasmhéadaíonn naisc agus éadanas ar Abhainn na Life.

Figiúr 13-10: SDRA Oirthuaisceart Lár na Cathrach

13.13 SDRA 11 - Gairdíní San Treasa agus a Phurláin

Réamhrá

Is eastát tithíochta údaráis áitiúil é Gairdíní San Treasa a tógadh go luath sna 1950idí, a bhí mar ábhar do phleananna scartála agus athghiniúna le roinnt blianta. Bhí 346 aonad cónaithe sa scéim nuair a tógadh i dtosach í, comhdhéanta de dhá bhloc déag de 4 stór, deich dteach de 2 stór agus 10 n-aonad tráchtála. Is ionann Gairdíní San Treasa, lena n-áirítear an coimpléasc tithíochta agus páirceanna imeartha faoi úinéireacht an údaráis áitiúil thiar theas, thart ar 6.0 heicteár.

In aice leis an eastát, tá iar-shuíomhanna Player Wills agus Bailey Gibson, lena n-áirítear láithreán eaglaise San Treasa ar Ascaill Dhún Uabhair (c4.6 heicteár), a bhí faoi réir iarratais phleanála ar mhórsála le haghaidh forbairt chónaithe le déanaí. In aice leis an láithreán freisin tá láithreán Ospidéal an Choim (2.32 heicteár), a mholtar a athlonnú ar Champas Ospidéal San Séamas, ag cruthú láithreán deise níos fadtéarmaí. Mar sin is ionann an láithreán iomlán agus c13Ha.

Le chéile, tugann na príomhláithreáin seo deiseanna suntasacha d'fhorbairt laistigh den chathair d'fhonn.

- Ceantar úsáide measctha a sheachadadh le cumas suntasach le haghaidh cóiríochta cónaithe ar ardchaighdeán agus úsáidí comhlántacha.
- An acmhainneacht a bhaineann le talamh cónaithe íseal-déine athfhorbraíochta dea-nasctha ach tearcúsáidte a uasmhéadú, suite laistigh de chreatlach thógtha na cathrach atá ann cheana féin agus in aice leis an bPríomh-Chonair Bhus atá beartaithe idir na Glaschnoic chuig Lár na Cathrach.
- Tacú le forbairt líonra sráideanna agus spásanna poiblí chun comhtháthú fisiceach, sóisialta agus eacnamaíoch Gairdíní San Treasa a chinntiú leis na sean-láithreáin Player Wills agus Bailey Gibson agus na tailte tadhlacha.

Is iad seo a leanas na treoirphrionsabail is infheidhme maidir le SDRA 11:

Struchtúr Uirbeach

Soláthraíonn an struchtúr uirbeach atá beartaithe treoirphlean straitéiseach d'fhorbairt an SDRA sa todhchaí, ag aithint príomhnaisc,

spásanna oscailte poiblí, suíomhanna le haghaidh airde méadaithe agus aghaidheanna tógála a chuirfidh bonn eolais faoi chur chuige dearaidh uirbigh i leith athghiniúint an cheantair straitéisigh seo. Cuirfear forbairt líonra sráideanna agus spásanna poiblí chun cinn chun comhtháthú fisiceach, sóisialta agus eacnamaíoch Gairdíní San Treasa a chinntiú le sean-láithreáin Player Wills agus Bailey Gibson. Léirítear an acmhainneacht do chomhtháthú breise le hOspidéal an Choim ar Léarscáil na dTreoirphrionsabal ach níl sé ach tascach amháin. Caithfear aird a thabhairt ar aon srianta tuile in athfhorbairt thailte Ospidéal an Choim i dtéarmaí úsáid talún agus leagan amach bloic. Ba cheart imscrúdú a dhéanamh amach anseo ar chomhtháthú thailte Eastát Tionscail na Fraoch Bán.

Tugann an creat gluaiseachta agus struchtúr na sráide, mar atá léirithe ar Léarscáil na dTreoirphrionsabal, tréscailteacht isteach tríd an láithreán, bunaithe ar phríomhnaisc beartaithe thoir-thiar agus thuaidh-theas agus roinnt sráideanna rochtana áitiúla beartaithe. A chinntiú go mbaintear amach tréscailteacht thuaidh / theas (nasc Shráid Chorcaí agus Ascaill Dhún Uabhair leis an gCuarbhóthar Theas) agus soir / siar (Sráid an Charnáin agus Sráid Chorcaí).

Soláthrófar spásanna oscailte poiblí ilfheidhmeacha tarraingteach dea-dheartha le treoshuíomh maith, dea-nascacht, maoirseacht éighníomhach agus ghníomhach / breathnú amach srl. agus soláthroidh siad taitneamhacht chónaithe agus phoiblí ar ardchaighdeán.

Moltar páirc phoiblí nua mar ghné sainchomhartha le maoirseacht éighníomhach ar úsáidí cónaithe agus eile; beidh straitéis chuimsitheach tírdhreachaithe aige chun glsrú suntasach a sholáthar ar an láithreán agus déanfaidh sé soláthar do raon éagsúil áiseanna áineasa agus spóirt le húsáid ag an gcomharsanacht níos leithne agus soláthroidh sé do limistéar atá leordhóthanach i méid chun páirc imeartha ar íosmhéid de 80 m faoi 130 m a chur ar fáil.

Úsáid Talún & Gníomhaíocht

Tacóidh an limistéar go príomha le húsáidí cónaithe, arna gcomhlánú ag raon áiseanna pobail atá inrochtana ag an bpobal níos leithne, mar na páirceanna imeartha ar cheann thuaidh an láithreáin agus áiseanna pobail atá lonnaithe i seanfhoirgneamh Player Wills. Áireofar leis seo eilimintí a sholáthar mar pháirc CLG ar thailte CCBÁC, páirceanna áitiúla ar shuíomhanna Baily Gibson agus Player Wills, lena n-áirítear clós súgartha ar shuíomh Player Wills.

Cuirfidh an limistéar meascán de chineálacha aonad tionachta agus cónaithe chun cinn le haonaid shóisialta, inacmhainne agus phríobháideacha á gcur ar fáil ar fud an láithreáin agus meascán d'aonaid aon leaba, dhá leaba agus teaghlaigh.

Déanfar foráil do leathnú Scoil Náisiúnta San Cairtróna, Ascaill Dhún Uabhair, in athfhorbairt an láithreáin a bhí ag Player Wills roimhe seo, faoi réir comhaontú leis an Roinn Oideachais agus Scileanna.

Airde

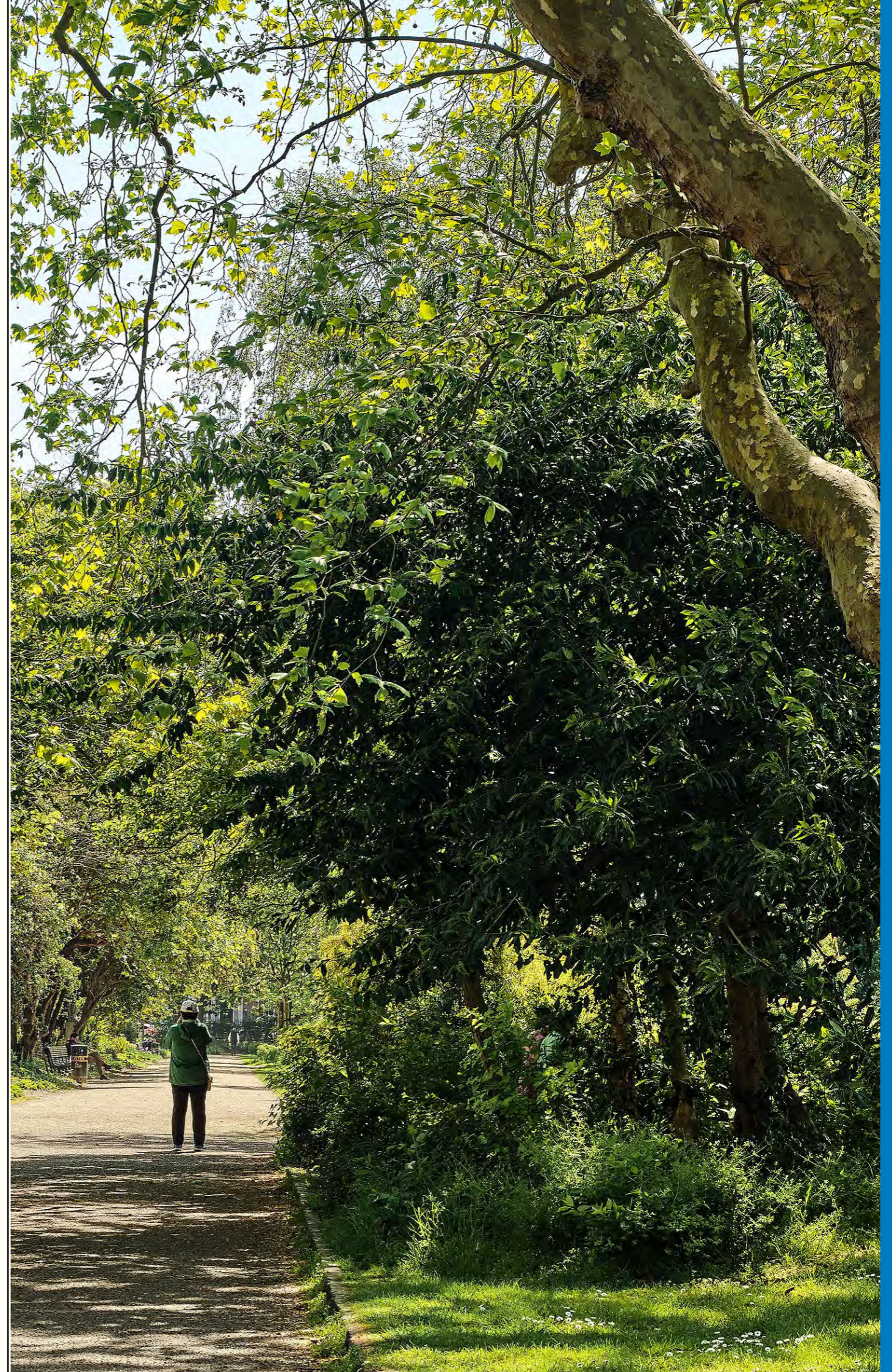
- Go ginearálta, is í an straitéis airde don SDRA ná go measfar airde foirgneamh sa raon 6-8 stór mar airde bunlíne d'fhorbairtí nua, faoi réir idirghníomhú go leordhóthanach leis na hairde foirgneamh atá ann in aice leis an láithreán atá faoi réir.
- Aithnítear i Léarscáil Threoirphrionsabal an SDRA láithreacha atá oiriúnach d'airde méadaithe os cionn na ngnáth-6-8 stór, faoi réir chomhlíonadh Aguisín 3 den phlean forbartha.
- Aithníonn Léarscáil PThreoirphrionsabal an SDRA deiseanna d'fhoirgnimh sainchomhartha thart ar 15-22 stór chun an spás oscailte beartaithe atá suite go lárnach a fhrámú agus inléiteacht na timpeallachta tógtha a fheabhsú. Beidh inghlacthacht na bhfoirgneamh sainchomhartha sin faoi réir chomhlíonadh na gcritéar feidhmíochta d'fhoirgnimh sainchomhartha atá leagtha amach in Aguisín 3 den phlean forbartha.

Dearadh

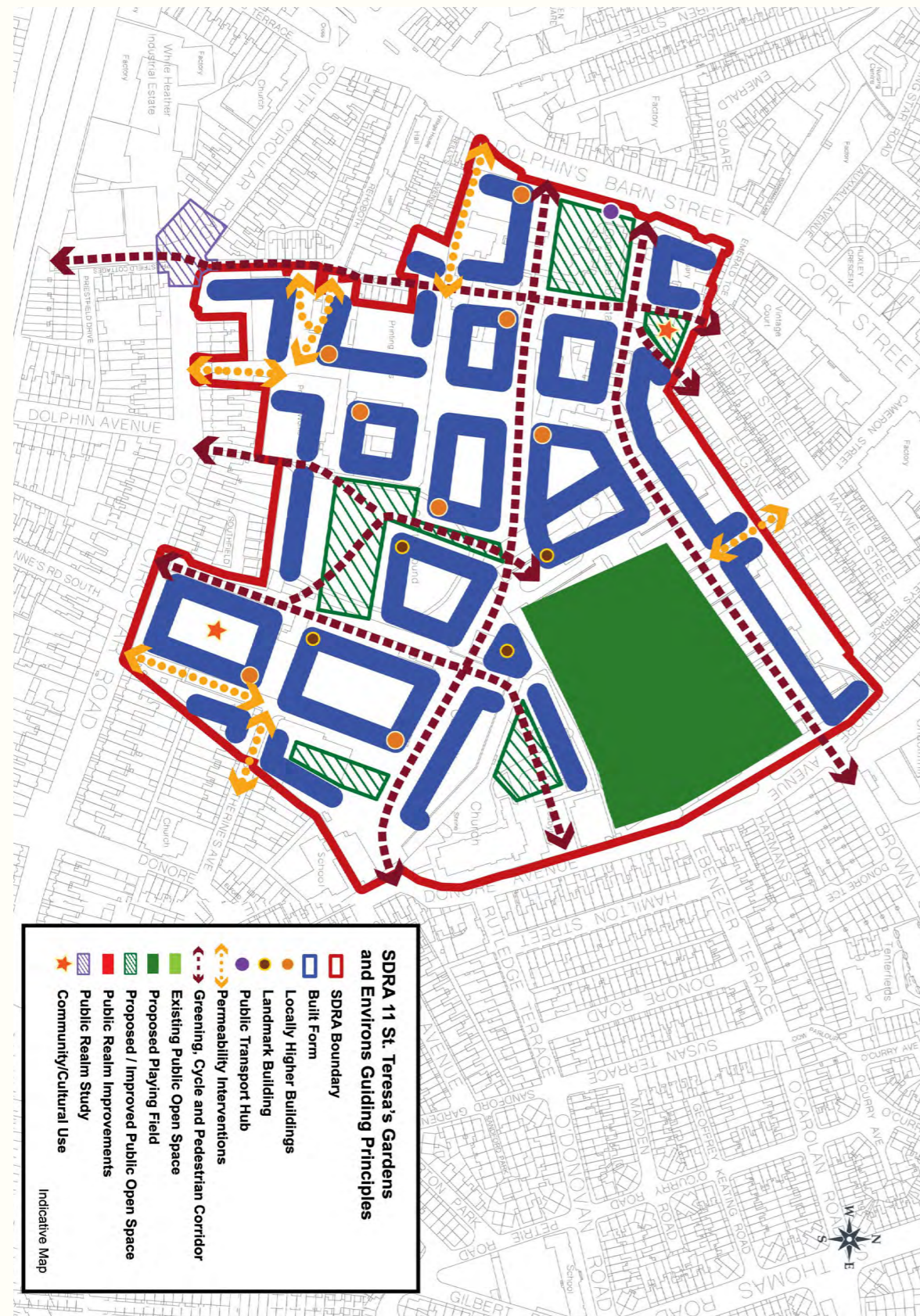
- Beidh gá le ríocht phoiblí ar ardchaighdeán agus cuirfear i bhfeidhm é ar an líonra sráideanna agus spásanna poiblí. Tacófar le feabhsúcháin / staidéir ar an bhfearann poiblí ag aomhail lárnacha ag an gCarnán/ Cuarbhóthar Theas agus Sráid Chorcaí / Ascaill Dhún Uabhair.
- Tabharfar meas ar an taitneamhacht chónaithe seanbhunaithe atá ann do mhaoin feadh an Chuarbhóthair Theas, Ascaill Dhún Uabhair agus Shráid Eoghain. Mar sin, beidh gá le forbairtí beartaithe chun comhtháthú leis na sráid-dreacha máguaird a léiriú.

Bonneagar Glas

- Cuirfidh soláthar spáis oscailte phoiblí agus tréscailteacht tríd an láithreán le bonneagar glas nua a chruthú sa cheantar.
- Tá 20% ar a laghad de shuíomh an SDRA le coinneáil le haghaidh áiseanna spáis oscailte poiblí, áineasa agus spóirt lena n-áirítear limistéar chun cluichí eagraithe a éascú.

Figiúr 13-11: SDRA 11 Gairdíní agus Purláin San Treasa

13.14 SDRA 12 - Teach an Charnáin

Réamhrá

Cuimsíonn tailte an SDRA tailte Eastáit an Charnáin go príomha chomh maith le tailte tadhlaacha láithreach ar an gCuarbhóthar Theas agus ar Bhóthar an Charnáin agus ar Bhóthar na Canálach Móire / Bhóthar an Charnáin. Is coimpléasc mór árasán de cuid an údaráis áitiúil é Eastát an Charnáin (Teach agus Páirc an Charnáin) ar timpeall 7.5 heicteár de thalamh in iardheisceart lár na cathrach, ag tabhairt aghaidhe ar an gCanáil san oirthear agus ar an gCanáil Mhór ó dheas.

Tá leagan amach, sainmhíniú agus riocht cuid mhaith de na foirgnimh agus an riocht phoiblí atá ann cheana in Eastát an Charnáin bocht agus tá stair de dhíothacht shocheacnamaíoch sa cheantar.

Is cuspóir den phlean forbartha é go ndéanfar athghiniúint ar eastát Tithíocht an Charnáin chun pobal cónaithe tarraingteach agus inbhuanaithe a sholáthar, in éineacht le háiseanna pobail, tráchtála agus fóillíochta iomchuí.

Seachadadh Céim 1 den phróiseas athghiniúna seo ar cuid thoir an láithreáin agus bhí sé comhdhéanta de scartáil dhá bhloc agus forbairt 100 aonad cónaithe nua san iomlán (lena n-áirítear tithe nua, árasáin nua agus aonaid chónasctha / athchóirithe laistigh de thrí bhloc atá ann cheana), le foirgnimh idir 1 agus 4 stór ar airde.

Cuirtear chun cinn sa SDRA scartáil na mbloic atá fágtha agus forbairt de Mháistirphlean chun tithíocht nua agus saoráidí bainteacha a sheachadadh ar shuíomh Chomhairle Cathrach Bhaile Átha Cliath d'fhonn an leas is fearr a bhaint as an suíomh íseal-déine athfhorbraíochta dea-nasctha ach tearcúsáidte seo, atá suite laistigh den chreatlach tógtha reatha sa chathair agus in aice leis an bPríomh-Chonair Bhus atá beartaithe idir na Glaschnoic chuig Lár na Cathrach.

Maidir leis an limistéar SDRA níos leithne, tá suíomhanna deise ann chun athfhorbairt a dhéanamh, mar atá ag cúinne Bhóthar an Charnáin agus díreach ó thuaidh ó thailte Theach an Charnáin. Tá an deis ann freisin idirghníomhaíocht níos fearr a chruthú leis an gCanáil Mhór agus an riocht phoiblí a fheabhsú ag na príomh-acomhail sa cheantar chun taisteal gníomhach a éascú.

Is iad seo a leanas na treoirphrionsabail chun athghiniúint rathúil SDRA 12 a bhaint amach:

Struchtúr Uirbeach

Soláthraíonn an struchtúr uirbeach atá beartaithe treoirphlean straitéiseach d'fhorbairt an SDRA sa todhchaí, ag aithint príomhnaisc, spásanna oscailte poiblí, suíomhanna le haghaidh airde méadaithe agus aghaidheanna tógála a chuirfidh bonn eolais faoi chur chuige dearaidh uirbigh i leith athghiniúint an cheantair straitéisigh seo. Cuirfear forbairt líonra sráideanna agus spásanna poiblí chun cinn chun comhtháthú fisiceach, sóisialta agus eacnamaíoch eastát an Charnáin a chinntiú le limistéar níos leithne den Charnán.

- Tugann an creat gluaiseachta agus struchtúr na sráide, mar atá léirithe ar Léarscáil Threoirphrionsabal SDRA, tréscailteacht isteach tríd an láithreán, bunaithe ar phríomhnaisc beartaithe thoir-thiar agus thuaidh-theas agus roinnt sráideanna rochtana áitiúla beartaithe. Éascófar naisc thoir-thiar ón gCarnán go Bóthar Herberton agus naisc thuaidh agus theas ón gCuarbhóthar go dtí an Chanáil Mhór.
- Soláthrófar spásanna oscailte poiblí ilfheidhmeacha tarraingteach dea-dheartha le treoshuíomh maith, dea-nascacht, maoirseacht éighníomhach agus ghníomhach / breathnú amach. agus soláthróidh siad taitneamhacht chónaithe agus phoiblí ar ardchaighdeán.
- An deis a uasmhéadú le haghaidh feabhsúcháin ar an ríocht phoiblí ag na príomh-acomhail crosbhóthair sa SDRA, i dteannta le feabhsuithe féideartha a bhaineann leis an tionscadal beartaithe Connects Bus.
- Moltar páirc poiblí nua in Eastát an Charnáin mar ghné sainchomhartha le maoirseacht éighníomhach ag úsáidí cónaithe agus eile; beidh straitéis chuimsitheach tírdhreachaithe aici chun glastrú suntasach a sholáthar laistigh den scéim.
- Scrúdófar féidearthacht pointe trasnaithe nua do choisithe thar an gCanáil Mhór chun nascadh le Bóthar an Charnáin.

Úsáid Talún & Gníomhaíocht

- Tacóidh an limistéar go príomha le húsáidí cónaithe, arna gcomhlánú ag saoráidí pobail atá inrochtana ag an bpobal níos leithne agus ag forbairt eilimint bríomhar úsáide measctha le sráid-dreach ardchaighdeán ar an taobh thoir d'Eastát an Charnáin. Comhdhlúthóidh sé an taobh theas den Charnán agus cuirfidh sé athbheochan lár sráidbhaile an Charnáin chun cinn.

- Cuirfear forbairt sineirgí le ceantair athghiniúna eile cóngarach chun cinn le haghaidh comhordaithe i soláthar saoráidí nua; cuirfear páirceanna nua, áiseanna áineasa agus pobail chun cinn mar ghnéithe atá inrochtana don chomharsanacht níos leithne chun an láithreán a chuimsiú agus a chomhtháthú leis an limistéar tadhlaigh.
- Cuirfidh an limistéar meascán de chineálacha aonad tionachta agus cónaithe chun cinn, ag tacú le tithe sóisialta, costais ar cíós agus tionacht phríobháideach a sholáthar.
- Ag glacadh le sprioc-dlús 130-140 aonad in aghaidh an heicteáir agus an fhorbairt atá ann cheana ar an láithreán, tá an cumas ag an mbanc talún seo tascach c. 660-760 aonad cónaithe a sheachadadh.

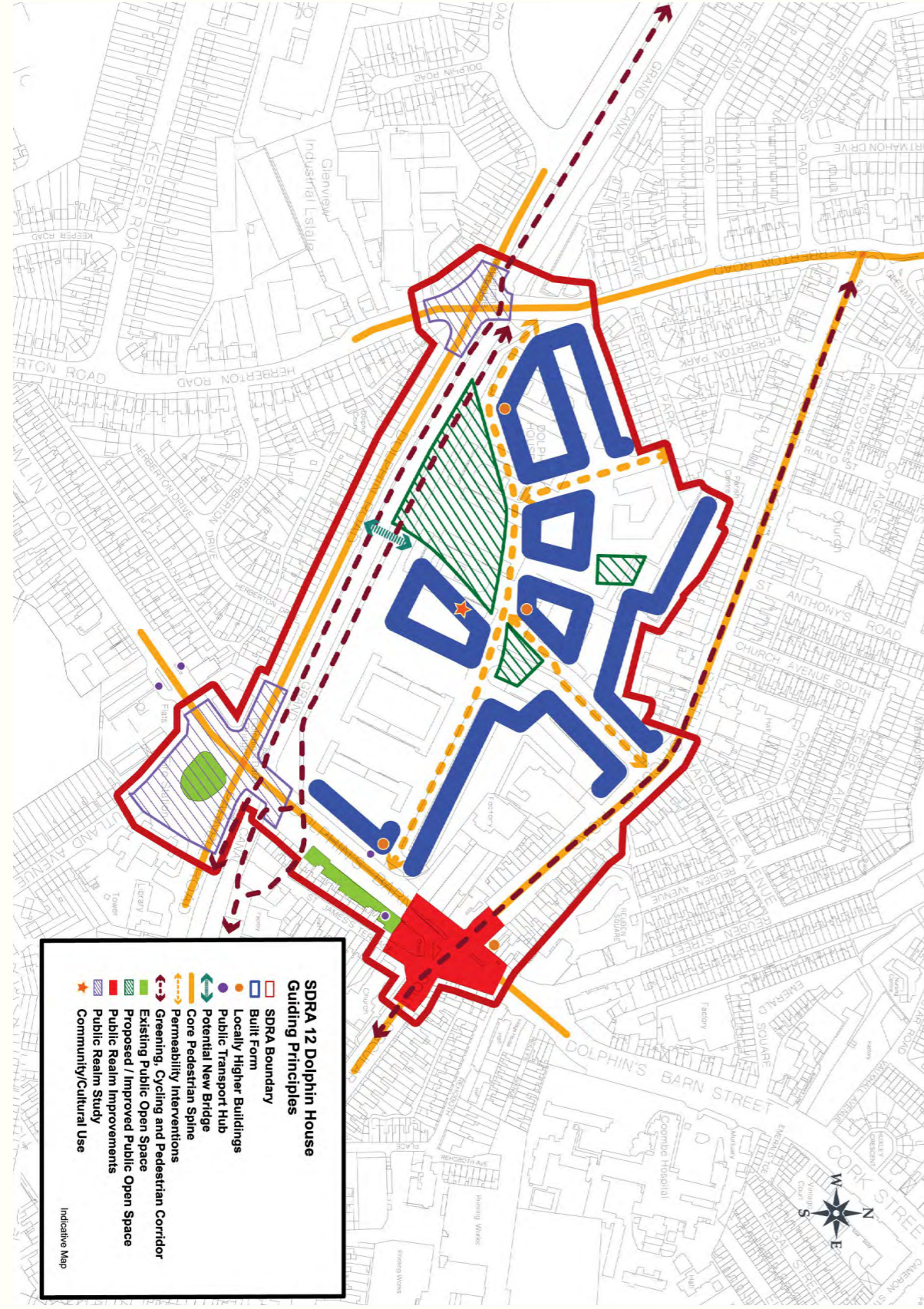
Airde

- Go ginearálta, is í an straitéis airde don SDRA ná go gcuirfear airde foirgneamh sa raon 4-8 stór chun cinn, faoi réir idirghníomhú go leordhóthanach leis na hairde foirgneamh atá ann in aice leis an láithreán ábhair. D'fhéadfadh sé go n-éileodh sé seo airde níos ísle a sholáthar ar theorainneacha an láithreáin thiar thuaidh.
- Aithnítear i Léarscáil Threoirphrionsabal an SDRA suíomhanna atá oiriúnach d'airde méadaithe os cionn na stór caighdeánach 4-8, faoi réir na mbreithnithe a bhaineann le foirgnimh níos airde go háitiúil atá in Aguisín 3 den phlean forbartha. Áirítear leis seo soláthar féideartha foirgneamh níos airde ar choirnéal Shráid an Charnáin agus an Cuarbhóthar Theas.

Bonneagar Glas

- Coinneofar limistéir shuntasacha den SDRA le haghaidh spás oscailte poiblí, áiseanna áineasa agus spóirt.
- Tacófar le Conair na Canálach Móire mar chonair bhonneagair ghlais, agus cuirfear béim ar fheabhsuithe ar rochtain agus inúsáidteacht na canála i dtograí forbartha chomh maith leis an bhféidearthacht na naisc lasmuigh de láithreán SDRA a fheabhsú.

Figiúr 13-12: SDRA 12 - Teach an Charnáin

13.15 SDRA 13 – Limistéar na Margaí agus a Phurláin

Réamhrá

Tá limistéar na margaí, le foirgneamh Margaí Torthaí agus Glasraí Victeoiriacha mar chroílár, saibhir ó thaobh staire de, ag cuimsiú sráideanna margaidh agus trádála seanbhunaithe. Tá an limistéar, atá teorantach le Sráid an Rí Thuaidh ó thuaidh, Sráid Chéipil san oirthear, Sráid an Teampaill thiar agus Cé na nÓstaí agus Cé Urumhan ó dheas, idirnasctha le limistéar stairiúil Mhargadh na Feirme leis an gcroí-limistéar miondíola soir.

Tá stair shaibhir agus bhunús meánaoiseach an cheantair le feiceáil san éagsúlacht úsáidí reatha (lena n-áirítear cónaithe, cathartha, tráchtála, reiligiúnach agus miondíola) agus freisin ina phatrún sráide stairiúil agus ina fhabraic thógtha. Aithnítear tábhacht an cheantair freisin in ainmniúcháin phleanála, le Limistéar Caomhantais Ailtireachta (ACA) seanbhunaithe feadh Shráid Chéipil agus raon struchtúr cosanta aitheanta laistigh den limistéar, lena n-áirítear foirgneamh Margaí Victeoiriacha, Mainistir Naomh Muire, agus coimpléasc na gCeithre Cúirteanna, agus cuimsiú an cheantair i limistéar a bhfuil spéis seandálaíochta ag baint leis. Tá roinnt suíomhanna íseal-déine agus tearcúsáidte sa cheantar freisin, a thairgeann acmhainneacht d'athghiniúint uirbeach ar ardchaighdeán.

Ag aithint sócmhainní an cheantair, soláthraíonn an SDRA seo creat chun cur chuige comhleanúnach agus struchtúrtha a chinntiú maidir le forbairt an cheantair sa todhchaí trí threoir a sholáthar do shuíomh shonracha ar féidir leo gníomhú mar spreagthóirí chun athghiniúint inbhuanaithe a bhrú chun cinn. Samhlaítear go gcuideoidh an treoir struchtúrtha seo don SDRA le hacmhainn an cheantair a bhaint amach, ag feabhsú a chomhtháthaithe leis an gcroí-limistéar miondíola timpeall Shráid Anraí / Shráid Mháire níos faide soir agus le limistéar Mhargadh na Feirme san iarthar.

Is iad seo a leanas na treoirphrionsabail do SDRA 13:

Struchtúr Uirbeach

- Acmhainneacht fhoirgneamh an Mhargaidh Torthaí agus Glasraí a bhaint amach mar chroílár íocónach ailtireachta, cultúrtha agus pobail do limistéar Margaí athbheochanaithe.

- Athghiniúint mórdhíola na ríochta poiblí agus na timpeallachta do choisithe mar a shainaithnítear ar Léarscáil na dTreoirphrionsabal a éascú, agus forbairt a spreagadh a chuireann le gníomhachtú agus uasghrádú na spásanna seo.
- Athghiniúint limistéar na Margaí a spreagadh mar phríomhcuid de leathnú thiar chroí Lár na Cathrach Thuaidh a nascann limistéar Shráid Anraí / Shráid Mháire le Margadh na Feirme agus inléiteacht fheabhsaithe agus éascaíocht gluaiseachta coisithe idir na trí limistéar a éascú.

Úsáid Talún agus Gníomhaíocht

Comhthéacs agus Úsáidí Talún

Tá an cuid is mó de na tailte criosaithe 'Z5' a léiríonn suíomh lárnach an cheantair a oireann d'úsáidí talún éagsúla lena n-áirítear tráchtála agus cónaithe. Tá ceantair áirithe criosaithe chun críocha níos sainiúla den cuid is mó chun an gá atá le hoidhreacht ailtireachta a chaomhnú sa cuid an-stairiúil seo de lár na cathrach. Ina measc seo tá tailte timpeall ar Stáisiún Garda Bridewell, na Ceithre Cúirteanna, an Leabharlann Dlí agus tailte bainteacha lena mbaineann criosú Z8 agus foirgnimh ó thuaidh ó Pháirc Michin, lena n-áirítear Príosún na bhFéichiúnaithe agus foirgneamh theach na cúirte, atá criosaithe go léir mar Z8. Tá roinnt sráideanna cónaithe níos sine criosaithe mar cheantair chaomhantais chónaithe (Z2), lena n-áirítear sráideanna atá tadhlach le Sráid an Teampaill (a tógadh mar fhreagairt ar thit tionóntán ag Sráid an Teampaill agus atá ar cheann de na chéad scéimeanna tithíochta Corparáide) agus timpeall ar Chearnóg an Athair Matthew / Cearnóg Urumhan.

Tá Sráid Chéipil agus a bunús tráchtála stairiúil, suite laistigh de Limistéar Caomhantais Ailtireachta, agus leagtar amach an limistéar ó Shráid Beresford go dtí Sráid na Faiche, lena n-áirítear foirgneamh drioglainne agus freisin Cill Michin agus feadh Chéanna agus fhoirgnimh na Life le cuspóir an cheantair chaomhnaithe. (Féach ar Mhír 11.5.3)

Ag féachaint don mhéid thuas, ní mór do chreat chun athfhorbairt a dhéanamh ar shuíomhanna tearcúsáidte comhtháthú íogair a thaispeáint agus beocht nua a ghiniúint freisin. Is féidir le deiseanna chun spásanna glasa / oscailte nua ar ardchaighdeán a chruthú mar cuid de thionscadail athfhorbartha níos mó cur leis na spásanna atá ann cheana i bPáirc na Seansaíreachta, i bPáirc Michin agus i gCearnóg Urumhan. Tá scóip shuntasach ann freisin maidir le huasghrádú ar an ríocht phoiblí ar féidir leo socrú na spásanna seo a fheabhsú agus naisc cháilíochta a sholáthar idir cinn scríbe lárnacha.

Agus ainmniú an SDRA mar limistéar a bhfuil spéis seandálaíochta ag baint leis á chur san áireamh, chomh maith le tábhacht an cheantair seo i stair mheánaoiseach Bhaile Átha Cliath agus an t-ábhar seandálaíochta saibhir atá le feiceáil sa cheantar seo; tá toimhde ann i gcoinne forbairt íoslaigh i ngach cás seachas cúinsí eisceachtúla.

Tithíocht & Pobal

- Meascán oiriúnach agus éagsúlacht cóiríochta cónaithe a chur chun cinn.
- Tacú le háiseanna pobail a fhreastalaíonn ar an gceantar, mar Ionad Acmhainní Pobail Macra ar Shráid na Faiche, a sholáthraíonn áis chomhtháite do raon seirbhísí pobail agus eagraíochtaí deonacha.
- Tacú le spás cathartha poiblí a sholáthar atá suite go cuí chun freastal ar an bpobal.

Spás Oscailte

- Ordathas idirnasctha de spásanna agus de bhealaí oscailte poiblí a chruthú lena n-áirítear spásanna cathartha agus páirceanna, ar fud limistéar na Margaí atá tarraingteach, ilfheidhmeach, sábháilte, fáilteach agus inrochtana do chónaitheoirí áitiúla, oibrithe agus cuairteoirí.
- Tacú le cur i bhfeidhm na dtionscadal a shainithníodh i Máistirphlean Ríocht Phoiblí na Margaí agus soláthar spáis oscailte nua a spreagadh ar an láithreán mar cuid de dheiseanna athfhorbartha níos mó nuair is féidir; an soláthar foriomlán spáis oscailte sa cheantar a mhéadú.

Airde

Tá éagsúlacht mhór in airde an fhoirgnimh sa cheantar seo, rud a léiríonn stair shaibhir an cheantair agus raon éabhlóideach na n-úsáidí. Meastar go bhfuil scóip d'airde fheabhsaithe srianta beagáinín mar gheall ar airde, scála agus grán mín na forbartha atá ann cheana, seandálaíocht in situ, chomh maith le hígogaireachtaí a bhaineann le ACA Shráid Chéipil, méid na struchtúr cosanta agus na limistéar caomhantais ainmnithe.

De ghnáth ní mheastar go bhfuil foirgnimh sainchomhartha oiriúnach sa SDRA seo. Aithnítear, áfach, go bhfuil sé de chumas ag cuid de na suíomhanna athghiniúna níos mó, mar shampla an láithreán "Toradh lomlán" ligan do roinnt foirgneamh níos airde agus níos airde go háitiúil. Tá poitéinseal ag an láithreán ag Rae Uí Mharcaigh d'fhoirgnimh níos airde go háitiúil mar gheall ar an suíomh ag aomhal de dhá shráid ghnóthacha.

Dearadh agus Bonneagar Glas

- Tacú le cur chun feidhme na dtionscadal a shainithnítear i Straitéis Glasú Ríocht Phoiblí Mhargaí na Cathrach, chun bithéagsúlacht agus taitneamhacht a fheabhsú.
- Tacú le hathdhearadh Pháirc Michin agus na bhfeabhsuithe ar an ríocht poiblí agus ar na taitneamhachtaí a ghabhann leis.
- Deiseanna a shaothrú do chrainn sráide agus do phlandáil ar leibhéal íseal.
- Suiteáil gnéithe a thagraíonn do bhealach Abhainn na Bradóige linteirithe sa ríocht poiblí a spreagadh. D'fhéadfadh sé seo a bheith trí úsáid chruthaitheach ábhar, suiteáil comharthaíochta / clár faisnéise, nó trí ghnéithe ealaíne poiblí.

Gluaiseacht agus Iompar

- An cnámh droma coisithe atá ann cheana a shainithnítear ar Léarscáil na dTreoirprionsabal a threisiú agus leas a bhaint astu seo trí idirghabhálacha tréscailteachta spriocdhírithé ag méadú nascachta agus ag spreagadh aistir do choisithe agus do rothair ar fud an cheantair.
- Níos mó spáis do choisithe a éascú ar Shráid Chéipil agus ar fud an cheantair.
- Tacú le bealach feabhsaithe do choisithe ar Lána na Cuaiche chun bealach nasc ardchaighdeáin a sholáthar tríd an gceantar; a urramaíonn ábhair oidhreachta an Lána.
- Seachadadh bealaí rothaíochta a shainithnítear ar Léarscáil na dTreoirprionsabal agus i Straitéis Rothaíochta GDA NTA a éascú.
- Iniúchadh a dhéanamh ar sholáthar nasc nua rothaíochta agus coisithe trí na ceantair a thrasnaíonn Abhainn na Life agus a nascann le Sráid Sheamlas an Éisc.

Treoirphrionsabail do Phróimhláithreán Deise

1 – Suíomh ‘Toradh Iomlán’

Teastóidh cur chuige íogair ó fhorbairt ar an láithreán mór seo a chuimsíonn éagsúlacht ar gach ingearchló chun foirmeacha tógtha monailiotacha a sheachaint. Caithfear slánachar a bheith ann do roinnt teorainneacha don láithreán seo chun ligean do leathnú Chnoc Sheoirse agus ag Lána Beresford agus Lána Mhuire, agus chun achair scartha leordhóthanacha ó na foirgnimh os a gcomhair a éascú, agus a gcarachtar a chaomhnú freisin. Ba cheart an leithdháileadh 10% de spás oscailte poiblí a lonnú ag an choirnéal thoir theas den láithreán áit ar féidir leis tairbhe a bhaint as gnóthachan gréine flaithiúil agus as an ngníomh a chuirfidh foirgneamh na margaí athbheochanaithe ar fáil.

Ba chóir go mbeadh an bhunairde de 6-7 stór, áit a gceadaíonn cúinsí taitneamhachta cónaithe, agus d’fhéadfadh airde breise ag na láithreacha aitheanta 8-9 stór a bhaint amach in oirdheisceart an láithreáin agus suas le 12 stór ag oirthuaisceart an láithreáin. Ba cheart aon airde os cionn an bhunleibhéil teoranta do na láithreacha léirithe, a shainiú go soiléir ó thaobh ailtireachta de, agus níor cheart go síneodh sé go mór ar feadh an bhloic.

2 – Suíomh an Mhargaidh Éisc

Le hathghiniúint láithreán an Mhargaidh Éisc ceadaítear d’fhoirgneamh úsáide cathartha a fhorbairt chomh maith le seirbhísí coimhdeacha a sholáthar don mhargadh os a gcomhair. Ba cheart go bhfreastalódh athfhorbairt an láithreáin ar spás poiblí nua / úsáidí taitneamhachta leanúnacha ag taobh thuaidh an láithreáin.

Le himeacht aimsire, tá an cumas ag spás oscailte poiblí den sórt sin a bheith leanúnach ó thaobh amhairc de leis an méid atá beartaithe don láithreán ‘Toradh Iomlán’, agus trasna Lána Mháire. Ba cheart an comhtháthú amhairc seo a mheas go cúramach ag céim an dearaidh luath maidir le leagan amach agus ábhair.

D’fhéadfadh aon athfhorbairt ar an láithreán seo freastal ar a úsáidí reatha agus atá ag teacht chun cinn ag leibhéal an íoslaigh nó an dín, faoi réir measúnuithe gaolmhara.

3 – Suíomh TU Bhaile Átha Cliath

Tá an láithreán substaintiúil seo suite idir tionscadal tithíochta CCBÁC ó thuaidh agus forbairt chónaithe seanbhunaithe ó dheas. Tá baint ag an bhfoirgneamh agus na tailte leis an Ollscoil Theicniúil (TU) atá ag comhdhlúthú go leor dá saoráidí oideachais ar a campas Ghráinseach Ghormáin in aice láimhe faoi láthair. Má dhéantar é a athfhorbairt, ba cheart go mbeadh an úsáid talún d’úsáid chónaithe den cuid is mó. D’fhéadfadh sé freastal ar úsáidí malartacha (agus comhoiriúnacha) ar an mbunurlár. D’fhéadfadh treoshuíomh thoir-thiar an láithreáin freastal ar bhloc tógála cruth L nó cruth U le gné ó dheas.

4 – Suíomh in aice le Teach na Cúirte / Príosún an Fhéichiúna

Tá an láithreán inlonta seo, a chuimsíonn carrchlós dromchla den cuid is mó, idir teach cúirte Shráid na Faiche agus Príosún an Fhéichiúnaí, ar dhéanamh chosanta iad a bhfuil fiúntas stairiúil agus ailtireachta suntasach acu agus a théann siar ó dheireadh na 1700í.

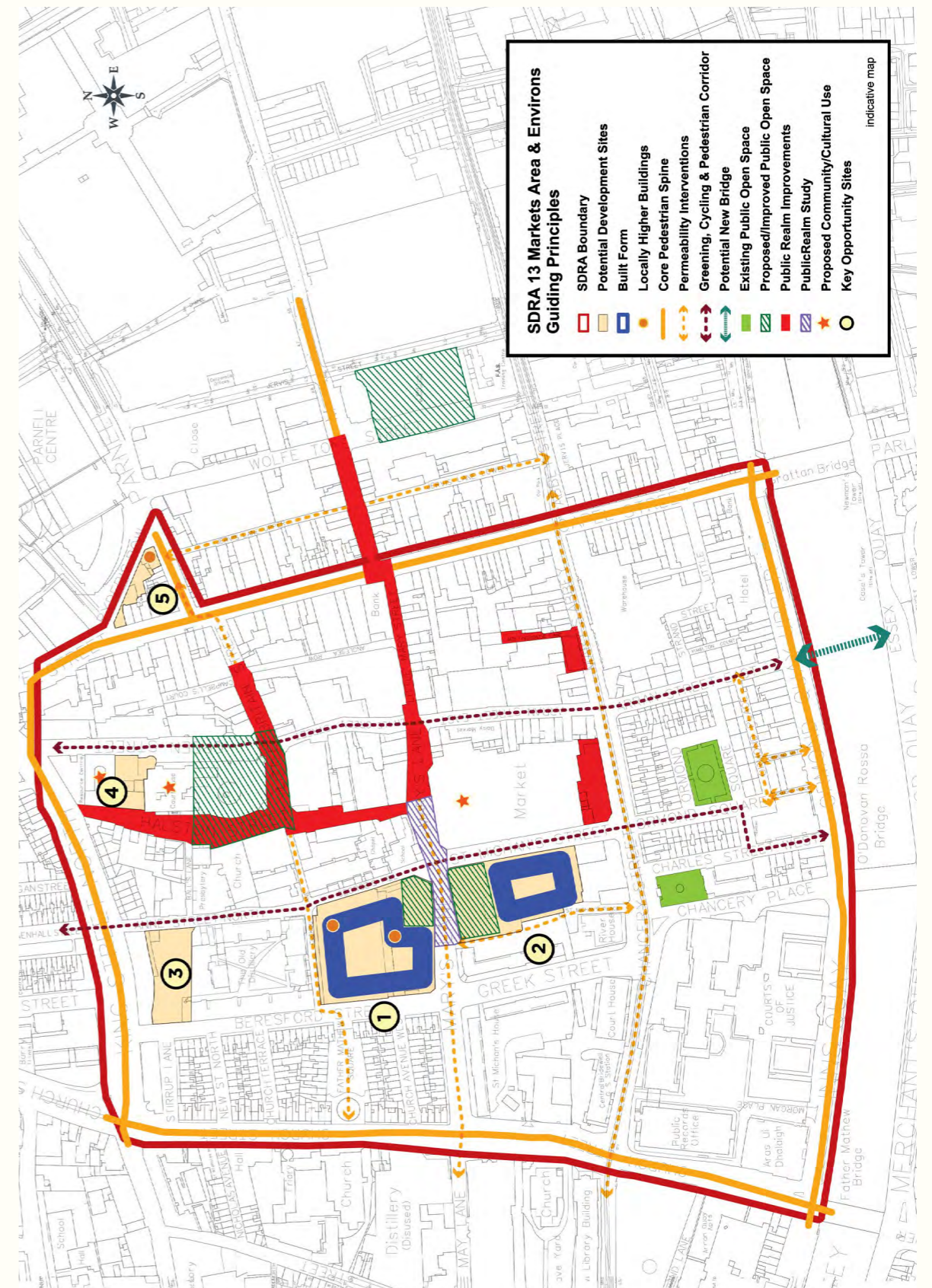
Tá sé de chumas ag forbairt íogair an spáis inlonta an dá fhoirgneamh oidhreachta a nascadh le chéile agus úsáidí nua nó gaolmhara a sholáthar a d’fhéadfadh spás taispeántais agus nó spás pobail / imeachta a bheith san áireamh, agus ar an gcaoi sin rochtain phoiblí agus meas níos leithne ar na foirgnimh oidhreachta seo a éascú. Tá féidearthacht ann freisin go mbeidh stiall glas nua ag nascadh le Páirc Michin ó dheas.

5 – Rae Uí Mharcaigh

Suíomh a bhfuil suntas suntasach amhairc aige, ba cheart go gcuirfeadh a athfhorbairt foirgneamh le fiúntas ailtireachta suntasach leis, ag luí ar a shuíomh ag príomhphointe nodúil agus ag foirceannadh radhairc feadh Shráid Parnell.

Maidir le foirm agus airde tógtha, ba cheart go bhfreagródh sé don fhoirm thógtha, don charachtar agus don ghrán atá i réim sna foirgnimh bhunaithe siar ó Shráid Parnell. Mar sin féin, ag an gcúinne d’fhéadfadh sé freastal ar fhoirgneamh caol suas le 8-10 stór. Agus é lasmuigh de theorainn díreach an SDRA, tá an cumas ag forbairt an láithreáin seo an bealach a shíniú ó Shráid Parnell go limistéar an mhargaidh.

Figiúr 13-13: SDRA 13 Limistéar na Margaí agus a Phurláin

13.16 Campas Leighis San Séamas agus a Phurláin

Réamhrá

Tá Campas Ospidéal San Séamas, atá suite i lárchathair theas Bhaile Átha Cliath, suite ar shuíomh a shíneann go 19.3 heicteár. Cuimsíonn an láithreán fairsing, a bhí mar fhócas do chúram sláinte ó 1730, foirmeacha tógála éagsúla ón naoú haois déag go dtí an t-aonú haois is fiche, agus tá struchtúir shealadacha agus limistéir pháirceála dromchla eatarthu. Tá dian-athghiniúint á dhéanamh ar cuid thiar an champais le tógáil an Ospidéil Náisiúnta Leanaí nua.

Soláthraíonn an t-ospidéal bunachar mór sláinte agus eolais sa chathair, i gcomhpháirtíocht le Coláiste na Tríonóide, Baile Átha Cliath. Tacaíonn Plean Straitéiseach Cathrach Cheantar Bhaile Átha Cliath le pleananna chun na húsáidí seo a chomhdhlúthú agus a fheabhsú a shainithníonn an t-ospidéal mar phríomhchrios fostaíochta agus cumasóir i seachadadh na Straitéise Spásúlachta agus Eacnamaíochta Réigiúnaí. Tá an clár oibre seo a leanas aitheanta ag an Ospidéal le linn an phlean forbartha: (i) Institiúid Ailse San Séamas na Tríonóide, (ii) Ionad Cúraim Siúil, (iii) athlonnú Ospidéal Ollscoile an Choim do Mhná agus do Naíonáin, (iv) ionad cúraim chriticiúil, agus (v) saoráid géarmhíochaine d'othair chónaitheacha agus phobail mheabhairshláinte.

Tacaíonn an Chomhairle Cathrach le hathghiniúint agus diansaothrú breise ar úsáidí sláinte, taighde agus oideachais ar an láithreán seo, faoi réir na bpríomhphrionsabal treorach atá leagtha amach thíos agus an ceanglas go n-aontóidh an tÚdarás Pleanála le Máistirphlean. Spreagfar agus tacófar le deiseanna chun mol chúram sláinte a chruthú timpeall ar champas an ospidéil nuair is féidir.

Tá na treoirphrionsabail seo a leanas mar bhonn agus taca ag an bhfís chun campas Ospidéal San Séamas a fhorbairt mar phríomh-mhol sláinte agus nuálaíochta:

Struchtúr Uirbeach

Leagfar amach na tograí diansaothraithe agus forbartha don ospidéal sa todhchaí i gcomhthéacs Máistirphlean a chomhaontófar leis an Údarás Pleanála a thabharfaidh aghaidh ar na príomhphointí seo a leanas:

- Déanfaidh an Máistirphlean treoirphlean straitéiseach a leagan amach d'fhorbairt an SDRA sa todhchaí, ag aithint príomhnasc, spás

oscailte poiblí agus aghaidheanna tógála a chuirfidh bonn eolais faoi chur chuige faoi dheardh uirbeach i leith fhorbairt an láithreáin straitéisigh seo.

- Cuirfidh straitéis bainistíochta soghluaisteachta bonn eolais faoi ullmhú an Máistirphlean. Tabharfaidh sé seo aghaidh ar an ngá le nascacht fheabhsaithe a sholáthar laistigh den láithreán agus leis an gceantar máguaird campas ospidéil níos inrochtana agus níos tréscailte a chruthú. Tá gá go háirithe le naisc fheabhsaithe do choisithe agus do rothair agus naisc iompair phoiblí a laghdaíonn an gá le feithiclí príobháideacha agus a íoslaghdaíonn tionchair tráchta ar an bpobal i gcoitinne.
- Lorgófar deiseanna chun nascacht fheabhsaithe do choisithe / rothair a sholáthar idir campas an ospidéil agus Stáisiún Heuston agus an fhéidearthacht ann go ndéanfar siúlóid cois abhann feadh na Camóige a iniúchadh.
- Comhlánófar soláthar campais dírithe ar choisithe le spásanna oscailte poiblí a sholáthraíonn spásanna inrochtana “briste amach” le naisc leis an mbonneagar glas máguaird.

Úsáid Talún & Gníomhaíocht

Campas an Ospidéil

- Is é an cuspóir an fhís d'Ospidéal San Séamas a chomhdhlúthú agus a thacú mar phríomhchampas eolaíochtaí sláinte acadúla.

Purláin an Ospidéil

- Spreagfar sineirgí áitiúla a thacaíonn le conair nuálaíochta fiontar, infheistíochta agus fostaíochta a chruthú i dtimpeallacht níos leithne de phurláin Ospidéal San Séamas. Trí thionscail a bhaineann le sláinte agus eolas lena n-áirítear bith-eolaíochtaí beatha, cúram sláinte, tionscail chruthaitheacha agus dhigiteacha agus soláthairtí míochaine, cuirtear úsáidí comhlántacha ar champas an ospidéil ar fáil a bhfuil an cumas acu an ceantar seo a chomhdhlúthú mar spreagthóir náisiúnta agus idirnáisiúnta laistigh de na príomhearnálacha eolais seo.
- Spreagfar moltaí chun infheistíocht a chur chun cinn sa cheantar áitiúil, chun tithe agus taitneamhachtaí nua inacmhainne a sholáthar don fhoireann agus ionad oiliúna d'oibríthe cúram sláinte.

- Leanfaidh obair Ghrúpa Maoirseachta Sochair Pobail Ospidéal San Séamas ag cinntiú, de réir mar a athghintear an campas, go roinntear na tairbhí sna pobail máguaird freisin.

Airde

- Go ginearálta spreagfar airde foirgneamh 6-8 stór, agus beidh deiseanna ann d'fhoirgnimh níos airde go háitiúil ag Geata San Séamas agus Luas.

Dearadh

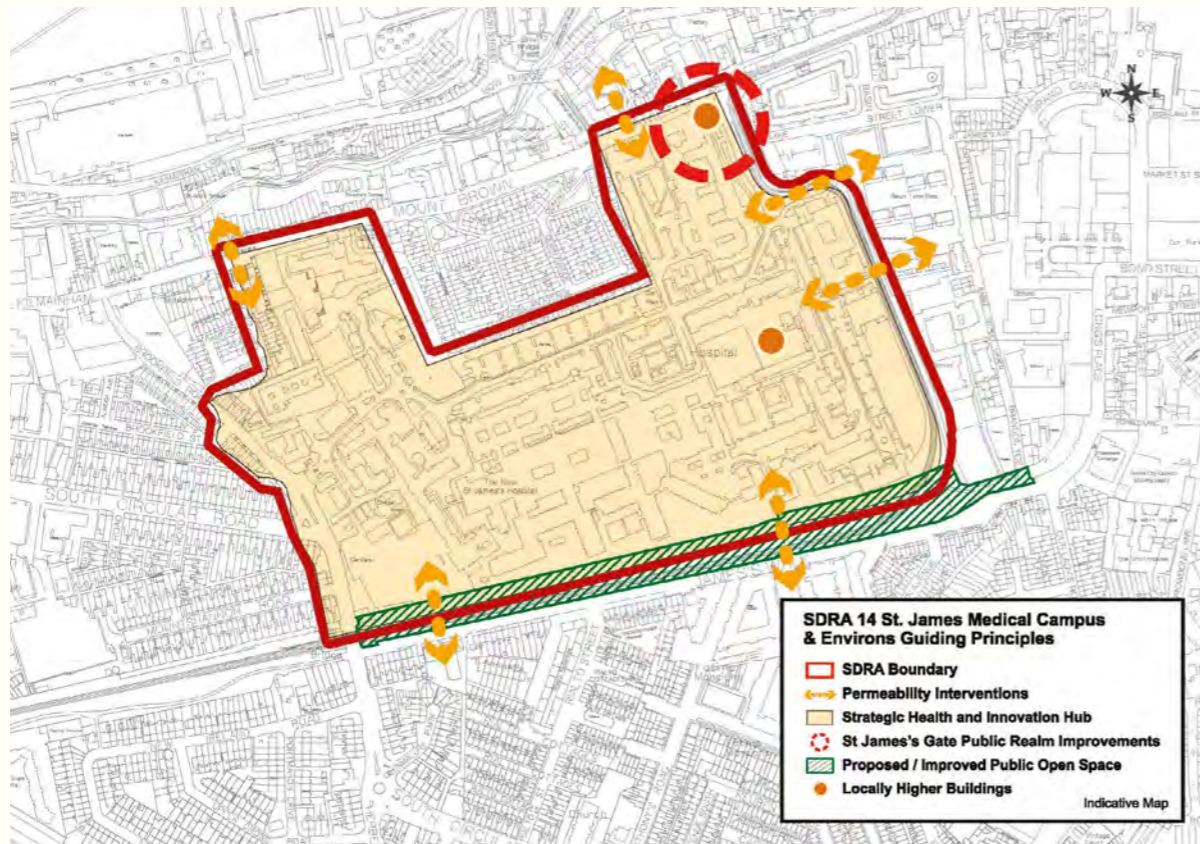
- Beidh gá le ríocht phoiblí ar ardchaighdeán agus cuirfear i bhfeidhm é ar an líonra sráideanna agus spásanna poiblí.
- Spreagfar nuálaíocht sa dearadh chun an fhís d'ionad sláinte agus oideachais den scoth a chomhlánú.
- Caithfidh forbairtí freagairt do dhearadh agus do shuíomh struchtúr cosanta, ag urramú nádúr stairiúil an champais seo.
- Spreagfar soláthar spásanna poiblí roinnte, laistigh agus lasmuigh, chun deiseanna a sholáthar chun líonrú agus sóisialú.
- Geata Shráid San Séamas: Feabhsúcháin ar an ríocht phoiblí a dhéanamh agus athfhorbairt a dhéanamh ar úsáid suíomhanna folmha ar Shráid San Séamas ag ceann thuaidh an bhealaigh isteach chuig an ospidéal.
- Siúlóid San Séamas/ Páirc na Canálach Móire: lorgófar / seachadfar feabhsuithe ar an ríocht phoiblí chun an spás líneach seo a fheabhsú a fheidhmíonn mar gheata theas chuig campas an ospidéil agus mar thaitneamhacht don phobal áitiúil. Lorgáitear deiseanna chun campas an ospidéil / spásanna oscailte poiblí a nascadh leis an bpáirc líneach seo.

Bonneagar Glas

- Áireofar sa Mháistirphlean straitéis bonneagair ghlais a sholáthraíonn spás taitneamhachta agus bithéagsúlachta i dteannta le bearta maolaithe uisce dromchla.
- Tacú le conair ghlas a sholáthar feadh na Camóige le tírdhreachú nua agus nascacht fheabhsaithe do choisithe / rothair ag Sean-Chill Mhaighneann, lena n-áirítear más indéanta, naisc le Muilinn Chill Mhaighneann agus IMMA.

Figiúr 13-14: SDRA 14 Campas Leighis San Séamas agus a Phurláin

13.17 SDRA 15 - Na Saoirsí agus Cearnóg an Mhargaidh Nua

Réamhrá

Freagraíonn an SDRA seo don limistéar atá sainithe i bPlean Ceantair Áitiúil na Saoirsí 2009. Le deireadh an Phlean Ceantair Áitiúil (LAP) le teacht i mBealtaine 2020, féachann an SDRA le heilimintí ábhartha den LAP a ionchorprú, de réir mar is cuí, nach bhfuil bainte amach fós.

Cé gur tharla comhdhlúthú agus athghiniúint uirbeach suntasach i limistéar na Saoirsí le blianta beaga anuas, tá deiseanna suntasacha ann fós le haghaidh athghiniúna agus feabhsúcháin, mar a shainnítear sna treoirphrionsabail don SDRA seo. Is cuspóir de cuid an phlean é aitheantas a thabhairt don ról uathúil atá ag na Saoirsí i gcarachtar Bhaile Átha Cliath agus a chinntiú go gcosnófar mothú láidir na Saoirsí maidir le féiniúlacht phobail agus beogacht chultúrtha sa todhchaí le haon athghiniúint a dhéanfar

Is iad seo a leanas na treoirphrionsabail do SDRA 15:

Struchtúr Uirbeach

- Aitheantas a thabhairt do thábhacht chnámh droma stairiúil na Saoirsí agus a líonra sráide meánaoiseach.
- Idirghabhálacha tréscailteachta a aithint chun cur leis an líonra seo agus lánaí stairiúla a athbhunú chomh maith, nuair is cuí.
- An ról atá ag foirgnimh chathartha agus stairiúla i bhféiniúlacht agus inléiteacht limistéar na Saoirsí a aithint agus a fheabhsú.
- Ordthas spásanna oscailte poiblí a chruthú lena n-áirítear cearnóga cathartha agus páirceanna, ar fud na Saoirsí atá tarraingteach, ilfheidhmeach, sábháilte, fáilteach agus inrochtana do chónaitheoirí áitiúla, d'oirbrite agus do chuirteoirí.
- Tacú le hathghiniúint na mbloic mhóra d'fhonn an deis a sholáthar scála daonna an struchtúir uirbigh reatha a fheabhsú.
- Mothú áite agus féiniúlachta a threisiú trí fhorbairt limistéar sainiúil carachtar a chur chun cinn mar a léirítear ar Léarscáil na dTreoirphrionsabal.

Úsáid Talún & Gníomhaíocht

- Aitheantas a thabhairt don mheascán éagsúil agus stairiúil úsáide talún a chuireann le carachtar limistéar na Saoirsí.
- Aitheantas a thabhairt don phobal láidir atá ann i limistéar na Saoirsí agus an méid a chuireann sé le creatlach an cheantair.
- Tacú le hathghiniúint agus athoscailt Mhargaí Uíbh Eachach agus aitheantas a thabhairt don tábhacht stairiúil agus chultúrtha atá ann.
- Tacú le seachadadh Bhraisle Cruthaitheach na Saoirsí agus tionscnaimh eile chun na healaíona laistigh de na Saoirsí a neartú.
- Aitheantas a thabhairt don mhéid a chuireann institiúidí oideachais 3ú leibhéal le limistéar na Saoirsí.
- A aithint go bhfuil gá le húsáidí pobail agus spásanna poiblí chun an fhorbairt atá ag teacht chun cinn le blianta beaga anuas a chomhlánú.

- Tacú le húsáid Chearnóg an Mhargaidh Nua le haghaidh trádála margaidh agus úsáidí poiblí tairbhiúla eile lena n-áirítear mar is cuí, oibreacha chun feabhas a chur ar rochtain uilíoch, ar an timpeallacht do choisithe agus ar an ríocht phoiblí
- Mol cathartha a sheachadadh mar cuid d'athghiniúint choimpléasc árasán Pimlico.
- Tacú le forbairt limistéar Mhuire Mhaith d'fhorbairt úsáide measctha le saoráidí taitneamhachta agus áineasa feabhsaithe, agus bealaí rochtana nua.
- Tacú le forálacha an tionscadail D8 Cliste maidir le Conair Nuálaíochta Cúram Sláinte a sholáthar.
- Iníúchadh a dhéanamh ar bhonneagar pobail i gceantar na Saoirsí d'fhonn riachtanais an phobail a aithint.

Airde

- Tacú le 6-8 stór mar airde tagarmhairc d'fhorbairtí nua i limistéar an SDRA ina gceadaíonn cúinsí caomhnaithe agus dearaidh é sin. Saináithnítear i Léarscáil na dTreoirphrionsabal a a ghabhann leis, deiseanna d'fhoirgnimh níos airde go háitiúil os cionn airde an tagarmhairc, a bheidh caol ó thaobh nádúir de.
- Tá deiseanna ann d'fhoirgnimh ar airde méadaithe de réir na mbreithnithe a leagtar amach in Aguisín 3 den phlean forbartha. Taispeántar na láithreacha féideartha d'fhoirgnimh níos airde go háitiúil ar Léarscáil na dTreoirphrionsabal a ghabhann leis, le léiriú ar airde féideartha atá leagtha síos do na ceantair charachtair éagsúla thíos, mar is ábhartha.

Dearadh

- Oidhreacht shainiúil an cheantair a aithint agus a chosaint agus athúsáid inbhuanaithe agus nuálach spásanna agus struchtúir stairiúla a spreagadh.
- A chinntiú go ndéantar carachtar aonair na limistéar éagsúil laistigh de na Saoirsí a chosaint agus a fheabhsú trí dhearadh comhaimseartha ar ardchaighdeán d'fhoirgnimh nua.
- A chinntiú go bhfreagraíonn foirgnimh nua do scála agus do ghrán phríomhcharachtar na sráide áirithe.

- Dul i mbun staidéir ar an bhfearann poiblí do limistéar Sráid an Bhiocáire chun taitneamhacht agus carachtar cheantar Lána Molyneux, Scabhat Swift agus Sráid an Bhiocáire a fheabhsú. Cruthóidh sé seo caidreamh níos comhtháite idir ceantair Shráid na Mí agus Shráid San Proinsias.
- Chun soláthar a dhéanamh don fhéidearthacht go ndéanfaí feabhsúcháin ar an ríocht uirbeach agus ar acomhal iompair sa chúinne thiar thuaidh de thailte Guinness (ó thuaidh ó Shráid Thomáis) ag féachaint dá shuíomh tábhachtach mar thairseach isteach sa chathair, a ghaireacht don iarnród trom agus stadanna Luas agus a chumas um chomhforbairt áite ar Ché Victoria.
- Oibreacha ríochta poiblí a dhéanamh ag an Margadh Nua, Sráid San Proinsias, Sráid na Mí agus Sráid Chorcaí, mar atá aitheanta ar Léarscáil na dTreoirphrionsabal.
- Spreagtar gach foirgneamh árasán nua chun rochtain dhoras dílse a bheith aige do gach áitreabh ar leibhéal na talún chun cur le beogacht agus gníomhachtú méadaithe an cheantair.
- Feabhas a chur ar cháilíocht príomhdhromchlaí na Saoirsí - Sráid Chorcaí, Sráid Thomáis / |San Séamas, Sráid San Proinsias, Sráid na Mí agus Lána Mhuire Mhaith, trí fheabhsuithe ar an ríocht phoiblí agus straitéisí glasaithe agus trí éadan carachtar agus scála iomchuí a bhunú maidir le leithead na sráide.

Bonneagar Glas

- Tacú le cur chun feidhme na dtionscadal a shaináithnítear sa Straitéis um Glasú na Saoirsí agus chun tuilleadh tionscadal a shaináithint laistigh den SDRA a thairgeann deiseanna chun bithéagsúlacht a fheabhsú, idirghabhálacha SuDS agus clúdach ceannbhrait crainn sa cheantar a mhéadú.
- A chinntiú go mbeidh an soláthar spáis oscailte poiblí de shuíomhanna forbartha suite in áiteanna atá infheicthe, inrochtana agus fáilteach don phobal i gcoitinne.
- Éascú a dhéanamh ar bhealaí rothaíochta agus siúlóide ar ardchaighdeán a éascú a nascann le soláthar spáis oscailte poiblí atá ann agus atá ag teacht chun cinn. Ba cheart go mbeadh na bealaí seo faoi réir glasaithe, nuair is féidir.

- Tacú le páirc phoiblí a chruthú mar cuid d'athghiniúint choimpléasc árasán Pimlico lena mbaineann comhdhlúthú áiseanna imeartha Shráid Poole agus an pháirc phóca atá ann cheana ag cúinne Shráid an Iarla agus Bábhún Chúirt San Tomás.
- Tacú le páirc phoiblí nua a sholáthar ar thailte Diageo ó thuaidh ó Shráid Thomáis mar cuid d'aon athfhorbairt.
- Scrúdú a dhéanamh ar an bhféidearthacht go mbeadh na spásanna oscailte ag Brú Chaoimhín agus sa Weir Home (atá faoi úinéireacht FSS) ar fáil le haghaidh pátrúnachta poiblí.
- Athdhearadh Pháirc Líneach San Séamas a chur chun cinn.
- Tacú le hathchóiriú na hiar-chúirte liathróid láimhe ag ceann thiar Shiúlán Roibeaird Emmet.
- Scrúdú a dhéanamh ar an bhféidearthacht an gairdín pobail a leathnú ag Flanagan's Field ar Shráid Rueben.

Gluaiseacht agus Iompar

- Seachadadh na n-idirghabhálacha tréscailteachta a shaináithnítear ar Léarscáil na dTreoirphrionsabal a éascú a fhéachann le hinrochtaineacht a mhéadú ar fud an cheantair agus go háirithe, leis an líonra aitheanta bonneagair siúlóide agus rothaíochta atá ag teacht chun cinn ar fud an SDRA.
- Forbairt a spreagadh a fheabhsaíonn beogacht an líonra seo de bhonneagar siúlóide agus rothaíochta atá ag teacht chun cinn.
- Seachadadh rotharbhealaí a shaináithnítear i Straitéis Rothaíochta GDA NTA a éascú.
- Tacú leis an nasc do choisithe a nascann Páirc Oisín Kelly ag Radharc an Taiscumair le Páirc Líneach San Séamas.
- An tairbhe a d'fhéadfadh a bheith ag an tionscadal BusConnects a uasmhéadú do limistéar na Saoirsí i dtéarmaí feabhsúcháin ar an ríocht phoiblí, bonneagar glas agus bonneagar coisithe agus rothaíochta.

Treoirphrionsabail do Phríomhláithreán Deise

1 – Margadh Uíbh Eachach

Aithnítear an méid a fhéadfaidh athoscailt Mhargadh Uíbh Eachach mar mhargadh poiblí a dhéanamh do limistéar na Saoirsí chomh maith leis an gcathair níos leithne agus tacaíonn an SDRA lena athghiniúint chun na críche seo. Tugann foirgnimh Mother Redcaps deis shuntasach freisin um athghiniúint chun soláthar a dhéanamh d'úsáid choimhdeach nó chomhlántach chun Athoscailt Mhargaí Uíbh Eachach sa todhchaí. Meastar go dtacóidh feabhsú na nasc thoir thiar sa limistéar carachtar seo le hathfhorbairt na suíomhanna suntasacha seo.

2 – Sráid an Bhíocáire

Ba cheart go ndéanfaidh athfhorbairt laistigh den limistéar seo iarracht imill thógtha a sholáthar do na lánaí agus na sráideanna atá laistigh de agus chun cruthú / feabhsú na mbealaí thuaidh-theas a shaináithnítear ar Léarscáil na dTreoirphrionsabal a éascú, mar shampla trí éadain gníomhacha nó rochtain dhoras dílse ar aonaid an bhunurláir

Sa cheantar seo, ba cheart go mbeadh bun-airde de 6-8 stór ann, áit a gceadaíonn cúinsí oidhreacht, foirme tógtha, carachtar agus taitneamhachta cónaithe, cé go bhfuil féidearthacht ann d'fhoirgnimh níos airde go háitiúil ag na suíomhanna aitheanta.

Ba cheart staidéar a dhéanamh ar an ríocht phoiblí don spás poiblí a shaináithnítear ar Léarscáil na dTreoirphrionsabal, agus é mar aidhm tógáil ar na feabhsuithe beartaithe ar an ríocht phoiblí do Shráid San Proinsias agus do Shráid na Mí.

3 – An Margadh Nua

Tá athrú suntasach á dhéanamh ar cheantar an Mhargaidh Nua faoi láthair. Mar cuid den athrú seo, ba cheart go gcuirfeadh athfhorbairt na mbloic níos mó le gréasán tréscailteach, gníomhach de shráideanna do choisithe a chruthú, mar a shaináithnítear ar Léarscáil na dTreoirphrionsabal. Go háirithe, ba cheart go soláthródh forbairt aghaidheanna gníomhacha agus beoite feadh imill an fhoirgnimh, go háirithe ag comhéadain Shráid Chorcaí agus Chearnóg an Mhargaidh Nua. Maidir leis seo, ba cheart go bhfreagródh an fhorbairt do na feabhsuithe atá ag teacht chun cinn sa réimse poiblí ag Cearnóg an Mhargaidh Nua agus timpeall air.

Sa cheantar seo, ba chóir go mbeadh airde bun 6-8 stór, áit a gceadaíonn cúrsaí oidhreachta, carachtar foirme tógtha agus taitneamhacht chónaithe. Ar feadh éadan Shráid Chorcaí, áfach, ba cheart go mbeadh airde ag freagairt do na príomhairde ar an gcuid seo den tsráid. Tá an deis ann d'fhoirgnimh atá níos airde go háitiúil suas go dtí 12-14 stór chun dearadh uirbeach agus buntáistí um chomhfhobairt áite a chur ar fáil do charachtar atá ag teacht chun cinn i limistéar an Mhargaidh Nua ag na suíomhanna aitheanta.

Leanfar le comhtháthú níos fearr a dhéanamh ar an Margadh Nua leis an gCom agus ceantair níos faide ó thuaidh mar cuid d'aon oibreacha ríochta poiblí le Sráid Chorcaí nó mar cuid den tionscadal BusConnects.

Ba cheart úsáidí pobail agus cultúrtha ag Cearnóg an Mhargaidh Nua a chosaint sa todhchaí.

4 – Pimlico

Tá an ceantar carachtair seo suite i ngar do roinnt gabháltas éagsúil a bhfuil sé de chumas ann athghiniúint shuntasach a dhéanamh. Dá réir sin, ba cheart go mbeadh mol cathartha / pobail agus limistéar méadaithe de spás oscailte poiblí mar cuid d'athfhorbairt na dtailte. Thabharfadh foirgneamh níos airde go háitiúil de 10-12 stór ag an láthair seo tairbhí dearaidh uirbeacha agus comhfhorbairt áite don charachtar atá ag teacht chun cinn de Lána Mhuire Mhaith athbheochanaithe. Ba chóir go mbeadh bunairde 6-8 stór, áit a gceadaíonn cúrsaí oidhreachta, carachtar tógtha agus taitneamhacht chónaithe é sin.

Ba cheart an deis atá ann nasc nua coisithe thuaidh-theas a rith trí na tailte, ag nascadh le Sráid Thomáis ó thuaidh mar cuid d'aon athfhorbairt.

5 – Mol Digiteach

Is deis shuntasach athghiniúna iad tailte an Mhoil Dhigitigh. Mar cuid dá n-athfhorbairt sa todhchaí, ba cheart soláthar dhá nasc coisithe thuaidh-theas, a shainaithnítear ar Léarscáil na dTreoirphrionsabal. Ba cheart go bhfanfadh siad seo inrochtana don phobal i gcoitinne ag gach uair an chloig den lá.

Tá roinnt Déanmhas Cosanta sna tailte agus foirgnimh freisin a chuireann go mór le carachtar Shráid Thomáis. Ba chóir go mbeadh a láithreacht mar bhonn eolais do charachtar na dtailte athfhorbartha sa todhchaí. Sa cheantar seo, ba chóir go mbeadh bunairde 6-8 stór, áit a gceadaíonn cúnsí oidhreachta, carachtar foirme tógtha agus

taitneamhacht chónaithe, agus go bhféadfadh airde breise ag na suíomhanna aitheanta 10-12 stór a bhaint amach.

I bhfianaise scála na gabháltas talún seo, is iomchuí máistirphlean a ullmhú don limistéar iomlán, chun aghaidh a thabhairt ar na hábhair thuas i dteannta le céimniú pleanáilte. Ba cheart go ndéanfadh aon mháistirphlean foráil maidir le húsáidí fiontraíochta agus fostaíochta sa cheantar seo.

Ba chóir spás poiblí timpeall ar Thúr Phádraig a sheachadadh in aon athfhorbairt ar an láithreán. Ba cheart saoráid phobail/chultúrtha a ionchorprú in aon athfhorbairt ar na tailte. Seachadfar mol pobail agus cathartha mar cuid d'aon athfhorbairt ar shuíomh na scoile agus na tailte ar Shráid na Scoile

6 – Lána Mhuire Mhaith

Meastar gur cheart don SDRA cuspóirí an láithreáin a sheachadadh lena n-áirítear:

- An t-iosta faoi úinéireacht na comhairle a fhorbairt ag Lána Mhuire Mhaith mar Limistéar Bonneagair Ghlais agus Áineasa.
- Spásanna taitneamhachta / áineasa a leathnú i gcomhar le hionad spóirt San Cairtriona.
- Nasc nua thoir-thiar tríd an láithreán ó dheas ó Ionad Spóirt San Cairtriona chun nasc a dhéanamh le Sráid Allingham.
- Bealach nua do choisithe agus do rothair ó thuaidh (le rochtain ar pháirceáil agus seachadtaí amháin) a nascann Lána Mhuire Mhaith le Sráid Chorcaí trí Shráid Allingham agus Bailtíní Mhuire.
- Acmhainn nascacht bhreise a sholáthar ó Shráid Eoin Theas go Sráid Chorcaí.
- Soláthar le haghaidh úsáidí measctha nua ar Shráid an tSamhraidh Theas chun sainmhíniú agus gníomhaíocht a sholáthar ar an tsráid.
- Tá deiseanna ann freisin spás oscailte poiblí feabhsaithe a sholáthar ar Shráid Chorcaí ag Brú Chaoimhín agus sa Weir Home, faoi réir comhaontú le FSS.

7 – Cuan San Séamas

Tá acmhainneacht mhór athghiniúna ag an gceantar seo le gabháltais talún phríobháideacha agus phoiblí ar scála mór. Teastaíonn tionscnaimh nascachta agus bonneagair ghlais, mar a shainaithnítear iad, chun an taitneamhacht d'áitritheoirí atá ann cheana agus a bheidh ann amach anseo a fheabhsú agus chun an limistéar a chomhtháthú níos fearr lena hinstiúidí agus a chomharsanachtaí tadhlaacha.

Ba cheart imscrúdú a dhéanamh ar an bhféidearthacht athchumrú/ cuíchóiriú a dhéanamh ar na saoráidí oideachais sa cheantar, agus deiseanna do shineirgí a shainaithint.

Sa cheantar seo, ba chóir go mbeadh bunairde de 6-8 stór ann, áit a gceadaíonn cúinsí oidhreachta, carachtar foirme tógtha agus taitneamhacht chónaithe, agus tá sé d'acmhainn ag airde breise ag na láithreacha aitheanta 12-14 stór a bhaint amach.

8 -Maryland

Is gnách go mbíonn forbairt chónaithe leibhéal íseal sa cheantar seo. Sainaithnítear dhá cheantar a bhfuil acmhainneacht athfhorbartha acu ar Léarscáil na dTreoirphrionsabal a bhfuil an cumas acu nascacht a mhéadú laistigh den cheantar carachtair seo.

Sa cheantar seo, nuair a cheadaíonn cúinsí taitneamhachta cónaithe, ba cheart go mbeadh 6 stór ar bhunairde ar chóir a shaothrú le haghaidh forbairtí nua.

Meastar freisin gur cheart Garraí Flanagan ar Shráid Reuben a choinneáil mar acmhainn phobail agus gur cheart an fhéidearthacht an spás a leathnú ó dheas agus thoir a iniúchadh.

9 – Tailte Guinness

Cé gur dóigh go bhfanfaidh riachtanais oibríochta Thailte Guinness ó thuaidh ó Shráid Thomáis i bhfeidhm níos faide ná téarma an phlean forbartha, d'fhéadfadh go dtiocfadh deiseanna chun dáileachtaí beaga talún a athfhorbairt chun cinn sa mheántéarma.

I bhfianaise phríomhthábhacht Stáisiún Heuston ó thaobh iompair de agus mar thairseach isteach chuig an gcathair, ba cheart staidéar ar an ríocht phoiblí a ullmhú do na tailte os comhair Stáisiún Heuston chomh maith le hiniúchadh a dhéanamh ar an bhféidearthacht leanúint ar aghaidh le Bóthar Eoin Thiar tríd an suíomh, ag scaoileadh cuid de Ché Victoria lena chomhtháthú in aon spás oscailte poiblí nua os comhair Stáisiún Heuston. Ba cheart iniúchadh a dhéanamh ar acmhainneacht droichead nua a nascfaidh Cé Victoria leis an Ard-Mhúsaem Dún Uí

Choileáin/Acra na gCraipithe.

Ba cheart feabhsúcháin a dhéanamh ar cháilíocht coisithe agus taitneamhachta an nasc idir Stáisiún Heuston agus Ospidéal San Séamas. Ba cheart athfhorbairt na dtailte atá os comhair Lána Steevens sa todhchaí a dhearadh chun cur leis an ngá seo le feabhsú.

Tá níos lú riachtanas oibríochta sna tailte ó dheas ó Shráid Thomáis agus is deis athfhorbartha níos láithrí iad chun ceantar uirbeach nua a chruthú. Tá comhchruinniú mór foirgneamh a bhfuil tábhacht oidhreachta ag baint leo sna tailte seo. Ba cheart go mbeadh láithreach na bhfoirgneamh seo mar bhonn eolais don fhoirm thógtha agus don charachtar sa todhchaí faoi aon athfhorbairt ar na tailte. Ba cheart an poitéinseal do nascacht mhéadaithe tríd an láithreán a iniúchadh agus iniúchadh a dhéanamh ar naisc le ceantair charachtair Chuan San Séamas agus an Mol Digiteach.

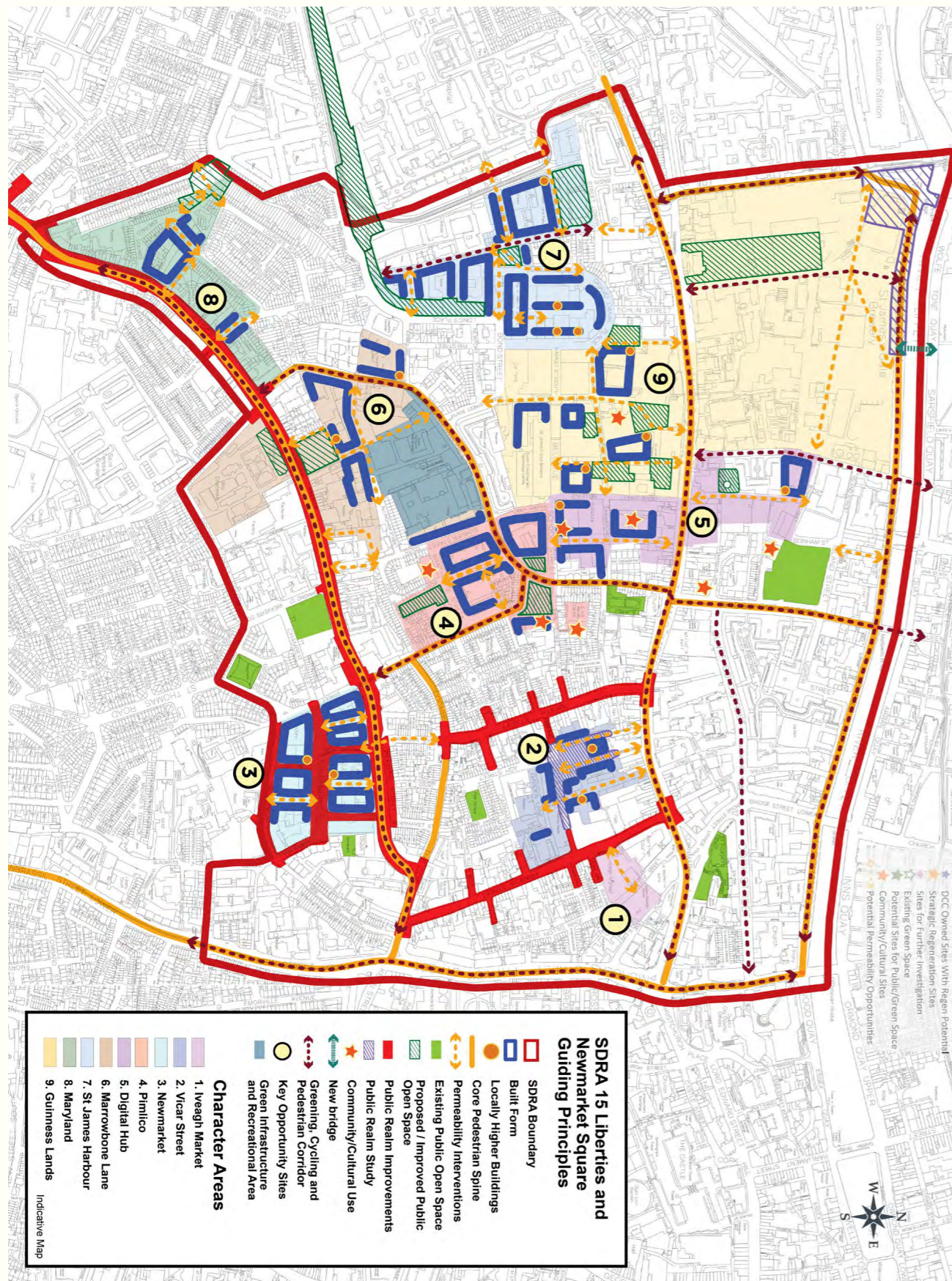
Sa cheantar seo, nuair a cheadaíonn cúinsí oidhreachta, ba chóir go mbeadh bunairde de 6-8 stór agus go bhféadfadh ar bhonn áitiúil foirgnimh níos airde ag na láithreacha aitheanta ar Léarscáil na dTreoirphrionsabal de 12-14 stór a bhaint amach.

I bhfianaise scála an dá shuíomh seo, is iomchuí, roimh aon togra forbartha, máistirphlean a ullmhú agus a chomhaontú don láithreán faoi seach, agus an limistéar níos leithne á chur san áireamh, chun aghaidh a thabhairt ar na hábhair thuas i dteannta le céimniú pleanáilte.

Ba cheart saoráid shuntasach phobail / chultúrtha a ionchorprú in aon athfhorbairt ar na tailte.

Figiúr 13-15: SDRA 15 Na Saoirsí agus Cearnóg an Mhargaidh Nua

13.18 SDRA 16 Bóthar Oscair Mhic Thréinir

Réamhrá

Tá SDRA Bhóthar Oscair Mhic Thréinir (c. 17.2 ha) suite soir ó dheas ó acomhal Bhóthar Oscair Mhic Thréinir agus acomhal an M1. Tá topagrafaíocht réasúnta cothrom ag na tailte, tá siad folamh faoi láthair agus clúdaithe le fásra scrobarnach. Tá siad faoi cheangal ag bealach isteach an mhótarbhealaigh M1 / M 50 / Tollán an Phoirt san iarthar, R104 Lána Cúlóige (Bóthar Oscair Mhic Thréinir) ó thuaidh, páirceanna peile astroturf agus Gaelscoil Cholmcille san oirthuaisceart, Gairdíní Cháisleán tSíomoin san oirthear, agus cúl dhá stór le tosach ar Corrán Lorcáin ó dheas.

Is í an fhís uileghabhálach don SDRA seo ná an acmhainn a bhaineann le tailte cónaithe íseal-déine dea-nasctha ach tearcúsáidte a uasmhéadú, suite laistigh de chreatlach thógtha na cathrach atá ann cheana agus ceathrú cónaithe ardcháilíochta nua a chruthú le lárionad comharsanachta agus tírdhreachú oscailte spásanna agus páirceanna, a chomhtháthaíonn leis na ceantair máguaird, chónaithe den cuid is mó. Tá toilleadh measta de 850 - 1,000 aonad cónaithe ag an láithreán chomh maith le háiseanna pobail, áineasa agus miondíola.

Beidh feidhm ag na treoirphrionsabail seo a leanas maidir leis an SDRA:

Úsáid Talún agus Gníomhaíocht

- Ceathrú cónaithe pleanáilte a chruthú atá comhtháite leis an limistéar seanbhunaithe máguaird agus le tréscailteacht fheabhsaithe. Cuirfear meascán de chineálacha aonaid agus tionachtaí lena n-áirítear tithíocht teaghlaigh chun cinn. Tugtar tacaíocht freisin do sholáthar tithe do sheanáirí.
- Ionad comharsanachta nua a sholáthar a chuirfidh comhpháirt shainiúil chun áiteanna a chur chun cinn ag an mbealach isteach chuig an láithreán. Meastar go mbeidh sé seo ina mhol áitiúil laistigh den láithreán agus go bhfreastalóidh sé ar úsáidí miondíola, seirbhísí, naíolann agus pobail áitiúla. Ba cheart don ionad comharsanachta comhtháthú le páirc lárnach a chuimsíonn Sruth an Nainicín mar ghné dhílis.
- Tá gach moladh forbartha le cloí le treoir forbartha ar chosán eitle, crios torainn aerfoirt agus criosanna sábháilteachta poiblí. Féach ar Caibidil 15 Caighdeáin Forbartha le haghaidh tuilleadh sonraí.

Airde

- Foirmeacha tógála níos airde a lorg ag imill thuaidh agus thiar an láithreáin le hairde sa raon de 6-10 stór a bheith oiriúnach go ginearálta (faoi réir cúinsí dearaidh iomchuí), ag íslíú in airde soir agus ó dheas áit a bhfuil an láithreán tadhlaigh le tithíocht chónaithe reatha de 2 stór.
- Ba chóir airde na bhfoirgneamh feadh na páirce lárnaí a dhearadh chun meas a thabhairt ar threoshuíomh na páirce agus ba chóir go mbeadh éadan cathartha comhleanúnach sa pháirc. Ba chóir dearadh cúramach a thabhairt d'fhorbairt in aice leis an mótarbhealach chun an tionchar torainn a íoslaghdú. B'fhéidir go mbeadh sé oiriúnach dromlach láidir d'fhoirgnimh árasáin níos airde lena mbíonn aghaidheanna a gcuid foircinn ar an mótarbhealach chun treoshuíomh láithreáin a bharrfheabhsú agus spásanna clós foscadh a chruthú.

Dearadh

- Freagra dearaidh ailtireachta ar ardchaighdeán a lorg ar fhoirgnimh aonair agus ar shuíomhanna / ingearchlónna sráid-dreacha don láithreán iomlán ach aird ar leith a thabhairt ar na bealaí isteach ón M1 ó dheas agus feadh Lána Cúlóige / Bóthar Oscair Mhic Thréinir. Cuirfear chun cinn cóireáil ardaithe agus ábharthacht a sholáthraíonn éagsúlacht agus comhleanúnachas.
- Réitigh ailtireachta chruthaitheacha a lorg d'fhoirgnimh aonair cosúil leis an ionad comharsanachta chun a chinntiú go ndéanann na foirgnimh seo idirdhealú ó nádúr cónaithe atá ag an láithreán atá fágtha den cuid is mó. Lorgófar ábhair ar ardchaighdeán chun cóireálacha a theorannú agus don ríocht phoiblí.

Bonneagar Glas

- Spásanna glasa ar ardchaighdeán a sholáthar do raon úsáideoirí éagsúla ar fud an láithreáin lena n-áirítear an phríomh-pháirc lárnach, páirceanna póca, clóis phríobháideacha, cosáin dúlra feadh na n-imlíne srl. Beidh 20% ar a laghad den láithreán ina spás oscailte poiblí.
- A chinntiú go bhfuil Sruth Nainicín ina ghné chomhtháite den pháirc lárnach agus go gcuirtear locháin gnáthóige agus cuid abhann nádúrthaithe san áireamh nuair is féidir.
- Chun an pháirc lárnach a dhearadh chun spásanna áineasa a áireamh lena n-áirítear spásanna súgartha do gach aois, páirc scátála, trealamh

aclaíochta lasmuigh srl. Ba cheart líonra cosán a nascann tríd agus timpeall air le bealaí díreacha agus ciorclacha a sholáthar. Ba chóir cuibhrinn agus úlloird a áireamh nuair is féidir.

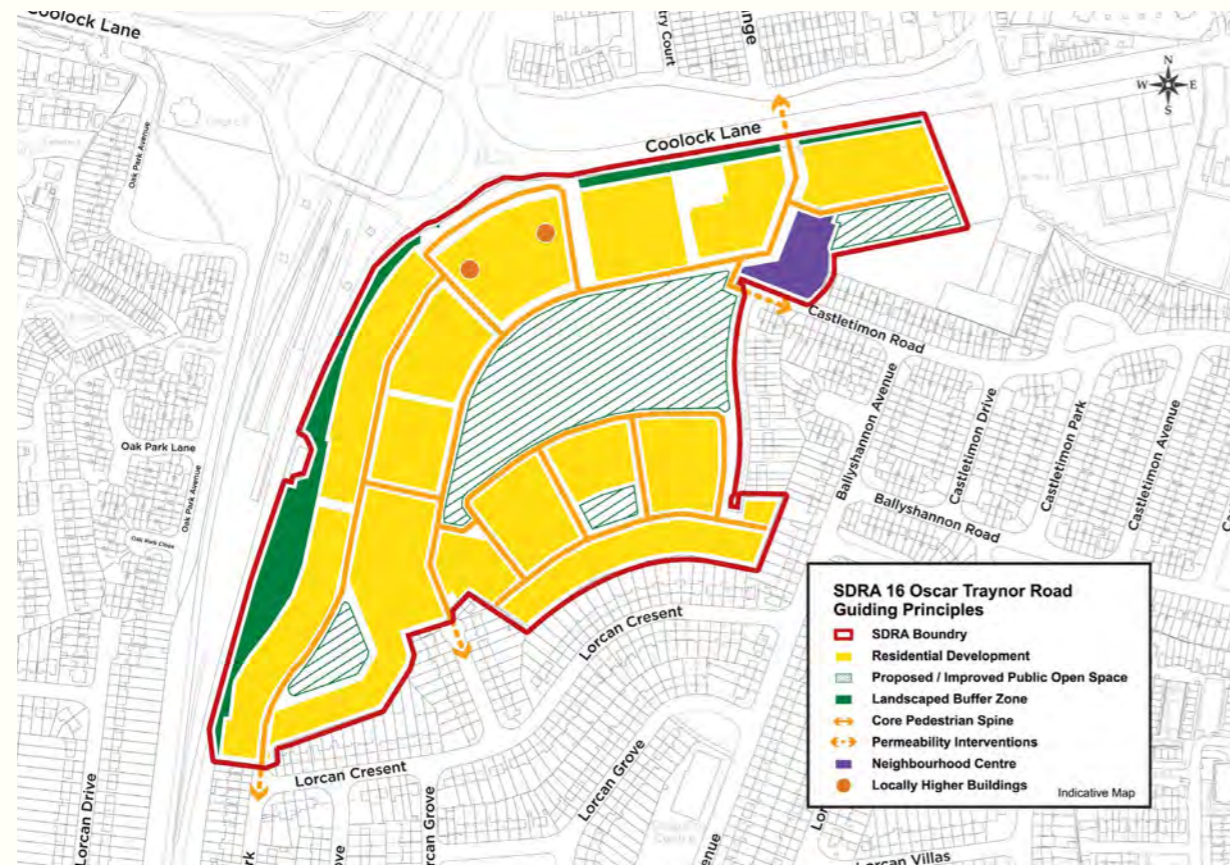
- Páirc uirbeach nua a sholáthar a nascfaidh tailte na Gaelscoile le limistéar súgartha uirbeach suite gar don scoil agus a bhfuil rochtain air ó thailte na scoile. Ba chóir go mbeadh na nithe seo a leanas sa pháirc seo freisin:
 - Limistéar súgartha saincheaptha.
 - Cluichí lasmuigh ar nós táblaí leadóige boird.
 - MUGA (Limistéar Súgartha Ilúsáide).
 - Conair do choisithe chuig an scoil chun úsáid na páirce ag an scoil a éascú.

Gluaiseacht agus Iompar

- Leibhéal tréscailteachta arda a sholáthar ar fud an láithreáin ag comhtháthú leis na sráideanna cónaithe atá ann soir agus ó dheas nuair is féidir le naisc do choisithe san iarthuaisceart chun nascadh leis an taobh thiar de bhealach rochtana M1 tollán an Phoirt. Ba cheart go gcuimseodh an fhorbairt bealaí glasa tréscailteacha tríd an láithreán chun naisc nua a dhéanamh leis an bpobal níos leithne, leis an scoil tadhlaigh agus le Lána Cúlóige.
- Soláthar a dhéanamh do shábháilteacht agus tréscailteacht níos mó do choisithe lena n-áirítear:
 - Sraith bealaí ceangailte le hordlathas inléite ag dul go dtí an pháirc lárnach agus tríd.
 - Acomhal comharthaithe nua ar Lána Cúlóige chun rochtain a fháil ar an bhforbairt atá beartaithe, ar an scoil agus ar ionad Astro turf. Ionchorpróidh an príomh-acomhal rochtana beartaithe seo ó Lána Cúlóige saoráidí ardchaighdeáin do choisithe / rothaithe dóibh siúd a bhfuil rochtain acu ar an láithreán.
 - Gnéithe tosaíochta coisithe le bearta amhairc agus luasmhoillithe.
 - Sráideanna inúsáidte, glasa, sábháilte le mothú láidir áite.
 - Naisc mhéadaithe le ceantair chónaithe ó dheas trí naisc nua do choisithe / rothaithe.
 - Dul i ngleic le saincheisteanna tréscailteachta agus nascachta thoir-thiar atá ann cheana trí shaoráidí trasnaithe feabhsaithe a d'fhéadfadh a bheith ann amach anseo ag Acomhal Cúlóige.

- Laghdaigh na faid siúil idir Ospidéal Beaumont agus Acomhal Cúlóige trí thréscailteacht fheabhsaithe.
- Cur chuige ordlathach maidir le hábhair a úsáid, a úsáidfear chun ordlathas bóithre a léiriú lena n-áirítear athruithe ar ábhar dromchla an bhóthairbhealaigh chun béim a leagan ar chriosanna idirthrímhseacha agus athruithe ar ábhar ar acomhail tábla ardaithe chun luas íseal d'fheithiclé a spreagadh.
- An trasrian dhá chéim do choisithe ar Lána Cúlóige a uasghrádú go trasrian aon chéim Túcánach. Soláthrófar trasrian Túcánach freisin thar lámh theas an acomhail a nascfaidh le bealach deighilte do choisithe / rothaithe ar an taobh thiar den rochtain OTR agus saoráid chomhroinnte ar an taobh thoir.

Figiúr 13-16: SDRA 16 Bóthar Oscair Mhic Thréinir

13.19 SDRA 17 - Sráid San Werburgh

Réamhrá

Tá SDRA Shráid San Werburgh laistigh de bhallaí meánaoiseacha na cathrach agus sainithe ag Sráid an Chaisleáin ó thuaidh, Cúirt Uí Eochaidh (Céimeanna an Chaisleáin) soir, Sráid na gCaorach Bheag ó

dheas agus Sráid San Werburgh san iarthar. I bPlean Caomhantais Ballaí agus Cosanta Chathair Bhaile Átha Cliath 2005, aithníodh ballaí na cathrach mar cheann de na séadchomharthaí cathartha is tábhachtaí sa phríomhchathair.

Ullmhaíodh creat do Chomhairle Cathrach Bhaile Átha Cliath i 2005 chun straitéis chomhleanúnach a sholáthar don chroí stairiúil seo de Chathair Bhaile Átha Cliath. Sa phlean seo, moladh réitigh uirbeacha do phríomhspásanna a fheidhmeoidh mar nóid fáis agus nasc idir a chéile agus an chathair i gcoitinne. Tá an SDRA Sráid San Werburgh bunaithe ar Léarscáil na dTreoirphrionsabal agus ar stair phleanála an cheantair le déanaí. Féachfaidh an SDRA le croí-cheathrú a bhaint amach a thaispeánfaidh carachtar láidir fisiceach, a ghnóthóidh stair chaillte agus creatlach tógála agus a sholáthróidh gníomhaíochtaí a mbeidh éifeacht tairbhiúil acu ar thodhchaí na coda seo den chathair.

Tá roinnt Séadchomharthaí Taifeadta sa cheantar a mhaireann os cionn agus faoi thalamh. Is Séadchomhartha Náisiúnta iarsmaí seasmhacha bhallaí meánaoiseacha na cathrach. Séadchomhartha Taifeadta agus Struchtúr Cosanta é Eaglais agus reilig San Werburgh agus is Déanamhas Cosanta é an teach trí stór ag uimhir 4 Sráid an Chaisleáin. Is é Sráid San Werburgh suíomh Thúr an Phóil (túr múrmhaisiú meánaoiseach) a mheastar a bheith faoin mbóthar gar don bhealach isteach chuig carrchlós Jury's. Tá an ceantar uathúil freisin toisc go bhfuil sraitheanna domhain dea-chaomhnaithe de sprudair seandálaíochta adhlactha faoi uisce ó bhaile Hiberno-Lochlannach. Tá tábhacht Idirnáisiúnta ag baint leis na sprudair seo toisc go mbaineann siad le bunús uirbiú na hEorpa agus le líonra fairsing trádála Lochlannach. Is príomhthosaíocht don SDRA cosaint, leigheas agus léirmhíniú na hacmhainne íogaire neamh-inathnuaite seo le haghaidh taighde sa todhchaí.

Is iad seo a leanas treoirphrionsabail an cheantair:

Struchtúr Uirbeach

- Tacú le haitheantas, tábhacht stairiúil agus chultúrtha chiorcad ballaí na cathrach agus croílár stairiúil na cathrach. Tacú le cuspóirí ábhartha Phlean Caomhnaithe Ballaí Cathrach Cosanta agus Ballaí Bhaile Átha Cliath..
- Ní mór do thograí aitheantas a thabhairt do stádas agus sláine an chiorcaid ballaí mar aonán ilchodach aonair agus féiniúlacht, tábhacht agus feidhm bhallaí agus chosaintí na cathrach a chur i gcroílár athghiniúint an cheantair seo sa todhchaí.

- Rochtain a fheabhsú agus cur i láthair agus suíomh na gcodanna seasta de bhallaí na cathrach ag Sráid na gCaorach Bheag a fheabhsú.
- Aon athfhorbairt chun caomhnú fadtéarmach na seandálaíochta a chinntiú, glacadh le tábhacht stairiúil agus chultúrtha an cheantair don chathair agus í a fheabhsú.
- Breithneofar foirgnimh laistigh den chatagóir airde atá i réim (Aguisín 3), ag féachaint do chaomhnú agus íogaireacht seandálaíochta an láithreáin.

Úsáid Talún & Nascacht

- Ba cheart leanúint le hathfhorbairt íogair de shuíomhanna tearcúsáidte chun úsáid mheasctha bhreise a sholáthar a chomhlánaíonn gníomhaíochtaí cultúrtha, turasóireachta agus áineasa an cheantair.
- Tacú le húsáid eaglasta agus cultúrtha Eaglais San Werburgh agus rochtain ar Eaglais agus reilig San Werburgh a fheabhsú.
- Spás a oireann do choisithe a sholáthar agus an bealach isteach agus an nasc isteach i gCaisleán Bhaile Átha Cliath a fheabhsú ó Shráid San Werburgh feadh Shráid na gCaorach Bheag, agus ó Shráid an Chaisleáin trí Chéimeanna an Chaisleáin.
- Líne Chúirt Uí Eochaidh (áit bhreithe Johnathan Swift) a athchruthú.
- Siúlóid balla nua a sholáthar ag Chúirt Uí Eochaidh, ag féachaint thar Shráid na gCaorach Bheag.
- Chun rochtain ar an mballa a oscailt, siúl ón ngeata atá ann cheana ar Chéimeanna an Chaisleáin (an ceann íochtarach).

Spás Oscailte agus Taitneamhacht

- Ag féachaint do na cinn scríbe turasóireachta cultúrtha laistigh den limistéar níos leithne, ba cheart go bhfeabhsódh athghiniúint thailte an SDRA taitneamhacht spáis oscailte agus oscailte an cheantair don phobal áitiúil agus do chuairteoirí agus nascacht coisithe idir cinn scríbe a fheabhsú.

- Ritheann Abhainn Phoitéil faoi Shráid na gCaorach Bheag i lintéar Victoiriach. Tá líne stairiúil an Phoitéil le feiceáil ag na Ballaí Cathracha atá ar an taobh thuaidh de Shráid na gCaorach. Ba chóir go gcuirfeadh tograí le haghaidh Shráid na gCaorach plaza oscailte ar fáil agus tosaíocht a thabhairt do ghluaiseacht coisithe agus ag an am céanna ballaí na cathrach agus maorga cheantar stairiúil Chaisleán Bhaile Átha Cliath á cheiliúradh.
- Forbairt a dhéanamh ar 'chearnóg' nó spás nua ó dheas ó Eaglais San Werburgh.
- Na tailte atá tadhlach le Ballaí na Cathrach siar ó Shráid San Werburgh a fhorbairt mar limistéar tírdhreachaithe a thacaíonn le bithéagsúlacht áitiúil agus ag an am céanna na hiarsmaí seandálaíochta íogaire ag an láthair seo a chosaint; mar úsáid "idir an dá linn" go dtí go ndéanfar scrúdú seandálaíochta iomlán ar an limistéar seo .

Dearadh

Tá dhá shuíomh ar leith sa cheantar ina bhfuil deis athfhorbartha - féach Léarscáil na dTreoirphrionsabal. Is leis an Oifig Oibreacha Poiblí (OOP) na suíomhanna seo agus baintear tearcúsáid astu faoi láthair. Is banc talún é Suíomh 1 atá in úsáid faoi láthair mar charrchlós dromchla ar Shráid an Chaisleáin. Tá an Malartán Fostaíochta lonnaithe san fhoirgneamh faoi láthair ar chúinne Shráid na gCaorach Bheag agus Céimeanna an Chaisleáin faoi láthair ar Láithreán 2.

Ba cheart go gcinnteodh tograí gur chóir go mbeadh dearadh na láithreán ar an gcaighdeán ailtireachta is airde. Ba cheart go mbeadh na struchtúir atá beartaithe ina bhfoirgnimh de mheáchan éadrom a bhfuil bunraitheanna tionchair íseal acu (ie faoi 5%) chun caomhnú leordhóthanach in situ na spruadar seandálaíochta a cheadú. Tabharfaidh scála, mais agus airde na bhfoirgneamh seo aird chuí ar nádúr íogair an láithreáin, a shéadchomharthaí agus a shuíomh stairiúil.

Ba cheart forbairtí inlíonta eile sa cheantar a dhéanamh ar bhealach íogair. Ba cheart go mbeadh dearadh, ábhair agus bailchríoch den chaighdeán is airde ag forbairtí nua, le dlús oiriúnach don chroí stairiúil agus do stádas idir-múrmhaisiú meánaoiseach an láithreáin.

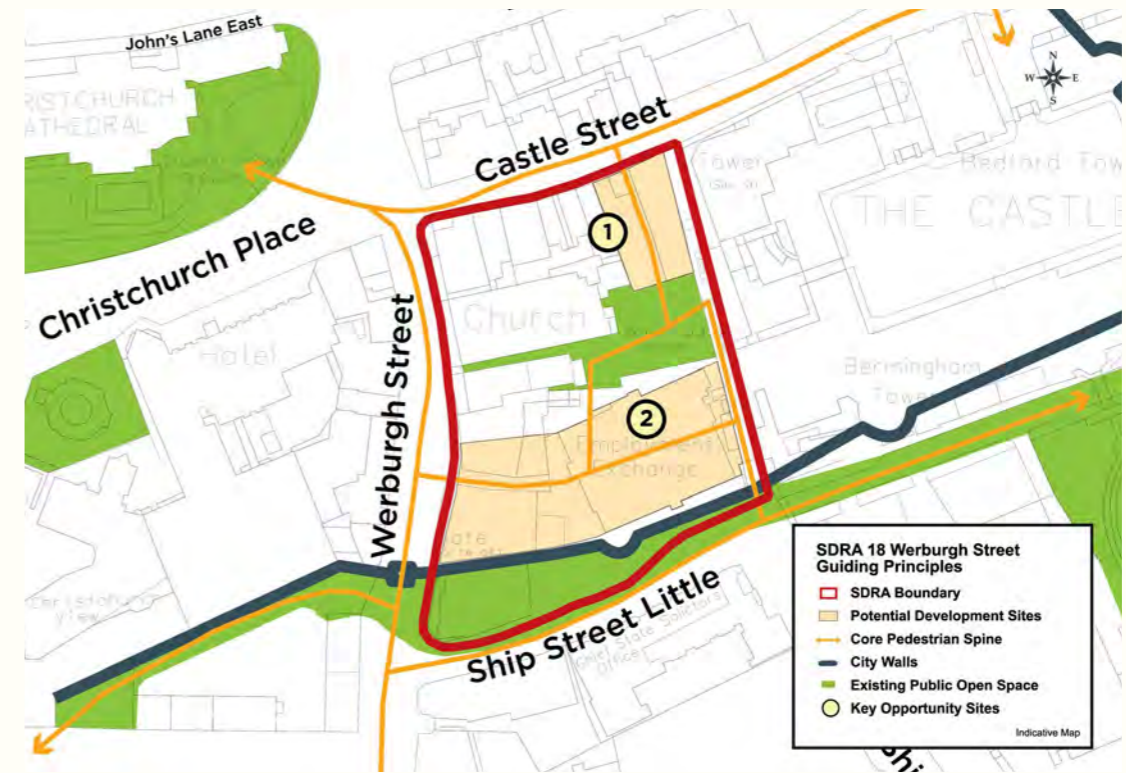
Is é beartas Chomhairle Cathrach Bhaile Átha Cliath leanúint de na codanna de bhallaí agus cosaintí na cathrach a mhaireann a chaomhnú agus a fheabhsú. Ba cheart go dtabharfadh aon togra atá cóngarach (20m) do bhalla na cathrach aird ar Phlean Caomhnaithe Ballaí agus

Cosanta na Cathrach. Ba cheart aon úsáid nua a dhearadh chun an tionchar is lú a bheith aici ar spruadair seandálaíochta fodhromchla, agus beidh sí faoi réir Toiliú Aireachta, measúnú tionchair seandálaíochta agus tochailt faoi threoir taighde de réir Chreat Taighde Seandálaíochta Meánaoise Bhaile Átha Cliath

Bonneagar Glas

Áireofar ar Fhorbairtí Nua straitéis bonneagair ghlais a sholáthraíonn spás taitneamhachta agus bithéagsúlachta i dteannta le bearta maolaithe uisce dromchla.

Figiúr 13-17: SDRA 17 Sráid San Werburgh

CAIBIDIL 14

Úsáid Talún a Chríosú

14.1 Réamhrá

Sa chaibidil seo leagtar amach beartais agus cuspóirí ginearálta an phlean um úsáid talún agus criosú agus tugtar míniú ann ar na catagóirí úsáide talún agus na cuspóirí criosaithe atá i bhfeidhm. Díorthaíodh na beartais agus na cuspóirí criosaithe ón gcroí-straitéis (féach Caibidil 2).

Tá comhtháthú na pleanála úsáide talún le seachadadh bonneagair riachtanach chun forbairt inbhuanaithe a bhaint amach. Éilítear sa NPF go ndéanfar criosú talún chun críocha forbartha a chomhordú le bonneagar agus seirbhísí pleanáilte (féach freisin Caibidil 9: Bonneagar Comhshaoil Inbhuanaithe). Is príomhchuspóir den phlean é cothromaíocht a aimsiú idir an riachtanas chun soláthar a dhéanamh do leibhéil níos airde fáis agus cineálacha forbartha níos déine leis an ngá le timpeallacht, oidhreacht, bonneagar agus pobail na cathrach a chosaint.

Chun na haidhmeanna seo a éascú, rinneadh athbhreithniú cuimsitheach ar thalamh criosaithe na cathrach agus rinneadh roinnt athruithe ar na cuspóirí criosaithe úsáide talún, ar na ceantair chriosaithe agus ar nádúr agus méid na n-úsáidí iomchuí. Thóg an t-athbhreithniú seo ar an staidéar cuimsitheach ar thailte criosaithe Z6 / Z7 na cathrach a rinneadh de réir Chuspóir CEE04 de Phlean Forbartha 2016 -2022 d'fhonn tailte a shainaithint a d'fhéadfadh freastal ar úsáidí talún níos déine laistigh den chreatlach tógtha atá ann cheana féin den chathair sa ghearrthéarma, sa mheántéarma agus san fhadtéarma. Tugtar achoimre thíos ar cuid de na príomhathruithe sa Phlean Forbartha seo:

- Rinneadh athbhreithniú ar ról Z3 (Ionaid Chomharsanachta) agus Z4 (Príomh-Shráidbhailte Uirbeacha) i gcomhthéacs treochnaí socheacnamaíocha le déanaí agus athruithe mar thoradh air sin ar iompar tomhaltóirí, rud a chuir feabhas ar an tábhacht a bhíonn ag ionaid den sórt sin chun freastal ar riachtanais a ndaonra áitiúil agus le fíis Bhaile Átha Cliath mar chathair de 15 nóiméad a sheachadadh. Tugadh isteach fócas méadaithe ar fhorbairt úsáide measctha a spreagadh i Lár na Cathrach Z5 (féach freisin ar Chaibidil 7: Lár na Cathrach, Sráidbhailte Uirbeacha agus Miondíol).
- Rinneadh prionsabail forbartha a bhaineann le tailte Z6 (Fiontar agus Fostaíocht) agus Z7 (Fostaíocht (Trom)) a athbhreithniú chun athruithe i gcomhthéacs na pleanála ó 2016 agus an t-athbhreithniú cuimsitheach

ar cheantair thionsclaíocha íseal-déine sa chathair a chur san áireamh. Tá béim fheabhsaithe ar fhostaíocht a chur chun cinn agus soláthar a dhéanamh do raon leathan seirbhísí áitiúla ar na tailte criosaithe Z6 atá fágtha sa chathair. Spreagfar forbairt agus comhdhlúthú leanúnach de thailte Z6 agus Z7 chun na críocha seo.

- Maidir le crios Z8 (Limistéir Chaomhantais Sheoirseacha), leagtar béim mhéadaithe ar an ngá le hathghiniúint, úsáidí cultúrtha agus forbairt chónaithe iomchuí a éascú agus comhchruinniú na n-úsáidí oifige sna ceantair seo a bhainistiú (féach freisin Caibidil 11: Oidhreacht Thógtha agus Seandálaíocht).
- Rinneadh athbhreithniú ar Z9 (Áineas/Tailte spáis oscailte/Líonra Glas) lena chinntiú go ndéantar soláthar leordhóthanach do raon úsáidí taitneamhachta agus seirbhísí éiceachórais.
- I measc na n-athruithe ar chuspóir criosaithe Z10 (Úsáidí Measctha Inbhuanaithe Bruachbhailte agus Inmheánacha na Cathrach) tá an cur i bhfeidhm de cheanglas nua go n-ullmhófar Máistirphlean maidir le tailte Z10 a fhorbairt in áiteanna áirithe mar aon leo siúd atá os cionn 0.5ha i méid.
- Rinneadh athbhreithniú ar Z12 (Talamh Institiúideach (Acmhainneacht Forbartha Amach Anseo)), agus mar thoradh air sin rinneadh roinnt athruithe ar na ceantair chriosaithe agus méadú ar an méid spáis oscailte phoiblí a theastaíonn mar cuid d'fhorbairt na dtailte seo.
- Rinneadh athbhreithniú ar Limistéir Forbartha Straitéiseacha agus Athghiniúna Z14 (SDRAanna). Tugtar an cuid is mó de na SDRAanna atá ann ar aghaidh sa Phlean seo. Ainmníodh SDRAanna nua i gceantair a sainaithníodh mar cheantair a dteastaíonn athghiniúint shuntasach uathu mar aon le líon beag limistéar a sainaithníodh mar cheantair a dteastaíonn cur chuige caomhantais nó seandálaíochta láidir chun a bhforbairt sa todhchaí a threorú (féach freisin ar Chaibidil 13: Forbairt Straitéiseach agus Ceantair Athghiniúna).
- Rinneadh athbhreithniú ar thábhacht straitéiseach bhanc talún Z15 (Bonneagar Pobail agus Sóisialta) na cathrach (ar a tugadh "tailte institiúideacha" roimhe seo) d'fhorbairt Bhaile Átha Cliath mar chathair de 15 nóiméad sa todhchaí agus beidh fócas méadaithe ar an bhforbairt a chosaint de na tailte seo le haghaidh bonneagair shóisialta agus phobail.

14.2 Cur Chuige Straitéiseacha

Tá an straitéis críosaithe fhoriomlán bunaithe ar na prionsabail seo a leanas:

- A chinntiú go n-éascaíonn criosú úsáide talún ar fud na cathrach aidhmeanna na croí-straitéise agus an cuspóir de chathair dhlúth, nasctha, ísealcharbóin agus seasmhach ó thaobh na haeráide a fhorbairt.
- A chinntiú go ndéantar talamh a chríosú go cuí d'fhonn freastal ar riachtanais fáis ionchais Chathair Bhaile Átha Cliath laistigh de shaolré an phlean agus chun cosaint bhonneagair phobail agus shóisialta agus sheirbhísí éiceachórais criticiúla a chinntiú trí ainmniúcháin críosaithe úsáide talún iomchuí a chur i bhfeidhm d'fhonn saoráidí agus taitneamhachtaí leordhóthanacha a sholáthar chun freastal ar riachtanais mhéadaitheacha na cathrach.
- Foráil a dhéanamh d'fhorbairt chothrom agus inbhuanaithe trí phatrún forbartha úsáide measctha a chur chun cinn go háirithe agus aistriú chuig cineálacha níos traidisiúnta de chríosú monaúsáide aonair.
- A chinntiú go mbaintear an úsáid is éifeachtaí as talamh na cathrach de réir phrionsabail na cathrach de 15 nóiméad, agus go gcuirtear athfhorbairt ar thalamh tearcúsáidte agus athfhorbraíochta chun cinn chun ionaid reatha a chomhdhlúthú agus chun beocht a chur leo.
- Dianú na forbartha in aice le nóid agus conairí iompair phoiblí a chur chun cinn d'fhonn giniúint agus dáileadh turas a íoslághdú agus chun foirm uirbeach dhlúth inbhuanaithe a chur chun cinn.
- A chinntiú go ndéantar tailte críosaithe fiontraíochta agus fostaíochta na cathrach a chomhtháthú le príomh-bhonneagar tacaíochta chun cineálacha fostaíochta níos déine a sholáthar.

14.3 Úsáidí Incheadaithe, Neamh-Incheadaithe agus Tailte Neamhchríosaithe

14.3.1 Úsáidí Incheadaithe agus Neamh-Incheadaithe

Is éard atá in **úsáid incheadaithe** ná úsáid atá inghlactha go ginearálta i bprionsabal sa chrios ábhartha, ach atá faoi réir gnáthchúinsí pleanála, lena n-áirítear na beartais agus na cuspóirí a leagtar amach sa phlean.

Is éard atá i gceist le **húsáid atá oscailte le breithniú** ná úsáid a fhéadtar a cheadú i gcás go bhfuil an t-údarás pleanála sásta go mbeadh an fhorbairt a bheartaítear comhoiriúnach leis na beartais agus na cuspóirí foriomlána don chrios, nach mbeadh éifeachtaí neamh-inmhianaithe aici ar na húsáidí ceadaithe, agus go mbeadh sí ar aon dul leis an bpleanáil cheart agus forbairt inbhuanaithe an cheantair.

Beidh toimhde ann i gcoinne úsáidí nach bhfuil liostaithe faoi na catagóirí incheadaithe nó oscailte le breithniú i gcriosanna Z1, Z2, Z6, Z8, Z9, Z11, Z12 agus Z15. Déileálfar le húsáidí eile de réir na mbeartais agus na cuspóirí foriomlána sa phlean seo.

14.3.2 Tailte Neamhchríosaithe

Tá limistéir bheaga áirithe talún sa chathair nach bhfuil críosaithe nó nach bhfuil clúdaithe ag sainchuspóir críosaithe. Taispeántar na tailte seo i mbán ar na léarscáileanna críosaithe a ghabhann leis an bplean agus de ghnáth comhfhreagraíonn siad do shuíomh bhóithre, dhroichid, línte traenach nó suiteálacha bonneagair lárnaacha eile na cathrach. Breithneofar tograí forbartha maidir leis na tailte neamhchríosaithe seo de réir bheartais agus chuspóirí an phlean. Tabharfar aird freisin ar a gcomhoiriúnacht le húsáidí talún agus criosanna cóngaracha.

14.4 Cuspóirí Críosaithe agus Athúsáid / Athfhorbairt Struchtúr Cosanta

Spreagann Comhairle Cathrach Bhaile Átha Cliath úsáidí atá comhoiriúnach le carachtar na struchtúr cosanta. I gcásanna teoranta áirithe, agus chun inmharthanacht fadtéarmach struchtúir chosanta a chinntiú, b'fhéidir go mbeadh sé iomchuí gan srianta críosaithe ar fud na cathrach a chur i bhfeidhm go docht lena n-áirítear caighdeáin forbartha láithreáin, ar choinníoll go bhfuil an struchtúr cosanta á athchóiriú go dtí an caighdeán is airde; go gcosnaítear sainspéis, carachtar agus suíomh an fhoirgnimh; agus go bhfuil an úsáid agus an fhorbairt ag teacht le beartais chaomhantais agus le pleanáil cheart agus forbairt inbhuanaithe an cheantair.

14.5 Úsáidí Neamh-chomhréireacha

Ar fud limistéar Chomhairle Cathrach Bhaile Átha Cliath tá úsáidí ann nach gcomhlíonann an cuspóir críosaithe don cheantar. Ní bheidh gach úsáid den sórt sin, i gcás go bhfuil sí bunaithe go dlíthiúil (an 1 Deireadh Fómhair 1964 an lá ceaptha) nó go bhfuil sí ann níos faide ná 7 mbliana, faoi réir imeachtaí faoin Acht um Pleanáil agus Forbairt 2000 (arna leasú) i leith na húsáide leanúnaí. Nuair a mholtar síneadh nó feabhsúchán ar áitribh a fhreastalaíonn ar úsáidí den sórt sin, breithneofar gach ceann acu de réir a bhfiúntais, agus féadfar cead a thabhairt i gcás nach mbíonn drochthionchar ag an bhforbairt a bheartaítear ar thaitneamhachtaí áitribh sa chomharsanacht agus nach ndéanann sí dochar don phleanáil cheart agus forbairt inbhuanaithe den cheantar.

14.6 Limistéir Creasa Idirthréimhsigh

Taispeánann na cuspóirí críosaithe úsáide talún agus na caighdeáin rialaithe na teorainneacha idir críosanna. Cé go léiríonn na cuspóirí críosaithe agus na caighdeáin bainistíochta forbartha na húsáidí éagsúla a cheadaítear i ngach críos, tá sé tábhachtach aistriú tobann ó thaobh scála agus úsáid talún idir críosanna a sheachaint. Agus muid ag déileáil le tograí forbartha sna ceantair chreasa idirthréimhsigh tadhlacha seo, is gá forbairtí a dhéanadh dochar do thaitneamhachtaí na gcíosanna atá níos íogaire don chomhshaol a sheachaint. Mar shampla, i gcíosanna atá in aice le ceantair chónaithe nó atá tadhlach le forbairt chónaithe laistigh de chíosanna úsáide measctha den cuid is mó, caithfear aird ar leith a thabhairt ar úsáid, scála, dlús agus dearadh tograí forbartha agus ar thograí tírdhreachaithe agus scagtha d'fhonn taitneamhachtaí de mhaoín chónaithe a chosaint (féach freisin ar Aguisín 3, Caibidil 4: Cruth agus Struchtúr na Cathrach agus Caibidil 15: Caighdeáin Forbartha) chun treoirphrionsabail maidir le critéir amhail airde, dlús, dearadh uirbeach.

14.7 Príomhchatagóirí Críosaithe Úsáid Talún

Leagtar amach sna hailt seo a leanas cuspóirí agus riachtanais an údaráis phleanála do na príomhchatagóirí úsáide talún. San iomlán, tá 15 chrios úsáide talún mar seo a leanas:

Tábla 14-1: Príomhchatagóirí Críosaithe Úsáid Talún

Cuspóirí Críosaithe um Úsáid Talún	Cur síos Giorraithe ar Úsáid Talún
Z1	Comharsanachtaí Cónaithe Inbhuanaithe
Z2	Comharsanachtaí Cónaithe (Limistéir Chaomhantais)
Z3	Láir Chomharsanachta
Z4	Príomh-Shráidbhailte Uirbeacha / Sráidbhailte Uirbeacha
Z5	Lár na Cathrach
Z6	Fostaíocht / Fiontar
Z7	Fostaíocht (Trom)
Z8	Limistéir Chaomhantais Seoirseacha
Z9	Taitneamhacht / Tailte Spáis Oscailte / Lónra Glas
Z10	Úsáidí Measctha Inbhuanaithe Bruachbhailte Láir agus Lár na Cathrach
Z11	Cosaint Uiscebhealaí
Z12	Talamh Institiúideach (Acmhainneacht Forbartha Amach Anseo)
Z14	Forbairt Straitéiseach agus Ceantair Athghiniúna (SDRAanna)
Z15	Bonneagar Pobail agus Sóisialta
Z16	Tithíocht Inacmhainne agus Fostaíocht

Tugtar sna hailt seo a leanas breac-chuntas níos mionsonraithe ar gach ceann de na catagóirí críosaithe thuas agus leagtar amach ról ginearálta gach críos i dtéarmaí úsáide talún, agus an sainchuspóir críosaithe um úsáid talún i ngach cás.

Nóta: déanfar eochair eolais léarscáil críosaithe a nuashonrú níos déanaí sa phróiseas plean.

14.7.1 Comharsanachtaí Cónaithe Inbhuanaithe - Crios Z1

Cuspóirí Criosaithe um Úsáid Talún Z1: Taitneamhachtaí cónaithe a chosaint, a sholáthar agus a fheabhsú.

Is í an fhís d'fhorbairt chónaithe sa chathair ceann ina bhfuil raon leathan cóiríochta d'ardchaighdeán ar fáil i bpobail inbhuanaithe ina bhfuil rochtain éasca ag cónaitheoirí ar spás oscailte agus ar thaitneamhachtaí chomh maith le háiseanna amhail siopaí, oideachas, fóillíocht agus seirbhísí pobail. Is é an cuspóir a chinntiú go soláthraíonn iompar poiblí leordhóthanach, i gcomhar le bonneagar feabhsaithe do choisithe agus do rothaíocht, rochtain mhaith ar phobail chónaithe den sórt sin ar fhostaíocht, ar lár na cathrach agus ar na sráidbhailte uirbeacha lárnacha d'fhonn ailíniú le prionsabail na cathrach de 15 nóiméad.

Ba cheart féachaint ar Chaibidil 5: Tithíocht Ardchaighdeán agus Pobail Inbhuanaithe, a dhéileálann le beartais agus cuspóirí d'fhorbairt chónaithe, a chruthaíonn dea-chomharsanachtaí agus dea-chaighdeán faoi seach, chun bonn eolais a chur faoi aon fhorbairt chónaithe atá beartaithe (féach freisin Caibidil 15: Caighdeán Forbartha).

D'fhonn meascán tionachta inbhuanaithe a bhaint amach i gcomharsanachtaí, beidh an tíopeolaíocht chónaithe Tógáil chun Ligean ar Cíos sa chatagóir oscailte le breithniú.

I gceantair chónaithe nua agus fadbhunaithe araon, beidh raon úsáidí ann a d'fhéadfadh forbairt pobail chónaithe nua a chothú. Is úsáidí iad seo a bhaineann leas as dlúthchaidreamh leis an bpobal díreach agus a bhfuil ardchaighdeán taitneamhachta acu, amhail áiseanna cúram leanaí, scoileanna, áiseanna pobail, seirbhísí pearsanta, siopaí áitiúla, spás oscailte, úsáidí áineasa agus taitneamhachta.

Z1 - Úsáidí Incheadaithe

Teach scoir/ maireachtáil cuidithe, foirgnimh ar mhaithe le sláinte, sábháilteacht agus leas an phobail, saoráid cúram leanaí, saoráid phobail, foirgneamh agus úsáidí cultúrtha / áineasa, delicatessen, oideachas, áit chónaithe ambasáide, ionad fiontar, láithreán stad, gníomhaíocht eacnamaíoch sa bhaile, comhairleoirí míochaine agus gaolmhara, spás oscailte, áit adhartha poiblí, suiteáil seirbhíse poiblí, cónaithe, siopa (áitiúil), saoráid spóirt, ionad oiliúna.

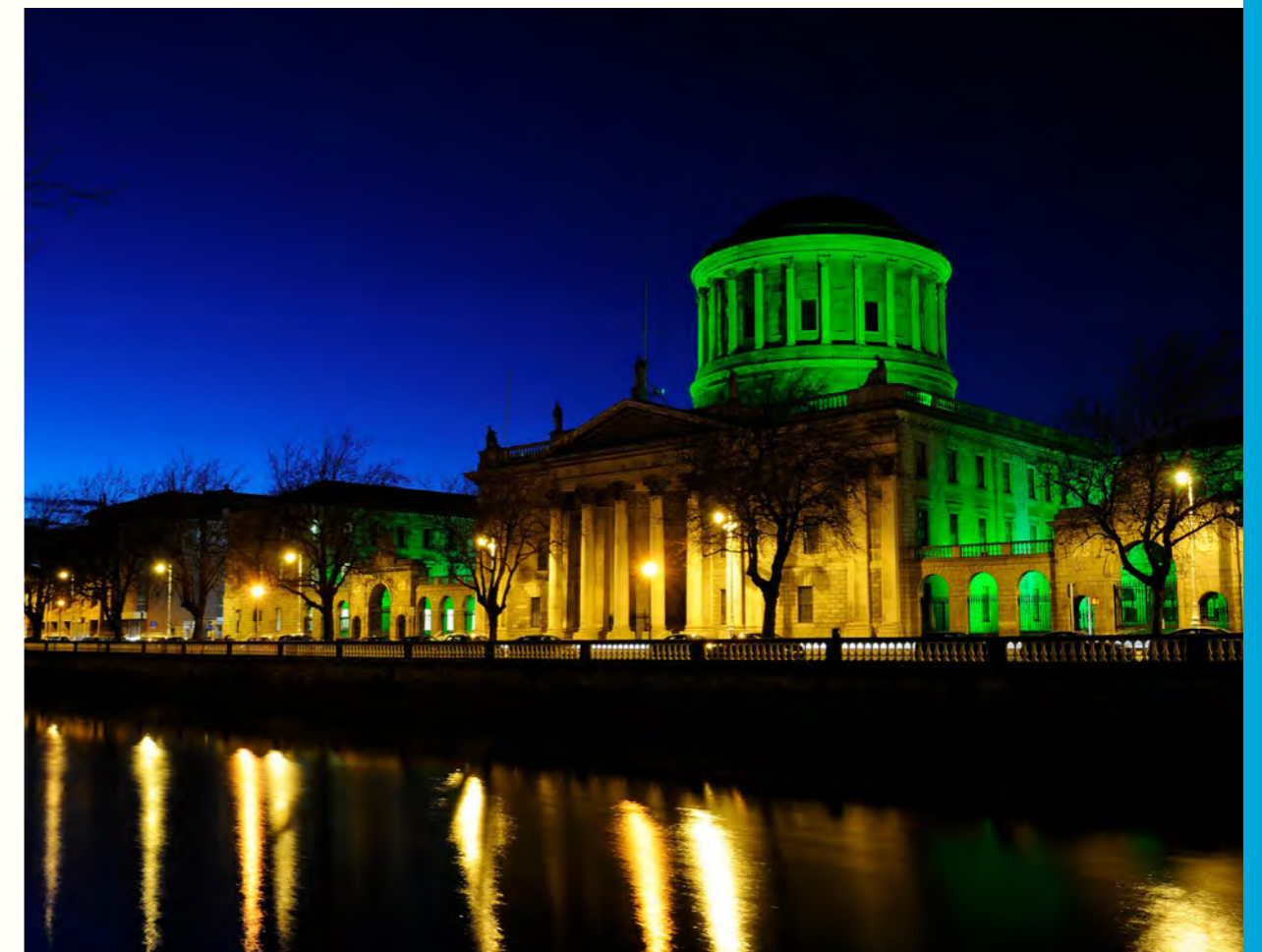
Z1 - Úsáidí Oscailte le Breithniú

Cuibhrinn, seirbhísí áilleachta / grúmaeireachta, leaba agus bricfeasta, oifig gheallghlacadóra, áit chónaithe Tógáil chun Ligean ar Cíos, caifé / seomra tae, carrchlós, ionad cathartha agus taitneamhachta / athchúrsála, ionad gairdín / naíolann plandaí, teach aíochta, brú (turasóir), óstán, tionscal (solas), ionad níocháin, aonaid mhaireachtála/ oibre, úsáidí meáin, mol soghluaisteachta, eisceadúnas, eisceadúnas (cuid), oifig, áis pháirceála agus taistil, stáisiún peitрил, teach colúir, óstán poist/óstán cois bóthair, ionad cúraim sláinte príomhúil, teach tábhairne, institiúid chónaithe, bialann, cóiríocht do mhic léinn, máinliacht tréidliachta.

14.7.2 Comharsanachtaí Cónaithe (Limistéir Chaomhantais) - Crios Z2

Cuspóirí Criosaithe um Úsáid Talún Z2: Taitneamhachtaí cónaithe na gceantar caomhantais cónaithe a chosaint agus a / fheabhsú.

Tá grúpálacha fairsinge foirgneamh agus spásanna oscailte bainteacha ag ceantair chaomhantais chónaithe le cáilíocht tharraingteach dearaidh agus scála ailtireachta. Tá cáilíocht fhoriomlán an cheantair i dtéarmaí dearaidh agus leagan amach sa chaoi is go dteastaíonn cúram speisialta uaidh chun déileáil le tograí forbartha a théann i bhfeidhm ar struchtúir i gceantair den sórt sin, idir chosanta agus neamh-chosanta. Is é an

cuspóir ginearálta do cheantair den sórt sin iad a chosaint ar fhorbairtí nó ar oibreacha nua mí-oiriúnacha a mbeadh tionchar diúltach acu ar thaitneamhacht nó ar cháilíocht ailtireachta an cheantair. I gCaibidil 11: Oidhreacht Thógtha agus Seandálaíocht agus i gCaibidil 15: Caighdeán Forbartha, tugtar mionsonraí ar na beartais agus na cuspóirí do cheantair chaomhantais chónaithe agus do chaighdeán faoi seach. Tá taifead na struchtúr cosanta in Imleabhar 4 den phlean seo.

Is í an phríomhúsáid talún a spreagtar i gceantair chaomhantais chónaithe ná tithíocht ach féadann sé raon teoranta úsáidí eile a áireamh. Agus úsáidí eile á mbreithniú, is é an treoirphrionsabal ná cáilíocht ailtireachta an tsráid-dreach agus an cheantair a fheabhsú, agus carachtar cónaithe an cheantair a chosaint.

Z2 – Úsáidí Inheadaithe

Leaba agus Bricfeasta, foirgnimh ar mhaithe le sláinte, sábháilteacht agus leas an phobail, saoráid cúram leanaí, áit chónaithe ambasáide, teach aíochta, gníomhaíocht eacnamaíoch sa bhaile, comhairleoirí míochaine agus gaolmhara, spás oscailte, suiteáil seirbhíse poiblí, cónaithe.

Z2 – Úsáidí Oscailte le Breithniú

Cuibhrinn, teach scoir / maireachtáil cuidithe, seirbhísí áilleachta / grúmaeireachta, cónaithe um Thógáil chun Ligeán ar Cíos, caifé / seomra tae, ionad cathartha agus taitneamhachta / athchúrsála, saoráid pobail, ionad ceardaíochta / siopa ceardaíochta, fiontair agus úsáidí cruthaitheacha agus ealaíne, foirgneamh agus úsáidí cultúrtha áineasa, cultúrtha, delicatessen, oideachas, ambasáid, ambasáid (oifig) , ionad fiontair, teach tórraimh, óstán, ionad níos áineasa, oifig, aonaid mhaireachtála-oibre, áit adhartha poiblí, ionad cúraim sláinte príomhúil, institiúid chónaithe, bialann, siopa (áitiúil), saoráid spóirt, cóiríocht do mhic léinn, máinliacht tréidliachta.

14.7.3 Ionaid Chomharsanachta - Crios Z3

Cuspóirí Criosaithe um Úsáid Talún Z3: Áiseanna comharsanachta a chur ar fáil agus a fheabhsú.

Soláthraíonn Ionaid Chomharsanachta saoráidí áitiúla ar nós siopaí áise, gruagairí, oifig an phoist srl. laistigh de chomharsanacht chónaithe agus d'fhéadfadh paráid thraidisiúnta de siopaí nó ionaid chomharsanachta níos mó bheith iontu. D'fhéadfadh forbairt de chineál ollmhargaidh a bheith ar ancaire de ghnáth idir 1,000 méadar cearnach agus 2,500 méadar cearnach de ghlan-spás urláir miondíola. Féadfaidh siad

pointe fócasach a chruthú do chomharsanacht agus raon seirbhísí a sholáthar don daonra áitiúil. Soláthraíonn ionaid chomharsanachta taitneamhacht riachtanach agus inbhuanaithe do cheantair chónaithe agus tá sé tábhachtach go ndéanfaí iad a chothabháil agus a neartú, nuair is cuí. Féadfaidh gné de thithíocht a bheith san áireamh in ionaid chomharsanachta, go háirithe ag dlúis níos airde, agus os cionn leibhéal na talún.

Z3 - Úsáidí Inheadaithe

Maireachtáil cuidithe, seirbhísí áilleachta / grúmaeireachta, leaba agus bricfeasta, foirgnimh do shláinte, sábháilteacht agus leas an phobail, caifé / seomra tae, carrchlós, saoráid cúram leanaí, saoráid pobail, ionad ceardaíochta / siopa ceardaíochta, fiontair agus úsáidí cruthaitheacha agus ealaíne, foirgneamh agus úsáidí cultúrtha / áineasa, delicatessen, oideachas, ionad fiontair, teach tórraimh, ionad garraíodóireachta / plandlann, teach aíochta , gníomhaíocht eacnamaíoch sa bhaile, tionscal (éadrom), ionad níos áineasa, aonaid mhaireachtála-oibre, comhairleoirí míochaine agus gaolmhara, oifig, eisceadúnas (cuid), spás oscailte, ionad cúraim sláinte príomhúil, suiteáil seirbhíse poiblí, cónaithe, bialann, siopa (áitiúil), siopa (comharsanacht), saoráid spóirt, ionad oiliúna, máinliacht tréidliachta.

Z3 – Úsáidí Oscailte le Breithniú

Fógraíochta agus struchtúir fógraíochta, oifig gealltóireachta, ionad cathartha agus taitneamhachta / athchúrsála, institiúid chultúrtha, airgeadais, áit chónaithe ambasáide, garáiste (deisiú / seirbhís mótaí), iosta breosla tí, caifé idirlín / ionad glaonna, úsáidí a bhaineann leis na meáin, eisceadúnas, stáisiún peitрил, áit adhartha poiblí, óstán poist / óstán cois bóthair, teach tábhairne, beir leat.

14.7.4 Príomh-Shráidbhailte Uirbeacha agus Sráidbhailte Uirbeacha - Crios Z4

Cuspóirí Criosaithe um Úsáid Talún Z4: Áiseanna seirbhísí measchta a sholáthar agus a fheabhsú.

Feidhmíonn Príomhshráidbhailte Uirbeacha agus sráidbhailte uirbeacha (lárionaid cheantair roimhe seo) chun freastal ar riachtanais an dobharcheantair máguaird ag soláthar raon feidhmeanna miondíola, tráchtála, cultúrtha, sóisialta agus pobail atá inrochtana go héasca ar shiúl na gcos, ar rothar nó ar iompar poiblí; ar aon dul le coincheap na cathrach de 15 nóiméad.

Tá Príomh-Shráidbhailte Uirbeacha ar an tsraith uachtarach d'ionad lasmuigh de lár na cathrach. De ghnáth bíonn asraonta miondíola acu ar mhéid níos mó a dhíolann earraí áise agus comparáide nó a sholáthraíonn seirbhísí ar ord níos airde. De ghnáth síneann an dobharcheantar go spásúil go pointe níos mó ná sráidbhailte uirbeacha agus ionaid chomharsanachta (féach Caibidil 7: Lár na Cathrach, Sráidbhailte Uirbeacha agus Miondíol agus Aguisín 2: Straitéis Mhiondíola le haghaidh tuilleadh sonraí). Is gnách go mbíonn sráidbhailte uirbeacha atá criosaithe Z4 ar scála níos lú agus soláthraíonn siad ról níos áitiúla do riachtanais siopadóireachta laethúla agus seirbhísí áitiúla pobail chónaithe.

Aithníonn siombail agus uimhir thagartha na Príomh-Shráidbhailte Uirbeacha ainmnithe ar léarscáileanna criosaithe Phlean Forbartha Cathrach Bhaile Átha Cliath 2022–2028 agus saináithnítear iad freisin ar Léarscáil K. Tá an cumas ag na hionaid, nó beidh sa todhchaí raon cuimsitheach de sheirbhísí comhtháite a sheachadadh mar aon le forbairt chónaithe.

Príomh-Shráidbhailte Uirbeacha:

- **KUV 1** Cluain Ghrífin-Béal Maighne
- **KUV 2** Ionad Siopadóireachta 'an Taoibh Thuaidh'
- **KUV 3** Baile Munna
- **KUV 4** Fionnghlas
- **KUV 5** Baile Formaid
- **KUV 6** Bóthar an Náis
- **KUV 7** Ráth Maonais
- **KUV 8** Baile Phib
- **KUV 9** Ionad Siopadóireachta Chromghlinne
- **KUV 10** Ionad Siopadóireachta Dhomhnach Míde
- **KUV 11** Ionad Siopadóireachta Omni
- **KUV 12** Sráidbhaile an Iosta agus an Poll Beag

Tá prionsabail ghinearálta maidir le forbairt i bPríomh-Shráidbhailte Uirbeacha / sráidbhailte uirbeacha leagtha amach thíos. Ba cheart go mbeadh tograí le haghaidh forbartha laistigh de na ceantair seo de réir na bprionsabal seo i dteannta leis an gcriosú úsáide talún a chomhlíonadh.

- **Úsáid Mheasctha:** Dlús méadaithe d'fhorbairt úsáide measctha a chur chun cinn lena n-áirítear forbairt chónaithe le héagsúlacht i gcineálacha aonaid agus tionachtaí atá in ann pobail chomhtháite fadtéarmacha a bhunú.
- **Dlús:** A chinntiú go mbunófar forbairt ar dhlús níos airde a bheidh in ann córais iompair phoiblí ar ardchaighdeán a choinneáil agus tacú le seirbhísí agus gníomhaíochtaí áitiúla. Forbairt / athfhorbairt suíomhanna tearcúsáidte a spreagadh agus ceantair tearcúsáidte cosúil le páirceáil dromchla a dhianú. Ba cheart deis a thapú chun na leibhéil os cionn leibhéal na talún a úsáid le haghaidh úsáide breise tráchtála / miondíola / seirbhísí nó úsáide cónaithe.
- **Iompar:** A chinntiú go ndéantar soláthar do chórais iompair phoiblí ar ardchaighdeán. Rochtain fheabhsaithe ar na córais seo a sholáthar agus pleannanna taistil a ionchorprú, a thugann tosaíocht do phríomhacht ghluaiseacht coisithe agus rothaithe agus a thugann aghaidh ar cheist na saoráidí páirceála agus an ró-shreabhadh páirceála. A chinntiú go gcuirtear nascacht agus tréscailteacht fheabhsaithe chun cinn.
- **Tráchtála / Miondíola:** Cruthú croí bríomhar miondíola agus tráchtála a chur chun cinn le sráid-dreacha beoite. Ba cheart éagsúlacht úsáidí a chur chun cinn chun beocht a choinneáil i rith an lae agus an tráthnóna.
- **Seirbhísí Pobail agus Sóisialta:** Na hionaid seo a spreagadh le bheith ina phointe fócasach do sheachadadh comhtháite seirbhísí pobail agus sóisialta.
- **Fostaíocht:** Soláthar úsáidí fostaíochta a spreagadh ina gcuimseofar oifig, mol oibre, aonaid mhaireachtála-oibre, seirbhísí gairmiúla agus airgeadais agus an cruthú d'aonaid bheaga nuathionscanta.
- **Timpeallacht Thógtha:** A chinntiú go gcruthófar ceantair uirbeacha ar ardchaighdeán d'úsáid mheasctha le ríocht phoiblí ar ardchaighdeán, féiniúlacht spásúlachta shainiúil agus struchtúr uirbeach comhleanúnach sráideanna idirnasctha agus spásanna poiblí inrochtana do leanaí agus páirceanna uirbeacha. Ba cheart go dtabharfadh an fhorbairt aird ar an bhfoirm, scála agus carachtar uirbeach atá ann agus go mbeadh sí ag teacht le hoidhreacht thógtha an cheantair.

Z4 – Úsáidí Inheadaithe

Coimpléasc siamsaíochta/fóillíochta, maireachtáil cuidithe/ teach scoir, leaba agus bricfeasta, foirgnimh ar mhaithe le sláinte, sábháilteacht agus leas an phobail, caifé/ seomra tae, carrchlós, trádáil ghluaisteán, saoráid chúram leanaí, oifigí cathartha, saoráid phobail, foirgneamh agus úsáidí cultúrtha/ áineasa, ionad ceardaíochta/ siopa ceardaíochta, delicatessen, oideachas, oifig ambasáide, ionad fiontair, institiúid airgeadais, ionad garraíodóireachta/ plandlann, teach aíochta, stad láithreán, gníomhaíocht eacnamaíoch sa bhaile, brú (turasóir), óstán, tionscal (solas), aonaid mhaireachtála/oibre, úsáidí a bhaineann leis na meáin, comhairleoirí míochaine agus gaolmhara, mol soghluaisteachta, seomra taispeána díolachán mótaí, oifig, eisceadúnas, eisceadúnas (cuid), spás oscailte, saoráid páirceála agus taistil, stáisiún peitрил, áit adhartha poiblí, ionad cúraim sláinte príomhúil, teach tábhairne, suiteáil seirbhíse poiblí, saoráid athchúrsála, cónaithe, bialainne, eolaíochta agus tionscal teicneolaíochta-bhunaithe, siopa (dúiche), siopa (áitiúil), siopa (comharsanacht), saoráid spóirt, beir leat, ionad oiliúna, máinliacht tréidliachta.

Z4 – Úsáidí Oscailte le Breithniú

Struchtúir fógraíochta agus fógraíochta, oifig gheallghlacadóra, áit chónaithe Tógála chun Ligin ar Cíos, ionad cathartha agus taitneamhachta/athchúrsála, ionad comhdhála, áit chónaithe ambasáide, teach tórraimh, garáiste (deisiú mótaí/ seirbhís), iosta breosla tí, caifé/ ionad glaonna idirlín, ionad nócháin, club oíche, oifig, fógraíocht póstaer lasmuigh, óstán poist/óstán cois bóthair, siopa (siopa monarchan), siopa (mórchomparáid), cóiríocht do mhic léinn, trádstóráil (miondíol/neamhbhia)/ páirc mhiondíola.

I gcás tailte Z14 a shaináithnítear mar KDCanna, breithneofar gach úsáid a shaináithnítear mar úsáidí inheadaithe agus atá oscailte le breithniú ar thailte Z4.

14.7.5 Lár na Cathrach - Crios Z5

Cuspóirí Criosaithe um Úsáid Talún Z5: Forbairt an limistéir láir a chomhdhlúthú agus a éascú, agus carachtar agus dínit an dearaidh chathartha a aithint, a threisiú, a neartú agus a chosaint.

Is é príomhchuspóir an chríos úsáide seo an saol a choinneáil i lár na cathrach trí dhianfhorbairt úsáide measctha (féach freisin Caibidilí 6, 7, agus 15 le haghaidh beartas, cuspóirí agus caighdeán). Is í an straitéis meascán dinimiciúil d'úsáidí a sholáthar a idirghníomhaíonn lena

chéile, a chabhróidh le mothú pobail a chruthú agus a chothaíonn beocht lár na cathrach de lá agus d'óiche. Mar chothromaíocht agus mar aitheantas ar na pobail chónaithe atá ag fás i lár na cathrach, caithfear bearta leordhóthanacha laghdaithe torainn a ionchorprú i bhforbairt, go háirithe forbairt úsáide measctha, agus ba cheart aird a thabhairt ar na huaireanta oibríochta (féach freisin Caibidil 15: Caighdeán Forbartha).

Go hidéalach, ba cheart go dtarlódh meascán úsáidí go hingearach trí urlár na bhfoirgneamh chomh maith le go cothrománach feadh éadan na sráide. Beidh meascán ginearálta úsáidí m.sh. miondíola, tráchtála, cónaithe inmhiannaithe ar fud an cheantair agus cuirfear úsáidí beoga d'uráir talún chun cinn. Ar shráideanna miondíola Chatagóir 1, ba cheart gurb é miondíol an phríomhúsáid ar an mbunurlár - féach Aguisín 2.

Ar mhaithe le cathair úsáide measctha a chur chun cinn, b'fhéidir nach mbeadh sé oiriúnach úsáid mhonaoifige a cheadú ar thailte criosaithe Z5, go háirithe ar shuíomhanna forbartha ar mhórsála, nó ró-chomhchruinniú d'úsáidí óstáin i limistéar áirithe a cheadú. Dá bhrí sin, i gcás go bhfuil suíomhanna suntasacha i lár na cathrach á n-athfhorbairt, ba cheart gné d'úsáidí cónaithe agus eile a sholáthar de réir mar is cuí chun an úsáid oifige is mó a chomhlánú ar mhaithe le forbairt inbhuanaithe, úsáide measctha a spreagadh.

Z5 – Úsáidí Inheadaithe

Coimpléasc siamsaíochta/ fóillíochta, seirbhísí áilleachta/ grúmaeireachta, leaba agus bricfeasta, foirgnimh ar mhaithe le sláinte, sábháilteacht agus leas an phobail, caifé/ seomra tae, saoráid chúram leanaí, oifigí cathartha, saoráid phobail, ionad comhdhála, ionad ceardaíochta/ siopa ceardaíochta, foirgneamh agus úsáidí cultúrtha, cruthaitheacha, ealaíonta, áineasa, foirgneamh agus úsáidí cultúrtha/ áineasa, delicatessen, oideachas, oifig ambasáide, ionad fiontar, institiúid airgeadais, teach tórraimh, teach aíochta, gníomhaíocht eacnamaíoch sa bhaile, brú (turasóir), óstán, tionscal (éadrom), caifé / ionad glaonna idirlín, aonaid chónaí-oibre, úsáidí a bhaineann leis na meáin, comhairleoirí míochaine agus gaolmhara, mol soghluaisteachta, club oíche, oifig, eisceadúnas, eisceadúnas (cuid), spás oscailte, áit adhartha poiblí, ionad cúraim sláinte príomhúil, teach tábhairne, suiteáil seirbhíse poiblí, saoráid athchúrsála, cónaithe, bialainne, eolaíochta agus tionscal teicneolaíochta-bhunaithe, siopa (dúiche), siopa (áitiúil), siopa (comharsanacht), saoráid spóirt, beir leat, ionad oiliúna, máinliacht tréidliachta, trádstóráil (miondíol / neamhbhia) / páirc mhiondíola.

Z5 – Úsáidí Oscailte le Breithniú

Struchtúir fógraíochta agus fógraíochta, oifig gheallghlacadóra, áit chónaithe Tógáil chun Ligin ar Cíos, carrchlós, trádáil gluaisteán, ionad cathartha agus taitneamhachta/athchúrsála, iosta breosla tí, ionad níocháin, seomra taispeána díolachán mótair, fógraíocht póstaer lasmuigh, stáisiún peitрил, óstán poist/ óstán cois bóthair, iosta iompair.

14.7.6 Fostaíocht/ Fiontar - Crios Z6

Cuspóirí Criosaithe um Úsáid Talún Z6: Foráil a dhéanamh chun fiontar a chruthú agus a chosaint agus deiseanna chun cruthú fostaíochta a éascú.

Tá Príomhréimsí Forbartha Straitéiseacha aitheanta sa Phlean Forbartha (féach Caibidil 6) chun tacú le hinfheistíocht, cruthú post agus fás eacnamaíoch iomlán sa chathair.

Ina theannta sin, meastar gur banc talún tábhachtach iad na tailte Z6 atá fágtha le haghaidh úsáide fostaíochta sa chathair, rud atá tábhachtach go straitéiseach chun iad a chosaint. Tacófar le comhdhlúthú agus forbairt fhorásach na dtailte seo. Is é an príomhchuspóir don chreis seo forbairt eacnamaíoch fhadtéarmach sa chathair a éascú. Tá sé tábhachtach go soláthraíonn na tailte criosaithe Z6 atá fágtha do dhianfhostaíocht agus go bhfreastalaíonn siad ar raon leathan seirbhísí áitiúla.

Cruthóidh na húsáidí sna ceantair seo fostaíocht dinimiciúil inbhuanaithe agus áireofar leis nuálaíocht, cruthaitheacht, taighde agus forbairt, eolaíocht agus teicneolaíocht, fiontar sóisialta, tionscal cruthaitheach agus forbairt tionscail atá ag teacht chun cinn mar theicneolaíochtaí glasa / glana agus earnáil na mara. Déanfar freastal ar na húsáidí seo i bpáirceanna teicneolaíochta oifige agus gnó oifigbhunaithe go príomha a fhorbraíodh ar ardchaighdeán comhshaoil agus a chuimseoidh raon áiseanna, lena n-áirítear saoráidí naíolainne, spás oscailte poiblí agus ríocht phoiblí feabhsaithe, líonraí glasa agus saoráidí fóillíochta.

Tá raon úsáidí eile lena n-áirítear gnóthais tacaíochta áitiúla, oscailte le breithniú ar thailte atá criosaithe Z6 ach feictear iad mar thánaisteach dá bpríomhúsáid mar chriosanna fostaíochta. Beidh ionchorprú úsáidí eile, mar úsáidí áineasa/ fóillíochta agus miondíola, ag cóimheas iomchuí i gcás go bhfuil siad tánaisteach do na príomhúsáidí a ghineann fostaíocht agus nach mbeidh siad contrártha leis an bpríomhchuspóir criosaithe úsáide talún, ná leis an mbeocht agus an inmharthanacht sráidbhailte uirbeacha in aice láimhe.

Ba cheart go gcruthódh tograí chun na tailte seo a fhorbairt timpeallacht fhisiciúil ar ardchaighdeán a chruthú; struchtúr uirbeach comhleanúnach; an deis a sholáthar chun úsáid inbhuanaithe fostaíochta a fhorbairt; agus ranncuidiú le forbairt an ghréasáin straitéisigh ghlais trí bhonneagar glas, cosaint tírdhreacha, spás oscailte poiblí agus réitigh fuinnimh inbhuanaithe a sholáthar.

Ba cheart dul i gcomhairle leis na caibidlí beartais ina sonraítear na beartais agus na cuspóirí maidir le forbairt eacnamaíoch agus caighdeán faoi seach (go háirithe Caibidlí 6: Geilleagar Cathrach agus Fiontar, agus Caibidil 15: Caighdeán Forbartha) chun bonn eolais a chur faoi aon fhorbairt atá beartaithe.

Is dóigh go gcruthóidh na húsáidí sa chríos seo go leor trácht ag fostaithe agus ag trácht seirbhíse araon. Ba cheart, dá bhrí sin, go mbeadh rochtain mhaith ag feithiclí ar iompar poiblí agus ar láithreáin phoiblí. Leis an gcur i bhfeidhm de pleananna taistil, cuirfear bealaí tábhachtacha ar fáil chun inrochtaineacht ar na suíomhanna seo a bhainistiú - féach Aguisín 5.

Z6 – Úsáidí Inheadaithe

Caifé / seomra tae, carrchlós, saoráid cúram leanaí, ionad cathartha agus taitneamhachta / athchúrsála, ionad comhdhála, foirgneamh agus úsáidí cultúrtha / áineasa, fiontar agus úsáidí cultúrtha, cruthaitheacha agus ealaíne, delicatessen, oifig ambasáide, ionad fiontar, iosta breosla tí, tionscal (éadrom), caifé idirlín / ionad glaonna, úsáidí a bhaineann leis na meáin, mol soghluaisteachta, oifig, tionscal oifig-bhunaithe, spás oscailte, saoráid páirceála agus taistil, suiteáil seirbhíse poiblí, bialann, eolaíocht agus tionscal teicneolaíocht-bhunaithe, siopa (áitiúil), ionad oiliúna, asraon mórdhíola.

Z6 – Úsáidí Oscailte le Breithniú

Fógraíocht agus struchtúir fógraíochta, coimpléasc siamsaíochta agus fóillíochta, seirbhísí áilleachta / grúmaeireachta, oifig gheallghlacadóra, conchró coinneála, foirgnimh do shláinte, sábháilteacht agus leas an phobail, trádáil gluaisteán, saoráid pobail, ionad ceardaíochta / siopa ceardaíochta, créamatóiriam, institiúid airgeadais, teach tórraimh, garáiste (deisiú / seirbhís mótar), ionad garraíodóireachta / plandlann, óstán, ionad níoacháin, comhairleoirí míochaine agus gaolmhara, club oíche, eisheadúnas (cuid), fógraíocht póstaer lasmuigh, stáisiún peitрил, áit adhartha poiblí, óstán poist / óstán cois bóthair, teach tábhairne, siopa (siopa monarchan), siopa (comharsanacht), saoráid spóirt, máinliacht tréidliachta, trádstóráil (miondíol/ neamhbhia)/ páirc mhiondíola, trádstóráil.

14.7.7 Fostaíocht (Trom) - Críos Z7

Cuspóirí Críosaithe um Úsáid Talún Z7: Foráil a dhéanamh chun úsáidí tionsclaíochta a chosaint agus a chruthú, agus chun deiseanna fostaíochta a chruthú lena n-áirítear Gníomhaíochtaí a Bhaineann le Calafóirt.

Tá formhór na dtailte seo suite i limistéar an Chalafoirt agus ag coimpléasc Diageo / Guinness (féach Caibidil 4: Cruth agus Struchtúr na Cathrach, Caibidil 6: Geilleagar Cathrach agus Fiontar, Caibidil 9: Bonneagar Comhshaoil Inbhuanaithe agus Caibidil 15: Caighdeán Forbartha). Is iad na príomhúsáidí sna ceantair seo ná iad siúd a bhféadfadh caighdeán taitneamhachta a bheith mar thoradh orthu nach mbeadh inghlactha i réimsí eile. I measc na ngníomhaíochtaí sin tá tionscal, seachas tionscal éadrom, déantúsaíocht, deisiúcháin, stóráil oscailte, cóireáil ábhair dramhaíola, oibríochtaí fónais agus seirbhísí oibríochta iompair.

Teastaíonn tomhas cosanta ó úsáidí neamh-chomhoiriúnacha eile sna ceantair seo mar go bhféadfadh coinbhleacht a bheith mar thoradh air seo agus leathnú nó oiriúnú na príomhúsáide sa cheantar a theorannú. Go háirithe, níor cheart gníomhaíochtaí a thagann faoi raon feidhme rialacháin SEVESO III (COMAH) a cheadú ach ar thailte atá críosaithe Z7 agus d'fhéadfadh go mbeadh tionchar ag an gceanglas ar úsáidí talún mórthimpeall ar leathnú na saoráidí sin. Féach Aguisín 8 - Bunaíochtaí COMAH (Seveso), le haghaidh tuilleadh treorach.

Z7 – Úsáidí Inheadaithe

Caifé / seomra tae, próiseáil agus stóráil cheimiceach, saoráid cúram leanaí, ionad cathartha agus taitneamhachta / athchúrsála, loingseoireacht turais mhara agus seirbhísí mara (i limistéar an chalafoirt agus seirbhísí coimhdeacha), ionad sonraí, delicatessen, ionad fiontar, garáiste (deisiú / seirbhís mótar), úsáidí ginearálta tionsclaíochta, páirc feithiclí troma, iosta breosla tí, tionscal (éadrom), oifig, spás oscailte, fógraíocht póstaer lasmuigh, saoráid páirceála agus taistil, stáisiún peitрил, tionscail agus saoráidí a bhaineann le calafóirt, suiteáil seirbhíse poiblí, tionscal eolaíochta agus teicneolaíocht-bhunaithe, clós conamair, siopa (áitiúil), iosta stórála (oscailte), stáisiún aistrithe, iosta iompair, trádstóráil.

Z7 – Úsáidí Oscailte le Breithniú

Fógraíocht agus struchtúir fógraíochta, coimpléasc siamsaíochta/ fóillíochta, oifig gheallghlacadóra, conchró coinneála, foirgnimh do shláinte, sábháilteacht agus leas an phobail, carrchlós, trádáil gluaisteán, saoráid pobail, créamatóiriam, foirgneamh agus úsáidí cultúrtha / áineasa, fiontair agus úsáidí cruthaitheacha agus ealaíne , siopa (siopa monarchan), úsáidí a bhaineann leis na meáin, teach tábhairne, bialann, beir leat, ionad oiliúna.

14.7.8 Limistéir Chaomhantais Seirseacha - Crios Z8

Cuspóirí Criosaithe um Úsáid Talún Z8: An carachtar dearaidh ailtireachta agus cathartha atá ann a chosaint, agus gan ach leathnú teoranta a cheadú atá i gcomhréir leis an gcuspóir caomhantais.

Ionchorpraíonn tailte atá criosaithe Z8 na príomhlimistéir chaomhantais sa chathair, go príomha na Cearnóga Seirseacha agus na sráideanna. Is í an aidhm carachtar/ dearadh ailtireachta agus suíomh foriomlán limistéar den sórt sin a chosaint agus athghiniúint, úsáidí cultúrtha a éascú agus forbairt chónaithe chuí a spreagadh (amhail eachlann dea-dheartha) i gceantair Seirseacha na cathrach. Ní mholfar go láidir forbairt chúlchríche neamhíogair nó míchuí i gceantair Z8.

Ceadaítear raon úsáidí i gciosanna den sórt sin, agus é mar aidhm na ceantair seo a chothabháil agus a fheabhsú mar shráideanna cónaithe agus cearnóga gníomhacha i rith an lae agus san oíche. Oifigí nó leathnú ar úsáid oifige atá ann cheana féadfar iad a cheadú i gcás nach mbeidh tionchar diúltach acu ar charachtar ailtireachta agus ar shuíomh an ceantair agus nach mbíonn ró-chomhchruinniú oifigí mar thoradh orthu laistigh de limistéar criosaithe Z8.

Caibidil 11: Oidhreacht Thógtha agus Seandálaíocht agus i gCaibidil 15: Ba cheart dul i gcomhairle le Caighdeán Forbartha chun bonn eolais a chur faoi aon fhorbairt a bheartaítear, toisc go dtugann siad seo mionsonraí faoi bheartais/ chuspóirí maidir le caomhnú agus oidhreacht agus leagann siad caighdeán amach freisin.

Z8 – Úsáidí Incheadaithe

Maireachtáil cuidithe/ teach scoir, leaba agus bricfeasta, caifé/ seomra tae, saoráid cúram leanaí, foirgneamh agus úsáidí cultúrtha/ áineasa, oideachas, áit chónaithe ambasáide, ambasáid, gníomhaíocht eacnamaíoch sa bhaile, brú (turasóir), óstán, aonaid mhaireachtála-oibre, comhairleoirí míochaine agus gaolmhara, oifig, spás oscailte, cónaithe, bialann.

Z8 – Úsáidí Oscailte le Breithniú

Seirbhísí áilleachta/ grúmaeireachta, foirgnimh ar mhaithe le sláinte, sábháilteacht agus leas an phobail, áis phobail, ionad ceardaíochta / siopa ceardaíochta, fiontair agus úsáidí cultúrtha, cruthaitheacha agus ealaíne, delicatessen, ionad fiontar, institiúid airgeadais, teach aíochta, club oíche, áit adhartha poiblí, suiteáil seirbhíse poiblí, siopa (áitiúil), saoráid spóirt, cóiríocht do mhic léinn, máinliacht tréidliachta.

14.7.9 Taitneamhacht / Tailte Spáis Oscailte / Líonra Glas - Crios Z9

Cuspóirí Criosaithe um Úsáid Talún Z9: Seirbhísí taitneamhachta áineasa, spáis oscailte agus éiceachórais a chaomhnú, a sholáthar agus a fheabhsú.

Tá tailte Z9 ilfheidhmeach agus lárnach i gcomhfhorbairt áite shláintiúil, ag soláthar do spás oscailte taitneamhachta mar aon le raon seirbhísí éiceachórais. Cuimsíonn siad uile spás oscailte taitneamhachta agus tailte páirce a fhéadtar a roinnt i dtrí chatagóir leathana de bhonneagar glas mar seo a leanas: spás oscailte poiblí; spás oscailte príobháideach; agus, áiseanna spóirt.

Tá soláthar spáis oscailte poiblí riachtanach chun líonra straitéiseach bonneagair ghlais a fhorbairt. Ba cheart dul i gcomhairle leis na caibidlí ina sonraítear na beartais agus na cuspóirí maidir le tírdhreach, bithéagsúlacht, spás oscailte agus áineas agus caighdeán faoi seach, chun bonn eolais a chur faoi aon fhorbairt a bheartaítear (féach Caibidil 10: Bonneagar Glas agus Áineas , agus Caibidil 15: Caighdeán Forbartha).

Aithnítear níos mó agus níos mó freisin an ról atá ag tailte Z9 i soláthar do sheirbhísí éiceachórais mar bhithéagsúlacht fheabhsaithe agus nascacht éiceolaíoch, bainistíocht uisce dromchla bunaithe ar nádúr, maolú tuile, athchóiriú conairí abhann agus athléimneacht aeráide.

Go ginearálta, is iad na forbairtí nua a cheadaítear sna ceantair seo, seachas na húsáidí taitneamhachta / áineasa, iad siúd a bhaineann leis an úsáid spáis oscailte. Breithneofar na húsáidí seo ar an mbonn nach mbeadh siad díobhálach do thailte criosaithe Z9.

In imthosca sonracha agus eisceachtúla áirithe, i gcás gur léiríodh chun sástacht an údarais phleanála é, féadfar méid áirithe forbartha cónaithe nó tráchtála a cheadú ar thalamh Z9 faoi réir na gcritéar thíos a chomhlíonadh:

- Nuair a léirítear go mbeadh forbairt den sórt sin riachtanach d'fhonn a chinntiú go gcoinneofar, go bhfeabhsófar agus go gcomhdhlúthófar go fadtéarmach saoráid spóirt ar an láithreán.
- Ní mór d'aon fhorbairt den sórt sin a bheith coimhdeach ó thaobh scála agus a thaispeáint nach bhfuil an príomhúsáid talún spóirt ar an láithreán creimthe, laghdaithe nó ilroinnte go hábhartha.
- Ní bhreithneofar ach forbairt aonuaire maidir leis an láithreán/ tailte atá faoi úinéireacht agus/ nó in úsáid na saoráide spóirt.
- I ngach cás, cuirfidh an t-iarratasóir ráiteas isteach, mar cuid de chomhaontú dlíthiúil faoi na hAchtanna Pleanála, ag taispeáint conas a choinneofar an tsaoráid spóirt go fadtéarmach ar an láithreán.
- I ngach cás is é an t-iarratasóir úinéir/ áititheoir an chlub spóirt.

Z9 – Úsáidí Incheadaithe

Cuibhreann, reilig, teach club agus áiseanna gaolmhara, cúrsa gailf bardasach, spás oscailte, suiteáil seirbhíse poiblí.

Z9 – Úsáidí Oscailte le Breithniú

Conchró coinneála, caifé / seomra tae, páirc charbhán / láithreán campa (saoire), carrchlós chun críocha áineasa, saoráid cúram leanaí, ionad cathartha agus taitneamhachta / athchúrsála, saoráid pobail, teach club agus áiseanna spóirt gaolmhara, ionad ceardaíochta / siopa ceardaíochta, créamatóiriam, foirgneamh agus úsáidí cultúrtha / áineasa, ionad garraíodóireachta / plandlann, cúrsa gailf agus clubtheach, áit adhartha poiblí, bialann, siopa (áitiúil), saoráid spóirt, gníomhaíochtaí áineasa uisce-bhunaithe.

14.7.10 Úsáidí Inmheánacha Inbhuanaithe Bruachbhailte agus Lár na Cathrach - Crios Z10

Cuspóirí Criosaithe um Úsáid Talún Z10: Forbairt láithreáin istigh i lár na cathrach agus na mbruachbhailte láir a chomhdhlúthú agus a éascú le haghaidh úsáidí measctha.

Is é cuspóir an chriosaithe seo úsáid mheasctha a chur chun cinn d'fhonn patrúin forbartha inbhuanaithe a sheachadadh de réir phrionsabail na cathrach 15 nóiméad. Beidh coincheap na húsáide

measctha lárnach d'fhorbairt nó d'athfhorbairt na suíomhanna seo agus ní cheadófar de ghnáth monaúsáidí, cibé úsáid chónaithe nó gach úsáid fostaíochta / oifige.

D'fhonn a chinntiú go gcloítear le fealsúnacht úsáide measctha ar thailte criosaithe Z10, díreofar ar mheascán d'úsáidí cónaithe agus tráchtála a sheachadadh agus beidh ceanglas ann gur féidir uasmhéid 70% de shuíomh criosaithe Z10 a thabhairt d'úsáid áirithe amháin, agus an cuid eile den láithreán (30% nó níos mó) le tabhairt d'úsáid nó úsáidí eile (m.sh. cónaithe nó oifig / fostaíocht).

Is iad na príomhúsáidí a dtacaítear leo sa chrios seo ná cónaithe, oifig agus miondíol agus éascaítear úsáidí coimhdeacha freisin nuair a sheachadann siad an cuspóir criosaithe foriomlán.

Beidh ceanglas ann go n-ullmhófar máistirphlean d'aon scéim shuntasach (ar thailte criosaithe Z10 atá níos mó ná 0.5ha i méid) atá ag iarraidh dlúis agus/ nó airde a mhéadú (féach Aguisín 3 freisin). Beidh feidhm shonrach ag an gceanglas máistirphlean a ullmhú maidir le forbairt sa todhchaí maidir le tailte criosaithe Z10 ag Bóthar Mhullach Íde, Bóthar Bhaile Hearnann, Eastát Tionscail an Droichid Órga, 110-114 Sráid Chorcaí, Eastát Tionscail Radharc an Ghleanna agus Teach Brickfield / Eastát na Gréine.

Z10 – Úsáidí Incheadaithe

Coimpléasc siamsaíochta / fóillíochta, maireachtáil cuidithe / teach scoir, seirbhísí áilleachta / grúmaeireachta, leaba agus bricfeasta, foirgnimh ar mhaithe le sláinte, sábháilteacht agus leas an phobail, caifé/ seomra tae, saoráid chúram leanaí, oifigí cathartha, ionad cathartha agus taitneamhachta/ athchúrsála, saoráid phobail, ionad comhdhála, fiontair agus úsáidí cruthaitheacha agus ealaíne, ionad ceardaíochta/ siopa ceardaíochta, foirgneamh agus úsáidí cultúrtha/ áineasa, cultúrtha, delicatessen, oideachas, oifig ambasáide, cónaithe ambasáide, ionad fiontar, institiúid airgeadais, teach aíochta, láithreán stad, gníomhaíocht eacnamaíoch baile-bhunaithe, brú (turasóir), óstán, caifé/ ionad glaonna idirlín, aonaid mhaireachtála/oibre, úsáidí a bhaineann leis na meáin, comhairleoirí míochaine agus gaolmhara, mol soghluaisteachta, seomra taispeána díolachán mótaí, eisheadúnas, eisheadúnas (cuid), oifig, spás oscailte, áit adhartha poiblí, ionad cúraim sláinte príomhúil, suiteáil seirbhíse poiblí, teach tábhairne, cónaithe, bialann, siopa (áitiúil), siopa (comharsanacht), saoráid spóirt, ionad oiliúna, máinliacht tréidliachta.

Z10 – Úsáidí Oscailte le Breithniú

Struchtúr fógraíochta, oifig gheallghlacadóra, conchró coinneála, áit chónaithe Tógáil chun Ligin ar Cíos, carrchlós, trádáil gluaisteán, teach tórraimh, garáiste (deisiú/ seirbhís mótaí), ionad garraíodóireachta/ plandlann, iosta breosla tí, tionscal (éadrom), ionad níocháin, club oíche, tionscal oifig-bhunaithe, fógraíocht póstaer lasmuigh, stáisiún peitril, teach colúir, óstán poist/óstán cois bóthair, tionscal eolaíocht-bhunaithe, cóiríocht do mhic léinn, beir leat, stáisiún lasta iompair, trádstóráil (miondíol/ neamhbhia)/ páirc mhiondíola, mórdhíola asraon.

14.7.11 Cosaint Uiscebhealaí - Crios Z11

Cuspóirí Criosaithe um Úsáid Talún Z11: Taitneamhachtaí canálach, cósta agus abhann a chosaint agus a fheabhsú.

Go ginearálta cuimsíonn na ceantair seo na huiscebhealaí agus na dobharlaigh go léir i limistéar Chomhairle Cathrach Bhaile Átha Cliath. Is é cuspóir an chriosaithe taitneamhacht agus sláine na limistéar seo a chosaint lena n-áirítear radhairc agus ionchais isteach / amach as na ceantair (féach Caibidil 9, Alt 9.5.2 Sruthchúrsaí Uirbeacha agus Cailíocht Uisce agus freisin Caibidil 10, Alt 10.5.5 - Aibhneacha agus Canálacha). Tá ról ag an gcósta, na canálacha agus na haibhneacha cur le forbairt líonra straitéiseach glas agus gorm agus soláthraíonn sé freisin do bhainistíocht chriticiúil tuilte agus bonneagar oiriúnaithe aeráide. Ba cheart dul i gcomhairle leis na caibidlí ina sonraítear na beartais agus na cuspóirí maidir le tírdhreach, bithéagsúlacht, spás oscailte/ áineas agus caighdeán faoi seach, chun bonn eolais a chur faoi aon fhorbairt a bheartaítear (féach Caibidlí 10 agus 15). Breithneofar na húsáidí atá leagtha amach thíos ar an mbonn nach mbeadh siad díobhálach do thailte criosaithe Z11.

Z11 – Úsáidí Incheadaithe

Spás oscailte, gníomhaíochtaí áineasa uisce-bhunaithe.

Z11 – Úsáidí Oscailte le Breithniú

Caifé/ seomra tae, bialann suiteála seirbhíse poiblí.

14.7.12 Talamh Institiúideach (Acmhainneacht Forbartha Amach Anseo) - Crios Z12

Cuspóirí Criosaithe um Úsáid Talún Z12: A chinntiú go gcosnófar na taitneamhachtaí comhshaoil atá ann cheana in úsáid na dtailte seo sa todhchaí a bheidh cónaitheach den cuid is mó.

Is tailte iad seo, a bhfuil nó a bhí a bhformhór díobh in úsáid institiúideach, a d'fhéadfaí a fhorbairt le haghaidh úsáidí eile sa todhchaí. Féadfaidh coláistí agus institiúidí cúraim sláinte cónaithe a bheith san áireamh iontu (m.sh. ospidéal). Is minic a chuirtear áiseanna coimhdeacha suntasacha mar chóiríocht foirne agus spás oscailte tiomnaithe agus áiseanna spóirt/ áineasa san áireamh.

Sa chás go bhfuil tailte atá criosaithe Z12 le forbairt, beidh gá le 25% ar a laghad den láithreán a choinneáil mar spás oscailte poiblí inrochtana chun carachtar oscailte riachtanach agus gnéithe tírdhreacha an láithreáin a chosaint. I gcás go ndéanfar na tailte sin a athfhorbairt, is úsáid chónaitheach den cuid is mó a bheidh san úsáid talún.

Agus breithniú á dhéanamh ar aon togra le haghaidh forbartha ar thailte atá faoi réir chuspóir criosaithe Z12, seachas forbairt a bhaineann go díreach leis na húsáidí pobail agus institiúideacha atá ann cheana, éileoidh Comhairle Cathrach Bhaile Átha Cliath máistirphlean a ullmhú agus a chur isteach ina leagfar amach fíis shoiléir don todhchaí don fhorbairt den ghabháltas iomlán talún.

Go háirithe, beidh ar an máistirphlean an straitéis a shainnithint chun an riachtanas spáis oscailte poiblí de 25% a bhaineann le haon fhorbairt chónaithe a sholáthar, chun cur chuige comhordaithe a chinntiú maidir le spás oscailte poiblí nua d'ardchaighdeán a chruthú atá nasctha leis an ngréasán glas agus/ nó tailte eile, nuair is féidir. Ina theannta sin, tabharfaidh forbairt aird ar na caighdeáin i gCaibidil 15.

Ar thailte Z12, ní dhéanfar an spás oscailte poiblí íosta de 25% a roinnt ina chodanna/ ilroinnte agus beidh tírdhreach bog ann a bheidh oiriúnach le haghaidh scíth a ligean agus do shúgradh leanaí, mura ordaítear le hionchorprú de ghnéithe tírdhreacha suntasacha atá ann cheana agus le ceanglais áirithe áineasa nó caomhnaithe dúlra den suíomh agus limistéar go ndéanfar an spás oscailte poiblí íosta de 25% a chionroinnt ar bhealach eile.

Sa chás go bhfuil páirc spóirt nó saoráid spóirt ann ar thailte Z12 atá faoi réir athfhorbartha, ceanglófar bonneagar áineasa / sóisialta comhréireach a sholáthar agus a choinneáil le húsáid ag an bpobal nuair is cuí mar cuid d'aon fhorbairt nua (féach freisin Caibidil 10: Bonneagar Glas agus Áineas Beartas GI49).

Z12 – Úsáidí Incheadaithe

Maireachtáil cuidithe/ teach scoir, leaba agus bricfeasta, foirgnimh ar mhaithe le sláinte, sábháilteacht agus leas an phobail, caifé/ seomra tae, saoráid cúram leanaí, saoráid pobail, ionad comhdhála, foirgneamh agus úsáidí cultúrtha/ áineasa, delicatessen, oideachas, áit chónaithe ambasáide, ionad fiontraíochta, ionad garraíodóireachta / plandlann, cúrsa gailf agus clubtheach, teach aíochta, láithreán stad, gníomhaíocht eacnamaíoch sa bhaile, brú (turasóir), óstán, aonaid chónaí-oibre, úsáidí a bhaineann leis na meáin, comhairleoirí míochaine agus gaolmhara, spás oscailte, áit adhartha poiblí, ionad cúraim sláinte príomhúil, suiteáil seirbhíse poiblí, institiúid chónaithe, chónaithe, bialann, siopa (áitiúil), áis spóirt, ionad oiliúna.

Z12 – Úsáidí Oscailte le Breithniú

Conchró coinneála, áit chónaithe Tógála chun Ligin ar Cíos, carrchlós coimhdeach leis an bpríomhúsáid, ionad cathartha agus taitneamhachta/ athchúrsála, teach club agus áiseanna gaolmhara, créamatóiriam, institiúid airgeadais, teach tórraimh, brú (turasóir), tionscal (éadrom), cúrsa gailf bardasach, club oíche, oifig, eisceadúnas (cuid), fógraíocht póstaer lasmuigh, teach tábhairne, tionscal eolaíocht-bhunaithe agus teicneolaíocht, siopa (comharsanacht), cóiríocht do mhic léinn.

14.7.13 Forbairt Straitéiseach agus Ceantair Athghiniúna - Crios Z14

Cuspóirí Criosaithe um Úsáid Talún Z14: Forbairt shóisialta, eacnamaíoch agus fhisiciúil agus/ nó athghiniúint limistéar le húsáid mheasctha a lorg, a mbeadh cónaithe mar an phríomhúsáid.

Is ceantair iad seo, i gcás inar ullmhaíodh tograí le haghaidh forbartha nó athfhorbartha cuimsithí, shubstaintiúla nó ina bhfuil á n-ullmhú. Baineann roinnt de na ceantair Z14 le ceantair thábhachtacha athghiniúna tithíochta poiblí agus baineann cuid eile le hiar-thailte athfhorbraíochta a bhfuil acmhainn acu athfhorbairt shuntasach a dhéanamh. Sainnithnítear roinnt suíomhanna atá criosaithe Z14 freisin mar Limistéir Athghiniúna Forbartha Straitéisí. Tá prionsabail forbartha chun forbairt gach SDRA seo a threorú leagtha amach i gCaibidil 13. Ba chóir a thabhairt faoi deara go bhfuil LAPanna agus Scéimeanna Pleanála SDZ ag cuid de na SDRAanna chun a bhforbairt agus a n-athghiniúint a threorú.

Tá ceantair Z14 in ann freastal ar fhorbairt shuntasach ilchineálach, a mbeadh cónaithe mar an phríomhúsáid; dá bhrí sin, sna forbairtí, caithfear a chur san áireamh tograí le haghaidh bonneagair / saoráidí fisiciúla agus sóisialta breise chun tacú leo sin.

Z14 – Úsáidí Incheadaithe

Maireachtáil cuidithe/ teach scoir, seirbhísí áilleachta / grúmaeireachta, leaba agus bricfeasta, foirgnimh do shláinte, sábháilteacht agus leas an phobail, caifé/ seomra tae, cúram leanáí saoráid, saoráid pobail, ionad comhdhála, ionad ceardaíochta/ siopa ceardaíochta, foirgneamh agus úsáidí cultúrtha/ áineasa, delicatessen, oideachas, oifig ambasáide, cónaithe ambasáide, ionad fiontair, institiúid airgeadais, teach aíochta, láithreán stad, gníomhaíocht eacnamaíoch sa bhaile, óstán, tionscal (éadrom), aonaid mhaireachtála-oibre, úsáidí a bhaineann leis na meáin, comhairleoirí míochaine agus gaolmhara, mol soghluaisteachta, oifig, eisceadúnas, eisceadúnas (cuid), spás oscailte, saoráid pháirceála agus taistil, áit adhartha poiblí, ionad cúraim sláinte phríomhúil, teach tábhairne, suiteáil seirbhíse poiblí, cónaithe, bialann, tionscal eolaíochta agus teicneolaíochta-bhunaithe, siopa (áitiúil), siopa (comharsanacht), saoráid spóirt, cóiríocht do mhic léinn, beir leat, ionad oiliúna, máinliacht tréidliachta.

Z14 – Úsáidí Oscailte le Breithniú

Fógraíocht agus struchtúir fógraíochta, oifig gheallghlacadóra, áit chónaithe Tógáil chun Ligin ar Cíos, carr coimhdeach le príomhúsáid, trádáil gluaisteán, ionad cathartha agus taitneamhachta/ athchúrsála, fiontair agus úsáidí cultúrtha, cruthaitheacha agus ealaíne, teach tórraimh, garáiste (deisiú/ seirbhís mótar), ionad garraíodóireachta/ plandlann, brú (turasóir), caifé idirlín/ ionad glaonna, nócháin, club oíche, tionscal oifig-bhunaithe, fógraíocht póstaer lasmuigh, stáisiún peitрил, teach colúir, óstán poist / óstán cois bóthair, siopa (dúiche), siopa (siopa monarchan), trádstóráil (miondíol/ neamhbhia) / páirc mhiondíola, trádstóráil.

14.7.14 Bonneagar Pobail agus Sóisialta - Crios Z15

Cuspóirí Criosaithe um Úsáid Talún Z15: Úsáidí pobail agus bonneagar sóisialta a chosaint agus soláthar a dhéanamh dóibh.

Is gnách go mbíonn suíomhanna móra i dtailte Z15, go minic comhdhéanta de choimpléisc seanbhunaithe d'fhoirgnimh institiúideacha/ phobail agus tailte oscailte gaolmhara, ach bíonn suíomhanna níos lú iontu freisin de ghnáth i gceantair níos lárnaí. Go

ginearálta cuimsíonn na húsáidí atá ann cheana ar na tailte seo forbairt a bhaineann leis an bpobal mar scoileanna, coláistí, tailte spóirt, institiúidí cónaithe agus institiúidí cúram sláinte, mar ospidéal.

Meastar go bhfuil saoráidí den sórt sin riachtanach d'fhonn bonneagar pobail agus sóisialta leordhóthanach a sholáthar atá ar cóimhéid le fás dlúth a sheachadadh. Is é beartas na comhairle coinneáil, cosaint agus feabhsú tailte Z15 na cathrach a chur chun cinn de réir mar a chuireann siad le cruthú comharsanachtaí beoga agus cathair inbhuanaithe deanastha.

Freastalaíonn banc talún Z15 na cathrach ar go leor institiúidí a bhfuil tábhacht náisiúnta leo mar an RDS agus Ospidéal San Séamas, agus tá an Chomhairle tiomanta dá n-oibriú leanúnach, comhdhlúthú agus feabhsúchán a chosaint.

Le blianta beaga anuas, tá tailte Z15 faoi bhrú méadaithe ar fhorbairt chónaithe. Is príomhchuspóir de cuid na Comhairle é úsáid leanúnach na dtailte seo a chosaint agus a éascú do bhonneagar pobail agus sóisialta. Tá an Chomhairle tiomanta do ról tailte Z15 a neartú agus spreagfaidh sí go gníomhach creimeadh agus ilroinnt tailte den sórt sin.

Ní cheadófar forbairt chónaithe/ oifige theoranta ar thailte Z15 ach in imthosca an-eisceachtúla nuair is féidir leis an úinéir talún institiúideach a thaispeáint go bhfuil gá leis an bhforbairt atá beartaithe d'fhonn

feidhm/ inmharthanacht oibríochta na príomhinstitiúide ar na tailte a chothabháil nó a fheabhsú (féach mír 14.3.1 thuas). Caithfear cloí leis na critéir seo a leanas freisin:

- Ní mór d'aon fhorbairt chónaithe/ oifige den sórt sin a thaispeáint go bhfuil sí coimhdeach ó thaobh scála leis an bpríomhúsáid shóisialta/ phobail.
- Níor cheart go gcuirfeadh an fhorbairt isteach ar charachtar oscailte an láithreáin agus ba cheart aird chuí a thabhairt ar ghnéithe suntasacha lena n-áirítear crainn aibí, ballaí teorann agus aon ghné eile a mheasann an chomhairle a bheith riachtanach.
- Ní chuirfear san áireamh ach forbairt aonuaire maidir leis an láithreán/ tailte atá faoi úinéireacht agus/ nó in úsáid na hinstitiúide.
- I ngach cás, cuirfidh an t-iarratasóir ráiteas isteach, mar cuid de chomhaontú dlíthiúil faoi na hAchtanna Pleanála, ag taispeáint conas a choinneofar an tsaoráid institiúideach atá ann go fadtéarmach ar an láithreán.
- I ngach cás beidh an t-iarratasóir ina úinéir/ áititheoir na hinstitiúide.
- I gcásanna cuíchóirithe ar úsáid atá ann cheana d'fhonn forbairt chónaithe/ oifige den sórt sin a éascú, ní mór don iarratasóir a thaispeáint nach gcuirfí i mbaol na riachtanais a bhfuiltear ag súil leo sa todhchaí, lena n-áirítear síntí nó saoráidí breise.

Ar mhaithe le soiléire, ní bhaineann na critéir thuas le húsáid institiúidí cónaithe (m.sh. aonaid mhaireachtála tacaithe) i gcás ina bhfuil baint aige leis an bpríomhúsáid ar thailte Z15.

I gcásanna ina ndíoltar nó go ndéantar diúscairt eile ar ghabháltas Z15 le haghaidh forbartha (m.sh. nuair a cuireadh deireadh leis an úsáid atá ann cheana nó má dhíoltar na tailte nó cuid di go héifeachtach, iad a bhaint ón bpríomhshealbhú institiúideach atá ann), leanfar le húsáid na dtailte ar an mbonn go bhfanfaidh feidhm bhonneagair phobail agus shóisialta reatha na dtailte. Ní dhéanann scor d'úsáid shóisialta / phobail atá ann cheana ar láithreán nó athrú ar úinéireacht talún feidhm na dtailte sin a mhúchadh / a chur ar ceal le haghaidh úsáide bonneagair pobail agus sóisialta.

Sna himthosca seo, (i.e. scor d'úsáid ar shuíomh Z15 nó láithreán Z15 go léir nó cuid de a dhiúscairt), beidh gá le hathrú ar an bPlean Forbartha chun tailte den sórt sin a fhorbairt chun úsáidí eile lena n-áirítear críocha cónaithe / oifige. Chaithfeadh máistirphlean mionsonraithe

tacú le haon athrú den sórt sin ar chóir dó a thaispeáint go soiléir cén fáth nach bhfuil an talamh inmharthana / oiriúnach le haghaidh úsáide sóisialta agus pobail. Ba cheart don Mháistirphlean fíís shoiléir a leagan amach do na tailte agus foráil a dhéanamh go mbeidh 25% ar a laghad de na tailte forbartha foriomlána le haghaidh spáis oscailte agus/ nó áiseanna pobail agus sóisialta. Ní gá go mbeadh feidhm ag an gceanglas seo má sháraíonn lorg na bhfoirgneamh reatha, atá le coinneáil ar an láithreán, 50% d'achar iomlán an láithreáin.

Caithfidh an máistirphlean gnéithe tírdhreacha a ionchorprú a chuireann le carachtar oscailte na dtailte agus a chinntiú go n-éascaítear úsáid phoiblí lena n-áirítear saoráidí spóirt agus áineasa a sholáthar a bheadh ar fáil go príomha don phobal. Ní roinnfear an spás oscailte poiblí 25%, mura n-éilíonn tréithe an láithreáin a mhalairt, agus beidh sé comhdhéanta den cuid is mó de thírdhreachú bog atá oiriúnach chun críocha áineasa agus taitneamhachta agus ba cheart go ranncuideodh sé leis an líonra straitéiseach glas agus go nascfadh sé leis.

Sa chás go bhfuil páirc spóirt nó saoráid spóirt ann ar thailte Z15 atá faoi réir athfhorbartha, ceanglófar bonneagar spóirt/ áineasa comhréireach a sholáthar agus a choinneáil le haghaidh úsáide pobail nuair is cuí mar cuid d'aon fhorbairt nua (féach freisin Caibidil 10: Bonneagar Glas agus Áineas Beartas GI49).

Ceanglófar ar aon fhorbairt a bheartaítear le haghaidh úsáidí 'oscailte le breithniú' ar cuid de ghabháltas Z15, a thaispeáint don údarás pleanála an chaoi a bhfuil an togra i gcomhréir le haidhmeanna an chuspóra críosaithe agus an chaoi a gcuidíonn sé leo; conas a sholáthraíonn sé do bhonneagar suntasach pobail agus sóisialta nua a rachaidh chun leasa an phobail i gcoitinne; agus, conas a dhéanfaidh forbairt den sórt sin feidhm/feidhmeanna sóisialta agus pobail na dtailte atá faoi réir an togra forbartha a chaomhnú, a chothabháil nó a fheabhsú.

Z15 – Úsáidí Incheadaithe

Foirgnimh ar mhaithe le sláinte, sábháilteacht agus leas an phobail, caifé/ seomra tae, reilig, saoráid cúram leanaí, teach club agus áiseanna spóirt gaolmhara, saoráid phobail, foirgneamh agus úsáidí cultúrtha/ áineasa, comhairleoirí oideachais, míochaine agus gaolmhara, spás oscailte, áit adhartha poiblí, suiteáil seirbhíse poiblí, institiúid chónaithe (agus cóiríocht choimhdeach cónaithe don fhoireann), saoráid spóirt.

Z15 – Úsáidí Oscailte le Breithniú

Cuibhrinn, maireachtáil cuidithe/ teach scoir, leaba agus bricfeasta,

carrchlós coimhdeach le príomhúsáid, ionad cathartha agus taitneamhachta/ athchúrsála, ionad comhdhála, créamatóiriam, ionad ceardaíochta/ siopa ceardaíochta, delicatessen, teach tórraimh, teach aíochta, brú (turasóir), cúrsa gailf bardasach, ionad cúraim sláinte príomhúil, bialann, siopa (áitiúil), cóiríocht do mhic léinn (bainteach leis an bpríomhúsáid institiúideach), ionad oiliúna, máinliacht tréidliachta, (féach mír 14.3.1 agus míreanna thuas maidir le tograí cónaithe/ oifige).

14.7.15 Tithíocht agus Fostaíocht Inacmhainne - Z16

Cuspóir Criosaithe Úsáid Talún Z16 - Féachaint d'fhorbairt shóisialta, eacnamaíoch agus fhisiceach agus/ nó athnuachan ceantair a bhaint amach le húsáid mheasctha a lorg, a mbeadh sé mar phríomhaidhm aige tithíocht inacmhainne agus fostaíocht a sholáthar.

Theastódh máistirphlean ón gcriosú nua Z16 do gach láithreán a athainmníodh go Z16. Dhéanfaí an máistirphlean a fhorbairt i gcomhairle iomlán le CCBAC, an tÚdarás Náisiúnta Iompair, Bonneagar Iompair Éireann, an Roinn Oideachais agus Scileanna, comhlachtaí ionadaíoch Fiontar agus Fostaíochta, Uisce Éireann, agus an pobal áitiúil. Shaineofaí úsáidí talún an chriosaithe Z16 nua mar seo a leanas: 30% Fostaíocht 10% Spás Oscailte Áineasa Ardchaighdeán 10% Áiseanna Pobail agus/ nó Cultúrtha 10% Cónaithe Príobháideach 40% Cónaithe Sóisialta agus Inacmhainne - le bheith comhdhéanta de mheascán de thithíocht shóisialta, ceannach inacmhainne, cíos inacmhainne agus tithíocht do sheanóirí le hinacmhainneacht le saineú ag CPS Tithíochta Chomhairle Cathrach Bhaile Átha Cliath le formheas na comhairle iomláine.

14.8 Tobhach na Láithreán Tréigthe

Rinne an tAcht um Athghiniúint Uirbeach agus Tithíocht, 2015, (arna leasú) foráil maidir le tobhach láithreán folamh chun forbairt suíomhanna folmha agus tearcúsáidte a spreagadh i gceantair uirbeacha chun críocha tithíochta agus athghiniúna. Leis an Acht, cuirtear ar chumas na nÚdarás Áitiúil sainchuspóir a sholáthar ina bPlean Forbartha d'fhorbairt agus athúsáid suíomhanna folmha in áiteanna ar leith laistigh de cheantair uirbeacha ina meastar go bhfuil sé tairbheach chun cuspóirí na Croí-Straitéise a bhaint amach. Leagtar amach san Acht dhá chatagóir leathana de thalamh folamh a bhféadfadh feidhm a bheith ag an tobhach maidir leo:

- Tailte atá criosaithe chun críocha cónaithe go hiomlán nó go príomha de réir Alt 10(2)(a) den Acht.

- Tailte a sainithníodh leis an gcuspóir ceantair a bhfuil athghiniúint de dhíth orthu a fhorbairt agus a athnuachan de réir Alt 10(2)(h) den Acht.

Chun críocha an Achta agus forálacha a bhaineann leis an tobhach láithreán folamh a chur chun feidhme, cuimsíonn na rudaí seo a leanas tailte atá criosaithe chun críocha cónaithe go hiomlán nó go príomha de réir Alt 10(2)(a) den Acht:

- Z1 Comharsanachtaí Cónaithe Inbhuanaithe - Taitneamhachtaí cónaithe a chosaint, a sholáthar agus a fheabhsú.
- Comharsanachtaí Cónaithe Z2 (Limistéir Chaomhantais) - Taitneamhachtaí limistéar caomhnaithe cónaithe a chosaint agus/ nó a fheabhsú.
- Z8 Limistéir Chaomhantais Sheoirseacha - An carachtar dearaidh ailtireachta agus cathartha atá ann a chosaint, agus gan ach leathnú teoranta a cheadú atá i gcomhréir leis an gcuspóir caomhantais.
- Z10 Úsáidí Measctha Inbhuanaithe de Bruachbhailte Láir agus Lár na Cathrach - Forbairt láithreáin lár na cathrach agus bruachbhailte láir a chomhdhlúthú agus a éascú le haghaidh úsáidí measctha.

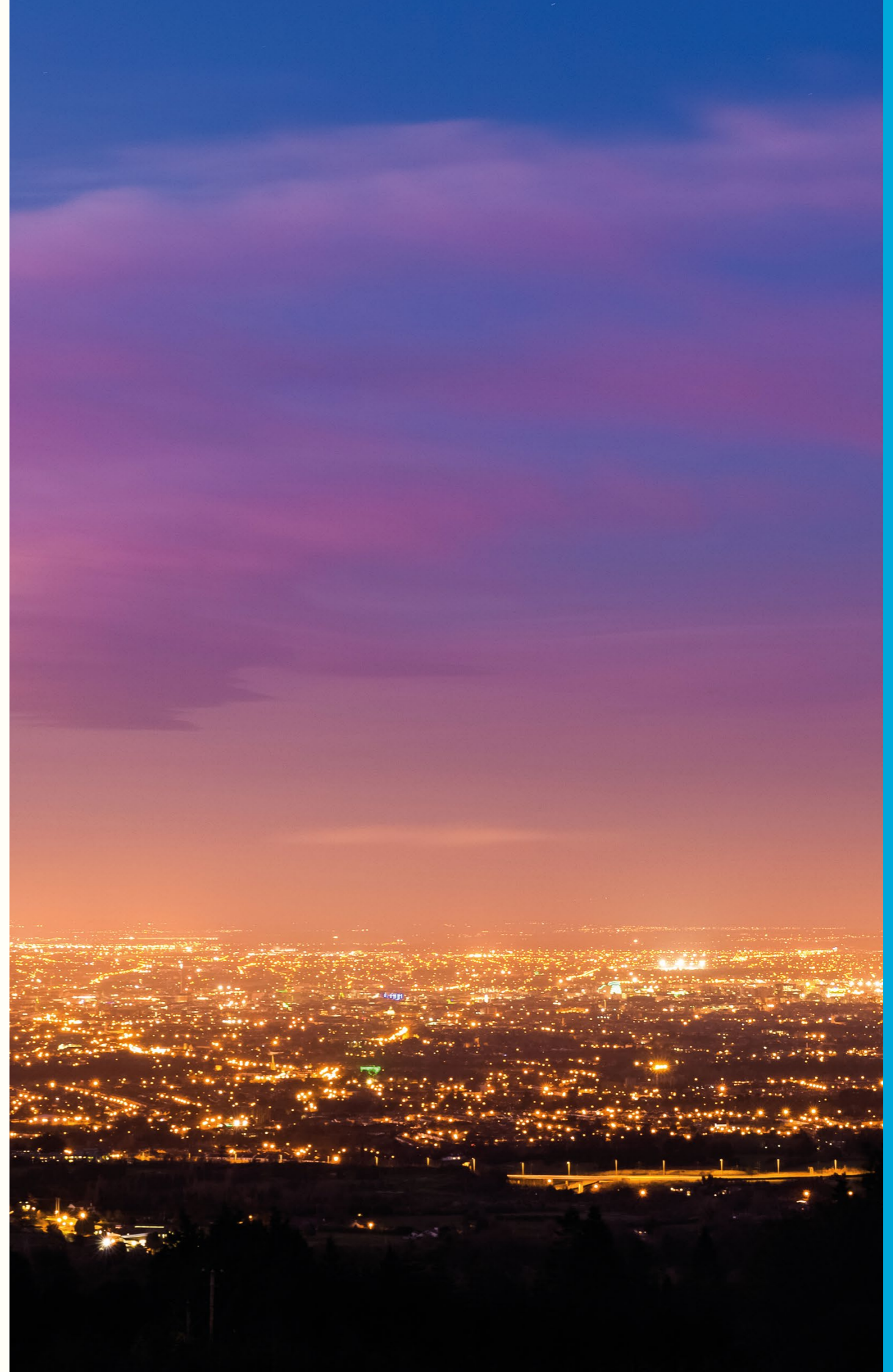

- Z12 Talamh Institiúideach (Acmhainneacht Forbartha Amach Anseo) - A chinntiú go gcosnófar na taitneamhachtaí comhshaoil atá ann cheana in úsáid na dtailte seo sa todhchaí a bheidh cónaitheach den cuid is mó.
- Tailte cónaithe a sainithníodh i SDRAnna na cathrach (criosanna Z14: Féachaint d'fhorbairt shóisialta, eacnamaíoch agus fhisiceach agus/ nó athghiniúint limistéar a bhaint amach le húsáid mheasctha a lorg, a mbeadh cónaithe mar an phríomhúsáid) toisc gurb iad na tailte seo na ceantair ríthábhachtacha athfhorbartha agus athghiniúna sa chathair - féach freisin Caibidil 13: Forbairt Straitéiseach agus Ceantair Athghiniúna agus freisin Scéimeanna Pleanála SDZ agus LAPanna nuair is ábhartha.

Foráiltear le halt 10(2)(h) den Acht go gcuimseoidh Plean Forbartha cuspóirí d'fhorbairt agus d'athnuachan ceantar, a bhfuil athghiniúint de dhíth orthu, d'fhonn cosc a chur ar: éifeachtaí díobhálacha ar thaitneamhachtaí atá ann cheana i gceantair den sórt sin, go háirithe , mar thoradh ar riocht fothrach nó faillí aon talún; gaiseadh uirbeach agus lobhadh; iompar frithshóisialta, nó; ganntanas tithe ináitrithe nó talún atá oiriúnach le haghaidh úsáide cónaithe nó meascán d'úsáidí cónaithe agus eile.

De réir Alt 10(2)(h) den Acht, agus chun críche an tAcht um Athghiniúint Uirbeach agus Tithíocht 2015 (arna leasú) a chur chun feidhme, sainithnítear na cuspóirí criosaithe úsáide talún seo a leanas mar d'fhéadfadh go mbeadh tailte iontu a bhfuil gá leo a athghiniúint/ athnuachan:

- Z3 Ionaid Comharsanachta - Áiseanna comharsanachta a sholáthar agus a fheabhsú.
- Z4 Ionaid Dúiche - Áiseanna seirbhísí measctha a sholáthar agus a fheabhsú.
- Z5 Lár na Cathrach - Forbairt an cheantair láir a chomhdhlúthú agus a éascú, agus carachtar agus dínit an dearaidh chathartha a aithint, a threisiú, a neartú agus a chosaint.
- Z6 Fostaíocht/ Fiontar - Soláthar a dhéanamh do chruthú agus do chosaint fiontar agus deiseanna chun fostaíocht a chruthú a éascú.
- Z7 Fostaíocht (Trom) - Soláthar a dhéanamh d'úsáidí tionsclaíocha a chosaint agus a chruthú, agus deiseanna a chruthú chun fostaíocht a chruthú lena n-áirítear Gníomhaíochtaí a Bhaineann leis an bPort.

CAIBIDIL 15

**Caighdeán
Forbartha**

15.1 Réamhrá

Sa chaibidil seo den phlean leagtar amach na caighdeáin agus na critéir atá le breithniú sa phróiseas bainistíochta forbartha ionas gur féidir tograí forbartha a mheas i dtéarmaí an chaoi a gcuireann siad le gnóthú na croístraitéise agus na mbeartas agus na gcuispóirí gaolmhara.

Tá an treoir agus na prionsabail atá leagtha amach beartaithe mar threoir d'iarratasóirí ionchasacha maidir le conas ar cheart d'fhorbairt nua dearadh sofhreagrach agus nuálaíoch a spreagadh sa chathair. Leagtar comhairle amach freisin maidir le cineálacha agus forbairtí sonracha úsáide talún.

Mar atá leagtha amach i gCaibidil 4: Cruth agus Struchtúr na Cathrach, is é fealsúnacht Chomhairle Cathrach Bhaile Átha Cliath cur chuige pleanála a fhorbairt a chuireann luach ar uirbeachas agus ar chruthú áiteanna uirbeacha beoga, sábháilte, compordacha agus tarraingteacha inar mian le daoine maireachtáil, obair, bualadh le chéile agus taitneamh a bhaint as a gcuid ama fóillíochta. Beidh an Chomhairle Cathrach ag súil go léireoidh iarratasóirí cur chuige cuimsitheach agus comhtháite maidir le dearadh na forbartha uile.

Chuir an Creat Pleanála Náisiúnta 2040 agus Tionól Réigiúnach an Oirthir agus Lár na Tíre - Straitéis Réigiúnach Spásúlachta agus Eacnamaíoch (2019-2031) bonn eolais faoin treoir sa chaibidil seo. Spreagann agus tacaíonn an NPF agus RSES le dlús na gceantar uirbeach atá ann agus cuirtear chun cinn iontu úsáid critéar bunaithe ar fheidhmíocht i measúnú forbairtí chun torthaí dea-dheartha agus ardchaighdeáin a bhaint amach.

Spreagann NPO 6, 13 agus 35 agus RPO 4.3 agus 5.4 go sonrath athnuachan limistéar uirbeach ag athúsáid na bhfoirgneamh atá ann cheana agus suíomhanna athfhorbraíochta le haghaidh airde agus dlúis mhéadaithe faoi réir chomhlíonadh le sraith de mheasúnuithe cáilíochtúla. Leis na cuspóirí seo, mar aon leis na Ceanglais maidir le Beartas Pleanála Sonrach mar atá leagtha amach i dTreoirlínte Alt 28, lena n-áirítear na Treoirlínte um Fhorbairt Uirbeach agus Airde Foirgníochta (2018) agus Tithíocht Uirbeach Inbhuanaithe; Caighdeáin Dearaidh d'Árasáin Nua, Treoirlínte d'Údaráis Phleanála (2020) cuirtear bonn eolais faoi na treoirlínte bainistíochta forbartha mar atá leagtha amach sa chaibidil seo.

15.2 Próiseas Pleanála agus Doiciméadú

15.2.1 Comhthéacs Reachtach

Cuid dhílis den phróiseas pleanála is ea bainistíocht forbartha. Spreagtar iarratasóirí dul i gcomhairle leis an bplean forbartha agus le treoirlínte eile atá leagtha amach anseo chun na ceanglais le haghaidh tograí forbartha a aimsiú. I gCuid III den Acht um Pleanáil agus Forbairt 2000, arna leasú, leagtar amach an comhthéacs reachtach maidir le forbairt a rialú agus an próiseas iarratais phleanála ag tagairt do Cuid 4 de na Rialacháin Pleanála agus Forbartha 2001, arna leasú, maidir leis na ceanglais maidir le hiarratais phleanála. De réir na reachtaíochta ábhartha, soláthróidh an chaibidil seo den phlean forbartha tuilleadh treorach agus sainriachtanais maidir leis na comhphárteanna riachtanacha atá le cur isteach agus le breithniú mar cuid d'iarratas pleanála.

15.2.2 Alt 247 Comhairliúchán Réamhpleanála

Moltar d'iarratasóirí dul i mbun Comhairliúcháin Réamhiarratais leis an Roinn Pleanála sula ndéantar iarratais phleanála suntasacha a thaisceadh mar a fhoráiltear in Alt 247 den Acht Pleanála agus Forbartha 2000 (arna leasú).

Soláthraíonn an próiseas seo deis don údarás pleanála an fhorbairt a mheas i bprionsabal agus comhairle a thabhairt don iarratasóir ar bheartais agus ar chuspóirí ábhartha chun tionchar a imirt ar a dhearadh agus aird á tabhairt ar phríomhchuspóirí an phlean forbartha d'fhonn seachadadh scéimeanna ardchaighdeáin a chinntiú.

15.2.3 Doiciméadú Iarratas Pleanála - Tairseacha Pleanála

Cuimsítear sa phróiseas iarratais phleanála measúnú ar raon fachtóirí éagsúla lena n-áirítear dearadh ailtreachta, tírdhreach, éiceolaíocht agus an comhshaol, seirbhísí agus draenáil, tionchar amhairc, caomhnú, iompar agus miocraeraíde lena n-áirítear rochtain solas an lae agus solas na gréine, torann agus gaoth.

Ba cheart go mbeadh an anailís agus an doiciméadacht riachtanach chun tacú leis an dearadh agus an réasúnaíocht atá beartaithe do scéim mar thaca le hiarratais phleanála. Le cuidiú le hullmhú iarratas pleanála, leagtar amach i dTábla 15-1 na tairseacha forbartha do cuid den doiciméadacht a bhaineann le hiarratais phleanála ar leith. Moltar d'iarratasóirí dul i gcomhairle leis an tábla seo ag céim luath sa phróiseas iarratais phleanála.

Tábla 15-1: Tairseacha d'Iarratais Phleanála

Tuarascálacha	Tairseach Cónaithe	Tairseach Tráchtála	Eile
Tuarascáil ar Dhearadh Ailtireachta	30 aonad cónaithe nó níos mó	Cúinsí a bhaineann go sonrach le Láithreán	
Measúnú Cáilíocht Tithíochta	Gach forbairt chónaithe	N/B	
Tuarascáil ar Dhearadh Tírdhreacha	30 aonad cónaithe nó níos mó	1,000 méadar cearnach nó níos mó	
Tuarascáil Pleanála	30 aonad cónaithe nó níos mó	1,000 méadar cearnach nó níos mó	
Measúnú Solas an Lae agus Solas na Gréine	Gach forbairt árasán	Cúinsí a bhaineann go sonrach le Láithreán *	
Iniúchadh Pobail agus Sóisialta	50 aonad cónaithe nó níos mó		Aon Fhorbairt a chuimsíonn Bonneagar Pobail nó Sóisialta **.
Tuarascáil Saolré	Gach forbairt árasán		
Straitéis um Shábháilteacht Phobail	100 aonad cónaithe		
Ráiteas Bainistíochta Oibriúcháin	30 aonad cónaithe nó níos mó		Óstán, Árastán

Tuarascálacha	Tairseach Cónaithe	Tairseach Tráchtála	Eile
Measúnú Tráchtála agus Iompair	50 aonad cónaithe nó níos mó		Aon fhorbairt le bóithre nua a thógáil, aon tionscadal a théann i bhfeidhm go hábhartha ar úsáideoirí leochaileacha bóithre, leasuithe ar bhóithre atá ann cheana nó gluaiseachtaí suntasacha bóithre a ghiniúint.
Plean Bainistíochta Soghluaiseachta / Plean Taistil	20 aonad cónaithe nó níos mó	Níos mó ná 100 fostaí	Aon fhorbairt le carrchlós laghdaithe/ gan aon charrchlós Campais scoile agus seirbhísí móra cúram leanaí.
Iniúchadh um Shábháilteacht ar Bhóithre			Aon fhorbairt le bóithre nua a thógáil, aon tionscadal a théann i bhfeidhm go hábhartha ar úsáideoirí leochaileacha bóithre, leasuithe ar bhóithre atá ann cheana nó gluaiseachtaí suntasacha bóithre a ghiniúint.

Tuarascálacha	Tairseach Cónaithe	Tairseach Tráchtála	Eile
Straitéis Seachadta Seirbhíse agus Rochtana	Gach Teaghais Eachlainne/ Cúlchríocha	***** Cúinsí a bhaineann go sonrach le suíomh	Cóiríocht do Mhic Léinn, Óstán, Árastán
Tuarascáil ar Sheirbhísí Innealtóireachta (Sibhialta agus Struchtúrach)	30 aonad cónaithe nó níos mó	1,000 méadar cearnach nó níos mó	
Plean Bainistíochta Tógála	30 aonad cónaithe nó níos mó	1,000 méadar cearnach nó níos mó	
Plean Bainistíochta Dramhaíola um Scartáil Tógála	30 aonad cónaithe nó níos mó	1,000 méadar cearnach nó níos mó	
Pleananna Bainistíochta Dramhaíola Oibriúcháin	30 aonad cónaithe nó níos mó	1,000 méadar cearnach nó níos mó	
Measúnú Tionchair Íosláigh			Gach forbairt lena n-áirítear leibhéal íosláigh.
Gníomh Aeráide agus Ráiteas Fuinnimh (lena n-áirítear Téamh Dúiche)	30 aonad cónaithe nó níos mó	1,000 méadar cearnach nó níos mó	
Plean Bainistíochta Uisce Dromchla - féach Aguisín 13	2 aonad cónaithe nó níos mó	100 méadar cearnach	

Tuarascálacha	Tairseach Cónaithe	Tairseach Tráchtála	Eile
Measúnú Torainn			Aon úsáid a ghineann torann agus nó aon fhorbairt laistigh de chriosanna torainn ainmnithe mar a léirítear ar léarscáileanna criosaithe plean forbartha.
Measúnú Riosca gcás Tuilté atá Sainiúil don Suíomh			Aon fhorbairtí laistigh de Chriosanna Riosca Tuilté A agus B.
Tuarascáil ar Imscrúdú Láithreán			Gach forbairt ar láithreáin a chuimsíonn tailte éillithe agus / nó ina moltar íoslach.

Tuarascálacha	Tairseach Cónaithe	Tairseach Tráchtála	Eile
Tuarascáil ar Chaomhnú			Aon fhorbairt a bhaineann le déanmhas cosanta, laistigh de chúirtealáiste déanmhas chosanta, agus / nó a théann i bhfeidhm nó laistigh de chúirtealáiste séadchomhartha cosanta. D'fhéadfadh go mbeadh tuairisc ag teastáil ó fhorbairtí laistigh de ACA ag brath ar scála na forbartha atá beartaithe.
Ráiteas Tionchair Mhiondíola			Forbairt mhiondíola *** de 2,000 méadar cearnach (glanspás comparáide urláir) agus 1,500 méadar cearnach. (glanspás áise urláir) lasmuigh de lár na cathrach agus KUVanna.

Tuarascálacha	Tairseach Cónaithe	Tairseach Tráchtála	Eile
Measúnú Tionchair Éiceolaíoch			Gach forbairt atá suite laistigh d'aon ghnáthóg íogair nó in aice léi, ar shuíomhanna a bhféadfadh speicis chosanta a bheith iontu nó i dtimpeallacht tírdhreacha ardchaighdeáin.
Scagadh Measúnachta Cuí agus NIS			Teastaíonn Scagadh Measúnaithe Cuí do gach forbairt. Teastaíonn céim 2 (Ráiteas Tionchair Natura) nuair is dóigh go mbeidh éifeachtaí suntasacha ar an gcomhshaol ina n-aonar nó i gcomhcheangal le haon tionscadal eile.

Tuarascálacha	Tairseach Cónaithe	Tairseach Tráchtála	Eile
Measúnacht Tionchair Timpeallachta			Gach Forbairt laistigh den tairseach atá leagtha amach san Acht um Pleanáil agus Forbairt 2000, arna leasú nó le haon fhorbairt a bhfuil tionchar suntasach aici ar an gcomhshaol.
Measúnú Tírdhreacha agus Tionchair Amhairc, Measúnú Miocraeráid, Tuarascáil Teileachumarsáide - féach Aguisín 3	Cúinsí a bhaineann go sonrath le Láithreán ****	Cúinsí a bhaineann go sonrath le Láithreán ****	

Nótaí:

* Measúnú Solas an Lae / Solas na Gréine ag teastáil le haghaidh imthosca a bhaineann go sonrath le láithreán chun an tionchar a d’fhéadfadh a bheith aige ar áitribh máguaird a thaispeáint - Féach Aguisín 16 le haghaidh tuilleadh treorach.

** I measc Bhonneagar Pobail agus Sóisialta tá Scoil, Naíolann, Ionad Pobail, Áiteanna Adhartha, Páirceanna Poiblí, Leabharlann nó aon fhoirgneamh faoi úinéireacht an stáit atá inrochtana go poiblí.

*** Áirítear le miondíol ollmhargadh, ollmhargadh lascaine, siopa áise, siopa comparáide, stóras miondíola, aon siopa chun earraí agus / nó éadaí a dhíol.

**** Éileofar na tuarascálacha seo ar bhonn cás ar chás agus aird á tabhairt ar airde agus dlús an togra. Féach ar Aguisín 3 le haghaidh tuilleadh sonraí.

***** Straitéis Seachadta Seirbhíse agus Rochtana a theastaíonn le haghaidh imthosca a bhaineann go sonrath le láithreán chun rochtain agus cumas leordhóthanach ar shuíomh seirbhíse a thaispeáint (féach Aguisín 5 le haghaidh tuilleadh treorach).

15.2.4 Leas i Maoin

Maidir le hiarratas pleanála a chur isteach, faoi na Rialacháin Pleanála agus Forbartha, 2001 (arna leasú), ní mór d’iarratasóir nach úinéir dlíthiúil ar an talamh nó ar an struchtúr atá i gceist litir toilithe a chur isteach ón úinéir d’fhonn an iarratas pleanála a dhéanamh. Soláthraíonn na Treoirlínte Bainistíochta Forbartha d’Údaráis Phleanála, 2007, tuilleadh treorach ar an ábhar seo.

15.2.5 Ranníocaíochtaí Forbartha

Féadfaidh Comhairle Cathrach Bhaile Átha Cliath, agus cead pleanála á deonú aici, coinníollacha a cheangal lena gceanglaítear ranníocaíocht (í) a íoc i leith bonneagair agus saoráidí poiblí, a rachaidh chun leasa forbartha ina limistéar. Tá sonraí faoi na ranníocaíochtaí sin leagtha amach i Scéim Ranníocaíochta Forbartha na Comhairle, agus i Scéimeanna Ranníocaíochta Forbartha Forlíontaí, nuair is ábhartha, atá ar fáil chun breathnú orthu ar www.dublincity.ie.

15.3 Measúnú Comhshaoil - EIA / AA / Measúnacht Tionchair Éiceolaíoch

15.3.1 Measúnacht Tionchair Timpeallachta

Breithníonn Measúnuithe Tionchair Timpeallachta (EIA) cibé an dócha go mbeidh éifeachtaí suntasacha ag tionscadail forbartha ina n-aonar nó i dteannta a chéile ar an gcomhshaoil.

Leagtar amach sna Rialacháin Pleanála agus Forbartha 2001, arna leasú, na tairseacha éigeantacha d'aicmí sonrathite forbartha a bhfuil feidhm ag Ullmhúchán Measúnachta Tionchair Timpeallachta ina leith. B'fhéidir go gcaithfear EIA a dhéanamh fiú má tá an fhorbairt faoi bhun na dtairseach éigeantach mar atá leagtha amach sna rialacháin bunaithe ar an tionchar féideartha ar an gcomhshaoil.

Is éard atá i gceist leis an bpróiseas ná Tuarascáil ar Mheasúnacht Tionchair Timpeallachta (EIAR) a ullmhú ag an iarratasóir agus scrúdú agus anailís ar an EIAR agus faisnéis ábhartha eile as a dtiocfaidh conclúid réasúnaithe ag an údarás inniúil (Comhairle Cathrach Bhaile Átha Cliath) ar na héifeachtaí suntasacha dóchúla a bheidh ag an forbairt bheartaithe ar an gcomhshaoil.

Cuirfidh an t-údarás inniúil gach iarratas pleanála faoi Scagadh EIA mar cuid den phróiseas iarratais phleanála. Ba chóir Ráiteas Scagtha EIA a chur isteach le gach iarratas. Le haghaidh tuilleadh treorach féach Nóta Cleachtais OPR PN02 - Scagadh Measúnachta Tionchair Timpeallachta féach ar <https://www.opr.ie/planning-practice/>.

D'fhonn measúnú ceart ar thogra forbartha a éascú in imthosca ina meastar gur dóigh go mbeadh tionchar suntasach ag forbairt bheartaithe ar an gcomhshaoil, mar gheall ar chineál, scála nó suíomh an togra, éileoidh Comhairle Cathrach Bhaile Átha Cliath Ráiteas Tionchair Timpeallachta a chur isteach de réir fhorálacha na Rialachán Pleanála agus Forbartha 2001, arna leasú.

15.3.2 Measúnacht Chuí

I Measúnacht Cuí (AA) faoi Airteagal 6 den Treoir maidir le Gnáthóga breithnítear cibé an mbeadh drochthionchar ag plean nó ag tionscadal beartaithe ar shláine Láithreáin Eorpaigh.

Nuair a tugadh isteach Treoir Éan an AE (79/409 / CEE) agus Treoir maidir le Gnáthóga an AE (43/92 / CEE) tháinig an oibleagáid líonra Natura 2000 de shuíomhanna a bhfuil tábhacht bithéagsúlachta is airde acu a bhunú do ghnáthóga agus speicis neamhchoitianta agus atá faoi bhagairt ar fud na AE. In Éirinn, i líonra Natura 2000 de láithreáin Eorpacha, cuimsítear Limistéir faoi Chaomhnú Speisialta (lena n-áirítear SACanna iarrthóra), agus Limistéir faoi Chosaint Speisialta Speisialta (lena n-áirítear SPAnna beartaithe).

Is í aidhm an dá threoir ná stádas caomhnaithe fabhrach gnáthóga agus speiceas nádúrtha ar fud na hEorpa a chothabháil agus, ar an mbealach seo, cur le forbairt inbhuanaithe agus cothabháil bithéagsúlachta na hEorpa a chur chun cinn.

Is príomh-shásra cosanta é Measúnacht Chuí (AA) do na suíomhanna agus na speicis ábhartha, trína gceanglaítear air machnamh a dhéanamh ar na himpleachtaí caomhnaithe dúlra a d'fhéadfadh a bheith ag aon phlean nó tionscadal ar líonra láithreán Natura 2000 sula ndéanfar aon chinneadh an plean sin a cheadú nó tionscadal le dul ar aghaidh. Is measúnú iarmharta dírithe agus mionsonraithe é AA ar impleachtaí plean nó tionscadail, leis féin agus i gcomhcheangal le pleananna agus tionscadail eile, ar shláine láithreán Natura 2000 i bhfianaise a chuspóirí caomhnaithe.

Agus cinneadh á dhéanamh an bhfuil gá le AA, ullmhaítear Ráiteas Scagtha AA ar dtús. Sa ráiteas scagtha, déantar measúnú, i bhfianaise an eolais eolaíoch is fearr, cibé acu is dóigh go mbeidh éifeacht shuntasach ag plean nó tionscadal beartaithe, ina aonar nó i gcomhcheangal le plean nó tionscadal eile ar Láithreán Eorpach. Má chinntear tríd an bpróiseas scagtha gur dócha go mbeidh éifeachtaí suntasacha ann, ansin beidh gá le Measúnacht Chuí Céim 2, lena n-áirítear Measúnacht Tionchair Natura.

Déanfaidh an t-údarás inniúil (Comhairle Cathrach Bhaile Átha Cliath) gach iarratas ar AA a scagadh mar cuid den phróiseas pleanála. Iarrtar ar iarratasóirí, áfach, ráiteas scagtha agus measúnú Céim 2 ina dhiaidh sin (más gá) a dhéanamh lena gcur san áireamh leis an iarratas pleanála.

Tá ceanglais maidir le comhlíonadh le AA leagtha amach san Acht um Pleanáil agus Forbairt, 2000 (arna leasú). Soláthraíonn ‘Measúnacht Chuí ar Phleananna agus Tionscadail in Éirinn - Treoir d’Údaráis Phleanála’ (2009), arna n-ullmhú i gcomhpháirt ag an tSeirbhís Páirceanna Náisiúnta agus Fiadhúlra agus ag an Roinn Comhshaoil, Oidhreachta agus Rialtais Áitiúil, treoir níos mionsonraithe ar AA agus tá sé ar fáil le feiceáil ag an nasc seo a leanas: https://www.npws.ie/sites/default/files/publications/pdf/NPWS_2009_AA_Guidance.pdf.

Tugtar treoir freisin i Nóta Cleachtais OPR PN01 - Scagadh Measúnachta Cuí do Bhainistíocht Forbartha - féach <https://www.opr.ie/planning-practice/>.

D’fhoilsigh an Coimisiún Eorpach treoir freisin ar Airteagal 6 den Treoir maidir le Gnáthóga, lena n-áirítear maidir le Scagadh Measúnachta Cuí. Féach na doiciméid treorach: Measúnú ar phleananna agus ar thionscadail a théann i bhfeidhm go mór ar láithreáin Natura 2000 (Samhain 2001) agus Láithreáin Natura 2000 a bhainistiú: Forálacha Airteagal 6 den Treoir ‘Gnáthóga’ (2018). Tá an dá cheann ar fáil ag an nasc seo: https://ec.europa.eu/environment/nature/natura2000/management/guidance_en.htm

15.3.3 Measúnacht Tionchair Éiceolaíoch

Ba cheart Measúnacht Tionchair Éiceolaíoch a dhéanamh ar gach forbairt laistigh nó in aice le haon ghnáthóg íogair, dorchla éiceolaíoch, limistéar sainiúil carachtar tírdhreacha nó a bhféadfadh gnáthóga nó speicis chosanta a bheith ann.

Féadfaidh an tÚdarás Pleanála a iarraidh go gcuirfí Measúnacht Tionchair Éiceolaíoch isteach mar cuid den iarratas pleanála ar aon forbairt eile a mheastar a bheith íogair ó thaobh na héiceolaíochta de (féach freisin beartas GI13, Caibidil 10).

15.4 Príomhphrionsabail Dearaidh

Tacaíonn dearadh ardchaighdeáin le cruthú áiteanna maithe agus bíonn tionchar dearfach aige ar shláinte agus ar fholláine. Beifear ag súil go gcuimseoidh gach forbairt caighdeáin eiseamláireacha de dhearadh agus ailtireacht uirbeach inbhuanaithe agus uilechuimsitheach ar ardchaighdeán a oirfidh do thimpeallacht agus d’oidhreacht na cathrach agus dá raon éagsúil comharsanachtaí atá sainiúil go háitiúil. Breithneofar na príomhphrionsabail dearaidh seo a leanas agus tograí forbartha á meas.

15.4.1 Comhforbairt Áite Sláintiúil

Cur chuige comhcheangailte maidir le pleanáil, dearadh agus bainistíocht spásanna poiblí is éard atá i gcomhforbairt áite sláintiúil. Le dea-dhearadh um chomhforbairt áite, cinnteofar go n-éireoidh le ceantair agus spásanna áitiúla a chuirfidh gníomhaíocht chun cinn agus a chuirfidh beocht ar fáil do cheantar, cur go dearfach le sláinte agus folláine an phobail. Tá sé riachtanach go dtabharfadh forbairtí nua aird ar dhea-phrionsabail um chomhforbairt áite shláintiúil chun timpeallachtaí atá athléimneach ó thaobh na haeráide de a chruthú ar mian le daoine a bheith páirteach iontu, agus pobail láidre inbhuanaithe dea-dheartha mar thoradh orthu.

Spreagfar gach forbairt chun tacú le comharsanachtaí inbhuanaithe agus pobail shláintiúla a chruthú agus a chothú, atá deartha chun taisteal gníomhach a éascú lena n-áirítear siúlóid agus rothaíocht, gar d’iompar poiblí a mhéid is féidir, agus raon bonneagair pobail, i dtimpeallachtaí úsáide measctha ar chaighdeán níos déine de réir phrionsabail na cathrach de 15 nóiméad mar atá leagtha amach i gCaibidilí 4 agus 5. Tacófar le háiseanna áineasa gníomhacha agus spóirt a sholáthar i gcomharsanachtaí nua agus i spásanna poiblí chomh maith le bearta glasaithe lena n-áirítear bonneagar coinneála uisce bunaithe ar an dúlra a úsáid sa ríocht phoiblí (féach beartas GI27, cuspóir GIO5).

Is iad seo a leanas na príomhphrionsabail atá le breithniú:

- An méid a chuireann an ríocht phoiblí chun leasa agus / nó taitneamh an cheantair.
- An cumas mothú áite agus pobail a chruthú ag baint úsáide as gnéithe láithreáin atá ann cheana, clúdach crann agus tírdhreachú chun tacú le bonneagar glas agus sráideanna sláintiúla.
- Úsáid ábhair agus bailchríocha ar ardchaighdeán lena n-áirítear tírdhreachú crua agus bog.

- Treoshuíomh an spáis oscailte agus inrochtaineacht solas an lae agus solas na gréine.
- Cáilíocht na spásanna oscailte poiblí, príobháideacha agus comhchoiteanna beartaithe agus saoráidí áineasa agus an gaol atá ag spásanna oscailte beartaithe le haon spás oscailte poiblí atá ann lena n-áirítear naisc agus tréscailteacht le comharsanacht, saoráidí agus sráideanna in aice láimhe.
- Inrochtaineacht na forbartha agus na mbeart ceansaithe tráchtá atá i bhfeidhm de réir DMURS.
- Tarraingteacht na forbartha do ghníomhaíochtaí éagsúla ar nós siúlóide, rothaíochta, suí, bia srl.
- Spreagfar idirghaol idir foirgnimh / teaghaisí, bóithre, bealaí do choisithe, saoráidí ionad comharsanachta agus páirceanna áitiúla agus limistéir ghlasa - aghaidheanna gníomhacha agus faireachas éighníomhach.

15.4.2 Dearadh Cáilíocht Ailtireachta

Spreagtar ailtireacht shamhlaíoch, nuálach agus chomhaimseartha i ngach togra forbartha, ar an gcoinníoll go bhfuil meas aici ar oidhreacht Bhaile Átha Cliath agus ar shainiúlacht áitiúil agus go gcuireann sí go mór le timpeallacht na cathrach. Trína dhearadh, úsáid ábhar agus bailchríocha, cuirfidh forbairt go dearfach leis an mbailedhreach agus leis an réimse uirbeach, agus lena feidhmíocht chomhshaoil.

Trí úsáid a bhaint as ábhair agus bailchríocha ar ardchaighdeán agus an fhoirm thógála chuí, ba cheart go gcuirfeadh cáilíocht ailtireachta na forbartha go dearfach leis an dearadh uirbeach agus an sráid-dreach, agus cáilíocht fhoriomlán na timpeallachta uirbí a fheabhsú. Go háirithe, ba cheart don fhorbairt freagairt go cruthaitheach dá comhthéacs agus meas a bheith aici uirthi agus í a fheabhsú.

Is féidir le foirm uirbeach agus leagan amach na forbartha tionchar a imirt ar raon fachtóirí lena n-áirítear tionchair mhicrea-cheimiceacha agus tionchair amhairc. Maidir leis seo, ba cheart leagan amach, suíomh agus comhdhéanamh foirgneamh ar láithreán a mheas. Ba chóir go mbeadh leagan amach na forbartha deartha chun a bheith tarraingteach do gach úsáideoir, go háirithe coisithe, rothaithe, daoine faoi mhíchumas agus daoine scothaosta.

Is iad seo a leanas na príomhphrionsabail atá le breithniú:

- Carachtar na bhfoirgneamh atá cóngarach dó, agus scála níos leithne na forbartha agus na spásanna timpeall an láithreáin.
- An comhthéacs atá ann agus an gaol leis an bpatrún, an fhoirm / na foirmeacha seanbhunaithe, dlús agus scála an bhailedhreacha máguaird, ag cur san áireamh rithimí atá ann cheana, comhréire, siméadrachtaí, caidrimh sholadacha ar neamhní, méid aonfhoirmeachta agus comhdhéanamh ingearchlónna, díonta agus foirgneamh línte. Ba cheart scála agus patrún na sráideanna, na gcearnóg, na lánaí agus na spásanna atá ann a mheas.
- An pailéad ábhar agus bailchríocha atá ann, mionsonraí ailtireachta agus tírdhreachú lena n-áirítear ballaí, geataí, troscán sráide, pábháil agus plandáil.
- Oiriúnacht an dearaidh atá beartaithe don úsáid talún atá beartaithe aige agus do charachtar úsáide talún níos leithne an cheantair, mar aon lena ghaol leis an ríocht phoiblí agus an méid a chuireann sé leis.
- Ba cheart go dtabharfadh dearadh na forbartha nua meas ar shócmhainní nádúrtha Bhaile Átha Cliath agus iad a fheabhsú, ar shócmhainní iad ar nós éadanas abhann agus canála, Abhainn na Life agus go leor spásanna oscailte ar ardchaighdeán a chuireann go dearfach leis an gcathairdhreach agus an réimse uirbeach, suíomhanna na struchtúr cosanta, ceantair a bhfuil spéis ar leith acu agus atá ina radhairc tábhachtacha agus go gcuimsíonn an dearadh mionsonraí, ábhair agus ceardaíocht ar ardchaighdeán.
- An gá atá le gnéithe nádúrtha an láithreáin a chosaint agus a fheabhsú, lena n-áirítear crainn agus aon suíomh tírdhreacha.
- An comhthéacs agus an treoshuíomh maidir le solas an lae, solas na gréine agus scáthchruth agus feidhmíocht chomhshaoil lena n-áirítear tionchair aeráide ar nós siorradh anuas nó tollánú gaoithe.
- Na príomhbhealaí ar cheart idirdhealú a dhéanamh orthu trí leas a bhaint as radhairc, príomhfoirgnimh agus sainchomharthaí tíre le gníomhaíochtaí agus feidhmeanna na n-áiteanna atá infheicthe, agus ar an gcaoi sin braistint beogachta a thabhairt do spásanna.
- Gnéithe sainchomhartha is féidir a úsáid chun cóireáil a thabhairt do phríomhbhealaí isteach i bhforbairt, spásanna oscailte a chomhlánú agus cuidiú le comhfhorbairt áite agus le féiniúlacht.

15.4.3 Inbhuanaitheacht agus Gníomhú ar son na hAeráide

Tá ról lárnach ag dea-dhearadh maidir le dramhaíl agus astaíochtaí a chuireann le hathrú aeráide a laghdú. Caithfear na saincheistanna seo a mheas ó thús an phróisis dhearadh. Beifear ag súil go n-íoslaghdóidh tograí forbartha úsáid fuinnimh agus astaíochtaí a chuireann le hathrú aeráide le linn saolré na forbartha le haidhm i dtreo saol saor ó charbón, agus an laghdú, athúsáid nó athchúrsáil acmhainní agus ábhar, lena n-áirítear uisce, dramhaíl agus comhiomláin, a chinntiú. Chun an fuinneamh corpraithe dramhaíola i struchtúir atá ann cheana a íoslaghdú, ba cheart athúsáid na bhfoirgneamh atá ann cheana a mheas mar rogha tosaíochta i gcónaí seachas scartáil agus tógáil nua. Féach Cuid 15.7 le haghaidh tuilleadh sonraí faoi riachtanais fuinnimh.

Is iad na príomhphrionsabail dearadh inbhuanaithe atá le breithniú (Féach freisin Cuid 15.6 ar Bhonneagar Glas):

- Ba cheart foirgnimh a dhearadh chun ídiú acmhainní a íoslaghdú, dramhaíl a laghdú, uisce a chaomhnú, úsáid éifeachtach fuinnimh a chur chun cinn agus teicneolaíochtaí in-athnuaite iomchuí a úsáid.
- Ba cheart don dearadh aeráil aisghabhála nádúrtha nó teasa a bharrfheabhsú, róthéamh a íoslaghdú agus lonnadh agus gnóthachan iomarcach gréine a íoslaghdú.
- Ba cheart ábhair a roghnú a fhoinsítear go hinbhuanaithe agus ábhair atá ann cheana a athúsáid agus a athchúrsáil nuair is féidir. Spreagtar an úsáid d'ábhair thógála glasa agus táirgí fuinnimh ionchorpraithe íseal cosúil le stroighin ísealcharbóin agus ábhair athchúrsáilte.
- Ba cheart go bhfeabhsódh an dearadh bithéagsúlacht agus go ndéanadh sé soláthar do spás oscailte inrochtana agus do thírdhreachú a fheabhsaíonn luach éiceolaíoch an láithreáin. Ba cheart bearta glasaithe a áireamh ar nós díonta agus ballaí glasa, plandáil agus crainn a ionchorprú. Féach freisin beartais mar atá mionsonraithe i gCaibidil 10.
- Ba cheart go gcuimseodh forbairtí Plean Bainistíochta Uisce Dromchla de réir cheanglais Aguisín 13 - Treoir um Bainistíocht Uisce Dromchla na Comhairle - féach beartas SI25.
- Caithfidh spásanna poiblí agus príobháideacha nua tograí do Chórais Draenála Inbhuanaithe (SuDS) a ionchorprú ina ndearadh, nuair is iomchuí, de réir Dhoiciméad Treorach na Comhairle chun Réitigh SuDS (2021) a chur i bhfeidhm. Féach freisin Aguisín 12 agus beartas SI22 agus SI23.

- Maidir le scéimeanna níos mó, ba cheart machnamh a dhéanamh ar scéimeanna téimh ceantair agus cumhacht is teas in éineacht (CHP) - féach beartas CA10, CA14, CA15, CA16, CA17 agus Roinn 15.7.2 thíos.

15.4.4 Cuimsitheacht agus Inrochtaineacht

Is timpeallacht chuimsitheach í timpeallacht a chuireann luach ar éagsúlacht agus ar dhifriocht agus a chuimsíonn riachtanais raon leathan grúpaí úsáideoirí, chomh maith le bheith sách solúbtha chun a bheith in ann oiriúnú do riachtanais agus cúinsí saoil atá ag athrú. Caithfear tograí forbartha, lena n-áirítear gach forbairt nua ar mhórsála, cibé acu a bhaineann siad le foirgnimh nua, oibreacha ríochta poiblí, athruithe úsáide nó athruithe ar fhoirgnimh atá ann cheana, a dhearadh chun freastal ar riachtanais soghluaisteacha agus áisiúlacht gach duine, agus prionsabail dearadh chuimsitheacha a ionchorprú go háirithe do grúpaí leochaileacha ar nós daoine scothaosta agus daoine faoi mhíchumas.

Laistigh d'fhoirgnimh agus spásanna nua, áireofar leis seo breithniú ar shaincheistanna mar sholáthar cúrsaíochta comhréidh, ardaitheoirí, leithead doirse, bailchríocha dromchla, comharthaí agus faisnéis. Ba cheart riachtanais áititheoirí d'aoiseanna agus céimeanna difriúla dá saol a mheas freisin, ag cinntiú go gcumasóidh foirm, tógáil agus socrú inmheánach an fhoirgnimh inoiriúnaitheacht sa todhchaí. Ba cheart go mbreathnódh rochtain ar an gcomhshaol ar bhealaí inar féidir seirbhísí agus faisnéis a sholáthar chun freastal ar riachtanais na n-úsáideoirí uile. Ba cheart do gach foirgneamh poiblí rochtain chuí ar mhíchumas a chinntiú, lena n-áirítear carrchlós do dhaoine faoi mhíchumas nuair is féidir. Tacóidh an Chomhairle le hiarfheistiú foirgneamh poiblí nuair is cuí chun an inrochtaineacht is fearr a chinntiú.

Tá dúshlán ar leith ag baint leis an timpeallacht stairiúil maidir le rochtain uilechuimsitheach a sholáthar go hiomlán, áfach, beidh scóip ann i gcónaí rochtain a fheabhsú do chách gan cur isteach ar charachtar struchtúir sainspéise atá ann cheana - soláthraítear comhairle mhionsonraithe sna Treoirínte um Chosaint Oidhreachta Ailtireachta do Údarás Phleanála arna n-eisiúint arís ag an Roinn Ealaíon, Oidhreachta agus Gaeltachta (DAHG) in 2011. B'fhéidir nach mbaineann rochtain ar an gcomhshaol sa chomhthéacs seo le rochtain fhisiciúil amháin, ach ba cheart dó smaoineamh freisin ar na bealaí inar féidir seirbhísí agus faisnéis a sholáthar chun freastal ar riachtanais na n-úsáideoirí uile. Féach freisin Cuid 15.15.2.5 agus 15.15.2.6.

Tabharfaidh Comhairle Cathrach Bhaile Átha Cliath aird ar na Treoirínte Dearadh Uilíoch do Thithe in Éirinn arna n-eisiúint ag an Údarás Náisiúnta Míchumais agus Roghanna Tithíochta dár nDaonra Aosaithe, arna n-eisiúint ag an Roinn Tithíochta, Rialtais Áitiúil agus Oidhreachta agus an Roinn

Sláinte, an tÚdarás Náisiúnta Míchumais Ag Tógáil Do Chách: Cur Chuige Dearaidh Uilíoch 2012 agus féachfaidh sé le cur i bhfeidhm na gcaighdeán dea-chleachtais a spreagadh maidir le rochtain i ndáil le timpeallachtaí laistigh agus lasmuigh. Leagann Cuid M de na Rialacháin Foirgníochta amach caighdeán chun a chinntiú go bhfuil foirgnimh inrochtana agus inúsáidte ag gach duine, lena n-áirítear daoine scothaosta, daoine faoi mhíchumas agus daoine le leanaí. Sa Treoir-Dhoiciméad Teicniúil maidir le Cuid M, cuirtear treoir ar fáil maidir leis na riachtanais rochtana d'fhoirgnimh phoiblí agus d'áitribh chónaithe. In Imleabhar 2 den Plean Forbartha, faoi Aguisín 5 Iompar agus Soghluaisteacht: Ceanglais Theicniúla, cuirtear liosta riachtanas ar fáil maidir le hiarratais ar phleanáil miondíola agus tráchtála.

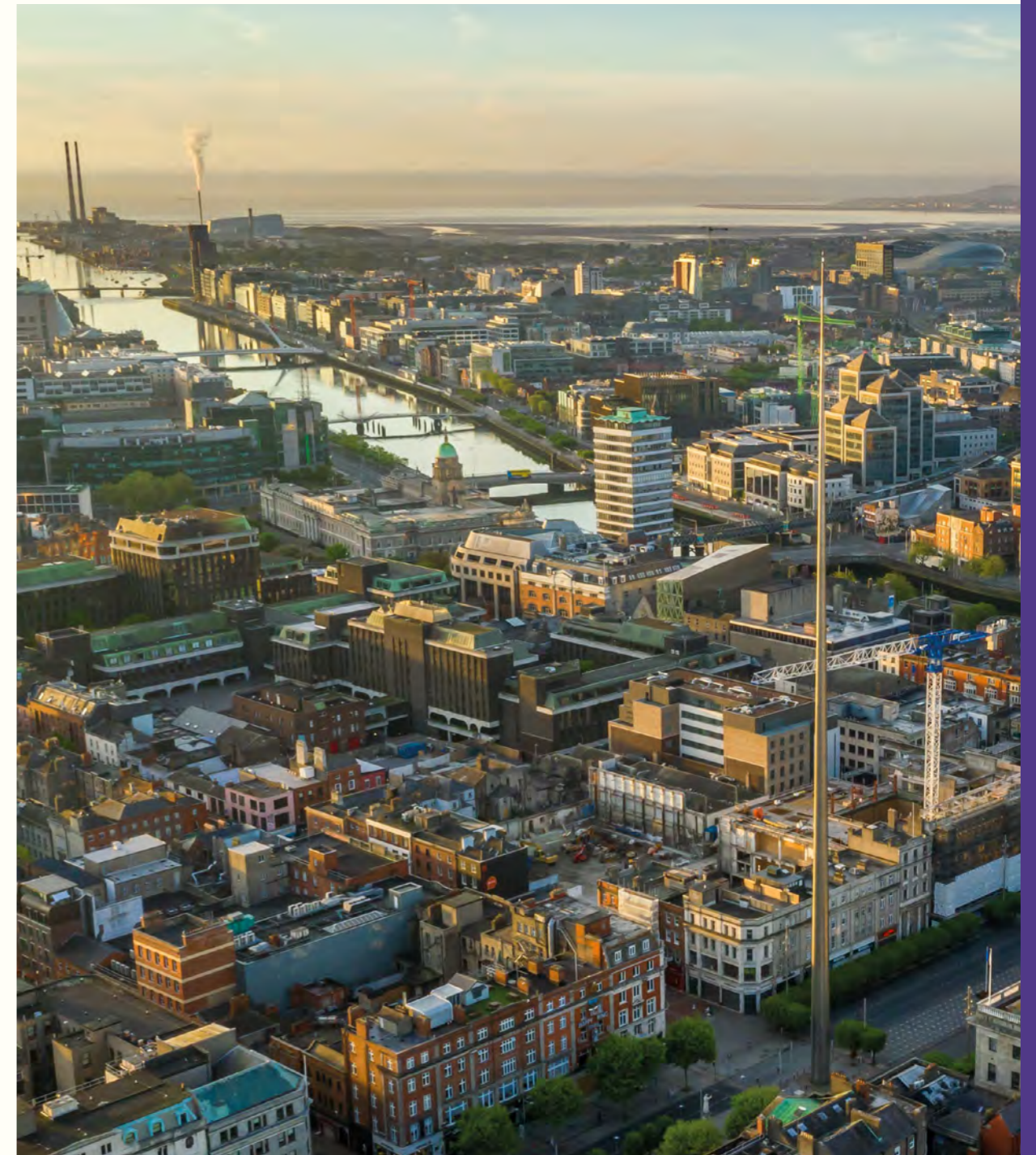
15.4.5 Dearadh Slán Sábháilte

Bíonn tionchar láidir ag an gcaidreamh idir foirgnimh agus a spásanna tadhlacha ar an mothú sábháilteachta pearsanta agus tá ról lárnach ag dearadh lena chinntiú go bhfuil spásanna deartha go maith agus go bhfuil faireachas éighníomhach iomchuí acu. Déanfaidh gach forbairt chónaithe tagairt do threoir Dearadh do Shábháilteacht agus Shlándaíl 'atá i dTreoirlínte DEHLC' Tithíocht Ardchaighdeán do Phobail Inbhuanaithe - Treoirlínte Dea-Chleachtais chun Tithe a Sholáthar agus Pobail a Chothabháil '(2007).

Ba cheart forbairtí agus athchóirithe nua a dhearadh chun sábháilteacht agus slándáil a chur chun cinn agus iompar frithshóisialta a sheachaint trí:

- Faireachas éighníomhach ar shráideanna, spásanna oscailte, áiteanna súgartha agus páirceáil dromchla a uasmhéadú.
- É a sheachaint aghaidheanna bána, limistéir dhorcha nó iata nó áiteanna poiblí iata a chruthú.
- Deireadh a chur le pócaí talún atá fágtha gan aon aidhm shoiléir.
- Soilsiú leordhóthanach a sholáthar.
- Idirdealú soiléir a sholáthar idir spás oscailte príobháideach agus comhchoiteann nó poiblí, lena n-áirítear cóireáil láidir teorann.
- A chur ar chumas cónaitheoirí féachaint thar an mbealach isteach chuig a dteach; ba cheart bealaí isteach cuasaithe a sheachaint agus ba cheart dearmad a dhéanamh ar dhoirse tosaigh ó thithe eile nó ó áiteanna poiblí a bhfuil go leor tráchtála iontu.

- Gairdíní cúil a lonnú in aice le gairdíní cúil eile nó áiteanna príobháideacha a dhaingniú seachas ar bhóithre nó áiteanna poiblí eile.
- A chinntiú go spreagann leagan amach agus dearadh bóithre laistigh de cheantair chónaithe méideanna agus luasanna tráchtála iomchuí.
- Bealaí soiléire díreacha a sholáthar tríd an limistéar do choisithe agus do rothaithe a bhfuil cóireáil shábháilte imeall orthu, ag coinneáil línte radhairc soiléire ag leibhéal na súl agus infheictheacht shoiléir an bhealaigh atá rompu.
- Ábhair a úsáid in áiteanna poiblí atá sách láidir chun loitiméireacht a dhíspreagadh.

- Plandáil toir agus crainn a fhásann go tapa a sheachaint áit a mbeadh soilsiú nó bealaí coisithe doiléir dá bharr; ba chóir slánachar a bheith idir toir agus imeall na gcosán.
- Dul i gcomhairle le comhairleoir dearaidh um chosc ar choireacht de cuid an Garda Síochána nuair is cuí; Tabharfaidh Comhairle Cathrach Bhaile Átha Cliath aird freisin ar na Treoirlínte maidir le Comhchoistí Póilíneachta arna mbunú faoi Acht an Gharda Síochána 2005 arna leasú (2014), d'fhonn pobail shábháilte a chinntiú.

Maidir le forbairtí tithíochta os cionn 100 aonad, éileoidh an Chomhairle Straitéis Sábháilteachta Pobail a chur isteach (féach beartas QHSN10) a leagfadh amach na gnéithe dearaidh a ionchorpraíodh chun aghaidh a thabhairt ar na bearta thuas chun a chinntiú go gcoinnítear leibhéal ard sábháilteachta agus slándála lena n-áirítear, ag breathnú amach, faireachas éighníomhach, soilsiú sráide agus bealaí soiléire inrochtana.

15.5 Saintréithe an Láithreáin agus Paraiméadair Dearaidh

Soláthraíonn an cuid seo a leanas treoir maidir leis na tréithe ardleibhéil a mhúnlaíonn an fhreagairt dearaidh uirbeach ar láithreán a shainnaint chun cruthú timpeallachtaí uirbeacha ar ardchaighdeán a chinntiú. Ba cheart go mbainfeadh tograí forbartha an úsáid is éifeachtaí as talamh tríd an dlús agus an scála forbartha is fearr a sholáthar don láithreán ag féachaint dá shuíomh sa chathair.

Tabharfaidh ceantair áirithe sa chathair, cosúil leo siúd atá suite in aice le hiompar poiblí ar ardchaighdeán, cineál forbartha níos déine dóibh féin. Ar an gcaoi chéanna, is féidir le láithreáin athfhorbraíochta agus inlonta dlúis níos mó a bhaint amach faoi réir an áit agus a ghaire do sheirbhísí eile. In Aguisín 3 den phlean leagtar amach treoir maidir le dlús agus airde tógála sa chathair d'fhonn fás dlúth inbhuanaithe a bhaint amach.

Agus oiriúnacht forbartha ar scála cathrach á meas, ba cheart d'iaratasóirí a thaispeáint gur ghlac an scéim atá beartaithe cur chuige iomchuí i leith diansaothrú uirbeach atá ar aon dul lena suíomh.

Tabharfar aghaidh ar na príomh-pharaiméadair dearaidh mar cuid de Ráiteas Dearaidh Ailtireachta a ghabhann le tograí forbartha. Spreagtar iaratasóirí chun leaganacha luatha den ráiteas dearaidh a úsáid i gcomhairliúcháin réamhphleanála leis an Údarás Pleanála.

15.5.1 Láithreáin Athfhorbraíochta, Athghiniúna agus Forbairt ar Scála Mór

Tagraíonn an cuid seo d'fhorbairt láithreán athfhorbraíochta, athghiniúna agus móra cuimsithí atá ar scála leordhóthanach chun iad a idirdhealú ón mbailedhreach máguaird.

De ghnáth tugtar tailte a forbraíodh roimhe seo nach bhfuil in úsáid faoi láthair ar láithreáin athfhorbraíochta. Go minic tá na suíomhanna athfhorbraíochta seo suite i gceantair a bhfuil athghiniúint de dhíth orthu. Is minic go mbíonn foirgnimh thréigthe nó folamh sna ceantair seo nach mbaintear go leor úsáide astu agus a dteastaíonn athfhorbairt uathu. Tá sé de chumas ag tailte athfhorbraíochta codanna móra den chathair a athghiniúint agus a athnuachan trí athfhorbairt.

Féachfaidh Comhairle Cathrach Bhaile Átha Cliath lena chinntiú go gcorpraítear na breithnithe seo a leanas i dtograí d'fhorbairt ar mhórscála, athghiniúint agus athfhorbairt:

- Dearadh uirbeach ardcháilíochta agus mionsonraí ailtireachta a spreagadh i ngach togra forbartha nua.
- Anailís agus athbhreithniú a dhéanamh ar an timpeallacht thógtha máguaird lena chinntiú go bhfuil an fhorbairt nua ag teacht le carachtar an cheantair.
- Na gnéithe nádúrtha spéisiúla atá ann a urramú agus a fheabhsú.
- Cur le sráid-dreach ag cruthú ríochta poiblí gníomhaí agus beoga.
- Beochan a chruthú agus gníomhaíocht a chruthú ag leibhéal na sráide agus go hingearach ar fud an fhoirgnimh.
- Soláthar a dhéanamh d'ábhair agus bailchríocha oiriúnacha i gcomhthéacs na bhfoirgneamh máguaird.
- A chinntiú go ndéileáiltear go cuí le héilliú talún agus go ndéantar maolú air.
- Sráideanna agus spásanna oscailte nua ar ardchaighdeán a sholáthar a nascfaidh leis an bpatrún sráide / líonra spáis oscailte máguaird.
- Comhdhéanamh agus pointí spéise nua a chruthú.
- Meascán oiriúnach úsáidí a sholáthar a chuimsíonn úsáidí giniúna miondíola, cónaithe, áineasa, cultúrtha, pobail agus / nó fostaíochta chun an raon úsáidí agus saoráidí atá ann cheana sa cheantar a fheabhsú.

- Plandáil agus crainn tírdhreacha iomchuí a chomhtháthú go cúramach agus gnéithe éiceolaíochta a choinneáil ar an láithreán.
- Tosaíocht a thabhairt do ghluaiseachtaí coisithe agus rothaíochta i dtaca le bonneagar iompair phoiblí.
- Gnéithe nua atá ann a choinneáil agus gnéithe nua a chruthú chun timpeallacht uirbeach atá éasca dul tríd a chruthú, lena n-áirítear éadain ghníomhacha foirgneamh le himill atá sainithe go soiléir agus bealaí poiblí sábháilte.
- Acmhainn a fhorbairt chun seirbhísí a ionchorprú chun freastal ar éilimh athraitheacha lena n-áirítear fobhealaí píopaí agus bonneagar chun go gceadófar nasc le líonraí fuinnimh ceantair sa todhchaí.
- A chinntiú go bhfuil saoráidí bainistíochta dramhaíola, seirbhísiú agus páirceáil suite agus deartha go híogair chun a dtionchar amhairc a íoslaghdú agus aon drochthionchar sa chomharsanacht máguaird a sheachaint.

15.5.2 Forbairt Inlíonta

Tagraíonn forbairt inlíonta do thailte idir nó taobh thiar d'fhoirgnimh atá ann cheana féin ar féidir iad a athfhorbairt i.e. láithreáin bhearna laistigh de na ceantair atá ann cheana i bhfoirm uirbeach seanbhunaithe. Cuid dhílis d'fhorbairt na cathrach is ea láithreáin inlíonta mar gheall ar leagan amach stairiúil na sráideanna agus na bhfoirgneamh.

Ba cheart go gcomhlánódh forbairt inlíonta an sráid-dreach atá ann cheana, ag soláthar do cháilíocht dearaidh uirbeach nua don cheantar. Tá sé tábhachtach go háirithe go n-urramaíonn agus go bhfeabhsaíonn an fhorbairt inlíonta beartaithe a comhthéacs agus go bhfuil sí comhtháite ar dhea-bhealach lena timpeallacht, ag cinntiú tírdhreach cathrach níos comhtháite.

Mar sin beidh forbairt inlíonta ag teastáil ó Chomhairle Cathrach Bhaile Átha Cliath:

- Meas agus comhlánú a dhéanamh ar an scála, an mhais agus an dearadh ailtireachta atá i réim sa bhailéireach máguaird.
- Freagra dearfach a léiriú ar an gcomhthéacs atá ann, lena n-áirítear leithead cheapach foirgnimh saintréitheach, foirm ailtireachta agus ábhair agus mionsonrú na bhfoirgneamh atá ann cheana, áit a gcuireann siad seo go dearfach le carachtar agus cuma an cheantair.

- Laistigh de shraithe tithe nó grúpaí foirgneamh le dearadh aontaithe agus cáilíocht shuntasach, déanfaidh forbairt inlíonta léirmhíniú dearfach ar na gnéithe dearaidh agus ailtireachta atá ann cheana féin ina gcuireann siad seo go dearfach leis an gceantar.
- I gceantair ina bhfuil bailéireach éagsúil, ar chaighdeán íseal, beidh neamhspleáchas foirme agus dearaidh ag forbairt inlíonta chun cumadóireachta agus pointí spéise nua a chruthú.
- A chinntiú go bhfuil saoráidí bainistíochta dramhaíola, seirbhísiú agus páirceáil suite agus deartha go híogair chun a dtionchar amhairc a íoslaghdú agus aon drochthionchar sa chomharsanacht máguaird a sheachaint.

15.5.3 Athruithe, Síntí agus Iarfheistiú Foirgneamh Neamh-Teaglaigh Reatha

I lár chathair Bhaile Átha Cliath, bíonn cruth agus gráin na timpeallachta reatha mar chúis le brú suntasach le haghaidh síntí agus athruithe ar fhoirgnimh reatha. Ba cheart oibreacha athraithe agus síneadh a chomhtháthú leis an gceantar máguaird, ag cinntiú go gcoinnítear agus go bhfeabhsaítear cáilíocht charachtar bailéireach na bhfoirgneamh agus na limistéar agus go bhfeabhsaítear feidhmíocht chomhshaoil agus inrochtaineacht an stoic fhoirgnimh atá ann cheana.

Tá sé ríthábhachtach bearta inbhuanaitheachta a iarfheistiú ar fhoirgnimh atá ann cheana, agus síntí agus glacadh le húsáidí nua, toisc go léireoidh sé seo cion i bhfad níos mó den stoc foirgneamh i gcónaí ná foirgnimh nua. Féachann iarfheistiú lena chinntiú go ndéanann gach forbairt nua machnamh ar an gcaoi ar féidir feidhmíocht chomhshaoil a fheabhsú; d'fhéadfadh go n-áireofaí air seo bearta chun ídiú fuinnimh a laghdú agus éifeachtúlacht a fheabhsú agus teicneolaíochtaí in-athnuaite a ionchorprú chomh maith le héifeachtúlacht uisce a fheabhsú agus dramhaíl a íoslaghdú, nuair is féidir.

Féachfaidh Comhairle Cathrach Bhaile Átha Cliath lena chinntiú go ndéanfar athruithe agus síntí a dhearadh agus a mhionsonrú go híogair chun carachtar an fhoirgnimh atá ann, a chomhthéacs agus taitneamhacht na n-áititheoirí tadhlaacha a urramú. Ba cheart, go háirithe, go ndéanfaidh modhnuithe agus síntí an méid seo a leanas:

- Meas ar aonfhoirmeacht na sráide atá ann cheana, mar aon le patrúin, rithimí nó grúpálacha suntasacha foirgneamh.
- Gan cailliúint, nó doiléir, nó baint ar shlí eile ó ghnéithe ailtireachta a chuireann le cáilíocht an fhoirgnimh atá ann.

- Spásanna nó bearnaí bailedhreacha saintréitheacha a choinneáil idir foirgnimh.
- Gan inlfonta, imfhálú nó athrú díobhálach a dhéanamh ar thobar solais tosaigh.
- Ardchaighdeán feidhmíochta teirmeach agus gnéithe dearaidh inbhuanaithe iomchuí a ionchorprú.

Chomh maith leis an méid thuas, tá athruithe agus síntí ar leibhéal an dín, lena n-áirítear ardáin dín agus urláir slán-achair, chun scála, comhréireanna ardaithe agus foirm ailtireachta an fhoirgnimh a urramú. I measc na bpríomhbhreithnithe, beidh an méid seo a leanas:

- Urramóidh forbairt nua sraithe tithe nó grúpaí foirgneamh a bhfuil líne dín comhsheasmhach acu.
- Ní chaillfear foirmeacha dín, clúdaigh dín nó gnéithe dín (mar shampla cruacha simléir) i gcás forbairt a bhfuil spéis stairiúil ag baint leo nó a chuireann le carachtar agus sainiúlacht áitiúil.
- Ba chóir díonta glasa a ionchorprú cibé áit a n-aontaíonn siad leis an méid thuas, ina bhfuil siad inmharthana ó thaobh struchtúir de agus nach mbíonn aon drochthionchar acu ar struchtúir stairiúla - féach Aguisín 11.
- Déanfar mionathruithe seachtracha ar fhoirgnimh mar ghléasra, teileachumarsáid agus trealamh eile agus cáblaí agus feistis gaolmhara a cheilt laistigh de chlúdach an fhoirgnimh más indéanta nó má dhéantar é a dhearadh agus a shuíomh chun a dtionchar amhairc a íoslaghdú. Ba chóir gach trealamh iomarcach a bhaint sula suiteálfar trealamh nua.

15.5.4 Airde

Aithnítear in Aguisín 3 an straitéis airde don chathair agus na critéir inar cheart gach foirgneamh níos airde a mheas.

15.5.5 Dlús

Tacóidh Comhairle Cathrach Bhaile Átha Cliath le forbairt dlúis níos airde in áiteanna oiriúnacha uirbeacha de réir an NPF, RSES agus na Treoirlínte Alt 28 a fhéachann le forbairt a chomhdhlúthú laistigh de na ceantair uirbeacha atá ann cheana. Ligeann forbairt dlúis níos airde talamh a úsáid ar bhealach níos éifeachtaí, cuidíonn sé le hathghiniúint agus laghdaíonn sé leathnú uirbeach. Coinníonn dlús níos airde beogacht agus

inmharthanacht seirbhísí áitiúla agus déanann siad soláthar don mhais chriticiúil d'fheidhmiúlacht rathúil na n-áiseanna iompair phoiblí.

Ba cheart go mbainfeadh forbairt nua dlús amach atá oiriúnach do riochtaí an láithreáin agus don chomharsanacht máguaird. Ba cheart go n-urramódh dlús an togra carachtar, comhthéacs agus foirm uirbeach ceantair atá ann cheana féin agus féachaint do thaitneamhacht atá ann cheana agus a bheidh ann amach anseo a chosaint. Cuirfear cur chun cinn dearadh uirbeach agus cur chuige bunaithe ar cháilíocht i leith dlúis uirbeacha a chruthú, áit a mbeidh an bhéim ar shráidbhailte agus comharsanachtaí uirbeacha inbhuanaithe a chruthú.

Ní mór do gach togra le haghaidh dlúis níos airde a thaispeáint conas a chuireann an togra le comhfhorbairt áite agus le haitheantas ceantair, chomh maith le háiseanna pobail agus / nó bonneagar sóisialta a sholáthar chun cruthú comharsanachtaí inbhuanaithe a éascú. Féach ar Aguisín 3 le haghaidh tuilleadh sonraí.

15.5.6 Cóimheas Ceapaí agus Clúdach Láithreáin

Féach ar Aguisín 3 le haghaidh tuilleadh sonraí.

15.5.7 Ábhair agus Bailchríocha

Tá sé de chumas ag ábhair agus bailchríocha foirgnimh cáilíocht dearaidh ailtireachta agus sainiúlacht ceantair a mhúnlú. Ba cheart ábhair agus bailchríocha a roghnú chun fad saoil a chinntiú ar feadh shaolré na forbartha. Ceanglófar ar gach forbairt sonraí maidir le cothabháil agus bainistíocht na n-ábhar a mholtar mar cuid den iarratas pleanála a áireamh. Mar sin, beidh forbairtí ag teastáil ó Chomhairle Cathrach Bhaile Átha Cliath:

- A chinntiú go gcomhlánaíonn ábhair agus bailchríocha an pailléad ábhar atá ann cheana sa cheantar máguaird.
- Marthanacht a chur chun cinn chun cuma mhaith amhairc a chinntiú le himeacht ama.
- Ba chóir go mbeadh dearadh agus leagan amach foirgneamh, mar aon le stóinseacht na n-ábhar a úsáidtear ina dtógáil, de chaoi is go ndíspreagfadh sé graifítí, loitiméireacht agus cineálacha eile gníomhaíochta frithshóisialta.
- Tacú le húsáid ábhair struchtúracha a bhfuil astaíochtaí CO2 íseal agus fuinnimh ionchorpraithe nialasach acu chomh maith le húsáid ábhar tógála ó fhoinsí inbhuanaithe agus athúsáid scartála agus ábhar tochailte.

15.5.8 Ráitis um Dhearadh Ailtireachta

Ba chóir go mbeadh Ráiteas um Dhearadh Ailtireachta nó aon iarratas atá faoi bhun na tairsí ag gabháil le haon iarratas ar 30 aonad cónaithe nó níos mó, má mheasann an t-údarás pleanála go bhfuil gá leis. D'fhéadfadh go mbeadh ráitis ag teastáil freisin maidir le forbairt tráchtála ar mhórsála. Is doiciméad faisnéiseach, léiritheach é Ráiteas um Dhearadh Ailtireachta ina dtugtar cur síos soiléir ar an togra forbartha, an comhthéacs ina bhfuil an fhorbairt socraithe agus réasúnaíocht dearaidh na scéime. Ba cheart go ndéanfaidh ráitis dearaidh anailís ar chomhthéacs an láithreáin, comhthéacs pleanála, deiseanna agus srianta an láithreáin agus dearadh coincheapúil agus mionsonraithe na forbartha lena n-áirítear mais an fhoirgnimh, ábhar agus bailchríocha agus léiriú an fhoirgnimh, (féach freisin Beartas SC23).

Ba cheart go gcuimseodh Ráitis Dearaidh an fhaisnéis seo a leanas mar atá leagtha amach sa tábla thíos a thógann ar mhionsonraí na bpríomh-pharaiméadair dearaidh.

Tábla 15-2: Ceanglais Faisnéise maidir le Ráitis Dearaidh

Forbairtí Cónaithe
Suíomh agus Tuairisc ar an Suíomh
Comhthéacs agus Suíomh
Réasúnaíocht Dearaidh Uirbigh
Éabhlóid Dearaidh / Roghanna Eile a Breithníodh
Leagan Amach agus Dearadh Bloic
Nascacht Láithreáin agus Tréscailteacht
Airde, Scála agus Mórdhlúthú
Ábhair agus Bailchríocha
Spás Oscailte (Príobháideach, Comhchoiteann, Poiblí)
Ranncuidiú leis an Ríocht Phoiblí
Comhlíonadh na gCaighdeán Dearaidh Inmheánaigh
Solas an Lae agus Solas na Gréine
Suite os chionn, Mursanta, Scáil a Chaitheamh
Páirceáil Gluaisteán agus Rothar
Tuarascáil Bainistíochta / Saolré
Comhlíonadh le DMURS
Sábháilteacht agus Slándáil
Rochtain Uilíoch

15.5.9 Mionsamhlacha agus Fótamontáisí

I gcás tograí pleanála móra nó casta áirithe, éileoidh an t-údarás pleanála mionsamhlacha agus fótamontáisí scéime beartaithe ar scála iomchuí. Caithfidh sonraí faoin gcineál ceamara agus an lionsa a úsáidtear chun an íomhá a chruthú a bheith i ngach fótamontáis a chuirtear isteach le hiarratas pleanála nó leis an Ráiteas Tionchair Timpeallachta. Ba chóir an fhorbairt a léiriú go soiléir. Ba cheart go seachnófaí an iomarca gréine, an spéir gorm agus aon sonraí nó dathú eile a d'fhéadfadh iontaofacht na bhfótamontáis a shaobhadh.

15.6 Bonneagar Glas agus Tírdhreachú

Sa cuid seo leagtar amach na ceanglais maidir le bithéagsúlacht, bonneagar glas agus tírdhreachú a mheas agus a ionchorprú i dtograí forbartha. Féach freisin Caibidil 10 agus Dréachtphlean Gníomhaíochta Bithéagsúlachta Chathair Bhaile Átha Cliath 2021 - 2025.

Ceanglófar ar iarratais phleanála aghaidh a thabhairt ar ghníomhaíocht aeráide mar cuid de dheardh foriomlán na forbartha agus teicnící bonneagair ghlais a ionchorprú. Spreagtar gach forbairt nua sa chathair chun cur chuige seirbhísí éiceachórais a ionchorprú mar phríomhuirlis chun gníomh inbhuanaithe um athrú aeráide a bhaint amach de réir Bheartas GI5 agus GI6.

Ba cheart go léireodh an togra an chaoi a gcuirfidh gnéithe nádúrtha atá ann cheana leis an láithreán bonn le foirm uirbeach inbhuanaithe agus ba cheart go mbeadh na nithe seo a leanas ann:

- Anailís ar an bhféidearthacht gnéithe nádúrtha atá ann a choinneáil agus a chomhtháthú, mar shampla sruthchúrsaí, plandáil aibí agus topagrafaíocht; cinntíonn an cur chuige seo, de réir na Straitéise Náisiúnta Tírdhreacha 2015-2025, go gcoinnítear carachtar tírdhreacha an cheantair agus go dtugann sé eolas don dearadh atá beartaithe.
- Ba cheart machnamh a dhéanamh freisin ar nascacht spásanna oscailte beartaithe le spás oscailte tadhlach nó sócmhainní nádúrtha atá tadhlach le tagairt do bhonneagar glas na cathrach sa phlean forbartha seo (Caibidil 10) agus in aon phlean (anna) ceantair áitiúla ábhartha; maidir le suíomhanna a sholáthraíonn nó a ghabhann le gnáthóga do speicis a ainmnítear faoi Threoir maidir le Gnáthóga an Aontais Eorpaigh, beidh feidhm ag Airteagal 10 den treoir maidir leis an ngá atá le nascacht agus 'clocha cora' a sholáthar chun cosaint bithéagsúlachta a chinntiú.
- Ba cheart d'iarratasóirí ionchasacha tagairt a dhéanamh do Dhréachtphlean Gníomhaíochta Bithéagsúlachta Chathair Bhaile Átha Cliath 2021 - 2025 nó pleananna ina dhiaidh sin agus dul i gcomhairle le Rannán Seirbhísí Páirceanna, Bithéagsúlachta agus Tírdhreacha na Comhairle Cathrach chun tábhacht aon limistéar atá íogair ó thaobh na héiceolaíochta de a fháil amach a d'fhéadfadh a bheith oiriúnach a choinneáil nó a chomhtháthú i plean tírdhreacha. I gcásanna den sórt sin, ba cheart tréithe éiceolaíochta an láithreáin agus tionchar aon fhorbairt a mheas sula ndéantar an dearadh deiridh.

15.6.1 Bonneagar Glas

Chun tacú leis an líonra bonneagair ghlais, áireofar in aon fhorbairt a bheartaítear do shuíomhanna atá tadhlach le croícheantair nó le haon pháirceanna maolánacha agus spásanna oscailte measúnú ar thionchair ar bithéagsúlacht agus foráil a dhéanamh chun gnéithe éiceolaíochta a fheabhsú.

Beidh gá leis na bearta seo a leanas chun plean líonra bonneagair uaine na cathrach (GI) a neartú.

- Cosaint ghnáthóige a mhéadú chun tacú leis an líonra GI níos leithne.
- Spás glas breise a sholáthar chun freastal ar easnaimh i nascacht an líonra GI.
- A chinntiú go gcoinnítear gnáthóga aibí agus go ndéanfar foráil maidir le comharbas éiceolaíoch fadtéarmach.
- Naisc a mhéadú agus inrochtaineacht do choisithe agus do rothaithe ar an líonra GI níos leithne a fheabhsú.
- Úsáid na gcóras draenála (SuDanna) agus réitigh innealtóireachta bog / dúlra-bhunaithe le haghaidh bainistíocht uisce dromchla chun an ráta rith chun srutha a rialú, cáilíocht uisce a chosaint agus tionchair chomhshaoil atá ag tuilte agus creimiú a mhaolú.
- Soláthar a dhéanamh do rochtain phoiblí chun a chinntiú go bhfuil na buntáistí a bhaineann le rochtain ar an líonra GI ar fáil do gach saoránach.
- A chinntiú nach gcruthaíonn forbairtí beartaithe tionchair dhiúltacha ar an líonra GI atá ann.

15.6.2 Bainistíocht Uisce Dromchla agus SuDanna

Ceanglófar ar gach forbairt nua Plean Bainistíochta Uisce Dromchla a ullmhú de réir riachtanais Threoir Bainistíochta Uisce Dromchla na Comhairle (féach Aguisín 13.)

Ceanglófar ar gach forbairt nua bearta SuDS a úsáid de réir Bheartas SI22 den phlean forbartha. Déanfar na bearta SuDS a leagan amach go soiléir i measúnú ar na sonraí draenála a ullmhóidh Innealtóir cáilithe. In Aguisín 12 leagtar amach tuilleadh sonraí maidir le SuDS agus ba cheart do gach iarratasóir dul i gcomhairle leis.

15.6.3 Díonta Glasa / Gorma

Éileoidh Comhairle Cathrach Bhaile Átha Cliath ar gach tionscadal forbartha nua os cionn 100 méadar cearnach díonta glasa a sholáthar chun cabhrú le gníomhú ar son na haeráide agus draenáil uirbeach de réir Bheartas SI23. Féach ar Aguisín 11 le haghaidh tuilleadh sonraí.

15.6.4 Balla Glas / Balla Beo

Is gairdíní ingearacha féinchothabhálacha iad ballaí glasa nó ballaí beo atá ceangailte leis an taobh amuigh nó taobh istigh d'fhoirgneamh. Nuair is féidir, breithneoidh scéimeanna níos mó úsáid ballaí glasa chun an comhshaol a fheabhsú, uisce stoirme a ionsú agus a scagadh, truailliú a laghdú, aon éifeacht ionchasach oileáin teasa a mhaolú agus astaíochtaí carbóin a laghdú. Beidh sé mar bheartas ag Comhairle Cathrach Bhaile Átha Cliath gur chóir suiteáil ballaí glasa beo a spreagadh a mhéid is féidir ar fud chathair Bhaile Átha Cliath.

15.6.5 Glasú Uirbeach

Spreagfar gach iarratas ar fhorbairt ar mhórsála chun glasú uirbeach a éascú trí phlandáil crann, páirceanna póca, díonta glasa, ballaí glasa srl. a sholáthar. Feabhsaíonn soláthar modhanna glasaithe uirbeacha cáilíocht fhoriomlán an chomhshaoil agus feabhsaíonn sé an folláine de réir bheartas CA28.

15.6.6 Limistéir Éiceolaíochá Íogaire

Is féidir le ceantair éiceolaíochá íogaire limistéir chosanta mar SPAanna, SACanna agus NHAanna a áireamh chomh maith le ceantair a bhfuil clúdach suntasach crann agus fásra acu atá in ann gnáthóga a éascú, nó aon limistéar tírdhreachaithe eile le timpeallacht nádúrtha ar ardchaighdeán nó gnéithe nádúrtha íogaire. Ní mór d'aird a thabhairt ar cheantair den sórt sin in aon togra forbartha.

Sa chás go bhfuil forbairt bheartaithe tadhlach le limistéar éiceolaíoch íogair cosúil le bruach abhann nó canála, ba cheart an limistéar in aice leis an uiscebhealach a choinneáil mar chonair bruachánach le naisc leis an líonra spáis oscailte níos leithne. Beidh gá le bruacha abhann nádúrtha a chothabháil, gan cúngú fisiceach nó amhairc ar shruthchúrsaí. Féach freisin beartas SI10.

Ba cheart go gcuirfeadh leithead aon pháirc líneach in aice le huiscebhealach an topagrafaíocht nádúrtha san áireamh, an leagan amach atá ann agus an poitéinseal taitneamhachta le liúntas cuí do

chonairí bruachánacha agus riosca tuile. I ngach cás, ba cheart aon bhacainní ar thréscailteacht, mar theorainneacha nó foirgnimh iomarcacha, a réiteach nuair is féidir. Féach Caibidil 9, Roinn 9.5.2 agus freisin beartais SI10, SI11 agus SI12, agus cuspóirí SIO7 agus SIO8 maidir le hAthchóiriú Aibhneacha.

Ba cheart rochtain iomlán phoiblí ar thailte ar uiscebhealaí atá faoi úinéireacht phríobháideach mar cuid d'aon togra forbartha a sholáthar mura bhfuil imthosca eisceachtúla i réim.

Tá daonraí salmainide i ngach ceann de na príomh-aibhneacha i gcathair Bhaile Átha Cliath. Dá bhrí sin, ba cheart d'iarratasóirí comhlíonadh dlíthiúil a thaispeáint chun na sruthchúrsaí agus na hiascaigh a chosaint ar ithir, siolta nó ábhar eile le linn na tógála agus maidir leis seo ba cheart dóibh idirchaidreamh a dhéanamh le hiascaigh Intíre Éireann. Toisc go bhfuil go leor speiceas cosanta ina gcónaí in aibhneacha Bhaile Átha Cliath, ba cheart d'iarratasóirí dul i gcomhairle leis an tSeirbhís Páirceanna Náisiúnta agus Fiadhúlra chun fiosrú a dhéanamh faoi aon nós imeachta toilithe a theastaíonn le haghaidh oibreacha beartaithe agus chun a chinntiú nach gcaillfidh gnáthóga de bharr leagan amach dearaidh. I gcás tograí in aice le canáil, ba cheart spás iomchuí a choinneáil don fhiadhúlra agus ba cheart a chinntiú freisin go bhfuil rochtain chuí ag fiadhúlra ar an uisce.

Ba chóir d'iarratasóirí dul i gcomhairle le Dréachtphlean Gníomhaíochta Bithéagsúlachta Chomhairle Cathrach Bhaile Átha Cliath 2021-2025 agus le Plean Canálacha Chathair Bhaile Átha Cliath (Uiscebhealaí Éireann i gcomhar le Comhairle Cathrach Bhaile Átha Cliath, Fáilte Éireann agus Údarás Forbartha Dugthailte Bhaile Átha Cliath) chun impleachtaí na bpleananna seo d'aon láithreán den sórt sin a aimsiú. Ba cheart aird a thabhairt freisin ar Phleanáil do Shruthchúrsaí sa Treoir um Chomhshaol Uirbeach (2020) arna tháirgeadh ag lascaigh Intíre Éireann.

15.6.7 Réasúnaíocht Dearadh Tírdhreacha

Is féidir go mbeidh buntáistí iomadúla ag saoránaigh don tírdhreachú sa timpeallacht uirbeach agus is féidir léi cáilíocht na beatha a fheabhsú. Chomh maith le comhthéacs tarraingteach amhairc a sholáthar agus cur le ceapadh sláintiúil limistéar, is féidir le tírdhreachú inbhuanaitheacht agus athléimneacht a fheabhsú trí chabhrú le bainistíocht uisce dromchla agus bithéagsúlacht.

Féachfar ar dhearadh tírdhreacha agus pleananna cothabhála mar cuid dhílis de gach iarratas forbartha. Beidh gá le gnéithe tírdhreacha a ionchorprú chun bithéagsúlacht a chosaint agus tacú leis agus

chun a chinntiú go ndéantar an tírdhreachú agus na timpeallachtaí atá ann a chosaint mar cuid de gach iarratas. Caithfidh scéimeanna tírdhreachaithe a bheith de réir chaighdeáin Chomhairle Cathrach Bhaile Átha Cliath maidir le leagan amach bóithre agus cosán, agus beidh rogha tosaíochta ann do thírdhreachú bog, nuair is féidir.

Beidh sé ina riachtanas cead pleanála go ndéanfar an phlandáil go léir sa chéad séasúir plandála agus síolaithe tar éis an fhorbairt a áitiú nó a chríochnú, cibé acu is luaithe, agus go ndéanfar aon chrainn nó plandaí a fhaigheann bás laistigh de thréimhse 5 bliana ó chríochnú na forbartha, a bhaint, agus go ndéanfar aon cheann díobh a ndéantar damáiste tromchúiseach dóibh nó a bhfuil galar orthu sa chéad séasúir plandála eile a athsholáthar.

Ceanglófar ar gach obair tírdhreacha a bhaineann le forbairt a bheith críochnaithe sula n-áiteofar an fhorbairt. Beidh sé seo ina choinníoll a ghabhann le cinntí pleanála ábhartha.

Is féidir tuilleadh faisnéise a fháil sa doiciméad 'Treoirlínte um Fhorbairt Spáis Oscailte agus Glacadh ar Láimh' (2009).

Is gné thábhachtach í tírdhreachú crua, lena n-áirítear pábháil agus troscán sráide, chun carachtar na spásanna idir foirgnimh agus spásanna oscailte poiblí a shainiú. Is féidir le hoibreacha tírdhreacha crua cuidiú le naisc amhairc a sholáthar, spás a shainiú agus a iamh, agus an pobal a dhealú ó spás príobháideach. Is féidir leo slándáil a sholáthar do cheantair phríobháideacha, spás súgartha a chur ar fáil do leanaí, agus áiteanna freisin le haghaidh suí agus scíth a ligean. Is féidir le tírdhreachú crua cuidiú freisin le hidirdhealú a dhéanamh idir ceantair le haghaidh modhanna éagsúla iompair.

Caithfidh ábhair a bheith oiriúnach, buan agus ar dea-chaighdeán. Caithfear machnamh cúramach a dhéanamh ar dhearadh limistéar le dromchla crua lena n-áirítear sráideanna, cearnóga, spásanna oscailte, limistéir phábháilte, cosáin agus cabhsa. Caithfidh uigeacht agus dath na n-ábhar a bheith báuil leis an gceantar agus a bheith mar cuid lárnach den dearadh. Ba cheart réimsí scéimeanna atá le glacadh ar láimh ag Cathair Bhaile Átha Cliath a dhearadh agus tagairt á dhéanamh do phailéad na n-ábhar a úsáideann an tÚdarás Áitiúil chun a chinntiú go ndéantar cothabháil agus athsholáthar níos déanaí ar ábhair i gcothabháil an cheantair ag an Údarás Áitiúil. Féach freisin Aguisín 5, Roinn 8.2 agus 8.3.

Ní mór d'iarratais ar limistéir dhromchla crua le modhanna a thaispeáint chun rith chun srutha uisce dromchla a rialú agus a theorannú atá comhsheasmhach le forbairt inbhuanaithe (féach freisin Aguisín 12 agus 13).

15.6.8 Pleananna Tírdhreacha agus Tuarascálacha Dearaidh

Ba cheart go mbeadh tuarascáil ar dhearadh tírdhreacha ag gabháil le hiarratais ar 1,000 méadar cearnach d'fhorbairt tráchtála nó 30 + aonad cónaithe, nó iarratais eile ina measann an t-údarás pleanála gur gá. Leagtar amach i dTuarascáil ar Dhearadh Tírdhreacha an straitéis tírdhreacha don scéim trí líníochtaí, léaráidí agus cáipéisí sonraíochta speiceas a úsáid. Ba cheart go ndéanfadh tuarascáil tírdhreacha cur síos ar an spás oscailte poiblí agus ar an spás oscailte comhchoiteann a chuirtear ar fáil laistigh de scéim chun comhlíonadh na dtreoirlínte ábhartha a léiriú. Ba cheart cóireálacha teorann agus feabhsúcháin ar an ríocht phoiblí a léiriú freisin i bpleananna tírdhreacha.

Ar láithreáin a bhfuil clúdach fairsing fásra agus crainn iontu, ba cheart tuarascáil ar leithligh faoi chrainn a ionchorprú sa tuarascáil ar dhearadh tírdhreacha chun tacú le crainn a choinneáil nuair is féidir. Ba cheart go gcuirfeadh tograí tírdhreacha na gnáthóga bithéagsúlachta agus comhshaoil atá i láthair ar an láithreán agus laistigh den cheantar máguaird san áireamh agus moltaí a leagan amach chun na gnéithe seo a fheabhsú agus a chosaint (féach Ailt 15.6.6, 15.6.9 agus 15.6.10 le haghaidh tuilleadh sonraí).

Ba chóir go dtabharfadh tuarascálacha ar dhearadh tírdhreacha aghaidh ar na nithe seo a leanas:

- Gnéithe crann agus tírdhreacha atá ann cheana a chosaint agus a ionchorprú ar fiú iad a choinneáil.
- An méid a chuireann an fhorbairt a bheartaítear le carachtar agus suíomh tírdhreacha agus taitneamhacht spáis oscailte an cheantair.
- Luach na gconairí agus na ngnáthóg éiceolaíoch atá timpeall na forbartha atá beartaithe agus an tionchar a d'fhéadfadh a bheith aici ar na ceantair seo.
- An gaol idir conairí glasa atá ann cheana, spásanna oscailte poiblí nó limistéar a bhfuil luachanna éiceolaíochta ard acu.
- Na mionsonraí agus na sonraíochtaí maidir le hábhair, bailchríocha agus sonraí cothabhála.
- Comhtháthú na gcóras draenála uirbeach inbhuanaithe sa chaoi go bhféadfadh limistéir bhithéagsúlachta nó bogaigh bhainteacha a bheith ann a fhéadfaidh rith chun srutha uisce dromchla a laghdú - féach Aguisín 12 agus 13.

- Ordilathas cineálacha éagsúla plandála le linn na forbartha d'fhonn éagsúlacht amhairc a thabhairt. Spreagfar agus iarrfar díonta glasa, ballaí agus dromchlaí tréscailteacha i gcásanna áirithe (féach Caibidil 10 agus Aguisín 11).
- Sonraí faoi sheirbhísí éiceachórais agus bithéagsúlacht lena n-áirítear cur chuige atá báuil do phailneoirí.
- An straitéis cothabhála agus bainistíochta do na gnéithe tírdhreachaithe.

15.6.9 Crainn agus Fálta Sceach

Cuireann crainn agus fálta sceach mothú carachtar, aibíochta agus soláthraíonn siad scagadh, foscadh agus príobháideacht luachmhar agus go minic beidh ionchas saoil úsáideach acu níos faide ná saol na bhfoirgneamh nua. Féachfaidh Comhairle Cathrach Bhaile Átha Cliath le crainn agus fálta sceach atá ann cheana a chosaint agus cead pleanála á thabhairt aici d'fhorbairtí agus féachfaidh sí le coinneáil uasta, caomhnú agus bainistíocht crann, grúpaí crann agus fálta tábhachtacha mar atá leagtha amach i Roinn 10.5.7 den phlean.

Soláthraíonn Straitéis Crann Chathair Bhaile Átha Cliath 2021 an fhís agus an treo maidir le pleanáil, plandáil, cosaint agus cothabháil fadtéarmach crann, fálta sceach agus coillearnach i gcathair Bhaile Átha Cliath. Sa Suirbhé Fálta Sceach Saibhir agus Speicis i gCathair Bhaile Átha Cliath mar atá mionsonraithe i mBeartas GI43 tugtar cur síos agus measúnú ar na fálta sceach sa chathair agus is féidir é a úsáid chun príomhlínte fálaithe a aithint.

Déanfaidh Comhairle Cathrach Bhaile Átha Cliath plandáil crann a spreagadh agus a chur chun cinn i bpleanáil agus i ndearadh forbairtí príobháideacha agus poiblí. Ba cheart plandáil crann nua a phleanáil, a dhearadh, a fhoinsiú, a phlandáil agus a bhainistiú de réir 'BS 8545: 2014 Crainn: ón bplandlann go neamhspleáchas sa tírdhreach - Moltaí'. Ba cheart go gcuirfeadh tograí nua plandála an comhthéacs ina bhfuil crann le cur agus speicis crann oiriúnacha don phlanda san áireamh.

Ní mór suirbhé ar chrainn a chur isteach i gcás go bhfuil crainn laistigh de shuíomh iarratais phleanála beartaithe, nó ar thalamh in aice le láithreán iarratais a bhféadfadh an fhorbairt tionchar a imirt air nó a bhféadfadh tionchar a bheith aige air. Beidh faisnéis ag teastáil faoi na crainn atá le coinneáil agus faoi na bealaí chun na crainn seo a chosaint le linn oibreacha tógála. Sa chás go moltar forbairt, tá sé riachtanach go ndéanfaí crainn atá ann a mheas ó na céimeanna is luaithe den dearadh

agus sula gcuirtear isteach iarratas ar chead pleanála. Is gá córais fréimhe, gais agus ceannbhrait, le liúntas le haghaidh gluaiseachta agus fáis sa todhchaí, a chur san áireamh i ngach tionscadal.

Cuirfidh Comhairle Cathrach Bhaile Átha Cliath na critéir seo a leanas san áireamh agus iarratais phleanála á meas aici ar shuíomhanna ina bhfuil crainn nó grúpaí / línte crainn suntasacha aonair, d'fhonn bonn eolais a chur faoi chinntí chun crainn a chosaint agus a chomhtháthú sa scéim, nó chun a mbaint a cheadú:

- Luach gnáthóige / éiceolaíoch na gcrann agus a riocht.
- Uathúlacht / géire speiceas.
- Ranncuidiú le haon suíomh stairiúil / limistéar caomhnaithe.
- Suntasacht na gcrann agus iad ag cumadh nó ag saineiú radhairc.
- Ranníocaíocht amhairc agus taitneamhachta le sráid-dreach.

15.6.10 Baint Crainn

Sa chás go mbíonn tionchar ag togra ar chrainn laistigh den ríocht phoiblí, caithfear dearadh athbhreithnithe a mheas chun coinbhleachtaí le crainn sráide a sheachaint. Sa chás nach féidir coinbhleacht a sheachaint agus i gcás go gcaithfear crann, atá suite ar an tsráid, a bhaint chun forbairt nua nó bealach isteach feithicil leathnaithe a éascú agus nach féidir í a athlonnú go háisiúil laistigh den ríocht phoiblí, ansin nuair a aontaíonn na Seirbhísí Páirceanna agus an Roinn Pleanála í le coinníoll le deonú ceada, beidh ranníocaíocht airgeadais ag teastáil ina ionad. Ríomhann an Crannadóir an ranníocaíocht airgeadais de réir an Luach Sócmhainne Caipitiúil do Chrainn Taitneamhachta (CAVAT). Ní mór an íocaíocht a thaisceadh le Comhairle Cathrach Bhaile Átha Cliath sular féidir an crann a bhaint.

15.6.11 Urrúis Airgeadais

Sa chás go bhfuil crainn agus fálta sceach le coinneáil, éileoidh an Chomhairle ar fhorbróir urrús airgeadais a thaisceadh chun aon damáiste a dhéanfar dóibh trí thimpiste nó ar bhealach eile a chlúdach mar thoradh ar neamhchomhlíonadh bearta cosanta crann comhaontaithe / sonraithe ar an láthair. I measc na gcineálacha urrús tá éarlais airgid, banna árachais nó cibé sócmhainn leachtach eile a chomhaontófar idir forbróir agus an t-údarás pleanála. Tabharfar an t-urrús ar ais nuair a bheidh an fhorbairt críochnaithe nuair a chruthaítear go bhfuil na crainn / fálta sceach i riocht sásúil agus nach ndearna oibreacha forbartha

damáiste dóibh gan ghá. I gcás ina dtarlaíonn damáiste, ríomhfar an tsuim a asbhaintear ó shlándáil na gcrann (nó banna / urrús airgeadais eile) de réir chórais luachála crainn aitheanta (m.sh. Helliwell, CAVAT).

15.6.12 Spás Oscailte Poiblí agus Áineas

Ba chóir go mbeadh spás oscailte poiblí de dhearadh tírdhreachaithe ar ardchaighdeán chun luach taitneamhachta a sholáthar. Ba cheart go n-úsáidfeadh spás oscailte poiblí teaglaím de thírdhreachú crua agus bog chun freastal ar raon leathan riachtanas cosúil le súgradh leanaí, áineas éighníomhach agus áiseanna spóirt. Nuair atá siad cóngarach do chanálacha nó d'aibhneacha, caithfidh tograí feidhmeanna dorchla bruachánach agus tuilemhá a d'fhéadfadh a bheith ann a chur san áireamh, féach Cuid 10.5.5 Aibhneacha agus Canálacha agus Cuid 9.5.2 ar Athchóiriú Aibhneacha.

Ba cheart go ndéanfadh gach iarratas lena n-áirítear limistéir spáis oscailte tagairt do Straitéis Páirceanna Chomhairle Cathrach Bhaile Átha Cliath 2017-2022 nó d'aon leagan eile le haghaidh treorach maidir le dearadh agus mianta do pháirceanna cathrach. Ba cheart go gcuimseodh iarratais phleanála lena n-áirítear aon limistéir spáis oscailte (poiblí nó comhchoiteann) straitéisí bonneagair ghlais lena n-áirítear SuDanna, bainistíocht tuile, bithéagsúlacht, áineas lasmuigh, nasc agus ionsú carbóin de réir Bheartas GI24 den phlean. Féach Cuid 10.5.4 agus 15.8.6 le haghaidh tuilleadh sonraí.

I gceantair ina bhfuil easnamh spáis oscailte phoiblí i lár na cathrach, tacófar le tograí SuDS nuair is féidir a thaispeáint go bhfuil feidhmeanna dearfacha áineasa agus bithéagsúlachta acu. Ní thacófar le haon togra SuDS a chuirfeadh isteach go diúltach ar chuspóirí caomhnaithe páirce stairiúil.

Lorgóidh an t-údarás pleanála spás oscailte poiblí a sholáthar i ngach scéim chónaithe (féach Cuid 15.8.6) agus forbairtí tráchtála os cionn 5,000 méadar cearnach.

Lorgóidh Comhairle Cathrach Bhaile Átha Cliath na rudaí seo a leanas maidir le spás oscailte poiblí a sheachadadh:

- Ba cheart go gcomhlánfadh dearadh agus leagan amach an spáis oscailte leagan amach na timpeallachta tógtha mórthimpeall air agus leagan amach an láithreáin a chomhlánú.
- Ba cheart dearmad a dhéanamh ar spás oscailte agus é a dhearadh lena chinntiú go mbaintear faireachas éighníomhach amach.

- Ba cheart go mbeadh an spás infheicthe ón líon uasta úsáideoirí agus inrochtana dó.
- Ní ghlacfar le spásanna do-aimsithe nó cúnga nach féidir a úsáid.
- Beidh leibhéal solas an lae agus solas na gréine a gheofar laistigh den spás de réir Threoirlínte BRE nó aon doiciméad treorach forlíontach eile - féach Aguisín 16.
- Ba cheart go mbeadh aon spás oscailte poiblí nua ar an láithreán tadhlach le spás oscailte nó gné nádúrtha atá ann cheana (i.e. conairí abhann agus bruach na canála) chun leanúnachas amhairc a spreagadh agus luach na líonraí éiceolaíochta a bharrfheabhsú.
- Crainn atá ann cheana ar fiú iad a choinneáil a chosaint agus a ionchorprú i ndearadh spásanna oscailte nua.
- Gnéithe nádúrtha eile atá ann cheana a choinneáil agus a ionchorprú sa dearadh chun féiniúlacht áitiúil, carachtar tírdhreacha agus taitneamhacht a threisiú.
- Ba cheart oibreacha tírdhreachaithe a chomhtháthú le bainistíocht fhoriomlán uisce dromchla agus straitéis SuDS sa chaoi go bhféadfadh limistéir bhithéagsúlachta gaolmhara nó bogaigh a bheith san áireamh i bpleananna tírdhreachaithe ar féidir leo rith chun srutha uisce dromchla a laghdú / a bhainistiú níos fearr.
- Ba cheart go soláthródh scéimeanna tírdhreacha ordlathas de chineálacha éagsúla plandála le linn na forbartha d'fhonn éagsúlacht amhairc a thabhairt. Spreagfar dromchlaí tréscailteacha (féach Aguisín 12).
- Caithfidh ábhair a bheith oiriúnach, buan agus ar dea-chaighdeán. Caithfidh uigeacht agus dath na n-ábhar a bheith báúil leis an gceantar agus a bheith mar cuid lárnach den dearadh.
- Ba chóir troscán sráide a shuíomh sa chaoi is nach gcuireann sé constaic ar fáil do dhaoine faoi mhíchumas agus ba cheart é a dhearadh ionas go mbeidh sé inrochtana go hiomlán nuair is indéanta.
- Ba chóir bearta aoisbháúla a ionchorprú sa dearadh.
- Ba cheart tréscailteacht agus inrochtaineacht a sholáthar do gach úsáideoir, go háirithe daoine faoi mhíchumas.
- Ba chóir freastal ar bhealaí atá oiriúnach do rothaithe agus do choisithe.

15.6.13 Cóireálacha Teorann

Bíonn tionchar ag ballaí, fála, ráillí miotail agus geataí a úsáidtear chun spásanna a shainiú agus ag a n-úsáid ar charachtar amhairc agus ar cháilíocht forbartha. Ba cheart iad seo a roghnú ionas gur cuid chomhtháite den dearadh foriomlán iad.

Ba chóir sonraí faoi na cóireálacha teorann uile atá ann agus atá beartaithe, lena n-áirítear sonraí iontrála feithiclí, a chur isteach mar cuid d'aon iarratas pleanála. Áireofar orthu seo sonraí maidir le hábhair, bailchríocha beartaithe, agus, i gcás teorainneacha plandaí, sonraí maidir le speicis mar aon le sceideal plandála. I ngach cás, beidh cóireálacha teorann ar ardchaighdeán, buan agus tarraingteach.

15.7 Gníomhú ar son na hAeráide

I gCaibidil 3 leagtar amach na beartais agus na cuspóirí maidir le gníomhaíocht aeráide sa chathair. Spreagfaidh Comhairle Cathrach Bhaile Átha Cliath úsáid phrionsabal na forbartha inbhuanaithe chun dul i ngleis leis na tionchair atá ag an athrú aeráide de réir Phlean Gníomhaíochta Aeráide Chathair Bhaile Átha Cliath (2019-2024) nó arna leasú.

Chun tionchair dhiúltacha aeráide a mhaolú, ceanglófar ar gach forbairt nua comhlíonadh na bprionsabal gníomhaíochta aeráide atá leagtha amach i gCaibidil 3 agus mar a shonraítear thíos a thaispeáint.

15.7.1 Athúsáid na bhFoirgneamh atá ann cheana

Nuair a chuimsíonn an togra forbartha foirgnimh atá ann cheana ar an láithreán, spreagtar iarratasóirí na foirgnimh a athúsáid agus a athchur le haghaidh comhtháthaithe laistigh den scéim, nuair is féidir de réir Bheartas CA5, CA6 agus CA7. Sa chás go moltar scartáil, ní mór don iarratasóir tuarascáil um údar le scartáil a chur isteach chun an réasúnaíocht don scartáil a leagan amach ag féachaint do 'charbón corpraithe' na struchtúr atá ann cheana chomh maith le húsáid bhreise acmhainní agus fuinnimh a eascraíonn as tógáil nua i gcoibhneas le hathúsáid na struchtúr atá ann cheana.

Ba cheart ábhair thógála atá ann cheana a ionchorprú agus a úsáid sna tograí dearaidh nua nuair is indéanta agus ba cheart straitéis shoiléir maidir le hathúsáid agus diúscairt na n-ábhar a áireamh sa chás go moltar scartáil.

15.7.2 Téamh Ceantair

Córas is ea téamh ceantair chun teas a ghintear i suíomh láraithe a dháileadh le haghaidh riachtanas teasa cónaithe agus tráchtála mar théamh spáis agus téamh uisce.

Tacófar le córais téimh ceantair i gceantair a shainithnítear i gCaibidil 3: Gníomhú ar son na hAeráide. Sna ceantair seo, ba cheart gach iarratas a dhearadh chun freastal ar chórais téimh ceantair. Ba cheart sonraí an chórais téimh atá beartaithe agus comhoiriúnacht leis an líonra teasa ceantair a shonrú i ngach iarratas pleanála. Iarrtar ar iarratasóirí Ráiteas Gníomhaíochta Aeráide agus Fuinnimh a chur isteach le gach iarratas pleanála sa chrios seo - féach thíos.

I gcás nach bhfuil córais téimh ceantair i bhfeidhm go fóill, éilítear ar an iarratasóir a thaispeáint conas is féidir le córas téimh beartaithe na forbartha úsáid an chórais téimh ceantair a nascadh agus a éascú nuair a bheidh sé i bhfeidhm, féach beartas CA14, CA15, CA16 agus CA17 le haghaidh tuilleadh faisnéis.

15.7.3 Gníomhú ar son na hAeráide agus Ráiteas Fuinnimh

D'fhonn na beartais atá leagtha amach i gCuid 3.5.2 'An Timpeallacht Thógtha' agus Cuid 3.5.3 'Fuinneamh' de Chaibidil 3 a chomhlíonadh, tograí le haghaidh gach forbairt nua os cionn 30 aonad cónaithe nó níos mó nó 1,000 méadar cearnach de spás urláir tráchtála, nó de réir mar a éilíonn an tÚdarás Pleanála a mhalairt, ceanglófar orthu Ráiteas Fuinnimh Gníomhaíochta Aeráide a chur san áireamh.

Is é aidhm an ráitis seo a thaispeáint conas a breathnaíodh réitigh fuinnimh agus téimh ísealcharbóin mar cuid de dhearadh agus phleanáil fhoriomlán na forbartha beartaithe. Ag féachaint don mhéid thuas, tabharfaidh an ráiteas, a ullmhóidh innealtóir deimhnithe, aghaidh ar:

- indéantacht theicniúil, chomhshaoil agus eacnamaíoch ghiniúint fuinnimh in-athnuaite ar an láthair lena n-áirítear gréine PV agus cumhacht gaoithe ar scála beag;
- indéantacht theicniúil, chomhshaoil agus eacnamaíoch na soláthar malartach fuinnimh agus téimh malartach ardéifeachtúlachta seo a leanas:
 - córais soláthair fuinnimh díláraithe bunaithe ar fhuinneamh ó fhoinsí in-athnuaite agus teasa dramhaíola;
 - comhghiniúint (cumhacht is teas in éineacht);

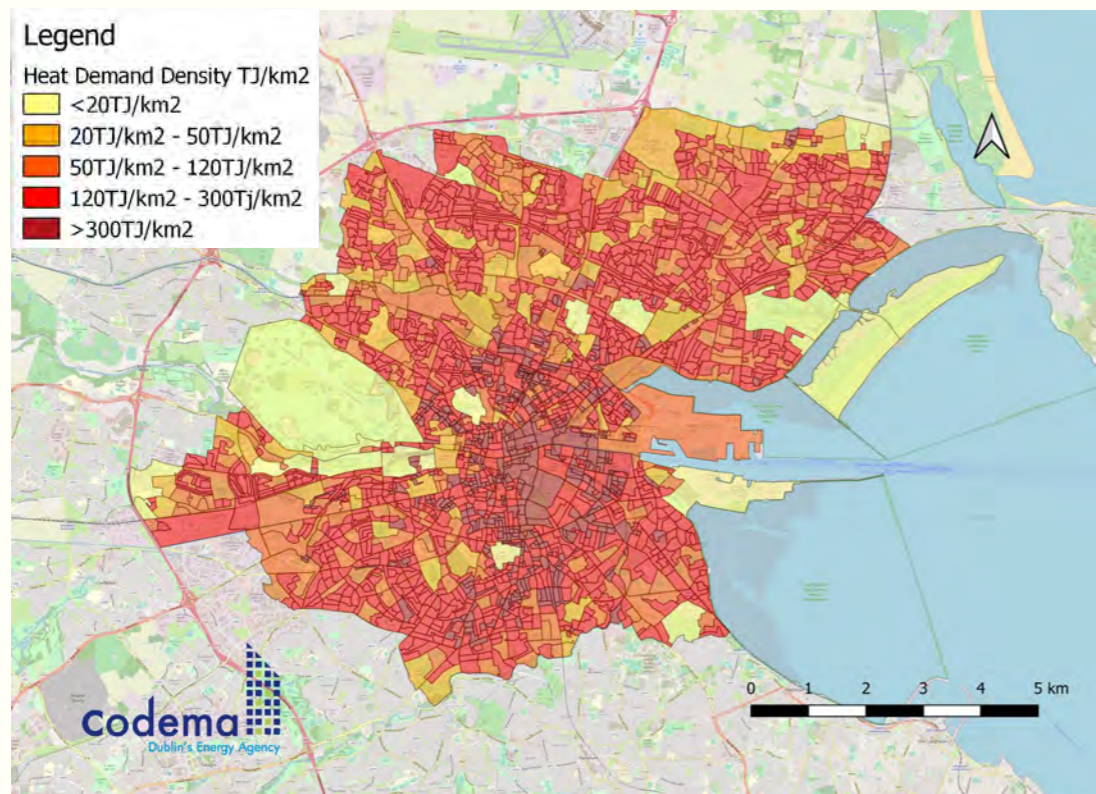
- téamh nó fuarú ceantair nó bloc, go háirithe i gcás ina bhfuil sé bunaithe go hiomlán nó go páirteach ar fhuinneamh ó fhoinsí teasa in-athnuaite agus dramhaíola;
- caidéal teasa.

15.7.3.1 Forbairt 'Chumasaithe do Théamh Ceantair'

Sa bhreis ar na ceanglais thuasluaite, ceanglófar Ráitis Fuinnimh um Ghníomhú Aeráide d'fhorbairtí suntasacha cónaithe agus tráchtála nua, i gCeantair Forbartha agus Athghiniúna Straitéiseacha (SDRAnna), chun foinsí agus líonraí teasa áitiúla a imscrúdú, agus, nuair is féidir, a thaispeáint go mbeidh an fhorbairt a bheartaítear 'Cumaisaithe do Théamh Ceantair' d'fhonn nasc le líonra théamh ceantair atá ar fáil nó atá i mbun forbartha a éascú.

Ba cheart go dtabharfadh aon imscrúdú den sórt sin aird ar dhlús éilimh teasa an limistéir ina bhfuil an fhorbairt atá beartaithe suite, mar a thaispeántar ar an léarscáil dlús um éileamh teasa atá san áireamh i bhFigiúr 15.1 thíos. Taispeánann an léarscáil seo a chuir Codema le chéile, agus atá san áireamh anseo chun críocha faisnéise amháin, an dlús foriomlán éilimh teasa i ngach toghcheantar CSO i gceantar Chathair Bhaile Átha Cliath.

Figure 15.1: Léarscáil Dlús Éileamh Teasa

I gcás nach bhfuil sé indéanta forbairt a chumasú le teas ceantair, ní mór don ráiteas míniú soiléir a thabhairt ar cén fáth nach mbeadh sé sin amhlaidh, agus caithfidh sé a thaispeáint freisin go gcuireann an fhorbairt atá beartaithe réiteach fuinneamh agus téamh carbóin atá éifeachtach agus ísealcharbóin ar fáil ar an gcaoi chéanna.

Chun amhras a sheachaint, maidir le forbairt a bheith 'Cumaisaithe do Théamh Ceantair', ba cheart go gcuimseodh sí líonra teasa foirgneamh éifeachtach, ísealcharbóin, agus/nó bloc líonra teasa comhchoiteann, d'fhonn nasc sa todhchaí le líonra teasa ceantair a éascú, gan aon ghá le hiarfheistiú breise suntasach. Chuige sin, ba cheart go ndéanfadh forbairt 'Chumasaithe do Théamh Ceantair' foráil do:

- líonra teasa éifeachtach, láraithe, fliuch-bhunaithe laistigh den fhoirgneamh nó laistigh de limistéar na forbartha ina iomláine (de réir mar is cuí);
- dóthain spáis a leithdháileadh i seomraí gléasra chun freastal ar threalamh téimh ceantair oiriúnach, mar shampla malartóirí teasa srl.;
- bealaí oiriúnacha píopaí a sholáthar agus a chosaint ar fud an fhoirgnimh agus an choimpléasc;

- bealaí ceangail líonra teasa ceantair oiriúnach a sholáthar agus a chosaint ag teorainn an láithreáin agus lasmuigh de³⁰.

Chomh maith leis an gceanglas foriomlán seo maidir le SDRAnna, tá ceanglais bhreise ann maidir le tograí forbartha suntasacha i gceantair ar leith mar a leanas:

- SDRA 6 (Na Dugthailte) agus 10 (Oirthuaisceart Lár na Cathrach):
- Ní mór don Ráiteas Fuinnimh Gníomhaíochta Aeráide a thaispeáint conas atá an fhorbairt atá beartaithe Cumasaithe do Théamh Ceantair agus conas a nascfaidh sí le dobharcheantar DDHS 'na nDugthailte agus an Phoill Bhig'.
- SDRA 7 (Heuston agus a Phurláin), SDRA 8 (Gráinseach Ghormáin / An Chloch Leathan) SDRA 11 (Gairdín San Treasa agus a Phurláin), SDRA12 (Teach an Charnáin) SDRA 14 (Campas Leighis Séamas & a Phurláin) SDRA 15 (Na Saoirsí agus Cearnóg an Mhargaidh Nua):
- Ceanglófar ar an Ráiteas Fuinnimh Gníomhaíochta Aeráide imscrúdú a dhéanamh ar naisc nó idirnaisc fhéideartha le líonraí teasa atá ann cheana sna ceantair seo, chun 'nód' téimh ceantair a chruthú sa deireadh.

I gcás ina mbeidh forbairt bheartaithe 'Cumasaithe do Théamh Ceantair', soláthróidh an Ráiteas Fuinnimh Gníomhaíochta Aeráide an fhaisnéis a iarrtar sa tábla seo a leanas:

30 Tá faisnéis bhreise maidir lena chinntiú go bhfuil forbairt 'Cumasaithe do Théamh Ceantair' ar fáil i bPacáiste Faisnéise Teicniúil d'Fhorbairtí Chóras Théamh Ceantair Bhaile Átha Cliath de cuid Comhairle Cathrach Bhaile Átha Cliath atá ar fáil le híoslódáil ag: https://admin.dublincity.ie/sites/default/files/media/file-uploads/2018-08/20180216_Technical_Information_Pack_for_Developers__DCC_002_.pdf

Tábla 15-3: Ceanglais Faisnéise maidir le Forbairtí atá Cumasaithe do Théamh Ceantair

Eolas ar Éileamh Teasa
Buaic-Éileamh Teasa Riachtanach (kW)
Tomhaltas Teasa Bliantúil Réamh-Measta (MWh pa)
Ualach Bonn Séasúrach Réamh-Measta (kW)
Achar Urlár Comhlán m ²
Éileamh Teasa in aghaidh an m ² GFA (w / M.2)
Tomhaltas Teasa in aghaidh an m ² GFA (kWh / m ²)
Líon na nÁitreabh Cónaithe
Líon na gCoirí agus a n-aschur teasa
Coinníollacha Dearaidh Taoibh Thánaistigh
Teocht Sreabhadh (uasmhéid ag an mbuaic) OC.
Teocht Sreabhadh (íosmhéid sa Samhradh) OC.
Teocht Fhillte OC.
Uasbhruí Oibre Dearaidh, barra G.
Titim Brú Trí Mhalartú Teasa, Kpa
Sonraí Seomra Gléasra
Líon na Malartóirí Teasa atá Beartaithe
Méid na Sciorrán (LxWxH), m
Méid an tSeomra Gléasra (LxWxH), m
Suíomh an tSeomra Gléasra (ceangail sceitse)
Sonraí Rochtana (ceangail sceitse)
Tráchta Eile

15.8 Forbairt Chónaithe

Cuimsíonn forbairt chónaithe nua sa chathair go príomha scéimeanna árasán le roinnt scéimeanna tithíochta cónaithe teoranta. Sa cuid seo leagtar amach na ceanglais ghinearálta maidir le forbairt chónaithe agus treoir níos sainiúla ina dhiaidh sin maidir le hárasáin, Tógáil chun ligean ar Cíos, cóiríocht do mhic léinn agus tithe.

Cé go n-iarrfar na híoschaighdeáin a leagtar síos sna hailt seo maidir le scéimeanna athchóirithe, admhaítear go bhféadfadh sé nach mbeadh sé sin indéanta i gcónaí, go háirithe maidir le foirgnimh stairiúla, tionscadail ‘maireachtáil os cionn an tsiopa’, forbairtí dochta inlíonta uirbeacha agus sna limistéar athghiniúna cathrach atá ainmnithe faoi Thionscnamh na Cathrach Beo. I gcásanna den sórt sin, féadfar na caighdeáin a mhaolú faoi réir cóiríocht ar ardchaighdeán a sholáthar, agus sa chás go mbaineann an togra úsáid éifeachtach cóiríochta tearcúsáidte amach. Ní mór a thaispeáint go sásúil go bhfuil an dearadh inmheánach agus an leagan amach foriomlán ailínithe go dlúth le ceanglais shonracha na n-áititheoirí beartaithe.

15.8.1 Cáilíocht/Comharsanachtaí Inbhuanaithe a Chruthú

Mar a leagtar amach i gCaibidil 5: Tithíocht Ardchaighdeáin agus Comharsanachtaí Inbhuanaithe, tá sé mar aidhm ag Comhairle Cathrach Bhaile Átha Cliath maireachtáil ag dlúis uirbeacha inbhuanaithe a spreagadh agus a chothú trí chomharsanachtaí tarraingteacha inbhuanaithe a chruthú a chuireann chun cinn agus a éascaíonn soláthar na cathrach de 15 nóiméad trí chur i bhfeidhm sláintiúil agus trí sheachadadh tithíocht ardchaighdeáin a fhreastalaíonn ar sheirbhísí áitiúla. I gCuid 5.5.3 den phlean leagtar amach treoir maidir leis na bunriachtanais do phobail inbhuanaithe lena n-áirítear comhfhorbairt áite shláintiúil agus an chathair de 15 nóiméad.

Ba cheart go dtabharfadh tograí aird ar na treoirlínte seo a leanas maidir le comharsanachtaí inbhuanaithe a dhéanamh, chomh maith le prionsabail agus príomhthréithe comharsanachta maith lena n-áirítear ‘Forbairtí Cónaithe Inbhuanaithe i gCeantair Uirbeacha: Treoirlínte d’Údaráis Phleanála (2009) agus an Lámhleabhar Dearaidh Uirbigh (2010)’, na Pleananna Ceantair Áitiúil - Treoirlínte d’Údaráis Phleanála (2013), Treoir Dea-Chleachtas Tréscailteachta NTA (2015), Treoirlínte um Thithíocht Uirbeach Inbhuanaithe (2018) agus an Lámhleabhar Dearaidh do Bhóithre agus Sráideanna Uirbeacha (2019).

Sa cuid seo leagtar amach treoir ar chritéir cháilíochtúla, chainníochtúla agus bhainistíochta forbartha le haghaidh bonneagair chomharsanachta inbhuanaithe agus forbairtí cónaithe.

15.8.2 Iniúchadh Pobail agus Sóisialta

Is cuid dhílis de chomharsanacht rathúil áiseanna pobail, mar shampla páirceanna agus clóis súgartha áitiúla, ionaid phobail, moil áitiúla, scoileanna, cúram leanaí. Ba cheart go mbeadh soláthar le haghaidh úsáidí de chineál pobail san áireamh in iarratais ar fhorbairtí móra cónaithe nó ar fhorbairtí úsáide measctha. Ba cheart go n-áireofar i ngach iarratas cónaithe ina mbeidh 50 aonad nó níos mó, iniúchadh pobail agus sóisialta chun soláthar áiseanna agus bonneagair pobail i gcomharsanacht an láithreáin a mheas agus chun a shainaithint an bhfuil gá le saoráidí breise a sholáthar chun freastal ar an bhforbairt atá beartaithe. Déanfar gach ceann de na fo-ailt thíos a mheas mar cuid den iniúchadh pobail agus sóisialta.

Ba chóir go dtabharfadh iniúchadh pobail agus sóisialta aghaidh ar na nithe seo a leanas:

- An soláthar pobail agus sóisialta atá ann cheana sa cheantar máguaird a chlúdaíonn ga de 750m a shainaithint.
- Measúnú a dhéanamh ar an riachtanas foriomlán i dtéarmaí riachtanas, easnaimh, agus deiseanna chun saoráidí atá ann cheana a roinnt / a fheabhsú bunaithe ar réamh-mheastacháin daonra reatha agus beartaithe.
- Údar a thabhairt le hábhar pobail a áireamh nó a eisiamh mar cuid den fhorbairt a bheartaítear agus aird á tabhairt ar thorthaí an iniúchta.

Nuair a chinntear go bhfuil saoráidí nua ag teastáil ba cheart na critéir dearaidh seo a leanas a mheas:

- Ba cheart go gceadófaí úsáid ilfheidhmeach le dearadh na saoráide.
- Caithfear áiseanna pobail a lonnú ionas go mbeidh siad inrochtana go háisiúil ag cónaitheoirí agus ag daoine eile a bhféadfadh cúis a bheith acu an tsaoráid a úsáid.
- Ba cheart go mbeadh áiseanna pobail comhtháite go maith le bealaí do choisithe agus do rothair agus, i gcás ina bhfreastalaíonn siad ar phobal níos leithne, atá suite ar bhealach iompair phoiblí ar ardchaighdeán nó gar dó.

- Ba cheart go gcinnteodh tograí athfhorbartha ar shuíomhanna ina bhfuil úsáid phobail / agus / nó áineasa pobail ann cheana nach bhfuil an úsáid seo i dtéarmaí spáis urláir / talún níos lú ná an úsáid ar an láithreán roimh athfhorbairt, agus más féidir, ba cheart go léireodh sí soláthar méadaithe.
- Caithfidh áiseanna pobail a bheith inrochtana do gach ball den tsochaí lena n-áirítear daoine faoi mhíchumas agus daoine scothaosta.

15.8.3 Scoileanna

De réir na gceanglas maidir le hiniúchadh sóisialta agus pobail, beidh tuarascáil ag gabháil le hiarratais phleanála do níos mó ná 50 teaghais ina n-aithnítear an t-éileamh ar áiteanna scoile ar dóigh dóibh a ghiniúint agus cumas na scoileanna atá ann cheana féin sa chomharsnacht freastal ar an éileamh sin. I gcás forbairtí ar scála an-mhór (800 aonad), caithfear críochnú céimnithe na n-áitreabh a nascadh le soláthar scoileanna nua. Agus iarratas ar scoil á chinneadh, breithneofar an méid seo a leanas:

- Comhlíonadh le Comhchód Cleachtas na Roinne Oideachais agus na Roinne Oidhreachta, Pobail agus Rialtais Áitiúil.
- Comhlíonadh le cáipéisí reatha Treoir Theicniúil na Roinne Oideachais atá ar fáil ar: <https://www.education.ie/en/School-Design/Technical-Guidance-Documents/>
- Comhlíonadh “Oideachas Inbhuanaitheachta” na Roinne Oideachais agus Scileanna An Straitéis Náisiúnta um Oideachas d’Fhorbairt Inbhuanaithe in Éirinn, 2014-2020 agus aon doiciméad comharbais.
- A chinntiú go bhfuil suíomhanna scoile oiriúnach don fheidhm i dtéarmaí a suíomh, rochtain ar sheirbhísí agus spás a sholáthar do ghníomhaíochtaí áineasa agus spóirt a chabhróidh le tacú le timpeallacht éifeachtach foghlama agus forbartha do leanaí.
- Iarracht a dhéanamh scoileanna nua a shuíomh san abhantrach atá ann cheana / atá beartaithe ar bhealach a cuidíonn le rochtain éasca ó na ceantair máguaird agus a spreagann soghluaisteacht inbhuanaithe ar nós siúlóide, rothaíochta agus iompair phoiblí.
- Smaoineamh ar úsáid socruithe scolaíochta ilchampas i gcásanna iomchuí, m.sh. 2 nó 3 scoil taobh le taobh; bunscoil agus iar-bhunscoil a roinneann suíomh; le scoileanna ag daingniú áiseanna sóisialta agus pobail níos leithne a theastaíonn sa limistéar céanna.

- A chinntiú go soláthraítear áiteanna súgartha crua agus bog seachtracha cuí. Is féidir spás taitneamhachta leibhéal díon a mheas ar shuíomhanna daingean uirbeacha srianta. Mar sin féin, ba cheart go ndéanfadh tograí iarracht spásanna taitneamhachta inrochtana ar leibhéal na talún a sholáthar.
- Tíopeolaíochtaí uirbeacha a chur chun cinn do scoileanna nua a bhaineann úsáid éifeachtach as talamh uirbeach gann agus a thugann aghaidh go rathúil ar an sráid-dreach nó ar an gcomhthéacs máguaird.

15.8.4 Cúram Leanaí

Féachann Comhairle Cathrach Bhaile Átha Cliath lena chinntiú go gcuirtear líon leordhóthanach áiseanna cúram leanaí ar fáil chun freastal ar dhaonra atá ag fás sa chathair. D'fhonn an cuspóir seo a bhaint amach, soláthrófar saoráid cúram leanaí amháin (arb ionann é agus 20 spás linbh ar a laghad) do gach 75 aonad teaghaise, i ngach scéim úsáide measctha agus cónaithe nua.

Mar cuid den iniúchadh pobail agus sóisialta, ba cheart measúnú ar na háiseanna cúram leanaí sa gha 1km máguaird den bheart atá beartaithe a áireamh. Ba cheart aird a thabhairt san anailís ar:

- Comhdhéanamh an cheantair chónaithe atá beartaithe, i.e. meastachán ar an meascán pobail a bhfuil an limistéar tithíochta ag iarraidh freastal air (má ghlactar leis go mbeidh cúram leanaí ag teastáil ó thart ar 50% den limistéar tithíochta, conas a chuireann an togra leis an éileamh atá ann cheana sa cheantar).
- Líon na n-áiseanna cúram leanaí atá laistigh d'achar siúlóide (i.e. 1km) den togra.
- Cumas gach saoráide cúram leanaí agus an acmhainn a bheidh ar fáil le cur i gcrích an tionscadail.
- Le orthaí aon anailíse ar cheanglais chúram leanaí a rinneadh mar cuid de straitéis cúram leanaí na cathrach nó a rinneadh mar cuid de phlean gníomhaíochta áitiúil nó ceantair nó mar cuid den phlean forbartha i gcomhairle le coistí cúram leanaí na cathrach, a mbeidh ceantair aitheanta acu a bhfreastalaítear orthu go maith cheana féin nó mar mhalairt air sin, limistéir bhearna a bhfuil soláthar ann, ranncuideofar leis an mbunfhigiúr a bheachtú.

Ba cheart saoráidí cúram leanaí a lonnú freisin i gceantair chónaithe atá ann cheana, páirceanna gnó / teicneolaíochta, eastáit thionsclaíocha, limistéir fostaíochta agus laistigh de bhloic oifige, agus an soláthar sin

á bhunú ag féachaint d'iniúchadh agus d'anailís Choiste Cúram Leanaí Chathair Bhaile Átha Cliath (le haghaidh sonraí iomlána, féach Áiseanna Cúraim Leanaí, Treoirlínte d'Údaráis Phleanála 2001).

15.8.4.1 Critéir Dearaidh

Ceanglaítear ar gach saoráid cúram leanaí spás súgartha príobháideach lasmuigh a sholáthar nó rochtain shábháilte agus éasca a thaispeáint ar limistéar súgartha sábháilte lasmuigh. Ba cheart go mbeadh spás lasmuigh den sórt sin i suíomhanna atá cosanta ó thruailliú aeir - féach cuspóir QHSN14.

Beidh dearadh inmheánach, leagan amach agus méid na saoráide cúram leanaí de réir na gcaighdeán atá leagtha amach sna Saoráidí Cúraim Leanaí, Treoirlínte d'Údaráis Phleanála 2001.

Ba cheart rochtain shábháilte shlán a sholáthar freisin i dtéarmaí gluaiseachtaí coisithe agus rothair i gcomhar le seirbhísí iompair phoiblí sa cheantar. Beidh gá le fágáil feithicle ghaolmhar in áiteanna áirithe freisin. Ba chóir go mbeadh measúnú tráchtá agus iompair ag gabháil leis seo ina leagtar amach an gá freastal ar ghluaiseachtaí feithiclí.

15.8.5 Ríocht Phoiblí

Caithfidh gach forbairt chónaithe a chuimsíonn tailte laistigh den ríocht phoiblí aontú, faoi réir litir toilithe, leis an údarás phleanála go gcomhlíonann an scéim atá beartaithe an treoir maidir le ríocht phoiblí mar atá leagtha amach ar shuíomh gréasáin Chomhairle Cathrach Bhaile Átha Cliath. <https://www.dublincity.ie/residential/planning/strategic-planning/public-realm-strategy>

Tá sonraí faoi leithead bóithre, cosáin phoiblí agus inrochtaineacht le fáil in Aguisín 5 den phlean.

Sa chás go moltar spásanna poiblí nua a chuirfidh le ríocht phoiblí ceantair, ní mór d'iaratasóirí a thaispeáint go soláthraíonn spásanna den sórt sin inrochtaineacht do chách, go bhfuil sé éasca dul tríothu agus timpeallachtaí sábháilte a chruthú. Féach an treoir maidir le troscán sráide, soilsiú poiblí agus inrochtaineacht ina leith seo mar atá leagtha amach i gCuid 15.17.

15.8.6 Spás Oscailte Poiblí

Is spás oscailte tírdhrechtaithe seachtrach é spás oscailte poiblí a chuireann go mór leis an bhfearann poiblí agus atá inrochtana don phobal agus don phobal áitiúil chun críocha áineasa gníomhaí agus éighníomhaí, lena n-áirítear scíthe agus súgradh do leanaí. Cuireann

spás oscailte poiblí freisin sosanna amhairc ar fáil idir agus laistigh de cheantair chónaithe agus éascaíonn sé bithéagsúlacht agus cothabháil gnáthóga fiadhúlra.

Éilítear ar gach forbairt chónaithe soláthar a dhéanamh do spás oscailte poiblí. Ba cheart aird a thabhairt ar an treoir atá leagtha amach i gCuid 15.6.12 thuas maidir le riachtanais tírdhreachaithe, agus freisin Cuid 15.6 ar Bhonneagar Glas.

Is é an riachtanas spáis oscailte poiblí d'fhorbairtí cónaithe ná 10% d'achar iomlán an láithreáin mar spás oscailte poiblí.

I gcás forbairtí cónaithe ar thailte criosaithe Z12 agus Z15, teastaíonn spás oscailte breise d'fhonn carachtar oscailte reatha na dtailte a choinneáil. Teastóidh 25% de spás oscailte poiblí laistigh de na criosanna seo.

Tábla 15-4: Ceanglais Spáis Oscailte Poiblí um Fhorbairt Chónaithe

Úsáid Talún / Criosú	Ceanglas (íosmhéid)
Forbairt chónaithe (Z1, Z2, Z3, Z4, Z5, Z6, Z8, Z10, Z14)	10%
Forbairt chónaithe (Z12) (Z15)	25%

15.8.7 Ranníocaíochtaí Airgeadais in ionad Spáis Oscailte

Is gnách go mbeidh spás oscailte poiblí suite ar an láithreán, ach i gcásanna áirithe b'fhéidir go mbeadh sé níos iomchuí ranníocaíocht airgeadais a lorg i dtreo a sholáthar in áiteanna eile sa chomharsanacht. San áireamh anseo bheadh cásanna nach mbeadh sé indéanta, mar gheall ar shrianta láithreáin nó tosca eile, an spás oscailte a lonnú ar an láithreán, nó i gcás ina meastar, ag féachaint don soláthar atá ann cheana sa chomharsanacht, go bhfreastalófaí ar riachtanais an daonra ar bhealach níos fearr freastal páirc nua a sholáthar sa cheantar (m.sh. páirc chomharsanachta nó páirc phóca) nó uasghrádú a dhéanamh ar pháirc atá ann cheana féin.

Sna cásanna seo, féadfar ranníocaíochtaí airgeadais a mholadh i dtreo spás oscailte agus tírdhreach a sholáthar agus a fheabhsú sa cheantar, mar atá leagtha amach i gClár Páirceanna na Comhairle Cathrach, chun an cuspóir seo a chomhlíonadh.

Ní bheidh ranníocaíochtaí airgeadais in ionad spás oscailte poiblí is infheidhme ach i scéimeanna de 9 n-aonad nó níos mó. Tá na sonraí ar luach na ranníocaíochta in ionad agus díolúintí eile leagtha amach i Scéim Ranníocaíochta Forbartha Alt 48 Chathair Bhaile Átha Cliath agus in aon leasú a ndéanfar uirthi sa todhchaí.

15.8.8 Bonneagar Súgartha

Beidh iarratais lena n-áirítear spás oscailte poiblí a sholáthar faoi réir riachtanas soláthar a dhéanamh d'áiseanna cuí clós súgartha. I scéimeanna de 25 aonad nó níos mó, spásanna súgartha beaga 85-100 méadar cearnach a mheastar a bheith oiriúnach do leanaí óga agus do leanaí suas go sé bliana d'aois, le trealamh súgartha oiriúnach, suíocháin do thuismitheoirí / chaomhnóirí, agus laistigh de radharc an fhoirgnimh árasáin. Maidir le scéimeanna níos mó de 100 árasán nó níos mó, ba cheart áiteanna súgartha de 200-400 méadar cearnach do leanaí níos sine agus do dhéagóirí óga a sholáthar freisin.

Le Dréacht-Straitéis Súgartha Chathair Bhaile Átha Cliath 'Pollinating Play!' 2020 - 2025 tabharfar treoir fhoriomlán maidir le clóis súgartha agus spásanna súgartha a fhorbairt sa chathair. Is é beartas Chomhairle Cathrach Bhaile Átha Cliath trealamh súgartha agus deiseanna súgartha inrochtana agus uilechuimsitheacha a sholáthar do leanaí agus do dhaoine óga de gach aois.

Cuirfear na Prionsabail seo a leanas chun Spásanna Súgartha Rathúla a Dhearadh i bhfeidhm:

- Saincheaptha
- Suite go maith
- Úsáid d'eilimintí nádúrtha
- Raon leathan eispéireas súgartha curtha ar fáil
- Inrochtana do dhaoine faoi mhíchumas agus gan mhíchumas
- Freastalaíonn sé ar riachtanais an phobail
- Ligeann sé do leanaí d'aoiseanna difriúla spraoi le chéile
- Cruthaítear deiseanna chun taithí a fháil ar riosca agus dúshlán
- Inbhuanaithe agus coinnithe go cuí
- Ceadaítear d'athrú agus éabhlóid
- Infheistiú i ndearadh uilíoch chun tacú le deiseanna inrochtana agus uilechuimsitheacha le haghaidh súgartha

Agus cinneadh á dhéanamh maidir le suíomh na limistéar súgartha cuí, ba cheart aird a thabhairt ar riachtanais gach aoisghrúpa. Ba chóir spásanna súgartha do leanaí beaga, i.e. faoi chúig bliana d'aois,

a sholáthar gar d'áitribh chónaithe, i.e. sábháilte ó thrácht agus ó ghuaiseacha eile, féadtar breathnú orthu go neamhfhoirmiúil ó áitribh nó ó bhóithre nó ó chosáin ina bhfuil trácht go minic orthu, ach ba cheart iad a lonnú ionas go n-íoslaghdófar an cur isteach. Ba chóir go mbeadh páirteanna griannmhara agus páirteanna faoi scáth sna spásanna seo agus go mbeadh eilimintí súgartha nádúrtha iontu ar nós lomán / stumpaí crainn / gaineamh / uisce, srl., agus gaireas chun luascadh, dreapadh agus dul ar charraigeacha.

Ba chóir go mbeadh spásanna agus áiseanna súgartha / áineasa do leanaí níos sine agus do dhéagóirí, m.sh. áiteanna cluichí ilúsáidte, scáthláin do dhéagóirí, páirceanna scátála, srl. ar fáil laistigh den scéim nó cóngarach dó, mar shampla i gcearnóg áitiúil nó i spás glas ina bhféadtar naisc mhaithe leis an bhforbairt chónaithe a chruthú agus ina bhféadtar idirghníomhaíocht bhríoch pobail tarlú. Ba cheart áiseanna a sholáthar freisin do dhéagóirí agus do dhaoine scothaosta inar féidir leo teacht le chéile agus meas a bheith acu ar dhaoine eile freisin. Is féidir é seo a bhaint amach trí shaoráidí den sórt sin a sholáthar i gceantair lárnacha den scéim / chomharsanacht a bhfuil rochtain tráchta mhaith orthu seachas iarracht a dhéanamh iad a cheilt (Le haghaidh tuilleadh treorach féach Lámhleabhar Dearaidh Uirbigh, 2009).

Ba cheart cluichí / áineasa foirmiúla agus neamhfhoirmiúla do thuismitheoirí agus do dhaoine fásta eile a chomhtháthú laistigh de scéimeanna. Ba chóir go mbeadh sé mar cheann de na príomhaidhmeanna d'aon fhorbairt ná grúpaí éagsúla a thabhairt le chéile ar chríoch neodrach áit ar féidir le gach duine idirghabháil a dhéanamh go sábháilte.

Ba chóir go mbeadh spásanna súgartha / áineasa tarraingteach, sábháilte agus tarraingteach. Ba cheart uasmhéadú a chur ar limistéar do choisithe amháin a dhéanamh i gcomharsanacht na gceantar sin, agus ba cheart deireadh a chur le trácht nó bearta ceansaithe tráchta a chur i bhfeidhm. Ina theannta sin, ba cheart na spásanna seo a dhéanamh inaitheanta le comharthaíocht 'súgartha' iomchuí agus ba cheart go mbeadh líonra bealaí ann a nascann tithe leis na spásanna seo a chuireann ar chumas leanaí taisteal go saor timpeall ar shiúl na gcos, ar rothar, ar scátaí nó ar fheithiclí súgartha rothaí eile.

15.8.9 Eastáit Chónaithe a Ainmniú

Léireoidh gach ainm nua sráide agus forbartha cumainn stairiúla, oidhreachta nó cultúrtha áitiúla agus caithfidh an tuairisc bhunúsach chineálach (ie, Cúirt, Cé, Bóthar, srl.) a bheith oiriúnach.

Formheasfaidh an t-údarás pleanála ainmniúcháin forbairtí cónaithe d'fhonn mearbhall le hainmneacha cosúla in áiteanna eile a sheachaint. Aontóidh na forbróirí ainm scéime, a bheidh sa Ghaeilge, leis an údarás pleanála, sula dtosófar ar an bhforbairt, agus suiteálfar an t-ainm a roghnófar ar an láithreán. Caithfidh comharthaíocht sráide / bóthair inmheánach agus seachtrach a bheith i mBéarla agus i nGaeilge, nó, i gcás forbairtí nua-ainmnithe, i nGaeilge amháin. Ní mór do gach uimhir aonaid a bheith infheicthe.

15.8.10 Pobail le Geataí Timpeall Orthu

Seasfaidh Comhairle Cathrach Bhaile Átha Cliath do phobail ghalánta sa chathair agus tá toimhde ghinearálta ina choinne d'fhonn tréscailteacht agus inrochtaineacht a chur chun cinn sa cheantar uirbeach. I gcás go moltar scéim le geataí, ní mór don iarratasóir an straitéis bainistíochta oibríochta don fhorbairt a thaispeáint agus feidhmiúlacht na meicníochta geata atá beartaithe a leagan amach go soiléir. Caithfear bainistíocht agus cothabháil leanúnach na forbartha a thaispeáint chun aon chásanna ina dtarlaíonn mífheidhmeanna na meicníochta a sheachaint.

Ceanglófar ar an iarratasóir a thaispeáint freisin conas a fheidhmeoidh an geata maidir le gluaiseachtaí tráchta agus an t-am feithimh féideartha ar an mbóthar poiblí. Caithfear go leor páirceála a sholáthar freisin chun cosc a chur ar rópháirceáil ar an mbóthar poiblí.

15.8.11 Cuideachtaí Bainistíochta / Glacadh ar Láimh

Is éard atá i gceist le glacadh ar láimh ná údarás áitiúil a ghlacann ar láimh an reáchtáil/cothabháil/úinéireacht de thailte a forbraíodh go príobháideach ach a bhfuil rochtain phoiblí orthu agus leas poiblí níos leithne maidir lena soláthar ag gabháil leo. Ina dhiaidh sin tugann an t-údarás áitiúil aire do na ceantair seo don phobal. Samplaí díobh seo ná bóithre eastáit chónaithe agus páirceanna poiblí. Tá sonraí faoi na ceanglais maidir le glacadh ar láimh ar fáil in Aguisín 5 den phlean.

Féach freisin Beartas SI26 maidir le bonneagar draenála poiblí agus príobháideach a ghlacadh ar láimh de réir na gcaighdeán atá leagtha amach i gCód Cleachtais Réigiúnach Mhórcheantar Bhaile Átha Cliath d'Oibreacha Draenála.

15.8.12 Urrúis Airgeadais

Chun a chinntiú go gcuirtear an fhorbairt i gcrích go sásúil, féadfar coinníoll a cheangal le cead pleanála a éilíonn go dtabharfar slándáil leordhóthanach go dtí go mbeidh an fhorbairt críochnaithe go riocht sásúil. I measc na gcineálacha urrús tá éarlais airgid, banna árachais nó cibé sócmhainn leachtach eile a chomhaontófar idir forbróir agus an t-údarás pleanála. Féadfar an t-urrús a urghabháil i bpáirt nó ina hiomláine i gcás nach bhfuil an fhorbairt críochnaithe go riocht sásúil. Cinnfidh Comhairle Cathrach Bhaile Átha Cliath méid an urrúis airgeadais sin, de réir Threoirlínte Bainistíochta Forbartha d'Údaráis Phleanála (DEHLG, 2007) agus Ciorclán PL11/2013, agus aon treoir chomharbais.

15.9 Caighdeáin Árasáin

Is iad scéimeanna árasán an cuid is mó den stoc tithíochta nua i gCathair Bhaile Átha Cliath. Maidir leis seo, tá sé riachtanach, dá bhrí sin, go soláthrófar aonaid árasáin ardchaighdeáin, tarraingteach agus inúsáidte. Ba cheart go gcuirfeadh gach forbairt árasán go dearfach leis an gceantar áitiúil i dtéarmaí feabhsúcháin ar spás oscailte poiblí agus / nó ar an riocht phoiblí agus ba cheart go soláthródh siad timpeallachtaí maireachtála fadtéarmacha d'áititheoirí sa toadhcháí trí spásanna taitneamhachta comhchoiteanna ardchaighdeáin agus aonaid inmheánacha tarraingteacha agus inbhuanaithe.

Sa Tithíocht Uirbeach Inbhuanaithe: Caighdeáin Dearaidh d'Árasáin Nua (Nollaig 2020) ar fáil ag an nasc seo a leanas: http://www.housingold.gov.ie/sites/default/files/publications/files/december_2020_-_design_standards_for_new_apartments.pdf nó aon leasú eile air sa todhcháí, leagtar amach sainriachtanais bheartais phleanála (SPPR) d'fhorbairtí árasáin. Ba cheart tagairt a dhéanamh do na Treoirínte Alt 28 seo mar cuid d'iarratas pleanála ar bith d'fhorbairtí árasáin. Tá achoimre ar na SPPRanna seo mar aon le riachtanais agus caighdeáin bhreise d'fhorbairtí árasáin leagtha amach thíos.

15.9.1 Meascán Aonaid

Luaitear i Riachtanas sonracha maidir le Beartas Pleanála 1 go bhféadfadh suas le 50% aonad seomra leapa nó stiúideo amháin a bheith san áireamh i bhforbairtí tithíochta (gan níos mó ná 20-25% den fhorbairt iomlán a bheith beartaithe mar stiúideonna) agus ní bheidh aon íoscheanglas ann d'árasáin le trí sheomra leapa nó níos mó mura sonraítear iad mar thoradh ar Mheasúnú Riachtanas agus Éileamh Tithíochta (HNDA) a rinne an tÚdarás Pleanála mar cuid den phróiseas plean forbartha.

Mar cuid den taighde ullmhúcháin don Phlean seo, in éineacht le HNDA a ullmhú don chathair, sainiúidh dhá fho-limistéar le haghaidh anailíse HNDA ar leibhéal fo-chathrach; (i) na Saoirsí agus (ii) Tuaisceart Lár na Cathrach. Roghnaíodh na ceantair seo mar gheall ar thrí phríomhfachtóir a dhéanann idirdhealú eatarthu maidir leis an gceist áirithe seo:

- tá méideanna níos airde de stoc tithíochta níos lú sna ceantair seo (idir stairiúil agus fhichiú haois);
- tá tailte deise athghiniúna suntasacha acu agus
- le blianta beaga anuas tá cion ard d'iarratais Forbartha Tithíochta Straitéiseacha acu, ina raibh BTR i réim agus líon mór aonad níos lú.

Léiríonn toradh an dá HNDA áitiúla seo éileamh méadaithe ar theaghlaigh de bheirt agus triúr agus laghdú ar an éileamh maidir le teaghlaigh aon duine. (Tagraíonn Cuid 2.4.1 d'Aguisín 1, larscríbhinn 3.).

Ag cur san áireamh (i) an t-éileamh athraithe múnlaithé thar shaolré an Phlean a léiríonn éileamh ag laghdú ar aonaid leaba amháin, agus (ii) patrún reatha na n-iarratas ar fhorbairt a bhfuil cion ard aonad stiúideo agus leaba amháin acu agus gan aon trí aonaid leapa; meastar go bhfuil sé cuí go dtabharfaí freagra beartais chun aghaidh a thabhairt ar an gceist seo sna suíomhanna seo.

Éilítear, dá bhrí sin, an riachtanas seo a leanas maidir le meascán aonad sa dá limistéar fo-chathrach seo; (i) na Saoirsí agus (ii) Tuaisceart Lár na Cathrach Tá SPPR1 infheidhme maidir leis an gcuid eile de limistéar riaracháin Chomhairle Cathrach Bhaile Átha Cliath:

Chun iarratais phleanála a éileamh lena n-áirítear cóiríocht chónaithe de 15 aonad cónaithe do níos mó i Limistéir Fho-Chathrach Tuaisceart Lár na Cathrach agus na Saoirsí (de réir Figiúr 1.2 mar cuid d'Aguisín 01.03) ba cheart an meascán aonad seo a leanas a bheith san áireamh:

- 15% ar a laghad d'aonad thrí seomra leapa nó níos mó.
- 25% -30% ar a mhéad d'aonad seomra leapa amháin/ stiúideo.

Féadfaidh scéimeanna cónaithe Cuid 8 nó Cuid 10 na Comhairle meascán difriúil a mholadh ag féachaint do riachtanais shonracha na Roinne Tithíochta & Seirbhísí Pobail.

Féadfar caighdeáin a mhaolú le haghaidh ceanglas eile tithíochta sóisialta agus / nó i gcás go bhfuil gá fíoraithe le cineál áirithe tithíochta, mar shampla do dhaoine scothaosta, faoi réir bhreithniú na Roinne Tithíochta & Seirbhísí Pobail.

Soláthraíonn SPPR 2 roinnt solúbthachta i dtéarmaí meascán aonad chun scéimeanna athchóirithe a thógáil ar láithreáin ar aon mhéid, scéimeanna inlíonta uirbeacha ar láithreáin suas le 0.25 ha, scéimeanna suas le 9 n-aonad agus do scéimeanna idir 10 agus 49 aonad. Déanfaidh an t-údarás pleanála gach iarratas a mheas ag féachaint do SPPR 2 ar bhonn cás ar chás. Le haghaidh tuilleadh sonraí, féach le do thoil ar An Tithíocht Uirbeach Inbhuanaithe: Treoirínte um Chaighdeáin Dearaidh d'Árasáin Nua (Nollaig 2020).

15.9.2 Achar / Leagan Amach an Aonaid

I gCeanglas Sonrach 3 maidir le Beartas Pleanála leagtar amach na híosachar urláir d'árasáin. Is iad seo a leanas na híoschaighdeáin d'árasáin, mar atá leagtha amach sna treoirlínte:

Tábla 15-5: Ceanglais Achar Urláir Íosta d'Árasáin

Cineál Aonaid	Spás Leapa	Ceanglas Achar Urlár (íos)
Stiúideo	1 spás leapa	37 méadar cearnach
1 Sheomra Leapa	2 spás leapa	45 méadar cearnach
2 Sheomra Leapa	4 spás leapa	73 méadar cearnach
3 Sheomra Leapa	5 spás leapa	90 méadar cearnach

Féadfar tabhairt isteach d'aonad 2 sheomra leapa, 3 dhuine a mheas laistigh de scéim chun sainthithíocht a shásamh do riachtanas tithíochta sóisialta Cuid V nó chun cóiríocht oiriúnach a éascú do dhaoine scothaosta agus cúnaimh cúraim.

Beidh na haonaid seo teoranta do uasmhéid 10% den mheascán iomlán aonaid. Ní mheasfar an t-aonad 2 sheomra leapa, 3 dhuine ach mar cuid de sholáthar tithíochta speisialaithe mar a shonraítear thuas agus ní mheasfar gur cóiríocht chónaithe chaighdeánach é.

Sáróidh tromlach na n-árasán go léir in aon scéim atá beartaithe de 10 n-árasán nó níos mó (seachas cóiríocht Tógáil chun Ligeán ar Cíos) an t-íoschaighdeán achar urláir d'aon teaghlaim de na cineálacha aonaid 1, 2 nó 3 sheomra leapa ábhartha, faoi 10% ar a laghad (caithfear aon árasáin stiúideo a áireamh san iomlán, ach ní áirítear iad mar aonaid a sháraíonn an t-íosmhéid 10% ar a laghad). Ba cheart leagan amach na n-aonad níos mó de gach cineál a dhearadh de réir na teorach atá leagtha amach i dTreoirlínte Dearaidh Uilíoch do Thithe in Éirinn 2015.

Tá solúbthacht agus inoiriúnaitheacht ina mbreithnithe lárnacha i ndearadh aonad cónaithe. Tá coincheap na seomraí ináitrithe difriúil ó sheomraí codlata tábhachtach toisc go gceadaíonn sé d'aonad cónaithe oiriúnú do riachtanais a gcónaitheoirí le himeacht ama (seachas an t-aonad stiúideo).

Is féidir le seomra ináitrithe de mhéid agus dearadh oiriúnach athrú ó sheomra bia go seomra leapa, go seomra staidéir de réir mar a athraíonn riachtanais. Go háirithe, ba cheart go mbeadh an dara / tríú seomra leapa solúbtha agus an t-aonad cónaithe a dhéanamh tarraingteach do theaghlaigh ag céimeanna difriúla saolré. Ina theannta sin, ba cheart go gceadódh leagan amach agus toisí do thoscán a sheachadadh agus obair sa bhaile a éascú nuair is féidir. Maidir le háitribh níos mó, ba cheart machnamh a dhéanamh ar phríomhsheomra suite amháin a sholáthar ar leithligh ó chistin / limistéar itheacháin comhcheangailte.

Caithfear riachtanais na leanaí a mheas i ndearadh an aonaid agus áirítear leis seo áiteanna súgartha, stóráil do threalamh súgartha, seomraí folctha atá sách mór chun leanbh a ní, áiteanna staidéir, srl.

15.9.3 Dé-Ghné

Sainmhínítear teaghais déghné mar cheann le fuinneoga in-oscailte ar dhá bhalla sheachtracha, a d'fhéadfadh a bheith ar gach taobh de theaghais nó ar thaobhanna cóngaracha teaghaise ina bhfolaíonn ballaí seachtracha teaghais timpeall chúinne an fhoirgnimh. Níl déghné ag baint le soláthar fhuinneog bhá.

Cuireann aonaid déghné go mór leis an taitneamhacht chónaithe a fhaightear in aonad ag soláthar do threá sholas an lae agus solas na gréine níos fearr agus tras-aerú. Is í an déghné is fearr a bhaint amach i seomraí maireachtála an chumraíocht aonaid is fearr, rud a cheadaíonn luach ard taitneamhachta sa spás maireachtála is mó.

Éilíonn Ceanglas 4 ar Bheartas Pleanála ar a laghad 33% aonad déghné ar a laghad in áiteanna uirbeacha lárnacha agus/nó inrochtana agus 50% d'aonaid in áiteanna bruachbhailte agus/nó idirmheánacha.

Spreagfaidh Comhairle Cathrach Bhaile Átha Cliath gach forbairt chun déghné de 50% laistigh den fhorbairt a chomhlíonadh nó a shárú mura n-éilíonn tréithe sainiúla láithreáin go bhféadfadh céatadán níos ísle a bheith oiriúnach.

I suíomhanna príomha i lár na cathrach, tadhlaigh le nó in aice le hiompar poiblí ardcháilíochta, ardmhínicíochta, féadfar glacadh le déghné de 33% in áiteanna ina bhfuil srianta sainiúla láithreáin mar shuíomhanna inlíonta uirbeacha dochta suas go dtí 0.25ha nó nuair is gá éadan sráide láidir a choinneáil. Sa chathair sheachtrach (níos faide ná an fáinne canála) agus laistigh de na SDRAanna, ní bhreithneofar scéimeanna a bhfuil aonaid déghnéithe de 33% ar a laghad iontu ach in imthosca eisceachtúla.

Sa chás go moltar gné amháin, ba cheart líon na n-aonad atá ag féachaint i dtreo an deiscirt a uasmhéadú. Meastar go bhfuil aonaid aghaidhe thoir agus thiar inghlactha freisin. Ba cheart go mbeadh na spásanna maireachtála sna haonaid seo suite leis an treoshuíomh is fearr le haghaidh uasrochtana ar sholas díreach na gréine. Ní bhreithneofar aonaid a bhfuil aghaidh ó thuaidh ach sa chás go bhfuil siad os comhair limistéar a bhfuil luach ard taitneamhachta ann mar pháirc phoiblí, dobharlach nó dearcadh suntasach eile ar díol spéise é. Ar mhaithe le soiléire, is aonaid a bhfuil aghaidh ó thuaidh iad aonaid

atá ag féachaint i dtreo an tuaiscirt den cuid is mó (ie os cionn 50% den éadan). Sainmhínítear aonaid thoir thuaidh agus thiar thuaidh mar aonaid a thagann faoi uillinn 45 céim ó thuaidh. Breithneofar an chumraíocht aonaid seo in imthosca teoranta ar bhonn cás ar chás.

Meastar gur déghné an sampla seo a leanas de chumraíocht aonaid agus féadann sé cur leis an gceanglas céatadáin SPPR. Breithneofar freisin samplaí comhchosúla a sholáthraíonn fuinneoga in-oscailte go dhá ingearchló.

Figiúr 15.2: Sampla den Aonad Cónaithe Dé-Ghné

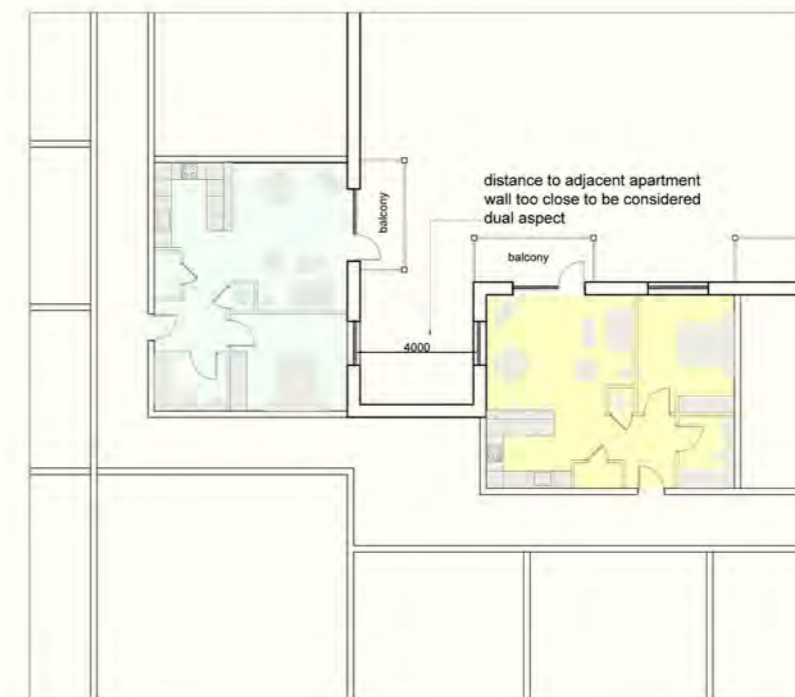

Cumraíochtaí aonaid go **nach gcáilíonn** mar dhéghné agus nach mheasfar go gcuireann sé le ceanglas céatadáin an SPPR:

Figiúr 15.3: Aonad Cónaithe nach Cáilíonn mar Dhé-Ghné - Sampla 1

Figiúr 15.4: Aonad Cónaithe nach Cáilíonn mar Dhé-Ghné - Sampla 2

15.9.4 Airde Urláir go Síleáil

Leagtar amach in SPPR 5 den Tithíocht Uirbeach Inbhuanaithe: Caighdeáin Dearaidh d'Árasáin Nua (2020) na ceanglais maidir le hairde íosta urláir go síleáil.

Soláthrófar íos-airde urláir go síleáil de 2.7m d'aonaid chónaithe ar an mbunurlár agus 2.4m ar a laghad san urlár uachtarach. I gcás go moltar aonaid thráchtála nó nuair a theastaíonn solúbthacht chun oiriúnú d'úsáidí malartacha ag leibhéal an urláir talún, cuirfear airde urláir go síleáil idir 3.5m agus 4m i bhfeidhm. Déanfar é seo a mheas ar bhonn cás ar chás.

Féach Cuid 3.20 go 3.25 den Tithíocht Uirbeach Inbhuanaithe: Caighdeáin Dearaidh d'Árasáin Nua (2020) le haghaidh sonraí.

15.9.5 Ardaitheoir, Croíthe Staighre agus Forhallaí Iontrála

Sonraítear le Ceanglas Sonrach 6 um Bheartas Pleanála mar atá leagtha amach sa Tithíocht Uirbeach Inbhuanaithe: Caighdeáin Dearaidh d'Árasáin Nua (2020) go bhféadfar uasmhéid 12 árasán in aghaidh an chroí a sholáthar. Féadfar an fhoráil uasta a mhaolú le haghaidh suíomhanna athchóirithe nó inlíonta de 0.25ha ar bhonn cás ar chás.

Féach Cuid 3.26 go 3.34 den Tithíocht Uirbeach Inbhuanaithe: Caighdeáin Dearaidh d'Árasáin Nua (2020) le haghaidh sonraí.

15.9.6 Stóráil Inmheánach

Soláthrófar stóráil inmheánach laistigh d'aonad árasán de réir Forbairt Uirbeach Inbhuanaithe: Caighdeáin Dearaidh d'Árasáin Nua mar atá leagtha amach in Aguisín 1 agus Cuid 3.30 go 3.34 den Tithíocht Uirbeach Inbhuanaithe: Caighdeáin Dearaidh d'Árasáin Nua (2020) le haghaidh sonraí.

Soláthrófar solúbthacht in imthosca áirithe ar bhonn cás ar chás.

15.9.7 Spás Taitneamhachta Príobháidí

Soláthrófar spás taitneamhachta príobháidí i bhfoirm ardáin, balcóin nó gairdín príobháideach agus ba chóir go mbeadh sé suite lasmuigh den phríomhlíonáir maireachtála san árasán. Tá na ceantair íosta le haghaidh taitneamhachta príobháidí leagtha amach in Aguisín 1 agus i gCuid 3.35 go 3.39 den Tithíocht Uirbeach Inbhuanaithe: Caighdeáin Dearaidh d'Árasáin Nua (2020) le haghaidh sonraí.

Ar leibhéal na talún, ba cheart spás taitneamhachta príobháideach a scagadh go leordhóthanach chun príobháideacht a sholáthar. Sa chás go bhfuil árasáin ar an mbunurlár le tadhlaigh le cúl chosáin phoiblí nó limistéar poiblí eile, féadfar machnamh a dhéanamh ar 'stíall príobháideachta' a sholáthar a bheidh thart ar 1.5 m ar dhoimhneacht, faoi réir dearadh tírdhreacha agus cóireála teorann iomchuí.

15.9.8 Spás Taitneamhachta Comhchoitinne

Ceanglaítear ar gach forbairt árasán nua soláthar a dhéanamh do spás taitneamhachta comhchoitinne go seachtrach laistigh de scéim le húsáid ag cónaitheoirí amháin. Tá soláthar spáis oscailte chomhchoiteann sa bhreis ar aon cheanglas spáis oscailte phríobháidigh nó phoiblí. D'fhéadfadh spásanna clóis agus spásanna oscailte líneacha in aice leis an bhforbairt a bheith i spásanna taitneamhachta pobail.

Tá na ceantair íosta le haghaidh taitneamhachta príobháidí leagtha amach in Aguisín 1 agus i gCuid 4.10 go 4.12 den Tithíocht Uirbeach Inbhuanaithe: Caighdeáin Dearaidh d'Árasáin Nua (2020) le haghaidh sonraí.

Ní mór spás taitneamhachta pobail a shainiú agus a idirdhealú go soiléir laistigh de scéim agus a aithint go soiléir mar cuid d'aon iarratas pleanála. Ba cheart go mbeadh na ceantair taitneamhachta pobail ar ardchaighdeán tírdhreacha agus go ndéanadh siad soláthar do rochtain leordhóthanach ar sholas an lae agus ar sholas na gréine i rith na bliana. Ba cheart go mbeadh an limistéar taitneamhachta pobail feidhmiúil agus inúsáidte do raon gníomhaíochtaí lena n-áirítear, súgradh leanaí (féach Cuid 15.8.8 le haghaidh tuilleadh sonraí), caitheamh aimsire éighníomhach agus gníomhaíochtaí fóillíochta mar chluichí agus aclaíocht.

Ba chóir go mbeadh spás taitneamhachta comhchoiteann suite i gceantair a bhféadtar breathnú tharstu agus a ndéantar maoirseacht éighníomhach orthu. I gcás ina spreagfar balcóiní / ardáin ar an mbunurlár atá ceangailte go díreach le spásanna comhchoiteanna bainfear úsáid as stíall deighilte de phlandáil leibhéal íseal idir an dá limistéar. Caithfear aird a thabhairt freisin ar chothabháil spásanna taitneamhachta sa todhchaí d'fhonn a chinntiú go bhfuil sé seo ar cóimhéid le scála na forbartha agus nach mbeidh sé ina ualach ar chónaitheoirí.

Ar shuíomhanna athchóirithe nó inlíonta suas le 0.25 ha, féadfar na ceanglais taitneamhachta pobail a mhaolú ar bhonn cás ar chás.

Léireoidh tograí forbartha go ndéanann an spás oscailte comhchoiteann an méid seo a leanas:

- Comhlíonann sé na híoschaighdeáin bunaithe ar gach aonad ar leith.
- Beidh tírdhreachú bog agus / nó cruá le speicis plandaí agus ábhair tírdhreachaithe iomchuí cosúil leo siúd a bhfuil seasmhacht mhaith acu do dhamáiste de thaisme agus do thréithe ísealchothabhála.
- Tá sé slán do chónaitheoirí agus baineann sé leas as faireachas éighníomhach.
- Déanann sé freastal ar riachtanais leanaí go háirithe i dtéarmaí sábháilteachta agus maoirseachta agus tá sé inrochtana go hiomlán do chách.
- Faigheann sé dea-threá gréine - féach Aguisín 16.
- Tá socruithe iomchuí ann le haghaidh cothabhála agus bainistíochta mar limistéar cothabhála agus stórála gairdín a bhfuil rochtain áisiúil air agus a bhfuil naisc uisce agus draenála aige.

15.9.9 Léibhinn Dín

Féadfar léibhinn dín a sholáthar in imthosca áirithe faoi réir measúnaithe ar inrochtaineacht, sábháilteacht agus tionchair mhacraeraíde. Ní cheadófar léibhinn dín mar phríomhfhoirm spáis taitneamhachta comhchoiteann ach d'fhéadfadh go ranncuideodh siad le teaghlaim de chlós agus nó spás glas líneach. Ní sháraíonn soláthar léibhinn dín an gá atá le taitneamhacht chónaithe inrochtana leordhóthanach a sholáthar ar an mbunurlár a ghnóthaíonn leibhéil leordhóthanacha solas na gréine agus solas an lae i rith an lae mura mbíonn coinníollacha eisceachtúla sainiúla don láithreán i réim.

Ní mór a thaispeáint go bhfuil léibhinn dín oiriúnach don úsáid atá beartaithe i dtéarmaí leibhéil chompord na gaoithe, solas an lae agus solas na gréine, tionchair torainn agus inrochtaineacht shábháilte shlán do gach úsáideoir, go háirithe leanaí. Caithfidh léibhinn dín freastal ar ghnéithe tírdhreachaithe ar nós pleanáil crann, toir agus suíocháin lasmuigh d'fhonn timpeallacht ghlas ar ardchaighdeán a chruthú. Ba chóir go mbeadh aon phlandáil den sórt sin de speicis ar féidir leo rathú i bplandálaithe le doimhneacht ithreach íseal agus nuair a bhíonn siad nochta do dhálaí gaoithe. Caithfear a thaispeáint freisin an chaoi a ndéanfar léibhinn dín den sórt sin a chothabháil agus a bhainistiú. Féach freisin Aguisín 11 le haghaidh treorach faoi dhíonta glasa.

15.9.10 Áiseanna Pobail Inmheánacha

Spreagtar forbairtí ar mhórsála os cionn 100 aonad nó níos mó chun áiseanna pobail inmheánacha a sholáthar le húsáid ag cónaitheoirí. I measc na saoráidí seo tá seomraí níocháin, seomraí pobail nó cruinnithe, oifigí bainistíochta, spásanna comhoibrithe srl. Is féidir úsáidí eile cosúil le giomnásiam nó spásanna comhoibrithe a sholáthar agus a chur ar fáil d'úsáideoirí neamhchónaitheacha freisin. Ba cheart an raon úsáidí atá beartaithe a phlé leis an údarás pleanála ag an gcéim réamhiarratais.

15.9.11 Slándáil

Ba cheart go gcuimseodh forbairtí árasáin nua prionsabail dearaidh shábháilte shlán ar fud na scéime trí fhaireachas nádúrtha ar gach limistéar, sráid agus limistéar páirceála a uasmhéadú. Ba cheart go n-áiritheodh dearadh na forbartha gníomhaíocht feadh gach éadan foirgnimh chun mothú sábháilteachta agus slándála a chruthú.

Ba chóir go mbeadh suíomh na ndoirse iontrála agus na forhallaí suite i gceantair an-infheicthe den fhoirgneamh agus ba chóir go mbeadh siad soilsiithe go maith agus go bhféadfar breathnú tharstu.

Ba cheart stiall príobháideachta de thart ar 1.5m a sholáthar d'árasáin ar an mbunurlár d'fhonn slándáil agus príobháideacht leordhóthanach a choinneáil laistigh den aonad.

15.9.12 Rochtain agus Seirbhísí

Ba chóir pointí rochtana do choisithe agus d'fheithiclí a shainaitheint go soiléir agus a bheith suite i gceantair a bhféadtar breathnú go fisiceach tharstu. Ba cheart go bhfreastalódh rochtain do choisithe ar gach úsáideoir lena n-áirítear daoine faoi mhíchumas agus daoine scothaosta.

Go himmheánach laistigh de scéim, ba cheart rochtain ar gach aonad aonair a shainaitheint go soiléir agus a bheith breá-gheal trí sholas nádúrtha nuair is féidir.

Ba cheart go mbeadh rochtain éasca ar dhuchtanna seirbhíse ón limistéar cúrsaíochta coiteann chun cothabháil a éascú.

15.9.13 Stóráil Bruscair

Ba cheart saoráidí stórála agus bailiúcháin bruscair a sholáthar i ngach scéim árasáin. Ba cheart go mbeadh stóráil bruscair inrochtana do gach staighre árasán / croílár ardaitheora agus go mbeadh sé de mhéid leordhóthanach chun freastal ar an leibhéal réamh-mheasta ghiniúint, chineálacha agus chainníochtaí dramhaíola.

Ba chóir go mbeadh Plean Oibríochtúil um Bainistiú Dramhaíola ag gabháil le gach iarratas ar 30 árasán nó níos mó ina sainithnítear go soiléir na méideanna réamh-mheasta dramhaíola agus an straitéis bailithe dramhaíola atá beartaithe. Féach Aguisín 7 agus Beartas SI29 agus SI30 le haghaidh tuilleadh sonraí.

15.9.14 Tuarascálacha Saolré

Ba cheart go gcuimseodh gach forbairt chónaithe tuarascáil saolré foirgnimh a leagann amach straitéis bhainistíochta agus chothabhála fadtéarmach scéime.

Ba cheart go n-áireofaí sa tuarascáil saolré measúnú ar na hábhair agus na bailchríocha atá beartaithe, an straitéis bainistíochta leanúnach, an prótacal maidir le cothabháil agus deisiú, na costais chothabhála fadtéarmacha d'áitritheoirí agus na bearta sonracha a glacadh chun na costais a bhainistiú agus a laghdú go héifeachtach ar mhaithe le leas na gcónaitheoirí.

Ba chóir go dtabharfadh na tuarascálacha aghaidh ar gach ceann de na ceanteidil seo a leanas:

- Measúnú ar Chostais Reáchtála agus Cothabhála Fadtéarmaí
 - Cuideachta Bainistíochta Maoine / Úinéirí agus Comhlimistéir
 - Buiséad Muirear Seirbhíse
- Bearta chun Costais a Bhainistiú agus a Laghdú
 - Cóireáil, Ábhair agus Bailchríocha
 - Modheolaíocht Tógála
 - Sonraíocht Ábhar
 - Tírdhreachadh
 - Bainistiú Dramhaíola
 - Sláinte agus Folláine an Duine
 - Bainistíocht Chónaithe
 - Astaíochtaí Fuinnimh agus Carbóin
 - Iompar agus Inrochtaineacht

Ba cheart comhlíonadh agus admháil na bhforálacha atá leagtha amach san Acht um Fhorbairtí Il-Aonaid 2011 maidir le húinéireacht agus bainistíocht forbairtí il-aonad a áireamh freisin.

15.9.15 Bainistíocht agus Cothabháil Oibríochtúil

Cinntíonn cothabháil phleanáilte leanúnach fadsaolaí dearadh ailtireachta agus tírdhreacha, cothaíonn agus méadaíonn sí luach na maoine agus laghdaíonn sí costais saolré na forbartha d'úinéirí agus do chónaitheoirí.

Ba cheart go mbeadh duchtanna seirbhíse a fhreastalaíonn ar dhá árasán nó níos mó bheith inrochtana ó chomhlimistéir cúrsaíochta chun cothabháil éasca a éascú. Ba cheart seirbhísí a reáchtáil lasnairde, go háirithe os cionn uasteorainn aonaid dhifriúil. Chun éilimh ar shuiteáil miasa satailíte aonair iomadúla a shuiteáil ar chodanna infheicthe d'aghaidheanna nó díon foirgneamh árasán, ba cheart foráil a dhéanamh chun miasa comhchoiteanna nó miasa aonair a lonnú ar chodanna den fhoirgneamh nach bhfuil chomh sofheicthe, mar shampla ar leibhéal an dín. Go hidéalach, soláthróidh scéimeanna níos mó spás d'áiseanna cothabhála mar sheomra bainistíochta, stór (anna) cothabhála agus in imthosca áirithe ba chóir cóiríocht d'airíoch a áireamh.

Ceanglófar ar gach forbairt árasán aghaidh a thabhairt ar chothabháil agus ar bhainistíocht forbartha chun an plean bainistíochta oibríochta foriomlán don fhorbairt a shoiléiriú mar aon leis an straitéis cothabhála chun an foirgneamh a chothabháil.

Cuideoidh na pleananna seo leis an údarás pleanála machnamh a dhéanamh ar ranncuidiú fadtéarmach na forbartha agus ar an straitéis agus na cuspóirí maidir le cothabháil agus oibriú na forbartha.

15.9.16 Miocraeráid - Solas an Lae agus Solas na Gréine, Gaoth agus Torann

Ba chóir go mbeadh measúnú ar na tionchair mhiocraeráide lena n-áirítear solas an lae agus solas na gréine, torann agus gaoth ag gabháil le gach scéim árasáin. Ba cheart go léireodh na measúnuithe seo comhlíonadh na gcaighdeán ábhartha agus a chinntiú go soláthraítear leibhéal ard taitneamhachta cónaithe laistigh den aonad árasán agus laistigh de na réadmhaoine cónaithe máguaird.

15.9.16.1 Solas an Lae agus Solas na Gréine

Cuidíonn dea-sholas an lae agus dea-sholas na gréine le foirgneamh a bheith tíosach ar fhuinneamh; laghdaíonn sé an gá le soilsiú leictreach, agus féadann gnóthachan gréine an gheimhridh riachtanais téimh a laghdú. Tugann solas an lae beocht don taobh istigh agus é a dhéanamh tarraingteach agus suimiúil, chomh maith le solas a sholáthar chun obair nó léamh leis.

Ba cheart measúnú sholas an lae agus sholas na gréine a sholáthar chun tionchar na forbartha beartaithe ar na háitribh máguaird agus na ceantair taitneamhachta lasmuigh de theorainn an láithreáin a mheas agus solas an lae agus solas na gréine a fhaightear laistigh de gach aonad aonair agus limistéar comhchoiteann de scéim atá beartaithe a mheas.

Tá treoir dea-chleachtas maidir le measúnú agus modheolaíocht Measúnuithe Sholas an Lae agus Sholas na Gréine leagtha amach in Aguisín 16.

15.9.16.2 Gaoth

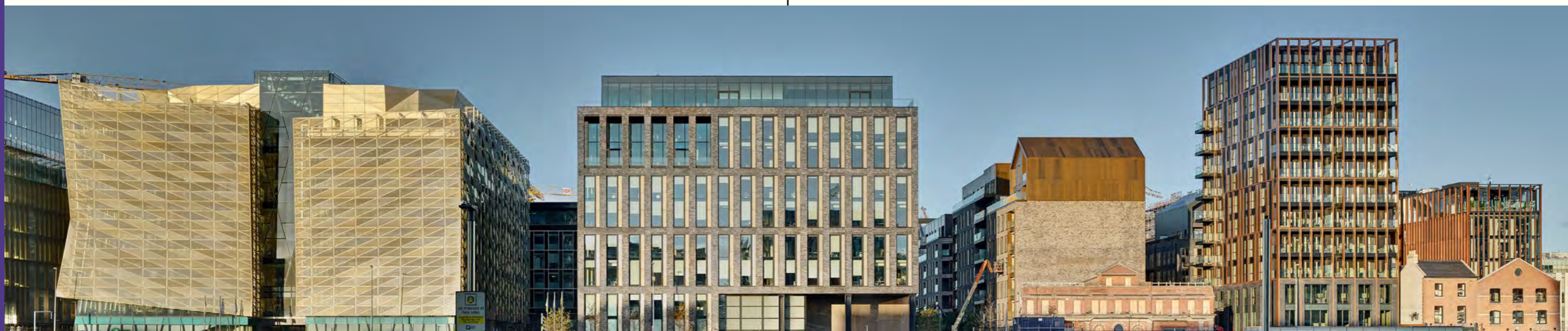
Beidh gá le measúnú gaoithe in imthosca áirithe ina moltar foirgnimh níos airde nó i gcás go bhféadfadh tollánú gaoithe a bheith ann d'fhonn anailís a dhéanamh ar na leibhéil chompord gaoithe do choisithe a fhaightear i mbalcóiní beartaithe, spásanna taitneamhachta comhchoitinn, gairdíní dín agus ag na pointí iontrála don scéim.

Leagann Critéir Chompord Lawson leibhéil chompord choisithe amach i spás ar leith bunaithe ar oiriúnacht do ghníomhaíochtaí coisithe. Is é cuspóir an mheasúnaithe a shoiléiriú go bhfuil an úsáid atá beartaithe le spás oiriúnach agus na bearta maolaithe a theastaíonn (más ann dóibh) a aithint. Is féidir na gníomhaíochtaí agus na láithreacha a shainiú mar seo a leanas:

Tábla 15-6: Gníomhaíochtaí agus Suímh le breithniú i Measúnuithe Gaoithe

Gníomhaíocht	Cur Síos	Suíomhanna
Ina shuí	Úsáid rialta chun nuachtán a léamh agus ithe/ ól	Balcóiní príobháideacha / clóis phobail / léibhinn dín
Ag seasamh	Feiliúnach do stadanna bus, siopadóireacht fuinneoige, bealaí isteach foirgneamh agus spásanna taitneamhachta poiblí mar pháirceanna	Gach bealach isteach / limistéar spáis oscailte poiblí
Ag spaisteoireacht	Limistéar ginearálta siúlóide agus fámaireachta	Sráideanna nua agus siúlbealaí inmheánacha
Siúlóid Ghnó	Ceantair áitiúla timpeall ar fhoirgnimh arda nach gceaptar go mbeidh daoine ag dul thart	Sráideanna poiblí Lár na Cathrach amháin.

Ba cheart go mbeadh gach limistéar laistigh d'fhorbairt ar leibhéal sásúil chun na leibhéil chompord uasta a chinntiú do gach úsáideoir.

15.9.16.3 Torann

Úsáidtear measúnuithe tionchair torainn chun na leibhéil torainn a fhaightear laistigh d'fhorbairt a mheas agus chun an tionchar torainn a d'fhéadfadh a bheith mar thoradh ar fhorbairt a aithint.

Is éard atá i bpríobháideacht fuaimiúil ná tomhas inslithe fuaim idir áitribh agus idir spásanna seachtracha agus inmheánacha. Ba cheart gach forbairt árasán a dhearadh chun a chinntiú go n-íoslaghdaítear tarchur torainn idir aonaid agus ó cheantair phobail sheachtracha nó inmheánacha. Tá treoir maidir le laghdú torainn san fhoirgneamh leagtha amach i BS 8233: 2014.

Moltar na prionsabail seo a leanas chun an cur isteach ó thorann in áitribh a íoslaghdú:

- Úsáid a bhaint as leagan amach an láithreáin agus an fhoirgnimh chun príobháideacht fuaimiúil a uasmhéadú trí dheighilt mhaith foirgneamh a sholáthar laistigh den fhorbairt agus bearta inslithe torainn iomchuí chun aistriú torainn agus tonnchrith chuig foirgnimh chomharsanacha agus foinsí torainn a laghdú.
- Aonaid a shocrú laistigh den fhorbairt agus sa leagan amach inmheánach chun tarchur torainn a íoslaghdú trí cheantair ghnóthacha, torannacha a aimsiú in aice lena chéile agus áiteanna níos ciúine in aice le ceantair chiúine.
- Staighre, ardaitheoirí, agus áiteanna seirbhíse agus cúrsaíochta a choinneáil amach ó sheomraí atá íogair ó thaobh torainn ar nós seomraí codlata. Ba cheart aird ar leith a thabhairt ar shuíomh agus aonrú fuaimiúil an tseomra mótaí ardaitheora.

D'fhéadfadh go mbeadh plean measúnaithe agus maolaithe tionchair torainn de dhíth ar thograí atá gar d'áiteanna torannacha, mar shampla sráideanna gnóthacha / línte iarnróid. (Tá léarscáileanna torainn agus Plean Gníomhaíochta Torainn ar fáil ag www.dublincity.ie).

Féach freisin Cuid 15.18.9 - Torann a chuireann sonraí ar fáil faoi cheantair sa chathair a bhfuil an acmhainneacht níos mó ann go mbeidh tionchar ag torann orthu mar gheall ar ghaireacht do bhonneagar criticiúil mar Aerfort Bhaile Átha Cliath.

15.9.17 Faid Idirscartha (Árasáin)

Go traidisiúnta teastaíonn íosfhad 22m idir na fuinneoga ar an gcéad urlár. I mbloic níos airde, féadfar fad deighilte níos mó a fhorordú ag féachaint don leagan amach, don mhéid agus don dearadh. I gcásanna áirithe, ag brath ar threoshuíomh agus suíomh i gceantair thógtha, d'fhéadfadh go mbeadh achair scartha laghdaithe inghlactha. Déanfar faid deighilte idir foirgnimh a mheas ar bhonn cás ar chás.

I ngach cás nuair nach gcomhlíontar na faid idirscartha íosta, déanfar gach forbairt a mheas ar bhonn cás ar chás agus aird á tabhairt ar na srianta sonracha láithreáin agus ar an gcumas cloí le caighdeáin eile atá leagtha amach sa chaibidil seo i dtéarmaí cáilíochta agus taitneamhachta cónaithe.

15.9.18 Suite os chionn agus Mursantacht

Is éard atá i gceist le 'mursantacht' i gcomhthéacs pleanála ná a mhéid a théann forbairt i bhfeidhm ar ionchas an phríomhsheomra ináitrithe i dteach nó sa ghairdín, sa chlós nó sa tseirbhís spáis oscailte phríobháidigh sa bhaile. I bhforbairtí cónaithe seanbhunaithe, caithfear aon athruithe suntasacha ar an gcomhthéacs bunaithe a mheas. Féadfar athlonnú nó laghdú ar bhulc agus airde foirgneamh a mheas mar bhearta chun mursantacht a mhaolú.

Is féidir uirlisí éagsúla dearaidh a shárú, mar shampla

- Cumraíochtaí tógála (bulc agus mórdhlúthú).
- Dearadh ardaithe / socrúchán fuinneoige.
- Ag baint úsáide as fiarfhuinneoga.
- Ag baint úsáide as gnéithe ailtireachta.
- Cóireálacha tírdhreacha agus teorann.

15.10 Forbairtí Cónaithe um Thógáil chun Ligean ar Chíos (BTR)

Tagraíonn “Tógáil chun Ligean ar Chíos” (BTR) do chóiríocht chónaithe saintógtha agus do thaitneamhachtaí gaolmhara a tógadh go sonrach le ligean ar cíós go fadtéarmach agus a dhéanann tiarna talún institiúideach é a bhainistiú agus a sheirbhísiú ar bhealach institiúideach. Thabharfadh treochtaí atá ag teacht chun cinn le déanaí, le fios gur féidir leis an gceannasacht de BTR i scéimeanna móra a bheith chun aimhleasa na n-aonad ar tógadh le díol.

Breithneoidh Comhairle Cathrach Bhaile Átha Cliath forbairtí “Tógtha chun Ligean ar Cíos” in áiteanna ar leith:

- Laistigh de Lár na Cathrach (i.e. laistigh den fháinne canála).
- Laistigh d’achar siúil 500m ó limistéar ardfhostaíochta i.e. ina bhfuil níos mó ná 500 fostaí in aghaidh an heicteáir.
- Laistigh de 500m ó mhór-acomhail iompair phoiblí (m.sh. Stáisiún Uí Chonghaile, Stáisiún Shráid na Teamhrach agus Stáisiún Heuston), agus laistigh de Chriosanna Athghiniúna Forbartha Straitéisí aitheanta.

Beidh toimhde ghinearálta ann i gcoinne forbairtí cónaithe ar mhórsála (níos mó ná 100 aonad) a chuimsíonn tíopeolaíocht 100% BTR. Chun meascán inbhuanaithe de thionacht agus pobail inbhuanaithe fadtéarmacha a chinntiú, beidh gá le 40% ar a laghad d’árasáin chaighdeánacha tógála lena ndíol, i gcásanna dá leithéid.

De ghnáth ní thacófar le scéimeanna BTR de níos lú ná 100 aonad. Éilíonn an coincheap Tógáil chun Ligean ar Cíos mais chriticiúil cóiríochta chun soláthar bríoch d’áiseanna agus de sheirbhísí comhchoiteanna a sholáthar. Ní bhreithneofar scéimeanna BTR ina bhfuil níos lú ná 100 aonad iontu ach amháin nuair is féidir a thaispeáint go bhfuil géarghá leis an bhforbairt agus ina dtugtar údar mionsonraithe di.

Ina theannta sin, cé go meastar go bhfuil BTR ina cuid dhílis de mheascán iomchuí tithíochta a bhaint amach sna háiteanna cearta, beidh toimhde ann i gcoinne iomadú agus róchruinniú na forbartha Tógála chun Ligean ar Cíos in aon cheantar amháin (féach Cuid 5.5.7 de Chaibidil 5 Tithíocht Ardchaighdeán agus Comharsanachtaí Inbhuanaithe). Ba cheart go mbeadh measúnú ar forbairtí BTR ceadaithe eile i gcomharsanacht (3km) an láithreáin ag gabháil le hiarratais ar forbairtí “Tógáil chun Ligean ar Cíos” chun a thaispeáint nach mbeadh an iomarca tionóil tithíochta amháin i limistéar áirithe mar thoradh ar an bhforbairt.

15.10.1 Caighdeán Dearaidh

Leagtar amach sna Caighdeán Dearaidh um Fhorbairt Uirbeach Inbhuanaithe d’Árasáin Nua sainriachtanais bheartais phleanála d’fhorbairtí “Tógáil chun Ligean ar Cíos”. Tagraíonn SPPR7 do sholáthar saoraidí tacaíochta do chónaitheoirí (níocháin, concierge, saoraidí bainistíochta srl.) agus seirbhísí agus taitneamhachtaí do chónaitheoirí (saoraidí spóirt, toglann do chónaitheoirí, seomraí feidhme, spásanna comhoibrithe srl.).

Cé nach ndéantar foráil sna Treoirínte do chaighdeán cainníochtúil áiseanna tacaíochta cónaithe agus seirbhísí agus taitneamhachtaí do chónaitheoirí, moltar treoirínte ghinearálta 3 méadar cearnach in aghaidh an duine. Déanfar é seo a mheas ar bhonn cás ar chás inar féidir leis an iarratasóir ardchaighdeán seirbhísí agus saoraidí a thaispeáint.

Tagraíonn SPPR8 do scíthe ar leith a fhéadtar a chur i bhfeidhm ar scéim BTR a dhéanann idirdhealú idir scéimeanna BTR agus forbairtí cónaithe caighdeánacha.

Luaitear i SPPR8 (ii) gur féidir solúbthacht a chur i bhfeidhm maidir le spás stórála, spás taitneamhachta príobháideach agus spás comhchoiteann a sholáthar laistigh de scéim de rogha an údaráis phleanála.

Tá toimhde ghinearálta ann i gcoinne maolaithe iomarcaigh na gceanglas seo, go háirithe spás taitneamhachta príobháidí. I gcás go n-iarrtar maoluithe ar spás taitneamhachta príobháideach, beidh sé de dhualgas ar an iarratasóir a thaispeáint go bhfuil cáilíocht an aonaid ar chaighdeán níos airde, m.sh. sa bhreis ar an íosmhéid urláir, go bhfuil gnéithe dearaidh uathúla ann agus go dtugtar cúiteamh don chaillteanas / laghdú taitneamhachta príobháidí laistigh den soláthar taitneamhachta comhchoiteann, m.sh. má tá aonad 5 méadar cearnach ag teastáil ó aonad de spás taitneamhachta príobháideach, ba cheart an chandam seo a fhritháireamh chun foráil a dhéanamh do 5 méadar cearnach breise de spás taitneamhachta comhchoitinne.

Féachfaidh Comhairle Cathrach Bhaile Átha Cliath lena chinntiú go gcuirtear leibhéal ard taitneamhachta ar fáil laistigh de scéimeanna BTR. Ba cheart go ndéanfadh gach iarratas iarracht comhlíonadh na gcaighdeán ábhartha maidir le stóráil, spás oscailte príobháideach agus comhchoiteann a thaispeáint mar atá leagtha amach in Aguisín 1 den Tithíocht Uirbeach Inbhuanaithe: Caighdeán Dearaidh d’Árasáin Nua.

I ngach cás, beidh sé de dhualgas ar mholtóir an tionscadail cáilíocht fhoriomlán na n-áiseanna a chuirtear ar fáil a thaispeáint agus go mbainfidh cónaitheoirí taitneamh as caighdeán taitneamhachta foriomlán níos fearr.

15.10.2 Spás Oscailte Comhchoiteann agus Poiblí

Ceanglófar ar gach forbairt um Thógáil chun Ligean ar Cíos soláthar a dhéanamh don chandam céanna de spás oscailte comhchoiteann seachtrach agus spás oscailte poiblí agus atá leagtha amach d'fhorbairtí árasáin caighdeánacha, féach Cuid 15.6.12 agus 15.8.6.

15.11 Forbairtí Tí

Le haghaidh treorach agus caighdeán a bhaineann le cóiríocht chónaithe coimhdeach lena n-áirítear: síntí cónaithe, seomraí ináitrithe scoite, póirsí, athruithe ar leibhéal an dín / áiléir / dormánaigh / urláir bhreise, fo-roinnt áitribh, cóiríocht choimhdeach do theaghlaigh, gníomhaíochtaí eacnamaíocha baile agus scartáil agus athsholáthar teaghaisí féach Aguisín 18.

15.11.1 Achar urláir

Comhlíonfaidh tithe na prionsabail agus na caighdeáin a leagtar amach i gCuid 5.3: 'Leagan Amach Inmheánach agus Soláthar Spáis' atá i DEHLG 'Tithíocht Ardchaighdeáin do Phobail Inbhuanaithe - Treoirlínte Dea-Chleachtais um Tithe a Sheachadadh Pobail a Chotheabháil (2007) ar féidir teacht orthu ag <https://www.gov.ie/en/publication/60868-quality-housing-for-sustainable-communities/>

15.11.2 Gné, Solas an Lae / Solas na Gréine agus Aeráil

Ba cheart go ndéanfadh treoshuíomh agus leagan amach na n-aonad tí an úsáid is fearr is féidir a bhaint as solas lae agus solas na gréine. Nuair is féidir, ba chóir go mbeadh aghaidheanna ó dheas agus / nó soir sna príomhsheomraí ináitrithe (maireachtála / cistine).

Ba chóir go mbeadh gairdín príobháideach cúil de thomhas meánmhéide agus dóthain treoshuímh chun a chinntiú go mbaintear rochtain dhíreach ar sholas na gréine ar feadh cuid den lá an 21 Márta. Ní lasfar seomraí maireachtála le soilse dín amháin. Breithneofar seomraí leapa arna lasadh ag soilse dín amháin in imthosca áirithe ar bhonn cás ar chás. Caithfear gach seomra ináitrithe a aeráil go nádúrtha agus a bheith breá geal.

Tá tuilleadh sonraí agus treoirlínte do Mheasúnuithe Solas an Lae agus Solas na Gréine leagtha amach in Aguisín 16.

15.11.3 Spás Oscailte Príobháideach

De ghnáth soláthraítear spás oscailte príobháideach do thithe trí ghairdíní príobháideacha ar chúl tí. Cuirfear íoschaighdeán 10 méadar cearnach de ghnáth spás oscailte príobháideach in aghaidh an spáis leapa i bhfeidhm. Léiríonn seomra leapa aonair spás leapa amháin agus is ionann seomra leapa dúbailte agus dhá spás leapa. Go ginearálta, meastar gur leor limistéar gairdín cúil suas le 60-70 méadar cearnach do thithe sa chathair. Maidir le tograí le haghaidh tí(tithe) laistigh de lár na cathrach, cuirfear caighdeán 5-8 méadar cearnach spás oscailte príobháideach de ghnáth in aghaidh an spáis leapa i bhfeidhm.

Féadfar na caighdeáin seo a mhaolú ar bhonn cás ar chás faoi réir anailíse cáilíochtúla ar an bhforbairt.

Sa chás nach bhfuil ach beagán gairdíní tosaigh ag áitribh i suíomhanna uirbeacha, tá sé tábhachtach go gcruthófar 'spás inchosanta' taobh thiar den chosán poiblí, mar shampla, trí stiall phlandála, agus caithfear dearadh na bhfuinneog ar an mbunurlár a mheas go cúramach. Ba chóir go mbeadh gairdíní cúil agus limistéir phríobháideacha dá samhail: scagtha ó áiteanna poiblí, chun áiteanna súgartha sábháilte a sholáthar do leanaí, go mbreathnaítear tharstu ó fhuinneog limistéar maireachtála nó cistine, go mbeadh teorainneacha láidre acu, agus ní siar ar bhóithre nó ar spásanna oscailte poiblí.

15.11.4 Achar Deighilte (Tithe)

Ar chúl na n-áitreabh, ba cheart go mbeadh deighilt leordhóthanach idir fuinneoga codarsnacha ar an gcéad urlár. Go traidisiúnta, lorgaíodh scaradh de thart ar 22m idir na fuinneoga cúil ar an gcéad urlár d'áitribh dhá stór ach féadtar é seo a mhaolú más féidir a thaispeáint go bhfuil an fhorbairt deartha ar bhealach a chaomhnaíonn taitneamhachtaí agus príobháideacht áititheoirí cóngaracha. Féadann suiteáil chúramach agus dearadh mionsonraithe fuinneoga freasúracha cosc a chur ar breathnú amach le faid chúl-le-cúl níos giorra agus fuinneoga ag freastal ar hallaí agus léibhinn nach dteastaíonn an méid céanna príobháideachais uathu agus mar a bhíonn ag teastáil ó sheomraí ináitrithe.

15.13 Tíopeolaíochtaí Cónaithe Eile

15.13.1 Cóiríocht do Mhic Léinn

Tacaíonn an Chomhairle Cathrach le cóiríocht mac léinn tríú leibhéal ardchaighdeán, bainistithe go gairmiúil, saintógtha, ar an gcampas nó in áiteanna inrochtana in aice le conairí iompair phoiblí agus bealaí rothaíochta ar ardchaighdeán, ar bhealach a urramaíonn taitneamhachtaí cónaithe an cheantair³¹.

Beidh tograí maidir le cóiríocht do mhic léinn de réir Bheartas QHSN42. Ba cheart go gcuirfeadh cóiríocht do mhic léinn go dearfach leis an timpeallacht thógtha, maidir le cáilíocht dearaidh, scála, airde agus an gaol le foirgnimh in aice láimhe. Ba cheart an leagan amach seachtrach, lena n-áirítear aon socrú slándála riachtanacha, a dhearadh chun forbairtí ón bpobal mórthimpeall a sheachaint.

Agus tograí á meas aige, tabharfaidh an t-údarás pleanála aird ar phatrún agus ar dháileadh cóiríochta do mhic léinn sa cheantar, agus seasfaidh sé le ró-chomhchruinniú na scéimeanna sin in aon cheantar amháin, ar mhaithe le meascán inbhuanaithe forbartha a bhaint amach, agus foráil a dhéanamh freisin d'athghiniúint uirbeach rathúil, dea-nascacht iompair phoiblí / rothaíochta / siúil, agus taitneamhacht chónaithe a chosaint.

Ní mór cáipéisíocht a bheith in éineacht le gach iarratas ar chóiríocht do mhic léinn a mhíononn conas a bhainistíofar an scéim go gairmiúil lena n-áirítear deimhniú gur mic léinn atá cláraithe le hinstiúid tríú leibhéal gach áititheoir.

Caithfidh cáipéisíocht imlíne a thabhairt freisin ar an gcaoi a dtacóidh an scéim le comhtháthú leis an bpobal áitiúil, trína dearadh agus a leagan amach. Beidh ceadanna do thithíocht mac léinn faoi réir coinníll a éilíonn cead pleanála chun úsáid a athrú go cineálacha eile cóiríochta cónaithe.

Ní bhaineann forálacha Cuid V (Tithíocht Shóisialta agus Inacmhainne) de na hAchtanna Pleanála le cóiríocht mac léinn i limistéar na Comhairle Cathrach.

Agus iarratais ar chóiríocht do mhic léinn saintógtha á meas, tabharfaidh an t-údarás pleanála aird ar na príomhfachtóirí seo a leanas:

31 Ciallaíonn mac léinn duine atá cláraithe le hinstiúid oideachais tríú leibhéal atá ainmnithe mar sin ag an Roinn Oideachais agus Eolaíochta nó ag ACELS (Creidiúnú agus Comhordú Seirbhísí Béarla) faoi choimirce an ROS.

- Tá an láthair oiriúnach i dtéarmaí rochtana ar áiseanna ollscoile agus coláiste trí shiúlóid, rothaíocht nó iompar poiblí.
- Ní bheidh an togra mar chúis leis an iomarca cóiríochta do mhic léinn (lena n-áirítear an earnáil phríobháideach ar cíós) a mhéid a dhéanfadh dochar do chothabháil na bpobal cothromaithe nó do charachtar seanbhunaithe agus do thaitneamhacht chónaithe an cheantair.

Is fearr i bprionsabal go gcomhlíontar riachtanais na mac léinn a mhéid is féidir i scéimeanna saintógtha agus bainistithe seachas tiontú forleathan tithíochta teaghlaigh. Go ginearálta, féadann soláthar den sórt sin tarlú ag dlúis réasúnta ard. Is féidir spás oscailte agus soláthar páirceála a chur in oiriúint chun nádúr na húsáide beartaithe a léiriú. Mar sin féin, níor cheart go gcuirfeadh na cúinsí seo isteach ar cháilíocht dearaidh. Ba cheart go mbeadh forbairtí gar do na hollscoileanna agus do na coláistí agus inrochtana ag iompar poiblí.

Agus an méid chomhchruinnithe de chóiríocht do mhic léinn á meas aici, cuirfidh an Chomhairle nádúr an cheantair san áireamh i dtéarmaí meascán úsáide talún agus cineálacha tithíochta, an líon mac léinn atá ann cheana agus atá beartaithe sa cheantar. Le cuidiú leis an measúnú seo iarrfar ar an iarratasóir fianaise a chur isteach ar fhorbairtí cóiríochta do mhic léinn atá ann cheana, atá beartaithe agus atá á dtógáil laistigh de limistéar, lena n-áirítear léarscáil a thaispeánann na saoráidí sin go léir laistigh de 1km ó thogra.

15.13.1.1 Meascán Aonaid

De ghnáth soláthraítear cóiríocht do mhic léinn ar mhúnla de chineál 'braisle' ina bhfuil grúpa seomraí codlata agus spás roinnte cistine / maireachtála / bia. Cuirfear 3 spás leapa ar a laghad le hachar urláir comhlán foriomlán de 55 méadar cearnach suas le huasmhéid de 8 spás leapa agus uas-achar urláir uasta lde 60 méadar cearnach ar fáil in aon 'bhraisle' d'aonaid chóiríochta mac léinn.

Tabharfar aird ar mhéadú ar líon na seomraí leapa in aghaidh an bhraisle ar shuíomhanna campais le huasmhéid de 12 spás leapa in aghaidh an bhraisle.

Caithfear seomraí folctha a sholáthar en-suite laistigh de gach aonad seomra leapa.

Soláthróidh an tsamhail braisle íosmhéideanna seomra leapa mar seo a leanas:

Tábla 15-7: Íosmhéideanna Seomraí Leapa do Bhraislí Cóiríochta do Mhic Léinn

Cineál Seomra Leapa	Méid Seomra Leapa (íos)	Méid Seomra Leapa lena n-áirítear En- Suite (íos)
Staidéar Aonair	8 méadar cearnach	12 méadar cearnach
Staidéar Cúpla	15 méadar cearnach	18 méadar cearnach
Staidéar faoi Mhíchumas	-	15 méadar cearnach

Féadfar samhail mhalartach 'stiúideo' a mheas in imthosca áirithe laistigh de scéim chóiríochta mac léinn níos mó. Is féidir leis na haonaid stiúideo seo freastal ar áitíocht aonair nó dúbailte agus beidh áiseanna seomra folctha en-suite agus cistiní príobháideacha / saoráidí cócaireachta iontu. Soláthróidh na haonaid stiúideo seo de 25 méadar cearnach ar a laghad agus uas-achar urláir de 35 méadar cearnach.

15.13.1.2 Solas an Lae agus Solas na Gréine

Ba chóir cóiríocht do mhic léinn a dhearadh chun an treoshuíomh is fearr a thabhairt i dtéarmaí solas an lae do sheomraí ináitrithe. I bhfianaise chineál áitíochta na mac léinn, féadfar na caighdeáin chónaithe maidir le déghné a mhaolú. Beidh forbairtí beartaithe faoi threoir phrionsabail na Pleanála Leagan Amach Láithreáin do Sholas an Lae agus Solas na Gréine, Treoir maidir le Dea-Chleachtas (Tuarascáil ar Bhunú Taighde Foirgníochta, 2011). Féach freisin Aguisín 16.

15.13.1.3 Áiseanna Pobail

Soláthrófar saoráidí agus seirbhísí pobail a fhreastalaíonn ar riachtanais na mac léinn go himmheánach agus go seachtrach laistigh de scéim.

Ba cheart spás oscailte seachtrach leordhóthanach le treoshuíomh oiriúnach a sholáthar laistigh d'fhorbairtí ar mhaithe le taitneamhacht na mac léinn. De ghnáth beidh gá le clóis ar an mbunurlár a bhaineann solas lae agus soilsiú gréine oiriúnach. In imthosca áirithe, ní chuirfear ardáin agus gairdíní dín san áireamh ach sa bhreis ar sholáthar taitneamhachta iomchuí ar leibhéal na talún.

Is féidir soláthar spáis comhchoiteann faoi dhíon a mhiondealú go spásanna taitneamhachta faoi dhíon ar nós seomraí pictiúrlainne, seomraí staidéir, seomraí cluichí srl. agus seirbhísí faoi dhíon ar nós áiseanna níochnáin, airíoch / slándáil agus saoráidí bruscair srl.

Sa chás go gcuirtear cóiríocht ar fáil ar an gcampas, déanfar saoráidí comhchoiteanna a mheas ar bhonn cás ar chás agus aird á tabhairt ar

leibhéal agus rochtain ar thaitneamhacht ar an gcampas. Tá sonraí le soláthar mar cuid den iarratas.

Ní mór do gach togra áiseanna pobail agus áineasa laistigh agus lasmuigh a sholáthar do mhic léinn ar leibhéal comhcheangailte de 5-7 méadar cearnach ar a laghad in aghaidh an spáis leapa.

Ina theannta sin, soláthrófar seomraí cistine / maireachtála / bia roinnte laistigh de gach braisle mac léinn, bunaithe ar 4 méadar cearnach ar a laghad in aghaidh an spáis leapa. Tá sé seo sa bhreis ar aon spás cúrsaíochta agus spás comhchoiteann a chuirtear ar fáil.

Tábla 15-8: Riachtanais Chomhchoiteanna maidir le Braislí Cóiríochta do Mhic Léinn

Ceanglas Comhchoiteann	Ceantar
Laistigh / Allamuigh	5-7 méadar cearnach in aghaidh an spáis leapa
Cistin / Seomra Suite / Bia	4 méadar cearnach in aghaidh an spáis leapa
Iomlán	9-13 méadar cearnach in aghaidh an spáis leapa

15.13.1.4 Páirceáil Gluaisteán / Páirceáil Rothar

Ní thacófar le páirceáil ainmnithe i scéimeanna cóiríochta do mhic léinn sa chathair. Mar sin féin, ba cheart páirceáil a sholáthar do dhaoine faoi mhíchumas. Féach ar Aguisín 5 le haghaidh tuilleadh sonraí.

Is féidir foráil a dhéanamh chun seirbhís roinnte gluaisteán a sholáthar le húsáid ag cónaitheoirí. Ba cheart, áfach, go mbeadh plan bainistíochta soghluaisteachta ag gabháil le gach forbairt chóiríochta do mhic léinn - féach aguisín iompair 5.

Ba chóir spás páirceála rothair amháin ar a laghad in aghaidh an chónaitheora a sholáthar san fhorbairt chomh maith le páirceáil bhreise do chuartheoirí ar an mbunleibhéal ag ráta cónaitheoir amháin in aghaidh gach 10 cónaitheoirí - féach Aguisín 5 le haghaidh tuilleadh sonraí.

15.13.1.5 Úsáid Shealadach mar Chóiríocht Turasóireachta

Breithneofar úsáid Cóiríocht do Mhic Léinn mar chóiríocht shealadach do thurasóirí lasmuigh den ghnáthbhliain acadúil. Ní áitítear an chóiríocht turasóireachta / cuairteora ach ar feadh tréimhsí gearrthéarmacha ligthe nach faide ná dhá mhí agus ní úsáidfear é mar aonaid chónaithe bhuan glanscartha neamhspleácha ar leithligh. Beidh coinníollacha iomchuí i bhfeidhm.

15.13.2 Forbairtí Cóiríochta Comhroinnte (Comhchónaí)

Is éard atá i bhforbairtí Cóiríochta Comhroinnte (Comhchónaí) cóiríocht ar cíos a bhainistítear go gairmiúil agus a thógtar go sainiúil, áit ina ligtear seomraí aonair ar cíos laistigh d'fhorbairt tráchtála a chuimsíonn rochtain ar áiseanna agus taitneamhachtaí comhroinnte nó comhchoiteanna.

Luaitear i gCeanglas Sonrach um Bheartas Pleanála 9 go mbeidh toimhde ann i gcoinne scéimeanna cóiríochta roinnte (Comhchónaí) a dheonú mura n-éilítear an fhorbairt a bheartaítear chun freastal ar an éileamh sonrach a shainaithnítear mar cuid de mheasúnú riachtanas agus éilimh tithíochta (HNDA).

Rinneadh HNDA mar cuid den phlean forbartha agus níor shainaithin sé aon cheanglas maidir le forbairtí cóiríochta roinnte (comhchónaí). Dá bhrí sin, tá toimhde ghinearálta i gcoinne na forbartha seo sa chathair agus ní thacóidh an Chomhairle Cathrach le tuilleadh forbairtí comhchónaithe sa chathair.

15.13.3 Forbairtí Tithíochta Inlíonta / Taobh an Ghairdín

Bealach chun an úsáid is éifeachtaí a bhaint as tailte cónaithe seirbhísithe is ea teaghais nó teaghaisí a fhorbairt i ngairdín taobh tí atá ann cheana féin. Is féidir le forbairtí den sórt sin, nuair a dhéantar iad ar shuíomhanna oiriúnacha agus ar chaighdeán ard dearaidh, breisithe luachmhara a chur le stoc foirgneamh cónaithe ceantair agus is gnách go gceadóidh an t-údarás pleanála dóibh ar láithreáin mhóra oiriúnacha.

Breithneoidh an t-údarás pleanála go fabhrach forbairt tithíochta inlíonta ar láithreáin iomchuí, ag féachaint do bheartas an phlean forbartha ar láithreáin inlíonta agus chun an úsáid is inbhuanaithe a bhaint as talamh agus bonneagar uirbeach atá ann cheana. Go ginearálta, ba cheart go gcomhlíonfadh tithíocht inlíonta na caighdeáin phlean forbartha ábhartha go léir d'fhorbairt chónaithe lena n-áirítear méideanna aonaid, riachtanais déghné, caighdeáin taitneamhachta inmheánacha agus riachtanais spáis oscailte. In imthosca teoranta áirithe, féadfaidh an t-údarás pleanála na gnáthchaighdeáin phleanála a mhaolú ar mhaithe lena chinntiú go bhforbrófar talamh folamh, tréigthe agus tearcúsáidte.

Tabharfaidh an t-údarás pleanála aird ar na critéir seo a leanas agus tograí á mheasúnú chun láithreáin gairdíní cúinne / taobh a fhorbairt:

- Carachtar na sráide.
- Comhoiriúnacht an dearaidh agus an scála le teaghaisí tadhlacha, ag tabhairt aird ar an líne fhoirgnimh bhunaithe, cion, airde, leibhéal uchtbhalla agus ábhair na bhfoirgneamh tadhlach.
- Caighdeáin chóiríochta d'áititheoirí.
- Caighdeáin phlean forbartha d'áitribh atá ann cheana agus atá beartaithe.
- Tionchar ar thaitneamhachtaí cónaithe na láithreán tadhlach.
- Caighdeáin spáis oscailte agus caighdeáin bruscair d'áitribh atá ann cheana agus atá beartaithe.
- Soláthar de bhealach sábháilte rochtana ar an láithreán agus amach as.
- Cóireálacha tírdhreachaithe agus teorainneacha a sholáthar atá ar aon dul le háitribh eile sa cheantar.

- Cothabháil na línte tógála tosaigh agus taobh, nuair is cuí.
- Leibhéal comhchuibhis amhairc, lena n-áirítear bailchríocha agus dathanna seachtracha.
- D'fhéadfadh go gceadódh suíomhanna cúinne níos mó éagsúlachta sa dearadh, ach ba cheart go mbeadh baint níos dlúithe ag tograí scoite níos dlúithe le teaghaisí cóngaracha. Mar sin féin, féadfar a mheas go bhfuil freagra dearaidh nua-aimseartha níos oiriúnaí i gceantair áirithe agus tacóidh an Chomhairle le nuálaíocht sa dearadh.
- Ní mheastar go bhfuil ballaí taobh beanna mar theorainneacha taobh atá os comhair coirnéil ar bhóithre eastáit inghlactha agus ba cheart iad a sheachaint.
- Ba cheart cóireálacha teorann iomchuí a sholáthar timpeall an láithreáin agus idir na teaghaisí atá ann agus na teaghaisí beartaithe. Ba cheart na cóireálacha teorann atá ann cheana a choinneáil / a chur ar ais nuair is féidir.
- Úsáid fuinneoga ar an gcéad urlár / buaice ar bheanna gar do theorainneacha atá os cionn cosáin, bóithre agus spásanna oscailte le haghaidh taitneamhacht amhairc agus faireachas éighníomhach.

15.13.4 Tithíocht Chúlchríche

De ghnáth sainmhínítear forbairt chúlchríche mar fhorbairt talún atá taobh thiar de mhaoin nó líne tógála atá ann cheana. Ligfidh Comhairle Cathrach Bhaile Átha Cliath d'fhorbairt chuimsitheach cúlchríche a sholáthar sa chás go bhfuil an deis ann.

D'fhéadfadh athfhorbairt ar scála níos mó a bheith i dtithíocht cúlchríche le rochtain fhoriomlán ar an láithreán; teaghaisí eachlainne le rochtain ón lána cúil nó áitribh scoite ináitrithe ar chúl na tithíochta atá ann cheana agus rochtain neamhspleách ar fheithiclí.

De ghnáth rialaítear forbairtí le láithreacht sráide trí rialacha soiléire a bhunaítear le hordú uirbeach sráid-dreacha atá ann cheana. Teastaíonn níos mó nuálaíochta agus ath-léirmhínte ó fhorbairt cúlra, áfach, chun forbairt chuimsitheach na spásanna seo a chumasú.

Tá breithniú ar rochtain agus seirbhísiú agus ar an idirghaolmhaireacht idir bheith suite os chionn, príobháideacht, gné agus solas an lae / solas na gréine fíorthábhachtach do rath agus inghlacthacht na forbartha nua i ndálaí cúlchríche.

Sa chás go bhfuil sé indéanta forbairt cúlchríche a sholáthar ag níos mó ná láithreán / maoin amháin i limistéar áirithe, féachfaidh an tÚdarás Pleanála le cónascadh suíomhanna / maoin thadhlaigh a spreagadh d'fhonn foráil a dhéanamh d'fhorbairt cúlchríche níos cuimsithí, ba cheart é seo a phlé ag céim réamhphleanála. Ní spreagfar forbairt píosa talún ar chúlra le go leor pointí rochtana d'fheithiclí. Féach Aguisín 5 le haghaidh tuilleadh sonraí faoi rochtain feithiclí.

Ba cheart go mbreithneodh an méid seo a leanas d'iarratais ar thithíocht chúlchríche:

- Comhlíonadh na gcaighdeán ábhartha dearaidh chónaithe maidir le méid aonaid, méid an tseomra, spás oscailte príobháideach srl.
- Déantar faid idirscartha leordhóthanacha a sholáthar chun a chinntiú go gcoinnítear príobháideachas agus go n-íoslaghdaítear bheith suite os cionn.
- Soláthraítear an rochtain shábháilte sin ar charrchlós agus feithiclí seirbhíse agus cothabhála.
- Scála, foirm agus mais na réadmhaoine atá ann agus an idirghaolmhaireacht leis an bhforbairt chúlchríche atá beartaithe.
- Na tionchair ar thaitneamhacht na réadmhaoine atá ann cheana i dtéarmaí solas an lae, solas na gréine, tionchar amhairc srl. nó ar an taitneamhacht a fhaightear leis an aonad féin.
- Na hábhair agus na bailchríocha atá beartaithe maidir le carachtar reatha an cheantair.
- Beidh teaghais chúlchríche beartaithe suite 15 méadar ar a laghad ó aghaidh chúl an áitribh atá ann, agus beidh doimhneacht gairdín cúil de 7 méadar ar a laghad.
- D'fhéadfadh sé go mbeadh sé inghlactha scíth a ligean ar fhad an ghairdín cúil, a luaithe a sholáthraítear dóthain spáis oscailte chun freastal ar an teaghais atá beartaithe agus nuair a fhéadfaidh an t-iarratasóir a thaispeáint nach mbeidh tionchar diúltach ag an teaghais chúlchríche atá beartaithe ar thaitneamhacht chónaithe tadhlaigh.

Déanfar gach iarratas ar fhorbairtí inlíonta a mheas ar bhonn cás ar chás. I gcásanna áirithe, féadfaidh Comhairle Cathrach Bhaile Átha Cliath maolú a dhéanamh ar roinnt caighdeán chun dlús agus comhdhlúthú uirbeach a chur chun cinn i gceantair ar leith. Ní mór don iarratasóir dearadh uirbeach d'ardchaighdeán agus tuiscint chuimsitheach ar an láithreán a thaispeáint agus na srianta sonracha chun an togra a chosaint.

15.13.5 Eachlann

Go hiondúil bhí struchtúir stairiúla eachlainne comhdhéanta de stábla le ceathrúna maireachtála dhá stór ar airde agus bhí áirse iompair dhílis acu le haghaidh rochtana. Le linn an 20ú Aois, rinneadh go leor struchtúir eachlainne níos sine a oiriúnú le haghaidh úsáide stórais nó garáiste. Tá teaghaisí eachlainne mar cuid lárnach d'fhorbairt cúlchríche ar fud na cathrach. Is gnách go ndéantar rochtain ar áitribh eachlainne trí lánaí nó bóithre atá ann cheana féin a fhreastalaíonn ar chúl forbairtí cónaithe.

Tá go leor foirgneamh stairiúil eachlainne fós laistigh de chúirtealáiste na struchtúr cosanta agus, dá bhrí sin, tugtar cosaint reachtúil dóibh freisin. Tá an gaol idir an príomhtheach stairiúil agus a struchtúr eachlainne fós ina chomaoin ábhartha maidir le cosaint oidhreacht ailtireachta. Aithníonn Comhairle Cathrach Bhaile Átha Cliath ganntanas tithe cóiste cloiche / bríce agus an gá atá leis na samplaí go léir a mhaireann a choinneáil agus a chaomhnú. De ghnáth ní ghlacfar le tograí chun foirgnimh den sórt sin a scartáil.

Is cuspóir de cuid na Comhairle Cathrach carachtar agus suíomh na n-áitreabh eachlainne a chosaint agus a chinntiú go bhfuil gach togra nua measúil agus iomchuí ina chomhthéacs; féach freisin Beartas BHA14 agus Cuspóir BHA05 i gCaibidil II. Ba cheart go mbreithneofaí in iarratais ar fhorbairt eachlainne seirbhísiú, lena n-áirítear an tionchar ar bhonneagar atá ann cheana cosúil le dramhaíl agus córais uisce .

15.13.5.1 Dearadh agus Leagan Amach

Spreagfaidh Comhairle Cathrach Bhaile Átha Cliath go gníomhach scéimeanna a sholáthraíonn cur chuige aontaithe i leith forbairt lánaí eachlainne cónaithe agus i gcás ina gcomhaontaítear comhthoil idir gach úinéir réadmhaoine. Is é an creat cur chuige aontaithe seo an rogha tosaíochta seachas tograí forbartha aonair. Breithneofar agus measfar tograí aonair freisin, ar bhonn cás ar chás.

Breithneofar dearadh comhaimseartha traidisiúnta agus / nó ardchaighdeán d'fhoirgnimh eachlainne. Ba cheart go n-urramódh na hábhair a mholtar carachtar reatha an cheantair agus pailéad dathanna cosúil le carachtar an phríomhstruchtúir a úsáid.

Cinntoidh an fad idir na fuinneoga codarsnacha de theaghaisí eachlainne agus na príomhthithe go soláthraítear leibhéal ard príobháideachais agus go n-íoslaghdófar an t-amharc féideartha. I gcásanna den sórt sin, beidh dearadh nuálach agus ardchaighdeán ag teastáil chun príobháideachas a chinntiú agus chun suíomh leordhóthanach a sholáthar, lena n-áirítear spás taitneamhachta, don phríomhfoirgneamh agus do theaghaisí eachlainne.

Soláthrófar spás oscailte príobháideach ar chúl an fhoirgnimh eachlainne chun spás taitneamhachta leordhóthanach a sholáthar don teaghais bhunaidh agus don teach beartaithe agus déanfar é a thírdhreachú chun foráil a dhéanamh do thimpeallacht chónaithe ardchaighdeán. Ní chuirfidh páirceáil eas-sráide bac ar an limistéar spáis oscailte.

Má tá an príomhtheach faoi áitíocht iolrach, comhlíonfaidh an méid spáis oscailte phríobháidigh atá fágtha tar éis an gairdín a fhoroinnt d'fhorbairt eachlainne na riachtanais spáis oscailte phríobháidigh don phríomhtheach atá roinnte ina il-áitribh agus d'fhorbairt eachlainne.

Maidir le Déanmhais Chosanta, i gcás ina moltar ballaí teorann nua idir an príomhfoirgneamh agus an eachlann/ teach cóiste gaolmhar, ba cheart an líne teorann atá beartaithe a bheith suite ag achar iomchuí ó líne thógála an Déanmhais Chosanta d'fhonn spás taitneamhachta iomchuí a sholáthar don Déanmhas Cosanta.

Ba chóir go mbainfí an méid seo a leanas amach le foirm agus leagan amach na forbartha nua ar struchtúir eachlainne:

- Na ceapacha foirgnimh stairiúla a admháil nuair is féidir. Sa chás go síneann togra níos mó ná ceapach foirgnimh amháin, ba cheart alt a thabhairt isteach sa dearadh agus sa leagan amach chun tagairt a dhéanamh do leagan amach bunaidh na ceapaí. De ghnáth ní spreagfar cónascadh nó foroinnt ceapaí ar lánaí eachlainne.
- Ba cheart an líne tógála atá ann a choinneáil nuair is féidir. Ba cheart go mbeadh líne chúl na bhfoirgneamh d'fhorbairtí nua eachlainne ag teacht leis na ceapacha mews atá ann más féidir.
- Spreagfar agus cuirfear chun cinn athúsáid oiriúnaitheach íogair na bhfoirgneamh eachlainne nua agus reatha chun críocha cónaithe.

15.13.5.2 Airde, Scála agus Mórdhlúthú

Ba cheart go gcomhlánódh foirgnimh nua carachtar lána an bhealaigh agus an phríomhfoirgnimh maidir le scála, mais, airde, doimhneacht an fhoirgnimh, cóireáil dín agus ábhair. Níor cheart go mbeadh tionchar diúltach ag airde fhoirgneamh eachlainne ar na radharcanna ón bpríomhaitreabh. De ghnáth beidh forbairt teoranta d'fhoirgnimh dhá stór. In imthosca áirithe, glacfar le forbairtí eachlainne trí stór a chuimsíonn árasáin, sa chás go bhfuil an foirgneamh eachlainne beartaithe:

- de fo-airde agus fo-scála i gcomparáid leis an bpríomhfoirgneamh;
- ag coinneáil airde seanbhunaithe dronuilleoga díon eachlainne;
- go bhfuil leibhéal inghlactha spáis oscailte aige agus i gcás ina bhfuil an lána oiriúnach do dhálaí tráchtá dá bharr;
- go bhfuil aonaid árasáin de mhéid leordhóthanach acu de réir na dTreoirínte Alt 28 ábhartha.

Tá sé seo ag teacht leis an mbeartas náisiúnta chun dlúis chónaithe mhéadaithe a chur chun cinn gar do lár na cathrach.

Féadfar tograí le haghaidh slánachar breise a mheas ar bhonn cás ar chás nuair a dhéantar an t-urlár breise a chomhtháthú laistigh den ghné díon claonta den struchtúr nó sa chás go bhfuil an dearadh agus an fhoirm chomhaimseartha. Ba chóir go mbeadh an slánachar de 1.5 méadar ar a laghad ón líne tosaigh tógála.

15.13.5.3 Díonta

Ba cheart go mbeadh próifíl an dín d'fhoirgnimh eachlainne simplí agus ag teacht le carachtar an cheantair. Tá na díonta seo a leanas oiriúnach: díonta cothroma glasa nó miotail ísle agus díonta sclátaí claonta dúbailte cosúil leis an bhfoirgneamh eachlainne a mhaireann. Ba chóir go rithfeadh gach díon claonta comhthreomhar leis an lána eachlainne gan aon línte iomaire a bheith ingearach leis an lána. Níor cheart go mbrisfeadh forbairt nua inléiteacht fhoirm an tí shraithe chóiste bhunaidh.

15.13.5.4 Rochtain

D'fhéadfadh soláthar páirceála i lánaí eachlainne, nuair a sholáthraítear é, a bheith i ngaráistí lasmuigh den tsráid, i gclóis réamhchúirte nó i gclóis, faoi réir critéar caomhnaithe agus rochtana. Féadfar forbairtí eachlainne saor ó ghluaisteáin a cheadú i gcúinsí áirithe ina bhfuil srianta sonracha ar láithreáin agus ina bhfuil modhanna malartacha iompair ar fáil. Déanfar gach forbairt a mheas ar bhonn cás ar chás.

Caithfidh lánaí féideartha eachlainne inrochtaineacht leordhóthanach a sholáthar i dtéarmaí gluaiseachtaí príobháideacha feithiclí, feithiclí éigeandála agus feithiclí bruscair. I gcás nach féidir rochtain a sholáthar, caithfear straitéis rochtana agus gluaiseachta a sholáthar chun údar a thabhairt gur féidir freastal go leordhóthanach ar an bhforbairt. Féach ar Aguisín 5 le haghaidh tuilleadh sonraí.

Measfar gur dromchlaí roinnte iad gach lána eachlainne, agus ní gá go soláthrófar cosáin. Sa chás go bhfuil ábhair stairiúla ann, ba cheart ábhair dín, cloch, dromchlaí pábhála, fuinneoga, siúinéireacht, earraí iarainn srl. a choinneáil d'fhonn carachtar speisialta na lánaí eachlainne bunaidh a chosaint

15.13.6 Ag maireachtáil thar an siopa

Spreagfaidh Comhairle Cathrach Bhaile Átha Cliath go gníomhach forbairt cóiríochta cónaithe ar áitribh thráchtála atá ann cheana. Aithnítear go bhfuil go leor folúntais agus tearcúsáidte ar urlár uachtarach áitribh thráchtála a bhfuil sé d'acmhainn acu cur go mór le stoc tithíochta na cathrach.

Mar sin, tacófar le hiarratais ar athchóiriú agus athúsáid na bhfoirgneamh seo ar chóiríocht chónaithe agus déanfar iad a shaothrú go gníomhach faoi réir oiriúnacht suímh agus caighdeán na cóiríochta a sholáthraítear.

Ba chóir go bhféachfadh cóiríocht chónaithe leis na caighdeáin ábhartha d'árasáin a chomhlíonadh mar atá leagtha amach i dTreoirínte Alt 28. I gcásanna áirithe, áfach, agus i gcás gur struchtúr cosanta é foirgneamh, breithneofar maolú ar na caighdeáin seo.

Tacófar le forbairtí saor ó charr do scéimeanna athchóirithe. Teastóidh rochtain ar stóráil leordhóthanach rothair nuair is féidir.

Déanfar gach iarratas a mheas ar bhonn cás ar chás.

15.13.7 Tithe Altranais / Maireachtáil Cuidithe

Tá gá leanúnach agus méadaitheach le haghaidh tithe altranais agus go háirithe mar gheall ar an daonra atá ag dul in aois. Ba cheart saoráidí den sórt sin a chomhtháthú nuair is féidir i gceantair chónaithe bhunaithe na cathrach.

Ba cheart go mbeadh saoráidí den sórt sin lonnaithe i gcomharsanachtaí seanbhunaithe / ceantair chónaithe a bhfuil dea-fhreastal de bhonneagar pobail agus taitneamhachtaí orthu. Ba cheart go mbeadh cónaitheoirí sa todhcháí ag súil le rochtain réasúnach ar sheirbhísí áitiúla.

Agus iarratais phleanála á gcinneadh maidir le hathrú úsáide teaghaise cónaithe nó foirgneamh eile go teach cúraim altranais / seanóirí, ba cheart na tosca seo a leanas a mheas:

- Comhlíonadh na gcaighdeán mar atá leagtha síos in Ionstraim Reachtuil Uimh. 293 de 2016, an tAcht Sláinte 2007 (Cúram agus Leas Cónaitheoirí in Ionaid Ainmnithe do Dhaoine Scothaosta) 2016.

- Comhlíonadh le Caighdeáin Náisiúnta an Údaráis um Fhaisnéis agus Cáilíocht Sláinte (HIQA) maidir le Socruithe Cúraim Chónaithe do Dhaoine Scothaosta in Éirinn (Iúil 2016), agus aon doiciméad comharbais.
- An éifeacht ar thaitneamhachtaí maoine tadhlaí.
- Leorgacht páirceála eas-sráide.
- Spás oscailte príobháideach oiriúnach.
- Dearadh agus scála na saoráide atá beartaithe: caithfidh an scála a bheith oiriúnach don limistéar.
- Cóngarach naisc iompair phoiblí ar ardchaighdeán agus soláthar de dea-naisc chosáin

Breithneofar cóiríocht choimhdeach d'fhoireann aon saoráide den sórt sin ar bhonn cás ar chás.

15.13.8 Tithe Cúraim

De réir na Rialachán Pleanála agus Forbartha, 2001 (arna leasú), beidh cead pleanála ag teastáil ó iarratais ar athrú úsáide ó theach le húsáid mar áit chónaithe do dhaoine faoi mhíchumas intleachtúil nó choirp nó tinneas meabhrach agus do dhaoine a sholáthraíonn cúram do dhaoine den sórt sin sa chás go sáraíonn líon na ndaoine faoi mhíchumas den sórt sin seisear, agus i gcás go sáraíonn líon na gcúramóirí cónaitheacha beirt, beidh gá le cead pleanála. Féach ar na Caighdeáin Náisiúnta Cáilíochta: Seirbhísí Cónaithe do Dhaoine faoi Mhíchumas arna ullmhú ag HIQA.

15.13.9 Brúnna / Cóiríocht Dídean / Moil Teaghlaigh

Is saoráidí cóiríochta éigeandála iad moil theaghlaigh do theaghlaigh atá gan dídean agus nach bhfuil aon rogha eile acu seachas óstáin tráchtála. Ní saoráidí fadtéarmacha iad moil theaghlaigh agus ní oibreoidh siad ach mar chóiríocht shealadach go dtí go bhféadfar tithíocht a sholáthar faoi thacaíochtaí tithíochta sóisialta, de réir mar a bheidh soláthar ar fáil.

Is féidir le moil theaghlaigh a bheith comhdhéanta de chóiríocht saintógtha nó tiontú cóiríochta cónaithe atá ann cheana le húsáid mar thimpeallachtaí maireachtála roinnte. Soláthroidh moil theaghlaigh spásanna súgartha ardchaighdeán iomchuí do leanaí, áiseanna cócaireachta agus níocháin agus spásanna áineasa comhchoiteanna. Tá tuilleadh sonraí ar fáil ar: <https://www.homelessdublin.ie/solutions/family-accommodation>

D'fhéadfadh ró-chomhchruinniú cóiríochta brú neamhthurasóieachta, cóiríocht do dhaoine gan dídean, institiúidí tacaíochta sóisialta agus moil teaghlaigh an bonn a bhaint d'inhuanaitheacht comharsanachta agus mar sin ní mór cothromaíocht iomchuí a bheith ann i soláthar breise na bhforbairtí sin agus / nó leathnú a leithéid d'fhorbairtí úsáidí i mbardaí toghcháin a fhreastalaíonn ar chandam díreireach cheana féin. Dá réir sin, beidh sé de dhualgas ar gach iarratasóir a chur in iúl nach mbeidh comhchruinniú míchuí d'úsáidí den sórt sin mar thoradh ar aon mholadh den sórt sin, ná nach mbainfear an bonn den gheilleagar áitiúil atá ann, den phobal cónaitheach, den taitneamhacht chónaithe, nó d'athghiniúint an cheantair.

Beidh an méid seo a leanas i ngach iarratas den sórt sin ar úsáidí den sórt sin:

- Léarscáil de gach seirbhís tacaíochta do dhaoine gan dídean agus seirbhísí sóisialta eile laistigh de gha 750 m ó shuíomh an iarratais.
- Ráiteas maidir le dobharcheantar, i.e. cibé an bhfuil sé beartaithe freastal ar éileamh áitiúil nó réigiúnach agus meastachán a dhéanamh ar chliaint laethúla réamh-mheasta.
- Ráiteas maidir le slándáil agus bainistíocht oibríochta na seirbhíse / na saoráide lena n-áirítear uaireanta oibríochta.
- Measúnú ar an tionchar ar an ríocht phoiblí agus ar thimpeallacht cháilíochta.

Féadfar coinníollacha a cheangal le deonú ceada a chuireann teorainn le fad an cheada agus an úsáid ar bhonn sealadach.

15.13.10 Cóiríocht don Lucht Siúil

Aithníonn Comhairle Cathrach Bhaile Átha Cliath traidisiún Phobal an Lucht Siúil sa chathair agus tugann sí aird ar na sainriachtanais a éiríonn as a gcultúr dúchasach. Cuirfidh an Chomhairle bearta chun feidhme, de réir mar a cheanglaítear leis an dlí agus leis an mbeartas náisiúnta, de réir na straitéise tithíochta chun cóiríocht a sholáthar do bhall den Lucht Siúil.

Déanfaidh Comhairle Cathrach Bhaile Átha Cliath soláthar do riachtanais chóiríochta an lucht siúil chomh fada agus is réasúnach agus praiticiúil ag baint úsáide as an raon iomlán roghanna tithíochta atá ar fáil i gcomhairle leis an lucht siúil agus le roinnt gníomhaireachtaí reachtúla agus deonacha lena mbaineann de réir QHSN28 agus QHSN29.

15.13.11 Ambasáidí

I gcás go ndeonaítear cead chun teach cónaithe a úsáid mar ambasáid chónaithe, measfaidh an t-iarratasóir nó úsáid ambasáide cónaithe eile an cead sin a bheith teoranta don tréimhse úsáide sin, agus tabharfar an foirgneamh / na foirgnimh ar ais ina dhiaidh sin le húsáid chónaithe.

15.14 Forbairt Tráchtála / Ilghnéitheach

15.14.1 Óstáin agus Árastáin

Chun cothromaíocht a dhéanamh idir an róforbairt a rinneadh ar óstáin le déanaí, beidh toimhde ghinearálta ann chun ró-chomhchruinniú óstán agus árastán a sheachaint ag feitheamh ar thoradh ar staidéar óstáin. Breithneofar óstáin agus árastáin ar bhonn cás ar chás ag féachaint do shuíomh an láithreáin agus an soláthar óstáin atá ann cheana sa cheantar.

I gcásanna áirithe, nuair a mheasann an t-údarás pleanála go bhfuil ró-chomhchruinniú áiseanna den sórt sin i limistéar, iarrfar ar an iarratasóir tuarascáil a chur isteach ag léiriú gach forbairt óstáin agus árastáin atá ann cheana agus atá beartaithe laistigh de dhobharcheantar 1km ag soláthar a údar nach mbainfidh an fhorbairt an bonn de na prionsabail a bhaineann le patrún cothrom forbartha a bhaint amach sa cheantar, agus a thaispeáint go gcomhlíonann an fhorbairt bheartaithe na critéir atá leagtha amach i mBeartas CEE28 agus i gCuid 15.14.1.1 agus 15.14.1.2 thíosgo hiomlán.

15.14.1.1 Forbairt Óstáin

Spreagtar forbairtí óstáin chun soláthar a dhéanamh d'áiseanna atá inrochtana go poiblí amhail úsáidí caifé, bialainne agus beáir chun gníomhaíocht a ghiniúint ag leibhéal na sráide i rith an lae agus na hoíche. Spreagtar óstáin freisin chun meascán d'úsáidí atá inrochtana go poiblí a sholáthar go hingearach ar fud an fhoirgnimh ar nós bialann agus beáir léibhinn dín chun gníomhaíocht a ghiniúint a thuilleadh.

Déanfar iarratais ar úsáidí díon a mheas ag féachaint don tionchar ar áitribh chomharsanacha i dtéarmaí leibhéil torainn agus suite os a chionn.

Ba cheart go mbeadh pleananna bainistíochta oibríochta ag gabháil le forbairt óstáin a thaispeánann conas a dhéanfar seirbhísiú ar an óstán agus trácht / limistéar fágála a bhainistiú. Caithfear gach luchtú, bailiú dramhaíola agus seirbhísiú a sholáthar lasmuigh den bhóthar i limistéar luchtaithe ainmnithe nuair is féidir. Is féidir freastal ar sheirbhísí bailithe agus fágála ar an tsráid ar choinníoll go gcuirtear dóthain spáis ar fáil.

Ba chóir méid agus leagan amach seomra óstáin a dhearadh agus chun a chinntiú go bhfaighfear leibhéal ard taitneamhachta chun freastal ar thréimhsí gearrghanachta agus fadghanachta. Ba cheart soláthar leordhóthanach a sholáthar freisin chun saoráidí agus ábhair níocháin a stóráil.

15.14.1.2 Árastáin

Le hárastáin, féadtar turasóirí agus cuairteoirí leas a bhaint as solúbthacht, spás agus só d'árasán lánfheistithe a dhéantar a bhainistiú agus a sheirbhísiú cosúil le hóstán. Níl sé beartaithe go n-úsáidtear nó go n-áitíonn teaghlaigh bhuna aon chineál cóiríochta do chuairoteoirí, lena n-áirítear árastáin, nó chun críocha cóiríochta do mhic léinn a sholáthar.

Agus aon iarratas ar árastáin á meas aici, cuirfidh Comhairle Cathrach Bhaile Átha Cliath na breithnithe seo a leanas i bhfeidhm:

- Cuimseoidh an fhorbairt a bheartaítear, ar a laghad, deasc fáiltithe lán-sheirbhísiú agus saoráidí riaracháin, concierge, saoráidí slándála agus bainistí agus d'fhéadfadh go mbeadh siamsaíocht agus úsáidí ann a mheastar a bheith bainteach le bainistíocht an árastáin.
- Tá sé inmhianaithe saoráidí bia agus sólaistí a sholáthar ach tabharfar aird ar leibhéal na n-áiseanna atá inrochtana sa cheantar in aice láimhe.
- Spreagfar úsáidí gníomhacha ar an mbunurlár chun cur le gníomhaíocht agus beogacht na sráide in áiteanna áirithe.
- Ba cheart go mbeadh dearadh agus leagan amach na n-aonad árastáin sa chaoi is go mbeifí in ann aonaid aonair a chónascadh chun freastal ar riachtanais na gcuairoteoirí, go háirithe teaghlaigh.
- In aon iarratas ar árastáin, beidh gá le raon stíleanna agus méideanna aonaid éagsúla chun freastal ar riachtanais na gcuairoteoirí; seasfaidh an t-údarás pleanála do ró-sholáthar aonad árastáin de leaba aonair agus beidh meascán de mhéideanna agus stíleanna aonaid ag teastáil uaidh.
- Má tá sé i gceist na haonaid árastáin a thiontú ina n-aonaid chónaithe sa todhchaí, caithfear cloí leis na caighdeáin d'fhorbairtí cónaithe mar atá leagtha amach sa phlean forbartha, lena n-áirítear caighdeáin pháirceála do charranna agus gach riachtanas spáis oscailte príobháideach agus poiblí. Seasfaidh an t-údarás pleanála in aghaidh iarratais ar athrú úsáide i gcásanna nach sroictear na caighdeáin seo, nó i gcásanna ina bhfuil an fhorbairt a bheartaítear contrártha do chuspóirí criosaithe an cheantair.

- Beidh coinníoll ag gabháil le ceadanna le haghaidh árastán a éilíonn cead pleanála ó athrú úsáide ó chóiríocht ghearrthéarmach tráchtála go háit chónaithe. Beidh coinníoll ag gabháil le ceadanna le haghaidh árastán freisin ina luaifear gurb é dhá mhí an tréimhse áitíochta uasta don fhorbairt a bheartaítear.

15.14.2 Leaba agus Bricfeasta / Tithe Aíochta

Teastaíonn cead pleanála chun níos mó ná ceithre sheomra leapa a thiontú i dteach cónaithe ina bhunaíocht leaba agus bricfeasta, de réir Airteagal 10(4) de na Rialacháin Pleanála agus Forbartha, 2001 (arna leasú).

Agus iarratais phleanála á gcinneadh maidir le hathrú úsáide go leaba agus bricfeasta, teach aíochta, óstán nó brú turasóireachta i gceantair chónaithe, tabharfaidh an t-údarás pleanála aird ar an méid seo a leanas:

- Méid agus cineál na saoráide.
- An éifeacht ar thaitneamhacht na gcónaitheoirí comharsanacha.
- Caighdeán na cóiríochta d'áititheoirí beartaithe an áitribh.
- Infhaighteacht socruithe leordhóthanacha, sábháilte agus áisiúla maidir le carrchlós agus seirbhísiú.
- An cineál fógraíochta atá beartaithe.
- An éifeacht ar fhoirgnimh liostaithe agus/nó ar limistéir chaomhnaithe.
- Líon na n-áiseanna atá ann cheana sa cheantar.

15.14.3 Cóiríocht Cíosa Ghearrthéarmach do Thurasóirí

Tá toimhde ghinearálta ann i gcoinne cóiríochta gearrthearmaí ar cíos atá tiomanta do thurasóirí a sholáthar sa chathair mar gheall ar an tionchar ar infhaighteacht stoc tithíochta.

Breithneofar iarratais ar Chóiríocht Chíosa do Thurasóirí ar Cíos ar bhonn cás ar chás in áiteanna áirithe a d'fhéadfadh bheith neamhoiriúnach d'fhorbairt chónaithe chaighdeánach mar shuíomhanna uirbeacha docta ina bhféadfadh sé a bheith deacair gnáthchaighdeán nó taitneamhacht chónaithe a bhaint amach. Féadfar iarratais a mheas freisin in áiteanna in aice le ardchomhchruinniú gníomhaíochta torainn oíche / ama ina mbeadh forbairt chónaithe chaighdeánach mí-oiriúnach.

15.14.4 Oifig

Tacófar le cóiríocht oifige a sholáthar i gceantair oiriúnacha sa chathair. Tabharfar aird ar scála na forbartha sin ag brath ar an áit a bhfuil sí. Beidh ráiteas dearaidh ailtreachta ag gabháil le gach togra oifige a shonraíonn dearadh agus leagan amach inmheánach an fhoirgnimh chun ardchaighdeán taitneamhachta a chinntiú d'fhostaithe sa todhcháí, maidir le tionchar torainn, solas an lae agus solas na gréine, aeráil, srl.

Ba cheart go léireodh iarratais ar fhorbairt oifige ar mhórsála an chaoi a n-idirghníomhaíonn an togra leis an ríocht phoiblí ar leibhéal na sráide chun foráil a dhéanamh maidir le héadanas gníomhach agus ardleibhéal beochana.

Ceanglófar ar scéimeanna oifige ar mhórsála, os cionn 5,000 méadar cearnach, foráil a dhéanamh d'éilimint de spás oscailte poiblí ar ardchaighdeán nó cur le ríocht phoiblí an cheantair trí ghnéithe tírdhreachaithe cosúil le léibhinn dín, gairdíní clóis agus feabhsaithe taitneamhacht ag leibhéal na sráide. Ba cheart go mbeadh tuarascáil ar dhearadh tírdhreacha ag gabháil le tograí den sórt sin maidir leis seo, ina dtaispeántar an chaoi a gcuireann na tograí leis an timpeallacht nádúrtha agus thógtha.

15.14.5 Spásanna Comhoibrithe

Is moil r-oibre iad spásanna comhoibrithe a chuireann ar chumas raon úsáideoirí oibriú go neamhspleách i spás comhoiteann. Ba cheart go ndéanadh spásanna comhoibrithe soláthar d'fhaighneoga neamhspleacha le haghaidh ríomh-oibre aonair chomh maith le seomraí cruinnithe níos mó agus limistéir phobail lena n-áirítear saoráidí bia agus dí chun freastal ar gach úsáideoir.

Ba cheart go gcinnteodh spásanna comhoibrithe leibhéal ard idirghníomhaíochta ar leibhéal na sráide agus úsáid scáileáin / gloinithe a sheachaint nuair is féidir.

Ba cheart stóráil rothaíochta comhoiteann agus saoráidí bainteacha a sholáthar de réir na gceanglas maidir le forbairtí oifige, Aguisín 5 le haghaidh tuilleadh sonraí.

Ba chóir go mbeadh spásanna comhoibrithe suite i gceantair lár na cathrach, i bpríomh-shráidbhailte uirbeacha nó i sráidbhailte uirbeacha / lárionaid chomharsanachta de réir chuspóir na cathrach de 15 nóiméad. Tugtar tacaíocht freisin d'úsáid spásanna comhoibrithe do ghrúpaí pobail le haghaidh cruinnithe áitiúla, breisoideachais srl.

15.14.6 Úsáidí Leighis agus Gaolmhara

Cuimsíonn úsáidí leighis agus gaolmhara raon leathan seirbhísí cosúil le lialanna dochtúirí teaghlaigh, ionaid leighis, saoráidí cúraim leighis phríomhúil, fiaclóirí, clinicí áilleachta agus aeistéitiúla, tréidlianna srl. ina bhfuil gach ceann díobh comhdhéanta de chaighdeán agus riachtanais dhearaidh chosúla.

I measc na n-áitreabh le haghaidh úsáidí liachta tá raon leathan cineálacha foirgneamh, ó oiriúnuithe ar áitribh tí do chleachtóirí aon-láimhe go háitribh saintógtha do chleachtas nó aonaid ghrúpa mhóra laistigh de shráid-dreach.

Tacóidh Comhairle Cathrach Bhaile Átha Cliath le soláthar d'úsáidí míochaine i sráidbhailte uirbeacha agus in ionaid chomharsanachta agus laistigh de phobail atá ann cheana nuair is cuí.

De ghnáth teastaíonn struchtúir agus saoráidí saintógtha ó Ionaid Cúraim Phríomhúil, agus ba cheart iad seo a éascú go príomha i sráidbhailte uirbeacha agus in ionaid chomharsanachta.

I bhforbairtí úsáide measctha, lena n-áirítear áiseanna pobail, seirbhíse agus miondíola ar leibhéal na talún, tacófar le húsáid aonaid mar ionaid leighis de mhéid iomchuí a chuireann le beogacht an cheantair.

Déanfar iarratais sna ceantair seo a mheas ar chritéir dhearaidh mar chaidreamh leis an tsráid, inrochtaineacht ar sheirbhísí, bainistíocht tráchta agus critéir dearaidh éadan siopa.

Agus tograí le haghaidh tiontaithe i gceantair chónaithe á meas, is gnách go gceadóidh Comhairle Cathrach Bhaile Átha Cliath cuid den teaghais a thiontú go comhairleacht leighis nó comhairleach gaolmhar ar an gcoinníoll gur léiríodh riachtanas áitiúil; gur léiríodh é agus nach bhfuil aon drochthionchar ar thaitneamhachtaí cónaithe teaghaisí cóngaracha agus ar shaoráidí páirceála eas-sráide leordhóthanacha.

Go ginearálta, ní hionann foirgnimh chónaithe agus úsáid éifeachtach mar chleachtas comhairleachta míochaine. Chomh maith leis sin, d'fhéadfadh drochthionchar a bheith ag tiontú iomlán áitribh chónaithe mar chomhairleacht leighis ar thaitneamhacht chónaithe limistéar cónaithe, amhail fadhbanna slándála, a chuirfear san áireamh.

In imthosca áirithe, nuair a chruthaítear go bhfuil easpa saoráidí den sórt sin sa cheantar áitiúil; tá an mhaoin de mhéid sách mór; tá an t-aonad cónaithe suite ag deireadh sraithe foirgneamh nó láithreán cúinne; breithneofar an togra de réir a fhiúntais ag féachaint do thaitneamhachtaí cónaithe an cheantair áitiúil. Ba cheart aonaid tí a athraítear go ginearálta chun críocha leighis a bheith suite gar do bhealach isteach na forbartha cónaithe iomláine le rochtain éasca.

15.14.7 Miondíol / Seirbhísí Miondíola agus Bia agus Dí

Sa cuid seo leagtar amach na caighdeáin bhainistíochta forbartha le haghaidh úsáidí miondíola, bia agus dí agus fóillíochta. Is gnách go mbíonn suíomh na seirbhísí seo laistigh de lár sráidbhailte uirbeacha chomh maith le croílár na cathrach.

15.14.7.1 Miondíol agus Seirbhísí Miondíola

Le haghaidh treorach maidir le cineálacha ar leith d'fhorbairt miondíola - féach Aguisín 2 Straitéis Miondíola.

15.14.7.2 Bialanna / Caiféanna

Aithnítear an cion dearfach a bhaineann le húsáidí caifé agus bialainne agus braislí na n-úsáidí sin do bheocht na cathrach.

Agus iarratais ar bhialanna á mbreithniú, cuirfear an méid seo a leanas san áireamh:

- Éifeacht torainn, suaitheadh ginearálta, uaireanta oibríochta agus múch ar thaitneamhachtaí cónaitheoirí in aice láimhe.
- Breithnithe tráchta.

- Áiseanna stórála dramhaíola.
- Uaireanta oibríochta.
- Líon / minicíocht bialanna agus seirbhísí miondíola eile sa cheantar.
- An méid a chuireann le beogacht agus inmharthanacht an cheantair.

Maidir le tograí a bhaineann le bia lasmuigh, iarrfar ar iarratasóirí a thaispeáint an soláthraítear saoráidí bia sealadacha nó buana lasmuigh. Ba cheart go mbeadh na ceantair seo go hiomlán laistigh de theorainn an láithreáin. Ba cheart go gcinnteodh bia sealadach go bhfuil na daingneáin agus na feistis go léir inbhainte go hiomlán lasmuigh d'uaireanta oibríochta agus níor cheart dóibh bac a chur ar rochtain ná bearradh míchuí nó guais turais a chruthú sa sráid-dreach.

Ba cheart struchtúir bhuana a áireamh i ngach plean agus ingearchló a chuirtear isteach leis an iarratas. Beidh sonraí aerála agus téimh an cheantair ag teastáil freisin.

Féach freisin Cuid 15.17.4 a bhaineann le suíocháin lasmuigh agus troscán sráide.

15.14.7.3 Mearbhia / Beir Leat

D'fhonn meascán oiriúnach d'úsáidí a choinneáil agus taitneamhachtaí oíche a chosaint i gceantar ar leith agus stíl mhaireachtála níos folláine agus níos gníomhaí a chur chun cinn, tá sé mar chuspóir ag Comhairle Cathrach Bhaile Átha Cliath comhchruinniú iomarcach beir leat a chosc agus a chinntiú go bhfuil déine d'aon bheir leat ag teacht le scála an fhoirgnimh agus le patrún na forbartha sa cheantar.

Beidh soláthar na saoráidí sin faoi rialú docht, ag féachaint do na nithe seo a leanas, nuair is iomchuí:

- Éifeacht torainn, suaitheadh ginearálta, uaireanta oibríochta, bruscair agus múch ar thaitneamhachtaí cónaitheoirí in aice láimhe.
- An gá atá le beogacht agus inmharthanacht limistéar siopadóireachta sa chathair a chosaint agus meascán oiriúnach d'úsáidí miondíola a choinneáil.
- Tionchair agus cúinsí tráchta lena n-áirítear limistéir atá leagtha síos agus bána seirbhísithe.
- Líon / minicíocht na saoráidí sin sa cheantar laistigh de 1km ó shuíomhanna scoile. Ní cheadófar aon asraon nua laistigh de 250m ó shuíomhanna scoile.

- Go dtagann na hoibreoirí ar shocrú sásúil le Comhairle Cathrach Bhaile Átha Cliath maidir le rialú bruscair agus go gcomhaontófar tomhais ghlantacháin / frith-bhruscair iomchuí le Comhairle Cathrach Bhaile Átha Cliath sula ndeonófar cead pleanála.
- An gá atá le dearadh na gcóras aerála a chomhtháthú i ndearadh an fhoirgnimh.
- Go soláthraíonn gach beir leat araid bruscair oiriúnach taobh amuigh dá n-áitribh le linn uaireanta gnó.
- Comhthéacs agus carachtar na sráide ina bhfuil sé mar aidhm beogacht na taithí siopadóireachta a chothabháil agus a fheabhsú trí raon siopaí miondíola áise agus / nó comparáide a spreagadh.

15.14.7.4 Torann, Boladh, Aeráil don Bhialann / Caifé / Beir Leat

Ba chóir úsáidí caifé, bialainne agus beir leat a dhearadh ag féachaint do na treoirlínte cuí torainn agus aerála. Ba cheart go seachnódh gach togra aerála eastóscadh díreach ar leibhéal na sráide, nuair is féidir. Nuair a bhíonn boladh eastósctha agus aeráil ag teastáil ar éadan na príomhshráide, ba cheart réitigh dearaidh chúramach a sholáthar ionas nach gcuirfeadh am t-eastóscadh isteach ar choisithe agus ar úsáideoirí bóithre i dtéarmaí torainn agus boladh.

Ar an gcaoi chéanna, ba cheart an torann a bhaineann le húsáid caifé / bialann / beir leat a íoslaghdú chun a chinntiú nach dtarlaíonn ró-ualú ar leibhéal na sráide.

Ba cheart go n-áireofaí i dtograí caifé agus bialainne ráiteas innealtóireachta chun aghaidh a thabhairt ar thorann, aeráil agus boladh mar cuid d'iarraitais phleanála ar bith.

15.14.8 Eis-Cheadúnais

Agus iarraitais phleanála ar áitribh eisceadúnas nó síntí ar áitribh lasmuigh d'eisceadúnais atá ann cheana á mbreithniú, cuirfear na critéir seo a leanas i bhfeidhm:

- Comhthéacs agus carachtar na sráide ina bhfuil sé mar aidhm beogacht na taithí siopadóireachta a chothabháil agus a fheabhsú trí raon siopaí miondíola áise agus / nó comparáide a spreagadh.
- Ní bheidh an togra mar chúis le raon úsáidí ar an mbunurlár i limistéar ina bhfuil sé mar aidhm an carachtar miondíola a neartú agus a chinntiú nach mbeidh iomadú asraonta seirbhíse miondíola den chineál céanna ar nós caiféanna idirlín, ionaid ghlaonna,

geallghlacadóirí, beir leat, stuaaráí siamsaíochta agus cíosanna gluaisteán a raibh éadan comhchosúil neamh-shiopa mar thoradh orthu.

- Méid an eisceadúnais atá beartaithe i gcomhthéacs mhéid an áitribh sa cheantar.
- Sa chás go moltar cuid d'eisceadúnas mar cuid d'aonad áise, níor chóir go mbeadh an t-achar urláir a úsáidtear chun táirgí alcóil a thaispeáint tánaisteach do phríomhúsáid an tsiopa agus nár cheart go mbeadh an limistéar sin i gcoitinne níos mó ná 10% den urlár iomlán limistéar.
- Beidh suíomh limistéar taispeána na dtáirgí alcóil i riocht neamhshonraíoch, ní in aice le bealach isteach nó fuinneoga an tsiopa agus b'fhearr ar chúl an áitribh.
- Beidh an limistéar chun táirgí alcóil a thaispeáint mionsonraithe ar na pleananna urláir agus beidh taispeáint táirgí alcóil teoranta don limistéar seo amháin.
- Ba cheart go mbeadh an limistéar chun táirgí alcóil a thaispeáint in áit dhaingean agus monatóireacht a dhéanamh air.

Sa chás go mbreithnítear deonú cead pleanála, rialófar an soláthar go docht, agus tabharfar aird ar an ngá na coinníollacha seo a leanas a fhorchur:

- Teorainn a chur le limistéar taispeána táirgí alcóil chuig an limistéar sin den siopa ach amháin mar atá mionsonraithe ar na pleananna.
- Gan aon fhógraíocht a dhéanamh ar dhíol táirgí alcóil ar aghaidh / éadan an áitribh.
- Gan taispeáint táirgí alcóil ná fógraíocht ar dhíol táirgí alcóil ar an mbealach isteach ná ar na fuinneoga nó gar dóibh.

15.14.9 Siopaí Geallghlacadóra / Siopa d'Aosaigh

Tá sé mar chuspóir ag Comhairle Cathrach Bhaile Átha Cliath cosc a chur ar ró-chomhchruinniú oifigí geallghlacadóra/ siopaí d'aosaigh sa chathair, ar an gcaoi sin, a chinntiú nach bhfuil líon na n-aonad i sráid chathrach, i gceantar nó in ionad comharsanachta díreireach le líon foriomlán na saoráidí pobail agus aonaid siopa. Déanfar soláthar oifigí geallghlacadóra/ siopaí d'aosaigh a rialú ag féachaint do na nithe seo a leanas, nuair is iomchuí:

- An gá atá le beogacht agus inmharthanacht limistéar siopadóireachta sa chathair a chosaint agus meascán oiriúnach d'úsáidí miondíola a choinneáil.
- Líon / minicíocht de shaoráidí den sórt sin sa cheantar.
- An iomadú atá ann cheana d'asraonta seirbhíse miondíola den chineál céanna sa cheantar, mar chaiféanna idirlín, ionaid ghlaonna, beir leat, stuaaráí siamsaíochta agus cíos carranna.
- An éifeacht ar thaitneamhachtaí an cheantair de bharr torainn, uaireanta oibríochta agus bruscair.

15.14.10 Ionaid / Imeachtaí Siamsaíochta

Ní cheadófar ionaid siamsaíochta i gceantair chónaithe agus ní bheidh siad oiriúnach ach i gceantair úsáide measctha ina bhfuil an úsáid atá beartaithe ag teacht le scála an fhoirgnimh agus le patrún na forbartha sa cheantar. Tá sé mar chuspóir ag Comhairle Cathrach Bhaile Átha Cliath comhchruinniú iomarcach na n-ionad siamsaíochta a chosc.

Beidh toimhde ann i gcoinne tuilleadh rianta rásaíochta madraí a fhorbairt sa chathair.

15.14.11 Ionad Fóillíochta / Giomnásiam / Stiúideonna Aclaíochta

Tacóidh Comhairle Cathrach Bhaile Átha Cliath le hionaid fóillíochta, giomnásiam agus úsáidí stiúideo aclaíochta a sholáthar sa chathair. Tá sé de chumas ag na húsáidí folláine seo gníomhaíocht agus beochan a chur leis na sráideanna taobh amuigh de ghnáthuaireanta oibre.

Ba cheart, dá bhrí sin, go gcuirfeadh iarratais ar úsáidí a bhaineann le folláine aghaidh ar éadan na sráide agus go seachnófaí léirithe iomlána ar fhuinneoga agus ar dhoirse. Aithnítear go gcaithfear cothromaíocht a bhaint amach idir leibhéal príobháideachta a sholáthar d'úsáideoirí

agus gníomhaíocht ar an tsráid, mar sin, breithneofar tograí maidir le comharthaíocht fuinneoige agus páirt-léirithe ar bhonn cás ar chás.

Ceanglófar ar iarratasóirí freisin tacú le taisteal gníomhach chuig na háiseanna seo agus, dá bhrí sin, ba cheart go mbeadh siad suite cóngarach do sheirbhísí iompair phoiblí agus saoráidí rothaíochta. Beidh gá le measúnú ar thorann agus chreathadh freisin má tá an togra tadhach le húsáidí íogaire amhail forbairtí cónaithe. Féach freisin Cuid 15.18.9.

15.14.12 Clubanna Oíche / Áitribh Cheadúnaithe / Ceasaíneonna / Clubanna Ball Príobháideacha

Mar aitheantas ar thábhacht Bhaile Átha Cliath mar phríomhchathair rathúil agus iltoiseach, is gá coincheap na cathrach 24 uair an chloig a éascú, go háirithe i lár na cathrach agus i sráidbhailte uirbeacha lárnacha eile.

Spreagfaidh Comhairle Cathrach Bhaile Átha Cliath úsáidí siamsaíochta / cultúrtha / ceoil a chabhróidh le cathair spreagúil a chruthú d'áitritheoirí agus do thurasóirí araon.

Is gá cothromaíocht iomchuí a bhaint amach idir ról na n-úsáidí siamsaíochta seo i ngeilleagar na cathrach agus iad seo a leanas:

- Feidhmeanna miondíola ar ardchaighdeán a choinneáil ar phríomhshráideanna lár na cathrach agus meascán cothrom d'úsáid a chinntiú.
- Taitneamhachtaí na n-áitritheoirí a chosaint ar ró-chomhchruinniú d'ionaid déanach san oíche.
- Is saincheisteanna iad torann a thagann as agus ag teorainneacha na mbunaíochtaí seo nach mór aghaidh a thabhairt orthu in iarratais phleanála ar bhunaíochtaí den sórt sin. Ceanglófar bearta inslithe agus laghdaithe torainn, go háirithe maidir le haon aeráil mheicniúil nó aerchóiriú, a chur isteach le haon iarratas phleanála den sórt sin.
- Tionchar agus láithreach sráide na gclubanna ball /ceasaíneonna a íoslaghdú. Dá bhrí sin, beidh toimhde ghinearálta ann i gcoinne fógraíochta míchuí do cheasaíneonna / cearrbhachas / clubanna ball.

Díspreagfar an fhorbairt de 'thithe tábhairne ollmhóra' agus cuirfear srian ar chomhchruinniú na dtithe tábhairne i gceantair áirithe sa chathair ina bhfuil an baol ann go ndéanfar ró-chomhchruinniú díobh seo chun aimhleasa úsáidí eile. I gcásanna ina moltar úsáidí nua, lena n-áirítear

úsáidí mar cheasaíneonna agus clubanna ball príobháideacha, nó síneadh ar an úsáid atá ann cheana, tá sé de dhualgas ar an iarratasóir a thaispeáint nach mbeidh an fhorbairt bheartaithe sin díobhálach don cháilíocht chónaithe, chomhshaoil nó don carachtar agus feidhm bhunaithe an cheantair.

I measc na n-ábhar a chuirfidh an t-údarás pleanála san áireamh agus measúnú á dhéanamh aige ar mholtaí pleanála le haghaidh na n-úsáidí seo agus i measc na n-úsáidí sin tá an méid seo a leanas, ach níl siad teoranta dóibh:

- Taitneamhacht na gcónaitheoirí agus na n-áititheoirí comharsanacha.
- Uaireanta oibríochta.
- Bainistíocht tráchta.
- Cóireáil éadain siopa agus an tionchar ar an sráid-dreach.
- Comharthaíocht bheartaithe .

15.14.13 Forbairt Páirce Gnó, Tionscail Éadroim agus Trádstórála

Féachfaidh Comhairle Cathrach Bhaile Átha Cliath le tailte criosaithe tionsclaíocha agus fostaíochta (Cuspóir Z6 agus Z7) a chosaint ar thailte iomaíochta agus neamh-chomhoiriúnacha. Ceanglófar ar thograí chun forbairtí tionsclaíocha, trádstórála agus páirceanna gnó a fhorbairt nó a leathnú chun soláthar do sheirbhísí agus áiseanna tacaíochta coimhdeacha.

Ceanglófar ar fhorbairtí páirceanna gnó a chuimsíonn lárionaid teicneolaíochta ar mhórsála, aonaid thionsclaíocha éadroma, aonaid trádstórais srl. 10% den limistéar spáis oscailte a ionchorprú san fhorbairt le húsáid ag an daonra oibre agus ag baill an phobail lasmuigh d'uaireanta oibre. Ba cheart go mbeadh seirbhísí coimhdeacha eile ag gabháil leis an spás oscailte poiblí chun freastal ar an bpáirc ghnó mar chaiféanna, bialanna agus shiopaí áise.

Breithneofar na critéir seo a leanas agus iarratasóirí ar fhorbairtí den sórt sin á meas:

- Teastóidh dearadh, bailchríoch, leagan amach agus tírdhreachú ardchaighdeán d'fhorbairt thionsclaíoch, trádstórála agus pháirc ghnó.
- Sa chás go nginfeadh tograí le haghaidh forbairtí den chineál seo méid mór tráchta HGV, ní bheidh siad lonnaithe in áit a spreagfadh siad trácht den sórt sin a ghluaiseacht trí cheantair chónaithe.

- Tá sé riachtanach go gcuirfí i ndóthain spáis ar fáil do gach aonad tionsclaíoch / trádstórála chun earraí (lena n-áirítear breoslaí) a luchtú agus a dhíluchtú i gceantair nach bhfuil ar an mbóthar poiblí, agus b'fhéarr taobh thiar den líne tógála.
- I gcás forbartha le haghaidh dhá fhoirgneamh tionsclaíocha / trádstórála nó níos mó, tá dearadh aonfhoirmeach riachtanach le haghaidh fála teorann, próifílí dín agus línte tógála.
- Ba cheart go mbeadh gné thaitneamhach ag forbairtí tionsclaíocha, trádstórála agus páirceanna gnó, le cuidiú ó phlandáil crann, dearadh cúramach comharthaíochta, scagadh limistéar stórála oscailte, agus spás luchtaithe agus páirceála neamhshonraíoch. Ceadófar oifigí atá coimhdeach le monarchana ar an gcoinníoll go bhfuil an méid oiriúnach do scála na príomhúsáide. I bhforbairtí amhantracha, soláthrófar méid aonaid éagsúla chun freastal ar riachtanais éagsúla áititheoirí ionchasacha.
- I gcás forbairtí beartaithe, atá de chineál agus de mhéid a mbeadh tionchar acu ar an gcomhshaoil agus a mheallfadh go leor tráchta feithiclí chuig an láithreán forbartha, éileoidh Comhairle Cathrach Bhaile Átha Cliath go mbeidh Measúnú Iompair (TA) ag gabháil leis an iarratas, féach Aguisín 5.

15.14.14 Ionaid Sonraí

Tacóidh Comhairle Cathrach Bhaile Átha Cliath le hionad sonraí a sholáthar in áiteanna iomchuí ar bhonn cás ar chás.

Teastaíonn mórláithreán ó lárionaid sonraí a fhéadfaidh freastal ar ilchumraíochtaí d'úsáideoirí móra aonair nó d'ionaid sonraí ilmhéide níos lú agus aird á tabhairt ar an éileamh réamh-mheasta ar stóráil sonraí sa todhchaí lena n-áirítear riachtanais leathnaithe agus an réasúnaíocht eacnamaíoch agus oibríochtúil maidir le braisliú acmhainne stórála sonraí ar shuíomh amháin. Bheadh sé oiriúnach cur chuige céimnithe máistirphlean i leith forbartha a sholáthar ar láithreáin níos mó.

Breithneofar na pointí seo a leanas agus iarratais ar ionaid sonraí á meas:

- Méid an bhonneagair chumarsáide straitéisigh shuntasaigh a theastaíonn, lena n-áirítear acmhainn idirnáisiúnta cábla agus rochtain ar nascacht snáithín áitiúil.

- Méid an éilimh ar fhuinneamh agus a ghaireacht do naisc ghreille straitéiseacha ardvoltais le voltas suntasach soláthair leictreachais ar fáil lena n-áirítear ceantair a bhfuil comhchruinniú ard gineadóirí leictreachais fuinnimh in-athnuaite iontu.
- Rochtain ar iliomad foinsí fuinnimh agus acmhainní nádúrtha agus cóngarach dóibh, lena n-áirítear gás nádúrtha chun tacú le córais chumhachta cúltaca agus soláthar mór uisce riachtanach le haghaidh fuaraithe.
- Bonneagar oiriúnach a bheith ar fáil ar nós leictreachas ardvoltais, cáblaí snáthín snáthoptaice srl. chun tacú leis an úsáid mar ionad sonraí. Ba cheart é seo a sholáthar mar cuid de thuarascáil innealtóireachta ar sheirbhísí.
- Sonraí faoi leibhéal arda éifeachtúlachta fuinnimh; a uasmhéadaítear an úsáid a bhaintear as fuinneamh in-athnuaite ar an láthair; a dhéantar teas dramhaíola a ghabháil agus a athúsáid;
- Ba cheart go mbeadh riosca nádúrtha íseal ag láithreáin ionchasacha i.e. i bhfad ó aon láithreáin Seveso srl., láithreáin atá seasmhach ó thaobh na geolaíochta de agus láithreáin a bhféadfadh aon éilliú a sheachaint.
- Fianaise a sholáthar chun clárú le Comhshocrú an Lárionaid Sonraí Neodrach Aeráide.
- Ráiteas um Dhearadh Ailtireachta a áireamh ina leagtar amach an rún dearaidh agus na hábhair agus na bailchríocha atá beartaithe don fhorbairt. Ba chóir go mbeadh an dearadh agus na hábhair ag teacht leis an gcomhthéacs máguaird agus ba chóir go n-oirfeadh sé go compordach laistigh den sráid-dreach / tírdhreach.
- Ba cheart tuarascáil díchoimisiúnaithe a áireamh freisin ina leagtar amach an straitéis forbartha don láithreán mura bhfuil agus nach bhfuil an t-ionad sonraí in úsáid a thuilleadh, d'fhonn an láithreán a thabhairt ar ais go stát in-fhorbartha sa todhcháí.

• 15.14.15 Stáisiún Pheitril

Ba cheart go mbeadh stáisiún pheitril nua de dhearadh ardchaighdeáin, ba cheart iad a mheas maidir le sráid-dreach agus suíomh. B'fhéidir go gcaithfear dearadh corparáideach caighdeánach a athrú chun comhtháthú amhairc iomchuí a chinntiú, agus ba cheart go mbeadh aon cheannbhrat réamhchúirte ar scála iomchuí. Ní cheadófar stáisiúin

pheitril ach i gceantair chónaithe, áit ar féidir a thaispeáint nach dtarlóidh aon damáiste suntasach do thaitneamhachtaí cónaithe mar gheall ar fhachtóirí amhail torann, sraonadh amhairc, cúinsí sábháilteachta nó múch / boladh. Ba chóir aon áiseanna níochán / triomú gluaisteáin a shuíomh ionas nach mbeidh siad ina gcúis le nús. Beidh na huairéanta oibríochta i gceantair chónaithe teoranta do na huairéanta idir 0600 uair agus 2300 uair an chloig. Agus iarratais ar fhorbairt á mbreithniú, cuirfear na gnéithe sábháilteachta a bhaineann le cúrsaíocht agus páirceáil laistigh de réamhchúirt an stáisiúin san áireamh, agus ba cheart na caighdeáin sábháilteachta tráchta ábhartha atá leagtha amach in Aguisín 5 a chomhlíonadh.

15.14.15.1 Soilsiú, Tírdhreachú agus Comharthaíocht

Ba cheart soilsiú réamhchúirte, lena n-áirítear soilsiú ceannbhrait, a bheith teoranta don soilsiú atá riachtanach chun stáisiún peitril a oibriú go sábháilte. Beidh gá le tírdhreachú chun taitneamhacht an cheantair máguaird a chosaint agus cuma na forbartha a fheabhsú. Ba cheart go mbeadh líon na gcomharthaí teoranta agus iad comhtháite le foirgnimh nó struchtúir eile ar an láithreán. Ba cheart iomadú comharthaí, bratacha agus stiallbhratacha a sheachaint freisin.

15.14.15.2 Úsáidí Coimhdeacha agus Miondíol

Beidh tograí miondíola i stáisiúin pheitрил faoi threoir comhairle atá sna Treoirlínte reachtúla um Phleanáil Miondíola (DECLG 2012) agus go háirithe i gCuid 2.4.3 a thagraíonn don uasteorainn spáis urláir miondíola de 100 méadar cearnach (glanspás) do stáisiúin pheitрил.

I gcás go n-iarrtar cead le haghaidh spás urláir os cionn 100 méadar cearnach, déanfar scála aon soláthair miondíola a mholtar a mheas ag féachaint do ghaireacht d'asraonta miondíola eile, don chur chuige seicheamhach agus don ordlathas miondíola.

15.14.16 ATM

Rialófar soláthar uathmheaisíní bainc (ATManna), ag féachaint do na nithe seo a leanas:

- Cosaint charachtar an fhoirgnimh nó éadan an tsiopa ina bhfuil an ATM suiteáilte, go háirithe i gcás gur déanmhas cosanta é an foirgneamh nó i Limistéar Caomhantais nó Limistéar Caomhantais Ailtireachta (ACA).
- An suaitheadh de bharr scuaine ar áitribh tadhlaacha a íoslaghdú.
- Go ginearálta, níor chóir níos mó ná ATM amháin a chur ar éadan siopa ionas nach gcruthófar éadanas marbh.
- Rialú ar an méid bruscair a ghineann na meaisíní seo; ní ghlacfar le hadmhálacha páipéir ar phríomhshráideanna siopadóireachta, ag déanmhais chosanta, agus i Limistéir Chaomhantais.
- An gá atá le comharthaí nó lógónna a ionchorprú go discréideach sa dearadh foriomlán.
- Guais tráchta a sheachaint.
- Ní mór don dearadh agus an suíomh a bheith sa chaoi is go mbeidh siad inrochtana do chách, ag féachaint do na phrionsabail dearaidh uilíoch lena n-áirítear iad siúd go sonrach a bhfuil lagamhairc orthu.

Spreagfaidh Comhairle Cathrach Bhaile Átha Cliath soláthar ATManna i siopaí miondíola ar mhaithe le sábháilteacht an phobail agus carachtar an fhoirgnimh a chosaint.

15.14.17 Ionaid nócháin agus óstán beartán

Tacófar le háiseanna cosúil le meaisíní nócháin / nócháin lasmuigh agus óstáin bheartáin nuair is féidir a thaispeáint nach mbeidh aon drochthionchar amhairc ná taitneamhacht chónaithe na réadmhaoine mórthimpeall ar dhearadh agus ar shuíomh na ndaoine sin.

Beidh na háiseanna seo lonnaithe go príomha i réamhchúirteanna stáisiúin pheitрил nó coimhdeach le carrchlóis miondíola.

Ba cheart d'iaratasóirí machnamh a dhéanamh ar thionchair torainn agus trácht a bhaineann le saoráidí den sórt sin agus a chinntiú go bhfuil na bearta iomchuí i bhfeidhm chun aon tionchar féideartha a laghdú. Ba cheart saoráidí leordhóthanacha páirceála agus socraithe a sholáthar le haghaidh na n-úsáidí seo.

15.14.18 Tithe Colúir

Is gnách go mbíonn tithe colúir lonnaithe i gceantair chónaithe nó i ngairdíní pobail.

De ghnáth is í an treoir bheartais maidir le tithe colúir:

- Ba chóir go mbeadh na tithe colúir suite chomh fada agus is féidir ó áitribh chomharsanacha, go ginearálta 5m ar a laghad ó fhoirgnimh chónaithe tadhlacha.
- Ba chóir go mbeadh siad tógtha go maith agus ar chaighdeán maith agus go mbeadh siad i riocht maith.
- Níor chóir go mbeadh an teach colúir níos mó ná 25 méadar cearnach agus go mbeadh uasairde 3m aige le d'ion claonta agus 2.5m le d'ion cothrom
- Gan aon líuntas le haghaidh teach colúir oscailte i.e. nuair a bhíonn rochtain saor in aisce ag colúir.

15.14.19 Áiteanna Adhartha

Breithneofar iarratais ar áiteanna adhartha ar bhonn cás ar chás ag féachaint do shuíomh an láithreáin, a ghairde do shaoráidí eile agus inrochtaineacht.

Beidh gá le measúnú trácht agus iompair mar cuid d'aon iarratas pleanála chun a thaispeáint conas a dhéanfar rochtain ar an togra, infhaighteacht iompair phoiblí agus Plean Taistil chun aon tionchair trácht breise a bhainistiú, páirceáil do charranna agus tosaíocht a thabhairt do ghluaiseachtaí coisithe agus rothaíochta - féach ar Aguisín 5.

15.15 Oidhreacht Thógtha agus Seandálaíocht

I Lár Chathair Bhaile Átha Cliath agus ina bruachbhailte tá roinnt foirgneamh suntasach stairiúla agus eile, sráid-dreacha agus spásanna a chuireann le carachtar agus oidhreacht na cathrach. Tá roinnt limistéar ann freisin a thagann faoi chriosanna spéise seandálaíochta. Tá sé riachtanach go n-urramaíonn forbairt nua sna ceantair stairiúla agus ar leith seo an carachtar atá ann cheana, go gcosnaíonn sé suíomh stairiúil na sráideanna agus na spásanna agus go dtugann sé aghaidh ar oidhreacht thógtha agus ar sheandálaíocht. Maidir leis seo, soláthraítear sraith caighdeán bainistíochta forbartha chun forbairt nua a threorú sna ceantair seo agus chun a chinntiú go gcosnaítear ár n-oidhreacht thógtha agus ár seandálaíocht. Sa cuid seo a leanas leagtar amach na treoirlínte agus na beartais ábhartha a bhaineann le gach forbairt nua agus le haon leathnú nó athchóiriú sna ceantair stairiúla nó sna ceantair shuntasacha sa chathair.

15.15.1 Seandálaíocht

Cuimsítear sa sainmhíniú ar oidhreacht seandálaíochta struchtúir, tógálacha, grúpaí foirgneamh, suíomhanna forbartha, earraí so-ghluaiste, séadchomharthaí de chineálacha eile chomh maith lena gcomhthéacs, cibé a bhfuil siad suite ar thalamh nó faoi uisce, de réir Choinbhinsiún Valletta, 1992. Ionas go gcuirfear beartas na Comhairle Cathrach maidir le seandálaíocht i bhfeidhm, beidh feidhm ag an méid seo a leanas:

15.15.1.1 Iarratais Phleanála a Ullmhú

Tabharfaidh iarratasóirí aird ar Seandálaíocht sa Phróiseas Pleanála (Oifig an Rialtóra Pleanála, 2021) agus Dea-Chleachtais d'Fhorbróirí i dTreoirlínte Seandálaíochta agus Forbartha (An Chomhairle Oidhreachta, 2000).

Beidh gach iarratas ar fhorbairtí nua atá beartaithe ag láithreáin atá marcáilte mar Láithreáin agus / nó Criosanna a bhfuil Spéis Seandálaíochta ag baint leo, a shainaithnítear ar léarscáileanna criosaithe an phlean forbartha faoi réir plé / comhairliúcháin réamhiarratais leis an Oifig Seandálaíochta.

Sa chás go bhfuil láithreán suite laistigh de Chrios a bhfuil Spéis Seandálaíochta ag baint leo, ullmhófar Measúnú Seandálaíochta mar a

shainmhínítear é sa bheartas agus sna treoirlínte Náisiúnta i gcomhairle le Seandálaí na Cathrach agus cuirfear ar fáil é mar cuid den iarratas pleanála. Déanfaidh an measúnú acmhainn seandálaíochta an láithreáin a mheas agus tionchar na forbartha beartaithe orthu.

15.15.1.2 Forbairt Díolmhaithe

Ní bhaineann forbairt dhíolmhaithe le haon fhorbairt a chuimseodh nó a chuimseodh athrú ar aon láithreán seandálaíochta, a bhfuil a chaomhnú nó a chosaint ina chuspóir de phlean forbartha ábhartha an údaráis áitiúil.

Sa chás go bhfuil láithreán forbartha laistigh de Chríos a bhfuil Spéis Seandálaíochta ag baint leo, os cionn 0.5 heicteár de mhéid, nó d'fhorbairtí líneacha níos mó ná 1km ar fhad, fostóidh an t-iarratasóir seandálaí atá cáilithe go cuí chun measúnú seandálaíochta a dhéanamh i gcomhairle leis an Seandálaí Cathrach ag céim réamhpleanála agus tuairisciú ar aon oibreacha imscrúdaithe láithreáin is gá sula ndéanfar iarratas a thaisceadh.

15.15.1.3 Dea-chleachtas

Déanfar gach tuarascáil seandálaíochta a chuirtear isteach le hiarratas pleanála agus/nó a ullmhaítear de réir cead pleanála a thabhairt ar aird de réir Threoirlínte Tuarascálacha Tochailte d'Údair, (NMS, 2006).

Déanfar gach forbairt de réir an Chreata agus na bPrionsabal um Chosaint na hOidhreachta Seandálaíochta, 1999 agus beartas agus treoirlínte Náisiúnta eile don oidhrecht seandálaíochta.

Déanfar obair seandálaíochta de réir an bheartais agus na treorach dea-chleachtas seandálaíochta reatha arna fhoilsiú ag an tSeirbhís Náisiúnta Séadchomharthaí, agus ag tagairt do threoirlínte teicniúla arna n-eisiúint ag Institiúid Seandálaithe na hÉireann agus Bonneagair Iompair na hÉireann. Sa chás nach bhfuil treoirlínte dea-chleachtas theicniúla náisiúnta ar fáil, d'fhéadfadh go mbeadh feidhm ag treoir dea-chleachtas a aithnítear go hidirnáisiúnta.

I gcás ina ndéantar seirbhísí seandálaíochta a ionchorprú i gconarthaí ar phraghas seasta, ullmhófar an Conradh maidir le Nósanna Imeachta Caighdeánacha agus Treorach do Sheirbhísí Seandálaíochta i gConarthaí Praghsanna Seasta a úsáidtear i bPoblacht na hÉireann, (IAI, 2012).

Tabharfar faoi obair seandálaíochta de réir an Bheartais agus na dTreoirlínte maidir le Tochailt Seandálaíochta, (NMS, 1999). Déanfar gach monatóireacht seandálaíochta faoi cheadúnas.

Cuimseoidh tochairtí seandálaíochta straitéis láithreáin comhshaoil faoi threoir speisialtóra agus a dhéanfar de réir Sampláil Comhshaoil: Treoirlínte do Sheandálaithe, (IAI, 2007).

15.15.1.4 Íoslaigh

Seachnófar forbairt íoslaigh nua sa chroílár meánaoiseach agus sna suíomhanna meánaoiseacha aitheanta. Féadfar íoslaigh cheadaithe a chealú nuair a tharlóidh damáiste míchuí do thaiscí seandálaíochta in situ dá bharr.

15.15.1.5 Oidhrecht Thionsclaíoch

Tabharfaidh measúnuithe seandálaíochta aird ar Thairfead Oidhreachta Tionscail Chathair Bhaile Átha Cliath agus déanfaidh siad meastóireacht ar aon ghnéithe oidhreachta tionsclaíche os cionn agus faoi thalamh. Nuair a shainaithnítear iarsmaí tionsclaíocha, d'fhéadfadh sé go gceanglófaí ar an iarratas seirbhísí saineolaí oidhreachta tionscail a fhostú chun tuarascáil speisialtóra a ullmhú.

15.15.1.6 Fothaí

Déanfar tionchar agus fiúntais / díothacht cineál fotha agus hidreolaíochta ithreach a mheasúnú ar bhonn seandálaíochta chun maolú iomchuí a chinneadh (lena n-áirítear seachaint, athdhearadh, srl.).

15.15.1.7 Tochailt Seandálaíochta

Nuair a thugtar cead pleanála d'fhorbairt a bhaineann le tochailt fódhromchla, tarraingeofar aird an iarratasóra ar an oibleagáid dhlíthiúil fionnachtana seandálaíochta a thuairisciú d'Ard-Mhúsaem na hÉireann.

15.15.1.8 Maolú Seandálaíochta

I gcás go bhfuil tástáil dearfach déanta ar shuíomh maidir le seandálaíocht, déanfar iarsmaí in situ a mheas lena gcaomhnú in situ.

Déanfar struchtúir mheánaoiseacha in situ a mheas go cúramach agus é mar aidhm iad a chaomhnú agus a chur i láthair in situ laistigh den fhorbairt nua.

I gcás nach bhfuil sé indéanta caomhnú in situ a dhéanamh, beidh láithreáin a bhfuil spéis oidhreachta seandálaíochta agus / nó tionsclaíochta acu faoi réir tochairt seandálaíochta iomlán agus anailís iar-thochailte de réir dea-chleachtas roimh athfhorbairt.

I gcás gurb é tochailt an straitéis maolaithe comhaontaithe cuirfidh an stiúrthóir seandálaíochta ceadúnaithe nótaí faisnéise désheachtainiúla faoi bhráid Seandálaí na Cathrach ar feadh ré iomlán na tochailte. Cuirfear réamhthuarascáil tochailte i gcóip dhigiteach agus chrua faoi bhráid an údaráis phleanála ionas go dtabharfaidh Seandálaí na Cathrach aird air laistigh de cheithre seachtaine ó chríochnú na tochailte nó ó gach céim den tochailt agus cuirfear tuarascáil dheiridh mhionsonraithe isteach laistigh de dhá mhí dhéag ó chur i gcrích na tochailte.

Déanfar torthaí na dtoghailtí seandálaíochta go léir a mheas lena bhfoilsíú mar mhonagraf nó mar earra léannta, laistigh de bhliain amháin tar éis críochnú an láithreáin seandálaíochta. Scaipfear faisnéis faoi shuíomhanna meánaoiseacha don phobal trí Chairde Bhaile Átha Cliath Meánaoiseach nó trí imeacht saor in aisce dá samhail laistigh de bhliain amháin ó chríochnú an láithreáin.

Ullmhófar an chartlann tochailte de réir Chartlann Seandálaíochta Chathair Bhaile Átha Cliath (DCC, 2008) agus cuirfear faoi bhráid Chartlann Seandálaíochta Chathair Bhaile Átha Cliath í laistigh de bhliain amháin ó chríochnú na tochailte.

15.15.1.9 Caomhnú In Situ

I gcás go bhfuil forbairt bheartaithe ag Séadchomhartha / Láithreán ar a dtugtar nó laistigh de Chrios Seandálaíochta, déanfar plé faoi choinneáil gnéithe laistigh / faoi bhun forbairtí (caomhnú in situ) agus roghanna maolaithe ag tús phleanáil tionscadail agus déanfar athbhreithniú orthu ag gach ceann céim an tionscadail.

Sula ndéantar machnamh cibé an bhféadtar nó nach bhféadtar láithreán seandálaíochta a choinneáil go cuí laistigh d'fhorbairt (leasaithe in situ), tabharfar aghaidh ar an méid seo a leanas:

- Staid reatha chaomhantais na bhfionnachtana agus na dtaiscí seandálaíochta agus an chaoi a gcuireann siad le tábhacht an láithreáin.
- An fhorbairt dhóchúil agus an tionchar a bheidh acu seo ar thábhacht an láithreáin.
- Maidir le suíomhanna ina bhfuil iarsmaí seandálaíochta faoi uisce, infhaighteacht agus cáilíocht an uisce ar an láithreán agus cé chomh hógair agus atá an réimeas hidreolaíoch seo d'athruithe.

Beidh measúnuithe caomhnaithe ina gcuid scoite de mheasúnuithe deasc-bhunaithe agus de thuarascálacha meastóireachta láithreáin.

Tabharfar aird ar thionchar aon togra forbartha ar thaiscí faoi uisce a d'fhéadfadh a bheith faoi bhagairt trí athruithe ar an réimeas hidreolaíoch, leibhéil uisce agus cáilíocht.

Déanfar toghailtí tástála chun na taiscí agus na déantúsáin atá iontu a imscrúdú agus a mheas go leor chun a dtábhacht, a staid chaomhnaithe agus a n-oiriúnacht do dhrochthionchar ón bhforbairt bheartaithe a aimsiú.

Tá measúnuithe caomhnaithe (lena n-áirítear tréithriú dhálaí comhshaoil na dtaiscí) mar cuid rialta den mhodheolaíocht meastóireachta do shuíomhanna inar dócha gurb é coinneáil laistigh den fhorbairt an toradh maolaithe deiridh.

Nuair a bhíonn staid chaomhnaithe an ábhair go dona, agus nuair is dócha go ndéanfaidh adhlacadh breise tar éis forbartha damáiste breise don ábhar sin, is é tochailt na n-iarsmaí seandálaíochta chun an tábhacht atá fós acu a aisghabháil agus is é a luach fianaise an straitéis is iomchuí.

Sa chás go bhfuil iarsmaí seandálaíochta faoi uisce faoi láithreáin, d'fhéadfadh go mbeadh gá le staidéir ar an gcomhshaoil uisce chun infhaighteacht uisce agus strus uisce a fháil amach.

Má tá riocht an ábhair mharthanaigh agus na dtaiscí go maith agus mura mbeidh rioscaí forbartha ina gcúis le hathrú ar thimpeallachtaí faoi thalamh (lena n-áirítear hidreolaíocht láithreáin), féadfar dochar do thábhacht a theorannú. Sna cásanna seo, d'fhéadfadh sé go mbeadh sé indéanta an láithreán a choinneáil agus a bhainistíocht sa todhchaí mar cuid den fhorbairt. Maidir le suíomhanna den sórt sin, de ghnáth ní bheidh gá le faireachán.

Sa chás go bhfuil imní ann faoi thionchair fhéideartha na forbartha ar iarsmaí seandálaíochta dea-chaomhnaithe, is dea-chleachtas monatóireachta gan é a mheas a bheith oiriúnach ach amháin má tá scéim maolaithe i bhfeidhm chun leibhéil uisce a ionramháil nó rochtain a sholáthar do thochailt sa todhchaí má thagann meath ar dhálaí comhshaoil.

15.15.1.10 Píleáil agus Seandálaíocht

Sa chás go bhfuil píleáil á mheas mar cuid de dhearadh fotha ar shuíomh ina bhfuil iarsmaí seandálaíochta, beidh gá le raon faisnéise a bhaineann go sonrach le suíomh chun cinntí fóna a chumasú maidir leis na saincheistanna teicniúla áirithe a ardaítear leis an úsáid d'fhothaí píleáilte.

- Cuirfidh an t-iarratasóir dóthain faisnéise ar fáil a thaispeánfaidh tuiscint leordhóthanach ar thábhacht an láithreáin seandálaíochta agus measúnú ar an dochar a d'fhéadfadh a bheith ann don tábhacht sin a eascróidh as an bhforbairt.
- Cuimseoidh an t-iarratas pleanála measúnú cuí deasc-bhunaithe agus nuair is gá déanfar an láithreán a mheas trí thástáil seandálaíochta sula ndeonófar cead.
- Tabharfar faoi imscrúdú láithreáin geoiteicniúil leordhóthanach de réir Eurocode 7, go luath sa phróiseas dearaidh chun a chinntiú go bhfuil faisnéis innealtóireachta iomchuí ar fáil chun dearadh bunraithe solúbtha a cheadú agus an tionchar ar iarsmaí seandálaíochta a laghdú.
- Breithneoidh an forbróir bunroghanna agus cuirfidh sé na conraitheoirí píleála ar an eolas go bhfuil iarsmaí seandálaíochta i láthair ar an láithreán sula dtairgfídh siad tairiscintí.

Déanfar gnéithe teicniúla a bhaineann le fothaí píleáilte a mheas go cuí. Áirítear iad seo a leanas orthu sin, ach níl siad teoranta dóibh:

- An acmhainneacht atá ag an gcineál píleála áirithe a úsáidtear chun damáiste a dhéanamh do thaiscí seandálaíochta.
- An tionchar carnach a bheadh ag píleáil i ndiaidh a chéile ar láithreán a d'fhág go ndéanfaí damáiste don oiread sin de shuíomh nárbh fhiú athscrúdú a dhéanamh air amach anseo.
- An acmhainneacht atá ag píleáil maidir le hidreolaíocht an láithreáin a athrú, ag taoscadh taiscí faoi uisce.

15.15.1.11 Foirgnimh Stairiúla a Thaifeadadh

Déanfar foirgnimh ar an gcéad eagrán OS nach struchtúir chosanta iad a thaifeadadh mar cuid den mheasúnú seandálaíochta a ghabhann leis an iarratas pleanála. Cinnfear sonraíochtaí iomchuí chun foirgnimh stairiúla a thaifeadadh i gcomhairle le Seandálaí na Cathrach. Cuirfidh taifid d'fhoirgnimh stairiúla bonn eolais faoi chinntí a bhaineann le scéim

forbartha a fhorhmeas nó a chur i bhfeidhm mar cuid den phróiseas pleanála nó chun foirgnimh, nó codanna d'fhoirgnimh a dhoiciméadú, a chaillfear mar thoradh ar scartáil nó athrú.

15.15.2 Oidhreacht Thógtha

15.15.2.1 Limistéir Chaomhantais Ailtireachta

Faoi láthair tá 24 Limistéir Caomhantais Ailtireachta (ACAanna) sa chathair mar a shaináithnítear i gCaibidil 11 agus mar a léirítear mar haiste glas ar na léarscáileanna criosaithe. Caithfidh forbairt sna criosanna seo meas a bheith aici ar charachtar an cheantair atá ann cheana agus suíomh agus cuma na sráid-dreacha agus/nó na ngnéithe cosanta a chosaint agus a fheabhsú. Tá sonraí faoi na riachtanais le haghaidh forbartha laistigh de ACAanna leagtha amach i mBeartas BHA 07 agus BHA 08 mar atá leagtha amach i gCaibidil 11 chomh maith leis an gCreat sonrach do gach ACA a bhfuil rochtain air ag an nasc thíos: <https://www.dublincity.ie/residential/planning/archaeology-conservation-heritage/conservation-built-environment/architectural-conservation-areas>.

I go leor Limistéir Caomhantais Ailtireachta (ACAanna) tá grúpálacha suntasacha de dhéanamhais chosanta, sráid-dreacha agus radhairc agus radharcanna suntasacha chomh maith le foirgnimh a bhféadfadh tábhacht áitiúil a bheith leo ina n-aonar, ach le chéile bheadh tábhacht níos mó acu mar ghrúpa.

Caithfidh iarratais ar scála níos mó laistigh de ACA nó díreach cóngarach dó measúnú a sholáthar, arna dhéanamh ag gairmí caomhnaithe cáilithe go cuí, ar thionchar na forbartha ar an ACA ar an sráid-dreach agus ar na foirgnimh atá cóngarach dó agus a thaispeáint go mbeidh gan aon drochthionchar ábhartha ag teacht chun cinn. Ba chóir go mbeadh líníochtaí, íomhánna agus fótamontáisí iomchuí den láithreán agus den chomhthéacs máguaird ag gabháil le measúnú den sórt sin chun cuidiú leis an údarás pleanála tionchair na forbartha a mheas.

15.15.2.2 Limistéir Chaomhantais

I measc na Limistéir Caomhantais tá criosanna Z8 (Limistéir Caomhantais Seoirseach) agus Z2 (Limistéir Caomhantais Cónaithe), chomh maith le ceantair a shaináithnítear i haiste dearg ar na léarscáileanna criosaithe atá mar cuid den phlean forbartha. Níl cosaint reachtúil ar leith ag na ceantair haiste dheirg seo ach tá ceantair iontu ina bhfuil grúpálacha fairsinge foirgneamh, sráid-dreacha, gnéithe mar aibhneacha agus canálacha agus spásanna oscailte gaolmhara fiúntais stairiúla a chuireann go léir le carachtar stairiúil speisialta na cathrach.

Déanfaidh gach iarratas pleanála le haghaidh forbartha i Limistéir Chaomhantais:

- Meas a thabhairt do shuíomh agus do charachtar an cheantair máguaird.
- Bheith feasach agus / nó comhlántach leis an scála atá ann cheana, airde an fhoirgnimh agus mais an chomhthéacs máguaird.
- Taitneamhachtaí na n-áitreabh agus na spásanna máguaird a chosaint.
- Soláthar a dhéanamh do mheasúnú ar thionchar amhairc na forbartha sa chomhthéacs máguaird.
- A chinntiú go bhfuil ábhair agus bailchríocha ag teacht leis an timpeallacht thógtha atá ann.
- Cuir go dearfach leis an sráid-dreach atá ann cheana Crainn stairiúla a choinneáil freisin mar go gcuireann siad seo go léir le carachtar speisialta ACA, áit a bhfuil siad ann.

Tá tuilleadh treorach faoi Limistéir Chaomhantais leagtha amach i gCaibidil 11 Cuid 11.5.3

15.15.2.3 Déanmhais Chosanta

Tá beagnach 8,500 déanmhas cosanta sa chathair, mar a shainithnítear ar Thaifead na nDéanmhais Cosanta, Imleabhar 2 den phlean. Ní choisceann struchtúr a áireamh i dTaifead na nDéanmhais Cosanta athrú ar úsáid an déanmhais, agus / nó fhorbairt an déanmhais, agus / nó síneadh leis, ar choinníoll nach mbeidh drochthionchar ag aon fhorbairt bheartaithe ar an gcarachtar den Déanmhas Cosanta agus a shuíomh. Is éard atá i gceist le caomhnú ná bainistíocht chúramach agus íogair an athraithe agus thacódh CCBÁC le tograí nua chun Struchtúir Chosanta a chaomhnú, a dheisiú agus a oiriúnú lena chinntiú go bhfanfaidh siad in úsáid inbhuanaithe fhadtéarmach.

Teastaíonn cead pleanála le haghaidh aon oibreacha a théann i bhfeidhm go hábhartha ar charachtar Dhéanmhais Cosanta. D'fhéadfaí a mheas go bhfuil roinnt saothar ina bhforbairt dhíolmhaithe i gcás nach ndéanann siad difear ábhartha do charachtar an fhoirgnimh nó do na gnéithe sin den struchtúr a chuireann lena spéis speisialta.

Féadfar Dearbhú Alt 57 a iarraidh ón Údarás Pleanála i ndáil leis an gcineál oibreacha a mheasann sé a dhéanfadh difear ábhartha do charachtar an déanmhais nó d'aon ghné de leas speisialta an déanmhais. Ar leithligh, is

féidir Dearbhú Alt 5 a lorg ón Údarás Pleanála chun a aimsiú an measfaí gur forbairt díolmhaithe iad oibreacha ar leith (mar dheisiúcháin agus oibreacha measartha eile) a mholtar (i.e nach ndéanfadh siad difear ábhartha do charachtar an déanmhais nó d'aon ghné de spéis speisialta den struchtúr).

Is éard atá i gceist le Déanmhas Cosanta, mura ndeirtear a mhalairt, taobh istigh an déanmhais, an talamh atá suite laistigh de chúirtealáiste an déanmhais, aon struchtúir eile (agus a taobh istigh) atá laistigh den chúirtealáiste sin. Cuimsítear sa chosaint freisin aon ghnéithe a shonraítear a bheith ar na tailte bainteacha lena n-áirítear cóireálacha teorann.

Ba cheart oibreacha ar dhéanmhas cosanta a dhéanamh de réir na dTreoirínte um Chosaint Oidhreachta Ailtireachta d'Údaráis Phleanála (2011) agus an tSraith Comhairle Caomhnaithe arna fhoilsiú ag an Roinn Tithíochta, Rialtais Áitiúil agus Oidhreachta

Ní mór do gach iarratas pleanála ar fhorbairt / oibreacha ar Dhéanmhais Chosanta an leibhéal cuí doiciméad a sholáthar, lena n-áirítear Measúnú Tionchair ar Oidhreachta Ailtireachta, de réir Airteagal 23(2) de na Rialacháin Pleanála agus Forbartha, 2001 (arna leasú) agus caibidil 6 agus aguisín B de na 'Treoirínte um Chosaint Oidhreachta Ailtireachta d'Údaráis Phleanála' (2011), chun cabhrú le tograí a mheas.

Ba chóir go n-ullmhódh ailtire creidiúnaithe caomhnaithe nó gairmí / saineolaí caomhnaithe coibhéiseach an tuarascáil seo (tá liosta úsáideach de ghairmithe atá cáilithe go cuí ar fáil ar láithreáin ghréasáin Chumann Seoirseach na hÉireann <https://www.igs.ie/> agus RIAI <https://www.riai.ie/>). Ba chóir don tuarascáil:

- Tabhair breac-chuntas ar thábhacht an fhoirgnimh / na bhfoirgneamh nó an struchtúir / na struchtúr agus a suíomhanna agus measúnú ar an tionchar a bheadh ag na hoibreacha beartaithe ar an tábhacht sin.
- Suirbhé mionsonraithe tarraingthe ar an bhfoirgneamh / struchtúr a chur isteach ina aithnítear na ngnéithe bunaidh / luatha agus níos déanaí a mhaireann a d'fhéadfadh cur lena thábhacht agus leis an suirbhé grianghrafadóireachta gaolmhar.
- Ráiteas modh dírithe a chur isteach ar chaomhnú agus sonraíocht na n-oibreacha.
- Ba cheart sonraí faoi na hoibreacha beartaithe a shainithint go soiléir ar na líníochtaí suirbhé a ghabhann leo trí chódú datha agus / nó nótaí anótáilte chun idirdhealú soiléir a dhéanamh idir an

struchtúr atá ann cheana, na hoibreacha beartaithe lena n-áirítear scartáil na fabraice agus / nó na ngnéithe atá ann cheana. Ba cheart go léireodh an dathchódú bunús an fhoirgnimh stairiúil, lena n-áirítear na céimeanna éagsúla dá fhorbairt a shainaithint, idirghabháil bhunaidh, stairiúil agus idirghabháil níos déanaí a aithint.

Braithfidh an mionsonraí a chaithfear a chur isteach ar thábhacht an fhoirgnimh agus ar chineál agus méid na n-oibreacha atá beartaithe. D'fhéadfadh sé a bheith tairbheach sainriachtanais a phlé, le hOifigeach Caomhnaithe Ailtireachta, sula ndéanfar iarratas pleanála; tríd an bpróiseas comhairliúcháin réamhphleanála.

Agus measúnú á dhéanamh ar oibreacha forbartha beartaithe (lena n-áirítear síntí, athruithe, athrú úsáide. srl.) ar Déanmhas Cosanta, cinnteoidh an tÚdarás Pleanála go gcomhlíontar beartais, cuspóirí agus forálacha Chaibidil 11, Cuid 11.5.1 den phlean seo.

15.15.2.4 Coinneáil agus Athúsáid Foirgnimh Suntasacha Níos Sine nach bhfuil faoi Chosaint

Tá ár n-oidhreacht thógtha saibhir agus éagsúil. Níl cuid mhaith dár n-oidhreacht thógtha faoi chosaint ná suite laistigh de ACA.

Is gné lárnach i gcaomhnú oidhreacht thógtha na cathrach athúsáid foirgneamh / struchtúr suntasach agus tá sé tábhachtach chun inbhuanaitheacht a bhaint amach.

Agus iarratais á meas aige chun foirgnimh / struchtúir shuntasacha nach bhfuil faoi chosaint a scartáil, féachfaidh an t-údarás pleanála go gníomhach le coinneáil agus athúsáid foirgneamh agus struchtúr eile ailtireachta, staire, seandálaíochta, ealaíne, cultúrtha, eolaíochta, teicniúla, sóisialta agus / nó leas áitiúil nó iad siúd a chuireann go dearfach le carachtar agus féiniúlacht sráid-dreacha agus forbairt inbhuanaithe na cathrach; ag féachaint do Bheartais BHA 05 freisin: Scartáil Foirgnimh Rátáilte Réigiúnacha ar NIAH agus BHA 06: Foirgnimh ar Léarscáileanna Stairiúla. Sa chás go nglacann an t-údarás pleanála le prionsabal na scartála, d'fhéadfadh go mbeadh fardal mionsonraithe scríofa agus grianghrafadóireachta den fhoirgneamh ag teastáil chun críocha taifeadta.

15.15.2.5 Foirgnimh Stairiúla agus Rochtain

Agus iarratais phleanála a bhaineann le déanmhais chosanta á meas, caithfear aird a thabhairt ar stádas cosanta an déanmhais agus ar an ngá lena charachtar speisialta a chosaint. Cuirtear comhairle mhionsonraithe ar fáil sna Treoirínte um Chosaint Oidhreacht Ailtireachta d'Údarás Phleanála (atheisithe ag DAHG, 2011) agus in Rochtain - Inrochtaineacht Foirgnimh agus Áiteanna Stairiúla a Fheabhsú (Sraith Chomhairle, DAHG, 2011). Tá gá le solúbthacht maidir le déanmhais chosanta a úsáid agus chun iad a dhéanamh inrochtana do dhaoine faoi mhíchumas, agus meas acu ar a n-ionracas ailtireachta.

15.15.2.6 Rochtain Saor ó Bhacainní agus Déanmhais Chosanta

Tá sé deacair réiteach rochtana saor ó bhacainní ar struchtúir chosanta a réiteach. I gcás go moltar feistí rochtana, ba cheart an fhaisnéis seo a leanas a chur isteach:

- Measúnú ar riachtanais rochtana an fhoirgnimh, lena n-áirítear sonraí maidir le cúrsaíocht agus riachtanais úsáideora an fhoirgnimh.
- Measúnú ar thionchar na bhfeistí rochtana ar charachtar speisialta agus ar shuíomh an déanmhais chosanta, go háirithe i gcás ina bhfuil sonraí ailtireachta ar nós pliontaí, tairseacha, céimeanna, staighrí agus ráillí, a chuireann le spéis speisialta an fhoirgnimh.
- Measúnú ar roghanna dearaidh malartacha a breithníodh lena chinntiú go léireodh an togra an réiteach rochtana is íogaire atá ar fáil.
- Sonraí faoi ábhair agus sonraíochtaí feistí buana agus sealadacha ar chóir dóibh a bheith oiriúnach don láthair chun tionchar amhairc na meicníochta a laghdú.

Spreagfar go gníomhach freagraí ailtireachta cruthaitheacha a léiríonn an réiteach rochtana is íogaire. Ba cheart tograí a dhearadh amhlaidh chun a chinntiú gur féidir an fheiste a bhaint gan damáiste do chreatlach an fhoirgnimh, más féidir, i.e. in-aisiompaithe. I gcásanna áirithe, b'fhéidir go mbeadh sé riachtanach feistí den sórt sin a shyuiteáil ar / i gcodanna nach bhfuil chomh suntasach den fhoirgneamh. Ba cheart go gcoinneodh gach saothar an t-uasmhéid fabraice stairiúil in situ agus ba cheart é a dhearadh chun an cur isteach is lú ar fhabraic an fhoirgnimh stairiúil a laghdú agus tionchar amhairc na meicníochta a laghdú.

15.15.2.7 Oibreacha Sábháilteachta Dóiteáin agus Déanmhais Chosanta

Baineann oibreacha cosanta dóiteáin le déanmhais chosanta go díreach le húsáid agus riachtanais foirgnimh agus d'fhéadfaí go mbeadh tionchar suntasach acu ar charachtar struchtúir chosanta agus go dteastaíonn cead pleanála uathu, má bhíonn tionchair shuntasacha acu agus / nó má athraíonn siad carachtar an déanmhais chosanta.

Spreagfar cur chuige straitéiseach maidir le hoibreacha cosanta dóiteáin san fhoirgneamh agus breithniú á dhéanamh ar mholtaí maidir le bearta sábháilteachta dóiteáin. De ghnáth ní spreagfar úsáidí a d'fhéadfadh leas speisialta struchtúir chosanta a laghdú trí athruithe míchuí a dhéanamh. Beidh iarratais ar oibreacha cosanta dóiteáin faoi threoir phrionsabail na hidirghabhála íosta don fhabraic stairiúil agus inchúlaitheacht na n-athruithe, nuair is féidir.

15.15.2.8 Soilsiú Struchtúr agus Foirgnimh Chosanta i Limistéir Chaomhantais

Is féidir le soilsiú taobh amuigh dea-dheartha d'fhoirgnimh, struchtúir agus spásanna sainchomhartha ról tábhachtach a bheith aige maidir le carachtar na hoidhreacht a tógtha a shainiú. Bainfidh scéim soilsithe rathúil le foirm ailtireachta an fhoirgnimh agus úsáidfidh sí go hógair mionsonraí agus gnéithe na bhfoirgneamh sin le foinsí solais de vatacht íseal agus / nó inmhaolaithe i ndath oiriúnach, agus daingneáin solais dhiscreideacha. Laghdóidh sé freisin an doirteadh solais neamhsrianta ionchasach chuig ceantair in aice láimhe agus seachnóidh sé ró-shoilsiú gan ghá, ar féidir leis cuma foirgnimh nó ceantair a athrú.

Agus iarratais ar scéimeanna soilsithe á mbreithniú, ba cheart an gá le scéimeanna den sórt sin a bhunú go soiléir. Ba cheart go n-áireofaí sna tograí le haghaidh scéimeanna soilsithe sonraí faoi mhéid, cineál, suíomh, agus líon na daingneán agus na modhanna socraithe, chomh maith le vatacht, dath na foinse solais, patrún solais agus an tionchar a d'fhéadfadh a bheith acu ar an ábhar tógála agus ar na gnéithe, agus ba cheart go mbeadh íomhána iontu chun na héifeachtaí beartaithe a thaispeáint.

Chun coinbhleacht a sheachaint, ba cheart go léireodh tograí conas a dhéanfaidh scéimeanna soilsithe carachtar ceantair nó grúpa struchtúr cosanta a fheabhsú agus / nó a chomhordú le haon scéimeanna soilsithe cóngaracha. Ní mholfar ró-shoilsiú cumhachtach dronuilleach a fhéadfaidh gnéithe ailtireachta an fhoirgnimh, a shuíomh nó an cheantair máguaird a laghdú. B'fhéidir nach mbeadh scéimeanna soilsithe oiriúnach i gceantair chónaithe áirithe, mar d'fhéadfadh doirteadh solais ó scéimeanna soilsithe tionchar a imirt ar thaitneamhachtaí na gceantar sin.

15.16 Gluaiseacht agus Iompar Inbhuanaithe

Tá gluaiseacht inbhuanaithe agus éifeachtach de dhaoine agus d'earraí ríthábhachtach do rath agus beogacht na cathrach. Féachann an plean d'éascaíocht gluaiseachta a chur chun cinn laistigh agus timpeall na cathrach chomh maith le ról tábhachtach a imirt i gcosaint an chomhshaoil agus in oiriúint do thionchair an athraithe aeráide. Cuireann an cur chuige beartais seo comhtháthú úsáid talún agus iompair chun cinn, iompar poiblí feabhsaithe agus bonneagar taistil ghníomhaigh, athrú méadaithe i dtreo modhanna taistil inbhuanaithe agus béim mhéadaithe ar an ríocht phoiblí agus comhfhorbairt áite shláintiúil. Féachann an plean seo freisin ar thodhchaí na soghluaisteachta sa chathair lena n-áirítear ról méadaitheach na scéimeanna soghluaisteachta roinnte, roghanna micrea-shoghluaisteachta, feithiclí leictreacha (EV) agus teicneolaíocht a chur i bhfeidhm san earnáil soghluaisteachta.

Laistigh den chreat seo, leagtar amach roinnt caighdeán forbartha atá infheidhmithe maidir le gach forbairt. Tá sonraí na gcaighdeán seo leagtha amach in Aguisín 5 maidir le:

- Caighdeán Rochtana agus Dearaidh;
- Measúnuithe Tráchtá agus Iompair;
- Bainistíocht Soghluaisteachta agus Pleanáil Taistil;
- Straitéis Seachadta Seirbhíse agus Rochtana;
- Caighdeán agus Próisis Dearaidh agus Tógála do Bhóithre agus do Bhealaí;
- Caighdeán agus Bainistíocht Páirceála Rothaíochta agus Gluaisteán.

15.17 Ríocht Phoiblí

15.17.1 Áiseanna Poiblí

Tacóidh Comhairle Cathrach Bhaile Átha Cliath le háiseanna poiblí a sholáthar (m.sh. leithris phoiblí agus tobair uisce) laistigh de ríocht phoiblí na cathrach. Spreagfar forbairtí ar mhórscála a fhéachann le ceathrúna uirbeacha nua a chruthú agus a bheidh faoi réir ghlacadh ar láimh, saoráidí a bheidh inrochtana don phobal a sholáthar chun tacú le feidhmiúlacht na spásanna seo.

Spreagfaidh an Chomhairle Cathrach freisin soláthar saoráidí poiblí chun uasghrádú agus feabhsú a dhéanamh ar áiseanna, sráideanna agus spásanna poiblí atá ann cheana.

Ba chóir do dhearadh leithris phoiblí:

- A bheith suite i suíomh gnóthach agus sofheicthe chun iompar frithshóisialta a dhíspreagadh.
- Tairseach leibhéil a bheith aige nó a bheith inrochtana le rampa.
- Áiseanna glantacháin a chur san áireamh.
- Smaoineamh ar shlándáil agus bainistíocht na saoráide le seomra freastail a mholtar go láidir mar an chosaint is fearr ar iompar frithshóisialta. Is féidir clúdach CCTV a úsáid freisin ach ba cheart a chinntiú freisin nach gcuirtear isteach ar phríobháideacht úsáideoirí.
- A chinntiú go bhfuil gach tógáil agus feisteas slán, láidir agus seasmhach ó thaobh loitiméireachta agus graifítí de.
- Go ndéantar an soláthar de ghuaireáin a chuireann bac ar rochtain a sheachaint.
- Smaoinigh ar chithfholcadáin a sholáthar i roinnt áiteanna m.sh. gar do thrá.
- Sínte go soiléir le comharthaíocht threorach leordhóthanach sa cheantar máguaird.
- Aonad amháin inrochtana do chathaoireacha rothaí agus aonad aonghnéasach amháin a sholáthar.
- Áiseanna athraithe do leanaí a sholáthar.

15.17.2 Soilsiú Poiblí

Cuidíonn soilsiú poiblí le timpeallacht shábháilte a sholáthar. Cinnteoidh an Chomhairle go mbeidh soilsiú poiblí deartha go cuí agus go híogair d'fhonn an riachtanas maidir le soilsiú leordhóthanach a chothromú le cúinsí taitneamhachta agus comhshaoil (féach Cuid 9.5.9 den phlean forbartha). I gcás go moltar tograí soilsiithe suntasacha, ní mór don iarratasóir a thaispeáint nach ndéantar difear don timpeallacht cháilíochta sa cheantar máguaird agus mionsonraí leibhéil solais agus bearta maolaithe a leagan amach de réir mar is gá.

Soláthrófar soilsiú poiblí, lena n-áirítear ar bhóithre poiblí, de réir cheanglais na gCaighdeán Soilsiithe Poiblí IS EN13201 is déanaí agus

de réir na nuashonruithe breise agus ba cheart iad a dhearadh chun an tionchar ar speicis chosanta, mar shampla speicis ialtóg atá íogair ó thaobh solais de, a íoslaghdú de réir dea-chleachtais, Treoirlínte Maolaithe Ialtóg na Seirbhíse Páirceanna Náisiúnta agus Fiadhúlra d'Éirinn (SPHF) (2006) agus Nóta Treorach 08/18 Institiúid na nGairmithe Soilsithe (ILP) maidir le hlaltóga agus soilsiú saorga sa Ríocht Aontaithe (2018).

Ba cheart go gcinnteodh iarratais ar bhóithre nua agus / nó spásanna poiblí go bhfuil an limistéar soilsithe go cuí le haghaidh inrochtaineachta agus sábháilteachta. Áireofar ar mholtaí forbartha maidir le soilsiú poiblí:

- Sonraí faoi airde an cholúin, suiteáil agus suíomh an soilsithe.
- Sonraí faoi chineál agus dearadh an laindéir shonraigh.
- Sonraí faoin tsonraíocht soilsithe lena n-áirítear aicme soilsithe, leibhéil luca agus éifeachtúlachtaí fuinnimh.
- Tuarascáil soilsithe láithreáin chun tionchar an farasbarr solais ar an gceantar máguaird a mheas. Ba cheart soilsiú láithreáin a mheas freisin le linn na tréimhse tógála agus an tionchar ar na maoiné máguaird. Ba cheart sonraí faoi sin a áireamh sa phlean bainistíochta tógála.

15.17.3 Ealaín Phoiblí

Féadann ealaín poiblí cur go dearfach le féiniúlacht chultúrtha agus cuma amhairc ceantair agus is féidir í a úsáid chun imeachtaí agus gnéithe stairiúla a aithint a chuireann le cáilíocht agus rannpháirtíocht na ríochta poiblí. Tacófar le soláthar saothar ealaíne ar chlárú de réir na gceanglas mar atá leagtha amach thíos. Ba cheart go gcomhcheanglódh saothar ealaíne poiblí nua lena shuíomh láithreach agus le comhthéacs na timpeallachta máguaird.

Ba chóir go ndéanfadh tograí le haghaidh saothar ealaíne poiblí an méid seo a leanas:

- Machnamh ar scála, foirm agus tionchar ar an ríocht poiblí, coisithe agus úsáideoirí bóithre.
- Tuiscint chuimsitheach ar bhreithnithe láithreáin a léiriú, chomh maith leis an gcomhthéacs fisiceach, sóisialta, stairiúil, topagrafach agus ailtireachta.
- Soláthar a dhéanamh don chaighdeán aeistéitiúil is airde i dtéarmaí ábhar agus bailchríocha a bhfuil luach íseal cothabhála acu.

- Dul i dteagmháil leis an bpobal áitiúil chun ábharthacht agus tábhacht shóisialta a fheabhsú.

15.17.4 Suíocháin Allamuigh agus Troscán Sráide

D'fhéadfadh fadhbanna a bhaineann le teaghlaim amhairc agus bac ar chosáin phoiblí do choisithe, go háirithe daoine faoi mhíchumas, a bheith mar thoradh ar úsáidí áirithe sa ríocht phoiblí, lena n-áirítear gnéithe de throscán sráide. I measc na n-eilimintí seo tá seastáin nuachtáin, bothanna teileafóin, comharthaí tráchta agus bus srl. Tá sé mar chuspóir ag Comhairle Cathrach Bhaile Átha Cliath suíomh agus cáilíocht na struchtúr seo a rialú ar mhaithe le ríocht phoiblí ar ardchaighdeán a chruthú.

Ba chóir go mbeadh an troscán sráide uile a sholáthraíonn oibreoirí príobháideacha lena n-áirítear miondíoltóirí, tábhairneoirí agus áitritheoirí, srl., agus cuideachtaí fóntais ar an gcaighdeán is airde, b'fhéarr troscán atá de dhearadh comhaimseartha maith ag seachaint droch-aithris stairiúil agus meas a bheith acu ar charachtar foriomlán an cheantair agus ar cháilíocht na ríochta poiblí agus a bheith suite amhlaidh chun cosc a chur ar aon bhac nó tranglam ar gach cosán agus limistéar pábháilte lena n-áirítear léibhinn.

Maidir leis seo, tá gá le ceadúnas faoi Alt 254 den Acht Pleanála agus Forbartha, 2000 (arna leasú) nó cead pleanála (lena n-áirítear troscán sráide a cuireadh suas ar thailte príobháideacha) a fháil. Sa dá chás, ceanglaítear ar an iarratasóir sonraí a chur isteach maidir le suíomh, dearadh, sonraíocht agus cáilíocht na ngnéithe beartaithe de throscán sráide. D'fhéadfadh go mbeadh sonraí maidir le sceidil chothabhála agus glantacháin, mar aon le deimhniú cobhsaíochta struchtúrtha, ag teastáil freisin. Ba chóir troscán sráide a dhearadh ionas go mbeadh sé inrochtana do dhaoine faoi mhíchumas nuair is féidir.

Agus iarratais ar throscán allmuigh á mbreithniú, tabharfaidh an t-údarás pleanála aird ar na nithe seo a leanas:

- Méid agus suíomh na saoráide.
- Comhchruinniú na dtroscán sráide atá ann cheana sa cheantar.
- Tionchar amhairc an déanamhais, go háirithe maidir le dath, nádúr agus méid na fógraíochta ar gach scáileán coimhdeach.
- Tionchar ar charachtar an tsráid-dreacha.
- Na héifeachtaí ar thaitneamhachtaí áitribh tadhlaigh, go háirithe maidir le huairéanta oibríochta, torann agus suaitheadh ginearálta.
- Tionchar ar rochtain agus infheictheacht.

15.17.5 Dearadh aghaidhe siopa agus éadain

Tá ról lárnach ag dearadh éadan siopa maidir le caighdeán na ríochta poiblí. Tá sé de chumas ag éadain agus aghaidheanna siopaí tarraingteacha an sráid-dreach a athnuachan agus timpeallacht tharraingteach ríochta poiblí a chruthú.

Ba chóir go mbeadh comharthaíocht éadan siopa:

- A bheith suite ar leibhéal éadain.
- I gcás dallóga siopaí, cuimsíonn comharthaí díonbhrait chanbhás inrianaithe traidisiúnta Aghaidheanna Siopaí agus Áitribh Ghnó eile.
- Ba chóir go mbeadh an chomharthaíocht a bhaineann le haon úsáid tráchtála ar an mbunurlár laistigh de bhord éadain aghaidh an tsiopa.
- Ba chóir go mbeadh an litreoireacht a úsáidtear suite ar an éadan, nó comhdhéanta de litreacha soladacha suite ina n-aonar ar an éadan. Ba chóir go mbeadh méid na litreoireachta a úsáidtear i gcomhréir le doimhneacht an bhoird éadain.
- De ghnáth ní cheadófar comharthaí laistigh den áitreabh, lena n-áirítear painéil fógraíochta crochta laistigh, a bhíonn na radharcanna doiléire laistigh den siopa nó den ghnó dá bharr agus a chruthaíonn éadan marbh ar an tsráid.
- Ní cheadófar comharthaí corparáideacha ach sa chás go bhfuil siad comhoiriúnach le carachtar an fhoirgnimh, a ábhair agus a scéim dathanna agus comharthaí na bhfoirgneamh tadhlaigh.
- De ghnáth ba cheart fógraí agus comharthaí a bhaineann le húsáidí os cionn leibhéal an urláir talún a sholáthar ag an mbealach isteach chuig na hurláir uachtaracha, i bhfoirm agus i ndearadh nach mbaineann nó nach gcuireann isteach ar shláine aghaidheanna siopaí urlár na talún, nó gnéithe ingearchló eile an fhoirgnimh.
- De ghnáth ní cheadófar aghaidheanna siopaí atá urraithe ag brandaí tráchtála.

I dtograí le haghaidh comharthaíochta aghaidhe siopa, tabharfar aird ar ábhar an Lámhleabhair um Dhearadh Miondíola, 2012, Treoir Dearaidh Aghaidh Siopa Chomhairle Cathrach Bhaile Átha Cliath, 2001 agus Treoirlínte Dearaidh Aghaidh Siopa Limistéar Shráid Uí Chonaill, 2003, nuair is iomchuí. www.dublincity.ie

Le haghaidh tuilleadh faisnéise ar fhógraíocht agus ar chomharthaíocht, féach Aghaidh 17.

15.18 Bainistíocht Chomhshaoil

15.18.1 Bainistíocht Tógála

Maidir legach forbairt a chuimsíonn 30 aonad tithíochta nó níos mó agus forbairtí tráchtála (chomh maith le háiseanna institiúideacha, oideachais, sláinte agus poiblí eile) os cionn 1,000 méadar cearnach, ba chóir go mbeadh réamhphlean bainistíochta tógála ag gabháil léi. I gcás go ndeonófar cead, agus tráth a gceapfar chonraitheoir, beidh gá le plan bainistíochta tógála deiridh a chomhaontú leis an Údarás Pleanála.

Ba cheart go mbeadh Pleananna Bainistíochta Tógála ag gabháil le tionscadail scartála / athchóirithe / athnuachana a ghineann níos mó ná 100 méadar ciúbach i méid na dramhaíola Tógála agus Scartála (C&D); agus le tionscadail innealtóireachta sibhialta a ghineann níos mó ná 500 méadar ciúbach d'ábhair dramhaíola a úsáidtear le haghaidh oibreacha forbartha ar an láithreán.

Leagfar amach sa phlean bainistíochta tógála mionsonraí na n-oibríochtaí ar an láithreán lena n-áirítear bainistíocht tráchtála (rochtain ar an láithreán, seachadtaí agus cothabháil agus páirceáil foirne), bainistíocht dramhaíola, tionchair chomhshaoil amhail torann, cáilíocht aeir, tonnchrith agus aon sonraí ábhartha eile a bhaineann leis an bhforbairt. Nuair is iomchuí, tá ábhar tochailte ó láithreáin forbartha le hathúsáid ar shuíomh an ábhair.

Ba cheart go leagfadh an plan bainistíochta tógála amlíne shoiléir don fhorbairt, agus sonraí faoin teagmháil ábhartha ar an láithreán le haghaidh idirchaidrimh le cónaitheoirí agus gnóthaí máguaird. Le haghaidh tionscadal tógála móire (30 aonad cónaithe nó níos mó de 1,000 méadar cearnach d'fhorbairt tráchtála), ba cheart sonraí maidir le teagmháil an láithreáin a scaipeadh ar an bpobal áitiúil, agus nuair is iomchuí coistí monatóireachta cónaitheoirí a bunaíodh ar feadh ré an tionscadail d'fhonn an bhainistíocht tógála is fearr a chur chun cinn agus d'fhonn machnamh a dhéanamh ar chleachtais tógála chun taitneamhachtaí maoine cóngaraí a chosaint. Ba cheart don phlean machnamh a dhéanamh ar na tionchair chernacha a d'fhéadfadh a bheith ag aon tionscadal forbartha cóngarach atá á thógáil nó atá beartaithe le haghaidh tógála laistigh de chreat ama an tionscadail, agus bearta maolaithe iomchuí a leagan amach chun tionchair chernacha den sórt sin a bhainistiú.

Agus athbhreithniú á dhéanamh aige ar phleananna bainistíochta tógála, tabharfaidh an t-údarás pleanála aird ar an méid seo a leanas:

- Uaireanta oibríochta.
- Clár tógála / céimnithe.
- Straitéis Idirchaidrimh Pobail
- Plean Bainistíochta Trácht lena n-áirítear páirceáil agus gluaiseachtaí fostaithe.
- Torann, Creathadh, Cáilíocht Aeir agus Monatóireacht Deannaigh agus Beara Maolaithe
- Tionchair charnacha.
- Sonraí faoi aon soilsiú tógála lena n-áirítear bearta maolaithe iomchuí le haghaidh soilsithe atá deartha go sonrath chun tionchair ar bhithéagsúlacht, lena n-áirítear ialtóga, a íoslaghdú.
- Bainistíocht dramhaíola tógála agus scartála san áireamh mar cuid de Phlean Bainistíochta Dramhaíola Tógála agus Scartála
- Coinneáil an bhreosla agus an ola go léir a bhaineann le tógáil i mbundáil a tógadh go speisialta lena chinntiú go bhfuil doirteadh breosla cuimsithe go hiomlán (beidh na bundáil sin faoi dhíon chun uisce báistí a eisiamh).
- Plean bainistíochta uisce agus dríodair, lena bhforáiltear do mhodhanna chun a chinntiú go ndéantar rith chun srutha uisce dromchla a rialú sa chaoi is nach dtéann aon siolta ná truailleáin eile isteach ar chúrsaí nó draenacha uisce áitiúla.
- Sonraí faoi phlean monatóireachta agus samplála cáilíochta uisce.
- Beara a glacadh le linn na tógála chun leathadh speiceas ionrach a chosc (mar shampla an Glúineach Bhiorach).

15.18.1.1 Plean Bainistíochta Thrácht Tógála

Is príomhdhoiciméad é Plean Bainistíochta Thrácht Tógála (CTMP) a bhfuil sé mar aidhm aige tionchair fhéideartha a d'fhéadfadh tarlú le linn na tréimhse tógála d'fhorbairt bheartaithe a laghdú. Tá iarratasóir / forbróir freagrach as a chinntiú go ndéantar gníomhaíochtaí tógála a bhainistiú de réir an CTMP.

Ba cheart cuspóirí agus bearta a áireamh maidir le bainistíocht, dearadh agus tógáil na forbartha bheartaithe chun tionchair trácht na tógála a rialú a mhéid a d'fhéadfadh sé dul i bhfeidhm ar an gcomhshaol, ar chónaitheoirí áitiúla agus ar an bpobal i gcomharsanacht na n-oibreacha tógála.

Sa chás go bhfuil scartáil ar siúl ar an láithreán sula dtosaítear ar an tógáil, teastaíonn plean bainistíochta thrácht tógála scartála ar leithligh.

D'fhéadfadh go mbeadh Réamhphlean Bainistíochta Thrácht Tógála ag teastáil le linn an phróisis Bainistíochta Forbartha chun féidearthacht na tógála ar láithreáin srianta nó theoranta a chinntiú. Ba cheart tionchair charnacha le láithreáin forbartha cóngaracha a mheas freisin.

Tá CTMP faoi réir athbhreithnithe leanúnacha ar bhainistíocht trácht tógála agus idirchaidreamh ag an gconraitheoir / forbróir le Rannán Rialaithe Oibreacha Bóthair Chomhairle Cathrach Bhaile Átha Cliath le linn na tréimhse tógála. Sa chás go bhfuil iliomad láithreán cóngarach dá chéile agus do thithíocht chónaithe, d'fhéadfadh sé go n-iarrfaí ar fhorbróir a CTMP a chomhordú agus a nuashonrú i gcomhairle le CCBÁC agus le húinéirí talún tadhla; agus páirt a ghlacadh freisin i ngrúpa bainistíochta trácht agus tógála arna chomhordú ag CCBÁC. Déanfaidh an conraitheoir / forbróir iarratas ar gach ceadúnas agus cead riachtanach nuair is gá.

15.18.1.2 Tógáil Bhreithnithe

Féachann Tógáil Bhreithnithe le híomhá thionscal na tógála a fheabhsú a éilíonn ar chonraitheoirí cláraithe tiomantas a thabhairt d'aire a thabhairt don chuma, meas a bheith acu ar an bpobal, an comhshaol a chosaint, sábháilteacht gach duine a chinntiú agus luach a chur ar a lucht saothair.

Tacóidh Comhairle Cathrach Bhaile Átha Cliath le soláthar tógála measta a sholáthar i ngach iarratas pleanála. Ba cheart tiomantas don scéim a shainithint mar cuid den Phlean Bainistíochta Foirgníochta a chuirtear isteach le hiarratais phleanála.

15.18.1.3 Céimniú

Féadfaidh Comhairle Cathrach Bhaile Átha Cliath a cheangal ar fhorbróirí clár céimnithe agus cur chun feidhme a chur isteach le haghaidh forbairtí móra lena n-áirítear forbairt tráchtála os cionn 5,000 méadar cearnach agus scéimeanna cónaithe os cionn 100 aonad, chun cur chuige comhordaithe a chinntiú i leith thógáil na forbartha.

Ba cheart togra céimnithe a áireamh sa phlean bainistíochta tógála a chuirtear isteach le hiarratais ar chomhaontú leis an údarás pleanála.

15.18.1.4 Uaireanta Oibríochta

Ar shuíomhanna ina ndéanfaidh torann a ghineann tógáil difear mór do thaitneamhacht chónaithe, caithfear an láithreán agus na hoibreacha tógála a dhéanamh idir 0700 agus 1800 uair Luan go hAoine amháin, agus idir 0800 agus 1400 uair an chloig amháin ar an Satharn. Ní dhéanfar aon oibreacha ar an Domhnach ná ar laethanta saoire bainc.

Mar sin féin, féadfar diall ó na hamanna seo a cheadú i gcúinsí eisceachtúla, i gcás go bhfuarthas cead i scríbhinn roimh ré ó Chomhairle Cathrach Bhaile Átha Cliath. Féadfar ceadú den sórt sin a thabhairt faoi réir coinníollacha a bhaineann leis na cúinsí áirithe a leagfar Comhairle Cathrach Bhaile Átha Cliath síos.

15.18.2 Bainistíocht Dramhaíola

Maidir le gach iarratas pleanála atá os cionn 30 aonad cónaithe nó agus/nó 1,000 méadar cearnach, beidh Plean Tógála agus Bainistíochta Dramhaíola Oibriúcháin ag gabháil le forbairt tráchtála.

Féadfaidh an plean bainistíochta dramhaíola tógála a bheith mar cuid den phlean bainistíochta tógála foriomlán agus tabharfaidh sé mionsonraí faoin straitéis maidir le stóráil, deighilt agus diúscairt dramhaíola ar an láithreán. I dtograí forbartha, déanfar ábhar scartála a athchúrsáil agus ábhair thógála atá ann cheana a athúsáid nuair is féidir. I ngach forbairt de 30 aonad tithíochta nó níos mó nó forbairtí tráchtála os cionn 1,000 méadar cearnach, cuirfidh an forbróir foinse ábhair agus plean bainistíochta, ina dtaispeánfar an cineál ábhair / cion na n-ábhar athúsáidte / athchúrsáilte atá le húsáid, i bhfeidhm.

Sa phlean bainistíochta dramhaíola oibríochta, leagfar amach an straitéis maidir le bailiú, stóráil agus athchúrsáil dramhaíola. Déanfaidh gach iarratas na pointí stórála agus bailithe dramhaíola a shainaithint go soiléir agus tabharfaidh siad mionsonraí faoin sceideal bailithe dramhaíola a bhfuil súil leis agus aird á tabhairt ar an tionchar ar úsáideoirí bóithre laistigh den fhorbairt agus sa cheantar máguaird. Féach freisin Aguisín 7 le haghaidh tuilleadh sonraí.

15.18.3 Saoráidí Athchúrsála

Ba cheart saoráidí athchúrsála poiblí (teicstíl & buidéil ghloine) srl a sholáthar i ngach forbairt miondíola ar mhórsála, mar ollmhargaí, siopaí bia lascaine os cionn 1,000 méadar cearnach. Féach freisin Beartas SI31 'Saoráidí Athchúrsála Poiblí a Sholáthar i bhForbairtí Miondíola Móra'.

Ní mór d'áiseanna athchúrsála a d'fhéadfadh tionchar suntasach a chruthú ar thaitneamhacht d'áitribh / láithreáin tadhlacha, a thaispeáint chun sástacht an údarais phleanála go ndéanfar an tionchar sin a rialú go leibhéal inghlactha.

I roinnt cásanna, d'fhéadfadh bearta cosúil le hathdhearadh láithreáin, insliú torainn nó maoláin tírdhreacha imlíne a sholáthar, oibríochtaí clóis a choinneáil laistigh d'fhoirgneamh, nó cóireáil chuimsitheach teorann cabhrú le seachtrachtaí diúltacha féideartha a rialú.

15.18.4 Íoslaigh

Le blianta beaga anuas, tá fás suntasach tagtha ar fhorbairt íoslaigh nua agus síneadh ar íoslaigh atá ann cheana. Féadann íoslaigh spás luachmhar breise a sholáthar le haghaidh úsáidí beartaithe amhail fóillíocht agus stóráil. Mar sin féin, is féidir le híoslaigh difear a dhéanamh don chomhshaol agus do struchtúir in aice láimhe ar roinnt bealaí m.sh. tionchair gheolaíochta, hidreolaíochta agus hidrigeolaíochta.

Is é beartas Chomhairle Cathrach Bhaile Átha Cliath go ginearálta aon fhorbairt nó tochailtí suntasacha faoi thalamh nó íoslaigh a dhíspreagadh faoi bhun leibhéal na talún, nó cóngarach do, áitribh chónaithe i Limistéir Chaomhantais nó do dhéanamhas cosanta. Ní cheadófar íoslaigh a fhorbairt le haghaidh úsáide cónaithe faoi bhun na leibhéal tuile measta do cheantair chríos tuile 'Críos A' nó 'Críos B' (Beartas SI20).

Is é beartas na Comhairle Cathrach go mbeidh Measúnacht Tionchair Íoslaigh (BIA) ag gabháil le gach iarratas pleanála ina gcuimsítear íoslach. Meastar go bhfuil íoslach nó forbairt faoi thalamh mar limistéir inrochtana suite faoi leibhéal na sráide nó leibhéal na talún atá ann cheana agus áireofaí ann aon oibreacha a fhanfaidh go buan sa talamh, mar shampla tógáil balla leabaithe faoi bhun an limistéir inrochtana.

Tá treoir mhionsonraithe leagtha amach in Aguisín 9 maidir leis an ábhar agus an scóip atá le breithniú agus Measúnú Tionchair Íoslaigh á ullmhú.

15.18.5 Teileachumarsáid agus Nascacht Dhigiteach

Ceanglófar ar gach forbairt nua socrú a dhéanamh do shocruithe nascachta rochtana oscailte go díreach chuig áitribh aonair chun iomaíocht soláthraithe seirbhíse agus rogha an tomhaltóra a chumasú de réir Bheartas SI44 den phlean forbartha.

Maidir le soláthar agus suíomh aeróga Teileachumarsáide, cuirfear san áireamh Aeróga Teileachumarsáide agus na Struchtúir Tacaíochta - Treoirlínte d'Údaráis Phleanála, (An Roinn Comhshaoil agus Rialtais Áitiúil, 1996), arna athbhreithniú ag Ciorclán Litir DECLG PL 07/12, agus aon treoir chomharbais.

Ba chóir go mbeadh aeróga Teileachumarsáide agus struchtúir tacaíochta suite ar eastáit tionsclaíocha nó ar thailte atá criosaithe le haghaidh úsáidí tionsclaíocha / fostaíochta. D'fhéadfadh sé go mbeadh suíomhanna féideartha i gceantair thráchtála, mar shuíomhanna dín ar fhoirgnimh arda, inghlactha, faoi réir cúinsí taitneamhachta amhairc. Maidir le dearadh crainn neamhspleácha, ba cheart crainn agus aeróga a dheardh don áit ar leith.

Agus tograí le haghaidh aeróga Teileachumarsáide agus struchtúir tacaíochta á meas, scrúdófar go géar tosca cosúil leis an réad sa bhailidhreach níos leithne agus suíomh an réada maidir leis an spéirlíne. Breithneofar na tosca seo go cúramach agus tograí á meas i limistéar caomhantais ainmnithe, limistéar taitneamhachta spáis oscailte, páirc stairiúil, nó i gcomharsanacht foirgneamh faoi chosaint, radhairc nó ionchais speisialta, séadchomharthaí nó láithreáin a bhfuil tábhacht seandálaíochta ag baint leo. Ba cheart suíomh aeróga nó struchtúir tacaíochta in aon cheann de na ceantair seo nó gar do struchtúir chosanta, láithreáin seandálaíochta agus séadchomharthaí eile a sheachaint.

I gcás nach bhfuil na struchtúir tacaíochta atá ann cheana ionsáiteach, spreagfaidh an Chomhairle Cathrach comhlonnú nó comhroinnt bonneagair nascachta digití mar aeróga ar struchtúir tacaíochta, crainn agus foirgnimh arda atá ann cheana (féach Beartas SI47). Ní mór d'iarratasóirí an Chomhairle Cathrach a shásamh go ndearna siad gach iarracht réasúnach a roinnt le hoibreoírí eile.

15.18.6 Innealra Gléasra

Nuair is gá, ba cheart scála an ghléasra ag leibhéal an dín a íoslaghdú agus bailchríoch nó scagadh oiriúnach a bheith aige ionas go mbeidh sé discrídéach agus neamhionsáiteach. Níor chóir róthiomáint gléasra, púire agus ardaitheora a áireamh in airde an fhoirgnimh, fad is a bhfuil slanachar eatarthu agus scagtha i gceart agus nach gcuireann siad go

mór le scáthú nó le solas nádúrtha seachas scáth an phríomhstruchtúir. Sa chás go bhfuil seomraí gléasra an-infheicthe, agus go dtógann siad suas an cuid is mó den spás dín, déanfar tionchar a leithéid a mheas ar bhealach cosúil le hurlár breise.

15.18.7 Fuinneamh Inathnuaite

Spreagfar tograí forbartha chun foinsí fuinnimh in-athnuaite mar fhuinneamh gaoithe a úsáid nuair is féidir. Ba cheart don iarratasóir féidearthacht foinsí fuinnimh malartacha a mheas mar cuid den ráiteas fuinnimh a chuirtear isteach leis an iarratas.

De réir bheartas CA10 agus CA11, déanfar soláthar foinsí fuinnimh gaoithe táirgeachta ar an láthair agus micrea-fhuinnimh i limistéar tionsclaíoch agus i bpáirceanna gnó a mheas ar bhonn cás ar chás inar féidir a thaispeáint:

- Nach ndéanfar difear don taitneamhacht a gheobhaidh na maoine mórtimpeall.
- Ba cheart tionchar amhairc sholáthar na n-áiseanna sin a mheas i gcomhthéacs na timpeallachta máguaird chun a chinntiú go gcosnaítear taitneamhacht amhairc an cheantair.

15.18.8 Fuinneamh Gréine

Ligeann painéil ghréine nó PV fuinneamh na gréine a úsáid i bhfeidhmiú leanúnach an fhoirgnimh. Ag teacht le riachtanais NZEB, éileoidh Comhairle Cathrach Bhaile Átha Cliath ar gach forbairt nua foráil a dhéanamh do phainéil ghréine / painéil PV chun cur le giniúint fuinnimh i bhfoirgneamh nuair is féidir.

Maidir le haonaid chónaithe aonair, is féidir le húinéirí tí painéil ghréine theirmeacha a úsáid a tháirgeann uisce te agus painéil fhótavoltach a tháirgeann leictreachas. Is féidir córais ghréine a shuiteáil i spás dín áitribh atá cosúil le soilse dín. Níor cheart go mbeadh ceannas míchuí ag aon phainéal teirmeach gréine atá suiteáilte ar dhíonta nó i díonta agus ba chóir go mbeadh siad íogair do charachtar, dath agus stíl an dín atá ann cheana. Leagtar amach sna Rialacháin Pleanála agus Forbartha 2007 (A.1 Uimh. 83 de 2007) díolúintí pleanála do theicneolaíochtaí fuinnimh in-athnuaite do thithe tí lena n-áirítear painéil ghréine, córais téimh agus tuirbíní gaoithe.

Féach le do thoil ar Threoir Dea-Chleachtais Údarás Fuinnimh Inbhuanaithe na hÉireann maidir le Fótavoltach (PV) chun sonraí iomlána a fháil maidir le dearadh agus riachtanais PV. https://www.seai.ie/publications/Best_Practice_Guide_for_PV.pdf

Ceanglófar ar mholtaí mórsála do phainéil ghréine nó d'aon fhorbairt i gcomharsanacht an aerfoirt Measúnú Loinnreach agus Dalladh a chur isteach. Déanfar iarratais tí a mheas ar bhonn cás ar chás. Seolfar gach togra ar mhórsála a bhaineann le painéil ghréine chuig Údarás Eitlíochta na hÉireann mar cuid den phróiseas reachtúil comhairlí.

15.18.9 Torann

Tabharfaidh Comhairle Cathrach Bhaile Átha Cliath aird ar Phlean Gníomhaíochta Torainn Cheirtleáin Bhaile Átha Cliath 2018–2023 agus iarratais phleanála á meas aici (féach freisin Cuid 9.5.8: Truailliú Torainn). Nuair a mheastar gur dóigh go gcruthóidh forbairt bheartaithe suaitheadh de bharr torainn, féadfaidh an t-údarás pleanála coinníoll a fhorchur ar aon chead pleanála a chuirfidh teorainn leis na huaireanta oibríochta agus leibhéal giniúna torainn.

Ba cheart go mbeadh measúnú tionchair torainn ag gabháil le tograí forbartha d'fhorbairt chónaithe laistigh de chriosanna torainn ainmnithe, amhail Criosanna Torann Aerárthaí Aerfort Bhaile Átha Cliath nó a d'fhéadfadh gníomhaíochtaí íogaire torainn a ghiniúint chun anailís a dhéanamh ar an tionchar féideartha torainn ar an togra forbartha. Ceanglaítear ar an iarratasóir a thaispeáint gur leanadh le dea-dearadh fuaimiúil chun maolú a dhéanamh ar aon tionchair torainn a d'fhéadfadh a bheith ann. Tá Crios Torainn Aerfoirt C suite go páirteach laistigh de theorainn riaracháin Chomhairle Cathrach Bhaile Átha Cliath. Le haghaidh tuilleadh sonraí agus faisnéis léarscáilbhunaithe, féach Plean Forbartha Contae Fhine Gall 2017-2023 Athrú 1. <https://www.fingal.ie/fingal-development-plan-2017-2023>.

Ba cheart go mbeadh measúnú torainn tógála mar cuid den phlean bainistíochta tógála agus ba cheart go mbeadh bearta maolaithe soiléire i bhfeidhm le linn na céime tógála iomláine.

Ba cheart torann oibríochta a mheas mar cuid den iarratas pleanála chun a fháil amach an mbeidh tionchar ag an úsáid atá beartaithe ar an bhforbairt ar leibhéil torainn chomhthimpeallaigh na timpeallachta máguaird. Ba cheart beart cuí um phromhadh fuaimne agus maolaithe torainn a sholáthar nuair is gá.

15.18.10 Cáilíocht Aeir

Cinntoidh gach forbairt le linn na céime tógála agus oibríochta nach ndéanfar difear do cháilíocht aeir an cheantair máguaird (féach freisin Cuid 9.5.7). Sainaitheofar sa phlean bainistíochta tógála sonraí na rialuithe ar cháilíocht an aeir atá i bhfeidhm le linn na tógála.

Mar cuid de bhainistíocht oibríochtúil an togra, éilítear ar iarratasóirí aonaid eastósctha aeir / aerála agus gléasra agus seirbhísí gaolmhara eile a éascú trí úsáid a bhaint as duchtáil inmheánach. Leagfar amach mionsonraí faoi mholtaí den sórt sin in iarratais phleanála mar cuid de shonraí Innealtóireachta Meicniúla agus Leictrí.

15.18.11 Imscrúdú Talún

Ba cheart go mbeadh tuarascáil imscrúdaithe talún curtha isteach le hiarratas in aon fhorbairt ina bhfuil tochair shuntasach lena n-áirítear íoslach a thógáil nó aon fhorbairt ar thailte athfhorbraíochta. Cinnfidh sé seo an dearadh dea-chleachtais bunaithe ar chomhdhéanamh na hithreach. I gcás go meastar go bhfuil tailte éagobhsaí nó inlíonta, soláthrófar straitéis chun tailte faoi thalamh a thacú agus a bhaint mar cuid d'iarratas pleanála.

15.18.12 Éilliú Talún

Mar gheall ar mheascán d'úsáidí talún tionsclaíochta stairiúla agus míntíriú talún, tá roinnt áiteanna sa chathair ina bhféadfadh talamh éillithe a bheith ina chúis le fadhb chomhshaoil.

Beidh gá le feabhsúchán iomchuí ar aon talamh éillithe sula ndéanfar é a athfhorbairt, lena n-áirítear, i gcásanna áirithe, ábhar a bhaint de láithreán a bhféadfadh ceadúnas a bheith ag teastáil faoin Acht um Bainistíocht Dramhaíola, 1996, arna leasú, sula ndéanfar na hoibreacha sin (féach Cuid 9.5.6). I ngach cás a bhaineann le talamh éillithe, is é beartas Chomhairle Cathrach Bhaile Átha Cliath na caighdeáin leighis is airde a éileamh agus, nuair is iomchuí, dul i gcomhairle leis an nGníomhaireacht um Chaomhnú Comhshaoil agus le comhlachtaí ábhartha eile chun an truailliú comhshaoil a chruthaíonn talamh éillithe a réiteach.

Sa chás go dtugtar le tuiscint le stair an láithreáin roimhe seo go bhféadfadh éilliú a bheith ann, beidh forbróirí freagrach as an méid seo a leanas:

- Tabhairt faoi imscrúdú mionsonraithe láithreáin, tástáil ithreach agus anailís chun a aimsiú ar tharla éilliú.
- Tuarascáil mhionsonraithe i scríbhinn ar imscrúdú agus ar mheasúnú (lena n-áirítear moltaí chun an talamh a bhfuil tionchar air a chóireáil) a sholáthar do Chomhairle Cathrach Bhaile Átha Cliath.
- Dí-éilliú láithreán sula ndearnadh oibreacha forbartha nua, agus an toirmeasc ar fhorbairt go dtí go mbeidh Comhairle Cathrach Bhaile Átha Cliath sásta go ndearnadh cóireáil shásúil ar an talamh lena mbaineann.
- Ba cheart go gcinnteodh gníomhaíochtaí dí-éillithe nach n-aistrítear ábhar salaithe lasmuigh den láthair trí rith chun srutha, ithreacha nó screamhuisce.

15.18.13 Seveso

In Aguisín 8 tá liosta de Bhunaíochtaí COMAH (láithreáin SEVESO III) ina gcaithfidh an t-údarás pleanála teagmháil a dhéanamh leis an Údarás Sláinte agus Sábháilteachta sula ndéanfar cinneadh maidir le forbairt bheartaithe i gcomharsanacht na láithreán seo (féach freisin Cuid 9.5.10).

15.18.14 Bainistíocht Riosca Tuilte

Tabharfaidh gach iarratas ar fhorbairtí i limistéir riosca tuile aird ar an Measúnú Straitéiseach ar Riosca Tuilte sa phlean seo. Ceanglófar ar gach iarratas laistigh de chriosanna tuile A agus B Measúnú Riosca Tuilte Sainiúil don Suíomh a chur isteach go leibhéal mionsonraithe cuí (féach Beartas SI15 agus SI16).

Ba cheart d'iarratasóirí ionchasacha a chinntiú go ndéantar machnamh ar riosca iarmharach gan aird a thabhairt ar aon struchtúir chosanta tuile. Déanfaidh Comhairle Cathrach Bhaile Átha Cliath measúnú ar iarratais phleanála maidir le haicmí leochaileachta cineálacha úsáide talún agus forbartha de réir na dtreoirí náisiúnta. Ba chóir d'iarratasóirí ionchasacha tagairt dóibh seo agus a thaispeáint go gcloítear leo.

Maidir le haibhneacha, ba cheart d'iarratasóirí ionchasacha machnamh a dhéanamh ar thionchair fhéideartha cainéal abhann, cloí le treoir lascaigh Intíre Éireann agus rochtain don fhiadhúlra ar an abhainn a chinntiú nuair is féidir.

15.18.15 Criosanna Sábháilteachta Aerfoirt

Taispeántar criosanna sábháilteachta aerfoirt ar na léarscáileanna criosaithe a bhaineann le ráiteas scríofa an phlean forbartha. Leanfaidh Comhairle Cathrach Bhaile Átha Cliath ag cur comhairle Údarás Eitlíochta na hÉireann san áireamh maidir le héifeachtaí aon mholtaí forbartha ar shábháilteacht aerárthaí nó ar a nascleanúint sábháilte agus éifeachtúil. Iarratais phleanála ar aon mholtaí a fhéadfar a fhorbairt i dtimpeallacht an aerfoirt chuig Údarás Eitlíochta na hÉireann agus DAA de réir Cheanglais Rialacháin um Theorannú Constaicí (AE) Uimh. 139/2014 (Sonraíochtaí Deimhnithe EASA), a éilíodh roimhe seo faoi ICAO larscríbhinn 14, agus a léirítear ar léarscáil an oibreora aeradróim mar a léirítear mar cuid de Phlean Forbartha Chontae Fhine Gall 2017-2023 Athrú 1. <https://www.fingal.ie/fingal-development-plan-2017-2023>.

I dtograí forbartha atá suite laistigh de Chriosanna Sábháilteachta Poiblí Aerfoirt, léireofar an treoir atá leagtha amach i dTuarascáil ERM "Criosanna Sábháilteachta Poiblí, 2005" (nó aon nuashonrú orthu).

An aerial, sepia-toned photograph of a city, likely Dublin, Ireland. The image shows a dense urban landscape with a mix of older brick buildings and modern glass-fronted structures. A prominent feature is a monorail system with tracks and overhead cables running through the city. In the foreground, there's a construction site with a large pile of rubble. The overall scene is captured from a high angle, looking down on the city.

CAIBIDIL 16

**Faireachán agus
Cur chun Feidhme**

16.1 Réamhrá

Faoin Acht um Pleanáil agus Forbairt 2000(arna leasú), tá oibleagáid reachtúil ar Chomhairle Cathrach Bhaile Átha Cliath cur chun feidhme bheartais agus chuspóirí phlean forbartha na cathrach a chinntiú agus cibé céimeanna a ghlacadh laistigh dá cumhachtaí is gá chun iad a bhaint amach. Aithnítear, áfach, go bhféadfadh roinnt timthriallta plean a chur i gcrích go hiomlán má chuirtear beartais agus cuspóirí i bhfeidhm.

Déanfar rath an phlean forbartha a thomhas ní amháin de réir an méid cur chun feidhme a bhaintear amach thar shaolré an Phlean sna sé bliana amach romhainn, ach trí aird a thabhairt ar an bhfís níos fadtéarmaí don chathair. Caithfidh na cuspóirí atá leagtha amach sa phlean a bheith réalaíoch ó thaobh cumais mhaoinithe agus struchtúir chur chun feidhme de. Tá sé rithabhachtach monatóireacht a dhéanamh ar sheachadadh bonneagair agus forbairt a chur i gcrích chun seachadadh éifeachtach na gcuspóirí atá leagtha amach sa phlean seo a chinntiú.

Tá Comhairle Cathrach Bhaile Átha Cliath tiomanta go hiomlán do chur chun feidhme rathúil bheartais agus chuspóirí an phlean forbartha cathrach seo agus leagtar amach sna hait seo a leanas conas a bhainfeadh é seo amach. Úsáidfidh an Chomhairle Cathrach a raon leathan cumhachtaí agus freagrachtaí reachtúla chun cuspóirí an phlean a bhaint amach agus a chur chun feidhme.

16.2 Comhoibriú agus Rannpháirtíocht

Glacfaidh an Chomhairle Cathrach go gníomhach le ról ceannaireachta chun beartais agus cuspóirí an phlean forbartha a chur chun cinn agus a dhaingniú chun pleanáil cheart agus forbairt inbhuanaithe na cathrach a bhaint amach. Mar sin féin, ní féidir le Comhairle Cathrach Bhaile Átha Cliath an fhís a bhaint amach maidir le dul ar aghaidh i dtreo cathair athléimneach, ísealcharbóin a chuireann ardchaighdeán beatha ar fáil dá saoránaigh. Maidir leis seo, beidh gá le comhoibriú agus teagmháil leanúnach le saoránaigh, páirtithe leasmhara, leasanna earnála, comhpháirtithe cathrach agus údaráis tadhlacha chun an líon suntasach de chuspóirí an Phlean a chur i bhfeidhm go rathúil.

Tá scileanna, feacht agus inniúlachtaí áitritheoirí agus úsáideoirí na cathrach, chomh maith le gníomhaireachtaí agus páirtithe leasmhara ar leibhéal cathrach, réigiúnach agus náisiúnta, rithabhachtach chun móiminteam na cathrach maidir le hinbhuanaitheacht a bhaint amach. Forbróidh an Chomhairle Cathrach, trí chomhoibriú le pobail agus líonraí, ar nós an Líonra Rannpháirtíochta Poiblí, Coiste Forbartha Pobail Áitiúil Chathair Bhaile Átha Cliath, agus Comhairle na nÓg, próiseas rannpháirtíochta leanúnach chun an plean forbartha a chur chun feidhme.

Úsáidfidh an Chomhairle Cathrach le linn shaolré an phlean forbartha seo freisin ardáin iomchuí meán sóisialta chun teagmháil a dhéanamh le páirtithe leasmhara agus le saoránaigh na cathrach d'fhonn idirphlé ar líne a fhorbairt faoi dhul chun cinn an Phlean. Samhlaítear go mbeidh sé seo éifeachtach go háirithe maidir le lucht féachana níos óige chomh maith le grúpaí mionlaigh a shroicheadh. Aithnítear freisin, áfach, go bhfuil sé tábhachtach go gcoinnítear daoine scothaosta, nach mbeadh chomh eolach ar an idirlíon / ar na meáin shóisialta ar an eolas agus maidir leis seo, úsáidfear cineálacha comhairliúcháin níos traidisiúnta chun rannpháirtíocht éifeachtach le gach earnáil sa sochaí a chinntiú.

16.3 Faireachán Cur chun Feidhme agus Céimniú

16.2.1 Faireachán

Déanfar athbhreithniú ar an bplean forbartha agus ullmhófar tuarascáil dul chun cinn dhá bhliana ar éachtaí maidir le cuspóirí an phlean a bhaint amach. Chuirfeadh san athbhreithniú dhá bhliana sceideal iomlán de na cuspóirí go léir sa phlean forbartha agus tabharfaidh sé trácht ar an dul chun cinn atá á dhéanamh maidir le gach cuspóir a chur chun feidhme.

A mhéid is indéanta, rinneadh gach iarracht d'fhonn a chinntiú go leanann cuspóirí an phlean an cur chuige SMART (Sonrach, Intomhaiste, Inghnóthaithe, Ábhartha agus Faoi cheangal Ama). Cuideoidh an cur chuige seo le trédhearcacht agus meastóireacht oibiachtúil ar an bpróiseas athbhreithnithe dhá bhliana. Aithnítear, áfach, nach féidir gach beartas agus cuspóir a thomhas de réir luachanna cainníochtúla atá éasca le haithint agus d'fhéadfadh go mbeadh a gcur chun feidhme faoi réir tosca seachtracha, cúinsí eacnamaíocha agus infhaighteacht acmhainní.

Leanfaidh Comhairle Cathrach Bhaile Átha Cliath de bheith ag plé leis an Tionól Réigiúnach, agus tuairisceoidh sí go rialta don Tionól ag leagan amach an dul chun cinn a rinneadh maidir le tacú le cuspóirí an RSES agus an MASP de réir Alt 25A (1) den Acht um Pleanáil agus Forbairt (arna leasú).

Leanfaidh Comhairle Cathrach Bhaile Átha Cliath ag foilsiú Tuarascála bliantúla um Inbhuanaitheacht ina gcuimseofaí tomhais chruinne ar fheabhsuithe tíosach ar fhuinneamh, ar fhuinneamh in-athnuaite agus ar bhonneagar iompair inbhuanaithe a sheachadadh agus na lagduithe foriomlána ar astaíochtaí carbóin sa chathair.

Éilíonn Airteagal 10 de Threoir an SEA go ndéanfar faireachán ar na héifeachtaí suntasacha comhshaoil a bhaineann le cur chun feidhme an Phlean Forbartha Cathrach d'fhonn éifeachtaí díobhálacha gan choinne a aithint agus chun glacadh de ghníomh feabhais iomchuí a éascú.

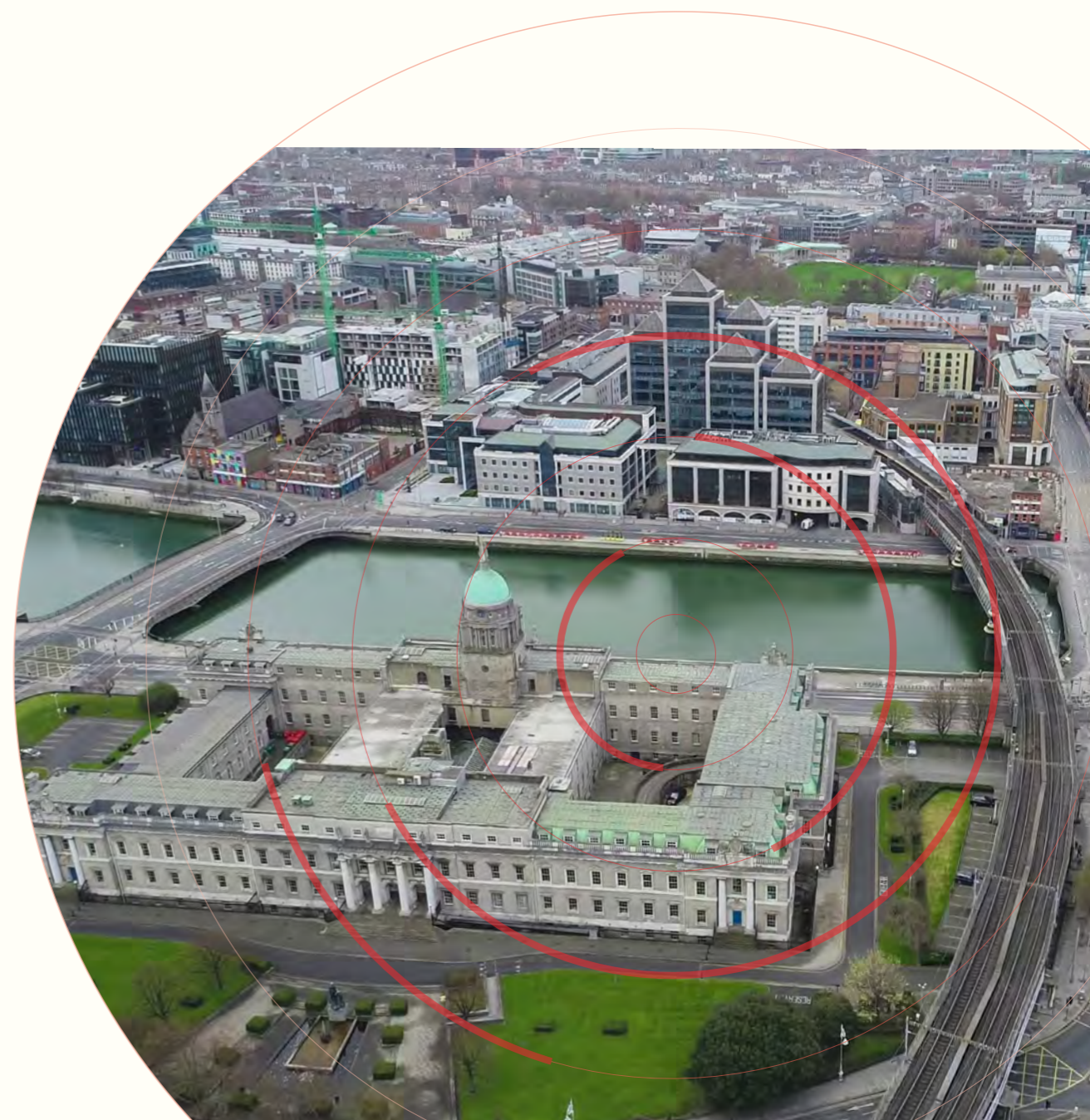
Beidh an plean (agus aon athruithe sa todhchaí) faoi réir cleachtadh monatóireachta agus athbhreithnithe ar leithligh mar cuid den Mheasúnacht Straitéiseach Timpeallachta (SEA) agus den Mheasúnú Cuí (AA). Leis an ngné seo den faireachán, cinnteofar go gcomhlíonfar na cuspóirí straitéiseacha comhshaoil mar atá leagtha amach sa Tuarascáil Chomhshaoil a ghabhann leis an bplean seo agus cosnófar tréithe agus gnéithe speisialta shuíomhanna ainmnithe Natura 2000 freisin.

Tá ról tábhachtach ag Comhairle Cathrach Bhaile Átha Cliath ar Thascfhórsa Comhordaithe Soláthar Tithíochta Bhaile Átha Cliath, tionscnamh de cuid an Rialtais Tógáil 2020 - Straitéis d'Earnáil Tógála Athnuaite. Sa tascfhórsa, cuimseofar ceithre údarás áitiúla i mBaile Átha Cliath, an Roinn Tithíochta, Rialtas Áitiúil agus Oidhreacht, agus roinnt comhlachtaí eile. Tiomsaíonn Comhairle Cathrach Bhaile Átha Cliath nuashonruithe rialta ar fhorbairtí cónaithe a chuirtear i gcrích, atá á dtógáil agus iad siúd atá sa chóras pleanála faoi láthair, cosúil le hiarratais phleanála reatha, d'fhonn faireachán a dhéanamh ar sheachadadh aonad tithíochta agus ar chandam na suíomhanna 'réidh le dul' agus na suíomhanna forbartha féideartha sa chathair.

Déanfaidh an Chomhairle Cathrach faireachán ghníomhach ar phatrúin forbartha a tharlaíonn sa chathair agus ar nádúr na forbartha nua atá á seachadadh.

16.2.2 Cur chun Feidhme agus Céimniú

Le linn na céime cur chun feidhme, glacfar bearta réamhghníomhacha chun seachadadh na spriocanna tithíochta a leagtar amach sa chroístraitéis a chumasú. Tá beartais agus cuspóirí an phlean ailínithe le prionsabail an fháis dhlúth. Is príomhbhealaí chun an plean a chur chun feidhme iad bainistíocht ghníomhach talún lena n-áirítear an tobhach talún folamh a chur i bhfeidhm ar gach talamh folamh cónaithe agus athghiniúna mar atá leagtha amach san Acht um Athghiniúint Uirbeach agus Tithíocht 2015. Tá sé mar chuspóir ag an bplean (CSO6) bunachar sonraí a bhunú de shuíomhanna straitéiseacha athfhorbraíochta agus inlíonta agus a bhforbairt a chur chun cinn thar thréimhse an phlean. I gCaibidil 2: Croí-Straitéis, leagtar raon breise sásraí amach chun bainistíocht ghníomhach talún a dhaingniú lena n-áirítear maoiniú, déanamh pleananna agus comhoibriú leis an nGníomhaireacht

Forbartha Talún. Rachaidh an Chomhairle Cathrach i dteagmháil freisin le gníomhaireachtaí stáit eile agus le soláthraithe bonneagair chun seachadadh tráthúil de chlár bhonneagair a chinntiú.

Maidir le cur chuige foriomlán, féachann Comhairle Cathrach Bhaile Átha Cliath le cur chun feidhme an phlean forbartha a chur chun cinn ar bhealach réasúnach agus seiceamhach. Is cuspóir de cuid na Comhairle é freisin a chinntiú go ndéantar forbairtí a chéimniú go cuí agus go ndéantar saoráidí riachtanacha, (mar bhonneagar bóithre, uisce, séarachas) a dhaingniú agus a sholáthar i dteannta le forbairtí beartaithe.

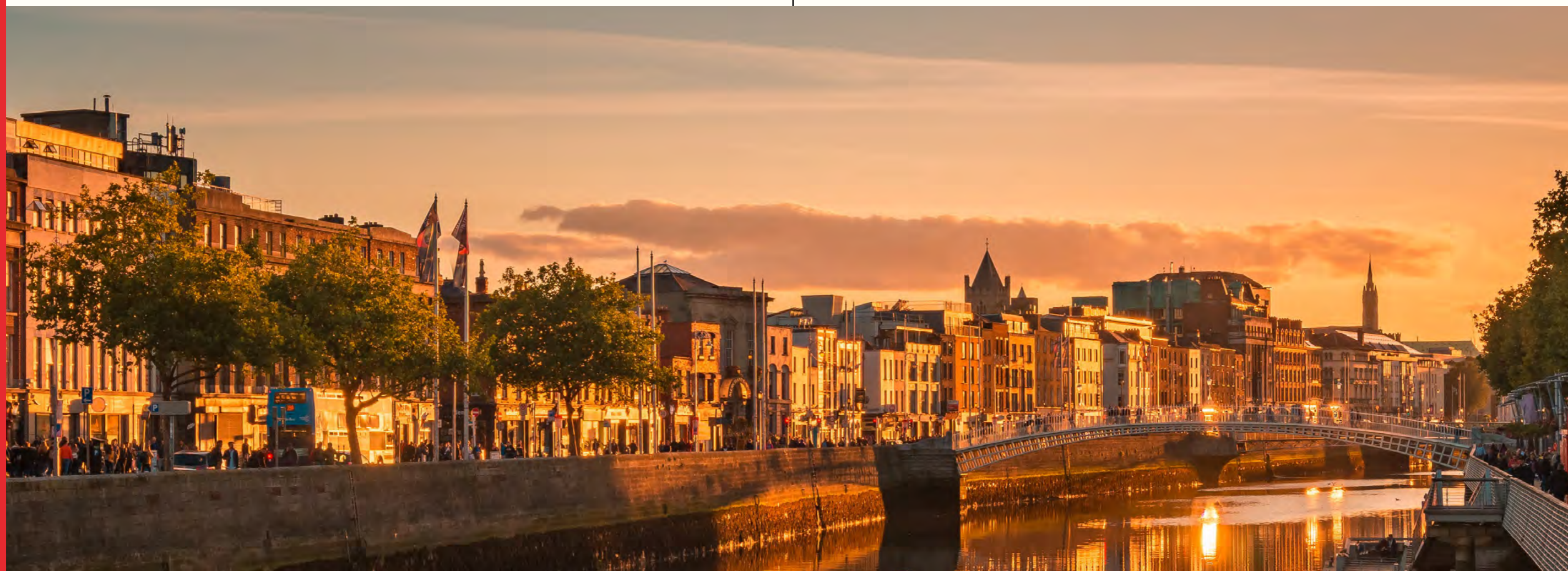
Chun a chinntiú go bhfuil cur chun feidhm an phlean inbhuanaithe agus go gcuireann sé le fíis fhadtéarmach na cathrach, leagtar amach i gCaibidil 13 prionsabail forbartha do gach ceann de na SDRAanna (Ceantair Athghiniúna Forbartha Straitéisí). Cuideoidh an chaibidil seo le bainistíocht forbartha agus le hullmhú aon LAP agus máistirphleananna amach anseo. I Limistéir Forbartha Straitéiseacha agus Athghiniúna, oibreoidh Comhairle Cathrach Bhaile Átha Cliath i dtreo prótacal a fhorbairt a spreagfadh agus a chuirfeadh chun cinn coistí monatóireachta áitiúla oifigiúla le daingniú ó CCBÁC inar féidir le cónaitheoirí, pleanálaithe agus forbróirí idirghníomhú agus cumarsáid a dhéanamh ar thionscadail forbartha ar mhórscála.

16.2.3 Táscairí Feidhmíochta Cathrach

Chomh maith le hullmhú na tuarascála dhá bhliana ar dhul chun cinn, ullmhófar Tuarascáil Monatóireachta Croí-Straitéise Plean Forbartha ar Tháscairí Feidhmíochta na Cathrach, a thomhaisfidh feidhmíocht agus dul chun cinn na cathrach. Is príomhshásraí iad na táscairí chun seachadadh na spriocanna tithíochta agus daonra atá leagtha amach sa chroístraitéis a mheas agus cuideoidh siad le bonn eolais a thabhairt don tuarascáil a chuirfear faoi bhráid na Comhairle Cathrach ar bhonn bliantúil.

Is bealach iad Táscairí Feidhmíochta Cathrach trínar féidir dul chun cinn na cathrach a thomhas de réir na gculpóirí luaite trí thagarmharcanna a sholáthar. Tá raon leathan ag na táscairí, idir staitisticí pleanála agus sonraí comhshaoil, agus sonraí iompair agus eacnamaíocha. Úsáidfear foinsí sonraí ó eagraíochtaí eile atá ar fáil go héasca, nuair is cuí. Is féidir gníomh a spreagadh le táscairí, agus is bealach iad chun an dul chun cinn i dtreo fhíis an phlean forbartha a chur in iúl don phobal.

Ceapadh na táscairí seo chun fíis agus príomhchodanna na croístraitéise a léiriú agus tá siad níos leithne ná an raon táscairí comhshaoil amháin faoi SEA agus AA.

Tábla 16-1: Táscairí Feidhmíochta na Cathrach

Táscairí Feidhmíochta na Cathrach	Foinsí Sonraí
1. Staidrimh Phleanála (Príomhtháscairí Feidhmíochta)	a) Líon na n-iarratas pleanála bailí a fuarthas. b) Líon na n-iarratas a fuarthas ar líne (r-phleanáil). c) Ranníocaíochtaí forbartha - íocaíochtaí iomlána a fuarthas d) Nuashonrú ar staidéar na dtailte folmha. e) Maoiniú a fuarthas (URDF srl.).
2. A bhaineann le Tithíocht	a) Ceadanna pleanála bronnta ar fhorbairt chónaithe le: Miondealú ar aonaid de 1, 2, 3 agus 4 leaba. b) Líon iomlán na n-áitreabh nua ar cuireadh tús leo agus a críochnaíodh le miondealú ar an gcineál aonaid (KPI). c) Infhaighteacht talún tithíochta (ón Staidéar ar Infhaighteacht Talún Tithíochta). d) Cíosanna Cónaithe (sonraí ón mBord um Thionóntachtaí Cónaithe Príobháideacha). e) Innéacs praghsanna maoine cónaithe - Baile Átha Cliath (ar fáil ón bPríomh-Oifig Staidrimh).
3. SDRA	a) Líon na n-iarratas pleanála bailí a fuarthas. b) Líon na gceadanna pleanála a deonaíodh do: (i) forbairt chónaithe (ii) forbairt oifige/miondíola/tráchtála (méadar cearnach) c) Líon na n-aonad cónaithe a tógadh d) Forbairt oifige/miondíola/tráchtála a tógadh (méadar cearnach). e) Seachadadh bonneagair a chumasú.
4. A bhaineann le Tráchtáil/ Fostaíocht	a) Candam spáis urláir oifige. b) Candam spáis urláir miondíola. c) Cíosanna oifig lár chathair Bhaile Átha Cliath. d) Ráta oifigí folmha i mBaile Átha Cliath. e) Ráta dífhostaíochta (daonáireamh).
5. Gluaiseacht agus Iompar	a) Comhaireamh chordún na canála; rothar agus coisithe. b) Figiúirí líon na gcoisithe lár na cathrach (trí shuíomh Dublinked). c) Scéimeanna Comhroinnte Soghluaisteachta Poiblí; líon bliantúil na dturas.

Táscairí Feidhmíochta na Cathrach	Foinsí Sonraí
6. Turasóireacht agus Cuirteoirí	a) Figiúirí maidir le cuairteoirí ó thar lear. b) Leibhéil áitíochta seomra óstáin.
7. Eacnamaíoch	a) Figiúirí lasta Seaport. b) Meon foriomlán tomhaltóra KBC/ESRI Bhaile Átha Cliath. c) MARKIT Innéacs bainisteoirí ceannaigh Bhaile Átha Cliath (PMI). d) Na rátálacha idirnáisiúnta is déanaí do Bhaile Átha Cliath.
8. Comhshaoil	a) Sonraí maidir le cáilíocht an aeir (An tÚdarás um Chaomhnú Comhshaoil). b) Leibhéil torainn comhshaoil. c) Cáilíocht uisce snámha (arna thomhas ag Cnocán Doirinne, Dumhach Trá, Trá Mhuirfean agus Port na Sliogán). d) Laghdú carbóin. e) Feidhmíocht fuinnimh.

16.4 Bainistíocht Forbartha

Is tríd an bpróiseas Bainistíochta Forbartha a fhaightear an príomhshásra chun seachadadh bheartais agus chuspóirí an phlean a chinntiú. Is é Bainistíocht Forbartha an téarma a úsáidtear chun cur síos a dhéanamh ar an raon leathan próiseas trína ndéanann údaráis phleanála, agus an Bord Pleanála, forbairt a fhaomhadh agus a bhainistiú, nuair is ábhartha. Cuimsítear sna próisis seo comhairliúcháin réamhiarratais, iarratais phleanála agus forfheidhmiú pleanála. Tabharfaidh Comhairle Cathrach Bhaile Átha Cliath aird ar Threoirlínte Bainistíochta Forbartha d’Údaráis Phleanála (An Roinn Comhshaoil, Oidhreachta agus Rialtais Áitiúil, 2007), agus aon treoirlínte a thiocfaidh ina dhiaidh sin maidir lena feidhmeanna Bainistíochta Forbartha a chomhlíonadh.

Ceanglaítear leis an Acht um Pleanáil agus Forbairt 2000(arna leasú) go mbeidh an t-údarás pleanála, agus é ag déanamh a chinnidh ar iarratas pleanála, srianta de bharr pleanála cirte agus forbairt inbhuanaithe an cheantair a bhreithniú, agus tabharfaidh sé aird ar fhorálacha na forbartha plean; forálacha aon ordaithe limistéar taitneamhachta speisialta a bhaineann leis an limistéar; agus, más ábhartha, beartas an rialtais, an aire nó aon aire eile de cuid an rialtais. Ní cheadaítear le deonú cead pleanála ann féin d’fhorbairt a dhéanamh, agus tá an t-ábhar seo leagtha amach go soiléir in Alt 34 den Acht um Pleanáil agus Forbairt 2000(arna leasú), ina

luaitear nach mbeidh duine i dteideal de chúis amháin de chead faoin alt sin dul i mbun aon fhorbartha. Tá ceanglais dhlíthiúla agus nós imeachta eile ann nach mór comhlíonadh leo b'fhéidir, mar shampla reachtaíocht a bhaineann le rialú foirgníochta, sláinte phoiblí agus sábháilteacht ó dhóiteán.

16.4.1 Comhlíonadh an Cheadaithe a Deonaíodh agus Forfheidhmiú

Ní mór d'fhorbairt a chur i gcrích agus a chríochnú de réir an cheada / na gcead pleanála a tugadh. I gcásanna ina bhfuil forbairt, lena n-áirítear athrú ábhartha úsáide, tosaithe nó á cur i gcrích gan cead pleanála nó de shárú ar an gcead pleanála, lena n-áirítear sárú ar aon choinníollacha a ghabhann leis an gcead, glacfar imeachtaí forfheidhmithe. Úsáidfidh Comhairle Cathrach Bhaile Átha Cliath na cumhachtaí go léir atá ar fáil aici chun a chinntiú nach dtarlaíonn forbairt ach ar mhaithe le cead bailí pleanála agus go gcomhlíontar na coinníollacha uile a ghabhann le ceadanna.

Ina theannta sin, ní mór do gach forbairt a chinntiú go gcomhlíontar na Rialacháin um Rialú Foirgníochta 1997 (arna leasú).

16.4.2 Bonneagar Uisce

Ón 1 Eanáir 2014, tá Uisce Éireann freagrach as maoiniú an bhonneagair uisce. Ní mór dóibh siúd a bhfuil sé ar intinn acu dul i mbun forbartha 'Comhaontú Ceangail' a chur i gcrích le hUisce Éireann a chlúdóidh maoiniú agus seachadadh an bhonneagair uisce chuí.

CAIBIDIL 17

Gluais agus
Acrainmneacha

Gluais

25ú/75ú peircintíl: i tacar sonraí arna rangú de réir luacha, is ionann iad sin agus an luach ar a bhfuil 25% / 74% de na pointí sonraí faoi bhun an luacha sin.

5G: Is é 5G an caighdeán teicneolaíochta den chúigiú ghlúin do líonraí ceallacha leathanbhanda, ar chuir cuideachtaí teileafóin cheallacha tús a chur lena n-úsáid ar fud an domhain in 2019, agus is é an comharba beartaithe ar na líonraí 4G a sholáthraíonn nascacht le mórcuid na bhfón póca reatha.

An Coincheap ‘Cathair de 15 Nóiméad’: Samhlaítear sa choincheap um chathair de 15 nóiméad gur chóir go mbeadh sé de chumas ag daoine rochtain a fháil ar fhormhór a gcuid riachtanas laethúla laistigh de 15 nóiméad ar shiúl na gcos nó ar rothar.

Inoiriúnaitheacht: An acmhainneacht de spásanna tí a mhodhnú trí fhabraic an fhoirgnimh a athrú chun freastal ar riachtanais éagsúla shaolré an duine nó an teaghlaigh (m.sh. tagann seomra leapa chun bheith ina spás staidéir; méadaíonn limistéar an tseomra suite trína chumasc le seomra cóngarach srl. .).

Siopaí d’Aosaigh: I measc a n-úsáidí tá siopaí gnéis agus siopaí siabhráin.

Cuibhrinn: Limistéar talún a chuimsíonn thart ar 100 méadar cearnach nó níos lú a ligtear ar cíos ar bhonn bliantúil nó atá ar fáil lena ligean agus a shaothrú go bliantúil ag duine amháin nó níos mó ná duine amháin atá ina bhall den phobal áitiúil agus atá ina gcónaí in aice leis an gcuibhreann nó gar dó chun glasaí, torthaí nó bláthanna a tháirgeadh chun críocha neamhthráchtála.

Úsáid Coimhdeach: Úsáid a ghabhann le príomhúsáid áitribh. Mar shampla, is minic nach mbíonn spás urláir ag siopaí nach bhfuil inrochtana do chustaiméirí a úsáidtear chun earraí a stóráil le díol.

Dóchúlacht Barrachais Bhliantúil (AEP): An seans go dtarlóidh tuile de mhéid áirithe (nó níos mó) in aon bhliain amháin, arna shloinneadh mar chéatadán de ghnáth. Mar shampla, má bhíonn AEP de 5% ag urscaoileadh tuile 500 m/s, ciallaíonn sé go bhfuil seans go dtarlódh 5% (i.e. seans de 1 as 20) buaic-urscaoileadh 500 m³/s (nó níos mó) in aon bhliain amháin.

Limistéar Caomhantais Ailtireachta (ACA) Áit, limistéar, grúpa struchtúr nó bailedhreach a bhfuil spéis speisialta ailtireachta, stairiúil, seandálaíochta, teicniúil, sóisialta, cultúrtha nó eolaíoch ann, nó a chuireann le meas ar Struchtúr Cosanta, agus a bhfuil sé mar chuspóir den Phlean Forbartha a charachtar a chaomhnú.

Measúnú Tionchair Oidhreachta Ailtireachta: N ós imeachta chun tionchair fhéideartha na forbartha / na n-oibreacha beartaithe ar oidhreacht ailtireachta lena n-áirítear Struchtúir Chosanta, a aithint agus anailís a dhéanamh orthu, chun tacú níos fearr lena gcaomhnú agus lena mbainistíocht.

Bitsféar: Limistéar ina bhfuil éiceachórais talún, mara agus cósta.

Bithéagsúlacht: Cur síos ar an inathraitheacht i measc orgánaigh bheo ar an domhan, lena n-áirítear an inathraitheacht laistigh agus idir speicis agus freisin laistigh agus idir éiceachórais.

Measúnú Tionchar Bithéagsúlachta: Déantar measúnú ar na himpleachtaí a d’fhéadfadh a bheith ag plean, clár nó tionscadal don bithéagsúlacht chun a chinntiú go gcaomhnaíonn sé bithéagsúlacht, go mbaintear úsáid inbhuanaithe as acmhainní bithéagsúlachta, agus go bhfuil sé comhlíontach ó thaobh dlí de. (Féach freisin ‘Measúnú Tionchair Éiceolaíoch’).

Athfhorbraíochta: De ghnáth bíonn tailte iomarcacha tionsclaíocha nó duganna i gceist le haon talamh a ndearnadh oibríochtaí tógála, innealtóireachta nó eile air, seachas úsáidí sealadacha nó spásanna glasa uirbeacha ach d’fhéadfadh iar-bheairic, ospidéal nó fiú ó am go chéile, ceantair tithíochta atá imithe i léig a bheith san áireamh.

Rátáil Fuinnimh Foirgnimh (BER): Ceanglas de Threoir an AE maidir le Feidhmíocht Fuinnimh Foirgnimh. Is í aidhm na treorach um fheidhmíocht fuinnimh ná foirgnimh a dhéanamh trédhearcach agus bheith ar fáil do cheannaitheoirí ionchasacha nó do thionóntaí.

Cóiríocht Chónaithe um Thógáil chun Ligean ar Cíos: Cóiríocht chónaithe saintógtha agus taitneamhachtaí gaolmhara a tógadh go sonrath le haghaidh cíosa fadtéarmaí a bhainistíonn agus a sheirbhísíonn tiarna talún institiúideach ar bhealach institiúideach. (féach freisin Cuid 5.2 de Threoirlínte Alt 28 DHPLG, Tithíocht Uirbeach Inbhuanaithe: Caighdeán Dearaidh d’Árasáin Nua’(2018).

Scéimeanna Ceantair um Fheabhsúchán Gnó (BIDS): Tionscnamh idir Comhairle Cathrach Bhaile Átha Cliath agus an pobal gnó chun feabhsúcháin ar an timpeallacht trádála, agus ar íomhá agus cáilíocht beatha na cathrach a chur chun cinn d'áitritheoirí, d'oibríthe agus do chuairoteoirí.

Ceapadh Carbóin: Teicníc chun dé-ocsaíd charbóin nó cineálacha eile carbóin a stóráil go fadtéarmach, chun téamh domhanda a mhaolú. De ghnáth gabhtar dé-ocsaíd charbóin a scaoiltear trí bhreoslaí iontaise a dhó ón atmaisféar trí phróisis bhitheolaíoch, cheimiceacha nó fhisiceacha.

CARO: Bunaíodh Oifig Réigiúnach um Gníomhaíocht Aeráide (CARO) in 2018 agus cuimsítear ann na ceithre Údarás Áitiúil Bhaile Átha Cliath. Cuimsítear i ról CARO cúnamh a thabhairt d'údarais áitiúla Pleananna Gníomhaíochta um Athrú Aeráide a ullmhú agus tionscnaimh oideachais agus feasachta a fhorbairt don phobal.

Corrthrádáil: Tagraíonn sé do thrádáil ar an tsráid ó pháirceanna a ainmníonn an chomhairle cathrach.

Sráideanna Siopadóireachta Chatagóir 1 agus Chatagóir 2: Baineann sráideanna siopadóireachta Chatagóir 1 agus chatagóir 2 leis na príomhshráideanna siopadóireachta laistigh de chroílár miondíola lár na cathrach. D'fhonn carachtar miondíola de chroí miondíola lár na cathrach a chothabháil agus a neartú, ar féidir le héadanas marbh agus úsáidí miondíola ar ord níos ísle drochthionchar a imirt air, ainmnítear na príomhshráideanna siopadóireachta i gcroílár miondíola lár na cathrach mar shráideanna siopadóireachta chatagóir 1 agus chatagóir 2.

Staidéar CFRAM: Coimisiúnaíodh staidéar um Measúnú agus Bainistíocht Riosca i gcás Tuilte Dobharcheantar an Oirthir (CFRAM) d'fhonn riachtanais na Treorach maidir le Tuilte a chomhlíonadh, chomh maith le croí-chomhphárteanna de Bheartas Náisiúnta Tuilte 2004, a sheachadadh i gCeantar an Oirthir.

Lár na Cathrach (féach freisin lár na cathrach): Baineann sé leis an limistéar atá criosaithe Z5 ar na léarscáileanna criosaithe ina bhfuil sé mar chuspóir forbairt an cheantair láir a chomhdhlúthú agus a éascú, agus carachtar agus dínit an dearaidh chathartha a aithint, a threisiú, a neartú agus a chosaint.

Réigiún na Cathrach: Réigiún ina bhfuil cathair agus bailte satailíte le naisc láidre eatarthu agus idirghníomhaíochtaí (go háirithe i réimse na tráchtála) agus i dteannta a chéile cruthaítear réigiún atá láidir i dtéarmaí fáis agus infheistíochta.

Cnámh Droma Cathartha: Bealach trí lár na cathrach ina bhfuil príomhdhíol spéise cathartha, cultúrtha agus stairiúla na cathrach suite. Tá an bealach ó Chearnóg Parnell, trí Shráid Uí Chonaill, Faiche an Choláiste go Plás Theampall Chríost le síneadh ó dheas ó Fhaiche an Choláiste go Sráid Grafton agus Faiche Stiabhna agus síneadh thoir ó Fhaiche an Choláiste go Cearnóg Mhuirfean.

Gníomhaireacht Bainistíochta Fuinnimh Chathair Bhaile Átha Cliath (Codema): Eagraíocht neamhbhrabúis atá ag obair chun éifeachtúlacht fuinnimh fhoirgnimh phoiblí Bhaile Átha Cliath a fheabhsú.

Cliceáil agus Bailigh: Áis siopadóireachta trínar féidir le custaiméir earraí a cheannach nó a ordú ó shuíomh gréasáin siopa agus iad a bhailiú ó bhrairse áitiúil.

Athrú Aeráide: Athruithe fadtéarmacha i bpatrúin teochta agus aimsire domhanda, a tharlaíonn go nádúrtha agus mar thoradh ar ghníomhaíocht dhaonna, go príomha trí astaíochtaí gás ceaptha teasa.

Struchtúr Uirbeach Comhleanúnach: Is téarma é seo chun carachtar ceantair uirbigh a mhíniú, ar charachtar é atá dea-ordaithe, éasca le tuiscint agus éasca dul tríd. Tá patrún comhsheasmhach ann i gcarachtar na gcomhphárteanna éagsúla den limistéar uirbeach (mar shampla ordlathas na sráideanna, dearadh agus an gaol atá ag na foirgnimh le sráideanna, iompar poiblí a chomhtháthú ar mhaithe le héascaíocht gluaiseachta, sainmhíniú soiléir ar áiteanna tábhachtacha srl.).

Cumhacht is Teas in Éineacht: Córas is ea cumhacht is teas in éineacht (CHP) ina mbíonn aisghabháil teasa dramhaíola ó ghiniúint cumhachta chun fuinneamh úsáideach a chruthú mar ghaile inúsáidte i gceist leis. Is éard atá i gcumhacht is teas in éineacht ná táirgeadh leictreachais agus fuinnimh theirmeach i struchtúr comhtháite amháin.

Gairdín Pobail: De ghnáth is iad baill an phobail áitiúil a chruthaíonn an gairdín áitiúil do bhaill an phobail áitiúil. Nuair a éiríonn leo, tá siad uilechuimsitheach freisin, ionas gur féidir leis an aois óg agus aosta an limistéar a úsáid le haghaidh súgartha, foghlama, cruinnithe agus sóisialú, chomh maith le garraíodóireacht.

Cathair Dhlúth: Cathair le patrún forbartha ina bhfuil pátrún nach bhfuil chomh diomailteach laistigh den limistéar uirbeach. Ó thaobh spásúlachta de, bhainfí úsáid éifeachtach as gach limistéar talún le comhtháthú éifeachtach d'úsáidí, seirbhísí agus iompair phoiblí éagsúla. Bheadh imill agus teorainneacha an cheantair uirbigh dea-shainmhínithe.

Fás Dhlúth: Cuireann fás dlúth úsáid éifeachtach talún chun cinn trí chomhdhlúthú, bainistíocht ghníomhach talún agus dlúis éifeachtacha, d'fhonn sraoilleáil na forbartha uirbí a íoslaghdú.

An Chathair a Dhlúthú: An prionsabal maidir le dlúis a mhéadú, úsáid éifeachtach a bhaint as talamh chun an chathair a inlíonadh agus a fhorbairt, rud a chuireann srian ar chineálacha forbartha sraoilleacha agus sporadacha agus a dhéanann patrúin úsáide talún a chomhordú le hiompar poiblí.

Fad Comhairliúcháin: Ciallaíonn sé fad nó limistéar a bhaineann le bunaíocht, ina bhféadfadh iarmhairtí suntasacha a bheith ann do shláinte an duine nó don chomhshaol ó thimpiste mhór ag an mbunaíocht, lena n-áirítear iarmhairtí a d'fhéadfadh a bheith suntasach d'fhorbairtí ar nós ceantair chónaithe, foirgnimh agus limistéir úsáide poiblí, áineasa ceantair agus mórbhealaí iompair.

Croí-Straitéis: Ciallaíonn croí-straitéis an straitéis atá i bplean forbartha de réir Alt 10 den Acht um Pleanáil agus Forbairt (arna leasú) 2010. Caithfidh an chroístraitéis a thaispeáint go bhfuil cuspóirí an phlean forbartha comhsheasmhach, chomh fada agus is féidir, leis an gCreat Pleanála Náisiúnta agus le Straitéisí Spásúlachta agus Eacnamaíochta Réigiúnacha. Taispeánann an chroístraitéis suíomh, candam agus céimniú na forbartha nua.

Tairseach Chriticiúil: An tairseach nó an chainníocht uimhriúil a theastaíonn chun tacú le hinmharthanacht soláthar seirbhíse. Mar shampla, b'fhéidir go mbeadh tairseach áirithe daonra ag teastáil chun ciall tráchtála a bhaint as gnó a oscailt i suíomh.

Áiseanna Cultúrtha: San áireamh tá stiúideonna / spásanna oibre ealaíontóirí, stiúideonna grúpa ealaíontóirí, aonaid mhaireachtála/ oibre ealaíontóirí, spásanna cleachtaidh, spásanna taibhithe lena n-áirítear amharclanna, ionaid damhsa, leabharlanna, dánlanna, ionad ceardaíochta, ionaid cheoil, pictiúrlanna agus spásanna solúbtha lasmuigh eile a spreagann gníomhaíocht ag amanna éagsúla den lá agus den oíche.

Ceathrú Cultúrtha: Suíomh nó limistéar ina bhfuil go leor áiseanna agus gníomhaíochtaí cultúrtha comhlonnaithe chun carachtar speisialta a thabhairt do cheantar.

Cúirtealáiste (Déanmhas Cosanta): Is éard atá i gceist le déanmhas cosanta ná an talamh atá suite laistigh de chúirtealáiste an déanmhais chosanta mar aon le struchtúir eile laistigh den chúirtealáiste sin agus taobh istigh na struchtúir sin. Is féidir glacadh leis gurb é an coincheap de chúirtealáiste an dáileacht talún a bhfuil gaol láithreach aige leis an struchtúr sin agus atá (nó a bhí) in úsáid chun críocha an déanmhais. Ba chóir a thabhairt faoi deara go mbíonn tionchar ag breithnithe dlí seachas cosaint oidhreachta ailtireachta amháin ag baint leis an mbrí 'cúirtealáiste'.

Ionad Sonraí: Is áis fhisiceach é ionad sonraí comhdhéanta de ríomhairí líonraithe agus stóráil a úsáideann gnóthais agus eagraíochtaí eile chun méideanna móra sonraí a eagrú, a phróiseáil, a stóráil agus a scaipeadh.

Deicíl: Modh chun tacar sonraí rangaithe a roinnt ina 10 bhfothacar atá chomh mór céanna. Féadfar na sonraí a rangú ó na luachanna is mó go dtí na luachanna is lú, nó a mhalairt.

Cartlann Seandálaíochta Chathair Bhaile Átha Cliath (DCAA): Is é sainchúram an DCAA fionnachtana seandálaíochta a rinne seandálaithe atá ag obair san earnáil phríobháideach a thaifeadadh le linn na forbartha.

Taifead Oidhreachta Tionscail Chathair Bhaile Átha Cliath (DCIHR): Rinne DCHIR (2006-2009) imscrúdú agus mapáil ar 1,219 láithreán oidhreachta tionsclaíche ar fud na cathrach agus foilsítear é ar heritagemaps.ie.

Bainistíocht Forbartha: Is téarma é seo chun cur síos a dhéanamh ar an bpróiseas ina ndéanann an t-údarás áitiúil measúnú ar fhiúntais na forbartha beartaithe tríd an bpróiseas pleanála (áit a dtaisctear iarratais phleanála) lena n-áirítear comhpháirteanna próiseála, meastóireachta, cinnteoireachta agus fógra an phróisis sin.

Fiontar Digiteach: Eagraíocht a leagann béim ar dhigitiú phróisis agus sheirbhísí gnó trí theicneolaíocht sofaisticiúil agus córais faisnéise.

Naisc Digiteacha Snáithín: Córais de naisc digiteacha snáithín cosúil le teicneolaíocht shoghluaiste gan sreang 2G, 3G, 4G agus 5G.

Bonneagar Digiteach: Na comhpháirteanna a thacaíonn le leathanbhanda, ríomhaireacht agus cumarsáid.

Lár an Cheantair (dá ngairtear Príomh-Shráidbhaile Uirbeach freisin): Limistéar le haghaidh saoraidí seirbhíse measctha suntasacha, lena n-áirítear raon siopaí a fhreastalaíonn ar chomharsanacht chónaithe níos leithne atá tadhlach leis. Go traidisiúnta is lárionaid stairiúla sráidbhailte uirbeacha iad i mbuachbhailte laistigh agus lasmuigh chathair Bhaile Átha Cliath nó an áit, de réir mar a leathnaigh na buachbhailte, de lárionaid siopadóireachta níos mó a fhreastalaíonn ar dhobharcheantar cónaithe leathan. Úsáidtear an téarma freisin i mbeartas pleanála miondíola.

Téamh Ceantair: Córas is ea téamh ceantair chun teas a ghintear i suíomh láraithe a dháileadh le haghaidh riachtanas teasa cónaithe agus tráchtála mar théamh spáis agus téamh uisce.

Feidhmeannas Réigiúnach Bhaile Átha Cliath do Dhaoine gan Dídean: An comhlacht comhroinnte chun seirbhísí reachtúla do dhaoine gan dídean a sholáthar i gceithre Údarás Áitiúil Bhaile Átha Cliath.

Fintech: Cláir ríomhaireachta agus teicneolaíocht eile a úsáidtear chun tacú le seirbhísí baincéireachta agus airgeadais nó chun iad a chumasú.

Innill Eacnamaíoch: Limistéar a bhfuil feidhm agus feidhmíocht láidir eacnamaíochta aige, a bhfuil iarmhairtí agus naisc thábhachtacha aige sa limistéar níos leithne ar go leor leibhéal (ar fud na cathrach, réigiúnacha, náisiúnta, idirnáisiúnta srl.).

Speisialtachtaí Eacnamaíoch: Cineálacha speisialtóra gníomhaíochta eacnamaíochta agus gnó go hiondúil nuair a bhíonn gnólachtaí den chineál céanna ag comhlonnú agus ag comhlánú a chéile ina réimse saineolais ghnó. Sampla is ea an Mol Digiteach ina bhfuil cuideachtaí ardteicneolaíochta nuálacha a bhaineann leis na meáin lonnaithe i gceantar amháin.

Lorg Éiceolaíoch (Éicea): Tomhas ar éileamh an duine agus ar thomhaltas acmhainní nádúrtha mar gheall ar roghanna stíl mhaireachtála i gcoinne chumas nádúrtha an domhain na hacmhainní seo agus an timpeallacht nádúrtha a athnuachan.

Measúnú Tionchair Éiceolaíoch: Próiseas chun tionchair fhéideartha ghníomhartha sainithe ar éiceachórais nó a gcomhpháirteanna a shainaithint, a chainníochtú agus a mheas. Is féidir é a dhéanamh mar cuid de SEA / EIA foirmiúil nó chun tacú le cineálacha eile measúnaithe nó measúnaithe comhshaoil. (Féach freisin 'Measúnú Tionchair Bithéagsúlachta').

R-Thráchtáil Trádáil táirgí nó seirbhísí ag úsáid líonraí ríomhaire. Is foirm a bhfuil tóir air ná siopadóireacht ar líne a ligeann do thomhaltóirí earraí nó seirbhísí a cheannach go díreach ó dhíoltóir thar an Idirlíon ag baint úsáide as brabhsálaí gréasáin.

Feithiclí Leictreacha: Faigheann feithicil leictreach ceallraí amháin nó feithicil uile-leictreachais a cumhacht go léir óna pacáistí ceallraí agus dá bhrí sin níl aon inneall dócháin inmheánaigh, ná cill bhreosla, ná umar breoslaici. Is éard atá i bhfeithicil hibrideach breiseán (PHV), ná feithicil leictreach hibrideach a úsáideann ceallraí in-athluchtaithe, nó feiste stórála fuinnimh eile, ar féidir í a athshlánú go luchtú iomlán trí phlocóid a nascadh le foinse cumhachta leictre seachtraí. Roinneann PHEV na tréithe a bhaineann le gnáthfeithicil leictreach hibrideach, a bhfuil mótar leictreach agus inneall dócháin inmheánaigh (ICE) aige, agus le feithicil uile-leictreach araon, a bhfuil plocóid aige chun nascadh leis an eangach leictreach.

Carbón Ionchorpraithe: Tagraíonn carbón ionchorpraithe do na hastaíochtaí a bhaineann leis na gníomhaíochtaí go léir a bhaineann le soláthar, mianadóireacht, fómhar amhábhar, na hábhair seo a athrú go táirgí foirgníochta, iad a iompar chuig láithreán agus iad a ionchorprú i bhfoirgneamh, agus ina dhiaidh sin iad a chothabháil, a athsholáthar, a bhaint agus a dhiúscairt ag an deireadh dá saolré.

Measúnacht Tionchair Timpeallachta: Is próiseas measúnaithe é EIA ar éifeachtaí tionscadail nó togra forbartha ar an gcomhshaol. Sa réimse pleanála, déanann údarás pleanála nó an Bord Pleanála é le linn breithniú a dhéanamh ar iarratais ar chead pleanála, agus Tuarascáil um Measúnacht Tionchair Timpeallachta (EIAR) á chur san áireamh. Tá na tionscadail ina bhfuil gá le EIA a dhéanamh dóibh liostaithe in Iarscríbhinn I agus in Iarscríbhinn II den Treoir EIA, arna leasú.

Tuarascáil ar Mheasúnacht Tionchair Timpeallachta: Is dtuarascáil nó ráiteas é Tuarascáil ar Mheasúnacht Tionchair Timpeallachta ar na héifeachtaí, más ann dóibh, a bheadh ag an tionscadal bheartaithe, dá ndéanfaí í, ar an gcomhshaol. Ullmhaíonn an forbróir é chun an próiseas EIA a threorú.

Cealla Tráchtá Comhshaoil: Úsáideann Cealla Tráchtá Comhshaoil bearta bainistíochta tráchtá mar bhealach chun trácht neamhriachtanach a chosc ó bhóithre cónaithe mí-oiriúnacha a úsáid, chun timpeallacht níos sábháilte agus níos tarraingtí a chruthú laistigh de cheantair chill. Nuair is féidir, tá cealla tráchtá féinchiomsitheach agus clúdaíonn siad comharsanachtaí áitiúla saineúla.

Treoir an AE: Gníomh dlíthiúil de cuid an tAontas Eorpach, a cheanglaíonn ar bhallstáit toradh áirithe a bhaint amach gan na bealaí don toradh sin a bhaint amach a dheachtú.

Treoir Líonadh Talún an AE: Treoir Chomhphobail Eorpach (1999/31/CE) a bhfuil sé mar aidhm fhoriomlán aici éifeachtaí diúltacha ar an gcomhshaol a chosc nó a laghdú, go háirithe truailliú uisce dromchla, screamhuisce, ithreach agus aeir, ar an gcomhshaol domhanda, lena n-áirítear an éifeacht cheaptha teasa, chomh maith le haon riosca dá bharr do shláinte an duine, ó líonadh talún dramhaíola, le linn saolré iomlán an líonadh talún.

Plátaí Urláir: Cruith fisiceach agus spás lorg coise an fhoirgnimh agus a spás urláir inmheánach ina dhiaidh sin. Tá plátaí móra urláir le fáil i bhfoirgnimh níos mó ar leithead agus ar dhoimhneacht. D'fhéadfaí a rá go bhfuil plátaí móra urláir ag teastáil ó chineálacha áirithe úsáide talún mar cheanncheathrú oifige corparáideacha, ollmhargaí srl.

Measúnú Riosca i gcás Tuilte: Staidéar chun riosca tuilte a mheas faoi chúinsí reatha agus amach anseo, mar shampla athruithe ar aeráid, úsáid talún, forbairt nó bainistíocht riosca tuile.

Bainistíocht Riosca Tuilte: Comhcheanglaíonn Bainistíocht Riosca Tuilte an fheidhm atá ann rioscaí i gcás tuilte a mhaolú agus monatóireacht a dhéanamh orthu agus d'fhéadfadh go mbeadh gníomhaíochtaí réamh-thuilte, teagmhas tuile nó iar-thuilte san áireamh ann.

Infheistíocht Dhíreach Eachtrach: Infheistíocht a rinne cuideachta nó eintiteas atá lonnaithe i dtír amháin, i gcuideachta nó eintiteas atá lonnaithe i dtír eile.

Lonradh: Gile iomarcach a bhfuil mar chúis le míchompord amhairc.

Earraí Áise: Samplaí d'earraí den sórt sin is ea bia, deochanna alcólacha agus neamh-mheisciúla, tobac agus earraí tí neamh-mharthanacha.

Earraí Comparáide: Samplaí d'earraí den sórt sin is ea éadaí agus coisbheart, troscán, feistis agus trealamh tí (seachas bianna neamh-mharthanacha), táirgí míochaine agus cógaisíochta, fearais agus trealamh teiripeacha, trealamh agus gabhálais oideachais agus áineasa, leabhair, nuachtáin agus irisí, earraí do chúram pearsanta agus earraí nach bhfuil aicmithe in áit eile.

Glasbhealach: Is conair áineasa nó coisithe é glasbhealach do thurais neamh-mhótair, a fhorbraítear ar bhealach comhtháite a fheabhsaíonn timpeallacht agus cáilíocht beatha an cheantair máguaird. Ba cheart go gcomhlíonfadh na bealaí seo caighdeán shásúla leithead, grádáin agus riocht dromchla lena chinntiú go bhfuil siad so-úsáidte agus a bhfuil riosca íseal ag gabháil leo d'úsáideoirí de gach cumas. Tá glasbhealaí ann do gach duine.

An chonair ghlas: Ceangal líneach glas feadh bealaí bóthair agus iarnróid, aibhneacha agus canálacha, lena n-áirítear bealaí rothaíochta agus cearta slí. Nascann siad seo spásanna oscailte níos mó, gnáthoga agus ceantair de thírdhreach nádúrtha.

Bonneagar Glas: Úsáidtear an téarma seo ar dhá bhealach. Is féidir leis cur síos a dhéanamh ar líonra de spásanna oscailte ceangailte, ardchaighdeán, ilfheidhmeacha, conairí, agus na naisc eatarthu, a sholáthraíonn seirbhísí comhshaoil agus tairbhí iomadúla do dhaoine agus don fhiadhúlra. Úsáidtear é freisin chun cur síos a dhéanamh ar raon leathan beart dearaidh, teicnící agus ábhar a bhfuil carachtar inbhuanaithe acu agus a bhfuil tionchar tairbhíúil comhshaoil acu cosúil le painéil ghréine, tuirbíní gaoithe srl.

Díon Glas: Díon le fásra beo ag fás i bhfoshraith nó i meán fáis. Tugtar éicidíonta, díonta fásmhara nó díonta maireachtála orthu freisin.

Seomra Inchónaithe: Sna seomraí inchónaithe cuirtear 'cóiríocht mhaireachtála' an áitribh ar fáil. Ina measc tá seomra suite, seomra bia, staidéar, oifig bhaile, grianán, seomra leapa srl. Ní chuimsíonn siad an seomra folctha, an leithreas, an seomra fónais, an seomra stórais agus an spás cúrsaíochta. Ní seomra inchónaithe í cistin mura soláthraíonn sí spás le haghaidh bia a ithe.

Oidhreacht: Faoi Acht Oidhreachta 1995, sainmhínítear oidhreacht ar bhealach cuimsitheach mar ní lena gcuimsítear séadchomharthaí, earraí seandálaíochta, earraí oidhreachta cosúil le saothair ealaíne agus tionsclaíochta, cáipéisí agus taifid ghinealais, oidhreacht ailtireachta, flóra, fána, gnáthóga fiadhúlra, tírdhreacha, muirdhreacha, raiceanna, geolaíocht, páirceanna oidhreachta agus gairdíní agus uiscebhealaí intíre.

Sráideanna cónaithe: Is sráideanna cónaithe iad ina roinntear an spás bóthair idir tiománaithe agus úsáideoirí eile bóithre le riachtanais agus sábháilteacht níos leithne cónaitheoirí, lena n-áirítear daoine a bhíonn ag siúl agus ag dul ar rothar, a dtugtar tosaíocht dóibh thar thiománaithe gluaisteáin.

Measúnú Riachtanas agus Éileamh Tithíochta (HNDA): Measúnú ar riachtanas tithíochta reatha agus réamh-mheasta in údarás áitiúil mar a cheanglaítear leis an gCreat Pleanála Náisiúnta.

Sprioc Sholáthar Tithíochta: Ríomh an riachtanais tithíochta d'údarás áitiúil ar feadh tréimhse plean forbartha sé bliana, de réir modheolaíochta a leagtar amach i dTreoirínte Alt 28 i mí na Nollag 2020.

Straitéis Tithíochta: Doiciméad, a éilítear faoi achtanna pleanála agus forbartha, ina leagtar amach straitéis an údaráis áitiúil i soláthar tithíochta do dhaonra reatha agus todhchaí an cheantair riaracháin, infhaighteacht tailte atá criosaithe le haghaidh tithíochta, na riachtanais shóisialta, inacmhainne agus catagóirí speisialtóra eile cosúil le tithíocht do dhaoine scothaosta, chun a chinntiú go soláthraítear meascán réasúnta de chineál tithíochta chun freastal ar riachtanais aitheanta, agus chun dáileadh cothrom agus comhtháthú cineálacha éagsúla tithe ar fud na cathrach a chinntiú.

Tíopeolaíochtaí Tithíochta: Cineálacha éagsúla dearaidh agus carachtar tithíochta. Samplaí díobh seo ná na difríochtaí i gcainníocht seomra leapa in aghaidh an árasáin, an difríocht idir árasáin, dúbailtí, tithe baile, tithe leathscoite srl.

Hidreamhoirfeolaíocht: Breithniú ar charachtar fisiceach agus cion uisce do bharlaigh.

Táscairí: Staidreamh intomhaiste agus cainníochtúil a thaispeánann treocht, nuair atá siad grúpáilte thar thréimhse ama. Úsáidtear ar leithligh nó i dteannta le téarma eile (m.sh. Táscairí Feidhmíochta Cathrach).

Oidhreacht Thionsclaíoch: Fothracha fisiciúla de stair na teicneolaíochta agus an tionscail, mar shuíomhanna déantúsaíochta agus mianadóireachta, chomh maith le bonneagar cumhachta agus iompair.

Próisis Thionsclaíochta: Ciallaíonn sé seo aon phróiseas a dhéantar le linn trádála nó gnó seachas talmhaíocht agus a bhaineann le haon earra nó cuid d'earra a chruthú nó a ghabhann leis (lena n-áirítear feithicil, aerárthach, long nó ártach, nó scannán, físeán nó taifeadadh fuaimne), nó athrú, deisiú, ornáidiú, críochnú, glanadh, níochán, pacáil, cannú, oiriúnú le díol, briseadh suas nó scartáil d'aon earra, lena n-áirítear mianraí a fháil, a chóiriú nó a chóireáil.

Lár na Cathrach (féach freisin lár na cathrach): Mar theorainn ar lár na cathrach ar an taobh ó thuaidh tá an Cuarbhóthar Thuaidh, Bóthar Bhaile Phib, an Chanáil Ríoga, Bóthar na Trá Thuaidh agus Bóthar an Phoirt Thoir, agus ar an taobh ó dheas leis an gCuarbhóthar Theas, Bóthar na Siúire, an Chanáil Mhór ó Bhóthar an Charnáin go dtí Sráid na Canálach Móire Uachtarach, Ascaill na bhFolcadán, Bóthar Dhroichead Londan, Ascaill an Teampaill agus Bóthar an Chladaigh (Féach Léarscáil K).

Bruachbhailte láir (féach freisin an chathair sheachtrach): Na ceantair sin lasmuigh de lár na cathrach (féach an sainmhíniú thuas) a chuimsíonn na ceantair thógtha ón 19ú haois, lena n-áirítear Droim Conrach, tuaisceart Bhaile Phib, Ráth Maonais agus Droichead na Dothra.

Idirlíon na nEarraí: Is éard atá i gceist le hIdirlíon na nEarraí (IoT) ná cur síos ar líonra earraí fisiciúla - a.k.a "earraí" - atá leabaithe le braiteoirí, bogearraí agus teicneolaíochtaí eile chun sonraí a nascadh agus a mhalartú le gairis agus córais eile ar an Idirlíon.

Straitéis Chomhtháite um Bainistíocht Uisce Dromchla: Scéim ina gcuimsítear gnéithe draenála nua agus reatha chun rith chun srutha uisce dromchla a rialú agus a chóireáil ar bhealach inbhuanaithe, ag cinntiú nach bhfuil aon riosca iarmharach do-ghlactha ann ó thuilte, ag cinntiú nach mbeidh aon riosca tuilte méadaithe suas an abhainn nó le sruth agus go soláthraítear leibhéil leordhóthanacha cóireála ar an dromchla uisce mar a bheartaítear a dhoirteadh go díreach chuig sruthchúrsaí atá ann cheana lena gcomhtháthaítear bearta coinneála uisce dúlra-bhunaithe nuair is cuí.

Painéal Idir-Rialtasach ar Athrú Aeráide (IPCC): Is é an príomhchomhlacht idirnáisiúnta chun an t-athrú aeráide a mheas. Bunaíodh é trí Chlár Comhshaoil na Náisiún Aontaithe (UNEP) agus an An Eagraíocht Meitéareolaíoch Dhomhanda (WMO).

Príomh-Shráidbhailte Uirbeacha: Féach freisin ar Láir an Cheantair. Moil áitiúla d'áiseanna tráchtála, miondíola, fostaíochta agus pobail a bhfuil féiniúlacht áitiúil shainiúil acu - a chuirtear ar fáil go ginearálta leis an gcriosú Z4 (Seirbhísí Measctha).

Príomh-Oibrí: Is fostaí na hearnála poiblí é a mheastar go soláthraíonn sé nó sí seirbhís riachtanach i dtimpeallacht uirbeach amhail altra nó comhraiceoir dóiteáin.

Tionscnamh Cicdhúiseachta: Cur chuige plean-threoraithe d'fhorbairt incriminteach de thailte cónaithe atá criosaithe go straitéiseach agus mionsonraithe sa doiciméad 'Tógáil 2020'.

Geilleagar Eolasbhunaithe: Úsáid eolais chun tairbhí eacnamaíocha a tháirgeadh don tsochaí bunaithe go príomha ar scileanna intleachtúla, cruthaitheacht, taighde agus forbairt, agus teicneolaíocht.

Prótacal Kyoto: Conradh comhshaoil idirnáisiúnta atá ceangailteach ó thaobh dlí do thíortha a shínigh isteach sa chonradh chun a dtáirgeadh gás ceaptha teasa a laghdú de réir spriocanna sainithe thar thréimhse ama shonraithe. Síníodh an conradh i 1997 i gcathair Kyoto, an tSeapáin agus tháinig sé i bhfeidhm in 2005. Socraítear spriocanna chun laghduithe ar astaíochtaí a bhaint amach de réir céatadáin shocraithe faoi bhun leibhéil na bliana 1990.

An Ghníomhaireacht Forbartha Talún: Is comhlacht tráchtála, Stát-urraithe é LDA a cruthaíodh chun talamh atá faoi rialú an Stáit a chomhordú le haghaidh na n-úsáidí is fearr is féidir nuair is cuí, le béim ar sholáthar tithíochta.

Inléiteacht: Bealaí timpeall an cheantair uirbigh atá éasca le tuiscint agus dul tríothu agus an tionchar a imríonn an timpeallacht thógtha ar an gceantar. I measc na rannpháirtithe ar inléiteacht an cheantair uirbigh tá ord soiléir sa ghréasán sráideanna, línte maithe radhairc agus frámaíocht radhairc, cásanna sainchomharthaí srl.

Staidéar Inléite ar Bhaile Átha Cliath: Staidéar a rinne Comhairle Cathrach Bhaile Átha Cliath chun bealaí a aithint chun feabhas a chur ar an gcaoi a mbogann daoine mar choisithe ar fud lár na cathrach agus chun iad féin a threorú chun príomhláithreacha a aimsiú ar nós ceantair fostaíochta, saoráidí iompair poiblí, sráideanna miondíola, institiúidí cultúrtha srl. Rinneadh na ceantair ina bhfuil carachtar éagsúla iontu laistigh den chathair a scrúdú agus aithníodh bearta féideartha chun gluaiseacht agus treorú bealaí a fheabhsú ar fud lár na cathrach.

Cur Chuige Saolré: Tagraíonn an téarma seo, mar a úsáidtear in 'I dTreo 2016 - Comhaontú Comhpháirtíochta Sóisialta, agus an Plean Gníomhaíochta Náisiúnta um Chuimsiú Sóisialta 2007–2016, do dhul i ngleic le fadhbanna a bhíonn ag daoine ag céimeanna éagsúla dá saol. Is iad seo a leanas na céimeanna saolré: leanaí, daoine ar aois oibre, daoine scothaosta, daoine faoi mhíchumas.

Tithe ar feadh an tSaoil: Cineál tithíochta atá inrochtana agus áisiúil do cuid mhór den daonra ó leanaí óga go seandaoine atá níos laige agus iad siúd a bhfuil lagú corpartha nó céadfach sealadach nó buan orthu.

Tionscnamh na Cathrach Beo: Is scéim de dhreasachtaí cánach maoine é Tionscnamh na Cathrach Beo a bhaineann le hathchóiriú cónaithe agus tráchtála a bhfuil feidhm aige i 'gceantair athghiniúna speisialta' áirithe i láir Bhaile Átha Cliath, Corcaigh, Luimnigh, na Gaillimhe, Phort Láirge agus Chill Chainnigh.

Plean Ceantair Áitiúil (LAP): Is pleananna reachtúla iad Pleananna Ceantair Áitiúla a chuimsíonn ceantair áitiúla atá sainithe go sonrach. Caithfear cloí leo agus forbairt á threorú sna ceantair dá dtagraíonn siad.

Coiste Forbartha Pobail Áitiúil (CFPÁ): Coiste atá freagrach as comhordú, rialachas, pleanáil agus maoirseacht ar chaiteachas ar fhorbairt áitiúil.

Plean Eacnamaíoch agus Pobail Áitiúil (LECP): Plean ina leagtar amach na cuspóirí agus na gníomhartha is gá chun forbairt eacnamaíoch agus phobail na cathrach a chur chun cinn agus tacú leis.

Plean Feabhsúcháin Comhshaoil Áitiúil (LEIP): Plean a sholáthraíonn cur chuige struchtúrtha maidir le feabhsú fisiceach de limistéar beag sainithe.

Máistirphleananna: Creat chun treoir dearaidh limistéar-shonrach agus níos mionsonraithe a sholáthar d'fhorbairt úsáide measctha ar mhórsála, mar shampla, chun struchtúr foriomlán do chomharsanacht nua a léiriú.

Meán: Meánluach nó luach lárnach de thacar uimhreacha.

Airmheán: I tacar sonraí arna rangú de réir luacha, an luach a scarann an leath uachtarach ón leath íochtarach den tacar sonraí (an lárphointe nó an meánluach).

Limistéar Cathrach: Téarma a úsáidtear i dtreoirínte pleanála réigiúnacha chun tagairt a dhéanamh don limistéar foirgnithe reatha i mBaile Átha Cliath agus a phurláin (lena n-áirítear codanna de gach ceann de cheithre údarás áitiúla Bhaile Átha Cliath).

Croí Cathrach: Croílár an cheantair uirbigh fhoirgnithe seachas na ceantair de charachtar bruachbhailte laistigh den limistéar foirgnithe. Go traidisiúnta bíonn meastar gurb é lárchathair Bhaile Átha Cliath croílár na cathrach sa chomhthéacs réigiúnach.

Eachlann: Go stairiúil comhdhéanta de stábla le cóiríocht mhaireachtála thuas. Tógtha de ghnáth ar chúl shraith tithe Seoirseach agus luath-Victeoiriach níos mó (Déanmhais Chosanta go minic).

Micreafhuinneamh In-Athnuaite : Giniúint fuinnimh ó theicneolaíochtaí foinsé ísealcharbóin nó saor ó charbón.

Maolú: Gníomh a cuidíonn le tionchair phróisis nó forbartha ar an timpeallacht ghlactha a laghdú. Is minic a úsáidtear é i gcomhar le bearta a dhéanfadh iarracht tionchair dhiúltacha próisis nó forbartha a laghdú.

Plean Bainistíochta Soghluaisteachta: Bearta sonracha a chuireann fostóir(i) i bhfeidhm ag forbairtí beartaithe chun roghanna taistil inbhuanaithe a spreagadh agus a thacú don fhoireann, do chuariteoirí agus do chustaiméirí.

Aistriú córa iompair: An próiseas ina n-athraíonn daoine a n-iompar taistil (idir an baile agus an obair de ghnáth) ó chineál áirithe iompair (carr príobháideach mar shampla) go cineál eile taistil níos inbhuanaithe (iompar poiblí mar shampla).

MUGA: Limistéar cluichí ilúsáide lasmuigh, go minic le dromchlaí sintéiseacha a fhreastalaíonn ar roinnt spóirt éagsúla.

Institiúidí Cultúrtha Náisiúnta: Is iad sin an Chartlann Náisiúnta, an Ceoláras Náisiúnta, Amharclann na Mainistreach, Ard-Mhúsaem na hÉireann, Leabharlann Náisiúnta na hÉireann, Gailearaí Náisiúnta na hÉireann, Leabharlann Chester Beatty, Áras Nua-Ealaíne na hÉireann agus Gailearaí Crawford.

An Ghníomhaireacht Náisiúnta um Bainistíocht Sócmhainní (NAMA): An ghníomhaireacht atá freagrach as iasachtaí forbartha maoiné a fháil agus an toradh is fearr a fháil don Stát orthu.

Fardal Náisiúnta na hOidhreachta Ailtireachta: Is tionscnamh reachtúil, stáit é an NIAH faoi riarachán na Roinne Tithíochta, Rialtais Áitiúil agus Oidhreachta. Is é cuspóir an NIAH oidhreacht ailtireachta na hÉireann tar éis na bliana 1700 a shainaithint, a thaifeadadh agus a mheas, go haonfhoirmeach agus go comhsheasmhach mar chabhair chun an oidhreacht thógtha a chosaint agus a chaomhnú. Soláthraíonn suirbhéanna NIAH bunús do mholtaí an Aire Tithíochta, Rialtais Áitiúil agus Oidhreachta d'údarais phleanála chun struchtúir áirithe a áireamh ina dTaifead ar Dhéanmhais Chosanta (RPS).

Ráiteas Tionchair Natura (NIS): Ráiteas, chun críocha Airteagal 4 den Treoir maidir le Gnáthóga, faoi impleachtaí na forbartha beartaithe, as féin nó i gcomhcheangal le pleananna nó tionscadail eile, do láithreán Eorpach amháin nó níos mó, i bhfianaise chuspóirí caomhnaithe an láithreáin nó na láithreán. Is é an t-iarratasóir a ullmhaíonn é seo.

Tuarascáil Tionchair Natura (NIR): Ráiteas chun críocha Airteagal 6 den Treoir maidir le Gnáthóga, faoi impleachtaí phlean úsáide talún, as féin nó i gcomhcheangal le pleananna nó tionscadail eile, do Láithreán Eorpach amháin nó níos mó, i bhfianaise chuspóirí caomhnaithe an láithreáin nó na láithreán. Is é an t-údarás inniúil a ullmhaíonn é seo.'

Comharsanacht Ceantar geografach aitheanta arb iad na sainairíonna de ná forbairt chónaithe agus pobal sóisialta agus bonneagar cathartha ar nós scoileanna agus áiseanna cúram sláinte. Tá pointe fócasach ag go leor comharsanachtaí cosúil le sráidbhaile uirbeach a bhfuil raon siopaí agus seirbhísí áitiúla ann a fhreastalaíonn ar anlimistéarin aice láimhe.

Láir Chomharsanachta: Suíomhanna tábhachtacha sa chathair ina bhfuil raon níos lú seirbhísí agus saoráidí measctha comhlonnaithe chun leasa do bharcheantar cónaithe áitiúil. De ghnáth is éard atá iontu ná sraith aonad tráchtála a sholáthraíonn siopaí áitiúla, seirbhísí cosúil le hoifig an phoist, an teach tábhairne áitiúil agus seirbhísí gairmiúla agus tráchtála eile.

Cuspóirí: Féach ar 'Beartais agus Cuspóirí'.

Cathair Seachtrach (féach freisin Bruachbhailte Láir): Go ginearálta na ceantair sin atá idir na ceantair / sráidbhailte uirbeacha ón 19ú haois agus teorainn na cathrach.

Creat Inbhuanaithe Uileghabhálach: Struchtúr treorach ar fud na cathrach chun comhordú agus treoir éifeachtach a sholáthar ar fud na mbeartais agus na gcinntí uile chun cathair inbhuanaithe a bhaint amach.

Faireachas Éighníomhach: An deis do shrian a chur ar choireacht trí chéimeanna a ghlacadh chun an tuiscint go bhféadtar muintir a fheiceáil trí dheardh uirbeach. Go sonrach, gnéithe fisiciúla, gníomhaíochtaí agus daoine a chur sa chaoi is go bhfuil an méid is mó d'infheictheacht agus go ndéantar idirghníomhaíocht shóisialta dhearfach a chothú.

Comhforbairt Áite: Cur chuige ilghnéitheach maidir le pleanáil, dearadh agus bainistíocht spásanna poiblí. Baineann comhforbairt áite leas as sócmhainní, inspioráid agus acmhainneacht an phobail áitiúil, agus é mar aidhm spásanna poiblí a chruthú a chuireann sláinte, sonas agus folláine daoine chun cinn.

An tAcht um Pleanáil agus Forbairt 2000: Príomhbhunús reachtach chóras pleanála na hÉireann, lena n-áirítear leasuithe iardain.

Beartais agus Cuspóirí: Le beartais, leagtar amach an treoir ghinearálta atá le glacadh agus le leanúint ag an gComhairle Cathrach chun pleanáil cheart agus forbairt inbhuanaithe a ceantair a bhaint amach. Os a choinne sin, tá cuspóirí níos sainiúla agus tagraíonn siad do chlár iarbhír a rachaidh i dtreo beartais nó straitéis a bhaint amach. De ghnáth ba cheart cuspóirí a bhaint amach laistigh de shaolré an phlean forbartha.

Geilleagar Iarcharbóin: Geilleagar ina dtiocfaidh foinsí fuinnimh in-athnuaite in ionad breoslaí iontaise mar phríomhfhoinsí fuinnimh i ngníomhaíochtaí eacnamaíocha. Cuideoidh teicneolaíocht fheabhsaithe, éifeachtúlacht níos fearr, costais níos ísle agus úsáid foinsí fuinnimh in-athnuaite le húsáid breosla carbóin a laghdú chun geilleagar iarcharbóin a bhaint amach.

Líonra Rannpháirtíochta Poiblí (PPN): Is é an PPN an príomhnasc trína nascann an t-údarás áitiúil leis na hearnálacha pobail, deonacha agus comhshaoil.

Ealaín Phoiblí: Raon leathan de léiriú ealaíne lena n-áirítear coimisiúnú ar shaothar buan chomh maith le saothar sealadach mar fhoirmeacha ealaíne taibhithe (ceol, drámaíocht, damhsa) agus foirmeacha ealaíne eile cosúil le scannán, litríocht, srl.

Ríocht Phoiblí: Ceantair atá inrochtana don phobal agus iad ag gluaiseacht trí áit uirbeach. Is minic a úsáidtear é agus tú ag trácht ar cháilíocht cosán, spásanna cathartha ar nós páirceanna agus spás bóthair agus na comhpháirteanna a ghabhann leis, lena n-áirítear ríocht na gcóireálacha dromchla, cáilíocht an troscáin sráide, an soilsithe agus an phlandála.

Déanamhas Cosanta: Sainmhínítear 'déanamhas cosanta' mar aon struchtúr nó cuid shonraithe de struchtúr, atá san áireamh i dTaifead na nDéanamhas Cosanta (RPS) de réir fiúntais a sainspéis ailtireachta, staire, seandálaíochta, ealaíne, chultúrtha, eolaíochta, shóisialta nó theicniúil. Níl aon chatagóirí ná gráid de dhéanamhas chosanta ann. Síneann an chosaint go dtí an taobh amuigh agus taobh istigh den struchtúr, agus a daingneáin agus a ghnéithe. Cosnaítear struchtúir atá suite laistigh de chúirtealáiste déanamhas chosanta chomh maith lena taobh istigh faoi seach.

Limistéir Chiúine: Limistéar ina bhfuil teorainn torainn i rith an lae de 55 deicibeil agus 45 deicibeil san oíche, de réir threoir Torainn an Aontais Eorpaigh.

Dobharcheantar Miondíola: An limistéar timpeall ar áitreabh miondíola as a gintear an cuid is mó den thomhaltas don áitreabh.

Croí Miondíola: An limistéar lárnach le haghaidh gníomhaíochta miondíola ardoird sa chathair. Áireofaí i gcroílár miondíola Bhaile Átha Cliath suíomhanna tábhachtacha ar nós Sráid Anraí agus Sráid Grafton agus na sráideanna siopadóireachta ainmnithe eile de chatagóir 2.

Ordlathas Miondíola: Na leibhéil éagsúla nó an aicme tábhachta a bhaineann le suíomhanna miondíola i dtéarmaí náisiúnta, réigiúnacha nó cathrach. Tá ról i bhfad níos mó ag ionaid ard-aicmithe i soláthar seirbhísí do dhobharcheantar an-leathan nó speisialaithe (m.sh. mealltar daoine as gach cearn den tír agus den chathair le siopaí faisin na mórsráide i lár na cathrach) agus tá ról níos áitiúla agus comharsanachta ag ionaid atá aicmithe ar leibhéal níos ísle (siopaí cúinne mar áis do chónaitheoirí áitiúla). Is féidir le tuiscint ar an ordlathas cuidiú le beartais cheart a threorú chun ról agus cáilíocht na n-ionad éagsúil a chosaint.

Miondíol: Ardoird: Déantar earraí a aicmiú ar scála coibhneasta ó earraí ísealoird go hearraí ardoird. Is iad earraí ísealoird na hearraí sin a theastaíonn ó thomhaltóirí go minic agus, dá bhrí sin, níl siad sásta taisteal ach achair ghearra chun iad a fháil. Ní bhíonn gá le hearraí ardoird chomh minic sin agus mar sin bíonn tomhaltóirí sásta taisteal níos faide chun iad a fháil. Tugtar faoi na turais níos faide seo ní amháin chun críocha ceannaigh ach chun gníomhaíochtaí eile freisin.

Trádstóras Miondíola: Siopa mór aonleibhéil a dhéanann sainfheidhmiú ar dhíol earraí toirtiúla tí, mar shampla cairpéid, troscán agus earraí leictreacha, earraí toirtiúla DIY, feithiclí, carbháin, báid, ábhair thógála agus táirgí garraodóireachta.

Athléimneacht: An cumas atá ag córais shóisialta nó éiceolaíoch chun suaitheadh a ionsú agus an bunstruchtúr agus na bealaí oibríochta céanna a choinneáil, an cumas chun féin-eagrú, agus an cumas dul in oiriúint do strus agus d'athrú.

Crios Bruachánach: Seo an limistéar idir talamh agus abhainn nó sruthán agus tá sé suntasach ó thaobh éiceolaíochta de. Tugtar abhann air freisin.

Plean Bainistíochta Abhantraí: Mar a cheanglaítear le Creat-Treoir Uisce an AE (2000/60/CE), leis na pleananna seo bunófar plean straitéiseach do bhainistíocht fhadtéarmach an Cheantair Abhantraí.

Athchóiriú Abhann: Tagraíonn athchóiriú abhann d'éagsúlacht mhór beart agus cleachtas éiceolaíoch, fisiceach, spásúil agus bainistíochta. Tá siad seo dírithe ar staid nádúrtha agus ar fheidhmiú an chórais abhann a athshlánú chun tacú le bithéagsúlacht, áineas, bainistíocht tuile agus forbairt tírdhreacha.

Siopa: Aicme 1 Ciallaíonn sé struchtúr a úsáidtear chun aon cheann nó gach ceann de na críocha seo a leanas, nuair a dhéantar an díolachán, an taispeáint nó an tseirbhís go príomha le daoine ón bpobal a thugann cuairt air:

- a) Le haghaidh miondíola earraí a dhíol.
- b) Amhail oifig an phoist.
- c) Le haghaidh ticéid a dhíol nó mar ghníomhaireacht taistil.
- d) Chun ceapairí nó bia eile nó fíon a dhíol lena dtomhailt as an áitreabh, i gcás go bhfuil díol an bhia nó an fhíona sin tánaisteach don phríomhúsáid mhiondíola, agus sainmhínítear 'fíon' mar aon deochanna meisiciúla a fhéadfar a dhíol faoi eisheadúnas miondíoltóra fíona (de réir bhrí an Achta Airgeadais (1909–1910), 1910), 10 Edw. 7. & 1 Geo. 5, c.8.
- e) Le haghaidh gruagaireachta.
- f) Chun earraí a thaispeáint le díol.
- g) Chun earraí nó earraí baile nó pearsanta a fhuiliú.
- h) Mar neachtlainnín nó glantóirí tirime.
- i) Earraí a ghlacadh chun iad a ní, a ghlanadh nó a dheisiú.

Ní chuimsíonn sé aon úsáid a bhaineann le seirbhísí tórraimh a sholáthar nó mar theach tórraimh, nó mar óstán, bialann nó teach tábhairne, nó chun bia te a dhíol lena chaitheamh as an áitreabh, ach amháin faoi mhír (d) thuas, nó aon úsáid lena mbaineann aicme 2 nó 3 de Cuid 4 de Sceideal 2 de na Rialacháin Pleanála agus Forbartha, 2001 (arna leasú).

Salmainid: Aon cheann d'éisc éagsúla an chlann salmonidae, lena n-áirítear an bradán, an breac, an donnóg aille agus an t-iasc geal.

Treoirínite Alt 28: Treoirínite d'Údaráis Áitiúla ar bheartas pleanála arna n-eisiúint ag an Aire Tithíochta faoi Alt 28 den Acht um Pleanáil agus Forbairt 2000(arna leasú), nach mór d'Údaráis Áitiúla aird a thabhairt orthu agus a bhfeidhmeanna pleanála á gcur i gcrích acu.

Tástáil Seicheamhach: Bealach chun a sheiceáil gur roghnaíodh an suíomh is oiriúnaí agus is fearr atá ar fáil le haghaidh oibríochta miondíola nua. D'fhonn an ról, an fheidhmíocht agus carachtar láidir a chosaint ar shuíomhanna miondíola seanbhunaithe, tá sé tábhachtach go dtreorófar infheistíocht miondíola nua a lonnú gar do shuíomhanna atá ann cheana le haghaidh rochtana roinnte, bonn saincheaptha roinnte agus chun an t-ionad baile / dúiche nó comharsanachta atá ann cheana a chomhdhlúthú.

Cónaí Comhroinnte/Forbairtí Comhchónaithe: Is éard atá i 'cóiríocht chomhroinnte' nó 'Comhchónaí' ná cóiríocht ar cíos arna bhainistiú go gairmiúil, ina bhfuil seomraí aonair ar cíos laistigh d'fhorbairt fhoriomlán a chuimsíonn rochtain ar shaoráidí agus taitneamhachtaí comhroinnte nó comhchoiteanna. (féach freisin Cuid 5.13 de Threoirínite Alt 28 DHPLG, Tithíocht Uirbeach Inbhuanaithe: Caighdeán Dearaidh d'Árasáin Nua' (2018

Ceanglas Sonrach um Bheartas Pleanála (SPPR): Beartas atá leagtha amach i dTreoirínite Alt 28 nach mór d'údaráis áitiúla aird a thabhairt orthu agus a bhfeidhmeanna pleanála á gcomhlíonadh acu.

Breo Spéire: Spéir na hoíche a ghealú thar cheantair ina bhfuil daoine ina gcónaí.

Geilleagar Cliste: Tagraíonn geilleagar cliste don teaghlaim d'fhiontar nuálach agus cruthaitheach (cuideachtaí taighde agus forbartha, ardteicneolaíochtaí, srl.) a chuireann timpeallacht ar ardchaighdeán agus bonneagar inbhuanaithe den chéad scoth (fuinneamh agus ábhair in-athnuaite) chun cinn, a spreagann teicneolaíochtaí agus nuálaíochtaí glasa, agus go minic áirítear comhoibriú le hionaid oideachais tríú leibhéal.

Fiontar Sóisialta: Is gnóthaí iad fiontair shóisialta arb é a bpríomhchuspóir tionchar sóisialta, sochaíoch nó comhshaoil a bhaint amach. Is minic a oibríonn siad chun tacú le grúpaí faoi mhíbhuntáiste ar nós daoine atá dífhostaithe go fadtéarmach, daoine faoi mhíchumas, an lucht siúil, srl., nó chun aghaidh a thabhairt ar shaincheistanna amhail bochtaineacht bhia, tithíocht shóisialta, nó cúrsaí comhshaoil. Cosúil le gnóthaí eile, saothraíonn fiontair shóisialta a gcuspóirí trí thrádáil earraí agus seirbhísí ar bhonn leanúnach. Mar sin féin, déantar aon bharrachais a ghineann fiontair shóisialta a athinfheistiú chun cuspóirí sóisialta a bhaint amach, seachas brabús a uasmhéadú dá n-úinéirí.

Cuimsiú Sóisialta: Is próiseas é cuimsiú sóisialta a chinntíonn go bhfaigheann na daoine sin atá i mbaol na bochtaineachta agus an eisiaimh shóisialta na deiseanna agus na hacmhainní is gá chun páirt iomlán a ghlacadh sa saol eacnamaíoch, sóisialta, polaitiúil agus cultúrtha agus chun taitneamh a bhaint as caighdeán maireachtála a mheastar a bheith gnáth sa tsochaí ina bhfuil siad ina gcónaí. Cinntíonn sé go mbíonn níos mó rannpháirtíochta acu i gcinnteoireacht a théann i bhfeidhm ar a saol agus rochtain acu ar a gcearta bunúsacha³².

Bonneagar Sóisialta: Cuimsíonn bonneagar sóisialta gach bonneagar pobail. An bonneagar fisiceach atá riachtanach do phobail rathúla, i.e. bonneagar pobail amhailscoileanna, leabharlanna, ionaid phobail, spásanna cultúrtha, ionaid sláinte, saoráidí do dhaoine scothaosta agus daoine faoi mhíchumas, áiseanna cúram leanaí, páirceanna, agus áiseanna agus spásanna eile le haghaidh gníomhaíochta súgartha agus áineasa.

Braislí Spásúla de Speisialtachaí Eacnamaíocha: Scaipeadh ionad éagsúil ar fud an cheantair uirbigh ina bhfuil cineálacha áirithe gníomhaíochta eacnamaíochta comhchruinnithe agus comhlonnaithe le haghaidh sineirgí.

Moil Spásúla: Suíomh lárnach agus pointe cóineasaithe, go hiondúil ar phríomhbhealaí iompair phoiblí, don limistéar cónaithe máguaird a bhfuil sé de chumas aige tairseach fheabhsaithe d'úsáidí agus sheirbhísí measctha a ionsú agus soláthar a dhéanamh dó. Úsáidtear é nuair atáthar ag labhairt faoi bhraislí nó faoi príomhionaid uirbeacha.

Creat Spásúil: Plean uileghabhálach chun foirmeacha ordúla a chomhordú agus a chur chun cinn maidir le suíomh na forbartha, chun cur chuige comhtháite a chinntiú i bpatrún na forbartha (mar shampla comhtháthú a dhéanamh ar úsáid talún agus iompar poiblí) agus a chinntíonn go n-úsáidtear an talamh go héifeachtúil.

³² Coimisiún na gComhphobal Eorpach, 2003, lch. 9

Limistéir Speisialta de Rialú Pleanála: Scéim speisialta a ghabhann le limistéir atá ainmnithe mar limistéir chaomhantais ailtireachta (ACAanna). Tá sé mar aidhm aige an ACA a chomhlánú go príomha trí úsáidí áirithe a rialú a bhainfeadh an bonn de cháilíocht agus bheocht an cheantair.

Sonraíocht: Cur síos i scríbhinn ar an obair atá le déanamh, lena n-áirítear na hábhair atá le húsáid, an modh oibre agus an teicníc chríochnaithe.

Páirtí Leasmhar: Ag cur in iúl cineál eagraíochta nó córais ina bhfeictear go bhfuil suim ag na baill go léir nó ag na rannpháirtithe go léir ina rath.

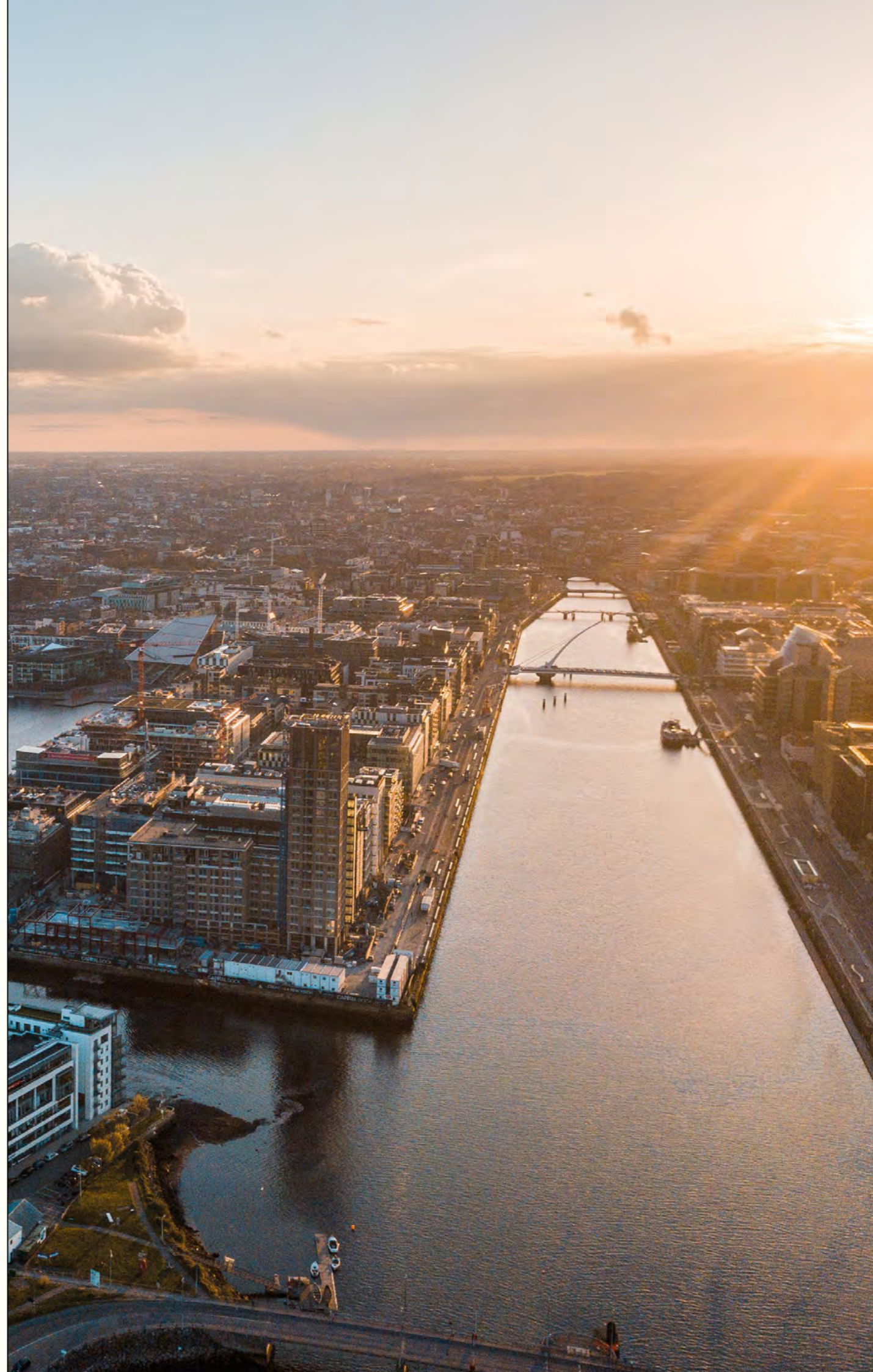
Ceantair Athghiniúna Speisialta Straitéisí: Baineann sé leis na ceantair gheografacha lena mbaineann Tionscnamh na Cathrach Beo - féach <https://mapzone.dublincity.ie/MapZoneLCI/MapZone.aspx?map=LCI>.

Cóiríocht do Mhic Léinn Foirgneamh, nó cuid de, a úsáideadh nó a bhí le húsáid chun freastal ar mhic léinn cibé a sholáthraíonn soláthraí ábhartha é nó nach ea (de réir bhrí an Achta um Cháilíochtaí agus Dearbhú Cáilíochta (Oideachas agus Oiliúint) 2012), agus nach bhfuil le húsáid (i) mar chóiríocht chónaithe bhuan, nó (ii) faoi réir (b), mar óstán, brú, árastán nó cóiríocht den chineál céanna, agus (b) lena n-áirítear cóiríocht chónaithe a úsáidtear mar chóiríocht turasóireachta nó do chuariteoirí ach amháin má úsáidtear é amhlaidh lasmuigh d’amanna téarma acadúla (féach freisin an tAcht um Pleanáil agus Forbairt (Tithíocht) agus Tionóntachtaí Cónaithe 2016).

Crios Forbartha Straitéisí (SDZ): Is éard atá i gCrios Forbartha Straitéisí ná limistéar talún a bhfuil sé beartaithe go mbeadh forbairtí ann a bhfuil tábhacht eacnamaíoch nó shóisialta ag baint leo don Stát.

Measúnacht Straitéiseach Timpeallacht (SEA): Próiseas measúnaithe reachtúil atá bunaithe san AE chun scrúdú a dhéanamh ar na héifeachtaí suntasacha comhshaoil is dócha a bheidh ag plean nó clár, sula nglacfar é. Aithnítear iarmhairtí gníomhartha sula gcuirtear i bhfeidhm iad agus teastaíonn bearta maolaithe iomchuí chun tionchair aitheanta a bhaint mar cuid den plean nó den chlár.

Bealaí Glasa Straitéiseacha: Bealaí agus conairí tábhachtacha a nascann ceantair éagsúla ina gcuirtear modh taistil ardchaighdeáin agus inbhuanaithe ar ardchaighdeán chun cinn. Is sampla maith iad ceantair líneacha de ghnáthóg nádúrtha tábhachtach agus taitneamhacht nádúrtha a gcomhlánaíonn bealaí siúlóide agus rothaíochta den rud a ndéantar tagairt dó sa téarma seo.

Seit Chloiche: Cloch cairéil leathan dronuilleogach a úsáidtear chun críocha pábhála.

Forbairt Inbhuanaithe: Tagann an sainmhíniú ar fhorbairt inbhuanaithe ó Choimisiún Brundtland (1983) ina luaitear gur forbairt í ‘a fhreastalaíonn ar riachtanais an lae inniu gan cur isteach ar chumas na nglún atá le teacht freastal ar a riachtanais féin’.

Córais Draenála Inbhuanaithe (SuDS): Cineál draenála a bhfuil sé mar aidhm aige rith chun srutha a rialú chomh gar dá fhoirse agus is féidir, ag baint úsáide as seicheamh cleachtas bainistíochta agus struchtúir rialaithe atá deartha chun uisce dromchla a dhraenáil ar bhealach níos inbhuanaithe ná roinnt teicnící traidisiúnta.

Córais Draenála Inbhuanaithe (SuDS): Is bealach iad Córais Draenála Inbhuanaithe chun báisteach a bhainistiú chunna tionchair dhiúltacha ar chainníocht agus ar cháilíocht rith chun srutha a a íoslaghdú agus chun na tairbhí a bhaineann le taitneamhacht agus bithéagsúlacht a uasmhéadú do dhaoine agus don chomhshaol.

Comharsanachtaí Inbhuanaithe: Comharsanacht ina ndéantar raon leathan áiseanna agus seirbhísí a chomhtháthú leis na ceantair chónaithe. Tá na faid a thaistealaíonn daoine le haghaidh gníomhaíochtaí éagsúla mar cuid dá gcáilíocht beatha (rochtain ar obair, baile, áiseanna pobail, cultúrtha agus fóillíochta, saoráidí miondóla) gearr agus tá siad fabhrach le hiompar poiblí, siúlóid, rothaíocht srl a úsáid. Freastalaítear ar riachtanais an pobal in achair ghearra.

Sineirgí: Naisc láidre idir láithreacha éagsúla, carachtar comhlántach i dtéarmaí gníomhaíochtaí agus cineálacha úsáidí agus idirghníomhaíochtaí láidre comhfhreagracha, agus nuair is mó an tsuim ná na codanna a chur leis.

Glacadh ar Láimh: Údarás áitiúil a ghlacann ar láimh an reáchtáil/cothabháil/úinéireacht de thailte a forbraíodh go príobháideach ach a bhfuil rochtain phoiblí orthu agus leas poiblí níos leithne maidir lena soláthar ag gabháil leo. Ina dhiaidh sin tugann an t-údarás áitiúil aire do na ceantair seo don phobal. Samplaí díobh seo ná bóithre eastáit chónaithe agus páirceanna poiblí.

Tríú Áiteanna: Is é an tríú háit na timpeallachtaí sóisialta ar leithligh ón dá ghnáth-thimpeallacht shóisialta sa bhaile (“an chéad áit”) agus san ionad oibre (“an dara háit”). I measc samplaí de thríú háit tá séipéil, caiféanna, clubanna, leabharlanna poiblí, siopaí leabhar nó páirceanna.

Measúnú Tionchair Tráchtá: Measúnú mionsonraithe ar chineál agus

méid thionchar aon fhorbairt shubstaintiúil ar an ngréasán bóithre láithreach agus máguaird agus, má mheastar go bhfuil gá leis, ar an gcóras iompair níos leithne.

Measúnú Iompair: Cé go bhfuil measúnuithe iompair á n-ionchorprú, tá raon feidhme níos leithne ag measúnuithe iompair. Socraítear leo an fhorbairt i gcomhthéacs an ghréasán iompair phoiblí atá ann agus atá beartaithe agus é mar aidhm tairbhí an bhonneagair iompair phoiblí a bharrfheabhsú. Féachann siad freisin do shiúlóid agus rothaíocht a chur chun cinn agus mar thoradh air sin, d’fhéadfadh siad a aithint cá bhféadfaí feabhsúcháin a dhéanamh sna líonraí coisithe agus rothaíochta.

Pleananna Taistil: Is éard atá i bplean taistil ná pacáiste beart, tionscnamh agus dreasachtaí atá dírithe ar spriocghrúpa daoine a spreagadh chun aistriú ó thaisteal ina n-aonar i gcarr príobháideach go siúlóid, rothaíocht, iompar poiblí agus comhroinnt gluaisteán.

Dearadh Uilíoch: Dearadh agus comhdhéanamh timpeallachtaí fisiciúla laistigh agus lasmuigh ionas gur féidir le gach duine rochtain a fháil orthu agus a úsáid a mhéid is féidir, beag beann ar a n-aois, méid nó míchumas.

Prionsabail Dearaidh Uirbigh: Sraith rialacha dearaidh treorach le ionchorprú sa phróiseas dearaidh do phleananna nó d’fhorbairtí. Is féidir leo cabhrú lena chinntiú go ndéantar soláthar d’éilimintí tábhachtacha a chuireann dearadh ardchaighdeán agus comhtháthú dearfach an togra leis an gceantar máguaird chun cinn. I measc na samplaí bheadh cloí le línte tógála, páirc a sholáthar, gné sainchomhartha a sholáthar ag pointe fócasach tábhachtach, sráideanna nua a sholáthar chun ceantair thadhlaacha a nascadh srl.

Ráiteas Dearaidh Uirbigh: Doiciméad tacaíochta a theastaíonn le haghaidh tograí forbartha nua ina leagtar amach an réasúnaíocht agus an bonn cirt maidir leis an gcaoi ar thángthas ar an réiteach dearaidh is fearr don láithreán.

Foirm Uirbeach: Tagairt chomhchoiteann do na heilimintí

tábhachtacha éagsúla ar leithligh a chruthaíonn limistéar uirbeach. Cuimsíonn na heilimintí seo ar leibhéal leathan an gaol idir sráideanna, bloic, foirgnimh aonair, spás oscailte srl. Trí thuiscint a fháil ar fhoirm uirbeach limistéar áirithe, féadtar láidreachtaí agus laigí charachtar an cheantair atá ann a aithint agus féadtar smaointe dearfacha a threorú maidir le tograí nua chun meas a bheith acu ar an bhfoirm uirbeach nó í a athbhunú.

Fabraic Uirbeach: Tá baint ag an téarma seo leis an nath foirm uirbeach ach úsáidtear é go minic nuair a mhínítear gnéithe níos caolchúisí de charachtar an cheantair cosúil le cion na bhfoirgneamh, leithead na bhfoirgneamh feadh sráide, sonraí ailtireachta, srl. Le chéile, sainmhíonann mionsonraí den sórt sin an carachtar áirithe de limistéar uirbeach.

Grán Uirbeach: Tomhas ar phatrún ceapacha tógála, leithead foirgneamh agus sráideanna i gceantair uirbeacha. Is gnách go mbíonn gráin bhreá ag codanna níos sine den chathair le go leor sráideanna / lánaí agus ceapacha níos lú.

Sraoilleáil Uirbeach: Leathnú neamh-chomhordaithe nó fánach ar fhorbairt de chineál uirbeach go ceantair thuaithe neamhfhorbartha atá tadhlach le teorainn baile nó cathrach. Is cineál neamh-inbhuanaithe forbartha é sraoilleáil uirbeach.

Sráidbhaile uirbeach: Go hiondúil is éard atá i sráidbhaile uirbeach ná lárionaid chomharsanachta nó braislí siopaí agus seirbhísí a thacaíonn agus a fhreastalaíonn ar riachtanais laethúla an dobharcheantairchónaithe máguaird.

Beocht agus Inmharthanacht na Lár: Baineann beocht le cáilíocht na timpeallachta tógtha, méid na gníomhaíochta agus imprisean dearfacha a ghineann lár. Baineann inmharthanacht le neart tráchtála, rochtain ar mhargaí agus ar chustaiméirí, agus ar shláinte gnóthaí i lár. Úsáidtear an téarma i mbeartais mhiondíola chun láithreacha tráchtála rathúla ar ardchaighdeán a chur chun cinn.

Pleananna Feabhsúcháin Sráidbhailte (VIP): Is plean nó straitéis neamhrechtúil é seo do limistéar uirbeach dírithe ar shráidbhaile uirbeach, a ullmhaítear trí chomhairliúchán leis an bpobal áitiúil faoi réir na n-acmhainní atá ar fáil.

Insiúltacht: A mhéid atá áit tarraingteach do dhaoine chun siúl inti, uaithi agus laistigh di. Cuidíonn meascán úsáidí, sráideanna dea-nasctha, dea-ailtireacht, agus ríocht phoiblí shábháilte ar ardchaighdeán le 'insiúltachta'.

An Creat-Treoir Uisce: Treoir an Chomhphobail Eorpaigh (2000/60/CE) atá deartha chun an bealach a bhainistimid do bharlaigh ar fud na hEorpa a chomhtháthú. Éilíonn sé ar gach uiscí intíre agus cósta 'dea-stádas' nó 'dea-acmhainneacht éiceolaíoch' a bhaint amach faoi 2015 i gcás do bharlaigh a ndearnadh modhnú suntasach orthu.

Liosta acrainmneacha

- AA:** Measúnú Cuí
- ABP:** An Bord Pleanála
- ABTA:** Measúnú Iompair Ceantar-Bhunaithe
- ABT:** Ticéadú Bunaithe ar Chuntais
- ACA:** Limistéir Chaomhantais Ailtireachta
- AFA:** Ceantar le haghaidh Measúnaithe Breise (Tuilte)
- AHB:** Comhlacht Ceadaithe Tithíochta
- BER:** Rátáil Fuinnimh Foirgnimh
- BID:** Ceantar Feabhsúcháin Gnó
- BREEM:** Modh Measúnaithe Comhshaoil an Fhorais Taighde Foirgníochta
- BRT:** Mearbhealach Busanna
- CARO:** Oifig Réigiúnach um Ghníomhú Aeráide
- CCAP:** Plean Gníomhaíochta um Athrú Aeráide
- CCT:** Dath-Theocht Chomhghaolaithe
- CDP:** Plean Forbartha Cathrach
- CEUD:** Lárionad Bairr Feabhais um Dhearadh Uilíoch
- CFRAM:** Measúnú agus Bainistiú Riosca Tuilte Dobharcheantair
- CLCD:** Forbairt Áitiúil faoi Stiúir an Phobail
- CMP:** Plean Bainistíochta Tógála
- CNG:** Gás Nádúrtha Comhbhrúite
- CO2:** Dé-ocsaíd Charbóin
- CPO:** Ordú Ceannaigh Éigeantaigh
- POS:** An Phríomh-Oifig Staidrimh
- CWB:** Foirgneamh Saibhreas Pobail
- DAA:** Údarás Aerfort Bhaile Átha Cliath
- DAP:** Plean Ceantair Draenála
- DCHG:** An Roinn Cultúir, Oidhreachta agus Gaeltachta

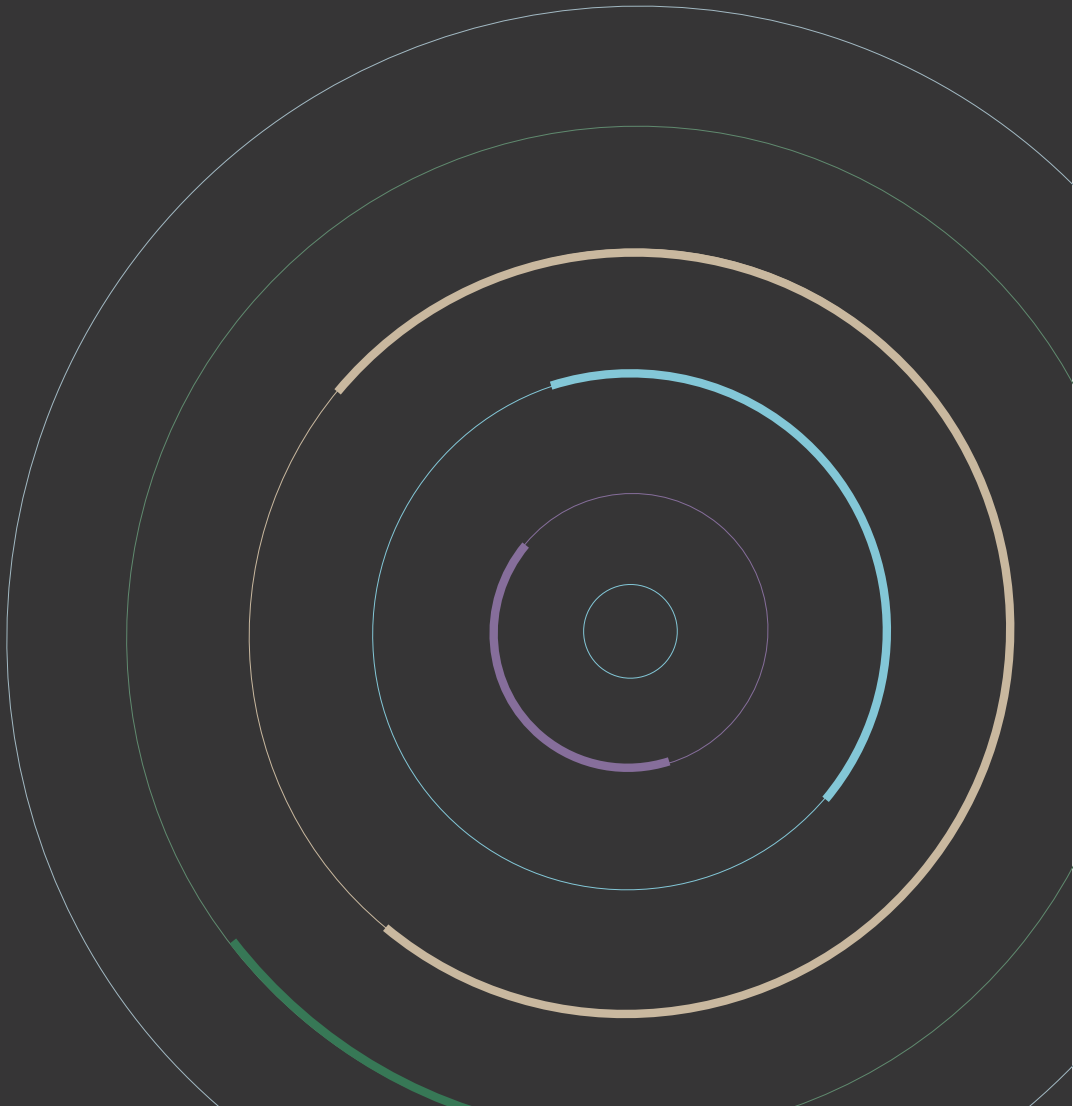
DART: Mearlíne Átha Cliath
DC: Lár an Cheantair
CCBÁC: Comhairle Cathrach Bhaile Átha Cliath
DEBP: Seachbhóthar Oirthear Bhaile Átha Cliath
OCBÁC: Ollscoil Chathair Bhaile Átha Cliath
DES: An Roinn Oideachais agus Scileanna
DHLGH: An Roinn Tithíochta, Rialtais Áitiúil agus Oidhreachta (roimhe seo DHPLG, DHPCLG, DECLG, DEHLG)
DLR: Comhairle Contae Dhún Laoghaire-Ráth an Dúin
DMA: Ceantar Cathrach Bhaile Átha Cliath
DMURS: Lámhleabhar Dearaidh do Bhóithre agus Sráideanna Uirbeacha
DTTa: An Roinn Iompair, Turasóireachta agus Spóirt
ECFRAM: Plean Bainistíochta agus Measúnú Riosca Tuilte Dobharcheantar an Oirthir
EclA: Measúnú Tionchair Éiceolaíoch
MTT: Measúnacht Tionchair Timpeallachta
EIAR: Tuarascáil ar Mheasúnú Tionchair Comhshaoil
EMRA: Tionól Réigiúnach an Oirthir agus Lár na Tíre
ENR: Comhionannas agus Dualgas um Chearta an Duine
GCC: An Ghníomhaireacht um Chaomhnú Comhshaoil
BSL: Bord Soláthair Leictreachais
ESPON: Gréasán Faire Eorpach um Pleanáil Spásúlachta
AE: An tAontas Eorpach
EV: Feithicil Leictreach
CCFG: Comhairle Contae Fhine Gall
CLG: Cumann Lúthchleas Gael
MBÁC: Mórcheantar Bhaile Átha Cliath
GCT: Gás Ceaptha Teasa
GI: Bonneagar Glas
GNI: Gréasáin Gháis na hÉireann
SGÉ: Suirbhéireacht Gheolaíochta na hÉireann
GE: Gigeavata
HGV: Feithicil Earraí Troma
HNDA: Measúnú ar Éileamh agus Riachtanas Tithíochta
FSS: Feidhmeannacht na Seirbhíse Sláinte
IAA: Údarás Eitlíochta na hÉireann
TFC: Teicneolaíocht Faisnéise agus Cumarsáide

GFT: An Ghníomhaireacht Forbartha Tionscail
IW: Uisce Éireann
IWA: Cumann Cathaoireacha Rothaí na hÉireann
IWEA: Cumann na Gaoithe Teo.
KDC: Príomh-Láir an Cheantair
LAP: Plean Ceantair Áitiúil
LARES: Straitéisí Fuinnimh In-athnuaite an Údaráis Áitiúil
LCDC: Coistí Forbartha Pobail Áitiúil
GFT: An Ghníomhaireacht Forbartha Talún
LEAD: Ceannaireacht i bhFuinneamh agus Dearadh Comhshaoil
LECP: Plean Eacnamaíoch agus Pobail Áitiúil
LED: Dé-óid Astaithe Solais
OFÁ: Oifig Fiontair Áitiúil
LIHAF: An Ciste Gníomhachtaithe Tithíochta Bonneagair Áitiúil
LPG: Gás Peitrlíam Leachtaithe
LSSIF: Ciste Bonneagair Spóirt ar Scála Mór
MASP: Plean Straitéiseach Cheantar Cathrach
NC: Lár Comharsanachta
ÚNM: An tÚdarás Náisiúnta Mhíchumas
MUD: Forbairtí Il-Aonaid
MUGA: Limistéar Cluichí Ilúsáidte
NC: Lár Comharsanachta
PFN: Plean Forbartha Náisiúnta
CNES: An Chomhairle Náisiúnta Eacnamaíoch agus Shóisialta
NHA: Ceantar Oidhreachta Nádúrtha
NIR: Tuarascáil Ionchuir Natura
NMPF: Creat Náisiúnta Pleanála Muirí
CNP: Creat Náisiúnta Pleanála
NPO: Cuspóir Náisiúnta Pleanála
SPNF: An tSeirbhís Páirceanna Náisiúnta agus Fiadhúlra
NSO: Toradh Straitéiseach Náisiúnta
NTA: An tÚdarás Náisiúnta Iompair
NZEB: Foirgneamh Beagnach Neodrach ó Thaobh Fuinnimh de

- OMC:** Cuideachta bainistíochta oibríochta
- OPR:** Oifig an Rialtóra Pleanála
- OOP:** Oifig na nOibreacha Poiblí
- PCMSP:** Clár Píolótach Suirbhé Monatóireachta Cósta
- PDA:** An tAcht um Pleanáil agus Forbairt, 2000 (arna leasú)
- PFRA:** Réamh-Mheasúnú Riosca i gcás Tuilte
- PPN:** Líonra Rannpháirtíochta Poiblí
- PV:** Fótvoltach
- QBC:** Mórlána Bus
- QGasSP:** Modh Measúnaithe Tionchair Gáis Cheaptha Teasa don Bheartas Pleanála Spásúlachta
- RMP:** Taifead na Séadchomharthaí agus na nÁiteanna
- ROW:** Ceart Slí
- RPO:** Cuspóir Beartais Réigiúnach
- RSES:** Straitéis Spásúlachta agus Eacnamaíoch Réigiúnach
- RSO:** Toradh Straitéiseach Réigiúnach
- RPS:** Taifead ar Dhéanmhais Chosanta
- RTB:** An Bord um Thionóntachtaí Cónaithe
- SAC:** Limistéar faoi Chaomhnú Speisialta
- SAAO:** Ordú Taitneamhachta Limistéar Speisialta
- CCBÁC** Comhairle Contae Bhaile Átha Cliath Theas
Theas
- SFlanna:** Spriocanna Forbartha Inbhuanaithe
- SDZ:** Crios Forbartha Straitéisí
- SEA:** Measúnacht Straitéiseach Timpeallachta
- ÚFIÉ:** Údarás Fuinnimh Inmharthana na hÉireann
- SEC:** Pobal Fuinnimh In-athnuaite
- SFRA:** Measúnú Straitéiseach Riosca i gcás Tuilte
- SHD:** Forbairt Tithíochta Straitéiseach
- SPA:** Limistéar faoi Chosaint Speisialta
- CBS:** Coiste Beartais Straitéisigh
- SPPR:** Ceanglas Sonrach um Bheartas Pleanála
- S2S:** Rotharbhealach Chill Fhionntain go Cuas an Ghainimh
- SSF:** Ciste Láithreán Seirbhísithe
- SUDS:** Réitigh Draenála Uirbeacha Inbhuanaithe
- TEN-T:** Líonra Iompair TrasEorpach
- TCD:** Coláiste na Tríonóide, Baile Átha Cliath
- An tAcht:** An tAcht um Pleanáil agus Forbairt, 2000 arna leasú
- BIÉ:** Bonneagar Iompair Éireann

- TUD:** Ollscoil Teicneolaíochta Bhaile Átha Cliath
- COBÁC:** Coláiste na hOllscoile, Baile Átha Cliath
- UD:** Dearadh Uilíoch
- NA:** Na Náisiúin Aontaithe
- UNESCO:** Eagraíocht Oideachais, Eolaíochta agus Chultúir na Náisiún Aontaithe
- URDF:** Ciste um Athghiniúint Uirbeach agus Forbartha.
- WFD:** An Creat-Treoir Uisce
- WWTW:** Oibreacha Cóireála Fuíolluisce

Comhairle Cathrach
Bhaile Átha Cliath
Dublin City Council